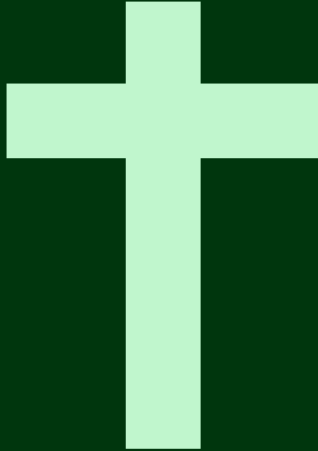

I niuucari ti jejcua, ti ajta jime'en ra'axa

a'ijna i tavastara'a, i Ciriistu'u ti ji'i Jesús

ti tu'irájtuaa

New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los Reyes; crn

(MX:crn:Cora, El Nayar)

**I niucari ti jejcua, ti ajta jime'en ra'axa a'ijna i
tavastara'a, i Ciriistu'u ti ji'i Jesús tì tu'irájtuaa
New Testament in Cora, El Nayar Presidio De Los Reyes; crn
(MX:crn:Cora, El Nayar)**

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cora, El Nayar

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Cora, Presidio de los Reyes [crn], Mexico

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cora, El Nayar

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
10f6cd13-ea38-5c62-beee-25cf942ce3aa

Contents

San Mateo	1
San Marcos	63
San Lucas	103
San Juan	167
Los Hechos	215
Romanos	272
1 Corintios	299
2 Corintios	322
Gálatas	338
Efesios	347
Filipenses	356
Colosenses	362
1 Tesalonicenses	368
2 Tesalonicenses	373
1 Timoteo	376
2 Timoteo	384
Tito	389
Filemón	393
Hebreos	395
Santiago	415
1 San Pedro	422
2 San Pedro	430
1 San Juan	435
2 San Juan	442
3 San Juan	443
San Judás	444
Apocalipsis	446

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Mateo jíme'en í Jesuciristu'u

A'imej i vaújsimua'aci'istemua'ame'en a'ijna í Jesús

(Lc. 3:23-38)

¹ A'ii mú a'íin pú'een í vaújsimua'ame'en a'ijna í Jesús, ti ajta i'í Ciristu'u í ti a'imej jetze airáane a'ijna í David teecan, ajta a'ijna í Abraham teecan.

² Abraham pu rape'eric'a'a a'ijna í Isaac. Ajta a'ijna í Isaac, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Jacobo. Ajta a'ijna í Jacobo, a'íi pu títi'iríjmu'a'a já'araa a'ijna í Judá, majta seica í mej ihuáamua'ame'en pú'een í Judá.

³ Ajta Judá a'imej pu títi'iríjmu'a'a já'araa, í mej miyen ánte'aruajca'a tíjin Fares, ajta a'ijna í seij Zara. Ajta í hua'anánaci'i, ayée pu ántehuaaca'a tíjin Tamar. Ajta a'ijna í Fares, a'íj pu típe'eri já'araa í Esrom. Ajta Esrom pu rape'eric'a'a í Aram.

⁴ Aram pu rape'eric'a'a a'ijna í Aminadab. Ajta Aminadab pu rape'eric'a'a a'ijna í Naasón. Tí'ij jí Naasón típe'eri já'araa ti ayén ántehuaaca'a tíjin Salmón.

⁵ Ajta a'ijna í Salmón, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Booz. Ayee pu ántehuaaca'a í náanajra'an í Booz tíjin Rahab. Ajta a'ijna í Booz, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Obed. Ajta ayén ántehuaaca'a í náanajra'an a'ijna í Obed tíjin Rut. Ajta a'ijna í Obed, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Isaí.

⁶ Isaí pu rape'eric'a'a a'ijna í David, í ti ajta te'enteájrupi í rey jime'e. A'ijna í David teecan, jamuan a'ijna ti ajta íra'ara'an pú'eene'e a'ijna í Urías, a'íi mú típe'eri muá'araa a'ijna ti ayén ántehuaa já'araa tíjin Salomón.

⁷ Salomón pu rape'eric'a'a a'ijna í Roboam. Ajta a'ijna í Roboam, a'íi pu pé'ericira'an pú'eene'e í Abías. Ajta a'ijna í Abías, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Asa.

⁸ Asa pu rape'eric'a'a í Josafat. Tí'ij jí Josafat típe'eri já'araa ti ayén ántehuaaca'a tíjin Joram. Ajta a'ijna í Joram, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Uzías.

⁹ Ajta a'ijna í Uzías, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Jotam. Ajta Jotam pu rape'eric'a'a a'ijna í Acáz. Ajta á'iyen a'ijna í Acáz típe'eri já'araa a'ijna í Ezequías.

¹⁰ Ezequías pu rape'eric'a'a a'ijna í Manasés. Ajta Manasés pu rape'eric'a'a a'ijna í Amón. Ajta a'ijna í Amón, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Josías.

¹¹ Ajta a'ijna í Josías, a'imej pu títi'iríjmu'a'a já'araa í Jeconías, majta a'imej í mej ihuáamua'ame'en pú'eene'e a'ijna í Jeconías.

Tí'ij Josías títi'iríjmu'a'a já'araa, seica mú mú a'uvé'uju'un. Mat'íj mi a'imej a'uví'ti í mej Israél a'uchéjme'ecaa. A'uu mú já'ahua'a huaja'uví'ti seij chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tíjin Babilonia.

¹² Mat'íj miyen huaja'uví'ti, aj pu'í Jeconías seij típe'eri já'araa ti ayén ántehuaaca'a tíjin Salatiel. Ajta a'ijna í Salatiel, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Zorobabel.

¹³ Zorobabel pu rape'eric'a'a a'ijna í Abiud. Tí'ij'tá'í a'íin Abiud rape'eri já'araa a'ijna í Eliaquim. Ajta a'ijna í Eliaquim, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Azor.

¹⁴ Ajta a'ijna í Azor, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Sadoc. Ajta a'ijna í Sadoc, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Aquim. Ajta a'ijna í Aquim, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Eliud.

¹⁵ Ajta a'ijna í Eliud, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Eleazar. Tí'ij'ta'í a'ijna í Eleazar típe'eri já'araa a'ijna í Matán. Ajta, a'ijna í Matán, a'íi pu rape'eric'a'a a'ijna í Jacobo.

¹⁶ Jacobo pu rape'eric'a'a a'ijna í José, a'ijna ti María tévi'titine'e. A'ii pu a'íin pú'een ti náanajra'an pú'eene'e a'ijna í Jesús, í mej miyen ratamuá'amua tíjin Ciristu'u.

¹⁷ A'íj mú jín miyen ará'aseca'a a'achú cumu tamuáamua'a japuan muáacua í mej jetzen airáane a'ijna í Abraham teecan. A'ii pu a'íin pú'een í tu'uvé'eteajtí a'ijna í David. Majta miyen che'atá mena'a ará'axcaa a'íime í mej huá'a jetze airáane a'ijna í David teecan. A'imej mú a'uví'ti a'imej í mej Israél jetze ajtème'ecantaca'a a'ujna já'ahua'a Babilonia. Ayee mú che'atá mena'a ará'axcaa tamuáamua'a japuan muáacua tí'ij huanú'ihuaca'a a'ijna í Ciristu'u.

Tí'ij Jesús huanú'ihuaca'a

(Lc. 2:1-7)

¹⁸ Ayee pu éeni'ici'e huanú'ihuaca'a a'ijna í Jesús ti ajta i'í Ciristu'u. A'íi pu náanajra'an, a'ijna í María, pu'uri huataúra'acaa í runiuuca jime'e ti ij huatéviche'en a'ijna jamuan í José. Mat'íj cáí xi naími'í huaté'eca'a, aj pu í a'utasejre í pa'ari'í jucáara'an jetze. A'íi pu ayén ráaruu jíme'en í muá'í'eri'ire'ara'an a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁹ Ajta nu'u a'íin ti ratévi'titné'e a'ame, a'ijna í José, r'íi pu tí'teivistaca'a. Capu raxí'eve'eca'a ti ayén puajtzi raatá'an mé jéjre'le huá'a tzajta'a í teite. Mí ajta, a'íi pu ayén raxí'eve'eca'a ti mé rúurieni aví'tiz jime'e.

²⁰ Ti'ij raax'epi'intare ti ayén huárini, aj pu'i seij tevi huatasejre í jemin í cutzí tzajta'a. A'ii pu a'ín pú'een seij ti tí'ivaire'e í ta japua. Ayee pu tiraatá'ixaa tijín:

—José, mú'ee pej i'i huáacixa'ara'an í David teecan, capej rátziiine'e pej rá'anvilitin a'u pe é'eché a'iné í ti a'utasejre í jucáara'an jetze, a'íj pu jíme'en huanéj í muári'eri'ire'ara'an í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

²¹ A'íj pu teátatan tiyaúj a'ame. Ayee xu nu'u raatámua'ati tijín JESUS, a'iné a'ii pu a'ín pu'éne'e a'ame í ti huá'a japua niuuni í ruteftestemua'a í mej meri auteájturaa í Dios jemi. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

²² Ayee tiuju'uríj ti ij ayén te'araúrasten a'ij ti ajm'í ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í ja'ati ti tí'ixaxa'ata'a í tavástara'a jetze me'ecan.

²³ Ayen tijín:

Pa'ari'i pu nu'u huatasejre'esin í jucaatze'en a'íjna jetze í 'íta'a ti caí xi ja'atí ratévi'itin. Tiyaúj pu nu'u a'ame teátatan.

Aj mú mi miyen raatámua'atzi tijín Emanuel.

A'íjna niuucarijra'a tijín Emanuel, ayee pu huataújmu'a'a tijín: Dios pu ta jamuan yé huaca.

²⁴ Ti'ij huáji a'íjna í José, aj pu í ayén huaríj a'ij ti tiraatá'ixaa a'íjna í ja'ati ti ta japua tí'ivaire'e. Ti'ij jí ya'uví'iti í ruche.

²⁵ Mí ajta, capu jamuan huáhuí ajta caí huanú'ihuaca'a a'íjna í pa'ari'i ti teáata'a. Mat'íj mi miyen raatamúa'a tijín JESUS.

2

Mat'íj u yé'emuaareca'a a'íjna í Jesús a'íme í mej jeíhua támua'arejca'a

¹ A'u'u pu ja'unú'ihuaca'a a'íjna í Jesús, chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Belén. A'u'u pu ajtéme'ecan a'íjna í chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Judea. A'ájna a'u ti a'ín ja'unú'ihuaca'a í Jesús, a'íj pu tí'téveeca'a í rey jime'e a'íjna í Heródes. Mat'íj mi seica Jerusalén e'iré'ene í mej jeíhua támua'arejca'a. U jetze pújme'en mú e'eráci a'utí'í'ejninei í xicaj.

² Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'í í Heródes miyen tijín:

—¿A'uné a'íj 'een a'íjna í huá'a rey í mej Israél jetze ajtéme'ecan, a'íjna ti auchén huanú'ihuaca'a? A'ájna já'ahua'a a'utí'í'ejninei í xicaj, a'ujna a'u tej é'eché, xu'ura'ave tu huasej ti a'utátzaareajraa a'íjna jime'e ti huanú'ihuaca'a. A'íj tu jín te'uun mú a'uvé'uju'un tej ti rí'í'í'iraatéanajche.

³ Ti'ij ráamua'areerí'í a'íjna í rey, a'íjna í Heródes, jé'ecan pu tí'ijmu'a'astí já'araa a'íjna jime'e. Majta, í teite í mej Jerusalén a'uchéjme'ecaa, naími'í mú tí'itziíne'ecaa'a.

⁴ Ti'ij jí Heródes hua'utajé naíjmi'ica í mej tihua'a'ajte'e a'íme'íj í mej tí'ivaire'e hua'atéyujta'a, majta í mej tihua'amua'atehua'a í teite a'íj ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze. Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿A'uné nu'u á'anú'ihuan a'íjna í Cirístu'u?

⁵ Aj mú mi miyen tiraatá'ixaa tijín:

—A'ujna Belén, í chajta'a ti a'uun ajtéme'ecan a'ujna já'ahua'a u Judea, a'iné ayee pu ajm'í ra'uyú'uxaca'a a'íjna í ja'ati ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

⁶ Ayen tijín:

Mú'een mí sej Belén a'uchéjme,
a'ujna chuéjra'a japua ti a'uun auucá'a u Judá,
íjii, mú'een xu xaa se'ín pú'een
í sej jaítze'e c'ílieen jín tí'aijta.

Mí ajta, méjca'í huáye,
sej pu a'amua jetze nu'ihuan
ti ve'ecán jín tiu'uta'ájta.

A'íj pu antiújmu'a'aréere a'ame
huá'a jime'e í neteítestemua'a,
a'íme'íj í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

⁷ Aj pu í Heródes huaja'utajé avítzi jime'e a'íme'íj í mej jeíhua támua'arejca'a. Ti'ij jí ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿A'achúni ari á'atee ti huaja'utasejra a'íjna í xu'ura'ave?

⁸ Ajta á'iyeen hua'uta'áj mej á'ucíne a'ujna u Belén. Ayen tihua'utá'ixaa tijín:

—Sericu, setá'aj yá'uhuauni temua'a naa se'íjna í pa'ari'í. Set'íj raateún, aj xu si mú a'uvé'uju'un setá'aj naatá'ixaate'en, neatá'aj neajta inee á'ume'en, neatá'aj rí'í'í'iraateájtuani.

⁹ Mat'ij ráanamujari'i me'íjna í rey, aj mú mi a'ucij. Ajta a'ín xu'ura'ave ti a'utasejre a'ímej jemi a'ujna sej chuejra'a japua a'u ti 'eijninei í xica, a'í pu amuacá huame'ecaa. Tí'ij jí án a'ujcháxi í chí'ij japua a'u ti a'íj é'ene'e a'íjna í pa'ari'i.

¹⁰ Jé'ecan mú huataújtemua'ave mat'ij raasej me'íjna í xu'ura'ave.

¹¹ Mua'antenéesime'ecaa mú u chí'íta, mat'ij mí raasej í pa'ari'i jamuan í náanajra'an. Aj mú mí títunutaxi. Temua'a mú naa r'í tiraatá'a. Mat'ij mí te'entícuunaxi tiu'ujcáaja, a'í mú raatapuaíjve tí'itj' oro, majta tí'itj' cízive'eri, majta tí'itj' cuaane'e ti ayén ántehuaa tíjn mirra.

¹² Majta á'iyen tiú'umaaraca'a ti nu'u Dios hua'utá'ijmijri'i mej nu'u caí huaré'eciine a'íjna jemi í Heródes. A'íj mú jín sej jetze a'ucí í juye mej mí a'ur'é'enen me'újna chuejra'a japua a'u mej é'echejca'a.

Jíme'en í mej huataúruu me'újna u Egipto

¹³ Mat'ij a'ucij a'íme í mej jeíhua támua'arejca'a, ja'atí pu huatasejre a'íjna jemi í José tí'ij tí'imaaraca'a. A'íjna í ja'ati, a'í pu a'ín pú'eeene'e sej tí'ivaire'e u ta japua. Ayee pu tiraatá'ixaa tíjn:

—Ájchesi. Patá'aj rá'anví'tin pe'íjna í pa'ari'i, pajta í náanajra'an. Á'ura'a patá'aj raaté'avaa mí pa'ari'i, pajta í náanajra'an. Huá'anví'tichi a'ujna Egipto. Setá'aj se'uun a'uté'en ajta nena'a caí neajtahua'a amuaatá'ixaate'en ja'anáj ti huatá'iristari sej yé uvé'enen seyajna. Ayee xu huá'ini a'íné a'íjna í Heródes, a'í pu rahuuani í pa'ari'i tí i raajé'ica. —Ayee pu tiraatá'ixaa.

¹⁴ Tí'ij jí ájchee í José. Ya'uví'ti a'íjna í pa'ari'i, ajta náanajra'an. Ajta a'ín huá'a jamuan pu á'uraa a'ájna tíca'ari tzajta'a. A'uu mú a'ará'a a'ujna Egipto.

¹⁵ A'uu mú é'etee ajta caí huam'í a'íjna í Heródes. Ayee pu a'íjna jín huarj tí'ij araúrusten í niuucari tí jíme'en ayén ajm'í tiu'utaxájtaca'a sej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan tíjn: "U nu ya'utajé í niyaj a'ujna Egipto."

Heródes pu raata'ájtaca'a mej huá'ucuí'ini í tí'irí

¹⁶ Tí'ij Heródes ráamua'areeri'i mej raaté'mua'iti a'íme í mej jeíhua támua'arejca'a, jé'ecan pu huataniú'ucaca'a. Tí'ij jí ra'utámua'areeri'i a'ij mej tiu'utaxájtaca'a a'íme, aj pu í Heródes tiu'uta'ájtaca'a mej nu'u huá'ucuí'ini nájmí'ica í tí'irí mej teteca í mej miyen raacha'íjmee hua'apua nine'ira'a múuici pújme'en. Nájmí'ica mú huajá'ucuí' a'úu mej Belén é'echejca'a, majta í seica í mej a'ímuá antachéejme'ecaa.

¹⁷ Ayee pu te'araúruste a'íjna í niuucarijra'a tí jíme'en ayén ajm'í ra'uyú'uxaca'a a'íjna í ja'ati tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee pu ántehuaaca'a tíjn Jeremías.

¹⁸ Ayen tíjn:

Ayee pu tiú'unamujari'i a'ujna já'ahua'a u Ramá,
mej ruyeineca'a,
majta jeíhua ruxieemijte'eca'a.

A'íjna í Raquel, a'í pu sej a'ín pú'een
í mej ruyeineca'a.

Ruyaujmua'a pu jíme'en ruyeineca'a.

Capu raxí'eve'eca'a mej r'í tiraatéjeeve a'íjna jime'e
í mej caí ché'e mé jé'e já'ahua'a
í yaújmua'ame'en.

Ayee pu'u.

¹⁹ Aru tí'ij ari huam'í a'íjna í Heródes, sej pu ajta huatasejre a'íjna jemi í José tí'ij tí'imaaraca'a. A'í pu a'ín pú'een sej tí'ivaire'e ta japua í tavástara'a jemi. Ayee pu a'ín tiraatá'ixaa tíjn:

²⁰ —Ájchesi. Ánví'tichi hui a'íjna í pa'ari'i, pajta í náanajra'an. Setá'aj já'ucú'ine se'újna chuejra'a japua tí ayén téja'arájtehuaa tíjn Israél. Pu'uri huam'í í tí rajé'icatami'ica a'íjna í pa'ari'i. —Ayee pu tiraatá'ixaa.

²¹ Tí'ij jí ájchee a'íjna í José. Aj pu'í ya'uví'ti a'íjna í pa'ari'i, ajta náanajra'an. A'uu mú a'ará'a me'újna Israél.

²² Mí ajta a'ín José, ayee pu ráamua'areeri'i tí nu'u a'ín Arquelao tí'ájtaca'a ruyá'upuaci'í jetze me'ecan, a'íjna í Heródes teecan. Ajta pu Dios raatá'ixaa tí'ij tí'imaaraca'a. A'íj pu jín tí'tíziine'eca'a tí a'uun e'ará'asti, a'ujna Judea. Tí'ij jí a'uun a'ará'a tí jetzen ajtémecan a'ujna Galileeye.

²³ Tí'ij a'uun a'ará'a, a'úu pu e'ehuaújchejte, chajta'a jetze tí ayén téja'arájtehuaa tíjn Nazarét. A'uu pu huayéjxi. Ayee pu tiuju'urj tí ij ayén araúrusten a'íj mej tiu'utaxájtaca'a a'íme í mej mejm'í tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Miyen tíjn: "Ayee mú raatámua'atzi tíjn Nazarét tí é'eme'ecan."

3

Juan pu nu'u huá'amua'i'ihuacare'e a'ujna a'u ti caí é'e ti'itij
(Mr. 1:1-8; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ A'á'j'na'ímua aj pu a'utasej're a'u ti caí é'e ti'itij a'í'jna í Juan ti huá'amua'i'ihuacare'e. A'uu pu tihua'a'ixaate'eca'a.

² Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj seicidé tiú'umua'ati í ru tzajta'a a'iné pu'uri hui tín a'á'jna teja'ur'é'enejsin ti Dios íyien tiu'uta'ai'jta nainjapua í chaanaca.

³ A'í'jna í Juan, a'í' pu a'ín pú'eene'e ti jíme'en raataxájtaca'a ajmí'i a'í'jna í ja'ati ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'e'ecan. Ayee pu ántehuaaca'a tijín Isaías. Ayen tijín:

Ja'atí pu u e'ejíhuá a'ame a'ujna já'ahua'a a'u ti caí é'e ti'itij.

Yee pu tí'ixa tijín:

“Naa xu r'i'í huaujé'cuare'en, mi ru tzajta'a, mú'een, a'iné tavástara'a pu yé uvé'enejsin.

Caxu a'í'j yá'unamua'jra.”

⁴ Ajta a'í'jna í Juan, ayéee pu éene'e ti'it'échejca'a cíxuri ti itz'íjhua, cameeyu'u ju'uxa'a jime'e. Ajta típuaasica'a, navij tu rumua'atí. Ajta nu'u huátuna'ise cua'acare'e, ajta searate, 'itizítá mej xuaa.

⁵ Majta me'ín í mej a'ímua' a'uchéjme'ecaa, najjmi'i mú e'iré'enineica'a a'u ti a'utéveeca'a í Juan. A'uu mú e'eráci'ica'a tíj na'a a'u ti huatacá'a a'ujna chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Judea, majta seica í mej me'uun é'eche a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Jerusalén, majta í seica í mej me'uun é'eme'ecan a'u ti a'atam'í'ye í játe'ana ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Jordán. A'uu mú a'ur'é'enineica'a mej mi ráanamua.

⁶ Jíme'en mu'u tiu'utétzaahuate í mej jín auteájturaa í Dios jemi, aj pu'í Juan huá'amua'i'ihuaca'a í játe'anara'an jetze í Jordán.

⁷ Mí ajta í Juan, tí'ij a'í'mej huasej' í mej miyen ánte'arua tijín fariseos, majta í mej miyen ánte'arua tijín saduceos, tí'ij a'ín hua'huasej' í mej jé'ihua e'evé'uju'uca'a mej mi huaújmu'a'íhuua, ayéee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een mi sej tí'íhuua'ítaca, ¿ni tzaa seri tí'itese'e ti caí Dios puajítzi amuaatá'an? ¿A'ataani amuaatá'ixaa sej si siyen ricí?

⁸ R'i'í xu'u se'í'jna jime'e mej mi ráamua'aree í teite sej seri tzáahuati'ira'a jín tí'imua'atze.

⁹ Caxu siyen tí'imua'ajca í ru tzajta'a yee: “Ayej tí'ayajna ti naa titaatévaire'en a'iné teen tu i'í huáacixa'astemua'ame'en a'í'jna í Abraham teecan.” Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Ayej tí'ayajna ti Dios raay'í'iti ti r'i'í raará'atzaa í tete mat'í' huáacixa'astemua'ame'en a'í'jna í Abraham teecan. Capu tí'itij a'í'j tejámuaatévaire'esin sej siyen tí'imua'ajca ru'í'jmu'a'a sino sej siyen huanén tí'j Abraham teecan.

¹⁰ Pu'uri teja'ur'é'enejsin vejli'i a'á'jna xicá'jra'a jetze ja'anáj ti pua'a amua'ajteá'axi'ísin í Dios ca'anín jime'e. Ayee pu á'amuaruuren cumu tíj ja'atí ceyej té'í'jveichixi'ín tepuajij jime'e. Nain í ceyej ti caí tí'itaaca, a'í' pu té'í'jveichixi'ísin. Tí'ij jí ra'anteátaira. Ayee pu che'atá na'a tejamua'ajteá'axi'ísin mú'ejmi.

¹¹ Aru inee, nee nu amuáamuai'ihuaca'a jaj jime'e mej mi ráamua'aree í teite sej seri seicidé tiu'umuá'aj í ru tzajta'a. Mí ajta, a'ín ti hui nehuárita'a yé e'evé'eme, a'í' pu jaítze'e raay'í'iti necaí inee. A'iné nee nu cálieene'en jín tí'it'éjvee í jemín, capu ayén tí'naavíjte'e ineetzi nej rajta'í'ipi'ín í ca'acaira'an. Mí ajtá'í a'ín, sej'j pu huata'í'iti ti huateáturan mú'ejmi jemi. Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í' pu uté'a'asin mi a'amua tzajta'a. Ajta a'í'jna ti hui nehuárita'a yé e'evé'eme, a'í' pu r'i'í á'amuaruuren.

¹² Ayee pu té'eme. Xiee ti ja'atí ari ru'ite'í'í ti jín ra'anáca'atzi í triigu. A'í' pu ru'irátu'isin í xai'ri pua'acé. Ajta a'í'jna í imue'eri, rájseire'esin u chí'ita. Ajta í xai'ri, taij jetze pu án yá'uríeexijsin í ti caí ja'anáj á'amí'ini. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'í'jna í Juan.

Tí'ij Juan ráamua'i'ihuaca'a a'í'jna í Jesús
(Mr. 1:9-11; Lc. 3:21-22)

¹³ Aj pu í Jesús huatasej're. A'uu pu a'ará'jraa a'ujna chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Galíleeye tí'ij Juan ráamua'i'ihua játe'ana jetze ti ayén ántehuaa tijín Jordán.

¹⁴ Ajta a'í'jna í Juan, ayéee pu tí'imua'ajca ti raatá'ijmi. Ayee pu tiraatá'ixaa tijín:

—¿Ni mú'ee piyen yé vé'eme inee jemi? Jaítze'e pu raavíjte'e pej piyen náamua'i'ihua ineetzi.

¹⁵ Mí ajta a'ín í Jesús, ayéee pu tiraata'ixaa tijín:

—Ché'e ayén 'eene'en. Ayee pu hui tiraavíjte'e tej tiyen huá'ini tej ra'ará'astijre'en te'í'jna jime'e a'í'j ti tí'ixje'eve'e í Dios.

Aj pu í Juan ráamua'i'ihuaca'a í Jesús.

¹⁶ Tí'ij ráamuai'ihuaca'a, aj pu'i Jesús a'itáaraa á jaata'a. Jíme'en pu'u a'itáaraa, t'í'ij jí antácuunareca'a í ta japua ti a'utéjmuua. Tí'ij jí iiraasej ti a'icamé'ecaa a'íjna í xíejniu'ucare'ara'an í Dios. Ayee pu seijre'eca'a t'ij cucui'i. Tí'ij jí japuan a'ujyefjxi.

¹⁷ Ajta á'iyen niuucari huánamuajri'i ti júte'e uj e'icánamuajre'e. Ayen tijín:

—Niyauj pej pírici í nej muá'ixe'eve'e. Jé'ecan pej hui naa r'i'í naatá'a í ne tzajta'a.

4

Tiyaaru'u pu tiu'utése ti raamuá'itin a'íjna í Jesús

(Mr. 1:12-13; Lc. 4:1-13)

¹ Tí'ij jí a'ín í xíejniu'ucare'ara'an í Dios, a'í'í pu ya'uví'iti a'íjna í Jesús í jiri jetze t'í'ij a'ín tiyaaru'u tiu'utése'en ti raamuá'itin a'íjna í Jesús.

² Ajta a'ín Jesús, a'úu pu é'tee a'achú cumu hua'apuate xicaj ti caí tí'icua'a. Aj pu í huata'í'icuataca'a.

³ Ajta á'iyen a'ín tiyaaru'u e'iré'ene a'íjna í Jesús jemi ti ij raamuá'itin. Ayee pu tiraatá'ixaa tijín:

—Tí pua'a hui yaujra'an pej pú'een í Dios. Patá'aj raata'á'jte'en amíjna mi tetej t'í'ij pan huateú'jtaahua.

⁴ Ajta Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—Capu a'í'í na'a ruxe'eve'e í pan ti jín te'utáviicua'i í tevi, sino ajta pu a'ín ruxe'eve'e nain í niuucari ti é'eme'ecan í Dios jemi.

⁵ Tí'ij jí a'ín tiyaaru'u ajtahua'a ya'uví'iti a'íjna í Jesús a'ánna Jerusalén. Teyuu pu japuan ra'antítuaa a'u ti e'evé'epa'atzara'a.

⁶ Ajta ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Tí pua'a hui yaujra'an pej pú'een í Dios, ancá'jvetzi, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín:

Dios pu huaja'uta'í'iti í mej títetateí í jemin mej mi muá'acha'in.

Majta mú'eetzi memua'atini rumuá'jca'a jime'e.

A'í'ime mú á muaatéchajtza t'í'ij caí tí'it'í'ij a'ij muaruure.

⁷ Jesús pu ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Mí ajta, ayée pu che'atá na'a ayén té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín: “Capej piyen tirá'axieehuari'ira tí'it'í'ij jime'e ti Dios ayén tí'it'í'ij jín huá'irini.”

⁸ Ajta a'ín í tiyaaru'u, ajtahua'a pu ya'uví'iti já'ahua'a yee jiri jetze ti ájtee. Aj pu í raatasej'ra nainjapua, t'ij na'a seij chuéj'ra'a japua a'u mej a'uchéjme í teite. Raatasej'ra a'achú ti ve'et'í a'uun huatacá'a.

⁹ Ayee pu tiraatá'ixaa tijín:

—Nain nu muatapua'á'jve'esin ne'íjna ti pua'a piyen huá'irini pej títunuta, pej pi naateánajche.

¹⁰ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Aricu, mú'ee pej í'í tiyaaru'u, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín: “Setá'aj raateánajche se'íjna í tavástar'a í a'amua Dios. A'í'ij xu'u huatévair'en.”

¹¹ Aj pu í á'urraa a'íjna í tiyaaru'u. Capu ché'e a'ij ráaruu. Mat'í'ij mi huatasej're í mej títetateí í ta japua mej mi raatévair'en me'íjna í Jesús.

Jesús pu a'utéjche ti tiu'umuá'ri'en u Galilea

(Mr. 1:14-15; Lc. 4:14-15)

¹² Tí'ij Jesús ráamu'a'areerí'í ti aiteánami'ihuaca'a a'íjna í Juan, aj pu'í á'urraa a'ujna chuéj'ra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Galilea.

¹³ A'uun pu e'erá'jraa a'ujna Nazarét. Tí'ij jí a'uun a'ucáane a'ujna Capernaúm, chajta'a ti a'utacá'a a'ujna ti e'eve'e'ástime í jaj ti a'utacá'a a'ájna vejlí'í seij chuéj'ra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Zabolón, ajtahua'a seij chuéj'ra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Neftalí.

¹⁴ Ayee pu tiuju'urí'ij ti ij ayén aráu'rasten a'í'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan a'íjna í Isaías.

¹⁵ Ayen tijín:

Ayee pu té'eme a'ujna chuéj'ra'a japua a'u mej é'eche í teite í mej caí Israél jetze ajtémecan, a'ujna ti huatacá'a u Zabolón,

ajta í seij chuéj'ra'a japua u Neftalí,

ajta seij í juye ti a'uun e'et'éeneana a'u ti e'eve'e'ástime í jaj ti ve'ée,

ajta utavén pújme'en í Jordán,

ajta u Galileeye a'u mej a'uchéjme í mej caí Israél jetze ajtémecan.

¹⁶ A'í'ime í teite, a'iné capu huá'a jemi raateájtuaa í mej seijre'eca'a í tíca'ari tzajta'a, a'í'í mú raasej ti u ajtáztaca'a, temua'a naa,

majta a'í'ime í mej a'uchéjme'ecaa a'u mej yé'ejpua'íjtica'a,

ayée mú 'eene'e, xiee mej cuj m'í'chica'a, a'iné ayée pu hua'é'ene'e, xiee ti huatíca'a.

Aj pu'i huá'a jetze huatátzareajraa.

Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

¹⁷ Tí'ij jí a'ín Jesús a'utéjche ti tihuá'amua'aten. Ayee pu tihuá'atixáate'ajraa tijín:

—Setá'aj seiciei tiú'umua'ati í ru tzajta'a a'iné pu'uri tén teja'uré'enejsin ti tiu'uta'áijta í Dios íyien chaanaca japua.

Jesús pu hua'utajé í mej ruhua'itépe'eca'a, í mej muáacua

(Mr. 1:16-20; Lc. 5:1-11)

¹⁸ Ajta í Jesús, áa pu 'ejtème'eca'a a'ájna vejli'i ti e'leve'elástime í jaj ti ayén téja'arájtehuaa tijín Galilea. Tí'ij í a'ímej huasej í mej hua'apua í mej ru'ihuamua'a pú'een. A'íime mú a'ín pú'een a'ájna í Simón, ajta juutzeájra'an a'ájna í Andrés. Ajta a'ájna í Simón, ayée mú majta ratamuá'amua tijín Pedro. A'í mú xiéjmua'ari jín hua'ité viví'iraca'a. Ayee mu'u tí'ijri'irejca'a a'íime.

¹⁹ Aj pu í Jesús ayén tihuá'utá'ixaa tijín:

—Mú se'utáuru'í neetzi jemi. Nee nu tejá'amua'aten sej si caí ché'e siyen hua'ité tí'iviiví'ira'an sino teite xu'u si tíseire'esin ineetzi jemi.

²⁰ Jím'e'en pu'u ayén tihuá'utá'ixaa, aj mú mi raatapuá'ajtaca'a. Mat'íj mi ateja'upí í xiéjmua'ari, Mat'íj mi a'ucí jamuan.

²¹ Tí'ij íjtá'í á'ayee a'uré'ene. Ajtahua'a pu hua'apuaca huasej í mej ru'ihuamua'a pú'een. Sej pu ayén ántehuaa tijín Jacobo. Ajta í juutzeájra'an, ayée pu ántehuaa tijín Juan. A'í pu huá'ape'eri í Zebedeo. A'u mú a'aráte'eca'a í canuuhua'a jetze. Huá'a jamuan pu arácatii í hua'atáàta. Xiéjmua'ari mú rí'í tí'iruurejca'a ti tí'isiujtza'ani. Tí'ij í Jesús hua'utajé mej mi jamuan á'ujjuhua'ane'en.

²² Aj mú mi raatapuá'ajtaca'a. Mat'íj mi aita'íj í canuuhua'a jetze. A mú yaúurie í rutáàta. Mat'íj mi a'ucíj jamuan í Jesús.

Jéihua pu tihuá'amua'ate a'ájna í Jesús í teite

(Lc. 6:17-19)

²³ Tí'ij a'ín í Jesús a'utéjche ti á'uche'ecane'en nainjapua tíj na'a a'úu ti huatacá'a u Galileeye, a'í pu tihuá'amua'atehua'a í teite tíj na'a ti seijre'le hua'ateyuu tzajta'a. A'í pu jín tihuá'á'ixa'atehua'a í niuucari ti jíme'en raxa í Dios ti tí'áijta nainjapua í chaanaca. Ajta Jesús tihuá'uhuaa naíjmi'ica í mej tí'icucui'i. Capu tí'iseicaj na'a í cuí'ini'ira'a. A'í pu nain jín tiú'uhuatacaca'a.

²⁴ Aj mú mi ráamua'areeri'i tíj na'a a'uun ti huatacá'a sej í chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Siria. A'íj mú huámua'areeri'i a'íj ti tí'itíj huáruu a'ájna í Jesús. Mat'íj mi u huaja'aráavi'iti í mej tí'icucui'i, ti tí'imui'í í cuí'ini'ira'a. Seica mú huápi'í tí'icucui'icaa, ajta seica, capu huá'aca'anisti'iraca'a. Ajta seica, tiyaaru'u pu huá'a tzajta'a seijre'eca'a, majta seica í ti hua'acáteuunéjme'ecaa, majta seica mú ciyáaxavi'i. Naíjmi'ica pu tihuá'uhuaa.

²⁵ Jéihua mú ajteáxiireca'a í teite, í mej me'uun e'eráaci a'ájna chuéjra'a japua u Galileeye. Majta seica, a'úu mú e'eráaci ti ayén téja'arájtehuaa tijín tamuáamuata'a ti chájta'ajme, majta seica me'újna já'ahua' u Jerusalén, majta seica tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Judea. Seica mú majta aita'íj í mej utavén pújme'en e'echéjme'e u Jordán. Jéihua mú jamuan á'ujjuhua'ane'e.

5

Í niuucari ti Jesús hua'utá'ixa í jiri'í jetze

¹ Tí'ij hua'usej í teite mej jéihua mu'íicáa, aj pu'í antíraa í Jesús í jiri'í japua. An pu a'ujyeíjxi. Mat'íj mi a'íime í mej á'ujjuhua'ane'e jamuan, a'í mú ajteáxiireca'a.

² Aj pu í a'utéjche ti tihuá'umua'aten.

Í niuucari ti tamuáamuata'a ará'ase í mej jín ráamua'aree ti Dios r'í'í tihua'atá'aca

(Lc. 6:20-23)

³ Ayen tijín:

—Miche'e huaújtemua'ave'en jéihua í mej tí'irú'umua'aree í ru tzajta'a mej caí a'íj tí'ijviicua'í í Dios jemi, a'iné a'í mú me'uun huaté'uu muá'aju'un í Dios jemi.

⁴ Miche'e huaújtemua'ave'en jéihua í mej ruxieemíjte'e me'ájna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi a'iné Dios pu rí'í tihuá'utá'asin.

⁵ Miche'e huaújtemua'ave'en jéihua í mej rí'í té'umua'ajcaa í ru tzajta'a í Dios jemi, a'iné a'í mú ra'ancuré'asin a'ájna chuéjra'a ti jíme'en Dios te'ateújratziiri'í ti hua'utá'an.

⁶ Miche'e huaújtemua'ave'en jéihua í mej rahuauca, majta í mej jéihua rax'e've'e, mej mi miyen huá'íni a'íj ti tiraavíjte'e í Dios jemi, a'iné Dios pu ayén huá'aruuren mej mi miyen ra'ará'astijre'en.

⁷ Miche'e huaújtemua'ave'en jéihua í mej huá'acu'uve í seica í ru'ihuamua'a, a'iné Dios pu huá'ancu'uvajxi'isin a'ímej.

⁸ Míche'e huaújtemua'ave'en jeíhua í mej urarí'en seijre'e í ruxíejniu'uca jetze, a'íné a'íí mú rasejiran í Dios.

⁹ Míche'e huaújtemua'ave'en jeíhua í mej rahuauhuaú mej caí ne'use'e, a'íné ayée pu Dios hua'utámua'atzi tíjín: "Niyaujmua'a."

¹⁰ Míche'e huaújtemua'ave'en jeíhua í mej rajpuaítzi muá'aye'i me'íjna jime'e mej miyen rici a'íj ti tí'íjxe'eve'e í Dios. Nain pu xaa tíhuá'aci'iti a'ujna a'u ti é'esejire'e í Dios.

¹¹ Setá'aj huaújtemua'ave'en setíj sena'a pua'amé mú'een, ti pua'a me'ín í teite miyen a'íj pua'a tejá'amuaxajta, majta a'íj pua'a á'amuaruure na'ari hua'ítzi jín tejá'amuaxajtzi'í me'íjna jime'e sej tí'ixaxa'a neetzi jetze me'ecan.

¹² Setá'aj huaújtemua'ave'en. Caxú ruxíeemiste'e, a'íné jeíhua pu tejá'amuaci'iti í ta japua Dios ti é'esejire'e. Ayee mú che'atá mena'a huá'uruu a'íme'í í mej mejmí'i tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

Mej nu'u miyen me'íjna jín tí'ivaire'e mej mi rí'í huá'aruuren a'íme'í mej yen japuan seijre'e (Mr. 9:50; Lc. 14:34-35)

¹³ Ayee xu hui tí'ivaire'e huá'a tzajta'a í teite tíj ajta tí'ivaire'e í unaj í mej jín tí'icacare í cua'ira japua. A'íjna í unaj tí'ivaire'e tí'íj caí huatépete í hua'ira'a. Mí ajta, ti pua'a huateáru'una, aj pu'í ráxi'isin í ti a'ancacá. ¿A'íné auj tí'iri'iri tí'íj ajtahua'a ancacá á'ara'ani? Capu ché'e a'íj tí'iri'iri, a'íné pu'uri ráxi'i í ti ancacá. Ayee pu'u qui tí'ivaire'e mej mi mé rúurieexin, mej mi majta ratzínajye'ican í teite. Rí'í xu'u mú'een tí'íj caí ayén che'atá na'a tejamuáaruuren mú'ejmi.

¹⁴ Ayee xu seijre'e huá'a tzajta'a í teite tíj tatzari ti ja'atí án yá'ujche ti ij a'imuá a'atáneeri'icij nainjapua íyen chaanaca japua. Ajta, chajta'a ti a'utáca í jirí jetze, capu rí'iri ti huateúravaa.

¹⁵ Ajta, capu ja'atí ayén cantiira'a antítaira ti ij a'uun ya'uteárujten é'í utaatzi jete, sino án pu ya'ujchájta ánimua tí'íj a'imuá a'atáneeri'icij huá'a tzajta'a í mej uráatei u chi'íta.

¹⁶ A'íj pu jín, ti pua'a tí'títíj a'íj seruure mú'een, setá'aj hui siyen ráaruuren mé jéjre'e huá'a tzajta'a í teite mej mi ráamua'aree sej siyen rici se'íjna jime'e í ti tí'ixi'epi'ín. Aj mú mi xaa rí'í tiraateájtuaani í Dios.

A'íjna í niuucari í mej jíme'en tí'ajta

¹⁷ Caxu siyen tí'imua'ajca í ru tzajta'a yee nee nu ra'antipua'ajte'esin ne'íjna í niuucari ti raateájtuaa ítemi jemi a'íjna í Moisés teecan, ajta í mej raataxájtaca'a a'íme í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Canu ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ni ra'antipua'ajte'en ne'íjna í niuucari. Canu xaa ne'u. Ayee nu 'een jín mú a'uvé'emej nej ni raana'íjmire'en.

¹⁸ Ayee nu tejá'amuá'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, tí'íj auj seijre'e ti yen seijre'e íyen chaanaca japua, ajta í ti é'esejire'e júte'e u ta japua, capu hui tí'títíj a'uvájtzi a'íjna jetze í mej ra'uyú'uxaca'a í yu'uxari jetze, capu tí'títíj, ti pua'a leetra na'a, na'ari í ti ra'avé'eraráatzejme.

¹⁹ A'íj pu jín, ti pua'a ja'atí caí ra'ará'astijre'en se'íj í niuucari ti ayén té'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze, ti pua'a ajta a'ín tiráamuá'aten se'íj í ja'ati ti ayén che'atá na'a caí ra'ará'astijre'en a'íjna, Dios pu jemi ayén ámitieere'e ti caí tí'títíj vaire'e a'íjna í ja'ati a'ujna u ta japua. Capu amín a'íj ti pua'a caí ra'ará'astijre' í niuucari ti jaitze'e caí ruxe'eve'e; aúche'e pu ve'ecán jín auteáturaasin í Dios jemi. Mí ajta, ti pua'a ja'atí ti na'a ti ayén rá'atzaahuat'e a'íjna í niuucari, ajta seica tíu'umua'aten mej mi miyen che'atá mena'a ríjca, Dios pu jemi ámitieere'e ti a'ín xaa tí'ivaire'e jeíhua u ta japua.

²⁰ A'íj pu jín, ayée nu tejá'amuá'ixaate'e, ti pua'a secaí siyen tíhuá'utémua'itin a'íme'í í mej tíhuá'umua'aten í yu'uxari jetze, majta a'íme'í í fariseos, ti pua'a secaí hua'utémua'itin se'íjna jime'e í sej ra'ará'astijre'en a'íj ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze, ca xu ja'anáj a'uteáru'uti a'íjna Dios ti é'esejire'e u ta japua.

Jíme'en í mej jín níniu'ucacu (Lc. 12:57-59)

²¹ Xu'uri siyen ráanamuajri'i mej miyen tíhuá'utá'ixaa í á'amuaya'upuaci'istemua'a tíjín: "Caxu tí'itecu'íca. Na'ari caí, ti pua'a ja'atí se'íj huajé'ica, ruxe'eve'e mej puájtzi raatá'an."

²² Mí neajta ínee, ayée nu tejá'amuá'ixaate'e, ti pua'a ja'atí ayén huataníu'ucan jemin í ruxí'ej teví, ayée pu tíu'ujxe'eve'e ti Dios ayén puájtzi raatá'an a'íjna í ja'ati. Neajta niyen tejá'amuá'ixaate'e, ti pua'a ja'atí ayén a'íj pua'a tiraatájeeve a'íjna í ruxí'ej teví tíjín: "Mú'ee pe'í caí tí'títíj huayí'iti", ayée pu tíu'ujxe'eve'e mej rá'anví'itin a'íme'í jemi í jueesí. Mí neajta ínee, ayée nu tejá'amuá'ixaate'e, ti pua'a ja'atí ayén a'íj pua'a tiraatájeeve í ruxí'ej teví tíjín: "Mú'ee pe'í caí tí'títíj mua'aree", ayée pu Dios ayén tiraatá'ixaate'esin tíjín: "Aricu, áa pe'í a'utevé'e puá'ara'ani í taij tzajta'a ti caí ja'anáj á'amí'ini."

²³ A'íj pu jín, ti pua'a peri tí'títíj tí'imua'í'ivajta a'íjna japua a'u sej yé'ana'amiche í Dios, ti pua'a peri ra'utámua'aree í pe'í jín auteájturaa jemin í axí'ej teví, ayée pe'í huá'irini.

²⁴ A'u'u pej ye'utécán í pej tiu'utámuai'ivejta a'íjna japua a'u sej ye'ana'amiche í Dios. Patá'aj amuacái u á'ume'en a'íjna jemi í axí'ej tevi patá'aj tiu'utá'uuni'í í pej jín a'uteájturaa í jemin. Aj pu xaa ari rí'irí pej mú a'uvé'eme'en patá'aj tiu'utámuai'ivejta.

²⁵ 'Setá'aj ca'anacan raaxí'epi'intare'en a'íjna jamuan í ti muájcha'hire'e, t'íj auj muá'anvi'ítin huá'a jemi í jueesi. Setá'aj siyen raaxí'epi'intare'en setí'ij seuj huajú'un í juye jetze. Na'ari ti pua'a pecai piyen huárini, a'íi pu mú'eetzi tiu'utátuure'esin í juees jemi. Ajta a'íjna mú'eetzi pu tiu'utátuure'esin jemin a'íjna í ti ravaire'e. Ajta a'íin ti ravaire'e, a'íi pu mua'iteánajsin.

²⁶ Ayee nu hui tí'imua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, camu ja'anáj mua'irátuaasin ajta pena'a caí tihua'unájchite'en nai jime'e a'achú mej muá'íijjive'e.

Jíme'en a'ímej í mej tiú'ujxana'acira'ate

²⁷ 'Xu'uri ráanamujri'í í mej mejmí'í miyen tiu'utaxájtaca'a tijín: "Capej 'íita'a jamuan huí'ica í pej caí ratévi'ítin."

²⁸ 'Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e tijín: A'atí ti na'a ti ayén 'íita'a seijra temua'a naa ti ij ayén raatá'asti í ru tzajta'a ti jamuan huáhui'ini, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti a'íjna í ja'ati ari tiú'ujxana'acira'ate í ru tzajta'a a'íjna jamuan í 'íita'a ti caí ratévi'ítin.

²⁹ 'Neajta nu niyen tejá'amua'ixaate'e tijín: Tí pua'a piyen éene'en pej jetzen rapua'ajte'e mi á'aji'í ti ari'irínta'a pújme'en seijre'e pe'íjna jime'e í pej jín auteájturaa í Dios jemi, aítátichi muá'aji'í ti ari'irínta'a pújme'en seijre'e. Aa pej yaúurieni. Ayee pej huárini, a'íné jaitze'e pu tímuaatéva'iri pej ti'itíj á'urieni ti cñleen caí pej nain e'ehuá'arieni matí'ij án muajá'urieeni í tajj tzajta'a.

³⁰ Ajta ti pua'a piyen éene'en pej jetzen rapua'ajte'e mi á'amua'ajca'a ari'irínta'a pújme'en seijre'e, patá'aj ra'ajta'vejche amíjna mi á'a muájca'a. Pajta a'ímuá yaúurieni a'íné jaitze'e pu tímuaatéva'iri pej ti'itíj á'urieni ti cñleen caí pej nain e'ehuá'arieni matí'ij án mú ja'urieni í tajj tzajta'a.

Jíme'en í mej já'ita'a a'utac'ica

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lc. 16:18)

³¹ 'Majta hui mejmí'í miyen tí'ixaxa'ata'a tijín: "Ja'atí ti raxí'eve'e ti ru'íj mé úurieni, ché'e a'íin cuapé'e raatapjite'en í ru'íj í ti jín mé rúurieni."

³² 'Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a ja'atí ru'íj mé úurieni, caí ayén tí'itíj jín huarín a'íjna í 'íita'a ti xana'acire'e, ti pua'a caí seíj jamuan huáhui'ini, seíj pu'u í ti jín tiu'utá'a ti ij ja'atí ru'íj mé úurieni. A'íi pu a'íin pú'een ti 'íi 'íira'ara'antaca'a tihuaújxana'acira'ate seíj jamuan í teáata'a. Aj pu xaa 'íiri'iri ti mé rúurie. Ajta a'íjna í teáata'a ti seíj ancuré'evi'ítin í 'íita'a ti ja'atí ari mé rúurie, a'íjna í ja'ati ajta pu tihuaújxana'acira'ate.

Jíme'en í mej jín te'ataújratzi'iraca

³³ 'Seajta xu'uri ráanamujri'í se'íjna i niuucari í mej mejmí'í tihua'utá'ixaxa í teite tijín: "Capej ya'ujipuan í pej jín te'atá'aratziiira niuucajtze'en í Dios."

³⁴ 'Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e tijín: Caxu a'atzu te'ataújratzi'ira'an niuucajtze'en í Dios, caxu a'atzu. Caxu seajta te'ataújratzi'ira'an niuucajtze'en í ta japua, a'íné a'íi pu japuan án á'ujca í Dios.

³⁵ Caxu seajta te'ataújratzi'ira'an niuucajtze'en i chaanaca a'íné a'íi pu yen ra'íicajme í Dios. Caxu seajta te'ataújratzi'ira'an í niuucajtze'en í Jerusalén, a'íné a'íi pu antiújmua'aree íiye chajta'a a'íjna í Rey ti ve'é.

³⁶ Caxu seajta te'ataújratzi'iracare'en niuucajtze'en mi a'amuamu'úu jetze, a'íné caxu rujámua'a sena'a raayí'iti seíj raatéxu'umuare'en na'ari seíj raatécuainare'en seíj mi a'amua cipua.

³⁷ 'Ché'e ayén éene'en, ti pua'a piyen raataxáj yee "íjeel!", ché'e ayén éene'en tzáahuatí'ira'a jime'e yee "íjeel!" Ajta, ayén che'atá na'a, ti pua'a piyen yee "ícapul!", ché'e ayén éene'en tzáahuatí'ira'a jime'e yee "ícapul!" Tí'ití ti a'íj seicié 'een, a'íjna jetze pu avé'eme'ecan a'íjna í ti a'íj pua'a 'een.

Jíme'en a'ímej í mej puaíjzi huataúra'a

(Lc. 6:29-30)

³⁸ 'Xu'uri siyen tiú'unamuajri'í í mej mejmí'í miyen tí'ixaxa'ata'a tijín: "Tí pua'a ja'atí ra'itátini í jí'iseáara'an í ruxí'ej tevi, ruxe'eve'e ti a'íjna í ja'ati ayén che'atá na'a tiu'unájchita rují'ijime'e." Ajta ayén tijín: "Tí pua'a ja'atí seíj ra'antácuura í tamaara'an, ruxe'eve'e ti a'íjna ja'atí ayén che'atá na'a tiu'unájchita rutamej jime'e."

³⁹ 'Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e yee: Caxu siyen che'atá sena'a raruure í ti a'íj pua'a 'een a'íj ti a'íin ari ayén amuáaruu mú'ejmi. Tí pua'a ja'atí mu'itéjveeni mua'ípée jetze ari'irínta'a pújme'en, patá'aj pajta raatá'an ti mu'itéjveeni í seíjta'a í mua'ípée jetze.

⁴⁰ Tí pua'a ja'atá ca'anéeri jín muájhuavii mi á'asiicu'u ti ij a'áin mú'ijchueeni, patá'aj raatáchuite'en pajta mi pej jíme'en ra'itévajra mi á'ahuare'etze'e.

⁴¹ Ajta, ti pua'a ja'atá mua'áijte'e pej ti'á'ara'an té'entini seij vi'ira'a imúa ti huatátee, patá'aj hua'apua vi'ira'a imúa té'entini.

⁴² Pajta, patá'aj raatá'an, ti pua'a ja'atá ti'itíj muáhuaviira, capej ramuaire'e í ja'atí ti muane'í'ira a'ame.

Mej nu'u huá'axe'eve'en í mej huá'ajcha'ire'eca
(Lc. 6:27-28, 32-36)

⁴³ 'Ayeé xu seri ráanamujri'i í mej mejm'i miyen tí'ixaxa'ata'a tijín: "Patá'aj raxí'eve'e puá'ara'ani pe'íjna í á'amiiigu." Ajta ayén tijín: "Patá'aj rájcha'íire'e puá'ara'ani pe'íjna í ti muájcha'íire'e."

⁴⁴ Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e yee: Patá'aj raxí'eve'e puá'ara'ani a'íjna í ti muájcha'íire'e. Pajta rahuaviira í Dios jemi a'ímej jíme'en í mej a'ij pua'a á'amuaruure seij si siyen ruxí'ej éene'en xá'ara'ani a'ujna, á'amua'upua ti é'eseijre'u ta japua.

⁴⁵ 'A'í pu hui huatá'aca ti a'áin xica hua'utétatzaví'ite'e huá'a japua í mej a'ij pua'a tí'teteite, ajta huá'a japua í mej rí'í tí'teteite. Ajta a'í pu huatá'aca mej mi víjvi'iyej huá'a japua í mej xí'epi'in ríci, majta huá'a japua í mej a'ij pua'a ríci.

⁴⁶ Tí pua'a siyen huá'axe'eve'e sena'a a'ímej í mej já'amua'axe'eve'e mú'ejmi, ¿ni secaí siyen tí'imua'atze seij si se'íjna jín tí'tíj huamuá'ítin í Dios jemi? Mí seajta caí, caxu. Casí'i, ayée mú che'atá mena'a ríci a'íime í mej á'ujjuhuan í mej hua'ujjve'e í mej tí'itici.

⁴⁷ Ajta, ti pua'a siyen hua'utateújte sena'a se'ímej í mej á'amua'ihuamua'a pú'een, ¿ni qui caí ayén tejamuá'amitiejte'e seij siyen hua'utémua'ítin í seica? Mí seajta caí, caxu. ¿Ni qui mecaí miyen ríci a'íime í mej caí ramua'ate í Dios tzáahuatí'ira'a jime'e? Ayeé mú ríci xaa ne'u.

⁴⁸ 'A'íj pu jín, setá'aj siyen raana'ímire'en a'achú ti tejamuá'aturaate'e, seij si siyen ruxí'ej 'eene'en temua'a naa a'ujna a'u ti á'amua'upua é'eseijre'e u ta japua.

6

Jíme'en a'ímej í mej ruseijrata mej miyen ríci ti xí'epi'in

¹ Rí'í xu'u mú'een seij caí siyen huá'íni í ti xí'epi'in 'een mé jé're'e huá'a tzejta'a í teite mej mi amuaaséj. Tí pua'a siyen sena'a ríjca, capu tí'tíj tejá'amua'ítiti a'íjna jemi í seij rájya'upua ti a'áin tejá'amua'atapa'ájve'en.

² 'A'íj pu jín, setí'ij tíhuá'apuajve'e a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, caxu raxájta mé jé're'e yee ayée tu huaríj. Ayeé mú xaa ríci seica í ruteyujta'a, majta caaye jetze a'íime í mej ra'ará'astijre'e hua'aye'íra jé're'ecitze'e. 'A'í mú miyen ríci mej mí a'áin teite rí'í tíhuá'utá'ixaate'en. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tijín a'í mú meri nain huamuá'ítiti mé'íjna jime'e í mej teite rí'í tíu'utá'ixaa.

³ Mí pajta mú'ee, ti pua'a tí'tíj paraatapua'ájve'en í ti caí a'ij tí'ijviicua'i, ayée pej huá'íni ti ij caí ja'atá ráamua'aree.

⁴ Ayeé pej huá'íni, ti pua'a petiu'utapua'ájve'en avíitzi jime'e, aj pu xaa, a'áin í pej rájya'upua, a'í pu rasej í tí rú'avaa. Ajta, a'í pu timuaatá'asin a'íjna í pej raamuá'ítiti.

Jesús pu tíhuá'amua'ate a'íj ti tiraatéjhuauuni í Dios jemi
(Lc. 11:2-4)

⁵ Ajta, setí'ij mú'een téniiusime'en í Dios jemi, caxu siyen jé're'ecitze'e ríjca matíj í seica í mej nu'u ra'ará'astijre'e hua'aye'íra í mej miyen tí'jri'ire. Yee pu tíhuá'aráanajche mej uteáru'ipi u teyujta'a mej huatéjnuuni í Dios jemi, na'ari mej miyen e'ejcaá'ica a'ujna caaye jetze mej mí seica hua'usej. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, amí mu'u huamuá'ítiti, xaa ne'u.

⁶ Mí pajta mú'ee, patí'ij téniiusime'en í Dios jemi, pauj mí'í uteárutén a'ujna 'achi'ítá. Pajta te'íteanán í ta'anténine'i jime'e. Aj pej xaa pi huatéjnuuni a'íjna jemi í pej rájya'upua í ti caí seijre'e. Ajta á'iyen a'íjna í pej rájya'upua í ti tí'isise'ij na'íjmi'í tíj na'a a'u ti é'eruuri'ihuaca'a avíitzi jime'e, a'í pu hui muaatá'asin í pej raamuá'ítiti.

⁷ Ajta, patí'ij téniiusime'en í Dios jemi, capej piyen á'ateevi'in pej téniiusime'en í niuucari jime'e ti caí a'ij huatá'ijmua'a. Ayeé mú xaa ríci a'íime í mej caí ramua'ate í Dios. Ayeé pu tíhuá'amitiejte'e ti Dios ayén huá'unamua ti pua'a miyen á'ateevi'in mej téniiusime'en.

⁸ Caxu siyen che'atá sena'a ríjca matíj a'íime, a'íne ayée pu i tí'een seij caí xi huaténiu jemin í seij rájya'upua, a'í pu ari rú'unamua'aree tí'tíj ti a'íj tejamuá'aturaate'e.

⁹ Ayeé xu si tí'ijhuaviira. Siyen tijín:

Mú'ee, í pej tá'iyá'upua,

a'úu pej é'eseijre'e u ta japua,

míché'e rí'í yá'unamujra a'íj pej ántehuaa.

10 Ché'le teja'uré'enen a'ájna xicá'jra'a jetze
pat'í'ij nainjapua tiu'uta'aí'jta
í'iyen chaanaca japua.

Miché'le ra'ará'astijre'en a'í'ij pej tí'í'ijxe'eve'e
í'iyen chaanaca japua
mej mi miyen che'atá mena'a
ra'ará'astijre'en u ta japua.

11 Patá'aj pajta taatá'an í ti tí'í'icua'iri'i
í ti ruxe'eve'e nain xicaj tzajta'a.

12 Titaatá'uuni'iri'i í tej jín auteájturaa mú'eetzi jemi
a'iné ayé'e tu che'atá tena'a
r'í'i tihua'utá'uuni'ira a'í'imej
í mej auteájturaa itejmi jemi.

13 Pajta, capej piyen titaatá'acare'en ti ayén titá'aci'iti
í tej jíme'en caí rá'aviicua'i
sino patá'aj piyen ta japua huániuuni
ti ij caí taatémua'itin a'í'ijna ti a'í'ij pua'a 'een.

Ayee tu tí'muahuavii a'iné mú'ee pej tí'íta'ajite nainjapua,
mú'ee pej antí'amua'aree nain jíme'e,
miché'le naími'i r'í'i timuaatatémua'aviste'en
tí'j na'a rusén jíme'e.

14 'A'í'j nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a siyen tihua'utá'uuni'i í teite í mej jín
auteájturaa mú'ejmi jemi, a'í'í pu ajta tejámuaatá'uuni'ira mú'ejmi a'í'ijna í sej rá'jya'upua ti
a'uun é'eseijre'e u ta japua.

15 Mí ajta, ti pua'a secaí siyen tihua'utá'uuni'i í teite í mej jín auteájturaa mú'ejmi jemi,
a'í'ijna í sej rá'jya'upua, capu ajta tejámuaatá'uuni'ira mú'ejmi í sej jín auteájturaa í jemin.

Jíme'en í mej jín rú'ítzi'ive'e

16 'Tí pua'a seúru'ítzi'ive'e, caxu siyen acaújtzaahuate'e í runéerime jetze matí'j a'í'ime í seica
í mej miyen rici jé're'ecitze'e. A'í'ime í teitejra'a, ayé'e mú' acaújtzaahuate'e í runéerime jetze
mej mi seica teite ráamua'aree yee mej rú'ítzi'ive'e.

17-18 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jíme'e. Mu'uri me'í'ijna jíme'en ra-
muá'iti nain í ti tihua'aci'iti. Mí pajta mú'ee, pat'í'ij á'ítzi'ive'e, patá'aj acá'ajista'ante'en,
pajta te'avá'ahuate'en á'amua'utze'e aceite jíme'e, mej mi caí ráamua'aree í teite yee
pe'á'ítzi'ive'e. A'í'í pu'u ayá'upua í pej caí rasise'í, a'í'í pu ramua'aree. Ajta a'í'ijna í ayá'upua
ti rasise'í í ti rú'avaa, a'í'í pu maaatá'asin í pej raamuá'iti.

Jíme'en í ti jé'hua huápi'i ruxe'eve'e í Dios jemi

(Lc. 12:33-34)

19 'Caxu siyen té'useire'e u ruchí'itá jé'hua í ti huápi'i tí'í'ijnajche sej si se'uun te'urá'cha'í'ica.
Tí pua'a siyen huá'ini, aj mú' mi tejpua'si raaté'e'eneajxi'isín í caanari. Ajta í tepú'stí'í,
temua'a pu tiu'utejchuitaamua'asin. Majta a'í'ime í nahua'ari, a'ú'u mú' uteá'ruti ca'anéeri
jíme'e. Mat'í'ij mi té'unahua'an.

20 Mí seajta mú'een, setá'aj te'uhuáseire'en u ta japua jé'hua í ti huápi'i ruxe'eve'e í Dios
jemi. Capu ti'ítí'j ruchí'itáamua'aca a'ujna, capu ajta ti'ítí'j a'uvajtzi. Camu majta uteá'ru'ipi
í nahua'ari me'ú'jna.

21 Ayee pu té'eme: tí'ítí'j ti na'a ti mú'ejmi tejá'amua'a, ti jaítze'e timuaaté'va'iri, mú'een xu
tí'ujmua'atzíte'e xá'aju'un se'í'ijna jíme'e.

Jíme'en í ti jín rutá'zavi'ite'e

(Lc. 11:34-36)

22 'Ajta huí, amí'ijna mi á'aji'i, a'í'í pu a'ín pú'een í pej jín á'uche'ecan. Tí pua'a rí'éne'en
puá'ajji'isí'ijme'eni, temua'a pej naa meteú'nee.

23 Mí ajta, ti pua'a caí tí'ítí'j vaire'e mua'a jí'í, ayé'e pu hua'éen cumu tí'j huatí'ca'a. Ajta
mua'axiejni'uca, ti pua'a piyen rí'í raaté'avaa, ayé'e pu che'atá na'a tí'í'ivaire'e í pej jín
huáye'íven huá'a tzajta'a í teite. Ajta ti pua'a piyen caí rí'í tiraaté'avaa í mua'axiejni'uca ti
ij caí ché'e mú' á'ayee mú' á'uvi'ítijicare'en, ¿ni caí ayén te'iráame cumu tí'j huatí'ca'a? Capu
a'atzu huáneeri'i.

Jíme'en í tumín í Dios jemi

(Lc. 16:13)

24 'Capu ja'atí raayi'iti ti hua'apuaca jemi tiu'utévaire'en. Tí pua'a tiu'utatése'en ti ayén
huá'ini, seí'j pu ticha'í're'e a'ame ti tí'í'ira'ajite'e, ajta í seí'j, a'í'í pu raxí'íve'e a'ame ti
tiraata'ajite'en. Na'ari caí, nain pu jín tiraatévaire'esín í seí'j, ajta a'í'í pu caí ra'ará'astijre'e í

sej ti tí'ira'ajjte'e. Jíme'en a'ájna í Dios, ajta jíme'en a'ájna í tumin, capu ja'atí ayén raayí'iti ti tiu'uta'ájti'ire'en ruxí'ej na'a a'ámej jemi í mej hua'apua.

Dios pu nu'u rí'í tihuá'acha'íi í ruyaujmua'a
(Lc. 12:22-31)

²⁵ 'A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e jíme'en a'ájna yee: Caxu se'ájna jín tí'imuaajca yee: "¿A'íqui teti'icua'ani?", nusu yee: "¿A'íqui teti'iteye'en?", na'ari yee: "¿Tí'itaqui jín tetiu'utétachejte'esin?" ¿Ni caí jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi sej ruuri xá'ara'ani, caí í cua'ira? ¿Ni caí ayén che'atá na'a jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi á'amuahua'ira'a ti ruuri, caí í sej jín tiu'uteújchejte'en? A ni'íjtá ne'u.

²⁶ 'Casi'í, hui sehua'usej mi pina'ase í mej júte'e rá'ara'a. Camu a'atzu tí'ihuaste'e, camu majta tí'tiza'anaca, camu majta rase'iri í imue'eri í ruchi'itá. Mí ajta, a'íi pu tihuá'ami'icuaca a'ájna í á'amua'apua a'uun ti é'eseijre'e u ta japua. Ajta jéhua xu jaítze'e jetzen ruxe'eve'e mecaí a'íme mi pina'ase. A'íi pu rí'í tejá'amua'acha'íi a'ame.

²⁷ Capu a'atzu tí'ivaire'e ti ja'atí ayén á'uche'ecane'en ayén te'entímua'astí a'ájna jime'e yee a'íqui té'eme. Capu a'atzu raatéva'iri ti jaítze'e á'ateevi'in.

²⁸ 'Ajta, ¿a'íné'een jín siyen tí'itziine'e se'ájna jime'e yee tí'itájqui jín tetiu'utétachejte'esin? 'Casi'í mú'een, xaasej mi xuuxu'u a'ij ti té'ejvivausi mé já'ahua'a ti huapá'atza. Capu tí'imijhuaca mi xuuxu'u, capu ajta tí'itzaca.

²⁹ Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e, a'ájna í rey, a'ájna í Salomón teecan, jé'ecan pu huápi'í tí'ijcha'íica'a. Mí ajta, capu ja'anáj naa éene'en tiu'uteújchejte tjí mi xuuxu'u.

³⁰ 'Aye'e pu'u, Dios pu ayén naa éene'en rí'í tí'iruure mi ixaj ti íjii a'uun é'eseijre'e a'úu ti a'upá'atza. Ajta á'iyeen, aré'apua'a rasiychen. Tí'ij huatéeahuan, aj mú mi raateáaira chuej tzajta'a tá'ajtaavijhua. Dios pu xaa jaítze'e rí'í á'amuaruure caí a'ájna ti rí'í ráaru mi ixaj. Mú'een xu hui caí a'atzu té'atzaahuat'e xaa ne'u.

³¹ 'A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e. Caxu siyen tí'imuaajca se'ájna jime'e yee: "¿Tí'itájqui tecua'ani?", nusu yee: "¿Tí'itájqui teyé'en?", na'ari yee: "¿Tí'itájqui jín tetiu'utétachejte'esin?"

³² 'A'íme í mej caí ramua'ate í Dios tzaahuatí'ira'a jime'e, a'íi mú a'ín pú'een í mej jín rahuauca. Mí ajta, a'ín í á'amua'apua ta japua ti é'eseijre'e, a'íi pu ari ramua'aree nain tjí na'a í ti tejama'aturate'e.

³³ 'Aye'e pu'u, seuj mí'í raatahuuán ti Dios tejama'a'ajte'en, seajta sej ra'ará'astijre'en a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e. Tí pua'a siyen huá'ini, Dios pu ajta tejámuatá'asin nájmi'í a'ájna í ti tejama'aturate'e.

³⁴ 'Aye' xaa ne'u tí'ayajna. Caxu tí'imuaajca se'ájna jime'e yee a'íqui té'eme ruijmua'a. Ruijmua'a xu sijta tí'itese'e xá'aju'un se'ájna jime'e í ti tejá'amua'ac'íi a'ájna. Amí pu'u aúche'e í sej jín tí'itese'en íjii.

7

Tej nu'u caí seica jetze tí'ijpua'ajte'e
(Lc. 6:37-38, 41-42)

¹ 'Caxu ché'e sena'a seica jetze tí'ijpua'ajte'e í sej ti i caí Dios ayén mú'ejmi jetze te'ujpuá'ajte'en ca'anín jime'e.

² Aye'e pu'u, setj siyen tí'ijxajtzi'ira í ruxí'ej tevi, ayée pu che'atá na'a Dios mú'ejmi tejá'amua'axajtzi'í. A'achú sej caj tiraatá'an í sej, ayén che'atá na'a tejá'amua'ac'íi.

³ ¿A'íné'een jín siyen rasise'í á'amua'ihuaara'a í tí'iri cíleen jín te'utejturaa í Dios jemi? Mí seajta mú'een caxu rusise'íj í sej ve'ecán jín auteájturaa jemin í Dios.

⁴ Ajta, ti pua'a peri ve'ecán jín auteájturaa í Dios jemi, ¿a'íné'een tí'iri'iri pej piyen tiraatá'ixaate'en pemájna ti cíleen jín a'uteájturaa a'ij ti tí'itj jín te'uteájturaa?

⁵ Mú'ee, í pej caí piyen mé teuúmu'aree, pauj mí'í nain jín tiu'utetzáahuat'e'en a'ámej jemi í pej jín auteájturaa. Aj pu xaa raavíte'e a'ame pej piyen tiraata'ixaate'en í sej a'ij ti tí'itj jín te'uteájturaa.

⁶ 'Caxu siyen tihuá'ixaate'e í niuucari ti jíme'en raxa í Dios huá'a tzajta'a a'ámej í mej tiú'uxana'avi'iste'e mej mi caí á'amua'axieehuari'ira matj í tzi'ici mej tiú'uche'evaca. Ajta caxu siyen tihuá'ijcate'e í ti Dios jemi é'eme'ecan a'ámej í mej caí tí'itevi'ira'a. Na'ari caí, ayée mú rini matj í tiuxu í xarj tzajta'a a'utí jé'ejmuaa. A'ij mú pua'a tejámuataxájta, mej nú'u amua'ajcha'íre'e mú muá'aju'un huápi'í.

Mej nu'u rahuauca í Dios jemi t'íj a'ín hua'utá'a
(Lc. 11:9-13; 6:31)

⁷ 'Setá'aj siyen seuj rahuauca í Dios jemi, a'íné'een a'íi pu tejámuatá'asin. Tí pua'a siyen rahuauca í jemin, aj xu xaa ráateuni jemin í Dios. Seuche'e seajta te'ejteáu'asixí'in í puéerta jetze. Dios pu xaa te'antácuuna, amuaatá'asin í sej jíme'en rahua'uhua.

⁸ Ayee pu té'eme a'iné ti pua'a ja'atí ayén tí'ijhuauca, a'íi pu ajta ra'ancuré'asin. Tí pua'a ja'atí tí'itíj huauca, a'íi pu ráateuni. Ajta ti pua'a ja'atí ayén te'jeatéu'asixi'in tá'apueerta, Dios pu xaa te'antácuuna.

⁹ ¿A'iné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi? Tí pua'a muá'ayauj ayén tí'imuahaviira í pan pej raata'í'ite'en, ¿ni mí tetej paraatátistejsin? Capej xaa ne'u tetej raatátistejsin sino pan pej raata'í'ite'esin.

¹⁰ Na'ari, ti pua'a ayén tí'imuahaviira pej hua'ité raatá'an, ¿ni qui cu'ucu'u paraat-
apíjte'esin? Capej xaa ne'u cu'ucu'u raatapíjte'esin sino hua'ité pej raatá'asin.

¹¹ Jee sein, ayej tí'ayajna, mú'een xu caí urarí'en í ru tzajta'a. Mí seajta mú'een, seúche'e xu ramua'aree a'ij sej ye'í huárini sej si hua'utapuaíjve'en í ruyaujmua'a tí'itíj ti i'irí'en. Ajta í á'amua'íya'upua, jéihua pu jaitze'e hua'utá'asin í ti tí'irí'een a'íimej í mej rahuaviira muá'aju'un.

¹² A'íj xu jín siyen huárini nain jime'e. Setá'aj siyen che'atá sena'a huá'uruuren í ruxí'ej teite a'íj sej tí'ijxe'eve'e mej miyen amuáaruuren mú'ejmi. Ayee pu huataújmua'a nain tí té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze Moisés tí ra'uyú'uxaca'a, ajta í seica jetze í mej ra'uyú'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

*Jíme'en í juye ti auuyaúj, ajta í ti cǎj auuyaúj
(Lc. 13:24)*

¹³ 'Sej si e'ará'asti a'úu ti Dios é'esejre'e, ayée xu huárini. A'uun xu a'uteáruute í puéerta jetze tí cǎj antéeyauj. Jee xaa, sej pu seijre'e í puéerta tí antéeyauj. A'uu pu pújm'en e'enténine'í í juye ti ajta auuyaúj. Mu'ití mú me'uun a'uteáru'ípi, majta a'íj mú japuan cǎne í juye ti auuyaúj. Mat'íj me'uun a'uré'enen a'u ti aupua'ari, naími'í mú jéle huaújpu'a'arixi'ísín, micu. Miyá'ujisín í ruxí'ejniu'uca tí auj ruurica'a.

¹⁴ Mí ajta í sej í puéerta, a'íi pu hui cǎj antéeyauj, ajta a'ín í juye ti a'uun e'enténine'í, cǎj pu auuyaúj. Ajta jé'ecan pu muári'eri tí ja'atí japuan huamé'en tí ij a'uun e'ará'asti Dios tí é'esejre'e tí ij ruurican a'uteáruur í Dios jemi. Ajta, camu mu'íi í mej miyen tí'irateuni.

*Mej nu'u ráamua'aree tí'itíj tí cǎje'ara'an pírici me'íjna jime'e tí taaca
(Lc. 6:43-44)*

¹⁵ Rí'í xu'u, mú'een, huá'a jemi í mej tí'ihua'ítaca. Ayee mú tí'ixaxa'a tíjín: “Dios jetze me'ecan tu hui tí'ixaxa'a.” Mé mú ve'eré'ene mé muá'acanta. Ayee mú á'ujjuhua'an a'amua tzajta'a. Cu xíee mé caí tí'itíj a'ij ruure. Mí ajta, capu ayén tí'ayajna. Jee xaa ne'u ayén tí'ayajna. Ayee mú'een matíj í ñra'avete í mej tí'itecui'íca. Jé'ecan mú tihuá'ari'íraca í teite í tihua'áa. Majta huá'acuanamuáj.

¹⁶ Rí'irí sej si siyen tihuá'umua'ati se'íjna jime'e a'ij mej ye'í rici. Ayee xu che'atá sena'a tihuá'umua'ati setíj tí'íjmua'ate sej í ciyej tí pua'a caí rí'éene'en taca'a. Casi'í, jetzen a'íjna í tí tétzicare'e, capu a'íjna jetze taaca í uuva; capu ajta a'íjna jetze taca'a í huaréj, jetzen a'íjna í ciyej tí tétzicare'e.

¹⁷ Ayee pu tí'een, nain í ciyej tí tí'irí'een, rí'éene'en pu tí'ítaca'a. Ajta, nain í ciyej tí caí tí'irí'een, capu ajta rí'éene'en tí'ítaca'a.

¹⁸ Capu a'atzu a'íj tí'irí'iri tí a'ín ciyej tí tí'irí'een, ayén taca'a a'íjna tí caí rí'en. Ajta, jime'en a'íjna í ciyej tí caí rí'en, capu ajta í'irí'iri tí rí'éene'en tíu'utáca'an.

¹⁹ Mí ajta a'íime í teite, ayée mú'een tíj í ciyej tí caí tí'irí'een. Dios pu ayén che'atá na'a huá'aruuren matíj í teite miyen tí'iruure í ciyej tí caí rí'en. A'íi mú té'íjveichixi'ísín, majta ra'anteáaira.

²⁰ A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e tíjín: Ayee xu'éeni'ici'e huá'umua'ati se'íjna jime'e a'ij mej ye'í rici.

*Camu nu'u naími'í a'uun a'uteáturaasin tavástar'a tí é'esejre'e
(Lc. 13:25-27)*

²¹ Mí majta me'ín í mej miyen tí'inejee tíjín: “Nevástar'a, casi'í nevástar'a”, camu naími'í me'uun a'uteáru'ti a'u tí tejá'áijta í Dios. A'íi mu'u me'uun a'uteáru'ti í mej miyen rici a'íj tí tí'ijxe'eve'e í Dios.

²² Ayee pu té'eme a'ájna xicá'ra'a jetze tí'íj Dios ayén huá'axijte'en í teite. Mu'ití mú miyen tínaatá'ixaate'esin me'íjna jime'e yee: “Nevástar'a, casi'í nevástar'a, teen tu tíu'utaxájtaca'a aníuucajtze'en tet'íj teuj ruurica. Teajta aníuucajtze'en jín hua'utamua'í í tíyaaru'u mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a. Ayee tu che'atá tena'a, jéihua tíu'umuáriej te'íjna jime'e tej mú'etzi jetzen arátaca'anejca'a.”

²³ Mí neajta inee, ayée nu hui tihuá'utá'ixaate'esin tíjín: “Canu ja'anáj amuaamuá'a a'atéenni sej pú'een. Caxu a'atzu nete'ítestemua'a pú'een. Sericu, sej hui íiyecu'í inee jemi, mí sej a'íj pua'a rici.”

Jíme'en í mej japuan rá'ajtaahuaca'a í ruchi'i í mej hua'apua

(Mr. 1:22; Lc. 6:47-49)

²⁴ A'íj pu jín, ja'atí ti na'a ti ayén nenamua, ajta ti ayén ra'ará'astijre'e a'íj nej tí'ixaxa'a, ayéé pu hui che'atá na'a mé teuúmaa'aree t'íj a'íjna í ja'ati ti huatéújchi'ite tetej japua.

²⁵ Aj mú mi huatéviiyeca'a. Ajta cámi'iyixi í jaj. Ajta huatá'eecareca'a. Ajta a'íin í chi'lira'an, capu á'ave a'iné tetej japua pu rá'ajtaahuaca'a.

²⁶ Mí ajta, a'íjna í ja'ati ti ayén nenamua, ajta capu ayén ra'ará'astijre'e a'íj nej tí'ixaxa'a, ayéé pu che'atá na'a 'een t'íj a'íjna í ja'ati ti caí tí'it'íj mua'aree. A'íjna í ja'ati huatéújchi'ite a'u ti á'useaata'a.

²⁷ Aj mú mi huatéviiyeca'a. Ajta cámi'iyixi í jaj. Ajta huatá'eecareca'a. Ca'anacan pu á'ave í chi'lira'an. Jé'ecan pu yá'urie a'íjna í ja'ati ti huatéújchi'ite a'u ti á'useaata'a. Ayee pu che'atá na'a tí'ijruuren í ja'ati ti caí ra'ará'astijre'e a'íj nej tí'ixaxa'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

²⁸ T'íj Jesús ra'antipua'ajte ti tihua'utá'ixaa, jeihua mú huajjxica'a me'íjna jime'e a'íj ti tihua'umuá'ate.

²⁹ Capu cha'a na'a tihua'umuá'ate mat'íj í seica í mej tihua'amua'atehua'a í yu'uxari jetze, sino ayéé pu'u cumu se'íj ti tí'téjvee tí'it'íj jime'e ti ve'ée.

8

Jesús pu se'íj tiú'uhuaa ti ru jetze cá'atzaca'a

(Mr. 1:40-45; Lc. 5:12-16)

¹ T'íj acá'jaa í Jesús jirí jetze, jeihua mú teite a'uc'íj jamuan.

² T'íj jí se'íj ave'eré'ene í Jesús jemi. T'í'icui'icaa a'íjna jime'e ti tinéj í 'atzaj huá'ire'ara'an jetze. Ayee mú ratamuá'amua tíjín lepra. T'í'ij í a'íin tínutaca'a jemin í Jesús. Ayee pu tiraatá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a hui mua'aráanajche pej tináahuate'en.

³ Aj pu í Jesús ra'ajtamuariej. Ayen tíjín:

—Na'aráanajche pej huarún.

Jíme'en pu'u ayén raataxájtaca'a, aj pu í tiraacá'ari'iri'í í ti jíme'en tí'icui'icaa. T'í'ij jí huarúj.

⁴ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Casi'í, capej ja'atí ixaate'e sino aricu, a'íjna jemi ti tí'iva'iri teyujta'a. Ché'le muaase'íj. Pajta tiu'utámuai'ivejta a'íj ti tiu'uxájtaca'a í Moises teecan. Ayee mú éeni'ici'e ramua'aréeren tíjín pepu'uri huarúj.

Jesús pu tiráahuua a'íjna ti ravaire'eca'a a'íjna í xantaaru'u ti anxíte tí'ajjta

(Lc. 7:1-10)

⁵⁻⁶ Aj pu í Jesús a'uteájrupi a'ujna Capernaúm. T'í'ij a'uun a'uteájrupi, se'íj pu u a'uvé'emej ti í'í xantaaru'u. A'íi pu a'íin pú'een ti anxíte tí'ajjta. Jé'ecan pu rájhua'viiri'í a'íjna í ja'ati. Ayen tíjín:

—Nevástara'a, jé'ecan pu tí'icui'í a'íjna ti nevaire'e. An pu a'ujcá'a í uataatzi japua. Ciyáaxara'a. Nainjapua pu racui'í huápi'í.

⁷ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Née nu xaa a'um'é ne na'ame nej ni tiráahuate'en.

⁸ Aj pu í ayén tiu'utaniú a'íjna ti anxíte tí'ajjta tíjín:

—Nevásta'ara'a, capu ayén muaavíjete pej piyen uteárute u niche, a'iné canu Israel jetze ajtém'e'ecan. Ayee pepu'u huá'ini, patá'aj piyen tiraataxá'j í niuucari jime'e. Aj pu xaa rujni a'íjna ti nevaire'e.

⁹ Ayee nu tí'imua'ixaate'e ne'íjna jime'e í mej seica tí'ine'ajjete'e ineetzi. Neajta inee, nee nu seica tí'ajjete'e. Tí pua'a niyen tiraata'ixaate'en se'íj tíjín: “Aricu, u pá'ume'en”, a'íi pu xaa a'um'é a'ame. Na'ari, ti pua'a niyen tiraata'ixaate'en í se'íj tíjín: “Yé vé'exijri'í”, a'íi pu ajta yé ve'eré'enejsin. Neajta niyen tiraata'ajjete'esin í ti nevaire'e tíjín: “Aisí mú'ee, pí' huarí'í.” Ajta a'íin, ayéé pu riní. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í xantaaru'u.

¹⁰ T'í'ij Jesús ráanamujri'í, jé'ecan pu huataújtemua'ave. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa a'íme'íj í mej rá'ajaahuate'e tíjín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e. Huá'a tzajta'a í teite ayujna mej huachéjme t'íj na'a ti huatacá'a íyuu Israel, canu ja'anáj se'íj huaté'uu íyuu Israel, ja'atí ti ayén che'atá na'a té'atzaahuate'e t'íj a'íjna í teáata'a.

¹¹ Neajta niyen tejá'amua'ixaate'e, a'íjna jime'e yee jeihua mú u a'uvé'eju'u muá'aju'un mej mi a'ujrá'ase me'íjna jamuan í Abraham teecan, majta me'íjna í Isaac teecan, majta me'íjna jamuan í Jacobo teecan. A'uú mú hui a'uvé'eju'u muá'aju'un a'u ti xicaj 'eíjineí,

majta a'u ti xicaj e'eteáru'ipi. Aj mú mi tí'icua'ani huá'a jamuan í mé huaíca tí'ij teja'uré'ene a'ájna xicá'ra'a jetze ti Dios nain jín tiu'uta'ájta íyén chaanaca japua.

¹² Mí majta a'íme'j í mej Israél jetze ajtéme'ecan, Dios pu hual'irá'iti á pua'acié a'u ti a'utíca'a. Jéihua mú huateujyíneajra'asin, majta jéihua mú incuré'ujci'imée muá'aju'un í rutamej jime'e a'ájna jime'e mej jéihua rajpuaítzi. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

¹³ Aj Jesús ayén tiraatá'ixaa a'ájna ti anxíte tí'ájta tíjín:
—Aricu, ayée pu té'eme patíj peri té'antzaahua. Jíme'en pu'u ayén tiraatá'ixaa, aj pu i huarúj a'ájna ti tí'ivaire'e a'ájna jemi í xantaaru'u. Tí'ij jí á'uraa a'ájna í Jesús.

Jesús pu tiráahuaa a'ájna mu'uneára'an í Pedro
(Mr. 1:29-31; Lc. 4:38-39)

¹⁴ Aj pu í Jesús a'uun a'ará'a Pedro ti é'eché. A'uu pu í a'áin huaseíj a'ájna í mu'uneára'an í Pedro. An pu já'ujca'atíi í utaatzí japua. Tí'icuí'icaa. Pístaca'a a'ájna í 'ítá'a.

¹⁵ Aj pu í Jesús rajví'í muájca'are'ara'an jetze. Jíme'en pu ayén huaríj, aj pu'í huarúj. Ajta a'áin í 'ítá'a, a'áí pu ájchee. Ajta á'yen a'utéjche ti tiraamí.

Jesús pu jéihua tihua'uhuaa í teite
(Mr. 1:32-34; Lc. 4:40-41)

¹⁶ Tí'ij huateática'areca'a, jéihua mú huaje'eráavi'iti Jesús jemi a'íme'j í mej tiyaaru'u huá'a tzajta'a seijre'eca'a. A'áí pu hua'uta'áj a'íme'j í tiyáaru'use mej nu'u huírácíine í teite tzajta'a. Ajta najmí'ica pu tiú'uhuaa í mej tí'icucuí'icaa.

¹⁷ Ayeé pu tiuju'urje ti ij aráurasten a'íj ti tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Isaías, í ti ajmí'í tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayen tíjín: “A'áí pu titá'arí'irí'í a'ájna í ti jín caí ché'e tú'uca'anístí'iraca'a. Ajta a'áí pu yá'utíi í tej jín tí'icucuí'icaa.”

A'íme í mej rax'éve'eca'a mej jamuan á'ujujhua'ane'en í Jesús
(Lc. 9:57-62)

¹⁸ Tí'ij Jesús hua'useíj í teite í mej jéihua ajtéaxíireca'a í jemin, aj pu í ayén tihua'uta'ájte mej nu'u antácíine antavén pújme'en.

¹⁹ Aj pu í seíj ti tiújmua'ate í yu'uxari jetze, a'áí pu ave'eré'ene jemin í Jesús. Ayeé pu tirájuaviiri'í tíjín:

—Maestru, niché'e á jamuan á'uche'ecane'en a'u ti na'a pej a'umé'e pua'amé.

²⁰ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tíjín:
—Canu mu'u a'umé'e na'ame. A'íme í arachuíjse, a'úu mú hui u'uche cuunísta'a, majta a'íme í pina'ase a'úu mú tí'títu'a a'u mej é'e'aseca. Mí neajta inee, í nej neajta teáata'a jetze airáane, canu a'atzu huatéechi'í í nej tzajta'an huácuti. —Ayeé pu tiraatá'ixaa.

²¹ Ajta seíj ti á'uche'ecane'e jamuan, a'áí pu ayén rájhuaviiri'í tíjín:
—Nevástará'a, niché'e yé huácatíi íye niche asta na'a caí huámí'ini í nitááta. Net'íj ra'ava'anán, aj nu ni yé ve'eré'enejsin nej ni á'uche'ecane'en á jamuan.

²² Ayeé pu tiraatá'ixaa a'ájna í Jesús tíjín:
—Miche'e mí seica ra'avá'anán í hua'ax'éj mí'ichi a'íme í mej caí ramua'ate í Dios. Mí pajta mú'ee, patá'aj ca'anacan yé ve'eré'enen.

Tí'ij Jesús raatépu'ájte í eeca
(Mr. 4:35-41; Lc. 8:22-25)

²³ Aj pu'í Jesús atéájraa í baarcu jetze, majta a'íme í mej jamuan á'ujujhua'ane'e.

²⁴ Aj pu í temua'a ca'anín jín tiu'utá'eecareca'a í jaj japua. Jé'ecan pu'í tiújta'ahua'a vivejmé'e. Tí'ij jí atéaxíire'axi í baarcu jetze. Ajta a'áin í Jesús, a'áí pu í'icujca'a.

²⁵ Majta me'ín í mej á'ujujhua'ane'e jamuan, a'áí mú ave'eré'ene jemin. Aj mú mi raajíste. Míyen tíjín:

—jMaestru, ta japua huániuuchi! ¡Tu'uri hui cui'ini!

²⁶ Aj pu'í ayén tihua'uta'íhua'urí'í tíjín:
—Mí sej caí a'atzu té'atzaahuat'e, ¿a'íné sej si huápi'í tí'tíziine'e?
Aj pu í ájchee. Tí'ij jí hua'utá'íjmáirí'í í eeca, ajta í jaj. Aj pu í huatéepua'aj í eeca, ajta a'urejúé'íye já'araa í jaj, temua'a naa.

²⁷ Jé'ecan mú a'ij ra'utaseíj a'íme í teteca. Ayeé mú tí'iru'íhua'uraca'a tíjín:
—¿Tí'itáani tévira'a pú'een amíjna? Amí pu tihua'ájte'e í eeca, ajta í jaj. Majta mú hui rá'aste.

A'íme í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a í tiyaaru'u a'ujna u Gadara
(Mr. 5:1-20; Lc. 8:26-39)

²⁸ Tí'ij tá'í Jesús a'uun a'ará'a utavén pújme'en já'ahua'a Gadara ti ajtéme'ecan. Mat'íj mí aítacíj í baarcu jetze. Aj mú mí seica hua'antínájcheca'a. Ma hua'apua a'íme. A'uu mú e'eráci a'u mej mí'ichite é'enaamuaca. Tiyáaru'use pu huá'a tzajta'a seijre'eca'a. Jéihua mú simuáruunica'a. A'íj pu jín caí rí'írístaca'a ti ja'atí a'uré'enen a'ujna juye jetze.

²⁹ Matí'ij mi miyen titeejíhuaca'a. Miyen tijín:

—¿A'iné hui tí'itj peteáruuren itejmi Jesús, pej i'i yaujra'an í Dios? ¿Ni piyen mú a'uvé'emej pej pi puajtzi taatá'an? Aru capu xi teja'uré'ene a'ájna xicájra'a tej jetzen rajpuaíftzi tá'aju'un.

³⁰ Majta a'ímuá seica huaté'uu í tuixute. Mé mu'íi. A mú á'ujjuhua'an mete'enticuáa.

³¹ Matí'ij mi me'ín í tiyáaru'use ti huá'a tzajta'a seijre'eca'a, a'í mú miyen rájhuaviiri'í me'íjna í Jesús tijín:

—Tí pua'a piyen titaatamuárite'en itejmi, taata'ítechi itejmi a'u mej a'uté'uu mi tuixu.

³² Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Sericu.

Matí'ij mi huiráaci. Aj mú mi huá'a tzajta'a a'uteájrupi í tuixute. Majta me'ín í tuixu, matí'ij mi huataúruu a'uun pújme'en játe'ana ti a'atam'íyie. Matí'ijta mí atéavatzí á jaata'a. Aj mú mi aujámí naíjmi'í.

³³ Majta me'ín í mej tuixu cha'íica'a, a'í mú huataúruu. Matí'ij mi me'uun a'ucfj chajta'a mej mi tiu'utaxáj. A'íj mú hua'utá'ixa a'íj ti tí'itj huá'uruu í tuixu, majta a'íj ti tí'itj huá'uruu a'ímej í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a.

³⁴ Matí'ij mi a'íime a'uun mej huachéjme'ecaa a'ujna, naími'í mú ave'eré'ene í Jesús jemi mej mi jamuan tiu'uxáj. Matí'ij raasej, jeíhua mú rájhuaviiri'í me'íjna í Jesús ti nu'u á'ura'ani u já'ahua'a yee.

9

Jesús pu seij tiú'uhuaa ti ciyáaxara'aca'a

(Mr. 2:1-12; Lc. 5:17-26)

¹ Aj pu í Jesús atéájraa í baarcu jetze. Aj mú mi antacj útán pújme'en. Tí'ij jí a'uun a'ará'a a'ujna chajta'a a'u ti é'eme'ecan.

² Majta me'ín í seica, a'í mú ja'atí ave'eré'eneijte í Jesús jemi seij ti ciyáaxara'aca'a. A'íj pu já'ujca'atii í utaatzí a'íjna í ja'ati. Tí'ij Jesús hua'usej a'ímej í teite, aj pu xaa ráamua'areeri'í tijín meté'atzaahuat'e a'íime. Aj pu'í ayén tiraatá'ixaa a'íjna ti tí'icui'í tijín:

—Niyauj, uhuat'eá'aca'ane í á'a tzajta'a. Pu'uri timuaatá'uuni'iri'í í Dios í pej jín auteájturaa í jemin. —Aye pu tiraatá'ixaa.

³ Majta á vejlí'í huiráte'eca'a seica í mej té'eyu'uxaca í ruye'irá jime'e. Matí'ij mi miyen tiu'umuá'aj í ru tzajta'a tijín: “Amí pu a'íj pua'a tiratá'aca í Dios í runiuuca jime'e.”

⁴ Ajta Jesús, a'í pu rusej rú'umua'areereca'a a'íj mej ye'í té'umua'atzejca'a í ru tzajta'a. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'iné 'een jín siyen a'íj pua'a té'umua'atze í ru tzajta'a?

⁵ ¿Tí'itáani cáí jaítze'e muári'eri, ni nej niyen tiraatá'ixaate'en í ti ciyáaxara'a yee: “Pu'uri timuaatá'uuni'iri'í í Dios í pej jín auteájturaa í jemin”, na'ari yee: “Ájchesi, ajta anchuée mua'a utaatzí?”

⁶ 'Aru, ayé nu hui rini sej si ráamua'aree í nej neajta í teáata'a jetze airáane, nee nu xaa ne'íjna jín antínmua'aree íyen chaanaca japua nej ni tihua'utá'uuni'í í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

Aj pu í ayén tiraatá'ixaa í ti ciyáaxara'a tijín:

—Ájchesi, típií mua'a utaatzí. Aricu á'ura'a a'u pe é'eche.

⁷ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a í Jesús, aj pu'í ájchee a'íjna ti tí'icui'ícaa. Tí'ij í á'uraa u ruche.

⁸ Majta me'ín í teite, matí'ij tiu'uséj a'íj ti tí'ití huarj, jé'ecan mú huataútemua'ave. Rí'í mú tiraatajé í Dios, me'íjna jime'e ti a'ín Dios ari raatá'a a'íjna í muári'eri'ira'a í mej jín miyen rici í tetea.

Jesús pu raata'ájtaca'a a'íjna í Mateo

(Mr. 2:13-17; Lc. 5:27-32)

⁹ Aj pu í Jesús á'uraa. Tí'ij jí á'ayee a'uré'ene tí'ij a'ín huasej a'íjna í ja'ati, Mateo ti ántehuaa. A'uu pu huiracatii chí'ita mej tzajta'an huá'ajjive'eca'a í mej tí'ití'icica. Aj pu í ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Patá'aj ne jamuan á'uche'ecane'en.

Ajta á'iyen, Mateo ájchee. Tí'ij jí á'uraa jamuan.

¹⁰ Tí'ij jí ayén tiuju'urj. Matí'ij me'uun a'ará'a a'utí Mateo e'echéjme'e. Tí'ij Jesús tí'icua'acaa, matí'ij mi u a'uvé'uju' u jeíhua í mej tí'itejive'e, majta seica í mej miyen che'atá mena'a a'íj pua'a tí'teteite. Naíjmi'í mú tí'icua'acaa í meesa japua jamuan í Jesús, majta jamuan a'ímej í mej á'ujjuhua'ane'e í Jesús jamuan.

11 Majta me'ín í fariseos, a'íime í mej jeíhua huápi'i raxí'leve'e í ruye'irá, mat'íij miyen raasej a'íj ti ríjcaa í Jesús, ayéé mú tihua'uta'íhua'urí'í a'íimej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Miyen tijn:

—¿A'íné 'een jín amín a'amua maestro tí'licua'aca, ajta ye'eca huá'a jamuan í mej hua'ajjive'e í mej tí'ití'icica, ajta jamuan í mej caí xí'epi'ín títetí'ujcha'íí?

12 Tí'íj ayén tíu'amuaajrí'í í Jesús, aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. A'íimej jime'e í teite í mej a'ucá'ica'a jemin ti ya'anaca, capu ruxe'leve'e mej u á'uju'un í mej rí'en a'íjna jemi í ti ya'anaca, sino a'íí mú xaa a'ur'énine'í í ti ya'anaca jemi í mej tí'licucuí'í.

13 Sericu, setá'aj tihua'ujmua'aten se'íjna jime'e sej si ya'útítee xá'ara'ani a'íj ti huata'ujmua'a a'íjna í niuucari a'íjna jime'e mej raxí'leve'e mej mí á'ujcu'uve rujímua'a. Mí neajta, canu a'atzu raxí'leve'e mej tíu'utámua'íivejta. Ayeé pu che'atá na'a 'een ineetzi jemi, canu ne'íjna jín yé vé'eme nej a'íimej huatá'inen í ti ayén tihua'amítete'e mej xí'epi'ín rici sino a'íimej í mej miyen tírú'mua'aree í ru tzajta'a í mej caí xí'epi'ín rici.

Jíme'en í mej jín rú'ítzi'ive'eca

(Mr. 2:18-22; Lc. 5:33-39)

14 Mat'íij mí seica ave'eré'ene. A'íime mú a'ín pú'een í mej Juan jamuan á'ujuhua'ane'e. A'íí mú ave'eré'ene í Jesús jemi. Mat'íij mí miyen tíraata'íhua'urí'í tijn:

—¿A'íné 'een jín tíyen tí'ita'ítzi'ive'e iteen, majta a'íime í fariseos? Aru í mej mú'etzi jamuan á'ujuhua'an, camu hui miyen rici.

15 Ayeé pu tíu'utaniú a'íjna í Jesús, tijn:

—Tí'í pua'a ja'atí huaténeiche, aj pu í ru'amiiigustemua'a huatá'ineesin mej mí tíu'uyesten. Aj pu í tihua'ímin. ¿Ní tzaa miyen tí'íru'ítzi'ive'en ti pua'a huá'a jamuan tí'yeste í ja'ati? Capu xaa ne'u. Mí ajta xaa, aj pu teja'ur'é'eneesin í xicá'ra'a mej jetzen rá'aví'itin í ja'ati. Aj mú xaa í amiiigustemua'ame'en ru'ítzi'ive'en, a'íné capu ché'e é'e ja'hua'a í hua'amiiigu. A'íné naúche'e nu yé huatéjvee, camu ru'ítzi'ive'en í ne'amiiigustemua'a.

16 'Niche'e sej amuaatá'ixaate'en í niuucari. Tí'í pua'a ja'atí a'íjna jín tí'licu'une'epua c'íxuri jime'e tí mí'ime'ecan, capu ayén tí'ijcu'une'epuan a'íjna jime'e í c'íxuri tí caí xí ja'anáj ja'usin'í. Na'ari caí, huatétzu'uta pu'u a'íjna í c'íxuri tí jéjcu'a tí'íj huatéja'usini'íhua. Ra'atésíujtza'anaxí'isin í tí mí'ime'ecan. Aj pu í tí anásíujtza'ani, jaítze'e pu ve'et'í a'ame.

17 'Ajta, camu miyen raruure mej ru'ucá'jtu'ani navij limeetajra'a tzajta'a tí racua'íríihuajme í viinu í mej mauchén ráataahuaca'a. Tí'í pua'a miyen ráaruuren, a'íjna í viinu tí jéjcu'a, a'íí pu rájtésíujtza'ana í navij tí racua'íríihuajme. Tí'íj jí a'uvá'jtzi í navij, ajta í viinu. A'íj pu jín ayén ruxe'leve'e tí iru'ucá'jtu'ani navij tzajta'a tí jéjcu'a a'íjna í viinu tí ajta jéjcu'a. Ayeé pu 'éeni'icí'e te'utáviicua'íra tí rux'íej tí'íjéjcu'a. A'íí pu a'íjna jín té'evíicua'í í tí hua'apua.

Jíme'en í yaujra'an a'íjna í Jairo, ajta í ucarij tí tí'licuí'icaa

(Mc. 5:21-43; Lc. 8:40-56)

18 A'íche'e pu tihua'ú'ixaate'eca'a tí'íj sej ave'eré'ene, tí tí'áijta u huá'a teyujta'a. Aj pu í tí'itunutaca'a jemin a'íjna í Jesús. Ayeé pu tíraatá'ixaa tijn:

—Niyauj pu hui á'ame'ere. Mu a'utá'iyí'í patá'aj ra'ajtamuári'en, tí'íj a'ín auj ruuri á'ara'ani.

19 Jesús pu ájchee. Tí'íj jí a'uun yá'ume jamuan a'íjna í ya'upuá'ara'an a'íjna tí á'ame'ere. Majta mú á'uju'un a'íime í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e.

20 Ajta a'ín 'íita'a a'uun a'utéveeca'a tí ari ayén á'atee tí tí'licuí'í a'achú cumu tamuá'amua'a nine'ira'a japuan hua'apua. Tí'íj pí na'a pu uvé'exujxure. A'íí pu ave'eré'ene í Jesús jemi. Aj pu í ra'ajtamuári'ej tíj na'a te'uv'íjpi'í í c'íxure'ara'an jetze.

21 A'íj pu jín ayén huar'íj, a'íné rusej pu ayén tíu'umuá'aj tijn: “Tí'í pua'a a'íí nena'a caj te'ajtamuári'en tíj na'a te'uv'íjpi'í í c'íxure'ara'an jetze, aj nu xaa rujní.”

22 Aj pu í Jesús pí a'ur'é'eve tí'íj raasej í 'íita'a. Aj pu í ayén tíraatá'ixaa tijn:

—Niyauj, huaté'aca'ane mua'a tzajta'a. Peté'atzaahuatete nej tímuáahuatete. A'íj pej jín peri huar'íj.

Jíme'en pu'u ayén tíu'utaxájtaca'a, aj pu í huar'íj a'íjna í 'íita'a.

23 Tí'íj jí a'uun a'ará'a a'u tí é'eche í ya'upuá'ara'an í tí á'ame'erejca'a. Tí'íj uteájrupi u chí'íta, aj pu í hua'usej í teite, a'íimej í mej tí'icí'isite'e jamuan í seica í mej jeíhua ruyein.

24 Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Sericu, xu'irác'ini mú'een, a'íné capu mí'íchi mí temuaj, sino cutzú pu'u.

Mí majta, a'íí mú raate'atzeájraa me'íjna jime'e a'íj tí tíu'utaxájtaca'a.

25 Aj pu í Jesús hua'irá'íteca'a á pua'acíe. A'u pu uteájrupi a'u tí auucá'a a'íjna í temuaj. Aj pu í ra'ajví'í muá'ca'are'ara'an jetze. Ajta a'ín í temuaj, tí'íquí a'ín ájchee.

²⁶ Tí'ij jí nainjapua a'u ti na'a mej a'uchéjme'ecaa, naími'i mú ráamua'areeri'i a'ij ti tí'tí' huaríj.

Jesús pu tihua'uhuaa hua'apuaca í mej aracúcu'unijme'eca'a

²⁷ Tí'ij Jesús a'uun a'arájraa, mé hua'apua mú raatavén í mej aracúcu'unijme'eca'a, mua'antijíhua. Miyen tíjín:

—Mú'ee pej i'i yaujra'an a'ájna í David teecan, tá'ancu'uvajxi'i.

²⁸ Tí'ij Jesús uteájrupi u chí'íta, aj mú mí ave'eré'ene í jemin. Aj pu i ayén ti-hua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—¿Ni sená'antzaahuate'esin nej tejá'amuahuaate'en?

Matí'ij mi miyen tíjín:

—A'ii ne'u tecaí, tavástar'a.

²⁹ Aj pu i hua'arámuari'ejxi í huá'a jí'i jetze. Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ájna jime'e sej té'antzaahua, ayéé pu té'eme. Xu'uri huaríj.

³⁰ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mí mé uunéjme'ereca'a a'íime í mej hua'apua. Jéihua pu tihua'u'íjca a'ájna í Jesús mej nu'u caí ja'atí'ixaate'e.

³¹ Mí majta, matí'ij a'ucíj, aj mú mí autéjhuii mej raataxáj mé jéjre'e nainjapua a'ij ti Jesús huá'uruu.

Jesús pu tíráhuuaa sejí ti caí té'anrí'irejca'a

³² Matí'ij huiirajú'unca u chí'íta, seica mú ti tí'icuí'i á ye'iré'enejti'ire. Capu té'anrí'irejca'a a'ájna í ja'ati.

³³ Aj pu i Jesús raatamuári í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a. Ajta á'iyen a'utéjche ti tiu'utaxáj a'ájna ti tí'icuí'ica'a. Majta me'ín í teite, jéihua mú huataújtemua'ave. Miyen tíjín:

—Jee xaa ne'u. Catu ja'anáj tí'tí'tij tyen tiu'uséj tíj na'a íyen ti huatacá'a Israél, tetíj teuchén teri tiu'uséj íjii ti ja'atí ayén tíraay'íti.

³⁴ Mí majta a'íime í fariseos, ayéé mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—A'ájna í Jesús, a'íi pu a'ájna jetze araujca'ane ti tihua'áihte'e í tiyáaru'use tí'ij ayén hua'utamuarite'en í tiyáaru'use í mej teite tzajta'a seijre'e.

Jesús pu huá'ancu'uvajxi í teite

³⁵ Nain japua pu á'u'che'ecane'e í Jesús a'u ti na'a mej a'uchéjme'ecaa, chajta'a, ti vivéj nusu ti cíliéene'ejmee. Tihua'amua'atehua'a pu á'aye'i huá'a teyujta'a a'ájna jime'e í niuucari ti jíme'en raxa í Dios ti nainjapua tí'áijta. Ajta naíjmi'ica pu tiú'uhuaa, nain í mej jín tí'icuí'icaa nusu í ti caí huá'aca'anisti'iraca'a.

³⁶ Tí'ij a'íimej huasejí í teite, jé'ecan pu huataújxiemiste huá'a jemi a'iné jéihua mú huamuá'tiche me'ájna jime'e í mej rajpuaijtzica'a. Majta ruxieemíjte'e. Ayee mú éene'e matíj cáne'axi í ti caí ja'atí huá'acujta'a á'u'che'ecane'e.

³⁷ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'íimej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tíjín:

—Jee xaa ne'u, ayej ti'ayajna, mu'uri mu'íití í mej meri r'íi huaújrui ti Dios tihua'uta'áihte'en. Mí ajta, í mej tí'imijhuaca huá'a jíme'en, camu mu'íi.

³⁸ A'íj pu jín, ayéé pu tiú'ujxe'eve'e. Setá'aj siyen tí'ijhuaviira se'ájna í tavástar'a ti ayén huá'uruuren mej mi teitestemua'ame'en pu'éene'en muá'ara'ani, ti í a'ín tavástar'a hua'uré'e'itixi'ín í mej tí'imijhuaca mej mi huá'ajseire'en í Dios jemi.

10

Jesús pu hua'avé'ejajpuaxi a'íimej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase
(Mr. 3:13-19; Lc. 6:12-16)

¹ Aj pu i Jesús hua'utajé a'íimej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. A'íi pu antiújmua'areereca'a a'ájna jime'e mej mi hua'utamuarite'en í tiyaaru'u mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a í teite, ajta mej mi nain tihua'uhuaate'en í mej jín tí'icucuí'icaa, cu'íni'ira'a jime'e nusu ti caí huá'aca'anisti'iraca'a.

² Ayee mú ánte'arua a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'íimej í ti Jesús hua'uta'íteca'a. Amuacaícan, a'ájna í Simón, í mej majta miyen ratamuá'amua tíjín Pedro. A'íi pu ajta huatajé a'ájna í juutzeájra'an í Simón. Ayee pu ántehuaa tíjín Andrés. Ajta a'íimej pu huatajé a'ájna í Jacobo, ajta juutzeájra'an ti ayén ántehuaa tíjín Juan. A'ii mú me'ín pú'een yatújmua'ame'en í Zebedeo.

³ Ajta seica huatajé, a'ájna í Felipe, ajta a'ájna í Bartolomé, ajta a'ájna í Tomás, ajtahua'a sejí, ti ayén ántehuaa Mateo, ti tí'teji'ivihua'a a'íimej í mej tí'ití'icica. Sejí pu ajta huatajé. A'ii pu a'íin pú'een a'ájna í Jacobo, Alfeo ti rape'eri, ajtahua'a sejí, a'ájna í Lebeo, í mej majta miyen ratamuá'amua tíjín Tadeo.

⁴ A'íi pu ajta huatajé a'íjna í Simón í ti ajtém'e'ecan huá'a jetze í mej miyen huataújmua'a tijn cananista, ajta a'íjna í Judás ti ayén te'entímu'utaca tijn Iscariotes. A'íi pu a'ín pú'een í ti avíitzi jín hua'utátuii a'íjna í Jesús.

Jesús pu hua'uta'íteca'a í mej jamuan á'ujuhua'ane'e mej nu'u raataxáj a'ij ti 'een í Dios jemi (Mr. 6:7-13; Lc. 9:1-6)

⁵ A'íi mú a'ín pú'een í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase í ti Jesús hua'uta'íteca'a. Ayeé pu a'íjna jín tihua'u'íjca, ayén tihua'íxaate'e yee:

—Caxu se'uun á'uci'íca'an se'újna á mej a'uchéjme í mej seij chu'éjra'a japua ajtém'e'ecan, caxu seajta uteáru'ipiche'en chajta'a a'u mej é'eché a'íime í mej Samaria jetze ajtém'e'ecan.

⁶ Mí seajta mú'een, setá'aj se'uun á'uju'un huá'a jemi í mej i'í yaújmua'ame'en a'íjna í Israél teecan. Yee mú 'een a'íime tǐj cáne'axi í mej á'uvej.

⁷ Setá'aj á'uju'un, sera'antixáata yee pu'uri tǐn teja'uré'enejsin ti Dios ayén tiu'uta'áijta íiyen chaanaca japua.

⁸ Setá'aj seajta tihua'uhuuate'en í mej t'í'icucui'i. Seajta siyen huá'uruuren í mej mauchén huácuii mej mi ruuri muá'ara'aní majtáhua'a mena'a. Setá'aj seajta hua'urúte'en a'íjna jime'e í mej jín t'í'icucui'i a'íjna í mej miyen ratamuá'amuia tǐjín "tǐ tǐneájxi í ru jetze". Seajta hua'utamuarite'en a'íimej í tǐyáaru'use í mej huá'a tǐajta'a seijre'e í teite. Mú'een, caxu t'ínajchitan a'íjna jime'e se' ra'ancuré'a se'íjna í muári'eri'ira'a í se' jín tihua'umua'aten. A'íj pu jín, caxu huá'ajjive'e.

⁹ Caxu seajta tǐ'itǐj anú'an tǐajta'an í puaasi í se' jín avé'ujjǐ'icǐ'ejme, tǐ'itǐj tumin, tǐ pua'a oro na'ari plata nusu cobre.

¹⁰ Caxu ca'aní píjca í se' jín huateújvairé'en í juye jetze. Seajta se'ín ajtáca'acaimé'e í ti anátǐpi'ihuajme'e, seajta ucaújchejte'axi'ín seexu'íjme'en se'íj jime'e í sa'ahua í se' ra'íteváarajme í ruhuaré'etze'e. Caxu seajta itǐj chueeca. Ayeé pu huárini a'íné ayej t'í'ixǐ'epǐ'ín mej tejamuamín me'íjna jime'e í se' tǐ'ímǐjhuaca.

¹¹ 'A'u ti na'a mej a'uchéjme, setǐ'ij á'uteáru'te se'újna, aj xu si se'íj huahuauni ti caí tǐ'itǐj jín ateáturaaveca. A'uu xu a'ut'é xá'aju'un u chí'ira'an tǐajta'a a'íjna í ja'ati a'achú se' caj á'ateere se'újna chajta'a.

¹² Setǐ'ij á'uteáru'te se'újna u chí'ita, aj xu hua'utateúte'en.

¹³ Tǐ pua'a miyen amua'ancuré'evi'itǐn temua'a naa, ché'e ayén éene'en a'íj se' seri tihua'utateúte. Na'ari caí, setá'aj se'íj jemi raateájtuuani í runiuuca í se' jín seri tihua'utateúte a'íimej í mej mauchén amuaatǐte.

¹⁴ 'Ajta ti pua'a ja'atǐ caí amua'ancuré'evi'itǐn, na'ari ti pua'a mecaí ranamuajracu a'íj se' tihua'ú'ixaate'en, setǐ'ij huirácǐnen se'újna chí'ita, sera'at'éca'atǐzǐjxi'ín í ruca'acai ti í cávatziin í chuej. Aj mú mi ramua'aréeren í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

¹⁵ Ayeé nu te'áj amua'ixaate'e tǐáahuatǐ'ira'a jime'e, a'íjna xicájra'a ti jetzen huá'axijte'en í Dios í mej jín auteájturaa í jemin, jeíhua pu puajǐtzi hua'utá'asin. Jaitze'e mú rapuajǐtzi muá'aju'un a'ujna chajta'a mecaí í mej mejmǐ'i me'uun é'echéjca'a a'ujna ti ayén teja'arájtehuaca'a tǐjín Sodoma, ajta a'ujna u Gomorra.

Seica mú nu'u puajǐtzi hua'utá'asin

¹⁶ Casǐ'i mú'een, ayé nu te'ájmuata'áijte'esin se'íj si á'ujuhua'ane'en huá'a tǐajta'a í teite í mej miyen á'amuaruuren tǐj íra'ave í mej tǐ'íteci'ímeca. Setá'aj siyen mé titeu-muámua'are'en matǐj a'íime í cu'ucu'use í mej jeíhua raayǐ'iti. Setá'aj huamuá'ajcantare se'íj si caí tǐ'itǐzǐite'e mé se'újjuhua'ane'en matǐj majta rǐci a'íime í cucui'ise.

¹⁷ Rǐ'í xu'u huá'a jemi í tetecca. A'íi mú'ejmi á'uteátuuaasin a'u mej te'áijta huá'a jueesi jemi. Aj mú mi amua'ajvájxi'ísin a'amua huari jetze.

¹⁸ Majta mú mú'ejmi á'avǐ'itǐn í tajtǐhuuani jemi na'ari í rey jemi me'íjna jime'e se'íj siyen tǐ'ivaire'e ne jetze me'ecan. Ayeé mú á'amuaruuren se'íj si hua'utá'ixaate'en a'íjna jime'e a'íj se'íj 'een jín ná'astǐjre'en ineetzi. Ayeé xu che'atá sena'a tihua'utá'ixaate'esin a'íimej í mej caí Israél jetze ajtém'e'ecan.

¹⁹ Aru, a'ájna xicájra'a jetze matǐ'ij á'amua'vivǐ'iran, caxu siyen tǐ'imua'ajca yee a'íi qui ye'í tetiu'utaxájta, na'ari yee tǐ'itajqui niuucarijra'a taataxájta. Matǐ'ij miyen amuaáaruuren, aj pu í Dios amuaatá'asin a'íj se' ye'í tǐu'utaxáj.

²⁰ Ayeé xu'u, caxu tǐ'itǐziine'e a'íné í se'íj hua'utá'ixaate'esin, caxu rujǐmua'a rájteusin sino a'íin í xicǐjnu'ucare'ara'an a'íjna í se'íj rájya'upua, a'íi pu amuaata'ítǐira a'íj se' ye'í tǐu'utaxáj.

²¹ 'Ja'atǐ pu hui hua'itzi jín tǐ'íjxajtǐ'iran í ru'íhuara'a mej mi raajé'ica. Ayeé pu che'atá na'a té'eme í ya'upuáara'an hua'itzi pu huá'ataaven í ruyaujmua'a. Majta me'ín í yaújmua'ame'en, a'íi mú che'atá mena'a ájhuiixǐ'ín. Ayeé mú tihua'uta'áijta mej huá'ucui'ini.

²² Majta í teite, naími'i mú amua'ajcha'íire'e muá'aju'un me'íjna jime'e se'íj ná'astǐjre'en ineetzi. Ajta a'íin í ti te'utáviiuca'i ajta na'a caí nain te'entipúa'are, Dios pu ru'irátuuaasin a'íjna.

²³ Mat'íj a'lj pua'a á'amuaruure íyie chajta'a, setá'aj ca'anacan huiráçine. Sej si seíj chajta'a jetze a'uteáruite. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, set'íj seuj á'ujuhua'ane'en seij seajta seij jetze í chajta'a a'u mej a'uchéjme a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecan, í nej neajta teáata'a jetze airáne, nee nu xaa yé ve'ecánejsin.

²⁴ 'A'íjna í ti tihuá'amua'ate, jaitze'e pu ruxe'eve'e caí a'ímej í mej tiú'ujmua'ate. Ajta, a'íjna ti tí'ira'ajjte'e, jaitze'e pu ruxe'eve'e a'íjna caí a'ín ti ravaire'e.

²⁵ A'íj pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e. A'íjna ti tihuá'amua'aten, ché'e a'ín ayén che'atá na'a éene'en tíj a'íjna ti tiú'ujmua'ate. Ajta a'íjna ti tí'ivaire'e, ché'e a'ín ajta ayén che'atá na'a 'eene'en tíj a'íjna ti tí'ira'ajjte'e. Ayee mú che'atá mena'a á'amuaruuren mú'ejmi a'lj mej meri náaruu ineetzi. A'íné ayéé mú meri naatamuá'a ti jíme'en yee: "Mú'ee pej í'i Beelzebú a'íjna ti tihuá'ajjte'e í tiyáaru'use", ayéé mú che'atá mena'a á'amuaruuren mú'ejmi, mí seij hui ní'iteitestemua'a. Jee xaa ne'u, majta mú jaitze'e a'lj pua'a á'amuaruuren mú'ejmi.

Jíme'en í tej nu'u xaa rátziiine'e

(Lc. 12:2-9)

²⁶ 'A'íj xu jín, ca xu huá'atziiine'e í teite. Tí'tí ti a'lj avítzi'í í seij jín rajpuaíjtzí, Dios pu raatasej'rata mé jéj're, na'ari tí'tíj ti a'lj ti rú'avaa í seij jín tí'imuarí'e, Dios pu hua'utá'asin mej mí ráamua'aree.

²⁷ A'íjna í nej já'amua'ixaate'e avítzi jime'e, ayéé xu huárini, setá'aj raataxáj mé jéj're. Ajta í nej já'amua'ixaate'e xahuaa'ni'í jime'e, ayéé xu raataxáj ca'anín jime'e, án xu'u ímuá a'utiúu í a'amuachi'í japua.

²⁸ 'Caxu huá'atziiine'e a'ímej í mej rux'íej teite cui'lica a'íné camu raay'í'ti mej á'amua'xej'niú'uca antipua'ajte'en. Mí seajta mú'een, a'lj xu xaa tziine'e a'íjna í Dios ti ayén raay'í'ti ti ra'antipua'ajte'en mí seij siyen che'atá ratéhua'íra'a. Ajta a'í pu raay'í'ti ti ra'antipua'ajte'en í á'amua'xej'niú'uca í seij jín seuj ruurica'a í taij jetze ti caí ja'anáj á'amí'ini.

²⁹ 'Ayee pu huá'anajche a'ímej mí pina'ase, a'achú cumu seij tumin seíj. Ayee pu í 'een a'íjna í á'amua'ay'upua, aúche'e pu huá'acha'íi mí pina'ase. Capu seíj mí'ini í pina'a ti pua'a a'í caí xi ayén tiú'utaxáj.

³⁰ Dios pu ajta ramua'aree a'achú ti pua'amé cá'uu í á'amua'cipua.

³¹ A'íj pu jín, caxu tí'imua'jca. Jaitze'e xu ruxe'eve'e í Dios jemi mecaí mí pina'ase.

Jíme'en a'ímej í mej te'anxájta jíme'en í Jesús mé jéj're

(Lc. 12:8-9)

³² 'Ja'atí ti na'a ti ayén te'anxájta huá'a jemi í teite a'íjna jime'e yee nej nu'u rá'astjire'e ne'íjna í Jesús, ayéé nu hui che'atá nena'a te'anxájta jemin í ti ajta ní'iyá'upua ta japua ti é'esej're'e ti jíme'en yee a'í pu xi'epi'in huaríj.

³³ Ajta, ja'atí ti ayén huá'a jemi ayén te'anxájta í teite ti nu'u caí nemua'ate, ayéé nu che'atá nena'a te'anxájta jemin í ti ajta ní'iyá'upua, ta japua ti é'esej're'e. Ayee nu xáahuí tiraatá'ixaate'esin ti jíme'en yee nej caí ramua'ate ne'íjna í ja'ati.

Teite mú nu'u já'ita'a a'utáçine me'íjna jime'e í Jesús

(Lc. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ 'Caxu siyen tí'imua'jca í nej ne'íjna jín mú a'uvé'emej mej mí rí'í temua'a naa titeeteáturan íyien chaanaca japua. Canu ne'íjna jín mú a'uvé'emej mej mí rí'í titeeteáturan temua'a naa sino meí jí'ita'a a'utáçine me'íjna jime'e a'lj nej rici.

³⁵ Ayee nu ne'íjna jín a'uvé'emej ti ij ja'atí autéj'cheni ti raaténe'usi'ite'en í rutáata. Ajta a'ín ti temuaj í 'íita'a, a'í pu ajta raaténe'usi'ite'esin í runáana. Ayen che'atá na'a tihuá'aruuren, í 'íita'a ti ari tímú'un ti 'íita'a; a'í mú huateújne'usi'ite'esin a'ímej rumúnimua'aca.

³⁶ A'íj mú jín, a'í mú rájcha'íre'e muá'aju'un í seica a'ímej í ruxí'ej teitestemua'a.

³⁷ 'Tí pua'a ja'atí jaitze'e raxí'eve'e í rutáata, ajta í runáana caí ineetzi, capu ayén tiraavíj'te'e ti a'ín neetzi jemi huateáturan tíj na'a rusén jime'e. Ajta ti pua'a ja'atí jaitze'e raxí'eve'e í ruyauj ti teáata'a, ajta ti 'íita'a, ti pua'a jaitze'e raxí'eve'e caí ineetzi, capu ajta ayén tiraavíj'te'e ti a'ín neetzi jemi seire'e á'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

³⁸ Ajta, ti pua'a ja'atí raxí'eve'e ti á'uche'ecane'en neetzi jamuan, ché'e a'ín huataúra'an ti rajpuaíjtzí á'ara'ani neniú'ucajtze'e, capu amín a'lj ti pua'a huá'mí'ini í cúruu jetze. Na'ari caí, capu ayén teja'ur'é'enejsin ti a'ín ayén huateáturan neetzi jemi a'utí Dios é'esej're'e.

³⁹ Tí pua'a ja'atí tí'itesee ti ij caí huá'mí'ini, aúche'e pu xaa ne'u mí'ini. A'íj pu á'ujisin í ruxí'ejniú'uca ti auj ruurica'a. Mí ajta, a'ín ti huataúra'an ti huá'mí'ini a'íjna jime'e ti tiú'utévai neetzi jetze me'ecan, a'í pu ajtahua'a huatarújsin. Rateuní í ruxí'ejniú'uca ti auj ruuri tíj na'a rusén jime'e.

Jíme'en í mej raamuá'ítin a'ímej í mej rá'astjire'e

(Mr. 9:41)

⁴⁰ A'íjina í ja'ati ti amua'ancuré'evi'iti u ruchi'itá, a'í pu ajta na'ancuré'evi'iti ineetzi. Ajta, a'íjina í ti na'ancuré'evi'iti ineetzi, ayée pu che'atá na'a ra'ancuré'evi'iti a'íjina ti neja'uta'íteca'a.

⁴¹ Ajta a'íjina ti ra'ancuré'evi'iti sejí ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, ayée pu che'atá na'a tí'iraci'iti í Dios jemi tíj ajta tí'iraci'iti a'íjina ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Na'ari, ti pua'a ja'atí ra'ancuré'evi'itin ja'atí ti x'epi'in rici, ayée pu che'atá na'a tí'iraci'iti í Dios jemi tíj ajta tí'iraci'iti a'íjina í ja'ati ti x'epi'in rici.

⁴² Ajta, ti pua'a ja'atí raatá'an c'íj caj í jaj, vaasu tzajta'a sejí í tevi ti caí ti'it'íj jín antiújmua'aree, ti pua'a ayén tiraatá'an a'íjina jime'e ti a'íjín tevi ná'astijre'e, ayej ti'ayajna, ti'it'íj pu tí'iraci'iti í Dios jemi.

11

*A'íime í ti hua'uta'íteca'a a'íjina í Juan í ti huá'amuai'ihuacare'e
(Lc. 7:18-35)*

¹ Tí'íj Jesús raatapuá'ajta'a ti hua'utá'ixa í ti jín tihuau'íjca, aj pu í á'uraa. A'áyee pu a'arará chajta'a a'ímuá a'u mé a'ítechéjme ti ij tihuá'umua'aten, ti ij ajta tihua'utá'ixaate'en í teite.

² Ajta a'íjina í Juan, a'úu pu já'ahua'a á'anami'ihuaca'a. Aj pu í yá'umua'areeri'i a'íj ti Jesús rijcaa. Tí'íj jí hua'uta'íteca'a seica í mej jamuan á'ujuhua'ane'e mej mi u ya'utésej, majta mej mi tiraata'íhua'u me'íjina í Jesús.

³ Ayee mú tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿Ni mú'ee pej pe'ín pírici pe'íjina í pej jee i'í Cirístu'u pej mú'ee íyeyen ruxe'eve'e, pej nu'u yen ve'ecaanen? Na'ari caí, ¿ni ayén tiú'ujxe'eve'e tej sejí huachú'eve'en?

⁴ Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Sericu, setá'aj siyen tiraata'ixaate'en se'íjina í Juan a'íj se jye'í tí'isej, seajta tí'inamua.

⁵ Setá'aj raatá'ixaate'en yee mu'uri atanéjme'e í mej aracúcu'unijme'eca'a; ajta yee mu'uri á á'ujuhua'an a'íime í mej anaciyáaxavi'íjme'ecaa ru'íca jetze; majta yee mu'uri huarúj me'íjina jime'e cul'ini'ira'a ti tineájxi í huá'ahua'ira'a jetze. Majta hui a'íime í mej nácuaxa'itajme'ecaa, mu'uri huíteájnamua. Majta seica, a'íime í mej huácuui, mu'uri majtáhua'a mena'a huatarúj. Neajta tihua'utá'ixaate'esin a'ímej í mej caí a'íj tí'íjviicua'í í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin.

⁶ Ché'e huaújtemua'ave'en a'íjina í ja'ati ti caí ruhuárita'a huaré'eye'ican ineetzi jemi a'íjina jime'e ti caí ché'e té'eviicua'í neetzi jemi.

⁷ Mat'íj a'uc'íj a'íime í mej Juan jamuan á'ujuhua'ane'e, Jesús pu a'ut'éjche ti tihua'utá'ixaate'en í seica jime'en a'íjina í Juan. Ayen tíjín:

—¿Tí'itáani sena'a u a'ut'ésej se'újina u mu'utzitá? ¿Ni qui siyen tiraasej í huiini ti eeca raru'uxante'e? Caxu xaa ne'u.

⁸ Tí pua'a secaí siyen huaríj, ¿tí'itáani sena'a a'ut'ésej? ¿Ni ja'atí se'ut'ésej ti te'ucáaviij ri'éene'en jime'e? Caxu xaa ne'u, a'íné xu'uri ramua'aree tíjín a'íime í mej miyen ri'éene'en jín te'ucáaviij, a'úu mú'éche hua'achi'ita í rey.

⁹ Ari ti pua'a secaí siyen huaríj, ¿tí'itájni ne'u? ¿Ni secaí siyen a'íjina a'ut'ésej ja'atí ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a? Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti a'íjín pú'een tzíte'e a'íjina í Juan. Ayej xaa ne'u ti'ayajna, jéihua pu jaítze'e ve'ecán jín tí'it'éjvee a'íjina í Juan caí sejí ti ayée na'a a'íjina jín tí'it'éjvee ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

¹⁰ A'íj pu a'íjín pú'een í ti jíme'en rá'axa í yu'uxari jetze. Tijín:

Nee nu ja'atí huata'íti

ti amuájca mú'eeetzi jemi

mej mi r'í'í huaújrueen í teite.

¹¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, huá'a tzajta'a najími'í í teite í mej huanéj íyeyen chaanaca japua, capu ja'atí ja'anáj te'enteájrupi tí'it'íj jime'e ti jaítze'e ve'ée caí í ti jín tí'it'éjvee a'íjina í Juan. Mí ajta, a'íjín ti jaítze'e c'ílieen jín seijre'e jín tí'it'éjvee í Dios jemi, jaítze'e pu ve'ée a'íjina í ja'ati caí a'íjina í Juan.

¹² Tíj ná'a a'ájná'imua ti huatasejre a'íjina í Juan, ti yú'e'iré'ene, teite mú ca'anéeri jín rahuauca mej mi me'uun a'uteároute a'ájna Dios ti é'eseijre'e. Majta ca'anéeri mú jín tí'itese'e a'íime í tetea í mej ruca'ané mej mi huataúra'an me'íjina jime'e.

¹³ A'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, ajta a'íjina í yu'uxari jetze ti Moisés teecan ra'yuyú'uxaca'a, naími'í mú tiu'utaxájtaca'a a'íjina jime'e í Dios ti nainjapua tí'ajta íyeyen chaanaca japua. Maúche'e raaxájtaca'a ajta na'a caí yé huatasejre a'íjina í Juan.

¹⁴ Ajta, ti pua'a siyen tite'ehuaújca'anen sej rá'antzaahuat'e'en, a'íjina í Juan, a'íj pu a'íjín pú'een a'íjina ti nu'u ruxe'eve'e ti yé uv'énen, a'íjina í ti ayén ántehuaa tíjín Elías.

¹⁵ A'íime í mej huíteánajca'amua, míché'e r'í'í tiráanamua.

¹⁶ '¿A'iné nena'a tiraataxá'yee a'iné mé'een a'íime í teite í mej a'íjna nine'ira'a jetze yen huachéjme íjii? Ayee mú 'é'en matíj í tí'írí í mej vejli'i a'ujtei a'u mej tejá'atua. A'íi mú hua'atejí'ivihua'a í seica.

¹⁷ Miyen tíjn: "Teti'utac'í'site sej si tiu'utéene'en. Mí seajta caí, caxu tiu'utéenei. Teajta tu tiu'utáchuicaca'a í chuucirí jime'e í mej jín tí'ichuicaca tí pua'a seíj huámi'ini, mí seajta, caxu se'íjna jín huataújxiemiste."

¹⁸ 'Ayee nu hui 'een jín niyen tejá'amua'ihua'u a'iné ayé pu tí'irineca. A'íjna í Juan, ayé pu mú a'uvé'emej. A'íi pu rú'itzi'live'eca'a. Ajta, capu raye'eca'a í nahuáj. A'íj xu jín siyen tiu'utaxájtaca'a yee tiyaaru'u pu tzajta'an seijre'e amíjna mí tevi.

¹⁹ Neajta á'iyen inee yé uvé'ene, í nej neajta teáata'a jetze airáane. Canu né'itzi'ivi. Neajta raye'eca í nahuáj. Mú'een xu si siyen tí'inexa yee huápi'i nu tí'icua'a, neajta nu'u netahuaive, majta miyen ne'amiiigustemua'a pú'een a'íime í mej nu'u jeíhua até'itzea'ara í Dios jemi, majta a'íime í huá'ajjve'e í mej tí'it'icica. Ayee xu ramua'aree tej r'íi mé titeumuámua'aree a'íimej jemi í mej ta'ará'astijre'e itejmi.

*A'íime í mej me'uun antachéjmee tí chájta'ajme, í mej caí té'atzaahuat'e
(Lc. 10:13-15)*

²⁰ Aj pu í Jesús a'utéjche ti hua'ajteá'axi'in a'íimej í mej me'uun antachéjme'ecaa a'u ti ayén teja'uríj í muári'eri'ire'ara'an jime'e mu'íicáca í mej jín r'íi te'utaseíj. A'íi pu hua'ajteá'axi seij ajta seij í teitejra'a í mej me'uun a'uchéjme'ecaa u chajta'a jetze a'iné camu autéjhuii mej seicié tiú'umua'ati.

²¹ Ayen tíjn:

—Ché'e a'ij tí na'a, mú'een mí sej Corazín é'eche. Ché'e a'ij tí na'a, mú'een mí sej Betsaída é'eche. Tí pua'a niyen che'atá nena'a huá'iniiche'e nemuári'eri'ira'a jime'e ne'újna u Tiro, neajta ne'újna u Sidón, a'ij nej neri ye'í huaríj nemuári'eri'ira'a jime'e mú'ejmi jemi, mejmí'i mú seicié tiú'umua'at'íjche'en. A'íi mú majta mej mí'i raataseíratache'e me'íjna jime'e mej tiu'uteújchejten xu'umuavi'in jime'e, majta mejmí'i nasíj avé'ujhua'atehua'anche'e.

²² Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tí ayén té'eme a'ájna xicájra'a jetze tí'ij Dios huá'axijte'en matíj mena'a pua'amé teitejra'a. Jaitze'e xu rajpualítz xá'aju'un mecaí a'íime í mej a'uun a'uchéjme'ecaa me'újna u Tiro, majta me'újna u Sidón.

²³ 'Seajta mú'een mí sej Capernaúm a'uchéjme, ¿a'iné tejamuá'amitiejte'e? ¿Ni qui ayén yee tejamuá'amitiejte'e sej nu'u r'íi tiraatá'a í Dios? Caxu xaa ne'u. Dios pu puajtzi amuaatá'asin. A'u'u xu a'uteáturaasin m'íichite jamuan. Tí pua'a niyen che'atá nena'a huá'iniiche'e ne'újna Sodoma a'ij nej neri tiú'uruu nemuári'eri'ira'a jime'e mú'ejmi jemi, a'ujna u chajta'a u Sodoma, a'íi pu auj e'etéeriche'en tíj na'a a'ájna'imua tí yú e'iré'ene.

²⁴ Mí ajta, ayé pu tejá'amua'ixaate'e, a'ájna xicájra'a tí jetzen Dios huá'axijte'en a'íimej í mej japuan a'uchéjme íyen chaanaca japua, mú'een xu jaitze'e rajpualítz xá'aju'un se'ájna, mecaí a'íime í mej me'uun a'uchéjme'ecaa a'ujna tíj na'a tí Sodoma e'ejtémecan.

*Jesús pu raatéjhuaa í ruyá'upua jemi
(Lc. 10:21-22)*

²⁵ A'ájna xicájra'a jetze tí Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu í ayén raatéjhuaa í ruyá'upua jemi tíjn:

—Mú'ee í pej ní'iyá'upua, í pej tí'ajta pe'újna u ta japua, pajta íyen chaanaca japua, r'íi nu timuaatá'aca ne'íjna jime'e pej hua'utá'a mej mí yaú'ítiee muá'ara'ani a'ij tí 'een mú'etzi jemi a'íime í mej caí jeíhua tiú'ujmua'ate. Mí pajta, capej piyen hua'utá'a mej mí yaú'ítiee muá'ara'ani a'íime í mej támua'aree, majta a'íime í mej raay'íiti.

²⁶ A'iné píjta, ayé pej tí'ijxe've'eca'a mú'ee, í pej ní'iyá'upua. —Ayee pu tiraatéjhuaa.

²⁷ Aj pu í ajtahua'a ayén tihua'utá'ixaa a'íimej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tíjn:

—Nain pu tinaatáui a'íjna tí ní'iyá'upua mej mí ráamua'ati tzáahuati'ira'a jime'e. Capu ja'atí nemua'ate nain jime'e a'ij nej 'een sino a'íi pu'u tí ní'iyá'upua, a'íi pu xaa nemua'ate. Ajta, capu ja'atí ramua'ate nain jime'e í tí ní'iyá'upua sino inee í nej yaujra'an pú'een, nee nu xaa ramua'ate. Majta, a'íi mú ramua'ate a'íime í tí hua'ará'anjche nej tihua'utaseíjrate'en a'ij tí 'een.

Jesús pu hua'utajé mej mí jemin ve'eré'ene

²⁸ 'Setá'aj yé ve'eré'enen neetzi jemi, setíj sena'a pua'amé mú'een, mí sej cua'ana se'íjna jime'e í sej rahauca sej r'íi tiraatá'an í Dios, seajta se'íjna jín tí'itese'e í sej ra'ará'astijre'en nain jime'e. Nee nu xaa amuaatá'asin sej hua'újse'upe'en.

²⁹ Setá'aj te'enteárute se'íjna jime'e í nej jín tejá'amua'íjcate'e. Seajta tiú'urí'iren neetzi jemi, a'iné nee nu ne'ín pú'een seíj tí mu'a'acan, canu neajta á'antzaahuat'e. Tí pua'a siyen yé ve'eré'enen neetzi jemi, nee nu amuaatá'asin sej r'íi huá'ini í ru'zajta'a.

³⁰ Capu muári'eri sej raanaíjmire'en se'íjna jime'e í nej jín amuaatá'asin. Ajta, í nej jín tejá'amua'íjcate'e, capu ajta muári'eri sej siyen huárini a'ij nej t'íjxe'eve'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

12

Mat'íj a'íime í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e miyen ra'antítzaanaxi í triigu ti antimúiyujmee

(Mr. 2:23-28; Lc. 6:1-5)

¹ Ajta a'ájná'ímua ayée pu tiuju'uríj. A'uu pu aumé'ecaa í Jesús já'ita'a í ví'ira'ajapua. Aj pu pítí'irijca ja'anáj xicá'jra'a mej jetzen ruse'upi. Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e, a'íi mú meri jeihua tiejcuca'a. Aj mú mi autéjhuii mej ra'antítzaanaxi'ín t'ítíj jatzí ti triigu jetze me'ecan. Méjcuca'a me'íjna í atzi.

² Majta me'ín í mej jee i'í fariseos, mat'íj hua'usej mej miyen rijcaa, aj mú mi miyen tiraatá'ixaa me'íjna í Jesús tijn:

—Casí'í, ayée mú hui rici a'íime í mej mú'etzi jamuan á'ujuhua'an. Ayee mú rici a'ij ti caí tiu'utá'aca ti ja'atí ayén rijca í xicá'jra'a ja'anáj mé jetzen ruse'upi.

³ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'íime í fariseos tijn:

—¿Ni secaí mú'een ja'anáj ra'ujíjve í yu'uxari jetze a'ij ti ye'í huaríj a'íjna í David teecan t'íj huata'í'icuataca'a, majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e?

⁴ A'uu pu a'uteájrupi u teyujta'a, í ti jee chí'ira'an pú'een í Dios. Ajta á'íiyen a'íi pu ráacua a'íjna í pan í mej Dios huatá'mua'ívejte, majta a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, a'íi mú majta ráacua. A'íjna í pan, a'íi mú'u racua'aca a'íime í mej t'í'ivaire'e me'újna teyujta'a. Capu amín a'ij, capu t'ítíj jín auteájturaa a'íjna í David.

⁵ ¿Ca'ín ni secaí ja'anáj ra'ujíjve a'ij ti ra'uyú'uxaca'a í yu'uxari jetze a'íjna í Moisés teecan mej nu'u a'íime í mej títeté'u'upu'u u teyujta'a, a'íi mú t'í'ivaire'e a'ájna xicá'jra'a mé jetzen ruse'upi? Mí majta, camu t'ítíj jín á'atura í Dios jemi me'íjna jime'e.

⁶ Ayee nu tejá'amua'íxaate'e. Inee, í nej yé huaca mú'ejmi jemi, jaítze'e nu ve'ecán jín t'ítéjvee mecaí a'íime í mej títeté'u'upu'u teyujta'a.

⁷ Caxu a'atzu yaú'ítíee xa'araa a'ij ti huata'ímua'a a'íjna ti ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti jime'en yee Dios ti raataxájtaca'a tijn: “Ayee nu t'íjxe'eve'e mej mi huá'ancu'uvaxi'ín í ruxí'ej teite. Canu raxí'eve'e mej tiu'utá'mua'ívejte.” Na'ari caí, ti pua'a siyen tiyaú'ítíee xá'ara'aníche'en, caxu siyen tihua'uxájtzi'iranche'e a'íime í mej caí t'ítíj jín auteájturaa.

⁸ A'íj pu jín, inee í nej neajta teata'a jetze airáne, ayée nu 'een jín antínmua'aree neajta ne'íjna xicá'jra'a ja'anáj mej jetzen ruse'upi.

Jíme'en í ja'atí ti aná'íyaaxara'aca'a í rumuájca'a jetze

(Mr. 3:1-6; Lc. 6:6-11)

⁹ Aj pu'í Jesús á'uraa. Tí'íj jí a'uun teyujta'a a'uteájrupi.

¹⁰ A'uu pu seíj a'utéveeca'a ti aná'íyaaxara'aca'a í rumuájca'a jetze.

Majta me'ín í fariseos, a'íi mú majta a'uté'uuca'a. A'íi mú rahuaucua'a a'ij mej ye'í tiraaxájtzi'í í Jesús. A'íj mú jín miyen tiraata'íhua'uri'í me'íjna í Jesús. Miyen tijn:

—¿Ni caí rí'írí tej tiyen tiráhuate'en seíj ti t'í'icui'í a'ájna xicá'jra'a tej jetzen tase'upi?

¹¹ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Tí'í pua'a seíj ja'atí cáne'a tíciitzi, ti pua'a a'ín cáne'a atéjveti ta'atécun a'ájna mat'íj pua'a ruse'upi, ¿ni caí ayén rini í ja'atí ti u á'ume'en t'íj ra'ítaján? Jee xaa, ayée xu che'atá sena'a rici, mú'een.

¹² Jé'ecan pu jaítze'e t'í'ivaire'e seíj í tevi caí í cáne'a. A'íj pu jín l'iri'iri ti ja'atí ayén t'ítíj jín rijca í ti l'í xí'epi'ín a'ájna mat'íj pua'a ruse'upi.

¹³ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa a'íjna ti aná'íyaaxara'a í rumuájca'a jetze tijn:

—Huatátzeaara muá'amua'jca'a.

Aj pu í a'íi pu raatátzeaaraca'a í rumuájca'a. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj pu í nain jín huaríj. Ayee pu éene'e já'araa rí'éene'en t'íj í seíj í muájca'are'ara'an.

¹⁴ Mat'íj mi huíráaci a'íime í fariseos. Aj mú mi autéjhuii mej raax'epi'íntare'en a'ij mej ye'í huárini mej mi raajé'ica í Jesús.

A'ij ti seíj ajm'í tiu'utaxájtaca'a jíme'en a'íjna í Jesús

¹⁵ T'í'íj a'ín huámua'areeri'í a'íjna í Jesús a'ij mej tiraax'epi'íntare, a'íi pu huírájraa a'ujna. Jéihua mú teite a'ucj jamuan. Ajta a'íjna í Jesús, naíjmi'ica pu tiu'uhuaa í mej t'í'icucui'ícaaa.

¹⁶ Ajta ayén tihua'uta'aíj mej mi caí raxájta yee ja'atí ti pírici.

¹⁷ Ayee pu ráaruu í Jesús ti ij araúrasten a'ij ti ajm'í tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan, í ti t'í'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

¹⁸ Ayen tijn:

A'íi pu a'ín pú'een í ti nevaire'e ineezti.

Nee nu ra'antíhua'u.
 A'íi pu a'áin pú'een í nej raxí'eve'e,
 ajta rí'í pu tíneta'aca.
 Nexiejniu'uca nu huata'ítí
 ti á'ume'en a'ájna jamuan.
 Ajta a'íi pu tihua'utá'íxaate'esin a'ímej í mej caí Israél jetze ajtème'ecan ti tihua'áci'ítí
 nainjapua í ti í'í xí'epi'ín neetzi jemi.
 19 Capu ajta a'áin ruhuaví'ira a'a'ame;
 capu ajta jiihua a'ame.
 Camu ranamua'jran ti ti'ixáata a'ame a'ájna caaye jetze.
 20 Capu hua'utamuarí'eriste'esin a'ímej í mej huápi'í tirajpuaijtzica'a tíj pi'ista mej
 ra'avé'etzi nainjapua.
 Capu huápi'í puaijtzi hua'utá'asin í mej caí ché'e té'eviuca'í a'ímej í mej miyen 'een tíj taij ti
 cij caj á'ata'a.
 A'íi pu huá'a japua huatániiusín ajta na'a caí tiu'utémua'ítin a'ájna jime'e ti naíjmi'íca ruxí'ej
 tiu'uta'áijte'en.
 21 Majta matíj mena'a pua'amé í teitejra'a í mej yen japuan seijre'e íiyen chaanaca japua,
 naími'í mú tí'ijchu'eve'en niuucajtze'en.
 Ayee pu jíme'en tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Isaías teecan.

*A'íi mú Jesús jetze te'ujpuá'ajte ti tiyaaru'u jetze arájca'ane
 (Mr. 3:19-30; Lc. 11:14-23; 12:10)*

22 Mat'íj mí se'j mú a'arávi'ítí í Jesús jemi ti tiyaaru'u tzajta'an seijre'eca'a. A'íj pu jín
 caí atáneerica'a, ajta caí té'anri'írejca'a a'ájna í ja'ati. Tí'íj jí Jesús tiráahuaa tí'íj te'anri'íreé
 á'ara'ani, ajta tí'íj huíteánamuáara á'ara'ani.

23 Majta me'ín í teite, naími'í mú rí'í te'utase'j. Miyen tíjín:

—¿Ni qui amí a'áin pú'een a'ájna í huáacixa'ara'an a'ájna í David teecan?

24 Majta me'ín í fariseos, mat'íj ráanamua'jri'í, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Amíjna mi ja'atí, Beelzebú pu jetzen arájca'ane tí'íj ayén hua'utamuaríte'en a'ímej í
 tiyáaru'use, a'íime í ti ajta Beelzebú tihua'áijte'e.

25 Ajta a'ájna í Jesús, a'íi pu ramua'areereca'a a'íj mej tí'imua'atzejca'a. Aj pu í ayén
 tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a a'íime í mej me'uun se'j chuéjra'a japua a'uchéjme já'íta'a ma'utáciine, ti pua'a
 miyen huárini aj mú mí huaténe'use'esin, ajta a'ájna í chuéjra'a, capu ché'e á'ateeri. Ajta ti
 pua'a miyen che'atá mena'a já'íta'a a'utáciine a'íime í mej se'j japua í chajta'a a'uchéjme,
 na'ari teitestemua'ame'en se'j í ja'ati, camu ché'e á'ateeri.

26 'Ayee pu che'atá na'a 'een, ti pua'a a'áin Satanás hua'utamuaríte'en í ruteítestemua'a,
 ti pua'a majta miyen hua'uténe'usi'ite'esin í ruteítestemua'a, a'íi pu ajta caí ché'e á'ateere,
 sino te'entipua'ári.

27 Ari inee, ti pua'a niyen yee Beelzebú nu jetze aránca'ane nej hua'utamuaríte'en í
 tiyaaru'u, ¿ni tzaa miyen che'atá mena'a Beelzebú jetze ruca'ané a'íime í á'amuaxí'ej teite
 mej mí miyen che'atá mena'a hua'utamuaríte'en? A'íime í á'amuaxí'ej teite mú miyen
 raataxájt yee mú'een xu seajta siyen rici se'ájna jime'e a'íj se'j tí'inexajtzi'í.

28 Na'ari caí, ti pua'a niyen ne'ájna jetze aránca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, nej ní
 tiyaaru'u huatamuaríte'en, pu'uri a'ájna teja'uré'ene ti Dios tiu'uta'ájta í a'amua tzajta'a.

29 'Ajta, ti pua'a ja'atí raxí'eve'e ti tiraanáhua'í ti'á'ara'an á tá'ache í ja'ati ti ruca'ané, ayée
 pu ruxe'eve'e ti amuacaícan ra'atéj'í'ic'en a'ájna ti ruca'ané. Aj pu í xaa rí'írí ti a'uteárute á
 a'utí'é'eché ti ij tiraanáhua'í.

30 'A'ájna ti caí ne jamuan á'uche'ecan, a'íi pu néjcha'íire'e. Ajta, a'áin ti caí hua'ajsé'írí í
 teite neetzi jemi, a'íi pu hua'uré'e'íteca.

31 'A'íj nu jín, ayée nu tejá'amua'íxaate'e ti ayén tí'ayajna a'ájna jime'e í teteca. Tí'írí'írí ti
 tihua'utá'uuni'í naíjmi'íca í mej jín auteájturaa í Dios jemi, ajta naíjmi'íca jemi í mej a'íj pua'a
 tí'íxa. Aru ti pua'a a'íj pua'a tí'íxajta a'ájna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, capu xaa ne'u
 ja'anáj tiraatá'uuni'íra a'ájna.

32 'Ja'atí ti na'a ti ayén a'íj pua'a tí'íxajta ineetzi í nej neajta teáata'a jetze airáane, a'íi pu
 xaa tiraatá'uuni'íra. Mí ajta, ja'atí ti na'a ti a'íj pua'a tí'íxajta a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í
 Dios, capu ja'anáj tiraatá'uuni'íra, sino a'íi pu ru'íté'aa a'ame nain xícaj tzajta'a ti yú auca'ítí
 a'ame tíj na'a rusén jime'e.

*A'íj mej ye'í nu'u tí'iramua'areere a'íj ti 'een se'j í cíyey
 (Lc. 6:43-45)*

³³ Tí pua'a hui ti rí'en í ciyej, rí'éene'en pu taca'a, ajta ti pua'a caí rí'en í ciyej, capu rí'éene'en taca'a. Ayee xu 'een jín ramua'areere ti pua'a ciyej rí'éene'en nusu caí se'íjna jime'e a'ij ti éene'en taca'a.

³⁴ Mú'een xu se'íjna jetze huanéj a'íjna í cu'ucu'u ti tí'ihua'itaca, a'iné huápi'i xu a'ij pua'a tí'teteite. Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri sej siyen tí'tíj huataxáj a'ij ti tiraavíj'te. Ayee pu'u, a'iné sej pu ayén tí'ixaxa'a a'ij ti ayén tí'imua'atze í ru tzajta'a.

³⁵ Ajta a'áin ti rí'i tí'titevij, a'íi pu ayén tí'ixaxa'a í ti i'i xí'epi'in jime'e a'iné rú'umua'aree í ru tzajta'a jéihua í ti i'i xí'epi'in. Ayen che'atá na'a, í ti a'ij pua'a tí'titevij, a'íi pu a'ij pua'a tí'ixaxa'a a'iné jéihua pu tí'rú'umua'aree í ru tzajta'a í ti a'ij pua'a 'een.

³⁶ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén té'eme a'ájna xicájra'a ti jetzen Dios huá'axijte'en matíj mena'a pua'amé yé a'uchéjme íiyen chaanaca japua. Ayee pu ruxe'eve'e a'ame mej miyen tiu'utetzáahuat'e'en í Dios jemi nain í mej jín tiu'utaxájtaca'a chá'a mena'a, sej majta se'ij.

³⁷ Dios pu rí'i tí'imua'ixi'epi'intare'e a'íjna jime'e a'ij pej tí'ixaxa'ata'a, na'ari caí, a'íi pu muá'axijte'en a'íjna jime'e a'ij pej tí'ixaxa'ata'a.

*A'íime í teite merájhuaviiri'í ti Jesús hua'utasejrate'en í mej jín rí'i te'utasej
(Mr. 8:12; Lc. 11:29-32)*

³⁸ Aj mú mi me'ín í fariseos, majta a'íime í mej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, a'íi mú miyen tiraatá'ixaa tíjín:

—Maestrú, ayée tu tí'ijxe'eve'e pej tí'tíj taatasejrate'en í tej jín ráamua'aree ti júte'e é'eme'ecan í Dios jemi a'ij pej ye'í rici.

³⁹ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'íime í teitejra'a í mej a'ij pua'a tí'teteite, ayée mú tí'inehuavii nej tí'tíj hua'utasejrate'en í mej jín rí'i te'utasej matá'aj nu'u ráamua'aree nej Dios jetze aránca'ane. Ayee mú che'atá mena'a rici tíj í ja'ati ti ru'íj mé úurie. Canu tí'tíj hua'utasejrate'esin sino a'íi nu'u a'ij ti tíráaru a'íjna í Jonás teecan, a'íjna ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

⁴⁰ Tí'ij a'íjna í Jonás a'uun é'ejve a'u ti aúnee í hua'í, a'íi pu hua'í yá'unijcua. A'u pu u'é'tee hua'íca xicaj tzajta'a, ajta hua'íca tíca'ari tzajta'a ti arájca í jucáara'an tzajta'a a'íjna í hua'í ti yá'unijcua. Ayee pu che'atá na'a tí'ineruuren ineetzi í nej neajta teáata'a jetze airáane. A'u nu araca'ítí na'ame chuej tzajta'a hua'íca xicaj tzajta'a, neajta hua'íca tíca'ari tzajta'a.

⁴¹ 'Ayee nu hui tejá'amua'ixaate'e, a'ájna xicájra'a ti jetzen Dios amuá'axijte'en yee xí'epi'in xu huaríj nusu yee caxu xí'epi'in huaríj, a'íime í mej u Nínive é'echejca'a, a'íi mú a'uun a'utéhuiixi'ísin mú'ejmi jamuan, majta tejá'amua'ixi'epi'intari'ire'en mú'een mi sej u'uche íjii. Ayee pu té'eme a'íjna jime'e í mej seicéé tiu'umuá'aj a'íime í mej Nínive é'echejca'a matí'ij ráanamua'jri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a me'íjna í Jonás teecan.

'Mí neajta inee, í nej yé huaca mú'ejmi jemi, jaítze'e nu ve'ecán jín tí'títejvee caí a'íjna í Jonás teecan. Mí seajta mú'een, caxu na'ará'astijre'esin ineetzi.

⁴² Ajta hui, a'íjna í 'íta'a teecan ti ajmí'í tí'ajjtaca'a úte pújme'en, a'íi pu ajta huatéchaxijsin mú'ejmi jemi, ajta a'íi pu ajta tejá'amua'ixi'epi'intari'ire'en mú'een, mi sej u'uche íjii a'ájna xicájra'a jetze mej a'utájeeví'ihua teite. Ayee pu té'eme a'íjna jime'e ti a'áin a'imuá' a'uvé'emej tí'ij ayén ráanamua a'íjna í Salomón teecan ti nu'u huápi'i rí'i mé teúumua'aree.

'Mí neajta inee, í nej yé huaca mú'ejmi jemi, jaítze'e nu ve'ecán jín tí'títejvee caí a'íjna í Salomón teecan. Mí seajta mú'een, caxu na'ará'astijre'esin ineetzi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

*Jíme'en í xiéjniu'ucari ti tiú'ujxana'acira'ate, ti ajta pí'aruré'eveti
(Lc. 11:24-26)*

⁴³ Ajta ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús tíjín:

—Tí pua'a se'ij xiéjniu'ucari ti tiú'ujxana'acira'ate, ti pua'a huuirájra'ani tzajta'an se'ij í tevi, a'íi pu á'uche'ecane'e a'ame ti rahuahuau a'u ti a'uhuáchi tí'ij huaújse'upe'en. Tí'ij caí rateuve'en, ayée pu tí'imua'ati tíjín:

⁴⁴ “Niche'e huaré'ara'ani nehuárita'a u niche a'u nej a'arájraa.” Tí'ij ave'eré'enen, ayée pu éene'en teuni a'íjna í ja'ati, ti naa uhua'é'ene'e a'ame í ru tzajta'a. Cu xíee mej mauchén uhuaré'e'icha'utaca'a u chí'íta, majta naa rí'i ru'uhuáruu.

⁴⁵ 'Aj pu í a'áin í xiéjniu'ucari, a'íi pu hui huaja'uvé'evi'ítí í seica, í mej aráhua'apua ará'ase, a'íimej í mej jaítze'e a'ij pua'a 'e'en caí í seij. Aj mú mi uteáruti naími'í mej mi me'uun huaté'e muá'ara'ani me'íjna tzajta'a í tevi. Ajta á'iyen, ayén te'iráame ti jaítze'e a'ij pua'a 'éene'e á'ara'ani a'íjna í tevi caí tíj ajmí'í 'éene'e. Ayee pu tíhuá'aci'ítí a'íimej í mej a'ij pua'a tí'teteite í mej u'uche íjii.

Jíme'en í náánajra'an, majta ihuáamua'ame'en a'ájna í Jesús
(Mr. 3:31-35; Lc. 8:19-21)

⁴⁶ Aúche'e pu tí'ixajta'a a'ájna í Jesús mat'íj me'uun a'ará'a a'ájna í náánajra'an, majta í ihuáamua'ame'en. Aa mú a'utéhuiixi pua'acié. Méjxe'eve'eca'a mej tiu'utaxáj jamuan.

⁴⁷ Aj pu í sejí ayén tiraatá'ixaa a'ájna í Jesús tíjín:

—Aa mú pua'acié a'ut'é'uu a'anáana, majta a'ihuáamua'a. Mémuahuahuu mej nu'u tiu'uxáj á jamuan.

⁴⁸ Aj pu í ayén tiu'utaniú a'ájna í Jesús tíjín:

—¿A'ataani mej pú'een í nináana, nusu í ne'ihuáamua'a?

⁴⁹ Aj pu í rumuájca'a jín hua'utasejíra í mej aitecaíjme. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ii mú a'ín pú'een í mej jee nináana pú'een na'ari ne'ihuáamua'a.

⁵⁰ Ayeé pu'u hui tí'een, a'iné a'achú mej pua'amé miyen rici a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, a'ii mú a'ín pú'een í mej jee nináana nusu a'íime í neja'atzimuá, na'ari necu'utzimuá o nejúutzimuá. Yee pu'u.

13

Jíme'en a'ájna í ja'ati ti tí'ihuastehua'a

(Mr. 4:1-9; Lc. 8:4-8)

¹ A'ájna xicájra'a jetze, Jesús pu huirájraa u chí'íta. A'uú pu a'ará'a a'ájna ti e'leve'e'ástime í jaj. Aa pu a'utayéjxi.

² Aj mú mí jeíhua ajteáxiireca'a í teite a'u ti a'ij é'ene'e. Temua'a mú tí'itemu'iicaa í teite. A'íj pu jín ateájraa baarcu jetze ti jaata'a e'ecáve'eca'a. A'uú pu í e'eracati. Majta me'ín í teite, áa mú a'ucaíjme'ecaa ja'apuáiri japua á vejli'i a'u ti í jaj.

³ Ajta á'iyen tihua'ajmuá'ate sejí chuijtari jime'e. Ayen tíjín:

—Ja'atí hui ti tí'ihuastehua'a, u pu á'ume ti tejé'ehuaste'en.

⁴ Aa pu aumé'ecaa ratáhua'anáa imue'eri. Seica pu í imue'eri juye jetze huavatzíjraa. Aj mú mí pina'ase júte'imua ave'ecáane, meraaré'eje'ipi.

⁵ Ajta seica pu huavatzíjraa tetej tzajta'a a'u ti caí jeíhua chuej á'uca. Aj pu'í huaré'ehuaa, a'iné capu huatéete í chuej ti a'ucárutixi'ín í naana'ara'an. Tí'ij huaré'epistaca'a í chuej, aj pu í ca'anacan ajnéj í imue'eri.

⁶ Ajta tí'ij u e'ir'é'ene í xica, aj pu'í huaré'ehuaa í xicaj jime'e í ti huanéj. A'íj pu jín jii huaré'ehuaa a'iné capu ajtanáana'ajme'eca'a.

⁷ 'Ajta seica í imue'eri, a'úu pu a'uvatzíjraa a'u ti a'utzícare'eme. Tí'ij a'ín tzicare'e huavaújse, a'íi pu í ra'avá'ana í tí'ihuasti'ihuaca'a. A'íj pu jín caí huáciireca'a.

⁸ 'Aru seica pu huavatzíjraa a'u ti a'ur'én í chuej. A'íi pu xaa í ajnéj. Tí'ij jí huavaújse. Temua'a pu'í tiú'ucáireca'a. Seica pu imue'eri, ayén airájraa ti huáciireca'a seij ajta seij ti ajnéj a'achú cumu anxíte í atzi ti caté'etejme'ecaa. Ajta seica, ayén tiú'ucáireca'a a'achú cumu huaícate. Ajta seica, seité japuan tamuáamuata'a pu caté'etejme'ecaa seij ajta seij.

⁹ 'Mí seij huíteánajca'amua, xáanamujri'í hui temua'a naa.

A'iné 'een jime'e Jesús tihuá'amua'atehua'a chuijtari jime'e

(Mr. 4:10-12; Lc. 8:9-10)

¹⁰ Aj mú mí ajteáxiireca'a á vejli'i jemin í Jesús a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Aj mú mí miyen tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'iné 'een jín piyen tihua'íxaate'e í teite chuijtari jime'e ti caí ja'atí yaú'ítie?

¹¹ Aj pu í ayén tiu'utaniú tíjín:

—Mú'ejmí pu Dios tejá'amua'ixaate'e e'ehuauritiécan jime'e a'ájna ti rú'avaa a'ájna jime'e ti Dios ari tí'ájta nainjapua íyen chaanaca japua, ajta u ta japua. Mí majta a'íime í seica, capu a'atzu ri'íri mej mí yaú'ítieé muá'ara'ani a'iné capu Dios ayén hua'utá'a.

¹² 'Ayeé pu tí'een: jime'en a'ájna í ja'ati ti á'ujca'ane ti ayén cáj caj tityaú'ítieé á'ara'ani í Dios jemí, Dios pu jeíhua huápi'i raatá'asin a'ájna. Ajta a'ájna í ja'ati ti caí á'ujca'ane ti jaitze'e yaú'ítieé á'ara'ani í Dios jemí, Dios pu rá'arí'ira a'achú ti caj ari tirú'umua'aree.

¹³ A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e chuijtari jime'e mej mí caí yaú'ítieé muá'ara'ani. Ayeé pu tí'een a'ímej jemí. A'íi mú mé uunéj'ne'e, aru camu tí'ítíj seij. Majta mú tí'inamua, aru camu tí'ítíj namua. Camu majta yaú'ítie.

¹⁴ 'Ayeé pu ari araúraste huá'a jemí a'ij ti ra'yú'í'uxaca'a a'ájna í Isaiás teecan, í tí tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan tíjín:

Mú'een xu xaa ráanamua tíj na'a ti í yú aumé.

Mí seajta mú'een, caxu yaú'ítieé xá'aju'un.

Mú'een xu xaa mé uunéj'ne'eri xá'aju'un.

Mí seajta, caxu tí'ítíj seijran.

¹⁵ Ayeé tí'een, a'iné a'íi mú jemin antaújnaamua í ru tzajta'an.

Cij mu'u caj títe'íteánajca'amua.

Camu á'ujca'ane mej a'atanéjne'ere mej raasej ti'ítij ti pírici.

Na'ari caí, a'íi mú yaú'ítiee muá'aju'un.

Majta mú mé uunéjne'eri muá'aju'un mej raasej ti'ítij ti pírici.

Majta mi rá'astijre'e muá'aju'un í mej ranamua.

Majta mú neetzi jemi yé've'eré'eninéica muá'aju'un nej ni tihua'utá'uuni'i.

Ayee pu jíme'en ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Isaías teecan.

¹⁶ Mí seajta mú'een i sej á'ujujhua'an ne jamuan, setá'aj huataájtemua'ave'en se'ájna jíme'e í sej huíteánajca'amua sej si ra'ará'astijre'en í sej ranamua, seajta ahua'ujca'anen sej a'atanéjne'ere sej si raasej ti'ítij ti pírici.

¹⁷ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jíme'e, mu'iiti' í mej rí'í tí'titeteestaca'a, majta a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, jeihua mú raxí'eve'eca'a mej miyen tiu'uséj a'íj sej seri tí'isej inee jemi. Mí majta, camu a'atzu raasej. Ayee mú che'atá mena'a tí'ijxe'eve'eca'a mej miyen ráanamua a'íj sej seri tí'inamua inee jemi. Mí majta, camu xaa ne'u ráanamujiri'í.

Jesús pu tihua'ú'ixaate'e a'ij ti huataájmu'a a í chuijtari ti jíme'en raxa a'ájna ti tí'ihuastehua'a

(Mr. 4:13-20; Lc. 8:11-15)

¹⁸ 'Casí'í, xáanamujiri'í a'ij ti huataájmu'a a í chuijtari ti jíme'en raxa a'ájna í ja'ati ti raahuáste í imue'eri.

¹⁹ Tí'pua'a ja'atí ráanamua í niuucari ti jíme'en raxa Dios ti tí'ajta nainjapua íyén chaanaca japua, ajta u ta japua, ti pua'a a'áin caí yaú'ítiee, a'ájna ti a'íj pua'a 'een, a'íi pu tzajta'an huatasejre'esin. Aj pu í rá'ari'ira í niuucari ti rú'umua'areereca'a. A'ájna í ja'ati, ayée pu 'een tíj í imue'eri ti huavatzíjraa a'ájna juye jetze.

²⁰ 'Ajta, a'ájna í imue'eri ti huavatzíjraa í tete tzajta'a, ayée pu 'een tíj í ja'ati ti amuacáí ra'aránjcheca'a í tí ráanamujiri'í.

²¹ Aru capu tí'ítij japuan ninei a'ájna í ja'ati. Tí'pua'a a'atzu rajpuaítzi a'ájna jíme'e mej seica rá'axiehuari'ira me'ájna jíme'e ti na'ará'astijre'e ineezi, na'ari ti pua'a seica a'íj pua'a méraruure, cij pu'u te'eví'icua'ira a'ame. Ca'anacan pu mé ne'ajuujisin.

²² 'A'ájna ti hui huavatzíjraa a'u ti a'utzícare'eme, a'íi pu ayén 'een tíj sej í tevi ti xaa ranamua í niuucari. Aru jeihua pu tí'imua'ajca a'ájna jíme'e a'ij ti té'eme íyén chaanaca tej japuan seijre'e. Ajta, nain ti tí'ijcha'íi, a'íi pu raamuá'iti a'ájna í tevi. A'íj pu jín, caí ché'e ra'utámua'areeri'í a'ij ti tí'ráanamujiri'í. Capu ajta ché'e rí'írí ti a'áin tevi ayén raatévaire'en í Dios.

²³ 'Ajta a'ájna í imue'eri ti huavatzíjraa japuan í chuej ti huar'én, ayée pu 'een tíj í ja'ati ti yaú'ítie tí'ij ráanamua í niuucari. Jéihua pu tí'ijvaire'e í Dios. Yee pu tí'raatátuure'esin í Dios jemi tíj a'ájna í imue'eri ti huá'areca'a a'achú cumu anxite ti caté'etejme'ecaa, na'ari huáicate ca'ín seité japuan tamuáamuata'a í imue'eri.

Jíme'en í ixaj ti huahuásti'ihuaca'a jamuan í tríigu

²⁴ Ajtahua'a se'ij ayén tihua'utá'ixaa í chuijtari jíme'e a'ájna í Jesús. Ayen tíjín:

—Ayee pu tí'irineca íjii Dios ti tí'ajta íyén chaanaca japua, ajta u ta japua. Ja'atí pu imue'eri huahuáste japuan í ruchuej ti huar'én.

²⁵ Ajta á'iyen mat'íj najími'í tícu'utzuca'a, se'ij pu hui ave'eré'ene ti rájcha'íire'e a'ájna ti chuej tícha'íi. Ajta a'áin ti rájcha'íire'e, a'íi pu íxaj huahuáste tzajta'an a'ájna í tríigu. Aj pu í á'uraa.

²⁶ 'Aj pu í ajnéj a'ájna í tríigu, ajta a'ájna í íxaj. Tí'íj huavaújse, aj pu í huíjmuaiyuxi a'ájna í tríigu. Aj mú mi ráamua'areeri'í ti ajta se'ij huáviviíhuaca'a í imue'eri a'íné capu huíjmuaiyuxi a'ájna í íxaj.

²⁷ Majta me'ín í mej tí'imuari'e, a'úu mú hui á'uju'un mej mi tí'raata'ixaate'en a'ájna ti chuej tícha'íi. Míyén tíjín: "Tavastara'a, ti pua'a pe'ín huahuáste imue'eri ti rí'en a'ujna á'a chuej japua, ¿a'uné e'ejné' a'ájna í íxaj?"

²⁸ 'Aj pu í a'ájna ti chuej tícha'íi, ayén tihua'utá'ixaa tíjín: "Se'ij ti néjcha'íire'e ayée pu náaruu." Majta miyen tí'raata'íhua'urí'í a'íime í mej tí'imuari'e miyen tíjín: "¿Ni mua'aráanajche tej u á'uju'un tej rá'ijcuuxin te'ájna í íxaj?"

²⁹ 'Aj pu í ayén tiu'utaniú tíjín: "Capu ruxe'eve'e sej racuta se'ájna í íxaj, a'íné ti pua'a seri rá'ijcuunan a'ájna í íxaj, ajta pu á'ijcuuxjnsin a'ájna í tríigu a'íné ru jetze pu huá'uu.

³⁰ Ché'e ayén éene'en ti najími'í huavaújse'en ajta caí teja'uré'enen ti te'enti'á'asin. Aj nu ni hua'uta'ajte'esin a'íime'í mej tí'imijhuaca mej mi amuacáí rá'ijcuuxin me'ájna í íxaj, matá'aj raaj'íci'en mej mi rájseire'en matá'aj ra'anteáira. Majta á'iyen, me'ín meru'uteátuasin me'ájna í tríigu u chí'íta, a'u mej téjé'eyuuhuaca."

Jíme'en í játze'ara'an í mostasa

(Mr. 4:30-32; Lc. 13:18-19)

³¹ Jesús pu ajtahua'a seij hua'utá'ixa í chuijtari. Ayen tijín:

—Ayee pu tí'een Dios ti tí'ajta íyey chaanaca japua, ajta u ta japua. Ayee pu 'een tíj tu'lupi tí'itíj tí ayén ántehuaa tijín mostasa. Ja'atí pu raahuáste í játze'ara'an a'ájna já'ahua'a a'u ti té'atachuej.

³² A'ájna í mostasa, ayée pu 'eene'en téjatze'e ti jaítze'e i'í cálieen cáí seica í jatzi. Mí ajta, tí'ijá huavaújse'en, jaítze'e pu ajtítí'i a'ame cáí seica í tu'lupi ti íyey seijre'e chaanaca japua. Yee pu ajtítí'i a'ame tíj ciyej. Aj mú mí ave'eré'enejsin í pina'ase mej rá'ara'a mej mí án téja'uteuru'ítu'ajte'en án cíye'ara'an jetze.

Jíme'en í mej rajnájchite'en í cuaíjtzi jetze

(Lc. 13:20-21)

³³ Ajtahua'a seij chuijtari hua'utá'ixa. Ayen tijín:

—Ayee pu ajta tí'een jíme'en Dios ti tí'ajta íyey chaanaca japua, ajta u ta japua. Ayee pu 'een tíj a'ájna í levadura. A'ájna í 'ítita'a, a'íi pu huaíca medida ru'uteájraa í hariina. Aj pu í rajcuaíjtzitaca'a levadura jamuan. Ajta a'íin í levadura, a'íi pu tzajta'an huaneájxi nainjapua í cuaíjtzi.

A'ij ti Jesús tihua'amua'atehua'a chuijtari jíme'e

(Mr. 4:33-34)

³⁴ Tí'itíj ti na'a ti tihua'a'ixa'atehua'a í teite, Jesús pu nain tihua'utá'ixaa chuijtari jíme'e. Capu tí'itíj huá'a'ixaate'eca'a ti é'ehuáuritie sino chuijtari pu'u jíme'en.

³⁵ Ayee pu tíu'uruu ti ij ayén araúrasten a'ij ti tíu'utaxájtaca'a a'ájna í ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan tijín:

Nee nu tihua'utá'ixaate'esin ne'íjna jíme'e í chuijtari.

Nee nu ne'íjna huataxájta,

a'íjna ti rú'avaa nain xicaj tzajta'a ti yú e'iré'ene tí'ij Dios raatétaahuaca'a a'íjna í chaanaca tej japuan yen seijre'e.

Jésus pu tihuaú'ixaate'e a'ij ti huataújmua'a í chuijtari ti jíme'en raxa a'íjna í ixaj, ajta a'íjna í tríigu

³⁶ Aj pu í Jesús airájraa í teite jemi. Aj pu í uteájrupi u chí'íta. A'uú mú ajteáxiireca'a jemin a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Aj mú mí miyen tíraatá'ixaa tijín:

—Aísi, taatá'ixaate'e a'ij ti huataújmua'a a'íjna í chuijtari a'íjna ti jíme'en raxa í ixaj ti huavaújse a'u ti e'e'nej taséehua japua.

³⁷ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'íjna í ti raahuáste í imue'eri ti r'í'en, nee nu ne'ín pú'een, inee í nej neajta teáata'a jetze airáane.

³⁸ Ajta a'íjna í taséehua, ayée pu huataújmua'a tijín í chaanaca í tej japuan yen i'í seijre'e. A'íjna í imue'eri ti r'í'en, ayée pu 'een tíj a'íime í mej ahuaújca'ane ti Dios tihua'uta'ajte'en. Ajta a'íjna í ixaj, ayée pu 'een matíj a'íime í mej í'iteitestemua'ame'en a'íjna í tíyaaru'u.

³⁹ 'Ajta hui a'íjna ti rájcha'íire'e, a'íjna ti raahuáste í ixaj, a'íi pu a'íin pú'een a'íjna í tíyaaru'u. Ajta, a'íjna í xicájra'a mé jetzen tí'tzaanan, ayée pu huataújmua'a tijín a'íjna xicájra'a ti jetzen te'entipúa'ajte í chaanaca japua. Majta me'ín í mej tí'tzaanan, a'íi mú a'íin pú'een í mej tí'ivaire'e u ta japua Dios ti é'eseijre'e.

⁴⁰ 'Ayee pu che'atá na'a té'eme a'ájna xicájra'a ti jetzen nain te'entipúa'ajte a'ij mej tí'tíjcha'íi mat'íj rá'ijcuuxíi me'íjna í ixaj mej mí ra'anteáitara.

⁴¹ Neajta inee, í nej neajta teáata'a jetze airáane, nee nu hua'uta'ajte'esin a'íimej í mej tí'ivaire'e u ta japua mej mí á'ucíine nainjapua tíj na'a í nej jín antínmua'aree mej mí a'uun hua'irájtauaani a'íimej í mej a'ij pua'a tíratá'aca í Dios, a'íimej í mej a'ij pua'a ríci.

⁴² A'uú mú huája'ucáhua'axíjsin a'íjna tzajta'a a'u ti anú'utaa. A'uú mú ruyeiníxi'ín jeíhua, majta ancuré'ujcí'imée muá'aju'un í rutamej jíme'e me'íjna jíme'e mej huápi'í rajpuaíjtzi.

⁴³ 'Majta me'ín í mej miyen ríci a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, ayée mú me'uun e'eseíire'e muá'aju'un a'ujna huá'aya'upua ti tí'ajta. Ayee mú seíire'e muá'aju'un tíj í xicaj ti aíráxi'ixire í jaitiri jetze. Ajta, ja'atí ti na'a ti huíteájnamua, ché'e a'íin ráanamua temua'a naa.

Jíme'en a'íjna ti rú'avaataca'a, í ti ajta jeíhua huápi'í tí'ijnajcheca'a

⁴⁴ 'A'ujna a'u ti Dios te'ájta, íyey chaanaca japua, ajta u ta japua, ayée pu tí'irini tíj í ja'ati ti tí'itíj huáteu ti rú'avaa, ti ajta huápi'í tí'ijnajche. A'uú pu ráateu taséehua japua. Aj pu í ajtahua'a raaté'avaata a'ujna che'atá mújmu. Jé'ecan pu rutémua'ave'e a'íjna jíme'e ti ráateu. A'íj pu jín, nain tuaani a'achú ti caj tí'ijcha'íi. Aj pu í á'iyen, a'íi pu ráananan a'íjna í chuej.

Jíme'en a'íjna í perla ti jeíhua huápi'í tí'ijnajche

⁴⁵ 'Ajta, ayée mú rici a'íime í mej rahuaahuau mej mi me'uun a'uteáru te Dios ti é'esejire'e, ayée mú che'atá mena'a rici t'ij ja'atí ti t'ítu'araca. A'í pu pu á'uche'ecan ti a'ín rahuauni t'ít'ij perla ti naa 'een.

⁴⁶ T'íj se'ij huáteu, ti huápi'i t'í'ijnajche, u pu á'ume ti ij nain tiú'utuaani a'achú ti caj t'í'ijcha'íi. Aj pu i a'íjna nanan í perla.

Jíme'en í xiéjmua'ari í mej hua'ité jín vivi'iraca

⁴⁷ 'Ajtahua'a se'ij í chuijtari: ayée pu 'een Dios ti t'í'ajta íyen chaanaca japua, ajta u ta japua. Dios pu ayén rici mat'ij a'íime í mej hua'ité vivi'iraca xiéjmua'ari jime'e ti vivéj. Mat'íj ra'atéhua'axin á jaata'a, aj pu i cha'a na'a hua'ításeire'esin í hua'ité.

⁴⁸ Mat'íj caí ché'e ú'uvejri í xiéjmua'ari t'zajta'a, aj mú mi ra'ítapíjsin á jaata'a me'íjna í xiéjmua'ari. Mat'íj mi huáchijte'e á yaupíjsin a'ímej í mej hua'ité vivi'iraca. A'uu mú a'uráasejirá'in. Aj mú mi hua'avé'e'í'ixi'ísin í hua'ité í mej r'í'en. Majta me'ín í hua'ité í mej r'í'en, sicíri jetze mú hua'ateátuaasin. Majta í mej caí r'í'en, á mú hua'úhuha'axijsin.

⁴⁹ 'Ayeé pu che'atá na'a té'eme a'ájna xicájra'a ti jetzen nain te'entipúa'ajte íyen chaanaca japua. A'íime í mej t'í'ivaire'e í ta japua Dios ti é'esejire'e, a'í mú huiráju'un mej mi hua'avé'e'ajjpuaxi'in rujíme'en í teite í mej a'íj pua'a rici, majta í mej x'í'epi'in rici.

⁵⁰ Mat'íjta mí me'uun huaucáhuha'axijsin í hoorno t'zajta'a a'ímej í mej a'íj pua'a rici mej mi rajpuajtzi muá'ara'ani taij jime'e. A'uu mú ruyeinixi'in, majta ancuré'ujci'imée muá'aju'un í rutamej jime'e a'íjna jime'e mej rajpuajtzi.

Jíme'en í ti huápi'i t'í'ir'í'een, ti pua'a jé'jca na'ari mí'me'ecan

⁵¹ Aj pu i Jesús ayén tihua'uta'íhuu'uri'í t'ijn:

—¿Ni secáí nain au'ítí'ée xa'araa mú'een?

Aj mú mi miyen tiraatá'ixaa t'ijn:

—Jee.

⁵² Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa t'ijn:

—A'íj pu jín, ti pua'a se'ij ti tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, ti pua'a a'ín ajta autéjcheni a'íjna jetzen t'í'ihuájmu'a'aten a'íj ti t'í'iri'iri ti Dios tira'ajte'en nain jime'e, ayée pu éene'e a'ame a'íjna í ja'ati t'ij se'ij ti huatéechi'i. Jéihua pu te'urájcha'íi a'ujna ruch'ítá. Ajta, ja'anáj ti na'a pu te'iráat'í'ici a'íjna ti t'í'ijéjca, ajta ti t'í'ímí'me'ecan. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

Jesús pu a'uun a'ará'a u Nazarét

(Mr. 6:1-6; Lc. 4:16-30)

⁵³ T'í'ij Jesús ra'antipúa'ajte ti tihua'ú'ixaate'e chuijtari jime'e, aj pu i á'uraa.

⁵⁴ A'uu pu a'ará'a a'u ti a'uvé'ese. Aj pu i a'utéjche ti tihua'umuá'ate hua'atéyujta'a.

Majta me'ín í mej ráanamujri'i, jé'ecan mú a'íj ra'utase'ij. Ayeé mú t'í'iruixaate'eca'a t'ijn:

—¿A'ú'quí ya'ur'í'ire amájna ti ayén temua'a naa tirú'umuua'aree? ¿T'í'ítájni muári'eri'ira'a pú'een í t'ijn ayén rici a'íjna í tej jime'en a'íj ya'use'ij?

⁵⁵ Amájna, a'í pu hui yaujra'an a'íjna ti t'í'isi'icheca. Ajta náanajra'an, a'í pu a'ín pú'een a'íjna í María. ¿Ni mecaí me'ín pú'een í júutzimua'ame'en a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í José, ajtahua'a se'ij a'íjna ti ayén ántehuaa t'ijn Simón, ajta a'íjna í Judás?

⁵⁶ ¿Ni mecaí majta yé che ta jamuan, a'íime júutzimua'ame'en í mé 'uuca? T'í pua'a ayén t'í'ayajna, ¿a'uné é'eme'ecan a'íjna í mua'atziire'ara'an ti yé raateájtuaa amájna mi Jesús?

⁵⁷ Mat'íj mí rá'anchueere me'íjna í Jesús. A'íj mú jín, miraatamuári. Ajta, ayée pu tihua'utá'ixaa í Jesús t'ijn:

—Naím'i mú r'í'í tiratá'aca a'íjna jemi í ti t'í'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan. Mí majta, a'íime í mej huacájme a'u mé é'eche, majta a'íime í teitestemua'ame'en í mej é'eche jamuan, camu r'í'í tiratá'aca.

⁵⁸ A'íj pu i jín caí jéihua ayén tiú'uruu a'íjna jime'e í muári'eri'ire'ara'an a'ujna a'ín camu rá'atzaahuate'eca'a.

14

A'íj ti ye'í tiu'um'í'í a'íjna í Juan ti huá'amua'í'ihuacare'e

(Mr. 6:14-29; Lc. 9:7-9)

¹ A'ájna xicájra'a jetze, a'íjna í Heródes, í ti i'í rey, a'í pu ráanamujri'i a'íj ti rijca'a a'íjna í Jesús.

² Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej t'í'ivaire'eca'a í jemin t'ijn:

—A'íi pu a'ín pú'een a'íjna í Juan ti t'í'itemuai'í'ihuacare'e. Pu'uri a'ítá'araa a'u mej ye'avá'ana. A'íj pu jín raay'í'iti ti ayén rici a'íjna jime'e í muári'eri'ira'a í tej jín a'íj ya'use'ij.

³ Ajta a'ín í Heródes, a'í pu ajm'í'í raatéevi'i a'íjna í Juan. Ra'amua'í'ici'e pu aiteújna. Ayeé pu 'een jín ráaruu a'íné Juan pu ra'ajtea'áxi a'íjna jime'e ti Heródes ra'ancuré'evi'í'iti a'íjna í

'íta'a ti Felipe raatévi'itine'e. A'íjna í Felipe, a'íi pu a'ín pu'éene'e í juutzeájra'an í rey. Ajta a'íjna í 'íta'a, ayée pu ántehuaaca'a tijín Herodías.

⁴ Ayee pu te'irájjraa ti Juan ayén tiraatá'ixaa a'íjna í Heródes tijín:

—Capu a'ij tí'iri'iri pej ratévi'itine'en muá'ihuaara'a ti ratévi'itine'e.

⁵ Heródes pu rajé'icatami'ica'a a'íjna í Juan. Aru huá'atziíne'eca'a í teite, a'íné a'íi pu ramua'areerca'a mej miyen tí'ixaxa'ata'a ti nu'u a'ín pú'een sejí ti tí'ixaxa'a Dios jetze me'ecan.

⁶ T'íj teja'uré'ene a'ájna xicájra'a ti jetzen huanú'ihuaca'a a'íjna í Heródes, 'íta'a pu uteájrupi u ch'i'ta ti ij tiu'utéene'en rusejí huá'a vejl'i'ipua. A'íi pu a'ín pú'een yaujjra'an a'íjna Herodías. Jé'ecan pu ra'aránajcheca'a a'íjna í rey ti ayén tiu'utéenei.

⁷ A'íj pu jín a'ín te'ataújjratziiri'i runiuuca jime'e ti ayén raatá'an a'íjna í 'íta'a a'ij ti tí'it'ij tí'ixe'eve'e.

⁸ Ajta a'íjna í 'íta'a, a'íi pu ayén tiraata'íhuauri'i í runáana tijín:

—¿Tí'it'ijni neraatáhuavii?

Aj pu i a'ín náánajra'an ayén tijín:

—Huatahuaviiri'i í mu'úura'an í Juan ti tí'itemua'íihuaca.

Aj pu i, a'ín 'íta'a ayén tiraatá'ixaa:

—Patá'aj naata'íite'en tuxa'a jetze í mu'úura'an a'íjna í Juan ti tí'itemua'íihuaca.

⁹ A'ij pu pua'a raatá'a a'íjna í rey. Mí ajta, ari ayén te'ataújjratziiri'i ti ayén huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e. Majta a'íime ti hua'utá'inee, a'íi mú majta ráanamujri'i ti tiu'utá'a í runiuuca. A'íj pu jín, a'ín tiu'uta'ájtaca'a mej mi miyen huárini a'ij ti tiraatáhuaviiri'i.

¹⁰ Ajta á'iyen a'íi pu xantaaru'u huata'áiteca'a ti u á'ume'en a'u ti aiteánami'i a'íjna í Juan ti ij ru'ijveíjche í mu'úura'an.

¹¹ T'íj ayén huarjí, aj pu i ye'erá'íite a'íjna í mu'úura'an í tuxa'a jetze ti ij Herodías ayén raamuaree tijín raajé'ica, tzíte'e, a'íjna í Juan. Ajta a'íjna í rey, a'íi pu raata'íite a'íjna jemi í yaujjra'an í Herodías. Aj pu i a'íjna í 'íta'a raata'íite í runáana.

¹² Majta me'ín í mej á'ujujhua'ane'e í Juan jamuan, a'íi mú á ve'ere'enée, miyá'uti me'íjna í mí'ichi. Mat'íj mi ra'avá'ana.

Jesús pu tihua'umí a'ímej í mej anxíj vi'ira'a ará'ase í teteca

(Mr: 6:30-44; Lc: 9:10-17; Jn: 6:1-14)

¹³ Ajta a'íjna í Jesús, t'íj ráamua'areeri'i tijín meraajé'ica a'íjna í Juan, tí'iquí ateájjraa í baarcu jetze. Rusejí pu á'uraa. A'uu pu a'ará'a a'u ti cai jé'e tí'it'ij. Majta í teite, a'íi mú ráamua'areeri'i a'u ti a'ij 'eene'e. A'íj mú jín, curé'ecijsi mej a'uchéjme. Aj mú mi ru'icán raatavéen.

¹⁴ T'íj í Jesús a'ítáaa í baarcu jetze. T'íj hua'usejí í teite í mej mu'íi, a'íi pu huá'ancu'uvajxi. Ajta tíhuá'uhuaa í mej tí'icucuí'i.

¹⁵ T'íj huateáchumua'areca'a, aj mú mi ave'eré'ene jemin í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Aj mú mi miyen tiraatá'ixaa tijín:

—Pu'uri téchumua'ari, ajta capu ja'atí ye'e é'eche ayajna. Patá'aj hua'aré'e'itixi'ín mej mi a'ucíjxi'ín mé já'ahua'a chajta'a matá'aj tí'it'ij huánanan í mej ráacua'ani.

¹⁶ Ajta a'íjna í Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—Capu ruxe'eve'e mej a'ucíjxi'ín. Setá'aj tíhuua'umín mú'een.

¹⁷ Aj mú mi miyen tijín:

—Ayee tu'u pua'améca tícha'íi anxí'ica í pan, teajta hua'apuaca í hua'ité.

¹⁸ Aj pu i Jesús ayén tijín:

—Mé seneje'evé'e'í'ipi'ite'e.

¹⁹ Aj pu i a'ín hua'uta'ájj mej a'ujrá'ase í tu'upi tzajta'a. Aj pu i Jesús ra'ancuré'e'í'ipi'í pan, ajta í hua'ité. Aj pu i júte'e ájneereca'a. T'íj jí rí'i tiraatá'a í Dios. Aj pu i ra'antítaaraxi í pan. T'íj jí hua'uré'e'í'ipi'ite a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Majta me'ín, a'íime mú hua'uré'e'í'ipi'ite í teite.

²⁰ Naíimi'í mú tiú'ucuaa. Jéihua mú huájju'uxai. Ajta jeíhua pu avé'eturaa í pan, majta í hua'ité. Tamuáamuata'a japuan hua'apua mú te'evé'ejiste sicíri jetze me'íjna jime'e í ti te'avá'aturaa.

²¹ Majta me'ín í mej tiú'ucuaa, ayée mú ará'aseca'a a'achú cumu anxíj vi'ira'a í teteca. Majta í mé 'uuca, majta í tí'iríi, a'íi mú majta tiú'ucuaa.

Jesús pu antáaraa í jaj japua

(Mr: 6:45-52; Jn: 6:16-21)

²² Aj pu i hua'uta'ájj a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e mej nu'u até'ine í baarcu jetze mej mi antá'ine után pújme'en, mej mi me'ín amuacá me'uun e'ará'asti. Ajta a'ín í Jesús, á'uu pu a'uteájjturaa ti ij hua'aré'e'itixi'ín í teite.

²³ Tí'ij hua'aré'e'itixi, a'úu pu a'uteájraa í jirí jetze rusej ti ij raatéjhuauni í Dios jemi. Tí'ij huateática'areca'a, a'úu pu a'utéveeca'a rusej.

²⁴ Ajta a'íjna í baarcu, pu'uri a'imua' aum'écaaa já'ita'a í jaj japua. Aj pu i huatá'eecareca'a ca'anín jime'e. Temua'a pu te'ateáxjrihua'a í jaj í baarcu jetze a'íjna í eeca jime'e ti auj ráruur'éveeca'a.

²⁵ Aré'apua'a, t'í'ij tapuá'arijme'eca, Jesús pu ave'eré'ene a'ájna vejli'i huá'a jemi. Jaj japua pu huam'écaaa.

²⁶ Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, mat'í'ij raasej, jé'ecan mú tiu'utátziin. Temua'a mú titeejíjhuaaca'a me'íjna jime'e mej tiu'utátziin. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Chéjcan pu pú'een amíjna.

²⁷ Ajta á'iyen, Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Xu'uhuateújca'ane mi ru tzajta'a. Nee nu ne'ín pírici í Jesús. Caxu tí'itziine'e.

²⁸ Ajta a'íjna í Pedro, a'í'ij pu ayén tiraatajé tijín:

—Tavastara'a, ti pua'a mú'ee pe'ín pú'een, naata'áijte'e nej nemánna urar'í'ene'en mú'eetzi jemi a'íjna í jaj japua.

²⁹ Aj pu i Jesús ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Mú pa'uvé'eme'en.

Aj pu i a'itá'raa í baarcu jetze. Tí'iquí rájraa í jaj japua. Aa pu vejli'i aum'écaaa a'u ti a'ij 'eene'e í Jesús.

³⁰ Tí'ij ráamua'areeri'i ti ca'anín jín huatá'eecareca'a, a'í'ij pu tiu'utátziin. Aj pu a'utéjche ti a'ucá'ute í jaj tzajta'a. Aj pu i ayén huajíjhuaaca'a tijín:

—Tavastara'a, ne japua huániuuchi.

³¹ Jíme'en pu ayén tiu'ujíjhuaaca'a, aj pu i Jesús ajmejca'ataca'a. Rajví'i a'íjna í Pedro. Aj pu i ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Capej a'atzu té'atzaahuat'e mú'ee. ¿A'iné 'een jín pecaí ná'atzaahuat'e?

³² Mat'í'ij atéeci í baarcu jetze, aj pu i huatéapua'areca'a a'íjna í eeca.

³³ Mat'í'ij mi me'ín í mej aráatei baarcu jetze, a'í'ij mú títunutaxi í Jesús jemi. Aj mú miyen r'í'í tiraatajé tijín:

—Mú'ee pej tzíte'e pe'ín pú'een i yaujra'an í Dios.

Jesús pu tihua'uhuaa a'í'imej í mej tí'icucuí'iccaa a'ujna u Genesaret

(Mr. 6:53-56)

³⁴ Mat'í'ij antacj, aj mú mi aitacj í baarcu jetze ajna'a já'ahua'a, chajta'a ti ayén téja'arajtehuaa tijín Genesaret.

³⁵ Majta me'ín í teite, mat'í'ij raamuá'a me'íjna í Jesús, aj mú mi tihua'aré'e'ití'iraxi nainjapua í mej a'imua' antachéejme'ecaa. Aj mú mi hua'erá'avi'ítí'í naíjmi'ica í mej tí'icucuí'í í Jesús jemi.

³⁶ Jéhuua mú rájhuaaviiri'i ti hua'utá'an mej mi ra'ajtamuarí'en a'ájna cáxure'ara'an jetze tí'í na'a ti uvjpi'i. Majta me'ín í mej miyen ra'ajtamuaríej, naíjmi'i mú huarúj.

15

Jíme'en í ti tzajta'an ru'uteájtuaa ti a'ij pua'a tiú'umua'ati

(Mr. 7:1-23)

¹ A'í'ime í mej t'ímua'ata í yu'uxari jetze. A'uu mú e'eráaci u Jerusalén. Aj mú mi miyen tiraatá'íhua'uri'i tijín:

² —¿A'iné 'een jín mecaí rá'aste í tavaújsimua'a teeca tihua'aye'ira a'í'ime í mé á jamuan á'ujjuhua'an? Camu miyen rá'aste me'íjna jime'e í mej caí anaújmuajte'axi'ín met'í'icua'aca.

³ Ajta a'í'ín í Jesús, ayé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Seajta mú'een, ¿a'iné 'een jín siyen mé rúujipua í ti tiu'uta'aíjtaca'a í Dios sej si se'íjna ará'asten í ruye'irá í sej sena'a rájteu rujámua'a?

⁴ A'iné Dios pu ayén tiu'utaxájtaca'a a'í'jna ti jíme'en yee: “Patá'aj rá'atzaahuat'e a'atáata, pajta a'anáana.” Ajta ayén ti jíme'en yee: “Setá'aj raajé'ica a'í'jna í ja'ati a'í'ij pua'a tí'íjtea'axi'í í rutáata na'ari í runáana.”

⁵ Mí seajta mú'een, ayé xu tí'ixaxa'a ti i'í xí'epi'ín ti pua'a ja'atí ayén tihua'utá'ixaa'te'en í ruvaújsimua'a tijín: “Nain a'achú nej caj tí'íjcha'í'í, a'í'ij nu neri raatámua'í'ivejte í Dios. A'í'ij nu jín caí ché'e tí'íjcha'í'í í nej jín amuaatévaire'en.”

⁶ Tí'í pua'a ja'atí ayén tihua'utá'ixaa'te'en í ruvaújsimua'a, ayé che'atá tí'íxaxa'a jíme'en a'í'jna í ja'ati yee capu ché'e ruxe'eve'e ti a'í'ín hua'utévair'e'en í ruvaújsimua'a. Ayee xu mé tí'íruujipua se'íjna ti Dios jín tiu'uta'aíjtaca'a sej si ra'ará'asten se'íjna jime'e í ye'irá sej siyen rujámua'a sena'a tirájteu.

7 'Mú'een, mi sej a'ij pua'a tí'iteteite, mi sej siyen rá'aste jéjre'ecitze'e, ayée pu tiu'utaxájtaca'a mú'ejmi jime'e a'ijna í Isaías teecan, í ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Ayee pu te'uyú'uxaca'a tíjín:

8 Naa pu namuajre'e ti pua'a metí'ixajta neetzi jemi, mi majta, a'íi mú meri mé núurie.

9 Capu tí'itíj vaire'e ti pua'a menaateánajche a'iné matíj mena'a mej tí'imua'ata, í mej jín tihua'ajjte'e, rujímua'a mena'a rájteuve.

10 Aj pu í a'íin hua'utajé í teite. Tí'ij jí ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Rí'í xu'u temua'a naa tíraanamua mú'een sej si yaú'ítíe xá'ara'ani.

11 Tí'itíj tí na'a tí tí'icua'irí'í, tí pua'a ja'atí ráacua'ani, capu a'atzu raxana'ave'e, sino a'íi pu raxana'ave'e í tí 'a'íjninei í téne'etze'e.

12 Aj mú mi ajteáxiireca'a jemin a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—¿Ni tzaa pe caí ramua'aree í tí caí hua'aránajche'ca a'áimej í fariseos matí'ij ráanamujri'í a'íj pej tiu'utaxájtaca'a?

13 Ajta a'íin í Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee mú 'een tíj tu'upí tí caí ja'atí raahuáste, rusej pu ajnéj. Ayee pu che'atá na'a huá'aruuren í Dios tíj ajta rú'urí'í í tu'upí tí rusej ajnéj a'íjna í ja'atí tí tiu'uhuáste, a'iné a'íi pu rá'íjcuuxíjsin, ajta meteúriexíjsin í tu'upí, Dios pu ayén che'atá na'a mé huauhuá'axíjsin a'áimej.

14 'Miche'e miyen éene'en. Ayee mú 'een matíj a'íime í mej arácucu'un í mej huá'uví'iti. Tí pua'a sej ta'arácun ayén ra'anaví'ira'a tí ajta arácun mej mi já'ahua'a e'ará'asti naími'í, naími'í mú atévatzíjsin í tí e'eté'cun.

15 Aj pu í Pedro ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Taatá'ixaate'e a'ij tí huataújmu'a'a a'íjna í niuucari í pej pauchén raataxájtaca'a.

16 Ajta Jesús ayée pu tihua'uta'íhua'urí'í tíjín:

—¿Ni tzaa secaí seajta mú'een yaú'ítie?

17 ¿Ni tzaa secaí yaú'ítie se'íjna? Tí pua'a ja'atí tí'itíj huácua'ani tí cuá'irí'í, a'íjna tí racua'ani, pua'acíe pu me'ecan. Aj pu í ancajrupí í téne'etze'e, a'úu pu a'aráyeijxa í jucáara'an jetze. Ajta á'iyen í'irachu'ítan í tí tiú'ucuaa.

18 'Mí ajta, a'íjna tí 'a'íjninei í téne'etze'en í ja'atí, a'úu pu a'uvé'eye'í í ru tzajta'a. A'íi pu a'íin pú'een í tí raxana'ave'e a'íjna í ja'atí.

19 Ayee pu'u xaa ne'u a'iné tzajta'an pu a'uvé'eye'í naíjmi'í í mua'atzíira'a tí a'ij pua'a 'een, tí ca'aníjra'a ratá'aca tí ja'atí ayén huá'iríni í tí a'ij pua'a 'een, tí pua'a tí'íteculíca na'ari sej jamuan tí'íhuaújxana'acira'ten. Ajta í ru tzajta'a pu ajta tásiseiri tí ayén ca'aníjra'a ratá'aca tí ayén tiú'umua'atí tí tiu'unáhua'an, nusu tí ráacuanamua na'ari tí a'ij pua'a tiú'ujxajtave'e huá'a jemi í teite.

20 'Naíjmi'í tíj na'a tí hui ayén a'ij pua'a 'een, tí tásiseiri í ta tzajta'a, a'íi pu xaa raxana'ave'e í teví. Ajta a'íjna tí caí anaujmuáite'en tiú'ucua'ani, capu tí'itíj a'ij huataújmu'a'a í Dios jemi. Capu tí'itíj jín auteájturaa í Dios jemi a'íjna í ja'atí tí caí anaujmuáite'en tiú'ucuaa.

Sej tí caí Israel jetze ajtémecantaca'a tí ajta té'antzaahua

(Mr. 7:24-30)

21 Aj pu í Jesús á'uraa. A'uu pu a'ará'a a'ájna já'ahua'a chajta'a tí ayén téja'arájtehuuaa tíjín Tiro, ajtahua'a sej tí ayén tíjín Sidón.

22 Ajta, sej pu ave'eré'ene í Jesús jemi. 'Íita'a pu pú'een tí sej chuéjra'a japua'é'eme'ecan. Ayee mú hua'atamuá'amua tíjín Sirofenicia a'uun tí huacá'a pu é'echejca'a a'íjna í 'íta'a. A pu e'evé'eme antíjíhuaa tíjín:

—Nevástara'a, mú'ee pej í'í yaujra'an a'íjna í David teecan, patá'aj ná'ancu'uvajxi'ín. Jé'ecan pu rajpuaíjtzi í níyauw tí 'íta'a a'íjna jime'e tí tíyaaru'u tzajta'an seijre'e.

23 Ajta a'íjna í Jesús, capu a'atzu huataniú.

Aj mú mi ave'eré'ene a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Ayee mú tírájhuaviiri'í tíjín:

—Patá'aj raata'íte tí á'ura'ani, a'iné ta cujta'an pu e'evé'eme antíjíhuaa.

24 Aj pu í Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Ayee pu Dios neja'uta'íteca'a nej á'ura'ani huá'a jemi í mej Israel jetze ajtémecan í mej miyen seijre'e tíj cáne'axi í mej á'uvej. Capu neja'uta'íteca'a a'áimej jemi í seica.

25 Aj pu í a'íin 'íta'a ave'eré'ene á vejlí'í jemin. Ajta títunutaca'a. Aj pu í ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, naatévaire'e.

26 Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Capu ayén tíraavíjite'e nej huá'a'í'ipi'irí'ira'acare'en í pan í mej racua'aca í tí'írí'í nej ní chíicate huata'í'ipi'íte'ne.

²⁷ Aj pu i a'ñn 'íta'a ayén tijín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna, nevástara'a. Aru, casi'i, a'ñime í chiicate, ayée mú racua'aca me'ñjna í ti te'lení í pan ti acajvitze meesa japua a'u mej tejé'ecua'aca a'ñime í mej ti-huá'ajjte'e.

²⁸ Aj pu i Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Mú'ee 'íta'a, jé'ecan pej té'atzaahuat'e. Pu'uri muaatá'a a'ij pej ti'ijxe'eve'e.

Jíme'en pu'u ayén tiraataxájtaca'a a'ñjna í Jesús, aj pu i huarúj a'ñjna í yaujra'an í 'íta'a.

Jesús pu tihua'uhuaa jéihua í mej tí'icucui'ica'a

²⁹ Aj pu i Jesús á'uraa. A'u pu ejtéenee a'u ti e'leve'e'ástime í jaj ti jé'ejmuaa a'ujna já'ahua'a u Galilea. Aj pu i antíraa í jiri jetze. An pu a'ujyeyxi.

³⁰ Jéihua mú e'iré'ene í teite. A'ñime mú e'erávi'iti í mej tzare'e ráatuaatime í ru'íca, majta seica í mej arácucu'un, majta seica í mej caí té'anri'iréjme'e, majta seica í mej ti'ipua'ijti'ihuaca'a. Majta mu'íicáca mú e'erávi'iti í seica í mej tí'icucui'i. Aa mú huá'ajtuaa a'u ti a'utéjvee a'ñjna í Jesús. Ajta a'ñn, a'ñ pu na'jmí'ica pu tiú'uhuaa.

³¹ Jé'ecan mú a'ij te'utasej í teite í mej huaje'iré'enejite mat'ij hua'usej í ti ari ri'irístaca'a mej tiu'utaxáj a'ñime í mej mejmí'i caí te'anri'iréjme'ecaa; majta a'ñime í mej ti'ipua'ijti'ihuaca'a, mu'uri ri'éene'en nainjapua; majta a'ñime í mej tzare'e ráatuaatime í ru'íca, mu'uri á'ujujhua'ane'e; majta a'ñime í mej aracúcu'unijme'eca'a, mu'uri ti'isej'iraca'a. Majta me'ñn í teite, a'ñ mú autéjhui í mej ri'í tiraatá'an me'ñjna í Dios ti tihua'ajjte'e a'ñime í mej Israel jetze ajtème'ecan.

Jesús pu tihua'umí a'ñimej í teteca í mej muá'acua vi'ira'a ará'axcaa

(Mr. 8:1-10)

³² Aj pu i Jesús hua'utajé a'ñimej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín: —Naaténxiemiste amámej teitejra'a jemi, a'ñine pu'uri hua'ica xica teuumé mej á'ujujhua'an nee jamuan. Camu majta ti'itj ticha'ñi mej ráacua'ani. Canu rax'eve'e mej caí xi tiu'ucuá'an nehua'aré'e'itixi'ñn. Na'ari caí, temua'a mú tí'itemua'itiche'en í juye japua.

³³ Majta me'ñn í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, ayée mú tiraata'ihua'uri'i tijín:

—¿A'úné jetze é'erí'iri tej ráahuuani í pan tíj na'a ti ruxe'eve'e ti ij tihua'uc'iti na'jmí'ica í teite? Capu sein i'ri ri'iri ayajna a'u ti caí é'e ja'ati.

³⁴ Aj pu i ayén tihua'uta'ihua'uri'i tijín:

—¿A'achúni pua'améca séjcha'ñi í pan, mú'een?

Aj mú mi miyen tiraatá'ixaa tijín:

—Aráhua'apua pu pua'amé í pan. Teajta c'ij caj i hua'ité mej cílien.

³⁵ Aj pu i hua'uta'ajj í teite mej a'ujrá'ase á chuaata'a.

³⁶ Ra'ancuré'e'í'ipi'i í pan, ajta í hua'ité, aj pu i Jesús ri'í tiraatá'a í Dios. Ajta á'iyen ra'antítaaraxi í pan. Aj pu i hua'uré'e'í'ipi'i í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Majta me'ñn, a'ñ mú mijta mi hua'uré'e'í'ipi'ite í teite.

³⁷ Na'ímí'i mú tiú'ucuaa. Temua'a mú titéju'uxai. Majta á'iyen, a'ñime í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e, a'ñ mú raaré'esej me'ñna ti avé'eturaa í pan ti ra'antítaaraxi. Sicíri mú jetze te'evé'ejiste'axi me'ñna jime'e ti avé'eturaa. Aráhua'apua sicíri pu te'ará'a.

³⁸ Majta me'ñn í mej tiú'ucuaa, ayée mú ará'aseca'a a'achú cumu muá'acua vi'ira'a í teteca. Majta rujámua'a mú tiú'ucuaa a'ñime í 'uua, majta í ti'irí.

³⁹ T'íj Jesús hua'aré'e'itixi í teite, aj pu i ateájraa baarcu jetze. Ti'ij jí á'uraa. A'u pu a'ará'a a'ujna já'ahua'a a'u ti e'ejtème'ecan u Magdala.

16

A'ñime í fariseos, jamuan í saduceos, a'ñ mú tirájhua'viiri'i ti a'ñn Jesús tihua'utasejrate'en í mej jín ri'í te'utasej

(Mr. 8:11-13; Lc. 12:54-56)

¹ Majta a'ñime í fariseos, majta a'ñime í saduceos, a'ñ mú á e'iré'ene a'u ti a'utéveeca'a í Jesús, mej mi raatémua'itin hua'itzi jime'e. A'ij mú jín miyen raatáhuaviiri'i ti a'ñn hua'utasejrate'en í mej jín ráamua'aree ti jute'e é'eme'ecan í ti jetzen araújca'ane.

² Ajta a'ñn Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een xu raay'iti a'ij sej ye'í tiu'utaxáj a'ij ti ti'itj rini u júte'e. T'íj huatechuíxare, ayée xu tí'ixaxa'a ti nu'u naa hua'é'ene'e a'ame a'ñine huaré'epá'uvi'i pu já'araa.

³ Na'ari caí, t'íj huatapua'are, ayée xu seajta siyen jime'en tí'ixaxa'a yee jíji mú huatéviiyi, a'ñine huaré'epá'uvi'i pu já'araa, majta nu'u ra'utanáa.

Mú'een xu xaa raay'iti a'ij sej ye'í tiu'utaxáj a'ij ti ti'itj rini u júte'e. Mí seajta mú'een, caxu a'atzu raay'iti a'ij sej ye'í tiu'utaxáj a'ñna jime'e ti ari teja'uré'enejsin í xicájra'a, ti jetzen Dios ra'antipua'ajte'en nain.

⁴ 'Mú'een mi sej a'ij pua'a tí'teteite, mi sej jeíhua jín auté'itzeaa, ayée xu rahuauca í sej jín ráamua'aree ti júte'e é'eme'ecan í nej jetzen aránca'ane. Canu xaa ne'u ti'títj amuaatasejrate'esin sino ayée nu'u, í ti é'eseijre'e jíme'en a'ijna í Jonás.

Aj pu i Jesús á huaja'utéhuii. Tí'ij jí iyá'uraa.

Jíme'en í niuucari ti caí jé'iyecan í mej jín tí'imua'atacare'e a'íme í fariseos (Mr. 8:14-21)

⁵ Mat'íj antacj utavén pújme'en a'íme í mej Jesús jamuan á'uujhua'ane'e, a'íi mú ya'uhua'axi í mej ye'era'í'ipi'in í pan mej ráacua'ani.

⁶ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Rí'í xu'u mú'een, se'ijna jíme'e fariseos mej ru'uteáaratzaca í pan tzajta'a ti ij ájcu'ustaa, seajta se'ijna jíme'e saduceos mej majta ru'uteáaratzaca. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁷ Majta a'íme í mej Jesús jamuan á'uujhua'ane'e, a'íi mú tí'iru'ixaate'eca'a ru'jímua'a. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Ayee tiu'utaxájtaca'a amíjna, a'iné catu ye'erá'í'ipi í pan.

⁸ Aj pu i Jesús ráamua'areerí'í a'ij mej ye'í tí'ixajtaca'a. Tí'ij jí ayén tihua'uta'íhua'uri'í tíjín: —Mú'een, mi sej caí a'atzu té'atzaahuat'e, ¿a'iné 'een jín siyen tí'iru'ixaate'e yee sej caí pan tícha'íi?

⁹ ¿Ni secaí xí yaú'títe? ¿Ni seri ya'uhua'axi a'achú ti pua'an sicíri te'irájraa í pan ti te'avá'aturaa net'íj hua'uré'e'í'ipi'íte í mej anxíj vi'ira'a ará'aseca'a í teite ne'íjna jíme'e í ta'anxívi í pan?

¹⁰ ¿Ni seajta seri ya'uhua'axi a'achú sej pua'amé caj te'evé'ejiste í sicíri jetze net'íj hua'uré'e'í'ipi'íte í mej muáacua vi'ira'a ará'aseca'a í teite ne'íjna jíme'e í ta'aráhua'apua í pan?

¹¹ '¿A'iné auj tí'iri'iri sej caí yaú'títe se'ijna, í nej caí já'amua'ixaate'e ne'íjna jíme'e í pan sino rí'í xu'u mú'een se'ijna í mej caí jé'iyecan jín tí'ixaxa'a a'íme í fariseos, majta a'íme í saduceos?

¹² Aj mú xaa mi yaú'títee muá'araa ti ayén tihua'ixaate'e a'ijna jíme'e a'ij mej ye'í tí'imua'ataca a'íme í fariseos, majta a'íme í saduceos. Capu xaa ne'u ayén a'ijna jín tihua'utá'ixaa yee rí'í xu'u mú'een se'ijna jíme'e í mej jín ru'uteáaratzaca í pan tzajta'a.

Pedro pu ayén raataxájtaca'a ti Jesús a'ín pú'ee'e ti Dios ra'antíhua'u (Mr. 8:27-30; Lc. 9:18-21)

¹³ Tí'ij jí Jesús a'uun a'ará'a a'ujna já'ahua'a a'uun ti e'ejtém'e'ecan ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Cesarea de Filipo. Aj pu i ayén tihua'uta'íhua'uri'í a'ímej í mej jamuan á'uujhua'ane'e tíjín:

—¿A'iquí met'íixa í teite ja'atí nej pú'een i nej neajta teáata'a jetze airáne?

¹⁴ Ayee mú tiraatá'ixaa tíjín:

—Seica mú miyen tí'ixa pej nu'u a'ín pú'een a'ijna í Juan teecan ti tí'itemua'í'ihuacare'e, majta seica miyen tí'ixa pej nu'u a'ín pú'een a'ijna í Elías, majta seica miyen tíjín pej nu'u a'ín pú'een a'ijna Jeremías teecan na'ari pej nu'u sej pú'een a'íme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

¹⁵ Aj pu i ayén tihua'uta'íhua'uri'í tíjín:

—Ari mú'een, ¿a'iné tejamuá'amítieje'e a'atani nej pú'een?

¹⁶ Ajta a'ijna í Simón, ti ajta í'í Pedro, a'íi pu ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Mu'ée pej pe'ín pú'een a'ijna í Ciriustu'u ti Dios án yá'ujra í ipuari japua, mú'ee pej pe'ín pú'een a'ijna í yaujra'an í Dios ti í'í ruuri.

¹⁷ Jesús pu ayén tiraatá'ixaa tíjín:

—Patá'aj huá'atemua'ave'en mú'ee, Simón, i pej í'í yaujra'a a'ijna í Jonás. Huá'atemua'ave'e a'ijna jíme'e, a'iné capu ja'atí ayén timuaatá'ixaa ti íiyen seijre'e chaanaca japua, sino a'ijna ti ní'iyá'upua ti júte'e é'eseijre'e u ta japua, a'íi pu xaa ayén timuaatá'ixaa.

¹⁸ 'Neajta inee, ayée nu hui tí'imua'ixaate'e pej mú'ee pe'ín pú'een í Pedro, í pej pajta piyen ántehuaa tíjín í ti í'í tetej. Neajta inee, ne'íjna japua í tetej, nee nu rá'ajtaahua í neteyuu. Ajta, capu rí'írísta a'ame ti a'ín tiyaaru'u raatémua'ítin a'ijna í ti a'ijna jín antiújmua'aree mej mí huácu'íni í teite.

¹⁹ 'Nee nu muaatá'asin pej pe'íjna jín ant'íamua'aréere pej tihua'antácuune'en í teite mej mí a'uteárate a'ájna Dios ti tejé'áijta. Patíj pena'a pej te'iteánán íiyen chaanaca japua, Dios pu ayén che'atá na'a te'iteánánsin u ta japua. Ajta patíj pena'a pej te'antácuuna íiyen chaanaca japua, Dios pu ajta ayén che'atá na'a te'antácuuna u ta japua. —Ayee pu tiraatá'ixaa a'ijna í Jesús.

²⁰ Aj pu i Jesús ayén tihua'íjca a'ímej í mej jamuan á'uujhua'ane'e mej nu'u caí ja'atí íxaate'e ti a'ín pú'een a'ijna ti Dios án yá'ujra í ipuari japua.

*Jesús pu raataxájtaca'a ti nu'u mi'ini**(Mr. 8:31-9:1; Lc. 9:22-27)*

²¹ A'ájná'imua, Jesús pu a'utéjche ti tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e ti nu'u ayén ruxe'leve'e ti á'ura'ani a'ánna Jerusalén. A'uu pu nu'u jé'hua rajpuaílti a'ame. Majta nu'u a'íme í mej hua'avaujsi í mej Israel jetze ajtémecan, majta nu'u a'íme í mej tí'ajta hua'atéyujta'a, majta nu'u a'íme í mej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, naími'i mú a'ij pua'a raruuren. Ruxe'leve'e nu'u mej raajé'lica. Aj pu ijta huatarújsin huaíca xicá'ra'a jetze.

²² Ajta a'ín í Pedro, a'í pu ra'iráavi'iti 'á'ayee. Aj pu í a'utéjche ti ra'ajteá'axi'in a'íjna í Jesús. Aye'e pu tiraatá'ixaa tijín:

—Ché'e a'ij tí'imua'aire'e ti ij caí ayén tí'imuaruure, nevástara'a.

²³ Aj pu í pí ancure'ejve'j a'íjna í Jesús. Aye'e pu tiraatá'ixaa a'íjna í Pedro tijín:

—Aricu á'ura'a, mi pej í'i Satanás. Jé'ecan pej tina'antiú'uuni'i nej ni auteáturan í Dios jemi a'iné capej piyen tí'imua'atze a'ij ti tí'ijxe'leve'e í Dios, sino a'ij mej tí'ijxe'leve'e í teite.

²⁴ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tijín:

—Tí'pua'a ja'atí raxí'leve'e ti nee jamuan á'uche'ecane'en, ruxe'leve'e ti a'ín caí ché'e ayén ríjca a'ij ti tí'ijxe'leve'e rusej, sino ayé'e pu tiú'ujxe'leve'e ti a'ín rajpuaílti á'ara'ani nee jamuan ruxí'evi'ira'a jime'e.

²⁵ 'Aye'e pu'u, ja'atí ti na'a ti tí'itese'e ti caí huámi'ini, a'í pu xaa ne'u mi'ini. A'ij pu á'ujisin í ruxiéjniu'uca ti auj ruurica'a. Ajta a'ín í ja'atí ti ayén éeni'ici'e huámi'ini a'íjna jime'e ti na'ará'astijre ineetzi, a'í pu xaa ne'u rateuni í ruxiéjniu'uca ti auj ruurica'a.

²⁶ 'Ahuí, ti pua'a ja'atí nain huamuá'itin najími'i ti íyen seijre'e chaanaca japua, ¿ni qui tiraatéva'iri a'íjna ti raamuá'iti ti pua'a yá'urieeni í ruxiéjniu'uca ti auj ruurica'a? Capu xaa ne'u a'atzu tiraatéva'iri. Ari, ¿tí'itáani jín tí'ipuata'atan a'íjna í ja'atí ti ij Dios ajtahua'a raatátisten í xiéjniu'ucare'ara'an ti auj ruurica'a? Capu tí'itíj jín tí'ipuata'atan xaa ne'u.

²⁷ 'Neajta inee, í nej neajta teáata'a jetze airáane, nee nu neajtahua'a yé ve'ecánejsin. Aye'e nu che'atá nena'a huatasejre'esin nain jime'e tíj ajta seijre'e í Dios ti n'íya'upua. Huá'a jamuan nu hui neajta huatasejre'esin a'íme í mej tí'ivaire'e í ta japua. Neajta nu tihua'utá'asin sej neajta sej najími'ica a'ij ti tihua'uvjíte'e a'ij mej tí'itíj huárúu, sej ajta mi sej.

²⁸ 'Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, seica mej yé huaté'uuca ayajna, a'í mú caí huá'cu'i'ini ajta mena'a caí amuacaícan naasej í nej neajta teáata'a jetze airáane nej ni yé tanén nej ni tiu'uta'ajta íyen chaanaca japua.

17*Tí'ij Jesús seicié tiu'uta'íjsejrataca'a**(Mr. 9:2-13; Lc. 9:28-36)*

¹ Teuumé'eca a'achú cumu arájservi xica, aj pu'í Jesús antíraa jirí japua. A'ímej pu a'uví'iti a'íjna í Pedro, ajta a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í Juan, í ti juutzeá'ra'an pú'een a'íjna í Jacobo.

² Mat'íj me'uun a'uté'uuca'a, aj pu'í seicié tiu'uta'íjsejrataca'a a'íjna í Jesús mej seijra. Aye'e pu temua'a tí'itémastacare'e í néerime'ara'an tíj xicaj. Temua'a pu tiu'uté'cuainareca'a í cáxure'ara'an. Aye'e pu tí'itetaátiye'icaa tíj tajj.

³ Majta á'iyen, hua'apua huatasejre huá'a tzajta'a. A'í mú a'ín pú'eene'e a'íjna í Moisés teecan, ajta a'íjna í Elías ti ajmí'i tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. A'í mú tí'ixajtaca'a í Jesús jamuan.

⁴ Ajta a'ín í Pedro, a'í pu ayén tiraatá'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Tavastara'a, naa pu xí'epi'in tej yé huaté'uu tiyajna. Tí'pua'a mua'ará'ana'jche, tej huaíca huátaahuaa í inaamua. Sej pu muaci'iti mú'eetzi, ajta sej, amíjna mi Moisés. Ajta sej pu raci'iti amíjna mi Elías.

⁵ Aúche'e pu tí'ixáataca'a tí'ij jaitiri e'ecávi'irixi huá'a japua. Huá'a tzajta'a pu rájrupi a'íjna í jaitiri ti naa tí'tetáatiye'i. Aj pu í tzajta'an e'icánamujre ti ja'atí ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—A'í pu a'ín pú'een í níyauj, í nej raxí'leve'e. Jé'ecan pu rí'i tineetá'aca ineetzi. Xáanamujri'i se'íjna. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a.

⁶ Mat'íj ráanamujri'i me'íjna, aj mú mi e'eráavatzi á chuaata'a a'íme í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'iné temua'a mú tiu'utátziin.

⁷ Aj pu í Jesús á ve'eré'ene huá'a jemi. Tí'ij jí hua'ajtamuá'iej. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Xá'ajhuixi'i mú'een. Caxu tí'itziine'e.

⁸ Majta me'ín, Mat'íj mé uunéjne'reca'a, capu ché'e mé'e é'ejatijca'a. A'í pu'u án jé'esejre'eca'a a'íjna í Jesús.

⁹ Mat'íj já'íta'a a'ucajú'uca í jirí japua, Jesús pu ayén tihua'utá'íjmi'iri'i tijín:

—Caxí xu ja'atí ixaate'e a'ij sej tiu'uséj. Seuche'e rachú'eve'e ajta nena'a caí inee, i nej neajta teáata'a jetze airáane, aítára'ani huá'a tzajta'a í mí'ichite.

¹⁰ Majta me'ín í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, ayée mú tiraata'íhua'uri'í tijn:

—¿A'iné 'een jín miyen tí'ixaxa'a a'íime í mej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze miyen tijn amuacáí pu nu'u ruxe'eve'e ti yé uvé'enen a'íjna í Elías?

¹¹ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayej tí'ayajna. Elías pu xaa yé uvé'enejsin ti ij nain tiu'ujéjcuare'en mej mi majtáhua'a ra'ará'astijre'en í Dios.

¹² Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti a'ín Elías ari yé uvé'ene. Majta me'ín, camu raamuá'a sino ayée mú ráaru a'ij mej tí'ijxe'eve'eca'a. Ayeé mú majta che'atá mena'a neruuren ineetzi, i nej neajta teáata'a jetze airáane. Puaíjtzí mú majta naatá'asin ineetzi.

¹³ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mí ráamu'a'areeri'í ti a'ín a'íjna jíme'en tiu'utaxájtaca'a í Juan teecan ti huá'amua'íhuacare'e.

Jesús pu tiráhuuaa sejí í temuají ti tzajta'an seijre'eca'a í tiyaaru'u

(Mr. 9:14-29; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Mat'íj me'uun a'ará'a a'u mej e'letíjseire'eca'a jeíhua í teite, sejí pu ave'eré'ene í Jesús jemi. Aj pu í e'evé'etunutaca'a vejlí'ipuan.

¹⁵ Ayeé pu tirájuavii'í tijn:

—Nevástara'a, patá'aj rá'ancu'uvajxi'ín í niyauj. A'í pu rutámua'í. A'íj pu jín rajpuaíjtzí huápi'í. Mu'íiti pu anájve tajj tzajta'a, ajta á jaata'a.

¹⁶ Nee nu ye'eráavi'iti a'ímej jemi í mej mú'eeetzi jamuan á'ujuhua'an mej mi tiráhuuate'en. Majta me'ín, camu raayí'itihua'a muá'araa.

¹⁷ Ajta a'ín í Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijn:

—Mú'een mi sej caí a'atzu té'atzaahuat'e, mi sej caí mé úmua'aree, ¿a'achúni pua'an nine'ira'a aúche'e ruvi'e'eve'e nej niyen huatévée ná'ara'ani mú'ejmi jemi? ¿Ni ayén ruxe'eve'e nej á'ateeví'ín tijn na'a rusén jime'e nej niyen mú'ejmi jemi yé huatéveeca nej ni r'í'í amuáaruuren? Mé se'evé'evi'itichi mi pa'ari'í.

Mat'íj mi á ye'evé'evi'iti.

¹⁸ Aj pu í Jesús ra'ajté'axi a'íjna í tiyaaru'u ti pa'ari'í tzajta'a seijre'eca'a. Aj pu í huirájraa. Jíme'en pu'u huirájraa, tí'iquí huarúj a'íjna í pa'ari'í.

¹⁹ Mat'íjta mí, a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, rujímua'a mú tiu'uxájtaca'a a'íjna jamuan í Jesús. Ayeé mú tiraata'íhua'uri'í tijn:

—¿A'iné 'een jín tecaí raayí'itihua'a ta'araa tej raatamuárite'en te'íjna í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a?

²⁰ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayeé pu'u tí'ayajna, a'iné caxu a'atzu té'atzaahuat'e. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e je'íyecan jime'e, temua'a pu tí'ivaire'e sej siyen té'atzaahuat'e í ru tzajta'a ti ayén teja'uré'enen a'ij ti tejamuá'amitiejte'e. A'í pu'u ruxe'eve'e sej siyen té'atzaahuat'e e'íj caj. Tí pua'a siyen e'íj caj té'atzaahuat'e, aj pu xaa r'í'í'í sej sí siyen tiraata'ájte'en amíjna mí jiri tijn: “Tíchesi, atejra'a á jaata'a já'ahua'a játe'ana jetze ti ve'ée.” Ajta a'ín mí jiri, ayée xaa ne'u rini. Ayeé pu'u xaa ne'u, ti pua'a siyen té'atzaahuat'e, nain xu jín raayí'itihua'a xá'aju'un.

²¹ Ajta, setá'aj siyen raatamuárite'en se'íjna í tiyaaru'u ti ayén 'een tijn amíjna, ayée pu tiú'ujxe'eve'e sej raatáhuavii í Dios, seajta huaúru'ítzi'ive'en.

Jesús pu ajtahua'a raataxájtaca'a ti nu'u mí'ini

(Mr. 9:30-32; Lc. 9:43-45)

²² Mat'íj mauj naijmi'í á'ujuhua'ane'e me'újna já'ahua'a ti jetzen e'ejtémecantaca'a u Galilea, Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayeé pu ja'atí tiu'utátuiire'esin ineetzi jime'e í nej neajta teáata'a jetze airáane. A'í pu neetzi jime'e hua'utátuiire'esin a'ímej jemi í tetea.

²³ Majta me'ín, ayée mú neejé'ícatan. Mí neajta inee, ayée nu hui huatarújsin huaíca xíca jetze. Yee pu'u xaa ne'u teja'uré'enejsin.

Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e, jeíhua mú huataújxiemiste mat'íj ráanamuajri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a.

Jíme'en í mej jín tí'taná'achita'a u teyujta'a

²⁴ Mat'íj mí chajta'a a'ará'a a'ujna Capernaúm. Mat'íj mí seica e'iré'ene jemin a'íjna í Pedro. A'íi mú a'ín pú'een í mej tiú'ujjive'e me'íjna jime'e í hua'apua tumin í ti jín tiu'utévaire'esin huá'a teyujta'a. Ayeé mú tiraata'íhua'uri'í tijn:

—¿Ni caí tí'najchitan a'amua maestro a'íjna í hua'apua tumin í ti tiu'utévaire'esin u tateyujta'a?

²⁵ Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Aa ni'ijta ne'u.

Aj pu i Pedro uteájrupi u chi'ita. Capu xi ti'tij a'ij tiu'utaxájtaca'a a'ijna i Pedro, sino Jesús pu amuacaí ayén tiraatá'ixaa tijín:

—¿A'iné timuá'amitiejte'e, Simón? ¿A'atéenqui mejíjve'e a'ímej í rey í mej tí'ajta íiyen chaanaca japua? ¿A'atéenqui mejíjve'e ca'ín a'íime í mej tí'itua'araca í mej te'iráati'ici, na'ari me'ijna jime'e a'achú ti caj sejí tí'ijcha'íi? ¿Ni qui a'ímej mejíjve'e í ruyaujmua'a ca'ín qui a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan?

²⁶ Pedro pu ayén tiu'utaniú tijín:

—A'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Ajta Jesús pu ayén tiraatá'ixaa tijín:

—A'íj pu jín, capu ruxe'eve'e í mej tiu'utánájchita a'íime í huá'ayaujmua'a.

²⁷ Mí ajta, tetá'aj caí tiyen hua'utaniú'ucaste'en, ayée pej huárini. Patá'aj hui u á'ume'en a'u ti é'eve'e'ástime í jaj. Pajta ra'ateáhuua'axin í cua'itzi'ípua á jaata'a. Pajta, pe'ijna í hua'í, í ta'amuájca pej raatévi'ira, patá'aj ra'acána'axin, án pej pi yé'eteuni í tene'etze'en sejí í tumin ti ayén tí'ijnajche a'achú cumu muáacua tumin. Patá'aj ye'erá'in í tumin patá'aj tihua'unájchite'en, pajta ineetzi jime'e.

18

¿A'ataani jaitze'e ruxe'eve'e?

(Mr. 9:33-37; Lc. 9:46-48)

¹ A'ájnámua, a'íi mú ave'eré'ene í Jesús jemi a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Ayee mú tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿A'ataani jaitze'e ruxe'eve'e í Dios jemi sejí í ti ta jetze ajtémecan?

² Aj pu i Jesús sejí huatajé í pa'ari'í. A já'ita'a ya'utára a'u mej e'eré'etei í seica.

³ Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Jee xaa, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén ti'ayajna. Tí pua'a secaí seicéi tiú'umua'ati, ti pua'a secaí siyen rahuauca seij siyen che'atá sena'a jí'yíecan jín tí'imua'ajca matj mi tí'iríi, caxu ja'anáj a'uteáruti í ta japua Dios ti é'esejre'e.

⁴ A'íj pu jín ayén tí'een, ja'atí ti na'a ti ayén huataújsejrata ti caí ti'tij jín ruxe'eve'e, ayée pu xaa éene'e a'ame tíj a'ijna í pa'ari'í. A'íi pu a'ín pú'een í ti jaitze'e ruxe'eve'e í Dios jemi.

⁵ Ajta, ja'atí ti na'a ti ayén ra'ancuré'evi'iti neniúcajtz'e sejí í pa'ari'í tíj a'ijna, a'ijna í tevi, a'íi pu ajta na'ancuré'evi'iti ineetzi.

Tí pua'a ja'atí ca'aníjra'a ratá'an sejí ti te'uté'itzeen í Dios jemi

(Mr. 9:42-48; Lc. 17:1-2)

⁶ Ja'atí ti na'a ti a'ij pua'a tiru'uté'an í ru zajta'a í ruxá'ej pa'ari'í ti ayén ná'atzaahuat'e tíj a'ijna, ayée pu tí'ijtzú a'ín í ja'atí, amuacaí mej me'uun u ra'acáavi'ire í tete se'uníjra'a ti ve'éé matá'aj ra'ateájríeeni á jaata'a ti ij a'ín a'ujámín.

⁷ Cui'í xaa huá'a jemi, a'ímej í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, í mej majta ca'aníjra'a hua'atá'aca í seica mej mi auteáturan í Dios jemi. Ayee pu tujú'ujxe'eve'e mej mi í seica ayén auteáturan í Dios jemi. Mí ajta, cui'í xaa ne'u a'ijna jemi ti ayén ca'aníjra'a hua'atá'aca mej mi miyen huárini.

⁸ Patí'ij auteáturan í Dios jemi, ti pua'a piyen tiru'ujpuá'ajte'en í á jetze, piyen tijín nemua-jca'a pu pú'eene'e, na'ari ne'íica pu pú'eene'e, ayée nu tí'imua'ixaate'e. Para'antivejche, pej pi mé rúurieni. Jé'ecan pu jaitze'e timuaatéva'ire pej a'uteáturan sejí jime'e í amuájca'a, na'ari sejí jime'e í a'íica a'ájna Dios ti é'esejre'e, a'ájna pej e'erúuri pua'amé jemin. Na'ari pecáí piyen huárini, hua'apuaca pej jín í amuájca'a na'ari hua'apuaca jín í a'íca pej a'uteáruti a'ájna já'ahua'a a'u ti caí é'emi'ini í tajj.

⁹ Ajta, ti pua'a piyen jetzen tiru'ujpuá'ajte'en mua'a jí'í pe'ijna í pej jín auteájturaa í Dios jemi, aitátichi. Mé pej rúurieni. Jé'ecan pu timuaatéva'ire pej piyen a'uteárute sejí jime'e í 'aj'í a'ájna Dios ti tejé'ajta. Na'ari caí, ayée pej hua'apuaca jín ájji'isi tí'ij a'ín muajá'ujisin a'u ti caí ja'anáj é'emi'ini í tajj.

Jíme'en í cáne'a ti á'uvej

(Lc. 15:3-7)

¹⁰ Rí'í xu'u mú'een sej si caí a'ij pua'a huajá'usejra sejí ti auj cíleen. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, a'íime í mej tí'ivaire'e u ta japua, í mej majta huá'acha'íi muá'ara'ani, ja'anáj ti na'a, a'íi mú huaté'uu jemin í ti ní'iyá'upua ti é'esejre'e u ta japua.

¹¹ Ayee nu 'een jín mú a'uvé'emej inee, i nej neajta teáata'a jetze airáane nej ni huá'a japua huániuuni a'íjna ti á'uvej.

12 '¿A'iné tejamaú'amitiejte'e a'ij ti huárini í ja'ati ti anxíte huá'ajye'emua í cáne'axi? Tí pua'a sejí á'uveti mé já'ahua'a, ¿ni caí ayén rini? A'í pu hua'jutéhuiite'esin najjmi'ica í seica a'ánna jiri jetze. U pu a'um'é e a'ame ti ij raaré'ehuauni a'íjna ti á'uvej.

13 Ajta, ayée nu tejá'amua'ixaate'e. Ayeé pu ti'ayajna, ti pua'a a'ín mé'e yé'uteuni, jaítze'e pu rí'í tiraatá'ixaa a'íjna jime'e ti ráateu í ti á'uvej, caí mi seica í ti ari huá'jutéhuiite'eca'a.

14 'Ayeé pu che'atá na'a 'een a'íjna jemi a'íjna í ti á'amua'iyá'upua ti ta japua é'esejre'e. Capu a'atzu raxí'ev'e ti sejí á'uveti ti cíleen tǵ a'íjna í pa'arí'i.

*A'ij tej nu'u ye'í tiraatá'uuni'í í ta'ihuaara'a
(Lc. 17:3)*

15 'Tí pua'a a'ihuáara'a ti'itǵ jín auté'itzen mú'eetzi jemi, ayée pej huárini. Aricu, u a'utá'ixaate'e avíitzi jime'e í ti jín auté'itze mú'eetzi jemi. Tí pua'a a'ín muá'antzaahuat'e'en, mú'ée pej xaa raamuá'iti í a'ihuáara'a sej si seajtáhua'a ru'ihuamua'a xá'ara'ani temua'a naa.

16 Mí ajta, ti pua'a caí muá'antzaahuat'e'en, patá'aj seica á'nví'itin a'íjna jemi, hua'apuaca mej mi ráamua'aree ti pua'a muá'antzaahuat'e'en nusu caí. Tí pua'a a'ihuáara'a caí muá'antzaahuat'e'en, a'íme í mej hua'apua, ayée mú tiu'utaxáta ti ayén ti'ayajna í pej jín jetzen ti'ijpua'ajte'e a'íjna í a'ihuáara'a.

17 Ajta á'iyen, ti pua'a caí huá'antzaahuat'e'en í mej hua'apua, patá'aj hua'utá'ixaate'en najjmi'ica í mej tiújse'iri. Ajta, ti pua'a a'ihuáara'a caí huá'antzaahuat'e'en a'ímej, ayée pej che'atá pena'a raruuren patǵ huá'aruure a'ímej í mej caí ajtémecan mú'ejmi jetze nusu a'íme í mej tiú'ujjve'e í gobierno jetze me'ecan.

18 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, setǵ sena'a sej ti'ijmi'íyen chaanaca japua, Dios pu ayén che'atá na'a té'ijmi u ta japua. Ajta setǵ sena'a sej huatá'aca íyen chaanaca japua, Dios pu ayén che'atá na'a huatá'aca u ta japua.

19 'Neajta nu niyen tejá'amua'ixaate'e mi sej íyen chaanaca japua huaté'uu, ti pua'a siyen che'atá sena'a tirú'umua'areere mi sej hua'apua se'íjna jime'e a'ij sej ye'í ti'ijhuaviiran í Dios jemi, a'íjna ti n'íya'upua, ayée pu che'atá na'a á'amuaruure a'ij sej ti'ijhuavii.

20 'Ayeé pu hui té'eme, a'íné a'u ti na'a mej e'etiújse'iri neniúucajtze'e, a'úu nu a'utevéé na'ame huá'a tzajta'a. Capu amín a'ij ti pua'a mehua'apuáj mena'a na'ari mehua'ica mena'a.

21 Ajta a'ín í Pedro, a'í pu ave'eré'ene í Jesús jemi. Ajta ayén tiraata'ihua'uri'í tǵjín:

—Né'vástara'a, ¿a'achúni pua'amé ruxe'ev'e ne j tiraatá'uuni'í í ne'ihuaara'a ti pua'a ti'itǵ jín auté'itzen neetzi jemi? ¿Ni qui aráhua'apua pua'amé?

22 Jesús pu ayén huataniú tǵjén:

—Canu niyen raataxáta yee aráhua'apua, sino aráhua'apuájetze huaícate japanan tamuámuata'a japanan aráhua'apua.

Jíme'en a'íjna ti té'echa'íica'a ti ajta caí tihua'utá'uuni'írami'íica'a

23 'Ayeé pu ti'ijxe'ev'e í Dios mej mi ti'ihuáruuni'í sej majta sej. Na'ari caí, ayée pu che'atá na'a huá'aruuren tǵ a'íjna í rey ti ayén ti'ijxe'ev'e'eca'a ti raaxí'epi'íntare'en a'achú mej caj té'echa'íica'a a'íme í mej ravaire'eca'a.

24 Pu'uri a'utéjche ti ayén tiraaxí'epi'íntare'en, mat'íj sejí a'uré'eneijte jemin ti jeíhua té'echa'íica'a, a'achú cumu tamuámuata'a ví'ira'a tumin.

25 Ajta a'íjna ti té'echa'íica'a, capu ti'ítuaave'eca'a í ti jín tiraanájchite'en. A'íj pu jín, í rey ayén tiu'uta'ájtaca'a mej nu'u huá'utuuaani a'íjna í teáata'a, ajta í'ira'ara'an, majta í ti'irí ajta nain ti t'íjcha'íi. Ayeé pu tiu'uta'ájtaca'a ti ij tiraanájchite'en nain a'achú ti té'echa'íi.

26 'Aj pu i a'ín ti té'echa'íi títunutaca'a á vejlí'ipua í rey jemi. Jeíhua pu rajjé tǵjín: "Paúche'echu'ev'e. Nee nu xaa ti'imuanajchite'en nain jime'e a'achú nej tímuá'acha'íire'e."

27 'Ajta a'íjna ti rajjve'e, a'í pu rá'ancu'uvajxi. Tiraatá'uuni'íri'í nain jime'e í ti té'echa'íica'a. Aj pu i raatá'uaa.

28 'Jíme'en pu'u huirá'raa a'íjna ti ravaire'e, aj pu i sejí huáteu ti ayén ajta tirá'acha'íire'eca'a. Anxíte tumin pu'u té'echa'íica'a. A'í pu raatévi'i. Ti'íj jí a'utéjche ti ra'antévi'i í cíjpáara'an jetze. Ca'anín pu jín ayén tiraata'ájte tǵjín: "Tinaanájchite'e a'achú pej tiná'acha'íire'e."

29 'Aj pu i títunutaca'a a'íjna ti ajta ayén ravaire'eca'a a'íjna í rey. Ayeé pu tiraatajé tǵjín: "Paúche'echu'ev'e. Nee nu ti'imuanajchite'en."

30 'Mí ajta a'íjna í sejí, capu raataxí'ev'e, sino iyá'uraa. Ajta á'iyen tiraata'ájtaca'a mej nu'u ra'íteáanan ajta na'a caí tiraanájchite'en nain a'achú ti té'echa'íica'a.

31 'Majta me'ín í seica í mej ravaire'e a'íjna í rey, mat'íj tiu'uséj a'ij ti ti'itǵ huar'ǵ, mat'íj mi u á'uju'un jemin í ti tihua'ájte'e. Nain mú raatá'ixaa a'ij ti ti'itǵ huar'ǵ.

³² 'Ajta a'áin í rey, ti'íquí raata'ajtacaca a'ájna í ti ravaire'e. Ayee pu tiraatá'ixaa tijn: "Mú'ee pej nevaire'e, huáp'i'í pej a'ij pua'a tí'tevij. Nee nu timuaatá'uuni'iri'í nain jime'e a'achú pej tiná'acha'íre'eca'a ne'ájna jime'e í pej piyen tinéjhuaiviiri'í.

³³ ¿Ni caí ayén tiraavjíte'eca'a pej piyen che'atá pena'a rá'ancu'uvajxi'ín í axí'ej tevi ti nevaire'e netij neajta inee timuá'ancu'uvajxi mú'eetzi?"

³⁴ 'Ajta a'áin ti tí'ira'ajjte'e, jé'ecan pu huataniú'ucaca'a a'ájna jemi. Aj pu í a'uun tiu'utátui a'ámej jemi í mej huá'anaamuaca mej mi ra'íteáanan ajta na'a caí nain tiraanájchite'en a'achú ti té'echa'íica'a.

³⁵ 'Ajta a'áin ti ní'iyaa'upua ti ta japua é'eseijre'e, ayée pu che'atá na'a á'amuaruuren seij ajta seij ti pua'a pecái tiraatá'uuni'í í a'ihuáara'a tzáahuati'ira'a jime'e.

19

Jime'en a'ámej í mej taújtu'aara mej runeiche

(Mr. 10:1-12; Lc. 16:18)

¹ Tí'ij Jesús raatapuá'ajtacaca'á ayén tihuaú'ixaate'e, ti'íquí a'uun e'erájraa a'uun ti huatacá'a u Galilea. Ajta antáara után pújme'en í játe'ana jetze u Jordán. A'uu pu a'ará'a táj na'a a'úu ti huacá'a u Judea.

² Jéihua mú teite a'ucj jamuan. Ajta a'úu pu tihua'uhuaa í mej tí'icucui'ica'a.

³ Aj mú mi seica e'iré'ene í Jesús jemi. Fariseos mú pú'een a'áme. A'áme méjhuauca'a mej raatémua'ítin ti ij auté'itzen tí'ítj jime'e. Ayee mú tiraata'íhua'uri'í tijn:

—¿Ni qui a'ij tí'iri'iri ti ja'atí ayén mé rúurieeni í ru'íj tí'ítj jime'e, tí'ítj ti na'a, capu amín a'ij?

⁴ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijn:

—¿Ni qui secaí ja'anáj ra'ujjve í yu'uxari jetze ti jime'en yee a'áin ti nu'u amuaací huá'utaahuaca'a í teite, ayée pu naíjmi'í huá'utaahuaca'a í teáata'a, ajta í'íta'a?

⁵ Ajta ayén tiu'uxájtacaca'a a'ájná'imua tijn: "A'ij pu jín a'áin teáata'a ajtaméj í ruvaújsimua'a jemi. Ru'íj pu nu'u jamuan huateáturaasin. Majta me'ín í mej hua'apua, ayée mú huataújruurejsin cumu seij pu'u í tevi."

⁶ Ayee pu'í tí'een, camu ché'e hua'apua mena'a sino cumu seij pu'u. A'ij pu jín, í ti Dios hua'anténajchi, mich'é'e caí ajtaújhua'anan í teite.

⁷ Aj mú mi miyen tiraata'íhua'uri'í tijn:

—Tí pua'a ayén tí'éene'en, ¿a'íné'een jín tiu'uta'ajtacaca a'ájna í Moisés teecan ti nu'u ja'atí ru'íj a'áin huatapjíte'en í cuapée tí'ítj í ti jín mé rúurieni?

⁸ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayee pu 'een jín Moisés ayén amuaatá'a ti ja'atí ru'íj í cuapée huatapjíte'en mej mi ráamua'aree ti mé rúurie í ru'íj a'áin capu tí'ítj a'amua jetze tásiseiri seij si rí'í tihua'ajcha'íi í seica. Ayee pu xaa Moisés amuaatá'a. Mí ajta, capu ayén éene'e í 'ajmí'imua.

⁹ Ayee nu hui tejá'amua'ixaate'e. Capu rí'iri ti ja'atí cha'a na'a mé rúurieni í ru'íj. A'ii pu'u a'áin pú'een í ti jín rí'iri ti ja'atí mé rúurieni í ru'íj. Tí pua'a a'áin íra'ara'an seij jamuan tí'ihuajxana'acira'aten, aj pu xaa í'iri'iri ti mé rúurieni. Ajta a'áin cína'ara'an ti ayén cha'a na'a mé rúurie í ru'íj, ti pua'a á'iyen seij ancuré'eví'ítin í'íta'a, a'íi pu tiú'ujxana'acira'aten a'ájna jemi í ti mé rúurie. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

¹⁰ Majta me'ín í mej jamuan á'ujjhua'ane'e, ayée mú tiraatá'ixaa tijn:

—Tí pua'a ayén 'een a'ámej jemi í mej néjne'iche, ayée pu titá'amitiejte'e itejmi a'ájna jime'e, ayée pu tí'ixi'epi'ín mej caí néjne'iche.

¹¹ Ajta Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Camu naíjmi'í miyen yaú'ítiee muá'aju'un, sino a'íi mu'u í ti Dios hua'utá'a mej mi miyen te'utáviicua'í rux'í'eví'ira'a jime'e.

¹² Ayee pu'u 'een a'íné ayée pu tihua'uci'í seica tijn na'a mej huanúnu'ihuaca'a. Majta seica, ayée mú 'een a'íné teteca mú miyen huá'uruu. Majta seica, a'íi mú raaxi'epi'íntare rujámua'a mej mi te'enteárate í Dios jemi. A'atí ti na'a ti ayén tiraay'í'iti, ché'e a'áin ayén huárini.

Jesús pu r'íi tihua'uteájtuaa í tí'iri'í í mej cílieen

(Mr. 10:13-16; Lc. 18:15-17)

¹³ Majta me'ín í seica, tí'iri'í mú á'é'evé'eví'iti í Jesús jemi ti ij a'áin hua'ajtamuarí'en, ajta ti ij Dios jemi raatéjhuauni a'ámej jime'e. Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujjhua'ane'e, a'íi mú autéjhuii mej hua'ajteá'axi'ín a'ámej í mej tí'iri'í avé'eví'itixi.

¹⁴ Ajta a'áin Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Setá'aj hua'utá'an mi tí'iri'í mej yé ve'eré'enen neetzi jemi. Caxu huá'íjmáijra, a'íné a'áme í mej a'uté'uu í Dios jemi, naíjmi'í mú miyen 'een matj me'ímej mi tí'iri'í.

¹⁵ Aj pu í huá'amú'utze'e hua'avé'emuari'íexi a'ájna í Jesús. Ajta iyá'uraa.

Temuajij ti chíjteeanica a tiu'utaxájtaca a jamuan í Jesús
(Mr. 10:17-31; Lc. 18:18-30)

¹⁶ Ajta sejí pu e'iré'ene í Jesús jemi. Teáata a a'íjna. Aj pu í ayén tiraata'íhua'uri'í t'íjn:
—Maestru mi pej r'í'í mé teuúmu'a'aree, ¿t'í'itáani í'í x'í'epi'ín ti ruxe'eve'e nej ni niyen huá'rini ti í ayén náaci'íti nej ruuri ná'ara'ani í Dios jemi t'íj na'a rusén jime'e?

¹⁷ Jesús pu ayén tiu'utaniú t'íjn:
—¿A'íné 'een jín piyen t'í'inejee pe'íjna jime'e nej r'í'í mé teuúmu'a'aree ca'ín qui inee r'í'í neti'ítevi? Sejí pu'u a'ín pú'leen ti r'í'í mé teuúmu'a'aree; a'íi pu a'ín pú'leen í Dios. Tí pua'a piyen t'í'ijxe'eve'e ti muáaci'íti pej piyen ruuri puá'ara'ani í Dios jemi, patá'aj piyen ra'ar'ástijre'en a'íj ti tiu'uta'a'íjtaca'a í Dios.

¹⁸ Aj pu í ayén tiraata'íhua'uri'í a'íjna í ja'ati t'íjn:
—¿T'í'itáani niuucarijra'a na'ar'ástijre'en?
Jesús pu ayén tiraatá'ixaa t'íjn:
—A'íjna ne'u ti ayén huataújmu'a' yee “capej t'í'itecui'íca”, ajta a'íjna ti jime'en yee “capej t'í'axana'acira'ate”, ajtahua'a sejí ti ayén yee “capej t'í'inahua'aj, capej pajta ja'ati hua'ítzi jín t'í'ixáate'e”.

¹⁹ Ajta pu hui ayén tiu'uta'a'íjtaca'a í Dios a'íjna jime'e pej nu'u huá'ajtzaahuati'ire'e í a'atáata, pajta í anaana. Pajta, piyen huá'rini pej pi piyen r'í'í tirájcha'í'í í ax'í'ej tevi patíj asej.

²⁰ Ajta a'íjna í temuajij, ayé pu tiraatá'ixaa a'íjna í Jesús t'íjn:
—Nain nu jín te'ar'á'aste t'íj na'a t'í'ipua'amé. ¿T'í'itáani auj ná'aturaate'e?

²¹ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa t'íjn:
—Tí pua'a ayén timua'aráanajche pej nain jín te'ar'á'asten, ayé pej huá'rini. Aricu, nain tiu'utua' í tí'a. Pajta hua'ur'é'an í tumin a'ímej í mej caí a'íj t'í'ijviuca'u. Tí pua'a piyen huá'rini, jé'ecan pepu'u ra'ancuré'asin í ta japua í Dios jemi. Aj pepu'u xaa, mú a'utá'yí'í patá'aj neetzi jamuan á'uche'ecane'en. —Aye pu tiraatá'ixaa a'íjna í Jesús.

²² T'í'ij ayén tiráanamujri'í a'íj ti Jesús tiu'utaxájtaca'a, aj pu í utéevatzi í ru tzajta'a a'íjna í temuajij. Huatá'uxieemijte a'íné jehua pu t'í'ijcha'í'ica'a.

²³ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e t'íjn:
—Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Temua'a pu t'í'imuarí'eri mej a'uteárute a'ájna Dios ti é'eseijre'e a'íime í chíjteeani.

²⁴ Neajta niyen tejá'amua'ixaate'e. Jaítze'e pu muá'í'eri ti chíjteeani a'uteárute a'ájna Dios ti é'eseijre'e caí ti cameeyu'u anaarute t'í'it'íj p'í'ise'e jetze ti anacun.

²⁵ Majta a'íime, mat'í'ij miyen tiráanamujri'í, jé'ecan mú a'íj te'utasej. Majta miyen t'í'iru'íhua'u t'íjn:

—¿Tí pua'a ayén tí'eene'en, a'í tá'uj na'a t'í'iri'íri ti ja'atí a'uun a'uteáturan a'u ti Dios é'eseijre'e?

²⁶ Aj pu í Jesús hua'usej. Ajta ayén tihua'utá'ixaa t'íjn:
—A'ímej jemi í teteca, capu xaa a'íj t'í'iri'íri. Mí ajta, a'í pu xaa raayí'íti í Dios.

²⁷ Ajta a'íjna í Pedro, ayé pu tiu'utaniú t'íjn:
—Teajta iteen, nain tu teri mé teuhua'axi í tej t'í'ijcha'í'ica'a tej ti á'ujujhua'ane'en á'a jamuan. ¿T'í'itáani taci'íti itejmí?

²⁸ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa t'íjn:
—Aye nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. A'ájna xicá'jra'a jetze ti Dios nain jín t'í'ijéjuae'en, inee, í nej neajta teáata'a jetze airáane, a'ájna net'í'ij aujye'í'ixi'isin japuan í ne'í'ipua, ayé pu seíre'e a'ame temua'a naa mej mi atané'ne'ere. Seajta mú'een mi sej ne jamuan á'ujujhua'an, ayé xu che'atá sena'a titeujrá'asix'í'ín japuan í á'amua'ípua, seij seajta seij. Tamuáamuata'a japuan hua'apua xu ará'ase mú'een, ajta ayén te'ar'á'ase í á'amua'ípua. Aj xu sí siyen tihua'ux'í'epi'íntari'ire'en a'ímej teitejra'a í mej Israel jetze ajtéme'ecan, a'ímej teitejra'a mej miyen tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

²⁹ Neajta niyen tejá'amua'ixaate'e, ja'atí ti na'a ti t'í'it'íj á'uríeeni a'íjna jime'e ti á'uche'ecane'en neetzi jamuan, ti pua'a chí'íj, nusu ruja'at'izimua' na'ari rucu'utzimua' o ruju'utzimua'a, ca'ín rutáata, runáana na'ari ti pua'a yá'uríeeni í chuej ti japuan t'í'ihuaste'e, ayé pu t'í'ijci'íti. Tí pua'a sejí na'a í ti yá'ujisin, ayé pu t'í'iraci'íti a'achú cumu anxíte í t'í'iti. Ajta, ayén t'í'iraci'íti ti ruuri á'ara'ani t'íj na'a rusén jime'e a'ájna Dios ti é'eseijre'e.

³⁰ Ajta, ayé pu hui ajta té'eme: mu'í'ití í mej nu'u ve'ecán jín títetateí í Dios jemi íjii, a'íí mú cilíeene'e jín títetate muá'aju'un jemin í Dios. Majta mu'í'ití í mej nu'u cilíeene'en jín títetateí í Dios jemi íjii, a'íí mú ve'ecán jín títetate muá'aju'un a'ájna xicá'jra'a jetze ti jetzen Dios tiu'uta'a'íjta.

¹ Ayee pu ajta tí'ajta í Dios a'ájna ti jín antiújmua'aree. Ayee pu rici tíj a'ájna í ja'ati ti ráahuii í uuva Tapuá'arijme'eca pu nu'u huirárraa tí ij hua'utá'inen a'ímej í mej tiu'umuári'en a'u ti tejé'ehuaste'e.

² Ayee pu tihua'ux'í'epi'ntari'iri'i ti ayén tihua'unájchite'en a'achú cumu sej tumín. Aj pu í hua'uta'íteca'a mej a'uc'íne a'u ti e'eré'evee í uuva.

³ Ajtahua'a pu huirárraa a'ájna í ja'ati tí'ij ari já'íta'a huatemé'eca í xica. Seica pu ajta huáteu a'ájna a'u mej á'ujse'upi. Camu tí'tíj muari'eca'a.

⁴ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjín: "Sericu mú'een, sej si yeehui teja'uvé'emuari'en a'u nej uuva á'uuhuii, neajta niyen tejamaanáchite'en a'achú ti raavíjite'e." Mat'íj mi á'uju'un.

⁵ 'Ayee pu che'atá na'a huar'íj a'ájna í ja'ati. Ajtahua'a pu nu'u huirárraa a'atzaj cumu tacuarixpua. Ajtahua'a, tí'ij ari vejli'i cáame í xica, ayej che'atá na'a rijcaa.

⁶ Ajtahua'a pu huirárraa tí'ij ari je'incáru'ti í xica. Ajtahua'a pu seica á'uteu í mej e'etiú'uuca'a. Ayee pu tihua'uta'íhuu'uri'i tíjín: "¿A'íné 'een jín siyen huaté'uu tíj na'a aré'apua'a imuá? ¿Ni secaí tí'tíj mej e'ejmuári'e?"

⁷ Ayee mú tiu'tuaníu tíjín: "Capu yee ja'atí ta'ínee." Ayee pu ij tihua'utá'ixaa tíjín: "Sericu seajta mú'een, sej si teja'uvé'emuari'en a'u nej uuva á'uuhuii."

⁸ Tí'ij huateá'chumua'areca'a, aj pu í raatajé í sej tí tihuá'ajite'e í mej tí'imijhuaca. Ayee pu tiraatá'ixaa tíjín: "Patá'aj u huá'jutájeeve a'ímej í mej tí'imijhuaca patá'aj tihua'unájchite'en. Pajta, patá'aj yeehui piyen autéj'cheni a'ímej jemi í mej caí í'ya'ata autéjhuui. Pajta piyen ra'antipua'ajite'en a'ímej jemi í mej amuacáí autéjhuui."

⁹ 'Aj mú mi e'iré'ene a'íme í mej anteájrupi tí'ij ari je'incáru'ti í xica. A'í pu tihua'unájchi sej ajta sej nain jime'e í sej tumín.

¹⁰ Ajta á'iyen tí'ij hua'uc'í'i ti a'ímej tiu'unájchite'en í mej amuacáí anteájrupi, ayéé mú tí'iru'ixaate'eca'a tíjín: "Jaitze'e pu tí'titac'í'ti ítejmi." Mí ajta caí, capu. "A'í pu ajta ayén tihua'unájchi sei tumín che'atá na'a, sej ajta sej."

¹¹ Mat'íj ra'ancuré'a, a'í mú autéjhuui mej hua'újniuuste'en me'ájna jemi í ti tí'chuj.

¹² Ayee mú tiraatá'ixaa tíjín: "A'íme í mej caí í'ya'ata anteájrupi, sej hora mu'u tiu'umuári'ej. Mí pajta mú'ee, ayéé pej che'atá pena'a tihua'unájchi pat'íj titaaná'jchi ítejmi. Teajta iteen, nain tu yee jín te'utáviica'iri'i, teajta tí'umuari'ista, teajta nain tu jín tíj na'a tíu'uxi'reca'a tíj na'a aré'apua'a imuá."

¹³ 'Ajta a'ín, ayéé pu tiraatá'ixaa sej tí amuacáí anteájrupi tíjín: "Casí'í, ne'amiigu. Canu a'ij pua'a muaruure. ¿Ni qui pecaí piyen tiu'utá'a muá'aniyuca jime'e pej piyen tiu'umuári'en sej tumín jime'e?"

¹⁴ Me'ecui icu, ancuré'a í pej raamuá'í'ti. Aricu. Ayee nu'u yee rax'í'eve'e nej niyen che'atá nena'a tímuaaná'chite'en mú'eetzi net'íj tiraaná'jchi ne'ájna í ja'ati ti anteájrupi tí'ij ari je'incáru'ti í xica.

¹⁵ ¿Ni caí ayén yee tí'ineci'í'ti nej niyen huá'irini a'ij nej tí'ijxe'eve'e ne'ájna jime'e í mej tí'ítuaave, ca'ín piyen chueere'e pe'ájna jime'e nej r'í tihuá'ajcha'í'í?" —Ayee pu nu'u tiraatá'ixaa.

¹⁶ Aj pu í Jesús ayén tíjín:

—A'íj pu jín, a'íme í mej caí amuacáí anteájrupi, a'í mú anará'asi, majta me'ín í mej amuacáí anteájrupi, a'í mú uvé'eteajtíri.

Huaícaca jetze pu raataxájtaca'a a'ájna í Jesús ti nu'u mi'ini

(Mr. 10:32-34; Lc. 18:31-34)

¹⁷ Tí'ij ari Jesús án a'ujnéjsin a'ánna Jerusalén, majta a'íme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, aj pu í hua'utajé rujámua'a.

¹⁸ Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tu'uri a'ujnéjsin a'ánna Jerusalén. Ajta sej pu hui neetzi tiu'utátuüre'esin í nej neajta teáata'a jetze airáane. Hua'utatuüre'esin a'ímej í mej tí'ajta u hua'atéyujta'a, ajta a'ímej í mej té'eyu'uxaca. A'í mú tiu'utá'asin mej mí naajé'íca.

¹⁹ Majta ná'avi'ítin a'ímej jemi í mej sej chu'éjra'a japua é'eme'ecan mej mí ná'uxieehuari'í. Majta me'ín, ayéé mú tinaatévajxi'isin. Majta ná'atatan ineetzi cúruu jetze. Neajta mi'ini, aru hua'íca xica jetze nu neajta huatarújsin. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Jíme'en í tí rájhuaviiri'í hua'anáánaj, a'ájna í Jacobo, ajta a'ájna í Juan

(Mr. 10:35-45)

²⁰ Ajta a'ín hua'anáánaj a'ímej í ya'újmua'ame'en a'ájna í Zebedeo, ruyaujmua'a pu jamuan e'iré'ene í Jesús jemi. Aj pu í tí'tunutaca'a á vejli'í jemín tí í tí'tíj raatáhuavii.

²¹ Jesús pu ayén tiraata'íhuu'uri'í tíjín:

—¿A'íné petí'ijxe'eve'e nej niyen huá'irini mú'eetzi jime'e?

Ajta a'ín hua'anáánaj, ayéé pu tiraatá'ixaa tíjín:

—Patá'aj piyen hua'utá'an mi niyaujmua'a ti ij seǵ a'ujyeǵxi'in ari'irínta'a, ajta í seǵ ti a'ujyeǵxi'in a'úutata'a pǵme'en a'ájna xicájra'a jetze pati'ij yé uvé'enen pej tiu'uta'ájta ñiyen chaanaca japua.

²² Ajta a'áin Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Caxu a'atzu ramua'aree ti'itǵ seǵ nehuavii. ¿Ni siyen rá'aviicua'i seǵ rajpuaítzi xá'ara'ani netǵ inee tirajpuaítzi na'ame?

Ayee mú tiu'utaniú tijín:

—A'iné tijtá ne'u.

²³ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Mú'een xu rajpuaítzi xá'ara'ani netǵ tirajpuaítzi na'ame inee. Mí ajta, capu ayén ti'ineci'ipua ineetzi nej ja'atí huatá'an ti a'ujyeǵxi'in neri'irínta'a, na'ari ne'úutata'a. Ayee pu'u tihua'áci'ti mej mi uhuará'asixi'in a'ujna a'ímej ti Dios ari hua'antihuau.

²⁴ Majta me'ín í seica, í mej tamuáamuata'a ará'ase, mat'íj ráanamujri'i, jé'ecan mú huataníni'u'ucacuca'a a'ímej jemi í mej hua'apua.

²⁵ Aj pu i Jesús hua'utajé najǵmi'ica. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Xu'uri ramua'aree mú'een a'ij mej ye'í rǵj muá'aye'í í mej ti'ájta nain chuéjra'a japua. Ca'anéeri mú jǵn tihua'ájte'e í teite. Majta me'ín í mej títetateí, a'í mú tihua'ájte'e í seica a'ij mej ye'í me'ín ti'ijxe'eve'e.

²⁶ Mí ajta, capu ayén tiraavǵte'e mú'ejmi jemi. Tí pua'a ja'atí raxí'eve'e ti ve'ecán jǵn ti'itevé'e á'ara'ani, ayée pu ruxe'eve'e ti a'áin ciliéene'e jǵn ti'itevé'e á'ara'ani ti i amuaatévaire'en najǵmi'ica mú'ejmi.

²⁷ 'A'atí ti na'a ti ayén raxí'eve'e ti te'enteárate a'ájna jime'e ti jaítze'e ve'ée, a'í pu amuacáí ruxe'eve'e ti te'enteárate a'ájna jime'e í ti jaítze'e cílieen ti ij hua'utévairé'en najǵmi'ica ruxí'evi'ira'a jime'e.

²⁸ Miché'e miyen huárini netǵ rici inee, i nej neajta teáata'a jetze airáane. Canu ne'ájna jǵn mú iya'uvé'eme mej naatévairé'en ineetzi, sino neatá'aj hua'utévairé'en í seica. Ayee nu 'een jǵn mú iya'uvé'eme nej ni huámi'ini huá'a jetze me'ecan, neajta nej ni tiraanájchite'en í Dios í ti jǵn huá'ajjve'e í mej á'apua'aren mu'íicáca í teite.

Jesús pu tihua'uhuaa í mej aracúcu'unijme'eca'a, í mej hua'apua

(Mr. 10:46-52; Lc. 18:35-43)

²⁹ Aj pu i á'uraa a'ájna í Jesús, majta a'áime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Mat'íj huiráaci me'ájna Jericó, jéihua mú teite a'ucǵ jamuan.

³⁰ Majta me'ín í mej hua'apua í mej aracúcu'unijme'eca'a, a'úu mú e'ejte'eca'a juye jetze. Mat'íj ráanamujri'i ti nu'u á a'atamé a'ájna í Jesús, ayée mú titeejǵhuaca'a tijín:

—Tavastara'a, mi pej hui i'i huáacixa'ara'an a'ájna í David teecan, tá'ancu'uvajxi'i ítejmi.

³¹ Majta me'ín teite, a'áin mú hua'ajte'á'axi. Miyen tihua'á'ijmíira mej mi caí miyen ti'íijjhua. Mí majta a'áime í mej aracúcu'unijme'eca'a, jaítze'e mú ca'anín jǵn huajǵjhuaca'a. Miyen tijín:

—Tavastara'a, mi pej i'i huáacixa'ara'an í David teecan, tá'ancu'uvajxi'i ítejmi.

³² Aj pu i Jesús huatéechaxi. Ajta hua'utajé. Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'iné setí'ijxe'eve'e nej ni ti'itǵ a'ij huáruuren mú'ejmi jemi?

³³ Ayee mú titeetaniú tijín:

—Tavastara'a, ayée tu ti'ijxe'eve'e tej atanéjne'ere.

³⁴ Aj pu i a'áin Jesús huá'ancu'uvajxi. Ajta hua'arámuari'ejxi í hua'ají'í jetze. Jíme'en pu'u hua'arámuari'ejxi, aj mú mi huarǵj. Mat'íj mi atanéjne'eri muá'araa. Majta a'ucǵ jamuan.

21

Jesús pu a'uun a'uteájrupi u Jerusalén

(Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Aj mú mi me'uun a'ará'a a'ájna já'ahua'a vejli'i u Jerusalén a'u ti a'uchájta'ajme ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Betfagé. A'u'u pu é'echajta'a jirí jetze mej miyen ratamuá'amuaa tijín Aceituunajemi.

Aj pu i Jesús hua'apuaca huata'íteca'a.

² Ayen tijín:

—Sericu, setá'aj a'atanén a'ájna vejli'i chajta'a ti é'esejre'e. Set'íj a'uteárate se'ájna, a'uun xu hui yé'eteuni í puuru'u ti ajtatápi'i jamuan í yaujra'an. Setá'aj rá'ijxijta. Seajta mú huáje'erajápuan neetzi jemi.

³ Tí pua'a ja'atí ayén tejá'amua'íhua'ura a'ájna jime'e, aj xu si siyen tiraata'ixaate'en ti jíme'en yee tavástara'a pu nu'u raxí'eve'e, seajtáhua'a xu ca'anacan raatátuuiire'esin.

⁴ Ayee pu tiuju'urij ti ij ayén te'araúrasten a'ij ti ajmí'i tiu'utaxájtaca'a a'ájna ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Ayen tijín:

⁵ Patá'aj piyen tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej a'uchéjme a'úu ti huatacá'a a'ájna í chajta'a u Sión ti jíme'en yee:

“Casí'i mú'een, pu'uri mú a'uvé'emej mú'ejmi jemi a'ájna í a'amua Rey.

Capu a'ij tí'ijviicua'i.

Ajta ave'ecaí puuru'u japua ti cílieen ti yaujra'an pú'een seij í mej japuan tí'ití'cica.”

⁶ Majta me'ín í mej hua'apua, aj mú mí a'ucij. Majta miyen huaríj a'ij ti Jesús tihua'uta'áj.

⁷ Aj mú ye'erá'aja í Jesús jemi me'ájna í puuru'u, majta í yaujra'an. Matí'ij mí ra'itéchejte í puuru'u rucíxu jíme'e. Aj pu í Jesús avé'eyeiixi japuan í puuru'u ti cílieen.

⁸ Majta me'ín í teite, jéihua mú ajteáxi'reca'a. Majta cáxuri te'epijraa juye jetze. Majta seica, pí'lista te'entiveíchixi'i, a'íi mú majta a'apíjraa me'ájna juye jetze.

⁹ Majta me'ín í mej anáaté'ee huajú'ucaa, majta me'ín í mej cujta'an huajú'ucaa, a'íi mú huatajijhuaxi tijín:

—Ayee tu hui tí'imuahavii pej tu'irájtuaani mi pej i'i huáacixa'ara'an a'ájna í rey, í David teecan. Dios pu r'íi tiraateájtuaa temua'a naa a'ájna ti yé vé'eme niuucajtze'en í tavástar'a. Ché'e a'ín tu'irájtuaani a'ájna ti a'uun é'eseijre'e u ta japua.

¹⁰ Aj pu í Jesús a'uteájrupi u Jerusalén. Tí'ij a'uteájrupi, aj mú mí tíuuri'itzií naíjmi'i í mej a'uun a'uchéjme'ecaa. Jéihua mú tí'iru'ixaate'eca'a. Miyen tijín:

—¿A'ataani pú'een amíjna?

¹¹ Majta me'ín í teite, ayée mú tihua'utá'ixaa tijín:

—A'íi pu a'ín pú'een í Jesús ti Nazarét é'eme'ecan, ti ajta Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

Jesús pu raajé'cuare í teyuu

(Mr. 11:15-19; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-33)

¹² Ajta á'yien, Jesús a'uteájrupi u teyujta'a ti e'eráyaujta'a. Aj pu í hua'utamuarí naíjmi'ica a'ímej í mej me'uun tí'itu'aracare'e, ajta a'ímej í mej me'uun tí'inanaavecare'e. Tihua'ameesa pí pu té'ejhua'axi a'ímej í mej japuan tumín huá'apuata'atí'iracare'e, ajta tíhuá'ípua a'ímej í mej cucuí'se tú'aaracare'e.

¹³ Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze ti Dios ayén tiraataxájtaca'a ti jíme'en yee, ayée pu nu'u teja'arajtehuaá a'ame í chí'ira'an tijín: “Chí'i mej tzajta'an tí'ixaxa'a í Dios jemi.” Mí seajta mú'een, ayée xu seicié raruure í chí'ij tíj teásta'a a'u mej tzajta'an é'eru'ava'ataca í nahua'ari. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁴ Majta seica me'uun e'eré'ete'ecaa a'ujna teyujta'a. Seica mú mua'arácucu'un, majta seica, tzare'e mú hua'íicajme. A'íi mú e'iré'ene í Jesús jemi. Ajta a'ín tíhuá'uhuaa.

¹⁵ Majta me'ín í mej tí'áijta teyujta'a, majta í mej tíu'ujmua'ate í yu'uxari jetze, matí'ij raasej a'ij ti Jesús huaríj mej mi miyen r'íi te'utasej í teite, matí'ij majta hua'usej í tí'iríi í mej rujijhuave'ecaa tijín: “Tiché'e nu'u r'íi tiraateájtuaani temíjna ti David teecan jetze airáane”, jé'ecan mú huataníniu'ucacuca'a.

¹⁶ Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'i me'ájna í Jesús tijín:

—¿Ni tzaa pecaí tí'inamua a'ij mej tí'ixa amíime mi tí'iríi?

Aj pu í Jesús ayén tíu'utaniú tijín:

—Aa ni'íjtá ne'u. ¿Ni tzaa secaí siyen ra'ujjíve í yu'uxari jetze ti ayén té'eyu'usi'i? Ayen tijín:

A'íi mú nu'u majta r'íi tiratá'aca a'ímej í tí'iríi, majta a'íime í uneeca'ise.

A'íi mú Dios jetze araújca'ane mej mi miyen huárini.

¹⁷ Aj pu í Jesús hua'utátuaa. Ajta iyá'uraa. A'u pu a'ará'a chajta'a ti ayén téja'arajtehuaa tijín Betania. A'uu pu huatáxa'ai.

Jesús pu a'ij pua'a tiraateájtuaa ti caí taca'a a'ájna í huaréj

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Yee ruujmua'a yee tí'ij ajtahua'a pí'ájve, pu'uri í'icuataca'a a'ájna í Jesús.

¹⁹ A'íi pu huaréj huasej ti e'etávee a'ájna vejlí'i juye jetze. Aj pu í a'uré'ene a'u ti e'etávee a'ájna í huaréj. Capu a'atzu taca'acaa sino téxamua'ícaa pu'u. Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa a'ájna í huaréj tijín:

—Capej ché'e ja'anáj taca'an.

Jíme'en pu'u ayén tíu'utaxájtaca'a, aj pu í huatéehua a'ájna í huaréj.

²⁰ Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, matí'ij raasej, jé'ecan mú a'ij te'utasej. Ayee mú tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'íne tí'irí'irí ti ayén ca'anacan huatéehuan amíjna mi huaréj?

²¹ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayej xaa ne'u huaríj. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a siyen té'atzaahuate'e ti ij ayén teja'uré'enen a'ij ti tejamuá'amitejte'e, ajta ti pua'a caí a'ij á'amua'ase sej caí a'ij huárini ayéé xu che'atá sena'a raayí'tihua'a xá'ara'ani sej siyen raruuren semíjna mi huaréj netíj neri ráaru. Seajta siyen raayí'tihua'a xá'ara'ani sej siyen raata'ájte'en semíjna mi jírí tíjín: “Tíchesi yee, ateájra'a á jaata'a, já'ahua'a í mar jetze.” Aj pu i xaa ayén teja'uré'enejsin, ti ayén huárini í jírí.

²² 'Setíj sena'a sej siyen tí'ijhuavii í Dios, ti pua'a siyen té'atzaahuate'e, aj xu xaa ra'ancuré'asin.

A'ijna í ti jín antiújmua'aree í Jesús
(Mr. 11:27-33; Lc. 20:1-8)

²³ Aj pu i Jesús a'uteájrupi teyujta'a a'u ti e'eráyaujta'a Tí'ij a'ín tihua'umua'aten í teite, a'íme í mej tí'áijta u teyujta'a, majta í vaujsi, a'íí mú e'iré'ene í Jesús jemi. Ayeé mú tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—¿Tí'itájni hui jín peti'itétjvee pej pi piyen ríci? ¿A'ataani muaatá'a pej piyen huárini?

²⁴ Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Niche'e seíj tejámuata'íhua'u. Tí pua'a siyen tinaatá'ixaate'en se'íjna jime'e, aj nu xaa niyen tejámuata'íxaate'esin tí'itíj í nej jín tí'itétjvee nej ni niyen ríci.

²⁵ A'íjna í ti jín tí'itétveeca'a a'íjna í Juan ti ij hua'umua'íhua í teite, ¿a'uné jetze a'uvé'emej? ¿Ni u ta japua, Dios ti é'esejre'e, na'ari íyen chaanaca japua, huá'a tzejta'a í teite?

Matí'ij mi tí'tiúrixaa rujímuua. Miyen tíjín:

—Tí pua'a tiyen tiraata'íxaate'en yee Dios pu ya'uta'íteca'a, a'íí pu ayén titaatá'íxaate'esin yee a'iné 'een jín tecaí rá'atzaahuate'e te'íjna.

²⁶ Mí teajta iteen, capu hui rí'irí tej tiyen raataxáj yee teteca mú ya'uta'íteca'a a'iné tehuá'atziíne'e í teite. Na'jmi'í mú miyen rá'atzaahuate'e ti a'ín Juan tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

²⁷ Aj mú mi miyen tiraatá'ixaa me'íjna í Jesús. Miyen tíjín:

—Catu ramua'aree.

Ajta a'ín í Jesús, ayéé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu neajta inee amuaatá'íxaate'esin tí'itíj í nej jín tí'itétjvee nej ni niyen ríci.

Jíme'en í mej í'í yaújmua'ame'en, í mej hua'apua

²⁸ Ajta Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Casi'í, a'iné tejamuá'amitejte'e a'íjna jime'e i niuucari. Ja'atí pu hua'apuaca tiya'umua'a. Aj pu i e'iré'ene í seíj jemi. Ayeé pu tiraata'íteca'a tíjín: “Niyauj, aricu patá'aj teja'umuári'en íjii a'u nej uva a'uuhuii.”

²⁹ Aj pu i a'ín yaujra'an ayén tiraatá'ixaa tíjín: “Canu niyen rini.” Mí ajta a'ín, seicié pu tiu'umuá'aj. Aj pu i xaa u á'ume ti teja'umuári'en.

³⁰ Ajta á'íyen, a'ín ya'upuáara'an e'iré'ene í seíj jemi. Ayeé pu che'atá tiraata'áij a'íjna tíj ajta a'í í seíj tiu'uta'áij í ta'amuájca. Ajta a'ín yaujra'an, ayéé pu tiraatá'ixaa tíjín: “Aa ní'íjta, ayéé nu rini.” Mí ajta caí, capu. Capu á'ume ti teja'umuári'en.

³¹ 'Niché'e a'atzu tejámuata'íhua'u. A'íme í mej hua'apua, ¿a'ataani ayén huaríj a'ij ti tí'ijxe'eve'eca'a í ya'upuáara'an?

Ayeé mú tiraatá'ixaa tíjín:

—A'íjna, í ta'amuájca.

Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, a'íme í mej huá'ajijve'e í gobierno jetze me'ecan, majta a'íme í 'uuca í mej huataúra'an tumin jime'e, a'íí mú á'amua'atín me'íjna jime'e mej mi a'uun a'uteároute Dios ti é'esejre'e.

³² 'Ayeé pu'u tí'een, a'iné ayéé pu hui 'een jín mú a'uvé'emej a'íjna í Juan ti i ayén tejámuata'íxaate'en a'ij sej ye'í huárini í Dios jemi. Mí seajta mú'een, caxu rá'antzaahuate. Majta me'ín í mej huá'ajijve'e, majta a'íme í 'uuca í mej huataúra'a tumin jime'e, a'íí mú xaa rá'antzaahuate. Mú'een xu ráamua'areeri'í se'íjna. Capu amín a'ij, aúche'e pu caí tí'itíj a'amua jetze tásiseiri sej sí seicié tiú'umua'ati, sej sí rá'antzaahuate'en.

Jíme'en í mej tí'imijhuacare'e í mej majta a'ij pua'a tí'iteitesteca'a
(Mr. 12:1-12; Lc. 20:9-19)

³³ 'Xáanamuajri'í seíj i niuucari. Ja'atí ti nu'u ayén uva huáhuui. Ajta raaré'ana tejcuá jime'e. Aj pu 'í tí'itíj até'íjche ti tzejta'an rámi'íye já'ara'ara'an í uva. Ajta nu'u tí'itíj ájtaahuaca'a mej japuan hua'íxi'ere'en mej mí raaseíj nainjapua a'utí ja'u'ástime mej tí'imijhuaca.

'Ayeé pu a'íjna jín huaríj, aj pu i hua'utáneíjte í chuej mej mí tiraanájchite'en caj je'icaca. Aj pu i á'uraa a'íjna í ja'ati seíj chuejra'a japua.

³⁴ Tí'ij nu'u teja'uré'ene mat'í'ij pua'a raju'uraca a'íjna í uuva, seica pu huata'íteca'a a'ímej í mej tí'ijvair'e mej mi hua'utáhuavii a'achú ti caj tí'ijci'í'ti a'íjna ti t'íchuej.

³⁵ Majta me'ín í chuej mej huataújneij, a'í'í mú hua'uví'í'í a'ímej í mej huata'ítí'íhuaca'a. Sejí mú huat'éevajxi. Majta sejí mú huajé'íca, majta í sejí, merateátu'asixi tetej jime'e. Camu tí'ítí'ij hua'utá'a.

³⁶ Ajta nu'u a'ín í ti tí'ira'ajite'eca'a, seica pu ajtahua'a huata'áiteca'a. Mu'uri jaitze'e i'í mu'íicáa. Majta me'ín í chuej mej huataújneij, ayée mú che'atá mena'a huá'uruu a'ímej í mej huata'ítí'íhuaca'a.

³⁷ Yee pu nu'u teuumé'eca. Tí'ij jí, a'í'í huata'íteca'a a'íjna í ruyauj. Ayee pu tiu'umuá'aj tíjín: “Merá'antzaahuate'esin sein.”

³⁸ Majta me'ín í chuej mej huataújneij, mat'í'ij raasejí me'íjna í yaujra'an, ayée mú tiraax'í'epi'íntare rujímua'a tíjín: “A'í'í pu a'ín pú'een, í ti nain tí'ijci'í'ti. Che'eré, tiché'e raajé'íca ti ij téjmi ta'áa á'ara'aní.”

³⁹ Aj mú nu'u mi rajví'í me'íjna í yaujra'an. Mat'í'ij mi ru'írájrie á pua'áci. Majta raajé'íca.

⁴⁰ Me'ecui ari'ícu, ¿a'íné tejamuá'amitieje'e mú'ejmí? Tí'ij mú a'uvé'eme'en a'íjna í á'ara'an í chuej, ¿a'íné tí'ítí'ij huá'aruuren a'ímej í chuej mej huataújneij?

⁴¹ Ayee mú tiraatá'ixaa tíjín:

—A'í'í pu caí hua'acu'uvée hua'antipua'ajte'esin a'ímej í mej a'ij pua'a tí'titeite. Ajta, a'í'í pu hui seica huatani'íjte'esin í chuej. Majta me'ín, ayée mú xaa raatá'asin í ti ráaci'í'ti tí'ij a'á'jna teja'uré'enen mat'í'ij pua'a tí'íju'uraca.

⁴² Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—¿Ni secaí ja'anáj ra'ují'íve í yu'uxari jetze se'íjna í niuucari ti ayén jime'en yee:

A'íjna í tetej í mej raaté'uu, ájca'í mej ya'uhua'axi í mej chí'ij ta'ahuaca;

ayén pu te'írájraa ti a'ín pú'eene'e já'araa ti i'í esquinero?

Tavástara'a pu ayén ráaruu, ajta rí'í te'ut'éevatzi í tatzajta'a.

⁴³ A'í'ij pu jí, ayée nu tejá'amua'ixaa'e, Dios pu amua'ari'íra a'íjna ti teja'amua'í'tí'íche'e júte'e ti é'eme'ecan í Dios jemi. A'í'ij pu hua'utá'asin seica í mej miyen ríni a'ij ti tiraavíjte'e. A'í'í mú ra'ará'astijre'esin xaa ne'u.

⁴⁴ Ajta a'ín í tetej, ti pua'a ja'atí japuan tíveti, a'í'í ja'atí huat'éna'axi'ín a'íjna í tetej japua. Na'ari caí, ti pua'a a'ín tetej án é'ejveti japuan sejí í teví, aj pu í a'ín ra'íraxayeepe'esin í teví. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁴⁵ Majta me'ín í mej tí'ajta teyujta'a, majta a'íme í fariseos, mat'í'ij ráanamujri'í a'ij ti Jesús tí'ixajta'a niuucari jime'e, aj mú mi ráamua'areeri'í ti a'ín a'ímej téxajta'ajme'e.

⁴⁶ Mat'í'ij mi ráahuu a'ij mé ye'í huá'íni mej mi raat'éevi'í. Mí majta, camu miyen huarí'í a'íné mehuá'atzi'íne'eca'a a'ímej í teite í mej me'uun e'etiú'iseire'eca'a. A'íme í teite, naími'í mú miyen ramua'areereca'a ti Jesús a'ín pú'eene'e sejí ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

22

Jíme'en í mej jí'ín tí'yestehua'a ti pua'a ja'atí huat'éneiche
(Lc. 14:15-24)

¹ Ajtahua'a pu Jesús ayén tihua'utá'ixaa niuucari jime'e. Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

² —Ayee pu Dios huá'aruure í teteca mej íyen japuan cíne í chaanaca ti Dios te'áijta. Ayee pu che'atá na'a huá'aruuren tíj a'íjna í rey ti tíu'uyeste a'íjna jime'e ti yaujra'an huat'éne'icheca'a.

³ Ajta a'ín í rey, a'í'í pu nu'u hua'uta'íteca'a a'ímej í mej tí'ijvair'e mej nu'u u hua'utájeeve a'ímej í ti ari hua'utá'ínee. Mí majta a'ímej í mej huatá'íniíhuaca'a, camu á'ujca'anejca'a mej á a'íre'enen.

⁴ Ajtahua'a, seica huata'íteca'a mej mi majta hua'utájeeve. Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej tí'ijvair'e tíjín: “Ayee xu yeehui tihua'utá'ixaa'e a'ímej nej neri hua'utá'ínee tíjín pu'uri tíu'ut'é'atime í cua'íra, pu'uri ajta tiu'uta'ájtaca'a mej huá'ucui'íni í ye'emuaate ti tíhuá'ucí'ímite, huáacasi, majta puuyesi. Nain pu yeehui ari huax'í'epi'ín tej ti tíu'uyesten.”

⁵ Majta me'ín í mej huatá'íniíhuaca'a, camu a'atzu huá'utzaahua. Ma'ucijxi mi'u. Sejí pu a'uun á'ume a'u ti tejé'ehuaste'e. Ajta sejí, a'úu pu á'ume a'u ti tejá'atua.

⁶ Majta í seica, a'í'í mú nu'u hua'uví'í'í í mej tí'ijvair'e me'íjna í rey. Majta a'ij pua'a huá'uruu. Majta huá'ucui'í seica.

⁷ Jé'ecan pu nu'u huataniú'ucaca'a a'íjna rey. A'í'í pu hua'uta'íteca'a a'ímej í xantaaru'u. Mat'í'ij mi huá'ucui'í naíjmi'íca í teite. Majta raaré'ataí í huá'achi'í.

⁸ Aj pu í a'ín í rey ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej tí'ijvair'e tíjín: “Pu'uri huax'í'epi'ín tej tí'yesten. Mí ajta, a'ímej í nej neri hua'utá'ínee, capu ayén hua'uc'í'í mej mú mú a'uvé'ejun.

⁹ Sericu mú'een, tǝj na'a ti cure'enéjme í caaye, setá'aj hua'utá'inen matǝj mena'a í teite a'achú sej pua'améca jé'teuni."

¹⁰ Mat'ǝj mi huiráaci caaye jetze a'áme í mej tí'ijvaire'e. Jéihua mú huá'ajsej í teite a'achú mej pua'améca á'uteu, í mej a'ij pua'a tí'teteite, majta í mej r'í'í tí'teteite. Ayee mu'u pua'amé a'uteájrupi u chi'ita a'achú mej ú'uve.

¹¹ 'Aj pu nu'u í a'ín rey, a'uteájrupi a'ujna tí'ij a'ámej huasej í ti hua'utá'inee. Aj pu í ja'atí huasej ti caí ayén tí'téechen a'ij ti tiraavǝjte'e ti pua'a sej huaténeiche.

¹² Ayee pu tiraata'íhua'uri'í tǝjín: "Casi'í, ne'amiigu, ¿a'íné tiu'utá'í'iristareca'a pej caí piyen éene'e tí'téechen a'ij ti tiraavǝjte'e, pej uteárate peyujna?" Ajta a'ín í ja'atí, capu nu'u a'atzu huataniú.

¹³ 'Aj pu í a'ín rey ayén tíhua'uta'áj a'ámej í mej tí'ijvaire'e tǝjín: "Setá'aj yee-hui ra'amúáji'ici'en muájca'are'ara'an jetze, seajta ícá'ra'lan jetze. Seajta, mé pua'ácié ya'urájríeeni a'u ti a'utíca'a. A'uu mú yeehui ruyéine muá'aju'un, majta rutamej jín ancuré'ujci'iméé muá'aju'un me'ájna jime'e í mej rajpuájta'í."

¹⁴ Majta me'ín ti Dios huá'ajee, a'í'í mú mu'í. Mí majta, me'ín ti Dios hua'avé'ehuau, camu mu'í, sino cǝj mu'u, micu.

Jíme'en í mej jín tí'ina'achitaca í í gobierno jemi

(Mr. 12:13-17; Lc. 20:20-26)

¹⁵ Majta me'ín í fariseos, a'í'í mú a'ucǝj. Majta miyen raax'epi'íntare mej mi raatémua'ítin me'ájna í Jesús ti ij a'ín ayén auté'ítzen mej mi me'ájna jín jetzen te'ujpuá'ajte'en.

¹⁶ Mat'ǝj mi seica huata'áiteca'a mej mi tiu'uxáj jamuan í Jesús. Aj mú mi a'ucǝj, majta seica jamuan í mej jamuan á'ujujhua'ane'e a'ájna í Heródes.

Ayee mú tiraatá'ixaa tǝjín:

—Maeestru, a'ij tu mua'aree ti caí tí'tǝj timuá'aturaate'e, pajta hui piyen tzáahuatí'ira'a jín tí'imua'ata a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Mú'ee pej caí tí'a'jaahuate'e í teite jemi a'íné capu mú'leetzi jetze ruxe'eve'e ja'atén mej pú'een.

¹⁷ Patá'aj piyen titaatá'ixaate'en yee: ¿Ni qui xí'epi'ín tej te'ín tiu'unájchi a'ájna jime'e í mej huá'ajjve'e í gobierno jetze me'ecan nusu tecai? ¿Ni qui tiyen tiraanájchite'en te'ájna ti tí'ita'áijte'e ti ayén ántehuaa tǝjín César?

¹⁸ Ajta a'ín í Jesús, pu'uri ramua'areereca'a mej caí miyen tí'ira'íhua'u jé'iyecan jime'e sino ayéé mú raxí'eve'eca'a mej a'ij pua'a ráaruuren. Ayee pu tihua'utá'ixaa tǝjín:

—Mú'een xu caí siyen tí'ijr'íre jé'iyecan jime'e. ¿A'íné 'een jín siyen tí'tese'e sej naateevi'í?

¹⁹ Tumin senaatasejrate'e í mej jín tí'inajchita me'ájna í mej jín huá'ajjve'e.

Aj mú mi sej ye'evé'e'í'ite, í tumin.

²⁰ Aj pu í ayén tíhua'uta'íhua'uri'í tǝjín:

—¿A'ataani í néerime'ara'an a'asejre'e? ¿A'íné ántehuaa yé ti á'ayu'usi'í?

²¹ Ayee mú tiraatá'ixaa tǝjín:

—Amíjna ne'u í tej tiyen ratamuá'amua tǝjín César.

Aj pu í ayén tíhua'utá'ixaa tǝjín:

—Setá'aj siyen huárini. Seraatá'an se'ájna í César a'achú ti caj tí'iraci'íti, seajta raatá'an í Dios a'achú ti caj tí'iraci'íti a'ájna.

²² Mat'ǝj miyen tíraanamujr'í'í, jé'ecan mú naa r'í'í tira'utasej. Mat'ǝj mi á yaúurie. Majta a'ucǝj.

Jíme'en a'ájna xicá'ra'a mej jetzen majtáhua'a huatarújsin í mí'ichite

(Mr. 12:18-27; Lc. 20:27-40)

²³ A'ájna xicá'ra'a jetze, a'í'í mú majta á e'iré'ene a'áme í saduceos. Ayee mú tí'ixaxa'a a'áme ti jíme'en yee camu ché'e huatarújsin í mej huácuii. Mat'ǝj mi miyen tiraata'íhua'uri'í me'ájna í Jesús tǝjín:

²⁴ —Maeestru, ayéé pu ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan. Tí pua'a nu'u ja'atí ti neiche, ti pua'a a'ín caí tí'í'irijmua'a huámi'ini, ruxe'eve'e nu'u ti a'ín ihuáare'ara'an ra'ancuré'evi'ítin a'ájna ti ratévi'ítine'e í ti huam'í'í ti ij tí'í'irijmua'a á'ara'ani a'ájna jetze me'ecan.

²⁵ 'Ayee pu hui ja'anáj tiuju'urǝj téjmi tzajta'a. Mua'aráhua'apuaca'a me'ájna í ru'íhuaamua'a. Ajta a'ín ti i'ivasta'a, a'í'í pu huaténe'icheca'a. Ajta á'iyen huam'í'í. Aru capu tí'í'irijmuá'a já'araa a'ájna ti ratévi'ítine'e. A'í'í pu jemi huateájturaa a'ájna ti ra'ité'ase.

²⁶ Ayee pu che'atá na'a tíráaruu a'ájna í juutzeá'ra'an í ti ra'ité'ase í ti vástá'a me'ecan, a'í'í pu ajta caí tí'í'irijmuá'a já'araa, huam'í'í. Ajta á'iyen í sej, í ti i'í huaíca, a'í'í pu ra'anténexcaca'a. Ajta, ayéé pu che'atá na'a tíráaruu. Ajta á'iyen, ayén te'írájraa ti ayén tíhua'uruu najmí'íca í mej aráhua'apua. Capu ja'atí tí'í'irijmuá'a já'araa.

²⁷ Tí'ij jí, a'ín 'íta'a ajta huam'í'í.

²⁸ 'Ari íjii, ¿a'ataani hui íra'ara'an pú'éene'e a'ame, a'ájna xicájra'a mej jetzen majtáhua'a huatarújsin? Naimi'i mú xaa ratévi'itine'e, a'íime í mej aráhua'apua.

²⁹ Aj pu í Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Sete'uteújxua mú'een a'iné caxu ramua'aree a'ij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze. Caxu seajta ramua'aree a'ij ti 'een í huatá'eri'ire'ara'an í Dios.

³⁰ A'ájna xicájra'a mej jetzen huatarújsin í mi'ichite, camu miyen néjne'ichen í teteca. Majta í 'uuca, camu majta vlichen, sino ayéé mú éene'e muá'aju'un matíj a'íime í mej tí'ivaire'e u ta japua Dios ti é'esejre'e.

³¹⁻³² 'Mí seajta mú'een, jíme'en a'ájna xicájra'a mej jetzen huatarújsin a'íime í mej huácuii, ¿ni tzaa secái ja'anáj ra'ujíve í yu'uxari jetze a'ij ti Dios tejá'amua'ixaate'e tijín: “Nee nu nauj huá'a Dios pú'een a'íimej í á'amuyaya'upua, a'ájna í Abraham, ajta a'ájna í Isaac, ajta a'ájna í Jacobo?” Dios pu tihua'ú'ixaa cumu mej mauj ruurica'a. A'íj pu jín, a'íi pu a'íin pú'een í huá'a Dios a'íimej í mej ruuri. Capu huá'a Dios pú'een a'íimej í mej mi'ichite. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

³³ Majta me'ín í teite í mej e'etiújsej í jemin, jé'ecan mú naa r'íi tira'utasej me'ájna jime'e a'ij ti a'íin tihua'ama'atejca'a.

Jíme'en í niuucari í mej jín tí'ajta, í ti jaítze'e ruxe'eve'e

(Mr. 12:28-34)

³⁴ Majta me'ín í fariseos, mat'íj ráamua'areeri'i ti Jesús ayén hua'utémua'iti a'íimej í saduceos, aj mú mi tíújsej.

³⁵ Ajta sej ti huá'a jetze ajtémecantaca'a, temua'a pu tiraay'i'tihua'a a'ij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze. A'íi pu ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

³⁶ —Maestru, ¿tí'itájni niuucarijra'a jaítze'e ruxe'eve'e í ti ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan?

³⁷⁻³⁸ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tijín:

—A'íi pu a'íin pú'een í niuucarijra'a í ta'amuájca, ti jaítze'e ruxe'eve'e caí máaj sej niuucarijra'a, ti ayén tijín: “Patá'aj piyen r'íi te'utá'amua'ati í á'a tzejta'a í Dios jemí, nain í pej jín r'íi te'utá'amua'ati, a'achú pej caj té'aca'ane í á'axiejniu'uca jetze, pajta nain jín á'axe'evi'ira'a jime'e, ajta á'amua'atziira'a jime'e.”

³⁹ 'Ajta, ayéé pu hui che'atá na'a 'een í ti ra'ité'ase tijín: “Patá'aj nu'u piyen che'atá pena'a r'íi tirájcha'íi í axi'ej tevi patíj asej tí'iti'á'acha'íi.”

⁴⁰ Nain a'ij ti ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan, ajta nain a'ij mej tiu'utaxájtaca'a a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, nain pu jín ayén tirájteusin a'ájna jime'e í ti tí'ihua'apua í niuucari. —Ayeé pu Jesús tiraatá'ixaa.

¿A'ataani yaujra'an pú'een a'ájna í ti Dios ra'antíhua'u?

(Mr. 12:35-37; Lc. 20:41-44)

⁴¹ Maúche'e mú e'eré'ete'ecaa a'íime í fariseos. Tí'ij jí Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

⁴² —¿A'iné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi jime'en a'ájna í Cirístu'u, ti Dios án yá'ujra í ipuari japua? ¿A'ataani yaujra'an pú'een?

Ayeé mú titeetaniú tijín:

—A'íi pu hui rayauj a'ájna í David teecan.

⁴³ Aj pu í Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—Tí' pua'a ayén tí'ayajna, tí'ij a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios raatá'a ti David tiu'utaxáj a'ájna jime'e í Cirístu'u, ¿a'iné 'een jime'e David ayén raatamuá'a tijín nevástara'a? Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í David teecan tijín:

⁴⁴ Tavástara'a pu ayén tiraatá'ixaa a'ájna í nevástara'a ti jíme'en yee:

“A'ujye'íxi'í ipuari japua íye nerí'írínta'a.

Paúche'e huatéjcatii ajta nena'a caí hua'utémua'itín í mej muájcha'íire'e.”

⁴⁵ 'A'íj pu jín, tí' pua'a David ayén raatamuá'a tijín nevástara'a, ¿a'iné tí'írí'iri ti a'íin Cirístu'u ayén a'íin pú'ene'e á'ara'ani í yaujra'an? Capu a'íj tí'írí'iri xaa ne'u, a'iné Cirístu'u pu jaítze'e ve'ecán jín tí'itéjvee caí David teecan ayén tí'itéveeca'a.

⁴⁶ Majta me'ín í mej ráanamujri'i, camu a'atzu a'ij tirájteu a'ij mej tiu'utániuni. Tíj na'a a'ájna'ímua, capu ché'e ja'atí á'uca'anejca'a ti ayén tiraata'íhua'u.

23

Jesús pu huá'a jetze te'ujpuá'ajte a'íimej í fariseos, majta a'íimej í mej tí'imua'atacare'e í yu'uxari jetze

(Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Aj pu í Jesús hua'utá'ixa a'íimej í teite mej jemin e'etiújseire'eca'a, ajta a'íimej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Ayen tijín:

2—A'íime, í mej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, majta a'íime í fariseos, a'íi mú títeté'u'upu'u teyujta'a mej mi miyen che'atá mena'a tihuá'umua'aten í teite í yu'uxari jetze a'ij ti rijca'a a'íjna í Moisés teecan.

3 A'íj pu jín ayén ruxe'eve'e sej si hua'ará'astijre'en, seajta siyen huárini nain jime'e a'ij mej tejá'amua'ixaate'e.

Mí seajta mú'een, caxu siyen che'atá sena'a rijca a'ij mej ye'í rici a'iné camu miyen jé'iyecan jín t'íjri'íre a'ij mej tejá'amua'ixaate'e.

4 Ayee mú ve'ecán jín tihua'a'íjcate'e í teite a'íjna jime'e ti ayén huápi'i muári'eri ti caí ja'atí raayí'ti ti ayén huárini. Majta á'iyen, a'íi mú hua'uta'áijte'esin í teite mej nu'u mi me'íjna jín ra'ará'astijre'en. Mí majta me'ín, camu a'atzu taúra'aca ti ij ayén che'atá na'a tihuá'uci'iti.

5 'Matíj mena'a mej miyen rici, ayée mu'u rici jéjre'ecitze'e mej mi teite hua'usefj. Antajjya'ujme'en mú ratá'ahuaca me'íjna í mej jín antéujj'i'ici'ejme í rumu'úu jetze, majta títí'ijm'e'en te'ejvíjxi a'utí ti aucástimee í hua'asiicu'u.

6 Jé'ecan mú raxí'eve'e ti tihuá'uci'iti mej a'ujrá'ase ipuari japua jamuan a'íjna í ti antújmu'a'aree a'íjna jime'e í mej jín t'íyeste. Ajta hua'atéyujta'a, ayée mú raxí'eve'e mej a'ujrá'ase í ta'amujca í ipuari japua a'uj mej á'araraase í huá'avaujsimua'a.

7 Jé'ecan pu hua'ará'anaajche mej me'ín teite hua'utateújte a'ájna a'u mej t'ítu'araca. Ajta, ayée pu hua'ará'anaajche mej teite miyen tihuá'ajeeve tijín nevástara'a.

8 'Mí seajta mú'een, caxu siyen rahuauca ti ij ja'atí ayén tejamuaatájeeve tijín nevástara'a. Caxu xaa ne'u, a'iné naíjmi'i xu ru'huaamua'a, ajta sefj pu'u pú'een í á'amuavastara'a. A'íi pu a'íin pú'een í Dios.

9 Seajta mú'een, caxu siyen ja'atí huatámua'ati tijín niyá'upua, a'iné sefj pu'u pú'een í sej seri rájya'upua. An pu é'esejre'e u ta japua.

10 'Caxu seajta rahuauca mej miyen tejá'amuajeeve tijín nemaestro. Caxu a'atzu, a'iné sefj pu'u pú'een í ti i'í á'amuaestra, inee í nej i'í Círístu'a, ti Dios án neja'ujyefjta í ipuari japua.

11 'Ajta, a'íjna ti jaítze'e ve'ecán jín ti'itéjvee a'amua tzajta'a, a'íi pu hui amuaatévare'esin naíjmi'íca mú'ejmi.

12 Ayee pu'u, a'iné ja'atí ti na'a ti á'ujtzaahuat'e ti nu'u ve'ecán jín ti'itéjvee, Dios pu raatá'asin ti ciliéene'e jín te'enteároute. Mí ajta, ja'atí ti na'a ti jé'iyecan jín rusejrata ti ciliéene'e jín ti'itéjvee, Dios pu ayén raatá'asin ti te'enteároute ti'ítj jime'e ti ve'ée.

13 'Setá'aj huataújxiemiste'en mú'een mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, seajta mú'een mi sej i'í fariseos. Caxu siyen t'íjri'íre tzáahuatí'ira'a jime'e a'iné caxu araúrate rujmua'a. Ayee xu tihuá'aténaamua í teite mej mi caí a'uteáru'e a'u ti Dios é'esejre'e u ta japua. Caxu á'ujca'ane sej siyen huárini a'ij ti t'íjxe'eve'e í Dios. Caxu seajta hua'atá'aca mej mi miyen huárini mi seica í mej t'ítise'e mej mi me'uun a'uteáru'e.

14 'Seajta, setá'aj siyen huataújxiemiste'en, mú'een mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, seajta mú'een mi sej i'í fariseos. Caxu siyen t'íjri'íre tzáahuatí'ira'a jime'e a'iné caxu araúrate rujmua'a. Ayee xu tihuá'ari'ira í huá'a chí'ij a'íme'j í mej 'uuca, mi mej majta rujmua'atajme. Seajta á'iyen, a'uun xu a'uteáru'ipi u teyujta'a; seajta a'ateevi'í jín rahuavíraca í Dios jemi. Mú'een xu siyen rusejrata sej nu'u caí ti'ítj jín auteájturaa. A'íj pu jín jaítze'e xu rajpuaítzi xá'aju'un.

'Seajta, setá'aj siyen che'atá sena'a huataújxiemiste'en mú'een mi sej caí r'i'í mé titeu-muámua'aree. Capu ti'ítj tásiseiri á'amuatza'ja'a.

15 'Setá'aj huataújxiemiste'en, mú'een, mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, seajta mú'een mi sej i'í fariseos. Caxu siyen t'íjri'íre tzáahuatí'ira'a jime'e a'iné caxu araúrate rujmua'a. Ayee xu íyien cñne nainjapua í chaanaca, seajta yen cñne í jaj japua sej si sefj huatémua'itin ti ij a'íin ayén ti'ítíjcha'íi setfj mú'een. Seajta, set'íj raatémua'itin, ayée xu tihuá'umua'aten ti ij á'iyen jaítze'e amuaatémua'itin jeehu a'íjna jime'e ti a'ij pua'a t'ítivistan, ajta t'íj a'íin jéjhu pu jaítze'e rajpuaítzi a'ame secaí mú'een.

16 'Ayee xu si éene'e seuj tihuá'amua'ate. Ayee xu t'íxaxa'a mú'een tijín: "Capu ti'ítj vaire'e ti pua'a ja'atí ayén te'ataújratzii niuucajtze'en í teyuu, sino ti jime'en yee ti pua'a ja'atí ayén te'ataújratzii niuucajtze'en a'íjna í oro ti teyuu jetze seijre'e, aj pu xaa ayén ruxe'eve'e ti a'íin ja'atí ayén araúrasten a'íjna jime'e ti te'ataújratzii."

17 'Mú'een xu caí ti'ítj ú'umua'aree, mi sej caí tivejául'itie. ¿Ti'ítáni jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi? ¿Ni a'íjna í oro ti teyuu jetze seijre'e na'ari í teyuu ti tzajta'an Dios huatéura'ate'en a'íjna í oro?

18 Jee xaa ne'u, jaítze'e pu ruxe'eve'e í teyuu. Ayee xu seajta t'íxaxa'a mú'een tijín: "Tí pua'a ja'atí ayén te'ataújratzii niuucajtze'en a'íjna ti japuan tiu'utámua'ívejta, capu ti'ítj a'ij t'ívaire'e." Mí seajta siyen t'íxaxa'a tijín: "Tí pua'a ja'atí ayén te'ataújratzii niuucajtze'en í mua'ívéjri ti án yá'ujra japuan a'íjna ti japuan tiu'utámua'ívejta, aj pu xaa ayén a'íjna jín ruxe'eve'e ti araúrasten." Capu ti'ítj a'amua tzajta'a tásiseiri.

¹⁹ Mú'een, mi sej caí rí'i mé titeumuámua'aree, ¿ti'itáani jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi? ¿Ni a'ájna í muai'ivéjri na'ari a'ájna ti japuan raatámua'i'ivajtac'a, a'ájna ti japuan Dios huateúra'ate'en a'ájna í muai'ivéjri?

²⁰ Jee xaa ne'u, jaítze'e pu ruxe'eve'e a'ájna sej japuan án yá'ujra í ti tiu'utámua'i'ivejta. 'Aye'e pu'u tí'een, a'ájna ti te'ateújratiira niuucajtze'en a'ájna ti japuan tiu'utámua'i'ivejta, ayé'e pu 'een jín te'ateújratiira niuucajtze'en a'ájna í tí'itíj, ajta niuucajtze'en na'jmi'i tíj na'a ti án japuan yá'ujra.

²¹ Ajta a'ájna í ja'ati ti ayén te'ateújratiira niuucajtze'en í teyuu, a'íj pu te'ateújratiira niuucajtze'en a'ájna í teyuu, ajta niuucajtze'en Dios ti ari huirájca a'ujna.

²² 'Ajta, ti pua'a ja'atí ayén te'ateújratiira niuucajtze'en u ta japua, ayé'e pu che'atá na'a te'ateújratiira niuucajtze'en a'ájna í ipuari Dios ti án japuan 'é'e yé'ixaca. A'íj pu jín, ayé'e pu che'atá na'a te'ateújratiira niuucajtze'en a'ájna í Dios ti án 'é'e yé'ixaca japuan a'ájna í ipuari.

²³ 'Setá'aj huataújxiemiste'en, mú'een, mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, sea-jta mú'een mi sej í'i fariseos. Caxu siyen tí'ijri'ire jé'iyecan jime'e a'íné caxu siyen ra'ará'astijre'en nain jime'e a'íj ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze. Mú'een xu xaa raatá'an ja'icáj ti ruxe'eve'e a'ájna jime'e í sej jín rá'ancacare'en í sej racua'aca se'ájna í menta, sea'jta se'ájna ti naa teáari'e, anis tí'itíj, sea'jta se'ájna í cumiinu.

'Mí sea'jta, caxu a'atzu ra'ará'astijre'en se'ájna jime'e í ti jaítze'e ruxe'eve'e ti ayén ti jime'en yee: "setá'aj siyen raax'í'epi'ántari'ire'en a'íj ti tiraavíjte'e", ajtahua'a se'íj ti ayén yee: "setá'aj huá'ancu'uvajxi'in í rux'í'ej teite", ajtahua'a í'i ti jime'en yee: "setá'aj caí te'uté'ítze'aa'ran se'íj jemi." Aye'e pu x'í'epi'ín éene'e á'ame'enche'e sej caí yá'uhua'anan se'ájna ti jaítze'e ruxe'eve'e, mú'een xu sea'jta siyen huá'iniiche'e í ti ciliéene'e se'ijre'e.

²⁴ Capu hui tí'itíj a'amua japua nine'i, mú'ejmi, mi sej tihuá'amua'aten í seica. Jé'ecan xu tí'itese'eca'a sej si siyen ra'ará'astijre'en se'ájna jime'e í niuucari ti caí jé'ihua ruxe'eve'e. Mí sea'jta mú'een, xu'uri mé rúurie se'ájna í Dios ti raaxájtaca'a a'ájna í niuucari.

²⁵ 'Setá'aj huataújxiemiste'en mú'een, mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze. Caxu siyen tí'ijri'ire jé'iyecan jime'e. Aye'e xu tí'ite'i'ihuaca, sea'jta naa éene'en tiu'uteujchéete'en sej si naa éene'en xá'ara'ani mé jéjre'e. Mí sea'jta, í ru tzajta'a, jé'ecan xu a'íj pua'a tí'teteite, a'ájna jime'e sej seri tihuá'uriiri'í í tihua'áa í seica, sea'jta sej caí á'ujcu'uvejca'a í sej jín tiu'utémua'iti.

²⁶ Mí pej í'i fariseo ti caí tí'itíj a'atzajta'a tásiseiri, pauj mi'lí rí'i uhuá'aruuren í ti ú'useijre'e í á'a tzajta'a. Aj pu xaa, naa se'íre'e a'ame'í é'eseijre'e mé jéjre'e.

²⁷⁻²⁸ 'Setá'aj huataújxiemiste'en mú'een, mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze. Caxu siyen tí'ijri'ire tzáahuati'ira'a jime'e. Mú'een xu siyen naa se'ijre'e mé jéjre'e. Sea'jta mú'een, a'íj xu pua'a tí'teteite í ru tzajta'a. Aye'e xu 'een tíj huá'achi'í í mej tzajta'an huajé'enaamuaca í mej meri huá'cuui. A'íné ayé'e mú racácuainare'en mé jéjre'e, a'íj pu jín naa se'ijre'e a'ájna í huá'achi'í. Mí ajta, u tzajta'an, jé'ihua pu te'urá'a í tihuá'acari, ajta í tihuá'ahua'ira'a ti ari tí'ipeti. Aye'e xu che'atá sena'a a'íj pua'a 'een í ru tzajta'a a'ájna jime'e í sej caí siyen tí'ijri'ire tzáahuati'ira'a jime'e, sea'jta a'íj pua'a rici.

²⁹ 'Setá'aj huataújxiemiste'en, mú'een mi sej tiú'ujmua'ate í yu'uxari jetze, sea'jta mú'een mi sej í'i fariseos. A'íné caxu siyen tí'ijri'ire tzáahuati'ira'a jime'e. Aye'e xu rá'ajta'ahuaca í huá'achi'í í mej tzajta'an hua'ateájtuaani í mej meri huá'cuui, í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Sea'jta siyen tiracámejra mé jéjre'e temua'a naa a'ájna huá'achi'í mej tzajta'an hua'ateájtuaani a'ímej í mej rí'i tí'teteitestaca'a.

³⁰ 'Sea'jta siyen tí'ixaxa'a tíjín: "Tí'í pua'a tiyen ruuri tá'ara'aniche'e a'á'jné'mua mat'íj yé chejca'a a'íme tavaújsimua'a teeca, catu xaa ne'u tiyen che'atá tena'a hua'ucui'íníche'e a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a mat'íj tihuá'ucuii í tavaújsimua'a teeca."

³¹ A'íj xu jín siyen té'antaahuate'en í ru jetze í sej se'ín pú'een huá'ahuacaxa'astemua'a a'ímej í mej huá'ucuii a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

³² Aye'e xu'u í, setá'aj raanajmire'en a'ájna í mej jín auteájturaa í Dios jemi a'íme í ruvaújsimua'a teeca.

³³ Mú'een xu a'íj pua'a tí'teteite, mi sej a'ájna jetze airáne í cu'ucu'u ti tí'íhua'itaca, ¿a'íné tejamuá'amitíejte'e? ¿Ni qui ayén yee mú'een xu huateúvairé'esin ti ij caí Dios amuaatá'an í puájtzi? Aye'e xaa ne'u tí'ayajna, puájtzi pu á'amuaci'iti tíj naa rusén jime'e.

³⁴ A'íj nu jín niyen tejámuaatá'iti'ira a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, neajta seica í mej rí'i mé titeumuámua'aree, neajtahua'a seica í mej tí'imua'ata. Mí sea'jta mú'een, seica xu cui'ini, sea'jta seica siyen huá'atatan í cúruu jetze, sea'jta seica, ayé'e xu tihuá'utévajxi'isin u á'amuaateyujta'a. Sea'jta seica, ayé'e xu hua'utamuarite'esin a'u ti é'echajta'a, sea'jta méyee.

³⁵ 'Aye'e pu'í 'éen jín tejá'amuaci'iti nain jín í puájtzi í mej jín titéecui íyen chaanaca japua tíj na'a mej raajé'ica a'ájna í Abel teecan ti yú e'iré'ene mat'íj raajé'ica mé'ájna í Zacarías í ti yaujra'an pú'ee'e a'ájna í Berequías. A'u'u mú ya'ujé'ica já'ita'a ti a'utéjvee í hua'ateyuu, ajta a'ájna í mej japuan tiu'utámua'i'ivejta.

³⁶ Ayee nu hui tejá'amua'ixaate'e ti ayén ti'ayajna. Naíjmi'i jime'e í mej miyen a'ij pua'a rijca'a, puaíjti pu tihua'aci'iti a'ímej ijii mej yéchej a'íjna jime'e.

Jesús pu nu'u huaújyineca'a jíme'en a'ímej í mej Jerusalén e'echéjme'e
(Lc. 13:34-35)

³⁷ 'Seajta mú'een, mi sej Jerusalén huachéjme, naími'i mú'een mi sej Jerusalén jetze ajtémecan, jé'ecan nu huatánxiemijte'e mú'ejmi jemi, a'íné ayée xu huá'acui'ica a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Seajta mú'een, siyen hua'uteátu'asixi a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tejá'amua'ajjte'e mú'ejmi. Mu'íi nu niyen tí'ijxe'eve'eca'a nej niyen rí'i tejamuáacha'íin, nej ni amua'irájtuaani. Néjxe'eve'eca'a nej niyen amuáaruuren tíj tecuaara'í ti hua'antéseire'e í chápil'ise ti hua'ava'ana í ru'ana jime'e. Mí seajta mú'een, caxu siyen tí'ijxe'eve'eca'a.

³⁸ 'Casi'í mú'een, pu'uri tén nej yé rúurieeni a'íjna xicájra'a nej jetzen raatátuaani í a'amuachi'í. Muá'avi'ín pu a'utéchaxijsin.

³⁹ Ayee pu'u, a'íné caxu ché'e ja'anáj nesejran ajta sena'a caí siyen raataxáj yee: "Ché'e huaújtemua'ave'en a'íjna ti ye'evé'eme niuucajtze'en a'íjna í tavástara'a."

24

Jesús pu raataxájtaca'a mej nu'u raaté'uuna í teyuu
(Mr. 13:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Aj pu í Jesús huirájraa teyujta'a. Tí'ij huiiramé'eca, a'íi mú á e'iré'ene a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Aj mú mi raatajé ti nu'u raasej í seica í chí'ij ti huá'uu jetzen í teyuu.

² Ajta a'íin Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Casi'í mú'een, ¿ni seri nain tí'iseij ti huá'uu iyecuí? Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén ti'ayajna. A'ájna xicájra'a mej jetzen nain huaté'uuna í chí'ij ti yé curé'veee, capu ché'e seíire'e a'ame jaxu'u jetze tetej ti ru japua ticaíjme. Nain mú huaté'uuna temua'a naa.

Jíme'en í ti huatasej're'en tí'ij caí xi te'entipúa'ajte'en nain
(Mr. 13:3-23; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Aj mú mi a'ucj. A'uu mú a'ará'a jíri jetze ti ayén teja'arájtehuaa tíjín Aceituunajemi. A'uu pu a'utacaíca a'íjna í Jesús. Mat'íj mi á e'iré'ene jemin a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e mej mi tiu'uta'íhua'u avíitzi jime'e. Miyen tíjín:

—Patá'aj taatá'ixaate'en ja'anáj ti ayén tí'irini. ¿Tí'itáani a'ij tí'iseijre'e a'ame tí'ij teja'uré'enen a'ájna xicájra'a pej jetzen pajtáhua'a áve'ecánesin, ajta tí'ij a'ájna pí tí'irijca ti te'entipúa'ari nain í ti tí'iseijre'e íyen chaanaca japua?

⁴ Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Rí'í xu'u mú'een, ti ij caí ja'at'í amuaacuanamuan.

⁵ Mu'íití mú hui huatasej're'esin neniúucajtze'e, miyen tíjín: "Nee nu ne'ín pú'een í Cirístu'u, ti Dios á ne'ujyeytza í ipuari japua." Ayee mú hua'utémua'ítí muá'aju'un jeíhua teite hua'ítzi jime'e.

⁶ 'Seajta siyen tí'inamujran mej nu'u meri tiné'use'esin á já'ahua'a na'ari mej nu'u meri tímua'a autéhuijsin mej tiné'use'en. Rí'í xu'u mú'een, sej si caí tí'itziine'e, a'íné ruxe'eve'e ti ayén tíú'urini. Mí ajta, caxí pu a'ájna teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'a ti jetzen nain te'entipúa'ari.

⁷ 'Seica mú hui teitejra'a, majtáhua'a seica teitejra'a, a'íi mú naími'í huatéujne'usi'ite'esin. Majta í mej seica chuéjra'a japua a'uchéjme, majtáhua'a í mej majta seica chuéjra'a japua a'uchéjme, a'íi mú naími'í huatéujne'usi'ite'esin. Mu'íicací mú majta huatatiéjcu. Ajta huatéujca'atzijxi'isin í chuej mu'íicací íyen chaanaca japua.

⁸ A'íi pu a'íin pú'een í ta'amuájca í mej jíin rajpuaíitzi muá'aju'un.

⁹ 'Aj mú mi miyen amuaavíiv'íran seica jemi mej mi me'ín a'ij pua'a amuáaruuren, majta mej mi amuaacui'ini. Mat'íj mena'a mej a'uchéjme íyen chaanaca japua, a'íi mú amujcha'íire'e muá'aju'un me'íjna jime'e sej mú'een na'ará'astijre'e ineezi.

¹⁰ 'A'ájna xicájra'a jetze, mu'íití mú mé nejaúujisin, majta seica maujtéíra'amua'a muá'aju'un sej ajta sej. Majta tíú'ujcha'íire'e muá'aju'un.

¹¹ Majta mu'íití mú huatasej're'esin a'íime í mej tí'íhua'ítaca me'íjna jime'e mej nu'u Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Mehuá'acuanamuan jeíhua í teite.

¹² A'íné mu'uri jaítze'e a'ij pua'a rici í teite, camu ché'e ru'íhuaamua'a temua'a naa mú muá'aju'un. Mu'íití mú muá'í'erista muá'aju'un.

¹³ Mí ajta, Dios pu japuan niuuni a'íjna ti ayén té'eviiuca'í ajta na'a caí huámi'íni.

¹⁴ Ajta, ayée pu amuacai ruxe'eve'e sej sí a'ucjxi'ín nainjapua sej chuéjra'a japua sej si hua'utá'ixaate'en í teite í niuucari ti jíme'en raxa í Dios ti nainjapua tí'íajta. Aj pu xaa te'entipúa'ari nain.

¹⁵ 'Ayeé pu ajmí'i ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Daniel teecan mej nu'u ti'títj huatéchajtza a'u ti Dios huatéura'ate nain. A'íj pu nu'u a'áin pú'een a'ájna í ti'títj ti a'íj pua'a 'een, ti xána'avil'ire'e, ti tzi'áni'ire'e. Ajta a'ájna ti rá'ajijve'e, ché'e a'áin yaú'itíeé á'ara'ani a'ájna.

'Set'íj raasej, ayéé xu huárini mú'een.

¹⁶ Me'áin í mej Judea a'uchéjme, miché'e a'ucjxi'in ca'anacan a'u ti á'ujírime.

¹⁷ Ajta, a'ájna xicájra'a jetze, ti pua'a ja'atí án á'ujcatii í ruchi'i japua ta'avé'enamíi, ché'e a'áin ca'anacan acájra'ani. Ché'e caí ti'títj huiirá'an í ruchi'itá, sino ché'e á'ura'ani ca'anacan.

¹⁸ Na'ari ti pua'a ja'atí tejé'emuari'e u ruví'ira'ata'a, ché'e caí a'uré'enine'ica'an í ruche ti íj rucixu huiirápin, sino ché'e á'ura'ani ca'anacan.

¹⁹ 'Cui'i xaa ne'u, jé'ecan mú rajpuaítzi muá'aju'un a'ájna xicájra'a jetze í uuca mej a'utájucájme, majta a'áime í mej huá'atzi'itéjmeé í ruyaujmu'a'a.

²⁰ Setá'aj siyen tiraatáhuavii í Dios jemi ti íj caí ayén ruxe'eve'e sej a'ucjxi'in tí'íj huáseeví'in, na'ari a'ájna xicájra'a mej jetzen ruse'upi.

²¹ 'A'ájna xicájra'a jetze, jaitze'e mú rajpuaítzi muá'aju'un mej caí ja'anáj miyen tira-jpuaítzica'a tíj na'a ti Dios raatéaahuaca'a í chaanaca. Capu ajta ché'e huá'aci'iti í puajitzi a'íj ti tihuá'aci'iti a'ájna xicájra'a jetze.

²² 'Ajta, ti pua'a a'áin tavástar'a í Dios caí ayén ráaruurénche'e ti íj caí ché'e ayén ira'atéeví'i ti teumé'en a'achú pua'an xica, capu ja'atí ruuri á'ame'enche'e. Mí ajta, huá'a jime'e í teite ti Dios ari hua'uré'eseire'e í jé'cua, a'áí pu xaa ari ayén ráaruurée tí'íj caí ché'e ayén irá'ateeví'in.

²³ 'Seajta mú'een, caxu siyen rá'atzaahuat'e ti pua'a ja'atí ayén tejámuatá'íxaate'en a'ájna xicájra'a jetze tíj: "Casi'i, íiye pu já'íta'a é'en a'ájna í Ciríistu'u." Caxu seajta rá'atzaahuat'e ti pua'a sej ayén tí'ixajta yee: "Me'ecui, amée pu já'íta'a é'en."

²⁴ 'Mu'íiti mú hui huatasej're'esin a'áime í mej nu'u i'í Ciríistu'u, majta a'áime í mej nu'u Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Mí majta, camu. Metí'ihua'ítaca mu'u. Ayeé mú me'ájna jín a'íj mej tiraayí'iti mej mí seica a'íj te'utasej í teite. Ayeé mú majta tiu'utasej'rata ti júte'e é'eme'ecan Dios jemi a'íj mej ye'í rici. Ayeé pu naa seíre'e a'ame mej mí hua'utémuat'iti hua'ítzi jime'e a'áime í ti Dios hua'uré'eseij, ti pua'a ayén tí'iri'iristan mej hua'utémuat'itin.

²⁵ 'Casi'i mú'een, nu'uri amuacá amuá'íxaa.

²⁶ 'A'íj pu jín, caxu siyen rá'atzaahuat'e ti pua'a ja'atí ayén tejámuatá'íxaate'en ti jime'en yee: "Amée pu nu'u á'uye'í'itizitá a'u ti caí mé'e ja'atí", na'ari ayén yee: "Íiyu pu huiirájca avíitzi jime'e yú chí'íta."

²⁷ 'Mí ajta, ayéé pu té'eme a'ájna xicájra'a nej jetzen neajtahua'a yé ve'ecáanen i nej neajta teáata'a jetze airáne. Ayeé nu jéjre'ecitze'e seíre'e na'ame tíj mej témexcava'ara'an. Amuacá pu u e'íjnéri'íci a'ame a'u ti e'íjnénei í xica, ajta á'íyén ayén che'atá na'a huanéeri'íci a'ame a'u ti e'eteáru'ipi.

²⁸ Ajta ayéé pu che'atá na'a té'eme tíj tí'ítj ti huamí'i. Tí'íj tí'ítj huamí'ini, aj mú curé'ecijxi'isin a'áime í muá'ara'ica.

*Jíme'en a'ájna xicájra'a ti jetzen ajtahua'a uvé'enejsin í ti ajta teáata'a jetze airáne
(Mr. 13:24-37; Lc. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)*

²⁹ 'Jíme'en pu'u te'entipua'ari nain í mej jín rajpuaítzi muá'aju'un a'ájna xicájra'a jetze, aj pu xaa ayén seíre'e a'ame u júte'e ti jíme'en yee:

Anaaruti í xica, capu huanéeri'íci a'ame í máxcira'í jime'e.

Majta me'áin í xu'ura'ave, a'áí mú u e'ecávatzí'isin u júte'e.

Muaateúvívajra'asin a'áime í mej tí'ajta í mej majta é'eseij're u ta japua, matj mena'a pua'amé.

³⁰ 'A'ájna xicájra'a jetze, a'íj pu huatasej're'esin u júte'e í mej jín ramua'aréeren tíj nēe nu neajtahua'a yé ve'ecánejsin ínee, i nej neajta teáata'a jetze airáne.

'Majta me'áin í teitejra'a mej íyén seijre'e chaanaca japua, matj mena'a pua'amé huataújxiemiste'esin naími'í í ru jetze. Ayeé mú tí'ineseíra muá'aju'un net'íj ave'ecáanen í jaitiri jetze. Ayeé pu seíre'e a'ame temua'a naa mej mí miyen huatéútzahuat'e'en. Aj mú xaa ramua'aréeren í nej nain jín antinmu'a'aree.

³¹ Neajta nu te'ucáci'site'esin ca'anín jime'e, neajta hua'uta'áíte'esin a'áime í mej nevaire'e u ta japua mej a'ucjxi'ín nainjapua í chaanaca mej mí hua'uré'eseire'en a'áime í nej neri hua'avé'ehua'u. A'u ti ja'u'ástimeé í chaanaca, a'úu mú hua'úuvi'itin.

³² 'Setá'aj siyen yaú'itíeé xá'ara'ani se'ájna jime'e a'íj ti ye'í ríj á'aye'í a'ájna í huaréj. Tí'íj antineájxi'ín ti cua'ati a'ájna í cýe'ara'an jetze, ti pua'a ajta ari huataxúta'an, aj xu si siyen ramua'aréeren ti ari vejlí'í í víta'ari.

³³ A'íné ayée xu ramua'aree ja'anáj ti pua'a pítí'irici se'íjna jime'e í sej rasise'i, ayée xu che'atá sena'a tiráamua'aree ti ari vejl'i ja'anáj ti jetzen antipua'ari nain se'íjna jime'e sej rasejran nain a'ij nej neri tejámuata'íxaa.

³⁴ 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, majta mauj ruuri naími'i í teite í mej íyien seijre'e íjii, nain pu xaa araúrustejsin.

³⁵ Ayej xaa ti'ayajna, a'íi pu antipua'ari naíjmi'i tíj na'a ti'ipua'amé ti íyien seijre'e chaanaca japua, ajta u ta japua. Ajta a'íin í niuucari a'ij nej neri tejamuá'íxaa, capu ja'anáj antipua'ari xaa ne'u.

³⁶ 'Capu ja'atí ramua'aree ja'anáj ti te'entipua'ajte na'ari a'atzaj ti ayén tí'irini. Camu ramua'aree a'íime í mej tí'ivaire'e u ta japua. Canu neajta ramua'aree inee sino, a'íi pu xaa ramua'aree a'íjna í nej rájya'upua.

³⁷ 'A'ájna xicájra'a nej jetzen neajtahua'a yé ve'ecánejsin inee, i nej neajta teáata'a jetze airáne, ayée pu té'eme. Ayeé mú che'atá mena'a tí'ijri'irée muá'aju'un í teite matíj tí'ijri'rejca'a a'ájna tí'ij auj ruurica a'íjna í Noé teecan.

³⁸ Ayeé mú rijcaa, tí'ij caí xi antipua'areca'a í chaanaca jaj jime'e, metí'icua'acare'e í teite, majta yé'ecare'e. A'íi mú néjne'iche, majta viiche'ecare'e. Maúche'e mú miyen rijcaa ajta caí a'íin Noé ateájrax í baaruc jetze ti ve'ée.

³⁹ Majta me'ín í teite, camu a'atzu ramua'areereca'a a'ij ti tí'ti riníche'en. Aj mú xaa ráamua'areeri'i tí'ij huatámi'iyeca'a. Huaja'ujaujte naíjmi'ica í teite. Ayeé pu che'atá na'a tíhuá'aruuren a'ájna xicájra'a nej jetzen yé ve'ecánejsin, i nej teáata'a jetze airáne.

⁴⁰ 'A'ájna a'úu mú huaté'uu muá'aju'un ví'ira'ata'a, mé hua'apua í tetecca. Sej pu á'avi'tiichi'ihuan tí'ij te'entipua'are. Ajta í sej, a'úu pu a'uteáturaasin.

⁴¹ Majta me'ín í 'uuca, a'úu mú a'ut'é'uu muá'aju'un, mé hua'apua. Meté'atí'ixíj mú muá'aju'un. Sej pu ajta á'avi'tiichi'ihuan tí'ij te'entipua'are, ajta í sej, a'úu pu a'uteáturaasin.

⁴² 'A'íj pu jín, ayée nu tejá'amua'ixaate'e, setá'aj atanéjne'ere temua'a naa, a'íné caxu ramua'aree ja'anáj ti xicájra'a jetze uvé'enejsin í á'amuavastara'a.

⁴³ 'Setá'aj siyen yaú'tiitee xá'ara'ani se'íjna. A'íjna jime'e í ja'ati ti huatéechi'i, ti pua'a a'íin ramua'areere a'atzaj ti pua'a í tíca'ari tzajta'a a'uteáruti a'íjna í nahua'ari, ayée pu rini a'íjna ti huatéechi'i. A'íi pu atanéri a'ame, ajta capu raatá'asin ti a'íin nahua'ari ra'antána'aca í puéerta, tí'ij uteáruute u chí'íta.

⁴⁴ Ayeé pu hui che'atá na'a ruxe'eve'e sej siyen atanéjne'eri a'íné inee, i nej neajta teáata'a jetze airáne, ayée nu uvé'enejsin a'atzaj sej caí pua'a nechue'eve'e mú'een.

Jíme'en a'íjna ti xaa nain jín rá'astjire'e, ajta a'íjna ti caí a'atzu rá'astjire'e (Lc. 12:41-48)

⁴⁵ 'A'íj nu jín niyen tejá'amua'ihua'uran. ¿A'ataani tévira'a ayén caí ja'anáj á'itzee, ti ajta rí'i mé teuúmua'aree ti pua'a a'íin vástare'ara'an ayén tiraa'íjcate'en a'íjna jime'e ti tíhuá'ajte'e í seica í mej tí'ijvaire'e ti ij a'íin tíhuu'umín a'atzaj ti pua'a ari huax'epi'íntari'ihuaca'a?

⁴⁶ Ajta a'íjna í tevi, naa pu tiraatévaire'esin ti pua'a ayén rijca a'ij ti tiraata'áj tí'ij ajtahua'a uvé'enen a'íjna ti tí'ira'ajte'e.

⁴⁷ 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e, tzáahuati'ira'a jime'e ti pua'a auj ayén rijca tí'ij uvé'enen í vástare'ara'an, a'íi pu xaa ayén tí'ira'íjcate'en nain jime'e a'achú ti caj tí'ijcha'íi.

⁴⁸ 'Mí ajta, ti pua'a a'ij pua'a tí'tevistan a'íjna í ja'ati, ayée pu rini. Ayeé pu tí'imua'atze í ru tzajta'a tíjín: "Jé'ecan pu á'ateeri mé já'ahua'a í nevástara'a."

⁴⁹ Aj pu í autéchesin ti a'ij pua'a tíhuu'ut'é'axi'in í rux'íej teite í mej tí'ijvaire'e. Ajta huá'a jamuan tí'icua'ani, ajta ye'en a'íimej jamuan í mej rutá'aruaijve'e.

⁵⁰ 'Ajta a'íin vástare'ara'an uvé'enejsin a'ájna xicájra'a ti jetzen caí rachú'eve'e a'íjna ti tí'ijvaire'e, ajta a'atzaj ti pua'a caí ramua'aree ti ari uvé'ene.

⁵¹ Aj pu í vástare'ara'an jeíhua puajtzi raatá'asin. Ajta raata'ajte'esin ti a'uun a'ut'éveeca a'u mej a'uteáturaasin a'íime í mej caí tzáahuati'ira'a jín miyen tí'ijri'ire. Jé'ecan pu ruyeinixi'in a'ujna, ajta rutamej pu jín ancuré'ujci'imée a'ame a'íjna jime'e ti rájpuajtzi.

25

Jíme'en í teemua mé 'uuca, í mej tamuáamuata'a ará'aseca'a

¹ 'A'ájna xicájra'a jetze, ayée pu Dios hua'utá'asin í teite mej mi me'uun a'uteáruute a'u ti a'íin é'seijre'e u ta japua. Ayeé pu che'atá na'a tíhuá'aruuren a'ij ti tíhuá'uruu í teemua mé 'uuca, tamuáamuata'a mej nu'u ará'aseca'a. A'íi mú tejá'uti'í tíú'ujlaampara mej mi me'uun ra'antinájche a'íjna ti huaténeichi.

² Camu rí'i mé titeumuámua'are'eca'a seica, í mej anxívi. Majta me'ín í seica, í mej majta anxívi, a'íi mú nu'u xaa rí'i mé titeumuámua'are'eca'a.

3 Majta me'ín í mej caí rí'í mé titeumuámua'are'eca'a, a'íí mú tejá'utií í tiú'ujlaampara. Aru camu ya'ujáj me'íjna í aceite í mej jín rá'ajtaíra.

4 Majta me'ín í mej rí'í mé titeumuámua'are'eca'a, a'íí mú xaa limeeta tzaíta'a ru'ucájtuaa í aceite. A'íj mú a'ujáj, jamuan í tiú'ujlaampara.

5 A'iné jeíhua pu nu'u é'etea a'íjna ti huaténeichi, temua'a pu cutzi tihua'umuá'iti a'ímej í temua. Muaatácu'utzuca'a micu.

6 Pu'uri nu'u teuume'eca a'atzaj já'ita'a tica'a, t'íj seíj ayén huajíjhuaca'a tíjín: "Pu'uri yé vé'eme a'íjna ti huaténeichi. Xu'iráci'nichi seíj si ra'antínáche."

7 Mat'íj mi huajíjxica'a a'íme í temua. Á'íyen mú rí'í tiú'uruu í tiú'ujlaampara.

8 Aj mú mi a'íme í mej caí rí'í huaújrúu, ayée mú tihua'utajé í seica tíjín: "Aisí, c'íj caj setitaatá'a í aceite a'iné pu'uri huitáxi'isin téjmi í ta'áa."

9 Majta me'ín í mej rí'í mé titeumuámua'are'eca'a, ayée mú tihua'utá'ixaa tíjín: "Catu xaa ne'u, a'iné ayej ne'ase capu ci'iti tíj na'a itejmi. Capu ajta ci'ipe tíj na'a mú'ejmi. Mí seajta mú'een, setá'aj á'uciine hua'á jemi í mej aceite tu'araca seíj si ráananan tíj na'a mú'ejmi."

10 Aj mú mí miyen huaríj. U mú nu'u mí á'uju'un. Maúche'e mú huajú'ucaa, t'íj a'íin a'ará'a a'íjna ti huaténeichi. Majta me'ín í temua í mej rí'í huaújrúu, a'íí mú a'uc'íj jamuan a'u mej tejé'eyeste me'íjna jime'e ti huaténeichi. Aj pu í te'iteánami'i huaca'a í puéerta jetze.

11 A'atzu nu'u á'ateevi'lica, majta í seica a'ará'a í temua. Aj mú mí miyen tiraatá'ixaa tíjín: "Tavastara'a, mú'ee í pej í'í tavastara'a, tita'antácuune'e."

12 Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjín: "Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ayej ti'ayajna. Canu a'atzu á'amuumajte."

13 Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj siyen atanéjne'eri a'iné caxu ramua'aree ja'anáj ti xicájra'a jetze nej inee uvé'enejsin.

*Jíme'en í tumin ti jín í ti tihuá'ajte'e tihua'u'íjca a'ímej í mej ravaire'eca'a
(Lc. 19:11-27)*

14 Ajta, ayée pu che'atá na'a Dios huá'aruuren a'ájna xicájra'a jetze tíj í ja'ati ayén tihuá'uruu í mej tí'ivaire'eca'a. T'íj nu'u ari a'uye'imíca mé já'ahua'a yee, amuacá pu hua'utajé a'ímej í mej tí'ivaire'eca'a. Tihua'u'íjca a'íjna jime'e í ti a'íin tí'ijcha'íica'a.

15 Ayee pu tiraatá'a seíj a'achú cumu anxíj vi'ira'a í tumin. Ajta í seíj, ayée pu tiraatá'a a'achú cumu hua'apua vi'ira'a. Ajtahua'a í seíj, seíj vi'ira'a pu tiraatá'a. Ayee pu tihua'utá'a a'ij mé tiraay'íiti. T'íj jí á'uraa.

16 Ajta nu'u a'íin ti anxíj vi'ira'a ancuré'a, a'íí pu a'utéjche ti tiu'umuári'en tumin jime'e. Ajta á'íyen, raamuá'iti anxíj vi'ira'a a'íjna jime'e ti ajmí'í ra'ancuré'a.

17 Ayee pu che'atá na'a huaríj a'íjna í ja'ati ti ra'ancuré'a a'achú cumu hua'apua vi'ira'a. Raamuá'iti hua'apua vi'ira'a, ícu.

18 Ajta nu'u a'íin ti ra'ancuré'a a'íjna í seíj vi'ira'a, capu tiraamuári'iste. A'áa pu já'ahua'a a'ará'a. Ra'ateichajraa á chuaata'a. A'uú pu ra'avá'ana í tumin ti raatánijte í í tihuá'ajte'e.

19 Pu'uri nu'u á'ateevi'lica'a, ajta a'íin í ti tihuá'ajte'e, uvé'ene. Ajta a'utéjche ti raaxí'epi'intare'en í tumin jime'e.

20 Ajta a'íin ti anxíj vi'ira'a ancuré'a, a'íí pu ajta a'ará'a í seica í anxíj vi'ira'a. Ayee pu tiraatá'ixaa tíjín: "Nevastara'a. Ayee pepu'u caj tinaatá'a anxíj vi'ira'a jime'e. Casí'i, a'ij nu jín raamuá'iti seica ti ayén che'atá na'a te'ará'ase anxíj vi'ira'a."

21 Ayee pu tiraatá'ixaa a'íjna í vástare'ara'an tíjín: "Xí'epi'in pej huaríj, mú'ee í pej caí ja'anáj á'itze. Rí'í pej tí'itevíj. A'íj pej jín te'ará'aste. A'íj nu jín niyen tí'imua'íjcate'en jeíhua jime'e, ííye ineetzi jemi tetá'aj huátatemua'ave'en naími'i."

22 Ajta a'íin ti hua'apua vi'ira'a ancuré'a, a'íí pu ajta yé ra'áa. Ayee pu ajta tiraatá'ixaa tíjín: "Nevastara'a, mú'ee pej piyen tinaa'íjca pe'íjna jime'e hua'apua vi'ira'a í tumin. Casí'i, a'ij nu jín raamuá'iti seica ti ayén che'atá na'a te'ará'ase hua'apua vi'ira'a."

23 Ajta a'íin í vástare'ara'an, ayée pu tiraatá'ixaa tíjín: "Xí'epi'in pej huaríj, mú'ee í pej caí ja'anáj á'itzee. Rí'í pej tí'itevíj. A'íj pej jín ra'ará'aste. A'íj nu jín niyen tí'imua'íjcate'en jeíhua jime'e, ííye ineetzi jemi tetá'aj huátatemua'ave'en naími'i."

24 Ajta nu'u a'íin ti seíj vi'ira'a ancuré'a, a'íí pu ajta yé ra'áa. Ayee pu tiraatá'ixaa tíjín: "Nevastara'a. Nee nu niyen ráamua'areeri'i pej piyen té'ējaaxiejve'e. Ayee pej tihuá'ajte'e mí seica mej mí tiu'uhuáste'en, matá'aj tiu'utzaana. Aru nain pu tí'imuaci'iti mú'eeetzi. Ayee pej tihuau'ajte'en mej mí ráahuastira'ani í imue'eri, matá'aj raaré'eseire'en t'íj tí'ic'íire. Ajta á'íyen nain timuáaci'iti mú'eeetzi.

25 A'íj nu jín tí'itzi'ine'eca'a inee. Aj nu jín ne'uun á já'ahua'a a'ará'a. Nera'ateíchejraa. Net'íj ní ra'avá'ana á chuaata'a. Ye'ecui ne'u, mú'eeetzi ti a'aa."

26 Ajta a'íin vástare'ara'an, ayée pu tiraatá'ixaa tíjín: "Mú'ee, mí pej a'ij pua'a tí'itevíj, jé'ecan pej huá'ina'ase'e. Capej tí'ítj jín nevaire'e. Tí pua'a piyen ramua'aree nej niyen

tihua'a'ajjte'en mej mi tiu'uhuáste'en ti i ayén nain tináaci'ti ineetzi, ¿ni tzaa pajta piyen ramua'areere nej neajta niyen tihua'a'ajjte'en mej mi raaré'eseire'en ti ij ajta nain tináaci'ti ineetzi?

²⁷ Tí pua'a piyen ti'ijmua'aréere, ¿a'liné 'een jín pecai piyen huaríj pej pi caí pe'uun yaúutuuaa í tumin huá'a jemi í mej tumin tí'ine'ijte nej ni a'atzu raamuá'itín? Tí pua'a piyen huáriníche'e, aj nu xaa ra'ancuré'aniiche'en í ti neetzi ne'áa netí'ij yé uvé'enen. Pe'uté'itzee huápi'i."

²⁸ 'Aj pu nu'u i ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í seica í mej vejli'i huaté'uu tijn: "Setá'aj yeehui rá'ari'i se'íjna í seij vi'ira'a, seajta raatá'an se'íjna ti tamuáamuata'a vi'ira'a tí'tiuaave.

²⁹ Matíj mena'a pua'amé í mej jeíhua tí'ijcha'íi, jaítze'e pu tihuá'aci'ti. Ayee pu té'eme mej miyen tí'ijcha'íi muá'ara'ani nain a'achú ti caj ruxe'eve'e. Majta me'ín í mej caí ti'itij ticha'íi, a'íi mú tihuá'ari'ira a'ímej í mej c'j mena'a tí'ijcha'íi mej mi caí ché'e tí'ijcha'íi muá'ara'ani.

³⁰ Seajta mú'een, setá'aj mé ya'urájrieni se'íjna í ti caí ti'itij vaire'e mé pua'acié a'u ti a'utíca'a. A'uu pu ruyeinixi'ín, ajta ancuré'ujci'ixisín a'íjna jime'e ti rajpuajtzi." Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í vástare'ara'an.

Tí'ij Dios huá'axijte'en a'ímej teitejra'a í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua

³¹ 'A'ájna xicájra'a nej jetzen yéve'ecánejsín inee, i nej neajta teáata'a jetze airáne, netí'ijtáhua'a huatasejre'en a'ímej jamuan í mej tí'ivaire'e u ta japua, naa pu seíre'e a'ame mej mi rí'i te'utasej í teite, temua'a naa. Nee nu huatéyeyjxa í ipuari japua mej mi ráamua'aree í nej inee nain jín antínmua'aree íyen chaanaca japua.

³² Matí'ij mi neetzi jemi huá'ajseire'esín najmí'ica í teitejra'a i mej íyen seijre'e í chaanaca japua. Neajta inee, ayée nu che'atá nena'a hua'apuacié huá'ajseire'esín tíj ajta ja'atí ayén hua'apuacié tihuá'ajsei í ruye'emua. A'uu pu huá'ajsej í cáne'axi sejíta'a, ajta a'íme í caurasi, ajta sejíta'a.

³³ 'Majta me'ín í mej rí'i tí'titeite, ayée mú 'een matíj í cáne'axi. Neri'irínta'a nu huá'ajseire'esín. Majta a'íme í mej a'ij pua'a tí'titeite, ayée mú 'een matíj í caurasi. Ne'úutata'a nu huá'ajseire'esín ne'ímej.

³⁴ Neajta inee, i nej í'i Rey, ayée nu tihua'utá'ixaate'esín ne'ímej í mej e'ejteí neri'irínta'a tijn: "Íy'e'e xu'u ij mú'een, mi sej rí'i tiraatá'a í niyá'upua, setá'aj siyen ra'ancuré'an í ti ayén tejá'amuaci'ti, a'ij ti tiú'uxi'epi'íntari'ihuaca'a tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca, sej si se'uun a'uteáruete a'u ti Dios é'eseijre'e.

³⁵ Ayee pu té'eme a'íné mú'een xu tinaamí netí'ij huata'í'icuataca'a. Mú'een xu seajta jaj naatá'a netí'ij huata'í'imi. Mú'een xu seajta na'ancuré'evi'ti í ruchi'itá tí'ij caí ja'atí nexí'eve'eca'a.

³⁶ Ayee xu tinaatéchejte netí'ij caí tí'titechejca'a. Netí'ij tíjcuí'ineca'a, mú'een xu seajta naatéesej. Ajta, netí'ij aiteánami'ihuaca'a, mú'een xu seajta náamuareca'a."

³⁷ 'Majta me'ín í mej rí'i tí'titeite, ayée mú tinaatá'ixaate'esín tijn: "Tavastara'a, ¿a'anajni tiyen tímuaamí tetí'ij muaasej í pej í'icuataca'a? ¿A'anajni tiyen jaj tímuaatá'a tetí'ij muaasej pej í'imi'ica'a?"

³⁸ ¿A'anajni tiyen tímua'ancuré'evi'ti í tachi'itá iteen tetí'ij ráamua'areeri'i pej caí a'ij tamuari? Ari í'i, ¿a'anajni tej tiyen huaríj tej tímuaatéchejte patí'ij caí tí'itij jín tí'titechejca'a?"

³⁹ ¿A'anajni tiyen muáamuareca'a patí'ij aiteánami'ihuaca'a na'ari tej tiyen muaatéesej patí'ij tí'icuí'ica'a?"

⁴⁰ 'Neajta inee, i nej í'i Rey, ayée nu tihua'utá'ixaate'esín tijn: "Ayee nu tejá'amuá'ixaate'e ti ayén tí'ayajna, setíj sena'a sej siyen huá'uruu a'ímej í ne'íhuamua'a, ayée xu che'atá sena'a náaruu ineetzi. Capu amín a'ij ti pua'a siyen raatévai sejí í ne'íhuara'a ti caí tí'itij jín tí'títejvee, ti caí a'atzu ruxe'eve'e."

⁴¹ 'Aj nu ni niyen tihua'utá'ixaate'esín a'ímej í mej e'ejteí ne'úutata'a tijn: "Sericu mú'een, mi ti Dios a'ij pua'a tejámuatá'asin. Sej hui ineetzi jemi sej si se'uun a'uteáruete taij tzejta'a ti Dios ayén rí'i ráaruurijte a'íjna í tiyaaru'u, majta a'ímej í mej tí'ijvaire'e, a'íme í xiéjni'ucari í mej a'ij pua'a 'een.

⁴² Sericu mú'een, a'íné caxu tinaamí netí'ij huata'í'icuataca'a. Mú'een xu seajta caí jaj naatá'a netí'ij í'imi'ica'a.

⁴³ Capu ja'atí naamuá'a. Ayee pu i 'eene'e, caxu ná'anvi'ti á ruchi'itá. Canu tí'titechejca'a. Mí seajta mú'een, caxu tinaatéchejte. Netí'ij tíjcuí'ineca'a, caxu seajta naatéesej, caxu seajta náamuareca'a netí'ij aiteánami'ihuaca'a."

⁴⁴ 'A'íi mú majta miyen tinaatá'ixaate'esín tijn: "Tavastara'a, ¿a'anajni tiyen tímuaasej pej huata'í'icuataca'a, nusu pej í'imi'ica'a, na'ari pej caí ja'atí mua'atejca'a, na'ari pej tí'icuí'ica'a, ca'ín pej aiteánami'ihuaca'a, teajta caí muaatévai iteen?"

⁴⁵ 'Aj nu ni niyen tiu'utániusín tijn: "A'íné caxu siyen raatévai sejí í ne'íhuara'a ti caí tí'itij jín tí'títejvee, sejí ti caí ruxe'eve'e, caxu seajta raatévai ineetzi."

⁴⁶ 'Majta me'ín, a'úu mú á'uju'un ti ij pua'íjti huá'uci'iti t'ij na'a rusén jime'e. Majta me'ín í mej r'i'í t'íteteite, a'úu mú á'uju'un a'u ti Dios é'esejre'e mej mi ruuri muá'ara'ani jemín t'ij na'a rusén jime'e.

26

Meti'ihuau'ixa a'ájna jime'e í mej raax'epi'íntare'en mej nu'u Jesús huatévi'i
(Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ T'í'ij Jesús raatapua'ájtaca'a ti nain tiu'utaxájtaca'a a'ájna i niuucari, aj pu i ayén ti hua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e.

² Ayen tijín:

—Xu'uri ramua'aree ti ari vejli'i a'ájna mej t'í'yesten me'ájna jime'e ti Dios ti hua'utá'uuni'i. A'atura aúche'e hua'apua xica. Ja'ati pu ajta tiu'utátuure'esin í nej'ime'e i nej neajta teáata'a jetze airáane mej mi ná'utatan cúruu jetze. —Yee pu'u ti hua'utá'ixaa.

³ Majta me'ín í mej tihuá'áijte'e teyujta'a, majta a'íime í mej tiu'ujmua'ate í niuucari jime'e ti t'í'áijta, majta í hua'avaujsi í mej Israél jetze ajtème'ecan, a'úu mú e'etiújsej i chi'ira'an jetze a'ájna ti nain jín antiújmua'aree u hua'atéyujta'a. Ayee pu ántehuaa a'ájna tijín Caifás.

⁴ A'í'í mú tiu'ujmua'atziite'eca'a a'íj mej ye'í huárini mej mi hua'ítzi jín raatévi'i me'ájna í Jesús mej mi raajé'ica.

⁵ Majta miyen t'í'iru'ixaate'eca'a tijín:

—Catu raatévi'ira mat'í'ij t'í'yeste í teite mej mi caí huataníniu'ucacu. Tí pua'a tiyen huárini, a'í'í mú taaténe'usi'ite'esin.

'Fita'a pu án ye'ájtuaa mu'úutze'en í Jesús a'ájna ti naa teáar'e
(Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8)

⁶ Ajta a'ájna í Jesús, a'úu pu a'utéveeca'a u Betania a'u ti é'eche a'ájna í ja'ati ti ayén ántehuaa tijín Simón. A'íj pu a'ín pu'een í mej majta miyen ratamua'amua tijín Tí Cá'atzaj.

⁷ Aj pu i se'íj á e'iré'ene jemín a'ájna í Jesús. 'Fita'a pu pírici ti limeeta huátisime'eca'a. Tetej limeetajra'a pu pu'ee'ne'e. Naa pu te'evé'ejistica'a ti naa teáar'e, ti ajta huápi'í t'í'ijnajche. T'í'ij Jesús huatecaíca meesa jetze, a'ín 'fita'a án pu ye'ájtuaa án mu'úutze'en.

⁸ Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e, mat'í'ij raasej a'íj ti huar'íj, jé'ecan mú huataníniu'ucacuca'a í 'fita'a jemi. Aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—¿A'í'íne'een jín á'uvej amájna í aceite?

⁹ Rí'írístaca'anche'e pu mej ráatuaanijche'en mej mi raamuá'ítinche'e jeihua í tumin mej mi hua'utá'an a'ímej í mej caí a'íj t'í'ijviicua'i.

¹⁰ Ajta a'ín í Jesús, a'í'í pu ráamuá'areeri'i a'íj mej ye'í t'í'ixajtaca'a. Aj pu i ayén tihuá'utá'ixaa tijín:

—¿A'í'íne'een jín siyen rájaaxiejvi'i se'ájna i 'fita'a? A'íj ti náaru, temua'a pu naa í'í xí'epi'ín.

¹¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. A'í'ime í mej caí a'íj t'í'ijviicua'i, maúche'e mú mú'ejmi jemi se'íre'e muá'aju'un t'ij na'a rusén jime'e. Ja'anáj ti na'a pu i 'í'írí'íríista a'ame sej siyen tihuá'utévaire'en. Mí neajta inee, canu ché'e mú'ejmi jemi se'íre'e na'ame.

¹² 'Ayee pu'u, t'í'ij a'ín 'fita'a na'avé'emejri'i ineezi, ayé pu 'een jín ayén náaru a'ájna jime'e ti na'avá'anan.

¹³ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén ti'ayajna, íiyen chaanaca japua, a'u ti na'a mej tihuá'utá'ixaate'en í teite a'íj ti Dios tihuá'irájtuaani a'í'í mú majta hua'utá'ixaate'esin a'íj ti huar'íj a'ájna i 'fita'a mej mi jeihua ra'utámua'aree.

Judás pu tiu'utá'tui av'ítzi jime'e a'ájna í Jesús
(Mr. 14:10-11; Lc. 22:3-6)

¹⁴ Ajta se'íj ti huá'a jetze ajtème'ecan í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'ájna ti ayén ántehuaa tijín Judás Iscariotes, a'í'í pu ajtá'ara huá'a jemi. A'uu pu á'uraa ti ij tiu'uxáj huá'a jamuan í mej t'í'áijta teyujta'a.

¹⁵ Ayee pu tihuá'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿A'achúni seti'íneanajchte'en ti pua'a nejamuaatátuure'en ne'ájna í Jesús?

Maraaté'ítiee í tumin. Majta raatá'a a'achú cumu seité japuan tamuáamuata'a í tumin, rumua'atí'plata.

¹⁶ Ajta iyá'uraa a'ájna í Judás. T'íj na'a a'ájna'ímua, a'í'í pu a'utéjche ti ráahuani ja'anáj ti í'í xí'epi'ín ti ij hua'utátuure'en.

T'í'ij tavá'stara'a tihua'umí a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e
(Mr. 14:12-25; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; I Cor. 11:23-26)

¹⁷ T'í'ij teja'uré'ene a'ájna xicá'ra'a í ta'amuájca mej jetzen t'í'yestehua'a mat'í'ij pan cua'acare'e ti caí cujchira'a, aj mú mi á e'iré'ene í Jesús jemi a'í'ime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Ayee mú tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿A'uné jetze mua'aráanajche tej á'uju'un tej ti rí'i tejá'uruuren í pej ráacua'ani í pan tej jín ra'utámua'aree a'ájna xicábra'a ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'i í tayaujmua'a í mej anáaté'ee muaanúnu'ihuaca'a?

¹⁸ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Serico mú'een se'ájna chajta'a. Aa xu ja'atí é'eteuni. Setá'aj siyen tiraata'ixaate'en yee: “Yee pu ti'ixa í maestro tijín pu'uri a'ájna teja'uré'ene nej nain jín raanaíjmire'en, neajta nej ra'utámua'aree a'ájna xicábra'a ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'i í tayaujmua'a mej anáaté'ee muaanúnu'ihuaca'a.”

¹⁹ Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e, ayée mú huaríj a'ij ti Jesús tiu'uta'ájtaca'a. Nain mú rí'i tiú'uruu í mej tí'icua'ani.

²⁰ Tí'ij huachúmua'ancaa, Jesús pu huatecaíca í meesa jetze huá'a jamuan í mej tamúaamuata'a japuan hua'apua mua'ará'axcaa.

²¹ Mu'uri tí'icua'acáa, tí'ij ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna, seíj ti a'amua jetze ajtème'ecan, a'íi pu nejíme'e tiu'utátuiire'esin huá'a jemi í mej tí'ajjta teyujta'a.

²² Aj mú mi huataújxiemiste í ru tzajta'a. Ma'utéjhuii mej raata'íhua'u me'íjna í Jesús, seíj ajta seíj. Miyen tijín:

—¿A'ataani a'ín pú'een? ¿Ni qui inee?

Ajtahua'a seíj ayén tijín:

—¿A'ataani a'ín pú'een? ¿Ni qui inee?

²³ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—A'íjna ti pan cua'a a'íjna jetze i tuxa'a nee jamuan, a'ii pu a'ín pú'een í ti nejíme'e tiu'utátuiire'esin.

²⁴ Ayeé pu teja'uré'enejsin ineetzi jemi i nej neajta teáata'a jetze airáane a'ij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze. Mí ajta, a'íjna jemi ti nejíme'e tiu'utátuiire'esin, jaítze'e pu raatévaire'enche'e ti caí huanú'ihuanch'e a'íné rajpuaíitzi pu a'ame huápi'i. Ché'e a'ín huataújxiemiste'en.

²⁵ Ajta a'ín í Judás, í ti hua'utátuiire'emí'ica'a, ayée pu tiraata'íhua'uri'i tijín:

—Maestru, canu xaa ne'ín pú'een, ¿ni qui necaí?

Jesús pu ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Mu'ée pej aseíj piyen tiraataxájtaca'a.

²⁶ Maúche'e mú tí'icua'a tí'ij Jesús pan tí'ij. Rí'i pu tiraatá'a í Dios, ajta ra'antítaaraxi. Aj pu i hua'uré'e'í'ipi'i. Ayen tihua'ixaate'e tijín:

—Xa'ancuré'e'í'ipi'i. Xáacua'a. A'ii pu a'ín pú'een í nehuá'ira'a.

²⁷ Ajta á'iyyen, vaasu tijáj. Tí'ijta'i rí'i tiraatá'a í Dios, a'íi pu hua'uré'í'ite. Ayen tí'ixáata tijín:

—Xa'antí'í, naíjmi'i mú'een.

²⁸ A'íjna ti urajmuuaa, a'ii pu a'ín pú'een i nexuure'e nej ra'iráxire'esin ne'íjna jime'e nej ni raanaíjmire'en a'íjna ti jín Dios ruseíj ayén te'ataújratziiri'i í jéjcua imuá. A'íj nu jín huá'a japua niuuni mu'íicaca ti ij Dios ayén tihua'utá'uuni'i.

²⁹ 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. Ayej xaa ne'u ayén ti'ayajna, íjii tíj na'a ti yú auca'ití a'ame, canu ché'e ra'antí'isin ne'íjna i já'ara'a uuva jetze ti me'ecan sino a'ájna xicábra'a ti Dios jetzen huateúra'ate'esin nainjapua í chaanaca. Aj nu xaa a'amua jamuan ra'antí'isin neajtahua'a rujéjcuatze'en.

*Jesús pu raataxájtaca'a ti a'ín Pedro ra'avé'avaata ti nu'u caí ramua'ate
(Mr. 14:26-31; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)*

³⁰ Aj mú mi seíj tiu'utáchuicaca'a í mej jín rí'i tiraatá'a í Dios. Aj mú mi a'ucíj.

A'uu mú a'ará'a Aceituunajemi, jiri ti á'utaaca.

³¹ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Íjii, ti tíca'aren, mé xu núujisin. Setiu'utatévi'ira'ata neetzi jemi. Ayeé pu té'eme tíj té'eyu'usi'i ti Dios ayén tiu'utaxájtaca'a tijín: “Nee nu i nej í Dios, a'íj nu jé'ícatan cáne'axi ti tiseíj. Majta me'ín a'ucíjxi'isin í cáne'axi.”

³² Mí neajta inee, netí'ij huatarún, áa nu a'umé'e na'ame u Galilea. Amuacaí nu ará'aiiixa, seajta á'iyyen mú'een.

³³ Ajta a'ín í Pedro, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—Capu amín a'ij ti pua'a naíjmi'i metiu'utatévi'ira'ata mi seica mú'etzi jemi. Canu ja'anáj niyen rini inee.

³⁴ Aj pu í Jesús ayén tiraatá'ixaa tijín:

—Ayeé nu tí'imua'ixaate'e ti ayén ti'ayajna, íjii tíca'a, tí'ij caí xi huajíjhuan í gallo, huaíca pej piyen tína'avé'avaata yee pej nú'u caí nemua'ate.

³⁵ Mí ajta a'ín Pedro, ayée pu tiraatá'ixaa ca'anín jime'e tijín:

—Tí pua'a ayén tiú'ujxe'eve'e nej á jamuan huámi'ini, capu amín a'ij. Canu ja'anáj niyen tímua'avé'avaata yee nej caí muamua'ate.

Majta me'ín í seica, ayéé mú che'atá mena'a tiu'utaxájtaca'a.

Jesús pu raatéjhuaú í Dios jemi a'ujna u Getsemaní

(Mr. 14:32-42; Lc. 22:39-46)

³⁶ Aj pu í á'uraa a'íjna í Jesús, majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. A'uu mú a'ará'a, huastari jemi, ciyej ti e'eré'evee ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Getsemaní. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Yé xu' u tité'en mú'een, iiyecuí. Neajta inee, mé nu'u vejl'i a'atanéjsin nej ni raatéjhuauni í Dios jemi.

³⁷ Aj pu í á'uraa. Huaja'uv'i'iti a'ímej, a'íjna í Pedro, ajta a'ímej í mej hua'apua, í mej yaújmua'ame'en pú'een a'íjna í Zebedeo. Ajta á'iyen a'ij pua'a raatá'a í ru tzajta'a. Jé'ecan pu huataújxiemiste.

³⁸ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Jé'ecan pu caí nú'uca'anisti'í yú ne tzajta'a. Huápi'i nu nexieemiste'e. Cu xiee nej kuj mi'ini. Yé xu huateáturan mú'een iíye. Seuche'e xu atanéjne'ere nee jamuan.

³⁹ A'atzu pu a'imuá ájca'í yee a'uré'ene. Tí'ij í é'ejtunutaca'a á chuaata'a. Aj pu í ayén tirájhuaaviiri'í í Dios tijín:

—Dios pej ní'ya'upua, najjmi'í pu ri'iri mú'eetzi jemi. Tí pua'a peti'itá'acare'en ti caí ayén tí'ineci'iti a'íjna ti a'ij pua'a 'een, í nej jín rajpuaíitzi na'ame. Na'ari caí, ché'e caí ayén 'eene'en netj'í'ijxe'eve'e inee, sino patj'í'ijxe'eve'e.

⁴⁰ Aj pu í á e'iré'ene a'u mej a'uté'uuca'a í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Mu'uri í'icu'utzuca'a. Tí'ij hua'ujiste, aj pu í ayén tiraata'íhua'uri'í a'íjna í Pedro tijín:

—¿Ni tzaa pecai té'eviica'í pej atáneere nee jamuan a'achú cumu sei hora?

⁴¹ Seuche'e xu atanéjne'ere, seajta setá'aj raatéjhuauni í Dios jemi tí'ij caí tejamuáaci'iti tí'itj'í í sej jín auteáturan í Dios jemi. Ayee nu tejá'amua'ixaaate'e. Mú'een xu xaa huateújca'anen í ru tzajta'a. Mí ajta caí, capu á'amuaca'anisti'í.

⁴² Ajta á'uraa. Ajtahua'a ayén tirájhuaaviiri'í í Dios tijín:

—Dios pej ní'ya'upua, tí pua'a caí a'ij tí'iri'iri ti i caí ayén tí'ineci'iti a'íjna í nej jín rajpuaíitzi na'ame, ché'e ayén 'eene'en patj'í'ijxe'eve'e mú'ee.

⁴³ Tí'ijtahua'a á e'iré'ene. Ajtahua'a pu huá'uteu, mecu'utzúca'a, a'iné jéihua pu huá'amua'itijca'a í cutzi.

⁴⁴ Aa mú a'uteájturaa a'ímej í mej cu'utzuca'a. Huaicacajetze pu ajtahua'a u á'ume í Jesús. Ajtahua'a pu raatéjhuaú í Dios jemi. Ayee pu che'atá na'a tirájhuaaviiri'í a'ij ti amuacaícan tiraatáhuaviiri'í.

⁴⁵ Tí'ij ajtahua'a á e'iré'ene a'u mej a'uté'uuca'a a'íme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Pu'uri íjii, sej huápi'í rucu'utzive'e. Pu'uri íjii sej huácu'utzú, seajta huaújse'upe'en. Casi'í, pu'uri áuche'e. Pu'uri a'ájna teja'uré'ene ti ij a'ín hua'utátuure'esin í ne jíme'en, i nej neajta teáata'a jetze airáne mej mi naateevi'í a'íme í mej a'ij pua'a rici.

⁴⁶ Xá'ajhuixi'í. Che'eré ticu. Pu'uri e'evé'eme a'íjna ti ne jíme'en tiu'utátuure'esin.

Mat'ij raatéevi'í me'íjna í Jesús

(Mr. 14:43-50; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Aúche'e pu tí'ixajtaca'a tí'ij a'ín Judás á e'iré'ene. A'íjna í Judás, a'í pu huá'a jetze ajtéme'ecan a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua mua'ará'axcaa. Jéihua mú teite jamuan huajú'ucaa. Seica mú tiu'í'isime'e í nahuaa ti rux'í'ejta'a te'ejcamíimijmee, majta seica ciyej tiu'í'í í mej jín huá'ucu'í'ini. Najjmi'íca mú huata'áajtaca'a a'íme í mej tí'ajta teyujta'a, majta í huá'avaujsimua'a í teite.

⁴⁸ Ajta a'ín ti hua'utátuui a'íjna í Jesús, amuacaí pu tí'ihuaújmua'atzii a'ij ti ye'í huárini mej mi ráamua'aree ja'atí ti a'ín pú'een í Jesús. Ayen tijín:

—A'íjna ne'u, í nej ru'itépí'itze'esin net'í'ij raatateújte'en, a'ii pu a'ín pírici. Setá'aj hui raatéevi'í.

⁴⁹ Jíme'en pu'u a'ará'a, aj pu í ajteáxiireca'a a'u ti a'utéveeca'a a'íjna í Jesús. Ayee pu tiraatateújte tijín:

—¿A'iné pena'a, Maeestru?

Ajta ru'itépí'itze.

⁵⁰ Aj pu í ayén tiraatá'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Ne'amiigu, ¿ni pe'íjna jín piyen yé vé'eme? —Yee pu'u tiraata'íhua'uri'í.

Majta me'ín í seica, a'í mú ajteáxiireca'a jemin. Mat'ij mi raatéevi'í.

⁵¹ Mat'ij raateevi'i, aj pu i seǵ ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'í pu rú'ijcupi í runahuaa ti rux'ejta'a te'ejcam'ímijmee. Aj pu i ru'itéjtze a'íjna í ti ravaire'e a'íjna ti tihua'áijte'e u teyujta'a. Ti'ij jí ra'ajta'veijcheca'a í naxaira'an.

⁵² Ajta Jesús ayén tiraata'aj a'íjna í ja'ati tijín:

—Ucárujte'e mua'anáhuaa, a'íné ti pua'a piyen ru'ijcuta mua'anáhuaa, a'í mú majta muaajé'icatan nahuaa jime'e.

⁵³ ¿Ni ayén timuá'amitiejte'e mú'heetzi ti ayén ruxe'eve'e pej piyen huárini?

'Casi'i, ti pua'a niyen raatáhuavii í ti n'íya'upua, a'í pu raay'íiti ti hua'uta'áijte'en a'ímej í mej tí'ivaire'e u ta japua mej mí ave'ecané menaatevaire'en. Majta me'ín, a'í mú miyen a'ará'axcan a'achú cumu huaícate vi'íra'a.

⁵⁴ 'Aru ti pua'a hui niyen huárini, capu ché'e huatá'iristarari ti ij ayén araúrasten a'ij ti té'eyu'usil'í í yu'uxari jetze ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej miyen náaruuren.

⁵⁵ Aj pu i Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'í í teite tijín:

—¿Ni siyen yé ve'eju'un se'íjna jime'e í nej niyen hua'uré'eseire'esin í teite mej mí hu-aténe'use'en í gobierno jemi? ¿Ni se'íjna jín tiu'í'isin í nahuaa ti rux'ejta'a te'ejcam'ímijmee, seajta ciyej tiu'í'isin sej sí naateevi'í?

'Nain tújca'ari tzajta'a ti yú e'iré'ene, a'úu nu a'utéveeca'a teyujta'a. Netejá'amuamua'atehua'a nu ná'aye'í. Mí seajta mú'een, caxu ja'anáj naateevi'í se'újna. ¿A'íné 'een jín siyen rici íjii?

⁵⁶ Ayeé pu nain tiuju'umé'e a'ame ti i ayén araúrasten a'ij mej mejm'í tira'yuy'uxaca'a í yu'uxari jetze a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'axcaa, naími'í mu'u mí á yaúurie. Mat'ij mí huataúruu.

A'í mú ya'uv'íiti í Jesús huá'a jemi í jueesi

(Mr. 14:53-65; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Majta me'ín í mej raateevi'í me'íjna í Jesús, a'úu mú ya'uv'íiti me'íjna jemi í Caifás, a'íjna ti nain jín antiújmua'aree teyujta'a. Majta me'ín í mej tiú'ujmua'ate í niuucari ti tí'áijta, majta me'ín í huá'avaujsimua'a, a'úu mú majta e'tiújseire'eca'a a'ut'í a'utéveeca'a a'íjna í Caifás.

⁵⁸ Ajta a'íjna í Pedro, a'atzu pu a'ímuá raavá'rajme'e a'íjna í Jesús. A'uu pu vejli'í a'ará'a a'u ti já'íta'a e'eráyaujta'a, a'u ti e'irájca a'íjna ti nain jín antiújmua'aree teyujta'a. A'uu pu ajta a'uteájrupi. Aj pu i huá'a jamuan a'ujyejxi a'ímej í mej tí'icha'íi ti ij ráamua'aree a'ij ti tejaumé'e a'ame.

⁵⁹ Majta me'ín mej tí'áijta teyujta'a jamuan naími'í í hua'ajueesi, a'í mú rahuauca'a í hua'ítzi í mej jín Jesús jetze te'ujpuá'ajte'en ti ayén hua'utá'an mej mí raajé'ica.

⁶⁰ Mu'íiti mú á'ujca'anejca'a mej hua'ítzi jín té'antzaahuate'en. Capu amín a'ij. Camu tí'itij huáteu í mej jín jetzen te'ujpuá'ajte'en.

A'atzu á'ateevi'íca ti ayén tí'irici. Aj mú xaa me'ín í mej hua'apua mú á e'iré'ene.

⁶¹ Ayeé mú tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayeé pu yeehui tiu'utaxájtaca'a amíjna mi tevi a'íjna jíme'en yee: “Nee nu raay'íiti nej raaté'uuna a'íjna í teyuu ti chí'ira'an pú'een í Dios, ajta nu'u ajta rá'ajtaahua huaíca xicaj tzajta'a.”

⁶² Aj pu i seǵ ájchee. A'ii pu a'ín pú'eene'e í ti nain jín antiújmua'aree u teyujta'a. Ayeé pu a'ín tiu'uta'íhua'uri'í í Jesús tijín:

—¿Ni pecaí a'ij pena'a tiu'utániusin? ¿Ti'ítajni pú'een a'íjna í mej jín té'antzaahuate'e mú'heetzi jemi?

⁶³ Ajta a'ín í Jesús, capu tí'itij a'ij tiu'utaxájtaca'a. Ajta a'ín ti nain jín antiújmua'aree í teyujta'a, ayéé pu tiraatá'ixaa tijín:

—Ayeé nu tí'ímua'áijte'e niuucajtze'en í Dios patá'aj taatá'ixaate'en ja'atí pej pú'een. ¿Ni mú'ee pe'ín pírici a'íjna í tí'yaujra'an í Dios?

⁶⁴ Jesús pu ayén tiu'utataniú tijín:

—Mú'ée pej piyen raataxájtaca'a. Mí neajta inee, ayéé nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén tejaumé'e a'ame. Mú'een xu neseira'a xá'aju'un ineetzi í nej neajta teáata'a jetze airáne net'íj án huatéyejxa r'í'irínta'an a'íjna í ti nain jín antiújmua'aree u ta japua, seajta neseira'a xá'aju'un net'íjta'íhua'a yé ve'ecáanen í jaitiri jetze.

⁶⁵ Ajta a'ín í ti nain jín antiújmua'aree í teyujta'a, a'í pu ra'antisiújtza'an í rusiicu'u mej mí ráamua'aree ti a'ín huataniú'ucaca'a. Ayeen tijín:

—A'ij pu pua'a tí'ixa í Dios jemi. Capu ché'e ruxe'eve'e mej mí seica té'antzaahuate'en jemin. ¿Ni caí ayén tí'ayajna? Casi'i, xu'uri ráanamujri'í ti ayén a'ij pua'a tí'ixa í Dios jemi.

⁶⁶ ¿A'íné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi?

Majta me'ín í seica, miyen tijín:

—Ayeé pu tiraavíjte'e ti huámi'ini a'íjna jime'e.

⁶⁷ Aj mú mi ra'arátzjmua'axi á néerime'ara'an jetze, majta ra'itéevajxi í rumuájca'a jime'e. Seica mú majta ru'itée'ara'a.

⁶⁸ Majta miyen tiraatá'ixaa tíjín:

—Taata'ixaate'e mú'ee mi pej nu'u i'í Ciríistu'u, ¿a'ataani mu'ititéjvee?

Pedro pu ra'avé'avaataca'a ti nu'u caí ramua'ate í Jesús

(Mr. 14:66-72; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-57)

⁶⁹ Ajta a'íin í Pedro, a'úu pu anu'uhuátacatii já'ita'a ti e'eráyaujta'a í chí'ita. Ajta seij uteájrupi, í ti ravaire'e a'íjna í teyujta'a ti antiújmua'aree. 'Íita'a a'íjna. Aj pu í á e'iré'ene jemin. Ayeé pu tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—Mú'ée pej pajta á'uche'ecane'e pe'íjna jamuan, ti Galilea é'eme'ecan.

⁷⁰ Ajta a'íin Pedro, seicié pu tiraatá'ixaa mej seíraca'a í seica, ayén tíjín:

—Canu ramua'aree a'ij pej ye'í tí'ixa.

⁷¹ Aj pu í ájchee. Pu'uri huiiramé'eca tá'apueerta. Aa pu a'utéechaxi.

Ajtahua'a seij raasej 'íita'a. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa í teite í mej a'uun a'uráte'eca'a tíjín:

—Amíjna mi tevi, a'íi pu xaa á'uche'ecane'e jamuan a'íjna í Jesús, Nazarét ti é'eme'ecan.

⁷² Ajtahua'a pu seicié tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro. Niuucajtze'en pu jín ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu ramua'ate ne'íjna í tevi.

⁷³ A'atzu á'ateeví'ica, majta me'ín í mej e'eré'ete'ecaa, a'íi mú á e'iré'ene vejli'i jemin. Ayeé mú tiraatá'ixaa tíjín:

—Mú'ee pej xaa huá'a jetze ajtème'ecan. Tu'uri ramua'aree te'íjna jime'e a'ij pej ye'í te'enrú'u.

⁷⁴ Ajta á'iyen Pedro ayén a'utéjche ti ayén rájhuavii í Dios ti nu'u Dios ayén puajtzi raatá'an ti pua'a caí ayén tí'ayajna. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa niuucajtze'en í Dios tíjín:

—Canu ramua'ate nemíjna mi tevi.

Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu í huajíjhua'a a'íjna í tecuaara'í.

⁷⁵ Tí'ij jí á'iyen Pedro ra'utámua'areeri'í a'ij ti Jesús amuacá tiraatá'ixaa ti jíme'en yee: "Tí'ij nu'u caí xí huajíjhua'a í gallo, ayée pej nu'u huaíca piyen tina'avé'avaata yee capej nemua'ate."

Aj pu'í huirájjraa. Jé'ecan pu a'ij pua'a raatá'a. Tiuiyjeinejjraa huápi'í.

27

Meti'utátui me'íjna í Jesús í Pilato jemi

(Mr. 15:1; Lc. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Yee ruijmua'a yee, aré'apua'a, a'íime í mej tí'aijta teyujta'a, majta huá'a vaújsimua'a í teite, a'íi mú raax'epi'intare rujímua'a a'ij mej ye'í huá'ini mej mi raajé'ica í Jesús.

² Mara'anáaji'ici'e í muájca'are'ara'an jetze, mat'íj mi ya'uví'ti. Aj mú mi raatátui a'íjna í tajtuhuan, ti ayén ántehuaa tíjín Pilato.

Judás pu nu'u e'ecaújcua'imín

³ Ajta a'íjna í Judás, tí'ij ráamua'areeri'í tíjín puajtzi mú raatá'asin í Jesús, jé'ecan pu a'ij pua'a raatá'a. Ajta, yaúutuua huá'a jemi a'íjna í tumín ti seité japuan tamuáamuata'a ará'ase. Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íimej í mej tí'aijta, ajta a'íimej í huá'a vaújsimua'a tíjín:

⁴ —Nee nu auteájturaa í Dios jemi a'iné nejmuaatátui ja'atí ti caí tí'itíj jín até'itzea'ara sej si raajé'ica.

Majta miyen tiraatá'ixaa tíjín:

—Capu a'atzu ta jetze ruxe'eve'e itejmi. Mú'ee pej pú'eene'e.

⁵ Aj pu í Judás á ye'ejhua'axi í tumín á chuaata'a a'ujna teyujta'a. Tí'ij jí á'uraa. Tí'ij í mé já'ahua'a e'ecaújcua'imín.

⁶ Majta me'ín í mej tí'aijta teyujta'a, a'íi mú raaré'ejepi me'íjna í tumín. Majta miyen tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Capu a'ij tiu'utá'aca tej yeúutuuaani a'íjna í tumín a'u ti á'ujseire'e í tumín teyujta'a ti me'ecan, a'iné a'íi pu a'ín pú'een í tej jín tiu'unájchitaca'a tej ti yá'urieeni í xúure'e.

⁷ Mat'íj mi miyen raax'epi'intare a'ij mej ye'í huá'ini me'íjna jime'e í tumín. Ayeé mú me'íjna jín chuej huánanaí mej miyen ratamuá'amua tíjín chuej ti japuan tí'imíjhua'a a'íjna ti xa'ari tí'ita'ahuaca. Ayeé mú rax'íeve'eca'a mej mi me'uun hua'avá'anaamuan a'íimej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

⁸ Ayeé mú majta ratamuá'amua tíj na'a a'ájná'imua ti yú e'iré'ene tíjín chuej mej japuan ra'uré'exire í xúure'e.

⁹ A'ájna'imua pu araúraste a'ij ti ajmí'i tiraataxájtaca'a a'ájna í Jeremías teecan ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a tijn: "A'íime í mej Israél jetze ajtémecan, ayée mú raax'epi'intare mej tiraanájchite'en a'achú cumu seité japuan tamuáamuata'a tumín ti i'i plata ti ij a'áin hua'utátuui're'en a'ájna í ja'ati. Majta á'iyen raaré'je'ipi me'ájna í tumín.

¹⁰ Ayeé mú majta huarj tijn tinaata'áj í tavástar'a. Chuej mú huánanai a'u ti tí'imijhuacare'e a'ájna ti xa'ari tí'ita'ahuaca."

T'ij Jesús a'uun a'utéveeca'a a'ájna jemi í Pilato

(Mr. 15:2-5; Lc. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Ajta a'áin í Jesús, a'tú pu a'utéveeca'a jemin a'ájna í tajtuhuan. Aj pu i a'áin tajtuhuan ayén tiraata'íhua'uri'i tijn:

—¿Ni mú'ee pe'ín pú'een í pej hua'arey a'íme í mej Israél jetze ajtémecan?

Ayeé pu tiu'utaniú a'ájna í Jesús:

—Aa ní'íjtá ne'u, a'ij pej ye'í tí'ixa mú'ee.

¹² Mí ajta a'áin Jesús, mat'ij jetzen te'ujpuá'ajte a'íime í mej tí'aijta teyujta'a, majta huá'avaujsimua'a, capu tí'itj xajtaca'a.

¹³ Aj pu í Pilato ayén tiraata'íhua'uri'i tijn:

—¿Ni pecai piyen huá'unamuajri'i í mej jéhua mú'etzi jetze te'ujpuá'ajte?

¹⁴ Ajta a'áin Jesús, capu tí'itj xajtaca'a. Capu ajta seicé tiu'utaxájtaca'a, ní sejí jime'e í mej jín jetzen te'ujpuá'ajte. A'íj pu jín, jé'ecan pu a'ij yá'useijraca'a a'ájna í tajtuhuan.

Mat'ij me'ájna jín ra'uxáje í Jesús ti ij huámi'ini

(Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

¹⁵ Ajta a'ájna mat'ij tí'yestejca'a í teite, ayée pu tí'ijri'irejca'a a'ájna í tajtuhuan ti ayén sejí huatátuaani ti aiteánami'i, ja'atí ti na'a mej raatáhuavii.

¹⁶ Ajta sejí aiteánami'ihuaca'a ti ayén ántehuaa tijn Barrabás. Naími'i mú ramua'atejca'a me'ájna í Barrabás, ti a'ij pua'a tí'itevistaca'a.

¹⁷ Mat'ij ajteáxiireca'a jéhua í teite, Pilato pu ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijn:

—¿A'íné setí'ijxe'eve'e mú'een? ¿Ni qui neraatátuaani ne'ájna í Barrabás, na'ari nemájna mí Jesús, í ti jee í'í Ciri'istu'u?

¹⁸ Ayeé pu tihua'uta'íhua'uri'i a'íné ayée pu ráamua'areeri'i tijn mará'achueere'eca'a í Jesús. A'íj mú jín raatátuui'i í tajtuhuan.

¹⁹ A'úche'e pu huatecaíca í ipuari japua a'ájna í Pilato tí'ij íra'ara'an ayén tiraata'í'iri'i tijn: "A'ij nu pua'a tí'umaaraca'a ne'ájna jime'e í tevi ti caí ja'anáj tí'itj jín auteájturaa. Jéhua nu rajpuajztica'a jii ne'ájna jime'e. Capej tí'itj jín jetzen tí'ijpuá'ajte'e."

²⁰ Majta me'ín í mej tí'aijta u teyujta'a, majta a'íime í huá'avaujsimua'a, a'íi mú ca'aníjra'a hua'utá'a í teite mej mí miyen rájhuavii í tajtuhuan ti ij a'áin huatátuaani a'ájna í Barrabás. Ayeé mú majta tirájhuvii'i ti ij a'áin tiu'utá'an mej mí raajé'ica me'ájna í Jesús.

²¹ Ajtahua'a pu ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijn:

—¿A'íné setí'ijxe'eve'e mú'een? ¿A'atajni naatátuaani a'íme í mej hua'apua?

Ayeé mú tiu'utaniú tijn:

—Barrabás.

²² Aj pu í Pilato ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijn:

—¿Ari mí Jesús, a'íné tí'itj jín neráaruuren?

Naími'i mú miyen tiu'utaniú tijn:

—Patá'aj rá'utatan cúruu jetze.

²³ Pilato pu ajtahua'a ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijn:

—¿A'íné 'een jime'e? ¿Tí'itájni jín auteájturaa tej ti tiyen ráaruuren?

Aj mú mí jaitze'e ca'anín jín huajjhuaca'a tijn:

—Patá'aj rá'utatan cúruu jetze.

²⁴ Pilato pu rú'umua'areereca'a ti caí a'ij tí'iri'iri huá'a jemi, sino mu'uri tén autéhuijsime'e mej tiu'ujne'usite'esin chá'a mena'a. A'íj pu jín anaújmuajte jaj jime'e mej seíraca'a í teite. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Canu ne'ín pú'een í ti raajé'ícatan amájna mí teáata'a, sino mú'een xu'u pú'een.

²⁵ Naími'i mú miyen tiu'utaniú tijn:

—Ché'e ayén éene'en ti titáaci'iti ítejmi, ajta ti tihua'uci'iti í tayaujmu'a'a a'ájna jime'e í tej raajé'íca.

²⁶ Aj pu í Pilato raatátuaa a'ájna í Barrabás huá'a jemi. Ajta raata'ajtaca'a mej ra'ítévajxi'in me'ájna í Jesús. Aj pu i hua'utátuui mej mí rá'utatan.

²⁷ Aj mú mí me'ín xantaaru'u ya'ujáj a'ájna ti tajtuhuan e'irájca. Majta hua'utajé najjmi'ica í ruxí'ej xantaaru'u mej mí tiújseire'en jemin í Jesús.

²⁸ Mat'ij mí tiraacá'ari'iri'i nain í ti tí'itéchejca'a. Majta síicu'uri mú ru'ucáachejte ti pá'uvi'i, ti neána jime'e.

²⁹ Majta curuun mú raateátaave ti tzicare'e jime'e cistíjhuaca'a. A'íj mú ra'avé'erujti'iri'i. Majta, itz'ij mú ru'it'éehuite ri'irínta'an.

Aj mú mi títunutaxi jemin. Ayee mú tirá'uxieehuari'iri'i tijín:

—¿A'iné pena'a, mú'ee pej tihuá'aijte'e a'ímej í mej Israél jetze ajtème'ecan?

³⁰ Majta ra'atétz'ijmua'axi, majta rajví'i me'íjna í itz'ij. Mu'íi mú ra'avé'evajxi án mu'útze'en me'íjna jime'e.

³¹ Mat'íj rá'uxieehuari'ira, aj mú mi rú'ijchuiiri'i me'íjna í síicu'uri ti pá'uvi'i, ti neána jime'e. Majta ru'ucáachejte í síicu'ure'ara'an. Mat'íj mi ya'ujáj mej mi rá'utatan í cúruu jetze.

Merá'utatai me'íjna í Jesús í cúruu jetze

(Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Mat'íj aujú'ucaa, seij mú antinájcheca'a ti seij chuejra'a japua é'eme'ecan ti ayén téja'arájtehuua tijín Cirene. Ajta a'ín í teáata'a, ayée pu ántehuaa tijín Simón. Aj mú mi raata'ajte ti a'ín rá'anchueeni cúrujra'an í Jesús.

³³ Mat'íj mi me'uun a'ará'a a'u ti ayén téja'arájtehuua hua'aniuua jime'e tijín Gólgota. Gólgota, ayée pu huataújmua'a tijín Mí'ichí Mu'uta.

³⁴ A'u mú raatá'a ti'it'ij ti raayé'en, viinu ti antzináj ti ranaxca. T'íj ra'ajtamua'a, capu ra'í'imi'í já'araa.

³⁵ Mat'íj mú rá'utatai í cúruu jetze. Majta, huáhuajcaca'a mej ti'ihuaújmua'itín tetej jime'e mej mi ráamua'aree ti'it'ij ti a'ij raci'iti seij ajta seij í cixure'ara'an í Jesús. Ayee mú titeeré'ujpíjite.

³⁶ Majta a'ujrá'aseca'a mej mi ráacha'íin.

³⁷ Majta taabla c'lieene'en aúutatai a'utí á'ujmu'u í Jesús. Ayee mú amuacá ra'uyú'uxaca'a í taabla jetze a'íjna í mej jín jetzen te'ujpuá'ajte tijín: "A'ii pu a'ín pú'een í Jesús, í ti hua'arey a'ímej í mej Israél jetze ajtème'ecan."

³⁸ Majta jamuan huá'utatai hua'apuaca í nahua'ari. Seij mú aúutatai ri'irínta'an í Jesús, majta í seij, úutata'an.

³⁹ Majta me'ín í mej a'uré'enineica'a, mat'íj raasej, a'íi mú aicámu'uvajra mej cáí rá'acu'uvejca'a. A'íj mú pua'a tí'ijjeeveca'a.

⁴⁰ Miyen tijín:

—Mú'ee, mi pej nu'u raaté'uuna í teyuu, pajta nu'u hua'íca xica jín pajtáhua'a rá'ajtaahua, aísí ne'u, patá'aj asej ajapua huáníuuni. Tí pua'a mú'ee pe pe'ín pú'een í yaujra'an í Dios, acájra'a hui amíjna jetze mi cúruu.

⁴¹ Ayee mú che'atá mena'a tirá'uxieehuari'iri'i a'íme í mej tí'ajta teyujta'a, majta a'íme í mej tíu'ujmua'ate í niuucari jime'e ti tí'ajta, majta huá'avaujsimua'a.

⁴² Ayee mú tíu'utaxájtaca'a tijín:

—Amí pu ari huá'a japua huaniú í seica. Mí ajta amín, capu raay'íiti ti rujapua huáníuuni. Amí pu nu'u tarey itejmi í tej Israél jetze ajtème'ecan; ché'e amín acájra'ani mi cúruu jetze. Aj tu xaa rá'antzaahuate'esin.

⁴³ A'íi pu hui nu'u rá'atzaahuate'e í Dios. Ché'e Dios japuan huáníuuni íjii ti pua'a ayén raxí'eve'e a'iné ayée pu amín tíu'utaxájtaca'a ti jíme'en yee: "Nee nu'ne'ín pú'een í yaujra'an Dios."

⁴⁴ Majta me'ín í mej jamuan huajú'ucaa, a'íi mú miyen che'atá rá'uxieehuari'iri'i.

Jesús pu huam'íi

(Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ T'íj a'ájna teja'uré'ene a'atzaj tacuarixpua, aj pu'í huateática'areca'a nainjapua í chuej.

⁴⁶ T'íj teja'uré'ene a'ájna já'íta'a tacuarixpua, aj pu í Jesús ca'anín jín huajjhuaca'a í runiuua jime'e tijín:

—Eloi, eloi, ¿lama sabactani?

A'íjna í niuucari, ayée pu huataújmua'a tijín: "Mí pej ni'í Dios, mi pej ni'í Dios, ¿a'iné 'een jín pí nejaúurie?"

⁴⁷ Seica mej me'uun huaté'uuca'a meráanamujri'i. Ayee mú tíu'utaxájtaca'a tijín:

—A'íi pu hui huatajé a'íjna í Elías í ajm'íi Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

⁴⁸ Jíme'en mu'u miyen tíu'utaxájtaca'a, aj pu í seij a'utiéchejraa. Tí'it'ij pu u a'uvé'etii ti urájta'ati. Ajta raateáru'une nahuáj jime'e ta'antzíjví'i. Ra'antíj'íci'e c'íjej jetze, aj pu í rá'ajchui ti ij Jesús huayé'en a'íjna jetze.

⁴⁹ Majta seica, ayée mú tiraatá'ixaa tijín:

—Ché'e ayén éne'en. Aísí ti pua'a yé tanén a'íjna í Elías ti ij a'ín ra'acájtuaani.

⁵⁰ Ajta a'íjna í Jesús, ajtahua'a pu ca'anín jín huajjhuaca'a. Aj pu í huam'íi.

⁵¹ Ajta a'íjna í cixuri ti itz'ijhua, a'uun ti huatávivijme'eca teyujta'a, jíme'en pu'u huam'íi a'íjna í Jesús, aj pu í já'íta'a acásíujtza'an. Ajta huatéujca'atzíjxi í chuej, ajta já'íta'a a'utátapuaj í tete.

⁵² Ajta te'entaújcuunaxi a'u mej e'leve'enámi'ihuajme'ecaa í mej huácuii.

Dios pu ajtahua'a hua'utátiste í huá'axiejniu'uca mu'icáca í mej huácuii, a'ímej í mej mejm'i'í ra'ará'astijre. Majtahua'a mú í'irúuri muá'araa.

⁵³ Majta aítacáj a'u mej e'leve'enámi'ihuajme'ecaa. Majta me'ín, t'í'ij huatarúj a'íjna í Jesús, a'í mú a'uteájrupi u chajta'a. A'uu mú a'utase'íjre jemin í teite í mej mu'íi.

⁵⁴ Ajta a'íjna hua'acápitan í xantaaru'u í mej anxíte ará'axcaa, majta í mej jamuan tí'icha'íica'a, nain mú tiu'uséj a'ij ti tiu'ur'íj, ajta ti huateújca'atzijxi í chuej. Jé'ecan mú tiu'utáatziin. Majta miyen tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Tari'í pu a'ín pú'eene'e yaujra'an í Dios.

⁵⁵ Majta seica, á mu'u imuá a'uté'uu meti'iseíracaa í mej 'uucca. Mi'í mu'íi. A'í mú á'ujjuhua'ane'e me'íjna í Jesús jamuan tíj na'a ti u a'arájraa u Galílea, majta í mej ravaire'ecaa tíj na'a ti ayén ruxe'eve'e.

⁵⁶ A'í mú a'ín pú'een: a'íjna í María, Magdala tí é'eme'ecan, ajta se'íj ti ayén che'atá ántehuaa tíjín María. Hua'anaana pu pú'een a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í José. Se'íj pu ajta huá'a jamuan a'utéveeca'a, a'íjna ti hua'anáànaj a'ímej yaújmu'a'ame'en a'íjna í Zebedeo.

Mera'avá'ana me'íjna í Jesús

(Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ T'í'ij ari huachúmu'a'ancaa, se'íj pu á e'iré'ene ti Arimatea é'eme'ecan. Chíjteaani pu pírici a'íjna. Ayee pu ántehuaa tíjín José. A'í pu ajta rá'atzaahuate'ecaa a'íjna í Jesús.

⁵⁸ A'í pu á e'iré'ene jemin a'íjna í Pilato. Ajta rájhuaviiri'í ti a'ín raatátuiire'en tévira'an í Jesús teecan. Ajta a'ín Pilato tiu'uta'ájtaca'a mej nu'u raatátuiire'en.

⁵⁹ Ajta José, tí'iquí ra'acájtí ti tévira'an. Ajta ra'iré'e'íjcataca'a saavana jime'e ti jéjcaa.

⁶⁰ A'í pu aúchén ruuré'íjche u téte'e í tete tzajta'a. A'í pu í'a'ara'an mej mí me'uun ra'avá'anan tí'ij huámi'ini. Mí ajta, a'ú pu ru'utéete tévira'an í Jesús teecan. Ayee pu a'íjna jín huar'íj, aj pu í ru'ujná tetej jime'e ti sic'íra'ra'a. Ajta á'uraa.

⁶¹ Ajta a'íjna í María, Magdala tí é'eme'ecan, ajta í se'íj, í María, a'ú mú a'uté'uucca'a a'íjna vejlí'í ta'iráninei a'u mej ya'utéte.

A'íme mej tí'icha'íica'a a'utí Jesús e'evé'enámi'ihuaca'a

⁶² Yee ruijmu'a'a yee, mat'í'ij meri r'í'í huaújruu mej mi huaújse'upe'en, a'íme í mej tí'íajta teyujta'a, majta me'ín í fariseo, a'í mú á e'iré'ene jemin a'íjna í Pilato.

⁶³ Ayee mú tiraatá'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, ayée tu ra'utámua'areeri'í ti ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í tí'íhuaitacare'e. Tí'í'ij auj ruurica, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín: “Hua'íca xicaj nu jetze huatarújsin.”

⁶⁴ A'íj pu jín, ayée tu tí'íjxe'eve'e pe'íj raata'ájtaca'a mej mi tiu'ucha'íin a'u ti e'evé'enámi'í ajta caí mú á'ume'en hua'íca xica. Na'ari caí, í'iri'iri mej e'ire'enén, meraanáhu'a'an í tévira'an a'íme í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e. Aj mú xaa miyen hua'ítzi jín tí'íhu'utá'ixaaate'esin í teite tíjín pu'uri huatarúj. Ajta jaitze'e pu a'ij pu'a'a té'eme caí tí'íj amuacáí ayén tiu'uhua'ítaca'a a'íjna jime'e ti ayén nu'u yaujra'an pú'een í Dios.

⁶⁵ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Pilato tíjín:

—Ayee pu té'eme. Metí'icha'íj mú muá'aju'un. Sericu mú'een, seajta ru'ujjáxu'umua'an xarij jime'e, ajta júmi'inari jime'e, a'íj se'íj tiraay'í'iti ti ij caí ja'atí ramuari'e í tévira'an.

⁶⁶ Mat'í'ij mí a'uc'íj. Majta r'í'í ráaruu xarij jime'e, majta júmi'inari jime'e ti ij caí ja'atí ra'antácuuna. Majta u hua'utehuu a'ímej í mej tí'ícha'íi.

28

T'í'ij Jesús a'itá'raa huá'a tzajta'a í mi'íchite

(Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ T'í'ij mú á'ume a'íjna í xica mej jetzen ruse'upi, tapuá'arijme'eca, a'íjna í María, Magdala tí é'eme'ecan, ajta í se'íj tí ajta María, u mú á'uju'un mej mi ya'utéesej a'u mej ye'avá'ana.

² Ca'anín pu jín huateújca'atzijxi í chuej a'íné se'íj tí tí'ívaire'e u ta japua, a'í pu e'ícaanej u júte'e. Aa pu e'iré'ene a'u mej ye'avá'ana. Antá'íi'ihuaca'a a'íjna í tete tí jín ujnámi'ihuaca'a tí únú'ujcun. Ajta japuan a'ujyejxi.

³ Jé'ecan pu tétaave'e cuai'navi'nin jime'e í tí jín tí'ítéechen temua'a naa a'íjna í ja'ati.

⁴ Majta me'ín í mej tí'ícha'íica'a, huápi'í mú ruviveeca'a, majta a'ítavátzi me'íjna jime'e mej huápi'í tiu'utátziin. Cu xíee mej cuj huácuii.

⁵ Ajta a'ín tí tí'ívaire'e u ta japua, ayée pu tihua'utá'ixaa a'ímej í 'uucca tíjín:

—Caxu tí'ítziine'e, a'íné néjmu'a'aree se'íj u ye'evé'ehuau se'íjna í Jesús í mej rá'utatai.

⁶ Capu hui ye'e já'ahua'a a'íné pu'uri huatarúj tíj ajmí'í tiu'utaxájtaca'a. Casi'í, mú sé'uju'un setá'aj ya'use'íj a'u mej ye'etéete.

⁷ Seajta, setá'aj á'ucíne jíye'ítzi jime'e se'íj si huaja'utá'ixaaate'en a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tí jime'en yee: “A'í pu ari huatarúj, ajta amuacáí pu nu'u a'umé'e a'ame

a'ujna Galilea ti ij a'ín huajá'uchu'eve'en a'ujna. A'uu xu nu'u yé'esejran." Nu'uri amuaatá'ixaa.

⁸ Majta me'ín í 'uuca, ca'anacan mú a'ucj. Maúche'e mú tí'tiziiine'eca'a. Mí majta, muaataútemua'ave jeíhua. A'uu mú a'uruáachejraa mej mi tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e.

⁹ Ajta, jíye'itzi jín, Jesús huá'uteu. Ayee pu tihua'utateújte tijín:

—¿A'íne sena'a?

Majta me'ín, á mú e'iré'ene jemin. Majta ra'avé'evi'iraxi íicájra'an jetze. Majta rí'i tiraatá'a.

¹⁰ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Caxu tí'tiziiine'e. Sericu mú'een, setá'aj tihua'utá'ixaate'en í ne'ihuaamua'a mej á'ucine me'újna Galilea. A'uu mú hui ne'jé'esejran.

A'ij mej tiu'utaxájtaca'á í xantaaru'u

¹¹ Maúche'e mú huajú'ucaa a'íme í 'uuca, seica mú a'uun á'uju'un u chajta'a. A'ii mú a'ín pú'een seica í mej tí'icha'íica'a. Majta miyen tihua'utá'ixaa a'ímej í mej tí'aijta teyujta'a nain a'ij ti tí'ití huarj.

¹² Majta me'ín í mej tí'aijta teyujta'a, a'íi mú tíújsej huá'a jamuan í vaujsi mej mi raax'epi'intare'en a'ij mej ye'í huárini. Aj mú mi tumín hua'utá'a í xantaaru'u, jeíhua.

¹³ Ayee mú tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee xu huárini mú'een. Setá'aj siyen tihua'utá'ixaate'en yee: “Seica mú mú a'uvé'uju'un tíca'imua a'íme í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e tetí'ij cu'utzuca'a iteen. A'íi mú yá'utii í tévira'an avíitzi jime'e.”

¹⁴ Ajta ti pua'a ráamua'aree í tajtuhuan a'ij ti tí'ití huarj, teen tu tiyen tiraatá'ixaate'esin ti ij caí tí'ití jín a'ij amuáaruuren mú'ejmi.

¹⁵ Majta tumin mú á'utii a'íme í xantaaru'u. Majta miyen che'atá mena'a huarj matj me'ín seica hua'uta'íteca'a. Tij na'a ti yú e'iré'ene, ayée mú tí'ixaxa'a nainjapua a'íme í mej Israél jetze ajtème'ecan ti ayén tí'ayajna.

Jesús pu tí'itj jín tihuau'íjca í mej jamuan á'ujujhua'ane'e

(Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan seij mua'ará'axcaa, a'úu mú á'uju'un a'ujna Galilea. A'uu mú a'ará'a jiri jetze tíj amuacáí tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús mej nu'u me'uun a'atanén.

¹⁷ Matí'ij raasej, aj mú mi rí'i tiraatá'a. Mí majta me'ín, camu rí'i rá'atzaahuate'eca'a ti a'ín pú'eene'e.

¹⁸ Aj pu i Jesús e'iré'ene vejli'i huá'a jemi. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Pu'uri naatá'a nej niyen nain jín antínmua'aree tíj na'a ti a'uun é'esejre'e u ta japua, ajta tíj na'a ti íiyen seijre'e chaanaca japua.

¹⁹ 'A'íj xu jín a'ucjxi'in nainjapua sej chuéjra'a japua sej si hua'utémua'itin í teite mej mi na'ará'astijre'en. Seajta huá'umua'ihuan niuucajtze'en í ti ní'iya'upua, seajta niuucajtze'en í nej i'i yaujra'an, seajta niuucajtze'en í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

²⁰ 'Seajta mú'een, setihua'amua'atehua'an mej mi nain jín na'ará'astijre'en a'ij nej neri tejamaata'aíj mú'ejmi. Neajta inee, rí'i nu'u yé huatevéé na'ame a'amua jemi tíj na'a ti yú auca'ití a'ame asta na'a caí nain te'entipúa'are. Ayee pu'u.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Marcos jíme'en í Jesuciriistu'u

Juan pu tihua'á'ixaate'e a'ujna a'u ti caí é'e ti'ítí

(Mt. 3:1-12; Lc. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Yee pu éeni'ic'e a'utéjche í niuucari ti jíme'en rá'axa a'ájna í Jesús í Ciriistu'u ti ajta yaujra'an pírici í Dios.

² Ayee pu te'uyú'uxaca'a í ja'ati ti ajmí'i tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee pu ántehuaaca'a tíjín Isaías. Ayee pu tira'uyú'uxaca'a ayén tíjín:

Yee pu Dios tí'ixa a'ájna jíme'e

ti án yá'ujra í ipuari japua ayén tíjín:

“Me'ecui xaa ne'u, nu'uri ja'atí huata'ítí

tí'ij amuacá huatasejre'en pecáí mú'ee.

A'í pu a'ín pú'een ti amuacá tihua'utá'ixaate'esin

í teite mej nu'u mua'ijchú'leve'e.”

³ Ajta nu'u í Dios ayén tíjín:

“A'ájna í ti amuacá tihua'utá'ixaate'esin,

a'íí pu nu'u u e'ejíhuá a'ame já'ahua'a itzitá.”

Ayen tíjín: “Naa xu rí'í hua'ájruuren mú'een,

a'íné a'íí pu yé uvé'enejsin í tavástar'a.

Caxu ra'antánaamuan í juyáara'an jetze.”

⁴ A'ájna í ti nu'u amuacá huatasejre'esin, a'ii pu a'ín pú'een a'ájna í Juan í ti huá'amua'í'ihuacare'e. Aa pu a'utéveeca'a a'u ti caí tí'ítí é'e já'ahua'aca'a. Ayee pu tihua'á'ixaate'eca'a ti ayén tíu'ujxe'leve'e mej seicié tíu'umua'ati mej mi miyen huárini a'ij ti ye'í tí'ijxe'leve'e í Dios. Tí'ij jí a'ín huá'amua'í'ihuan í Juan ti ij Dios tihua'utá'uuni'í í mej jín auteájturaa í jemin.

⁵ Mat'íj mi najmí'i e'iré'ene a'u ti a'utéveeca'a í Juan. A'uu mú e'eráci'ica'a tíj na'a a'u ti huatacá'a a'ujna chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Judea, majta a'íime í mej a'uun a'uchéjme a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Jerusalén. A'uu pu e'ejtémecan u Judea. Jíme'en mu'u raataxájtaca'a í mej jín auteájturaa í Dios jemi, aj pu í a'ájna í Juan huá'amua'í'ihuaca'a í játe'ana jetze ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Jordán.

⁶ Ajta Juan, ayé pu é'ene'e tí'tíchejca'a cáxuri jíme'e ti itzíjhua tí'tíj cameeyu'u ju'uxa'a ti pú'een. Ajta navíj típuaasica'a. A'íí pu jín avá'ujj'icie'eca'a. Ajta huátuna'ise pu cua'acare'e, ajta searate ítzitá mej huáxuaavi.

⁷ Ayee pu tihua'í'ihua'ixáate'e tíjín:

—Seij pu yé é'e vé'eme aúche'e. Jaitze'e pu hui ve'ecán jín tí'tíjvee a'ájna necaí inee. A'íj pu jín caí naavíjte'e ineetzi nej tí'tíj jín tí'tívee ná'ara'ani ti cílieen jín seijre'e jemin a'ájna ti yé é'e vé'eme, capu xaa ne'u naavíjte'e ineetzi nej ni yejta'í'ipi'in í ca'acaira'an.

⁸ Ayee nu xaa ne'u neri amuáamua'í'ihuaca'a jaj jíme'e. Mí ajtá'í a'ín, seij pu huata'ítí ti huateáuran mú'ejmí jemi. Xiéjniu'ucare'ara'an í Dios pu uteá'asin mi a'amua tzajta'a.

Tí'ij Juan ráamua'í'ihuaca'a í Jesús

(Mt. 3:13-17; Lc. 3:21-22)

⁹ Yee pu tíuju'uríj a'ájna tí'ij huá'amua'í'ihuaca'a í Juan. Tí'ij jí í á e'iré'ene í Jesús. A'uu pu e'erájraa u Nazarét, chajta'a ti e'ejtémecan a'ujna já'ahua'a Galilea. Aj pu í a'íí Juan ráamua'í'ihuaca'a í Jesús u játe'ana jetze ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Jordán.

¹⁰ Jíme'en pu'u Jesús a'ítáara á jaata'a, aj pu í raasej ti antaúcu í ta japua ti a'utéjmuaa. Ajta á'yen Xiéjniu'ucare'ara'an huasej í Dios ti e'icáme'eca'a. Yee pu seijre'eca'a tíj cucuí'í. Aj pu'í mu'útze'en japua a'ujyejxi.

¹¹ Ajta á'yen niuucari huánamujri'í ti uj e'icánamujre u ta japua. Ayee pu tíu'utaxájtaca'a tíjín:

—Niyauj pej pírici í nej muaxe'leve'e. Jé'ecan pej rí'í tinaatá'aca.

Tí'ij a'ín tiyaaru'u tíu'utése ti ij raatémua'ítin a'ájna í Jesús

(Mt. 4:1-11; Lc. 4:1-13)

¹² Tí'ij jí a'ín Xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ca'anéeri jín ya'uv'ítí í Jesús áa já'ahua'a itzitá a'u ti caí tí'tí e'eré'eevee.

¹³ A'ujna itzitá, ayé pu u é'tee sei máxcira'í japuan tamuáamuata'a xica. A'uu pu a'utéveeca'a a'u mej tí'itén a'uc'í'ica mej simuáruuni. Tí'ij jí a'ín í tiyaaru'u tí'íhuajtesí'ijre

ti 'ij ca'aníjra'a raatá'an a'íjna í Jesús tí'ij tí'títj jín auté'titzen í Dios jemi. Aru capu ayén teja'uré'ene. A'íí mú raatévai í Jesús í mej títetateí u ta japua í Dios jemi.

*Jesús pu a'uté'jche ti tiu'umuári'en a'ájna u Galilea
(Mt. 4:12-17; Lc. 4:14-15)*

¹⁴ Tí'ij aiteánami'ihuaca'a í Juan, aj pu'í Jesús u a'utanej u Galilea. A'íí pu hua'utá'ixa mije'en a'íjna ti jín Dios tiraa'íjca í Juan, a'íjna í Dios ti te'ájta nain japua í chaanaca.

¹⁵ Ayen tíjín:

—Pu'uri araúraste ti a'ájna teja'uré'enejsin ti tiu'uta'ájta í Dios naíjmi'ici'e chaanaca japua. Setá'aj hui seicié huárini, setá'aj siyen seicié tiú'umua'ati se'íjna jime'e a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Setá'aj seajta rá'antzaahuate'en í niuucari ti jín Dios amua'írátjuani.

*Jesús pu hua'utajé a'ímej í mej ruhua'ítépe'eca'a í mej muáacua
(Mt. 4:18-22; Lc. 5:1-11)*

¹⁶ Tí'ijtá'í í Jesus a'ujna e'ejtéme'ecaa a'ujna vejli'i a'u ti e'leve'e'ástime í jaj ti ayén téja'ará'jtehuaa tíjín Galilea. Aj pu'í a'ímej huasej í Simón, ajta í Andrés ti juutzeájra'an pú'een í Simón. A'íí mú xiéjmua'ari áuuhua'anaa á jaata'a. Ayee mú tí'ijri'irejca'a a'íime í mej hua'ité huavívi'i.

¹⁷ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa í Jesús tíjín:

—Mú se'utáruyi'i ineetzi jemi setá'aj nej jamuan á'ujjuhua'ane'en. Nee nu tejá'amuumua'aten sej si caí ché'e siyen hua'ité tí'ivivi'ira'a, sino a'ímej xu'u si ca'aníjra'a hua'utá'asin í teite mej mi neetzi ná'antzaahuate'en.

¹⁸ Aj mú mi raatapuá'ajtaca'a. Matí'ij mi á téjapú'í í xiéjmua'ari me'ájna. Matí'ij mi a'ucj jamuan í Jesús.

¹⁹ Aj pu íjtá'í á'ayee a'uré'ene. Tí'iquí seij huasej í ja'ati ti ayén ántehuaa tíjín Jacobo. Yaujra'an í Zebedeo. A'íí pu ajta raasej a'íjna í Juan, í ti juutzeájra'an pú'een í Jacobo. A'u mú baarcu jetze e'eráate'eca. Majta r'í'í tí'iruurejca'a í xiéjmua'ari ti tí'isiujtza'ani.

²⁰ Ajta á'iyen Jesús hua'utajé. Aj mú mi raatapuá'ajtaca'a í mej xiéjmua'ari r'í'í tí'iruurejca'a. Aa mu'u yaúurie í rutáata í baarcu jetze, ajta ti jemin tí'imuari'eca'a. Matí'ij mi Jesús jamuan a'ucj.

*Jíme'en í teáata'a ti tiyaaru'u tzajta'an seijre'eca'a
(Lc. 4:31-37)*

²¹ Aj mú mi me'uun chajta'a a'uteájrupi, ti ayén téja'ará'jtehuaa tíjín Capernaúm. Tí'ij te'ará'a a'atzaj ti pua'a e'ire'enén a'íjna xicá'jra'a jetze í mej jetzen rusé'upihua'a, aj pu'í Jesús teyujta'a a'uteájrupi. A'u pu tihua'uhuamuá'ate.

²² A'íjna í Jesús, capu chá'ana'a na'a tihuá'amua'atehua'a matj í seica í mej majta a'uun tihuá'amua'atehua'a í mej té'eyu'uxaca, sino ayée pu tíj seij ti tí'itéjvee tí'títj jíme'e ti ve'ée. A'íj mú jín a'ij te'utasej mat'íj ráanamujri'i.

²³ Ajta pu seij a'utéveeca'a u teyujta'a, tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a. A'ij pu pua'a teja'uxáataye'icaa a'íjna í tiyaaru'u.

²⁴ Ayen tíjín:

—Aa qui carai jé'ecan, ¿a'íné hui tí'títj peté'umua'aree itejmi jemi, Jesús pej piyen ántehuaa tíjín í pej Nazaré't e'eme'ecan? ¿Ni piyen mú a'uvé'emej pej ta'antipuá'ajte'en? Némuamua'ate ja'atí pej hui pírici. A'u pej a'uvé'emej Dios jemi, í pej yaujra'an pú'een.

²⁵ Aj pu'í Jesús ra'ajté'axi í tiyaaru'u. Ayen tíjín:

—Pecá'yee tí'títj xajta. Huirá'jra'a mi tevi jetze. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Jesús.

²⁶ Aj a'ín í tiyaaru'u raatéca'atzijxi í tevi ca'anín jíme'e. Tí'ij jí huajjihuaca'a a'íjna í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a a'íjna í tevi. Aj pu'í huirá'jraa í tevi jetze.

²⁷ Aj a'ij te'utasej a'íime í mej e'tiújseire'eca'a. Jé'ecan mú tíú'ixaate'eca'a seij ajta seij. Míyen tíjín:

—¿Tí'itá'jní pú'een ti jé'cuacan jín tí'itéjvee? ¿A'uquí e'eme'ecan? Xíee ti cuj tí'itéjvee tí'títj jíme'e ti ve'ée. Amí pu tihuá'áijte'e í tiyáaru'use. Majta me'ín rá'atzaahuate'e a'ij ti ye'í tihuá'utá'ixaate'esin. —Yee mú tíú'ixaate'eca'a í teite.

²⁸ Majta mú á'iyen nain japua ráamua'areeri'í tíj na'a u Galilea a'ij ti tí'títj jín huarj í Jesús.

*Jesús pu tiráahuaa í mu'uneára'an a'íjna í Simón
(Mt. 8:14-15; Lc. 4:38-39)*

²⁹ Aj mú mi huirá'aci u teyujta'a. Matí'ij mi me'uun a'ará'a Simón ti é'eche, ajta í Andrés. Majta a'íime í Jacobo, ajta í Juan, a'íí mú huá'a jamuan á'ujjuhua'ane'e.

³⁰ A'íí pu án já'ujca'atíí í mu'uneára'an í Simón. A'íí pu tí'icui'icaa. Pístaca'a. Matí'ij mi míyen tiraata'ixaa í Jesús tíjín:

—Tí'icui'i.

³¹ Aj pu'i ajteáxiireca'a í jemin a'íjna í Jesús. Tí'ij í rajví'i muájca'are'ara'an jetze. Tí'ij jí ra'ajjáj. Aj pu'i ca'anacan huarúj. Ajta á'iyen a'ín ti tí'icui'ica'a tihua'umí.

Jesús pu tihua'uhuaa jeíhua í mej tí'icucui'ica'a
(Mt. 8:16-17; Lc. 4:40-41)

³² Chumua'an, tí'ij ari u e'eteárutij í xica, najjmi'ica mú curé'evi'itixí í mej tí'icucui'i, majta í mej tiyaaru'u huá'a tzajta'a seijre'e.

³³ Naíimi'i mú e'etiújseire'eca'a á pua'acíe taliténinei, matíj mena'a mej me'uun e'echéjme'e, majta u á'ahua'ayee.

³⁴ A'íi tihua'uhuaa mu'icáca í mej tí'icucui'ica'a. Capu seica na'a í cu'íni'ira'a. Tí'ij í Jesús hua'utamúari í tiyaaru'u í mej seijre'eca'a seica í teite tzajta'a. Jesús pu ajta caí hua'atá'acare'e a'ímej í tiyaaru'u mej tiu'utaxáj, a'íné méjmu'a'atejca'a ja'atí ti pú'eene'e.

Jesús pu tihua'utá'ixaa í teite u Galilea
(Lc. 4:42-44)

³⁵ Tapuá'aríjme'eca, tí'ij auj huachuíjxa, Jesús pu ájchee. Aj pu'i mú a'ij huárupi. Aa pu a'ará'a já'ahua'a itzítá, a'utí caí ti'tí e'eré'eeve. A'u u pu huatéeniu í Dios jemi.

³⁶ Ajta í Simón, ajta í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'íi mú ra'avé'ehua u í Jesús.

³⁷ Mat'íj ráateu, aj mú mí miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Najjmi'i mú muahuauhuau.

³⁸ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa í Jesús tíjín:

—Che'eré, tiché'e á'ucúine a'uun ti huatacá'a í seica chajta'ara'a jetze. A'u u neajta hua'utá'ixaate'esin í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin. Ayee nu een jín u e'erájraa u Capernaúm. —Ayee pu tihua'utá'ixaa í Jesús.

³⁹ Tí'ijí hua'atéyujta'a tihua'ihuá'ixaa nainjapua tíj na'a u Galilea. Ajta a'ímej í tiyáaru'use, Jesús pu hua'utamúari í mej huá'a tzajta'a ú'useijre'eca'a í teite.

Jesús pu seij tiú'uhuaa seíj ti lepra tineájxi í jetzen
(Mt. 8:1-4; Lc. 5:12-16)

⁴⁰ Tí'ij jí seíj ajteáxiireca'a í Jesús jemi. Tí'icui'ica'a a'íjna í ja'ati. Xána'avi'ire'eca'a a'íjna jime'e í cu'íni'ira'a jime'e í tineájxi í huá'ire'ara'an jetze tí'ij huatépete í huá'ire'ara'an. Ayee mú ratamuá'amua tíjín lepra. Tí'ij í a'ín tí'tunutaca'a. Rájhuaviiri'i í Jesús tí tiráhuuate'en. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Tí pua'a mua'aráanajche, pej tináhuuate'en. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a í ja'ati ti tí'tunutaca'a.

⁴¹ Aj pu'i Jesús huataújxiemiste a'íjna jemi tí'ij raaseíj. Tí'ij jí ra'ajtamúariej. Ayen tíjín:

—Na'aráanajche pej huarún.

⁴² Ayee pu teja'uré'ene. Jíme'en pu'u raataxájtaca'a í Jesús, tiraacá'ari'iri'i í ti jín tí'icui'ica'a. Aj pu'i huarúj.

⁴³ Tí'ij í a'ín Jesús jeíhua ra'íjca ti nu'u caí raxájta a'ij ti ti'tí huaríj. Aj pu'i á'uraa í Jesús.

⁴⁴ Aru amuacá pu ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Casí'i, pecáj ja'atí í'ixaate'e ní cáj caj, sino aricu, u pá'ume'en jamuan í ti tí'ivaire'e teyujta'a, tá'aj maaaseíj, pajta tiu'utámuai'ivejta a'ij ti tiu'uxájtaca'a í Moisés teecan. A'íi mú jín ramua'aréeren mej tí'ivaire'e teyujta'a tíjín pepu'uri huarúj.

⁴⁵ Mí ajta a'íjna í teví, tí'ij á'uraa, a'íi pu a'utéjche ti raataxáj jeíhua a'ij ti ti'tí huaríj. Nainjapua pu hua'uré'ixaa seij ajta seij. A'ij pu jín caí ché'e huatá'iristareca'a ti Jesús a'uteárate í chajta'a, sino itzítá pu'u jí huáye'icaa a'utí caí ti'tí e'eré'eeve. Aru ja'anáj ti na'a, a'íi mú teite é'eci'ica'a a'utí a'ij é'ene'e í Jesús. A'u u mú e'erací'ica'a a'u ti na'a mej huachéjme.

2

Jesús pu seíj tiú'uhuaa seíj ti ciyáaxara'aca'a
(Mt. 9:1-8; Lc. 5:17-26)

¹ Teumé'eca hua'apua xicaj, huaíca xicaj, ajtahua'a pu a'ín Jesús a'uteájrupi u Capernaúm. Mat'íj mí ráamua'areeri'i í teite tíjín: "U pu nu'u já'ahua'a e'irájca ruche."

² Aj mú mí ca'anacan tiújseij jeíhua í teite, matíj mena'a caí ché'e tité'uve u chí'íta. Camu majta á'avejrica'a taliténinei. Ajta a'ín í Jesús, u pu ánu'uhuatéveeca'a u chí'íta. A'íi pu tihua'á'ixaate'eca'a a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

³ A'íi mú ja'atí a'uré'eneijte í Jesús jemi seij ti tí'icui'i. Ciyáaxara'acaa nainjapua í ja'ati. Memuáacua mú mé ráachuisime'e.

⁴ Aru capu huatá'iristareca'a mej ru'uteárujte'en u tété'e a'utí Jesús ánu'uhuatéveeca'a, a'íné temua'a mú tí'temu'iicaa í teite. A'ij mú jín, anticíj án imuá í chí'ij japua, mat'íj mí ra'anáacu í chí'ij. Aj mú mí ru'ucájtuaa í tí'icui'i a'utí ánu'uhuatéveeca'a í Jesús.

⁵ Aj pu'i hua'usefj, ajta ayén tiu'umuá'aj tijín: “Meté'atzaahuatete, micu.” A'ij pu jín ayén tiraata'ixaa í ti tí'icui'i tijín:

—Niyauj, pu'uri hui timuaatá'uuni'iri'i í Dios í pej jín auteájturaa í jemin.

⁶⁻⁷ Majta á vejli'i seica me'uun e'irá'uu í mej té'eyu'uxaca í ruye'irá jime'e. Mat'ij me'ijna huánamuajri'i a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Jesús, mat'ij mi miyen tiu'umuá'aj í ru tzajta'a tijín: “¿A'iquí een jín ayén tí'ixa amijna mi tevi? A'ij pu pua'a, xaa ne'u, tí'ixa. Capu hui a'ijna jín antiújmua'aree amijna ti seij tiu'utá'uuni'i í ti jín auteájturaa í Dios jemi. A'í pu'u í Dios antiújmua'aree ti ayén seij tiu'utá'uuni'i.” Yee mú té'umua'atzejca'a a'íme í mej té'eyu'uxaca í ruye'irá jime'e.

⁸ Ajta a'íin Jesús, a'í pu ru tzajta'a rú'umua'areereca'a a'ij mej ye'í tí'imua'atzejca'a í ru tzajta'a. T'ij ayén tihua'uta'ihua'uri'i tijín:

—¿A'íne een jín siyen té'umua'atze í ru tzajta'a?

⁹ ¿Tí'itájni caí muá'ri'eri? ¿Ni qui nej niyen tiraata'ixaate'en í ti ciyáaxara'a yee: “Pu'uri timuaatá'uuni'iri'i í pej jín auteájturaa í Dios jemi”, na'ari yee: “Ájchesi, patá'aj rá'anchueni muá'utaatzi; pajta yee á'ura'ani”?

¹⁰⁻¹¹ Ayee nu xaa ne'u rini tíj í nevéstara'a, í ti jíi Dios, setá'aj ráamua'aree, i nej neajta teáata'a jetze airáane, neajta nu ne'ijna jín antinmua'aree íyen chaanaca japua nej ni tihua'utá'uuni'i í mej jín ateáturaaveca í Dios jemi. —Yee pu tihua'utá'ixaa í Jesús.

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa í ti ciyáaxara'a tijín:

—Ayee nu tí'imua'ixaate'e. Ájchesi, pajta rá'anchueeni muá'utaatzi. Aricu a'u pej é'eche.

¹² Ajta á'iyen a'íin ti tí'icui'ica'a, a'í pu ájchee. Rá'ajchui í rú'utaatzi. T'ij í á'uraa, metí'iseíraca'a í teite. A'ij mú jín naími'i a'ij te'utasefj. Rí'í mú tiraatá'a í Dios. Miyen tijín:

—Catu ja'anáj tí'itájt huasefj tetj jíi. Yee mú tiu'utaxájtaca'a í teite.

Jesús pu raatajé í Leví

(Mt. 9:9-13; Lc. 5:27-32)

¹³ T'ij jí ajtahua'a Jesús a'uun á'ume a'u ti e'leve'ástime í jaj. Aa mú a'uré'enineica'a naími'i í teite jemin í Jesús. Ajta a'íin Jesús, a'í pu huá'a'ixaate'eca'a í niuucari ti jín Dios hua'irájtuaani.

¹⁴ Aj pu'i ayé a'uré'ene. T'ij jí a'uun í Leví huasefj, í ti lí'í yaujra'an a'ijna í Alfeo. A'u pu anú'ujcatíi chí'ita mej tzajta'an tí'iteji'ivi í mej tí'it'icica. Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj nee jamuan á'uche'ecane'en.

Aj pu'i a'íin ájchee í Leví. T'ij jí á'ume jamuan.

¹⁵ T'ij jí ayén tiuju'uríj mat'ij a'ará'a í Leví ti é'eche. Jesús pu a'ímej jamuan tí'icua'acaa í mej a'ij pua'a tí'teteite. A'í mú a'íin píríci í mej huá'ajjive'e í mej tí'it'icica, majta í mej caí x'epi'in rijca. A'í mú tí'icua'acaa meesa japua jamuan í Jesús, majta seica í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Najmi'i mú tí'icua'acaa a'íne memulíca'a í mej á'ujjuhua'ane'e í Jesús jamuan.

¹⁶ Majta seica á'a vejli'i cáneca'a. A'í mú a'íin pú'een í mej tiú'ujmua'ate a'ij ti tiu'uxájtaca'a í Moisés teecan. Jeíhua mú nu'u rax'íeve'e í ruye'irá. Ayee mú ánte'arua a'íme tijín fariseo. A'í mú miyen tiu'uséj ja'atén mej jamuan tí'icua'acaa í Jesús. Aj mú miyen a'ímej tiu'utá'ixaa í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tijín:

—¿A'íne een jín a'íin á'amua'amaestru tí'icua'aca, ajta ye'eca huá'a jamuan í mej tí'iteji'ivi, ajta huá'a jamuan í mej caí x'epi'in ríci? Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íme í mej tiú'ujmua'ate yú'uxare'ara'an jetze í Moisés, a'íme í mej huá'a jetze ajtame'ecantaca'a í fariseo.

¹⁷ T'ij a'íin huá'unamuajri'i í Jesús, ayé pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Ayee pu tí'een jime'en í teite í mej me'uun a'uré'enine'i jemin í ti ya'anaca. Capu ruxe'eve'e mej me'ín a'uré'enine'ica'an í jemin a'íme í mej r'íen, sino a'í mú xaa a'uré'enine'i í ti ya'anaca jemi í mej tí'icui'i. Ayee pu che'atá na'a een ineetzi jemi. Canu ne'ijna jín yevé'eme nej ne'íjme huatá'inen í mej miyen tiú'ujsejrata yee mej x'epi'in ríci, sino a'ímej nu jemi yé vé'eme í mej miyen tirú'umua'aree í ru tzajta'a mej caí x'epi'in ríci.

A'í mú raata'ihua'uri'i í Jesús jime'en í mej rú'itzi'ivi

(Mt. 9:14-17; Lc. 5:33-39)

¹⁸ T'ij jí ayén tiuju'uríj. A'í mú rú'itzi'ive'eca'a í mej Juan jamuan á'ujjuhua'ane'e, majta í fariseo. Mat'ij mí seica e'iré'ene í Jesús jemi. Ayee mú tiraata'ihua'uri'i tijín:

—¿A'íne een jín maú'itzi'ivij í mej Juan jamuan á'ujjuhua'an, majta a'íme í fariseo? Mí majta, í mej mú'eeetzi jamuan á'ujjuhua'an, camu miyen ríci. —Yee mú tiraata'ixaa.

¹⁹ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a ja'atí huaténeiche, aj pu'i a'ímej huatá'ineesin í mej rá'ajahuatete mej mí tiú'uyesten. Aj pu'i a'íin tihua'amin. ¿Ni qui rí'irí mej rú'itzi'ive'eca ti pua'a huá'a jamuan aj tí'iyeste í ja'atí? Capu xaa ne'u.

²⁰ Aru jee, aj pu teja'uré'enejsin í xica í mej jetzen rá'avi'itin í ja'ati. Aj mú xaa me'ín í mej rá'ajaahuat'e ru'ítzi'live'en a'íné capu ché'e huá'a jamuan a'utéjvee í mej rá'ajaahuat'e. A'íné inee, naúche'e nu yé huatéjvee, camu ru'ítzi'live'en í mej ná'ajaahuat'e.

²¹ Niche'e seij amuaatá'ixaate'en í chuijtari. Tí pua'a ja'atí a'íjna huaújcu'üne'epe'en í cǎxuri ti mí'ime'ecan, capu a'íjna jamuan rucú'üne'epe'en í cǎxuri jime'e ti cáí xi ja'anáj já'uxini'i. Huatétzu'uta a'íjna í cǎxuri ti jécua tí'ij huatéja'usini'ihua. Tí'ij í rasiújtza'anan í ti mí'ime'ecan. Aj pu'í a'íjna ti anásiujtza'ani, jaítze'e pu ve'etí anásiujtza'ani a'ame.

²² Ajta, capu ti'ití vaire'e ti pua'a ja'atí ru'ucájtu'ani navij limeetajra'a tzajta'a ti racua'iríihuajme nahuáj í mej mauchén ráataahuaca'a. Tí pua'a miyen ráaruuren a'íjna í nahuáj ti jécua, a'íi pu huatéve'eri, ajta ra'anasiújtza'ana í navij ti racua'iríihuajme. Tí'ij jí a'uvaájtzi í navij, ajta í nahuáj. A'íj pu jín ayén tiú'ujxe'eve'e ti ru'ucájtu'ani í navij tzajta'a ti jécua a'íjna í nahuáj ti ajta jécua.

A'íi mú rú'ijtzaanaxi í teuuri ja'anáj mat'íj ruse'upi a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e

(Mt. 12:1-8, Lc. 6:1-5)

²³ Tí'ij jí ayén tiuju'uríj. A'íjna xicájra'a jetze mej rusé'upihua'a, a'úu pu aumé'ecaa já'ita'a í ví'ira'a japua í Jesús. Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'íime mú autéjhuii mej rú'ijtzaanaxi'ín ti'ití teuuri jatze'e a'íné jeíhua mú tiejcua'a. A'uu mú a'atajú'uca'a meru'ijtza'ana.

²⁴ Majta me'ín í fariseo, mat'íj hua'usej mej miyen rijca'a, aj mú mi miyen tiraata'ixaa í Jesús. Miyen tijín:

—Casi'í, ¿a'íné een jín miyen rici a'íime í mej mú'etzi jamuan á'ujjuhua'an? Capu hui a'íj tí'irí'iri ti ja'ati ayén rijca a'íjna í xicájra'a jetze mej jetzen ruse'upi.

²⁵ Aj pu'í hua'utá'ixa í Jesús. Ayen tijín:

—Niche'e a'atzu tejamuá'ixaate'en. ¿Ni secaí mú'een ja'anáj ra'ujjvee í yu'uxari jetze a'íj ti ye'í huaríj í David teecan tí'ij huatá'icuataca'a, majta í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e? Tí'ij nu'u tí'it'éveeca'a í Abiatar teecan a'íjna jime'e ti tihuá'ajte'e í mej tí'ivaire'eca'a teyujta'a, a'úu pu a'uteájrupi í David. Ajta a'ín í pan í mej Dios huatámuai'ivejte u teyujta'a, a'íi mu'u nu'u racua'aca í mej tí'ivaire'e a'ujna teyujta'a. Capu máa ja'atí racua'aca.

²⁶ Mí ajta a'ín í David, a'íi pu cai teyujta'a tí'ivaire'eca'a. Capu a'íj tí'ití huaríj. A'íi pu nu'u ráacua a'íjna í pan í mej Dios huatámuai'ivejte. Ajta tihua'umí í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Capu a'atzu auteájturaa í David teecan í Dios jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa í Jesús.

²⁷⁻²⁸ Ajta Jesús ayén tihua'utá'ixaa. Ayen tijín:

—A'íjna xicájra'a jetze í mej jetzen ruse'upi, ayée pu Dios tiraax'í'epi'intare tí'ij hua'ut'évaire'en í teite. Capu ayée na'a ayén tiraax'í'epi'intare í Dios mej mi araurasten mena'a a'íjna xicájra'a í mej jetzen ruse'upi. A'íj nu jín, inee í nej neajta teáata'a jetze airáane, ayée nu een jín antínmua'aree neajta ne'íjna xicájra'a jetze mat'íj ruse'upi.

3

Jíme'en a'íjna í ja'ati ti ciyáaxara'aca'a í rumuájca'a jetze

(Mt. 12:9-14; Lc. 6:6-11)

¹ Tí'ij jí ajtahua'a a'uteájrupi teyujta'a í Jesús. Seij pu únu'uhuatéveeca'a. Ti'icui'í a'íjna, ciyáaxara'a í rumuájca'a jetze.

² Majta mú me'ín unu'uhuaté'uuca'a í fariseo. A'íi mú rá'eeve'eca'a í Jesús, aisi'í ti pua'a a'ín cáí tiráahuat'e'en í ti tí'icui'í. Aj pu ajtahua'a pí'í'irijca í xicájra'a í mej jetzen ruse'upi. A'íi mú fariseo rumua'atzúite'eca'a í mej jín jetzen te'ujpuá'ajte'en.

³ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa í ti ciyáaxara'a í rumuájca'a jetze, tijín:

—Ájchesi. Huatéechaxi íiye já'ita'a. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a.

⁴ Ajta á'iyen hua'utá'ixa í seica. Ayen tijín:

—¿Tí'itáni í'irí'iri ti ja'ati ayén huárini tí'ij a'ájna teja'uré'enen, a'íjna xicájra'a mej jetzen ruse'upi? ¿Ni ayén tiraavíjte'e ti ja'ati ayén huárini í ti x'í'epi'in jín seijre'e, na'ari í ti tiraacuí'inte'en? Ajta, ¿ni qui í'í x'í'epi'in nej niyen huárini a'íjna xicájra'a jetze mej jetzen ruse'upi nej ni íráarujte'en nemájna mi ja'ati tí'ij cáí huámi'ini, na'ari nej ni raatá'an ti huámi'ini? —Yee pu tiu'utaxájtaca'a í Jesús.

Mí majta me'ín í seica, camu a'íj tiu'utaxájtaca'a a'íime.

⁵ Aj pu'í Jesús hua'useírajraa. Acaujtzáahuat'e yee cumu tíj niu'ucami'í. Ajta huataújxiemiste huá'a jemi a'íné camu rax'í'eve'eca'a mej ráanamua. Aj pu'í a'ín ayén tiu'utá'ixaa a'íjna ti tí'icui'í tijín:

—Huatátzeara mi á'amujca'a.

Aj pu'í a'ín í teáata'a, raatátzeaaraca'a í rumuájca'a. Jíme'en pu'u raatátzeaaraca'a, aj pu'í huarúj í ja'ati í rumuájca'a jetze.

⁶ Aj mú mi huiráaci a'ñime í fariseo. Mat'ij mi autéjhuii mej raaxí'epi'intare'en seica jamuan a'ij mej ye'í huárini mej mi raajé'ica í Jesús. A'ñime í seica, a'ii mú a'ñin pú'een í mej á'ujuhua'an jamuan í tajtuhuan ti ve'ée. Ayeé pu ántehuaa a'ijna tijín Heródes.

Jehua mú teite ajteáxiireca'a a'u ti e'eve'e'ástime í jaj

⁷ T'ij jí á'uraa í Jesús. Aa pu a'ará'a a'u ti e'eve'e'ástime í jaj. Majta mú jamuan a'ucij í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Jehua mú majta teite a'ucij jamuan í mej me'uun a'uchéjme'ecaa u Galilea.

⁸ Mat'ij ráamua'areeri'i a'ij ti t'ití huáruu í Jesús, ti ayén jaitze'e raayí'itihua'a caí máa ja'atí, jeihua mú majta me'uun a'ará'ica'a a'ujna u Judea, majta a'ujna u Jerusalén. A'uu mú majta a'ará'ica'a u Idumea. Majta seica mej a'uchéjme'ecaa u Tiro, majta u Sidón. Seica mú majta a'itac'ica'a utavén pújme'en í Jordán.

⁹⁻¹⁰ A'iné pu'uri tihua'uhua'ate'eca'a í Jesús, ti ayén jaitze'e raayí'itihua'a caí máa ja'atí, jeihua mú majta me'uun a'ará'ica'a a'ujna u Judea, majta a'ujna u Jerusalén. A'uu mú majta a'ará'ica'a u Idumea. Majta seica mej a'uchéjme'ecaa u Tiro, majta u Sidón. Seica mú majta a'itac'ica'a utavén pújme'en í Jordán.

¹¹ Majta me'ín tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a, mat'ij raasej í Jesús, aj mú mi títunutaxi vejli'i jemin. Ayeé mú titeejíhuaca'a tijín:

—Mú'ee pej hui i'í yaujra'an í Dios. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a a'ñime.

¹² Aru Jesús, t'ij hua'ajté'axi, aj pu'í ayén tihua'uta'a'ij mej caí miyen rijca, mej raxájta ja'atí ti pírici.

Jesús pu hua'avé'ejajpuaxi a'ñime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase
(Mt. 10:1-4; Lc. 6:12-16)

¹³ Aj pu'í án a'ujnéj í jiri jetze, a'iné pu'uri rú'umua'areereca'a a'achú mej pua'amé í ti tihua'uta'ajte'esin. Aj pu'í hua'utajé. Mat'ij mi á ve'eré'ene í ti hua'avé'ejajpuaxi.

¹⁴ Tamuáamuata'a japuan hua'apua mú a'ará'axcan í ti hua'avé'ejajpuaxi. Aj pu'í a'ñin tihua'u'ljca a'ijna jime'e mej á'ujuhua'ane'en jamuan, majta hua'utá'ixaate'en í teite í Dios jetze me'ecan.

¹⁵ A'ñi pu ajta huau'ljca a'ijna jime'e mej antiújmua'areere mej mi miyen tihua'uhuaate'en í mej t'icucui'i, ajta mej majta hua'utamuarite'en í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'e í teite.

¹⁶ A'ii mú a'ñin pú'een í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Jesús pu a'ñin huatajé í Simón. T'ij jí ayén raotamuá'a tijín Pedro.

¹⁷ Ajta pu a'ñin í Jacobo, ajta juutzejára'an í Juan. A'ii mú me'ín pírici yaújmua'ame'en í Zebedeo. T'ij jí a'ijna í Jesús ayén hua'utamuá'a í runiuuca jime'e tijín Boanerges. Ayeé pu huataújmua'a a'ijna tijín Yaújmua'ame'en í mej Téjniuuve.

¹⁸ Seica pu ajta huatajé. A'ii mú a'ñin pú'een í Andrés, ajta a'ñin í Felipe, ajta í ja'ati ti ayén ántehuaa tijín Bartolomé, ajtahua'a seij í Mateo, ajta í Tomás, ajta a'ijna í Santiago, í ti yaujra'an pú'een a'ijna í Alfeo, ajta í ja'ati ti ayén ántehuaa tijín Tadeo. A'ij pu ajta huatajé a'ijna í Simón í ti á'uche'ecane'e huá'a jamuan mej miyen huataújmua'a tijín cananista.

¹⁹ A'ij pu ajta huatajé í Judás í ayén te'entímu'utaca tijín Iscariotes. A'ijna í Judás, a'ñi pu a'ñin pú'een ti avítzi jín hua'utáuire a'ijna í Jesús.

A'ñi mú Jesús jetze te'ujpuá'ajte ti a'ñin tiyaaru'u ca'aníjra'a raatá'acare'e ti ayén huárini
(Mt. 12:22-32; Lc. 11:14-23; 12:10)

²⁰ T'ij jí á'uraa í Jesús. Aj pu'í chí'ita á'a a'uteájrupi, majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Majtahua'a mú jeihua ajteáxiireca'a í teite, ca ché'e huatá'iristareca'a mej tiú'ucua'ani a'ijna jime'e mej jeihua teite.

²¹ Aj mú mi ráamua'areeri'i í ihuáamua'ame'en í Jesús a'u ti a'ñin a'ij é'ene'e. Aj mú mi a'ur'é'ene mej mi rá'anví'itin. Ayeé mú een jín huaríj a'ijna jime'e ti nu'u huateújtímu'a'iri'í í Jesús.

²² Majta me'ín í mej té'eyu'uxaca teyujta'a, í mej me'uun e'eráaci u Jerusalén, ayée mú t'ixajtaca'a a'ñime. Miyen tijín:

—Beelzebú pu hui jetze araújca'ane amíjna mi tevi. Beelzebú í ti tihua'ajte'e najmí'ica í tiyáaru'use, a'ijna Beelzebú pu ca'aníjra'a ratá'aca amíjna ti hua'utamuarite'en í tiyáaru'use. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a a'ñime.

²³ Ajta a'ñin í Jesús, a'ñi pu hua'utajé a'ñime í mej té'eyu'uxaca mej mi ráanamua í niuucari ti jín tihua'amua'aten. Ayen tijín:

—¿A'iné t'iri'iri ti Satanás rusej hua'utamuarite'en í rute'ifestemua'a? Capu a'ij t'iri'iri.

²⁴ Ayej che'atá na'a, ti pua'a chajta'ara'a já'ita'a ma'utá'icine, ti pua'a miyen huárini, aj mú mi tiújne'usi'ite'esin. Mat'ij a'utá'icine já'ita'a a'ijna í chajta'ara'a, capu ché'e á'ateere.

²⁵ Ajta, ti pua'a teitestemua'ame'en í ja'ati, miyen che'atá mena'a já'ita'a a'utáciine, camu ch'é'e á'ateere í teitestemua'ame'en a'ájna a'u ti é'eche í ja'ati.

²⁶ 'Ayej che'atá na'a, ti pua'a Satanás ayén huárini a'utí é'eche, ti pua'a a'áin hua'uténe'usi'ite'en í ruteítestemua'a, a'áí pu ajta caí ch'é'e á'ateere, sino a'áí pu te'entipúa'ajte'esin.

²⁷ 'Seij nu neajtahua'a huataxáta í niuucari. Tí pua'a ja'atí raxí'eve'e ti tiraanáhua'í tí'á'ara'an tí á'é'eche í tí ruca'ané, amuacáí pu ruxe'eve'e tí ra'atéj'í'icí'en í tí ruca'ané. Aj pu xaa rí'írí tí uteárute a'u tí é'eche tí'íj tiraanáhua'í.

²⁸ 'Ayej xaa ne'u tí'ayajna, a'áímej jime'e í teteca, rí'írí tí tihua'utá'uuni'í naíjmi'ica í mej jín auteájturaa í Dios jemí, ajta naíjmi'ica í mej a'íj pua'a tí'ixaxa'a.

²⁹ Aru, tí pua'a ja'atí a'íj pua'a tí'ixajta a'ájna jetze í Xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, capu xaa ne'u ja'anáj tiraatá'uuni'íra a'ájna. A'áí pu ru'it'é'aa a'ame tíj na'a rusén jime'e. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a í Jesús.

³⁰ Ayeé pu Jesús tihuaú'ixaa a'ájna jime'e mej miyen tí'ixajtaca'a tí nu'u tiyaaru'u tzajta'an seijre'eca'a, mej mí miyen tiráamua'aree tí a'áin Jesús a'ájna jetze arájuc'a'anejca'a í Xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, tí'íj ayén huárini tí'itíj jime'e.

*A'áíme í mej pú'een í náànajra'an í Jesús, majta í ihuáamua'ame'en
(Mt. 12:46-50; Lc. 8:19-21)*

³¹ Ajta a'áin náànajra'an, majta a'áíme í júutzimua'ame'en, a'áí mú u'arará. Aa mú a'utéhuiixi mena'a pua'acié. Aj mú mí raatachú'eve.

³² Majta me'ín í mej huíiráté'eca'a jamuan í Jesús, a'áí mú raatá'ixaa, miyen tíjín: —Mé mú a'ut'é'uu pua'acié anaanaj, majta á'ajuutzimua'a. Mémuahuahuau, micu. —Ayeé mú tiraata'ixaa.

³³ Aj pu'í ayén tiu'utaniú í Jesús. Ayen tíjín:

—¿A'ataani me'ín pú'een í mej nináana nusu ne'ihuaamua'a? —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a.

³⁴ Tí'íj jí hua'useíirajraa í teite í mej a'itecaíjme'eca í jemín. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'íi mú a'áin pú'een í mej nináana, majta í nejúutzimua'a.

³⁵ A'achú mej pua'amé miyen tirá'aste a'íj tí tí'íjxe'eve'e í Dios, a'íi mú a'áin pú'een í mej nináana, majta a'áíme í nejúutzimua'a. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

Tí'íj jí á'uraa.

4

*Jíme'en a'ájna í ja'ati tí nu'u teja'uhuáste
(Mt. 13:1-9; Lc. 8:4-8)*

¹ Aj pu'í Jesús aj a'ucáane a'u tí e'leve'e'ástime í jaj tí'íj ajtahua'a tihuaú'umua'aten. Aj mú mí jeíhua ajteaxíireca'a í teite a'u tí a'ut'éveeca'a. Temua'a mú tí'ítemu'íicaa í teite. A'íj pu jín ateájraa í baarcu jetze tí jaata'a e'ecáve'eca'a. Majta me'ín í teite, áa mú a'ucaíjme'ecaa ja'apuaíri japua.

²⁻³ Jéihua pu tihua'á'ixaate'eca'a a'ájna jime'e í chuijtari. Ayeé pu tihuaú'ixaa seij jime'e í niuucari.

Ayen tíjín:

—Xaanamuajri'í mú'een. Ja'atí tí nu'u tí'ihuastehua'a, u pu á'ume tí tejé'ehuaste'e.

⁴ Aa pu aumé'ecaa ratáhua'anáa í imue'eri. Seica pu juye jetze a'uvatzíjraa. Aj mú mí pina'ase júte'e imuá ave'ecáane, meraaré'ejé'ipi.

⁵ 'Ajta nu'u seica huavatzíjraa tetej tzajta'a a'u tí caí jeíhua chuej á'uca. Yee pu'í teja'ur'é'ene, a'íné capu huatéee í chuej tí tzajta'an iru'ucárutixi'ín í jíine'ara'an, ca'anacan pu huaré'epistaca'a í chuej. Aj pu'í ca'anacan ajneájxi í imue'eri.

⁶ Ajta tí'íj u e'ír'é'ene í xicaj, tí'íj huaré'ehuaa xicaj jime'e í tí tiu'unéj. A'íné capu ajtanána'ajme'eca'a, a'íj pu jín huaré'ehuaa.

⁷ Ajta seica í imue'eri, a'úu pu a'uvatzíjraa a'u tí tzicare'e a'uvéjme'ecaa. Tí'íj a'áin tzicare'e huavaújse, tí'íj a'áin tzicare'e ra'avá'ana a'ájna tí tiu'unéj. A'íj pu jín caí huáçíreca'a.

⁸ 'Aru seica pu nu'u a'uun a'uvatzíjraa a'u tí a'ur'én í chuej. A'áí pu huanéj. Tí'íj huavaújse, aj pu'í temua'a tíu'ucíreca'a. Seica í imue'eri, ayée pu caté'etejme'ecaa í cuuxa'a jetze seij tí ajtanéj í 'íciiri cumu seíté japuan tamuáamuata'a í jatzi. Ajta seica ayén caté'etejme'ecaa a'achú cumu huaícate. Ajta seica, anxíte pu caté'etejme'ecaa seij ajta seij. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a í Jesús.

⁹ Ajta ayén tihuaú'ixaa tíjín:

—Tí pua'a ja'atí rarí'írejmi'í, ch'é'e a'áin huaruítiejte'en temua'a naa.

*A'íné een chuijtari jín tihuaú'ití'írí'í
(Mt. 13:10-17; Lc. 8:9-10)*

¹⁰ Mat'ij mi a'ucij í teite. Aru camu najmí'i. A pu a'uteájturaa í Jesús, majta seica í mej naími'í á'ujujhua'ane'e huá'a jamuan í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Mat'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'í a'ij ti huataújmua'a a'ájna í niuucari ti raaxájtaca'a.

¹¹ Ajta a'áin Jesús, ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Mú'ejmi pu Dios tiú'ixaa e'ehuaruítieécan jime'e a'ájna í ti huateú'avaataca'a í Dios jemi a'íqimí'í t'isejire'e a'ame a'ájna xicájra'a jetze t'íj Dios tí'ti'áite'e a'ame iyyen chaanaca japua. Aru amímej mej mé a'uté'uu pua'acié pua'acié, nain pu tihua'ítiiiran chuijtari jime'e.

¹² Ayee pu tihua'aruure. T'íj tihua'ú'ixaate'e í niuucari jetze, seica mú miyen tiú'umua'ati tijn: “Cu xiee teyaú'ítie iteen.” Ajta mat'ij ranamujran, miyen tijn: “Tu'íteájnamua iteen.” Aru capu xaa ne'u. Camu yaú'ítie, camu majta tanamuaj. Dios pu tihua'ítii chuijtari jime'e mej mi cáí yaú'ítiee muá'ara'ani, mej mi cáí ráanamua, a'iné camu xaa ne'u rax'ëve'e mej seicé tirájteuni a'ij mej ye'í huárini, t'íj a'áin cáí tihua'utá'uuni'í í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

A'ij ti huataújmua'a a'ájna í niuucari ti jime'en raxa a'ájna í ja'ati ti teja'uhuáste

(Mt. 13:18-23; Lc. 8:11-15)

¹³ Ajta Jesús pu ayén tihua'utá'íhua'uri'í tijn:

—¿Ni tzaa secaí yaú'ítiee xa'araa a'ájna í niuucari? Tí pua'a secaí yaú'ítiee xa'araa, ¿a'iné tí'iri'iri sej si siyen yaú'ítiee xá'ara'ani í seica í niuucari? Nu'uri íjii amuaatá'ixaate'esin amitiéere'ecan jime'e a'ij ti huataújmua'a í niuucari ti jime'en raxa a'ájna í ja'ati ti nu'u tí'ihuastehua'a ímue'eri jime'e.

¹⁴ A'ájna í ímue'eri ti huastí'i, ayée pu seijre'e t'íj í ja'ati ti á'etéche'ecane'e huá'a'ixaate'e í niuucare'ara'an jime'e ti Dios jemi a'uvé'emej.

¹⁵ Ajta seica í teite, yee mú e'en cumu í ímue'eri ti a'uun a'uvatzíjraa juye jetze. A'íí mú naa tí'ijnamua í niuucare'ara'an ti raaxájtaca'a í ja'ati. Aru, mat'ij ráanamujri'í, a'íí pu tiyaaru'u hua'írá'a'ari'iracare'e í niuucari í mej rú'umua'areereca'a í ru tzajta'a.

¹⁶ Majta seica, yee mú e'en t'íj a'ájna í ímue'eri ti huahuástí'ihuaca'a í tetej tzajta'a. Amuacáí pu hua'aránajcheca'a í niuucari í mej ráanamujri'í.

¹⁷ Aru cumu cáí jeíhua ajtanáana'ajme, a'áj mú jín rajpuafitzi muá'aye'í me'ájna jime'e mej seica huá'axieehuasti í niuucari, na'ari ti pua'a seica a'ij pua'a mehuá'aruure, c'íj mu'u té'veiicua'í. Ca'anacan mú mé rúujisin.

¹⁸ Majta seica í teite, ayée mú 'een t'íj í ímue'eri ti huahuástí'ihuaca'a a'u ti a'utzicare'eme. A'íí mú ranamua í niuucari.

¹⁹ Aru jeíhua pu huá'a jetze ruxe'ëve'e a'ij mej rujímua'a mena'a tirájteuve iyyen chaanaca japua tej japuan seijre'e. Ayee mú huaújmua'amua mej tí'ituaave'en. Majta miyen tí'ineca'atze mej chíjteani pú'eene'en. A'iné t'íj pí na'a mú miyen tí'imua'atze a'iné ayée mú tí'ixe'ëve'e, capu ché'e té'uve í huá'a tzajta'a mej japuan tiú'umua'ati í niuucari. A'íj pu jín cáí ché'e rí'iri'í ti hua'utévaire'en í niuucari í huá'a tzajta'a.

²⁰ Majta seica, ayée mú 'een cumu a'ájna í ímue'eri ti huavatzíjraa japuan í chuej ti a'ur'íen. A'íí mú xaa ranamua í niuucari, majta í ru tzajta'a raateátuaasin í rumua'atzíira'a jime'e. Ayee pu 'een t'íj 'een í ímue'eri ti huá'íreca'a jeíhua. Seica mú tiu'utévaire'esin jeíhua. Seica mú tiu'utévaire'esin cumu í ímue'eri ti huá'íreca'a a'achú cumu seité japuan tamuáamuata'a ti caté'etejme, seij ajta seij. Majta seica cumu í ti huá'íreca'a a'achú cumu huáicate ti caté'etejme, majta seica miyen 'een cumu í ti huá'íreca'a a'achú cumu anxíte, seij ajta seij.

Jíme'en í lámpara ti a'ímuá a'atáneeri'ícij

(Lc. 8:16-18)

²¹ Ajta ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—¿A'iné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi? Tí pua'a ja'at'í yé vé'eme'en, lámpara ti tijnána, ¿a'uné jetze yá'aruuren a'ájna í lámpara? ¿Ni sicu'uj jetze ru'utéeyejtza, na'ari utaatzí jete ye'írachajtza? Capu xaa ne'u áa ya'uté'avaata, sino án pu jéjre'e ya'ujchájta, án ímuá t'íj a'ímuá a'atáneeri'ícij.

²² Tí'ítí ti a'ij tí'aviitzi'í, capu ayén éene'en a'ame t'íj na'a rusén jime'e, sino huataújseijrata á jéjre'e. Na'ari tí'ítí ti a'ij avítzi jín tí'imuari'íhua, aj pu'í muá'areeri'íhuan.

²³ Mú'een, mi sej rar'írejve, xáanamujri'í. —Ayee pu tihua'ú'ixaa í Jesús.

²⁴ Ajta ayén tihua'ú'ixaa tijn:

—R'í'í xu'u tiráanamua í sej tí'ínamua. A'achú sej caj tí'ínamua í niuucari, ayée pu che'atá na'a Dios tejámuaatá'asin mú'ejmi sej si jaítze'e yaú'ítiee xá'ara'ani. Ajta a'áin, aúche'e pu jaítze'e tejámuaatá'asin í sej ranamua.

²⁵ Ayee pu té'eme. Tí pua'a ja'at'í r'í'í tí'ínamujrave'en, Dios pu raatá'asin ti jaítze'e yaú'ítiee á'ara'ani. Ajta, ti pua'a ja'at'í cáí r'í'í tí'ínamujrave'en, Dios pu rá'ari'íra a'achú ti caj ari tiyaú'ítiee já'araa.

Jíme'en í imue'eri ti huavaújse'en

²⁶ Ajta ayén tijín:

—Aye'e pu tí'irineca matí'ij miyen rjca a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Yee mu'u huatámu'iireca tíj huavaújse'en í imue'eri ti ja'ati raahuáste. A'íjna í ja'ati ratáhua'anáa pu aumé'ecaa í imue'eri.

²⁷ Tí'ij jí huatácutzi a'íjna í ja'ati. Aj pu íjtá'i í'ijistin, tí'ijtá'i ájchesin. A'ateeri ti huaté'a a'ame. Aj pu'i ajnéjsin, tí'ij í vaujse'en. Aru a'íjna í ja'ati, a'íi pu cai ramua'aree a'ij ti ye'lí te'ejnéj í imue'eri.

²⁸ A'íjna í chuej pu hui rusej rí'i raruuren ti huavaújse'en í imue'eri. Amuacá pu ajnéjsin í huáacixa'a. Aj pu'lí í huíjmuaiyu. Ti pua'a ari huijmuaiyuren, tí'ijí ajtanéjsin ti jetzen caté'ete a'ame í jatzí.

²⁹ Tí'ij a'íin huáca'anáan í jatzí, aj mú mi u yá'atzaanan. Pu'uri íjii teja'uré'ene a'ájna xicájra'a jetze mej jetzen tí'itza'anaca.

Jíme'en í mostaasa ti rajatze'e

(Mt. 13:31-32; Lc. 13:18-19)

³⁰ Ajta ayén tiu'utaxájtaca'a í Jesús tijín:

—¿A'íné ye'lí tí'irí'iri tej ti tiyen raataxá'ij a'ij ti ye'lí tejé'ajta í Dios? ¿Tí'itájqui niuucarijra'a ruxe'eve'e tej raataxá'ij a'ij ti ye'lí tí'irineca Dios ti é'esejjre'e?

³¹ 'Aye'e pu 'een cumu tí'ití'í tu'upi ti ayén ántehuaa tijín mostaasa. Aye'e pu 'een ti jaítze'e cliíen caí mááj seica jatzíjra'a ti yen seijre'e í iyen chaanaca japua.

³² Tí'ij huastí'ihua a'íjna í jatzí, aj pu'lí vaujse'en. Tí'ij huavaújse'en, jaítze'e pu uratí'tí'ij á'aye'lí caí í pí'lista ti yen seijre'e í iyen chaanaca japua. Temua'a pu tí'ipua'amee í cíye'ara'an. Ajta í xamua'ira'an, temua'a pu te'antajíya'ume. A'íj pu jín rí'irí mej pína'ase jetzen tíhuá'uritu'ate'en ti huácien tzejta'a. —Aye'e pu tíhuá'íxa í Jesús.

A'ij ti ye'lí Jesús tíhuá'u'tí'irí'ni niuucari jíme'e

(Mt. 13:34-35)

³³ Aye'e pu tíhuá'amua'atehua'a í níuucare'ara'an jíme'e ti Dios jemi é'eme'ecan. Jéihua pu tíhuá'íxa'atehua'a niuucari jíme'e a'achú mej caj té'evii'cu'iraca'a mej ráanamua.

³⁴ Tí'ití'í ti a'ij ti tíhuá'íxa'atehua'a í teite, Jesús pu ayén tíhuá'íxa'atehua'a niuucari jíme'e ti caí é'ehuá'uritiirici. Aru a'íi pu tíhuá'íxa'atehua'a a'íme'j í mej jamuan á'uujjhua'ane'e a'ij ti huataújmu'a naíjmi'i í niuucari amiti'éere'ecan jíme'e.

Jesús pu raatépua'ajte í eeca, ajta í jaj ti vivejmé'e tíújta'ahua'a

(Mt. 8:23-27; Lc. 8:22-25)

³⁵ A'íjna xicájra'a jetze, tí'ij ari téchumua'arijme'e, Jesús pu hua'utá'íxa a'íme'j í mej jamuan á'uujjhua'ane'e. Ayen tijín:

—Tiché'e antací'ine után pújme'en.

³⁶ Matí'ij mí á huajauhuá'axi í teite. Aj mú mi yá'utíi í Jesús jetzen í baarcu a'uun ti a'utéveeca'a. Majta seica a'ucí'j seij jetze í baarcu.

³⁷ Aj pu'lí huatá'ecareca'a temua'a ca'anín jíme'e. Japuztari pu temua'a té'uxijve'e. Ajta vivejmé'en tíújta'ahua'a í jaj. Tí'ij í ateáxi're'axi í baarcu jetze. Pu'uri tén avé'ejistijme'e í jaj.

³⁸ Ajta a'íin Jesús, a'úu pu é'ecujcaa cítzata'an pújme'en í baarcu. Timu'utzi pu huamé'ecaa. Aj mú mi raajíste. Miyen tijín:

—Maestru, ¿ni caí á jetze ruxe'eve'e tej teri tén cui'ini?

³⁹ Aj pu 'i ca'anacan ájchee í Jesus. Tí'ij jí raatépua'ajte í eeca. Ajta ayén tiraata'íxaa í jaj, tijín:

—Pecaj ché'e síhuájna. Xaatapuá'ajta. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a.

Aj pu'lí huatá'epua'areca'a í eeca. Ajta a'uré'ujé'iyereca'j í jaj temua'a naa.

⁴⁰ Aj pu íjtá'í Jesús hua'utá'íxa í mej jamuan á'uujjhua'ane'e, ayén tijín:

—¿A'íné een jín huápi'i setiu'utátziin? ¿A'íné een jín secaí té'atzaahuatée? —Yee pu tiu'utaxájtaca'a.

⁴¹ Temua'a mú mi jéihua tíu'utátziin. Majta miyen tíú'íxaate'eca'a me'íjna jíme'e mej tíu'utátziin. Miyen tijín:

—¿Tí'itájmi tévira'a pu'íen? Amí pu hui tíhuá'ajte'e í eeca, ajta í jaj. Naími'i mú rá'astijre'e. —Yee mú tíú'íxaate'eca'a.

5

A'íjna í ja'ati ti Gadara é'eme'ecan

(Mt. 8:28-34; Lc. 8:26-39)

¹ Aj mú mi antací'í antavén pújme'en. Aye'e pu téja'arájtehuuaa tijín Gadara.

² Aj pu'i Jesús a'itáara í baarcu jetze. Tí'ij jí á'iyen seij ave'eré'ene tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a. A'u pu huirájraa a'ájna í ja'ati a'u mej mi'ichite e'evé'enaamuaca.

³ A'u pu é'echejca'a a'ájna í ja'ati. Jé'ecan pu simuárun. Capu rí'iríistaca'a ti ja'ati ra'amuáji'ici'en caujnari jime'e, ni alaambre jime'e.

⁴ Mu'íi mú raatatése. Mara'amuaj'í'ici'ihua'a muájca'are'ara'an jetze, majta #cájra'an jetze alaambre jime'e. Aru a'áin, tí'ij p'ina'a pu tijtzá'ana'a cdieene'en, ajta méjca'í iyaúhua'axijsin. Capu huatári'iristareca'a ti ja'ati a'ij ráaruuren ti raamuá'acante'en.

⁵ Nain tújca'ari tzajta'a, ajta nain tíca'ari tzajta'a, a'áí pu á'uche'ecane'e, anjihua a'ájna jirí jetze. Ajta a'ájna a'u mej mi'ichite e'evé'enaamuaca, á pu ij ayén hua'uteátu'asixi tetej jime'e.

⁶ Tí'ij raasej í Jesús, á'iyen púu a'utatíej. Aj pu'i títunutaca'a a'ájna vejli'i a'utí a'utéveeca'a í Jesús.

⁷ Ajta huajíjhua'a ca'anín jime'e. Ayen tiraata'ixaa tíjín:

—¿A'iné tí'tíj Peteáruuren neetzi jemi, Jesús í pej í'i yaujra'an í Dios ti nainjapua tí'ajita? A'ij nu muahuavii í Dios jemi pej caí puajtzi neetá'acare'en.

⁸ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í ja'ati, a'iné ayée pu tiraatá'ixaate'eca'a í Jesús tíjín:

—Tiyaaru'u pej tzajta'an seijre'e mi tevi, pej a'ij pua'a metéumua'aree, huirájra'a mi tevi jetze. —Yee pu tiraata'ixaa í Jesús.

⁹ Ajta ayén tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'iné pua'antehuaa mú'ee?

Ajta ayén tiu'utaniú tíjín:

—Ayee nu ántehuaa tíjín I tej arájsevi ví'ira'a ta'ará'ase. Ayee tu tí'itamuá'amua a'ájna jime'e tej í'i mu'íi. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

¹⁰ Aj pu'i a'ájna í ja'ati jéihua rájhuaaviiri'í í Jesús ti a'áin hua'uta'íte mej á'uci'ine mé á'ahua'ayee í mej tzajta'an seijre'eca'a.

¹¹ Majta me'ín tuixute, á vejli'í te'antácu'a'atiye'ícaa jirí jetze, memui'icáa í tuixute a'achú mú ará'axca hua'apua ví'ira'a.

¹² Aj mú mi me'ín tiyáaru'use miyen tirájhuaaviiri'í tíjín:

—Taata'a itejmi tej a'uteáruute mi tuixute tzajta'a.

¹³ Tí'ij jí a'áin hua'utá'a. Mat'íj mi huiráaci me'ájna í tiyáaru'use í mej tzajta'an seijre'eca'a a'ájna í tevi. Aj mú mi tiyáaru'use huatasejre í tuixute tzajta'a. Majta me'ín í tuixute, muataauruj a'uun pújme'en u jate'e. Aj mú mi atéevatzí á jaata'a. Mat'íj mi aujamí, najjmi'í.

¹⁴ Majta me'ín í mej tuixute cha'íica'a, a'áí mú temua'a tiu'utátziin. Mat'íj mi a'ucj' mej hua'utá'ixaate'en mej chajta'a a'uchéjme'e, majta mat'j mena'a mej a'uchéjme'e a'ímuá.

Aj mú mi e'iré'ene í teite mej mi ráamu'a'aree a'ij ti tí'tíj huarj'j.

¹⁵ Mat'íj mi ave'eré'ene a'u ti a'ij é'ene'e í Jesús. Aj mú mi me'ín huasej í tevi í mej tiyáaru'use tzajta'an seijre'eca'a. A pu a'utácatii. Capu ché'e mua'avi'í. Capu ché'e rutímu'a'í. Pu'uri huarúj a'ájna í tevi. Aj mú mi tiu'utátziin.

¹⁶ Majta me'ín í mej raasej a'ij ti tí'tíj huarí, nain mú hua'utá'ixa í teite a'ij ti tiráaru'í tevi í tiyáaru'use mej tzajta'an seijre'eca'a, a'ij ti tihuá'uruu í tuixute.

¹⁷ Aj mú mi a'uteájhui í teite mej rahuavii í Jesús ti á'ura'ani u á'ahua'ayee.

¹⁸ Tí'ij jí á'uraa í Jesús. A'uun pu ateájraa í baarcu jetze. Tí'ij í a'ájna i ti tzajta'an seijre'eca'a í tiyaaru'u, a'áí pu rájhuaaviiri'í ti Jesús raatá'an ti á'ura'ani jamuan.

¹⁹ Ajta a'áin í Jesús, capu raatá'a a'ájna í tevi ti á'ura'ani jamuan. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Aricu a'u pej é'eche raatá'a a'ájna í ja'ati yeamu a'ihuáamu'a'a. Patá'aj hua'utá'ixaate'en nain a'ij ti timuáaru'í í tavástara'a jemi, a'ij ti jé'í rí'í timuájcha'í.

²⁰ Aj pu í iyá'uraa í ja'ati. Ajta á'iyen a'áin a'utéjche ti hua'utá'ixaate'en í mej me'uun a'uchéjme a'ájna ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Tamuáamuata'a ti Chájta'ajme. Nain pu hua'utá'ixa a'ij ti tiú'uruu a'ájna í Jesús. A'u ti na'a r'í'í mú tiráanamujraca'a í teite a'iné jéjca me'ecan í niuucari.

*Jime'en Jairo ti rape'eri, ajta, ajta í 'íta'a ti ra'ajtamuaríej í caxure'ara'an í Jesús
(Mt. 9:18-26; Lc. 8:40-56)*

²¹ Aj pu íjtá'í huaré'araa í Jesús í baarcu jetze. Tí'ij ii a'uun a'ará'a a'uun jetze pújme'en vejli'í a'u ti e'eve'e'ástime í jaj. Mat'íj mi ave'eré'ene jéihua í teite a'u ti a'utéveeca'a í Jesús.

²² Aj pu'í seij a'ará'a ja'atí ti tí'ivaire'eca'a hua'atéyujta'a. Ve'ecán pu jín tí'ítéveeca'a. Ayee pu ántehuaaca'a tíjín Jairo. Tiyaúj, íitacan. Tí'icui'íca'a a'ájna í yaujra'an. Tí'ij a'áin Jairo raasej í Jesús, aj pu'í títunutaca'a á chuaata'a Jesús ti jé'ejvee.

²³ Jéihua pu rájhuaaviiri'í, ayén tíjín:

—Niyauj pu á'ame'ere. Mu a'utá'iyi'í patá'aj ra'ajtamuarí'en, tá'aj huarún, tá'aj auj ruuri á'ara'ani. —Ayee pu tiraata'ixaa.

²⁴ Aj pu'i Jesús u á'ume jamuan. Majta jéihua teite a'ucij huá'a jamuan a'ímej í mej hua'apua. Mat'íj mi ajteáxiireca'a í teite. Temua'a mú huápi'i tité'ucataca'a.

²⁵ Ajta huá'a tzajta'a a'utéveeca'a í 'íta'a ti tí'icui'i. Pu'uri a'ateevi'i a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua nine'ira'a ti tí'icui'i a'ájna í 'íta'a. Tí'ij pí na'a pu uvé'em'iyeca'a. Jéihua pu xuureca'a.

²⁶ Pu'uri jéihua hua'áajjtaca'a í mej tí'hua'ataca jemi. Pu'uri téje'ehuáujrie nain tíj na'a tíj caj tí'tituaave'eca'a. Ajtá'i, capu tí'titj a'ij tiraatévai. Mí ajtá'i, ayéé pu í éene'e ajtahua'a jaítze'e tijcu'i'ineca'a. A'íj pu jín, rajpuaijtzica'a jéihua a'ájna í 'íta'a.

²⁷⁻²⁸ Tí'ij jí tiú'unamuajri'i a'ij ti tí'titj huáruu í Jesús. Ayen tíjín: "A'ij nu jín niyen rini nej ra'ajtamuarí'en cáxure'ara'an jetze, aj nu run." Yee pu tiu'umuá'aj a'ájna ti tí'icui'i. A'íj pu jín á aúurupi teite tzajta'a a'ájna í 'íta'a. Tí'ij í á e'iré'ene huarita'an í Jesús. Aj pu'i ra'ajtamuaríej cáxure'ara'an jetze.

²⁹ Jíme'en pu'u ra'ajtamuaríej, aj pu'i huatépuua ti uvé'exuurica'a. Tí'ij í ayén raatá'a í tzajta'an cumu pu'uri huarúj.

³⁰ Aj pu í ráamua'areeri'i í Jesús í ru tzajta'a ti ja'atí tiú'uhuaa cumu ti cáí ché'e racá'anisti'i. Aj pu í pí a'uré'eve, hua'useirajraa í teite. Ayen tíjín:

—¿A'ataani na'ajtamuaríej í necáxu jetze? —Ayee pu tihua'uta'íhuu'uri'i.

³¹ Aj mú mi miyen tiraata'ixaa í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Miyen tíjín:

—Mú'ee pej huá'aseij í teite mej á'acata. ¿A'íné een jín piyen tiu'uta'íhuu'u? yee: "¿A'ataani na'ajtamuaríej?" —Yee mú tiraata'ixaa.

³² Mí ajtá'i a'ín Jesús, a'í pu hua'useirajye'icaa matíj mena'a tite'anavéejme'eca. Ayee pu a'ín rijcaa tí'ij raasej ja'atí ti ra'ajtamuaríej.

³³ Aj pu í a'ín í 'íta'a, temua'a tiu'utátziin. Temua'a pu tiu'ujviveeca'a í ru tzajta'a a'íné rú'umua'areereca'a tí'tí ti a'ij huáruu. Aj pu í ajteáxiireca'a a'u ti a'ij e'en a'ájna í Jesús. Títunutaca'a á vejli'i jemin. Tí'ij jí nain raatá'ixaa a'ij ti tí'tí ráaruu tzáahuati'ira'a jime'e.

³⁴ Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Niyauj, peté'antzaahua nej timuáahuate'enche'e. A'íj pej jín peri huarúj. Aricu, r'íí pej te'amua'astí. Paúche'e pej ri'éene'e pua'amé.

³⁵ Aúche'e pu tí'ixajtaca'a a'ájna mat'íj seica a'ará'a. A'ii mú a'ín pú'een í mej é'eche jamuan í ti ve'ecán jín tí'titjee hua'atéyujta'a. Aj mú mi miyen tiraata'ixaa í ya'upuáara'an í temuajj ti tí'icui'i. Miyen tíjín:

—Pu'uri huam'í a'ayauj. ¿A'íné een jín péra'itziite'e mi maestro? —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

³⁶ Mí ajtá'i a'ín Jesús, capu huá'antzaahua a'ij mej ye'í tí'ixajtaca'a. Ayee pu tiraata'ixaa í ya'upuáara'an tíjín:

—Pecaj tí'tizii'ne'e. A'ii pu'u ruxe'eve'e pej té'atzaahuate'e. —Yee pu tiraata'ixaa í Jesús.

³⁷ Aj pu í huaja'uví'tí a'u ti é'eche í ya'upuáara'an. Aru Jesús capu hua'utá'a najmí'ica í teite mej á'uju'un jamuan. A'ímej pu'u, í Pedro, ajta í Jacobo, ajta a'ájna í Juan, ti í'í juutzeájra'an í Jacobo.

³⁸ Aa mú a'ará'a a'u ti é'eche í ya'upuáara'an í ti huam'í. Aj mú mi hua'usej í teite mej chí'ita huiráatei. Jéihua mú u'uteúyjeinijme'e. Maúyjeineca'a. Ca'anín mú jín u'uteúyjeinijme'e me'ájna jime'e í ti huam'í.

³⁹ Aj pu'i chí'ita a'uteájrupi. Tí'ij jí hua'utá'ixa í Jesús. Ayen tíjín:

—¿A'íné sej si ca'anín jín jijhua? ¿A'íné sej si ruyein? Capu mi'íchi mi temuajj, sino cutzú pu'u.

⁴⁰ Mat'íj ráanamujri'i a'ij ti ye'í tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi ra'utéxiehuataca'a a'íné méjmua'areereca'a ti a'ín pa'arí'i huam'í. Aj pu'i a'ín hua'uta'áj mej huirá'ine. Aj mú mi huirá'aci.

Tí'iquí ya'uví'ti í ya'upuáara'an, ajta í náanajra'an, ajta a'ímej í mej á'ujujhua'ane'e jamuan. A'uu mú uteájrupi a'u ti auucá'a í temuajj.

⁴¹ Aj pu'i rajví'i muájca'are'ara'an jetze. Ayee pu tiraatajé runiuuca jime'e tíjín:

—Taliita, cuumi.

Taliita, cuumi, ayee pu huataújmuua'a tíjín: Temuajj, ayéé nu tí'imua'ixaate'e, ájchesi.

⁴² Jíme'en pu'u ayén huaríj í Jesús, aj pu í xaa ájchee í temuajj. Tí'ij jí a'utéjche ti á á'uche'ecane'en. Majta me'ín í teite, jé'ecan mú u huateújtzaahuate. Ajta a'ín í pa'arí'i, ayéé pu rájcha'íca'a a'achú cumu tamuáamuata'a nine'ira'a japuan hua'apua.

⁴³ Ajta a'ín Jesús, jéihua pu hua'ul'jca mej cáí ja'atj'í xaaate'e, ajta mej nu'u tiraamín í temuajj.

6

Jesús ti Nazarét é'eme'ecan

(Mt. 13:53-58; Lc. 4:16-30)

¹ A'u'u pu á'uraa í Jesús, majta í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Mat'íj mi a'ucí a'uun pújme'en a'u ti a'uvé'ese a'íjna í Jesús.

² T'íj teja'ur'é'ene a'íjna xicájra'a mej jetzen ruse'upi, t'íj a'utéjche ti tihuá'umua'aten hua'atéyujta'a. Jeihua mú teite ráanamujri'i. Jé'ecan mú a'íj te'utasej. Ayee mú t'í'ira'íhua'uraca'a t'íjn:

—¿A'uné ya'ur'í'ire amín niuucarijra'a? ¿T'í'táani mua'atzí're'ara'an pú'een a'íjna ti raateájtuaa amíjna jemi mi Jesús tej caí xi ja'anáj mé'e ya'unamuajri'i?

³ Amí pu yeehui a'ín pú'een í yaujra'an í ti t'í'si'icheca. A'í pu náanajra'an ayén ántehuaa t'íjn María. A'í mú júutzimua'ame'en pú'een a'íme í Jacobo, ajta í José, ajta í Judás, ajta a'íjna í Simón. Majta seica í júutzimua'ame'en í mé 'uuca, a'í mú yéchej ta jamuan. —Ayee mú tiú'ixaate'eca'a.

A'íj mú jín rá'achueere'ecaa me'íjna í Jesús. A'íj mú jín caí raxí'eve'eca'a.

⁴ Ajta, ayé'e pu Jesús tihua'utá'ixaa t'íjn:

—Náimi'i mú r'í'ira'utasej temua'a naa í ti t'í'ixa í niuucari ti Dios jemi me'ecan. Mí ajtá'i, í mej huacájme ruche, majta í mej í'vaujsimua'ame'en, majta í mej jamuan é'eche, camu t'n r'í'ira'utasej a'íme.

⁵ Ayee pu'u caí tiu'utá'iristareca'a ti a'ín Jesús t'í'tí a'íj huáruuren í mej jín a'íj ra'utasej t'íj ari tiú'uruu pua'amecié. Ayee pu'u huaríj; hua'ajtamuarí'exi seica í teite. T'íj i xaa tihuá'uhuaa.

⁶ A'íj pu'í jín a'íj tira'utasej í tzajta'an mej caí rá'atzaahuat'e'eca'a. T'íj jí á'uraa í Jesús. A'u'u pu á'uye'icaa a'ímuá a'u ti a'uchájta'ajmee. Ajta tihuá'amua'atejca'a.

Jesús pu tihua'uta'aj' a'íme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e mej nu'u tihuá'ixaate'e í teite

(Mt. 10:5-15; Lc. 9:1-6)

⁷ T'íj jí Jesús pu hua'utajé a'íme í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Aj pu'í hua'ar'é'etixi hua'apuacajm'é'en. Ajta tihua'u'íjca a'íjna jime'e mej mi hua'utamuarite'en í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a í teite.

⁸ Ajta ayén tihua'u'íjca mej caí t'í'tí antiá'a í mej jín huatéujvair'e'en í juye jetze. A'í mu'u nu'u a'achueeni t'í'tí itz'íj í mej jín raújca'aníhua'a. Capu nu'u a'íj t'í'iri'iri mej t'í'tí antiá'a ca'aní na'ari t'í'tí ínie'e nusu tumin.

⁹ Majta, ajtaújca'acaíte'axi'ín. Majta seexu'íjmé'en te'ucaujchéete'axi'ín seij ajta seij. Capu nu'u a'íj t'í'iri'iri mej hua'apuacajm'é'en te'entipí í tiú'ujsiicu'u.

¹⁰ Ajta ayén tihua'utá'ixaa t'íjn:

—T'í pua'a hui chí'ita xu'uteáru'te mé já'ahua'a chajta'a, a'úu xu huatéáturaasin t'íj na'a a'achú sej á'ateere a'ájna chajta'a.

¹¹ Ajta ti pua'a mé já'ahua'a mecaí amuaatá'acare'en sej uteáru'te, na'ari ti pua'a mecaí ranamuajracu í sej tihuá'a'ixaate'en, ayé'e xu huá'ini, sej huírácine se'újna. Sera'atéca'atzíjxi'ín í ruca'acai t'í'ij cáaxin í chuej. Ayee xu huá'ini mej mi ráamua'aree í teite t'íjn ma'uteájturaa í Dios jemi. Mích'é ráamua'aree mej auteájturaa í Dios jemi a'achú mej pua'aré' mej caí á'amuanamuajracuca'a.

Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, a'íjna xicájra'a ti jetzen hua'uxíj'te'en í Dios í mej jín auteájturaa í jemin, jeihua pu puají'tzi hua'utá'asin. Jaitze'e mú rajpuají'tzi muá'aju'un a'ujna chajta'a mecaí í mej me'uun é'echejca'a a'ujna ti ayén teja'arájtehuaca'a t'íjn Sodoma, ajta t'íjn Gomorra. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹² Mat'íj mi a'ucíj. Metihuá'íhua'ixaate'e í teite ti nu'u ayén tiú'ujxe'leve'e mej nu'u seicé tiú'umua'ati í ru tzajta'a.

¹³ Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'í mú jeihua hua'utamuarí í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a í teite. Majta jeihua tihua'avé'ehuaate'axi'ín aceite jime'e huá'a mu'úutze'en í mej t'í'icucuí'i. Nájmí'ica mú tiú'uhuaate.

Mat'íj raajé'ica me'íjna í Juan ti huá'amua'ihuacare'e

(Mt. 14:1-12; Lc. 9:7-9)

¹⁴ Ira'atéevi'i, mat'íj ráanamujri'i nain japua, t'íj na'a a'uun mej a'uchéjme'ecaa í teite a'íj ti tiú'uruu í Jesús. Ajta a'íjna í tajtuhuan ti vé'ée, a'í pu ajta ráamua'areeri'i. Ayee pu ántehuaaca'a í tajtuhuan t'íjn Heródes. Aj pu'í ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Heródes t'íjn:

—A'íjna í Juan teecan, í ti huá'amua'ihuacare'e, a'í pu hui huatarúj. A'ítá'raa a'u mej ye'avá'ana. A'íj pu jín raay'í'ti ti ayén tiú'uruuren. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í tajtuhuan.

¹⁵ Majta seica, miyen t'íjn:

—A'i pu a'ín pú'een í Elías í ti a'íjna jín tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

Majta seica miyen tijín:

—A'i pu a'ín pírici ja'atí ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Aye pu che'atá na'a tí'ítéjvee í Dios jemi matíj í seica í mej mejmí'i miyen tí'ixaxa'ata'a.

¹⁶ Mí ajta a'ín Heródes, tí'ij ráamua'areerí'i, ayé pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—A'i pu a'ín pú'een a'íjna teecan í Juan í nej raata'ájtaca'a mej ru'ijvejche í mu'úura'an. A'i pu hui huataríj huá'a tzajta'a í m'íchite. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Heródes.

¹⁷ Aru seij pu pú'eene'e, 'íita'a ti ayén ántehuaaca'a tijín Herodías. A'i pu íra'ara'an pu'éene'e í Felipe. Ajta a'ín Felipe, a'í pu juutzeájra'an pú'eene'e í tajtuhuan í Heródes. Tí'ij jí Heródes a'ín incuré'evi'iti a'íjna í 'íita'a, a'ín ti Felipe raatévi'ítine'e.

¹⁸ Aj pu'í a'ín í Juan ayén tiraata'ixaa a'íjna í Heródes tijín:

—Capu a'ij tí'írí'iri pej ratévi'ítine'en muá'ihuara'a ti yá'uvi'ítine'e. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Juan.

¹⁹ Tí'ij jí huataniú'ucaca'a a'íjna í 'íita'a. A'ij pu jín a'ín Heródes, raata'ájtaca'a mej ra'anján a'íjna í Juan. Majta ra'amuáají'icie alaambre jime'e a'u ti aiteánami'ihuaca'a. Jé'ecan pu rájcha'íre'eca'a a'íjna í 'íita'a. A'í pu jín rajé'ícatami'ica'a.

²⁰ Mí ajtá'í a'ín í Heródes, a'í pu ráamua'areeraca'a ti r'í'í tí'tévistaca'a a'íjna í Juan, ajta ti ayén ríjca a'ij ti tí'ijxe'eve'eca'a í Dios. Ajta a'í pu tí'imua'ajca a'íjna jemi í Juan. Aúche'e pu ra'aránajcheca'a a'íjna í Heródes ti ráanamua a'ij ti tiu'uxájtaca'a a'íjna í Juan. Capu a'ij í'írini ti caí temua'a tíya'ítieeca'a a'ij ti tí'ixajtaca'a. A'ij pu jín Heródes caí raatá'acare'e a'íjna í 'íita'a ti raajé'ica.

²¹ Tí'ij a'ájna te'ará'a í xicáara'an ja'anáj ti me'ecan a'íjna í Heródes, aj pu xaa a'ín 'íita'a rá'amítieje'eca'a a'ij ti ye'í huárini ti raajé'ica í Juan. Tí'ij jí Heródes, a'íjna ti tí'iyesten ti te'ará'a í xicáara'an ja'anáj ti me'ecan, jeíhua pu teite huatá'ínee, xantaaru'u, matíj mena' huá'a capitanme, majta mej títéte'u'upu'u me'íjna jime'e mej tihuá'áijte'e í teite, majta í mej me'uun a'uchéjme a'ujna Galilea, í mej jeíhua ruxe'eve'e.

²² Aj pu'í yaujra'an a'íjna í Herodías, a'í pu a'uteájrupi u chil'ita a'u mej tejanú'ucua'aca'a. A'íjna í yaujra'an, 'íita'a pu pírici. Aj pu'í a'ín tiu'utéenei rusej huá'a vejli'ípua. Temua'a pu jeíhua tíra'aránajcheca'a a'íjna í Heródes í ti tiu'utéenei, majta a'ímej í mej jamuan tí'ícu'a'aca'a. Aj pu'í ayén tiraata'ixaa a'íjna í tajtuhuan tijín:

—Naatáhuaviiri'í tí'tíj pej a'ij tí'ixe'eve'e. Nemuaatá'asin.

²³ Jeíhua pu te'ataújratiiri'í rusej ti ayén tiraatá'an tí'tíj ti raatáhuaviira. Capu nu'u a'ij rini ti pua'a raatáhuavii já'ita'a a'u ti tihuajé'áijte'e.

²⁴ Aj pu'í á'uraa a'íjna í 'íita'a. Tí'ij í ayén tíya'uta'íhua'uri'í a'íjna í runáana tijín:

—Tí'ítájni neraatáhuavii í tajtuhuan? —Yee pu tiraata'íhua'uri'í.

Aj pu í ayén tiu'utaniú' a'íjna í náánajra'an tijín:

—Huatáhuaviiri'í hui í mu'úura'an a'íjna í Juan ti huá'amua'íhuaca.

²⁵ Aj pu í ajtahua'a ca'anacan uteájrupi a'u ti a'utéveeca'a a'íjna í tajtuhuan ti ve'ée. Aj pu í ayén tiraata'ixaa tijín:

—Aye nu tí'ijxe'eve'e pej naata'í'ite'en tuxa'a jetze í mu'úura'an í Juan ti huá'amua'íhuaca tej ti ramua'areere tijín pu'uri huam'í. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í yaujra'an í Herodías.

²⁶ Temua'a pu a'ij pua'a tíraatá'a a'íjna í tajtuhuan ti rusej ayén te'ataújratiiri'í ti ayén nu'u huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna í 'íita'a í yaujra'an í Herodías. Majta a'íime ti huau'ínee, a'í mú majta ráanamua'ajri'í tí'ij raatá'a í runiuuca. A'ij pu jín rutévi'íra'aca'a huá'a jemi a'íjna í tajtuhuan. A'ij pu jín, a'ín ra'ará'aste í runiuuca.

²⁷ Ajta á'iyen xantaaru'u huata'áiteca'a ti raajé'ícatan, ajta nu'u á'iyen ye'ará'í'ite'en í mu'úura'an í Juan.

²⁸ Ajta á'uraa í xantaaru'u. Tí'ij jí a'uun a'ará'a áa ti aiteánami'ihuaca'a a'íjna í Juan. Aj pu'í ru'ijvejcheca'a í mu'úura'an í Juan. Tí'ij jí ya'ará'í'ite í tuxa'a jetze. Ajta a'ín í tajtuhuan, a'í pu raatá'í'ite a'íjna í yaujra'an í Herodías. Tí'ijtá'í a'ín raatá'í'ite í runáana.

²⁹ Majta me'ín í mej á'ujjuhua'ane'e jamuan í Juan, mat'íj ráamua'areerí'i, aj mú mi a'uré'ene jemin Heródes, meya'utí'í a'íjna í m'íichi. Mat'íj mi ra'avá'ana. Yee pu éeni'íci'en huam'í a'íjna í Juan.

Jesús pu tihua'umí í mej anxíj ví'ira'a ará'axca

(Mt. 14:13-21; Lc. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'í mú tíujsej a'u ti a'utéveeca'a a'íjna í Jesús. Aj mú mi raatá'ixaa nain a'ij mej tí'ítíj huáruu, nain a'ij mej ye'í tihua'umuá'ate.

³¹ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Mú se'utáuruyi'i. Tiché'e huátase'upe'en mé já'ahua'a a'u ti caí ti'tití e'eré'eeve. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

Aru jeihua mú a'uré'enineica'a í teite a'u ti a'utéveeca'a a'ájna í Jesús. Majta a'uc'íca'a jemin mé mu'ití í teite. A'íj pu jín camu huatáci'ipejca'a mej tiú'ucua'ani a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e.

³² Aj mú mi a'uc'íj rujímua'a baarcu jetze. Matí'ij mi me'uun a'ará'a a'u ti caí é'e ja'ati.

³³ Majta me'ín í teite, a'íi mú hua'aseíiraca'a matí'ij a'uc'íj. Jeihua mú raamuá'a í Jesús. A'íj mú jín ru'icán a'iré'eneajxi a'u ti na'a mej a'uchéjme. A'í mú mi amuacáí a'ará'a a'u ti e'erá'astiiche'e a'ájna í Jesús, majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e.

³⁴ Ajta, tí'ij a'íin a'ítamé'eca'a í baarcu jetze, jeihua pu teite huaséjiraca'a. Tí'ij jí ii huataújxeemiste tí'ij hua'useíj. Yee mú titeja'uvátzj cumu cáne'axi ti caí ja'atí huá'a cujta'a huamé'ecaa. A'íj pu'í jín a'utéjche a'ájna í Jesús ti tihuá'umua'aten jeihua.

³⁵ Tí'ij huateáchumua'areca'a, aj mú mí ave'eré'ene jemin í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Pu'uri téchumua'ari. Ajta caí ja'atí ye'eche ayajna vejli'i.

³⁶ Teajta caí ti'tití ticha'íi mej ráacua'ani mi teite. Patá'aj hua'uré'ítixi'ín, mej mi a'uc'íjxi'ín mé já'ahua'a chajta'a, a'u mej a'uchéjme teite mej mi pan huánanan.

³⁷ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús, tíjín:

—Mú'een xu tihuá'amin rujímua'a sena'a.

Aj mú mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—¿Ni rí'irí tej á'uju'un tej pan a'uvé'enanán tej ti tihua'umín? Tí pua'a tiyen tí'ituaave'e a'achú ti caj ja'atí tí'ijmua'ítici ti pua'a tiu'umuárí'en a'achú cumu hua'apua ciento xica jime'e, capu ajta tí'ici'ipé'e a'ame í tumin tej ti tiyen huárini.

³⁸ Aj pu'í a'íin í Jesús, ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Sericu, xaaré'ixi'ere'e a'achúni caj mé tirájcha'íi í pan.

Matí'ij mí ráamua'areeri'i. Aj mú mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—A'í pu'u caj tí'ixuaavi. Anxívi í pan. Majta hua'ité, caj mú tí'itehua'apua. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

³⁹ Tí'ij jí hua'uta'aíjtaca'a mej a'ujrá'ase áa ti á'utu'upi mé mu'ití mé'e.

⁴⁰ Aj mú mi a'ujrá'aseca'a, seica anxíte mé arástiméj, majta seica hua'apuate japuan tamuaamuata'a mú arástiméj.

⁴¹ Aj pu'í a'íin í Jesús, ra'ancuré'e'í'ipi'í í pan, ajta a'ímej í hua'ité. Tí'ijta'í ra'antítaaraxi í pan, aj mú mi hua'uré'e'í'ipi'íte í teite. Majta í hua'ité, a'íi mú huatámu'iireca'a. Aj pu'í hua'utá'í'ipi'í a'ájna í Jesús í mej jamuan á'ujuhua'ane'e mej mi hua'uré'e'í'ipi'íte'en í teite.

⁴² Najmí'i mú tiú'ucuaa í teite. Temua'a mú jeihua titéje'u'uxai.

⁴³ Ajta jeihua pu avá'aturaa í pan, majta í hua'ité. Tamuaamuata'a japuan hua'apua mú te'evé'ejiste tí'ití sicíri jetze a'ájna jime'e í ti avá'aturaa.

⁴⁴ Majta me'ín í mej tiú'ucuaa í teteca, ayée mú ará'axcaa a'achú cumu anxíj ví'ira'a.

Jesús pu á e'iré'ene í jaj japua

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ Tí'ij jí Jesús pu hua'uta'aíj mej até'íine í baarcu jetze mej antá'íine utavén pújme'en, mej nu'u amuáatée e'ará'asti a'ájna Betsáida. Mí ajta a'íin Jesús, a'íi pu a'uun a'uteájturaa tí'ij hua'aré'e'ítixi'ín í teite.

⁴⁶ Tí'ij hua'uré'ítixi, aj pu'í á'uraa a'ájna í Jesús. Tí'ij jí a'uun a'ará'a a'u ti á'ujírime tí'ij raatéjhuaani í Dios jemí.

⁴⁷ Tí'ij huateática'areca'a, áa mú meri a'uju'ucuaa já'ita'a í jaj japua, jetzen mua'araaté'ee í baarcu. Ajta a'íin í Jesús, a'íi pu rusej a'utacatí jírí jetze.

⁴⁸ Tí'ij jí raasej ti huá'amuarí'eriste'eca'a mej antá'íine jaj japua a'íné á pu e'evé'eecaca'a. Tí'ij tapuá'arijme'eca, a'íi pu á e'iré'ene a'ájna vejli'i mej huajú'ucuaa baarcu jetze. A'í pu huamé'ecaa í jaj japua. Pu'uri hua'antinájchijme'e.

⁴⁹⁻⁵⁰ Majta me'ín, matí'ij raasej, metiu'utátziin. Muaajíjhuaaca'a najmí'i a'íné najmí'i mú raasej ti huamé'ecaa í jaj japua. Ayee mú tiu'umuá'aj tíjín: “Chéjcan pu pú'een.”

Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús tíjín:

—Xaateújca'ane í ru tzajta'a. Caxu tí'itziine'e. Nee nu ne'ín pírici í Jesús.

⁵¹ Aj pu'í ateájraa í baarcu jetze a'u mej a'aráte'eca'a. Tí'ij jí huateápua'areca'a ti huá'eecaca'a. Aj mú mi a'ij te'utasej. Tí'ij jí utéevatzi í huá'a tzajta'a í mej tí'imua'ajca.

⁵² Jé'ecan mú tí'imua'ajca a'íné camu yaú'itíée muá'araa a'ij ti'éen jín raayí'iti ti a'íin raatámu'íiren í pan, a'íné rujímua'a mua'anteújnaamua í ru tzajta'a.

Jesús pu tihuá'uhuaa a'ímej í mej tí'icucuí'icaa a'ujna u Genesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Matí'ij mi antacíj jaj japua. A'uu mú mi a'ará'a a'ájna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Genesaret. Aa ti e'eve'e'ástime í jaj, áa mú ra'íjtápe í baarcu.

⁵⁴ Jíme'en mu'u aitacíj í baarcu jetze, á'iyen mú raamuá'a a'ájna í Jesús í teite.

⁵⁵ A'íj mú mi jín ca'anacan meruaachíjmé'e, á mé ve'eré'ene í jemin. Matí'ij mi autéjhuii mej huá'ajseire'en utaatzí japua í mej tí'licucuí'i a'ájna a'u mej yé'emua'areereca'a ti a'utéveeca'a a'ájna í Jesús.

⁵⁶ Ajta a'u ti na'a ti a'uré'enineica'a raanchu tzajta'a ti huachájta'ajme na'ari ti chajta'a ti vivéjme, a'u ti na'a ne'u, mehua'uráatzajye'ícaa caaye jetze. Aj mú mi rájhuaiviiri'i a'ájna ti hua'utá'an mej ra'ajtamuarí'en cáxure'ara'an jetze, a'ájna jetze ti uvíjpi'i í síicu'ure'ara'an tí'ij a'achú mej pua'amé ra'ajtamuarí'en, mej mi huarún. Ayeé pu'u xaa ne'u tiú'uruu a'ájna u Genesaret.

7

A'ájna í ti 'uráchueemuara'a í teáata'a í ru tzajta'a
(Mt. 15:1-20)

¹⁻² Matí'ij mi me'ín í fariseo, jamuan majta seica í mej té'eyu'uxaca teyujta'a mej mi me'ájna huarúitejte'en a'íj mej ye'í ráj muá'aye'i, a'úu mú e'eráaci u Jerusalén, majta me'uun a'ará'a a'utí a'utéveeca'a í Jesús mej mi rájjaahuate. Matí'ij mi hua'usej a'ímej í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e mej caí amuaújmuaijte'axi mej tiú'ucuaa a'íj mej tí'ijrí'rejca'a í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

³⁻⁴ Majta a'íime í mej Israél jetze ajtéme'ecan, í mej majta miyen ánte'arua tijín fariseo, a'íí mú rá'atzaahuate'e í ruvaújsimua'a teecan tí'iyé'ira. Ayeé mú che'atá mena'a ríjca naíjmi'i í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

Capu tí'iseicaj na'a í tihuá'aye'ira í mej jín amuaújmuaijte'axi'ín. Tí pua'a ja'atí tiú'ucua'ani, amuacáí pu nu'u ruxe'eve'e ti a'íin ja'atí jeíhua amuaújmuaijte'en, na'ari caí, ayée mu'u tí'ixaxa'a tijín xána'avisí'i pu seijre'e a'ájna í ja'atí í taye'irá jemi. Ajta, ti pua'a ja'atí teja'uvé'enanán a'ujna a'u mej tejá'atua a'íí pu caí tí'icua'ani ti pua'a caí amuacáí amuaújmuaijte'en.

Ajta tí'imuí'i ti ayén jín te'avá'ujmua'aree í ruvaújsimua'a teeca tihuá'aye'ira. Ayeé mú ríjca: metí'ija'usica í vaasu í mej jín ye'eca. A'íj mú majta tí'ija'usica í tí'tí' xa'ari, majta í casueela.

⁵ Matí'ij mi me'ín fariseo, majta a'íime í mej té'eyu'uxaca teyujta'a, a'íí mú miyen tiraata'íhua'uri'i me'ájna í Jesús tijín:

—¿A'íné 'één jín mecaí rá'aste í tavaújsimua'a teeca tí'iyé'ira í mej ajmuan á'ujuhua'an? Ayeé mu'u rici mej xána'avisí'i tí'icua'a í rumuájca'a jíme'e. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a a'íime í fariseo.

⁶ Tí'íj jí ayén tiu'utaniú a'ájna í Jesús tijín:

—Temua'a pu tejámuaavíjte'e í ti ayén ajmí'i tira'uyú'uxaca'a a'ájna í Isaías teecan, a'ájna ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. A'í pu ra'uyú'uxaca'a temua'a a'íj sej 'één mi sej caí huataújci'ipuáacan jín tihuá'ajjte'e í teite sino ayée xu tiú'ujseijrata í teite jemi sej nain jín rá'astijre'e. Ayeé pu ra'uyú'uxaca'a a'ájna tijín:

Rí'í mú tineeteátu'araca

ti pua'a metí'ixajta ineetzi jíme'e.

Mí ajtá'i, mu'uri ajtacíj ineetzi jemi

rumua'atzíra'a jíme'e.

⁷ Capu tí'itíj vaire'e

ti pua'a metiu'uteánajche ineetzi jemi.

Ayeé mú tí'ihuá'amua'atehua tijín:

“Dios pu raateájtuaa í taye'irá itejmi jemi.”

Mí ajtá'i caí, capu,

rujímua'a mena'a mú rájteu í ru tzajta'a.

Yee pu hui ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Isaías teecan.

⁸ Ayeé xu'u rici. Mú'een sej seri ya'uhuá'axi a'íj ti ajmí'i tiu'uta'ajjtaca'a í Dios, sej si siyen huárini a'íj mej tí'ijxe'eve'e í teite. A'í pu amua'aráanajche í tihuá'aye'ira, ti ayén tiú'ujxe'eve'e ti xa'ari tiu'ujá'usin na'ari ti tiu'ujá'usin í vaasu í sej jín ye'eca. Jeíhua pu ajta tiú'ujxe'eve'e ti ayén tí'een. Ayeé pu ne'u.

⁹ Temua'a xu seri ya'uhuá'axi a'íj ti tiu'uta'ajjtaca'a í Dios, setá'aj ra'ará'asten í hua'aye'ira í teite.

¹⁰ Ayeé pu tí'een, a'íné ayej tiraataxájtaca'a a'ájna í Moisés teecan, tijín: “Patá'aj rá'atzaahuate'e a'atáata, ajta a'anána.” Ajta ayén tijín: “Setá'aj raajé'ica a'ájna í ja'atí ti a'íj pua'a tí'ixaxa'a í rutáata jemi na'ari í runána jemi.”

¹¹ 'Mí seajta mú'een, ayée xu tiratá'aca ti ja'ati ayén tihua'utá'ixaate'en í ruvaújsimua'a í runiuuca jime'e tijín Corbán. (Aye'e pu huataújmua'a a'ájna í niuucari tijín muai'ivéjri pu pírici.) Ajta ayén tijín: "Naíjmi'i, a'achú nej caj t'íjcha'ii, a'áj nu neri raatámuai'ívejte í Dios. A'áj nu jín necaí ché'e t'íjcha'ii í nej jín amuaat'évaire'en."

¹² Tí'í' pua'a hui ja'atí ayén tihua'utá'ixaate'en tijín: "Corbán", ca xu ché'e raatá'acare'en ti a'áin hua'utévaire'en í ruvaújsimua'a.

¹³ A'áj xu jín, siyen á tirúuri'eeni í ti jín tiu'uta'aíjtaca'a í Dios a'ájna jime'e í á'amuaये'ira sej seica huatátu'ire'en. Jeíhua xu siyen t'íjri'ire. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

¹⁴ Tí'í' jí ajtahua'a hua'utajé í teite. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa. Tijín:

—Mú'een xu ráanamua naíjmi'i, sej si yaú'itiée xá'ara'ani:

¹⁵ Tí'ití' ti a'áj í ti t'í'cuai'iri'i, ti pua'a ja'atí ráacua'ani, capu a'atzu raxana'ave'e. Capu raxana'ave'e a'iné mé pua'acié pu me'ecan. Mí ajta í ti tzajta'an me'ecan, a'í pu xaa raxana'ave'e.

¹⁶ Mú'een xu rarí'irejve, rí'í' xu tiráanamua.

¹⁷ Tí'í' caí ché'e mé'e a'atíjca'a, aj pu í a'áin a'uteájrupi u ch'íta. Aj mú mi miyen tiraata'íhuauri'i a'áj ti huataújmua'a a'ájna í niuucari ti jime'en a'ájna ti nu'u raxana'ave'e í ja'ati.

¹⁸⁻¹⁹ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿Ni tzaa secáí seajta yaú'itiée xa'araa? ¿Ni tzaa secáí yaú'itie se'ájna? Tí'í' pua'a ja'atí t'í'ití' huácua'ani ti t'í'cuai'iri'i, a'ájna ti ráacua'ani, mé pua'acié pu é'eme'ecan. Aj pu í ucáruti í jucáara'an jetze. Ajta á'iyen huiráame í chuitireáara'an jetze. A'áj pu jín caí raxana'ave'e a'iné capu rájrupi í tzajta'an, í xiéjniu'ucare'ara'an jetze. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

Ajta ayén tihua'utá'ixaa ti i'í' rí'en naíjmi'i t'í' na'a ti t'í'cuai'iri'i.

²⁰ Ajta ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'ájna ti tzajta'an airáninei, amí pu xaa raxana'ave'e í tevi.

²¹ A'u'u pu huiráaye'í í tzajta'an í tevi naíjmi'i í mua'atzíira'a ti a'áj pua'a e'en, ti ajta ca'aníjra'a ratá'aca í tevi t'í'í' pua'a a'áj pua'a tiú'umua'ati, t'í'í' tiú'ujxana'acira'aten sej jamuan ti caí ratévi'itin, na'ari 'íita'a ayén huaújxana'acira'aten sej jamuan ti caí cína'ara'an pú'een.

A'u'u pu hui tzajta'an ajta huiráaye'í í mua'atzíira'a ti ca'aníjra'a ratá'aca í tevi ti tiu'unáhua'an na'ari ti tiu'ujé'ica na'ari ti ché'e na'a tiú'uxana'acira'aten huá'a jamuan í t'í'iri'i.

²²⁻²³ 'Ajta a'u'u pu huiráaye'í í tzajta'an a'ájna ti ca'aníjra'a ratá'aca ti ja'ati ti ayén t'í'ití' t'í'í'jmuaire'e í ti t'í'í'jcha'ii í sej j na'arí' ti ja'ati a'íj pua'a ríjca, nusu ti sej huácuanamuan. Aye'e pu che'atá' na'a een ti pua'a ja'atí ayén a'íj pua'a tiú'ujepe'eve'en, na'ari ti pua'a ja'atí sej áncueere'en, nusu ti pua'a ja'atí a'íj pua'a tiu'utájeeve, na'ari á'ujtzaahuate'e, ca'ín a'áin ayén rici í ti caí x'í'epi'in. Naíjmi'i t'í'í' na'a ti ayén een, a'u'u pu huiráaye'í í tzajta'an í tevi. Aye'e nu hui tejá'amua'ixaate'e, a'í pu xaa a'áin pú'een í ti ru'uráchueemuare'e í tevi í ru tzajta'a. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

'Ita'a ti sej chuéjra'a japua é'eme'ecan, ti ajta rá'antzaahua í Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴ Aj pu í Jesús á'uraa a'ájna já'ahua'a ti ayén téja'arátjehuaa tijín Tiro, amájna vejli'i u Sidón. A pu já'ahua'a ch'íta a'uteájrupi, a'iné capu raxí'eve'eca'a ti ja'ati ráamua'aree ti a'uun a'utéveeca'a. Mí'ajtá'í caí, capu huatá'iristareca'a ti huateuravajtáa.

²⁵⁻²⁶ Capu xaa ne'u, a'iné sej pu ca'anacan ráamua'areeri'i. 'Ita'a pu pu'eene'e a'ájna ti sej chuéjra'a japua é'eme'ecan. Sej pu tévira'a pu'eene'e. Aye'e mú hua'atamuá'amua tijín Sirofenicia, í mej nu'u chiicate pú'een.

Ajta a'áin í 'íita'a, a'í pu tiyájca'a, íitacan ti tiyaaru'u tzajta'an sejre'e. Aj pu í e'iré'ene a'ájna í náanajra'an. Títunutaca'a a'ájna vejli'i a'u ti a'utéveeca'a a'ájna í Jesús. Aj pu í ayén tirájhuaviiri'i ti ru'irámuarite'en í tiyaaru'u ti tzajta'an sejre'e í yaujra'an.

²⁷ Aj pu í ayén sej niuucari jín tiraata'ixaa a'ájna í Jesús, ayén tijín:

—Miche'e amuacáí tiú'ucua'ani mi t'í'iri'i. Capu ayén tiraavíjte'e ti hua'a'í'ipi'í' í pan t'í'í' chiicate huata'í'ipi'í'ite'en.

²⁸ Aj pu'í ayén tiu'utaniú' a'ájna í 'íita'a tijín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna, nevástara'a. Aru casi'í, ti pua'a me'ín t'í'iri'í' rá'acáhua'anan ti te'eni í pan í meesa japua, ¿ni qui mecaí racua'ani í chiicate í mej meesa jete e'irá'uu? —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í 'íita'a.

²⁹ Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna í Jesús tijín:

—Ayej xaa ne'u tiraavíjte'e patí'í' peri tiraataxájtaca'a. Patá'aj á'ura'ani. Pu'uri huirájraa í tiyaaru'u ti tzajta'an sejre'eca'a muá'ayauj.

³⁰ Aj pu i á'uraa a'ájna í 'híta'a. Tí'ij jí a'ará'a í ruche. Tí'ij a'áin raasej a'ájna í ruyauj, ti án a'ujcá'a utaatzí japua. Aj pu i a'áin 'híta'a ráamua'areeri'i ti ari huirájraa í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a.

Jesús pu seij tiú'uhuaa ti cai huiteájnamua, ti ajta cai té'anri'ire

³¹ Ajtahua'a pu huirájraa a'ájna í Jesús a'ájna já'ahua'a Tiro. Aj pu i u a'uré'ene a'ájna já'ahua'a Sidón. A'uu pu já'íta'a a'atanéj a'ájna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Tamuáamuata'a ti Chájta'ajme. Tí'ij jí a'uun a'ará'a a'ájna jaj ti jéjmuaa, í mej miyen ratamuá'amua tíjín Galilea.

³² Aj mú mí seij a'arájti ti tí'icui'i. Capu huiteájnamua a'ájna í ja'ati. Ajta capu té'anri'ire. Aj mú mí rájhuaaviiri'i a'ájna í Jesús, ti ra'ajtamuarí'en í ti tí'icui'i tí'ij tiráahuaate'en.

³³ Aj pu i a'atzu a'ímuá ra'íráavi'iti a'ájna teite tzajta'a. Tí'ij jí a'áin Jesús, í ruxité urújte'axi'í í naxaita'a í ti tí'icui'i. Tí'ij jí ajta a'áin á chuaata'a á é'ejtztize. Aj pu'i ra'antiméjiri'i neanureáara'an jetze a'ájna jime'e í ru'íjci'e.

³⁴ Tí'ij jí júte'e á'ujneereca'a. Ajta ucayáatiraa. Aj pu'i ayén tiu'utaxájtaca'a í runiuuca jime'e tíjín:

—jEfata! —Yee pu tiu'utaxájtaca'a. (A'ájna i niuucari, ayée pu huataújmu'a'a tíjín: "Te'antácuuna." Ayee pu huataújmu'a'a a'ájna tíjín: "Efata.")

³⁵ Jime'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús, aj pu i a'áin huarúj í ti tí'icui'ica'a. Pu'uri xaa a'ájna huitenamuáara'a já'araa. Ajta, ari té'anri'irejca'a. Capu ché'e cá'achira'aca'a í neanureáara'an.

³⁶ Ajta Jesús raatá'ijmijiri'i ti cai ja'atí huatá'ixaate'en.

Mí majta, camu miyen huaríj. A'achú ti caj ayén tihua'uta'aíte'enche'e, ayée mú che'atá caj tihua'uta'ixáate'enche'e í seica.

³⁷ Mat'íj mí temua'a a'ij te'utasej í teite. Miyen tíjín:

—Rí'í pu tí'ijri'ire a'ájna í Jesús nain jime'e. A'í pu hui raayí'iti ti tihua'uhuaate'en mej mí huitenamuáara'a muá'ara'ani, ajta mej mí te'anri'irée muá'ara'ani í mej cai té'anri'iréjme. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

8

Jesús pu tihua'umí a'áime í mej muáacua vi'ira ará'axcaa
(Mt. 15:32-39)

¹ Tí'ij á'aja'a a'uun a'utéveeca'a a'ujna Galilea í Jesús, jehua mú teite tíjsej. Camu tí'itíj tícha'hica'a mej ráacua'ani. Tí'ij jí a'áin Jesús hua'utajé a'áime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

² Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Neánxieemiste'e amáime jemi mi teite, a'iné pu'uri huaíca xica teuumé mej á'ujjuhua'an nee jamuan. Camu majta tí'itíj tícha'hí í mej ráacua'ani.

³ Seica mú ímuá curé'ecijxi. A'íj pu jín ti pua'a nehua'uré'itixi'ín í ruche mecaí xí tiu'ucua'an, camu te'utáviicua'ira í juye japua.

⁴ Mat'íj mí miyen tiraata'íhua'uri'i, tíjín:

—¿A'iné tí'iri'iri pej tihua'umín ayajna a'u ti cai ja'atí'é'eché? —Ayee mú tiraata'íhua'uri'i.

⁵ Aj pu i ayén tihua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—¿A'achúni pua'améca xa'í'ipi'isin í pan?

Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Arahua'apuáca. —Yee mú tiraata'ixaa a'áime.

⁶ Aj pu i raata'ájtaca'a mej a'ujrá'asen í teite á chuaata'a. Tí'ij jí raati'í'ipi í pan júte'e a'ájna í Jesús. Aj pu i rí'í tiraatá'a í Dios jemi, ajta ra'antítaaraxi. A'íj pu i hua'uré'e'í'ipi'ite í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Majta me'ín, a'áime mú hua'uré'e'í'ipi'ite í teite.

⁷ Majta mú, seica huájcha'hica'a í hua'ité. Ajta pu raatáhuau í Dios jemi. Tí'ij jí hua'uta'áij mej hua'uré'ata'are'en.

⁸ Naíjmi'i mú tiú'ucuaa. Majta temua'a títeju'uxai. Ajta avá'aturaa í pan ti ra'antítaaraxi. Sicíri mú jetze ra'avé'ejiste'axi a'ájna ti avá'aturaa. Aráhua'apua sicí pu te'ará'a.

⁹ Majta me'ín í teite í mej tiú'ucuaa, muará'aseca'a cumu muáacua vi'ira'a.

Aj pu i a'áin Jesús hua'aré'e'itixi í teite.

¹⁰ Tí'ij jí ateájraa baarcu jetze, majta í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Mat'íj mí a'ucfj. A'uu mú a'ará'a a'ájna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Dalmanuta.

A'í í fariseo mej tiráhuaviiri'i ti a'áin Jesús tihua'utasejrate'en í mej jín a'ij te'utasejra
(Mt. 16:1-4; Lc. 12:54-56)

¹¹ Mat'íj mí fariseo á e'iré'ene, majta á'iyen autéjhuii mej tí'ira'íhua'un me'ájna í Jesús. Meraatatése mej ca'aníjra'a raatán ti ij a'áin auté'tizen. Meraatáhuaviiri'i ti hua'utasejrate'en í mej jín a'ij te'utasej mej nu'u mí jín ráamua'aree a'ájna ti jetzen

araújca'ane a'íjna í Jesús, ti pua'a a'uun pa'uvé'emej a'íjna jemi ti júte'e é'esiejre'e ti ij ayén huárini.

¹² Aj pu i a'ín caí ché'e a'ij te'anri'irée já'araa. T'íj jí ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—¿A'íné een jín ménehuavii a'límej teitejra'a nej ti'ítí hua'utasejrate'en í mej jín ráamua'aree a'u ti é'eme'ecan í nej jín tí'imijhuaca?

Ajta ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayeé nu xaa ne'u tejá'amua'ixaate'e mú'ejmi, canu ti'ítíj amuaatasejrate'esin.

¹³ Aj pu i huajauhuá'axi í teite. T'íj jí ajtahua'a ateájraa í baarcu jetze. Aj mú mi a'ucíj utavén pújme'en pújme'en.

Jíme'en hua'aníuua í fariseo í mej jín huá'acuanamua í teite
(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Majta me'ín í mej á'ujuhua'ane'e jamuan í Jesús, a'í mú ya'uhua'axi mej ya'ara'í'ipín í pan mej ráacua'ani. Seij mu'u caj tiu'í'isime'e a'íjna í baarcu jetze.

¹⁵ Aj pu i ayén tihua'uta'áj tijín:

—Xaanamujri'i mú'een. Rí'i xu'u se'íjna jime'e í fariseo mej rajnájchi í pan jetze tí'ij huacú'usta, seajta se'íjna jime'e mej majta rajnájchi í mej Heródes jamuan á'ujuhua'ane'e.

¹⁶ Mat'íj mi autéjhuii mej ti'ítí'irixaate'en í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Miyen tijín:

—Yee pu a'íjna jín tiu'utaxájtaca'a a'íné catu pan tícha'íi.

¹⁷ Aj pu i ráamua'areeri'i a'ij mej ye'í tí'ixajtaca'a. T'íj jí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'íné een jín siyen tí'ixa yee se'caí pan tícha'íi? ¿Ni tzaa se'caí xi yaú'ítíe, ca'ín se'caí xi tíhuaurítíe? ¿Ni caí tí'ítí a'amua jetze táseiiiri?

¹⁸ ¿Ni tzaa se'caí tí'iseij, ca'ín se'caí tí'inamua? ¿Ni se'caí ramua'aree?

¹⁹ ¿A'achúni pua'an siciri avá'aturaa í pan ti te'avá'aturaa net'íj hua'uré'e'í'ipi'í í mej anxíj ví'ira'a ará'axcaa í teite a'íjna jime'e ti anxívi ará'axcaa í pan? —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

Aj mú mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Tamuáamuata'a japuan hua'apua pu avá'aturaa.

²⁰ Aj pu i a'ín Jesús, ayén ajtahua'a tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—Ajta ¿a'achúni pua'an siciri sété'eve'ejíste'axi se'íjna mé tí'ive'aa ta'aráhua'apua ti ará'axcaa net'íj tihua'umí í mej muáacua ví'ira'a ará'axcaa?

Aj mú mi miyen títeetaniú tijín:

—Arahua'apua siciri.

²¹ Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—¿Ni tzaa se'caí xi yaú'ítíe, mú'een?

Jesús pu tiráhuua seij ti arácuunica'a a'ujna u Betsáida

²² Mat'íj tá mi me'uun a'ará'a a'íjna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuua tijín Betsáida. Mat'íj mi seij je'iré'eneijte ti arácuunica'a. Aj mú mi rájhuaaviiri'í a'íjna í Jesús ti ra'ajtamuari'en.

²³ T'íj jí a'ín Jesús rajví'í muájca'are'ara'an jetze a'íjna í ti arácun. Ya'uvi'ítí á pua'acíe imuá a'ujna a'u ti é'echajta'a. A'í pu ru'íjci'e ra'arámeijraxi á jí'iseáara'an jetze. Ajta ra'avé'emuariej. T'íj jí raata'íhua'uri'í tijín:

—¿Ni hui peri mé úneé?

²⁴ Aj pu i a'ín í ta'arácun, antanéerejye'icaa, ayén tijín:

—Ahuii, teteca nu seij. Ci xíeé ciyej mena'a pú'een mej mú á'ujuhua'an. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í ti arácun.

²⁵ Ajta a'ín Jesús, ajtahua'a pu ra'arámuarie á jí'iseáara'an jetze í ta'arácun. Ajtahua'a pu r'íi meté'úneereca'a. Pu'uri xaa a'ájna icu huarúj. Najjimi'í pu tí'isejra'ca'a temua'a naa.

²⁶ Aj pu i a'ín Jesús raata'íteca'a a'íjna ti arácuunica'a ti nu'u á'ura'ani í ruche. Ajta ayén tiraata'ixaa tijín:

—Pecaj uteáru'ípiche'en u chajta'a. Ni pecáj pajta ja'atí ixaate'e a'íjna jime'e a'ij nej timuáahuua.

Pedro pu raataxájtaca'a ti nu'u Jesús a'ín pú'een í ti Dios án ya'ujyejíjta í ipuari japua
(Mt. 16:13-20; Lc. 9:18-21)

²⁷ T'íj ayén tíuju'uríj, aj pu'í Jesús, majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, a'úu mú a'ará'a a'u ti a'uchájtajmee, a'ájna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuua tijín Cesarea de Filipino. Juye jetze mú aujú'ucaa. T'íj jí ayén tihua'uta'íhua'uri'í a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e tijín:

—¿A'iquí met'íixa í teite yee a'atani nej párici inee?

²⁸ Aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Seica mú miyen ti'ixa tijín mú'ee pej pe'ín pírici a'ájna í Juan ti huá'amua'i'huaca'a, majta seica miyen tijín pej a'áin pírici í Elías. Majta seica, miyen ti'ixa tijín pej nu'u a'áin píjil'irici seij í ti ti'it'éjvee í Dios jemi. —Yee mú tiraata'ixaa.

²⁹ Tí'ijta'í a'áin ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—Ari mú'een, ¿a'íné tejamuá'amitiejte'e a'atani nej pú'een inee?

Tí'ij jí ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pedro, tijín:

—Mú'ee pej a'áin píjil'irici a'ájna í mej miyen ratamuá'amua tijín í Círístu'u, í ti Dios án ya'uyejtza í ipuari japua. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pedro.

Jesús pu raataxájtaca'a ti nu'u huámi'ini

(Mt. 16:21-28; Lc. 9:22-27)

³⁰ Aj pu í a'áin hua'utá'íjmiijri'í mej caí ja'atí ixaate'e.

³¹ Tí'ij jí a'ut'éjche ti tihuá'umua'aten. Ayeé pu tihua'utá'ixaa ti a'áin rusej, í ti ajta teáata'a jetze airáane, a'áí pu nu'u jeihua rajpuaíjti a'ame. Ajta ti nu'u ayén ruxe'eve'e a'ame mej caí rax'íeve'e muá'aju'un í mej Israél jetze ajtémecan, majta í mej ve'ecán jín títetateí u teyujta'a, majta a'áime í mej te'eyu'uxaca. Naíjmi'í mú nu'u caí rax'íeve'e muá'aju'un. Ajta ayén tihua'utá'ixaa mej nu'u raajé'ícatan. Tí'ij nu'u huam'ín, aj pu íjtá'í huatarújsin huaíca xicaj tzajta'a.

³² Temua'a pu tihuá'íxaa e'ehuauritiéecan jime'e.

Ajta a'áin í Pedro, a'áí pu ra'iráavi'ítí ayéé. Aj pu'í tiraatixáate'ajraa ti nu'u caí ayén tí'itau'á'acare'en.

³³ Mí ajta a'áin Jesús, a'áí pu ruhuárita'a ca'acheecajraa. Hua'useírajraa a'áime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Aj pu í a'áin í Pedro títé'axi. Ayen tijín:

—Aricu. Ajtára'a ineezi jemi, mi pej piyen tí'ixaxa'a tíj a'ájna í tiyaaru'u. Mú'ee pej caí piyen tí'ímua'atze a'íj ti tí'ijxe'eve'e í Dios sino a'íj mej tí'ijxe'eve'e í teite.

³⁴ Tí'ij jí Jesús hua'utajé a'áime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, ajta í teite. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí'í pua'a ja'atí rax'íeve'e ti ne jamuan á'uche'ecane'en, ayéé pu tiú'ujxe'eve'e ti caí ché'e ayén rijca a'íj ti rusej tí'ijxe'eve'e. Mí ajta, ti pua'a ja'atí á'uche'ecane'en ne jamuan, ayéé pu tiú'ujxe'eve'e ti rajpuaíjti á'ara'ani rux'íevi'íra'a jime'e. Ajta ti pua'a a'áin huámi'ini, capu a'íj í'irini.

³⁵ Ayeé nu tejámuatá'ixaaate'esin. Tí'í pua'a ja'atí tiú'ujtes'íre'e ti caí huámi'ini, aúche'e pu mí'ini a'ájna í ja'ati. A'íj pu á'ujisin í ruxéjniu'uca ti auj ruuri. Mí ajta, ti pua'a ja'atí huámi'ini a'ájna jime'e ti á'uche'ecane'en neetzi jamuan, na'ari a'ájna jime'e í níuucare'ara'an í Dios, a'áí pu ajtahua'a huatarújsin. Ajtahua'a pu rateuni í ruxéjniu'uca ti auj ruuri.

³⁶ 'Ajta, ti pua'a ja'atí tiu'umuá'ítin naíjmi'í tíj na'a ti íyén tí'iseijre'e chaanaca japua, ¿a'íqui tiraatéva'ire a'ájna ti raamuá'ítí ti pua'a a'áin yá'urieeni í ruxéjniu'uca ti auj ruuri? Capu tí'ití a'íj tiraatéva'ire, ¿ni caí?

³⁷ ¿Ni caí a'íj tí'iri'íri ti huaújnanai í ruxéjniu'uca ti ari yá'urie a'ájna jime'e í tí'ijcha'íica'a? Capu a'atzu a'íj tí'iri'íri, icu.

³⁸ 'Ayeé nu neajta tejá'amua'ixaaate'e. A'ájna teitejra'a, jeihua mú auteájturaa í Dios jemi. Ayeé mú e'en í Dios jemi matíj a'áime í mej tiú'ujxana'acira'ate'ítita jamuan.

Tí'í pua'a setí'itevi'íra'a se'ájna jime'e mej ráamua'aree í teite sej ne jamuan á'ujuhua'an, na'ari mej ráamua'aree ti a'amuaránajche í neniucua, ti pua'a siyen tí'itevi'íra'a huá'a jemi, aj nu neajta inee í nej neajta teáata'a jetze airáane, nee nu niyen che'atá nena'a tí'itevi'íra'a na'ame mú'ejmi jemi. Netí'itevi'íra'a nu na'ame mú'ejmi jemi a'ájna xicájra'a jetze netí'ij neajtahua'a yatanéjsin íyén chaanaca japua. Ve'ecán nu jín tí'itevéé na'ame jemín í Dios ti niyá'upua a'ájna netí'ij yatanéjsin huá'a jamuan í mej tí'ívaire'e ta japua í Dios jemi.

9

Tí'ij Jesús seicié huataújseijrataca'a huá'a jemi í mej huaíca

(Mt. 17:1-13; Lc. 9:28-36)

¹ Ajta ayén tihua'utá'íxaa tijín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna, ayéé nu tejá'amua'ixaaate'e. Seica í mej yé huaaté'uuy ayajna, a'áí mú caí xi cui'ini a'ajta mena'a caí amuacáí raasej tí'ij yatanéjsin í Dios tí'ij tiu'uta'áíjta íyén chaanaca japua a'ájna jime'e í rumuári'eri'ire'ara'an.

² Teuumé'eca a'achú cumu arájsevi xica, aj pu'í a'áin Jesús án a'ujnéj jirí japua. A'íjmej pu a'uví'ítí a'ájna í Pedro, ajta í Jacobo, ajta í sej, a'ájna í Juan.

Ajta á'íyén seicié huaújrúu a'ájna í Jesús, á mú a'unéjne'eric'a'a.

³ Tatzari pu jín seijre'eca'a a'ájna. Temua'a pu tiu'utécuinareca'a í c'íxure'ara'an. Yee pu éene'e seijre'eca'a tíj seeri. Íyén chaanaca japua capu má'a ja'atí ti raay'ítí ti c'íxuri tiu'ujá'usin tí'ij ayén tí'ícuáinavi'í á'ara'ani.

⁴ Majta a'ímej huasej a'íjna í Elías ti ajmí'i tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, majta me'íjna í Moisés teecan. A'í mú tí'ixajtaca'a me'íjna jamuan í Jesús.

⁵ Aj pu í a'ín Pedro, ayén tiraata'ixaa a'íjna í Jesús. Ayen tíjín:

—Maeestru, x'epi'in pu naa tej yé huaté'uu tiyajna. Tich'éle huaicaca huátaahuaa inaamua. Sej ti mú'heetzi huáci'ti, ajta sej a'íjna í Moisés, ajta sej a'íjna í Elías. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro.

⁶ A'iné a'íme í mej jamuan á'ujujhua'ane'e í Jesús metiu'utátziin huápi'i. Ajta a'ín Pedro, capu a'íj rá'amitiejte'eca'a a'íj ti ye'í tiu'utaxáj.

⁷ T'íj jí jaitiri e'ecávi'irixi huá'a japua. Huá'a tzajta'a pu rájrupi. Aj mú mi ráanamujari'i ti ja'atí ayén tiu'utaxájtaca'a, tíjín:

—A'í pu Niyauj pírici í nej rachú'eve'e. Xáanamujari'i se'íjna. —Ayee pu tiu'utánamujare.

⁸ Mat'íj huanéereajraa nain japua, capu ch'éle é'e a'atíjca'a. A'í pu'u a'utéveeca'a huá'a jamuan a'íjna í Jesús. Aj mú mi a'ucij.

⁹ Mat'íj e'licájua'ca, a'íj pu tihua'u'íjca a'íjna jime'e mej caí ja'atí'ixaate'e a'íj mej tiu'uséj, a'iné seica mú nu'u raajé'icatan a'íjna ti ajta teáata'a jetze ajt'éme'ecan. T'íj nu'u huamf'in, aj pu nu'u íjtá'i huatarújsin. Aj pu nu'u í huatá'iristarí mej raataxáj.

¹⁰ A'íj mú jín, avíitzi'i jín tí'ixajtaca'a a'íj mej tiu'uséj. Ayee mú tiu'urihua'uraca'a a'íj ti huataujmua'a a'íjna ti nu'u ajtahua'a nu'u huatarún í ti mi'ini.

¹¹ Aj mú mi miyen tiraata'íhua'uri'í í Jesús tíjín:

—A'íme í mej té'eyu'uxaca, ¿a'iné een jín miyen tí'ixaxa'a ti amuacá yé nu'u uvé'enejsin a'íjna í Elías?

¹² Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayey xaa ne'u ti'ayajna. A'íjna Elías amuacá pu a'ín yé uvé'enejsin. A'í pu nain tí'íjécuare'en. Neajta inee, nich'éle a'atzu tejámuaata'íhua'u. ¿A'iné té'axa í yu'uxari jetze a'íjna jime'e í nej neajta teáata'a jetze airáane? Ayee pu té'axa nej nu'u jéihua rajpuajitzi na'ame. Majta nu'u na'axiéhuari'ira muá'aju'un.

¹³ Ayee nu tejá'amua'íxaate'e. Pu'uri yé uvé'ene a'íjna í Elías. Pu'uri ayén te'araúaste a'íj ti ye'í té'eyu'usi'íhuaca'a a'íjna yu'uxari jetze. Seica mú miyen a'íj pua'a ráaruuren a'íj mej ye'í tí'íjxe'eve'e. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

Ajta á'uraa a'íme jamuan, a'íjna í Pedro, ajta í Jacobo, ajta a'íjna í Juan.

Jesús pu tiráahuaa í pa'ari'í ti tiyaaru'u tzajta'an seijre'eca'a

(Mt. 17:14-21; Lc. 9:37-43)

¹⁴ Mat'íj y e'iré'ene a'u mé é'ajj é'lene'e í seica í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e, mat'íj mí hua'usej mej jéihua e'etiújsire'eca'a í teite huá'a jamuan me'íjna í seica. A'íme mú majta huasej í mej té'eyu'uxaca teyujta'a. A'í mú miyen tiu'urihua'uraca'a. Majta mú t'n nínui'ucacua'a.

¹⁵ Majta me'ín í teite, mat'íj raasej a'íjna í Jesús, jéihua mú huataujtemua'ave. Mat'íj mí a'uruáachejraa jemin mej mí raatateujte'en.

¹⁶ T'íj jí a'ín ayén tihua'uta'íhua'uri'í tíjín:

—¿Tí'itájni jín setiú'urihua'u?

¹⁷ Aj pu í sej ti a'utéveeca'a huá'a tzajta'a, a'íj pu ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Maeestru, yee nu ravé'evi'iti í niyauj, tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'e. A'íjna í tiyaaru'u, a'íj pu caí ratá'aca ti huatániani.

¹⁸ A'iné ja'anáj ti na'a ti a'ín tiyaaru'u rájviivi'i, ajta á ya'arájrieesin á chuaata'a. Ajta jéihua áijjaamixcue'ire'e á'aye'í a'íjna í pa'ari'í. Ajta ancure'ujci'mee í rutamej jime'e. Ajta huatéciaaxari nain japua í ru tzajta'a. Nu'uri hua'utáhuaviiri'í í mej mú'heetzi jamuan á'ujujhua'an mej raatamuárite'en me'íjna í tiyaaru'u. Mí majta me'ín, camu raay'í'tihua'a muá'araa. —Yee pu tiraata'ixaa a'íjna í ja'ati.

¹⁹ Aj pu'í ayén tiu'utaniú a'íjna í Jesús, tíjín:

—¿Ni tzaa secaí raay'í'iti mú'een? ¿Ni secaí x'í té'atzaahuate'e? ¿A'achúni pua'an nine'ira'a ruxe'eve'e nej a'amua jime'e huáviicua'ire'en sej sí huarúitejte'en? —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

Aj pu í ayén tihua'uta'ájte tíjín:

—Mé se'evé'evi'itichi mí pa'ari'í.

²⁰ Aj mú mí áa ye'evé'evi'iti. Ajta a'ín í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a í pa'ari'í, tí'íj a'ín huasej í Jesús, a'íj pu raatéca'atzixi í pa'ari'í. Aj pu í aítáve á chuaata'a. T'íj jí pí tavaájtixí, áijjaamixcue'ire'e.

²¹ Aj pu í Jesús ayén tiraata'íhua'uri'í a'íjna í táatjra'an í pa'ari'í tíjín:

—¿A'achúni ari á'atee ti ayén tí'iruure?

Ajta a'ín táatjra'an, ayén tiu'utaniú tíjín:

—Tíj na'a ti pá'ari'ístaca'a.

²² Ajta a'íjna í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a, jeíhua pu hui án yá'ujípuaa tajj tzajta'a, ajta á jaata'a t'íj raajé'ica. Tí pua'a peraay'í'tihua'an pej tiráhuuante'en, tá'ancu'uvajxi'i, pajta taatévaire'en. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna táátajra'an.

²³ Aj pu i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Naíjmi'i pu tí'iri'iri jemin í ti té'atzaahuate'e.

²⁴ Aj pu i a'íin táátajra'an í pa'ari'i ayén tí'ihuaujjeineca'a tijín:

—Neté'atzaahuate'e inee. Naatévaire'e neatá'aj jaítze'e té'antzaahuate'en. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a.

²⁵ Aj mú mi ajteáxiireca'a jeíhua í teite meruaachijmé'e. T'íj a'íin Jesús hua'usej, aj pu'i ra'ajté'axi í tiyaaru'u ti pa'ari'i tzajta'a seijre'eca'a. Ayen tijín:

—Mú'ee tiyaaru'u, pej cai huíteájnamua, pej cai atániuue, ayé'e nu tí'imua'aijte'e, pej raatátuaani mi pa'ari'i. Pecaj ché'e tzajta'an uteáru'ipiche'en.

²⁶ Aj pu i huajíjhuaca'a a'íjna í tiyaaru'u. Temua'a pu tiraatéca'atzíjxi a'íjna í pa'ari'i ca'anín jime'e. Aj pu'i huirájraa í tzajta'an. Ajta a'íin í pa'ari'i, áa pu'u auca'ití'í ja'araa. Xiee ti cuj huam'i'i. A'íj mú jín miyen tí'imua'atzejca'a í teite ti nu'u huam'i'i.

²⁷ Mí ajtá'í caí capu. Jesús pu ra'ajví'i muájca'are'ara'an jetze. Aj pu'i ra'ajjáj. T'íj jí huatéechaxi a'íjna í pa'ari'i. Aj mú mi a'ucíjxi naíjmi'i.

²⁸ T'íj jí Jesús chí'ta uteájrupi, majta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Mat'íj mi avítzi jín tira'íhuauri'i a'íjna í Jesús, miyen tijín:

—¿A'íiné een jín tecai raay'í'tihua'a ta'araa tej tiyen tiraatamuárite'en a'íjna í tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'eca'a?

²⁹ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Se'ej raatamuárite'en se'íjna tiyaaru'ujra'a, ayé'e pu tiú'ujxe'eve'e sej raatéjhuauni í Dios jemi, seajta rú'itzi'ive'e.

Jesús pu ajtahua'a raataxájtaca'a ti nu'u huámi'ini

(Mt. 17:22-23; Lc. 9:43-45)

³⁰⁻³¹ Mat'íj mi a'ucíj. A'uu mú a'ará'a a'ájna já'ahua'a u Galilea. Ajta a'íin í Jesús, a'íi pu tihuá'amua'atehua'a avítzi jime'e í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Ayee pu a'íjna jín huaríj a'íiné capu raxí'eve'eca'a mej ráamua'aree í teite a'u ti a'íj jee'in. Ayee pu tihuá'a'ixaate'eca'a ti nu'u ja'atí jíme'en tiu'utátuiire'esin a'íjna ti ajta teáata'a jetze airáane a'íime jemi í teteca. Aj mú nu'u mi raajé'icatan. Aru hua'íca xica jetze pu huatarújsin, ruuri pu nu'u ajtahua'a a'ame.

³² Majta me'ín í mej jamuan á'ujujhua'ane'en, camu yaú'itíéé muá'araa a'íj ti tihuá'a'ixaate'eca'a. Majta tí'tíziineca'a. Camu á'ujca'anejca'a mej raatáhuavii ti hua'utá'ixaate'en temua'a naa e'ehuauritiécan jime'e. Mat'íj mi a'ucíj.

Jíme'en í ja'atí ti nu'u jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi

(Mt. 18:1-5; Lc. 9:46-48)

³³ A'uu mú a'ará'a já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Capernaúm. Mat'íj mi chí'ta a'uteájrupi. Aj pu i Jesús ayén tihua'uta'íhuauri'i tijín:

—¿Tí'itájni a'íj setiú'urihua'uraca'a a'ájna juyee jetze?

³⁴ Camu huataniú, a'íiné metí'itevi'ira'aca'a a'íjna jime'e mej tiú'urihua'uraca'a me'íjna jime'e tijín a'atani jaítze'e ruxe'eve'e a'ame.

³⁵ Aj pu i a'ujyeíjxi a'íjna í Jesús. T'íj jí hua'utajé í mej tamuáamuata'a japuan hua'apura ará'ase. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a ja'atí ayén tira'aránanajche ti a'íin pu'éene'en ti jaítze'e ve'ecán jín tí'itíveeca'a, a'íi pu ruxe'eve'e ti a'íin pu'éene'en ti jaítze'e cliéene'ecan jín tí'itíveeca'a. Ruxe'eve'e ti hua'utévaire'en naíjmi'ica í teite.

³⁶ Aj pu i pa'ari'i aj auví'iti. A já'íta'a ya'utára a'u mej e'eré'etei í seica. Aj pu i ra'avé'evii í mu'úutze'en. T'íj jí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

³⁷ —Ayee pu tí'een, ja'atí ti na'a ti pa'ari'i jamuan huayeíjxi'ín, ajta ráacha'íin neetzi jetze me'ecan seij í pa'ari'i tíj a'íjna, a'íjna tévira'a ajta pu necha'íj ineetzi. Ajta a'íin í tévira'a, capu ineetzi na'a ancuré'evi'iti sino ajta pu ra'ancuré'evi'iti í Dios, í ti neja'uta'íteca'a nej yé tanén.

Jíme'en a'íjna ti caí ta jemin niuu, a'íi pu nu'u ajta téjmi jetze ajtéme'ecan

(Lc. 9:49-50; Mt. 10:42)

³⁸ Ajta a'íjna í Juan, a'íi pu ayén tiraata'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Maeestru, seij tu huasej ti huá'amuarite'eca'a aníuucajtze'en jime'e í tiyaaru'u í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a í teite. A'íiné capu á'uche'ecane'e ta jamuan, a'íj tu jín raatá'ijmíjri'i ti caí ayén rijca. —Yee pu tiraata'ixaa a'íjna í Juan.

³⁹ Aj pu i a'íin Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Caxu siyen tí'ira'ijmijra. Tí' pua'a ja'atí ayén rijca í mej jín a'ij tira'utasejra, a'ijna í ja'ati pu xaa á'u'che'ecane'e a'ame ne jamuan. Ajta a'íin, capu ja'anáj a'ij pua'a tí'ínxáata a'ame.

⁴⁰ Tí' pua'a a'ijna í ja'atí caí ta jemi niuu, a'íi pu xaa tavaire'e ítejmí.

⁴¹ Ayee nu xaa ne'u tejá'amuá'ixaaate'e, ja'atí ti na'a, ti pua'a a'íin cáj caj tejamuaatá'an í jaj sej huayé'en a'ijna jime'e sej ne jamuan á'uujuhua'an, Dios pu xaa tiraatanájchite'esin a'ijna í ja'ati.

Jime'en í ti caj a'íi japua cájveti ti pua'a auté'itzen í Dios jemi

(Mt. 18:6-9; Lc. 17:1-2)

⁴² Ajta ayén tijín:

—Na'ari pua'a ja'atí ti na'a, ti pua'a a'íin í ja'ati a'ij pua'a tiru'utéiiira í pa'ari'í ti cfiíen, ti ajta ná'atzaahuatate' inetzi tíj a'ijna, jé'ecan pu puajítzi tíchesin a'ijna í ja'ati japua. Capu ayén tirajpuajítzi á'ame'enche'e a'ijna í ja'atí ti pua'a amuáca'í m'í ra'acávi'ire'en í tejej se'unijra'a ti ve'éé, majta á'iyen ra'ateájrieeni á jaata'a.

⁴³ 'Mat'íj auteáturan í Dios jemi, seica mú miyen ru jetze te'ujpuá'ajte'e. Ayee nu tí'imua'ixaaate'e, ti pua'a piyen jetzen tiru'ujpuá'ajte'en í amuájca'a pe'ijna jime'e í pej jín auteájturaa í Dios jemi, ayéé pej huárini. Para'antiveijche' í amuájca'a, pej pí seij pana'a jín a'uteáturan í amuájca'a a'ájna ti é'eseijre'e í Dios, a'ájna pej e'erúuri pua'amé jemín. Na'ari pecáj piyen huárini, hua'apuaca pej jín a'uteáruti í á'amuajca'a a'ájna já'ahua'a a'u pej antipuá'ari, a'u ti caí é'eri'iri ti ra'ujé'ica í tajj.

⁴⁴ A'u'u mej caí é'ecui'ini í chu'inute í mej muaatéci'imee muá'aju'un. Capu ajta ja'anáj á'ami'ini í tajj.

⁴⁵⁻⁴⁶ 'Na'ari ti pua'a piyen mua'a jetze tiru'ujpuá'ajte'en pe'ijna jime'e í muá'íica í pej auteájturaa í Dios jemi, a'íi pu ajta muaatéva'ire pej ra'ataveijche pemijna muá'íica. Jé'ecan pu muaatéva'ire pej mú'ee a'uteáturan seij jime'e í a'íica a'ájna ti é'eseijre'e í Dios. Na'ari ti pua'a pecáj piyen huárini, amée pepu'u a'umé a'u ti Dios áa muajá'ujisín a'u ti á'ataa. Capu tímuaatéva'ire pej hua'apuaca jín á'ume'en a'ujna a'u ti caí ja'anáj é'eri'iri pej ra'ujé'ica í tajj, a'ájna a'u mej caí ja'anáj é'ecui'ini í chu'inute í mej muaatéci'imee. Capu ajta ja'anáj á'ami'ini í tajj.

⁴⁷⁻⁴⁸ 'Na'ari ti pua'a mú'ee á jetze paru'ujpuá'ajte'en mua'a jí'i pe'ijna jime'e í pej jín auteájturaa í Dios jemi, aítátichi. Jé'ecan pu tímuaatéva'ire pej pí piyen a'uteárate seij jime'e mua'a jí'i a'ájna chajta'a a'u ti te'ájta í Dios. Mí ajta, capu tí'ití a'ij tímuaatéva'ire pej hua'apuaca á'ij'isijmé'e pe'uun a'uteárate ti pua'a piyen éene'en a'íi pu muajá'ujisín a'ujna ti á'ataa, a'u mej caí ja'anáj é'ecui'ini í chu'inute mej muaatéci'imee, ajta capu ja'anáj á'ami'ini í tajj.

⁴⁹ 'Ayee nu tejá'amuá'ixaaate'e. Naími'í xu rajpuajítzi xá'aju'un, mú'een, mí sej ne jamuan á'uujuhua'an sej si siyen títeateáturan temua'a naa í ru tzajta'a.

⁵⁰ Ayee pu tí'ivaire'e a'ijna í unaj ti tí'ití tícacaren. Mí ajta, ti pua'a huatáu'una a'ijna í unaj tí'ij rajx'íni í ta'ancacá, a'íne auj tí'iri'iri tí'ij ajtahua'a ancacáa á'ara'ani. Capu ché'e a'ij tí'iri'iri. A'ijna í niuucari í nej já'amuá'ixaaate'e, ayéé pu che'atá tí'ivaire'e mú'ejmí tzajta'a tíj í unaj. Ché'e a'íin amuájcacaren a'amuá tzajta'a ti ij r'íi amuáaruuren. R'íi xu'u tí'té'ujmuajte í ru tzajta'a. R'íi xu'u seajta e'ehuaújmua'araa rujímu'a sena'a.

10

Jime'en í mej huataújtuaa í mej naími'í á'uujuhua'ane'e

(Mt. 19:1-12; Lc. 16:18)

¹ Jesús pu huirájraa a'ujna u Capernaúm. Tí'ij jí a'uun a'ará'a a'ájna já'ahua'a Jerusalén. Ayu'u pu píjme'en á'u'che'ecane'e a'u ti í játe'ana ayéé huataújmua'a tíjín í Jordán. Ma-jtaha'a mú tíújsej í teite a'u ti a'utevéeca'a í Jesús. Ajta a'íi pu á'iyen a'utéjche ti ti-huá'umua'aten a'ij ti ari tí'ijri'irejca'a.

² Aj mú mí seica e'iré'ene. Fariseo mú pírici a'íime. A'íi mú tí'itese'eca'a mej miyen ca'anijra'a tiraatá'an ti ij auté'itzen a'ijna í Jesús. A'íj mú jín miyen tiraata'íhua'uri'í ti pua'a nu'u a'íin ayén tí'itá'aca ti ja'atí mé rúurieni í ru'íj.

³ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—¿Tí'itáani amuaata'áj a'ijna í Moisés teecan?

⁴ Aj mú mí miyen tiraata'ixaa tíjín:

—A'í pu hui Moisés tiu'utá'a ti cuapée raatapjite'en í tí jín ja'atí mé rúurieni í ru'íj. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁵ Tí'ij jí Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ij xu pua'a tí'ijteu'í ru tzajta'a. Moisés pu tiu'utá'a ti ja'atí mé rúurieni í ru'íj. A'í pu xaa ayén cuapée tiraatapjite'en aru capu ayén tiraatá'a rux'íevi'ira'a jime'e. A'ii pu'u een jín ayén huaráj a'ijna a'íne ayéé xu tí'ijxe'eve'eca'a sena'a rujímu'a'a.

6 'Mí ajta, t'íj Dios raatétaahuaca'a í chaanaca te japuan yen seijre'e, "a'í pu nu'u a'íime huátaahuaca'a í teáata'a jamuan í 'íita'a."

7 "A'íj pu jín a'ín teáata'a mé huauuhua'axijsin í ruvaújsimua'a. Ru'íj pu nu'u jamuan a'utevé'e a'ame.

8 Mat'íj mi miyen éene'e muá'aju'un í mej hua'apua, cumu seij pu'u í teví." Camu ché'e hua'apua, sino seij pu'u.

9 'Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e. Dios pu ayén tiraataxájtaca'a ti seij na'a í teví. A'íj pu jín, capu ayén tiraavíte'e sej siyen mé tihuaúhuua'anan í ru'íjta'amua'a, cuapé'e se-hua'utapíite'en í rucína'astemua'a. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

T'íj jí á'uraa, majta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e.

10 Mat'íjtáhua'a mi chí'ta a'a'uteájrupi, majtáhua'a mú miyen tiraata'íhua'urí'í a'íjna jime'e í cuapé'e ti jín ja'atí ru'íj mé úurieeni.

11 Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a ja'atí ru'íj mé úurieeni, a'í pu tí'ixana'acira'a ti pua'a á'iyen seij te'encuré'eví'iti í 'íita'a. A'íj pu jín auteáturaasin jemin í ru'íj í ti mé rúujisin.

12 Na'ari ti pua'a 'íita'a rucín mé úurieeni, a'í pu ajta tí'ixana'acira'a ti pua'a ajta á'iyen seij antéenaxca í teáata'a. A'í pu ajta auteáturaasin jemin í rucín í ti mé rúujisin.

Jesús pu r'í'í hua'uteájtuaa í tí'irí

(Mt. 19:13-15; Lc. 18:15-17)

13 Mat'íj mi tí'irí ayauví'tíche í Jesús tí'ij hua'ajtamuarí'en. Aj mú mi me'ín í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e, a'í mú hua'utá'íjmíjri'í í tí'irí mej nu'u caí huaja'uvé'eví'itíjcare'en.

14 T'íj Jesús hua'usej a'íj mej ye'í rijcaa, a'í pu huataniú'ucaca'a. T'íj jí ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Miche'e yéj huave'eré'eneijte'en mi tí'irí ineetzi jemi. Mat'íj mena'a pua'amé í mej á'ujca'ane ti Dios tihua'uta'ajte'en, najmí'í mú miyen e'en mat'íj í tí'irí. A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e. Caxu huá'íjmíjra.

15 Ayej xaa ne'u tí'ayajna. Naa pu hua'ase mi tí'irí ti tihua'uta'ajte'en í Dios. Tí pua'a ja'atí raxí'eve'e ti a'uteárute a'ujna a'u ti Dios te'áajta, ayé'e pu tiú'ujxe'eve'e ti ayén che'atá na'a tí'iraxe'eve'e ti tiraata'ajte'en í Dios tíj seij pa'arí'í, mi ti yee seijre'e. Na'ari caí, capu ja'anáj a'uteáruti a'ujna a'íjna í ja'ati.

16 Aj pu í a'ín Jesús hua'ancuré'eví'iti í tí'irí. Seexu'íjmé'en pu ancaújsteajxi í ru jetze. Ajta hua'avé'emuari'exi, aj pu'í raatéjhuaa í Dios jemi tí'ij a'ín huá'ucha'ín. T'íj jí á'uraa a'íjna í Jesús.

Temuajj ti chíjteaani pu tiu'utaxájtaca'a jamuan í Jesús

(Mt. 19:16-30; Lc. 18:18-30)

17 T'íj Jesús ari huiiramé'eca, seij pu ave'eré'ene, temua'a tí'éechijra'a. Aj pu í tí'tunutaca'a vejlí'ipuan í Jesús. T'íj jí ayén tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—Maestru, nee nu ramua'aree pej r'í'í tí'ítevij. ¿Tí'ítájni a'íj tiú'ujxe'eve'e ti ayén tináaci'iti nee ruuri ná'ara'ani í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e mat'íj a'ítá'íine á chuaata'a í mej meri huácuii?

18 Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—¿A'íné een jín piyen tí'inexa yee nej r'í'í tí'ítevij? Seij pu'u seijre'e ti r'í'í tí'ítevij. A'í pu a'ín pú'een í Dios.

19 Mú'ee pej peri rú'umua'aree a'íj ti tiu'uta'ajtaca'a í Dios. Aye'e pej éene'en: "Pecaj tí'ixana'acire'e." Ajta hua'a seij, ayén tíjín: "Pecaj tí'ítecuí'lica." Ajta hua'a a'íjna ti ayén tíjín: "Pecaj tí'ínahua'aj." Ajta seij ti ayén tíjín: "Pecaj ja'atí hua'ítzi jín tí'ixáate'e." Ajta ayén tíjín: "Pecaj ja'atí tzejrajmua'a." Ajta ayén tíjín: "Perá'atzaahuate'en a'atáata, pajta a'anáana." A'íj pu a'ín pú'een í ti raata'ajtaca'a í Dios.

20 Aj pu a'ín ja'atí ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Maestru, jime'en í pej pauchén raataxájtaca'a, nain nu jín té'aste í niuucari netíj nena'a tiu'uvé'ese.

21 T'íj raasej, r'í'í pu te'utaújmua'a í ru tzajta'a a'íjna í Jesús. Aj pu í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tí'ítí pu auj muá'aturaate'e pej caí xi jín te'ará'aste. Aricu. Nain tiu'utuáa í pej tí'ijcha'í. Patá'aj hua'uré'e'a'ate'en í tumin í mej caí a'íj tí'ijviicua'í. Tí pua'a piyen huárini, jeíhua pej ra'ancuré'asin a'ujna já'ahua'a u ta japua. Chíjteaani pej pu'éene'e pua'amé a'ujna tí'éeseijre'e í Dios. Ajta patá'aj mú a'arájra'ani pej pi neetzi jamuan á'uche'ecane'en.

22 T'íj ráanamujri'í a'íjna í niuucari, tí'ij í utéevatzí í tzajta'an. Huataújxiemiste a'íné jeíhua pu tí'ijcha'íca'a. T'íj jí á'uraa a'íjna í ja'ati.

23 Aj pu í Jesús ruhuárita'a a'anéereajraa. Ajta ayén tihua'utá'ixaa í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tíjín:

—Temua'a pu tihua'amuári'eriste'e mej a'uteároute a'ujna ti é'eseijre'e í Dios í chíjteaani.
—Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

²⁴ Aj pu í utéevatzí í huá'a tzajta'a a'áime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e a'ájna jime'e a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús. Ajtahua'a ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Niyaujmua'a, temua'a pu tihua'amuári'eriste'e í mej jeihua tí'ijcha'íi. Jeihua pu huá'a jetze ruxe'eve'e í mej caj tí'ijcha'íi. A'áj pu jín muári'eri mej me'aun a'uteároute a'ujna ti é'eseijre'e í Dios.

²⁵ Capu xaa ne'u ayén tí'imuari'eri ti amuájra'ani cameeyu'u ti'tí'p'íse'e jetze, tíj ti pua'a chíjteaani tiu'utése'en ti rusej a'uteároute a'ájna ti é'eseijre'e í Dios.

²⁶ Mat'íj ráanamujri'í, jé'ecan mú a'íj tira'utánamujri'í. Aj mú mi ti'tí'úrihua'uri'í rujámua'a. Miyen tijín:

—Tí'pua'a ayén tí'ayajna, ¿a'íi tá'uj na'a tí'iri'iri ti ja'ati a'uun a'uteáturan í Dios jemi? —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

²⁷ Ajtahua'a Jesús hua'usej. Ayen tihua'utá'ixaa tijín:

—A'áime jemi í tetecca, capu xaa a'íj tí'iri'iri. Mí ajta, a'íi pu raay'íti í Dios. Nain jime'e pu jemin tí'iri'iri.

²⁸ Aj pu í a'áin Pedro a'utéjche ti raatá'ixaate'en. Ayen tijín:

—Í'Avástar'a, me'ecui xaa!, nain tu teri tejá'urie í tej tí'ijcha'íica'a tej ti á'ujujhua'ane'en á'a jamuan. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pedro.

²⁹⁻³⁰ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayej xaa ne'u tí'ayajna. Ayeen nu tejá'amua'ixaate'e, ti pua'a ja'ati tí'itíj já'uríeeni inetzí jemi, na'ari jemin í niucari ti jín huaujjé'cuare'en í Dios jemi, tí'ití ti na'a tí ya'uríeeni, a'íi pu che'atá na'a ancuré'asin tí'ij auj ruuri íiyen chaanaca japua. Tí'pua'a sej na'a í tí ya'urie, ayéé pu che'atá na'a ra'ancuré'asin a'achú cumu anxíte tí'ití ti a'ij, ti pua'a chí'ij, na'ari ruja'atzimua' na'ari rucu'utzimua' na'ari rujúutzimua'a. Ajta ayén hua'ancuré'evi'ití í ruteftestemua'a, a'áime rutáata na'ari runáana nusu ru'íj, na'ari ruyaujmua'a. Ajta pu ra'ancuré'asin í chuej mej japuan vaujse í teite. Nain pu te'ancuré'asin. Ajta rajpuaijtzí a'ame. Aru capu amín a'íj. Tí'íj a'áin a'uteároute a'ujna Dios ti é'eseijre'e, Dios pu raatá'asin ti ruuri á'ara'ani jemin tíj na'a rusén jime'e.

³¹ Ajta ayén ti jíme'en yee:

—Memu'íi í mej vivejmé'en jín títetate'í íjii, a'íi mú clíieene'en jín títetate'e muá'aju'un. Majta mu'íití í mej clíieene'en jín títetate'í íjii, a'íi mú vivejmé'en jín títetate'e muá'aju'un. Ayej xaa ne'u té'eme. —Ayeen pu tihua'utá'ixaa.

Jesús pu ajtahua'a raataxájtaca'a ti nu'u huámi'ini

(Mt. 20:17-19; Lc. 18:31-34)

³² Tí'íj jí á'uraa í Jesús, majta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. An mú a'ucí já'ahua'a Jerusalén. Ajta a'áin í Jesús, a'íi pu amuacá huamé'ecaa. Jeihua mú rutemua'ave'eca í seica. Majta tí'tíziine'eca'a í mej huá'a cujta'a huajú'uccaa.

Tí'íj jí ajtahua'a Jesús hua'utajé rujámua'a. Aj pu í a'utéjche ti tihua'utá'ixaate'en a'íj ti tí'itíj raruuren.

³³ Ayeen pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Cas'í, xáanamujri'í mú'een. Tu'uri á'uju'un a'ánna Jerusalén. Sej pu tiu'utátuiire'esin í nejíme'e, í nej neajta teáata'a jetze airáane a'ímej jemi í mej tihua'u'ájte'e teyujta'a, ajta a'ímej jemi í mej té'eyu'uxaca. A'íi mú tiu'utá'asin mej neejé'ica. Aj mú mi me'ín tiu'utátuiire'esin a'ímej jemi í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

³⁴ Mat'íj mí na'axíeehuásti'ira muá'aju'un, majta naatévajxi'isin. Majta naatetzí'ijmua'axi'isin í ne jetze. Majta neejé'icatan. Net'íj hui huámi'ini, huáica xicaj tzajta'a nu neajthua'a á a'ítaméj huá'a tzajta'a í mí'ichite.

A'í mú raatéjhuau a'ij mej tí'ijxe'eve'e a'ájna í Jacobo, ajta a'ájna í Juan

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Aj mú mi ajteáxiireca'a Jesús jemi a'ájna í Jacobo, ajta a'ájna í Juan. A'íi mú me'ín pú'een yaújmu'a'ame'en a'ájna í Zebedeo. Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa tijín:

—Maestrú, ayéé tu tí'ijxe'eve'e pej piyen huárini a'íj tej ye'í timuaatáhuaviira. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

³⁶ Aj pu í Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿A'íiné setí'ijxe'eve'e nej niyen huárini mú'ejmi jime'e? —Yee pu tiu'utaxájtaca'a.

³⁷ Aj mú mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Ahuii, ayéé tu tí'ijxe'eve'e a'ájna xicájra'a jetze pat'íj yatanéjsin pej titaata'ájte'en íiyen chaanaca japua. Patá'aj taatá'an tej uhuará'asixi'n sej a'ari'írinta'a, ajta sej á'utata'a. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

³⁸ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een, caxu ramua'aree a'ij sei ti'títj éene'e huauhuau. ¿Ni siyen rá'aviicua'i sej rajpuaíjtzi xá'ara'ani netj inee tirajpuaíjtzi na'ame? ¿Na'ari secái rá'aviicua'i í teite mej a'ij pua'a amuaáaruuren mú'ejmi matj majta a'ij pua'a tí'ineruure ineetzi? —Yee pu tihua'utá'ixaa a'ijna í í Jesus.

³⁹ Aj mú mi miyen tijn:

—Néti'ijtá ne'u, ayée tu tirá'aviicua'iran.

Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Mú'een xu rajpuaíjtzi xá'aju'un netj tirajpuaíjtzi na'ame inee. Ajta, mú'ejmi, aitze'e mú a'ij pua'a amuaáaruuren matj a'ij pua'a tí'ineruuren ineetzi.

⁴⁰ Mí ajta, canu ne'ijna jín antínmua'aree nej amuaatá'an sej uhuará'asixi'in sej nejri'irinta'a, ajta sej ne'úutata'a. A'imej pu'u cí'ti í mej ayén huaújxi'epi'intari'ira'a.

⁴¹ Mat'ij mí ráamua'areeri'í í seica í mej tamuáamuata'a mej ará'ase a'ij mej ye'í tiu'utaxájtaca'a a'ijna í Jacobo, ajta a'ijna í Juan. Aj mú mí tiníniu'ucacuca'a a'imej jemi í mej hua'apua.

⁴² Aj pu í Jesús hua'utajé naíjmi'ica. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Xu'uri ramua'aree, mú'een, a'ij mej ye'í rici í mej tí'ita'ajjte'e nain chuéjra'a japua. Ca'anín mú jín tihua'u'ajjte'e í teite. A'ime í mej vivéjme jín títetatei, a'í mú hua'u'ajjte'e a'ij mej ye'í huá'irini í seica.

⁴³ Mí ajta, capu ayén té'eme mú'ejmi jemi. Tí pua'a ja'atí raxí'eve'e ti ve'ecán jín tí'tevée á'ara'ani, ayée pu tíu'ujxe'eve'e ti a'ín ciliéene'e jín tí'tevée á'ara'ani.

⁴⁴ Ajta tí pua'a ja'atí raxí'eve'e ti a'ín pu'éene'en í tí jaítze'e ruxe'eve'e, ayée pu tíu'ujxe'eve'e ti a'ín hua'utévaire'en naíjmi'ica í seica.

⁴⁵ Ayej che'atá na'a tí'een ineetzi jemi, inee í nej neajta teáata'a jetze airáane. Canu ne'ijna jín yé uvé'ene mej mí naatévaire'en ineetzi, sino neatá'aj hua'utévaire'en mu'icáca í teite. Ayeé nu xaa een jín yé uvé'ene nex'evi'ira'a jime'e neatá'aj huá'a japua huániuumi, ne'a'ijna jime'e nej huámi'ini huá'a jetze me'ecan. Netiraatanájchite'en í Dios í tí jín a'ín huá'ajjive'e í mej jín á'apua'aren í teite.

Jesús pu tiráahuaa a'ijna í Bartimeo tí arácuunica'a

(Mt. 20:29-34; Lc. 18:35-43)

⁴⁶ Mat'ij mí me'uun a'ará'a a'ájna já'ahua'a tí ayén téja'arájtehuua tijn Jericó. Mat'ij mí huíráci me'újna. Pu'uri huíiramé'eca a'ijna í Jesús, majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, majta mu'íití í teite. A'uu pu sej je'itécátii vejlí'i juye jetze. Ayeé pu ántehuaaca'a tijn Bartimeo. Yaujra'an pu pú'eene'en a'ijna í Timeo. Ajta arácuunica'a a'ijna í Bartimeo. A'ij pu vaírí'ira huá'ahuaviiraca'a.

⁴⁷ Tí'ij í huá'unamuajri'í mej á vejlí'i e'evé'uju'uca'a. Jíme'en pu'u huá'unamuajri'í, tí'ij jí a'ín ta'arácun a'utéjche tí huajjijhua. Ayeen tijn:

—Jesús, mí pej í'ihuaacixa'ara'an a'ijna í tajtuhuan teecan í David, ná'ancu'uvajxi'í ineetzi. —Ayeé pu tiraatajé.

⁴⁸ Majta me'ín í teite, temua'a mú tira'ajte'á'ajxi. Meraatá'ijmáijri'í tí'ij caí ayén tí'ijijhua. Ajta a'ín, jaítze'e pu ca'anín jín huajjijhuaca'a, ayén tijn:

—Mí pej í'ihuaacixa'ara'an a'ijna í David teecan, ná'ancu'uvajxi'í ineetzi.

⁴⁹ Aj pu í Jesús a'utéechaxi. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Sericu, se'utáje.

Aj mú mí ya'utajé. Ayeé mú tiraata'ixaa tijn:

—Huaté'aca'ane í á'a tzajta'a. Ájchesi. A'í pu muachu'eve'e í Jesús. —Yee mú tiraata'ixaa.

⁵⁰ Aj pu í a'ín airetújchuirí'í rucáxu ca'anín jime'e. Tí'ij jí ájtzucu. Aj pu í e'iré'ene í Jesús jemi.

⁵¹ Aj pu í a'ín Jesús ayén tiraata'íhua'uri'í tijn:

—¿A'iné petí'ijxe'eve'e nej tí'tití a'ij huáruuren mú'eeetzi jemi?

Tí'ij jí ayén tiraata'ixaa a'ijna í tí arácun tijn:

—Maeestru, ayée nu tí'ijxe'eve'e nej atáneere.

⁵² Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa tijn:

—Pu'uri pejá'ura'ani mú'ee. Peté'atzaahuate'e nej inee timuáahuate'en. A'ij pej jín peri huarúj.

Jíme'en pu'u ayén tiraata'ixaa í Jesús, a'ijna í tí arácun, aj pu í atáneereca'a. Tí'ij jí, a'í pu í Jesús jamuan á'uche'ecane'e já'araa, a'u tí na'a tí huáye'ícaa.

11

Jesús pu a'uun a'utedjrupi u Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Lc. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Matⁱ'ij meri vejlí'i me'ánna autenéimes'e'caa u Jerusalén, a'úu mú a'atanéj a'u ti chájta'ajme ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Betfagé, ajta Betania. A'uu pu é'echajta'a jirí jetze ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Aceituunajemi. Tí'ij jí Jesús hua'apuaca huata'áiteca'a.

² Ayen tíjín:

—Sericu, setá'aj se'uun a'atanén a'ájna vejlí'i chajta'a ti é'esejre'e. Tí pua'a seri e'ará'asti, a'úu xu puuru'u é'eteuni ti caí xi ja'anáj ja'atí japuan avé'eca. A'uu pu a'ijtápi'ihuá a'ame. Setá'aj rá'ijxijta, seajta mú ye'erájan.

³ Tí pua'a ja'atí ayén tejámuuata'íhuua'u yee: “¿A'iné een jín será'ijxijta mi puuru'u?”, ayéé xu tiraata'ixaate'en yee: “A'í pu ra'ucupadu í tavástara'a”, seajta siyen tiraata'ixaate'en yee: “Seajtahua'a xu ca'anacan seraatáuiire'esin í ti racil.”

⁴ Matⁱ'ij mi u á'uju'u. A mú pua'acié caaye jetze yá'uteu me'ájna í puuru'u. A'uu pu a'ijtápi'ihuaca'a puéerta jetze. Matⁱ'ij mi ra'ijxíjtaca'a.

⁵ Seica mú me'uun a'uté'uuca'a a'ujna. A'í mú tihua'uta'íhuua'uri'í tíjín:

—¿Tí'itájni a'ij seruure? ¿A'iné een jín será'ijxijta mi puuru'u?

⁶ Ayee mú tihua'utá'ixaa a'ij ti ye'í Jesús tihua'utá'ixaa. Majta me'ín í seica, a'íi mú hua'utá'a mej ra'anján.

⁷ Matⁱ'ij mi ya'ujáj í Jesús jemi a'ájna í puuru'u. Metira'ité'itajte ruciáxu jime'e. Tí'ij jí avé'eyejixi í Jesús í puuru'u japua.

⁸ Majta me'ín í teite, jeíhua mú cáxuri te'epíjraa juye jetze. Majta seica pi'ista te'entiveíchixi'í, a'íj mú majta a'uplíjraa a'ájna juye jetze.

⁹ Majta me'ín mej amuaaté'ee muaajú'uccaa, a'íi mú autéjhuii mej huajíjhua, majta me'ín í mej huajú'ucca cujta'an a'ájna í Jesús. Yee mú tí'ijijhuaca'a tíjín:

—Pu'uri í'í xi'epi'ín. Ché'e Dios ráave'esi a'ájna ti yevé'eme niuucajtze'en í tavástara'a.

¹⁰ Pu'uri í'í xi'epi'ín. Ché'e Dios ráave'esi temua'a naa, a'ájna ti á yevé'eme tí'ij tiu'uta'ájta tíj ajmí'í tiu'uta'ájta'aca'a í tahuáacixa'a, a'ájna í David teecan. Ajta hui me'ín í mej tí'ivaire'e u ta japua, miché'e miyen tiraataxáj yee temua'a pu í'ixi'epi'ín. —Yee mú mi tiu'utaxájtaca'a, a'ujna caaye jetze.

¹¹ Tí'ij í Jesús a'uteájrupi a'ánna Jerusalén. Ajta á'iyen a'a'uteájrupi a'ujna teyujta'a. Tí'ij tiu'uséj nainjapua, tí'ijí á'urraa, majta í mej tamuámuata'a japuan hua'apua ará'ase. Pu'uri téchuijxarijme'eca, matⁱ'ij mi me'uun a'ará'a a'ájna Betania.

Jesús pu a'ij pua'a tiraateájtuaa í huaréj ti caí taca'a
(Mt. 21:18-19)

¹² Yee ruijmua'a yee majta u e'eráaci a'ujna Betania. Pu'uri í'icuataca'a a'ájna í Jesús.

¹³ Tí'ij í a'íin huaréj pi'ista huasej ti a'imúa a'atáveeca'a. Jeíhua pu téxamua'í. Tí'ij jí u á'ume tí'ij raasej ti pua'a taca'a. Mí ajtá'í caí, capu taca'acaa. A'í pu'u, xamua'íra'an seijre'eca'a a'iné capu a'ájna pí'tí'irijcaaa tíj pua'a taaca.

¹⁴ Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa a'ájna í huaréj, tíjín:

—Capu ché'e ja'atí mú a'uvé'eme'e a'ame ti ráacua'ani mi á'ataca'í. —Yee pu tiraata'ixaa.

Majta me'ín í mej á'ujjuhua'ane'e í Jesús jamuan, a'íj mú ráanajmuajri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a. Matⁱ'ijta mí a'ucíj.

Jesús pu raajé'cuare í teyuu ti seijre'eca'a
(Mt. 21:12-17; Lc. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ A'uun mú a'ará'a a'ánna Jerusalén. Tí'ijta'í a'íin Jesús a'a'uteájrupi a'ujna teyujta'a. Ajta a'utéjche ti hua'íramuarite'en í mej me'uun te'utu'aca, ajta í mej me'uun tite'unanáave. Temua'a pu te'ijhuá'axijxi í tihuá'ameesa í mej tumin jetzen tihuá'apuata'atí'iraca, ajta a'uu mej cucuí'se e'etu'aracare'e.

¹⁶ Ajta caí hua'utá'a ti ja'atí ti'ití autisime'en á já'ita'a teyujta'a.

¹⁷ Ajta á'iyen tihuá'amua'ateajraa, ayén tíjín:

—¿Ni caí ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti ayén tiraataxájtaca'a í Dios tíjín: “Ayee pu nu'u teja'arajtehuuaá a'ame í chí'íra'an tíjín chí'ij mej tzajta'an r'í tiratá'aca í Dios í mej curé'eci'ica nain japua í chuej ti seijre'e”? Mí ajta, capu a'ájna jín tí'ivaire'e. Ayee xu ráaruu í chí'ij tíj teásta'a a'u mej a'íratei í nahua'ari. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

¹⁸ Majta me'ín í teite, naíjmi'í mú a'ij tira'utasej a'ájna jime'e a'ij ti ye'í tihuá'amua'ate. Majta me'ín í mej te'ájta teyujta'a, majta a'íime í mej té'eyu'uxaca, a'íi mú rátzíine'eca'a matⁱ'ij ráanajmuajri'í a'ij ti ye'í tihuá'umuá'ate. Aj mú mi ráahuau a'ij mej ye'í huárini mej mi raajé'ica me'ájna í Jesús.

¹⁹ Ajta a'íin í Jesús, tí'ij huatética'are'eca'a, aj pu'í huirájraa a'ujna chajta'a, majta í mej jamuan á'ujjuhua'ane'en.

Huateáhuua a'ájna í huaréj
(Mt. 21:20-22)

²⁰ Yee ruijmua'ate'e yee, t'i'ij huateapuá'areca'a, a'úu mú a'uré'ene a'utí a'atáveeca'a a'ájna í huaréj. Pu'uri temua'a tí'ihuachica'a nainjapua, ajta téte'ímua í runáana'a jetze huateáhuua.

²¹ T'i'ij jí a'ín í Pedro ra'utámua'areeri'i a'ij ti een jín huateáhuua. Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna í Jesús tijín:

—Maestrú, casi'i. Pu'uri temua'a tí'ihuáchi mi huaréj pej a'ij pua'a tiraateájtuaa.

²² Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayeé pu tiú'ujxe've'e sej rá'atzaahuate'en í Dios.

²³ Ajta ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayeé nu xaa ne'u tejá'amua'ixaate'e. Ayej tí'ayajna ti pua'a ja'atí té'atzaahuate'e í ru tzajta'a ti ayén te'ará'asti a'ij ti a'ín tirá'amítiejte'e, ayée pu té'eme. Na'ari, ti pua'a a'ájna í ja'atí ayén tiraata'ájte'en a'ájna í jirí tijín: “Tichesí, atearuti mé jaata'a a'ájna já'ahua'a el mar”, ayée pu'í rini, rí'rí. Na'ari caí, ti pua'a utévatzin í tzajta'an a'ájna í muá'ariira'a tijín: “Ayej ne'ase capu a'ij tí'iri'iri”, capu ayén té'eme ti ayén huárini.

²⁴ A'íj nu jín, niyen tejá'amua'ixaate'e. A'ij sej ye'í tiraatáhuuacu í Dios jemi, ti pua'a siyen té'atzaahuate'e sej si ra'ancuré'asin, ayée pu té'eme, tí'ití sej a'ij tiu'utáhuuasin.

²⁵ Ajta, patí'ij raateáhuuani í Dios jemi, ti pua'a ja'atí auteáturan mú'etzi jemi, ayée pu tiú'ujxe've'e pej tiraatá'uuni'i. Tí pua'a piyen huárini, a'ín í ayá'upua ti a'uun é'esiejre'e u ta japua, a'íj pu timuaatá'uuni'ira mú'etzi nain jime'e í pej jín auteájturaa í jemin.

²⁶ Na'ari ti pua'a pej caí tiraatá'uuni'i í ti á jemin auteájturaa, capu ajta timuaatá'uuni'ira í Dios í pej jín auteájturaa í jemin. —Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

Matí'ij mi a'ucíj.

Jíme'en í ti jín antiújmua'aree a'ájna í Jesús

(Mt. 21:23-27; Lc. 20:1-8)

²⁷ Aj mú mi majtáhuua'a u Jerusalén á'uju'un. Aj pu í Jesús a'uun vejli'i á'uche'ecane'eca'a teyujta'a matí'ij seica á e'iré'ene. A'í mú pú'een í mej te'áajta teyujta'a, majta í mej té'eyu'uxaca, majta seica vaujsi.

²⁸ Aj mú mi miyen tiraata'íhuu'uri'i tijín:

—¿Tí'itájni jín petí'itéjvee pej pi piyen rici? ¿A'ataani ayén tímuaata'áij pej pi piyen rijca?

²⁹ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Neajta nu inee sejij tejámuaata'íhuu'ura. Tí pua'a senaatá'ixaate'en se'ájna, aj nu ni amuaatá'ixaate'esin tí'ití í nej jín tí'itéjvee nej ni niyen rici.

³⁰ ¿A'ataani raatá'a a'ájna í Juan tí'ij huá'umuai'íhuua í teite? ¿Ni Dios, ca'ín mi teteca? Xaatániuuchi.

³¹ Matí'ij mi a'uteájhui mej rujámua'a tí'ihuá'uríhuua. Miyen tijín:

—Tí pua'a tiyen tiraata'ixaate'en yee: “Dios pu ya'uta'íteca'a”, ayée pu titaatá'ixaate'esin yee: “¿A'iné een jín tecaí rá'atzaahuate'e a'ij ti tui'utaxájtaca'a a'ájna?”

³² Mí ajta, capu hui rí'iri tej tiyen tiraata'ixaate'en yee: “Teteca mú ya'uta'íteca'a.”

Yee mú tui'utaxájtaca'a a'áme, a'iné mu'uri ramua'areereca'a mej naíjmi'i miyen rá'atzaahuate'eca'a tí a'ín í Juan tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. A'íj mú jín huá'atziine'eca'a í teite.

³³ A'íj mú mi jín miyen tiraata'ixaa me'ájna í Jesús tijín:

—Catu hui ramua'aree.

Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Canu neajta nee tejámuaatá'ixaate'esin í nej jín tí'itéjvee nej ni niyen rici. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

12

Jíme'en í mej tí'imijhuaca, í mej majta a'ij pua'a huarij

(Mt. 21:33-46; Lc. 20:9-19)

¹ Ajta á'iyen a'utéjche í Jesús ti tihua'utá'ixaate'en sejij jime'e í niuucari. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—A'atí ti yee ráahuí í uuva ciye'e. Tejcuáa pu nu'u jín raaré'ana. Aj pu í tí'ití huatáahuaca'a tí jín raaja'ara'ape'en í uuva. Ajta tí'ití ájtaahuaca'a ájteevi'i, í mej japuan utiúu hua'ixi'ere'en í mej tí'imijhuaca.

Tí'ij jí ayén huaríj, seica pu huatánijte í chuej mej mi tiraanájchite'en cíj caj. Aj pu í á'uraa a'ájna í ja'atí seica chuéjra'a japua.

² Tí'ij nu'u a'ájna teja'uré'ene ja'anáj mej pua'a rajú'uraca a'ájna í uuva, sejij pu huata'áiteca'a tí i hua'utáhuavii a'achú tí rací'icipua a'ájna í ja'atí.

³ Majta me'ín í mej tí'imijhuaca, a'íj mú yeehui rajví'i a'ájna tí tui'uta'ájtí'ire. Temua'a mú tiraatéevajxi. Ayeé mu'u tiraata'íteca'a. Camu tí'ití raatá'a.

⁴ 'Ajta a'ñin ti á'are'ara'an pú'een í chuej, ajtahua'a pu seij huata'áiteca'a. Majta mú me'ñ huateátu'asixi tetej jime'e. Mat'ij mi temua'a tira'avá'atu'a í mu'úura'an jetze. Majta temua'a a'ij pua'a tira'ajte'áajxi.

⁵ Ajtahua'a nu'u seij huata'áiteca'a. Majta mú am'ñ temua'a tiu'ujé'ica. A'atzu ayée teuumé'eca. Ajtahua'a seica huata'áiteca'a. Seica mú huatéevajxi, majta seica huácuii. Ayee mú huá'uruu a'ñime í mej t'ímijhuaca.

⁶ 'Aúche'e pu yeehui seij turaaca'a. Yaujra'an nu'u a'ñina í ja'ati. Jeihua pu huápi'i rax'éve'eca'a. Ayee pu t'ímua'atzejca'a ayén tijín: "Ayee ne'ase yeehui merá'antzaahuat'esin, me'ñina." T'ij jí a'ñin huata'íteca'a.

⁷ 'Mí ajta, capu ayén te'irájraa. Ayee mú ti'ihuaú'ixaa a'ñime í mej t'ímijhuaca. Miyen tijín: "A'í pu a'ñin pú'een í ti nain t'íjci'iti. Che'eré, tiché'e yeehui raajé'ica, t'íj téjmi ta'áa á'ara'ani." Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁸ Aj mú mi rajví'i a'ñina í yaujra'an. Mat'ij mi raajé'ica. Aj mú mi ru'irájrie á pua'acé a'ñina í mej raajé'ica. Yee pu tihuá'uruu. Antipua'areca'a ícu.

⁹ Aj pu í Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i a'ñina í niuucarijra'a jetze tijín:

—¿A'íné tejamuá'amitiejte'e? ¿A'íné ti'itíj ruuren a'ñina í ja'ati ti á'are'ara'an pu'eene'e í uuva? Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. A'í pu mú a'uvé'emé'e a'ame. T'ij jí huá'acui'ini í mej t'ímijhuacare'e a'ñina. Ajta a'ñin í chuej, a'í pu seica huatapuajve'esin. Ayee xaa ne'u té'eme.

¹⁰ ¿Ni secaí ja'anáj ra'ujíve í yu'uxari jetze se'ñina í niuucari ti ayén a'ñina jín rá'axa? Ayen tijín:

A'ñina í tetej í mej ayaúhual'axi
í mej chí'ij ta'ahuaca,
ayée pu te'irájraa ti a'ñin pu'éene'e já'araa
ti i'í esquineero.

¹¹ Ayee pu ráaruu í tavástara'a,
í ti jaítze'e í'ixi'epi'in.

Rí'i pu te'utéevatzi í tatzajta'a.

¹² Majta me'ñ í teite í mej te'ájta u teyujta'a, majta í seica, a'ij pu pua'a huá'uruu a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ñina í Jesús ti ayén hua'aj jime'e tiu'utaxájtaca'a a'ñina jime'e í niuucari. Aj mú mi raatatése mej raatéevi'i, mej mi ra'iteáanan. Mí majta, camu miyen ráaruu. Mehua'atziine'eca'a í teite. A'íj mú jín raatátuaa. Mat'ij mi a'ucíj.

Jíme'en í mej huá'ají'ive'ecaa

(Mt. 22:15-22; Lc. 20:20-26)

¹³ Mat'ij mi seica huata'áiteca'a mej mi tiu'uxáj jamuan a'ñina í Jesús. Fariseo mú pírici, majta seica í mej jetzen ajtéme'ecan a'ñina í Heródes. A'í mú raatatése mej ca'aníjra'a raatá'an t'íj a'ñin auté'itzen niuucari jime'e ti tiu'utaxáj, mej mi raatéehua'ita.

¹⁴ Mat'ij mi e'iré'ene, miyen tiraata'ixaa tijín:

—Maestru, a'ij tu mua'aree pej tzáahuati'ira'a jime'e t'í'ixaxa'a. Capu á jetze ruxe've'e'e a'ij mej ye'í t'í'ixaxa'a í teite. Mú'ee pej cai tite'ajáahuat'e'e sino ayée pej t'ímua'ata puá'aye'i tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti t'í'ixaxa'a í Dios. Tiché'e seij muaata'íhua'u. ¿Ni qui x'i'epi'in tej tiu'unajchitáa a'ij ti ye'í t'í'itajíjve'e a'ñina ti t'í'ita'ajite'e ti ayén ántehuaa tijín César? ¿Ni qui tetiun'anjchitáa ca'ñin tecaí? —Yee mú tiraata'íhua'uri'i.

¹⁵ Mí ajta, a'ñina í Jesús, a'í pu ramua'areereca'a mej cai jé'iyecan jín t'í'ira'íhua'uraca'a. A'íj pu jín ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'íné sej si siyen t'í'inetese'e sej naateevi'i niuucari jime'e? Seij mi tumin mé seneje've'e'íte'e. Niché'e ra'usej.

¹⁶ Mat'ij mi ye've'e'íte'e. T'ij jí ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—¿A'ataani néerime'ara'an a'aseijre'e? ¿A'íné ántehuaa í ti á'ayu'usi'i?

Aj mú mi miyen tiu'utaniú tijín:

—A'ñina í ti t'í'ita'ajite'e, a'ñina ti ayén ántehuaa tijín César.

¹⁷ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee xu se'ñina jín huárini. Setá'aj raatá'an se'ñina ti t'í'ita'ajite'e ti'itíj ti rací'icipua. Seajta siyen tiraatá'an í Dios t'í'iti ti ajta ayén t'í'icipua. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

Majta me'ñ, temua'a mú titeeteújtzaahua me'ñina jime'e a'ij ti ye'í tiu'utaxájtaca'a.

Jíme'en a'ñina xicá'jra'a mej jetzen huatarún í mi'ichite

(Mt. 22:23-33; Lc. 20:27-40)

¹⁸ Mat'ij mi seica á e'iré'ene í mej miyen ánte'arua tijín Saduceo. A'íi mú miyen t'í'ixaxa'a mej nu'u cai ché'e huatarújsin í mej meri huácuii. Seij mú jín niuucari tiraata'íhua'uri'i me'ñina í Jesus.

¹⁹ Miyen tijín:

—Maeestru, ayée pu tira'uyú'uxaca'a a'ljna í Moisés. Tí pua'a nu'u ja'atí neiche, ti pua'a a'íi caí tí'tí'iríjmu'a huátene'icheca'a. Capúu xi tí'tí'iríjmu'a huam'íi a'ljna ti í'ivasta'a. ratévi'itine'e í ti huam'íi. Ajta ayén ruxe'eve'e ti a'ín tiyaúumu'a á'ara'ani a'ljna jetze me'ecan í ti huam'íi.

²⁰ 'Aye'e pu'u nu'u tiuju'uríj. Mua'aráhua'apua mú ará'aseca'a a'íime í mej ru'ihuaamua'a. Tí'ij jí a'ín ti vásta'a huátene'icheca'a. Capúu xi tí'tí'iríjmu'a huam'íi a'ljna ti í'ivasta'a.

²¹ Tí'ij jí a'ín ti ra'ité'ase, a'íi pu ra'ancuré'evi'iti a'ljna ti ratévi'itíné'e a'ljna ti huam'íi. Ajta a'ljna juutzeájra'an ajta pu huam'íi. Capu ajta tí'tí'iríjmu'a já'araa. Ajtahua'a sejí juutzeájra'an ra'ancuré'evi'iti a'ljna í 'íta'a. Aye'e pu che'atá na'a huaríj. Ajta pu huam'íi. Capu ajta tí'tí'iríjmu'a já'araa.

²² 'Aye'e pu che'atá na'a tihuá'uruu naíjmi'ica í mej aráhua'apua ará'aseca'a í ru'ihuaamua'a. Capu ja'atí tí'tí'iríjmu'a já'araa. Tí'ijta'i nu'u huam'íi í 'íta'a.

²³ ¿A'iquí t'el'eme mat'íj a'itá'cine a'u mej e'evé'enami'í í mej huácuii? Naíjmi'í mú huácuii í mej ratévi'itine'e. ¿A'ataani íra'ara'an pu'éene'e a'ame a'ljna xicájra'a jetze mat'íj huatarún?

²⁴ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Mú'een xu caí ramua'aree a'ij ti té'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze. Seajta caí ramua'aree a'ij ti rici í Dios í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e. A'ij xu jín, mú'een sete'uteújxua jeíhua huáp'i.

²⁵ 'Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e. Mat'íj huatarún í mej huácuii, camu ché'e néjne'iche muá'aju'un. Majta í 'uuca, camu majta víche muá'aju'u. Aye'e mu'u éene'e muá'aju'u mat'íj e'en í xiéjniu'ucari í mej tí'ivaire'e a'ujna ta japua.

²⁶ 'A'ljna jetze í xicájra'a mej jetzen a'itájú'un í mej huácuii, ayée nu a'atzu tejá'amua'ixaate'e. ¿Ni secai ja'anáj ra'ujíjve a'ljna yu'uxari jetze ti ra'uyú'uxaca'a a'ljna í Moisés teecan a'ij ti té'axa í niuucari tí'ij a'ín Moisés tu'upi huasejí ti vivéj, ti ajta teátaasime'e? A'í pu jetzen Dios raatajé. Ayen tíjín: “Nee nu naúche'e huá'a Dios pu'een í mej á'amuyaaxustemua'a, a'ljna í Abraham, ajta a'ljna í Isaac, ajta a'ljna í Jacobo.”

²⁷ 'Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e. Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a í Dios a'íime jime'e í mej meri huácuii. Tihuau'ixaa cumu mej mauj ruuri. Tí pua'a mecaí ché'e rúuricajche'e jemin í Dios, capu huá'a Dios á'ame'enche'e. —Aye'e pu Jesús tihua'utá'ixaa.

Jíme'en í niuucari í mej jín te'ájta ti jaítze'e ruxe'eve'e

(Mt. 22:34-40)

²⁸ Sejí pu ajta a'ará'a í ti té'eyu'uxaca yu'uxari jetze. Hua'unamujri'i a'ij mej ye'í tí'iruixaate'eca'a. Ra'aranájcheca'a a'ij ti ye'í tiu'uxájtaca'a í Jesús. Aj pu í ayén tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿Tí'itáani niuucarijra'a jaítze'e ruxe'eve'e í ti raaxájtaca'a a'ljna í Moisés teecan? —Yee pu'u tiu'utaxájtaca'a a'ljna ti té'eyu'uxaca í yu'uxari jetze.

²⁹ Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—A'í pu a'ín pu'een í niuucari ti jaítze'e ruxe'eve'e caí méèj sejí í niuucari, ti ayén een: “Xaanamujri'í mi sejí iyen huachéjme a'ljna chuéjra'a japua yú Israel. A'ljna ti ta'ivástara'a, í Dios, a'íi pu sejí na'a pu'een.

³⁰ Aye'e pu nu'u tiu'ujxe'eve'e pej r'íi tiraateájtuaani a'atzajta'a í Dios jemi, nain pej jín r'íi tiraateájtuaani, á'axe'evi'ira'a jime'e, pajta á'amua'areere'e jime'e, pajta nain í a'aca'aníjra'a, pajta í á'axiejniu'uca jime'e.” A'íi pu a'ín pu'een í niuucari ti jaítze'e ruxe'eve'e.

³¹ Ajta í niuucari ti ra'ité'ase, ayej che'atá na'a tén een. A'íi pu a'ín pírici ti jíme'en raxa yee: “Patá'aj piyen che'atá pena'a r'íi tirájcha'íi axí'ej teví patíj asejí.” Capu méèj niuucari ti ayén jaítze'e tiu'ujxe'eve'e caí a'ljna í niuucari í ti tí'ihua'apua.

³² Aj pu í a'ín í ti té'eyu'uxaca ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Maeestru, temua'a pej naa xi'epi'in tiraataxájtaca'a. Ayej xaa ne'u ti'ayajna patíj pauchén tiraataxájtaca'a. Sejí pu'u í Dios. Camu mu'íi.

³³ Ajta pu tí'ivaire'e ti pua'a r'íi petiraateájtuaani í Dios jemi nain jime'e í a'atzajta'a, pajta í á'axe'evi'ira'a jime'e, pajta á'amua'areere'e jime'en.

'Ayen che'atá na'a tí'ivaire'e pej r'íi tirájcha'íi axí'ej teví patíj asejí. Jeíhua pu hui tí'ivaire'e í Dios jemi ti pua'a ja'atí te'ará'astén a'ljna jime'e í niuucari ti tí'ihua'apua. Jaítze'e pu tí'ivaire'e í Dios jemi a'ljna caí ti ja'ati te'ará'astén nain jime'e í muai'ivéjri mej tí'itecui'ica na'ari nain jime'e a'u mej huaja'ata'iraca í ye'emuaate.

³⁴ Tí'ij Jesús ráamua'areeri'í a'ij ti ye'í tiu'utaniú a'ljna í ti té'eyu'uxaca, a'ij ti a'ín tiu'utaxájtaca'a ehaurití'eeecan jime'e, aj pu í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Pepu'uri tímua'a á'aca'ane ti huatasejre'en mi a'atzajta'a nain a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. —Aye'e pu tiraata'ixaa.

Aj pu xaa caí ché'e ja'atí a'ujca'anée já'araa ti ayén tiraa'íhua'u.

¿A'ataani yaujra'an pú'een í Ciríistu'u?

(Mt. 22:41-46; Lc. 20:41-44)

³⁵ Ajtahua'a pu a'a'uteájrupi í Jesús a'ujna teyujta'a. Tihua'uhumuá'ate. Ayen tijín:
—Ayee mú t'í'ixaxa'a í mej té'eyu'uxaca ti a'ín í Ciríistu'u ti nu'u a'ín pú'een í
huáacixa'ara'an a'íjna í David teecan.

³⁶ Mí ajta, a'ín Xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ca'aníjra'a raatá'a a'íjna í David teecan ti
ayén tiu'utaxáj tijín:

Tavástara'a pu ayén tiraata'ixaa
a'íjna i nevástara'a tijín:

“Antiyéjxi'i i ipuari japua, íye neri'irínta'a.

Paúche'e antícatii a'ajta necaí hua'utémua'ítin
í mej muájcha'íire'e.”

Ayee pu'u tiu'utaxájtaca'a a'íjna í David teecan.

³⁷ 'A'íjna í mej miyen ratamuá'amua tijín Ciríistu'u, a'ii pu a'ín pú'een ti
avá'ujya'upuate'eca'a í David teecan ayén tijín: “Nevástara'a.” Hua'apua pu jín
raatámua'atzi David teecan a'íjna í Ciríistu'u. A'íj nu jín niyen tejá'amua'ihua'u, ¿a'íquí
ti ayén hua'apuaa jín raatamuá'a a'íjna í David teecan? ¿A'íquí huataújmu'a ti a'ín
Ciríistu'u ti jetzen airáane a'íjna í David teecan, ayée pu ajta tiji'ivastare'ara'an?

Majta me'ín teite í mej ráanamujri'i, jeíhua mú a'uté'uuca'a. Hua'aránajcheca'a jeíhua a'íj
ti ye'í tiu'utaxájtaca'a.

Jesús pu huá'a jetze te'ujpuá'ajte a'íime í mej t'ímua'atacare'e í niuucari í mej jín te'áijta

(Mt. 23:1-36; Lc. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Ajta Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Rí'i xu'u a'ímej jemi í mej té'eyu'uxaca. Hua'aránajche mej t'ítechejca í síicu'uri jime'e
ti t'í'i'ijme mej mi huataújsejirata mé jéjre'e. Ajta hua'aránajche mej huá'ajtzaahuati'ire'e í
teite jeíhua mej mi me'ín teite hua'utateújte'en a'u ti na'a caaye jetze.

³⁹ 'Majta me'íjna í mej té'eyu'uxaca, matí'ij teyujta'a uteáru'ipiche'e, aj mú mi rahuau a'u
mej je'ecáara'ase í mej ve'ecán jín títete'í. Na'ari ti pua'a metí'yeste já'ahua'a chí'ita, a'í
mú rahuau ni a'u ti a'ín a'ujcá'a í ti tihuá'amicua mej mi tiú'ucua'ani meesa japua á vejlí'i
jemín.

⁴⁰ 'A'í mú hui majta tihuá'ari'iracare'e nain a'achú mej caj t'í'ijcha'íi í mej antiu-
jsejítacare'e í ucarijse. Ayee mú me'íjna jín huárini, majta me'uun a'uteáru'ipiche'e u
teyujta'a. Majta á'ateeren mej téniiusime'e muá'aju'un í Dios jemi. Ayee mú tiu'ujsejirata
mej caí t'í'it'ij jín auté'ítzen. Ayee nu tejá'amua'ixaa'te'e, jaítze'e mú rajpuajtzi muá'aju'u
a'íime í mej té'eyu'uxaca caí meéj ja'atí. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

T'í'ij jí á'urua.

Jíme'en í ti raatámua'í'ivajtaca'a a'íjna í ucarij ti caí a'íj t'í'ijviicua'iraca'a

(Lc. 21:1-4)

⁴¹ Ajtahua'a, Jesús pu a'uun a'utéveeca'a teyujta'a, a'ájna vejlí'i cajun jetze a'u mej tumín
tzajta'an aucájhua'anáa muá'aye'i. Jesús pu huá'asejiraca'a í teite mej ru'ucáhua'anáa í
tumín í cajun jetze. Majta me'ín chíjteeani mej mu'íicáa, jeíhua mú tumín ucahua'anáa.

⁴² Matí'ij tumín ucahua'anáa, aj pu'í ucarij e'iré'ene ti rusejítaca'a. T'í'ij jí a'ín hua'apuaa
ucáhua'axi í tumín ti cíj arástime.

⁴³ T'í'ij raasej í Jesús, a'í pu hua'utajé a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Ayee pu
tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaa'te'e. Ayej ti'ayajna. Jaítze'e pu t'í'ivaire'e í Dios jemi a'achú ti caj
tiu'utá'a amíjna mi ucarij caí nain í mej caj tiu'utá'a í seica mi chíjteeani.

⁴⁴ 'Amíme chíjteeani, a'í mu'u u'ucájhua'anáa í tumín ti hua'avé'eturaate. Mí ajta amíjna
mi ucarij, ayée pu caj éne'e ti caí a'íj t'í'ijviicua'í, nain pu caj te'ucáhua'axi t'ij na'a ti caj
t'í'ituaave'eca'a.

13

Jesús pu tiu'utaxájtaca'a ti nu'u teyuu huaté'uuni'ihua'a

(Mt. 24:1-2; Lc. 21:5-6)

¹ Matí'ij mi huiráaci a'ujna teyujta'a. Pu'uri huiramé'eca a'íjna í Jesús, t'í'ij jí sej ti jamuan
á'uche'ecane'e ayén tiraata'ixaa tijín:

—Maeestru, casi'í. Huasej. Temua'a pu ti'ivivéjme mi tetej ti ticaíjme íyey jaxu'u jetze.
Ajta mi chí'ij, naa pu een.

² Aj pu í ayén tiu'utaniú a'íjna í Jesús tijín:

—Casi'í, mú'een. Xaasej. Najmí'í ti vivejmé'e huavéjme í chí'ij, nain pu huaté'uuni'ihua'a
ti aré'eevee í chí'ij. Capu ché'e seíre'e a'ame í jaxu'u jetze í tetej ti rujapua ticaíjme.

Jíme'en í mej jín ráamua'aree ti ari tímua'a nain te'entipua'ari
(Mt. 24:3-28; Lc. 21:7-24; 17:22-24)

³ Mat'íj mi a'ucíj. A'uun mú a'ará'a a'ájna teyuu ti jé'ejnee jirí jetze ti ayén téja'arájtéhuaa tijn Aciteuunajemi. Tí'ij jí á a'ujyeíjxi a'ájna í Jesús, majta seica, a'ájna í Pedro, ajta í Jacobo, ajta í Juan, ajta í Andrés. A'ii mú avítizí jín miyen tirájhuaaviiri'í tijn:

⁴ —Patá'aj titaatá'ixaate'en ja'anáj ti ayén tí'irini. ¿Tí'itájni a'ij tí'iseijre'en tí'ij a'ájna pí teja'uré'enen ti te'ará'asten nain patíj peri tiu'utaxájtaca'?

⁵ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Rí'í xu'u mú'een, tí'ij caí ja'atí amuaacuanamuan.

⁶ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Mu'íití mú huatasej're'esin mej nu'u neniucca jíme'e tí'ixáata muá'aju'un. Miyen tijn: “Nee nu Ciri'stu'u pírici.” Jéihua mú huá'acuanamuan í teite.

⁷ Tí'í pua'a seri siyen tnamuajra mej nu'u ne'use'en á já'ahua'a, na'ari mej nu'u meri tímua'a autéhuijsin mej ne'use'en, caxu tí'itzi'ine'e. Capu amín a'ij. Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti ayén teja'uré'enen. Caxí pu a'ájna teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'a jetze ti jetzen te'ará'asti nain jíme'e.

⁸ 'Ayee pu té'eme. Seica mú teitejra'a, majta seica teitejra'a, a'íi mú najími'í huatájne'usi'ite'esin. Majta í mej seica chuéjra'a japua a'uchéjme, majta mej seij chuéjra'a japua a'uchéjme, a'íi mú najími'í huatájne'usi'ite'esin. Ajta huatájca'atzjxi'isin í chuej pua'amecíe íyen chaanaca japua. Mu'íití mú majta huatatiéjcu. A'ii pu a'ín pú'een í ta'amuájca í mej jín rajpuaíjzi muá'aju'u.

⁹ 'Sehuaújcha'in mú'een, a'íné mejamuá'anvi'itín huá'a jemi í mej te'ájta. Majta teyujta'a mú amua'atévajxi'isin. Mejamuatájeevi sej si tiu'uxáj jamuan í tajtuhuan, seajta jamuan í rey. Mejamuatájeevi me'ájna jíme'e í neniúucajze' ineetzi. Ayee mú me'ájna jín rini, mú'een xu neetzi jetze me'ecan tihua'utá'ixaate'esin.

¹⁰ Amuacá, a'ii pu ruxe'eve'e sej tihua'utá'ixaate'en nainjapua í chuéjra'a a'ij ti een jín Dios tihua'utá'uuni'ira. Ayee xu se'ájna jín huarín, aj pu xaa te'entipua'ari nain.

¹¹ Tí'í pua'a seica mejamuá'anvi'itín a'íimej jemi í mej tí'ita'ájte'e, caxu siyen tí'imua'ajca a'ij sej ye'í tihua'utá'ixaate'esin. Ayee xu'u huárini a'ájna xicájra'a jetze. A'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu amuaatá'asin a'ij sej ye'í tiu'utaxáj. A'íj pu jín, a'ij ti tejamuatámitiejte'esin, a'íj xu'u hua'utá'ixaate'en. A'ii pu a'ín pú'een ti tí'ixa a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹² 'Ayee pu ajta té'eme a'ájna xicájra'a jetze. Seica mú rujúutzimua'a á'avi'itín a'íimej jemi í mej te'ájta mej mí huá'ucu'íni. Ayee mú che'atá mena'a huá'aruuren í ruja'atzimua. Majta seica ayén che'atá mena'a huá'aruuren í ruyaujmua'a. Majta me'ín yaújmu'a'ame'en, a'íi mú hua'uténe'usi'ite'esin í ruvaújsimua'a. A'íi mú majta tiu'utá'asin mej seica huá'ucu'íni.

¹³ Najími'í í teite, mú'ejmi jemi camu já'amuaxe'eve'e muá'aju'u a'ájna jíme'e sej ineetzi jetze ajtéme'ecan; a'íi mú naími'í amuajcha'íre'e muá'aju'u. Ajta a'ín í ja'ati ti ayén te'utáviicua'ira a'ajta caí huá'mi'ini, Dios pu ra'ancuré'evi'iti a'ájna ti tejé'ájta.

¹⁴ 'A'ájna xicájra'a jetze tí'itj xu seijran ti a'ij pua'a een, ti xána'avi'ire'e. A'uu mú raatéchajta a'u ti caí ayén tiraavíjte'e. (A'í pu yaú'itíe'e a'ame ti ra'ajíjve'en a'ájna jetze í yu'uxari.)

'Set'íj raseijran, ayee xu huárini. A'íi í mej Judea huachéjme, miché'e me'ín a'ucíjxi'in ca'anacan a'u ti á'ují'ime.

¹⁵ Tí'í pua'a a'ájna xicájra'a jetze, ja'atí án á'ujcatii í ruchi'í japua ta'avé'enami'í, ché'e a'ín ca'anacan acájra'ani. Ajta caí ayén ríjca, ti tí'itj huirá'avecáre'en í ruchi'ítá.

¹⁶ Na'ari ti pua'a seíj tejé'emuarí'e í ruví'ira'ata'a, ché'e caí a'uré'enine'ica'an í ruche tí'ij rucíxu huirápin.

¹⁷ 'Cui'í xaa a'íime, í mej rajpuaíjzi muá'aju'u a'ájna xicájra'a jetze a'íime í 'uucca í mej a'utájucájme, majta a'íime í mej huá'atzi'ite í ruyaujmua'a.

¹⁸ Mú'een xu siyen tí'ijhuaviira í Dios tí'ij caí ayén a'ájna teja'uré'enen tí'ij huáseevi'in.

¹⁹ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén té'eme a'ájna xicájra'a jetze. Jaitze'e mú rajpuaíjzi muá'aju'u mecaí í mej meri rajpuaíjzi muá'araa ti yú e'íre'ene. Capu ajta ché'e ayén teja'uré'enejsin seij xicájra'a jetze tíj a'ájna.

²⁰ Ajta ti pua'a a'ín tavástará'a caí a'ín ayén raruuren tí'ij caí ché'e ayén á'ateevi'in ti teumé'e a'achú pua'an xica, capu ja'atí ruuri á'ame'enche'e. Mí ajta, huá'a jíme'e í teite ti Dios ari hua'antíhuau í jécua ímuá, a'íi pu ari ayén raruure tí'ij caí ché'e ayén á'ateevi'in.

²¹ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, a'ájna xicájra'a jetze, ayee pu té'eme. A'atí pu ayén tejámuatá'ixaate'esin yee: “Casí'í, íye pu já'ita'a een a'ájna í Ciri'stu'u”, na'ari seíj ayén yee: “A'acuí, áa pu já'ita'a een.” Tí'í pua'a miyen tejámuatá'ixaate'en a'ájna xicájra'a jetze, caxu rá'atzaahuat'e'e.

²² Seica mú yé uvé'enejsin í mej tí'ihua'itaca. Miyen tijín: “Nee nu ne'ín pú'een í Cirístu'u.” Majta seica miyen tijín: “Neti'itéjvee ne'íjna jime'e niuucajtze'en í Dios.” A'ii mú hua'utasejrate'esin í teite a'ij mej ye'í tí'itj'í tiu'uyí'íti mej mi huá'ucuanamuan, tí pua'a huatári'iristare mej huá'ucuanamuan í teite tí Dios ari hua'antíhuau rusej.

²³ 'Aru, xáanamujri'í temua'a naa. Caxu xaa ne'u yá'uhua'anan nej amuacáí neri amua'ixaa nain jime'e í niuucari.

A'í pu ajtahua'a yé ve'ecánejsin a'íjna tí ajta jetzen airáne í teáata'a
(Mt. 24:29-35, 42-44; Lc. 21:25-36)

²⁴ Ajta hui a'íjna xicájra'a jetze, a'ájna mej rajpuajtzi muá'aju'un, capu ché'e airáxiri í xicaj. Ajta í máxcira'í jime'e, capu ché'e ajta huanéeri'íci'í a'ame.

²⁵ Majta í mej tátatzavi'í í ta japua, a'íi mú huatejúca'atzisín. Aj mú mi cávatzjxi'ísín í xu'ura'ave a'ujna í ta japua.

²⁶ Aj xu xaa si nesejran ineezi, í nej neajta jetzen airáne í teáata'a. Yé nu ve'ecánejsin jaitiri tzajta'a. Naa pu temua'a tiu'unéeri'íci'í a'ame. Nain nu jín antínmua'areere na'ame a'íjna xicájra'a jetze.

²⁷ Mat'íj mi hua'aré'e'itixi'ísín í mej nevaire'e mej mi huá'ajseire'en najjmi'ica í teite tí Dios ari hua'antíhuau í jé'cua imuá. A'u tí na'a mú hua'uré'eseire'esin íiyen chaanaca japua a'u mej a'ucajme'e í teite.

²⁸ 'Sej sí jaítze'e yaú'itíe'e xá'ara'ani a'ij nej tejá'amua'ixaate'e, a'ij xu jetze huaruitéjte'en í pí'ista a'íjna í huaréj. Tí'ij anticua'atíjme'eni ánimua tí antipí'istáre'ejmee, ajta tí'ij aj-taxámuatíxá'ín, ayé'e xu éeni'íci'e ramua'aréeren tí ari vejlí'í í víita'ari.

²⁹ Ayee pu che'atá na'a tí'isejre'en tí ari tí'irici'í a'ij nej neuchén tejamuá'ixaa. Ayee xu éeni'íci'e ramua'aréeren tí ari vejlí'í a'íjna xicájra'a jetze tí jetzen te'entipua'ari najjmi'í. Pu'uri xaa ne'u vejlí'í tímua'a.

³⁰ 'Ayéj xaa ne'u tí'ayajna, ayé'e nu tejá'amua'ixaate'e í mej mauj ruuri í teite mej íiyen seijre'e chaanaca japua, a'íi mú caí cui'íni asta caí najjmi'í ayén tíu'urini.

³¹ Najjmi'í pu te'entipua'ari a'íjna í chaanaca japua, ajta í ta japua. Mí ajta, aúche'e te'araú'astejsin a'íjna í nej neri tejamuá'ixaa.

³² Jíme'en a'íjna xicájra'a tí jetzen te'entipua'ari najjmi'í, capu ja'atí ramua'aree ja'anáj tí ayén té'eme. Capu ajta ja'atí ramua'aree a'atzaj tí pua'a ayén té'eme. A'íi í mej tí'ivaire'e u ta japua, camu majta ramua'aree. Neajta inee, í nej í'yaujra'an í Dios, canu neajta ramua'aree. A'í pu'u ramua'aree í niyá'upua í Dios.

³³ 'Mú'een, caxu seajta ramua'aree ja'anáj tí a'ájna teja'uré'enejsin. A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e. R'í'í xu'u huatjúruenen mú'een. Seuche'e xu atanéjne'ere. Seajta nejchú'eve'e.

³⁴ 'A'atí tí huápuaseaaruve'en á já'ahua'a imuá. Amuacáí pu ruchi'í hua'íjcate'en í mej tí'imijhuaca a'ujna chí'ita. A'í pu hua'íjcate'e seij ajta seij mej tiu'umuári'en tí'itj'í tí seíj huayí'iti. Ajta seij pu tí'ijcate'en a'íjna jime'e tí tí'icha'íca'a á ta'ítineí.

³⁵ Ayee nu che'atá nena'a tejá'amua'íjcate'e mú'ejmi, setá'aj atanéjne'ere a'iné caxu ramua'aree ja'anáj nej uvé'enejsin, inee yé nej í'ichej. Capu a'ij ámuatámitéjte'esin ja'anáj nej uvé'enejsin, tí pua'a huatechuíxaren, na'ari tí já'íta'a tíca'a nusu mat'íj huajjúhan í tecuaara'ise, na'ari a'atzaj tapuá'arijme'eca.

³⁶ Tí'í pua'a ca'anacan nu'uvé'enen, caxu taúra'acare'en nej amuáateumi secu'utzúca'a.

³⁷ A'íjna í nej já'amua'ixaate'e, a'ij nu neajta huá'a'ixaate'e najjmi'ica í seica niyen tijín: Seuche'e xu atanéjne'eri. —Ayee pu tíhua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

14

Jíme'en í mej huajjúmua'areereca'a mej mí raatéevi'í me'íjna í Jesús
(Mt. 26:1-5; Lc. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Pu'uri tén a'ájna teja'uré'enejsime'eca mat'íj pua'a tí'iyestehua'a me'íjna jime'e cáne'axi mej huá'acuí'ini, majta mej pan cua'aca tí caí levadura ranaxca. Ayee pu té'aturaaca'a hua'apua xicaj. Majta me'ín í mej tíhua'u'ájte'e teyujta'a, majta a'íime í mej té'eyu'uxaca, a'íi mú tíhuaú'ixaa a'íj mej ye'í avíitzi jín tíraatéevi'í í Jesús mej mí raajé'ica.

² Ayee mú tí'iruixaate'eca'a tijín:

—Íjii catu raatévi'ira. Aj tu tí tiyen rini mat'íj tíu'uyesten í teite. Tí'í pua'a tiyen huárini íjii, ayé'e tu hua'utájaa'iejte'esin í teite. Aj mú mi huataníniu'ucacu téjmi jemi. A'íj pu jín tamuári'eriste'e a'ame tí pua'a teraatéevi'í te'a'ájna. —Ayee mú tíu'utaxájtaca'a.

'Fita'a pu aceite án yá'ajtuua í mu'úutze'en í Jesús
(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Meenti a'áin í Jesús, a'ujna a'utéveeca'a u Betania. A'uu pu a'utéveeca'a a'u ti é'eche a'áina í ja'ati ti ayén ántehuaa tijín Simón. A'ii pu a'áin pú'een í mej miyen ratamuá'amua tijín Tí tineájxi huá'ire'ara'an jetze í atzaj.

Tí'ij a'áin Jesús huatecaíca meesa jetze, seij pu ave'eré'ene. Hita'a pu pú'een a'áina. A'í pu limeeta huajásime'e rumuájca'a jetze. Huíjpitica'a a'áina í tí'tí. Tetej limeetajra'a pu pu'eeene. Ajta aceite pu avé'ejisti, nardu jetze ti me'ecan, tí'tí tu'upi. Naa pu teáar'e a'áina í aceite, ajta jeihua tí'ijnajche.

Aj pu í a'áin í hita'a, ra'antítapua a'áina í limeeta. Tí'ij jí án yá'ajtuaa a'áina í aceite mu'útze'en a'áina í Jesús.

⁴ Aj mú mi seica í mej a'uté'uuca'a a'ujna, a'í mú huataníniu'ucacuca'a me'áina jemi í hita'a. Ayeé mú tí'iruixaate'eca'a tijín:

—¿A'iné een jín huaújhuajcaca'a amáina í aceite ti í'icáujmejira?

⁵ Tí'iri'iriistaca'a pu mej ráatuaanjche'en mej mi raamuá'itínche'e a'achú caj huaíca cientos tumin na'ari jaitze'e, tí'ij íi tiu'utévaire'enche'e í tumin mej hua'utévaire'en í mej caí a'ij tí'ijviicua'í. —Yee mú tiu'utaxájtaca'a.

Aj mú mi raatájaaxiejví'iri'í a'áina í hita'a.

⁶ Tí'ij jí Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Xaatapuá'ajta sej níniu'ucacu. ¿A'iné een jín já'ita'a xu'uránineí? A'áina ti jíme'en ayén náaruú mi hita'a, temua'a pu naa xí'epi'ín huaríj.

⁷ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. A'íime í mej caí a'ij tí'ijviicua'í, a'í mú mú'ejmi jemi seíre'e muá'aju'u tíj na'a rusén jime'e. Ja'anáj ti na'a pu'í í'iri'iriista a'ame sej hua'utévaire'en ti pua'a siyen tí'ijxe'eve'e. Mí ajta inee, canu ché'e mú'ejmi jemi seíre'e na'ame.

⁸ A'áina í hita'a, ayéé pu huaríj a'achú ti caj tiu'utá'iri'iristareca'a í jemin. Nej caí xi huam'í, a'í pu amuacáí necámejri'í ineezti matíj tí'ijri'ire ti pua'a ja'atí huámi'ini.

⁹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, ayéé nu tejá'amua'ixaate'e, a'u ti na'a mej tihua'utá'ixaa'en í teite niuucajtze'en í Dios, na'ámi'ici'e íiyen chaanaca japua, a'í mú majta huataxájtata a'ij ti huaríj a'áina í hita'a mej mi jeihua ra'utámua'aree.

Judás pu raaxájtaca'a a'ij ti ye'í tiraatévi'í a'áina í Jesús

(Mt. 26:14-16; Lc. 22:3-6)

¹⁰ Ajta seij ajtáaraa a'u mej a'uté'uuca'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Ayeé pu ántehuaa tijín Judás Iscariotes. A'í pu a'áin pú'een a'áina ti Jesús jetze ajtémecan. Ayeé pu een jín ajtáaraa ti í avíitzi jín tejá'uxa huá'a jamuan í mej te'ájta teyujta'a. Rax'íeve'eca'a mej na'jmi'í raax'íepi'intare'en a'ij mej ye'í huá'ini ti í a'áin hua'utátuure'en í Jesús.

¹¹ Matí'ij mej huánamuajri'í, jé'ecan pu rí'í hua'utá'a. Aj mú mi te'atáu'jratziiri'í mej mi tiraanájchite'en a'áina í Judás. Tí'ij jí á'uraa. Tí'ij jí raachú'eve ja'anáj ti í'iri'iri tí'ij hua'utátuure'en a'áina í Jesús.

Tavástara'a pu tihua'umí a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e

(Mt. 26:17-29; Lc. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

¹² Tí'ij jí teja'uré'ene a'áina xicájra'a jetze, í mej jetzen pan cua'aca ti caí cu'usti, ajta a'áina xicájra'a mej jetzen mehuá'amua'í'ivajtare'e í cáne'axi. A'ii pu a'áin pú'een í ti á'amua'jca'a í mej tí'iyeste. Majta me'ín í mej jamuan á'ujujhua'ane'en, a'í mú mi miyen tiraata'íhua'uri'í í í Jesus tijín:

—¿A'uné jetze mua'aráanajche tej á'uju'un tej ti rí'í tejá'uruuren te'áina jime'e í pan tej ráacua'ani, tej ti ra'utámua'aree a'ij ti titáacha'í í Dios, a'áina xicájra'a jetze ti huá'ucuii í huá'ayaujmu'a'a í mej amuáatée huanúnu'ihuaca'a?

¹³ Tí'ij jí hua'apuaca huata'íteca'a mej jamuan á'ujujhua'ane'en. Ayen tihua'á'ixaate'e tijín:

—Sericu a'áina chajta'a. Aa xu ja'atí é'eteuni ti xa'ari huátisin, jaj tu'urájmuaa. Aj xu si jamuan á'uju'un.

¹⁴ A'u ti a'áin a'uteáruti, a'áina xu ráahuauni chí'ira'an jetze í ja'ati. Aj xu si siyen tiraata'ixaate'en ayén tijín: “Yee pu tí'ixaa a'áina í Maeestru yee: ¿A'uné ne'atá'aca nej tza-jta'an tiú'ucua'ani huá'a jamuan í nete'ítestemua'a?” Seajta siyen: “Teta'aj ra'utámua'aree a'áina xicájra'a jetze matí'ij huá'ucuii í huá'ayaujmu'a'a í mej amuáatée huanúnu'ihuaca'a.” Ayeé xu tiraatá'ixaate'esin.

¹⁵ Tí'ij jí a'áin hui amuáatasejrate'esin ánimua ti rujapua tive'ájme cuaartu ti ve'ée. Pu'uri rí'í tiú'uruu temua'a naa. A'uu xu si rí'í te'uhuáruuren í tej ráacua'ani í pan. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'áina í Jesús.

¹⁶ Matí'ij mí u á'uju'u í mej hua'apua. Ayeé pu teja'uré'ene na'jmi'í ti tihua'utá'ixaa í Jesús. Aj mú mi rí'í ráaru í mej ráacua'ani mej mí ra'utámua'aree a'áina xicájra'a jetze ti Dios huá'ucha'íj.

17 Tí'ij ari huachúmua'ancaa, aj pu i a'uteájrupi u chí'ita í Jesús, majta í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

18 Mat'í'ij meri tí'icua'acaa meesa japua, aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayeé nu xaa ne'u tejá'amua'ixaate'e. Sej í a'amua jetze ajtém'e'ecan mú'een mi sej tí'icua'a ne jamuan, a'íjna í ja'ati, a'í pu neetzi jime'e tiu'utátuiire'esin huá'a jemi í mej te'áijta teyujta'a. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

19 Tí'ij jí utéevatzí í huá'a tzajta'a. Aj mú mi autéjhuii mej raata'íhua'u me'íjna í Jesús, sejí ajta sejí. Míyen tíjín:

—¿A'ataani pú'een? ¿Ni qui inee?

Ajtahua'a sejí ayén tíjín:

—¿A'ataani, ca'ín inee?

20 Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ii pu a'ín pú'een, í sejí í sej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. A'ii pu pan cua'a a'íjna jetze í tuxa'a ne jamuan.

21 Ayej xaa ne'u tí'ayajna. Ayeé pu teja'uré'enejsin ineetzi jemi nej neajta í teáata'a jetze airáane a'ij ti ye'í té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

Mí ajta, a'íjna ti nejíme'en tiu'utátuiire'esin huá'a jemi, ayée nu tejá'amua'ixaate'e, a'ii pu huápi'í rajpuajítzi a'ame. Jaítze'e pu raatévaire'enche'e ti caí nú'íhuaache'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

22 Maúche'e mú tí'icua'acaa. Aj pu i Jesús pan tí'ij. Aj pu i r'í'í tiu'utá'a í Dios jemi, ajta ra'antí'íaxaxi, a'í pu hua'uré'e'í'ipi'í. Ayen tíjín:

—Xáacua'a. A'ii pu a'ín pú'een í nehuá'ira'a.

23 Ajta á'iyen vaasu tíjaj. Ajta r'í'í tiu'utá'a í Dios jemi, a'í pu ajta hua'uré'íjte. Naíjmi'í mú ra'antí'í í jaj í vaasu jetze.

24 Ajta ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'íjna ti urajmuaa í vaasu tzajta'a, a'ii pu a'ín pú'een í nexuure'e í nej ra'iráxire'esin nej ní hua'utévaire'en mu'íicáca jemi, ajta ti ij Dios ra'antipua'ajte'en í ti jéjcuacan jín te'ataújratziiri'í rusejí a'ímej jemi ti a'ín tihua'utá'uuni'í.

25 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. Ayej xaa ne'u tí'ayajna. Ijii, canu ché'e ra'antí'ísin a'íjna í uuva já'ara'a. Mí ajta, a'íjna xicá'ra'a jetze tí'ij Dios avéura'ate'e nainjapua í chaanaca, a'íjna xicá'ra'a jetze nu xaa ra'antí'ísin jéjcuacan jime'e í já'ara'ara'an í uuva. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

Jesús pu raataxájtaca'a ti nu'u a'ín Pedro tí'íhua'itáa a'ame, ti nu'u caí ramua'ate (Mt. 26:30-35; Lc. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

26 Mat'í'ij mí sejí tiu'utáchuicaca'a chuicari í mej jín r'í'í tiraatá'an í Dios. Mat'í'ij mí a'ucj. Aj mú me'uun a'ará'a Aceituunajemi, jirí ti a'utacá'a.

27 Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayeé pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti Dios ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín: “Nee nu i nej í'í Dios, a'íj nu jé'ícatan í ti cáne'axi tisej. Majta a'ucj'í'ísin í cáne'axi.” Yee pu'u té'eyu'usi'í. Ayeé pu tí'ineruuren ineetzi. Seajta mú'een, setiu'utatév'í'ira'a ineetzi jemi. Aj xu si a'ucj'í'ísin cumu í cáne'axi ti caí ja'atí huá'ajye'emua.

28 Mí neajta inee, net'í'ij huatarún, áa nu a'um'é'e na'ame a'ájna Galilea. Amuacaí nu ne'uun ará'aiixa. Seajta á'iyen mú'een. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

29 Aj pu i a'ín Pedro ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Capu amín ti pua'a metiu'utatév'í'ira'ata mí seica mú'eetzi jemi. Canu niyen rini inee.

30 Aj pu i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Ayeé nu tí'imua'ixaate'e. Ayeé pu té'eme íjii tíca'a, ti caí xi huají'íhua'a í tecuara'a, huaíca pej piyen tiu'itéhua'ita tíjín pecáj nemua'ate.

31 Mí ajta a'ín Pedro, ca'anín pu jín ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tí pua'a ayén tíu'ujxe'eve'e nej huámi'ini á jamuan, canu cui'í niyen tihua'utá'ixaate'esin yee canu muamua'ate. —Yee pu'u tiu'utaxájtaca'a.

Majta í seica, ayée mú che'atá tí'ixajtaca'a sejí ajta sejí a'ij ti Pedro tí'ixajtaca'a.

Jesús pu huatéjniu a'ujna u Getsemaní (Mt. 26:36-46; Lc. 22:39-46)

32 Mat'í'ij mí a'ucj. Aa mú a'ará'a huastari tzajta'a, ciyej ti e'eré'evee ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Getsemaní. Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Xa'ujrá'asi mú'een iiyecuí, meenti nee, neraatéhuaa'usin í Dios jemi.

33 Tí'ij í á aúurupi. A'ímej pu a'uv'ít'í a'íjna í Pedro, ajta í Jacobo, ajta a'íjna í Juan. Tí'ij jí a'ij pua'a ru'uhuatá'a í tzajta'an. Jé'ecan pu huatéjxiemiste í ru tzajta'a.

34 Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ij pu pua'a ne'ase, huápi'i. Xíee nej cuy mi'ini. Yee xu huateáturan mú'een íyie. Seuche'e atanéjne'eri. —Ayeey pu'u tihua'utá'ixaa.

³⁵ Tí'ij jí a'irájraa a'atzu 'á'ayee. Aj pu i aicaújtuzi á chuaata'a. Rájhuaaviiri'i í Dios ti pua'a nu'u í'iri'iristan ti caí ayén teja'uré'enen a'ájna xicájra'a ti nu'u jetzen tirajpuaitzi á'ara'ani.

³⁶ Ayeey pu a'ín tirájhuaaviiri'i tijn:

—Dios, í pej niyá'upua pú'een. Naími'i pu í'iri'iri mú'etzi jemi. Tí pua'a peti'itá'acare'en ti caí náaci'iti a'ájna ti a'ij pua'a een nej jín rajpuaitzi na'ame. Aru ti pua'a í'iri'iristan, ché'e caí ayén teja'uré'enineica'an netíj tí'ijxe'eve'e inee, sino patíj mú'ee tí'ijxe'eve'e. —Yee pu'u.

³⁷ Aj pu íjtá'i u ya'uvé'eme. Aa pu a'ará'a a'u mej a'uté'uuca'a í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Mu'uri í'icu'utzuca'a. Aj pu i hua'ujiste a'íime. Tí'ij jí ayén tiraata'ixaa í Pedro tijn:

—Simón, ¿ni pecáj té'eviicua'i pej atáneere a'atzu caj sei hora?

³⁸ Seuche'e atanéjne'eri. Seajta raatéjhuauni í Dios jemi ti ij caí tejamuáaci'iti tí'ití í sej jín auteáturan í Dios jemi. Ayeey nu tejá'amua'ixaate'e. Rí'í xu títe'uhuateújca'anen í ru tzajta'a. Mí ajta caí, capu á'amua'canisti'í sej atanéjne'eri. —Ayeey pu tihua'utá'ixaa.

³⁹ Ajtahua'a pu á'ume. Ayeey pu che'atá na'a tirájhuaaviiri'i í Dios ti caí rajpuaitzi á'ara'ani.

⁴⁰ Tí'ij jí u a'uvé'emej. Ajtahua'a pu huá'uteu mecu'utzúca'a a'íné cutzi pu hua'amua'itíjca'a jeíhua. Aj pu í Jesús hua'utajé. Capu a'ij huá'amitiejte'eca'a a'ij mej ye'í tiraata'ixaate'en.

⁴¹ Huaicaca tzajta'a, ajtahua'a pu á'ume. Ajtahua'a pí a'uré'eve ti pua'a meri'ijtahua'a í'icu'utzu.

Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—¿Ni seuj í'icu'utzu? ¿Ni seújse'upe'e? Pu'uri aúche'e. Pu'uri a'ájna teja'uré'ene mej meri nejíme'en tiu'utátuiire'esin, i nej neajta í teáata'a jetze airáane, a'ímej jemi í mej a'ij pua'a tí'teite.

⁴² Xá'ajhuiixi'i. Che'eré ticu. Pu'uri e'evé'eme a'ájna ti tiu'utátuiire'esin ineetzi jíme'en a'ímej jemi í mej te'ájta.

Mat'íj raatévi'i í Jesús, majta ya'ujá

(Mt. 26:47-56; Lc. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Aúche'e pu tí'ixáataca'a a'ájna í Jesús, tí'ij seíj e'iré'ene ti a'ímej jetze ajtéme'ecan í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Judás pu ántehuaa. Jeíhua mú teite e'evé'ujuuca'a jamuan a'ájna í Judás. Huá'aniucajtzte'e mú jín huajú'ucaa me'ájna í mej te'ájta teyujta'a, majta me'ájna í mej te'eyu'uxaca, majta me'ájna í vaujsi.

⁴⁴ A'ájna í Judás, ti hua'utátuiire'esin í Jesús, a'í pu te'ataújratziiri'i a'ájna jime'e ti ayén huárini mej mi ráamu'a'aree ja'atí ti pírici a'ájna í Jesús. Ayen tijn:

—A'ájna í nej ru'itépí'itze'e, ajta í nej raatateújte'esin, a'í pu a'ín pírici. Setá'aj raatévi'i, seajta ra'anján, amua'aj'ic'i'ihuacan temua'a naa. —Ayeey pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Judás.

⁴⁵ Jíme'en pu'u a'ará'a, aj pu í ajteáxiireca'a a'u ti a'utéveeca'a a'ájna í Jesús. Tí'ij jí ayén tiraata'ixaa tijn:

—Maeestru.

A'í pu ayén huataújseijrataka'a t'íj í ti rajaahua a'ájna í Jesús. Ayen tijn:

—Maeestru.

Ajta ru'itépí'itze'e.

⁴⁶ Majta me'ín í teite, a'í mú raatévi'i.

⁴⁷ Seíj pu ajta a'ájna huatéveeca'a. A'í pu ruchun huíjcupi. Aj pu i ra'ajtavéjcheca'a í naxaira'an jetze í ti ravaíre'e a'ájna ti tihua'u'ájte'e í mej tí'imijhuaca teyujta'a. A'í pu tiraapuaíj.

⁴⁸ Tí'ij jí Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i a'ímej í teite tijn:

—¿A'íné een jín yé sevé'uju'u? ¿A'íné sej si yé ciyé tí'ivé'í'isin, seajta tepúusti'i chu-umira'a? ¿Ni qui nahua'ari nej pú'een sej si siyen tinaateví'ira?

⁴⁹ Nain tújca'ari tzajta'a nu tejá'amua'atehua'a ná'aye'i a'ujna teyujta'a. Caxu ja'anáj naateví'i a'ujna, a'íné ayéx xu neruuren ti ij araúrasten a'íj ti ye'í té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze. —Ayeey pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

⁵⁰ Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'í mú huataúruu. Aa mú yaúurie naími'i.

Jíme'en í temuajj ti huataúruu

⁵¹ Ajta seíj pu raavárajme'e cujta'an í Jesús. Temuajj pu pú'een ti saavana jín a'iré'echejca'a ti jetzen a'iré'eca'ití cú'ucutzu. Seica í teite mú raatévi'i a'ájna í temuajj.

⁵² Ajta a'ín, a'í pu a'iréujchui. A yaúhua'axi a'ájna í rucixu. Aj pu i mú a'íj huárupi. A'utiéchejraa mua'avi'i.

Meya'uví'ti í Jesús huá'a jemi í hua'ajueesi.

(Mt. 26:57-68; Lc. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Mat'íj mi ya'uví'ti a'íjna í Jesús a'íjna jemi í ti tihua'u'ájte'e naíjmi'ica í mej tí'imijhuaca u teyujta'a. Naíjmi'lí mú tíújsej, í mej tí'imijhuaca u teyujta'a, majta í mej té'eyu'uxaca, majta í huá'avaujsimua'a.

⁵⁴ Ajta a'ín Pedro, á pu aum'éecaa a'atzu imúa huá'acujta'an a'íme í mej ya'uví'ti í Jesús. Aa pu a'ará'a a'u ti é'eche a'íjna ti tihua'u'ájte'e í mej tí'imijhuaca teyujta'a. A'uu pu a'uteájrupi já'ita'a ti e'eráyaujta'a. Aj pu í a'ujyeíjxi huá'a jamuan í xantaaru'u. A pu a'utacái já'araa. A'ujpiste'e pu já'araa í taij jime'e.

⁵⁵ Majta me'ín í mej tihua'u'ájte'e í mej tí'imijhuaca teyujta'a, majta hua'ajueesi, a'íj mú tí'ihua'uca'a mej mí raateuni tí'itíj í mej jín jetzen te'ujpuá'ajte'en, tí'itíj í mej jín raajé'ica a'íjna í Jesús. Camu tí'itíj huáteu.

⁵⁶ A'ii mu'u huáteu: Mej jehua raahuá'itaca'a í teite. Mí ajta, camu ramua'areereca'a í seica, majta í seica, tí'itíj í mej xajtaca'a.

⁵⁷ Seica mú huatéhuiixi. Hua'ítzi mú jín tiu'utaxájtaca'a a'íjna jetze í Jesús. Miyen tíjín:

⁵⁸ —Aye'e tu tíraanamujri'i ti ayén tí'ixa ti jime'en yee: “Nee nu raat'éuuna a'íjna í teyuu teteca mej rá'ajtaahuaca'a. Huaica xicaj tzajta'a nu sej ájtaahua teyuu mej nu'u caí rá'ajtaahua í teteca.” Aye'e pu yeehui tiu'utaxájtaca'a amíjna mí Jesús. —Aye'e mú tí'ixajta'a me'íjna.

⁵⁹ Mí ajta me'ín, camu ramua'areereca'a í seica, majta í seica, tí'itíj í mej xajtaca'a.

⁶⁰ Aj pu í sej ájchee huá'a tzajta'a. A'ii pu a'ín pú'een í ti tihua'u'ájte'e naíjmi'ica í mej tí'imijhuaca teyujta'a. Aj pu í a'ín ayén tíraata'íhua'uri'i a'íjna í Jesús tíjín:

—¿Ni pecá'j huatánuiusin a'íjna jime'e í mej mú'ee'tzi jetze tí'ijpua'ajte'e? ¿Tí'itájni jín pa'uteájturacá í Dios jemi mej mí miyen tí'imuahua'ita?

⁶¹ Ajta a'ín Jesús, capu tí'ití huataxájtaca'a. Á'atee a'atzu ti ayén caí te'evé'eniucua'a. Aj pu ijta a'ín ti tihua'u'ájte'e í mej tí'imijhuaca teyujta'a, ajtahua'a pu ayén tíraata'íhua'uri'i tíjín:

—¿Ni mú'ee pe'ín pú'een í Ciríistu'u, í ti yaujra'an pú'een í tej rí'í tíraatá'an iteen? —Yee pu tíraata'íhua'uri'i.

⁶² Aj pu í Jesús ayén tíraata'íxxaa tíjín:

—Nee nu ne'ín pú'een. Ajta xu nesej í nej neajta teáata'a jetze airáne. An nu e'ecacái na'ame rí'írínta'a í ti nain jín antiújmua'aree. Seajta, mú'een xu nesejran net'íj a'icaamé'en jaitiri tzajta'a. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a.

⁶³ Tí'íj jí a'ín ti tihua'u'ájte'e í mej tí'imijhuaca teyujta'a, a'íj pu ra'antisiújtza'an í rusiicu'u mej mí ráamua'aree tíjín a'íj pu huataniú'ucua'a. Aj pu í ayén tihua'utá'íxxaa tíjín:

—Me'ecui xaa ne'u. ¿Ni caí ne'u icu? Capu ché'e ruxe'eve'e ti ja'ati jime'en te'anxájta.

⁶⁴ Mú'een xu seri ráanamujri'i ti a'íj pua'a tiu'uxájtaca'a í Dios jemi. ¿A'íné teja-muá'amitiejte'e mú'ejmí? ¿Tí'itájni ayén tíraavíjte'e? —Aye'e pu tihua'utá'íxxaa.

Aj mú mí naíjmi'lí tiu'utá'a ti huámi'ini a'íjna í Jesús.

⁶⁵ Mat'íj mi seica autéjhuii mej ra'atétzjmua'axi'ín, majta ra'utanan. Majta ru'itáva'ara'a rumuájca'an jime'e. Miyen tíjín:

—Huataxáj, ¿a'atani mu'it'éjvee? —Yee mú tíraata'íxxaa.

Majta me'ín í xantaaru'u, a'íj mú majta ru'it'évaxjxi.

Pedro pu tiu'utéhua'itaca'a ti nu'u caí raamuá'a í Jesús

(Mt. 26:69-75; Lc. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Ajta a'ín Pedro, a'íj pu u a'uteveeca'a a'ujna já'ita'a ti e'eráyaujta'a u chí'ita. Aj pu í sej a'uteájrupi ti rava're'e í ti tihua'u'ájte'e mej tí'imijhuaca u teyujta'a. 'Ita'a pu pírici a'íjna.

⁶⁷ A'íj pu a'uteájrupi a'u ti anú'ujcatii a'íjna í Pedro a'u ti á'ujpiste'eca'a í taij jetze. Tí'íj a'ín raasej, áa pu'u a'uteéchaxi rajseíra'ajraa. Aj pu í ayén tíraata'íxxaa tíjín:

—Peajtá pej mú'ee á'uche'ecane'e jamuan Jesús ti Nazarét é'eme'ecan. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna a'í'íta'a.

⁶⁸ Aj pu í seicié tíraataxájtaca'a a'íjna í Pedro tíjín:

—Canu ramua'ate. Canu neajta ramua'aree a'ij pej ye'í tí'ine'ixaate'e mú'ee.

Aj pu í a'ín huírájraa. Aa pu a'it'éechaxi á ti e'iténine'lí. Aj pu í tecuaara'í huájíjhuaca'a.

⁶⁹ Tí'íj í ajtahua'a a'ín 'íta'a raasej. Aj pu í ayén tihua'ítixaa a'ímej í mej e'eré'ete'ecaa a'ujna. Ayeen tíjín:

—Amíjna mí ja'ati, a'ii pu sej pú'een ti huá'a jetze ajtémecan í mej jamuan á'ujjhuane'e.

⁷⁰ Ajtahua'a seicié tíraata'íxxaa a'íjna í Pedro. A'atzu á'ateevi'ica mat'íj e'eré'ete'ecaa, majtahua'a miyen tíraata'íxxaa tíjín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna, mú'ee pe a'ín pú'een í Galilea pej é'eme'ecan. Ayej pej tí'ixaxa'a mat'ij a'íime í mej a'uun a'uhuachéjme. —Yee mú tiraata'ixaa. í

⁷¹ Aj pu í Pedro a'utéjche ti niuucajtze'en í Dios ayén tihuá'a'ixaate'en tíjín capu ramua'ate. Ajta, ti pua'a nu'u caí ayén ti'ayájnaca'a, ché'e nu'u Dios raatá'an í puaíjzi. Ayej pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu a'atzu ramua'ate a'íjna í ja'ati sej raxa. —Ayej pu tihua'utá'ixaa.

⁷² Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu í hua'apuaca jetze huajíjhuaca'a í tecuaara'i. Tí'ij jí Pedro ra'utámua'areeri'i a'íj ti tiraata'ixaa a'íjna í Jesús tíjín: “Tí caí xi hua'apuaca jetze huajíjhuaca'a í tecuaara'i, mú'ee pe huaícacajetze piyen tiraataxáj yee pecáj nemua'ate.” Ayej pu tiraatá'ixaate'eca'a a'íjna. Aj pu í a'ij pua'a raatá'a, tiuyéinejraa huápi'i a'íjna í Pedro.

15

Meraatá'tui me'íjna í Jesús í Pilato jemi

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lc. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Yee ruijmua'ate'e yee, tí'ij huatapuá'are, naíjmi'i mú tíujsej í mej tihua'u'ajjte'e u teyujta'a, majta huá'avaujsimua'a, majta í mej té'eyu'uxaca, majta í seica í mej majta í'ijueesi. Naíjmi'i mú tí'iruixaa'eca'a a'íj mej ye'í huárini. Aj mú mí ra'amuáaji'icie me'íjna í Jesús. Meye'ujáj. Mat'í'ij mi raatá'tui a'íjna í ja'ati ti ayén ántehuaa tíjín Pilato.

² Aj pu í Pilato ayén tiraata'íhuua'uri'i tíjín:

—¿Ni mú'ee pe'ín pú'een í hua'atajtuhuan í mej Israél jetze ajtém'e'ecan?

Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nee nu ne'ín pú'een a'íj pej ye'í tí'ixa mú'ee. —Yee pu'u tiraata'ixaa a'íjna í Jesús.

³ Majta me'ín í mej tihua'u'ajjte'e u teyujta'a, jeíhua mú tiraaxájtzi'iri'i.

⁴ Ajta a'ín Pilato, ajtahua'a pu ayén tiraata'íhuua'uri'i tíjín:

—¿Ni pecáj naatá'ixaate'e pe'íjna jíme'e? Pepu'uri huá'unamuajri'i mej jeíhua tí'imuaxájtzi'i. —Ayej pu tiraata'ixaa a'íjna í Pilato.

⁵ Mí ajta a'ín Jesús, capu tí'tíj xajtaca'a. A'íj pu jín, caí a'íj rá'amitiejte'eca'a a'íjna í Pilato.

Pilato raatá'a a'íjna í Jesús ti huámi'ini

(Mt. 27:15-31; Lc. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ Ayej pu tí'ijri'irejca'a a'íjna í Pilato mat'í'ij me'ín tí'iyestehua'a. Tí pua'a meraatáhuavii í teite ti a'ín raatátuaani sej í aiteánami'i, ja'atí ti na'a í mej raatáhuavii, aj pu í raateátuaasin.

⁷ A'ájna já'ahua'a seica mú aiteánami'íhuaca'a í mej né'use'eca'a í u'uviernu jemi. A'íi mú huá'ucuii í teite. Ajta sej a'ujna aiteánami'íhuaca'a í ayén ántehuaa tíjín Barrabás.

⁸ Aj mú mí e'iré'ene í teite í Pilato jemi. A'í mú autéjhuui mej raatáhuavii tí a'ín ayén huárini a'ímej jemi a'íj ti ye'í tí'ijri'ire.

⁹ Aj pu í ayén tihua'uta'íhuua'uri'i tíjín:

—¿A'íné setí'ijxe've'e mú'een? ¿Ni qui neraatátuaani ne'íjna tí á'amuatajtuhuan pú'een, mú'een mí sej Israél jetze ajtém'e'ecan?

¹⁰ Ayej pu tihua'uta'íhuua'uri'i a'íné a'íj pu ráamua'areeri'i mej rá'achueere'ecaa í Jesús a'íime í mej tihua'u'ajjte'e u teyujta'a. A'íj mú jín raatá'tui me'íjna í Pilato.

¹¹ Mí majta me'ín í mej tihua'u'ajjte'e u teyujta'a, a'íi mú raatá'a í ca'aníjra'a jeíhua í teite mej mí raatáhuavii a'íjna í Pilato tí a'ín huatátuaani a'íjna í Barrabás jetzen me'ecan í Jesús.

¹² Ajtahua'a ayén tihua'uta'íhuua'uri'i tíjín:

—¿A'íné náarini nemíjna jemi, mí tí á'amuatajtuhuan pú'een, mí sej Israél jetze ajtém'e'ecan?

¹³ Aj mú mí ca'anín jín huajíjhuaca'a. Míyen tíjín:

—Patá'aj rá'utatan cúruu jetze.

¹⁴ Aj pu í Pilato ayén tíjín:

—¿A'íné een jíme'e? ¿Tí'ítájni a'íj pua'a huáruu?

Mat'í'ij ráanamujri'i, jaítze'e mú ca'anín jín huajíjhuaca'a. Míyen tíjín:

—Aútataichi cúruu jetze. —Yee mu'u titeejíjhuaca'a.

¹⁵ Ajta a'ín Pilato, a'íj pu raxí'eve'eca'a tí rí'i tihua'utá'an í teite. A'íj pu jín raatátuaa a'íjna í Barrabás. Ajta raata'ajtaca'a mej ra'iré'avajxi'in a'íjna í Jesús. Aj pu íjtá'í hua'utátuii mej mí rá'utatan í cúruu jetze.

¹⁶ Mat'í'ij mí me'ín xantaaru'u ya'ujáj a'ájna tí te'áijta tí é'eche. A'uú mú ya'uteárujte já'íta'a tí u e'eráyaujta'a. Aj mú mí naíjmi'ica tísej í seica, xantaaru'u.

¹⁷ Sícua'uri mú ru'ucáachejte tí pá'uví'in jín, raxú'umuaví'ime'ecaa. Majta curuun raateátaave tí tzicare'e jíme'e cístíjhuaca'a. A'íj mú ra'avé'erujti'iri'i.

¹⁸ Mat'í'ij mí autéjhuui mej raatejívajra, yee cumu rí'i mú tiraatá'a. Míyen tíjín:

—Ayajna ne'u. Temua'a pu í'ixi'epi'ín. Ché'e a'ateevi'i tí ruuri amíjna tí hua'atajtuhuan pú'een í mej Israél jetze ajtém'e'ecan. —Ayej mú tirá'uxieehuari'iri'i.

¹⁹ Majta ra'avé'evajxi án mu'úutze'en itz'ij jime'e. Majta ra'atétzjímua'axi. Majta mú títunutaxi. Ayeé cumu rí'í mú tiratá'acare'e.

²⁰ Mat'í'ij rá'uxieehuari'ira'a, aj mú mi rú'ijchuiiri'i a'ájna í síicu'uri ti pá'uvi'in jín, raxú'umuavil'ime'ecaa. Mat'í'ijtá mí ru'ucáachejte í síicu'ure'ara'an. Aj mú mi ya'ujáj mej mi rá'utatan í cúruu jetze.

Mat'í'ij rá'utatai í Jesús í cúruu jetze

(Mt. 27:32-44; Lc. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ A'ájna, seij pu hua'antinájcheca'a a'ujna a'u mej ye'evé'eajjsime'e a'ájna í Jesús. Ayeé pu ántehuaa a'ájna í ja'ati t'íjín Simón. A'u pu é'eme'ecan ti ayén téja'arájtehuaa t'íjín Cirene. A'íi pu ya'upuáara'an a'ájna í Alejandro, ajtahua'a seij í Rufo. A'u pu e'erájraa a'ájna já'ahua'a a'u ti caí ja'atí á'a é'eche. T'í'ij a'áin Simón hua'antinájcheca'a, a'íi mú huata'ájí ti a'áin rá'anhueni cúruja'an í Jesús.

²² A'u mú ya'ujáj a'ájna í Jesús, a'ájna já'ahua'a, jirí jetze ti ayén téja'arájtehuaa hua'aníuua jime'e t'íjín Gólgota. Gólgota, ayéé pu huataújmua'a t'íjín Mí'í'ichí na'a jemi.

²³ Mat'í'ij mí raatanéste t'í'tí nahuáj, cuaane'e ti ranaxca. Ayeé mú ratamuá'amua a'ájna í cuaane'e t'íjín mirra. Ajta a'áin Jesús, capu ra'anti'í a'ájna í nahuáj.

²⁴ Mat'í'ij mí rú'ijchuiiri'i í síicu'ure'ara'an. Majta tiraacá'ari'iri'i í t'í'icixure'ara'an. Mat'í'ijtá mí rá'utatai í cúruu jetze. Aj mú mi t'í'ihuaújmua'ití tetej jime'e mej mi ráamua'aree ja'atí ti raci'í'ti í cixure'ara'an í Jesús seij ajta seij. Ayeé mú titeeré'ujpíjite a'ájna í t'í'icixure'ara'an.

²⁵ Pu'uri já'ita'a ujm'éeca í xica mat'í'ij rá'utatai í cúruu jetze.

²⁶ Majta t'í'tí taabla aúutatai cúruu japua. Ayeé pu té'eyu'usí'ihuaca'a a'ájna jetze í taabla í mej t'í'tí jín jetzen te'ujpuá'ajte t'íjín: "Hua'atajtuhuan í mej Israél jetze ajtémé'ecan."

²⁷ Majta jamuan í Jesús, mehuá'utátaixi cúruu jetze hua'apuaa í nahua'ari mej pú'een. Seij mú a'utéjche í cúruu rí'irínta'a pújme'en, majta seij á'utata'a pújme'en.

²⁸ Ayeé pu'u éene'ecan jín araúaste a'ájna í niucari ti té'eyu'usí'í í ya'uxari jetze. Ayen t'íjín: "Yee mú yá'umua'arejca'a t'í'ij pua'a t'í'itevijca'a."

²⁹ Majta me'ín í mej á a'atánineica'a, mat'í'ij raasej, a'íi mú aicámu'uvajra mej caí rá'acu'uvejca'a. Ayeé mú a'ij pua'a t'í'ixajta'a t'íjín:

—¿Ni caí icu, mú'ee pe a'áin pú'een í pej nu'u raaté'uuna í teyuu, pajta nu'u huaíca xica jetze rá'ajtaahua?

³⁰ Jjii mú'ee asej á japua huániuchi pej pi caí huámí'ini. Acájra'a yeehui amájna jetze mí cúruu. —Ayeé mú tirá'axieehuasti'iraca'a.

³¹ A'í majta í mej t'íhua'u'ajjite'e u teyujta'a, majta í mej té'eyu'uxaca, a'íi mú najmí'í rá'axieehuasti'iraca'a. Míyen t'í'iruixaate'eca'a rujámua'a t'íjín:

—Amí pu ari huá'a japua huaniú í seica. Mí ajta, capu raay'í'ti ti rusej rujapua huániuuni.

³² Amájna ti nu'u í'í Círístu'u ti nu'u tatajtuhuan í tej Israél jetze ajtémé'ecan, ché'e amín acájra'ani amájna jetze mí cúruu tej ti raasej, tetá'aj té'antaahuat'e'en. —Ayeé mú t'í'iruixaate'eca'a.

Majta me'ín í mej jamuan huá'utatai í cúruu jetze, a'íi mú majta rá'uxieehuasti'iraca'a.

Jíme'en t'í'ij Jesús huamí'í

(Mt. 27:45-56; Lc. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ T'í'ij a'ájna teja'uré'ene a'atzaj tacuarixpua, aj pu í huaté'atíca'areca'a nainjapua í chuej a'uun ti huatácá'a u Israél. Ajta á'atee ti ayén huatíca'a já'ita'a tacuarixpua.

³⁴ Jíme'en pu'u teja'uré'ene a'ájna já'ita'a tacuarixpua, aj pu í Jesús ca'anín jín huajjihuaca'a runiúucajtze'en. Ayen t'íjín:

—¿Eloi, eloi, lama sabactani? —Ayeé pu tiu'ujjihuaca'a.

A'ájna í niucari, ayéé pu huataújmua'a t'íjín: "Niya'upua, ¿a'íné een jín peneja'uhuá'axi mú'ee, pej n'í'ya'upua?" Ayeé pu huataújmua'a a'ájna í niucari.

³⁵ Seica í mej me'uun a'uté'uua'a meráanamujri'í. Mat'í'ij mí miyen tiu'utaxajta'a t'íjín: —Xaanamujri'í, a'íj pu huatajé a'ájna í Elías ti ajmí'í t'í'tíveeca'a í Dios jemi.

³⁶ Aj pu í seij e'iré'ene rutié'ijme'en. T'í'tíj pu autí ti u'urájta'ati. A'íj pu huaté'aru'one nahuáj jime'e ti antz'í'ivi. T'í'ij jí ra'antí'í'icí'e cí'eyj jetze. Aj pu í a'áin rá'ajchui t'í'ij Jesús ra'antí'ey'e'en a'ájna jetze í t'í'tí. T'í'ij ayén huarj, aj pu í ayén t'íhua'utá'ixaa a'ájna í ja'ati t'íjín:

—Xaachú'eve'e. Tí pua'a yatanéjín a'ájna í Elías ti ij ra'acájtuaani. —Ayeé pu t'íhua'utá'ixaa.

³⁷ Aj pu í Jesús ca'anín jín huajjihuaca'a. T'í'ij jí huamí'í.

³⁸ A'ájna teyujta'a, t'í'tí pu huatávívijme'eca cixuri ti itz'íjhua. Jíme'en pu'u huamí'í í Jesús, aj pu í já'ita'a acásiujtza'an a'ájna í cixuri.

³⁹ Ajta a'áin í hua'acapítan í xantaaru'u í mej anxíte ará'ase, áa pu a'utéveeca'a a'ájna vejlí'i ta'avé'enee a'ájna í Jesús. A'í pu ráanamuajri'i a'íj ti ye'í tiu'ujjhuaca'a í Jesús. Ajta raasej' a'íj ti ye'í tiu'um'í. Aj pu i ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna í capítan t'íjín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna. A'ii pu a'áin pú'eene'en í yaujra'an í Dios.

⁴⁰ Majta seica, á mu'u imuá a'uté'uu mejséiraca'a a'áime mej 'uua. Seij pu ayén ántehuaaca'a t'íjín María, ti Magdala é'eme'ecan. Ajta, seij ti ajta ayén ántehuaaca'a t'íjín María. Hua'anaana a'ájna í Jacobo ti cilieen, ajta a'ájna í José. Ajtahua'a seij 'íta'a huá'a jamuan pu a'utéveeca'a ti ayén ántehuaaca'a t'íjín Salomé.

⁴¹ A'ii mú á'ujjhuua'ane'eca'a í Jesús jamuan. Majta raatévaire'eca'a t'íjín a'áin a'utéveeca'a a'ujna já'ahua'a Galilea. Mé mu'iiti mú majta a'uté'uua'a í mej jamuan a'ujnéj a'ánna Jerusalén.

Mara'avá'ana me'ájna í Jesús

(Mt. 27:57-61; Lc. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² T'íjín huatéachumua'areca'a, pu'uri teja'uré'ene a'ájna xicájra'a jetze mat'íj r'í huajúruuren. Yee ruijmua'a yee pu teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'a mej jetzen ruse'upi.

⁴³ Aj pu i ja'atí a'uré'ene jemin a'ájna í Pilato. Aye pu ántehuaaca'a a'ájna í ja'atí t'íjín José. A'uu pu já'ahua'a é'eme'ecantaca'a ti ayén téja'arájtéhuaa t'íjín Arimatea. A'í pu ajta huá'a jetze ajtémecan a'áime í mej í'ujuéesi. Jé'ecan pu ve'ecán ján ti'itéveeca'a a'ájna í José. A'í pu ajta rachú'eve'eca'a a'ájna xicájra'a jetze t'íjín Dios aitéjcheni ti tiu'uta'ájta nainjapua íuyen chaanaca japua. A'í pu uhuatéujca'ane í ru tzajta'a. A'uu pu a a'uteájrupi a'u ti a'utéveeca'a a'ájna í Pilato. Aj pu i rájhuuviiri'i ti a'áin raatá'an ti ra'acájtini í Jesús, ti ari m'í'ichi.

⁴⁴ Ajta a'áin í Pilato, jé'ecan pu a'íj te'utasej' ti Jesús ari huam'í. Aj pu i raatajé í hua'acapítan í mej rá'utatai í cúruu jetze. Raata'íhuu'uri'i ti pua'a ayén ti'ayájnaca'a ti ari huam'í.

⁴⁵ Aj pu i a'áin hua'acapítan ayén tiraata'ixaa ti ayén ti'ayájnaca'a. T'íjín Pilato raatá'a a'ájna í José ti a'áin ra'acájtini.

⁴⁶ T'íjín jí á'uraa a'ájna í José ti cáxuri á'unanan ti r'í'en, ti naa t'í'icuaína. Aj pu i ra'acájchuii a'ájna í m'í'ichi. T'íjín jí ra'iré'e'ijcataca'a a'ájna jime'e í cáxuri. Ajta á'iyen a'uun ya'utéete a'ujna a'u mej ru'uré'ijche u tété'e í tetej tzajta'a. Aye pu huarj, t'íjín jí tetej aitéjmuaa ti sicárrara'a.

⁴⁷ Majta me'ín í 'uua, í María ti Magdala é'eme'ecan, ajta a'ájna María ti i'ináánajra'an a'ájna í José, a'íj mú raasej' a'u ti ye'etéete.

16

Jesús pu huatarúj huá'a tzajta'a í m'í'ichite

(Mt. 28:1-10; Lc. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ T'íjín mú á'ume a'ájna xicájra'a mé jetzen ruse'upi, a'áime í 'uua, a'ájna í María ti Magdala é'eme'ecan, ajta a'áin María ti i'ináánajra'an a'ájna í Jacobo, ajta a'áin Salomé, a'íj mú ti'ítj huánanai ti naa teáar'e, tu'upi a'ará'a. Mat'íj me'ín huánanai, aj mú mi á'uju'un mej mí ra'acáamejra a'ájna í m'í'ichi.

² Yee ruijmua'ate'e yee, t'íjín auchén e'iré'eneesime'eca í xica, a'úu mú a'ará'a a'u ti e'evé'enamí'ihuaca'a. A'íj pu jetze pát'írici í xica ta'amujáca í itieeri.

³ Aye mú tiú'uríhuu'uraca'a t'íjín:

—¿A'ataquí sejta'a ya'anxíra í tetej ti jín ujnám'i í ti úucun tej ti uteároute?

⁴ Mat'íj mauj imuá e'evé'uju'ua'a meraasej' ti pua'a a'áin tetej caí ché'e aitéjmuaa. Temua'a pu ti'ive'ecaa a'ájna ti a'itémuaaca'a.

⁵ Aj mú mi a'uteájrupi a'ájna ti aúucun mat'íjín mí seij huasej' ti anú'ujcatii r'í'irint'a. Temuaij pu pírici a'ájna. Tí'tican pu te'ucáviijsca unú'ujcatii. Naa pu ti'icuaínavi'i te'ucáviijsca a'ájna í temuaij. Mat'íjín mí temua'a jéihua tiu'utátziin.

⁶ Aj pu i a'áin ayén tihua'utá'ixaa t'íjín:

—Caxu t'ítziine'e. Mú'een xu yá'uhuaunen se'ájna í Jesús ti Nazarét é'eme'ecan, í ti á'utataihuaca'a í cúruu jetze. Capu yu'u já'ahua'a. Pu'uri huatarúj. Casí'i. Xaasej' íyeyen mej ya'ujté.

⁷ Sericu, setá'aj hua'utá'ixaate'en í mej jamuan á'ujjhuua'ane'e, seajta a'ájna í Pedro. Mú'een xu hua'utá'ixaate'en yee: “Tí nu'u a'áin amuacáí a'um'é a'ame a'ánna Galilea t'íjín hua'uchú'eve'en. Ayen che'atá na'a té'eme t'íjín a'áin ari tihua'utá'ixaa mej nu'u a'uun yé'eseijran.” —Aye pu tihua'utá'ixaa a'ájna í temuaij.

⁸ Majta me'ín í 'uua, temua'a mú tiú'ujviveeca'a, majta mej a'íj tité'ujmuajca. Aj mú mi huiráruáchejraa. Camu majta ja'atí huatá'ixaa, a'iné met'ítziine'eca'a.

Jesús pu huatasej're a'ájna jemi María ti Magdala é'eme'ecan

(Jn. 20:11-18)

⁹ Ayee pu tiuju'urij a'ijna xicájra'a jetze í ta'amuájca í itieeri tí'ij a'ín Jesús huatarúj ti tapuá'arijime'eca a'ijna xicaj jetze ti amuájca. Amuacái pu huatasejre a'ijna jemi í María ti Magdala é'erne'ecan. A'ii pu a'ín pú'eene'en í mej tzajta'an seijre'eca'a í tiyáaru'use í mej aráhua'apua ará'axca ti hua'utamúári í Jesús.

¹⁰ Ajta a'ín María, a'í pu u á'ume ti tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'eca'a í Jesús, í mej ruxieemijte'eca'a a'ijna jime'e ti Jesús huamí'í. Majta ruyeyne'eca'a.

¹¹ Majta a'íme, mat'í'ij ráamua'areeri'í ti ari nu'u a'ín María raasej a'ijna í Jesús, camu rá'atzaahuat'e'eca'a.

Jesús huatasejre huá'a jemi í mej hua'apua, í mej jamuan á'ujuhua'ane'e
(Lc. 24:13-35)

¹² Tí'ij jí Jesús ajtahua'a huatasejre hua'apuaca jemi mat'í'ij me'uun aujú'ucaa a'ájna já'ahua'a a'u ti caí á'uchajta'a. Capu ch'é e a'í pú'eene'en í mej amuacái ramua'ajcaa. Mí ajta, a'ii pu pú'eene'en.

¹³ Mat'í'ij mí a'ucíj mej mi hua'utá'ixaate'en í seica. Camu majta huá'antzaahuat'e a'ímej í mej hua'apua.

Jíme'en í ti jín Jesús tihua'í'jca a'ímej í mej tiu'uta'ajti'ire
(Mt. 28:16-20; Lc. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Tí'ij ari jaítze'e huachúmua'ancaa, mat'í'ij huatéte'eca'a í meesa jetze í mej tamuáamuata'a japuan seij ará'ase, ajtahua'a pu huatasejre a'ijna í Jesús. Tí'ij jí hua'ajté'axi a'ijna jime'e mej ra'antánaamua í ruxiejniu'uca, ajta a'ijna jime'e mej caí té'atzaahuat'e'eca'a. Ajta hua'ajté'axi a'ijna jime'e mej caí huá'atzaahuat'e'eca'a í mej raasej tí'ij ari huatarúj.

¹⁵ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Sericu mú'een. Se'ucíjxi'in nain japua í chaanaca. Setihua'utá'ixaate'e najmí'ica í teite a'ijna í niuucari ti jín hua'irátuaasin.

¹⁶ A'atí ti rá'atzaahuat'e'eca'a a'ijna í niuucari, ajta huámua'í'vijhua, Dios pu ru'irátuaasin. Mí ajta, ti pua'a ja'atí caí rá'atzaahuat'e'eca'a í niuucari, a'í pu rajpuajtzi a'ame. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ijna í Jesús.

¹⁷ Ajta ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee mú tiu'uyí'itihua'a muá'aju'u í mej té'atzaahuat'e. Neniúucajtze'e mú hua'utamúárite'esin í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'e í teite. Majta tí'ixaxa'ata'a muá'aju'u seica jime'e í niuucari í mej caí xi raayí'iti.

¹⁸ Cu'ucu'use mú muari'en í mej tiú'uche'evaca í rumuájca'a jime'e; me'ín cu'ucu'use camu a'ij huá'aruuren. Na'ari ti pua'a huá'ave'eri mua'antiyé'en, capu ajta a'ij huá'aruuren. Ajta ti pua'a me'ín hua'ajtamúári'en a'ímej mej tí'icucuí'í, majta mú rujní. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ijna í Jesús.

Jesús pu antíraa í júte'e, u ta japua
(Lc. 24:50-53)

¹⁹ Jíme'en pu'u ayén tihua'utá'ixaa í tavástara'a, a'ijna í Jesús, aj pu í Dios ya'uví'iti u ta japua. An pu a'ujyeíjxi rí'irínta'a a'ijna í Dios.

²⁰ Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'eca'a, mat'í'ij mí a'ucíjxi nain japua í chaanaca. Metihua'a'ixaa nain jime'e í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin. Ajta a'ín í tavástara'a, a'í pu hua'atéva'irihua'a. Ayee pu'u a'ín hua'atá'acare'e mej jaítze'e raayí'itihua'an caí mééj ja'atí. A'íj mú jín ráamua'areeri'í í teite ti ayén tí'ayájnaca'a a'ij mej ye'í tí'ixajtaca'a me'íjna í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'eca'a. Ayee pu upuá'araca'a í yu'uxari ti ayén ántehuaa tíjín Marcos.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Lucas jíme'en í Jesuciristu'u

I ti jín a'utéjche ti tiu'utaxá

¹⁻² Mu'ití mú meri me'íjna jín autéjhuii mej rá'usiimua'an temua'a naa ti'titj ti a'ij huaríj itejmi jemi, mej mi miyen titaatá'ixaate'en a'ij ti éene'e já'araa. A'ii mú a'íin pú'een í mej rují'i jín raasej, a'ii mú majta me'ín pú'een í mej tiu'utévai mej hua'utá'ixaate'en í teite í niuucari ti Dios jemi é'eme'ecan. A'íi mú majta me'uun a'uté'uuca'a t'íj huatasejre a'íjna í Jesús tíj na'a yú ti e'iré'ene.

³⁻⁴ A'íi mú majta raateájtuua itejmi jemi me'íjna í niuucari.

Mí neajta inee, a'íné nu'uri á'atee nej niyen tí'inemua'ate temua'a naa ne'íjna jime'e, ayé pu tiná'amitieje'eca'a ineetzi ti í'ixi'epi'ín nej timuaata'íti'i yu'uxari jetze na'íjmi'i tíj na'a ti'titj ti a'ij huaríj pej pi ráamua'aree, mú'ee Teófilo, mi pej ve'ecán jín tí'itéjvee, pej pi piyen tiráamua'aree ti ayén ti'ayajna a'ij mej meri timuaatá'ixaa.

T'íj nu'u a'íin ti t'ívaire'e, a'íi pu nu'u raataxájtaca'a ti nu'u nu'íhuan a'íjna í Juan ti t'ítemuai'íhuan

⁵ T'íj a'íin Heródes auj tí'itéveeca'a rey jime'e tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Judea, áa pu já'ahua'a e'echéjme'e sejí ti t'ívaire'e teyujta'a. Ayee pu ántehuaaca'a tíjín Zacarías. A'íimej jetze pu ajtème'ecan Abiatar mej jetzen huanéj. Ajta a'íin íra'ara'an, ayé pu ántehuaaca'a tíjín Elizabét. Ajta, a'íin, a'íimej jetze pu ajtème'ecan Aaron mej jetzen huanéj.

⁶ R'íi mú tí'titeitesta'a í Dios jemi a'íime í mej hua'apua. Nain mú jín te'araúaste í ti tiu'uta'ájtaca'a í tavástar'a, ajta í ti jín tihua'íjca. Capu ti'titj a'ij huá'aturaa'eca'a.

⁷ Mí majta, camu sejí tiyáujca'a a'íné capu ché'e ri'írístaca'a ti Elizabét tiyáuj á'ara'ani, a'íné mu'uri jéihua váusicira'ícaa a'íime í mej hua'apua.

⁸ Ayee pu'u ja'anáj tiráaru a'íjna t'íj auj ve'ecán jín tí'ivaire'eca'a í Dios jemi a'íjna í Zacarías, t'íj raac'íi ti tiu'utévaire'en u teyujta'a seica jamuan mej tiraatámua'ívejte'en í Dios.

⁹ Mat'íj mi ra'antíhua'u me'íjna í Zacarías ti ij a'íin uteárute u teyujta'a t'íj a'uun cuaane'e huátaira í tavástar'a jemi a'ij mej t'íjri'írejca'a.

¹⁰ T'íj ari teja'uré'ene a'atzaj mej pua'a ratá'iraca í cuaane'e, áa mú e'etiú'uuca'a í teite á pua'acíe, meténiusime'e í Dios jemi.

¹¹ Aj pu i sejí huatasejre í Zacarías jemi t'íj a'uun teyujta'a unú'ujveeca'a. A'u pu ri'írínta'a pújme'en a'utéveeca'a a'íjna jetze mej japuan ratá'iraca í cuaane'e a'íjna í tevi ti huatasejre í Zacarías jemi.

¹² T'íj raasej, temua'a pu tiu'utáziin a'íjna í Zacarías. Jé'ecan pu ráziime'eca'a.

¹³ Ajta a'íin ti huatasejre, a'úu pu ta japua tí'ivaire'eca'a í tavástar'a jemi. Aj pu'í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Zacarías, capej tí'tíziime'e. Dios pu ráanamujri'i a'ij pej tiu'utéjniu u jemin. Ayee pu hui té'eme íjii, mi sej na'íjmi'i, a'íjna í Elizabét, a'íi pu tiyáuj a'ame mú'etzi jemi. Ayee pu nu'u ruxe've'e pej nu'u piyen tiraatámua'ati tíjín Juan.

¹⁴⁻¹⁵ Jé'ecan r'íi timuaatá'asin, pajta huatá'atemua'ave'esin pe'íjna jime'e í pa'ari'i. Majta í teite, jéihua mú huataútemua'ave'esin me'íjna jime'e t'íj huanú'íhuan í pa'ari'i, a'íné ve'ecán pu jín tí'itéve'e a'ame í tavástar'a jemi. Ché'e nu'u caí nahuáj ye'e nusu tejuin. T'íj hui huanú'íhuan ti yú auca'ítí a'ame, a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu jetzen ru'uté'aa.

¹⁶ Ayee pu ca'aníjra'a hua'utá'asin mu'íicáca a'íimej í mej Israél jetze ajtème'ecan mej mi majtáhua'a raataxi'eve'en í ruvástara'a í Dios í mej mejm'íi mé rúurie.

¹⁷ A'íi pu hui amuacá huamé'e a'ame caí í tavástar'a. Ayee pu che'atá na'a a'íjna jetze pu araujca'ané a'ame í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tíj a'íin te'araujca'anejca'a í Elias a'íjna ti ajm'íi tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ajta ayé pu che'atá na'a te'entíjmu'a'aréere a'ame tíj te'entíjmu'a'aréereca'a í Elias. A'íi pu r'íi huá'aruuren a'íimej í mej huá'avausimua'a pú'een í tí'íríi mej mi majtáhua'a hua'utaxí'eve'en í ruyaujmua'a. Majta a'íime í mej caí huá'atzaahuate'e í ruváujsimua'a, a'íi pu r'íi huá'aruuren mej mi miyen r'íi mé tí-teumámu'a'aree muá'ara'ani matj a'íime í mej r'íi tí'titeite. Ayee pu huá'arini t'íj r'íi huá'aruuren í teite me'íi mi ra'ancuré'evl'itin í tavástar'a. —Ayee pu'u tiraata'ixaa.

¹⁸ Aj pu i Zacarías ayén tiraata'íhua'uri'i a'íjna ti jemin huatasejre tíjín:

—A'íné ye'í tí'írí'iri nej ráamua'aree ti pua'a ayén ti'ayajna nusu caí, a'íné nu'uri vástacira'í inee. Ajta, a'íin ti nee jamuan, pu'uri ajta ucarij.

¹⁹ Aj pu i a'íin ti t'ívaire'e í tavástar'a jemi, ayé pu tiraata'ixaa tíjín:

—Ayeé nu ántehuaa inee tijín Gabriel. A'uu nu a'utéjvee Dios ti é'eseijre'e. A'íi pu nejá'uta'íteca'a nej yetanén, nej ni timuá'ixaate'en ne'íjna jime'e í niuucari í pej jín huatá'atemua'ave'esin.

²⁰ Tij jíji, í pej caí té'antzaahua a'ij nej timuaatá'ixaa, capej ché'e ataniúuve'e pua'amé. Ni capu ché'e rí'iríista a'ame pej tiu'utaxáj ti yú auca'ití a'ame ajta na'a caí huanú'ihuan í pa'arí'i. Aj pu aráurastejsin a'ij nej timuaatá'ixaa. —Ayeé pu tiraata'ixaa a'íjna í Gabriel.

²¹ Majta me'ín í teite, méjchu'eve'eca'a me'íjna í Zacarías a'atzaj ti huiráame u teyujta'a. Ayeé mú tí'iru'ihua'uraca'a a'iquí'í'een jín ari á'atee ti mú anú'ujvee.

²² Tí'ij jí xaa huirájraa. Tí'ij huirájraa, capu ché'e rí'iríistaca'a ti tiu'utaxáj. Ayeé pu'uru'umúajca'a jín tihuá'a'ixaate'eca'a a'íné capu ché'e rí'iríistaca'a ti huatániuni. A'íj mú jín ráamua'areeri'í ti tí'itíj huatasejre í jemin u teyujta'a.

²³ Tí'ij ra'antipua'ajte ti raac'íi ti tiu'utévaire'en u teyujta'a, tí'iquí'í'á'uraa í ruche.

²⁴ Tí'ij jí autájucataca'a a'íjna í íra'ara'an í Elizabét. Aj pu í huatéura'avaataca'a a'ujna u ruche. Ayeé pu á'atee ti caí huiráaye'ícaa í ruchi'itá a'achú cumu anxíj máxcira'í jime'e.

²⁵ Ayeé pu tí'imua'ajca tijín:

—Tavastara'a pu hui ayén náaruu ineetzi. Pu'uri ayén tira'aránajcheca'a ayén náaruuen nej ni caí ché'e tí'itevi'íra'a í teite jemi ne'íjna jime'e nej caí tiyaúj ná'ara'ani.

Tí'ij nu'u a'ín ti tí'ivaire'e u ta japua, a'íi pu nu'u raataxájtaca'a ti nu'u nu'ihuan í Jesús

²⁶ Tí'ijta tejauumé'eca arájsévi máxcira'í, Dios pu raata'íteca'a a'íjna í Gabriel ti u a'atanén a'ujna Nazarét, chajta'a ti jetzen ajtéme'ecan a'úu ti huatacá'a Galilea.

²⁷ Raata'íteca'a ti u a'atanén áa ti é'eche a'íjna í María í ti ari tímica'a huatéviche'esin a'íjna jamuan í José, a'íj ti jetzen huanéj í David teecan. Capu xi ja'ati jamuan huáhuui a'íjna í María.

²⁸ Tí'ij jí a'uun a'uteájrupi a'u ti é'eche. Aj pu í a'ín ti tí'ivaire'e í tavastara'a jemi, ayéé pu tiraateújte tijín:

—Aja'ímí, María, mí pej Dios jemi te'ancuré'asin. Tavastara'a pu á jemi huatéjvee.

²⁹ Jé'ecan pu utéevatzi í tzajta'an tí'ij ayén tiraata'ixaa. Jéihua pu tí'imua'ajca a'iquí huataújmua'a í niuucari ti raataxájtaca'a.

³⁰ Tí'ij jí ayén tiraata'ixaa a'íjna í ja'ati tijín:

—Capej tí'itziine'e, María. Mú'ee pe r'íi raatá'a í Dios.

³¹ Mú'ee pe a'utájucata. Mú'ee pe tiyaúj pua'amé, teáatacan. Ayeé pej raatámua'ati tijín Jesús.

³² Ajta, a'íi pu ve'ecán jín tí'itevéé a'ame. Ayeé mú hui majta raatamuá'amuatée muá'aju'un tijín Yaujra'an í Dios ti nain jín antiújmua'aree. Ajta, Dios ti ta'ivástara'a, a'íi pu raatá'asin ti te'enteárate a'íjna jime'e ti David teecan jín tí'itevéeca'a.

³³ Ajta a'ín pu tíhua'uta'ajté'esin tíj na'a rusén jime'e a'ímej jemi í mej Jacobo jetze huanéj. Ajta capu ja'anáj íra'antipua'ari ti a'ín tihuáite'e a'ame. —Ayeé pu'u tiraata'ixaa.

³⁴ Tí'ij jí ayén tiraata'ihua'urí'í a'íjna í María tijín:

—A'íné tí'irí'iri ti ayén teja'uré'enen a'íné canu ja'anáj teáata'a jamuan huáhuui.

³⁵ Ajta a'ín ti tí'ivaire'e í ta japua, ayéé pu tiraata'ixaa tijín:

—A'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu á jetze rávaajtzi. Ajta a'íjna jime'e ti muaacánajsin, a'íj pu jín, a'íjna í pa'arí'í ti nu'ihuan, tavastara'a pu huatéura'ate'esin. Ayeé mú majta raatamuá'amuatée muá'aju'un tijín Yaujra'an í Dios.

³⁶ Ajta a'ín a'ihuáara'a, a'íjna í Elizabét, a'íi pu hui tiyaúj a'ame tíj ajta ari ucarij. Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a tijín yee ti caí ché'e rí'irí tiyaúj á'ara'ani. Mí ajta, pu'uri á'atee arájsévi máxcira'í ti autájuca.

³⁷ Ayeé pu'u, a'íné nain pu tí'irí'iri í Dios jemi. Capu mé'e é'e tí'itíj ti muá'ri'eri í jemin.

³⁸ Tí'ij jí María ayéé tiu'utaniú tijín:

—Nain nu jín tiraatévaire'esin í nevástara'a. Ché'e ayén teja'uré'ene a'ij pej peri tinaatá'ixaa. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í María.

Tí'ij jí á'uraa a'íjna í tí'ivaire'e í ta japua.

María pu nu'u rúmuuarin í Elizabét

³⁹ A'ájná'imua, ca'anacan pu á'ume í María já'ahua'a chajta'a jetze jirí ti e'evé'eca a'úu ti huatacá'a u Judea.

⁴⁰ Tí'ij jí a'uun a'ará'a a'u ti é'eche a'íjna í Zacarías. Tí'ij jí a'uteájrupi u chí'ita, aj pu í raatateújte a'íjna í Elizabét.

⁴¹ Ajta a'ín í Elizabét, tí'ij ráanamujri'í ti raatateújte í María, tí'iquí huataújrureajxi í pa'arí'í í jucaatze'en. Tí'ij jí a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, jemin pu huatéjturaa í Elizabét jemi.

⁴² Tí'ij ayén huaríj, Elizabét pu a'ujca'anéecan jín raatá'ixaa a'íjna í María. Ayen tijín:

—Dios pu r'íi timuaatá'a mú'etzi mecaí í seica í 'uuca. Ajta pu r'íi tiraatá'a í pa'arí'í ti arája í muá'ajucaatze'e.

⁴³ '¿A'iné ti i Dios ayén rí'i tinaatá'a ti ayén mú a'uvé'emej neetzi jemi í náanajra'an í nevástar'a?

⁴⁴ Jíme'en nu'u ráanamujri'i pej naatateújte, aj pu i huataújrureajxi í pa'ari'i ti arájca í nejucáatze'e. A'íi pu huataújtemua'ave.

⁴⁵ Rí'i pu timuaatá'a a'iné mú'ee pe rá'atzaahuat'e ti ayén araúrasten a'ij ti tavástar'a timuaatá'ixaa. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Elizabét.

⁴⁶ Ajta a'íin í María, ayée pu tiu'utaniú tijn:

Jé'ecan pu rí'i tinaateájtuaa í ne tzajta'a í nevástar'a.

⁴⁷⁻⁴⁸ Ajta nexiéjniu'uca pu rutémua'ave'e í Dios jemi ti nu'irájtuaa a'iné a'íi pu ramaua'areerca'a í nej caí a'ij tí'ijviicua'i, inee í nej ravaire'e.

Ijii ti yú auca'ití a'ame, najjmi'i í mej teemua, ayée mú tiu'utaxájt'a neetzi jime'e yee Dios pu rí'i tinaatá'a.

⁴⁹ Ayee mú tí'ixáata muá'aju'u me'íjna jime'e tijn pu'uri Dios jeíhua ayén tí'itj jín náaruu tí i'irí'en a'íjna jime'e í ti raayí'ti í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e.

Ché'e rí'i mé'e tejjua'a á'ara'ani í ti jín ántehuaa.

⁵⁰ A'íi pu huá'acu'uve najjmi'ica í teite a'achú mej caj pua'amé í mej rá'aste.

Tij mena'a mej amuacá huatasej're, ti yú auca'ití a'ame, a'íi pu huá'ancu'uvajxi'isin.

⁵¹ Ve'ecán pu jín tiu'umuáriej í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e.

A'íi pu hua'antimuá'ti a'íimej í mej á'ujtzaahuat'e í rutevij jime'e.

⁵² Ajta a'íime í mej tí'aijta, a'íi pu huá'ari'iri'í í mej jín títetate'eca'a.

Mí majta a'íime í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, a'íi pu tihua'anteárujte ve'ecán jime'e.

⁵³ Ajta a'íime í mej tjejcua'a, a'íi pu rí'i tihua'utá'a tí'itj jime'e ti rí'en.

Majta a'íime í mej chíteani pú'een, a'íi pu hua'uta'íteca'a mej á'ucíne mecaí tí'itj anú'a'in.

⁵⁴ A'íi pu hua'utévai a'íimej í mej Israél jetze é'eme'ecan, a'íime í mej ravaire'e.

A'íi pu ra'utámua'areeri'í í ti jín te'ataújratziiri'í nu'u huá'ancu'uvajxi'in tíj na'a rusén jime'e a'íimej í mej Abraham jetze airáane.

⁵⁵ Ayee pu tiuju'urj a'ij ti ajmí'í tihua'utá'ixaa a'íimej í tavaújsimua'a teecan.

Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í María.

⁵⁶ Ajta, a'íin í María, á'úu pu á a'uteájturaa a'achú cumu hua'íca máxcira'í jamuan í Elizabét. Tí'ij jí á'uraa í ruche.

Tí'ij nu'u ari huanú'ihuaca'a a'íjna í Juan

⁵⁷ Tí'ijta teja'ur'é'ene ti tiyauj á'ara'ani í Elizabét, teáatacan pu tiyauj já'araa.

⁵⁸ Majta í teite í mej vejlí'í antachéejme'ecaa, majta ihuámua'ame'en í pa'ari'í vaújsimua'a, a'íi mú curé'ecijxi mat'íin ráamua'areeri'í ti rá'ancu'uvajxi í tavástar'a. Aj mú mi huataújtemua'ave í jemin.

⁵⁹ Tí'ij tejaumé'eca aráhuaca xica jetze ti huanú'ihuaca'a, a'íi mú á'uju'un mej mí ra'antisjche í naviira'an í pa'ari'í. Majta, ayée mú raatamuá'amuacujca'a tíj ántehuaaca'a í táatjara'an í pa'ari'í.

⁶⁰ Ajta a'íin náanajra'an, ayée pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Capu ayén ántehuaa a'ame tijn Zacarías, ayée pu'u ántehuaa a'ame tijn Juan.

⁶¹ Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa tijn:

—A'iné ti i. Capu mé'e ja'ati ti ayén ántehuaa ti ajtémecan mú'ejmi jemi.

⁶² Mat'íj mi rumuájca'a jín raata'íhua'uri'í í táatjara'an mej mí ráamua'aree a'ij ti ye'í tí'ijxe'eve'e ti ayén ántehuaa á'ara'ani.

⁶³ Ajta a'íin táatjara'an, a'íi pu tí'itj taabla hua'utáhuaviiri'í ti jetzen ra'uyú'uxan a'ij tí ántehuaa a'ame. Aj pu í ayén tira'utéyu'uxaca'a tijn: “Ayee pu ántehuaa tijn Juan.” Jé'ecan mú naa rí'i tira'utasej í teite.

⁶⁴ Jíme'en pu'u ayén tira'utéyu'uxaca'a, aj pu i huatári'iristareca'a ti tiu'utaxáj. Tí'ij i a'utejche ti huatéjniuni í Dios jemi; rí'i pu tiraatá'aca.

⁶⁵ Tí'ij ayén tiuju'urj, jé'ecan pu utéevatzi í huá'a tzajta'a a'íimej í mej á vejlí'í antachéejmee. Ajta nainjapua a'uun ti jiri a'ucajmee, Judea ti jetzen ajtémecan, jeíhua mú tí'iru'ixaaate'eca'a a'ij tí tí'ití huarj.

⁶⁶ Ja'ati ti na'a ti ráamua'areeri'í, ayée pu tí'íhua'uca'a tijn:

—¿Tí'itajquí pu'éene'e a'ame a'íjna í pa'ari'í?

Ayee mú tí'íhua'uca'a, a'iné tavástar'a pu ravaire'eca'a í pa'ari'í.

Chuíticare'ara'an í Zacarías

⁶⁷ Ajta a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, Zacarías pu jemin huatéjrturaa, í ti táatjara'an pú'een í pa'ari'í. Tí'ij jí ayén tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan.

⁶⁸ Ayen tijn:

Miche'e rí'i tiraatá'an í tavástar'a, í huá'a Dios a'íime í mej Israél jetze ajtémecan,

a'íjna jime'e ti ari huatasejre, ajta ari hua'irájtuaa í rute'itestemua'a.

⁶⁹ A'í pu hui sej te'enteárate, sej ti huá'a jetze ajtémecan í teitestemua'ame'en í David teecan.

A'í pu tu'irátuaasin itejmi í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e.

⁷⁰ Ayee pu Dios ajmí'i te'ataújratziiri'i.

Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, a'íme í ti Dios huateúra'ate.

⁷¹ Ayee pu hui huaríj ti ij tu'irájtuaani, mej mi caí taamuá'ítin a'ímej í mej tájcha'íire'e, naíjmi'i a'achú mej pua'amé í mej caí tasejracu.

⁷² Ayee pu ajta huaríj ti ij hua'acu'uvéé í tavaújsimua'a teecan,

ajta ti ij ra'utámua'aree í niuucari ti hua'utá'a tzáahuati'ira'a jime'e, ti mé'e jauu'á'a í ti jín tí'huaúrijca.

⁷³⁻⁷⁵ Ayee pu te'ataújratziiri'i tzáahuati'ira'a jime'e a'íjna jemi í tayá'upuaci'i, a'íjna í Abraham teecan,

ti ij tu'irájtuaani a'ímej jemi í mej tájcha'íire'e, mej mi caí ta'antipua'ajte'en,

tej tij raatévaire'en tej caí tí'itziine'e,

tej ti tiyen urar'ene'e tá'ara'ani í tatzajta'a,

teté'aj tiyen xí'epi'in rijcaá í Dios jemi nain xicaj tzajta'a, a'achú tej pua'a á'ateeri.

⁷⁶ Pajta mú'ee niyauj, ayéé mú muaatámua'atzi tijín Tí'í'ixaxa'a a'íjna jetze me'ecan í ti nain jín antiújmua'aree.

A'iné mú'ee pe amuacá huamé'e pua'amé caí í tavástara'a patá'aj r'í'í huá'uruuren í teite.

⁷⁷ Mú'ee pe tihua'utá'ixaate'esin a'ímej í teitestemua'ame'en í tavástara'a a'íj ti a'ín ti-hua'irátuaasin,

a'íjna jime'e ti tihua'utá'uuni'ira í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

⁷⁸⁻⁷⁹ Ayee pej rini a'iné jé'ecan pu tá'acu'uve í taDioj.

Amí pu yé ve'ecánejsin íiyen chaanaca japua t'í'ij táamuaare itejmi.

A'uu pu hui nain xicaj tzajta'a tátzave'e a'ame ti ij huanéeri'ic'í á'ara'ani temua'a naa a'ímej jemi í mej huachéjme tíca'amiste'e,

a'ímej jemi í mej tí'itziine'e a'ájna xicá'jra'a mej jetzen cui'ini, mej yee cumu tíca'amiste'e mú seijre'e.

A'í pu ajta taatá'itíira tej ti r'í'í tí'itechejca.

Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Zacarias.

⁸⁰ Ajta a'ín í pa'ari'i, a'í pu huavé'ese. Ajta ru tzajta'a huateújca'ane. A'uu pu é'echejca'a a'u ti caí mé'e é'e tí'itíj ajta na'a caí huatasejre'en jéjre'e a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémecan.

2

T'í'ij nu'u ari huanú'ihuaca'a a'íjna í Jesús

(Mt. 1:18-25)

¹ A'ájnámua, t'í'ij a'ín tí'itvéeca'a í rey jime'e a'íjna í Augusto ti ajta ayéé ántehuaaca'a tijín César, a'í pu tíraata'ájtaca'a mej mi ahuaújyu'uxan mej mi hua'uté'itien naíjmi'ica mej a'uun a'uchéjme tíj na'a a'u ti tejé'ajta.

² Ayee pu tiu'uríj t'í'ij auj Cirenio tí'itvéeca'a tajtuhuan jime'e a'ájna u Siria. A'í pu a'ín pú'ee'e ti hua'uta'iteca'a í mej amuacá hua'uté'itíe.

³ Majta me'ín í teite, naíjmi'i mú a'uc'íjxi a'u mej é'eme'ecan mej mi a'ahuaújyu'uxa.

⁴ A'íj pu jín, a'ín José pu huírájraa a'ujna Nazarét, Galilea jetze ti ajtémecan. A'uu pu a'ará'a u Judea, chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Belén. A'uu pu ja'unú'ihuaca'a a'íjna í David teecan, a'íjna ti ajmí'i tí'itvéeca'a í rey jime'e. A'iné a'íj pu jetze huanéj a'íjna í José, a'íj pu jín a'uun á'uraa.

⁵ Ajta pu a'ín á'uraa í María a'íjna jamuan í José ti ra'ancuré'evi'iti. Ajta a'íjna í María, pu'uri autájucaca'a.

⁶ A'uu mú a'uté'uuca'a t'í'ij teja'uré'ene í xica ti jetzen huanú'ihuaca'a í pa'ari'i.

⁷ A'íj pu jín tíyaúj já'araa amuacaican jime'e. Teátaca'a í pa'ari'i. Cíxuri pu jín racá'ijcataka'a t'í'ij huanú'ihuaca'a. A'íj pu jetze ra'atéte tí'itíj jetze cíyey ti atécun a'u mej ye'emuaate tejé'ecua'aca a'iné camuché'e ú'uvejricica'a cuaartu tzajta'a mej me'uun a'uteárate.

I mej nu'u cáne'axi tisejracaa

⁸ A'ujna vejli'i u Belén, seica mú a'uté'uuca'a cáne'axi mej tisejracaa. A'uu mú e'táxa'íirihua'a huá'a jamuan.

⁹ Tí'ij jí seij pu huatasejre ti ta japua tí'ivaire'e tavástar'a jemi. Jíme'en pu'u huatasejre, aj pu i a'ín tavástar'a á e'etatátzavajraa huá'a jemi í mej e'ejteí. Majta me'ín cáne'axi mej seire'e, temua'a mú jehua tiu'utátzín.

¹⁰ Ajta ayén tihua'utá'ixaa a'ájna ti ta japua tí'ivaire'e tijín:

—Caxu tí'tizíine'e. Ayeé nu 'een jín mú a'uvé'emej neatá'aj niuucari amuaatá'ixaate'en í sej jín huataújtemua'ave'esin jehua, ti ti'ivaíre'e a'ame para naíjmi'lica jemi.

¹¹ 'Ijii, a'ájna chajta'a David teecan ti jetzen é'eme'ecan, mú'ejmi jime'e pu hui ja'unú'ihuaca'a a'ájna ti amua'irátuaasin. A'ii pu a'ín pú'een í Cirístu'u, í tavástar'a, a'ájna ti Dios ra'antíhua'u.

¹² Ayeé xu éeni'ici'e ramua'aréeren a'ij ti éene'e a'ín pú'een. A'uun xu yé'eteuni í pa'ari'i, cáxuri jín cáicatzi'ihua. A'uu pu araca'ití a'ame ceyej jetze ta'atécun, ye'emuaate mej jetzen té'ecua'aca.

¹³ Jíye'tizi mú jín jehua huatasejre a'íme í mej ta japua tí'ivaire'e me'ájna jemi í seij. Mat'íj mí naíjmi'i r'í'í tiraateájtuua í tavástar'a. Ayeé mú tiu'uxájtaca'a.

¹⁴ Míyen tijín:

Tiché'e r'í'í tiraatá'an í Dios ti huáp'i'í naa seijre'e í ta japua.

Ajta íiyen chaanaca japua, miché'e r'í'í tí'titechéjme'eni í teite í ti Dios r'í'í tihua'utá'asin. Ayeé mu'u tiu'utaxájtaca'a.

¹⁵ Mat'íj mí a'ucíj a'íme í mej ta japua tí'ivaire'e. Majta me'ín í mej cáne'axi tisejrac'a, ayéé mú tiu'utaú'ixaa tijín:

—Tiché'e u á'uju'un a'ujna Belén tetá'aj ya'usej a'ájna a'ij ti huaríj í ti taata'ixaa í tavástar'a.

¹⁶ Mat'íj mí ca'anacan u á'uju'un. A'uu mú yá'uteu me'ájna í José, majta María, majta í uneeca'i. A'uu pu ceyej jetze aráca'atii, ye'emuaate mej jetzen té'ecua'aca.

¹⁷ Mat'íj raasej í pa'ari'i, aj mú mí hua'utá'ixa í teite a'ij ti a'ín tihua'utá'ixaa ti huá'a jemi huatasejre, a'ij ti tihua'utá'ixaa a'ájna jime'e í pa'ari'i ti huanú'ihuaca'a.

¹⁸ Majta me'ín í mej huá'unamuajri'i a'ij mej tí'ixajtaca'a a'íme cáne'axi mej tisejrac'a, naími'i mú r'í'í naa tihua'utasej.

¹⁹ Ajta a'ín í María, a'í pu ru'avaataca'a í ru tzajta'a. Jehua pu tí'imua'ajca a'ij ti tí'tí'í huaríj huá'a jemi.

²⁰ Mat'íj mí a'ucíj a'íme cáne'axi mej tisejrac'a. Jé'ecan maújtemua'ave'e í Dios jemi, majta r'í'í tiraatá'a niuucari jime'e a'ájna jime'e í mej ráanamujri'i, majta í mej raasej. Naími'i pu ayén teja'uré'ene a'ij ti tihua'utá'ixaa í tavástar'a.

Mej nu'u u ye'utasejrataca'a í Jesús u teyujta'a

²¹ Tí'ijta tejauum'éeca aráhuaca xica jetze, tí'ij í teja'uré'ene í xica mej jetzen ra'antisíjchi í navíra'an í ti jetzen té'eví'í í pa'ari'i. Mat'íj mí míyen raatamuá'a tijín Jesús, tíj ayén amuaacáan tiraata'ixaa a'ájna í sej ti ta japua tí'ivaire'e.

²² Tí'ijta ari teja'uré'ene ja'anáj mat'íj pua'a í'ihuaca a'ij ti ye'í té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze Moisés ti ra'yuyú'uxaca'a, mat'íj mí me'ájna ya'uv'í'iti me'ájna Jerusalén mej mí u ya'utasejrata í pa'ari'i u teyujta'a í tavástar'a jemi.

²³ Ayeé mú huaríj, a'iné ayéé pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tijín: “Ayeé pu tiú'ujxe'eve'e mej ya'utasejrata í tavástar'a jemi naíjmi'lica a'achú mej pua'améca í mej amuaaté'ee maaunu'ihuaca'a í tí'irí'í í mej teteca.”

²⁴ Majta tiu'utamui'ivejtan a'ij ti ajta té'eyu'usi'í a'ájna jetze ti jín tihuá'ú'itiiri'í í tavástar'a. Ayen tijín: “Miche'e hua'apuaca huatámuai'ivejta í cucul'ise na'ari hua'apuaca í jáamu'ise.”

²⁵ A'ájna'imua, seij pu a'uun e'echéjme'e a'ájna Jerusalén. Ayeé pu ántehuaaca'a tijín Simeón. R'í'í pu tí'tí'í'chá'íica'a í Dios jemi. Ajta jehua pu rá'astejca'a í ruye'irá. A'íj pu tí'ijchu'eve'eca'a a'ájna xicá'jra'an jetze ti jetzen Dios huá'ancu'uvajxi'isin a'ímej í mej Israél jetze ajtémé'ecan. Ajta a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu jemin huateájturaa.

²⁶ A'ín xiéjniu'ucare'ara'an ayén tiraata'ixaa ti nu'u caí mi'íni caí xi huatasejre'en í Cirístu'u, ti tavástar'a ye'uta'í'iti'í. A'í pu nu'u Simeón rasejran.

²⁷ Tí'ij jí í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ca'aníjra'a raatá'a a'ájna í Simeón ti a'uun a'atanén u teyujta'a a'u ti e'eráyujta'a. Majta me'ín í vaújsimua'ame'en í pa'ari'i, a'ú mú majta a'ará'a u teyujta'a mej mí míyen ráaruuren í pa'ari'i a'ij ti tiú'ujxe'eve'e mej mí ra'ará'asten í ruye'irá.

²⁸ Aj pu í a'ín Simeón ra'ancuré'echui a'ájna í pa'ari'i. Tí'ij jí r'í'í tiraatá'a í Dios tijín:

²⁹ Nevástar'a, pu'uri r'í'í'í pej naatá'an nej nexiéehua huám'i'íni, a'iné pepu'uri ra'ará'aste a'ájna í pej jín te'atá'aratzíiri'í ineetzi jemi í nej muavaire'e.

³⁰⁻³¹ A'iné nej'í'í nu jín raasej a'ájna í pej jín tu'irátuaasin, a'ájna í pej yen raateájtuua metí'iseírac'a naíjmi'í í teite a'achú mej pua'amé yén huachéjme íiyen chaanaca japua.

³² A'í pu hua'atátzaví'ira a'ame temua'a naa a'ímej í mej caí Israél jetze ajtémecan mej mi caí ché'e miyen 'eene'en matí'aj'íme í mej huachéjme tíca'amiste'e.

Ajta a'í pu hui ve'ecán jín tihua'uta'ajte'esin í á'ateitestemua'a, a'íme í mej Israél jetze ajtémecan.

Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Simeón.

³³ Jé'ecan mú naa rí'í tira'utasej í vaújsimua'ame'en í pa'arí'í a'ájna jime'e a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í pa'arí'í jime'e.

³⁴ Tí'íj jí Simeón rí'í tihua'uteájtuaa. Tí'íj jí ayén tiraata'ixaa í María, í náánajra'an í pa'arí'í tijín:

—Casi'í, ayée pu tiú'uxi'epi'íntari'íhuaca'a ti a'ájna pa'arí'í jime'e. Mu'íití mú ve'ecán jín tite'enteárutixi'ísin a'íme í mej Israél jetze ajtémecan, ajta mu'íicáca pu té'arí'í'ira í mej jín títetateí. A'íj xu jín siyen tiráamua'aree ti ayén té'eme a'íné jeíhua mú ratíti.

³⁵ 'Ayee pu té'eme tí'ij mé jéjre'e seijre'e a'ij mej tí'imua'atze í teite mému'íití. Ajta mú'eetzi, ayée pu che'atá na'a tímu'huatacu'í'ini í á'a tzajta'a cumu ti ja'atí mua'antéjtzeti nahuaa jime'e. —Ayee pu tiraata'ixaa.

³⁶ Seij pu ajta vejli'í huatéveeca'a ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. 'Hita'a pu pú'een ti ayén ántehuaa tijín Ana. Pu'uri ucarij. A'íj pu yaujra'an pú'een a'ájna í Fanuel, í ti Aser jetze ajtémecan. A'ájna í 'hita'a, ayée pu á'atee ti víche'e a'achú cumu aráhua'apua nine'ira'a. Tí'íj jí huam'í'í í cína'ara'an.

³⁷ Tí'íj jí ruséjta já'araa. Jeíhua pu ari á'atee ti ayén rusej. Ajta pu'uri ayén ucarij na'a cumu muáacuate japuan muáacua nine'ira'a. Capu ajta ja'anáj huiráaye'íca u teyujta'a sino a'úu pu rí'í tiratá'acare'e í Dios jemi nain xicaj tzajta'a, ajta nain tíca'ari tzajta'a. Ajta pu rú'ítzi'íve'eca'a, ajta téniúuve'e í Dios jemi.

³⁸ Jíme'en pu'u raatapu'ájtaca'a í Simeón ti tiu'utaxájtaca'a, aj pu i a'ín a'uré'ene a'ímej jemi. Tí'íj jí rí'í tiraatá'a í Dios. Tí'íj jí a'utéjche ti hua'utá'ixaate'en í teite a'ájna jime'e í pa'arí'í. A'íme í teite, a'íi mú a'ín pú'een í mej rachú'eve'eca'a ti Dios hua'irájtuaani naími'í a'uun mej Jerusalén huachéjme.

Mej nu'u huaré'aci u Nazarét

³⁹ Majta me'ín í vaújsimua'ame'en í pa'arí'í, matí'ij nain jín te'ará'aste a'ij ti té'eyu'usi'í a'ájna jetze ti jetzen tihua'u'íitiiri'í í tavástara'a, matí'ij mí a'ucíj a'ájna já'ahua'a Galilea. A'úu mú a'utanej u Nazarét, a'u mej é'eme'ecan.

⁴⁰ Ajta a'ín í pa'arí'í, a'íj pu huavé'ese, ajta huateújca'ane. Jé'ecan pu rí'í mé teúumua'arejca'a. Ajta pu Dios rí'í tiratá'acare'e.

Pa'arí'í ti nu'u a'uun e'irácacii u teyujta'a

⁴¹ Majta a'íme í vaújsimua'ame'en í pa'arí'í, tí'ij pí na'a nine'ira'a jetze, a'úu mú a'atánineica'a a'ánna Jerusalén mej mi ra'utámua'aree a'ájna xicájra'a ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'irí'í í huá'a yaujmu'a'a mej anáate'ee muaanúnu'íhuaca'a.

⁴² Tí'íj ari rájcha'íca'a a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua nine'ira'a a'ájna í pa'arí'í, a'íme vaújsimua'ame'en, a'úu mú á'uju'un mej mí tiú'uyesten í ruye'irá jime'e.

⁴³ Tí'íj te'upuá'areca'a í mej tiu'uyé'este, matí'ij mí huaré'aci para a'ujna mé é'eche. Ajta a'ín í pa'arí'í, a'úu pu a'uteájturaa a'ájna Jerusalén.

Majta me'ín í vaújsimua'ame'en, camu ramua'areereca'a.

⁴⁴ Ayee mú tí'imua'ajca tijín: Huá'a jamuan pu huaméj'í seica í mej ta jamuan huajú'ucaa. Mu'uri seij xicaj á'atee mej miyen titeejú'ucaa. Matí'ij mí autéjhuui mej ráahuauni huá'a tzajta'a í teite, ajta a'ímej jemi í mej huá'a jamuan huajú'ucaa.

⁴⁵ Matí'ij caí ráateu, matí'ij a'uun huaré'aci a'ájna Jerusalén mej mi ráahuauni.

⁴⁶ Mirá'atee a'achú cumu huaíca xicaj mej rahuauhua. Matí'ij mí xaa ráateu. A'úu pu unú'ujcatii u teyujta'a a'u ti e'eráyujta'a. A'úu pu a'utácacii huá'a jamuan í mej tí'imua'ata. A'ímej pu namuajraca'a, ajta tihua'íhuu'ura.

⁴⁷ Majta me'ín í mej ráanamuaajri'í, naími'í mú naa rí'í tira'utasej me'íjna jime'e ti temua'a naa tiyau'ítiée já'araa a'ij mej tiraata'ixaa, majta me'íjna jime'e a'ij ti a'ín tiu'utaxájtaca'a.

⁴⁸ Majta me'ín í vaújsimua'ame'en matí'ij raasej ti huá'a tzajta'a jé'ejvee, jeíhua mú a'ij ra'utasej. Tí'íj jí ayén tiraata'ixaa í náánajra'an tijín:

—Nijyuj, ¿a'íné'een jín piyen taruure? Tu'uri á'atee tej muahuauhua inee, ajta a'atáata. Jé'ecan tu a'ij pua'a te'etamua'ate mú'eetzi jime'e.

⁴⁹ Tí'íj jí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'íné'een jín siyen tí'inehuauhua? ¿Ni qui secái ramua'aree ti ayén tiú'ujxe'eve'e nej niyen te'evé'enmua'areere íiyu níTáata chí'ij jetze?

⁵⁰ Majta me'ín, camu a'atzu me'ín yaú'ítiée muá'araa a'ij ti tihua'utá'ixaa.

⁵¹ Tí'ij jí á'uraa huá'a jamuan í ruvaújsimua'a. Mat'íj mi me'uun a'ucáane u Nazarét. Ajta a'áin, a'áin pu huá'antzaahua í ruvaújsimua'a. Ajta a'áin náanajra'an, a'áin pu nain teú'avaataca'a í ru tzajta'a.

⁵² Ajta a'áin í Jesús, a'áin pu huavé'ese, ajta jaítze'e ari tiú'umua'areereca'a. Dios pu rí'i tiraatá'a, majta í teite.

3

Tí'ij nu'u u tihua'a'ixaate'eca'a a'áina í Juan a'ájna já'ahua'a a'u ti caí é'e tí'itíj
(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Ayeé pu nu'u tiuju'uríj tí'ij teuumé'eca a'achú cumu tamuáamuata'a japuan anxíj nine'ira'a ti tí'ajitaca'a a'ájna í César, í mej majta miyen ratamuá'amua tíjín Tiberio. A'ájna'imua, tí'ij auj tí'it'éveeca'a tajtuhuan jime'e a'ájna í Póncio Pilato a'ujna Judea, ajtahua'a seíj pu tí'it'éveeca'a tajtuhuan jime'e a'ujna Galilea. Ayeé pu ántehuaaca'a tíjín Heródes. Ajta juutzeá'ra'an a'ájna í Heródes, a'áin pu tí'it'éveeca'a tajtuhuan jime'e a'ujna Iturea, ajta a'ujna Traconite. Ayeé pu ántehuaaca'a a'ájna tíjín Felipe. Ajta a'áin í Lisánias, a'áin pu tajtuhuan jime'e tí'it'éveeca'a a'ujna Abilene.

² A'ájna'imua, mat'íj mauj ve'ecán jín titetaté'acaa u teuyjta'a a'ájna í Anás, ajta a'ájna í Caifás, a'úu pu á'ucatií a'ájna í Juan, já'ahua'a a'u ti caí jé'e tí'itíj. A'ájna í Juan, a'áin pu rayauj a'ájna í Zacarías. A'uu pu a'ucaíca tí'ij Dios raatajé.

³ Nainjapua pu yé'ivejca'a tíj na'a a'uun ti huatacá'a í játe'ana jetze, í Jordán. Ayeé pu tihua'a'ixaate'eca'a ti nu'u ayén tiú'ujxe'eve'e mej nu'u seicié tiú'umua'ati ti ij nu'u Dios tihua'utá'uuní'í í mej jín auteájturaa í jemin. Aj pu í Juan huá'umuai'íhuaca'a.

⁴ Ayeé pu che'atá na'a rijcaa a'íj ti te'uyú'uxaca'a í yu'uxari jetze a'ájna í Isaías, í ti ajmí'í tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'lecan. Ayen tíjín:

Ja'ati pu u e'ejíjhua a'ujna já'ahua'a a'u ti caí é'e tí'itíj.

Ayeé pu tejé'exa a'ájna í ja'ati tíjín:

“Naa xu rí'í huaújcaten mú'een sej si rí'í tira'ancuré'evi'itin í tavástara'a, sej si cai raatamuári'ériste'en se'ájna ti yen huatasej're'esin tí'ij amua'írájtuuani.

⁵ Miché'e miyen rí'í huaújcaten matíj a'áime í mej juyeta.

Miché'e te'evé'ejiste'axi'ín a'u ti e'etécúcu'unijmee.

Miché'e majta raaté'uunaxi'ín nain í jirí ti tí'itacaíjmee.

Ajta í juye ti tiújtutájme, miché'e raatajé'iyite'axi'ín.

Ajta a'u ti caí a'upá'atza, miché'e ra'uré'epa'atzare'en.

⁶ Ajta, tí'ij uvé'enen í tavástara'a, naími'í í teite í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua, a'áin mú' rasejran í tí jín Dios hua'írátuaasin.”

Aii pu'u.

⁷ Ajta a'ájna í Juan, ayéé pu tihua'utá'ixaa a'áimej í teite í mej a'uré'enineica'a. Ayen tíjín:

—Mí sej siyen seijre'e. Cu xiee sej a'uruáachejye'l matíj í cu'ucu'use ti ij caí huá'utaiixi'í í taij. ¿Ni tzaa seri tí'títese'e sicu, ti ij caí Dios amua'uxíjte'en? ¿A'ataani ca'aníjra'a amuaatá'a sej si siyen huárini?

⁸ Na'ari caí, ti pua'a mú'een rujímua'a yé seve'eré'enen tzaahuati'ira'a jime'e, ayéé xu huárini a'íj ti ye'í tiraavíjte'e se'ájna jime'e sej seri seicié tiu'umuá'aj. Caxu siyen tí'imua'atze mi ru tzajta'a yee ayéé pu tí'ayajna ti naa tejámuatévaire'en í Dios jemi a'iné mú'een xu í'í huácaxa'astemua'ame'en a'ájna í Abraham teecan.

Ayeé nu hui tejá'amua'ixaate'e a'iné ayéé pu tí'ayajna ti Dios ayén tiraayí'iti ti ayén ráaruuren í tetej ti ij seicié huaújruren tíj ti ayén seíre'e á'ara'ani matíj teite, matíj a'áime í mej Abraham teecan jetze huanéj. Capu tí'itíj a'íj tejamuatévaire í Dios jemi sej í'í huácaxa'astemua'ame'en a'ájna í Abraham teecan.

⁹ Pu'uri hui vejli'í a'ájna xicá'ra'an jetze ja'anáj ti pua'a Dios amua'axijte'en ca'anín jime'e. Ayeé pu á'amuaruuren cumu ja'ati ti ciyej á'íjveichixi'ísin tepuaij jime'e. Naíjmi'í í ciyej ti caí tí'itaaca, a'áin pu tiu'uré'evejíchi, ajta tí'itairan. Ayeé pu che'atá na'a amua'axijte'en.

¹⁰ Mat'íj me'ín teite miyen tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'iné tena'aquí rini?

¹¹ Tí'ij jí ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a ja'ati hua'apuaca tísiicu'u, ché'e seíj raatapíjte'en a'ájna ti caí tísiicu'u. Ayen cha'a tana'a, ti pua'a ja'ati tí'íjcha'íica í tí'í'icua'iri'í, cha'a a'áin raatá'an í tí caí tí'itíj tícha'íi.

¹² Majta mú'e'iré'ene seica í mej huá'ajijve'eca'a í mej tí'itíci ti ij a'áin huá'umuai'íhua. Ayeé mú' tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—Maestro, ¿a'iné táarini iteen?

¹³ Tí'ij jí ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'íj xu ancuré'an a'achú ti caj tiraaxí'epi'íintare. Caxu hui jaítze'e huá'ajijve'e.

14 Majta me'ín í xantaaru'u, ayée mú majta tiraata'íhua'uri'i tijn:

—Caríj iteen, ¿a'íné táarini?

Ti'ij jí ayén tiu'utaniú tijn:

—Caxu huá'anahua'ira í hua'atúmin. Caxu hua'itzi jín tihua'axajtzi'ira í teite. Seajta, se'ájna jín rí'í títé'ujmuajte a'achú mej caj tejá'amuanajchite'en. —Ayee tihua'utá'ixaa a'ájna í Juan.

15 Majta me'ín í teite, ayée mú tí'imua'ajca í ru tzajta'a yee tij caí a'í píríci í Cirístu'u a'ájna í Juan, í mej rachú'eve'eca'a.

16 Ti'ij jí Juan ayén tihua'utá'ixaa na'jmí'ica tijn:

—Aru inee, jaj nu jín á'amuaui'íhua. Mí ajta, se'j pu a'úu mé e'evé'eme ti jaitze'eraay'íti necaí inee. A'íné nee nu ciliéne'e jín tí'ítéjvee, ineetzi, capu ayén tiraavjíte'e nej ra'ajta'í'ipi'in í ca'acaira'an. Mí ajtá'í amín, xiéjniu'ucari pu huata'íti tu huateáturan mú'ejmí jemi. A'í pu píríci Dios tí raxéjniu'uca. Ajta a'ájna tí mé e'evé'eme, a'í pu píríci tí rí'í á'amuaruuren mí a'amua tzajta'a.

17 'Ayee pu té'eme a'ájna tí a'ín yé uvé'enen, cu xiee tí cu ja'ati ru'ítéchueeca í tí jín jetzen ra'anáaca'atze í játze'ara'an í triigu. Ajta a'ín ru'irátu'isin í xai'ri á pua'acié. Ajta a'ájna í imue'eri, rájseire'lesin u chí'ita. Ajta í xai'ri, á pua'acié pu yé'etairan í taij jetze tí caí ja'anáj é'emi'ica. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Juan.

18 A'ájna jime'e í niuucari, ajta seica jime'e, a'íj pu jime'en tihua'ú'itai'iri'í mej mí ráamua'aree a'íj tí 'een í Dios jemi.

19 Ti'ij jí Juan ra'ajté'axi a'ájna í Heródes, a'ájna jime'e tí yá'uví'itin a'ájna í Herodías, tí amuacai víche'eca'a a'ájna jemi í juutzeájra'an í Heródes. Ajta pu a'ájna jín ra'ajté'axi a'íj tí tí'ítj huáruu.

20 Ti'ij jí Heródes a'íj pua'a huaríj tí'ítj jime'e tí caí x'í'epi'in 'een, a'í pu ra'iteána a'ájna í Juan.

Tí'ij nu'u Jesús huámuai'ivijhuaca'a

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

21 Tí'ij a'ín Juan huá'amua'íhuaca'a í teite, a'í pu ajta a'íj huámuai'íhuaca'a a'ájna í Jesús. Tí'ij Jesús téniusime'e í Dios jemi, tí'ij í antaújcuunareca'a u ta japua tí a'uteájmuua.

22 Ajta a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ave'ecáme'ecaa. Ayee pu seijre'eca'a tíj cucuí'í. Aj pu í japuan 'ujyéjxi án mu'úutze'en. Ajta á'iyen niuucari huánamuajri'í tí uj e'icánamuajre'e júte'e. Ayen tijn:

—Niyauj pej hui píríci í nej jeíhua muá'ixe'eve'e. Jé'ecan pej rí'í naatá'a í ne tzajta'a. Ayee pu teje'íjcanamuajre.

I huáacixa'astemua'ame'en teeca í Jesús

(Mt. 1:1-17)

23 Ajta a'ín í Jesús, ayée pu rájcha'íca'a a'achú cumu seité japanu tamuáamuata'a nine'ira'a tí'ij a'utéjche tí tihua'utá'ixaa'te'en í teite. Ajta a'ín, a'í pu nu'u jetze airaújneijte í José. Ajta a'ín José, a'í pu jetze airaújneijte í Elí.

24 Ajta a'ín í Elí, a'í pu jetze airaújneijte í Matat. Ajta a'ín í Matat, a'í pu jetze airaújneijte í Leví, ajta a'ín Leví a'í pu jetze airaújneijte í Melqui. Ajta a'ín Melqui, a'í pu jetze airaújneijte í Jana. Ajta a'ájna í Jana, a'í pu jetze airaújneijte í José.

25 Ajta a'ájna í José, a'í pu jetze airaújneijte í Matatías. Ajta a'ín í Matatías, a'í pu jetze airaújneijte í Amós. Ajta a'ájna í Amós, a'í pu jetze airaújneijte í Nahum. Ajta a'ájna í Nahum, a'í pu jetze airaújneijte í Esli. Ajta a'ájna í Esli, a'í pu jetze airaújneijte í Nagai.

26 Ajta a'ín Nagai, a'í pu jetze airaújneijte í Maat. Ajta a'ájna Maat, a'í pu jetze airaújneijte í Matatías. Ajta a'ín í Matatías, a'í pu jetze airaújneijte í Semei. Ajta a'ín í Semei, a'í pu jetze airaújneijte í José. Ajta a'ín í José, a'í pu jetze airaújneijte í Judá.

27 Ajta a'ín Judá, a'í pu jetze airaújneijte í Jonán. Ajta a'ín í Jonán, a'í pu jetze airaújneijte í Resa. Ajta a'ín í Resa, a'í pu jetze airaújneijte í Zorobabel. Ajta a'ín í Zorobabel, a'í pu jetze airaújneijte í Salatiel. Ajta a'ín í Salatiel, a'í pu jetze airaújneijte í Neri.

28 Ajta a'ín í Neri, a'í pu jetze airaújneijte í Melqui. Ajta a'ín í Melqui, a'í pu jetze airaújneijte í Adi. Ajta a'ín í Adi, a'í pu jetze airaújneijte í Cosam. Ajta a'ín í Cosam, a'í pu jetze airaújneijte í Elmodam. Ajta a'ín í Elmodam, a'í pu jetze airaújneijte í Er.

29 Ajta a'ín Er, a'í pu jetze airaújneijte í Josué. Ajta a'ín í Josué, a'í pu jetze airaújneijte í Eliezer. Ajta a'ín í Eliezer, a'í pu jetze airaújneijte í Jorim. Ajta a'ín í Jorim, a'í pu jetze airaújneijte í Matat. Ajta a'ín Matat, a'í pu jetze airaújneijte í Leví.

30 Ajta a'ín Leví, a'í pu jetze airaújneijte í Simeón. Ajta a'ín Simeón, a'í pu jetze airaújneijte í Judá. Ajta a'ín í Judá, a'í pu jetze airaújneijte í José. Ajta a'ín í José, a'í pu jetze airaújneijte í Jonán. Ajta a'ín í Jonán, a'í pu jetze airaújneijte í Eliaquim.

³¹ Ajta a'ñin í Eliaquim, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Melea. Ajta a'ñin í Melea, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Mainán. Ajta Mainán, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Matata. Ajta a'ñin í Matata, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Natán. Ajta a'ñin í Natán, a'ñi pu jetze airaúnejjte í David.

³² Ajta a'ñin í David, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Isaí. Ajta a'ñin í Isaí, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Obed. Ajta a'ñin í Obed, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Booz. Ajta a'ñin í Booz, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Salmón. Ajta a'ñin í Salmón, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Naasón.

³³ Ajta a'ñin í Naasón, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Aminadab. Ajta a'ñin í Aminadab, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Aram. Ajta a'ñin í Aram, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Esrom. Ajta a'ñin í Esrom, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Fares. Ajta a'ñin í Fares, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Judá.

³⁴ Ajta a'ñin í Judá, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Jacobo. Ajta a'ñin í Jacobo, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Isaac. Ajta a'ñin í Isaac, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Abraham. Ajta a'ñin í Abraham, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Taré. Ajta a'ñin í Taré, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Nacor.

³⁵ Ajta a'ñin í Nacor, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Serug. Ajta a'ñin í Serug, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Ragau. Ajta a'ñin í Ragau, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Peleg. Ajta a'ñin í Peleg, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Heber. Ajta a'ñin í Heber, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Sala.

³⁶ Ajta a'ñin í Sala, a'ñi pu jetze airaúnejjte Cainán. Ajta a'ñin í Cainán, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Arfaxad. Ajta a'ñin í Arfaxad, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Sem. Ajta a'ñin í í Sem, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Noé. Ajta a'ñin í Noé, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Lamec.

³⁷ Ajta a'ñin í í Lamec, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Matusalén. Ajta a'ñin í Matusalén, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Enóc. Ajta a'ñin í Enóc, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Jared. Ajta a'ñin í Jared, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Mahalaleel. Ajta a'ñin í Mahalaleel, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Cainán.

³⁸ Ajta a'ñin í Cainán, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Enós. Ajta a'ñin í Enós, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Set. Ajta a'ñin í Set, a'ñi pu jetze airaúnejjte í Adán. Ajta a'ñin í Adán, Dios pu jetzen airáane.

4

T'i'ij nu'u tiyaaru'u tiu'utatése ti nu'u raatémua'itin í Jesús

(Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)

¹ T'i'ij Jesús jemi huateájturaa í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. T'i'ij ji a'uun u e'erájraa u Jordán. T'i'ij jí xiéjniu'ucare'ara'an pu ya'uví'iti a'u ti caí é'e ti'it'ij.

² A'uu pu é'tee a'achú cumu hua'apuate xicaj. Ajta a'ñin tiyaaru'u, a'ñi pu i tiú'ujtesi'ire'eca'a ti raamuá'itin t'i'ij aut'é'itzen í Dios jemi. Ajta a'ñin Jesús, capu tí'icua'acáa jetze seijre'e. A'yeen nu hui rini a'íné a'íj nu jín antínmu'a'aree, nej niyen raatapuaíjve'en í ja'ati nej á'apuajjve'e.

³ T'i'ij jí ayén tiraata'ixaa í tiyaaru'u tijín:

—Tí pua'a hui yaujra'an pej pú'eene'en í Dios, patá'aj raata'aíjte'en mi tetej ti pan huateújtaahua.

⁴ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—A'yeen pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín: “Í teáata'a, capu pan na'a jín ruuri a'ame.”

⁵ T'i'ij jí tiyaaru'u pu ya'uví'iti í jírí japua. T'i'ij i tiraatasejra nainjapua tíj na'a ve'et'í yen huatacá'a í chaanaca japua, mat'ij mena'a pua'amecié yen huachéjme i chaanaca japua.

⁶⁻⁷ Aj pu i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a piyen huárini pej títunuta ineetzi jemi, pajta naateánajche, nain nu muaata-puaíjve'esin pej mú'ee tíhua'uta'aíjte'en, ti ij timuáaci'iti naijmi'i tíj na'a ti naa seijre'e ti huá'a jetze seijre'e. A'yeen nu hui rini a'íné a'íj nu jín antínmu'a'aree, nej niyen raatapuaíjve'en í ja'ati nej á'apuajjve'e.

⁸ Aj pu i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—A'yeen pu té'eyu'usi'i tijín yee: “Setá'aj siyen sena'a rateánajche í tavástara'a í Dios. A'íj xu'u huatévair'e'en.”

⁹⁻¹⁰ T'i'ij jí ajtahua'a a'ñin í tiyaaru'u ya'uví'iti já'ahua'a yee, a'ájna Jerusalén. An pu ra'antiví'iti japuan u tēju'jta'a, japuan í ti jaitze'e antípiti. A'yeen pu tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a hui pe yaujra'an pepú'eene'en í Dios, ancájvetzi múuci, a'íné ayéen pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tijín:

Dios pu á huaja'uta'iti í mej jemin tí'ivaire'e mej mi muáacha'in.

¹¹ Memua'ancuré'evi'ira mú'etzi pej pi caí á e'ejvá'itzi'in.

Aj mú mi muatétatza ti ij caí ti'it'ij a'ij muáaruure.

¹² T'i'ij jí Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—A'yeen pu té'eyu'usi'i tijín: “Capej tí'it'ij jín a'ij tí'ira'íhua'ura í á'a Dios aísí ti pua'a ayén huárini a'ij pej tí'ijxe'eve'e mú'ee.” —A'yeen pu tiraata'ixaa a'ájna í Jesús.

¹³ T'i'ij nain antipua'ari í tiyaaru'u, ti tí'ihuaujtesi'ijre, aj pu i á'uraa. Capu cha'a a'uré'enineica'a jemin ajta caí teja'ure'enén ja'anáj ti pua'a raax'epi'intare ti ajtahua'a huataújtese'en.

Tí'ij nu'u Jesús a'utéjche ti tiu'umuári'en a'ujna u Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Tí'ij jí Jesús á'uraa a'ujna Galilea. Ajta í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios jemin pu huateájturaa. Ajta nainjapua ti a'uun huatacá'a, jeíhua mú teite ráamua'areeri'í a'ij ti huarfj.

¹⁵ A'í pu tihua'umuá'ate a'ujna hua'atéyujta'a. Majta me'ín í teite, a'í mú rí'í tiraatá'a me'íjna.

Tí'ij nu'u Jesús a'uun a'utéveeca'a u Nazarét

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Tí'ij jí a'uun a'ará'a u Nazarét, a'u ti a'uvé'ese. Tí'ij teja'uré'ene a'ájna xicájra'an jetze mej pua'a ruse'upi, a'úu pu teyujta'a a'uteájrupi tífj tí'ijrí'irejca'a. Tí'ij jí a'utéechaxi ti ij hua'utánamuajriste'en.

¹⁷ Matí'ij mí raatapíj í yu'uxari ti jíri'í ti Isaías teecan ra'uyú'uxaca'a, a'ájna ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Tí'ij jí raatáxíjtaca'a, aj pu rá'uteu a'ij ti té'eyu'usí'í ti ayén ti jíme'en yee:

¹⁸ **Í** xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'úu pu hui huateáturaasin neetzi jemi, a'iné a'í pu na'antíhuau, nej ni tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'í í niuucari jime'e í mej jín huataújtemua'ave'esin.

A'uu pu hui neja'uta'íteca'a nej nu'u tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej námi'í tífj yee nu'uri amua'irátuaasin.

Ajta nej nu'u tihuá'uhuaate'en í mej aracúcu'unijmee mej mi majtáhua'a mé uunéjne'eri, ajta nej nu'u huá'a japua huániuuni a'ímej í mej rajpuaíjzi.

¹⁹ Ajta nej nu'u hua'utá'ixaate'en tífj: "Íjii pu'uri xaa teja'uré'ene a'ájna í nine'ira'a jetze í ti hui tavástara'a rí'í tihua'utá'asin."

Ayee pu tira'ujíjve í yu'uxari jetze.

²⁰ Tí'ij jí ratéejire í yu'uxari, tí'ij í raatapíj í ti tí'ivaire'e u teyujta'a. Ajta a'ujyelíxi. Naími'í matíj mena'a a'úu mej huíiráte'eca'a, a'í mú rasefjára'a.

²¹ Aj pu í a'utéjche ti ayén tihua'utá'ixaate'en tífj:

—Íjii pu hui ayén te'araráste mú'ejmi jemi a'ij ti té'eyu'usí'í a'ájna jetze í sej seri ráanamuajrí'í. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

²² Naíjmi'ica pu hua'ararájcheca'a. A'íj mú jín naa rí'í tira'utasefj a'ájna jime'e ti naa namuajre'e í niuucari ti raatáxíjtaca'a. Ayee mú tiú'uríhua'uraca'a tífj:

—¿Ni caí a'ín pú'een í yaujra'an í José? ¿A'iné hui auj tí'íri'íri?

²³ Tí'ij jí Jesús ayén tihua'utá'ixaa tífj:

—Jee tzíte'e, ayé pu hui tiná'amítiejte'e ineetzi sej siyen tinaatá'ixaate'esin a'ájna í niuucari ti ayén namuajre'e tífj: "Mí pej tí'íhua'ataca, patá'aj tihuá'ahuuatae'en asefj. Patá'aj piyen che'atá pena'a huá'ri ni ayajna pej é'eme'ecan a'ij pej nu'u peri tiú'uruu a'ujna já'ahua'a Capernaúm í tej teri ráamua'areeri'í."

²⁴ Ayee nu hui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, camu ja'anáj ra'ancuré'evi'iti ja'ati ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a a'íme í mej me'uun huachéjme a'ujna ti é'eme'ecan a'ájna í ja'ati.

²⁵ Jee tzíte'e, ayén ti'ayajna, ajmí'í ti auj seijre'eca'a a'ájna í Elías, mu'iití mú hui seijre'eca'a íye Israél a'íme í 'uuca mej ruséjta muá'araa. A'ájná'imua, pu'uri mú a'umé'e a'achú cumu huacáa nine'ira'a japuan já'ita'a mej caí ché'e viiye. Ajta, jeíhua pu huatújri'íhuaca'a nainjapua tífj na'a a'uun ti huatacá'a u Israél.

²⁶ Mí ajta, a'ín Dios capu hui raata'íteca'a a'ájna í Elías ti huá'a jemi á'ume'en a'ímej jemi í 'uuca í mej Israél jetze é'eme'ecan sino ayé pu tiraata'áj ti a'uun á'ume'en a'ájna jemi í 'íta'a ti ruséjta já'araa, a'ájna ti a'uun é'echejca'a u Sarepta, chajta'a ti a'uun seíj chuéjra'a japua e'ejtème'ecantaca'a ti ayén téja'arájtehuua tífj Sidón.

²⁷ Ajta tí'ij auj tí'íteveeca'a a'ájna í Eliseo ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, mu'iití mú hui tí'icucuí'ica'a í teite a'ájna jime'e í ti tineá'jxi huá'ahua'ira'a jetze. Mu'iití mú seijre'eca'a íyen Israél. Mí ajta, capu ja'ati tihuá'uhuaa sino a'í pu'u, a'ájna í Naamán, Siria ti é'eme'ecan. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

²⁸ Jíme'en mu'u ráanamuajrí'í í teite mej teyujta'a huíráatei, matí'ij mí naími'í huataníni'ucacuca'a.

²⁹ Ca'anacan mú á'jhuixi. Matí'ij mí ya'uví'iti ca'anéeri jime'e, mej á pua'acié ru'irájtuaani u chajta'a jetze. An mú ya'uré'eneijte a'u ti e'encátee í jíri'í jetze í ti japuan huachájta'a. An mú ra'ancariéniche'e a'u ti e'encátee.

³⁰ Mí ajta a'ín Jesús, já'ita'a pu huá'a jetze tanéj. Tí'ij jí á'uraa.

Tí'ij nu'u tíyaaru'u pu tevi tzajta'a seijre'eca'a

(Mr. 1:21-28)

³¹ Tí'iquí a'uun a'ucáane u Capernaúm, chajta'a ti a'uun jetze ajtémecan u Galilea. Tí'ij teja'uré'ene a'ájna xicá'ra'a mé jetzen ruse'upi, a'í'í pu tihua'umuá'ate.

³² Jéihua pu huá'a jetze ráavatzí í niuucari a'iné tíj ayén tihua'utá'ixaa, yee pu tihua'utámítiejte'e tíjín:

—Xíee ti cu ve'ecán jín tí'it'éjvee.

³³ Meenti sejí í teáata'a, a'úu pu a'utéveeca'a u teyujta'a. Tiyáaru'u pu tzajta'an seijre'eca'a, ti a'ij puá'a 'een. Ca'anín pu jín raatajé a'ájna í ja'ati a'ájna í Jesús.

³⁴ Ayen tíjín:

—Mú'ee, ¿a'iné tí'títj pej té'umuua'aree itejmi jemi, mú'ee Jesús, mi pej hui Nazarét é'eme'ecan? ¿Ni piyen een jín yé taméj pej pi téjmi antipua'ajte'en? Némuamua'ate inee, ja'ati pej pírici, mi pej Dios jemi rí'í tí'seijre'e.

³⁵ Aj pu í Jesús jéihua ra'ajté'axi í tiyaaru'u tíjín:

—Capej tí'títj xajta. Huirá'raa hui mi tevi jetze.

Ajta a'ín tiyaaru'u, a'í'í pu rá'arie á chuaata'a mejseíracá'a í teite. Tí'ij jí, caí a'ij ráaru í tevi, aj pu í huirá'raa.

³⁶ Naími'í mú rí'í tira'utasejí í teite. Matí'ij mi miyen tiu'uta'ú'ixaa tíjín:

—¿Tí'itáani niuucarijra'a jín tí'ixa? A'í'í pu hui tihua'ajte'e í tiyáaru'use. Xíee ti cu a'ájna jín antiújmua'areere, a'iné rumuári'eri'ire'ara'an pu jín tí'imuari'e mej mi huirá'ciine í tiyáaru'use í teite tzajta'a. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a.

³⁷ Ajta nainjapua ti a'uun huatacá'a, naími'í mú ráamua'areeri'í a'ij ti Jesús tí'títj huáruu.

*Tí'ij nu'u Jesús tiráhuua í mu'üneára'an í Simón
(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)*

³⁸ Tí'ij jí huirá'raa a'ájna í Jesús a'ujna u teyujta'a. Tí'ij jí a'uun a'ará'a í Simón ti é'leche. Ajta a'ín í mu'üneára'an í Simón, a'í'í pu tí'icuí'íca'a. Pístacare'e a'ájna í 'íta'a. Matí'ij mi raatáhuaviiri'í me'ájna í Jesús ti nu'u tiráhuuaate'en.

³⁹ Tí'ij jí Jesús aicá'újtuzti a'ájna jemi. Tí'ij jí ra'ajté'axi í ti jín tí'icuí'í. Aj pu í huatápuá'areca'a í cu'í'ini'íra'a. Jíme'en pu'u huatápuá'areca'a í cu'í'ini'íra'a, aj pu í ájchee a'ájna ti tí'icuí'íca'a. Tí'ij jí a'ín tihua'umí.

*Tí'ij nu'u Jesús tihua'uhuaa jéihua í teite
(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)*

⁴⁰ Tí'ij huaré'ecieenareca'a í xicaj, a'í'ime í teite hua'uré'enejte'axi í Jesús jemi naíjmi'íca í mej tí'icú'icuí'íjme. Capu tí'iseicaj na'a í cu'í'ini'íra'a. A'í'í pu hua'ajtamuari'exi seij ajta seij. Tí'ij jí naíjmi'íca tiú'uhuaa.

⁴¹ Majta me'ín í tiyáaru'use í mej teite tzajta'a seijre'eca'a, naíjmi'í mú huirá'aci. Matí'ij mi miyen ca'anín jín tiraatajé tíjín:

—Mú'ee pe yaujra'an pú'een í Dios.

Mí ajta a'ín í Jesús, a'í'í pu hua'ajté'axi. Capu hua'utá'a mej tiu'utaxá' a'iné méjmu'areereca'a tíjín a'í'í pu a'ín pírici Dios ti án yá'ujra í ipuari japua.

*Tí'ij nu'u Jesús tihua'utá'ixaa a'ujna Galilea
(Mr. 1:35-39)*

⁴² Tí'ij tapuá'arijme'eca, aj pu í huirá'raa u chí'ita í Jesús. A'u'u pu a'ará'a a'u ti caí é'e tí'iti. Majta me'ín í teite, a'í'í mú ráahuasime'e. Matí'ij mi me'uun a'ará'a a'u ti a'ij éene'e. Méjxe've'e'eca'a ti caí á'ura'ani, ti a'uun a'uteáturan a'í'imej jemi.

⁴³ Mí ajta a'ín Jesús, ayéé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayeé pu ajta tiú'ujxe've'e'ej tihua'utá'ixaate'en í seica í teite mej méyee huachéjme ne'ájna jíme'e í niuucari tí rí'í tihua'utá'asin, í ti ajta jíme'en raxá'ja ti a'ín Dios yen huatasejre'esin íyey chaanaca japua ti í yen tiu'uta'ájta tíj na'a ve'etí yen seijre'e. Ayeé nu hui 'een jín mú a'uvé'emej. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

⁴⁴ Ajta a'ín Jesús, aúche'e pu tihua'a'ixaate'e'eca'a u tihua'atéyujta'a jetze tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Judea.

5

*Matí'ij nu'u huatámu'íireca'a í hua'ité
(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)*

¹ Ja'anáj tí ayén tiuju'uríj tí a'ín Jesús a'uun a'utéveeca'a a'u ti jaj e'leve'e'ástime tí ayén téja'arájtehuuaa tíjín: Genesaret. Jéihua mú teite ajteáxiireca'a a'ájna jemi. A'í'í mú ranamuá'jraca'a í niuucari tí jíme'en raxa í Dios.

² Tí'ij jí Jesús hua'apuaca huasejí í baarcu mé e'ecáviviíjme'eca'a í mej hua'ité jetze vivi'í. Majta a'í'ime, mu'uri tí'ija'usica'a í tiú'ujxiejmua'a.

³ Ti'ij jí Jesús atéajraa í seij jetze í baarcu, a'ájna Simón ti rraci. Ti'ij jí ayén tiraatáhuaviiri'í a'ájna í Simón ti a'atzu imuá huatéachaxin á jaata'a. Ti'ij jí a'ujyexíxi. A pu aracali tí-huá'amua'ate í teite.

⁴ Ti'ij raatapua'ájtaca'a ti tihuá'ixaate'e, aj pu i ayén tiraata'ixaa a'ájna í Simón tijín:

—Patá'aj jaítze'e a'imua' huatéachaxin a'u ti jaítze'e auuti'í í jaj. Pajta ra'atéhua'axin mi á'axiejmua'a patá'aj hua'it'é huavívi'í.

⁵ Simón pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Maestro, tu'uri huatáxa'ai tej tí'imuari'e. Catu ti'tíj huatéevi'í. Capu amín a'ij, a'iné mú'ee pe hui piyen tinaata'ixaa, ayée nu rini.

⁶ Mat'íj mi ra'atéhua'axi í ruxiejmua'a. Ayee mú jín huaríj, jeíhua mú huápi'í hua'itátii. Tín pu huatésijtza'anixi í huá'axiejmua'a í hua'it'é jime'e.

⁷ Mat'íj mi hua'utajé í ru'amiiugstemua'a í mej aráatei í seij jetze í baarcu, mej mi mú a'uré'enen matá'aj hua'utévaire'en. Mat'íj mi a'uré'ene. Mat'íj mi hua'avé'ejiste'axi í hua'it'é í baarcu jetze. Tín mú ateuritixi a'ájna jime'e mej avé'ejisteca'a.

⁸ Ajta a'áin Simón, jíme'en pu'u raasej, aj pu i tíunutaca'a í Jesús jemi. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Á'ura'a ineezi jemi, nevástara'a, a'iné jeíhua nu auteájturaa mú'eetzi jemi.

⁹ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'iné jeíhua pu naa r'íi tira'utasej a'ájna jime'e mej huápi'í jeíhua hua'uvívi'í í hua'it'é.

¹⁰ Ayee mú che'atá mena'a naa r'íi tira'utasej a'ájna í Jacobo, ajta a'ájna í Juan. A'íi pu hua'atáata a'ájna í Zebedeo. Majta a'áime, a'íi mú jemin tí'imuari'e jamuan í Simón. Ti'ij jí a'áin Jesús, ayén tiraata'ixaa a'ájna í Simón tijín:

—Capej tí'itziine'e. Ijii ti yú auca'it'í a'ame, neetzi jemi pepu'u hui teite tíseire'esin. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹¹ Mat'íj mi hua'itajápuaxi í baarcu a'u ti a'uhuáchi. Mat'íj mi nain teje'etiá'a. Mat'íj mi a'ucíj jamuan í Jesús.

*Ija'ati ti nu'u tineájxi aj jetzen í lepra
(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)*

¹² A'áiná'imua, tí'ij Jesús a'uun a'utéveeca'a a'ájna já'ahua'a chajta'a, seij pu e'iré'ene jemin. Temua'a pu jeíhua tí'icá'atza a'ájna jime'e ti tineájxi í huá'ire'ara'an jetze. Tí'ij raasej, aj pu i tíunutaca'a jemin í Jesús. Aa pu chuáata'imua'é'etia runéerime jime'e. Ayee pu tí'ijree tijín:

—Nevástara'a, ti pua'a hui mua'aráanajche pej tináahuaate'en.

¹³ Ti'ij jí Jesús huatamuájca'ataca'a. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—A ni'íjtá ne'u, na'aráanajche nej timuáahuaate'en. Pepu'uri hui huarúj.

Jíme'en pu'u ayén tiraata'ixaa, aj pu i xaa huarúj icu.

¹⁴ Ti'ij jí Jesús ayén tiraata'alj tijín:

—Capej ja'ati ixaate'e sino a'uun pej á'ume'en jemin í ti tí'ivaire'e u teyujta'a. Patá'aj ja'utá'asejrrata jemin a'ájna. Pajta piyen tiu'utámua'i'vejta a'ij ti tiu'uta'ájtaca'a a'ájna í jime'e teecan mej mi ráamua'aree tijín pepu'uri huarúj. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹⁵ Majta me'ín í teite, nainjapua mú ráamua'areeri'í a'ij ti Jesús huaríj. Tij na'a tí'itápuaapua'are, jaítze'e mú ranamuájraca'a. A'íj mú jín, jeíhua mú ajteáxireca'a í teite í Jesús jemi ti a'áin tihuá'uhuaate'en a'ájna jime'e í mej tí'icucuí'í.

¹⁶ Ajta a'áin Jesús, ja'anáj ti na'a pu a'uun e'etánineica'a a'u ti caí'é'e tí'itjca'a tí'ij rusej huatéjniuuni.

*Ija'ati ti nu'u nainjapua ciyáaxara'a
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)*

¹⁷ Ayee pu tiuju'uríj a'áiná'imua. Mu'iití mú á e'iré'ene í teite tíj na'a a'uun mej a'uchéjme a'ujna u Galilea, ajta a'ujna u Judea, ajta a'ujna u Jerusalén. A'íi mú a'áin pú'een í fariseos, majta a'áime í mej tí'imua'ata a'ij ti té'eyu'usi'í jetzen í yu'uxari jetze í Moisés teecan tí ra'yuy'uxaca'a. A'íi mú huiiráte'eca'a í Jesús jamuan. Ajta í muári'eri'ire'ara'an í tavástara'a, a'íi pu jemin huatéájturaa tí'ij tihuá'uhuaate'en í teite.

¹⁸ Majta seica a'uun e'iré'ene. Tevij mú huáchuisime'e, itari japua mera'ujtéca. Nainjapua pu ciyáaxara'aca'a í ru jetze a'ájna í ja'ati. A'íi mú huataújtese mej ru'uteájtuaani u chí'ita mej mi yenu'uhuaré'eten í Jesús jemi.

¹⁹ Mí ajta caí capu huatári'iristareca'a a'iné jeíhua mú teite aitéujseire'eca'a tá'apueerta.

Mat'íj mi anticíj japuan í chí'ij. Mat'íj mi ra'anáacu. A'íi mú jín ayén huaríj, mat'íj ru'ucájtuaa japuan meru'ujtéca í itari. A'uu mú ru'ucájtuaa huá'a tzajta'a í teite a'u ti Jesús a'utéjvee.

²⁰ Tí'ij Jesús hua'usej a'íimej, aj pu i xaa ráamua'areeri'í tijín meté'atzaahuate'e, tzíte'e. Tí'ij jí ayén tiraata'ixaa a'ájna ti ciyáaxara'a tijín:

—Ne'amiiigu, nu'uri timuaatá'uuni'iri'i í pej hui jín auteájturaa í Dios jemi.

²¹ Majta me'ín í fariseos, majta me'ín í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze, a'íí mú autéjhui mej miyen tí'imua'atze í ru tzajta'a tíjín:

—¿A'ataqui hui pírici amíjna mi ja'ati ti ayén a'ij pua'a tí'ixa í Dios jemi? Seíj pu'u na'a a'íín pú'een tí tihua'utá'uuni'i í teite í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Dios pu a'íín pú'een tí ayén tihua'utá'uuni'i. Ajta amín, capu hui a'íjna jín antiújmua'aree.

²² Ajta a'íín í Jesús, a'íí pu ruseíj rú'umua'areereca'a a'ij mej tí'imua'ajca. Aj pu í ayén tihua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—¿A'iné hui 'een jín siyen tí'imua'atze í ru tzajta'a?

²³ ¿Tí'itáani jaítze'e muári'eri? ¿Ni jaítze'e muári'eri nej niyen tiraata'ixaate'en ne'íjna tí ciyáaxara'a yee: “Nu'uri timuaatá'uuni'iri'i í pej jín auteájturaa í Dios jemi”, na'ari yee: “Ájchesi, mé pej tamé'en”? Jee xaa ne'u, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jime'e tí jaítze'e muári'eri nej niyen tiraata'ixaate'en yee: “Ájchesi, mé pej tamé'en.”

²⁴ 'Aru sej sí ráamua'aree í nej hui xaa ne'íjna jín antínmua'aree íiyen chaanaca japua nej ní tihua'utá'uuni'i í mej jín auteájturaa í Dios jemi, ayée nu huárini inee í nej neajta huá'a jetze airáne í teite.

Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'íjna tí ciyáaxara'a tíjín:

—Ne'amiiigu, ayée nu tí'imua'ixaate'e tíjín, ajchesi hui, pajta ra'anchuén mí á'utaatzí. Aricu á'uraa u á'ache.

²⁵ Jíme'en pu'u ayén tiraata'ixaa, aj pu í a'íín tí ciyáaxara'a, ájchee, yá'uchui í rú'utaatzí. Tí'ij jí r'íí tiraatajé í tavástara'a. Tí'ij í á'uraa í ruche.

²⁶ Naími'i mú naa r'íí tira'utaseíj. Jé'ecan mú r'íí tiraatá'a í Dios jemi. Majta caí cha'a a'ij tirájteuve'e. Ayee mu'u tíjín:

—Íjii tu xaa tí'itíj huaseíj tí huápi'i ruxe'eve'e.

Tí'ij nu'u Jesús raatajé í Leví

(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ A'atzu a'ateevi'i, aj pu í Jesús áa a'uré'ene. Seíj pu ja'ati huaseíj tí tí'itejí'ivi. Ayee pu ántehuaa tíjín Leví. A'u'u pu e'írájca u chí'íta a'u mej títejí'ejí'ivi. Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Jesús tíjín:

—Patá'aj hui nee jamuan á'uche'ecane'en.

²⁸ Tí'ij jí a'íín Leví ájchee. Naími'i pu teje'etiá'a. Tí'íquí jamuan á'uraa.

²⁹ Tí'íquí a'íín Leví tíu'uyé'este í ruche a'íjna jime'e tí ari Jesús jamuan á'uche'ecan. Majta me'ín í mej tí'itejí'ivi, majta seica, a'íí mú huá'a jamuan tí'icua'acaa.

³⁰ Majta a'íime í fariseos, majta a'íime í mej tí'imua'ataca í yu'uxari jetze tí Moisés ra'uyú'uxaca'a, a'íí mú autéjhui mej tihua'uxájtzi'í a'íimej jemi í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e. Ayee mú tihua'utá'ixaa tíjín:

—¿A'iné 'een jín siyen huá'a jamuan tí'icua'aca, seajta hui ye'eca jamuan í mej tí'itejí'ivi, seajta huá'a jamuan í mej a'ij pua'a rijcaa?

³¹ Ajta a'íín Jesús, ayée pu tíu'utaniú tíjín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Ayee pu hui 'een jíme'en í teite í mej á'uci'ica'an jemin í tí ya'anaca. Capu ruxe'eve'e mej á'uci'ica'an jemin í mej r'í'en sino a'íime mu'u hui í mej tí'icucuí'i.

³² Mí neajta inee, canu hui ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ní ne'ímej huatájeeve a'íimej í tí ayén tihua'amitiejte'e yee x'í'epi'ín mú rici sino a'íimej nu'u í mej rú'umua'aree í ru tzajta'a í mej caí x'í'epi'ín rici.

I mej nu'u rú'itzi'ivi

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Mat'íj mí miyen tiraata'íhua'uri'i í Jesús tíjín:

—A'íime í mej hui Juan jamuan á'ujuhua'an, jehua mú rú'itzi'ivi, majta huatéjniuuve í Dios jemi. Ayee mú che'atá mena'a rici a'íime í fariseos. Mí majta, a'íime hui í mej á jamuan á'ujuhua'an, metjí'icua'aca, majta ye'eca, micu.

³⁴ Ajta a'íín Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tí pua'a ja'ati huaténe'iche, a'íí pu ajta ru'amiiigustemua'a huatá'inen mej mí tíu'uyesten. Aj pu í tihua'amicuan. ¿Ni qui miyen tíu'uritzí'ive'e tí'ij auj huá'a jamuan a'utéveeca? Camu xaa ne'u.

³⁵ 'Mí ajta, áuche'e pu hui teja'uré'enejsin a'ájna xicájr'a tí jetzen ra'ajján a'ájna tí huaténe'iche. Aj mú xaa amiiigustemua'ame'en ru'itzi'ive'en a'íne capu ché'e mé'e já'ahua'a í hua'amiiigu. A'íne náuche'e nu yé huatéjvee, camu hui ru'itzi'ive'en í ne'amiiigustemua'a.

³⁶ Seíj pu tihua'utá'ixaa í niucari tíjín:

—Tí pua'a ja'ati rá'acu'üne'epua í cáxuri tí mí'ime'ecan, capu a'íjna jín rá'acu'üne'epua cáxuri jime'e tí caí xi ja'anáj já'usini'i. Tí pua'a ayén a'íjna jín rá'acu'üne'epua, a'íí pu

huatétzu'uta a'ájna í cǎixuri ti jéjcuá t'íj huatéja'usini'ihua. Tí'ij jí ra'atésijtz'a'anaxi'isin í ti mí'ime'ecan. Aj pu i, í ti anásijtz'a'ani, jaitze'e pu hui ve'et'í a'ame.

³⁷ 'Ajta camu miyen rijcaa mej ru'ucájtu'ani navij limeetajra'a tzajta'a ti cára'ajchira'a viinu ti'it'ij mej mauchén ráataahuaca'a. Tí pua'a miyen ráaruuren, a'ájna í viinu ti jéjcuá, a'áj pu jetze huiitaxíjsin í eeca, ajta autasiújtza'ani í navij ti cára'ajchira'a. Aj pu í a'uvaíjtzi í navij, ajta hui í viinu.

³⁸ A'áj pu hui jín ayén tiú'ujxe'leve'e ti iru'ucájtu'ani navij tzajta'a ti jéjcuá a'ájna í viinu ti ajta jéjcuá, ícu.

³⁹ 'Ajta, mat'íj ra'anti'í í viinu ti mí'ime'ecan, capu ja'ati ayén raxí'leve'e ti ra'antiyé'en í ti jéjcuá a'íné ayée pu tirá'amitiejte'e ti jíme'en yee jaitze'e pu hui ajme'ira'a í ti mí'ime'ecan caí í ti jéjcuá. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

6

Mej nu'u muaiyu huaré'acupi

(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Ayee pu ajta tiuju'ur'íj a'ájna í xicájra'a mej jetzen ruse'upi. Aa pu aumé'ecaa já'íta'a u ví'ira'ata'a í Jesús. Majta me'ín í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, a'ái mú autéjhuii mej rú'íjtzaanaxi'ín ti'it'ij atzi ti triigu jetze huijneájxi. Mat'íj mí raatémuat'í'sixi í rumuájca'a jetze. Majta autéjhuii mej ráacua'ani.

² Majta a'íime í fariseos, seica mú á vejli'í a'uté'uuca'a. Mat'íj mí miyen tiraata'íhua'uri'í a'ájna í Jesús. Miyen tijín:

—¿A'íné hui 'een jín piyen tí'imuarí'e ti'it'ij ti nu'u caí rí'irí ti ayén ti'it'ij ú'uruuren a'ájna xicájra'a mej jetzen pua'a ruse'upi?

³ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿Ni secái mú'een ja'anáj ra'ujíjve í yu'uxari jetze a'ij ti huar'íj a'ájna í David teecan t'íj huata'í'icuataca'a, majta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e?

⁴ A'uu pu hui a'uteájrupi u teyujta'a, í ti jee chí'ira'an pú'een í Dios. Ajta á'iyen, a'ái pu ru'irájí'ipi í pan mej Dios huatámuai'ivejte. Tí'ij jí ráacua. Ajta a'ímej tiu'umí í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. A'ájna í pan, a'ái mu'u racua'aca a'íime í mej tí'ivaire'e a'ujna teyujta'a. Capu hui tí'it'ij a'ij huar'íj a'ájna jemi í David teecan.

⁵ Ajta ayén tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e inee, i nej neajta huá'a jetze airáane í teite, ayée nu hui 'een jín antínmu'a'aree neajta ne'ájna xicájra'an mej jetzen ruse'upi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa í Jesús.

Ija'ati ti nu'u ciyáaxara'a í rumuájca'a jetze

(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Ajtahua'a, seíj jetze í xicáara'an mej jetzen ruse'upi, a'úu pu a'uteájrupi u teyujta'a. A'uu pu tihua'ámu'a'atejca'a. Ajta seíj a'úu pu unú'ujveeca'a ti ciyáaxara'a í rumuájca'a jetze, ruri'irínta'an pújme'en.

⁷ Majta me'ín í fariseos, majta me'ín í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze ti ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan, a'ái mú rajeeveca'a ti'it'ij mej jíme'en jetzen te'ujpuá'ajte'en. Ayee mú tí'imua'ajca yee aisi ti pua'a caí seíj tiú'uhuaate'en, a'ájna xicájra'a tej jetzen tase'upi.

⁸ Mí ajta Jesús, a'ái pu rú'umua'areereca'a a'ij mej tí'imua'ajca. Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna ti rumuájca'a jetze ciyáaxara'a tijín:

—Ájchesi. Mé huatéchaxi mé já'íta'a.

Aj pu í ájchee. Aa pu a'utéechaxi.

⁹ Tí'ij jí Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu tejámuata'íhua'ura tí'it'ij ti í'iri'iri a'ájna xicájra'a tej jetzen tase'upi. ¿Ni qui í'iri'iri ti ja'ati ayén ráaruuren í ti í'ixi'epi'ín na'ari í ti a'ij pua'a 'een? ¿Ni qui ajta í'iri'iri ti seíj huiirájtuuaa ti ij a'ín caí huámi'íni na'ari hui ti raajé'íca?

¹⁰ Tí'ij jí Jesús hua'useírajraa a'ímej í mej áa e'envéjme'ecaa. Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna ti ciyáaxara'a í rumuájca'a jetze tijín:

—Huatátzeaaara hui mua'a muájca'a.

Aj pu í raatátzeaaraca'a. Jíme'en pu'u ayén huar'íj, aj pu í huar'új.

¹¹ Majta me'ín í fariseos, jé'ecan mú huataníniu'ucacuca'a me'ájna jime'e mej caí a'ij tirájteu a'ij mej ye'í jíme'en jetzen te'ujpuá'ajte'en. Mat'íj mí autéjhuii mej tí'it'íurixaate'en yee a'ij mej ye'í ráaruuren me'ájna í Jesús.

T'íj nu'u Jesús hua'antíhuau a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase

(Mt. 10:2; Mk. 3:16-19; Hch. 1:13)

¹² A'ájná'ímua, Jesús pu á'ume jirí tza'jta'a t'í'ij huatéjnuuni í Dios jemi. Huatáxa'íi ti huaténiu.

¹³ T'í'ij tapuá'arijme'eca, a'íi pu hua'utajé a'íme'j í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. T'í'ij jí hua'avé'ejajpuaxi a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua mej ará'ase. Ayee pu hua'utamua'a t'í'jn apóstoles, ti ayén huataújmua'a t'í'jn sej'j ti tiu'uta'a'íjti'íre.

Ayee mú huataújmua'a a'íime í mej tiu'uta'a'íjti'íre.

¹⁴⁻¹⁵ A'íi mú a'íin pú'een í ti hua'avé'ejajpuaxi. Amuacaícan, a'íj pu huatajé a'íjna í Simón, í mej majta miyen raatamuá'a t'í'jn Pedro. Aj pu ijtá'í a'íjna huatajé í Andrés. Juutzeá'jra'an pu pú'een a'íjna í Simón. Seica pu ajta huatajé. A'íime mú a'íin pú'een a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í Juan, ajta a'íjna í Felipe. A'íj pu ajta huatajé a'íjna í Bartolomé, ajta a'íjna í Mateo, ajta a'íjna í Tomás, ajta a'íjna í Jacobo. A'íi pu yaujra'an pú'een í Alfeo.

Jesús pu ajta a'íjna huatajé í Simón. A'íme'j pu jetze ajtémecan a'íime í mej miyen hua'atamuá'amua t'í'jn í mej raay'íiti mej huané'use'en.

¹⁶ A'íme'j pu ajta huatajé a'íjna í Judás ti yaujra'an pú'een í Jacobo, ajta a'íjna í Judás ti ayén te'entímu'utaca t'í'jn Iscariotes. A'íi pu a'íin pú'een ti tiu'utátui í Jesús. A'íme'j pu'uu avé'ejajpuaxi.

Jesús pu nu'u tihuá'amua'ate jéhua í teite
(Mt. 4:23-25)

¹⁷ T'í'ij jí Jesús acá'jraa í jirí japua, majta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. A'uu pu a'ará'a a'u ti a'upá'atza. A'uu mú jéihua ajteáxiireca'a í teite, í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, majta seica. Jéihua mú majta ajteáxiireca'a í mej a'uchéjme a'úu ti huatacá'a u Judea, majta me'ín í mej a'uun a'uchéjme u Jerusalén. A'íi mú majta ajteáxiireca'a í mej a'uun a'uchéjme a'ujna la coosta, a'ájna já'ahua'a u Tiro, ajta a'ájna já'ahua'a u Sidón.

¹⁸ Ayee mú 'een jín mú e'iré'ene mej mí ráanamua, ti ij a'íin tihuá'uhuaate'en í mej jín ti'icúcu'íijme. Majta me'ín í mej rajpuajtzica'a a'íjna jime'e í tiyáaru'use ti huá'a tza'jta'a sejire'e, Jesús pu ajta tihuá'uhua.

¹⁹ Naíjmi'í matíj mena'a me'uun a'uté'uuca'a, ayée mú tí'itese'eca'a mej ra'ajtamuarí'en a'íjna jime'e ti a'íin jetze e'iraaye'í í muári'eri'íre'ara'an ti jín tihuá'uhuaate'en naíjmi'íca.

Mej nu'u jíme'en huataújtemua'ave'esin
(Mt. 5:1-12)

²⁰ T'í'ij jí hua'antase'írajraa a'íme'j í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. T'í'ij jí Jesús ayén tihua'utá'íxaa t'í'jn:

—Setá'aj hui huataújtemua'ave'en, mú'een mi sej caí a'íj tí'íjviicua'í, a'íné mú'ejmi pu ari tiu'uc'íi ti Dios tejá'amua'áijte'e sej si jamuan tiu'uta'a'íjta t'íj na'a rusén jime'e.

²¹ 'Setá'aj hui huataújtemua'ave'en, mú'een mi sej tiejcu. Dios pu tejámuaatá'asin í sej jín huateú'jvairé'en.

'Setá'aj huataújtemua'ave'en mi sej ruyein se'íjna jime'e ti a'íj pua'a tí'iseijre'e íiyen chaanaca japua. Mú'een xu na'anaa xá'aju'un se'íjna jime'e ti Dios ari amua'ancu'uvajxi.

²² 'Setá'aj hui huataújtemua'ave'en ti pua'a seica teite mejamuájcha'íire'e, na'ari ti pua'a mejamuaatamuá'rite'en, na'ari ti pua'a mej a'íj pua'a á'amuaruuren nusu ti pua'a metejá'amuaaxajtzi'íra me'íjna jime'e sej ná'astijre'e ineetzí, i nej neajta huá'a jetze airáne í teite.

²³ T'í'ij teja'uré'enen a'ájna mej miyen a'íj pua'a á'amuaruuren í teite, setá'aj hui huataújtemua'ave'en a'íné jéihua pu huápi'í tejá'amua'íiti a'íjna jime'e ti a'uun tejé'eme'ecan a'u ti Dios é'eseijre'e. Setá'aj tiu'utéene'en se'íjna jime'e sej rutémua'ave'e, a'íné huá'avaujsimua'aci'í, ayée mú hui che'atá mena'a a'íj pua'a huá'uruu a'íme'j í mej tí'íxaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

²⁴ 'Seajta mú'een, mi sej ch'íjteaani, setá'aj hui huataújxiemiste'en a'íné xu'uri ra'ancuré'a íiyen chaanaca japua í ti r'í'í tejámuaatá'asin.

²⁵ 'Setá'aj huataújxiemiste'en, mú'een mi sej nain tí'íjcha'íi, a'íné capu hui tí'ítíj huateáturaasin mú'ejmi jemi t'íj na'a rusén jime'e.

'Setá'aj huataújxiemiste'en, mú'een mi sej na'ana, cha'a sena'a, a'íné mú'een xu ruyeinix'ín, seajta huataújxiemiste'esin.

²⁶ 'Setá'aj hui huataújxiemiste'en ti pua'a naími'í miyen tejá'amua'íxaa'e yee x'í'epi'ín xu huaríj, a'íné huá'avaujsimua'aci'í, ayée mú che'atá mena'a tihua'utá'íxaa a'íme'j í mej caí tza'ahuati'íra'a jime'e tí'íxaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

"Tej nu'u huá'uxe'eve'en í mej tájcha'íire'e"
(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ 'Mi neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e mi sej ní'inamua: Setá'aj hui huá'uxe'eve'en se'ímej í mej amuá'jcha'íire'e, setá'aj seajta r'íi huá'uruuren se'ímej í mej a'ij pua'a á'amuaruure.

²⁸ 'Setá'aj r'íi tihua'utá'an a'ímej í mej a'ij pua'a tejá'amua. Setá'aj hui seajta í Dios jemi huá'a jíme'en huatéjníuuni a'ímej í mej a'ij pua'a á'amuaruure.

²⁹ 'Tí pua'a ja'ati mu'itéjveeni a'ípée jetze, patá'aj hui pajta u jetze pújme'en raatánijte'en t'íij ajtahua'a mu'itéjveeni a'uun jetze. Tí pua'a ja'ati muá'achuira mi a'achamaara, patá'aj pajta mi asiicu'u raatapíjte'en.

³⁰ 'Patá'aj pajta tihua'utá'an naíjmi'ica a'achú mej hui pua'amé ti'títj muahuavii. Ajta ti pua'a ja'ati ti'títj ántini í ti mú'etzi a'aa, capej hui rahuaviira ca'anéeri jime'e ti muaatátuiire'en.

³¹ 'Patá'aj pajta hui piyen huá'uruuren í seica a'ij pej ti'íjxe'eve'e mej miyen muáaruuren mú'etzi.

³² 'Niche'e seíj tejámuaata'íhua'u. Tí pua'a siyen huá'ixe'eve'e sena'a a'ímej í mej amuá'ixe'eve'e mú'ejmi, ¿a'iné hui tejamuá'amitiejte'e a'íjna jime'e í niuucari? ¿Ni qui ti'títj semuá'ítin í Dios jemi? Caxu xaa ne'u ti'títj huamuá'ítin a'iné a'íime í mej a'ij pua'a rici, a'íi mú majta hui huá'ixe'eve'e a'ímej í seica í mej majta huá'ixe'eve'e.

³³ 'Ajta, ti pua'a siyen r'íi tihua'atá'acare'en sena'a a'ímej í mej r'íi tejamuaatá'aca, ¿ni tzaa ayén tejamuá'amitiejte'e sej se'íjna jín ti'títj huamuá'ítin í Dios jemi? Ayee nu tejá'amua'ixaate'e yee caxu hui a'atzu ti'títj huamuá'ítin a'iné ayée mú che'atá mena'a rici a'íime í mej a'ij pua'a rici.

³⁴ 'Ajta, ti pua'a hui siyen tihua'utáníjite'en ti'títj ti na'a se'íjna jime'e mej mi á'iyen amuaatátuiire'en, ¿ni ayén tejamuá'amitiejte'e sej se'íjna jín ti'títj huamuá'ítin í Dios jemi? Capu ayén té'eme. Caxu hui a'atzu ti'títj huamuá'ítin a'iné a'íime í mej a'ij pua'a rici, a'íi mú hua'utáníjite í seica, majta miyen rachú'eve'en mej mi á'iyen tihua'utátuiire'en nain í mej caj tihua'utáníjite.

³⁵ 'Ayee xu'u huárini. Setá'aj hui huá'axe'eve'e a'ímej í mej amuá'ajcha'íire'e. Setá'aj r'íi tihua'ajcha'íi. Setá'aj seajta ti'títj ti na'a hua'utáníjite'en. Caxu huá'ahuaviira ca'anéeri jime'e mej mi amuaatátuiire'en. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti pua'a siyen huárini, jeíhua pu hui tejá'amua'íiti. Seajta xu yaújmaa'ame'en pú'eeene'e xá'aju'un a'íjna í Dios í ta japua ti é'seijre'e, a'iné a'íi pu r'íi tihua'ajcha'íi a'ímej í mej caí r'íi tihua'atá'aca, ajta a'ímej í mej a'ij pua'a rici.

³⁶ 'Setá'aj siyen huá'ancu'uvajxi'in, a'iné a'ín í ti á'amua'íya'upua, a'íi pu hui ajta huá'ancu'uvajxi'isin.

"Teta'aj nu'u caí huá'axijte'e í seica"

(Mt. 7:1-5)

³⁷ 'Caxu a'ij tihua'ajeeve í seica; ti ij caí Dios a'ij tejá'amuaajeeve mú'ejmi. Caxu seajta huá'axijte'e í seica, ti ij caí Dios ama'uxijte'en mú'ejmi. Setá'aj hui tihua'utá'uuni'í seica. Tí pua'a siyen huárini, Dios pu ajta tejámuaatá'uuni'ira.

³⁸ 'Setá'aj tihua'utapuaíjve'en í seica. Tí pua'a siyen huárini, jeíhua pu ajta mú'ejmi tejámuaatapuaíjve'esin. Ayee pu té'eme tj ja'ati ra'avé'ejiste'en í medida jetze. A'íjna í ja'ati, mi'í pu r'íi ra'ure'uruurén, ajta raatéruureajxi'in t'íij r'íi huaújra'atza. Temua'pu naa tira'avé'ejiste'esin ti ij caí avé'evitzen. Aj pu i, amua'ancára'atzi'ira í á'amuaasiicu'u jetze. Ayee pu á'amuaruuren a'iné a'achú sej hui caj tiu'utapuaíjve'e, ayée pu che'atá na'a Dios pu amuaatapuaíjve'esin mú'ejmi. —Ayee pu tihua'utá'íxaa a'íjna í Jesús.

³⁹ Ajtahua'a seíj niuucari pu jín tihua'u'íitiiri'í. Ayen tijín:

—A'iné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi a'íjna jíme'en í ti arácun. ¿Ni ri'íri ti a'ín ti arácun rá'anvi'ítin í juye jetze seíj ti ajta arácun? Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Capu a'atzu ri'íri, ti a'ín rá'anvi'ítin, a'iné ti pua'a a'ín rá'anvi'ítin, naími'í mú hui atévatzijsin a'u ti e'eté'cun.

⁴⁰ 'Ajta ayée pu hui 'een a'íjna jíme'e í mej nee jamuan a'ujjuhua'an. A'ín í ja'ati ti ayén tiu'ujmua'ate capu ayén che'atá na'a ruxe'eve'e tj a'ín ti t'íijmua'ate, sino t'íij ari ra'antipua'arite'en í ti tiú'ujmua'ate, aj pu hui xaa ayén éene'e a'ame tj a'íjna í ti tiraamuá'ate.

⁴¹ 'Pajta mú'ee, a'iné hui 'een jín piyen raseíj í a'íhuáara a'íjna ti cáj caj te'uteájturaa í Dios jemi. Mí pajta mú'ee, capej aseíj í pej hui jín jeíhua á'atura í Dios jemi.

⁴² Tí pua'a peri jeíhua jín auteájturaa í Dios jemi, ¿a'iné hui t'íiri'íri pej piyen tiraata'ixaate'en pe'íjna í a'íhuáara'a ti cáj caj te'uteájturaa a'ij ti ti'títj jín te'uteájturaa í Dios jemi? Capu a'atzu a'ij t'íiri'íri, a'iné capej hui aseíj mú'ee aseíj a'ij pej ti'títj jín te'uteájturaa í Dios jemi.

'Mú'ee mi pej a'ij pua'a tí'ijri'ire mé jéjre'e, pauj mi'i seicié tiú'umua'ati, pajta nain jín tihua'utá'ixaate'en í teite í pej hui jín auteájturaa í Dios jemi. Aj pu hui xaa ayén tiraavíjte'e í pej piyen tiraata'ixaate'en í seíj a'ij ti tí'itíj jín te'uteájturaa í Dios jemi.

Tej nu'u jáme'en ráamua'ati tí'itíj ti nu'u ciyéjra'a pú'een
(Mt. 7:17-20; 12:34-35)

⁴³ 'Ayeé pu'u ajta 'een, tǎj í ciyej, nain ti tí'ír'í'een, ri'éene'en pu tí'ítaaca. Ajta nain í ciyej ti caí tí'ír'í'een, capu ajta ri'éene'en tí'ítaaca.

⁴⁴ Ajta naíjmi'í í ciyej ti tí'ítaaca, ayéé mú hui tí'imua'amua me'íjna í tí'ítaaca, a'iné a'íjna í huaréj taca'í, capu a'ín rataca'í í ciyej tí'tézcara'e sino a'ij pu jetze me'ecan í ruciye'e. Ajta a'íjna í uuva taca'í, capu ajta a'ín rataca'í í j'ítzija'ixa'a jetze sino a'ij pu ajta jetze me'ecan í ruciye'e. Ayeé xu che'atá sena'a seajta tí'ijmua'areeren ja'ati ti tévira'a pú'een tij r'í'í tí'itevij nusu caí se'íjna jime'e a'ij ti rici.

⁴⁵ 'A'íjna í ja'ati ti r'í'í tí'itevij, a'í pu hui r'í'í tí'ixaxa'a, ajta a'íjna ti r'í'í tí'ixaxa'a, a'úu pu me'ecan tzajta'an a'u ti jeihua yá'avaa ti xí'epi'ín 'een. Ajta a'ín ti a'ij pua'a tí'itevij, a'í pu a'ij pua'a tí'ixaxa'a, ajta a'íjna ti a'ij pua'a tí'ixaxa'a, a'úu pu hui me'ecan tzajta'an a'u ti jeihua yá'avaa ti a'ij pua'a 'een. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. Ja'ati ti na'a, a'í pu hui tí'ixaxa'a a'íjna jime'e í tí rá'avaa í ru tzajta'a.

A'ij ti nu'u seíj tí'ijri'ire, ajta í seíj
(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ 'Seajta mú'een, mi seíj hui caí siyen tí'iruure a'ij nej tejá'amua'ixaate'e, a'iné 'een jín siyen tí'íneejee tíjín: "Nevástara'a, nevástara'a."

⁴⁷ 'Ayeé nu hui tejá'muaatá'ixaate'esin a'iné 'een a'íjna í ja'ati ti neetzi jemi mú a'uvé'emej ti ij neetzi huanamua, ajta ayén tiú'uruuren a'ij nej tí'ixa.

⁴⁸ 'Ayeé pu hui 'een tǎj a'íjna í ja'ati ti chí'í ájtaahuaca'a. A'íjna í ja'ati, jé'ecan pu ru'ucá'íjche téte'imua. Tí'ij jí rá'ajtaahuaca'a í jaxu'u í tete japua. Mat'íj mi huatéviiyeca'a. Ajta huatám'i'yeca'a í játe'ana. Ajta í jetzen ajté'a í játe'ana í chí'íj. Ajta a'ín í chí'íj, capu hui á'ave a'iné temua'a pu naa r'í'í tirá'ajtaahuaca'a í ja'ati.

⁴⁹ 'Mi ajta, a'íjna í ja'ati ti ayén tí'ínenamua, ti pua'a caí ayén tiú'uruuren a'ij nej tí'ixa, ayéé pu hui 'een tǎj í seíj ti ajta chí'íj ájtaahuaca'a. Capu ru'ucá'íjche téte'imua a'íjna í ja'ati. Mat'íj tá mi huatéviiyeca'a. Ajta huatám'i'yeca'a í játe'ana. Tí'ij jetzen ajté'a, aj pu í rá'arie. Nain pu hui tejá'urie a'íjna í ja'ati.

7

Tí'ij nu'u Jesús tiráhuua a'íjna í tí ravaire'e a'íjna ti anxíte tí'ajta
(Mt. 8:5-13)

¹ Tí'ij Jesús raatapua'ajtacaa'a ti tihuá'a'ixaate'eca'a í teite, aj pu í a'uun á'uraa u Capernaúm.

² 'A'uu pu seíj a'utevéeca'a xantaaru'u ti anxíte tí'ajta. A'íjna jemi, seíj pu tí'icui'í ti jemin tí'ivaire'e. Pu'uri á'ame'erejca'a. Ajta í xantaaru'u, jeihua pu raxí'eve'eca'a a'íjna ti jemin tí'ivaire'e.

³ Tí'ij jí a'ín anxíte ti tí'ajta, a'í pu ráamua'areeri'í a'ij ti tí'ití ruurejca'a í Jesús. Aj pu í teite huata'áj mej mi ya'utájeeve. A'íime í teite, a'í mú a'ín pu'éene'e í mej Israel jetze ajtéme'ecantaca'a, majta í mej tí'ajtacaa'a u teyujta'a.

⁴ Mat'íj mi a'uun e'ír'éene a'u ti Jesús a'utevéeca'a. Jéihua mú raatéjeje. Ayeé mú tiraata'ixaa tíjín:

—Jé'ecan pu raavíjte'e pej á'ume'en jemin a'u ti éeche pej pi piyen huárini a'ij ti tímuaatáhuaviira.

⁵ 'Jé'ecan pu hui r'í'í titájcha'íi a'íjna. Ajta a'í pu rá'ajtaahuaca'a í teyuu. —Ayeé mú tiraata'ixaa.

⁶ Tí'ij jí Jesús u á'ume huá'a jamuan. Aa pu vejlí'í aum'éecaa, tí'ij a'ín ti anxíte tí'ajta, ajta pu ru'amiigustemua'a huata'áj mej mi miyen tiraata'ixaa ti nu'u caí a'uun e'ará'asti a'ujna tí'éche. Ayeé mú tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, capu hui r'í'í tiraavíjte'e pej anú'asti.

⁷ 'A'ij pu jín, capu ayén tiná'amitéjte'eca'a ti raavíjte'e nej ne'uun a'atanén a'u pej a'utevéeca'a. Tí ij caí muamuári'eriste'e, ayéé pepu'u hui huárini pej raataxáj yee pu'uri huarúj í tí ajemi tí'ivaire'e. Tí pua'a piyen tiú'utaxáj, aj pu a'ín rujni í tí ne jemi tí'ivaire'e.

⁸ 'A'ij nu hui jín niyen tí'imua'ixaate'e a'iné seíj pu tí'ine'áijte'e ineetzi. Nee nu neajta tí'itíj jín antúmua'aree; neajta tihuá'áijte'e í xantaaru'u. Tí pua'a seíj netiu'uta'áijte'en yee aricu, a'í pu ayén rini tí á'ume'en. Na'ari tí pua'a seíj niyen tiu'utá'ixaate'en yee mú a'utá'iyi'í, ayéé pu rini tí mú a'uvé'eme'en. Ayeé nu hui tiraata'ixaate'en a'íjna tí nej jemi tí'ivaire'e

yee ayée pej huárini. Ajta a'ñn, ayée pu rini. —Ayee pu tiraata'ixaa a'ñna í xantaaru'u a'ñna í Jesús.

⁹ Ajta a'ñn Jesús, t'íj ayén tiráanamujri'i, jé'ecan pu naa r'í tira'utasej a'ñna jemi. T'íj jí p'í a'uré'eve ti ij hua'usefirajra'ani í teite í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Ayee pu tihua'utá'ixaa t'íjñ:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, a'u ti huatacá'a íye Israel, canu hui ja'anáj ja'ati huáteu ti ayén che'atá na'a té'atzaahuate'e t'íj a'ñna í xantaaru'u. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁰ Majta me'ñn í mej tiu'uta'ajti'ire, a'ñ mú a'uré'aci a'u ti é'eche a'ñna í xantaaru'u. Mat'íj a'uré'ene, pu'uri huarújcaa a'ñna ti jemin ti'ivaire'e.

T'íj nu'u Jesús ajtahua'a raata'aj ti huatarún í ti'irí huam'í

¹¹ A'atzu a'ateevi'i, Jesús pu a'uun a'ará'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuua t'íjñ Naín. Majta mú a'ucj jamuan a'ñme í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Majta seica í teite, mu'ití mú a'ucj jamuan.

¹² Mu'uri vejli'i aujú'ucca ta'anténine'i chajta'a jetze mat'íj seica antinájcheca'a mej m'íchi huáchuisime'e. A'ñna í m'íchi, a'ñ pu p'úeene'e yaujra'an í 'ítita'a ti rusej. A'ñ pu'uc caj p'í'yaujra'antaca'a ti teáatan. Jéihua mú teite jamuan huajú'ucca.

¹³ T'íj Jesús raasej, jéihua pu huataújxeemiste jemin í 'ítita'a. Aj pu í ayén tiraata'ixaa t'íjñ: —Capej ayeine.

¹⁴ T'íj jí ajteáxireca'a. Aj pu í ra'ajtamuariej í ceyej ti japuan 'ujcá'a a'ñna ti huam'í. Majta me'ñn í mej ráachuisime'e, a'ñ mú huatéhuiixi. Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa t'íjñ:

—Mú'ee, temuajj, ayée nu t'ímua'ixaate'e yee: Ájchesi. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹⁵ Ajta a'ñn ti huam'í, a'ñ pu a'ujyéljxi. Aj pu í a'utéjche ti tiu'utaxá. T'íj jí Jesús raatátui í nánajra'an.

¹⁶ Mat'íj mi naími'i naa r'í tira'utasej a'ij ti ti'it'ij huáruu í Jesús. Jé'ecan pu utéevatzí í huá'a tzajta'a. Mat'íj mi r'í tiu'utá'a í Dios jemi. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a t'íjñ:

—Ja'ati pu hui huatasejre itejmi jemi ti ve'ecán jín ti'itéjvee, ajta ti Dios jetze me'ecan t'íxaxa'a. Pu'uri mú a'uvé'emej í Dios ti ij hua'utévaire'en í ruteítestemua'a.

¹⁷ Nainjapua mú ráamua'areeri'i a'ij ti ti'it'ij huarj a'ñna í Jesús. Nainjapua t'íj na'a a'uun ti huatacá'a u Judea, ajta 'á'ayee ti huacá'a, naími'i mú ráamua'areeri'i.

T'íj nu'u Juan hua'uta'íteca'a í Jesús jemi

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Majta me'ñn í mej jamuan á'ujuhua'ane'e a'ñna í Juan ti huá'amua'i'ihuaca, a'ñ mú raatá'ixaa a'ij ti Jesús rijcaa. T'íj jí hua'apuaca huatajé a'ñna í Juan.

¹⁹ Aj pu í hua'uta'íteca'a mej mi raata'ihua'u a'ñna í Jesús yee ni qui mú'ee pe'ñn p'ú'een a'ñna ti nu'u mé'e vé'eme, na'ari ayén tiú'ujxe'eve'e tej sej huachú'eve'en. Mat'íj mi a'ucj.

²⁰ Mat'íj mi me'uun e'iré'ene a'u ti a'utéveeca'a a'ñna í Jesús. Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa t'íjñ:

—A'ñna í Juan ti huá'amua'i'ihuaca, a'ñ pu hui taja'uta'íteca'a tej ti tiyen timuaata'ihua'u yee: “¿Ni qui mú'ee pe'ñn p'ú'een a'ñna ti mé'e vé'eme na'ari teuj sej chu'eve'e?” —Ayee mú tiraata'ixaa.

²¹ Ajta a'ñn í Jesús, auchén pu mu'icáca tiú'uhuaa í mej t'í'icucui'lica'a, ajta seica í mej caí ri'éene'e í ru jetze, ajta í mej tiyaaru'u huá'a tzajta'a seijre'eca'a. Ajta a'ñme í mej aracúcu'unijmee, a'ñ pu tihua'uhuaa mej mi majtáhuua'a atanéjne'ere.

²² T'íj jí Jesús ayén t'íh'uta'ixaa a'ñme í ti Juan hua'uta'íteca'a t'íjñ:

—Sericu mú'een. Setá'aj á'uju'un í Juan jemi, setá'aj tiraata'ixaate'en a'ij sej seri tiu'uséj, a'ij sej seri tiú'unamujri'i yee a'ñme í mej aracúcu'unijmee, a'ñ mú hui meri majtáhuua'a mé uunéjne'e. Majta a'ñme í mej anaciyáaxavi'ijmee, a'ñ mú meri'íjtáhuua'a á'ujuhua'an. Majta a'ñme í mej t'íj'ucui'ineca'a me'ñna jime'e ti t'íneájxi huá'ahua'ira'a jetze, ti ayén ántehuaa t'íjñ lepra, mu'uri huarúj. Majta a'ñme, í mej nácuxa'itaca'a, mu'uri'itáhuua'a huíteánajca'amua. Majta a'ñme í mej meri huácuui, mu'uri majtáhuua'a mena'a huatarúj. Neajta hui tihua'utá'ixaate'esin a'ñme í mej caí a'ij té'eviicua'í a'ñna jime'e í niucari í mej jín huataújtemua'ave'en.

²³ R'í pu hui tiraatá'asin a'ñna í ja'ati ti caí a'ij pua'a tiraatá'an mé núurieeni, a'ñna jime'e ti caí ché'e té'evicuua'í neetzi jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ñna í Jesús.

²⁴ Mat'íj mi a'ucj a'ñme í mej Juan jamuan á'ujuhua'ane'e. T'íj jí Jesús a'utéjche ti tihua'it'íi í teite a'ñna jime'e í Juan. Ayee pu tihua'utá'ixaa t'íjñ:

—¿T'í'itájni sej a'utéesej se'újna í 'it'itá? ¿Ni qui huiini xámua'ij u se'usej ti eeca raru'uxante'e? Caxu xaa ne'u.

²⁵ Ca'ñ, ¿t'í'itájni sena'a hui a'utéesej? ¿Ca'ñ ja'ati sena'a u a'utéesej ti ri'éene'en te'ucáavij? Caxu xaa ne'u, a'iné xu'uri ramua'aree t'íjñ a'ñme í mej miyen ri'éene'en

te'ucaviñmee, majta a'ñime ti hua'aráanajche nañjimi'i tñj na'a ti t'ñijnajche, a'úu mú é'eche a'u mej rey é'eche.

²⁶ 'Ari ti pua'a secái se'ñjna a'utéseej, ¿ti'itájni sena'a a'utéseej? ¿Ni qui hui se'ñj ti Dios jetze me'ecan t'ixaxa'a? Jee tzé'te'e, ayé'e nu tejá'amua'ixaate'e yee a'ñi pu pírici. Ajta a'ñin, jaítze'e pu ve'ecán jín t'it'éjvee.

²⁷ A'ñi pu hui a'ñin pú'een í ti jíme'en rá'axa í yu'uxari jetze tñjn: Nee nu hui se'ñj amuacái huata'íti ti huatasej're'esin pecái mú'ee.

A'ñi pu r'i'í huá'aruuren í teite mej mi mua'ancuré'evi'itin mú'leetzi.

²⁸ 'Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e yee a'ñime tzajta'a nañjimi'i í teite í mej huatasej're'íiyen chaanaca japua, capu ja'ati ja'anáj te'enteájrupi t'it'it'j jime'e í ti jaítze'e ve'ée caí í ti jín t'it'éjvee a'ñjna í Juan. Mí ajta, a'ñin ti jaítze'e ciliéene'e jín t'it'éjvee í Dios jemi, jaítze'e pu hui ve'ecán jín t'itevé'e a'ame a'ñjna í ja'ati caí a'ñjna í Juan a'ñjna xicájr'a'a jetze ti Dios ayén aut'échesin ti tiu'uta'ájta nainjapua.

²⁹ 'Majta nañmi'i í mej ráanamuajri'i a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ñjna í Juan, a'ñi mú hui ra'ancuré'a a'ij ti t'ñijxe'eve'e í Dios me'ñjna jime'e ti Juan huá'umuai'ihua. Aye'e mú che'atá mena'a ra'ancuré'a a'ñime mej t'itej'i'ivi.

³⁰ 'Majta hui a'ñime í fariseos, majta a'ñime í mej tiu'ujmua'ate í yu'uxari jetze ti Moisés ra'uyú'uxaca'a, a'ñi mú hui ratíteca'a a'ij ti t'ñijxe'eve'e í Dios a'íné camu hua'ujmua'i'ihua'a í Juan jemi. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'ñjna í Jesús.

³¹ Ajtahua'a seicié pu ayén tihua'uta'íhua'uri'i í Jesús tñjn:

—¿A'íné nena'a tiraataxá yee ayé'e mú 'een a'ñime í teite íjii mej huáteemua? ¿Ni caí mé'e t'it'it'j ti ayén 'een cumu a'ñime?

³² 'Aye'e mú hui e'en mat'ij í t'iriri mej á vejl'i'í a'ujteí a'u mej tejá'atua. A'ñi mú miyen tihua'ataj'i'ivi í seica tñjn: “Teti'utac'ísite sej si tiu'utéene'en, mi seajta caí, caxu tiu'utéenei. Teajta tu tiu'utáchuiicaca'a ti tiu'uxieemiste'e jime'e, mi seajta caí, caxu hua'ujyineca'a.”

³³ 'Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e a'íné a'ñjna í Juan, t'ñj a'ñin yé uvé'ene, capu hui pan cua'aca, capu ajta viinu ye'eca. Seajta mú'een, ayé'e nu e'en mat'ij a'ñime í t'iriri se'ñjna jime'e sej siyen t'ixaxa se'ñjna jíme'en í Juan tñjn: “Tiyaaru'u pu tzajta'an seij're.”

³⁴ 'Neajta inee, í nej neajta huá'a jetze airáane í teite, nee nu t'ñicua'a, neajta ye'eca. Seajta mú'een, ayé'e xu t'ixaxa neetzi jíme'en yee huápi'i nu t'ñicua'a, neajta netahuaive. Aye'e xu seajta t'ixaxa tñjn yee ye'ecui huat'éjvee hua'amúgu a'ñime mej t'itej'i'ivi, ajta a'ñime í mej a'ij pua'a t'it'it'jcha'íi.

³⁵ A'ñjna ti Dios jemi r'i'í metéumua'aree, a'ñi mú hui ramua'aréeren í ya'ujmua'ame'en í mej r'i'í metéumuámua'aree í Dios jemi. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'ñjna í Jesús.

T'ñj nu'u Jesús a'utéveeca'a'u ti é'eche í Simón ti fariseo pú'ee'e

³⁶ Aye'e pu ja'anáj tiuju'urrj. Sej pu raatá'ínee a'ñjna í Jesús ti jamuan tiu'ucua'ani. A'ñjna í ja'ati, fariseo pu pú'een. Aye'e pu ántehuaa tñjn Simón. Aj pu í Jesús á a'ur'é'ehui'ixi a'u ti meesa vejl'i'í a'utéjvee a'ij mej tiraax'epi'íntari'iri'i a'ñjna ti raatá'ínee.

³⁷ Ajta a'ñin 'ítita'a, a'úu pu a'utéveeca'a. Jéhua pu a'ij pua'a t'it'it'jcha'íica'a a'ñjna í Dios jemi. T'ñj jí a'ñi ráamua'areeri'i tñjn a'úu pu tejé'ecua'a fariseo ti é'eche a'ñjna í Jesús. Aj pu í tetej limeetajra'a pu e'evé'ejaj. T'it'it'j pu urajmuaa ti naa teáar'íe.

³⁸ T'ñj jí á vejl'i'í a'utéechaxi a'u ti Jesús anu'uhuaré'eca'a í meesa a'utéjvee. Ruyineca'a a'ñjna í 'ítita'a. T'ñj jí Jesús íca jetze títzutixi í ti a'itajá'ara'atajye'íca'a a'ñjna í 'ítita'a. T'ñj jí rucipiá jín racáhuatzi'iri'i, ajta ra'anáapi'itze. T'ñj jí íca'jr'a'an jetze racáaxire a'ñjna ti naa teáar'íe.

³⁹ Ajta a'ñin fariseo ti Jesús huatá'ínee, t'ñj raasej a'ij ti rijcaa a'ñjna í 'ítita'a, ayé'e pu t'ñimua'ajca í ru tzajta'a tñjn: “Tí pua'a amín pú'ee'een tevi se'ñj ti Dios jetze me'ecan t'ixaxa'a, a'ñi pu hui ramua'aréeren t'it'it'j ti tévira'an pírici a'ñjna í 'ítita'a ti a'ij pua'a t'it'it'jcha'íi í Dios jemi.”

⁴⁰ Ajta a'ñin Jesús, ayé'e pu tiu'utaxájtaca'a tñjn:

—Simón, t'it'it'j nu muaatá'ixaate'esin.

Aye'e pu tiu'utaniú a'ñjna í Simón tñjn:

—Maeestru, patá'aj naatá'ixaate'en.

⁴¹ Aj pu í Jesús ayén tiraata'ixaa tñjn:

—Seica mú nu'u hui tirá'acha'íire'eca'a me'ñjna í ja'ati ti tumin hua'utániñte, a'ñimej mej hua'apua. Sej pu nu'u ayén tirá'acha'íire'eca'a a'achú cumu anxj ciento í tumin. Ajta í se'ñj, ayé'e pu nu'u tirá'acha'íire'eca'a a'achú cumu muácuu jetze í tumin.

⁴² 'Ja'íné camu a'atzu t'it'it'uaave'e í mej jín tiraanájchite'en, a'ñi pu nu'u hui tihua'utá'uuni'iri'i a'ñimej í mej hua'apua a'achú mej caj tirá'acha'íire'eca'a. Me'ecui xaa, ¿a'íné timuá'amitiejte'e? ¿A'ataani hui jaítze'e raxí'eve'e a'ame a'ñjna í ti hua'utá'uuni'iri'i? —Aye'e pu Jesús tiraata'íhua'uri'i.

- ⁴³ Ajta a'ñin í Simón, ayéé pu tiu'utaniú tijín:
—Ayeé pu tiná'amitieje'e ineetzi a'ñina jime'e ti tihua'utá'uuni'iri'i, a'ñi pu hui jaitze'e raxí'ev'e'e a'ame a'ñina ti jaitze'e tirá'acha'üre'eca'a a'ine jaitze'e pu tiraatá'uuni'iri'i.
Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:
—Xí'epi'in pej hui tiu'utaxájtaca'a.
- ⁴⁴ Aj pu í pñi a'ur'é'ev'e ti ij raasej a'ñina í 'íta'a. Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ñina í Simón tijín:
—¿Ni pecai rasej pe'ñina í 'íta'a? Nee nu uteájrupi íyu pe é'eche. Capej racáaxire í jaj í ne'ñica jetze. Mí ajtá'i amín í 'íta'a, a'ñi pu hui na'anañiri'i ne'ñica jetze a'ñina jime'e ti a'itajá'ara'atajye'ícaa. Ajta na'anáhuatzi'iri'i í rucipúa' jime'e.
- ⁴⁵ Mú'ee pej hui caí nu'itépi'itze. Mí ajtá'i amín mí 'íta'a, tíj na'a ti huiiteájrupi yú chi'ita, a'ñi pu na'anápi'itze í ne'ñica jetze.
- ⁴⁶ Mú'ee pej caí na'avé'exiri'iri'i tí'títij aceite yen nemu'uutze'e. Mí ajtá'i amín, a'ñi pu hui na'anáxiri'iri'i í ne'ñica jetze tí'títij ti naa teáarí'e.
- ⁴⁷ A'ij nu jín nyen tí'imua'ixaa'e. A'ñi pu jeíhua auteájturaa í Dios jemi. Neajta nu nain tiraatá'uuni'iri'i a'ine jeíhua pu nexí'ev'e'e já'araa. Mí pajta mú'ee, mí nej cáj caj timuaatá'uuni'iri'i, mú'ee pej hui cáj caj tí'inexe'ev'e'e. —Ayeé pu tiraata'ixaa.
- ⁴⁸ Ajta Jesús pu ayén tiraata'ixaa a'ñina í 'íta'a tijín:
—Nu'uri hui timuaatá'uuni'iri'i í pej jín auteájturaa í Dios jemi.
- ⁴⁹ Majta me'ñin í seica í ti hua'utá'ínee, mat'íj miyen tiráanamuajri'i, mat'íj mí autéjhuii mej tí'ihua'uríhua'u, tijín:
—¿A'ataani pú'een amíjina mí ti tihua'utá'uuni'ira a'ñina jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi? —Ayeé mú tiu'uteáuríhua'uraca'a.
- ⁵⁰ Ajta Jesús ayén tiraata'ixaa a'ñina í 'íta'a tijín:
—Pu'uri Dios mua'irájtuaa a'ine peté'atzaahuate'e mú'ee. Aricu hui á'ura'a axiéehua.
—Ayeé pu tiraata'ixaa.

8

Majta nu'u a'ñime í 'uuca í mej ravaire'eca'a me'ñina í Jesús

- ¹ Tí'ij ayén tiuju'uríj, a'úu pu á'u'che'ecane'e tíj na'a a'uun mej a'uchéjme í chajta'a jetze, ajta a'ñimú mej a'uchéjme. Jesús pu tihua'u'itiiiri'i a'ñina í niuucari í mej jín huataújtemua'ave'sin, ti jime'en raxa í Dios ti nainjapua tí'ajta. Majta mú á'ujuhua'ane'e a'ñime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.
- ² Majta seica jamuan á'ujuhua'ane'e mé 'uuca, í ti Jesús tihua'uhuaa, ajta a'ñime í ti huá'a jetze tiyáaru'use huatamuári. A'ñi mú a'ñin pú'een a'ñina í María, mej miyen ratamuá'amua tijín Magdala ti é'eme'ecan. A'ñina jetze í 'íta'a, a'ñi mú jetze huiráaci í tiyáaru'use í mej aráhua'apua ará'ase.
- ³ Sej pu ajta á'u'che'ecane'e ti ayén ántehuaa tijín Juana, íra'ara'an pu pú'een a'ñina í Chuza, í ti tí'titéjvee í Heródes jemi. Ajtahua'a sej, a'ñina í Susana, majta jeíhua, mé mu'liití mej jamuan á'ujuhua'ane'e. A'ñi mú majta ravaire'eca'a me'ñina í Jesús, majta a'ñime í seica í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase me'ñina jime'e í mej tí'ijcha'ñica'a a'ñime í 'uuca.

A'ñina í ja'ati ti nu'u tí'ihuaste'eca'a

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

- ⁴ Majta í teite mej a'ñimú a'uchéjme, maúche'e mú ajteáñirijme'ecaa. A'u'u mú a'arácí'ica'a sej chajta'a jetze, ajtahua'a sej, ajtahua'a sej. Mat'íj mauj é'evé'eci'ica'a, Jesús pu ayén tiu'utámuaritaca'a tijín:
⁵ —Ja'ati ti nu'u hui tí'ihuastehua'a, u pu nu'u á'ume ti tejé'ehuaste'en. Aa pu aumé'ecaa ratáhua'anáa í imue'eri. Seica pu nu'u juye jetze huavatzíjraa. Mat'íj mí japuan huachéecajraa a'ñime í teite. Majta pina'ase, júte'imua mú a'icára'arave'e. Aa ma'uráaseajra'a merácuua.
- ⁶ Ajta seica í imue'eri, a'úu pu nu'u hui huavatzíjraa tetej tzajta'a. Tí'ij ajneájxi, aj pu í huaré'ataa í xicaj jime'e a'ine capu huariéenajye'ícaa.
- ⁷ Ajta seica í imue'eri, a'úu pu nu'u huavatzíjraa a'u ti a'utzícare'eme. Ajta a'ñin í tzicare'e, a'ñi pu nu'u huavaújse jamuan í imue'eri. Capu tiu'utá'a í imue'eri ti te'ejneájxi'in.
- ⁸ Ajta seica í imue'eri, áa pu nu'u huavatzíjraa a'u ti a'urí'en í chuej. Naími'í pu hui huanéj. Jéihua pu nu'u tíu'ucí'reca'a. Jéihua pu jaitze'e airájraa caí í seica ti raahuáste. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ñina í Jesús.
- Tí'ij raatapuá'ajtaca'a ti tiu'utaxájtaca'a, aj pu í ayén tihua'utá'ixaa ca'anín jime'e, tijín:
—Mí sej huíteánajca'amua, xáanamuajri'i hui temua'a naa. Yee pu'u.

Tí' nu'u a'ñina jín tihua'itiiiri'i í niuucari
(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'íí mú raata'íhua'uri'í a'íj tí huataújmua'a a'íjna í niuucari tí raatamuáritaca'a.

¹⁰ Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Dios pu amuaatá'a sej yaú'ítííe xa'araa í tí rú'avaa í Dios jemi a'íjna jime'e a'íj tí a'íin tí'áijta. Mí ajta í seica, canu hui e'ehuauritííeacan jín tihua'utá'ixaa'e'esin, sino chuijarti nu'u jíme'en tihua'utá'ixaa'e'esin tí íj ayén tihua'uruuren a'íj tí té'eyu'usi'í tíjín:

Mú'een xu nu'u xaa mé uunéjne'eri xá'aju'un.

Aru, caxu tí'ítíj seijran.

Mú'een xu xaa ranamua.

Aru caxu hui yaú'ítííe xá'aju'un.

Jesús pu ayén tihua'ixaa'e'e a'íj tí huataújmua'a í niuucari

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ 'A'íjna í niuucari nej raataxájtaca'a, ayée pu hui huataújmua'a. Í imue'eri, ayée pu 'een tíj í niuucari tí Dios jemi é'eme'ecan.

¹² 'Ajta í imue'eri tí huavatzíjraa juye jetze, ayée pu 'een matíj a'íime í mej ranamua í niuucari tí Dios jemi é'eme'ecan. Ajta a'íin tíyaaru'u, a'íí pu hui a'ure'enén, tihua'ari'ira í niuucari tí huá'a tzajta'a huateájturaa. Ayee pu rici mej mí caí rá'antzaahuat'e'en, tí íj caí Dios hua'irájtuaani.

¹³ 'Ajta a'íjna í tí tetej tzajta'a huavatzíjraa, ayée pu hui 'een matíj a'íime í mej huataújtemua'ave mat'íj amuacaí ráanamujri'í. Mí majta a'íime, camu a'atzu té'evíicua'í. A'atzu mú á'atee mej té'atzaahuat'e'e. Aru tí'íjtá teja'ure'enén a'ájna xicájra'a mej jetzen tirajpuáitzi, camu cha'a te'utáviicua'í. Ca'anacan mú mé rúujisin.

¹⁴ 'Ajta a'íjna í imue'eri tí a'uun huavatzíjraa tzicare'e tzajta'a, ayée pu hui 'een matíj a'íime í mej ranamua í niuucari. Aru a'íime, í mej mauj yen huaté'uu íyen chaanaca japua, jé'ecan mú a'íj té'ujmua'ate me'íjna jime'e í tí huá'amuarí'eriste'e na'ari a'íjna jime'e í mej jéihua tí'íjcha'íí ca'ín a'íjna jime'e í tí hua'aráanajche tí naa seijre'e. A'íj pu jín camu araúraste mej jéihua r'í'í tíu'utátuíire'en í Dios jemi.

¹⁵ 'Ajta a'íjna í imue'eri tí a'uun nu'u huavatzíjraa í chuej japua a'utí a'urí'en, ayée pu 'een tíj a'íime í mej urarí'ene'e'ejme í ru tzajta'a, majta á'ujca'ane ruxí'eví'ira'a jime'e tí Dios hua'uta'aíj nain jime'e. A'íí mú hui ranamua í niuucari, majta ru'uté'an í ru tzajta'a. Majta te'utáviicua'í. Ayee mú 'een jín huarín, jéihua mú r'í'í tíu'utátuíire'esin í Dios jemi.

A'íj nu'u jín tí'ivaire'e a'íjna í aparaatu

(Mr. 4:21-25)

¹⁶ '¿A'íné tejamuá'amítíeje'e mú'ejmí a'íjna jíme'en í ja'ati tí hui aparaatu tí'ítíj tícha'íí? Tí'íj rá'ajtaira, ¿a'uné jetze iyé'eruuren? ¿Ni qui xa'ari tzajta'a ruutéchajta na'ari caama jete ye'iráchajta? Capu xaa ne'u. Ja'ati tí na'a án pu ímuá ya'ujchájta mej mí atáneere í taij jime'e í mej a'uteáru'ípi.

¹⁷ Ajta, najmí'í tíj na'a mej avíitzi'í jín miyen rici í teite, capu hui ayén éene'e a'ame. A'íí mú xaa hui ramua'aréeren tí'íj Dios mé jéjre'e raatasejírata.

¹⁸ 'Rí'í xu'u mú'een sej sí temua'a naa tiráanamua, a'íné tí pua'a ja'ati tí'ítíj tícha'íí í Dios jemi, Dios pu jaítze'e tiraatá'asin. Ajta a'íin tí caí tí'ítíj tícha'íí í Dios jemi, Dios pu hui rá'ari'ira a'íjna í tí ayén tirá'amítíeje'e tí nu'u tí'íjcha'íí. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

Í mej nu'u teitestemua'ame'en pú'een í Jesús

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Ajta a'íin náanajra'an í Jesús, majta ihuáamua'ame'en, a'íí mú e'iré'ene mej mí raasej. Aru, capu huatá'irí'ristareca'a mej ajteáxiire á vejli'í jemin a'íné jéihua mú teite aité'uuca'a tá'apueerta.

²⁰ Ja'ati pu ayén tiraata'ixaa a'íjna í Jesús tíjín:

—Mé pua'acíé mú a'uté'uu a'anáana, majta a'ihuáamua'a. Méjxe'leve'e mej muaasej.

²¹ Ajta a'íin Jesús, ayée pu tíu'utaniú tíjín:

—A'íí mú hui a'íin pú'een í nináana, majta í ne'ihuáamua'a, a'íime í mej ranamua í niuucari tí Dios jemi é'eme'ecan, majta miyen r'í'í tirá'astíjre'e a'íj tí tíu'ujxe'leve'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

Tí'íj nu'u Jesús raatépu'a'ajte í eeca

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² Ja'anáj tí ayén tíuju'uríj. Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa a'íimej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tíjín:

—Tíché'e antáçíne u jetze pújme'en a'u tí a'alaguun.

Matí'íj mí atéécí í baarcu jetze. Matí'íj mí a'ucíj.

²³ Maúchele mú jaj japua huajú'ucaa, ti'iquí huatácu a'íjna í Jesús. Ti'ij jí huatá'eecareca'a, ajta jeihua pu ateáxirihua'a í jaj í baarcu jetze. Mu'uri t'n á'ucárutijme'e.

²⁴ Majta a'íme í mej jamuan á'uujhuae'ane'e, a'í mú ya'ujíste a'íjna í Jesús. Ayee mú tiraata'ixaa tíjín:

—Maestru, Tu'uri hui t'n á'ajamin.

Ajta a'ín Jesús, a'í pu ájchee. Ti'ij jí raatá'ijmújri'í í eeca, ajta japuutzari ti tújta'ahua'a. Jíme'en pu'u raatá'ijmújri'í, aj pu í huateápua'areca'a. Ti'ij jí naa hua'é'ene'e já'araa.

²⁵ Ti'ij jí ayén tihua'uta'íhua'uri'í a'ímej í mej jamuan á'uujhuae'ane'e tíjín:

—¿A'íné 'een jín secaí té'atzaahuatete'?

Ajta a'ímej jemi, jé'ecan utéevatzi í huá'a tzejta'a. Jé'ecan mú majta a'ij pua'a tira'utasej. Ayee mú ti'iru'íhua'uraca'a tíjín:

—¿Ti'itáani tévira'a pú'een amíjna? A'í pu hui tihua'áijte'e í eeca, ajta í jaj, majta hui rá'antzaahua.

Ija'ati ti nu'u Gadara é'eme'ecan

(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)

²⁶ Mat'íj anticáj, a'úu mú a'ará'a a'úu ti huatácá'a u Gadara. U jetze pújme'en ti é'eseijre'e u Galilea.

²⁷ Ti'ij jí Jesús a'itáaa í baarcu jetze. Aj pu í sej ra'antinájchea'a. A'uu pu é'eme'ecan í chajta'a jetze a'íjna í ja'ati. Tiyáaru'use pu tzejta'an seijre'e. Pu'uri á'atee ti caí ti'títecheja'a a'íjna í ja'ati. Capu ajta chí'ij jetze chejca'a. A'uu pu'u e'echéjme'e a'u mej mi'ichite e'evé'enaamuaca.

²⁸ Ti'ij raasej a'íjna í Jesús, án pu e'eráje iicájra'an jetze í Jesús. Jé'ecan pu huajjhuaca'a a'íjna í ja'ati. Aj pu í ayén tiraatajé ca'anín jime'e tíjín:

—¿A'íné tí'it'ij peteáruuren ineetzi jemi, Jesús, í pej yaujra'an pírici í Dios ti ta japua é'eseijre'e? Ayee nu hui tí'imuahuvii. Capej hui puajtzi neetá'acare'en.

²⁹ Ayee pu a'ín ja'ati tiraatáhuaviiri'í a'íjna í Jesús a'íjna jime'e ti a'ín Jesús ari tiraata'áj a'íjna í tiyaaru'u ti nu'u huuirájra'ani í tevi jetze. Mu'í pu tiyaaru'u raatévi'í a'íjna í ja'ati. Majta a'íme í teite í mej a'uun e'echéjme'e, a'í mú ra'amuáji'iquihua'a muájca'are'ara'an jetze, majta ru'íca jetze alaambre jime'e. Mat'íj mi raaté'avaata.

Ajta a'ín í tevi, tí'ij pí na'a pu rajtá'ana'a í'alaambre, ajta mé iyaáuruti a'u ti caí é'e tí'it'ij a'íné tiyaaru'u pu tzejta'an seijre'eca'a.

³⁰ Ti'ij jí Jesús ayén tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'íné pua'antehuaa mú'ee?

Ayee pu tiu'utaniú a'íjna í ja'ati tíjín:

—I tej sei ví'ira'a ará'ase.

Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna jime'e í mej mu'íiti tzejta'an seijre'e í tiyáaru'use.

³¹ Majta a'íme í tiyáaru'use, jeihua mú rájhuaaviiri'í a'íjna í Jesús ti'ij a'ín caí hua'uta'íte mej á'ucíne ti e'etécun a'u mej á'anami'í í tiyáaru'use.

³² Majta á'vejl'í, í tuixu é'ecíne, áa mú tejá'ucua'anen jirí jetze. Majta a'íme tiyáaru'use, ayé mú tiraatáhuaviiri'í me'íjna í Jesús ti hua'utá'an mej mí í tuixu tzejta'a a'uteárate. Aj pu í hua'utá'a.

³³ Mat'íj huiráaci í tevi jetze, mat'íj mi a'uruáachejraa ca'anín jime'e. Mat'íj mi a'uteájrupi í í tuixu tzejta'a. Majta me'ín í tuixu a'uruáachejraa. Mat'íj mi ancáavatzí a'u ti e'encátee. Mat'íj mi áata'a atéevatzi. Mat'íj mi a'ujámi.

³⁴ Majta a'íme í mej huá'acha'íica'a í tuixu, mat'íj raasej a'ij ti tí'it'ij huarj, a'í mú a'uruáachejraa. Mat'íj mi hua'utá'ixa í teite chajta'a mé é'eche, majta a'ímuá mej a'uchéjme a'ij ti tí'it'ij huarj.

³⁵ Mat'íj mi a'íme í teite, a'úu mú e'iré'ene mej mi raasej. Mat'íj a'uun e'iré'ene a'u ti Jesús a'utéveca'a, a'úu mú ya'uteu a'íjna í ja'ati í mej jetzen huiráaci a'íme í tiyáaru'use. A'uu pu a'utacatí í Jesús jemi. Pu'uri tí'itítecheja'a. Capu ché'e rutímua'iraca'a. Mat'íj mi tiu'utátziin temua'a jeihua.

³⁶ Majta a'íme í mej raasej, a'í mú tihua'utá'ixaa í teite a'ij ti Jesús tiráhuua a'íjna í ja'ati tiyáaru'use mej tzejta'an seijre'eca'a.

³⁷ Mat'íj mi naími'í í mej a'uun a'uchéjme tíj na'a ti a'uun huatácá'a u Gadara, a'í mú rájhuaaviiri'í a'íjna í Jesús, ti nu'u á'ura'ani a'íné jeihua mú tiu'utátziin. A'ij pu jín Jesús ateájraa í baarcu jetze. Ti'ij jí á'uraa.

³⁸ Ajta a'ín í ja'ati tiyáaru'use mej jetzen huiráaci, jeihua pu rájhuaaviiri'í a'íjna í Jesús ti raatá'an ti jamuan á'ura'ani. Mí ajta í caí, capu raatá'a ti jamuan á'ura'ani.

³⁹ Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj hui huaré'ara'ani a'u pej é'eche patá'aj hua'utá'ixaate'en a'ij ti muáaruu í Dios, a'íjna jime'e ti huápi'i ruxe'eve'e.

Aj pu i á'uraa a'ljna í ja'ati. Tí'ij jí nainjapua tíj na'a a'uun ti huatacá'a í chajta'a jetze, a'íi pu hua'utá'ixa a'ij ti tí'tí ráaruu ti huápi'i ruxe'eve'e a'ljna í Jesús.

Tí nu'u yaujra'an pu'éne'e í Jairo, ajta nu'u a'ljna í 'íta'a ti tí'icui'ica'a
(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

40 Tí'ij Jesús a'uré'araa yú jetze pújme'en, jeihua mú teite ra'ancuré'evi'iti. Maaate'ujtemua'ave a'iné a'íi mú rachú'eve'eca'a.

41-42 Jíme'en pu'u Jesús a'uun a'ará'a, aj pu i sejí í ja'ati é'ejtunutaca'a á vejlí'i jemin í Jesús. Ayee pu ántehuaa tíjín Jairo. A'íi pu tí'ajta u teuyjta'a. Tí'ij jí a'íin raatáhuaviiri'í ti Jesús a'uré'enen jemin chajnan a'iné pu'uri nu'u á'ame'ere í yaujra'an. Ajta, a'íi pu'u caj pí'tí'iyauj, áitacan. Ajta a'ljna í yaujra'an, ayée pu rájcha'íi a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua nine'ira'a. Tí'ij jí Jesús á'uraa jamuan. Majta í teite, jeihua mú ajteáxíreca'a jemin. Temua'a mú tí'té'ecataca'a.

43 Ajta a'íin 'íta'a, áa pu ajta a'utéveeca'a. Pu'uri á'atee a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua nine'ira'a ti ayén a'ljna jín tí'icui'í a'ljna jíme'e ti tí'ira'asecare'e í xúure'e. Capu mé'e a'atájca'a ti raayí'itihua'a ti tí'iráhuate'en.

44 Tí'ij jí a'íin 'íta'a, huarita'an a'uré'ene. Aj pu i ra'ajtamuaríej í cáxure'ara'an jetze. Jíme'en pu'u ra'ajtamuaríej, aj pu i huateápua'areca'a ti uvé'emi'íye í xúure'e.

45 Tí'ij jí Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'ataani hui na'ajtamuaríej?

Naími'í mú miyen tiu'utaniú tíjín:

—Canu nee.

Matí'ij miyen tiu'utaxájtaca'a, a'ljna í Pedro, a'íi pu ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Maeestru, jeihua mú ajteáxíri í teite mú'etzi jemi. Majta á'ujtajche.

46 Mí ajta a'íin Jesús, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Ja'ati pu xaa na'ajtamuaríej. Nee nu hui ráamu'a'areeri'í tí'ij nemuarí'eri'ira'a huirájjraa.

—Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna í Jesús.

47 Ajta a'íin í 'íta'a, a'íi pu ráamu'a'areeri'í ti cáí rí'irí ti huateúravaa. Tí'ij jí e'iré'ene. Ruvivée. Aj pu i é'ejtunutaca'a jemin í Jesús. Tí'ij jí ayén tiu'utaxájtaca'a a'iné 'een jín ra'ajtamuaríej mé jéjre'e mejseíiraca'a í teite. Ajta ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna jíme'e ti huarúj.

48 Aj pu i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Niyauj, pepu'uri hui huarúj pe'ljna jíme'e pej té'atzaahuate'e. Aricu, á'ura'a axiéehua.

49 Aúche'e pu tí'ixáataca'a tí'ij sejí e'iré'ene ti huá'a jetze ajtéme'ecan í mej a'uun é'eche í Jairo jemi, a'ljna ti tí'ajta u teuyjta'a. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Pu'uri huam'íi ayauj. A'lj pej hui jín cáí cha'a tira'antiú'uuni'ira'an mí maestro.

50 Tí'ij Jesús ayén tí'raanamuajri'í, ayée pu tiraata'ixaa a'ljna í Jairo tíjín:

—Capej tí'tziíne'e. Patá'aj té'antzaahuate'en pena'a. Aúche'e pu hui rujni. —Ayee pu tiraata'ixaa.

51 Matí'ij mí a'uc'íj. Matí'ij me'uun a'ará'a Jairo ti é'eche. Matí'ij me'uun a'uré'ene, capu hua'utá'a í teite mej a'uun a'uteárute u chí'íta. A'íimej pu'u huatá'a a'ljna í Pedro, ajta a'ljna í Juan, ajta a'ljna í Jacobo. Ajta a'íime í vaújsimua'ame'en í ti huam'íi, a'íimej pu ajta huatá'a.

52 Majta me'ín í teite á pua'ácié mej a'uté'uuca'a, naími'í mú ca'anín jín ruyeineca'a. Máujxeemiste'ecaa micu.

Ajta a'íin Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Caxu ruyeine. Capu hui mí'íchi. Cutzú pu'u.

53 Matí'ij mí raate'atzeájraa a'iné méjmu'a'areereca'a tíjín huam'íi.

54 Tí'ij jí Jesús ra'ajtamuaríej í pa'arí'í í muájca'are'ara'an jetze. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Niyauj, ájchesi.

55 Tí'ij jí xiéjniu'ucare'ara'an huaré'araa í jemin. Jíme'en pu'u huaré'araa í jemin, aj pu i ájchee. Tí'ij jí Jesús ayén tihua'uta'áj í vaújsimua'ame'en mej nu'u tiraamín.

56 Jé'ecan mú naa rí'í tira'utasejí í vaújsimua'ame'en. Ajta a'íin Jesús, a'íi pu hua'utá'íjmíjri'í mej cai ja'ati ixaate'e a'ij ti tí'tíj huaráj.

9

Tí'ij nu'u Jesús hua'aré'e'itixi a'íimej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase
(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

1 Ja'anáj pu nú'u ayén huaríj a'ljna í Jesús. A'íi pu hua'utajé a'íimej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Aj pu tihua'u'íjca a'ljna jíme'e mej mí hua'utamuaríte'en a'íimej í tiyáaru'use í mej teite tzejta'a sejjre'e, majta mej nu'u tihua'uhuaate'en tíj na'a tí'ípua'amé í cuí'ini'ira'a í mej jín tí'icucui'í í teite. Jesús pu ajta hua'utá'a í muári'eri'ire'ara'an í mej jín miyen tiú'uruuren.

² Ti'ij jí hua'uta'íteca'a mej mi a'ucíjxi'in mej mi tihua'utá'ixaate'en í teite a'íjna jime'e í niuucari ti jíme'en raxa í Dios ti nainjapua tí'ajta. Ajta pu hua'uta'íteca'a mej mi tihuá'uhuaate'en í mej tí'icucui'í.

³ Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Caxu ti'titj anú'an í sej jín huateújvare'en í juye jetze, ni ti'itj itzj, ca'ín ti'itj ca'aní na'ari ti'itj pan o tumin. Seajta hui, sej xu'u anpiín í síicu'uri. Caxu hua'apuaca té'epiín.

⁴ A'u'u ti na'a sej ará'iixa a'ájna a'u ti chí'ij a'utéjvee, a'úu xu u á'ateere ajta sena'a caí á'ucúine a'ujna u chajta'a.

⁵ Ajta, ayée xu hui huárini ti pua'a mecaí amua'ancuré'evi'itín. Setí'ij á'ucúine se'újna u chajta'a, xajtaújri'ipi'in í sej ajtáca'acaimé'e, seajta raatéca'atzijxi'in ti ij cáxin í chuej. Ayee xu a'íjna jín huarín, aj mú mi ramua'aréeren mej auteájturaa í Dios jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁶ Matí'ij mi a'ucíjxi nainjapua tíj na'a a'uun ti huatacá'a. Nainjapua mú hua'utá'ixa í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin. Majta tihuá'uhuaa í teite.

Tí'ij nu'u huamí'i a'íjna í Juan í ti huá'amua'i huaca'a í teite

(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

⁷ Ajta a'ín í Heródes, a'íjna ti tajtuhuan jín tí'itéveeca'a, a'íi pu ráamua'areeri'i a'ij mej tí'itj ruurejca'a. Capu a'ij tirá'amitiejte'eca'a a'iné seica mú miyen tí'ixajtaca'a tijín:

—Pu'uri ajtahua'a a'itáara a'íjna í Juan a'ujna mej ye'avá'ana.

⁸ Majta seica miyen tijín:

—Pu'uri ajtahua'a huatasejre a'íjna í Elías.

Majta seica miyen tí'ixajtaca'a ti nu'u sej pu a'itáara huá'a tzajta'a í mí'ichite ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

⁹ Ajta a'ín Heródes, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Teajta hui ra'antiveíjcheca'a í mu'úura'an ne'íjna í Juan. A'ij pu jín caí a'ín pú'een. ¿A'atajqui na'a pú'een a'íjna í nej jáme'en niyen tí'inamua? —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

Ajta huataújtese ti raasej.

Tí'ij nu'u Jesús tihua'umí a'ímej í teteca anxíjvi'ira'a mej ta'ará'ase

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰ Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, matí'ij mu'u píja'uré'avatzi, matí'ij mi miyen tiraata'ixaa me'íjna í Jesús a'ij mej tí'itj huáruu. Ti'ij jí a'ín huá'uví'iti a'ímej. Matí'ij mi a'ucíj rujímua'a a'ujna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Betsaida.

¹¹ Majta me'ín í teite, matí'ij ráamua'areeri'i, a'úu mú e'iré'ene a'u ti a'utéveeca'a í Jesús. A'íi pu hua'ancuré'evi'iti. Ajta tihua'utá'ixaa a'ij ti 'een a'íjna jime'e ti Dios tí'ajta nainjapua. Ajta tihuá'uhuaa í mej tí'icúcu'i'ime'ecaa.

¹² Tí'ij huaré'echuijxareca'a, a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'íi mú e'iré'ene í Jesús jemi. Ayee mú tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj hua'aré'e'itixi'in í teite mej mi a'ucíjxi'in tíj na'a a'uun mej huachéjme u chajta'a, ajtahua'a ayée imuá mej a'uchéjme, mej mi me'uun tiú'unanan tí'itj mej ráacua'ani, mej mi majta me'uun a'ucu'utzu a'iné capu hui ye'e tí'itj ayajna a'u tej a'uté'uu.

¹³ Ajta a'ín Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj mú'een tihua'umín.

Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Aii tu'u tícha'íi a'achú cumu anxí'ica í pan, teajta hua'apuaca í hua'ité, ca'ín tej teja'uvé'enanán í mej jín tiú'ucua'ani naíjmi'í. —Ayee mú tiraata'ixaa.

¹⁴ Majta a'íime í teteca, ayée mú ará'ase a'achú cumu anxíj vi'ira'a.

Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'í tijín:

—Miche'e a'ujrá'ase í teite, muáacua jetze mua'arástimé'e, méyee majta méyee.

¹⁵ Matí'ij mi miyen huaríj. Majta í teite, naími'í mú a'ujrá'aseca'a.

¹⁶ Aj pu í Jesús, ra'ancuré'e'í'ipi í pan, ajta í hua'ité. Aj pu í júte'e á'ujneereca'a. Rí'i pu tiraatá'a í Dios. Ajta, a'utéjche ti ra'antútaaraxi'in í pan, ajta í hua'ité. Aj pu í hua'utá'í'ipi a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Matí'ij mi autéjhuii mej ha'uré'e'í'ipiite'en í teite. A'atzej mú á'atee mej hua'uré'e'í'ipiite'esin í pan, majta í hua'ité.

¹⁷ Naími'í mú tiú'ucuaa. Temua'a mú titéju'uxai. Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, maúche'e majta te'evé'ejiste'axi sicíri jetze me'íjna ti te'avá'aturaa. Ajta a'ín í sicíri, ayée pu te'ará'aseca'a a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua.

Tí'ij nu'u a'ín í Pedro ayée pu raatamuá'a ja'ati ti nu'u Círístu'u pú'een

(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

¹⁸ Ja'anáj pu ayén tiuju'uríj. A'uu pu já'ahua'a Jesús téniusime'e rusefj. A'íi mú rasefjra'ca í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'í tijn:

—¿A'íné metí'ixa í teite ja'atá nú'u ne pú'een inee?

¹⁹ Ayee mú tiraata'ixaa tijn:

—Seica mú miyen tí'ixa tijn mú'ee pe nu'u pe'ín pú'een a'ájna í Juan ti huá'amua'íhuacare'e. Majta seica miyen tijn mú'ee pe nu'u pe'ín pú'een a'ájna í Elías ti ajmí'í seijre'eca'a. Majta seica miyen tijn sefj pej nu'u a'ítáaa huá'a jemi í mi'ichite ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

²⁰ Aj pu í ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijn:

—Ari mú'een, ¿a'íné setí'imua'atze ja'atá ne pú'een?

Ajta a'ín í Pedro, ayé pe tiraata'ixaa tijn:

—Mú'ee pe hui pe'ín pú'een í Círistu'u ti Dios án mú já'ujra í ipuari japua.

²¹ Ajta a'ín í Jesús, jeíhua pu huau'íjca mej nu'u caí ja'ati íxaate'e ja'ati ti pú'een.

Tí'ij nu'u Jesús raataxájtaca'a tijn: "Nu'uri mi'ini inee"

(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

²² Ajta Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ineezi jemi, í nej neajta huá'a jetze airáane í teite nej ni inee jeíhua rajpuaítzi ná'ara'ani. Majta a'íime í hua'avauji, majta a'íime í mej tí'ájta u teyujta'a, majta a'íime í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze ti Moisés ra'uyú'uxaca'a, naími'í mú hui netíi. Majta neejé'ícatan. Ajta, tí'ij teuumé'eca huaíca xicaj, na'ítaméj huá'a tzajta'a í mi'ichite nej ní ruuri ná'ara'ani. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

²³ Tí'ij jí ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Tí pua'a ja'ati raxí'eve'e ti á'uche'ecane'en nee jamuan, ayé pe ruxe'eve'e ti a'ín amuacaícan mé rúurieni a'ij ti tí'ijxe'eve'e í ru tzajta'a. Ajta á'íiyen cha'a a'ín huataúra'an tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame ti ayén che'atá na'a tirajpuaítzi á'ara'ani netíj hui inee tirajpuaítzi na'ame. Ché'e a'ín ajta ayén huárini a'ij nej tí'iraxe'eve'e inee, tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame.

²⁴ 'Ayee pu'u, ti pua'a ja'ati a'ájna jín tí'ítese'e ti nain tí'ijseire'en tíj na'a pua'amé yen tí'iseijre'e tí'ij ruxíéehua ché'e á'ara'ani, aru ti pua'a ari huámi'ini, capu cha'a a'ij tiraatévai're'esin a'ájna ti tí'ijcha'íi. Ajta ti pua'a ja'ati huámi'ini a'ájna jime'e ti na'ará'astijre ineezi, a'íi pu xaa hui á'uche'e rateuni í ruxíejniu'uca ti auj ruurica'a.

²⁵ 'Ahuii, ¿a'íné tejamuá'amítiejtje'e mú'ejmi? ¿A'íné tí'ítj tiraatéva'iri í ja'ati ti nain huamuá'ítin ti ayén seijre'e íiyen chaanaca japua ti pua'a á'íiyen yá'urieeni a'ájna í ja'ati í ruxíejniu'uca ti á'uche'e ruurica'a? Capu hui a'atzu tí'ítj a'ij tiraatéva'iri, tzíte'e.

²⁶ 'Tí pua'a ja'ati tí'ítevi'ira'a ineezi jemi na'ari tí'ítevi'ira'a a'ij nej tí'ixa, inee í nej neajta huá'a jetze airáane í teite, ayé nu hui che'atá nena'a tiu'utatévi'ira'ata í jemin a'ájna xicá'jra'a nej jetzen yé ve'ecánejsin.

'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. A'ájna nu xaa yé ve'ecánejsin, netí'ítevé'e nu na'ame tí'ítj Rey jime'e. Ayee nu che'atá nain jín te'entínmu'a'aréere na'ame tíj í niyá'upua. Neajta nu huatasejre'esin huá'a jamuan í mej tí'ivaire'e í ta japua. Huápi'í pu hui naa seíre'e a'ame mej mi naa rí'í tina'utasefj í teite.

²⁷ 'Ayee nu hui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, seica mej yé huaté'uu ayajna, camúu xi cui'ini sino matí'ij amuacaícan rasejran ti Dios tiu'uta'ájta íiyen chaanaca japua. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Tí'ij nu'u seicié huatájruu í Jesús

(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

²⁸ Teuumé'eca a'áchu cumu aráhuaica xicaj ti Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu í a'ímej a'uvv'íti, a'ájna í Pedro, ajta a'ájna í Juan, ajta a'ájna í Jacobo. Matí'ij mi anticíj í jírri japua.

Tí'ij jí Jesús a'utéjche ti huatéjniuuni.

²⁹ Tí'ij auj téniusime'e, aj pu í seicié huatájruu a'ájna í Jesús í runéerime jetze. Temua'a pu naa tiu'utécuainareca'a í cixure'ara'an. Ayee pu tí'ítéaave'e cumu metémaccava'ara.

³⁰ Matí'ij mi hua'apua huatasejre jamuan í Jesús. A'íi mú me'ín pú'een, a'ájna í Moisés teecan, ajta a'ájna í Elías.

³¹ Huápi'í mú naa seijre'eca'a. Majta jamuan tí'ixajtaca'a a'ájna í Jesús. A'íj mú jín tiú'urixaate'ecaa a'ájna í tí jín araúrastejsin a'ájna Jerusalén, ti a'ín huámi'ini a'ájna.

³² Ajta a'ín í Pedro, majta í mej hua'apua í mej a'uté'uuca'a jamuan, jeíhua mú cu'utzícua'a. Matí'ij huáji, matí'ij mi hua'usefj a'ímej í tetecca í mej áa huaté'uuuca'a jamuan í Jesús. Majta raasefj a'ij ti éene'e í Jesús ti jeíhua huápi'í naa seijre'eca'a.

³³ Matí'ij meri á'ucínicu a'ujna ti a'utéjvee í Jesús a'íime mej hua'apua í tetecca, aj pu í ayén Pedro tiraata'ixaa tijn:

—Maestro, naa pu xí'epi'in tej yé huaté'uu. Tiché'e hui huaícaca huátaahuaa, í inaamua, sefj ti mú'etzi á'aa a'ame, ajta sefj, Moisés ti ra'aa á'ara'ani, ajta sefj, Elías ti ra'aa á'ara'ani. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'fjna í Pedro a'iné capu a'ij rá'amítiejte'eca'a.

³⁴ Tí'ij auj ti'ixáataca'a, aj pu í jaitiri huatasefjre. Aj pu í huá'a jetze rájrupi. Tí'ij huá'a jetze rájrupi, matí'ij mi tiu'utátziin a'fime í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e.

³⁵ Tí'ij jí niuucari e'icánamuaire í jaitiri tzajta'a, ayén tijín:

—A'íi pu hui a'fín pú'een í niyauj, í nej ra'antíhua'u. Setá'aj ráanamua. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a.

³⁶ Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a, án pu a'utevéé já'araa rusefj a'fjna í Jesús. Majta a'fime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, a'fí mú ru'uté'aa í ru tzajta'a. Camu ja'ati huatá'ixaa a'ij mej tiu'uséj.

I temuaij ti nu'u tiyaaru'u tzajta'an seijre'eca'a

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Yee ruujmua'a yee, matí'ij meri acáaci í jirí japua, jeíhua mú teite ra'antinájcheca'a.

³⁸ Ajta sefj pu a'utevéeca'a huá'a tzajta'a í teite. A'fí pu raatajé tijín:

—Maeestru, jeíhua nu hui mياهوavii pej ya'utéseej í niyauj, a'iné a'fí nu'u caj ti'ijyaúj.

³⁹ Xíejniu'ucari ti a'ij pua'a 'een, a'fí pu hui rájviivi'i. A'fj pu jín, jeíhua rujíjhuave'e í pa'ari'i. Ajta jeíhua pu huá'aruri ratá'aca í jetzen. A'fj pu jín, ájjaamixcue'ire'e í rutene'e jetze. Cíj pu'u tiratá'aca ti ruxiéehua r'í'í mé tejá'uche'ecane'en. Pu'uri rá'apua'ajte'esin.

⁴⁰ Nehuá'uahuaviiri'i hui ne'fimej í mej á jamuan á'ujujhua'an mej raatamuárite'en ti tzajta'an seijre'e. Majta caí raay'í'tihua'a. —Ayeé pu tiraata'ixaa a'fjna í ja'ati.

⁴¹ Ajta a'fín Jesús, ayéé pu tiu'utaniú:

—Mú'een mi sej iiji huáteemua, caxu hui té'atzaahuate'e, mi sej a'ij pua'a tí'teteite. ¿A'achúni ruxe'eve'e nej a'ateevi'i mú'ejmi jemi nej ní'í'í amuáaruuren? Mé je'evé'evi'itichi mi pa'ari'i.

⁴² Tí'ij auj e'evé'eme'ecaa, a'fí pu tiyaaru'u ra'itárie á chuaata'a, ajta huá'aruri raatá'a. Aru a'fín Jesús, a'fí pu ra'ajté'axi í tiyaaru'u. Aj pu í tiráahuaa í pa'ari'i. Ajta raatátui í táátajra'an.

Tí'ij nu'u ajtahua'a Jesús raataxájtaca'a tijín: "Nu'uri mi'ini"

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

⁴³ Majta naími'i mú naa r'í'í tira'utasefj a'fjna jime'e ti Dios ayén ráaruu a'fjna ti huápi'i ruxe'eve'e.

Matí'ij mauj a'ij tejá'usejiraca'a í teite me'fjna jime'e a'ij ti Jesús huaríj, ayéé pu tihua'utá'ixaa a'fimej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e.

⁴⁴ Ayen tijín:

—R'í'í xu'u mú'een tiráanamua. Ayeé pu hui tí'ineruuren ineetzi, í nej neajta huá'a jetze airáne í teite. Avíitzi mú jín neetzi tiu'utátuiire'esin huá'a jemi í teite. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

⁴⁵ Majta me'fín í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, camu yaú'itíéé muá'araa a'ij ti huataújmu'a'a í niuucari ti raataxájtaca'a a'fjna í Jesús, sino huateúravaataca'a mej mi caí yaú'itíéé muá'ara'ani. Majta mú tí'itziine'eca'a. A'fj mú jín caí raata'íhua'uri'i me'fjna jime'e a'ij ti huataújmu'a'a.

I ja'ati ti nu'u jaitze'e ruxe'eve'e

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Ja'anáj pu ayén tiuju'uríj. A'fime í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e, a'fí mú autéjhui mej tiú'ujeeve a'fjna jime'e yee a'atani jaitze'e ve'ecán jín tí'itíjvee iteen tej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

⁴⁷ Ajta a'fín Jesús, a'fí pu ramua'areereca'a a'ij mej tí'imua'ajca í ru tzajta'a. Aj pu í pa'ari'i avé'evi'iti. Tí'ij í á vejlí'i raatéjche a'u ti a'utéjvee.

⁴⁸ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ja'ati ti na'a ti ra'ancuré'evi'itin a'fjna í pa'ari'i neniúucajtze'e, a'fí pu hui ajta na'ancuré'evi'itin ineetzi. Ajta a'fín ti na'ancuré'evi'itin ineetzi, a'fí pu ajta ra'ancuré'evi'itin a'fjna ti tinaata'aíj. Ayeé pu'u tí'een a'iné a'fjna ti jaitze'e cílieene'en jín tí'itíjvee mú'ejmi mi sej nee jamuan á'ujujhua'an, í Dios jemi, a'fí pu hui jaitze'e ve'ecán jín tí'itíjvee caí määj ja'ati. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'fjna í Jesús.

I ja'ati ti nu'u itejmi jemi seijre'e

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Ajta a'fín í Juan, ayéé pu tiraata'ixaa tijín:

—Maeestru, ja'ati tu a'uséj ti huá'amuarite'eca'a í tiyáaru'use mej huá'a tzaajta'a seijre'e í teite. Aniúcajtz'e pu jín huá'amuarite'eca'a. Teajta iteen, teen tu hui raatá'ijmijri'í ti caí ayén rijcaa, a'íné capu téjmi jetze ajtéme'ecan.

⁵⁰ T'íj jí ayén tiraata'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Caxu rá'ijmijra, a'íné ja'ati ti na'a ti caí a'ij á'amuaruure, a'í pu xaa á'amuaaire'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

T'íj Jesús hua'ajté'axi a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í Juan

⁵¹ T'íj ari vejlí'itaca'a ti teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'a ti jetzen Dios rá'avi'itín í ta japua, Jesús pu raaxí'epi'íntare nain jime'e ti a'uun a'ujnén ánti Jerusalén.

⁵² Seica pu huata'íteca'a mej mi amuacá'í a'ujnén. Aa mú a'ará'a chajta'a a'u mej a'uchéjme a'íime í Samaria ti é'eme'ecan. A'uú mú a'atanéj mej mi r'í tiú'uruuren a'u mej ará'aixaa.

⁵³ Majta a'íime í mej a'uun é'echejca'a, camu ra'ancuré'evi'iti me'íjna í Jesús, a'íné mu'uri ramua'areereca'a tijín Jerusalén pu a'ujnéjsin.

⁵⁴ Majta a'íime í mej hua'apua, a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í Juan, mat'íj ráamua'areeri'í, ayéé mú tiraata'íhua'uri'í me'íjna í Jesús tijín:

—Tavastara'a, ¿a'íné hui pet'íjxe've'e tej ti tiyen huárini? ¿Ni teraata'áijte'en í Dios ti júte'e ye'icáxire'en í taij ti jín huá'ucuí'ini najmí'ica, mat'íj mena'a ayén mej huachéjme? —Ayeé mú tiraata'íhua'uri'í.

⁵⁵ Aj pu í Jesús pí a'uré'eve. Aj pu í hua'ajté'axi. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ca xu hui ramua'aree tí'ítj tí xiéjniu'ucare'ara'an ayén ca'anijra'a tejamaatá'aca sej si siyen tiu'utaxáj.

⁵⁶ A'íné inee, í nej neajta huá'a jetze airáne í teite, canu hui ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ni hua'antipua'ajte'en í teite, sino a'íj nu jín mú a'uvé'emej nej ni hua'irájtuaani. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

Majta a'ucíj. Majta seij chajta'a jetze a'atanéj.

*Í mej nu'u raxí'eve'eca'a mej jamuan á'ujjuhua'ane'en a'íjna í Jesús
(Mt. 8:19-22)*

⁵⁷ Mat'íj mauj huajú'ucuaa í juye jetze, seij pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nee nu hui á jamuan a'umé'e na'ame a'u ti na'a pe á'ume.

⁵⁸ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—A'íime í arachu'ise, a'úu mú hui u'uche a'u ti aucúcu'unijmee. Majta a'íime í pina'ase, pí'ista jetze mú tiú'uritu'aate. Mí neajta inee, í nej neajta huá'a jetze airáne í teite, canu huatéchi'í a'u nej a'utácuti.

⁵⁹ Jesús pu seij huata'áij í tevi tijín:

—Patá'aj á'uche'ecane'en nee jamuan.

Ajta a'ín teáata'a, ayéé pu tiraata'ixaa tijín:

—Niche'e ne'u yé huatácati ajta caí huámi'ini í nitáata nej ni ra'avá'anan a'ij tej tí'ijri'ire iteen. Aj nu xaa á jamuan á'uche'ecane'e na'ame.

⁶⁰ Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Miche'e me'ín ra'avá'anan í mi'ichi a'íime í hua'axí'ej mi'ichite me'íjna jime'e í mej caí ramua'ate í Dios. Pajta mú'ee, aricu á'ura'a pej pí í niucari hua'utá'ixaate'en ti jime'en raxa í Dios ti nainjapua tí'ajta. —Ayeé pu tiraata'ixaa a'íjna í Jesús.

⁶¹ Ajtahua'a seij pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástara'a, nee nu hui á jamuan á'uche'ecane'e na'ame, aru nauj mi'í u a'atanén ne é'eche nej ni hua'utatejúte'en í ne'ihuaamua'a, neajta í nevaújsimua'a.

⁶² Ayeé pu tiu'utaniú a'íjna í Jesús tijín:

—A'íjna í ja'ati ti a'utéjche ti tí'imuarí'e, ti pua'a ari já'ita'a umé'eca ajta raatéxíeehua, a'í pu hui caí tí'ítj vaire'e jemín í Dios ti nainjapua tí'ajta.

10

T'íj nu'u hua'aré'e'itixi a'ímej í mej huaícate jamuan tamuáamuata'a ará'ase

¹ A'atzu a'ateevi'í, Jesús pu ajtahua'a seica avé'ejajpuaxi í mej ayén pua'améca a'achú cumu huaícate japuan tamuáamuata'a ará'ase. A'í pu hua'uta'íteca'a hua'apuacajmé'en mej mi anáaté'ee u e'ará'astí nainjapua a'u ti na'a mej a'uchéjme, a'u ti Jesús huáje'emuáarenche'e.

² Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mu'ití mu'uri t'n á'ujca'ane ti Dios tíhua'uta'áijte'en, aru camu mu'í a'íime í mej a'íjna jín tí'ivaire'e mej tihua'utá'ixaate'en í niucari ti jín Dios hua'irájtuaani. A'íj xu hui jín siyen tiraatáhuavii í tavástara'a í ti jemín tiu'utá'uire'esín najmí'ica jime'e í mej té'atzaahuate'e, ti a'ín tejámuata'áijte'en sej a'ucíjxi'n nainjapua a'u mej é'eseijre'e.

³ Sericu mú'een. Ayeé nu hui tejámuata'ájte'esin sej si huá'a tzajta'a á'ujjuhua'ane'en í teite. Ayeé xu seíire'e xá'aju'un matíj cáne'axi mej huá'a tzajta'a á'ujjuhua'an í júra'ave.

⁴ Caxu hui ca'aní té'epiin sej tumin tzajta'a ucá'an, caxu seajta ca'aní té'epiin sej tiú'ujcixu te'ucá'an, caxu seajta tiú'uca'acái té'i'ipi'in. Caxu ja'ati teujte'e í juye jetze.

⁵ Setá'ij chi'ita uteárate, mi'i sej siyen tiraateatújte'en yee: "R'i xu yee tí'techejca."

⁶ Seajta ti pua'a a'uun é'eseijre'e sej í tevi ti xaa r'i ti'iche, a'íi xu hui huateáturaasin jemin í sej jín raateatújte. Na'ari caí, ajtahua'a huateáturaasin mú'ejmi jemi í sej jín raateatújte.

⁷ A'uu xu á'ateere a'ájna chi'ij jetze a'u sej ará'aiixa. Ti'itíj ti na'a mej tejá'amuamin, a'íj xu hui huácua'ani, seajta raayé'en. Ayeé xu huárini a'iné ayée pu tiraavíjte'e mej tiraanájchite'en a'ájna í ti tí'imijhuaca. Caxu á'ujjuhua'ane'en méyee seajta méyee huá'ache.

⁸ Setá'ij se'uun a'uteárate sej jetze í chajta'a, ti pua'a a'íme amua'ancuré'evi'itin, ayée xu huárini. Ti'itíj mej án amuaajá'ujmuaniira, a'íj xu huácua'ani.

⁹ Setá'aj seajta tihuá'uhuaate'en a'ímej í mej tí'icúci'ijime. Seajta hui siyen hua'utá'ixaate'en yee pu'uri tímua'a teja'uré'enejsin ti Dios nainjapua tiu'uta'ájta íyen chaanaca japua.

¹⁰⁻¹¹ Na'ari, ti pua'a mecaí amua'ancuré'evi'itin setá'ij e'ará'asti sej jetze í chajta'a, ayée xu caaye jetze á'ujjuhua'ane'en. Ayeé xu hui tihua'utá'ixaate'en yee: "A'ájna í chuej, ti muiini ti ajtávi'itaxi í taca'acai jetze, íye ti chajta'a me'ecan, a'íj tu huatéca'atzijxi'isin sej si ráamua'aree sej ve'ecán jén auteájturaa í Dios jemi. Capu amín a'ij sej seri tiú'uruu. Aúche'e pu yerá'aiixa ja'anáj ti teja'uré'enejsin ti Dios tiu'uta'ájta nainjapua íyen chaanaca japua." Ayeé xu hui tihua'utá'ixaate'en.

¹² Ayeé nu hui tejá'amuá'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e. A'ájna xicájra'a jetze tí'ij yerá'aiixa í Dios ti ij a'ín huá'axijte'en, jaitze'e mú hui rajpuaíiti muá'aju'un a'íme í mej caí amua'ancuré'evi'iti a'ujna chajta'a mej caí a'íme í mej Sodoma e'echéjme'e.

I teite mej nu'u caí té'atzaahuate'e

(Mt. 11:20-24)

¹³ Mi sej hui Corazín é'eme'ecan, setá'aj huataújxeemiste'en. Seajta mú'een, mi sej Betsaída é'eme'ecan, setá'aj seajta huataújxeemiste'en, a'iné mú'ejmi tzajta'a, jéihua nu niyen huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e. Mí seajta mú'een, caxu na'ancuré'evi'iti.

¹⁴ A'ru ti pua'a niyen huáriniiche'e huá'a tzajta'a a'íme í mej mejmí'i Tiro a'uchéjme'ecaa o huá'a tzajta'a a'íme í mej mejmí'i Sidón é'echejca'a a'ij nej neri huaríj mú'ejmi jemi, a'íi mú hui mejmí'i seicéi tiu'umuá'aj á'ame'enche'e. A'íi mú miyen ucaújchejte'axi'inche'e me'íjna jime'e í mej jín custaa tí'ita'ahuaca. A'íi mú hui majta nasij cáujhuaate'enche'e, majta miyen éene'e mej a'ujrá'aseche'e mej mi ráamua'aree í seica í teite mej meri seicéi tiu'umuá'aj.

¹⁵ Silu mú'een, jaitze'e xu hui rajpuaíiti xá'aju'un mecaí a'ímej a'ájna xicájra'a jetze ti Dios ayén tihuá'axijte'en.

¹⁶ Ari mú'een, mi sej Capernaúm é'eme'ecan. ¿A'iné tejamuá'amitíejte'e mú'ejmi? ¿Ni qui Dios pu amua'avi'itin u jute'e? Capu hui tzíte'e, sino Dios pu amuaja'ucáhua'axiisin téte'imua í chaanaca jete a'ájna jime'e sej caí na'ancuré'evi'iti. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

¹⁷ Ajtahua'a pu ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í ti hua'uta'íteca'a tijn:

—A'ájna í ja'ati ti ayén á'amuanamua, a'íi pu hui ajta nenamua ineetzi. Ajta a'ájna í ja'ati ti amuaata'iti, a'íi pu ajta neta'iti ineetzi, ajta, a'íi pu hui raata'iti a'ájna ti tinaata'áj ineetzi.

Mat'íjta nu'u mi curé'ecijxi í mej huaícate japuan tamuáamuata'a ará'ase

¹⁸ Mat'íj mi a'ucijxi a'íme í mé huaícate japuan tamuáamuata'a ará'ase. Mat'íj uvé'eneajxi, jéihua mú rútemua'ave'ecaa. Ayeé mú tiraata'ixaa tijn:

—Tavastara'a, majta a'íme í tiyaaru'u, a'íi mú majta te'ará'astijre tet'íj iteen tihua'uta'áj aniúcajzte'e.

¹⁹ Ayeé pu tiu'utaniú a'ájna í Jesús tijn:

—Nee nu raasej ne'ájna í Satanás tí'ij a'ín u e'icájve u jute'e. Ayeé pu hui teje'icájve cumu mej témxcava'ara'an.

²⁰ Neajta inee, nu'uri tejámuá'ijca ne'ájna jime'e sej hua'avé'etziinaxi'in se'ímej í cu'ucu'use, ajta se'ímej í teaxcáte sej si tiu'utémua'itin. Neajta nu hui tejámuá'ijca sej si tiu'utémua'itin nain jime'e í huá'amuari'eri'ira'a a'ímej í mej amuájcha'íre'e. Capu ti'itíj a'ij á'amuaruuren.

²¹ Mi seajta mú'een, caxu hui se'ájna jín huataújtemua'ave'en í mej amua'ará'astijre'esin í tiyáaru'use sino ayée xu se'ájna jín titeetáujtemua'ave'en, jee xaa ne'u, ti ari á'ayu'usi'i í ta japua a'ij sej hui ante'aruá sej si se'uun auteáturan tíj na'a rusén jime'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Tí'ij nu'u Jesús rí'í tiraatá'a í rutáata í Dios

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ A'ájna'ímua, jeihua pu huataájtemua'ave a'ájna í Jesús a'ájna jime'e ti huateájturaa jemin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ayee pu tiu'utéjniuú tijín:

—Jeihua nu rí'í timuaatá'asin, mi pej niyá'upua, mi pej tí'ajta u ta japua, pajta íiyen chaanaca japua. Ayee nu hui 'een jín rí'í timuaatá'asin a'íné mú'ee pe raaté'avaata a'ájna í niuucari mej mi cáí yaú'tíitei muá'araa a'áme í mej jeihua raayí'iti, majta a'áme í mej jeihua tiú'ujmua'ate. Pajta mú'ee tíhua'utasejírate'e a'ámej í mej cáí a'ij tí'ijviicua'i. Jee xaa ne'u, mi pej niyá'upua, ayée pu hui mua'aránajcheca'a.

²² Nain pu jín tinaa'íjca í niyá'upua. Capu ja'ati ramua'aree ja'ati nej yaujra'an pú'een. A'í'í pu'u ramua'aree í niyá'upua. Capu ja'ati ajta ramua'aree ja'ati ti pú'een í niyá'upua. Nee nu'u hui ramua'aree í nej yaujra'an pú'een. Majta a'áme ramua'aréren í nej hua'utasejírate'esin nex'evi'ira'a jime'e. —Ayee pu tiu'utéjniuú.

²³ Tí'ij jí hua'antasejíraajraa í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Rujíme'e pu hua'utá'ixa tijín:

—Jé'ecan pu hui rí'í tejamaatá'a a'ájna jime'e í sej seri tí'iseij.

²⁴ Ayee nu tejá'amua'ixaaate'e. A'áme í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, majta a'áme í mej títetaté'eca'a rey jime'e, mu'iiti mú raxí'eve'eca'a mej raasej a'ij sej tí'iseij mú'een. Majta jeihua mú raxí'eve'eca'a mej ráanamua a'ij sej seri tí'ínamua. Aru capu hui ayén tíhua'uci'i. —Ayee pu tíhua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

I ja'ati ti nu'u í Samaria é'eme'ecan ti rí'í tí'itevij

²⁵ Ja'anáj pu ayén huaríj. Sej pu ájchee, ti tí'imua'ata í yu'uxari jetze ti Moisés ra'uyú'uxaca'a. Ayee pu tí'tese'eca'a a'ájna í ja'ati ti ayén tiráacuanamuan ti ij a'ín Jesús tí'tíj ín auté'itzen. Ayen tijín:

—Maestru, ¿tí'itáni ruxe'eve'e nej niyen huárini ti ij náaci'iti ineetzi nej ruuri ná'ara'ani rusén jime'e a'ujna a'u ti Dios é'eseijre'e?

²⁶ Ayee pu tiu'utaniú a'ájna í Jesús tijín:

—¿A'íné té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze? ¿Tí'itáni pa'ujíjve'e pe'ájna jetze í yu'uxari?

²⁷ Aj pu í ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj nu'u piyen rí'í tirájcha'íi a'ájna í tavástar'a í taDioj nain jime'e í á'a tzajta'a, pajta nain jime'e a'achú pej caj té'aca'ane í á'axiejniu'uca jetze, pajta nain á'axe'evi'ira'a jime'e, ajta á'amuarí'eri'ira'a jime'e. Ajtahua'a pu sej seijre'e ti jín ayén yee patá'aj nu'u hui piyen che'atá pena'a rí'í tirájcha'íi í ax'íej tevi patíj mú'ee asej tí'ti'á'acha'íi.

²⁸ Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Xí'epi'in pej tiraataxájtaca'a. Tí pua'a piyen huárini, a'ij pej hui tiraataxájtaca'a, peruuri pej pua'amé rusén jime'e a'u ti Dios é'eseijre'e.

²⁹ Ajta a'ín ti tí'imua'ataca, a'í'í pu raxí'eve'eca'a mej mi ráamua'aree í teite ti cáí ja'anáj auteájturaa í Dios jemi. A'ij pu jín, ayén tiraata'ihua'uri'i a'ájna í Jesús tijín:

—¿A'ataani pú'een í nex'íej tevi?

³⁰ Ajta a'ín Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—Ja'ati pu nu'u Jerusalén e'erájraa. A'uu pu nu'u hui a'ucamé'eca u Jericó. Matí'ij nu'u mi nahua'ari ra'antinájcheca'a. Metirá'ari'iri'i í c'íxure'ara'an. Majta raatéevajxi. Matí'ij nu'u mi yauutéj í juye jetze. Pu'uri á'ame'erejca'a. Majta nu'u me'ín nahua'ari a'ucíj.

³¹ A'atzu a'ateevi'i, tí'ij nu'u í sej a'ucamé'eca juye jetze. Puaaríj pu hui pú'een a'ájna. Tí'ij jí raasej ti á'ame'erejca'a. Aa pu nu'u imuá a'atanéj í juye. Ajta nu'u mú á'ume.

³² Ajtahua'a pu nu'u sej a'ájna a'ucamé'eca. A'í'í pu nu'u a'ín pú'een sej ti Leví teecan jetze ajtémecan. A'í'í pu ajta tí'ivaire'eca'a hua'atáyujta'a. Tí'ij a'uun a'ucáane a'u ti auucá'a í ti á'ame'erejca'a, a'í'í pu ajta nu'u hui raasej. Ayee pu che'atá na'a huaríj. Aa pu nu'u imuá a'atanéj. Ajta nu'u mú á'ume.

³³ Ajtahua'a pu nu'u sej a'ucamé'eca. A'í'í pu nu'u a'ín pú'een sej ti sej chuéjra'a japua é'eme'ecan ti ayén téja'arájtehuua tijín í Samaria. Tí'ij aj a'ucamé'eca, a'í'í pu nu'u a'ucáane a'u ti auucá'a a'ájna ti á'ame'ere. Tí'ij raasej, a'í'í pu nu'u rá'ancu'uvajxi.

³⁴ Tí'ij nu'u í jemin á'e'iré'ene. Aj pu í racá'ajusi á jetzen a'u ti tejé'epuajiti'ihuaca'a a'ájna jime'e í aceite, ajta u viinu. Ajta nu'u raacá'ijcataxi a'u ti tejé'epuajiti'ihuaca'a. Aj pu nu'u í ra'avá'ara rucíj japua í puuru'u. Tí'ij nu'u í ya'uví'iti, a'ájna já'ahua'a a'u mej é'e'aseca í mej puaseaaruve'e. A'uu pu nu'u yaúutuaa. Temua'a pu nu'u hui rí'í tiraaxá'apuairí'i.

³⁵ Yee ruijmua'a yee, a'í'í pu nu'u hui ru'ita'í'ipi hua'apuaca í tumin. Ajta raata'í'ipi a'ájna ti antiújmua'aree a'ájna jime'e í chí'ij. Ayee pu nu'u tiraata'ixaa tijín: “Patá'aj rí'í tiraaxá'apuai. Neajta inee, netí'ij uvé'enen, aj nu yeehui muaatá'asin nain a'achú pej caj tiraaxájte huaatari jime'e, ajta tí'itíj ti huácuaa.” Ayee pu nu'u hui tiraata'ixaa, a'ájna í Samaria ti é'eme'ecan.

³⁶ Ajta a'ín Jesús, ayée pu tiraata'ihua'uri'i tijín:

—¿A'iné timuá'amitiejte'e, a'íme í mej huaíca, a'atani éene'e a'áin pírici ti r'í'í t'í'tevistáa já'araa amíjna jemi í rux'í'ej teví í mej tiraanáhua'irí'í í nahua'ari?

³⁷ Ajta a'áin ti t'ímua'ataca í yu'uxari jetze ti Moisés ra'uyú'uxaca'a, ayéé pu tiraata'ixaa tijín:

—Ayej ne'ase ti a'áin ti rá'ancu'uvaxji, a'íi pu a'áin pú'een í ti x'í'epi'ín t'í'tevij a'áina jemi í rux'í'ej teví.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Aricu hui, patá'aj piyen huárini a'íj ti a'áin huaríj.

T'í'ij nu'u Jesús á a'ur'é'ene Marta ti é'eche

³⁸ Ajta a'áin Jesús, majta a'áme í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, mat'í'ij mauj huajú'ucaa, a'úu pu a'ará'a a'u ti ja'ati e'echéjme'e. Ayee pu ántehuaa a'áina í 'íta'a tijín Marta. T'í'ij í a'áin ra'ancuré'eví'iti í ruche.

³⁹ Seíj pu t'í'ihuaara'a, íitacan. Ayee pu ántehuaa tijín María. Ajta a'áin María, án pu vejlí'í a'ujyeyxi jamuan í Jesús. Ranamuájraca'a a'íj ti t'í'ixajta'a.

⁴⁰ Ajta a'áin í Marta, capu a'íj tirá'ateuve'e a'íj ti huárini a'íne jeíhua pu t'í'imuari'eca'a ti íj tihua'umín. T'í'ij í e'iré'ene jemin í Jesús. Ayee pu tiraata'íhua'uri'í tijín:

—Nevástar'a, ¿ni caí á jetze ruxe'eve'e ti ne'íhuaara'a ruséjítacan yé naatéjtuua nej ni nesej t'í'imuari'e? Patá'aj hui raatá'ixaate'en ti naatévaire'en.

⁴¹ Tavástar'a pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Marta, Marta, jeíhua pej t'í'imua'atze, pajta jeíhua a'íj té'amua'ate.

⁴² Seíj pu'u hui ruxe'eve'e pej piyen huárini. A'áina í María, a'íi pu ra'avé'ehuau í ti jaítze'e r'í'en. Neajta inee, canu hui rá'a'ari'ira nemíjna. —Ayee pu tiraata'ixaa a'áina í Jesús.

11

T'í'ij nu'u Jesús huá'amua'atejca'a a'íj mej ye'í titeetéjnuuni í teite

(Mt. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Ja'anáj pu ayén tiuju'uríj. Aa pu já'ahua'a a'uteveeca'a a'áina í Jesús. Téniiusime'e í Dios jemi. T'í'ij raatapua'ájtaca'a ti huatéenui, seíj mej jamuan á'ujuhua'ane'e, ayéé pu tiraata'ixaa tijín:

—Tavastara'a, patá'aj piyen titáamua'aten tej huatéjnuuni í Dios jemi tíj Juan tihua'umuá'ate a'ámej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e.

² T'í'ij í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Set'í'ij huatéjnuuni, ayéé xu hui tiu'utaxá yee:

Mú'ee í pej tá'íya'upua,

Mich'é'e r'í'í mé'e tiyau'á'an í pej jín ántehuaa.

Ch'é'e ayén teja'ur'é'enen a'ájna xicá'ra'a í pej jetzen tiu'uta'áíjta íiyen chaanaca japua.

Mich'é'e miyen che'atá mena'a tira'ará'asten a'íj íj pe'í'ijxe'eve'e a'áme í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua mat'í'ij a'áme tira'ará'aste í mej ta japua a'uté'uu.

³ Patá'aj titaatá'an í ti t'í'icua'irí'í í tej jín te'utá'viicua'l íjji tíj na'a yú ti auca'ití a'ame.

⁴ Patá'aj titaatá'uuni'í í tej jín auteájturaa mú'etzi jemi a'íne ayéé tu che'atá tiraatá'uuni'ira ja'ati ti na'a ti auteájturaa ítejmi jemi.

Patá'aj pajta caí raatá'acare'en í tiyaaru'u ti a'áin ca'aníjra'a taatá'acare'en tej ti caí tiyen huárini t'í'itíj jime'e ti a'íj pua'a 'een. Yee pu'u.

⁵⁻⁶ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tich'é'e tiyen raataxá yee seíj xu mú'een t'í'amigo. Ajta á'iyen a'áina í ja'ati, t'í'ij ari já'íta'a tíca'a pí'it'irici, a'úu pu hui a'umé a'u ti é'eche í amiigura'an. Aj pu í ayén tiraatá'ixaate'esin tijín: “ne'amiigu, huaíca naatanijíte'e í pan, a'íne auchén pu yeehui uvé'ene seíj í ne'amiigu ti mu'u a'atamé'ecaa. Mí neajta inee, canu t'í'itíj tícha'í'í í ne'raamíin.”

⁷ T'í'iqi ayén hui tiu'utániusín a'áina ti huírájca tijín: “Capej né'ítziite'e. Pu'uri yeehui aiteánami'í í puéerta, majta me'ín í t'í'irí, mu'uri huatéeje'e. Neajta inee, nu'uri huatée'ca'a. Capu cha'a r'í'irí nej ájcheni nej t'í'itíj jamuaatá'an.” Ayee pu tiraatá'ixaate'esin.

⁸ Mí neajta inee, ayéé nu hui teja'amua'ixaate'e. Capu xaa ájchesin ti t'í'itíj raatá'an a'áina jime'e ti amiigura'an pú'een, sino, a'íi pu ájchesin a'áina jime'e ti í caí mé'e rá'ítziite'e í amiigura'an. Aj pu í raatá'asin, tzíte'e, a'achú ti caj t'í'itíj tiraatá'huaviira.

⁹ A'íj nu hui jín niyen tejá'amua'ixaate'e yee setá'aj seuj rahuaviira í Dios jemi a'íne a'íi pu xaa tejámuatá'asin. Seajta, seuj rahuauca í jemin. A'íi xu jemi rateuni í Dios. Seajta seuj te'ejteátu'asixi'ín tá'apueerta. Aj pu í xaa Dios te'antácuuna. T'í'ij jí amuaatá'asin í sej rahuauhuau.

¹⁰ Ayee xu hui huárini a'íne ti pua'a ja'ati ayén t'í'itíj t'í'ijhuaviira, a'íi pu ra'ancuré'asin. Tí pua'a ja'ati t'í'itíj huauca, a'íi pu hui rateuni. Ajta ti pua'a ja'ati ayén te'ejteátu'asixi'ín tá'apueerta, Dios pu xaa tira'antácuune'esin.

¹¹ 'Casi'i mú'een, ¿ni qui sej ayén huárini mú'een, mi sej huayaujmu'a? Tí pua'a ayauj ayén hua'it'e muáhuaviira, ¿ni qui cu'ucu'u paraatapíj'te'esin? Capej xaa ne'u. Hua'it'e pepu'u hui raatá'asin.

¹² Na'ari ti pua'a tá'u muáhuaviira, ¿ni qui teáxca paratáchuite'esin? Capej xaa ne'u. Tá'u pepu'u raatá'asin.

¹³ 'Ayeexu mú'een, mi sej a'ij pua'a 'een í ru tzajta'a, xu'uri ramua'aree sej hua'utapuaíj've'en í ruyaujmu'a ti'it'ij ti rí'en. Ajta a'ín í ti á'amuyaya'upua í ta japua ti é'esiej're'e, jeihua pu hui jaítze'e raayí'iti ti hua'utá'an ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an a'uun a'uteáturan a'ímej jemi í mej rahuahuau. —Ayeexu pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

A'íjna í Jesús, Dios jetze pu arájca'ane

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ Ja'anáj pu ayén tiuju'uríj. Jesús pu tiyaaru'u huatamuárite'eca'a ti tevi tzajta'a seij're'eca'a. Ajta a'ín í tiyaaru'u, capu raatá'acare'e ti a'ín tevi tiu'utaxáj. Jíme'en pu'u Jesús raatamuári, aj pu i tiu'utaxájtaca'a a'íjna í tevi. Majta me'ín í teite, jeihua mú naa rí'i tira'utasej.

¹⁵ Majta seica miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Amíjna mi tevi, mi Jesús, Beelzebú pu hui jetze arájca'ane ti ij ayén tihua'utamuárite'en í tiyáaru'use, a'iné a'íjna í Beelzebú, a'í pu tihua'ajjte'e í seica í tiyáaru'use. Beelzebú pu ca'aníjra'a ratá'aca ti ij ayén amín tihua'uta'ajte'en í tiyáaru'use. —Ayeexu mú tiu'utaxájtaca'a.

¹⁶ Majta seica, ayée mú rí'i tí'ira'ihua'u me'íjna jime'e ti a'ín hua'utasejrate'en ti'it'ij ti huápi'i ruxe'eve'e, ti ajta í ta japua é'eme'ecan.

¹⁷ Ajta a'ín Jesús, a'í pu rú'umua'areereca'a a'ij mej tí'imua'ajca. Ayeexu pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Matíj mena'a í mej seíj chuejra'a japua tí'ajta, ti pua'a já'ita'a ma'utáciine, aj mú mi huateújne'usi'ite'esin. Majta hui, camu cha'a á'ateeri mej tiaíta muá'aju'un. Ajta ti pua'a miyen che'atá mena'a já'ita'a a'utáciine a'íme í mej seicié mena'a á é'eche, camu majta cha'a á'ateeri á mechée me'ájna.

¹⁸ 'Ajta a'ín Satanás, ti pua'a miyen já'ita'a a'utáciine a'íme í ti tihua'ajjte'e, ¿a'iné tí'iri'iri ti a'ín á'ateere ti tihua'ajjte'e naijmi'ica? Capu hui a'atzu a'ij tí'iri'iri. Ayeexu nu tí'ixa ne'íjna jime'e sej siyen tí'inexa yee nej nu'u Beelzebú jetze aránca'ane nej ni hua'utamuárite'en í tiyáaru'use.

¹⁹ 'Niche'e a'atzu tejámuata'íhua'u. Tí pua'a hui niyen Beelzebú jetze aránca'ane nej ni hua'utamuárite'en í tiyáaru'use, majta a'íme í mej a'amua jamuan á'ujijhua'an, a'í mú majta hua'utamuárite'en í tiyáaru'use. ¿A'ataani jetze mua'arájca'ane? A'í mú hui mijmu raataxájta yee mú'een xu auté'ítze.

²⁰ 'Na'ari caí, ti pua'a nee xiéjniu'ucare'ara'an jetze na'aránca'ane í Dios, ayée pu huataújmu'a ti ari hui xaa a'ájna teja'uré'ene mú'ejmi jemi ti a'ín Dios nainjapua tiu'uta'ajta íyen chaanaca japua.

²¹ 'Ajta a'ín í ja'ati ti ruca'ané, ti jeihua tí'ijcha'íi í ti jín huaténe'use'en, tí'ij auj jíme'en rájcha'íi í ruch'i, naa pu temua'a tí'avíitzi'i tíj na'a ti te'irá'a. Capu ja'ati tí'ijnahua'iran.

²² 'Mí ajta, ti pua'a seíj mú a'uvé'eme'en ti jaítze'e ruca'ané caí a'íjna, ti pua'a raaténe'usi'ite'en, ajta raatáviicua'l, ayée pu rini a'íjna ti mú a'uvé'eme'e a'ame. Nain pu hui tirá'ari'ira í ti jín né'use'eca'a. Aj pu i tihua'uré'a'asin tíj na'a ti tí'ijcha'íica'a í ti tihua'unáhua'iri'í.

²³ 'Ayeexu tejáamua'ixaate'e. Ja'ati ti na'a ti caí nevaire'e ineetzi, a'í pu hui néjcha'íire'e ineetzi. Ajta ja'ati ti na'a ti caí teite tíse'iri ineetzi jemi, a'í pu hui hua'uré'e'iteca.

Í xiéjniu'ucari ti nu'u a'ij pua'a 'een, ajtahua'a pu nu'u huaré'araa

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Ajta ayén tijín:

—Ayeexu pu rici í xiéjniu'ucari ti a'ij pua'a 'een. Tí'ij a'uun huirájraa tzajta'an seíj í tevi, a'í pu á'uche'ecane'en ti rahuahuau a'u ti e'ehuatújse'upe'en, a'u ti a'uhuáchi. Aru capu hui rateuve. Ayeexu pu tí'imua'atze tijín: “Niche'e yehui huaré'ara'ani u niche a'u nej e'erájraa.”

²⁵ 'Tí'ij uvé'enen, ayée pu hui 'een a'íjna í ja'ati. Naa pu 'een í ru tzajta'a. Cu xiee mej mauchén uhuaré'e'ícha'utaca'a. Nain pu rí'i huáruu.

²⁶ Aj pu i a'ín xiéjniu'ucari huaúuvi'itin í seica í mej aráhua'apua ará'ase. A'í mú majta jaítze'e a'ij pua'a 'een caí í seíj. Matí'ij mi a'uteárate nai'mi'í mej mi huaté'e muá'ara'ani me'íjna tzajta'a í tevi. Ajta á'iyen, ayée pu hui te'iráame ti jaítze'e a'ij pua'a éene'e a'ame a'íjna í tevi caí ti ajmí'í éene'e. —Ayeexu pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

Í ti nu'u tzáahuati'ira'a jín rí'i tí'tá'aca

²⁷ Tí'ij Jesús auj tí'ixajtaca'a, ajta seij 'híta'a a'ujna a'utéveeca'a huá'a tzajta'a í teite. Aj pu í ayén tiu'utaxájtaca'a ca'anín jíme'e tíjín:

—Rí'í pu tiraatá'a a'ájna í 'híta'a pej jetzen huanú'ihuaca'a, pej pajta jetzen huátzi.

²⁸ Aj pu í Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Mí ajta a'híme, jaítze'e pu hui rí'í tihua'atá'aca a'hímej í mej ranamua í niuucari tí jíme'en raxa í Dios, majta miyen ra'ará'astijre'en.

Teite mú nu'u raxí'eve'eca'a mej nu'u ti'títj huasej ti huápi'i ruxe'eve'e

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Majta a'híme í teite, maúche'e mú máaj ajteáxírijme'e í Jesús jemi. Ajta a'hín, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Jeihua mú a'ij pua'a tí'titeteite í mej íjii huáteemua. Ayeé mú hui raxí'eve'e nej ti-hua'utasejrate'en tí'títj ti huápi'i ruxe'eve'e. Aru canu tí'títj hua'utasejrate'esin. A'ij nu'u hua'utá'ixaate'esin tí jíme'en raxa í Jonás teecan tí tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

³⁰ Ja'iné a'hí pu hui a'hín pú'eené'e í ti huápi'i ruxe'eve'e í mej raasej a'híme mej Nínive e'echéjme'e, ayée nu che'atá nena'a nej a'hín pú'een í ti huápi'i ruxe'eve'e í mej rasej a'híme íjii mej huáteemua.

³¹ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e, a'ájna xicájra'a jetze tí jetzen Dios huá'axijte'en í teite, a'ájna tí ajmí'i tí'téveeca'a reyna jíme'e a'ujna antánimua huarita'an í jaj tí ve'ée, a'hí pu hui a'ánna a'utéchaxjisin huá'a jamuan a'hímej íjii mej huáteemua. A'hí pu ajta huá'a jetze te'ujpuá'arite'esin tí'títj jíme'e. A'u'u pu imuá a'uvé'emej tí ij ráanamua a'ájna í Salomón teecan tí rí'í mé teúmua'arejca'a. Neajta inee, í nej yee huatéjvee í teite tzajta'a, jaítze'e nu hui ve'ecán jín tí'títjvee caí a'ájna í Salomón. A'ij pu jín, a'ájna í reyna huá'a jetze te'ujpuá'ajte'esin a'iné camu nenamua ineezi.

³² 'Majta a'híme í mej Nínive e'echéjme'e, ayée mú rini a'ájna xicájra'an í Dios tí jetzen huá'axijte'en í teite. A'hí mú huatéhuiixi'isin a'hímej jamuan í mej íjii huáteemua. Matí'ij mí te'ujpuá'ajte'esin tí'títj jíme'e. Seicié mú hui tiu'umuá'aj matí'ij ráanamua'jri'í a'ij tí tihua'utá'ixaa a'ájna í Jonás teecan. Neajta inee, jaítze'e nu hui ve'ecán jín tí'títjvee caí a'ájna í Jonás. A'ij pu jín, a'híme í tetecca Nínive mej e'echéjme'e, a'hí mé te'ujpuá'ajte'esin tí'títj jíme'e í mej íjii huáteemua a'iné camu seicié tiu'umuá'aj netí'ij tihua'utá'ixaa inee.

I ti nu'u ú'utatzave'e í huá'a tzajta'a í teite

(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³ Jíme'en hui a'ájna í aparauu tí'titi í mej rá'ajtaira, capu ja'ati a'ájna ye'uté'avaata. Capu ajta xa'ari tzajta'a ru'utéchajta. Capu xaa ne'u, sino án pu imuá ya'ujchájtza mej mí raasej í mej me'uun a'uteáru'i.

³⁴ Ayeé pu hui tí'ivaire'e á'ají'í tíj tajj tí á'ataa í á'ajetze. A'ij pu jín, tí pua'a rí'en á'ají'í, ayée pu 'een, cu xiee tí huanéerí'icí nainjapua í á'ajetze. Na'ari caí, tí pua'a pecai rí'éene'en á'ají'í jetze, ayée pu 'een, cu xiee tí huatí'ca'a í á'ajetze.

³⁵ 'Setá'aj siyen huárini tí ij caí a'uumí'ini tí á'ataa í á'ajetze.

³⁶ Tí pua'a naa pu á'ataa í á'ajetze, ajta caí á'atzu á'amí'ica, nainjapua pu hui huanéerí'icí a'ame. Ayeé pu té'eme, cu xiee aparauu á jetze ráatatza. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

Tí'ij nu'u Jesús huá'a jetze te'ujpuá'ajte'e a'híme í fariseos

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 20:45-47)

³⁷ Jíme'en pu'u raatapuá'ajtacaca'a tí tihua'utá'ixaa, aj pu í seij pu raatá'inee tí tejá'ucua'ani áa tí é'eche. A'ájna í ja'ati, fariseo pu pírici. A'u'u pu a'uteárupi. Tí'ij í á vejlí'í a'uré'ehui'ixi a'u' tí meesa a'utéjvee.

³⁸ Ajta a'hín fariseo, a'hí pu raasej tí caí Jesús amuacaí anaújmuajite a'ij mej tí'ijri'ire í mej rá'astijre'eca'a me'ájna í Moisés teecan. Jé'ecan pu a'ij pua'a tira'utasej.

³⁹ Aj pu í tavástar'a ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'een mí sej fariseos pú'een. Ayeé xu'u tí'titetei sej anaújmuajite'axi'in mí rumuá'jca'a jetze. Mí ajta caí á'atzu a'ij amuá'amítieje'e se'j rí'í huaújruuren mí ru tzajta'a. Ayeé xu 'een, cu xiee tíj ja'ati raacá'aj'usin mé jéjre'e mí vaasu, ajta amí'jna mí xa'ari. Ayeé xu'u rusejrate huá'a tzajta'a mí teite sej rí'í tí'titeteite. Mí seajta mú'een, ayée xu 'een mí ru tzajta'a. A'ij xu pua'a tí'titeteite se'ájna jíme'e sej tihua'unáhua'iri'í, seajta a'ij pua'a huá'uruu.

⁴⁰ 'Mí sej hui caí tí'títj ú'umu'a'aree. A'ájna tí raatétaahuaca'a í sej mé jéjre'e ratéhua'ira'a, ¿ní caí a'hín ajta raatétaahuaca'a í á'amuatzajta'a tí seijre'e?

⁴¹ 'Setá'aj siyen hua'utá'an í mej caí a'ij tí'ijviicua'í se'ájna tí urá'aa í á'amuatzajta'a. Ayeé xu a'ájna jín huárini, tí ij temua'a te'irá'jra'ani mú'ejmí jemi.

⁴² 'Setá'aj huataújxeemiste'en, mú'een, mí sej fariseos pú'een. Ayeé xu tí'titetei sej raatá'uire'en í Dios jemi, seij tamuáamuata'a anxíte jetze tí ajtémé'ecan a'ájna í tu'upi, tí'títj

menta, seajta se'ijna í tu'upi, ti'titj í ti ayén huataújmu'a'a tijín ruda, seajta nain tjí na'a pua'amé tí'ixuaavi í tu'upi. Mú'een xu hui ra'utámua'aree najjmi'i tjí na'a tí'lipua'amé.

Mi seajta mú'een, seya'uhua'axi í ti jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi, sej si siyen rí'í huá'uruuren í á'amua'axi'ej teite a'ij ti tiraavíjte'e, seajta sej si rí'í tirájcha'ii í Dios. Sena'atzí caí yé'uhua'anancache'e sej siyen aráurasten se'ijna jime'e í ti jaítze'e ruxe'eve'e. Ajta, ayén tiú'ujxe'eve'e sej tiu'tá'an se'ijna jime'e ti cǐj na'a caj tí'ivaire'e.

⁴³ 'Setá'aj huataújxieemiste'en, mú'een, mi sej fariseos pú'een. Jé'ecan xu hui raxí'eve'e ti ti'titj amuáaci'iti sej a'ujrá'asen ipuari japua a'u mej á'ujraarase í á'amua'aujisi u teyujta'a. Jé'ecan pu amua'aráanajche mej me'ín teite amuaatateujte'en aj mej tejá'atua.

⁴⁴ 'Setá'aj huataújxieemiste'en a'iné ayée xu 'een cumu a'u mej hua'ava'ana í mi'ichite. Majta hui a'íime í teite, í mej japuan á'ujujhua'ane'e, camu hui ramua'aree a'ij ti 'een tété'e a'iné capu á é'e tí'itj í mej jín ráamua'aree mej me'ájna hua'avá'anaxi. —Ayeé pu tíhua'utá'ixaa a'ijna í Jesús.

⁴⁵ Tí'ij í sejí ti tí'imua'ata í yu'uxari jetze, Moisés teecan ti ra'uyú'uxaca'a, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—Maeestru, pej piyen tí'ixa, a'ij pej jín a'ij pua'a tí'itajep'e itejmi.

⁴⁶ Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Seajta mú'een, mi sej tí'imua'ata í yu'uxari jetze ti Moisés ra'uyú'uxaca'a, setá'aj huataújxieemiste'en. Ayeé xu hui ve'ecán jín tíhuau'ljcate'en í teite a'ijna jime'e ti ayén huápi'i muári'eri, ti caí ja'ati raayí'iti ti ayén huárini. Seajta á'iyen, mú'een xu tíhua'uta'ajte'en í teite mej nu'u mi me'ijna jín ra'ará'astjire'en. Mi seajta mú'een, caxu a'atzu huataúra'asin sej si tí'itj jín hua'utévaire'en.

⁴⁷ 'Setá'aj huataújxieemiste'en a'iné mú'een xu rá'ajta'ahuaca í mej tzajta'an hua'uteátu'asin a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Majta a'íime a'amua'huáacixa'astemua'aci'i, a'íi mú hui huá'ucuii.

⁴⁸ 'A'ij xu jín siyen mú'een tiu'utaxájta yee amua'aránajcheca'a a'ij mej huá'uruu í a'amua'huáacixa'astemua'aci'i. A'íi mú hui huá'ucuii a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Seajta mú'een, xu'uri ramua'aree temua'a naa a'ij mej huá'uruu. Ayeé pu ajta tejámua'aránajcheca'a. Seajta, ayée xu rá'ajta'ahuaca'a a'u mej huaje'eteátu'asin. Seajta, ayée xu che'atá sena'a neruuren ineetzi.

⁴⁹ 'A'ij pu jín ayén Dios rumua'atzíira'a pu jín tiraataxájtaca'a tijín: “Nehua'uta'í'ira huá'a jemi í teite seica mej neetzi jetze me'ecan tí'ixaxa'a, neajta seica í nej hua'antíhuau mej mi nevaire'e. Je'ícaca mú cui'ini a'íime í teite. A'íi mú huá'acui'ini. Majta seica, a'ij pua'a mú huá'aruuren.”

⁵⁰⁻⁵¹ 'A'ij pu jín, ayée pu hui tirá'amitiejte'e í Dios jemi, a'íi mú pu'éene'e a'íime íjii mej huáteemua me'ijna jime'e matj mena'a pua'amé huá'ucuii a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, najjmi'i matj pua'amé huá'ucuii tjí na'a tiú'usejire í chaanaca, najjmi'i tjí na'a Abel ti huamí'í ajta a'ijna í Zacarías, a'ijna mej ra'upuá'ajte já'ita'a a'u ti a'utéjvee a'ijna í mej japuan tí'imua'í'vajtaca, a'u ti teyuu a'íjnee. Jee xaa ne'u, ayée nu tejá'amua'ixaate'e, xaa ne'u. Ayeé pu hui tirá'amitiejte'e í Dios jemi, a'íi mú pu'éene'e nain jime'e a'íime íjii mej huáteemua.

⁵² 'Setá'aj huataújxieemiste'en mi sej tí'imua'ata í yu'uxari jetze Moisés teecan ti ra'uyú'uxaca'a. Mú'een xu rujámua'a sena'a antiújmua'areereca'a se'ijna jime'e í mej jín ráamua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Seajta mú'een, caxu hui huataúra'a ti Dios tejá'amua'ajte'en. Seajta huá'ijmii a'ímej í seica mej mi caí miyen huataúra'an ti Dios tíhuau'ajte'en. —Ayeé pu tíhua'utá'ixaa a'ijna í Jesús.

⁵³⁻⁵⁴ Tí'ij Jesús a'uun huirá'jaa, a'íime í fariseos, majta a'íime í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze Moisés ti ra'uyú'uxaca'a, a'íi mú autéjhuii mej a'ij pua'a tirájeeve ca'anín jime'e. Jé'ecan mú jehua tíra'lhua'urí'i mej mi ráateuni í mej jín jetzen te'ujpuá'ajte'en me'ijna jime'e a'ij ti a'ín tiu'utaxájtaca'a.

12

Tí pua'a nu'u ja'ati ayén hua'itzi jín tiú'ujsejirata

¹ Majta me'ín í teite, jehua mú ajteáxiireca'a. Ayeé mú ará'axcaa a'achú hua'apua ví'ira'a, huaíca ví'ira'a, a'achú mej mena'a pua'amé. A'ij mú jín á'acataca'a jehua. Ajta a'ín í Jesús, a'íi pu amuacá tíhua'atixáate'ajraa a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. Ayen tijín:

—Rí'i xu'u hui mú'een a'ijna jime'e fariseos mej ranájchite'e í pan jetze. Ayeé pu huataújmu'a'a a'ijna í niucuari tijín í ti huá'a tzajta'a uraninei, í ti caí jé'iyecan jín sejire'e.

² Ayeé pu'u, tí'itj ti na'a ti rú'avaa avíitzi'i jime'e, a'íi pu hui huatasejre'esin mé jéjre'e mej mi raasej í teite. Ajta tí'itj mej rá'avaataca'a, a'íi pu antícuuni'ihua mej mi ráamua'aree a'ij ti 'een.

³ A'ájna í pej raataxájtaca'a tíca'amiste'e, Dios pu raataxájta tújca'ari tzajta'a. Ajta a'ín í pej raataxájtaca'a xahuanaan jime'e u chí'lita u tété'e, Dios pu hui raataxájta ca'anín jime'e a'ánna í chí'líj japua ta'avé'epa'atza.

A'ataani ayén tiú'ujxe'eve'e tej rátziiine'e
(Mt. 10:28-31)

⁴ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e mi sej ne'amiiigustemua'a pú'een, caxu huá'atziine'e a'ímej í mej mena'a raayí'iti mej raajé'íca í sej ratéhua'íra'a, sino camu raayí'iti mej ra'upuá'ajte'en í a'amua tzajta'a ti seijre'e.

⁵ Mi neajta inee, ayée nu tejámuaatá'ixaate'esin ja'ati sej xaa tziine'e. Setá'aj rátziiine'e a'ájna ti ayén raayí'iti ti raajé'íca í sej ratéhua'íra'a, ti ajta raayí'iti ti yá'urieeni í a'amua tzajta'a ti seijre'e a'ujna taij jetze ti caí ja'anáj á'amí'ini. Jee tzíte'e, ayée nu hui tejá'amua'ixaate'e tíjín: Setá'aj rátziiine'e se'íjna.

⁶ Aru, caxu a'íj tité'ujmuajca. ¿Ni secaí siyen tiu'utana'ájchita a'achú cumu hua'apua centaavo anxá'íca jime'e í pina'ase í mej chíleen? Camu jeíhua tí'íjnajche. Mí ajta a'ín Dios, a'íj pu naíjmi'íca autámua'areerí'í.

⁷ Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ayajna. Dios pu hui ari raaté'ítieexi mi á'amua'ípua a'achú ti pua'améjme. Caxu tí'títziine'e a'íné mú'een xu jeíhua jaítze í jetzen ruxe'eve'e í Dios mecaí í pina'ase, a'íné a'íj pu xaa amuá'ancu'uvajxi'isin.

I mej nu'u ramua'ate me'ájna í Jesús í teite jemi
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ja'ati ti na'a ti ayén tiu'utaxájta a'ímej jemi í teite yee na'ará'astijre'en ineetzi, inee i nej neajta huá'a jetze airáne í teite, ayée nu neajta raataxájta a'ímej jemi í mej ta japua tí'ivaire'e í Dios jemi yee naatévai ineetzi.

⁹ Ajta a'ín ti tí'ixa a'ímej jemi í teite yee capu nemua'ate, ayée nu hui che'atá raataxájta a'ímej jemi mej ta japua tí'ivaire'e í Dios jemi yee canu ramua'ate.

¹⁰ Neajta nu tíhua'utá'uuni'íra a'ímej, a'achú mej mena'a pua'amé a'íj pua'a tí'inexa ineetzi i nej neajta huá'a jetze airáne í teite. Aru a'íjme, a'achú mej mena'a pua'amé a'íj pua'a tí'íjxa a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, canu ja'anáj tíhua'utá'uuni'íra a'ímej.

¹¹⁻¹² Seajta mú'een, matí'ij u amua'arávi'itin a'ímej jemi í mej teyujta'a tí'ajta, nusu a'ímej jemi í mej tí'itíj jín antiújmuajca'aree, ayée xu huárini. Caxu hui a'íj tité'ujmuajca a'íj sej ye'lí titeeté'ujnaan na'ari a'íj sej ye'lí tiu'utaxáj, a'íné a'ájna xicá'jra'an jetze, a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íj pu tejá'amua'aten a'íj sej ye'lí tiu'utaxá. —Ayee pu tíhua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

A'ájna jime'e í ti nu'u tí'íjcha'íi a'ájna í chíjteaani

¹³ Ajta sej huá'a tzajta'a a'utéveeca'a. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Maeestru, patá'aj piyen tiraata'ixaate'en í ne'áj'a yee ti já'lita'a tinaatá'an a'ájna ti titaac'íi a'ájna jime'e ti sej huam'íi, a'íné capu tinaatá'asin í neetzi ti ne'áa.

¹⁴ Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Hoombi xaa, ¿a'ataani tinaa'íjca juees jime'e? ¿A'ataani naatá'a nej niyen tiu'ux'epi'intare'en mú'ejmi jemi? —Ayee pu'u tiraata'ixaa.

¹⁵ Ajta ayén tíhua'utá'ixaa tíjín:

—Rí'í xu'u mú'een, setá'aj á'ujcu'uvée sena'a temua'a naa. Ché'e secaí huápí'í sena'a tí'inecua'atze sej jeíhua tiu'ucha'íime'eni, tí'itíj ti na'a, a'íné ti pua'a ja'ati jeíhua tí'itíj tícha'íi, capu hui tí'itíj a'íj tiraatévairesin ti ij caí ché'e tí'itíj a'íj ráaruunen.

¹⁶ Tí'íj í sej niuucari jín tíhua'u'ítiiiri'í tíjín:

—Aa pu nu'u já'ahua'a chíjteaani é'eche. Chuej pu nu'u tícha'íi ti japuan tiu'uhuáste. Temua'a pu nu'u hui jeíhua tiú'ucá'reca'a.

¹⁷ Tí'íj í ayén tiu'umuá'aj a'ájna í chíjteaani tíjín: “¿A'íné yeehui náarini? Capu ché'e mé'e é'eri'íri a'u nee yeehui yá'aruunen í ti huá'á'reca'a.”

¹⁸ Tí'íj nu'u í ayén tiu'umuá'aj tíjín: “Ayee nu rini. Neraaté'uuna í nechí'í mé ti huavéjme. Neajta seica nu ájtaahuaxi'isin ti jaítze'e vivejme'e á'ara'ani. Netí'íj ni ne'uun ru'uté'aasin í ti tiú'ucá'reca'a, ajta nain i nej tí'íjcha'íi.

¹⁹ Neajta nu yeehui niyen tiu'utaxájta í ne tzajta'a yee nu'uri ne'uun rí'í tiú'uruu u chí'lita. Jé'ecan pu á'ateeri ti rí'í tinaatévairesin. Nu'uri yeehui nesé'upe'en. Niché'e tí'ícu'a'aca, neajta ye'eca, neajta netémua'ave'e.” —Ayee pu nu'u tiu'umuá'aj a'ájna í ja'ati.

²⁰ Ajta a'ín í Dios, ayée pu hui tiraata'ixaa tíjín: “Mú'ee, mi pej caí tí'itíj muajca'aree. Jíj, tíca'a pej mí'ini. Patí'íj huam'íi, ¿a'ataani tí'íjci'íti a'ájna í pej mú'ee rí'í ráaruun pej pi ase'íj huatá'atemua'ave'enche'e?” —Ayee pu Dios tiraata'ixaa.

²¹ Neajta niyen tejá'amua'ixaate'e. Ayeé pu hui té'eme a'ímej jemi matíj mena'a pua'amé í mej rujámua'a rajsé'iri tí'itíj tí na'a mej mí jeíhua tí'ijcha'íi, majta, camu tí'itíj tícha'íi í Dios jemi.

Tí nu'u Dios huá'acha'íi í ruyaujmua'a
(Mt. 6:25-34)

²² Tí'íj í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'uujjhuane'e tíjín:

—A'íj nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e. Caxu se'íjna jín tí'imua'ajca yee a'íqui ye'í tetí'icua'ani nusu yee a'íqui ye'í tetí'iyee'en na'ari yee a'íqui ye'í tetíu'utétachejte'esin.

²³ ¿Ni caí jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi sej ruuri xá'ara'ani caí í tí sej ráacua'ani? ¿Ni caí ayén che'atá na'a jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi tí ruuri a'ame í sej ratéhua'ira'a caí tí naa seíre'e a'ame í sej jín tíu'uteújchejte'en? Aa ní'íjtá xaa ne'u.

²⁴ Casí'i, xaasej amímej cua'atza í mej júte'e rá'ara'a. Camu hui a'atzu tí'ihuaste'e, camu majta tí'itza'anaca. Camu majta huatéech'i í mej tzajta'an r'íi ye'uruuren í mej meri rájsej. Capu amín a'íj, aúche'e pu Dios tihua'amicua. Mí seajta mú'een, jaítze'e xu jemín ruxe'eve'e í Dios mecaí a'íime í cua'atza.

²⁵ ¿A'ataani raay'íiti tí á'ateeren tí jaítze'e ruuri a'ame a'íjna jime'e í tí tí'iramua'atzíte'e? Capu ja'ati xaa ne'u.

²⁶ Tí pua'a secaí raay'íitihua'an sej si siyen huárini se'íjna jime'e í tí caí muá'ri'eri, ¿a'iné hui 'een jín siyen tí'imua'ajca se'íjna jime'e í tí tí'íjtturaa?

²⁷ Casí'i, xaasej amíjna mi caíipi'i, a'íj tí ye'í tí'ívausse'e. Capu tí'imíjhuaca amíjna mí caíipi'i, capu ajta tí'itza'ca. Capu amín a'íj. Dios pu hui ayén ráaruu tí jaítze'e naa seíre'e caí Salomón tí naa seíre'eca'a tí'íj auj tí'itíveeca'a rey jime'e. Capu ja'anáj ayén tíu'uteújchejte tí'itíj jime'e tí ayén naa seíre'e tíj mí caíipi'i.

²⁸ Casí'i, mú'een, Dios pu ayén r'íi tí'irájcha'íi mí tu'upi tí a'uun é'evaujse'e a'u mej á'atase'ehuaca. Ajta a'ín tu'upi, capu á'ateeri sino yee ruijmua'a yee, a'íi mú raaré'evéijch'i, matí'íj mí ratairan. Tí pua'a hui Dios ayén r'íi tí'irájcha'íi mí tu'upi, ¿ni caí jaítze'e amuaatá'asin í sej jín tíu'uteújchejte'en, mú'ejmi mí sej caí a'atzu té'atzaahuaste'e?

²⁹⁻³⁰ Caxu a'íj tí'ixajta yee a'íqui ye'í tetí'icua'ani nusu a'íqui ye'í tetí'iteye'en. Ayeé xu'u, caxu tí'imua'ajca se'íjna jime'e, a'iné naími'i matíj mena'a pua'amé yen mej a'uchéjme líyen chaanaca japua, ayéé mú me'íjna jín rahuahuau. Mí ajta a'ín a'íamua'ayá'upua, ta japua tí é'esejre'e, a'íi pu hui ari rú'umua'aree tí'itíj tí amua'aturaate'e.

³¹ Setá'aj mí'íi rájhuauuni tí Dios tejá'amua'ajte'en, seajta ra'ará'astjire'en a'íj tí a'ín tí'íjxe'eve'e. Tí pua'a siyen huárini, Dios pu hui tejámuatá'asin tíj na'a tí tejamuá'aturaate'e.

³² Caxu tí'itziíne'e mú'een, mí sej siyen mé á'uujjhu'a'an. Cu xíee cáne'axi sena'a í mej rujámua'a mena'a mé á'uujjhu'a'an. Ayeé pu tira'aránajche'ca í sej rájya'upua tí ij a'ín amuaatá'an sej se'uun a'uteá'ute a'u tí a'ín tejé'ajta.

Tí nu'u jeíhua án tejé'esejre'e u ta japua tí huá'pi'í tí'ívaire'e
(Mt. 6:19-21)

³³ Setá'aj tíu'utuaani nain a'achú sej caj tí'ijcha'íi, seajta tihua'uré'an a'ímej í mej caí a'íj tí'íjviicua'í. Ayeé xu a'íjna jín huárini, tí'íj a'íjna téjé'eseire'en í Dios jemi í tí tejá'amua'ac'íiti. Ayeé pu éene'e a'ame tíj tí'itíj ca'aní tí caí ja'anáj huataújtuaasin. A'u pu e'etiá'a a'ame mú'ejmi jemi tí'itíj tí huá'pi'í tí'íjnajche. Ajta capu hui ja'anáj huatéxijsin, a'iné camu a'uun a'uteáru'ípi í nahua'ari. Camu majta rací'in a'íime í tejpuaísi.

³⁴ Ayeé xu éene'e xá'aju'un a'iné a'íj xu jetzen tí'imua'astí xá'aju'un se'íjna jetze tí jaítze'e amua'aráanajche, tí jaítze'e a'amua jetze ruxe'eve'e.

Tej nu'u r'íi huátaruuren iteen, teajta r'íi atanéjne'ere temua'a naa

³⁵ R'íi xu'u titehuaújcaten sej si tíu'utévaire'en. Seuche'e xu hui atanéjne'eri tíj ja'ati tí taij huitéchu'ee'ca'a tá'ataa.

³⁶ Ayeé xu éene'e xá'aju'un matíj a'íime í mej tí'ívaire'e ja'ati jemi tí a'uun á'ume a'u mej tejé'eye'este a'íjna jime'e tí seíj huaténe'iche. Majta a'íime í mej tí'ívaire'e, maúche'e mú tí'íjchu've'e'en a'atzaj tí pua'a uvé'enejsin a'íjna tí tihua'ajte'e mej mí ca'anacan tíra'antácuune'en tí'íj a'ín te'ejteátu'asixi'in í puéerta jetze.

³⁷ R'íi pu tihua'utévaire'esin a'ímej í mej tí'ívaire'e tí'íj a'ín hua'usej mej rachú'eve'e a'atzaj tí pua'a uvé'ene a'íjna tí tihua'ajte'e. Ayeé nu hui tejá'amua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, ayéé pu rini a'íjna tí tihua'ajte'e. A'íi pu rucaten tí ij hua'utévaire'en. Ajta tihua'uta'ajte'esin mej aúhuuixi'in í meesa jetze. Ajta tihua'amin.

³⁸ Capu amín a'íj a'atzaj tí pua'a uvé'enejsin a'íjna tí tihua'ajte'e, tí pua'a já'ita'a tíca'a uvé'ene nusu tapuá'arijme'eca. R'íi pu hui tihua'utévaire'esin a'ímej í mej ravaire'e tí pua'a mauj rachú'eve'e.

³⁹ 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. A'ljna í ja'ati ti huatéechi'i, ti pua'a a'ái ramua'areere a'atzaj ti pua'a ánú'aiixa í nahua'ari, capu raatá'asin ti anú'asti ti tiu'unáhua'an.

⁴⁰ Seajta hui mú'een, r'í'í xu'u sej si r'í'í huaújcaten a'iné inee, i nej neajta huá'a jetze airáane í teite, nee nu uvé'enejsin a'atzaj sej pua'a caí nechueve'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ljna í Jesús.

I mej nu'u tí'ivaire'e me'ijna í mej hua'apua
(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Pedro pu ayén tiraata'ihua'uri'i tíjín:

—Tavastara'a, ¿ni téjmi pena'a huatá'ixaa í niuucari ca'ín naíjmi'ica puaatá'ixaa?

⁴² Ajta a'áin tavastara'a, a'ái pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—¿A'ataani pú'een, a'ljna ti tí'ivaire'e, ti ajta r'í'í mé teuúmaa'aree, ti ajta caí ja'anáj tí'itij jín auté'itze? Ajta a'áin ti tí'ira'aijte'e, a'ái pu hui tiraa'ljcate'en ti ij a'áin a'ljna jín antiújmua'areere a'imej í seica í mej majta tí'ivaire'e. A'ái pu tihuá'amin a'atzaj mej pua'a raax'epi'intare'en mej tiú'ucua'ani.

⁴³⁻⁴⁴ Tí'í pua'a ayén rijcaa tí'ij uvé'enen a'ljna ti tí'ira'aijte'e, r'í'í pu tiraatévai're'esin a'ljna ti tí'ivaire'e a'iné nain pu tiraata'ljcate'esin a'achú tíj tí'itij tícha'í a'ljna ti tí'ira'aijte'e. Ayeé pu té'eme. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e.

⁴⁵ 'Mí ajta, a'áin ti hui tí'ivaire'e, ti pua'a ayén tí'imua'ajca yee jé'ecan pu u á'ateere a'ljna ti tinaa'ljca, ayéé pu ajta ra'í'amitejte'e a'ame ti caí íya'ata uvé'enejsin. Tí'ij í autéjcheni ti hua'utévaixi'in a'imej í mej tí'ivaire'e, í mej teteca, ajta í mé 'uua. Ajta pu hui autéchesin ti tiú'ucua'ani, ajta ti nahuáj antiyé'en. Tí'ij í huatétahuaisin.

⁴⁶ 'Ajta a'áin ti tí'ira'aijte'e, a'ái pu uvé'enejsin ja'anáj ti pua'a caí rachú'eve'e. A'ái pu xaa uvé'enejsin a'atzaj ti pua'a caí pítejmua'aree. A'ái pu hui ajta puajtzi'ira'a raatá'asin, jeihua huápi'i. Ayeé pu che'atá tí'ijci'iti a'ij ti tihuá'aci'iti í seica í mej majta auté'itzaara í Dios jemi.

⁴⁷ 'A'ljna ti tí'ivaire'e, ti ajta tirú'umua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'ljna ti tí'ira'aijte'e, jeihua pu ra'iré'evejsin navij cuaartara'a jime'e ti pua'a caí r'í'í huaújrueen na'ari caí ayén huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'ljna ti tí'ira'aijte'e.

⁴⁸ Ajta a'áin ti tí'ivaire'e ti ajta caí rú'umua'areereca'a a'ij ti tí'ijxe'eve'eca'a a'ljna ti tí'ira'aijte'e, c'ij pu'u ra'iré'evejsin navij cuaartara'a jime'e ti pua'a ayén huárini ti a'ij pua'a 'een jime'e a'iné capu rú'umua'areereca'a a'ij ti ye'í huárini. Capu ayén tí'ijci'iti a'ij ti tiraavíjte'e.

'Ayeé pu'u xaa ne'u, ja'ati ti na'a mej miyen tiraatá'a ti ve'ecán jín antiújmua'areere á'ara'ani, ti pua'a ayén ve'ecán jín tí'itél'ijcati'ihua, ayéé pu hui tiú'ujxe'eve'e ti jaítze'e tiu'utátui're'en me'ijna jemi í mej tí'ira'ljcate. Ajta, ja'ati ti na'a mej miyen tiraatá'a ti ciliéene'e jín antiújmua'areere á'ara'ani, ti pua'a ayén ciliéene'e jín tí'itél'ijcati'ihua, ayéé pu che'atá na'a tiú'ujxe'eve'e ti c'ij tí'utátui're'en me'ijna jemi í mej tí'ira'ljcate.

Mej nu'u já'ita'a autajú'un me'ijna jime'e í Jesús
(Mt. 10:34-36)

⁴⁹ 'Ayeé nu 'een jín mú a'uvé'emej nej ni puajtzi hua'utá'an ne'imej í mej a'ij pua'a 'een í ru tzajta'a matíj mena'a pua'amé yen mé seijre'e íyen chaanaca japua. Ajta ayéé pu tina'aránanajche ineetzi ti ari autéjcheni.

⁵⁰ Ayeé pu ajta tí'ineci'iti ineetzi, í nej jín rajpuajtzi na'ame. Jéihua pu hui a'ij pua'a ne'ase, ajta jeihua pu a'ij pua'a ne'astí a'ame ajta na'a caí nain te'entipua'are.

⁵¹ '¿A'iné tejamaú'amitejte'e mú'ejmi? ¿Ni qui ne'ljna jín mú a'uvé'emej mej mi r'í'í tí'itehejca í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua? Canu a'atzu. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e yee canu ne'ljna jín mú a'uvé'emej sino mej mi já'ita'a a'utá'ine.

⁵² Ajta j'ii ti yú auca'ití a'ame, ayéé pu hui té'eme. A'imej jime'e í mej anxívi í teite, í mej seicié mena'a che, ayéé pu té'eme a'ái mú já'ita'a a'utajú'un. Majta á'iyen í mej huaíca, a'ái mú huá'ajaaxiéevi'ira muá'aju'un a'imej í mej hua'apua. Majta á'ime í mej hua'apua, ayéé mú che'atá mena'a tihúa'ajaaxie'jvi'ira muá'aju'un í mej huaíca.

⁵³ 'Ayeé mú já'ita'a a'utajú'un. A'ái pu ya'upuá'ara'an rájaaxiéevi'ira a'ame a'ljna í ruyauj, ajta a'áin yaujra'an ayéé pu che'atá na'a tí'ijjaaxiéevi'ira a'ame í rutá'ata. Ajta a'áin í náánajra'an, ayéé pu che'atá na'a tí'ijjaaxiéevi'ira a'ame a'ljna í ruyauj tí'íta'a. Ajta a'áin yaujra'an ti 'íta'a, ayéé pu che'atá na'a tí'ijjaaxiéevi'ira a'ame a'ljna í runáana. Ajta a'ljna í mu'ueára'an í tí'íta'a í ti ucarij, a'ái pu ajta rájaaxiéevi'ira a'ame í rumu'un í tí'íta'a ti temuaj. Ajta a'ljna í mu'ueára'an ti temuaj, a'ái pu hui ajta rájaaxiéevi'ira a'ame í rumu'un ti ucarij.

I mej nu'u jín ráamua'aree tí'itij ti nu'u xicá'jra'a jetze pí'tí'irici
(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)

⁵⁴ Tí'ij i ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í teite í mej a'uun ajteáxiiireca'a tijín:

—Jíme'en xu'u jaitiri huasej ti a'ijnéj, yénci pújme'en, set'íj si siyen tí'ixaxa'a yee mu'uri huatéviiyi. Ajta, ayé'e pu tí'irineca.

⁵⁵ Na'ari ti pua'a huatá'leecare ti yeete pújme'en e'ítáninei, ayé'e xu hui tí'ixaxa'a tijín teájxica'j pu a'ame. Ajta, ayé'e pu tí'irineca.

⁵⁶ Mú'een, mi sej caí mé uumuámu'aree, mú'een xu siyen raayí'ti a'ij sej ye'í tiu'utaxá'j a'ij ti tí'ití rini í júte'e nusu íyen chaanaca japua. Mí seajta mú'een, caxu hui a'atzu raayí'ti a'ij sej ye'í tiu'utaxá'j a'ijna jime'e a'ij ti tí'ití rini itejmi jemi a'ijna xicá'jra'a jetze nej yé huatéjvee inee mú'ejmi jemi.

Sej nu'u ráahuauni sej rí'í éene'en a'ímej jemi í mej amuájcha'íire'e
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Niche'e sej tejámuata'íhua'u. ¿A'íné 'een jín secaí raax'epi'íntare'en rujámua'a a'ij ti tiraavjíte'e?

⁵⁸⁻⁵⁹ Pat'íj pauj huamé'en juye jetze jamuan a'ijna ti muájcha'íire'e sej raax'epi'íntare'en a'ijna jemi í juees, patá'aj raatáhuavii temua'a naa sej seuj juye jetze raax'epi'íntare'en. Na'ari ti pua'a pecai piyen huá'rini, a'í pu hui muá'avi'itín í jueesi jemi. Tí'iquí a'ín juees, a'í pu tiu'utátuúire'esin mú'eetzi a'ijna jemi í polisiíya. Ajta a'ín polisiíya, a'í pu mua'íteánajsin. Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, camu hui íiya'ata mua'irátuaasin ajta pena'a caí tiu'unájchita nain jime'e a'achú mej muajjve'en. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

13

Tí'rí'í ayén tiú'ujxe'eve'e ti nu'u ja'ati seicié tiú'umua'ati

¹ A'ajná'imua, seica mú'e'iré'ene í Jesús jemi. Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa me'ijna jime'e í mej Galilea e'echéjme'e, Pilato ti nu'u huá'ucuii mat'íj mauj cáne'axi muá'ívejtaca'a.

² Jesús pu ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿A'íné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmí? ¿Ni qui mecaí jaitze'e a'ij pua'a tí'iteteitestaca'a sej caí mú'een a'ijna jime'e mej miyen tirajpuaíjtzica'a?

³ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Capu ayén tí'ayajna. Mí ajta, ti pua'a secaí seicié tiú'umua'ati í Dios jemi, mú'een xu hui seajta antipua'ari.

⁴ 'Ari a'íme í mej tamuáamuata'a japuan aráhuaca ará'ase, í ti huá'a japua rájve tí'itíj ti ájtee ti a'uun a'utéveeca'a a'ájna já'ahua'a Siloé, ¿a'íné tejamuá'amitiejte'e? ¿Ni qui jaitze'e a'ij pua'a met'íteteij mecaí a'íme í seica í mej Jerusalén a'uchéjme?

⁵ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tijín: capu hui ayén tí'ayajna. Mí ajta, ti pua'a secaí seicié tiú'umua'ati í Dios jemi, mú'een xu seajta antipua'ari. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ijna í Jesús.

I huaréj ti nu'u caí ja'anáj taca'a

⁶ Tí'ij í sej niuucari pu jín tihua'u'ítiiiri'í tijín:

—Ja'ati pu nu'u hui huaréj ta'íte'a'ica'a. Aa pu nu'u ye'ateáhuii a'u ti uuva a'uvéjme. Tí'ij jí u ya'utéeseij avé'e si ari taca'a. Capu nu'u a'atzu taca'aca'a.

⁷ Tí'ij jí ayén tiraata'ixaa a'ijna ti a'uun tí'icha'ica'a tijín: “Pu'uri yeehui á'atee a'achú cumu huaíca nine'ira'a ne yee raatésise'íj á vee si ari taca'a. Aru, capu a'atzu taca'a. Patá'aj ra'íjveíjche, a'íné amín mé tí'itávee, capu tí'itíj vaire'e.”

⁸ 'Ajta a'ín ti tí'icha'ica'a, ayé'e pu nu'u tiraata'ixaa tijín: “Nevástara'a, ché'e auj mé táveeca sej nine'ira'a. Nee nu yeehui raaté'íjche'esin, neajta tí'itíj atarié'jra'asin chuej jamuan.

⁹ Tí'ij pua'a huatáca'an ru'usí, cha'a ayén mé tí'itávee. Na'ari ti pua'a caí huatáca'an, aj pej xaa yeehui pi ra'íjveíjche.”

A'ijna í'íta'a ti nu'u á á'ajtípu u teyujta'a

¹⁰ Ayee pu ja'anáj tiuju'uríj ti a'ájna pí'tí'irijca'a ja'anáj xicá'jra'an mej jetzen ruse'upi. Jesús pu tihua'amua'atejca'a u teyujta'a.

¹¹ Ajta sej í'íta'a, a'úu pu ánu'uhuatéveeca'a. Pu'uri teuumé'eca tamuáamuata'a japuan aráhuaca nine'ira'a ti tí'icuí'ica'a a'ijna jime'e tiyaaru'u ti tzajta'an seijre'e. A'ijna í'íta'a, jé'ecan pu á'ajtípu. Capu a'atzu rí'írístaca'a ti huataújsuuraren.

¹² Tí'ij Jesús raasej, aj pu i raatajé ti jemin á ve'eré'enen. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—'íta'a, nu'uri timuá'ari'iri'í í pej jín tí'icuí'í.

¹³ Tí'ij i ra'ajtamuaríej. Jíme'en pu'u ra'ajtamuaríej, aj pu i a'ín í'íta'a huataújsuurare. Aj pu i rí'í tiraatá'a í Dios.

¹⁴ Ajta a'ín ti tí'áijta u teyujta'a, jé'ecan huataniú'ucaca'a a'íné Jesús pu tiráhuua a'ájna xicá'jra'an jetze mat'íj pua'a ruse'upi. Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ímej í teite tijín:

—Aye pu hui te'ará'ase í mej jetzen tí'imijhuaca arájsevi xicaj. Setá'aj mú a'uvé'ēju'un setá'aj se'ájna tihuaújhuaate'en. Caxu mú a'uvé'eci'ica'an se'ájna xicájra'a mej jetzen ruse'upi.

¹⁵ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijn:

—Mí sej caí jé'iyecan jín tí'ivaire'e í Dios jemi, jíme'en a'ájna xicájra'a mé jetzen ruse'upi, ¿ni secai siyen tí'imijhuaca najimi'í mú'een? ¿Ni secai huá'ixixi í ruye'emua, ti pua'a tí'títj pu'éene'en puuya na'ari puuru'u sej si huaja'uvé'ite'en a'ájna xicájra'a mej jetzen ruse'upi? Ni'ijtá xaa ne'u. Aye xu tí'imijhuaca.

¹⁶ 'Ari amájna mi 'íta'a, a'í pu hui jetzen huanéj a'ájna í Abraham teecan. Ajta pu'uri tejaume a'achú cumu tamuámuata'a japuan aráhuaca nine'ira'a ti Satanás ra'atéeji'icie cuí'ini'ira'a jime'e. ¿Ni caí ayén tiraavjíte'le nej tiráhuuaate'en nej ni ru'irájtuaani a'ájna jime'e ti tí'icui'í? —Aye pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

¹⁷ T'íj ayén tiu'utaxájtaca'a, a'íme í mej rájcha'íire'eca'a me'ájna í Jesús, jé'ecan mú tiu'utatévi'iri'í í jemin. Majta a'íme í seica í teite, jé'ecan pu r'í'í hua'utá'a nain jime'e a'íj ti tí'tí huaríj ti huáp'i'í ruxe'eve'e.

A'ájna jime'e í jatzi, mustaaza ti rajatze'e
(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Aj pu í Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijn:

—¿A'íne' tí'irineca íiyen chaanaca japua ti Dios tí'ajta? ¿A'íne' tí'iseijre'e ti jíme'en Dios tí'ajta?

¹⁹ 'Aye pu seijre'e tíj mustaaza tí'ti, ti ayén tí'itétatze'e tíj jícan. Ja'ati pu nu'u hui yá'uti'í a'ájna í jatzi. T'íj nu'u í raahuáste a'u ti teje'eré'ana. T'íj jí huanéj a'ájna í jatzi. Aj pu nu'u í huavaújse. T'íj jí ayén á'ajtiti'íj á'araa tíj ciyej. Majta me'ín pina'ase í mej rá'ara'a, a'í mú nu'u e'ire'enée, án mú nu'u a'ujrá'aseca'a í pí'istáare'ara'an jetze.

A'ájna jime'e mej nu'u rajnájchi í hariina jetze í levadura
(Mt. 13:33)

²⁰ Ajtahua'a sej hua'uta'íhua'uri'í tijn:

—¿A'íne' seijre'e ti jíme'en Dios tí'ajta?

²¹ 'Aye pu hui 'een tíj a'ájna í levadura tí'íj a'ín 'íta'a ru'iteájtici, ajta nu'u rajnájchi cuaíjtzi jetze ti huaca medida ará'ase. Jé'hua pu nu'u rajcuaíjtzitaca'a. Ajta a'ín í levadura, a'í pu nu'u tzajta'a huaneájxi nainjapua í cuaíjtzi. —Aye pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

A'ájna jime'e á tá'apueerta ti cij antéeyauj
(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² T'íj jí Jesús a'uun a'ume'eca í juye jetze ti Jerusalén á'uye'iri. A'u ti na'a ti a'uré'enineica'a, ti huachájta'ajme, na'ari a'imuá mé antachéjme, a'ú pu tihua'ámuata'hua'a í teite.

²³ Ja'ati pu ayén tiraata'íhua'uri'í tijn:

—Tavastara'a, ¿ni cij mena'a tite'erá'ase í ti Dios hua'irátuaasin?

Ajta a'ín Jesús, ayé pu tiraata'ixaa tijn:

²⁴ —Setá'aj huatéjca'anen sej si se'ájna jetze a'uteáruti tá'apueerta ti cij antéeyauj. Aye nu tejá'amuá'ixaate'e tijn mu'ití'í mú miyen huataújca'anejsin mej mi me'uun a'uteárute. Mí ajta caí, capu hua'utá'asin.

²⁵ T'í'iqui a'ájna ti á'éche, tí'íj í ájchesin, ajta te'iteánajsin tá'apueerta. Seajta mú'een, amée xu pua'acé huaté'uu xá'aju'un. Seajta te'ejteátu'asixi'isin í puéerta jetze. Aye xu ca'anin jín tiraatájeeve a'ájna ti huatéechi'í. Aye xu tijn: “Tavastara'a, tita'antácuune'e.” Ajta a'ín ayé pu tejámuatá'ixaate'esin tijn: “Canu hui á'amuamuajte a'ateén sej pí'rici. Canu neajta ramua'aree a'u sej e'eráci.”

²⁶ 'Seajta mú'een, ayé xu tiu'utaxájtá tijn: “Teen tu tiú'ucuaa á jamuan, teajta á jamuan hua'í. Pajta mú'ee tí'titamuá'atehua'a a'u ti juye a'uré'enine'i.”

²⁷ Ajta a'ín, ayé pu tejámuatá'ixaate'esin tijn: “Canu hui ramua'aree inee a'u sej é'eme'ecan. Sericu mú'een, mí sej a'íj pua'a tí'titeite.”

²⁸⁻²⁹ 'Aye pu té'eme a'ájna xicájra'an jetze. Mú'een xu huá'aseijran a'ímej í mej me'uun a'uráaté'a muá'aju'un a'ujna Dios ti é'eseijre'e. A'ímej xu hui seijran se'ímej í mej mejmí'í e'echéjme'e, se'ájna í Abraham, seajta se'ájna í Isaac, seajta se'ájna í Jacobo. Majta seica mú á a'ire'enejsin mej mi a'ujrá'ase a'utí meesa a'utéjvee mej mi tiú'ucua'ani a'ujna Dios ti é'eseijre'e. Seajta mú'een, áa xu pua'acé a'uté'uu xá'aju'un. Jé'hua xu ruyeine xá'aju'un, seajta ancurá'ujci'ime ye'icáa xá'aju'un mi rutamej jime'e se'ájna jime'e sej seri rajpuaítzi xá'aju'un.

³⁰ 'Ee xaa ne'u, ayé pu hui tí'ayajna. Seica í mej nu'u vivejmé'en jín títetate'í jji, a'í mú ciliéene'e jín títetaté'a muá'aju'un a'ájna xicájra'a jetze. Majta seica í mej nu'u ciliéene'e

jín títetateí jji, a'íi mú vivejme'en jín títetate'a muá'aju'un a'ájna xicájra'a jetze. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

T'íj nu'u Jesús huatíjyineca'a t'íj u a'aráneerca'a u Jerusalén
(Mt. 23:37-39)

³¹ T'íj Jesús auchén raatapuá'ajtacaa'a ti tihua'a'ixaate'eca'a í teite, matí'ij mi seica jemin á e'iré'ene. A'íi mú pú'eene'e í fariseos. Ayeé mú tiraata'ixaa t'íj:

— Patá'aj t'ícheni peyajna a'iné amí pu nu'u Heródes muajé'icatami'i mú'eetzi.

³² Aj pu í Jesús ayén tiu'utaniú t'íj:

— Setá'aj hui se'uun á'uju'un se'ájna jemi í Heródes ti avíltzi jín netzejfra'ajmua'a ineezi. Setá'aj seajta siyen tiraata'ixaate'en se'ájna yee pu'uri jji nehua'utamuarite'esin ne'ímej í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'e í teite, neajta yee tihua'ahuaate'en í teite jji, neajta ruijmua'a. Neajta yee, aaruijmua'a nu aráneastejre'esin ne'ájna jime'e í nej jín antínmua'aree.

³³ 'Capu amán a'ij. Ayeé pu hui tiú'ujxe'eve'e nej nauj huamé'en jji, neajta ruijmua'a, neajta aaruijmua'a, a'iné capu ayén tiraavíjte'e ti huámí'ini ayajna pua'ácié u Jerusalén se'j ti Díos jetze me'ecan t'í'ixaxa'a.

³⁴ 'Mú'een mi sej Jerusalén é'eche, mi sej Jerusalén é'eme'ecan, mú'een xu huá'acuí'ica a'ímej í mej Díos jetze me'ecan t'í'ixaxa'a. Seajta huá'atu'axaca tetej jime'e a'ímej ti Díos huaja'uta'íteca'a mú'ejmi jemi. Mu'íi nu hui niyen rax'íeve'eca'a rey huá'aseire'en í a'amuyaujmua'a nej ni huá'ucha'ín cumu í tecuaara'í ti huá'acha'í í rujaujmua'a, ti hua'icánaamua í ru'ana jime'e. Seajta mú'een, caxu siyen ra'utéca'ane.

³⁵ 'Casi'í, xaase'j. Nu'uri hui mé amuuhuá'axi mú'ejmi mi sej Jerusalén é'eche. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. Caxu cha'a nesejran ajta na'a caí teja'lure'enén a'ájna xicájra'an jetze sej pua'a siyen tiu'utaxájta yee cha'a r'íi tiraate'ajtuaani a'ájna í ti mé e'evé'eme níúucare'ara'an í tavástara'a. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

14

T'íj nu'u Jesús tiráahuua a'ájna í ja'ati ti ajtéjcaa

¹ Ayeé pu ja'anáj tiuju'uríj ti a'ájna pítí'irijcaa a'ájna xicájra'an mej jetzen ruse'upi. A'uu pu a'ará'a a'u ti é'eche í se'j í fariseo ti ve'ecán jín t'ilítéjvee, ti ij tiú'ucua'ani jemin. Majta a'íime í teite, jeíhua mú rá'eeve'eca'a me'ájna í Jesús.

² Ajta se'j á vejli'í úuveeca'a jemin í Jesús. Tí'icuí'í a'ájna í ja'ati. Nainjapua pu cajaa í ru jetze.

³ Ajta a'íin í Jesús, ayéé pu tihua'uta'íhua'urí'í a'ímej í fariseos, ajta a'ímej í mej t'í'imua'ata í yu'uxari jetze Moisés ti ra'utéyu'uxaca'a. Ayen t'íj:

— Ni caí a'íj t'í'irí'irí nej tiráahuuaate'en a'ájna xicájra'an tej jetzen tase'upi nusu caí?

⁴ Majta a'íime, camu t'í'it'íj a'íj tiu'utaxájtaca'a. Ajta a'íin Jesús, a'íi pu ra'ajtamuaríej a'ájna ti t'í'icuí'í. Ajta tiráahuua. Aj pu í raata'íteca'a ti á'ura'ani ruxiéehua.

⁵ T'íj í Jesús ayén tihua'uta'íhua'urí'í t'íj:

— Ni caí r'í'irí ti ja'ati ayén huá'íni a'ájna xicájra'an jetze mej jetzen ruse'upi? Tí pua'a puuru'u atéjveti a'u ti e'etécun, na'ari puuya atéjveti, ¿ni pecaí hui piyen ca'anacan rini pej ra'ítátuaani a'u ti e'etéjve?

⁶ Majta a'ímej jemi, capu ú'u anú'u'a'ahua'aca'a huá'a tzajta'a a'íj ti tiu'utaxáj.

A'ájna jime'e, mej nu'u hua'utajé mej nu'u tejá'umua'ariíve'en a'u ti ja'ati a'uténe'ichi

⁷ T'íj Jesús raase'j a'íj mej ríjcaa a'íime í ti huá'a'ínee mej tiú'ucua'ani. A'íi mú rahuauca'a vejli'í mej a'ujrá'ase jemin í ti tihua'amicua. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa t'íj:

⁸⁻⁹ — T'í pua'a hui ja'ati muá'íneen pej tiú'ucua'ani huá'a jamuan í mej t'í'yeste a'ájna jime'e ti se'j huaténe'icheca'a, capej pe'ánna a'ujyé'ixa'an a'ájna vejli'í jemin í ti muaatá'ínee pej tiú'ucua'ani, sino a'atzu pe a'ímuá a'utayejxi'in. Na'ari caí, ti pua'a se'j uvé'enen ti jaítze'e ruxe'eve'e pecaí mú'ee ti ajta raatá'ínee, aj pu í a'íin muaatá'ixaate'esin yee ájchesi, tá'aj amanna a'ujyeyxi'in a'ájna í ja'ati. Aj pej pi tiu'utatévi'ira'ata, a'ánna pej a'ujyeyxi'in pe'ájna japua í ti jaítze'e caí ruxe'eve'e.

¹⁰ 'Mi pajta mú'ee, ayéé pepu'u hui huá'íni ti pua'a ja'ati muaatá'íneen, án pej a'ujyeyxi'in japuan í ti jaítze'e caí ruxe'eve'e ti í ayén a'íin ti muaatá'ínee timuaatá'ixaate'en t'íj uvé'enen a'u pej a'ujyeyxi'in. Ayeé pu timuaatá'ixaate'esin t'íj: "Ne'amúgu, patá'aj ájcheni peyajna patá'aj a'ujyeyxi'in yé vejli'í a'u ti jaítze'e á'ujxe'eve'e." Ayeé pej pe'ájna jín huá'ín, ayéé pej hui r'íi tira'ancuré'asin huá'a jemi í teite me' á jamuan a'ujteí.

¹¹ 'Ja'íne ja'ati ti na'a ti á'ujtzaahuate'e, aj pu í a'íj pua'a raatá'ixaa ti caí jeíhua ruxe'eve'e. Ajta a'íin ti caí á'ujca'ane ti t'í'it'íj jín te'enteárate ti ve'ée, aj pu í tiraatá'asin ti ayén te'enteárate t'í'it'íj jime'e ti jaítze'e ve'ée. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

¹² Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna ti raatá'ínee ti tiú'ucua'ani t'íj:

—Ayeey pej hui huárini patíij hua'utá'inen mej tiú'ucua'ani a'at'aj chumua'an nusu tíca'a. Capej huá'inen a'ímej í á'a amiigustemua'a, ca'ín a'ihuáamua'a nusu á'ajuutzimua'a, o a'ímej í chíj'teanei mej á'é'che vejli'í á jemi. Tí pua'a piyen hua'utá'inen a'ímej, matí'ij mi majta me'ín muaatá'ineesin mú'eetzi. Ayeey mú huarín, a'íi mú hui tí'imuanajchite'en.

13 'Mí pajta mú'ee, patí'ij hua'utá'inen mej tiú'ucua'ani, a'ímej pepu'u huatá'inen í mej caí a'ij tí'ijviicua'í, pajta a'ímej í mej jéhuu rajpuaíj'tzi cu'íni'ira'a jime'e, pajta a'íme í mej a'ij pua'a títeeci'ica, pajta a'íme í mej aracúcu'unijmee.

14 Ayeey pej huarín, r'íi mú timuaatá'asin, a'íné camu tí'ituaave í mej jín timuaaná'jchite'en. Mí ajta, a'íi pu Dios hui timuaataná'jchite'esin a'ájna xicá'jra'an jetze mé jetzen a'itájú'un huá'a tzajta'a í mi'ichite. —Ayeey pu tiraata'ixaa a'ájna í Jesús.

A'ájna jime'e ti nu'u ja'ati hua'utá'ínee mej nu'u tiú'ucua'ni

15 Ajta se'ij ti ajta a'uun huaté'jca huá'a jamuan, tí'ij ráanamua'jri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús, ayée pu tiraata'ixaa tíjín:

—R'íi pu tiraatá'asin a'ájna ti tiú'ucua'ani a'ájna xicá'jra'an jetze ti jetzen Dios huatase'j're'esin ti ij tiu'uta'ájta íyen chaanaca japua.

16 Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Ja'ati pu nu'u hui r'íi huájruurejca'a ti ij tíhuu'umín. Mu'íicáca pu nu'u huatá'ínee.

17 Tí'ij a'ájna teja'uré'ene ti tíhuu'umín, tí'iquí a'ín raata'íteca'a í ti jemín tí'ivaire'e ti ij hua'utá'íjeeve a'ímej í mej huatá'iniíhuaca'a. Ayen tíjín: “Setá'aj yeehui a'uré'enen a'íné pu'uri huax'í'epi'in.”

18 'Majta a'íme, naími'í mú nu'u miyen auté'jhuii mej tiu'uta'uruuni'í. Ajta a'ín í ti amuacáí raatá'ínee, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín: “Neuchén nu chuej huánanai nej japun tiu'umuári'en. Ruxe'eve'e nej ye'utéeseij. Ayeey nu tí'imuahuvii mú'eetzi pej tinaatá'uuni'í.”

19 'Ajta se'ij, ayée pu nu'u tiu'utaxájtaca'a tíjín: “Neuchén nu puuyesi huánanai. Anxíj paari mú ará'ase. Nu'uri á'ú'raa nej ní huá'ucalaadu. Patá'aj tinaatá'uuni'í pajta ineetzi.”

20 'Ajtahua'a í se'ij, ayée pu nu'u tiraata'ixaa tíjín: “Neuchén nu huaté'ne'icheca'a. A'íj pu jín caí r'íri nej ne'uun á'ume'en.”

21 'Ajta a'ín ti tí'ivaire'e ti huaja'utajé, tí'iquí a'uré'araa. Ajta nu'u ayén tiraata'ixaa a'ájna ti tí'ira'ajje'e a'ij mej tiu'utaxájtaca'a. Ajta, a'ín ti huatéechi'í, jéhuu pu nu'u hui huataniú'ucaca'a. Tí'ij í raata'íteca'a a'ájna ti tí'ivaire'e tíjín: “Patá'aj yeehui ca'anacan pe'uun á'ume'en caaye jetze, ajta juye jetze ti cíj antayaúj, tíj na'a ta'uté'ineei u chajta'a. Patá'aj hua'erávi'itin a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'í, pajta a'ímej í mej rajpuaíj'tzi cu'íni'ira'a jime'e, pajta a'ímej í mej aracúcu'unijmee, pajta a'ímej í mej ná'achijmee í ru'íca jetze.”

22 'Ajta a'ín ti tí'ivaire'e, ayée pu nu'u tiraata'ixaa tíjín: “Nevástara'a, nu'uri niyen huari'j a'ij pej tinaata'aj. Aru maúche'e mú ú'uve mej seica mú a'uv'é'uju'un.”

23 'Ajta a'ín ti huatéechi'í, a'íi pu nú'u hui ayén tiraata'ixaa a'ájna ti jemín tí'ivaire'e tíjín: “Patá'aj yeehui pe'uun á'ume'en í juye jetze a'imuá ti a'ataneáatimee, pajta méyee a'imuá mej huaché'jme. Patá'aj ca'anéeri jín hua'utá'íjeeve mej mú a'uv'é'uju'un, mej mi u huájiste yú nechí'ita.

24 Ayeey nu tí'imua'ixaate'e. A'íme í nej amuacáí hua'utá'ínee, a'íme, capu se'ij yé tí'icua'ani íyu í nej tíhuá'amin.” Ayeey pu hui tiu'utaxájtaca'a a'ájna ti huatéechi'í.

Mej nu'u rax'í'ee'eca'a í teite mej nu'u á'ujjuhua'ane'en me'ájna jamuan í Cirístu'u

25 Jéhuu mú teite á'ujjuhua'ane'e me'ájna jamuan í Jesús. Tí'ij jí a'ín hua'use'írajraa a'ímej í teite. Ayeey pu tíhuu'utá'ixaa tíjín:

26 —Ja'ati ti na'a ti mú a'uv'é'eme'en ineetzi jemi, ayée pu hui tiú'ujxe'eve'e ti a'ín jaítze'e r'íi tinájcha'íica ineetzi caí r'íi tirájcha'íica í rutá'ata, ajta í runá'ana nusu í ru'íj, ajta í ruyaujmua'a nusu í ru'íhuuamua'a, ajta í rucu'utzimua'a nusu í ru'júutzimua'a. Na'ari caí, canu raatá'asin ti nee jamuan á'uche'ecane'en.

'Ee xaa ne'u, canu ja'ati huatá'asin ti neetzi jamuan á'uche'ecane'en ti pua'a caí ja'ati á'ujca'ane ti na'ará'astij're'en, ti a'ín ja'ati huámi'ini neetzi jetze me'ecan, ti ayén te'ehua'ájca'anen rux'í'evi'ira'a jime'e.

27 'Ayeey nu hui te'já'amuá'ixaate'e ti ayén tí'ayajna nej caí ja'ati huatá'an ti neetzi jamuan á'uche'ecane'en ti pua'a a'ájna í ja'ati caí rux'í'evi'ira'a jín na'ará'astén, ti pua'a caí ayén che'atá na'a tirajpuaíj'tzi á'ara'ani netíj ínee tirajpuaíj'tzi na'ame.

28 'Tí pua'a se'ij mú'een ayén tirá'ajtaahuami'í chí'ij ti ájtee, ní caí ja'ati ayén rini ti auté'jcheni tí rá'ajtaahuan. Amuacáican a'íi pu a'ujyéljxa tí'ij raaté'tien a'achú ti tí'tíj huatá'íjeeve'esin ti ij ráamua'aree ti pua'a cí'ípée í tumin ti ij rá'ajci'íti, nusu caí.

29 'Ee xaa, ayée pu rini. Na'ari caí, ti pua'a auchén auté'echen, ajta huaxín í tumin, capu ché'e ra'antí'í'tzi. Majta me'ín í teite, matí'ij rasejira, a'íi mú auté'huijsin mej ra'uté'ieehuari'ira.

³⁰ Ayee mú tiu'utaxáta tijín: “Amíjna mi teáata'a, a'íi pu yeehui a'utéjche ti rá'ajtaahua mi chí'ij, aru capu cha'a tí'ituaave'e í ti jín ra'antíci'iti.”

³¹ Na'ari sejí ti tí'itéjvee rey jíme'e, ti pua'a meri á'uju'un mej huateújne'usí'ite'en, ¿a'iné rini a'íjna? ¿Ni caí amuacaí a'ujeyjxa ti ij tiú'umua'ati aisi ti pua'a caí ri'irí ti hua'utémua'itín a'ímej jíme'e í mej tamuaámuata'a ví'ira'a ará'ase? Ajta a'íin í sejí ti tí'itéjvee rey jíme'e, ayée pu hua'itéví'itíci a'achú cumu seité ví'ira'a í xantaaru'u. Aa ní'ijta xaa ne'u, ayée pu hui rini.

³² Ajta ti pua'a ayén tira'atámítiejte'en ti caí huatá'irístare ti hua'utémua'itín, ayée pu rini. Tí'ij auj a'ímua' e'evé'evee í sejí, a'íi pu seica huata'ítí mej mi á'uju'un í sejí jemi í rey mej mi raatáhuavii mej raaxí'epí'íntare'en mej mi caí runé'usí'ite'e.

³³ Ayee pu hui che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi. Ja'ati ti na'a ti ayén tí'ijxe'eve'e ti nee jamuan á'uche'ecane'en, ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti nain mé teú'hua'axín a'achú ti tí'ijcha'íi. Na'ari caí, canu raatá'asin ti nee jamuan á'uche'ecane'en.

Tí pua'a nu'u tixín í ti jín ancacá í unaj
(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ Seajta mú'een, ayée xu hui tí'ivaire'e sej rí'í huá'uruuren í seica í teite í niuucari jíme'e mej mi rí'í rí'íéne'e muá'ara'ani í ru tzajta'a. Seajta, ayée xu che'atá sena'a tí'ivaire'e tíj unaj mej ra'uré'eviváara'a muá'aye'í í teite í hua'ira'a japua a'iné naa pu ta'ancacá í unaj. Aru ti pua'a huatáru'luna, tí'íquí ráxi'isin í ta'ancacá, ¿a'iné tejamuá'amítiejte'e? ¿Niqui ajtahua'a rí'irí tí'í ancacá á'ara'ani? Capu hui xaa ne'u a'atzu.

³⁵ Capu ché'e tí'itíj vaire'e, ní í chuej japua, capu ajta tí'ivaire'e ti rajnájchite'en í ye'emuaate chuita japua. Ayee mu'u raru'ujca mé mú rúurieexjisin.

'Ayee pu'u hui, jíme'en í ja'ati ti huíteájnamua, ché'e a'íin ráanamua temua'a naa.

15

A'íjna jíme'e ti nu'u cáne'a á'uvej
(Mt. 18:10-14)

¹ Majta a'íime í mej huá'ajjive'eca'a í teite mej tí'itíci, majta a'íime í mej a'ij pua'a tí'tetíjcha'íi, a'íi mú ajteáxiireca'a mej mi ráanamua.

² Mí ajta a'íime í fariseos, ajta a'íime í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze Moisés ti ra'utéyu'uxaca'a, a'íi mú miyen tí'ixajta'a tijín:

—Amíjna mi teáata'a, amíi pu hui rí'í tihua'ancuré'evi'ití í mej a'ij pua'a tí'tetíjcha'íi, ajta huá'a jamuan tí'icua'a.

³ Aj pu í Jesús ayén sejí niuucari jín tihua'utá'ixaa tijín:

⁴ —Tiché'e tiyen tiraataxáj. Tí pua'a sejí mú'een cáne'axi tíye'emua a'achú cumu anxíte mej ará'ase. ¿Ni caí ayén rini ti pua'a sejí á'uvetí? Aa pu hua'utéhuiite'esin í seica 'itizítá. Ajta raaré'ehuausin í sejí ti á'uvej ajta na'a caí ráateuni.

⁵ Tí'ij ráateuni, aj pu í huataújtemua'ave'esin. Tí'ij jí huateújratziira.

⁶ Tí'ij jí u a'umé'í ruche. Aj pu í ru'amíigustemua'a huatájeeví. Majta me'ín, ajteáxiiri, aj pu í ayén tihua'utá'ixaa'esin tijín: “Setá'aj huataújtemua'ave'en. Nu'uri yeehui ráateu í cáne'a tí'í á'uvej.” —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁷ Ajta ayén tijín:

—Ayee nu hui tejá'amua'ixaaate'e ti ayén tí'een a'uun ta japua ti Dios é'esejre'e, ti pua'a ja'ati seicié tíu'umua'ati ti ij caí cha'a a'íj pua'a tí'itíjcha'íi, ti ij ajta ayén huá'rini a'ij ti Dios tí'ijxe'eve'e, a'íi mú í mej me'uun é'esejre'e jemin í Dios, jaítze'e mú rutémua'ave'e me'íjna jíme'e ti a'íin ja'ati ayén seicié tíu'umua'aj í Dios jemi mecaí a'ímej jíme'e í seica, í mej mu'íi, í mej rí'í tí'iteteite, í ti caí huá'aturaate'e mej seicié tíu'umua'ati.

A'íjna jíme'e ti nu'u tumin á'uvej

⁸ Tiché'e tiyen tiraataxáj. Tí pua'a hui 'íita'a ayén tí'ituaave'e a'achú cumu tamuaámuata'a tumin. ¿Ni qui caí ayén rini ti pua'a sejí á'urieni? A'íi pu tí'itíj aparatu ajtairan. Tí'ij jí uhuaré'elicha'uta u ruchi'itá. Rí'í pu tí'ihuauni ajta na'a caí ráateuni.

⁹ Tí'ij raateún, ru'amíigustemua'a pu huatájeeví, a'ímej í mej vejlí'í antachéjme'e. Majta me'ín ajteáxiiri. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaaate'esin tijín: “Setá'aj huataújtemua'ave'en neetzi jemi, a'iné nu'uri ráateu yeehui í tumin nej yá'urie.”

¹⁰ Ayee nu tejá'amua'ixaaate'e ti ayén tí'irineca u ta japua í Dios jemi, ajta a'ímej jemi í mej ravaire'e. A'uu mú hui rutémua'ave'e me'íjna jíme'e ti sejí ti a'íj pua'a tí'itíjcha'íica'a í jécua imuá, aj pu í a'utéjche ti seicié tíu'umua'ati í Dios jemi.

A'íjna jíme'e ti nu'u yaujra'an mú a'ij huárupi

¹¹ Jesús pu ajtahua'a sejí niuucari jín tihua'utá'ixaa tijín:

—Aa pu nu'u já'ahua'a ja'ati e'echéjme'e. Hua'apuaca pu nu'u tiyaúumua'a.

¹² Ajta a'ñin yaujra'an ti pa'ari'i, ayée pu nu'u tiraata'ixaa í rutáata tijín: “Patá'aj yee tinaatá'an ineetzi í ti tináaci'iti patí'ij cá cha'a mé'ehua'atan mú'ee.” Ajta a'ñin táatajra'an, a'ñi pu nu'u já'ita'a tihua'utá'a nain a'achú ti tí'ijcha'íica'a.

¹³ A'atzu pu'u á'ateeví'lica a'ñina ti pa'ari'i. Tí'ij jí nu'u tí'ijsej í ti tí'ijcha'íica'a í táatajra'an. Ajta á'urraa a'ñina í yaujra'an. Aa pu nu'u a'imúá a'ará'a sejí chu'éjra'a japua. A'u'u pu nu'u ca'anacan tiu'uxájt nain tíj na'a ti tiraací'i a'ñina jime'e ti a'ij pua'a ti tí'ijcha'íica'a.

¹⁴ Tí'ij nain tiu'uxájt, aj pu nu'u í jehua huatatújritze a'ujna sejí chu'éjra'a japua. Aj pu í tira'utéturaate tí'tíj ti huácu'a'ani.

¹⁵ Aj pu í á'urraa. Aj pu nu'u í sejí jemi a'uré'ene ti ij a'ñin í ja'ati raatá'an ti tiu'umuári'en. Ajta a'ñin í ja'ati, ayée pu nu'u hui tiraamuáriste ti a'uun á'ume'en a'u mej tuiixu a'urá'uu ti ij tihua'umín.

¹⁶ Jé'ecan pu nu'u huata'í'icuataca'a a'ñina ti pa'ari'i. Ayee pu nu'u tirajpuaíjtzica'a. Ruxí'eví'ira'a jime'e tiú'ucua'aníche'e a'ñina í cutzape'e tí'tíj, tuiixu mej racua'aca. Mí ajta í caí, capu ja'ati raatá'acare'e ti tí'tíj huácu'a'ani.

¹⁷ Aj pu nu'u í u hua'újmu'a'atzi. Ayee pu nu'u tiu'umuá'aj tijín: “Majta a'ñime yeehui í mej ravaire'e í nitáata, matíj mena'a pua'amé ruxiéehua mú tí'licua'a. Ajta te'avá'aturaave huá'a jemi. Mí neajta inee, iye nu huatéjvee ne'ícuata. Ayej ne'ase nemi'ini tujri jime'e.

¹⁸ Ayej ne'ase yeehui ná'urraa neyajna. A nu a'umé í nitáata jemi. Ayee nu tiraatá'ixaaate'esin yee: Táata, jé'hua nu auteájturraa í Dios jemi, neajta mú'etzi jemi.

¹⁹ Capu cha'a ayén tiraavíjtle pej piyen naatámua'ati yee niyauj. Patá'aj piyen náaruuren ineetzi patíj huá'aruure í mej á'a jemi tí'imuarí'e.”

²⁰ Tí'iquí á'urraa. Aj pu í a'uun e'iré'ene í rutáata jemi. Tí'ij a'imúá auumé'eca, a'ñi pu nu'u hui táatajra'an raasejí. Jé'ecan pu rá'ancu'uvajxi. Tí'ij í a'utiéchejraa a'u ti e'evé'eme í yaujra'an. Aj pu nu'u í ru'iré'echuixi, ajta ru'itépí'itze.

²¹ Ajta a'ñin yaujra'an, ayée pu tiraata'ixaa tijín: “Táata, jé'hua nu yeehui auteájturraa í Dios jemi, neajta mú'etzi jemi. Capu ché'e yeehui ayée tiraavíjtle pej piyen tinaatájeeve yee niyauj.”

²² Mí ajta a'ñin táatajra'an, ayée pu nu'u tihua'utá'ixaa í mej jemin tí'imuarí'e tijín: “Ca'anacan mé se'avé'echui í síicu'uri ti jaítze'e naa 'een sej sí se'ñina ru'ucáchejte'en. Seajta í aniira setá'aj ru'ucárujti'í í xiteáara'an jetze, seajta ra'ajtáca'acaite'en.

²³ Setá'aj seajta yeehui siyen huá'arini, sej se'ñina í viseáaru'u í tej teri rajrújte, setá'aj u ya'uvé'ejan, setá'aj ráame'eni.

Tiché'e yeehui tiú'uyesten, teajta tiú'ucua'ani taxiéehua.

²⁴ A'íné í niyauj, pu'uri ajtahua'a mu'u e'ejnéj. Pueere yee ari mu'u a'um'í. Ajta á'uvej, aru tu'uri teajtáhua'a ráateu.” Ayee pu tihua'utá'ixaa. A'íj mú nu'u hui jín ma'utéjhui mej tiú'uyesten.

²⁵ Ajta a'ñin yaujra'an ti vást'a'a, áa pu já'ahua'a tejé'emuari'eca'a a'u ti a'upá'atza. Tí'ij ari á e'evé'eme'eca'a á vejlí'i a'u ti a'utéjvee í chí'ij, a'ñi pu ráanamuajri'í mej tí'icuiina, majta tí'ine'e.

²⁶ Tí'ij nu'u í sejí huatajé í ti ravaire'e í táatajra'an. Aj pu nu'u í ayén tiraata'íhua'uri'í a'ij mej rici.

²⁷ Ajta a'ñin ti tí'ivaire'e, ayée pu hui tiraata'ixaa tijín: “Pu'uri yeehui uvé'ene í á'ajuu. Ajta a'atáata, a'ñi pu ráame'iri'í í viseáaru'u í tej rajrújte a'ñina jime'e ti ajtahua'a uvé'ene jemin í rutáata. Capu yeehui a'ij éene'e. Rí'í pu naa te'uvé'ene.” Ayee pu nu'u tiraata'ixaa.

²⁸ Ajta a'ñin ti vást'a'a, tí'ij ayén tíraanamuajri'í, tí'ij nu'u í huataniú'ucaca'a. Capu raxí'evé'eca'a ti uteárate u chí'ita. Ajta a'ñin táatajra'an, a'ñi pu nu'u huirájraa ti ij ya'utajé. Jé'hua pu raatéeje ti uteárate u chí'ita.

²⁹ Ajta a'ñin ti vást'a'a, ayée pu nu'u tiraata'ixaa í rutáata tijín: “Casi'í. Tíj na'a nej yé huaca mú'etzi jemi, jé'hua nu tí'imuarí'e. Canu yeehui ja'anáj tí'tíj jín auteájturraa mú'etzi jemi. Nain nu yeehui jín te'ará'aste a'ij pej tinaata'áj. Pajta mú'ee, capej yeehui ja'anáj tí'tíj naatá'a í nej jín tiú'uyesten huá'a jamuan í ne'amíigustemua'a, ni tí'tíj caura.

³⁰ Mí pajta mú'ee, ayée pu huaríj, amíjna muá'ayauj, a'ñi pu 'uuca jamuan raaxíjte nain í pej tiraatá'a. Ajta tí'ij uvé'ene, mú'ee pej raajé'icatze í viseáaru'u í tej rajrújte.”

³¹ Ajta a'ñin táatajra'an, ayée pu nu'u tiraata'ixaa tijín: “Niyauj, tíj pena'a peri pua'an xicaj yé huaca ineetzi jemi. Ajta tíj na'a tí'ipua'amé í nej tí'ijcha'íi, mú'etzi pu tí'a'áa.

³² Aru amíjna muá'ajuu, ayée pu éene'e cumu ti m'íchica'a a'íné capu mé'e já'ahua'aca'a. Ayee pu 'een íjii cumu ti ajtahua'a huatarún. A'ñi pu yeehui á'uvejcaa, aru pu'uri ajtahua'a huatasejre. A'íj pu jín ayén tiú'ujxe'eve'e tej huatátatemua'ave'en, teajta tiú'uyesten.”

16

A'ñina í ti tí'ivaire'e ti nu'u aujteájturraa huápi'í a'ñina jemi í ti jemin tí'ivaire'e

¹ Jesús pu ajta ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tijín:

—Aa pu nu'u hui já'ahua'a chítteani é'echejca'a. Seij pu ravaire'eca'a a'íjna jime'e ti antiújmua'areereca'a nain a'achú ti t'íjcha'íica'a í chítteani. Mat'íj nu'u mi seica jetzen te'ujpuá'ajte a'íjna ti antiújmua'aree a'íjna jime'e ti ca'anacan raaxíjte'e cha'a na'a ti t'íseijre'eca'a.

² T'íj í chítteani raatajé. Ayee pu nu'u tiraata'íhua'uri'i tijín: “¿A'íné na'a qui nej neri tiú'unamuajri'i a'íj pej rici mú'ee? Patá'aj yeehui ra'uyú'uxan nain a'achú pej jín anti'amua'aréere nej ni ráamua'aree a'achú ti caj te'ará'ase, í pej caí yeehui ché'e piyen anti'amua'aréere pua'amé.”

³ Ajta a'ín ti ravaire'eca'a, ayée pu tiu'umuá'aj tijín: “¿A'íqui nerini? A'íjna ti t'í'ine'ajte'e, a'íj pu nu'u tiná'ari'ira í nej jín antínmua'aree. Mí neajta inee, canu neca'ane nej te'até'ijche'en. Ajta net'ítevi'ira'a nej yeehui va'íri'ira huatáhuani.

⁴ Nu'uri yeehui ramua'aree a'íj nej rini, mej mi teite na'ancuré'evi'itin temua'a naa a'ujna huá'ache net'íj caí cha'a t'í'imuari'e neyajna.”

⁵ T'íj nu'u í hua'utajé seij ajta seij í mej tirá'acha'íire'eca'a a'íjna í chítteani. Ayee pu nu'u tiraata'íhua'uri'i í seij ti amuacáí ve'eré'ene tijín: “¿A'achúni yeehui petirá'acha'íire'e í ti t'í'ine'ajte'e?”

⁶ Aj pu í ayén tiu'utaniú a'íjna í ja'ati tijín: “Anxíte pua'améca í taampu a'íjna í aceite ti aceituuna jetze me'ecan.”

Ajta a'ín ti antiújmua'aree, ayée pu nu'u hui tiraata'ixaa tijín: “Ye'ecui í cuapée ti jetzen té'eyu'usi'i a'achú pej caj tirá'acha'íire'e. A'ujyejxi mú'ee, ca'anacan. Patá'aj seij auyú'uxa ti jetzen á'ayu'usi'i a'achú cumu anxíj tamuáamuata'a taampu ti ará'ase.”

⁷ T'íj nu'u í ajta seij ayén tiu'uta'íhua'uri'i tijín: “Carij mú'ee, ¿a'achúni yeehui petirá'acha'íire'e?”

Ajta a'ín, ayée pu hui tiraata'ixaa tijín: “Anxíte pua'améca medida í triigu.”

Ayee pu tiraata'ixaa tijín: “Ye'ecui, í cuapée. Patá'aj seij auyú'uxa ti jetzen á'ayu'usi'i tijín: muáacuate pej nu'u rá'acha'íire'e.”

⁸ Ajta nu'u a'ín ti t'í'ira'ajte'e, a'íj pu hui r'í'i tiraatá'a a'íné r'í'i pu tiu'umuá'aj a'íjna jime'e a'íj ti ye'í huárini. Majta a'íime í mej a'uchéjme seij chuéjra'a japua íyen chaanaca japua, jaítze'e mú raay'íiti a'íj mej ye'í huárini í seica í rux'íej teite mecaí a'íime í mej me'íjna jetze ajtémecan í ti hua'atátzav'ijte'e í tavástar'a.

⁹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Caxu ché'e sena'a raaxíjte'e í tumin íyen ti me'ecan chaanaca japua. Ché'e ayén tejámuaat'évair'en méjca'i huáyee seij si ru'amíugustemua'a jín antimuá'itin mej mi me'ín amua'ancuré'evi'itin temua'a naa a'ájna xicájra'an jetze t'íj caí cha'a mé'e á'a túmintan. A'uú mú hui amua'ancuré'evi'itin a'u ti caí ja'anáj é'evatzíjsin í huá'achi'i.

¹⁰ A'íjna ti x'í'epi'in rici a'íjna jime'e ti ciliéene'e jín ti'itéjvee, a'íj pu ajta x'í'epi'in rini ti pua'a ti'itévee á'ara'ani ve'ecán jime'e. Ajta a'ín ti hui caí x'í'epi'in rici a'íjna jime'e ti ciliéene'e jín ti'itéjvee, a'ín capu ajta x'í'epi'in rini ti pua'a ti'itévee á'ara'ani ve'ecán jime'e.

¹¹ A'íj pu jín, ti pua'a secaí té'aste í seij jín antiújmua'aree seij rajmuá'íre'e í tumin ti yen seijre'e íyen chaanaca japua, ¿ni qui siyen t'í'imuá'atze ti ja'ati ayén tejamua'íjcate'esin seij raamuá'íren ti huá'í'i t'í'ijnajche t'íj na'a rusén jime'e? Capu xaa ne'u ayén té'eme.

¹² T'íj pua'a secaí té'aste seij rajmuá'íren se'íjna jime'e ti Dios amuaatapuá'íve, capu ja'anáj amuaatá'asin ti mú'ejmi áa'amua'áa pu'éene'e á'ara'ani.

¹³ Capu hui r'í'iri ti ja'ati hua'apuaca huávair'en a'ímej jemi í mej t'í'ajta. T'í pua'a ayén huárini, ayée pu té'eme. Jéihua pu rájcha'íire'e a'ame í seij, ajta jéihua pu r'í'i tirájcha'íi a'ame í seij. Na'ari, a'íj pu r'í'i tirá'atzaahuate'e a'ame í seij. Ajta í seij, a'íj pu rá'axiehuari'ira a'ame. Capu a'atzu r'í'iri seij huataúra'an ti Dios tejámuaata'á'íte'en, ti pua'a hui se'íjna jín huataúra'an seij tumin t'íseire'en. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

¹⁴ Majta a'íime í fariseos, jéihua mú ranecua'atze'ca'a í tumin. Mat'íj miyen tiráanamujri'i, jéihua mú ra'utéxiehuari'iri mú'íjna í Jesús.

¹⁵ Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een xu a'ín pírici í seij siyen tiú'ujseijrata seij si r'í'i títetéuraave í teite jemi. Mí ajta Dios, a'íj pu tirú'umua'aree a'íj seij 'een mú ru tzajta'a. A'íjna ti nu'u ayén naa seijre'e í teite jemi, a'íj pu hui a'íj pua'a seijre'e í Dios jemi.

A'íjna í ti Moisés ra'utéyu'uxaca'a, ajta a'íjna í ti Dios tiu'uta'á'íta

¹⁶ T'íj na'a hui a'ajná'ímua ajta caí huatasejre í Juan, a'íj pu'u tihua'á'ixaate'eca'a a'íj ti tira'uyú'uxaca'a a'íjna í Moisés teecan, ajta a'íj mej tira'uyú'uxaca'a a'íime í mej t'í'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. T'íj na'a tiu'utasejre í Juan, a'íj mú tihua'á'ixaate'e í niuucari jime'e í mej jín hua'ájtemua'ave'en a'íj ti 'een í Dios jemi a'u ti tejé'ajta. Majta naími'i t'í'itesee'e mej me'uun a'uteároute ca'anéeri jime'e.

¹⁷ 'Ajta a'ñn yu'uxari, Moisés teecan ti ra'uyú'uxaca'a, aúche'e pu hui nain jín te'ará'astejsin. Jaítze'e pu á'ateere mej ra'ará'asten caí nain tǎj na'a ti tí'iseijre'e íyén chaanaca japua, ajta í ta japua ti tejé'eseijre'e.

Tí pua'a nu'u ja'ati ru'ij mé úurieeni
(Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

¹⁸ Ajtahua'a seǎj niuucari hua'utá'ixa tǎjín:
—Ja'ati ti mé rúurieni í ru'ij, ti pua'a á'yien seǎj ancuré'evl'ítin, a'ñ pu raxána'acira'aten a'ǎjna jemi í 'íta'a. Ajta, ti pua'a ja'ati ra'ancuré'evl'ítin seǎj í 'íta'a ti amuacaí mé rúurie í rucín, a'ǎjna í ja'ati, a'ñ pu hui ajta raxána'acira'aten.

A'ǎjna í chǎjteamani, ajta a'ǎjna í Lázaro

¹⁹ Ajtahua'a pu ayén tihua'utá'ixaa tǎjín:
—Aa pu nu'u já'ahua'a chǎjteamani e'echéjme'e, ti naa éene'en tí'iteújche'etehua'a, cǎxuri jime'e ti tí'ínacamua, ajta ti tí'ír'í'een. Tǎ'ij pí na'a pu tí'yestehua'a. Jéihua pu hui tí'ína'achita'a a'ǎjna jime'e ti ruxiéehua é'echejca'a.

²⁰ 'Ajta nu'u a'ñn ti caí a'ij tí'ijviicua'í, áa pu a'itéjca tá'apueerta a'u ti é'eche í chǎjteamani. Ayeé pu nu'u ántehuaaca'a a'ǎjna í ja'ati ti caí a'ij tí'ijviicua'í tǎjín Lázaro. A'ñ pu tí'icui'í. Nainjapua nu'u hui cá'atza í ru jetze.

²¹ 'Jé'ecan pu raxí'eve'eca'a ti ráacua'ani í cua'ira ti tí'ite'ení ti te'ecájvitze meesa japua a'u ti tejé'ecua'a í chǎjteamani. Majta a'ñme í tzi'ici, a'ñ mú a'uré'eneniceica'a, majta raacánajxi í ti hui cá'atza japua.

²² 'Tǎ'iquí a'ǎjna xicǎjra'an ti jetzen huamí'í a'ǎjna í Lázaro, matǎ'ij nu'u mi a'ñme í mej tí'ivaire'e í ta japua, a'ñ mú ya'uv'í'iti í Abraham jemi a'u ti Dios é'eseijre'e. Ajta a'ñn í chǎjteamani, tǎ'ij nu'u í a'ñn huamí'í. Majta hui ra'avá'ana.

²³ 'A'u pu a'uteájturaa a'u ti á'ataa í tajj. Jéihua pu rajpuaájtza'a a'ǎjna í chǎjteamani teecan. Tǎ'ij í ájneereca'a. Aj pu í raaseǎj a'ǎjna í Abraham, ajta a'ǎjna í Lázaro ti a'utéveeca'a í Abraham jamuan.

²⁴ 'Aj pu í raataǎj tǎjín: “Abraham, mi pej ní'ya'upua, ná'ancu'uvajxi'í. Patá'aj mú ye'uta'íte pemǎjna mi Lázaro ti ij amán ra'ántíru'unen í ruxité ti ij naatécimuaǎjten í neneanú jetze, a'íné jéihua nu rajpuaájtzi íye tajj tzajta'a.”

²⁵ 'Ajta a'ñn Abraham, ayéé pu nu'u hui tíu'utaniú tǎjín: “Niyauj, ni pecáí ramua'aree a'ij ti timuáavaǎj patǎ'ij pauj ruurica í chaanaca japua. Jéihua pu yeehui rǎ'í timuáavaǎj. Ajta amǎjna mi Lázaro, jéihua pu a'ij pua'a tirajpuaájtza'a. Mǎ ajta íjii, a'ñ mú yeehui rá'ancu'uvajxi'isin meyajna. Pajta mú'ee, íjii parajpuaájtzi pej pua'amé.

²⁶ Ajta íjii, ayéé pu yeehui 'een, pu'urí ayén huaújrúu ti ayén te'atácuuni'ín. A'ǎj pu jín caí rǎ'írí mej antáçine amun pújme'en mú'ejmi jemi a'ñme í mej miyen raxí'eve'e. Ajta caí rǎ'írí mej a'u ti pújme'en á'itáçine tǎjmi jemi a'ñme í mej majta miyen raxí'eve'e.” Ayeé pu nu'u tiraata'ixaa a'ǎjna í Abraham.

²⁷⁻²⁸ 'Tǎ'ij í ayén tíu'utaniú tǎjín: “Tí pua'a ayén tí'eene'en, niyá'upua, ayéé nu yeehui muahuavíi, pej amǎjna Lázaro huata'íte ti a'uun a'atanén nitáata ti é'eche, a'íné anxívica nu tí'ihuamua'a. Ché'e yeehui amán rǎ'í tihua'ja'utá'ixaaaten mej mi caí miyun pújme'en a'uvé'eci'ica'an mej mi caí rajpuaájtzi muá'ara'ani meyajna.”

²⁹ 'Abraham pu nu'u ayén tiraata'ixaa tǎjín: “A'ñ pu a'uteájturaa a'ñme jemi a'ǎjna Moisés teecan ti ra'uyú'uxaca'a, ajta í mej ra'uyú'uxaca'a a'ñme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Miché'e yeehui a'ǎjna huanamua.”

³⁰ 'Ajta a'ñn chǎjteamani teecan, ayéé pu tiraata'ixaa tǎjín: “Niyá'upua, mi pej Abraham pú'een. Capu tí'itǎj vaire'e. Aru ti pua'a yeehui ja'ati ti ari huamí'í aj pu huataseǎjre'esin a'ñme jemi, aj mú mi seicé'í timua'ati í Dios jemi.”

³¹ 'Aj pu nu'u í ayén tiraata'ixaa tǎjín: “Tí pua'a mecaí ráanamua a'ij ti tíu'utaxájtaca'a a'ǎjna í Moisés teecan, ajta a'ñme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, camu yeehui majta rá'antzaahuat'esin ti pua'a huataseǎjre'en huá'a jemi í ja'ati ti a'itáara í mǎ'ichite tzajta'a.” —Ayeé pu tiraata'ixaa a'ǎjna í Jesús.

17

Tí pua'a nu'u a'ihuáara'a tí'itǎj jín auteáuran mú'etzi jemi
(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

¹ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa a'ñme í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tǎjín:
—Ayeé pu té'eme ti tí'itǎj huataseǎjre'en í mej jín auteáuran í Dios jemi. Ché'e a'ij ti na'a jé'ecan jemin a'ǎjna í ja'ati ti ayén ca'anǎjra'a hua'utá'an mej mi tí'itǎj jín auté'itzen í Dios jemi.

² 'Na'ajtzí a'ǎjna í ja'ati mej amuacaícan ra'acátapi'iran cijpáara'an jetze í tetej se'unǎjra'a ti ve'éé mej mi ra'ateáçireeni á jaata'a ti ij án aujámin a'u ti autǎ'ij. Jaítze'e pu hui

tiraatéva'irihua'an caí ayén tiraatéva'irihua'an ti pua'a a'áin ca'aníjra'a tihua'utá'an a'áimej í mej çlíeen mej mi me'ín auteáturan í Dios jemi.

³ A'áj pu jín, rí'í xu'u mú'een. Tí pua'a a'áin a'ihuáara'a auteáturan mú'etzi jemi, patá'aj ra'ajteá'axi'ín. Tí pua'a seicié tiú'umua'ati mú'etzi jemi, aj pej xaa tiraatá'uuni'ira.

⁴ Tí pua'a seij xicaj, ja'ati auteáturan mú'etzi jemi arahua'apuáca jetze, ajta ti pua'a a'áin á a'uré'enen mú'etzi jemi ayén pua'amé arahua'apuáca jetze tí'ij ajtahua'a ayén timuaatáhuavii yee tinaatá'uuni'iri'í í nej jín auteájturaa mú'etzi jemi, ayée pej hui huárini pej tiraatá'uuni'í. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Tí pua'a nu'u ja'ati té'atzaahuat'e

⁵ Majta a'áime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, ayée mú tiraata'ixaa me'ájna í tavástara'a tíjín:

—Taatévaire'e tetá'aj té'antzaahuat'e'en jaítze'e.

⁶ Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'á pu tiú'ujxe'eve'e seij çj caj té'antzaahuat'e'en. Tí pua'a siyen çj caj sena'a té'antzaahuat'e'en, ayée pu tiu'utá'í'iríistari seij siyen tiraata'ajte'e'en se'ájna í huaréj ti a'ítújcuta, ti á já'íta'a jaata'a e'etejúhuiite'en rusej. Ajta a'áin huaréj, ayée pu rini a'ij seij tiraata'ajte'esin.

A'ij ti nu'u ye'í ja'ati huatévaire'en

⁷⁻⁸ Tich'e tiyen tiraataxáj. Tí pua'a ja'ati tí'imuari'e mú'ejmi jemi a'ájna jime'e í taséehua na'ari cáne'axi cha'í, çal'iné ye'í setiraatájeevi tí'ij a'áin uvé'enen a'u ti tejé'emuari'e? ¿Ni qui hui siyen tiraatájeevi yee: “Mu a'utá'iyi'í, a'ujvejxi'í patá'aj tiú'ucua'ani?” Caxu xaa ne'u siyen tiraatájeevi, sino ayée xu'u tiraatájeevi tíjín: “Patá'aj yee rí'í tiú'uruuren í tej tiú'ucua'ani. Pajta, patá'aj rí'í huá'aruuren pej pi titaamin, aj pu yee xaa huatá'í'iristari pej tiú'ucua'ani, pajta pej huayé'en.”

⁹ Ajta a'áin, tí'ijta ari ayén tiú'uruuren a'ij seij tiraata'áj, ¿ni secaí cha'a a'ij tiraatá'ixaate'esin yee cha'a Dios timuaatanájchite'en? Caxu xaa ne'u a'atzu, a'iné ayée pu tiú'uruu a'ij seij tiraata'áj.

¹⁰ Ayee xu che'atá sena'a huárini. Set'í'ij seri raac'í nain jime'e í ti jín Dios tejámua'ájca, ayée xu'u tiu'utaxájta yee catu hui tí'tí'ij vaire'e iteen. Ayee tu'u huaréj a'íi ti tiú'ujxe'eve'eca'a itejmi jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Tí'ij nu'u Jesús tihuá'uhuaa a'áimej í mej tamuáamuata'a ará'ase

¹¹ Aúche'e pu huamé'ecaa í juye jetze Jerusalén ti a'uré'enine'í. A'uu pu a'ume'eca a'u ti e'eve'e'ástime a'uun ti huatacá'a u í Samaria, ajta u Galilea.

¹² Tí'ij a'uun a'uterutíjme'ecaa, a'úu mú ra'antinájcheche'a í tetecca í mej tamuáamuata'a ará'ase. A'áime metí'icucui'í me'ájna jime'e í ti tineájxi huá'ahua'ira'a jetze, í mej miyen ratamuá'amua tíjín: lepra. A'atzu mú imuá a'utéhuiixi.

¹³ Mat'í'ij mi ca'anín jín raatajé tíjín:

—Jesús, mi pej maestro pú'een. Patá'aj tá'ancu'uvajxi'ín.

¹⁴ Tí'ij Jesús hua'usej, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj u á'uju'un huá'a jemi í mej tí'ivaire'e u teyujta'a seij si huataújsejirata mej me'ín ráamua'aree tíjín xu'uri huarúj.

Mat'í'ij mi u á'uju'un. Mu'uri á ajujú'ucaa, aj mú mi huarúj.

¹⁵ Tí'ij í seij huaré'araa tí'ij ráamua'areeri'í tíjín pu'uri huarúj. Aj pu í a'atzu ca'anín jín tiu'utaxájta'a í Dios jemi tíjín:

—Rí'í nu timuaatá'asin nevástara'a.

¹⁶ Aj pu í e'erájve á chuaata'a á vejli'í jemin í Jesús. Aj pu í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Ché'e Dios timuaatanájchite'en.

A'ájna í ja'ati, í Samaria pu é'eme'ecan.

¹⁷ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—¿Ni mecaí ará'ase a'achú cumu tamuáamuata'a a'áime í mej huarúj? ¿A'uné a'ij mé'een í seica í mej aramuáacua?

¹⁸ ¿Ni amí na'a rusej huaré'araa ti ij rí'í tiraatá'an í Dios jemi, amájna ti seij chuéjra'a japua é'eme'ecan?

¹⁹ Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna ti tí'icui'lica'a tíjín:

—Ájchesi. Pepu'uri huarúj, a'iné peté'antzaahua. —Ayee pu tiraata'ixaa a'ájna í Jesús.

A'ij ti nu'u éene'e a'ame a'ájna xicá'jra'a jetze í ti nu'u jetzen tiu'uta'ájta í Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Ja'anáj pu ayén tiuju'uráj. A'á mú fariseos miyen tiraata'ihua'uri'í me'ájna í Jesús tíjín:

—¿A'anajni rí'í teja'uré'enejsin ti Dios tiu'uta'ájta íyen chaanaca japua?

Aj pu í Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Ja'anáj ti teja'uré'enejsin ti Dios tiu'uta'ájta íyien chaanaca japua, capu ayén huatasejre'esin a'ájna jime'e í sej jín ráamua'aree, ajta í sej jín raasej yee pu'uri yen huatasejre.

²¹ 'Camu hui miyen tiraataxájta í teite yee: "Ye'ecui seijre'e", na'ari yee "A'acuí seijre'e." Camu a'atzu, a'iné pu'uri yé seijre'e a'ájna jime'e nej nee yé huatéjvee mú'ejmi tzajta'a. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

²² Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa a'ájme í mej jamuan á'ujuhua'ane'e tijn:

—Pu'uri a'ájna teja'uré'enejsin í xicájra'a sej jetzen siyen raxí'eve'e xá'aju'un huápi'í sej raasej net'íj amuacáí te'enteároute ne'ájna jime'e nej nain jín antinmua'areere. Aru, caxu hui rasejran.

²³ Teteca mú miyen tejámuaatá'ixaate'esin ti jíme'en yee pu'uri a'ájna teja'uré'ene ti Dios tiu'uta'ájta íyien chaanaca japua a'iné yé pu nu'u huatéjvee na'ari yee mé pu nu'u huatéjvee na'ari yee áa pu nu'u é'esejre'e. Caxu hui u á'uci'lica'an huá'a jamuan.

²⁴ A'iné, ayéé nu hui seíre'e na'ame ne'ájna xicájra'an nej jetzen amuacáícan te'enteároute ne'ájna jime'e nej nain jín antinmua'areere na'ame. Ayeé nu che'atá nena'a seíre'e na'ame matj í mej témaxcava'ara'a u júte'e. T'íj huatáaxi'ín, ca'anacan pu huanéeri'icirej ye'icáa a'ame.

²⁵ 'Aru mi'í pu hui ayén tiú'ujxe'eve'e nej jeíhua rajpuái'tzi ná'ara'ani inee. Ayeé pu ajta tiú'ujxe'eve'e mej netífe a'ájme iiji mej huáteemua.

²⁶ 'Ayajna t'ij tiu'ur'íj ajca'íhuá'imua t'íj auj ruurica'a a'ájna í Noé teecan, ayéé pu che'atá na'a té'eme a'ájna xicájra'an jetze nej jetzen yé uvé'enejsin inee, í nej neajta huá'a jetze airáane í teite.

²⁷ 'Metí'icua'acare'e í teite, majta yé'ecare'e. Seica mú néjne'ijche'ecare'e, majta seica víjvi'iche'ecare'e. Camu a'íj mena'a. Ayeé mú rijcaa ajta na'a caí Noé a'uun pu a'uteájrupi í baarcu jetze. Ajta pu i jeíhua t'ijsteca'a í jaj. A'í pu hui naíjmi'ica antipua'ari.

²⁸ 'Ayeé pu che'atá tiráaru ajca'íhuá'imua t'íj auj ruurica'a a'ájna í Lot teecan. A'í mú t'í'icua'acare'e í teite. Majta yé'ecare'e. Majta t'ínanaavacare'e. Majta t'ítuaacare'e. Majta t'í'ihuítihua'a mú mí, majta chí'íj tá'ahuacare'e.

²⁹ 'Aru a'ájna xicájra'an jetze t'íj Lot huirá'raa a'ujna u Sodoma, tajj pu hui u je'icáaxire, ti azufre jín á'ataaca'a. Naíjmi'ica pu antipua'ajte.

³⁰ Ayeé pu che'atá na'a tihua'aruuren a'ájna xicájra'an jetze nej huatasejre'esin inee, í nej neajta huá'a jetze airáane í teite.

³¹ 'Ayeé xu hui huá'ini a'ájna xicájra'an jetze. T'í pua'a ja'ati án á'ujveeca í ruchi'í japua ti avé'ejaxu'umua'í, ti pua'a a'uun te'urá'aca í t'í'á'ara'an u chí'íta, cha'a caí a'uun uteáru'ípiche'en ti ij te'irá'ín. Ajta a'ín ti tejé'emuari'e í ruví'ira'ata'a, cha'a ajta a'ún caí u á'uyei'ican u ruche ti ij ti'it'íj a'uvé'a'an.

³² 'Setá'aj hui ra'utámua'aree a'íj ti tiráaru í íra'ara'an í Lot teecan.

³³ Ja'ati ti na'a, ti pua'a a'ín ayén huá'ini a'íj ti tirá'iteu rusej t'ij na'a nain xicaj tzajta'a, a'í pu xaa a'uva'íj'tzi. Ajta a'ín ti taúra'aca ti huá'mi'ini ineetzi jetze me'ecan, a'í pu xaa huateáturaasin t'ij na'a rusén jime'e.

³⁴ 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e, a'ájna t'íca'ari tzajta'a, mé hua'apua mú huatéje'it'í muá'aju'un í utaatzí japua. Dios pu hui sej á'avi'ítin. Ajta í sej, áa pu a'uteáturaasin.

³⁵ 'Majta hua'apua 'uua, mé naími'í mú te'á'at'íxín mú muá'aju'un. Dios pu sej á'avi'ítin. Ajta í sej, áa pu a'uteáturaasin.

³⁶ 'Majta hua'apua teteca, mé naími'í mú tejé'emuari'e muá'aju'un u ví'ira'ata'a. Dios pu hui ajta sej á'avi'ítin. Ajta í sej, áa pu a'uteáturaasin. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

³⁷ 'Majta me'ín í mej Jesús jamuan á'ujuhua'ane'e, ayéé mú tiraata'íhua'uri'í tijn:

—Tavastara'a, za'uné jetze rá'avi'ítin í Dios?

Ayeé pu tiu'utaniú tijn:

—A'u me'í e'tiújseire'esin í muá'ara'ica a'u ti ti'it'íj auucá'a ti m'í'ichi.

18

A'ájna 'ítita'a ti nu'u rusej'taca'a, a'í pu nu'u raatéemua'it'í a'ájna í juees

¹ Aj pu i Jesús sej níuucari jín tihua'utá'ixaa mej mí ráamua'aree ti ayén nu'u tiú'ujxe'eve'e mej téniucua'an ja'anáj ti na'a. Ajta ayén tiú'ujxe'eve'e mej nu'u caí ruxieemíj'te.

² Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Aa pu nu'u já'ahua'a sej chajta'a jetze ja'ati pu é'echejca'a ti juees jín ti'ítéveeca'a. Capu nu'u hui rá'atése'eca'a í Dios a'ájna í juees, capu ajta jetzen ruxe'eve'eca'a a'íj ti ti'ít'í huá'aruure í teite.

³ 'Ajta nu'u sej a'uun a'utéveeca'a 'ítita'a ti hua'újseistareca'a. Ajta a'ín í 'ítita'a, ja'anáj ti na'a pu a'uré'enineica'a í juees jemí. Ayeé pu nu'u hui t'í'ijhuaviiraca'a tijn: "Patá'aj yeehuyiyen náaruuren pej ne'uxj'te'en pe'ájna jime'e ti ja'ati néjcha'íire'e."

⁴ Ajta a'áin í juees, a'áin pu nu'u rá'íjmíjraca'a. Pu'uri a'ateevi'i ti ayén raruurejca'a. Aj pu í ayén tiu'umuá'aj tijín: "Jee xaa ne'u, canu yeehui rá'atése'e í Dios, capu ajta neetzi jetze ruxe'leve'e a'íj ti tí'tíj huá'aruure í teite.

⁵ Aru amájna mi 'íta'a, t'íj na' na' pu yeehui yé táninei. Jé'ecan pu nejaaxieje'e. Tij caí nee nu yeehui rá'axieje'en ne'ájna jime'e ti ja'ati rájcha'íire'e. Na'ari caí, ajtahua'a pu yeehui yé tánineica'a a'ame ajta nena'a caí tácu'a'anaxi'in ne'ájna jime'e." Aye'e pu nu'u tiu'umuá'aj.

⁶ Ajta tavástara'a pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Xaanamuajri'i mú'een a'íj ti tí'ixa a'ájna í juees ti a'íj pua'a tí'tiújcha'íi.

⁷ Ajta a'áin í Dios í sej rájya'upua, ¿a'íne tejamuá'amitieje'e a'íj ti huárini mú'ejmi jime'e í ti amua'antíhua'u? ¿Ni caí amua'axieje'en a'ájna jime'e í mej amuájcha'íire'e í á'amua'axieje teite, í ti Dios amua'antíhua'u? A'íi ne'u caí. Nain xicaj tzajta'a, ajta nain tíca'ari tzajta'a, mú'een xu rahuahuau ti ayén huárini. ¿Ni qui á'ateere ti á'amua'íjmíira a'ame? Capu xaa ne'u a'atzu.

⁸ Aye'e nu hui tejá'amua'ixaate'e. Dios pu ayén té'ujca'ane ti ama'uxjten a'ájna jime'e í mej amuájcha'íire'e. Ajta ca'anacan pu ayén rini. Mí ajta, net'íj uvé'enen inee, í nej neajta huá'a jetze airáne í teite, ¿ni qui mecaí cha'a té'atzaahuate'e a'íime í mej yen chaanaca japua a'uchéjme? Camu a'atzu, tzite'e.

A'ájna ti fariseo pú'eene'e, ajta a'ájna ti huá'ajjve'eca'a í mej tí'tíci

⁹ Jesús pu ajtahua'a sej niucari jín tihua'utá'ixaa a'íme jime'en í mej miyen tiu'umuá'aj í ru tzajta'a tijín r'íi mú nu'u tí'titeite, í mej majta huá'axiehuata í seica í rux'ej teite. Tijín:

¹⁰ —A'íime í teite, í mej hua'apua, a'úu mú nu'u a'uteájrupi teyujta'a mej mi me'uun huatéjniuuni. Sej pu fariseo pú'eene'e. Ajta í sej, a'áin pu hui pírci ti huá'ajjve'eca'a í mej tí'tíci.

¹¹ Ajta a'áin í fariseo, a'áin pu nu'u huatéechaxi. A'áin pu í a'utéjeche ti ayén tiu'utéjniuuni í ru tzajta'a tijín: "Dios, jé'ecan nu huatántemua'ave'e mú'eetzi jemi, a'íne canu yeehui niyen 'een mat'í 'een í seica í teite. A'áin mú yeehui tí'inahua'aj na'ari a'íj mú pua'a tí'tiújcha'íi, majta metíu'uxana'acira'ate 'úcate jamuan. Canu yeehui neajta niyen 'een tíj amájna ti huá'ajjve'e a'íme jime'e í mej tí'tíci.

¹² Hua'apuaca jetze nu yeehui né'ítzi'ivi sej itieeri jime'e. Neajta niyen tiraatá'aca sej tamuáamuata'a ti anxíte me'ecan í ti tinaac'íi."

¹³ Ajta a'áin ti huá'ajjve'e í mej tí'tíci, áa pu nu'u hui a'atzu imuá a'utevé'e. Capu nu'u ajta á'ujca'anejca'a ti júte'e á'ujneere, sino antejútu'asixi í rútaaviitze'e í rumuájca'a jime'e. Aye'e pu nu'u tiu'utéjniuu tijín: "Dios, patá'aj yeehui ná'ancu'uvaxi'in ineetzi, a'íne a'íj nu pua'a tí'tíncha'íi." Aye'e pu'u hui tiu'utaxájtaca'a.

¹⁴ Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e a'ájna í ja'ati ti huá'ajjve'e í mej tí'tíci, a'áin pu xaa r'éene'ecán jín huatééjturaa í ru tzajta'a í Dios jemi tí'ij a'ar'áa í ruche. Ajta í sej í fariseo, capu hui a'atzu x'epi'in tiu'uteájturaa í Dios jemi. Aye'e pu'u tieene'e já'araa, a'íne ti pua'a ja'ati ti na'a á'ujtzaahuate'e, a'áin pu tiu'utatévi'ira'ata. Ajta ti pua'a ja'ati tíj na'a caí ayén té'ujtzaahuate'e, Dios pu ve'ecán jín tí'ira'íjcate'en. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Tí nu'u Jesús r'íi tihua'utá'asin a'íme jime'e í tí'íríi

(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)

¹⁵ Majta seica í teite, tí'íríi mú á je'evé'evi'ítixi í Jesús jemi ti ij a'áin hue'iré'echuixi'in ti ij Dios ayén a'ájna jín r'íi tihua'utá'an. Mat'íj me'ín hua'usej a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, mat'íj mi hua'ajtéa'axi í teite.

¹⁶ Mí ajta a'ájna í Jesús, a'áin pu hua'utajé í tí'íríi mej mi a'ire'enen í jemin. Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Miche'e memín mé huaje'evé'evi'ítin ineetzi jemi mi tí'íríi. Caxu huá'íjmíjra, a'íne amímej pu hui tí'íci'iti mej mi me'uun a'uteáruete a'ujna Dios ti é'esejre'e.

¹⁷ Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ja'ati ti na'a ti hui caí ayén che'atá na'a á'ujca'ane ti Dios tiraata'ajte'en a'íj mej tí'té'ujca'ane mi tí'íríi, capu xaa ne'u a'ájna a'uteáruete a'u ti Dios é'esejre'e. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

A'ájna í temuaj ti nu'u chíjteaani pú'een

(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)

¹⁸ Ajta a'áin í ja'ati, a'úu pu a'utevéeca'a. A'íi pu a'áin pú'een sej ti tí'ajta. Aye'e pu tiraata'íhua'uri'í a'ájna í Jesús tijín:

—Maestrú, mi pej urar'én í á'a tzajta'a, a'íne tíu'ujxe'leve'e nej niyen huárini ti ij tináaci'iti nej ruuri ná'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

¹⁹ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—¿A'íne 'een jín piyen tí'inexa yee nej urar'én yú ne tzajta'a? ¿Ni pecaí ramua'aree ti sej na'a a'áin pú'een ti urar'én í ru tzajta'a? A'íi pu a'áin pú'een í Dios.

²⁰ Pepu'uri hui tirú'umua'aree a'ij ti Dios tiu'uta'a'ijta'ca a yé capej tí'axana'acira'ate, capej yee tí'tecuc'ica, capej ajta yee tí'inahua'aj, capej ajta yee tí'ihua'itacare'en. Pajta yee rí'í tihua'ucha'in a'atáata, pajta a'anáana.

²¹ Ajta a'áin ti tí'ajjta, ayé pu tiraata'ixaa tijín:

—Nain nu jín tira'ará'astijre tíj na'a nej nau'che'e pá'ari'ista.

²² Tí'ij Jesús ráanamujri'i a'ij ti tiu'utaxájtaca'a, aj pu i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Seij pu'u hui muá'aturaate'e. Patá'aj nain tiú'utuaani a'achú pej caj tí'ijcha'ii. Aj pej pi hua'uré'an í tumin a'imej í mej caí a'ij tí'ijviica'ui. Tí pua'a piyen huárini, aj pej xaa ra'ancuré'asin í ti ta japua é'eseijre'e a'ájna ti huápi'í tí'ijnajche. Aj pej hui pijtá'í mú a'arájra'ani neetzi jamuan. —Ayee pu tiraata'ixaa.

²³ Ajta a'áin ti tí'ajjta, tí'ij ráanamujri'i a'ij ti Jesús tiu'utaxájtaca'a, jé'ecan pu huataújxiemiste, a'iné jéihua pu tí'ijcha'ii'ica'a.

²⁴ Aj pu i Jesús ra'arásej. Tí'ij i ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Jé'ecan pu huápi'í hua'muari'eriste'e a'imej chíjteeani mej mi me'uun a'uteárate u ta japua Dios ti é'eseijre'e.

²⁵ 'Ee xaa ne'u, ayé nu hui tejá'amua'ixaate'e ti ayén tí'ayajna, jaitze'e pu muári'eri ti chíjteeani a'uun a'uteárate u ta japua Dios ti é'eseijre'e caí ti cameeyu'u tí'títj anaarute í pí'ise'e jetze. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

²⁶ Majta me'ín í mej ráanamujri'i, ayé mú tiraata'ihua'uri'i tijín:

—¿A'iné ye'í tí'iri'íri ti ja'ati a'uun huateáturan Dios ti é'eseijre'e?

²⁷ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'imej jemi í tetecca, capu xaa a'ij tí'iri'íri. Mí ajta Dios, a'í pu xaa raay'í'iti.

²⁸ Ajta a'áin í Pedro, ayé pu tiraata'ixaa tijín:

—Maestru, nain tu hui teri teja'uhua'axi í tej tí'ijcha'ii'ica'a tej ti á'ujjuhua'ane'en á jamuan.

²⁹⁻³⁰ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ayé pu hui tihua'aci'iti ja'ati ti na'a ti ari jaitze'e rí'í tinájcha'ii ineetzi caí máaj ja'ati a'ájna jime'e ti nee jamuan á'uche'ecan. Tí pua'a hui ja'ati ayén jaitze'e tí'ijxe'eve'e ti nee jamuan á'uche'ecane'en caí ayén tí'ijxe'eve'e ti a'uun huateáturan í ruchi'itá, nusu ti pua'a jaitze'e rí'í tinájcha'ii ineetzi caí í ru'íj nusu í ruja'atzimua nusu í rucu'utzimua nusu í rujúutzimua'a nusu í ruvaújsimua'a, jéihua pu jaitze'e ra'ancuré'asin jii ti yú auumé a'ájna jetze i chaanaca, ajta, a'í pu hui ruuri a'ame tíj na'a rusén jime'e tí'ij méjca'í huáye'e ti yé e'evé'eme. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Jesús pu nu'u ajtahua'a ayén tiraataxájtaca'a tijín nu'uri mi'ini nee

(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Tí'ij i rujámua'a hua'utajé a'imej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tu'uri hui tímua'a á a'ujnéjsin ántivi Jerusalén. Ajta najmi'i pu te'ararástejsin a'ij mej ye'í tira'uyú'uxaca'a a'áime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan ineetzi jime'e, i nej neajta huá'a jetze airáane í teite.

³²⁻³³ 'A'í mú tiu'utátuiire'esin ineetzi a'imej jemi í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Majta a'áime, a'í mú na'axiéhuari'ira muá'aju'un, majta a'ij pua'a tí'inexajtan. A'í mú hui majta naatetzí'ijmua'axi'isin, majta naatévaxi'isin. Mat'íj mi neje'ícatan. Tí'ij hui ari huaica xicaj jetze teuumé'en, aj nu ni aitamé huá'a tzajta'a í mi'ichite. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

³⁴ Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, camu a'atzu yaú'itíeé muá'araa. A'í pu rá'avaataca'a a'ij ti huataújmua'a. A'íj pu jín caí a'ij tihua'amitiejte'eca'a a'ij ti huataújmua'a í ti raataxájtaca'a.

Tí'ij nu'u Jesús tiráahuua a'ájna tá'arácun a'ujna u Jericó

(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Aa mú vejlí'i a'ucájú'uca a'ájna já'ahua'a u Jericó. Ajta seij, áa pu a'utácati juye ti a'atánine'í, ti va'ri'ira huauca'a. Arácun a'ájna í ja'ati.

³⁶ Tí'ij a'áin huá'unamujri'í í mej jéihua teite u á'uci'ica'an, tí'ij i a'í tiu'uta'ihua'u tí'títj ti a'ij rijca.

³⁷ Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Yé pu e'icáame a'ájna í Jesús, Nazarét ti é'eme'ecan.

³⁸ Tí'ij i ayén tiraatajé tijín:

—Jesús, mi pej i'í huáacixa'ara'an a'ájna í David teecan, patá'aj hui ná'ancu'uvajxi'in.

³⁹ Majta me'ín í mej amuaaté'ee muaajú'uca, a'í mú ra'ajté'axi, majta raatá'ijmijri'í ti nu'u caí tí'ixajta. Mí ajta a'áin caí, capu raatapua'ajtaca'a. Jaitze'e pu ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Mí pej huácixa'ara'an a'ljna í David teecan, patá'aj ná'ancu'uvajxi'in ineetzi.

⁴⁰⁻⁴¹ Ajta a'fín í Jesús, áa pu a'utéechaxi. Ajta hua'uta'alj mej ye'evé'evi'itín jemin. T'í'ij á vejli'i e'evé'eme'ecaa, Jesús pu ayén tiraata'íhua'uri'i t'íjín:

—¿A'liné t'í'it'ij petí'ijxe'eve'e nej niyen muáruuren mú'eetzi?

Aj pu i a'fín ta'arácun, ayén tiu'utaniú t'íjín:

—Nevástara'a, ayé nu hui t'í'ijxe'eve'e nej neajta atáneere.

⁴² Aj pu i Jesús ayén tiraata'ixaa t'íjín:

—Nee nu muaatá'asin pej pajtáhua'a atáneere. Pepu'uri huarúj a'liné peté'atzaahuate'e mú'ee.

⁴³ Jíme'en pu'u ayén tiraata'ixaa, aj pu i a'fín ta'arácunica'a, atáneereca'a. Ajta á'uraa jamuan í Jesús. Ajta r'í'i pu tiraatá'acare'e í Dios. Majta a'fíme í teite, mat'í'ij raasej, a'fí mú majta r'í'i tiraatá'a í Dios.

19

A'ljna í Jesús, ajta a'ljna í Zaqueo

¹ T'í'ij í Jesús a'uun pu a'uteájrupi u Jericó. A'uun pu já'ita'a aumé'ecaa.

² Ajta sej a'uun a'utéveeca'a ti ayén ántehuaa t'íjín Zaqueo. A'lii pu a'fín pú'een í ti tihua'ajjte'e a'ámej í mej huá'ajj'ivi í mej t'í'it'ici. Ch'jteaani pu pú'een a'ljna í Zaqueo.

³ A'fí pu rasejirami'lica'a ja'ati ti pírici a'ljna í Jesús. Aru capu r'í'irístaca'a a'liné jéihua mú teite, ajta í'itzapuátun a'ljna í Zaqueo.

⁴ A'fí pu jín anayeíxi'i a'utiéecheraa. Aj pu i antíraa í mejchi jetze ti ij raasej temua'a naa a'liné pu'uri ramua'areereca'a t'íjín áa pu a'ire'enejsin.

⁵ T'í'ij Jesús a'uun e'iré'ene. Aj pu i ájneereca'a í ciyej jetze. Aj pu i ayén tiraata'ixaa t'íjín:

—Zaqueo, patá'aj ca'anacan acájra'ani. Aye'e pu hui tiú'ujxe'eve'e nej ne'uun anú'asti íjii ne'ájna a'u pe é'eche.

⁶ T'í'ij í ca'anacan acájraa. Aj pu i ra'ancuré'evi'iti temua'a naa a'ljna í Jesús.

⁷ Majta a'fíme í teite, mat'í'ij raasej, mat'í'ij mi autéjhuii mej miyen a'ij pua'a t'í'ixajta t'íjín:

—A'uun pu a'umé ti a'uun anú'asti a'u ti é'eche sej ti a'ij pua'a t'í'it'ijcha'íi.

⁸ Ajta a'fín Zaqueo, á pu a'utéechaxi. Aj pu i ayén tiraata'ixaa a'ljna í Jesús t'íjín:

—Casí'i, nevástara'a, nu'uri já'ita'a hua'utapua'jve'esin a'ámej í mej caí a'ij t'í'ijviicua'i, já'ita'a í nej t'í'ijcha'íi. Aye'e nu hui neajta rini. T'í pua'a necaí ja'anáj ja'ati tiu'unáhua'iri'i, ayé nu muáacuaca pua'améca raatá'asin.

⁹ Aj pu i Jesús ayén tiraata'ixaa t'íjín:

—Íjii pu xaa Dios hua'irájtuaa a'fímej íye mej che a'liné a'ljna í ja'ati, a'lii pu ajta a'fín pú'een huácixa'ara'an a'ljna í Abraham teecan.

¹⁰ Aye'e pu t'í'een a'liné inee, í nej neajta huá'a jetze airáane í teite, ayé nu hui 'een jín mú a'uvé'emej nej ni hua'avé'ehuauni, neajta hua'irájtuaani a'fímej í mej miyen á'ujjhuua'an cu xiee mej meri á'uveti. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna í Jesús.

Ajta a'ljna í tumin í ti tamuáamuata'a ará'ase

¹¹ Maúche'e mú t'ínamuajraca'a í teite, t'í'ij Jesús sej niuucari jín tihua'utá'ixaa a'liné pu'uri vejli'i anteneesime'eca ánti Jerusalén. Majta a'fíme í teite, ayé mú t'í'imuajca t'íjín pu'uri tímua'a huatasej're'esin ti Dios autéjcheni ti tiu'uta'ájta íyen chaanaca japua.

¹² A'fí pu jín ayén tihua'utá'ixaa t'íjín:

—Aye'e pu nu'u hui ja'anáj tiuju'uríj a'ljna í ja'ati ti huá'a jetze airáane í teite í mej t'í'ajjtaca'a. T'í'ij jí u a'umé'e a'ame sej chuéjra'a japua mej mi me'uun ye'entíhuauni rey jime'e. T'í'ijta'i nu'u uvé'enejsin.

¹³ T'í'ij caí xi u á'ume, amuacaícan pu nu'u a'fímej huatajé í mej t'í'imuari'e í jemin. Tamuáamuata'a mú hui ará'aseca'a. Aj pu i tumin hua'utá'a seij ajta seij, ti ayén t'í'ijnajche ayén pua'amé a'achú mej ramuá'titici huaca máxcira'í jime'e. Aye'e pu nu'u tihua'utá'ixaa t'íjín: “Setá'aj se'ljna jín tiraamuáriste'en ti jaítze'e raamuá'itín, ajta nena'a caí uvé'enen.”

¹⁴ Mí majta me'fín í ti tihua'ajjte'e, a'fí mú nu'u hui rájcha'íire'eca'a. Mat'í'ij mi seica huata'íteca'a mej mi miyen tiraata'ixaate'en yee mej caí raxí'eve'e ti a'fín te'enteárate í rey jime'e.

¹⁵ Mí ajta a'fín tira'anteájrupi rey jime'e. Ajta nu'u uvé'ene a'ájna ti é'eche. Aj pu i hua'utajé a'fímej í ti hua'utá'a í tumin ti ij ráamuaree a'achú mej caj raamuá'ití sej ajta seij.

¹⁶ Ajta a'fín ti amuacáí á e'iré'ene, ayé pu nu'u hui tiraata'ixaa t'íjín: “Nevástara'a, a'ljna í tumin mú'eetzi ti á'aa, ayé pu yeehui tamuáamuata'a pua'améca huamuá'iti.”

¹⁷ Aye'e pu nu'u tiu'utaniú a'ljna ti t'í'ira'ajjte'e t'íjín: “X'í'epi'in pej huaríj mi pej r'í'i nevaire'e. A'liné capej t'í'it'ij jín a'ut'é'itzee pe'ljna jime'e ti caí ve'ée, nee nu yeehui t'í'imuajjcate'en patá'aj tiu'uta'ájta tamuáamuata'a pua'amecié í chajta'a jetze.”

18 'Ajta a'ñin ti tí'ivaire'e ti ra'ité'asi, a'ñi pu ajta á e'iré'ene. Ayee pu nu'u tiraata'ixaa tijín: "Nevástara'a, a'ñina í tumin, mú'etzi ti 'a'áa, anxí'vica pua'améca huamuá'iti."

19 'Ajta a'ñin ti tí'ira'ajite'e, ayée pu nu'u tiraata'ixaa tijín: "Ayee nu yeehui tí'imua'ijcate'en patá'aj tiu'uta'ajta anxí'vica pua'amecié í chajta'a."

20 Tí'ij jí sej á e'iré'ene ti tí'ivaire'e í jemin. Ayee pu nu'u tiraata'ixaa tijín: "Nevástara'a, ye'ecui yeehui mú'etzi ti 'a'áa í tumin. Ayuu nu jetze ra'ancáaj'icie cáxuri jetze. Netí'ij ni yeehui raaté'avaata."

21 Ayee nu yeehui huaríj a'iné nemuaatáziin. Muári'eri ti ja'ati rí'i tiu'uteáturan mú'etzi jemi. Mú'ee pej raaré'ese'iri í pej caí tiu'utá'a. Pajta mú'ee tí'itza'anaca a'u pej yeehui caí tejé'ehuaste'e."

22 'Aj pu nu'u í ayén tiu'utaniú a'ñina ti tí'ira'ajite'e tijín: "Nee nu yeehui puajtzi muaatá'asin ne'ñina jime'e a'ij pej tiu'utaxájtaca'a, mi pej a'ij pua'a tí'ivaire'e. Mú'ee pe ru'umua'areereca'a tijín netí'ájtaca ca'anéeri jime'e. Neajta raaré'ese'iri í nej caí tiu'utá'a. Pajta piyen tí'inexa piye netí'itza'anaca a'u nej caí tejé'ehuaste'e."

23 Tí'ipua'a yeehui piyen tí'imujca, ¿a'iné 'een jín pecaí piyen huaríj pej á yaúutuuaa í tumin huá'a jemi í mej tí'ine'ijte ti í a'atzu raamuá'itin? Ayee pepu'u jín huá'iniiche'e, nee nu ra'ancuré'aniiche'en neetzi ti ne'áa, neajta í ti raamuá'iti netí'ij uvé'ene."

24 'Aj pu í ayén tí'hua'utá'ixaa a'ñimej í mej á vejl'i a'uté'uuca'a tijín: "Setá'aj yeehui rá'ari'í í tumin ti ru'ité'aa, sej si raatá'an se'ñina ti tamuáamuata'a ru'ité'aa."

25 'Majta a'ñime, ayée mú nu'u tiraata'ixaa tijín: "Tavastara'a, ¿a'iné ti í? Amí pu yeehui ari ru'ité'aa tamuáamuata'a pua'améca í tumin."

26 'Ayee pu tí'hua'utá'ixaa tijín: "Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e. Ja'ati ti na'a ti jeí'hua tí'ijcha'íi a'ñina jime'e ti rí'i tiu'utévai, jaitze'e pu yeehui tí'ijci'iti a'ñina. Ajta ja'ati ti na'a ti caí tí'it'ij tí'cha'íi a'ñina jime'e ti a'ij pua'a tiu'utévai, Dios pu rá'ari'ira í ti cíj caj tí'ijcha'íi."

27 'Majta a'ñime í mej néjcha'íire'e, majta mej caí raxí'eve'eca'a nej rey jín te'enteároute nej ni tí'hua'uta'ajte'en, mé xu yeehui huaje'evé'evi'itin, seajta huá'ucui'ini íye vejl'i í ne jemi." Ayee pu nu'u hui tiu'utaxájtaca'a a'ñina í rey.

*Tí'ij nu'u Jesús a'uteáru'ti u'Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

28 Tí'ij Jesús raatapuá'ajtacaa'a ti tí'huá'a'ixaate'en, aj pu í anayéixi'í á'uraa. Aj pu a'ujnéesime'eca ánti Jerusalén.

29-30 Tí'ij jí a'uun vejl'i a'uré'ene a'ujna já'ahua'a Betfagé, ajta a'ujna já'ahua'a Betania, chajta'a ti a'uun a'utacá'a ájca'í jiri jetze ti ayén téja'arajtehuaa tijín Aceituunajemi. A'uu pu hua'apuaca huata'iteca'a í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Ayee pu tí'hua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj se'uun a'uteáru'te a'ájna chajta'a, a'ñin ti é'eseijre'e í juye jetze. A'ájna vejl'i a'u sej a'uteáru'ti, áa xu puuru'u é'eteuni ti a'ijtápi'í, ti caí xi ja'anáj ja'ati japuan avé'eyeijxi. Setá'aj rá'ijxijta. Seajta ye'eráajan.

31 Tí'ipua'a hui ja'ati ayén tejá'amua'ihua'ura yee a'iné 'een jín será'ijxijta, setá'aj siyen tiraata'ixaate'en yee tavástara'a pu nu'u hui raxí'eve'e. —Ayee pu tí'hua'utá'ixaa.

32 Matí'ij mi me'uun u á'uju'un í tí'hua'uta'iteca'a. Ayee pu te'irájrax táj tí'hua'utá'ixaa.

33 Matí'ij mauj rá'ijxijtajme'eca'a í puuru'u, matí'ij mi hua'usej'j a'ñime í tí'huá'acii. Aj mú mi tí'hua'uta'ihua'uri'í tijín:

—¿A'iné 'een jín será'ijxijta mi puuru'u?

34 Matí'ij mi miyen tiu'utaniú tijín:

—Tavastara'a pu nu'u hui raxí'eve'e.

35 Matí'ij mi ya'ujáj í Jesús jemi. Matí'ij mi tiú'ujcixu tira'ité'itate. Aj mú mi ra'antítuaa me'ñina í Jesús í puuru'u jetze.

36 Tíj na'a tí'umé'ecaa í Jesús, teite mú cáxuri tiu'uteváarajye'icaa í juye jetze a'u ti aumé'ecaa.

37 Tí'ij í aj aumé'ecaa a'ájna Aceituunajemi, a'u ti a'ucaújcijme'en. Naími'í í mej jamuan huajú'ucaa, a'ñi mú autéjhuii mej rí'i tí'raatá'an í Dios me'ñina jime'e mej huata'ujtemua'ave a'iné jeí'hua mú tiu'uséj ti huápi'í tiú'ujxe'eve'e.

38 Ayee mú tí'ixajtacaa'a tijín:

Rí'í pu tí'raatá'a a'ñina ti rey jime'e tí'it'éjvee ti ajta mé'e vé'eme niuucajtze'en í tavástara'a, amíjna ti Dios ra'antí'hua'u.

Miché'e rí'í hui tí'iteché'e muá'ara'ani a'ñime í mej ta japua é'eseijre'e.

Miché'e majta rí'í tí'raatá'an a'ñina ti a'uun á'ujca anti'ímuaa.

39 'Majta seica í fariseos, matí'ij ráanamujri'í, ayée mú tiraata'ixaa me'ñina í Jesús tijín:

—Maestru, hua'utá'ijmíjri'í í mej mi caí cha'a miyen tí'ixajta a'ñime í mej á jamuan á'ujjuhua'an.

40 Aj pu í Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a a'áime mecaí miyen tí'ixajta, a'áí pu hui tetej ayén che'atá na'a tí'ixáata a'ame ca'aníjra'a jime'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁴¹ Tí'ij á vejli'i aum'é'ecaa u Jerusalén, aj pu i raasej í chajta'ana. Tí'ij i hua'újeineca'a a'ájna jime'e.

⁴² Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Tí pua'a mú'een séjmu'a'areere, íjii, a'ájna xicájra'a jetze tí'títj ti pú'een ti rí'i tejámuaatá'asin sej si rí'i tí'itechéé xá'ara'ani í Dios jemi. Aru caxu raamuá'a. A'áí pu hui jín ari rú'avaa sej si caí raasej.

⁴³ Pu'uri teja'ur'é'enejsin mú'ejmi jemi a'ájna xicájra'an jetze mej jetzen amuaaténe'usi'ite'esin a'áime í mej amuájcha'íre'e. A'áí mú hui ra'atanájsin í jaxu'u jetze me'ájna jime'e í inaamua mej rá'ajtaahuaca'a. Majta amua'iteánjsin. Majta nainjapua te'íteánaxi'isin í sej jetze huiráaci'ica.

⁴⁴ Majta, najjmi'ica mú hui a'antipua'arite'e mú'ejmi, majta í a'amuayaujmu'a, í mej me'uun a'uchéjme a'u ti jaxu'u jín teje'eré'anami'i. Nain mú huaté'uuna í tetej ti rujapua ticaíjme, me'ájna jime'e sej hui caí ramua'areereca'a ja'anáj ti Dios huataséjre mú'ejmi jemi.

Tí'ij nu'u Jesús hua'utamuarí í teite u teyujta'a
(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Aj pu i a'uun a'uteájrupi u teyujta'a. Tí'ij i a'utéjche ti hua'irámuarite'en a'áime í mej me'uun tí'ituaá muá'aye'i.

⁴⁶ Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee pu té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze yee: “Ayee pu tí'ivaire'e í nechli'í mej mi me'uun huatéjniuuni í Dios jemi.” Mí seajta mú'een, ayée xu hui raruure ti tí'ivaire'e tíj teásta'a a'u mej tzajta'an é'eru'ava'ataca í nahua'ari. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁴⁷ Nain xicaj tzajta'a pu tihua'amua'atehua'a í teite u teyujta'a. Majta a'áime í mej tí'áijta u teyujta'a, majta a'áime í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze Moisés ti ra'uyú'uxaca'a, majta í mej jaitze'e vivejm'é'en jín títetatei huá'a tzajta'a í teite, a'áí mú tí'ítese'eca'a í ru tzajta'a a'áí mej ye'í huárini mej mi raajé'ica.

⁴⁸ Aru camu a'áíj tirájteu a'áíj mej ye'í huárini a'íné naími'i í teite, a'áí mú rí'i tí'ijnamuajraca'a.

20

Tí'nu'u ja'ati tira'áica a'ájna í Jesús

¹ A'ájná'imua pu ayén tiuju'uríj. A'u pu tihua'amua'atejca'a u teyujta'a a'u ti e'eráyaujta'a. Ajta pu huá'a'ixaate'eca'a í teite í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin. Mat'íj mi seica á e'ir'é'ene, a'áime í mej teyujta'a tí'áijta, majta a'áime í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze, Moisés ti ra'uyú'uxaca'a, majta í huá'avaujsimua'a.

² Ayee mú tiraata'ixaa tíjín:

—¿Tí'itáni jín peti'itéjvee pej pi piyen rici? ¿A'ataani hui a'ájna jín timua'áica?

³ Aj pu i Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Nee nu neajta tejámuaata'íhua'ura sej si seajta mú'een siyen tinaatá'ixaate'en.

⁴ A'ájna ti jín huá'umuai'ihuaca'a í Juan teecan, ¿a'ataani hui tira'áica a'ájna? ¿Ni í Dios ca'ín í teite?

⁵ Mat'íj mi miyen tí'itúrihua'uri'i tíjín:

—Tí pua'a tiyen tiraata'ixaate'en yee Dios tí júte'e é'esejre'e, a'áí pu tira'áica, aj pu xaa ayén titaatá'ixaate'esin yee a'íné tej tíj caí rá'atzaahuate'e.

⁶ Na'ari, ti pua'a hui tiyen raataxáj yee teteca mú tira'áica, aj mú mi teite taateátu'asixi'isin tetej jime'e, a'íné ayée pu tihua'amitiejte'e ti Juan a'áin pú'eene'e sej ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

⁷ A'áíj mú jín miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Catu ramua'aree ja'ati ti jemin tí'itéveeca'a a'ájna í Juan.

⁸ Ajta a'áin Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu neajta nee amuaatá'ixaate'esin ja'ati nej jemin tí'itéjvee nej ni niyen rici.

Mej nu'u tí'imijhuaca me'ájna í mej majta a'áíj pua'a tí'iteteite
(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Ajta á'iyen, Jesús pu sej niuucari jín hua'utá'ixa í teite ayén tíjín:

—Ja'ati pu nu'u hui jéihua uuva huáhuui. Tí'ij jí, seica huatá'a í teite mej me'uun tiu'umuári'en í huastari tzajta'a. Aj pu nu'u í á'uraa a'ájna í ja'ati. Jéihua pu mu'u é'etee.

¹⁰ Tí'ij a'ájna teja'ur'é'ene mat'íj pua'a rajú'uraca, sej pu nu'u u a'uta'íteca'a huá'a jemi í ti hua'utániijte mej mi raatáuiire'en je'icáca ti tiú'ucíreca'a. Majta a'áime í teite, a'áí mú nu'u raatéevajxi me'ájna ti tí'ivaire'e. Majta nu'u caí tí'itj raatá'a, ayée mu'u tiraata'íteca'a.

¹¹ 'Ajtahua'a nu'u seǵ huata'íteca'a ti jemin tí'ivaire'e. Majta a'ñme ti hua'utániñjte, majta mú nu'u raat'éevaxi. A'ij mú pua'a ráaru. Majta cai tí'tíj raatá'a, ayée mu'u nu'u tiraata'íteca'a.

¹² Huañcaca jetze, a'ñ pu nu'u hui seǵ ajtahua'a huata'íteca'a. Majta nu'u me'ín ti tihua'utániñjte, a'ñ mú tiraapuañ. Majta raaré'íteca'a.

¹³ Tí'iqui nu'u ayén tiu'umuá'aj a'ñna í ja'ati tí á'are'ara'an pú'een í chuej, tíjñ: "¿A'iquí yeehui náarini inee? Niyauj nu hui huata'íti í nej huápi'í rax'íeve'e. Ayej ne'ase, a'ñ mú xaa arátese'esin me'ñna."

¹⁴ 'Mi majta a'ñme, matí'ij nu'u raaseǵ, aj mú mi tiu'utaú'ixaa. Ayeé mú tiraax'íepi'íntare tíjñ: "A'ñ pu yeehui a'ñ pú'een í ti tí'ijci'íti. Tiché'e raajé'ica ti ij téjmi huáci'íti."

¹⁵ A'ij mú nu'u jín raaré'íteca'a. Matí'ij nu'u mi raajé'ica.

¿A'íné hui tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi? ¿A'iquí huá'aruuren a'ñna tí á'are'ara'an pú'een a'u ti uuva é'ehuiiti'í?

¹⁶ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e. A'ñ pu a'uun a'uré'enejsin. Ajta á'iyen, a'ñ huá'acui'ini a'ñmej í ti hua'utániñjte. Aj pu í xaa seica huatapuañve'esin mej mi me'uun hui teja'umuári'en.

Matí'ij miyen tíraanamuañri'í í teite, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tíjñ:

—Ché'e cai ja'anáj ayén tí'irijca.

¹⁷ Aj pu í Jesús hua'useñirajraa. Tí'ij jí ayén tiu'utaxájtaca'a tíjñ:

—Na'ari cai ayén tí'ayajna a'ij nej tejámuaatá'ixaa, ¿a'íné 'een jín ayén té'esii'mua'í í yu'uxari jetze? Ayeé pu, tíjñ:

A'ñna í tetej í mej méjca'í rúurie a'ñme í mej chí'ij ta'ahuaca,

ayée pu te'irájrara tí a'ñ a'ñ pú'een í mej ra'atéchajta u esquiina a'u mej ye'íejtaahua í chí'ij.

¹⁸ Ja'ati tí na'a tí pua'a seǵ í ja'ati a'ñna japua rájveti í tetej í mej meri ra'atéchche u isquiina, a'ñ pu huaténa'axijsin nainjapua u ru jetze.

Na'ari, ja'ati tí na'a í mej tí'imuarí'e, tí pua'a seǵ japua rájveti a'ñna í tetej,

a'ñ pu tira'iráxayeepe'esin.

—Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ñna í Jesús.

A'ñna jime'e mej nu'u huá'ajijve'eca'a í mej tí'itici

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ Majta a'ñme í mej tí'imua'ataca'a í yu'uxari jetze, Moisés tí ra'uyú'uxaca'a, majta a'ñme í mej tí'ajjtaca'a u teyujta'a, jeñhua mú tiu'umuá'aj a'ij mej ye'í huá'ini mej mi ca'anacan raat'éevi'í, a'íné ayée mú tirú'umuua'areereca'a tí huá'a jemi huatéeniu a'ñna jime'e í niuucari tí raataxájtaca'a. Aru a'ñme, a'ñ mú huá'atzii'ne'eca'a í teite.

²⁰ Jéñhua mú rá'eeve'eca'a. A'ij mú jín seica huata'íteca'a í mej miyen ruseñjrataca'a mej miyen tí'ixaxa'a tzaahuati'ira'a jime'e. Ayeé mú tí'ijxe'leve'eca'a mej tiraata'íhua'u tí'tíj jime'e tí í a'ñ a'ñna jín auté'itzen mej mi tiu'utátuiire'en í tajtuhuan jemi.

²¹ Majta a'ñme í mej rá'eeve'eca'a, ayée mú tiraata'íhua'uri'í tíjñ:

—Maestru, teen tu ramua'aree tíjñ pej piyen tí'ixaxa'a tzaahuati'ira'a jime'e, pajta tihua'amua'ate a'ij tí tiraavijte'e. Ayeé pepu'u che'atá huá'aruuren í teite. Mú'ee pej tzaahuati'ira'a jime'e tihua'amua'ate a'ij tí tí'ijxe'leve'e í Dios.

²² ¿Ni qui x'íepi'ín tej tíyen tiu'unájchita a'ñna jemi tí'tí'ita'ajte'e, a'ñna tí ayén ántehuaa tíjñ César?

²³ Ajta a'ñ Jesús, a'ñ pu rú'umuua'areereca'a mej cai miyen tí'ira'íhua'uraca'a tzaahuati'ira'a jime'e. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjñ:

²⁴ —Seǵ senaataseñjrata'e í tumin. ¿A'ataani néerime'ara'an pírici tí jetzen acájee? ¿A'íné té'axa tí jetzen é'eseñje'e? ¿A'íné hui ántehuaa?

²⁵ Matí'ij mi miyen tiu'utaniú tíjñ:

—A'ñ pu pírici í César.

Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjñ:

—Setá'aj siyen raatá'an se'ñna í César, tí'tíj tí á'are'ara'an pú'een. Setá'aj seahta raatá'an í Dios tí'tíj tí á'are'ara'an pú'een.

²⁶ Majta a'ñme, camu a'ij tírájteuve'eca'a a'ij mej ye'í huá'ini mej raatémua'itin me'ñna jime'e a'ij tí a'ñ tihua'utá'ixaa á jéjre'e huá'a tzejta'a í teite. Majta a'ñme í teite, naa mú r'í'í tíra'utaseǵ a'ij tí a'ñ tiu'utaxájtaca'a. Aj mú mi raatapua'ajjtaca'a mej tí'ixajtaca'a a'ñme í seica.

A'ñna jime'e mej nu'u huatarújsin í teite huá'a tzejta'a í mi'ichite

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ A'atzu á'ateevi'ica, seica mú e'iré'ene. A'ñme mú pírici í saduceos. Ayeé mú tí'ixaxa'a a'ñme yee camu cha'a huatarújsin í mej meri huácuí. Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'í tíjñ:

28 —Maeestru, ayée pu ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan ti ayén té'eme itejmi jemi. Tí pua'a nu'u ja'ati ti neiche, ti pua'a a'áin caí títi'iríjmu'a huámi'ini, ruxe'eve'e nu'u ti a'áin ihuáare'ara'an ra'ancuré'eví'itín a'ájna ti ratévi'itine'e í ti huamí'i ti ij a'ájna jetze me'ecan tiyaúj á'ara'ani.

29 'Ayeé pu hui ja'anáj tiuju'ursj itejmi jemi. Ayeé mú ará'axcaa a'achú cumu aráhua'apua í teite í mej ru'ihuamua'ataca'a. Tí'ij jí a'áin ti vásta'a, a'áin pu huaténe'icheca'a. Ajta á'yen huamí'i. Capu xí tiyaúca. Ayeé pu hui che'atá na'a tiráaruú í sejí ti ra'ité'asi. Mu'uri í'i hua'apua.

30 'Ajta a'áin í sejí ti ra'ité'asi, a'áin pu ra'ancuré'eví'iti a'ájna í 'íta'a ti raatévi'itine'e a'ájna ihuáare'ara'an teecan. Mu'uri í'i hua'ca.

31 Ajtahua'a sejí ti ra'ité'asi, a'áin pu ajta ra'ancuré'eví'iti. Ayeé pu che'atá na'a tihuá'uruu najími'ica í mej aráhua'apua, mej caí jetzen tiyaúj muá'araa, naími'í mú huácuú.

32 Ajta á'yen, a'áin í 'íta'a pu huamí'i.

33 'Me'ecuí xaa, matí'ij a'itáciine huá'a tzajta'a í mi'ichite, ¿a'ataani íra'ara'an pu'éene'e a'ame'?, a'íné najími'í mú ra'ancuré'eví'iti.

34 Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'áime í teite í mej íjii huáteemua, a'áin mú néjne'iche, majta víviiche.

35 Majta a'áime ti ayén tihua'uvjíte'le mej a'ájna e'ará'astí mej a'itáciine huá'a tzajta'a í mi'ichite, majta me'ájna e'ará'astí a'ájna xicájra'an jetze ti Dios nainjapua tiu'uta'ajta, a'áin mú caí cha'a néjne'ichen, camu majta víviichen.

36 Camu majta ché'e cui'ini, a'íné ayée mú 'een matí'ij a'áime í mej ta japua tí'ivaire'e. A'áin mú yaújmu'a'ame'en pú'een í Dios a'íné mu'uri huanéj huá'a tzajta'a í mi'ichite.

37 'Ajta a'áin í Moisés, a'áin pu hui titaatá'ixaa a'ájna jime'e tí'ij ra'uyú'uxaca'a a'íj ti ja'anáj sejí a'uteajtaa tu'upí ti ajtí'í'i. A'áin pu jín, Moisés ayén raatamuá'a í tavástara'a tíjín: "Í ti Diojra'an pú'een a'ájna í Abraham, ajta ayén che'atá na'a Diojra'an pú'een a'ájna í Isaac, ajta Diojra'an pú'een í Jacobo."

38 'Moisés pu hui tihua'utá'ixaa cumu mej maúche'e ruuricaa. A'áin pu jín, a'áin pu a'áin pú'een í huá'a Dios a'áime í mej ruuri. Capu huá'a Dios pú'een a'áime í mej mi'ichíjta muaateajturaa tíj na'a rusén jime'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

39 Majta seica í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze, Moisés ti ra'uyú'uxaca'a, ayée mú tiu'tuaníu tíjín:

—Maeestru, xí'epi'in pej tiu'utaxájtaca'a.

40 Tíj na'a a'ajná'imua, capu ché'e ja'ati ahuaújca'ane ti tí'it'ij raata'íhua'u.

¿A'ataani rayauj í Ciríistu'u?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

41 Ajta Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—¿A'íné 'een jime'e miyen tí'ixaxa'a me'ájna jime'e í Ciríistu'u Dios ti ra'antíhua'u yee yaujra'an pú'een í David teecan?

42 Ajta a'áin í David, ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna jime'en ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti ayén ántehuaa tíjín Chuiicari. Ayen tíjín:

Dios pu ayén tiraata'ixaa í nevástara'a í ti ra'antíhua'u ti jime'en yee:

"Acáayeixí'i ípuari japua, íyee nerí'iríinta'a.

43 Paúche'e pej hui mej cájcatii ajta necaí hua'utému'a'itín í mej muájcha'íire'e."

44 'Ajta a'áin í David, a'áin pu hui ayén raatamuá'a a'ájna ti Dios ra'antíhua'u tíjín nevástara'a. Tí pua'a ayén tí'ayajna, ¿a'íné tí'irí'iri ti a'áin Ciríistu'u ayén a'áin pú'eene'e a'ájna ti David jetze airaújnejte? Capu a'íj tí'irí'iri tzíte'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

Tí'ij Jesús huá'a jetze te'ujpuá'ari a'áimej í jueesi

(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lc. 11:37-54)

45 Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'áimej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Majta teite tí'inamuajraca'a.

46 Ayen tíjín:

—Rí'i xu'u mú'een, a'áimej jemi í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze, Moisés ti ra'uyú'uxaca'a. Jé'ecan pu hua'aráanajche mej tí'tí'ijmé'en tí'itechéjme'e mé me'ujjuhua'ane'en a'ájna mej tejé'etu'araca, majta a'áime í teite, a'áin mú majta tihua'asefíra'a muá'aye'í.

'Ayeé mú me'ájna jín tite'ujtzáahuate'e muá'aju'un a'áime í puarijse me'ájna jime'e mej ve'ecán jín titeeaté'ete í Dios jemi. Majta, ayée mú tí'ixje'leve'e mej me'uun a'ujrá'asen í ipuari japua ti jaítze'e ruxe'leve'e a'ujna teyujta'a, ajta hua'aráanajche mej mi á vejlí'í a'ujrá'ase jemin ti tihuá'amin matí'ij tí'iyeste.

47 'A'áin mú hui majta huá'arí'iraca í huá'achi'í a'áimej í 'uuca mej huataújseístareca'a. Ayeé mú jín huarín, aj mú mi a'uun a'uteáruti u teyujta'a. Matí'ijta mí a'ateeví'í mú muá'aju'un

mej téniuusime'e muá'aju'un mej mi seica teite hua'usej. Majta me'ín í mej miyen 'een, jeihua mú huápi'i rajpuaítzi muá'aju'un. —Aye pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

21

T'ij nu'u 'íta'a ti rusejtaca'a, a'í pu nu'u tiu'utámuai'ivejtaca'a tumin jime'e (Mr. 12:41-44)

¹ Aj pu í Jesús antanéerajraa. A'ímej pu huasej í mej chíjteaani pú'een. A'uu mú tumin ú'useire'eca'a, ti ij a'uun tiu'utévaire'esin u teyujta'a a'íjna í tumin.

² A'í pu ajta 'íta'a huasej ti caí a'ij t'íjviicua'i. Ajta a'íjna í 'íta'a, a'í pu hua'apuaca ucáahua'axi í tumin ti caí a'ij t'íjnajche.

³ Aj pu í Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Aye pu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ayé pu t'í'een í Dios jemi. Amíjna mi 'íta'a, jaítze'e pu ru'ucáahua'axi mecaí naími'i í seica.

⁴ A'íme í seica, naími'i mu'u hui miyen ru'ucáahua'axi me'íjna jime'e ti avé'eturaa í mej jeihua t'íjcha'ii. Aru amíjna, capu a'ij t'íjviicua'i. Mí ajta amín, nain u'ucáahua'axi a'íjna í t'íjn huateúvair'esin. —Aye pu tiu'utaxájtaca'a.

Ajta, mej nu'u raaté'uuna maúche'e í teyuu (Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Majta seica miyen tiu'íxaate'eca'a me'íjna jime'e ti naa seijre'eca'a í teyuu, ajta í tetej ti curé'ete'ete nainjapua, ajta a'ín í muai'ivéjri í mej teuhuaré'evú ti naa t'í'een.

Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

⁶ —Naími'i t'ij na'a sej yen t'í'seij, aj pu teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'an mej jetzen nain huaté'uuna temua'a naa. Capu ché'e seíire'e a'ame jaxu'u jetze í tetej ti rujapua ticaíjme.

A'ij ti nu'u té'eme t'ij nu'u ari te'entipúa'arijme'en (Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Mat'íj mi miyen tiraata'ihua'uri'i tijn:

—Maeestru, ¿a'anajqui ayén té'eme? ¿T'ítájni jín téjmua'areeren ti ari tímua'a ayén teja'uré'enejsin?

⁸ Aye pu tihua'utá'ixaa tijn:

—R'í' xu'u mú'een ti ij caí ja'ati amuáacuanamua. Mu'iití mú uvé'enejsin neniúucajtze'e. Aye mú tejámuaatá'ixaate'esin yee: “Nee nu yeehui ne'ín pú'een í Ciriistu'u.” Majta miyen t'í'ixáata muá'aju'un tijn: “Pu'uri hui t'n teja'uré'enejsin.” Caxu hui á'ujujhua'ane'en huá'a jamuan a'íime.

⁹ Set'íj siyen tiú'unamua tijn: “Muaateújne'usi'ite'esin á já'ahua'a seica jamuan í teite, majta seica meri autéhuijsin mej tujne'usi'ite'en”, caxu t'ítziine'e. Aye pu hui tiú'ujxe'eve'e ti amuacáí ayén té'ara'ani. Mí ajta caí capu xi ca'anacan te'entipúa'ari nainjapua.

¹⁰ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Seica mú teitejra'a, majtáhua'a seica teitejra'a, a'í mú naími'i huateújne'usi'ite'esin. Majta í mej seica chuéjra'a japua a'uchéjme, majtáhua'a í mej majta sej chuéjra'a japua a'uchéjme, a'í mú naími'i huateújne'usi'ite'esin.

¹¹ Pua'amecié pu huateújca'atzijxi'isin jeihua huápi'i í chaanaca japua, ajta huatúuri'ihua a'ame. Ajta jeihua pu tiu'ucu'i'ini'ira'a a'ame. Aye pu t'ít'ij rini ti tiú'utziini'ire'e a'ame. Ajta júte'e, t'ít'ij pu huatasejre'esin ti huápi'i ruxe'eve'e.

¹² 'Aru ti caí xi ayén tiú'urini, a'í mú hui amuacaícan á'amuavivi'iran, majta a'ij pua'a á'amuaruuren. A'uu mú tiu'utátuiire'esin mú'ejmi u teyujta'a na'ari a'u mej amua'iteáanan. A'uu mú amuá'avil'itin a'ímej jemi í tajtúhuuani, majta a'ímej jemi í mej rey jín antíjmuua'aree. Aye mú 'een jín á'amuaruuren me'íjna jime'e sej na'ará'astijre ineetzi.

¹³ Aye pu hui ajta tel'iráame sej si siyen tihua'utá'ixaate'en a'ij ti Dios amuáaruu mú'ejmi.

¹⁴⁻¹⁵ 'Seajta mú'een, setá'aj siyen huárini. Caxu amuacaícan se'íjna jín tiú'umua'ati a'ij sej titeeteúnan, a'íné nee nu amuaatá'asin a'ij sej tiu'utaxá, seajta sej raay'ítihua'an, sej si hua'utémua'itin a'ímej. Camu a'ij tirájeuve'e muá'aju'un a'ij mej tejámuaatíte, ni camu hua'ítzi jín amuaatémua'itin.

¹⁶ 'Majta a'íime í ruvaúsimua'a, majta í á'amua'ihuaamua'a, majta a'íime á'amuaneusimua'a, majta á'amigustemua'a, a'í mú avil'iti jín tiu'utátuiire'esin mú'ejmi. Majta je'icáca mú'ejmi cui'ini.

¹⁷ Naími'i í teite, a'í mú amujcha'íre'e muá'aju'un mú'ejmi me'íjna jime'e sej na'ará'astijre ineetzi.

¹⁸ 'Camu a'atzu a'ij á'amuaruuren ti pua'a caí Dios hua'utá'acare'en, sino a'í pu Dios á'amucha'íj a'ame t'ij na'a rusén jime'e.

¹⁹ Setá'aj hui huateújca'anen í ru tzajta'a sej si te'utáviuca'i. Tí pua'a siyen huárini, mú'een xu raamuá'itín sej si ruuri huateáturan í Dios jemi.

²⁰ 'Ayeexu 'een jín ráamua'aree ti ari tímua'a a'ájna teja'uré'enejsin ja'anáj mej pua'a tiu'uté'uuna u Jerusalén. A'ímej xu seijran mej antevéjmeemuá'aju'un í xantaaru'u a'ujna u Jerusalén.

²¹ Majta a'íme í mej Judea a'uté'uu, miché'e a'íme jíye'itzi jín á'ucíne a'utí á'ujírime. Majta a'íme í mej Jerusalén a'uté'uu, miché'e a'íme huirácíne á'pua'acié u chajta'ana jetze. Majta a'íme í mej itzítá a'uté'uu, miché'e caí me'uun a'uteáru'ipiche'en u chajta'ana jetze.

²² 'Ché'e ayén té'ara'ani a'iné pu'uri hui teja'uré'ene a'ájna xicájra'an ti jetzen aráurastejsin nain a'ij ti té'eyu'usi'í yu'uxari jetze. Jéihua mú rajpuaítzi muá'aju'un me'ájna jime'e ti Dios ayén puajtzi hua'utá'asin.

²³ 'Jé'ecan pu a'ij pua'a huá'aruuren a'ájna xicájra'an jetze a'íme í 'uuca í mej autájucájme, ajta a'íme í í mej mauj huá'atzi'ite í ruyaujmua'a. Jéihua mú hui huápi'í rajpuaítzi muá'aju'un a'íme í mej Israel a'uchéjme. Jé'ecan pu puajtzi hua'utá'asin í Dios.

²⁴ 'Xantaaru'u mú jéihua teite cui'ini í tiu'ujchún jime'e. Majta mu'licáca mú á'avi'itín nainjapua í chuej ti yen seijre'e íyen chaanaca japua. Majta a'íme í mej caí Israel é'eme'ecan, a'í mú raté'uuna í Jerusalén ajta na'a caí aráurasten a'ájna xicájra'an mej jetzen tiu'uta'ájta a'íme í mej caí Israel é'eme'ecan.

*A'ij ti nu'u ye'í yé t'ivecánejsin a'ájna ti ajta huá'a jetze airáne í teite
(Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)*

²⁵ 'Ajta jéihua pu tiu'utasejre'esin u júte'e í xicaj jetze, ajta í máxcira'í jetze, ajta xu'ura'ave tzajta'a. Ajta íyen chaanaca japua, jéihua pu tujta'ahua'a a'ame á jaata'a jetze ti ve'é. Jé'ecan pu tí'iráana a'ame. A'ij pu jín utévatzíjsin í huá'a tzajta'a í teite a'ájna jime'e mej tí'itziine'e. Capu a'ij tihuá'amítiejte'e a'ame

²⁶ Jéihua mú huateújtimua'ira í teteca me'ájna jime'e mej a'ij pua'a tité'ujmua'ate a'ij ti huá'a japua yen tí'aixa íyen chaanaca japua, a'iné tí'itj tíj na'a ti júte'e tejé'eseijre'e, a'í pu hui huateújca'atzixi'isin.

²⁷ 'A'ájna xicájra'an jetze, a'í mú neseijran inee, í nej neajta huá'a jetze airáne í teite, nej a'licámé'e na'ame jaitiri tzajta'a. Huápi'í pu naa seíre'e a'ame mej mi naa r'í'í tira'utasej'í teite. Nemuári'erí'ira'a jín nu yé ve'ecánejsin.

²⁸ 'Tí'ij autéjcheni ti ayén tiú'urini, r'í'í xu'u huaújrúuren. Setá'aj ajnéjne'erixi'ín a'iné pu'uri hui vejli'í a'ájna xicájra'an Dios ti jetzen amua'irájtuaani. —Ayeexu pu tihua'utá'ixaa.

²⁹ Ajta sej niucari hua'utá'ixa tíjín:

—Casi'í, xaasej se'ájna í huaréj, ajta najjmi'í í ciyej ti tí'iseijre'e.

³⁰ 'Tí'ij antineájxi'ín í xamua'ira'an, mú'een xu rujámua'a sena'a raseijran, seajta siyen ramua'aréeren ti ari vejli'í pí tí'irici í víita'ari tzajta'a.

³¹ Ayeexu pu che'atá na'a tí'een. Setá'aj seri raasejra a'ij nej tejámuaatá'ixaa, seajta siyen ramua'aréeren ti ari tímua'a a'ájna pítejá'arici ti Dios tiu'uta'ájta.

³² 'Ayeexu pu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, a'ímej jime'en íjii mej huáteemua, maúche'e mú miyen seíre'e muá'aju'un tí'ij najjmi'í te'araúrasten a'ij nej neri tejámuaatá'ixaa. Camu me'ín anáaté'ee mú á'apua'aren.

³³ 'A'í pu xaa á'apua'aren í ta japua ti é'eseijre'e. Ajta í chaanaca, a'í pu ajta á'apua'aren. Mí ajta hui a'ín í niucari nej raataxájtaca'a, capu ja'anáj á'apua'aren.

³⁴ 'R'í'í xu'u, temua'a naa, mú'een. Caxu a'ij pua'a ruruure í ru tzajta'a se'ájna jime'e sej jéihua rutá'aruaijve'e, ajta ayén tejámuaata'asée á'aye'í mi a'amua tzajta'a tí'títj ti a'ij pua'a 'een. R'í'í xu'u seajta mú'een ti ij caí a'ij pua'a amuáaruuren mi a'amua tzajta'a se'ájna jime'e sej jéihua huápi'í a'ij pua'a tité'ujmua'ate a'ij ti ye'í té'eme. Na'ari caí, a'ájna xicájra'an jetze pu hui ca'anacan mú'ejmi japuan rávajtzi setá'aj pua'a caí ché'e hui rachú've'e.

³⁵ 'A'iné a'í pu huá'a japua rávajtzi najjmi'íca japua í mej yen japuan huachéjme í chaanaca.

³⁶ 'Tí'ij pí na'a xu atanéjne'eri. Setá'aj siyen rahuaviira í Dios jemi ti ij amuaatévaire'en ti ij caí tí'títj a'ij amuáaruuren a'ij ti tí'títj rini. Setá'aj seajta rahuaviira sej si siyen ne jemi seíre'e xá'ara'ani, neetzi jemi, í nej neajta huá'a jetze airáne í teite. —Ayeexu pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

³⁷ 'Nain tujca'ari tzajta'a, a'í pu tihuá'amua'atehua'a u teyujta'a. Ajta tí'ij pí na'a ti huaré'ecieenacare'e, a'úu pu á'uye'ícaá á'aye'í a'ujna jiri jetze ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Aceituunajemi. A'u'u pu e'étáxa'iirihua'a.

³⁸ 'Majta a'íme í teite, a'í mú íye'e mena'a a'uré'enineica'a jemin a'ujna teyujta'a mej mí ráanamua.

22

Matf'ij nu'u mi raax'epi'intare mej nu'u avitzi jín raatévi'i í Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Pu'uri a'ájna vejli'i pítl'irijcaa mat'ij pua'a me'ájna jín t'íyeste í mej pan cua'aca í mej caí levadura ranájhite'e. Ayeé mú majta miyen ratamuá'amua tijín T'í'ij Dios tihua'utá'uuni'iri'i í huá'ayaujmu'a í mej anáaté'ee muanúnu'ihuaca'a, a'ujna já'ahua'a u Egipto.

² Majta a'áme í mej t'í'ajta teyujta'a, majta a'áme í mej t'í'imua'ata í yu'uxari jetze, Moisés ti ra'uyú'uxaca'a, jeihua mú t'í'imua'ajca a'ij mej ye'í tiraajé'ica í Jesús. Caxí mú a'ij tirájteuve'e a'iné huá'atziiine'eca'a í teite.

³ T'í'ij jí, a'ín tiyaaru'u, í ti ayén ántehuaa Satanás, a'í pu tzajta'an uteájrupi a'ájna jetze í Judás, í mej miyen ratamuá'amua tijín Iscariotes. A'í pu ajta huá'a jetze ajtème'ecan í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

⁴ T'í'ij jí a'ín Judás a'ímej jemi a'uré'ene a'áme í mej t'í'ajta teyujta'a, ajta í mej tihua'ajte'e a'ímej í mej t'í'icha'í a'ujna teyujta'a. Ayeé mú tiú'jixaate'eca'a me'ájna jime'e a'ij ti ye'í huárini a'ájna í Judás t'í'ij avitzi jín tiú'tatúire'en a'ájna í Jesús.

⁵ Majta a'áme, je'ecan mú huataújtemua'ave. Majta te'ataújratziiri'i mej tumín raatá'an.

⁶ A'í pu ra'ancuré'a í hua'anuiuca. Aj pu í a'utéjche ti tiu'uchú'eve'en ja'anáj ti r'í'í'í ti hua'utátúire'en í Jesús mej caí raseíreca'a í teite.

T'í'ij nu'u tavástar'a tihua'umí a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Co. 11:23-26)

⁷ T'í'ij í a'ájna teja'uré'ene í xicá'ra'a mé jetzen racua'aca í pan mej caí levadura ranájhite'e. A'ájna xicá'ra'an jetze, a'í mú majta ramua'í'vajta a'ájna í cáne'a í mej jín ra'utámua'aree a'ájna xicá'ra'an ti Dios jetzen tihua'utá'uuni'iri'i í huá'ayaujmu'a í mej anáaté'ee muanúnu'ihuaca'a.

⁸ Aj pu í Jesús hua'uta'íteca'a a'ájna í Pedro, ajta a'ájna í Juan mej u á'uju'un. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj á'uju'un sej si r'í'í tejá'uruuren tej ti ráacua'ani te'ájna í tej jín ra'utámua'aree ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i í huá'ayaujmu'a í mej anáaté'ee muanúnu'ihuaca'a.

⁹ Ajta a'áme, ayée mú tiraata'í'hua'uri'i tijín:

—¿A'uné jetze piyen t'í'jxe'eve'e tej r'í'í tejá'uruuren?

¹⁰ Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Set'í'ij se'uun a'uteárute u chajta'ana, teáata'a pu amua'antinájchi ti xa'ari huátisin, jaj ti urajmuua. Setá'aj cujta'an u á'uju'un. Seajta jamuan a'uteáruti u chí'ita a'u ti a'ín ará'aíixa.

¹¹ 'Setá'aj siyen tiraata'ixaate'en a'ájna ti a'ánna é'eche yee: "Ayeé pu t'í'ixa í maestro, yee: ¿A'uné jetze é'eri'iri ti tzajta'an tiú'ucua'ani í ti jín ra'utámua'aree ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i í huá'ayaujmu'a í mej anáaté'ee muanúnu'ihuaca'a? A'íj pu yee tiú'ucua'ani a'ímej jamuan í ti hua'antíhuau."

¹² A'í pu hui amuaatasejrate'esin í cuaartu, ti ve'é, ti án imua á'ujvee. Pu'uri ra'avé'ejaj. Setá'aj se'újna r'í'í te'uhuaruuren. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

¹³ Aj mú mi a'ucú'j. Mat'í'ij me'uun a'ará'a, ayée pu te'irájraa a'ij ti tihua'utá'ixaa í Jesús. A'íj mú jín r'í'í tiú'uruu í mej jín ra'utámua'aree a'ij ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i.

¹⁴ T'í'ij teja'uré'ene a'atzaj mej pua'a racua'ani, naími'i mú ja'utéé'j á' vejl'i'i meesa jetze, a'ájna í Jesús, majta a'áme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

¹⁵ T'í'ij í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Jeihua nu huáp'i rax'í'eve'eca'a nej mú'ejmi jamuan amuacaícan tiú'ucua'ani, nej caí xi rajpuajtzi, tej ti naími'i ra'utámua'aree te'ájna jime'e í ti Dios tihua'utá'uuni'iri'i í huá'ayaujmu'a í mej anáaté'ee muanúnu'ihuaca'a.

¹⁶ 'Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e, canu hui ché'e ja'anáj ráacua'ani í pan ajta caí nain araúrasten a'ájna xicá'ra'a Dios ti jetzen nain jín huateúra'ate'esin íiyen chaanaca japua.

¹⁷⁻¹⁸ Aj pu í rájti í taasa. T'í'ij í r'í'í tiraatá'a í Dios jemi, aj pu í hua'utajájni. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ye'ecuú, setá'aj huará'ujaanten, a'iné ayée nu tejá'amua'ixaate'e nej caí ché'e ja'anáj ra'antí'isin í já'ara'a ti uuva jetze airámi'iyeca'a, ajta caí yen huatasej're'en ja'anáj ti Dios tiu'uta'ájta íiyen chaanaca japua.

¹⁹ T'í'ij í raati'í'í í pan. T'í'ij í ajtahua'a pu r'í'í tiraatá'a í Dios. Aj pu í ra'antítaaraxí í pan. Aj pu í hua'utá'í'ip'i. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayeé pu huataújmu'a í pan. A'ii pu a'ín pú'een í neté'vira'a í nej jín á'amua'apua huaníú. Ayeé xu huárini sej si ra'utámua'aree a'ij nej huárini.

²⁰ Mat'í'ij meri tiu'ucua'a, ayée pu che'atá na'a huaríj. A'íj pu ra'ajjáj í taasa. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—A'ijna í taasa tzajta'a tu'urájmuaa, ayée pu huataújmua'a í niuucari ti jíme'en Dios jécua jín te'ataújratziiri'i ti amua'irájtuaani. Neajta inee, nu'uri raatasejrataca'a ti ayén ti'ayajna a'ijna jime'e í nexuure'e nej ra'iráxire'esin mú'ejmi jetze me'ecan.

²¹ Ajta a'íin í ja'ati ti avíltzi jín tiu'utátuiire'esin ineetzi, a'íi pu hui ajta yé seijre'e neetzi jamuan iyencuí meesa japua.

²² Ayee pu tí'ineruuren ineetzi, í nej neajta huá'a jetze airáane í teite, a'ij ti tiú'uxi'epi'íntari'íhuaca'a. Aru ché'e huataújxiemiste'en a'ijna ti neetzi jíme'en tiu'utátuiire'esin avíltzi jime'e.

²³ Majta a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, ayée mú te'utéjhuii mej huataúrihua'u me'íjna jime'e ja'ati ti a'íin pú'een ti ayén rini.

A'ataqui máaj a'íin pú'een í ti ruxe'eve'e

²⁴ Mat'íjmi majta miyen autéjhuii mej huataúrihua'u maújjaaxíeevi'ira me'íjna jime'e ja'ati ti nu'u jaítze'e ruxe'eve'e.

²⁵ Ajta a'íin í Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijn:

—A'íime í mej rey jín títeté'u'upu'u huá'a tzajta'a í mej caí Israél é'eme'ecan, a'íi mú ca'anéjri jín tihuá'aíjte'e. Ajta a'íime í mej miyen tihuá'aíjte'e, ayée mú tiú'ujxaa yee rí'i mú tí'itexá'apuai.

²⁶ Aru mú'een, caxu siyen éene'e xá'aju'un mat'íj a'íime, sino ayée xu'u éene'e xá'ara'ani. A'íin í ja'ati ti jaítze'e ruxe'eve'e mú'ejmi jemi, ché'e a'íin ayén éene'e á'ara'ani t'íj ti jaítze'e pu'ari'i. Ajta a'íin hui ti tí'ajta, ché'e ayén éene'e t'íj a'íjna ti tí'ivaire'e.

²⁷ 'Casi'i, ¿a'ataani jaítze'e ve'ecán jín tí'it'éjvee? ¿Ni a'íjna ti á vejl'i a'uré'ehuixi a'utí meesa a'ut'éjvee, na'ari a'íjna í tí'íjmin? ¿Ni necaí ne'ín pú'een inee í nej jaítze'e ve'ecán jín, í nej yé vejl'i'í huaré'eca'a íye í meesa a'ut'éjvee? Mí neajta inee, yé nu seijre'e a'amua jamuan nej ni tejamuamín mú'ejmi.

²⁸ 'Seajta mú'een, mú'een xu se'ín pú'een í sej tí'íj pí na'a yé huaaté'uu neetzi jemi í nej rajpuaíjti.

²⁹ Neajta nu tejá'amua'íjcate'e mú'ejmi, sej si tiu'uta'ajta a'íné a'íjna í niyá'upua pu'uri ayén tinaa'íjca ineetzi nej ni tiu'uta'ajta.

³⁰ 'Ayee nu hui tejá'amua'íjcate'e sej si siyen tiú'ucua'ani, seajta huayé'en í meesa a'ut'éjvee neetzi jamuan a'ájna xicájra'an ne jetzen yé ve'ecánejsin nej ni tiu'uta'ajta íyén chaanaca japua. Mú'een xu a'ujrá'ase japuan í puari sej si huá'axijte'en a'íimej í teitejra'a í mej majta Israél jetze huanéj, í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

T'íj nu'u Jesús ayén tiraata'ixaa í Pedro tijn: "Huaíca pej naatéehua'ita"

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Aj pu í a'íjna í Jesús ayén tiraata'ixaa í Pedro tijn:

—Simón, Simón, a'íjna í tyaaru'u ti lí Satanás, a'íi pu raatáhua'u ti Dios raatá'an ti í tiu'utése'en ti maaatémua'ítin pej pi mé núurieeni.

³² 'Aru inee, ayée nu hui raatáhua'u mú'eeetzi jime'e í Dios jemi pej pi caí auté'ítzen pe'íjna jime'e pej ná'astijre'e ineetzi. Neajta niyen tí'imua'ajjte'e. Pat'íj rí'i huarín mua'a tzajta'a, patá'aj pajtáhua'a na'ará'astijre'en. Ayee pej huá'rini. Patá'aj ca'aníjra'a hua'utá'an a'íhuáamuua'a.

³³ Ajta a'íin í Pedro, ayée pu tiraata'ixaa tijn:

—Nevástar'a, nu'uri niyen ahuánca'ane nej mú'eeetzi jamuan aiteánami'íhua na'ari nej huámi'íni mú'eeetzi jamuan.

³⁴ Ajta Jesús ayén tiu'utaniú tijn:

—Pedro, ayée nu hui tí'imua'íxaate'e, tí'íj caí xi huajíhua í tecuaara'í, huaíca pej piyen tina'avé'avaata tijn capej nemua'ate.

Pu'uri nu'u ajteáxiireca'a í ti nu'u puaíjti raatá'asin a'íjna í Jesús

³⁵ Aj pu í Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijn:

—¿Ni caí tí'it'íj tejamuá'aturaate'eca'a net'í'íj amuaata'íteca'a sej siyen a'ucíjxi'in, sej caí ca'aní anpiín, seajta caí tí'it'íj anú'a'ín, sej tumin tzajta'an ucá'an, sej seajta caí ajtáca'acaimé'e?

Ayee mú tiu'utaniú tijn:

—Capu tí'it'íj auteájturaa.

³⁶ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Ari íjii, ti pua'a piyen rájcha'íi a'íjna í ca'aní, patá'aj ra'anpiín, na'ari pajta pe'íjna í pej tzajta'an tumin ucá'an. Tí pua'a pecaí sej tícha'íi í chun, xantaaru'u mej rájcha'íi, ayée pej huá'rini. Patá'aj ráatuani í á'acixu pej pi sej chun huánanan í tumin jime'e.

³⁷ 'Ayeé pu té'eyu'usi'i tijín: "Ayeé pu hui tihuá'amitiejte'eca'a tijín a'ii pu a'ín pú'een sejí ti a'ij pua'a tí'itevij." Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e ti ruxe'eve'e ti ayén che'atá na'a te'araúrasten ineetzi jemi. Jee xaa ne'u, a'íjna ti ayén té'eyu'usi'i ineetzi jime'e, pu'uri tímua'a araúrastejsin. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

³⁸ Majta a'íime í mej jamuan á'uujuhua'ane'e, ayéé mú tiraata'ixaa tijín:

—Casí'i, tavástará'a, hua'apua pu yee tí'iseijre'e í chun.

Ayeé pu í ayén tiu'utaniú tijín:

—Amí pu'u tí'ici'ipe.

Tí'ij nu'u Jesús huatéeniu a'ujna já'ahua'a Getsemani

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Aj pu í huírájraa í Jesús. Tí'ij í a'uun a'ará'a a'ájna a'u ti é'e'aseca í jírí jetze ti ayén téja'arájtehuua tijín Aceituunajemi. Majta a'íime í mej jamuan á'uujuhua'ane'e, a'íi mú majta a'ucfj jamuan.

⁴⁰ Tí'ij a'uun a'ará'a, ayéé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj siyen huatéjniuuni sej si caí auté'itzen tí'tíj jime'e.

⁴¹ Tí'ij í a'uun huaja'uteájtuaa, a'atzu pu imuá á a'ure'enée a'achú cumu a'atzu imuá pu e'eráava'itzi í tetej ti pua'a ja'ati raatárieni. A'uú pu tí'tunutaca'a. Tí'ij í raatáhuauu í Dios jemi.

⁴² Ayen tijín:

—Niyá'upua, ayéé nu tí'imuahuvii, ti pua'a mua'aránanajche pej naatá'an nej ni caí niyen tirajpuaítzi ná'ara'ani. Aru ché'e ayén tiú'urini a'ij pej mú'lee tí'ixxe'eve'e. Ché'e hui caí ayén teja'uré'enineica'a a'ij nej nee tí'ijxe'eve'e. —Ayeé pu tiraatáhuaviiri'i.

⁴³ Aj pu í sejí jemin huatasejre ti ta japua tí'ivaire'e. A'íi pu ca'aníjra'ra raatá'a.

⁴⁴ Ajta a'ín í Jesús, jeíhua pu tí'ites'e'eca'a. A'ij pu jín, jaítze'e huatéeniu. Jé'ecan pu taíxi'eca'a. Ayeé pu seijre'eca'a xíee tíj xúure' á e'erájtzone á chuaata'a.

⁴⁵ Tí'ij í ájchee a'u ti e'eténiuusime'e, tí'ij í a'uré'ene a'u mej a'ij é'ene'e a'íime í mej jamuan á'uujuhua'ane'e. Mu'uri cu'utzuca'a a'íné jeíhua mú cua'anaca'a me'íjna jime'e mej ruxieemíjte'e.

⁴⁶ Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'íne'í sej si cu'utzu? Xá'ajhuixi'i, seajta huatéjniuuni ti ij caí tí'tíj a'amua japua rájveti, sej si caí auteáturan í Dios jemi.

Matí'ij nu'u ya'ujáj me'íjna í Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Aúche'e pu tixájtaca'a í Jesús, matí'ij jeíhua teite e'iré'ene. Ajta a'ín ti ayén ántehuaa tijín Judás, ti ajta huá'a jetze ajtéme'ecantaca'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'íi pu amuacai huamé'ecaa. Aj pu í ajteáxiireca'a ti ij ru'itépí'itzen a'íjna í Jesús.

⁴⁸ Ajta a'ín í Jesús, ayéé pu tiraata'íhuu'uri'i tijín:

—Judás, ni piyen tinu'itépí'itze'esin pej pi neetzi jime'e tiu'utátuure'en ineetzi, i nej neajta huá'a jetze airáane í teite.

⁴⁹ Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'uujuhua'ane'e, matí'ij raasej a'ij ti tí'tíj ríjcaa, matí'ij mí miyen tiraata'ixaa tijín:

—Tavastara'a, ¿ni tiyen huárini tej hua'utévaxi'ín te'íjna jime'e í tí'itachun?

⁵⁰ Ajta sejí ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'íi pu ra'ajtéevaxi a'íjna ti ravaire'e a'íjna ti tí'ajta u teyujta'a. Ra'ajtasíjcheca'a í naxaira'an, ruri'írínta'an ti ra'ajtánaxaica'a.

⁵¹ Aj pu í Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Caxu ché'e siyen raruure.

Aj pu í Jesús ra'ajtamuaríej a'íjna í naxaira'an jetze. Ajta tiráhuua.

⁵² Aj pu í Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'íime í mej tí'ajta u teyujta'a, ajta í mej tihuá'ajte'e í mej tí'icha'íi u teyujta'a, ajta a'íime í huá'a vaujsi, naíjmi'i matíj mena'a mej jemin e'iré'ene. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—¿Ni qui nahua'ari ne'ín pú'een sej si siyen mú'een mú a'uvé'uju'un sej chun tiu'í'isime'en, seajta ciyej?

⁵³ Tí'ij pí na'a nain xícaj tzajta'a, a'úu nu hui a'utevéé ná'aye'i a'u ti e'eráyajta'a u teyujta'a mú'ejmi jemi. Seajta mú'een, caxu ja'anáj naateevi'i. Ari íjii xu xaa siyen neruure a'íné ayéé pu tejamuaac'íi ti a'amua jetze huá'raa a'íjna ti tí'ajta tíca'amiste'e. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

Tí'ij nu'u Pedro raavé'avaataca'a a'íjna í Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Matí'ij mí raateevi'i. Aj mú mí ya'uví'iti. A'uú mú ya'uré'eneijte a'u ti é'eche a'íjna ti nain jín antíujmua'aree u teyujta'a. Ajta a'ín Pedro, a'atzu pu imuá rá'asijme'e.

⁵⁵ Mat'ij mi a'unai a'ájna já'ita'a ti e'eráyajta'a u teyujta'a. Aj mú mi atéráaseajraa. Ajta a'ájna í Pedro, a'ái pu huá'a jamuan a'ujyejxi.

⁵⁶ T'ij a'ín 'íita'a ti tí'ivaire'e, a'ái pu raasej ti a'uun á'ajcatii a'u ti á'ataa. T'ij temua'a raasej, aj pu i ayén tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Amájna mi teáata'a, amái pu ajta jamuan á'uche'ecane'e.

⁵⁷ Ajta a'ín Pedro, ayée pu tiu'utéhua'itaca'a tijn:

—'íita'a, canu ramua'ate.

⁵⁸ A'atzu a'ateevi'i, ajtahua'a seij raasej. Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna tijn:

—Mú'ee pe pajta huá'a jetze ajtème'ecan.

Ajta a'ín í Pedro, ayée pu tiu'utaniú tijn:

—Hoombi xaa, canu xaa ne'u.

⁵⁹ T'ij seij hora teuumé'eca, ajtahua'a seij ayén tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna ti amín a'ín pú'een seij ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'iné Galilea pu é'eme'ecan.

⁶⁰ Ajta a'ín í Pedro, ayée pu tiu'utaniú tijn:

—Hoombi xaa, capu a'ij tiná'amitiejte'e a'ij pej ti'ixa.

T'ij auj ayén tí'ixajtaca'a, t'ij i huajjhuaca'a í tecuaara'i.

⁶¹ Ajta a'ín í tavástara'a, a'ái pu pí a'uré'eve. Aj pu i ra'aráseij a'ájna í Pedro. Ajta a'ái pu ra'utámua'areeri'i a'ij ti tavástara'a tiraata'ixaa yee t'ij caí xi huajjhuacan í tecuaara'i, huaíca pej piyen tina'avé'avaata tijn capej nemua'ate.

⁶² T'ij i Pedro huiráajraa á pua'acié. Aj pu i tiujyeinejraa huápi'i. A'ij pu pua'a té'ujmua'ajcaa.

Mat'ij nu'u mi ra'utéxiehuari'iri'i me'ájna í Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Majta a'íme í mej racha'íica'a, a'ái mú autéjhuii mej ra'utéxiehuari'i, majta raateévajxi me'ájna í Jesús.

⁶⁴ Mat'ij mi ra'utaj'íicie á jí'iseáara'an jetze. Aj mú mi ca'anéeri jín raata'íhua'uri'i tijn:

—Huataxáj yee a'atani muaateévajxi.

⁶⁵ Majta jehua mú ra'utéxiehuari'iri'i me'ájna jime'e ti a'ij pua'a 'een.

Mat'ij nu'u mi á ya'uré'enejte a'imej jemi í rujuéesistemua'a

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ T'ij huateapuá'areca'a, naími'i mú tujsej, í huá'avaujsimua'a, majta í mej tí'ajta u teyujta'a, majta a'íme í mej tí'imua'ataca í yu'uxari jetze, Moisés ti ra'uyú'uxaca'a. Majta á ya'uví'iti huá'a jemi í rujuési.

⁶⁷ Ayee mú tiraata'ixaa tijn:

—Patá'aj taatá'ixaate'en ti pua'a mú'ee pe pe'ín pú'een í ti Dios án muaja'ujyéjtza í ipuari japua nusu pecái.

T'ij í Jesús ayén tiu'utaniú tijn:

—Tí pua'a niyen tejámuaatá'ixaate'en yee: “Nee nu ne'ín pú'een”, caxu mú'een ná'antzaahuate'esin.

⁶⁸ Ajta ti pua'a niyen tejámuaata'íhua'u yee: “¿A'ataani nej pírici inee?, caxu mú'een, a'atzu huatánuiusin.”

⁶⁹ Silu íjii ti yú auca'ítí a'ame, inee nej neajta huá'a jetze airáane í teite, a'úu nu hui a'ujcaí na'ame a'ujna ri'irínta'an í Dios ti nain jín antiújmua'aree.

⁷⁰ Naími'i mú miyen tiraata'íhua'uri'i tijn:

—¿Ni pe'ín pú'een yaujra'an í Dios?

Ajta a'ín í Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijn:

—Ayee pu ti'ayajna, nee nu ne'ín pú'een a'ij seij tiu'utaxájtaca'a.

⁷¹ Mat'ij mi miyen tiu'utaú'ixaa tijn:

—¿Tí'itáani máaj a'ij tetí'ixe'eve'e í tej jín jetzen te'ujpuá'ajte'en tí'it'íj jime'e? Tu'uri ne'u hui ráanamujri'i a'ij ti amín tiu'utaxájtaca'a.

23

A'ájna í Jesús, ajta a'ájna í Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Mat'ij mi naími'i ájhuiixi í mej me'uun e'etiújseire'eca'a. Mat'ij mi ya'uví'iti me'ájna í Jesús a'ájna jemi í Pilato.

² Mat'ij mi autéjhuii mej tí'it'íj jín jetzen te'ujpuá'ajte'en. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Ayee tu hui ráamua'areeri'i ti amín ca'aníjra'a hua'atá'aca í teite mej mi huaténe'use'en í gobierno jemi. Capu hua'utá'asin a'ájna í Jesús mej tiraanáchite'en í César í ti huá'ajjive'e.

A'í pu hui ajta ayén tihua'ixaate'e tijín amí pu a'ín pú'een í ti Dios án ye'ujyejtza í ipuari japua, ti ajta rey jime'e ti'itéjvee. —Aye'e mú tiu'utaxájtaca'a í teite.

³ T'í'ij í Pilato ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿Ni pe'ín pú'een í pej Rey jime'e ti'itéjvee a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémecan?

Ajta a'ín í Jesús, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—Jee, nee nu ne'ín pú'een í pej raxa.

⁴ T'í'ij í Pilato ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej tí'ajta u teyujta'a, ajta a'ímej í mej me'uun ajteáxi'reca'a tijín:

—Capu a'ij ná'amitiejte'e ti'ítij ti jín auteájturaa í nej jín ra'uxájte'en.

⁵ Majta a'íime, ca'anín mú jín miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Jeihua pu hui ca'aníjra'a hua'atá'aca í teite mej mi já'ita'a a'utácíine. A'uu pu hui a'utéjche ti ayén rijca ájtepua Galilea. Ajta á'yien, a'u ti hui ve'eráne ayujna.

A'íjna í Jesús, ajta a'íjna í Heródes

⁶ Ajta a'ín Pilato, t'í'ij ayén tiráanamujri'lí, ayée pu tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿Ni qui a'ín Jesús a'únna é'eme'ecan u Galilea?

⁷ T'í'ij Pilato ayén ráamua'areeri'í tijín a'í pu Heródes a'uun tejé'ajta a'u ti Jesús é'eme'ecan, aj pu í hua'uta'áj mej rá'anvi'ítin jemin a'íjna í Heródes, í ti rey jín ti'itéjvee. A'í pu ajta a'ajná'imua a'uun a'utéveeca'a u Jerusalén.

⁸ Ajta a'ín Heródes, jeihua pu huataájtemua'ave t'í'ij raasej a'íjna í Jesús, a'íné pu'uri a'ateevi'í ti rasejramí'ica'a. Aye'e pu tí'ijxe'eve'eca'a ti a'ín Jesús ti'ítij jín ayén huáriní ti huápi'í ruxe'eve'e a'íné pu'uri jeihua ramua'areereca'a a'ij ti a'ín ti'ítij huáruu a'íjna í Jesús.

⁹ Jeihua pu tí'ira'íhua'uraca'a. Ajta a'ín Jesús, capu a'atzu huataniú.

¹⁰ Majta a'íime í mej tí'ajta teyujta'a, majta a'íime í mej tí'imua'ata í yu'uxari jetze, Moisés ti ra'uyú'uxaca'a, a'úu mú vejlí'í jemin huaté'uuca'a. Ca'anín mú jín tí'ijxajzi'iraca'a.

¹¹ Ajta a'ín í Heródes, majta a'íime í xantaaru'u í ti tihua'áijte'e, mat'í'ij miyen tihua'unamujri'lí, mat'í'ij mí autéjhuí mej miyen tiraatejrajmua'an. Majta ra'utéxíeehuari'irí'í me'íjna í Jesús. Mat'í'ij mí cíxuri ru'ucáchejte, huá'a cíxu í mej jamuan tí'ajta í Heródes. Mat'í'ij mí hua'uta'áj mej mí majtáhua'a rá'anvi'ítin í Pilato jemi.

¹² A'íjna xicájra'a jetze, a'í mú ru'amíigustemua'a muá'araa a'íjna í Pilato, ajta a'íjna í Heródes. T'í'ij caí xi ayén tiuju'uríj, maúche'e mú tiújcha'íre'eca'a.

Mat'í'ij nu'u mi ra'uxájte me'íjna Jesús me'íjna jime'e ti nu'u huámí'ini

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³ Ajta a'ín Pilato hua'utájé a'ímej í mej tí'ajta u teyujta'a, ajta a'ímej í mej tihua'áijte'e í teite, ajta a'ímej í teite.

¹⁴ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Set'í'ij siyen yee ru'uvé'eneijte semíjna ineetzi jemi, ayée xu se'íjna jín jetzen tí'ijpua'ajte'e yee a'í pu ca'aníjra'a hua'atá'aca í teite mej mi já'ita'a a'utácíine. Nu'uri tiraata'íhua'uri'í, mú'een xu neseíracaa. Mí ajta, capu a'ij ná'amitiejte'e ti'ítij ti jín auteájturaa í sej jín jetzen tí'ijpua'ajte'e.

¹⁵ Capu ajta a'ij tirá'amitiejte'e a'íjna í Heródes a'íné a'í pu ajtahua'a mú ye'uta'íteca'a itejmi jemi.

'A'íj xu hui jín seri ramua'aree ti caí ayén tiraavíjte'e ti amín huámí'ini, a'íné capu ti'ítij jín auteájturaa.

¹⁶ A'íj nu hui jín inee puajtzi raatá'asin nemíjna. Neajta rá'axijte'en. Net'í'ij ni raateátuasin nicu. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Pilato.

¹⁷ Aye'e mú tí'ijri'írejca'a mej sej huatátuaani í mej aiteánami'í a'ájna mat'í'ij tí'iyestehua'a.

¹⁸ Majta a'íime í teite, naími'í mú miyen titeetejihuajraa tijín:

—Miche'e hui rá'anvi'ítin amíjna mí teáata'a, pej pí Barrabás huatátuaani itejmi jemi.

¹⁹ A'íjna í Barrabás, ayée mú 'éen jín ra'íteána a'íné ca'aníjra'a pu hua'utá'a í teite Jerusalén mej é'echejca'a mej mí huatéujne'usi'íte'en. A'í pu ajta a'ín pú'een sej í ti tí'ítecu'íica.)

²⁰ Ajta a'ín Pilato, aúche'e pu raxí'eve'eca'a ti raatátuaani a'íjna í Jesús. A'íj pu jín, ajtahua'a pu ayén tihua'ájee ti ij ráamua'aree a'ij mej tí'ijxe'eve'eca'a í teite.

²¹ Majta a'íime í teite, majtáhua'a mú miyen titeetejihuajraa tijín:

—Patá'aj hui rá'utatan, patá'aj rá'utatan.

²² Huaíca pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'íné 'een jime'e? ¿Tí'ítajni a'ij huáruu ti a'ij pua'a 'een? Capu hui a'ij ná'amitiejte'e ti'ítij ti jín auteájturaa ti ij ayén raavíjte'e ti huámí'ini amíjna. A'íj nu hui jín niyen nena'a rini. Puajtzi nu'u raatá'asin. Neajta raateátuasin.

²³ Majta a'íime í teite máaj mú jaítze'e ca'anín jín huajíhuaca'a. Majtahua'a miyen tiraata'áj ti rá'utatan. Mat'í'ij mí tiu'unuá'iti me'íjna jime'e í mej jeihua tejíhuajme'eca'a.

²⁴ Aj pu i Pilato raax'epi'intare ti ayén huar'ij a'ij mej t'i'ijxe'eve'eca'a í teite.

²⁵ T'i'ij i raatátuaa a'ijna í mej ra'íteána a'ijna jime'e ti ca'an'jra'a hua'utá'a mej mi huateújne'usi'ite'en, ti ajta t'ítecu'íca. A'íi pu a'áin pú'een í mej rájhuaviiri'í í teite. Ajta a'áin í Pilato, a'áin pu tiu'utátui í Jesús mej mi miyen ráaruuren a'ij mej t'i'ijxe'eve'eca'a í teite.

Mat'ij nu'u mi rá'utatai me'ijna í Jesús

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Mat'ij mi ya'ujáj. Aa mú ya'ujáasime'eca, mat'ij sej huatéevi'ti ti ayén ántehuaa tijín Simón ti Cirene é'time'ecan. A'u'u pu 'it'izá e'eráará'a ti i a'uun Jerusalén a'uteáruute. Mat'ij mi ru'uhuatéechuite í cúruu ti ij rá'anchueni. Meraata'áj ti ráachuisme'en cujta'an í Jesús.

²⁷ Jéihua mú teite huajú'ucaá huá'a cujta'a. Mu'ití í 'uuca, jéihua mú ruxieemijte'eca'a, mua'antiu'jeine'e mú muaajú'ucaá a'ijna jemi.

²⁸⁻²⁹ Aj pu i Jesús pí a'ur'é'eve. Ayeé pu tihua'ixaa tijín:

—Mú'een 'uuca, mi sej huá'ayaujmua'a pú'een a'áime í mej Jerusalén a'uchéjme, caxu neetzi jín ruyeine, sino rujúmua'a sehuaújyeinixi'í mú'ejmi jime'e, seajta se'fmej jime'e í ruyaujmua'a a'íné aj pu hui teja'ur'é'enejsin a'ijna í xicá'jra'a sej jetzen siyen tiu'utaxá'jta yee: “Dios pu r'íi tihua'utá'a a'ímej í mej caí ja'anáj t'iyauúmua'a muá'araa, majta a'ímej í mej caí ja'anáj t'í'iri huá'a jetze huatasej're, majta a'ímej í mej caí ja'anáj huá'utzi í huá'ayaujmua'a.”

³⁰ 'A'ájna xicá'jra'an jetze, ayéé mú hui rini í teite. A'áí mú tiraatá'ixaate'esin í jiri tijín: “Patá'aj téjmi japua rájveti.” Majta miyen che'atá mena'a tiraatá'ixaate'esin a'ijna í jiri áa ti huacájme tijín: “Patá'aj taat'é'avaa.”

³¹ T'i'í pua'a niyen tirajpuá'jti ne'ájna jime'e nej caí t'i'it'ij jín auteájturaa, ¿a'íné teja-muá'amitiejte'e mej miyen tirajpuá'itzi muá'aju'un a'áime í mej xaa t'i'it'ij jín auteájturaa? Huá'ipi'í mú hui rajpuá'itzi muá'aju'un xaa ne'u. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

³² Majta seica mú huajájpuajme'e mej mi me'uun huá'utatan jamuan í Jesús. A'áime í mej hua'apua, a'áí mú a'áin pú'een í mej xaa a'ij pua'a t'í'irujca.

³³ Mat'ij mi me'uun a'ará'a a'u ti ayén téja'ará'jtehuaa tijín Mi'ichímu'uta. A'áí mú rá'utatai jamuan í mej a'ij pua'a t'í'irujca. Sej mú aúutatai r'í'iri'inta'an pújme'en í Jesús. Majta í sej, a'áí mú rá'utatai úutata'an pújme'en.

³⁴ T'i'ij i Jesús ayén tiu'utaxá'jtaca'a tijín:

—Niyá'upua, patá'aj hui tihua'utá'uuni'í a'íné camu ramua'aree a'ij mej rici.

Majta a'áime í xantaaru'u, a'áí mú huáhuajcaca'a mej tetej a'ucáhua'axin mej mi ráamua'aree ja'ati ti raci'iti í cáxure'ara'an í Jesús.

³⁵ Majta a'áime í teite, a'úu mú a'ut'é'uu mejse'iraca'a. Majta a'áime í mej tihua'áijte'e, a'áí mú majta ra'utéxieehuari'iri'í. Ayeé mú tiu'utaxá'jtaca'a tijín:

—Amí pu seica japua huaniú. Ché'e hui amín rujapua huániuuni, ti pua'a hui ayén t'í'ayajna ti amín a'áin pú'een Dios ti ra'antíhua'u, a'ájna Dios ti án ya'ujye'j'tza í ipuari japua.

³⁶ Majta a'áime í xantaaru'u mua'ajteaxí'reca'a, majta ra'utéxieehuari'iri'í. A'áí mú majta raatanéste í viinu ti antzináj ti ra'antiyé'en.

³⁷ Ayeé mú tiraata'ixaa tijín:

—T'i'í pua'a Rey jime'e pej t'í'té'veeca'a a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémecan, patá'aj á japua huániuuni.

³⁸ Majta taabla t'í't'ij mú aúutatai a'u ti á'ujmu'u í Jesús. Ayeé pu té'eyu'usi'ihuaca'a a'ájna jetze í taabla tijín: “A'íi pu a'áin pú'een í hua'aRey a'áime í mej Israél jetze ajtémecan”.

³⁹ Ajta sej í mej hua'apua í ti a'ij pua'a t'í'jri'í'rejca'a, aj pu á'atataihuaca'a. A'áí pu ayén a'ij pua'a tiraataxá'jtaca'a. Ayeen tijín:

—¿Ni pecá'í pe'ín pú'een a'ájna ti Dios án mua'ujye'j'tza í ipuari japua? Patá'aj á japua huániuuni, pajta téjmi japua.

⁴⁰ Ajta í sej ti a'ij pua'a t'í'jri'í'rejca'a, ti ajta á'atataihuaca'a, a'áí pu ra'ajté'axi tijín:

—¿Ni hui pecá'í rá'atese'e í Dios? Cas'í, ayéé pej che'atá pena'a tirajpuá'itzi t'ij amá'jna.

⁴¹ Ayeé pu hui tiraav'j'te'e tej tiyen tirajpuá'j'tzi a'íné pu'uri taac'í'í a'ij ti tiraav'j'te'e a'ájna jime'e a'ij tej t'í't'ij huáruu. Ajta amín, capu t'í't'ij jín auteájturaa.

⁴² Aj pu i ayén tiraata'ixaa a'ájna í Jesús tijín:

—Jesús, patá'aj na'utámua'aree a'ájna xicá'ara'an pej jetzen autéchesin pej tiu'uta'á'jta.

⁴³ Ajta a'áin í Jesús, ayéé pu tiu'utaniú tijín:

—Ayeé nu hui t'í'mua'ixaate'e t'záahuati'ira'a jime'e, íjii, mú'ee pe pe'uun a'utevéé pua'amé neetzi jamuan a'u ti Dios r'í'í timuaatá'asin. —Ayeé pu tiraata'ixaa a'ájna í Jesús.

T'ij nu'u cui'í huam'í'í a'ájna í Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ T'ij ari teumé'eca a'at'az tacuarixpua, aj pu i nainjapua huateática'areca'a í chuej japua. Ayeé pu á'atee a'achú cumu hua'íca hora ti ayén 'eene'e, a'íné a'ájna xicaj a'um'í'í.

Capu i chéle huáneeri'icácaa. Ajta a'ín í cǎixuri ti itzǎjhua, ti ajta a'uun a'utaviviíjme'ecaa u teyujta'a, a'íí pu já'ita'u acasiújtza'anixi.

⁴⁶ Ca'anín pu jín huajǎjhua'ca a'á'jna í Jesús. Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tǎjín:

—Mí pej niyá'upua, mú'eetzi nu huatátuiire'esin í nexiejniu'uca.

Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu i raatapuá'ajta'ca'a ti tǎyee'e.

⁴⁷ Ajta a'ín í xantaaru'u, ti anxíte tǎ'ajta, tǎ'íj raasejǎ'á'ij ti huarǎj, aj pu i rǎ'í tiraatá'a í Dios. Ajta ayén tiu'utaxájtaca'a tǎjín:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna. A'íí pu rǎ'í ti'títevístaca'a.

⁴⁸ Majta a'íime í teite í mej ajteáxǎreca'a me'ú'jna mej mi tiú'umua'ariive'en, matǎ'íj raasejǎ'á'ij ti ti'itǎ' huarǎj, a'íí mú anteú'jtu'asixi án rútaaviitze'e me'á'jna jime'e mej huataú'jxieemiste. Majta a'ucǎj.

⁴⁹ Majta a'íime í mej ramua'ajcaa, majta a'íime í 'uuca í mej e'eráaci jamuan a'ujna u Galilea, a'íí mú a'ímuá'a'uté'uu mej seijraca'a a'ij ti ti'itǎ' rici.

Matǎ'íj nu'u mi u ye'avá'ana

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Meenti sejǎ'á'ij a'uun jé'eseijre'eca'a ti ayén ántehuaa tǎjín José. A'íí pu a'ín pú'een sejǎ'á'ij huá'a jetze ajtéme'ecan í huá'a jueesi í mej huaícate japuan tamuáamuata'a mej ará'ase. Rǎ'í pu ti'títevístaca'a a'á'jna. Capu ti'tǎjín jǎn auteájturaa.

⁵¹ Ajta a'ín, capu ra'arǎnajcheca'a a'íj mej tiraaxǎ'epi'íntare, capu ajta rǎ'í raatá'a a'íj mej huarǎj í seica í jueesi. A'uun pu é'eme'ecan a'á'jna í José, chajta'a ti ayén téja'arǎjtehuaa tǎjín Arimatea, ti ajta a'uun huatacá'a u Judea. Ajta a'ín José, a'íí pu rachú'eve'eca'a ja'anáj xicáara'an jetze Dios ti tiu'uta'á'ijta íiyen chaanaca japua.

⁵² Tǎ'íj í a'uun á'ume í Pilato jemi. Ayee pu tiraatáhuaviiri'í ti a'ín Pilato raatátuiire'en í Jesús ti mi'íchi.

⁵³ Tǎ'íj jí rǎ'acá'jti í cúruu jetze í tévira'a. Aj pu i saavana jǎn racǎ'íjcataca'a. Tǎ'íj jí a'uun a'uteájrui'pí a'u ti aúucun. Tǎ'íj jí yenu'uhuaré'etee a'u mej mauchén yauucú í jaij. Caxǎ'í mú ja'anáj ja'ati me'uun utéuara'a.

⁵⁴ Pu'uri a'á'jna pí'tǎ'irǎjcaa a'á'jna xicá'jra'a mej jetzen rǎ'í ruruuren. Ajta pu'uri tǎn teja'uré'enejsime'e a'á'jna xicá'jra'an mej jetzen ruse'upi.

⁵⁵ Majta a'íime í 'uuca, í mej me'uun e'eráaci u Galilea jamuan í Jesús, a'íí mú cujta'an huajú'ucca a'á'jna í José. Matǎ'íj mi raasejǎ'á'ij a'u ti aúucun, majta a'u ti yá'uruu í mi'íchi.

⁵⁶ Matǎ'íj mi a'ucǎ'í í ruche. Aj mú mi rǎ'í ráaruu í tu'upi ti naa téarǎ'íe, majta í mej jǎn racǎ'ipitǎjra. Majta á'iyen huaú'jse'upe a'á'jna xicá'jra'an jetze a'íj ti tiú'ujxe'eve'e.

24

Tǎ'íj nu'u ajtahua'a a'itá'raa a'á'jna í Jesús huá'a tzajta'a í mi'íchite

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Tǎ'íjta a'á'jna teja'uré'ene í tǎjca'ari ta'amuá'jca í itieeri jetze. Íyee'e mu'u u á'uju'un me'á'jna í 'uuca mej tejǎ'uti'í mej rǎ'í tiú'uruu í tu'upi ti naa téarǎ'íe. Matǎ'íj mi u á'uju'un a'u ti aúucun.

² Matǎ'íj mi me'uun a'arǎ'a. Aj mú mi raasejǎ'á'ij a'ujna ti aúucun ti pua'a ari te'entácuuni'í. Ajta a'ín í tetej í mej rǎ'itéjmu'a, pu'uri ja'ati u ye'enxiá'ra'ca'a.

³ Matǎ'íj mi a'uun a'uteájrui'pí a'u ti aúucun. Aru camu ráateu í tévira'an í Jesús.

⁴ Majta mauj me'á'jna jǎn ti'ímua'ajca a'íj ti ti'itǎ' huarǎj a'á'jna jime'e í mi'íchi, jíy'e'itzi jǎn mú hua'apua huatasejǎ'íre í tetea a'á'imej jemi í 'uuca. Ayee mú cuaiínavi'ín ti'títechejca'a. Ayee pu ti'itemastá'jye'ícaa cumu mej témaxcava'ara'an.

⁵ Jé'ecan mú tiu'utátziin í 'uuca. A'íj mú jǎn tǎtunutaxi, majta aicaujútuuxi. Majta a'íime í tetea, ayee mú tihua'utá'íxaa tǎjín:

—ǎ'á'íiné sejǎ'á'ij jǎn siyen rahuaahuau huá'a tzajta'a í mi'íchite sejǎ'á'ij ari ruuri?

⁶⁻⁷ Capu hui ye'e já'ahua'a, a'íné pu'uri ajtahua'a huatarúj. ¿Ni hui secaí ramua'aree a'íj ti tejámuaatá'íxaa tǎ'íj auj a'utéveeca'a mú'ejmi jemi a'ujna u Galilea yee ti ayén tiú'ujxe'eve'e mej tiu'utátuiire'en a'á'jna ti huá'a jetze airáane í teite huá'a jemi í mej a'íj pua'a titetú'ujcha'íí mej mi rá'utatan? Ajta yee huaíca xicaj tzajta'a pu ajtahua'a nu'u huatarújsin. —A'íí mú tetea miyen tihua'utá'íxaa.

⁸ Majta a'íime í 'uuca, aj mú mi ra'utámua'areeri'í a'íj ti tihua'utá'íxaa.

⁹ Matǎ'íj mi huirǎ'aci a'u ti aúucun. Matǎ'íj mi a'ucǎj ruche. Aj mú hua'utá'íxa a'íimej í mej tamuáamuata'a japuan sejǎ'á'ij ará'ase, ajta í seica. Nain mú hua'utá'íxa a'íj mej ti'tǎjín tiu'uséj.

¹⁰ A'íime í 'uuca, a'íí mú a'ín pú'een, í María, Magdala ti é'eme'ecan, ajta a'ín í Juana, ajtahua'a sejǎ'á'ij María ti náanajra'an pú'een a'á'jna í Jacobo, majta seica í 'uuca. A'íí mú miyen tihua'utá'íxaa a'íimej í mej Jesús hua'antǎhuau.

¹¹ Mí ajta caí a'íime, camu huá'antzaahua í 'uuca a'íné capu a'íj tihua'ámitiejte'eca'a a'íj mej tiu'utaxájtaca'a.

¹² Ajta a'ñin Pedro, a'ñi pu ájchee Tí'ij jí a'utiéecheraa a'ájna a'u ti a'uucun. Tí'ij i a'uteájrupi. Tí'ij jí aicaújtutzi, tí'ij cáxuri tiu'uséj. Aa pu rujímua'a a tí'ijpica'a á chuaata'a. Tí'ij jí á'uraa. Jéihua pu tí'ímua'ajca í ru tzajta'a a'ij ti tí'ití huaríj.

A'ájna nu'u já'ahua'a juye jetze Emaús ti a'ur'éenine'i
(Mt. 16:12-13)

¹³ A'ájna xicájra'a jetze, mé hua'apua í mej huá'a jetze ajtémecan a'ñime í mej Jesús jamuan á'ujjhuana'e, a'úu mú aujú'ucaa chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Emaús. A'atzu pu a'ímua' pitejá'arici a'ujna u Jerusalén, a'achú cumu tamuáamuata'a kilómetros.

¹⁴ Ayee mú tiu'uxájtajme'e nain a'ij ti tí'itíj huaríj.

¹⁵ Maúche'e mú tiu'uxáatajme'eca, majta tí'ihuaúrihuaurájme'e rujímua'a, tí'ij a'ñin Jesús ajteáxireca'a ti 'ij huá'a jamuan huamé'en.

¹⁶ Aru capu hua'utá'a mej ráamu'a'ati.

¹⁷ Tí'ij í Jesús ayén tihua'uta'íhuauri'í tíjín:

—¿Tí'itájni a'ij setiú'urixaate'e siyen huajú'un?

Matí'ij mi huatéhuiixi, mua'icaujtutájme'e.

¹⁸ Ajta seíj ti ayén ántehuaa tíjín Cleofas, a'ñi pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—¿Ni pecái ramua'aree a'ij ti tí'ití huaríj jíi itejmi jemi? ¿Ni pecái mú'ee pe'ín pú'een í pej huayé'í pena'a pej caí tí'itíj mua'aree a'ij ti tí'ití taruure itejmi?

¹⁹ Aj pu í ayén tihua'uta'íhuauri'í tíjín:

—¿Tí'itáni a'ij huaríj?

Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—A'ájna jime'e í Jesús, Nazarét ti é'eme'ecan. A'ñi pu hui tí'ixaxa'ata'a í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e í Dios jetze me'ecan. Ajta jéihua pu ayén tiú'uruu ti huápi'í ruxe'eve'e, mejseíraca'a í teite.

²⁰ Majta a'ñime í mej tí'ajta u teyujta'a, majta a'ñime í mej tí'tita'ajte'e, a'ñi mú hui Jesús tiu'utátui mej mi tiu'utá'an mej raajé'ica. Matí'ij mi rá'utatai.

²¹ 'Mi teaaja iteen, ayée tu hui tí'ijxe'eve'eca'a ti a'ñin pu'éene'e á'ame'enche'e ti tu'irájtuani itejmi í tej Israel jetze ajtémecan. Pu'uri huaica xicaj tejauume í mej rá'utatai.

²² 'Majta seica juuca í mej téjmi jetze ajtémecan, jéihua mú a'ij pua'a te'utasejíra. Ííye'e mú u a'atanéj a'u mej ye'avá'ana me'ájna í Jesús.

²³ Aru camu ráateu í mi'ichi. Matí'ij mi huaré'aci. Aj mú mi taata'ixaa tíjín seica mú huatasejre a'ñime jemi. A'ñi mú nu'u me'ín pú'een í mej ta japua tí'ivaire'e. Ayee mú eeri'í tihua'utá'ixaa ti nu'u ari ajtahua'a huatarúj a'ájna í Jesús.

²⁴ Majta seica í mej ta jamuan á'ujjhuana'an, a'ñi mú majta u a'atanéj a'u mej ye'avá'ana. Ayee pu éene'e a'ij mej tiu'utaxájtaca'a a'ñime í 'uuca. Aru camu hui á'a ya'usefj me'ájna í Jesús. —Ayee mú tiraata'ixaa a'ñime í mej hua'apua.

²⁵ Ajta a'ñin, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ij xu pua'a tité'ujmuajte mú'een. Caxu a'ij tirájteuve mi ru tzajta'a sej si ca'anacan tirá'antaahuate'en nain tíj na'a a'ij mej tiu'utaxájtaca'a a'ñime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

²⁶ ¿Ni caí ayén tiu'ujxe'eve'eca'a ti ij amuacá ayén tirajpuaitzi á'ara'ani a'ájna í ti ajta Dios a'án ya'ujyejtzá í ipuari japua, ti ij á'iyen te'enteároute a'ájna jime'e ti tiu'uta'ájta íiyen chaanaca japua, ajta u ta japua, ajta nainjapua?

²⁷ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús temua'a naa nain tíj na'a ti té'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze a'ájna jime'e, tíj na'a ti a'ñin ra'uyú'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan, ajta matíj mena'a í mej tiu'utaxájtaca'a a'ñime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

²⁸ Matí'ij meri á vejli'í aujú'ucca a'ájna chajta'a a'u mej ará'aíixa, aúche'e pu huamé'ecaa a'ájna í Jesús, ayée pu cumu mú pu á'ayee a'um'é'e a'ame.

²⁹ Ajta a'ñime, jéihua mú ca'aníjra'a raatá'a ti a'uun huateáuran. Ayee mú tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj yé huateáuran téjmi jemi, a'íné pu'uri téchuijxari, ajta ari tñ tética'ari.

Tí'ij í a'uun a'uteájrupi ti ij huá'a jamuan a'uun a'uteáuran.

³⁰ Tí'ij í Jesús ayén huaríj tí'ij a'ñin aúuca'atíi huá'a jamuan á vejli'í meesa jetze. Tí'ij í raatí'ípií í pan, ajta rí'í tiraatá'a í Dios. Aj pu í ra'antítaaraxi í pan. Tí'ij í a'utéjche ti hua'uta'í'ipi'íte'en.

³¹ Jíme'en pu'u hua'utá'í'ipi'í, aj mú mi raamuá'a. Aj pu í e'ehuaújpua'arixi mejseíraca'a.

³² Matí'ij mi miyen tí'ití'ihua'uri'í tíjín:

—¿Ni caí ú'utzunajca'a í taxiejniu'uca í ta tzajta'a, ajta ca'aníjra'a yú huatasejre u ta tzajta'a tí'ij a'ñin tiu'uxájtajme'e ta jamuan í juye jetze, ti ayén tí'tita'ixaate'ecaa a'ij ti huataújmu'a'a í ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze?

³³ Mat'ij mi ájhuiixi. Ca'anacan mú huaré'aci u Jerusalén. A'uu mú huá'uteu a'ímej í mej tamúamuata'a japuan sej mej ará'ase, majta í seica í mej huá'a jamuan á'ujujhua'ane'e. Naími'í mú tíjsej me'újna.

³⁴ Majta me'íjna í mej me'uun a'uté'uuca'a u Jerusalén, ayée mú tihua'utá'ixaa í mej hua'apua tíjn:

—Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Tavástarara'a pu ajtahua'a a'itáara huá'a tzajta'a í mí'ichite. Ajta huatasejre jemín a'íjna í Simón.

³⁵ Majta a'íime í mej hua'apua, a'íi mú tihua'utá'ixaa a'ij ti ti'tí' huaríj matí'ij me'uun aujú'ucaa í juye jetze, ajta a'ij mej ye'í tiraamuá'a tí'ij a'íin ra'antítaaraxi í pan.

Tí'ij nu'u Jesús huatasejre a'ímej jemi í mej nu'u majj jamuan á'ujujhua'ane'e ti auj ruurica'a amuaáican

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)

³⁶ Maúche'e mú ti'ixáataca'a me'íjna jime'e tí'ij a'íin Jesús huatasejre huá'a jemi. A'uu pu já'íta'a huatéechaxi. Aj pu í ayén tihua'utateújte tíjn:

—Ché'e huatéepua'are í a'amua tzajta'a.

³⁷ Jé'ecan mú huajíjxica'a. Majta tiu'utátziin a'iné ayée pu huá'asejrate'ecaa. Cu xiee mej cu mí'ichi seijra.

³⁸ Aye pu tihua'utá'ixaa tíjn:

—¿A'iné 'een jín a'ij pua'a amuaatá'a? ¿A'iné sej si caí xi té'atzaahuate'e?

³⁹ Casi'i, í nemuajca'a jetze, ajta í ne'íca jetze. Nee nu ne'ín pú'een. Setá'aj na'ajtamúari'en sej si siyen raasej. Sej ti mí'ichi, capu ayén nex'e'j tí'tí'hua'íra'a, capu ajta ayén nex'e'j tí'tí'ejari. Xu'uri nesej nej xaa téhua'íra'a, neajta téjari. —Aye pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁴⁰ Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, aj pu í ayén tihua'utasejra í rumuájca'a jetze, ajta ru'íca jetze.

⁴¹ Majta a'íime, camu xi rá'antzaahuate a'iné jéihua mú a'ij pua'a yá'usejracaa, majta rútemua'ave'ecaa. Aj pu í ayén tihua'uta'íhua'uri'í tíjn:

—¿Ni secaí tí'tí'j tícha'íi í nej ráacua'ani?

⁴² Mat'ij mi sej raatá'a í hua'í ti huá'íjchi'i.

⁴³ Tí'ij í ra'ancuré'echui. Aj pu í ráacua me'jsejracaa a'íime.

⁴⁴ Aye pu tihua'utá'ixaa tíjn:

—Aye nu te'jámuatá'ixaa net'íj a'amua jemi huacatii ti ayén ruxe'eve'ecaa ti nain jín te'araúrasten a'ij ti te'uyú'uxaca'a neetzi jime'e a'íjna í Moisés, majta a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, ajta jetzen í tihuá'achuúica.

⁴⁵ Aj pu í hua'utá'a mej mi yaú'itíee muá'ara'ani a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

⁴⁶ Aye pu tihua'utá'ixaa tíjn:

—Aye pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze nej nu'u niyen tirajpua'íitzi ná'ara'ani inee, í nej ne'ín pú'een í Círístu'u ti Dios án neja'ujyejítza í ipuari japua. Ajta nu'u hua'íca xicaj tzajta'a nu neajtahua'a aítára'ani huá'a tzajta'a í mí'ichite.

⁴⁷ Majta nu'u, nainjapua tihua'utá'ixaaate'esin neniúucajtze'e mej mi seicié tíu'umua'ati í Dios jemi ti ij a'íin tihua'utá'uuni'í. Ma'utéjhuijsin nu'u mej miyen tihua'utá'ixaaate'en íye mej Jerusalén a'uchéjme, majta méyee í mej a'ímuá antachéjme, majta méyee í mej sej chuéjra'a japua huachéjme, tíj na'a í ti yen seijre'e íyen chaanaca japua nainjapua.

⁴⁸ Mú'een xu tihua'utá'ixaaate'esin a'ij sej seri se'íjna jín tiu'uséj.

⁴⁹ Nee nu u ya'uta'íti mú'ejmi jemi a'íjna ti niyá'upua jín te'ataújratziiri'í. Seajta mú'een, setá'aj siyen yen huaté'en íyen chajta'a ajta na'a caí huateáturan mú'ejmi jemi a'íjna ti júte'e e'icánejsin. A'íj xu jetzen araújca'anejsin. —Aye pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

Tí'ij nu'u í a'íin Jesús tíraa u ta japua

(Mr. 16:19-20)

⁵⁰ Tí'ij í a'íjna í Jesús huaja'uví'iti u já'ahua'a u Betania. Tí'ij í ajméjca'ataxi. Aj pu í r'í'í tihua'utá'a í huá'a tzajta'a.

⁵¹ Tí'ij auj r'í'í tihua'utá'asime'eca, a'úu pu huaja'uhua'axi. Aj pu í júte'e tíraa.

⁵² Majta a'íime, a'úu mú raateánajcheca'a. Jéihua mú huataújtemua'ave. Mat'ij mi a'ucj u Jerusalén.

⁵³ Tí'ij pí na'a, mú me'uun a'uté'uuca'a u teyujta'a mej mi r'í'í tiraatá'an í Dios.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Juan jíme'en í Jesuciristu'u

I ti jín a'utéjche iyu'uxari

¹ Ajmí'imua pu seijre'eca'a a'ijna í ti í niuucari. Ajta, a'ijna í niuucari, a'íi pu seijre'eca'a í Dios jemi. Ajta a'íi pu Dios pú'eene'e a'ijna í niuucari.

² A'íi pu 'ajmí'imua seijre'eca'a í Dios jemi tí'ij caí xi mé'e já'ahua'aca'a í chaanaca.

³ Nain tíj na'a ti tí'seijre'e, a'ijna niuucari jetze pu ayén tiu'utaseijre. A'íi pu í Dios, ajta a'ijna í niuucari, a'íi mú nájmi'i tiú'utaahuaca'a tíj pua'amé yen tí'seijre'e. Ajta, capu ti'títj ayén tí'seire'e á'ame'enche'e ti pua'a caí a'íin niuucari ayén raatétaahuaca'a.

⁴ Tíj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, a'íj pu jetze airáme'ecan a'ijna ti l'írúuri rusén jíme'e. Ajta a'íj pu jín ayén tiú'uneeri'icica'a huá'a tzajta'a í teite a'ijna jíme'e ti jín l'írúuri mej mi miyen tíráamua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi.

⁵ Ajta a'ijna tej tiyen teajta ratamuá'amua tíjín tatzari, a'íi pu huanéeri'icí já'araa a'ímej tzajta'a í teite í mej á'ujuhua'ane'e tíca'amiste'e. Majta a'íime í mej miyen tíca'amiste'e á'ujuhua'ane'e, camu raayí'tihua'a mej ra'ujé'ica í tatzari ti huá'a tzajta'a huáneeri'icicaa.

⁶ Seij pu ayén u a'uvé'emej ti Dios ayén ya'uta'íteca'a. Ayee pu ántehuaaca'a tíjín Juan.

⁷ Ayee pu 'een jín u a'uvé'emej ti ij ayén a'ijna jín te'anxáta a'ij ti ari tí'ijmua'areereca'a a'ijna jíme'e í ti l'í tatzari, mej mi náimi'i miyen té'antzaahuate'en a'ij ti a'íin ayén tí-huá'ixaate'e.

⁸ Ajta a'ijna í Juan, capu a'íin pú'eene'e í tatzari sino ayée pu'u 'een jín a'uvé'emej ti ij a'ijna jín tíhua'utá'ixaate'en a'ijna jetze me'ecan a'ijna í tatzari.

⁹ Ajta a'íin ti tzáahuati'ira'a jín tatzari pú'een, ti ajta huanéeri'icí á'aye'i huá'a tzajta'a í teite, a'achú mej pua'amé yen seijre'e, a'íi pu mú a'uvé'eme'eca'a íiyen chaanaca japua.

¹⁰ A'íi pu ayén huateájturaa íiyen chaanaca japua. Ajta, a'íi pu nain tiú'utaahuaca'a tíj na'a ti yen chaanaca japuan tí'seijre'e. Mí majta me'ín, í mej yen huachéejme'ecaa íiyen chaanaca japua, camu raamuá'a.

¹¹ A'íi pu mú a'uvé'eme'eca'a, ajta a'íime jemi í rute'ítestemua'a huateájturaa. Majta a'íime, camu xaa ra'ancuré'evi'iti.

¹² Mí majta, seica mú xaa ra'ancuré'evi'iti a'íime í teitestemua'ame'en. Ajta a'íin, ayej tíhua'utá'a a'ímej í mej rá'astjire ti 'ij ayén tíhua'uci'iti mej mi yaújmua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani í Dios, a'achú mej pua'améca.

¹³ Majta a'íime, camu miyen teteca jetze airáme'ecan me'ijna jíme'e ti teáata'a ayén tí'ijxe'eve'eca'a. Camu a'atzu xaa ne'u, sino ayée mu'u me'ijna jetze ajtème'ecan í Dios.

A'íi pu huateújtevístaca'a í niuucari

¹⁴ Ajta a'íin í niuucari a'íi pu ayén huateújtevístaca'a. A'íi pu ajta itejmi jemi huateájturaa. Teen tu teajta tiyen raasej te'ijna í ti jín r'íi tiraatá'a í Dios. Teen tu raasej í ti jín Dios r'íi tiu'utá'a a'ijna jíme'e ti a'íi na'a caj tí'yaujra'an í Dios. A'íi pu é'eme'ecan í ruyá'upua jemi. Nain pu jín r'íi tí'tájcha'íica'a ruxí'evi'ira'a jíme'e. Ajta, nain pu ayén tzáahuati'ira'a jín tiu'utaxájtaca'a.

¹⁵ Ajta a'íin í Juan, ayée pu a'ijna jín tiu'utaxájtaca'a, ayén tí'ixáata tíjín:

—A'íi pu a'íin pú'een í nej jín neri tejamuá'ixaa yee a'ijna ti ye'evé'eme nee cujta'a, jaítze'e pu ve'ecán jín tí'ítéjvee necaí inee, a'íné a'íi pu amuacá seijre'eca'a necaí inee. —Ayee pu tíu'utaxájtaca'a.

¹⁶ Nájmi'i iteen, tu'uri tiyen te'ijna jín ra'ancuré'a te'ijna jíme'e í ti nain jín r'íi naa títatá'aca. Ruxí'evi'ira'a pu jín r'íi títatá'aca tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame.

¹⁷ A'íné ayée pu'u, a'ijna í niuucari í mej jín tí'ajta, Dios pu ayén raateájtuaa í Moisés jemi. Dios pu ajta ayén tira'íjca a'ijna í Jesús, ti ajta Cirístu'u pu'een, ti ij a'íin ruxí'evi'ira'a jín r'íi títatá'an, ti ij ajta tzáahuati'ira'a jín títaatasejrate'en a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

¹⁸ Capu ja'atí ja'anáj raasej í Dios, sino a'íi pu'u ti a'íi na'a caj tí'yaujra'an. Ruxí'evi'ira'a pu jín r'íi títatá'aca tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame. Capu ja'atí ja'anáj raasej í Dios, sino a'íi pu'u ti seij na'a yaujra'an pú'een, ti ajta Dios jemi seijre'e, a'íi pu ayén taatamuá'ate a'ij ti 'een.

I Juan ti huá'amua'ihuacare'e pu te'anxáta jíme'en í Jesus ti i'í Cirístu'u

(Mt. 3:11-12; Mr. 1:7-8; Lc. 3:15-17)

¹⁹ Majta a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecan, mej majta tejé'ajta me'újna Jerusalén, a'íi mú hua'ajata'íteca'a í Juan jemi seica í mej tí'ivaire'eca'a u hua'atéyujta'a, majta seica í mej me'ijna jetze airáne a'ijna í Leví teecan mej mi miyen tíraata'íhua'u ti jíme'en yee: "¿A'ataani pej pírici?"

²⁰ Ajta a'ájna í Juan, capu hua'utá'íjmüjri'i mej ráamua'ati sino rux'evi'ira'a pu jín ayén tihua'utá'ixaa mejseíraca'a naijmi'í teite. Ayen tijín:

—Canu nee ne'ín pú'een í Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u.

²¹ Matí'ij mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'ataani pej pú'een? ¿Ni pe'ín pú'een a'ájna í Elías?

Ajta ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Canu ne'ín pú'een.

Majta miyen tijín:

—¿Ni pe'ín pú'een í tej rachú'eve'e, a'ájna ti Dios jetze me'ecan titaatá'ixaate'esin?

Ayee pu tiu'utaniú tijín:

—Canu ne'ín pú'een.

²² Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—¿A'ataani ne'u pej pú'een mú'ee? Patá'aj taatá'ixaate'en á'a jime'e tej ti teajta tiyen tihua'utá'ixaate'en a'áme í mej taja'uta'íteca'a. ¿A'íné petí'ixa á'a jime'e?

²³ Aj pu'í ayén Juan tiu'utaniú tijín:

—Nee nu ne'ín pú'een a'ájna ti ayén jíme'en tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Isaías teecan ti nu'u ayén ja'atí pu á e'evé'ejíjhua a'ujna já'ahua'a 'itzitá. Ayen tijín: “Rí'í xu huaújruren sej si siyen temua'a naa ra'ancuré'evi'itin se'ájna í tavástar'a.”

²⁴⁻²⁵ Majta seica í fariseos, í mej tiu'uta'ájti'ire, ayée mú tiraata'íhua'uri'i tijín:

—Tí pua'a piyen mú'ee caí a'ín pú'een a'ájna í Ciríistu'u, pajta caí mú'ee a'ín pú'een í Elías, pajta caí mú'ee a'ín pú'een a'ájna í tej rachú'eve'e ti Dios jetze me'ecan titaatá'ixaate'esin, ¿a'íné 'een jín piyen huá'amuai'ihua í teite?

²⁶ Ayee pu tiu'utaniú a'ájna í Juan tijín:

—Nee nu á'amuamua'íihua jaj jime'e. Mí ajta, sejí pu ayén mú'ejmi jemi seijre'e í sej caí ramua'ate.

²⁷ A'íi pu a'ín pú'een í ti auj mé e'evé'eme. A'íné inee ciliéene'e nu jín ti'itéjee í jemin, capu ayén tiraavíjte'e nej ra'ajta'í'ipi'ín í ca'acaira'an.

²⁸ Ayee pu tiú'uruu a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Betábara, u jetze pújme'en, í játe'anara'an jetze í Jordán, a'u ti a'ín Juan huajé'emua'íihua'aca'a.

Jíme'en í cáne'a ti Dios raatámua'íivajta

²⁹ Yee ruijmua'a yee, a'íi pu raasej a'ájna í Jesús ti e'evé'eme'ecaa a'ájna jemin. Aj pu í ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Juan tijín:

—Casi'í xaasej mú'een, mi cáne'a Dios ti raatámua'íivajta. A'íi pu a'ín pú'een ti rux'evi'ira'a jín ra'uré'uuna nain jime'e a'ij mej tite'uteajturaa í Dios jemi a'achú mej pua'amé yen seijre'e íyen chaanaca japua.

³⁰ A'íi pu a'ín pú'een í nej jime'en niyen tiu'utaxájtaca'a netí'ij niyen tejámuaatá'ixaa yee: “Sejí pu yé e'evé'eme'e a'ame nehuárita'a mejca'ihuáyee, ti ajta jaítze'e ve'ecán jín ti'itéjee necaí inee, a'íné a'íi pu amuacáí huatasejre necaí inee.”

³¹ Canu neajta inee nesej ramua'atejca'a. Aru ayée nu en jín mú a'uvé'emej nej ni niyen huá'umuai'ihua í jaj jime'e ti ij a'ín ayén huatasejre'en a'íimej jemi í mej Israél jetze ajtémecan.

³² Aj pu'í Juan ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayee nu raasej ne'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti júte'e 'e'icáme'ecaa. Yee pu seijre'ecaa a'íj cucuí'í. Aj pu í án mu'úutze'en a'ujyej'xi.

³³ Canu a'atzu ramua'atíche'e ti pua'a caí ayén tinaatá'ixaate'enche'e a'ájna ti neja'uta'íteca'a ayén tijín: “Tí pua'a hui piyen raasej ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén e'icáanen ti ij sejí japuan huatáaturan, aj pej ramua'ati ti a'ín pú'een ti ayén tiraata'ájte'esin a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti mú'ejmi tzejta'a huatáaturan sej si se'ájna jetze arájca'anen.”

³⁴ Nee nu niyen raasej. Neajta nu niyen tejámuaatá'ixaate'esin ti a'ín pú'een í yaujra'an í Dios. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

Jíme'en í mej amuacáí á'ujjhua'ane'e jamuan í Jesús

³⁵ Yee ruijmua'a yee, ajtahua'a pu a'uun a'utéveeca'a a'ájna í Juan. Ajta a'áme í ti huá'uvi'itijme'e, hua'apua mú jamuan á'ujjhua'ane'e.

³⁶ Tí'ij raasej ti a'uun a'atamé'ecaa a'ájna í Jesús, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Xaasej mú'een, í cáne'a Dios ti raatámua'íivajta.

³⁷ Matí'ij miyen tiráanamujri'i a'áme í mej hua'apua, matí'ij mi Jesús huatavén.

³⁸ Ajta a'ín Jesús, tí'ij pí a'uré'eve, aj pu'í hua'usej mej raavárajme'e. Aj pu'í ayén tihua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿A'íné setí'ijxe'eve'e mú'een?

Aj mú miyen tiu'utaniú tijín:

—Rabí, ¿a'uné pe'eche mú'ee?

A'íjna i niuucari tijín Rabí, ayéé pu huataújmu'a tijín: Tevij ti Tihua'amua'ate.

³⁹ Aj pu i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj yú a'uvé'uju'un setá'aj ya'usej.

Mat'íj mi a'ucj jamuan. Majta u ya'usej a'utí é'echejca'a. Majta mú jamuan a'uun a'uteájturaa a'achú pua'an hora tí'ituraaca'a a'íjna xicá'ra'a jetze. Yee pu teuumé'eca te'ecá'ará'a tacuarixpua.

⁴⁰ Ajta, sejí ti huá'a jetze ajtémecantaca'a í mej hua'apua í mej Jesús jamuan a'ucj, ayéé pu ántehuaaca'a tijín Andrés. A'í pu juutzeá'ra'an pírici a'íjna í Simón, ti ajta i'í Pedro.

⁴¹ Aj pu'í a'íjn Andrés amuacá' ra'antinájcheca'a a'íjna í ruja'a, í Simón. Aj pu'í ayén tiraata'ixaa tijín:

—Tu'uri ráateu te'íjna í Mesías. (Mesías, ayéé pu huataújmu'a a'íjna í niuucari tijín: Cirístu'u ti Dios Ra'antihuau.)

⁴² Tí'íj jí ye'eráavi'iti a'íjna í Simón í Jesús jemi. Ajta a'íjn Jesús, temua'a pu tira'aráasej. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee pej a'íjn pú'een í yaujra'an í Jonás. Ayee pej ántehuaa pua'amé tijín: Cefas.

(Cefas, ayéé pu huataújmu'a tijín: Pedro, ti ajta tetej pú'een.)

Jíme'en a'íjna í Felipe, ajta í Natanael

⁴³ Yee ruijmua'a yee, Jesús pu a'uun a'uye'imijca'a. Ayee pu tiraaxí'epi'intare ti a'uun á'ume'en a'ujna ájtepua, Galilea já'ahua'a. Tí'íj í a'íjn ra'antinájcheca'a a'íjna í Felipe. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj ne jamuan á'uche'ecane'en.

⁴⁴ A'íjna í Felipe, a'úu pu é'eme'ecantaca'a, a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Betsaida. A'uun mú majta é'eme'ecan a'íjna í Andrés, ajta a'íjna í Pedro.

⁴⁵ Aj pu'í a'íjn Felipe a'íjn huáteu í Natanael. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Tu'uri ráateu te'íjna ti jíme'en Moisés teecan ayén tira'uyú'uxaca'a a'íjna jetze í yu'uxari, í niuucari í mej jín tí'aijta. A'í pu hui ajta a'íjn pú'een í mej majta jíme'en ra'uyú'uxaca'a a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. A'í pu a'íjn pú'een a'íjna í Jesús, Nazarét ti é'eme'ecan. A'í pu yaujra'an pú'een í José.

⁴⁶ Ajta a'íjna í Natanael, ayéé pu tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿Ni qui Nazarét é'eme'ecan? ¿Ni ayén tí'irí'iri ti a'uun Nazarét tí'itj airaanan ti tí'irí'een?

Aj pu'í ayén tiraata'ixaa a'íjna í Felipe tijín:

—Che'eré, patá'aj ya'usej.

⁴⁷ Tí'íj Jesús raasej ti e'evé'eme'ecaa a'íjna í Natanael, ayéé pu tiu'utaxájtaca'a jíme'en a'íjna tijín:

—Xaasej, pu'uri e'evé'eme sejí ti tzé'te Israel jetze ajtémecan. Capu tí'ihua'ítzi a'íjna jemi. Capu já'anáj tí'ihua'itaca.

⁴⁸ Aj pu'í a'íjn Natanael ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿A'uné peneja'umuá'a? ¿A'iné pej pi 'een jín nemua'ate?

Jesús pu ayén tiu'utaniú tijín:

—Nee nu ne'uun muaja'usej patí'ij pe'uun e'irácati jeten a'íjna í huaréj, tí'ij caí xi muatajéve a'íjna í Felipe.

⁴⁹ Aj pu'í ayén tiraata'ixaa a'íjna í Natanael tijín:

—Rabí, mú'ee pej pe'íjn pú'een pej i'í yaujra'an í Dios. Mú'ee pej a'íjn pú'een í pej titaata'ájte'esin itejmí, i tej Israel jetze ajtémecan.

⁵⁰ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee pej piyen té'atzaahuat'e pe'íjna jime'e nej niyen timuaatá'ixaa yee nej ne'uun muaja'usej patí'ij pe'uun e'irácati í huaréj jete. Ayee nu tí'imua'ixaate'e pej pauj piyen tí'isejiran tí'itj jime'e ti jaítze'e ruxe'eve'e caí a'íjna.

⁵¹ Ajta ayén tiraata'ixaa tijín:

—Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e pej piyen rasejiran ti ayén antacúuni'ihua a'ame u ta japua. Majta a'íime í mej me'uun tí'ivaire'e Dios ti é'esejre'e, a'í mú yéve'ecánineica'a muá'aju'u ineetzi jemi, í nej neajta teáata'a jetze airáne. Majta mú a'uun á'ujnineica'a muá'aju'u me'újna u ta japua.

2

Jíme'en í ti amuacá' Jesús huaríj í mej jín r'í'í tira'utasej

¹ Tí'íj huaíca xica jetze teuumé'eca, sejí pu huaténé'icheca'a a'ájna já'ahua'a Galilea, chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Caná. Ajta a'íjn náinajra'an í Jesús, a'uun a'utéveeca'a.

² Majta a'íime í mej tí'yieste, a'í mú raatá'inee me'íjna í Jesús, majta hua'utá'inee a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, mej mí huá'a jamuan tiu'uyesten.

³ Tí'ij huaxíj a'ájna í viinu, aj pu'i a'áin náinajra'an í Jesús ayén tiraata'ixaa a'ájna tijín:

—Capu ché'e urajmuua í viinu.

⁴ Tí'ij jí Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Náanaj, ¿a'iné petí'ijxe'eve'e ineetzi jemi? Capúu xi a'ájna teja'uré'ene í nej jetzen a'ímej jemi huatasejre'en meneseíraca a'íme í teite.

⁵ Aj pu'i a'áin náinajra'an ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej tí'ivaire'e tijín:

—Setá'aj siyen huárini a'ij ti a'áin tejámuuaatá'ixaate'esin.

⁶ Ajta a'uun vejli'i teja'uvéejme'ecaa í xa'ari. Ayee pu tí'ipua'ameca'a a'achú cumu ará'jsevi ti tetej jime'e taavíjhuaca'a. A'ii pu a'áin pú'een í mej me'íjna jín tiu'ujá'usi na'ari me'íjna jetze hua'í'ihua a'íme í mej Israél jetze ajtémecan mej mi miyen me'íjna jín araúrasten í ruye'irá. Ayee pu té'uvejrica'a a'achú cumu seité liitro, na'ari seité liitro japuan tamuáamuata'a.

⁷ Aj pu'i Jesús ayén tihua'uta'áj a'ímej í mej tí'ivaire'e. Ayen tijín:

—Setá'aj ra'avé'ejiste'axi'in í jaj í xa'ari tzajta'a.

Mati'ij mi te'evé'ejiste'axi temua'a naa

⁸ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj ru'itajáni'in cíj caj í jaj tu'urájmuua mi xa'ari tzajta'a. Setá'aj seajta raatá'an se'íjna ti a'íjna jín antiújmuua'aree mej yé tí'iyeste.

Aj mú mi miyen raatá'a.

⁹ Ajta a'áin ti antiújmuua'aree, a'í pu ra'anti'í a'íjna í jaj ti huaté'ujviinutaca'a. A'í pu caí ramua'areereca'a a'u ti é'eme'ecan a'íjna í viinu. Mí majta a'íme í mej tí'ivaire'e, a'í mú xaa ramua'areereca'a. A'íj pu jín, a'í pu raatajé a'íjna í ja'ati ti huaténe'icheca'a.

¹⁰ Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Ja'atí ti na'a, ayéé tu tí'ijr'i'ire. Amuacá pu hui hua'atá'aca a'íjna í viinu ti jaitze'e rí'en. Tí pua'a meri tá'aruaj, aj pu'í a'áin hua'utá'asin í ti caí rí'en. Mí pajta mú'ee, mé'e pu a'ayeúche í ti jaitze'e rí'en tíj na'a te'j auté'jhui te'j tíj jíi ra'antiyé'en. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹¹ A'ii pu a'áin pú'eene'e í ti amuacá ayén tí'itíj jín huaríj a'íjna í Jesús, í mej jín rí'i tira'utasej. Ayee pu huaríj a'ujna u Caná, chajta'a ti a'uun a'utacá'a u Galilea. Ayee pu huá'a jemi huatasejre í tí'imuarí'eri'ire'ara'an í ti jín rí'i tihua'utá'a. Majta a'íme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'í mú jaitze'e rá'antzaahua.

Jesús pu a'uun a'utéveeca'a u Capernaúm

¹² Tí'ijta'í, a'uun a'ucáane a'ujna Capernaúm a'ímej jamuan í náinajra'an, ajta ihuáamu'a'ame'en. A'uu mú é'etee a'achú pua'an xicaj.

Jesús pu hua'írámuari a'ujna teyujta'a a'ímej í mej tí'itetu'araca

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lc. 19:45-46)

¹³ Tí'ij ari vejli'itaca'a a'ájna mej jetzen miyen ra'utámua'aree a'ájna xicá'ra'an ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'í a'ímej í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, tí'iquí Jesús án a'ujnéj a'ujna Jerusalén.

¹⁴ A'uu pu a'uteájrupi ta'anténine'í í teyuu ti a'utéjvee. Aj pu'i a'uun huá'uteu a'ímej í mej tí'itetu'araca tí'iteén huácasi nusu cáne'axi ca'ín cucuí'ise. Ajta seica pu huá'eu í mej án e'ijté'jaa meesa jetze mej mi tumin huapuá'ata.

¹⁵ Aj pu'i cuaarta huatétaahuaca'a caujnari jime'e. Tí'ij jí a'íjna jín hua'írámuari na'ijmi'ica. A'ímej pu ajta huuiramuári í cáne'axi, ajta í huácasi. Ajta pu pí té'ejhua'axixi í tihua'ameesa a'ímej í mej japuan tumin tí'ipuata'atí'iraca'a. Ajta nainjapua ráahua'astí'raa í tumin.

¹⁶ Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej cucuí'ise tu'araca tijín:

—Setá'aj te'irá'an nain í ti ayun tí'isejre'e. Caxu ché'e siyen raruure niyá'upua ti raatéechi'í. Ché'e caí ayén tí'itéva'irihua'an tíj chi'í í mej tzajta'an tumin mua'ti'ici. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁷ Majta a'íme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, aj mú mi miyen ra'utámua'areeri'í ti ayén té'eyu'usi'í tijín: “Na'anca'anéecan nu yeehui jín niyen yé á'aseca a'u pe'j a'utéchi'í nej ni muaateánajche.”

¹⁸ Majta a'íme í mej tihua'á'ajte'e í mej Israél jetze ajtémecan, ayéé mú tirá'jhuviri'í ti ij a'áin ca'anéri jín tí'itíj hua'utasejrate'en í mej jín rí'i tiraasej. Miyen tijín:

—Patá'aj taatasejrate'en tí'itíj í te'j jín a'ij tímua'utaséj te'j ti te'íjna jín ráamuua'aree pe'j pe'íjna jín anti'amuua'aree pe'j piyen rici.

¹⁹ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a siyen raaté'uuna se'íjna í teyuu, nee nu hua'ica xicaj tzajta'a neajtahua'a ra'ajjásin.

²⁰ Ajta a'íme í Israél mej jetze ajtémecan, ayéé mú titeetaniú tijín:

—Ayeec pu hui á'atee a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a japuan arájsevi mej rá'ajtaahuaca'a. ¿Ni qui mú'ee piyen hua'íca xicaj tzajta'a pajtáhuua'a rá'ajtaahuua? —Ayeec mú tiraata'íhuua'urí'i.

²¹ Mí ajta a'áin Jesús, a'á pu pu a'ájna jín tí'ixajtaaca'a í teyuu ti jetzen seijre'e. A'íi pu pu a'áin pú'eene'e í tévira'an.

²² Tí'ij Dios ra'ájáí í Jesús huá'a tzajta'a í mej meri huácuii, a'áime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, aj mú mi ra'utámua'areeri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ájna jime'e. Ajta, ayén tíhuá'amitiejte'eca'a ti ayén tí'ayájnaca'a a'ij ti té'eyu'usi'ihuaca'a í huá'ayu'uxa jetze. Majta rá'antzaahuua a'ij ti Jesús tiu'utaxájtaca'a.

A'áime í mej amuacáí té'antzaahuua a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Jesús

²³ Tí'ij a'uun a'utevéeca'a u Jerusalén a'ájna xicá'jra'an jetze mat'í'ij tí'iyestejca'a a'ájna jime'e ti Dios tíhuua'utá'uuni'irí'í, jíhuua mú teite raasej a'ij ti Jesús rijcaa a'ájna jime'e ti huá'pí'í naa tíhuá'asejrate'e. A'íj mú jín mu'íití rá'antzaahuua ti nu'u a'áin pú'eene'e í mej rachú'eve'eca'a.

²⁴ Mí ajta Jesús, capu huataúra'a ti huataújtuiire'en a'áimej jemi, a'íné a'á pu na'jmi'íca mua'atejca'a.

²⁵ Capu ayén ruxe'eve'eca'a ti ja'atí ayén raatá'íxaate'en a'ij ti 'een í teáata'a, a'íné a'á pu rusej rú'umua'areereca'a a'ij ti 'éene'e mua'atzíire'ara'an í tzajta'an í tevi.

3

Nicodemo pu tí'ira'íhuua'uraca'a í Jesús

¹ A'uun pu sej a'utevéeca'a ti a'áimej jetze ajtémecantaca'a í fariseos. Ayeec pu ántehuaaca'a tíjín Nicodemo. A'á pu sej a'áin pú'eene'e í hua'avaujsi í mej Israél jetze ajtémecan.

² A'á pu tica'imua á'é'iré'ene í Jesús jemi. Ayeec pu tiraata'íxaa tíjín:

—Vásta'a, teen tu ramua'aree pej pe'uun a'uvé'emej í Dios jemi a'ájna jime'e a'ij pej titaatá'íxaate'en. Ayeec tu tí'ijmua'aree ti caí a'ij tí'irí'irí ti ja'atí ayén rijca patj mú'ee, a'ájna jime'e í tej jín a'ij tímua'utaséj ti pua'a caí Dios ayén jemin seijre'e.

Jesús pu ayén tiraata'íxaa ti nu'u ayén ruxe'eve'e ti a'áin jé'cuacan jín huanú'íhuua

³ Ajta Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Jee xaa ne'u, ayé nu tí'imua'íxaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, ti pua'a ja'atí caí ajtahua'a huanú'íhuua, capu rí'irí ti a'áin a'uun a'uteáru te a'ujna Dios ti é'esejre'e.

⁴ Aj pu'í Nicodemo ayén tiraata'íhuua'urí'í tíjín:

—¿A'íné tí'irí'irí ti ja'atí ayén ajtahua'a huanú'íhuua ti pua'a a'áin ari vásta'a pú'eene'en? Capu xaa ne'u a'ij tí'irí'irí ti ajtahua'a atéhuu'ixín í jucáara'an jetze í runáana ti ij ajtahua'a huanú'íhuua. —Ayeec pu tiraata'íxaa a'ájna í Nicodemo.

⁵ Tí'ij jí Jesús ayén tiraata'íxaa tíjín:

—Ayeec nu tí'imua'íxaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, ti pua'a caí ayén huaujjé'cuare'en a'ájna jime'e ti ayén huaujmuu'íhuua jaj jime'e, ajta ti pua'a caí ayén ajtahua'a huanú'íhuua a'ájna jime'e ti a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén huateáturan í jemin, capu a'ij tí'irí'irí ti a'áin ja'atí a'uun a'uteáru te a'ujna Dios ti é'esejre'e.

⁶ Seicié pu 'een a'ájna ti a'ájna jetze airáninei ti ayén ratéhuua'ira'a. Ayeec pu che'atá na'a seicié 'een a'ájna ti a'ájna jetze airaújneijte í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁷ 'Capej a'ij té'amuajca nej niyen tí'imua'íxaate'e yee ruxe'eve'e pej pajtáhuua huanú'íhuua.

⁸ Casí'i, ayé pu rici í eeca. Nain japua pu huá'eecaj. Pajta ranamua ti jújhua'ana. Mí ajta, capu a'ij tímua'amitiejte'e a'u ti pújme'en a'uvé'eye'í na'ari a'u ti pújme'en huarú'ipi. Ayeec pu che'atá na'a tíhuá'aruure matj mena'a pua'amé í mej miyen airaújneijte me'ájna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. —Ayeec pu tiraata'íxaa a'ájna í Jesús.

⁹ Ajta a'áin Nicodemo ayén tiraata'íhuua'urí'í tíjín:

—¿A'íné tí'irí'irí ti ayén teja'uré'enen?

¹⁰ Tí'ij jí Jesús ayén tiraata'íxaa tíjín:

—Mí pej tíhuá'amua'ate a'áimej í mej Israél teecan jetze ajtémecan, ¿ni tzaa ayén tí'ayajna pej caí yaú'itie a'ij nej tí'imua'íxaate'e?

¹¹ Ayeec nu tí'imua'íxaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e, ayé tu te'ájna jín tí'ixaxa'a í tej tiyen ramua'aree, teajta te'ájna jín tiu'utaxáta í tej taj'í jín tiu'uséj.

Mí seajta mú'een, caxuu xi ra'ancuré'a a'ij tej tejá'amua'íxaate'e.

¹² Ayeec nu ne'ájna jín tímuaatá'íxaa a'ij ti tí'irineca íyen chaanaca japua. Mí pajta mú'ee, capej jime'en té'atzaahuate'e. ¿A'íné tí'irí'irí pej piyen té'antzaahuate'en ti pua'a niyen ne'ájna jín tímuaatá'íxaate'en a'ij ti tí'irineca u ta japua Dios ti é'esejre'e? Capu xaa ne'u a'ij tí'irí'irí.

¹³ Capu ja'atí ja'anáj u a'ujnéj u ta japua sino a'í pu'u í ti yé ve'ecáane íyen chaanaca japua. Nee nu ne'ín pú'een í nej neajta teáata'a jetze airáane.

¹⁴⁻¹⁵ Ajta, tíj a'ín Moisés ajmí'i ra'ajpí a'íjna í cu'ucu'u a'ujna já'ahua'a ti caí é'e tí'tiitaca'a, ayéé pu che'atá na'a tiú'uxje'eve'e ti Dios ayén na'ajján ineetzi í nej neajta teáata'a jetze airáane, ti ij ayén tihuá'aci'ti ti a'achú mej pua'amé ná'antzaahuat'e'sin mej mi miyen ruuri huateáturan tíj na'a rusén jime'e.

Dios pu nu'u huá'axe'eve'e matíj mena'a pua'amé yen huachéjme íyen chaanaca japua

¹⁶ 'Ayeé pu Dios ayén hua'utaxí'eve a'ímej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua ti í ayén neja'uta'íteca'a ineetzi, nej nee nena'a caj tí'iyaujra'an, nej ni niyen huámí'ini huá'a jetze me'ecan mej mi caí antipua'are sino ti ayén tihuá'aci'ti mej mi miyen ruuri huateáturan tíj na'a rusén jime'e, a'achú mej pua'amé miyen na'ará'astijre'esin ineetzi.

¹⁷ Ayeé pu xaa ne'u ti'ayajna. Capu Dios ayén neja'uta'íteca'a nej yé ve'ecáanen íyen chaanaca japua nej ni niyen hua'uxíjte'en ne'ímej í mej yen huachéjme ne'íjna jime'e nej ni puaíjti hua'utá'an sino ayéé pu neja'uta'íteca'a nej ni huá'a japua huániunu ne'íjna jime'e nej najmí'ica tiu'utá'uuní'i.

¹⁸ 'Ayeé pu tí'ijci'ti ja'atí ti na'a ti ayén ná'astijre'e ineetzi, nej ni caí ra'uxíjte'en, neajta caí puaíjti raatá'an. Mí ajta a'ín, ja'atí ti na'a ti caí ná'astijre'e ineetzi, Dios pu ari ra'uxíjte ti ij ayén puaíjti raatá'an a'íjna jime'e ti a'ín caí ná'astijre'e ineetzi nej nee nena'a caj tí'iyaujra'an í Dios.

¹⁹ 'Ayeé pu ari huá'a jíme'en ra'uxíjte í Dios nej neri huá'a jemi huatasejre a'ímej jemi í mej yen huachéjme chaanaca japua nej ni niyen tihua'utétatzaví'i. Mí majta me'ín í teite, ayéé mú jaitze'e raataxí'eve mej me'uun a'uteáturan a'u ti á'utíca'a mej caí raataxí'eve mej me'uun a'uteáturan a'u ti á'uneerí'i. Ayeé mú 'een jín raataxí'eve a'íné a'ij mú pua'a títetíjcha'íica'a.

²⁰ 'Ayej xaa ne'u ti'ayajna, ja'atí ti na'a ti ayén a'ij pua'a tí'tiújcha'íi, capu a'atzu ra'aráanajche ti ayén huárini ti a'ij pua'a 'een jime'e a'u ti á'uneerí'i. Capu xaa ne'u ayén á'ujca'ane ti ayén a'ij pua'a huárini a'u ti á'uneerí'i a'íjna jime'e ti rá'tziine'e ti ij ayén huatámiteere'en a'ij ti 'een a'íjna ti jín ayén rici.

²¹ 'Mí ajta, ja'atí ti na'a ti hui tzáahuatí'ira'a jín rí'í tí'tiújcha'íi, a'í pu xaa ayén á'ujca'ane ti ayén ríjca a'u ti á'uneerí'i ti ij ayén huatámiteere'en temua'a naa ti ayén rici a'íjna jime'e ti rá'astijre'e í Dios. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a í Jesús.

Jesús pu tihuá'ixaate'e a'ímej í mej a'uun huachéjme u Judea

²² Tí'ij í Jesús a'uun á'ume a'ájna já'ahua'a, a'uun ti a'utacá'a u Judea. Majta mú jamuan a'ucíj a'íme í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. A'u pu huá'a jamuan a'uteveeca'a a'achú pua'an xicaj. Ajta huá'umuai'ihuaca'a í teite.

A'íjna í Juan, í ti huá'amuai'ihuaca, a'í pu jaitze'e tihuá'ixaate'e jime'en í Jesús

²³ A'ajná'imua, a'í pu Juan ajta huá'amuai'ihuaca'a a'ájna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Enón. A'u pu vejlí'i a'utacá'a u chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa Salim. Ayej tí'iruurejca'a a'íné jeíhua pu jájmuaaca'a a'ujna. Majta mú jeíhua teite e'iré'enineica'a í jemín ti ij huá'umuai'ihuua.

²⁴ Ayeé pu tí'iruurejca'a a'íné camúu xi ra'iténajca'a me'íjna í Juan.

²⁵ Matí'ij mí autéjhuii a'íme í mej Juan jamuan á'ujjuhua'ane'e mej tíújtea'axi'in a'ímej jamuan í seica í mej Israél jetze ajtème'ecan me'íjna jime'e í hua'aye'ira, í ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej nu'u 'é'eti'í'ihuá'íin.

²⁶ Matí'ij mí e'iré'ene í Juan jemi. Aj mú mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Rabí, casi'í a'ij ti rici a'íjna ti a'uun a'uteveeca'a mú'eeetzi jemi patí'ij pe'uun u jetze pújme'en u Jordán. A'í pu hui a'ín pú'een í pej jime'en tiu'utaxájtaca'a. Ajta íjji, a'í pu huá'umuai'ihuua í teite. Majta naímí'i mú e'iré'eninei í jemin.

²⁷ Ajta a'ín Juan, ayéé pu tiu'utaniú tíjín:

—Tíj na'a ti ja'atí ayén ra'ancuré'asin, ayéé pu tí'ijci'ti a'íjna jime'e ti Dios ayén tiraatá'asin.

²⁸ Mú'een xu hui seajta seri náanamujr'i'í nej niyen tejámuaatá'ixaa yee nej caí ne'ín pú'een í Ciriístu'u ti Dios ra'antíhua'u, sino Dios pu ayén neja'uta'íteca'a nej ni amuacá huatasejre'en mú'ejmi jemi.

²⁹ 'Ayeé pu tí'irineca tí'ij ja'atí huaténe'iche. A'íjna í 'íita'a, a'í pu huateáturaasin a'íjna jemi ti ra'ancuré'evi'íiti. Ajta a'ín amígura'an í ja'ati, a'í pu á vejlí'i a'uteveeca ti ij ayén rá'anví'itin a'íjna í 'íita'a a'íjna jemi í teáata'a. A'í pu ajta ayén rutémua'ave'e a'íjna jime'e ti ayén ranamua a'ij ti a'ín ja'atí tiu'utaxájta a'íjna jime'e ti ari ra'ancuré'evi'íiti a'íjna í 'íita'a. Ayeé nu hui che'atá nena'a netémua'ave'e inee, a'íné pu'uri antipua'ari í nej jín antínmua'aree.

³⁰ 'Ayeec pu tiu'ujxe'eve'e ti a'ñin jaítze'e ve'ecán jín te'enteáruce. Ajta ineetzi jemi, ayée pu ajta ruxe'eve'e nej jaítze'e ciliéene'e jín tiu'utévaire'en. —Ayeec pu tiu'utaxájtaca'a a'ñina í Juan.

A'ñi ti u e'icaanej u júte'e

³¹ 'A'ñina ti hui u e'icaanej u júte'e, a'ñi pu nain jín antiújmua'aree. Neajta inee, i nej íiyen chaanaca japua me'ecan, íiye nu hui me'ecan, neajta niyen tí'ixaxa'a a'ij ti tí'itij ríij á'aye'i íiyen chaanaca japua. Ajta a'ñin ti júte'e e'icaanej, a'ñi pu nain jín antiújmua'aree.

³² A'ñi pu ayén a'ñina jín tí'ixaxa'a a'ij ti a'ñin tiu'uséij, ajta a'ij ti a'ñin tiu'unamujari'i í Dios jemi. Mí ajta, capu ja'atí rá'antzaahuate'e a'ij ti tí'ixa.

³³ Ajta a'ñin ti ayén rá'antzaahuate, a'ñi pu ayén raatá'tiira ti ayén tí'ayajna ti Dios ayén tzaáhuati'ira'a jín tí'ixaxa'a.

³⁴ 'A'ñina ti Dios ya'uta'íteca'a, ayée pu hui che'atá na'a a'ñina jín tí'ixa a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Dios. Ayeec pu a'ñina jín rici a'íné Dios pu ayén raatá'a ti a'ñin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios nain jín huateáturan í jemin.

³⁵ Ajta, a'ñin ya'upuáara'an rax'eve'e í ruyauj, ajta ayén raatá'a ti a'ñin yaujra'an nain jín antiújmua'aréere á'ara'ani.

³⁶ 'A'ñina ti rá'astjire'e a'ñina í yaujra'an, a'ñi pu ruuri huateáturaasin í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e. Ajta a'ñin ti caí ayén tira'ará'astjire'e, capu raci'iti ti ruuri huateáturan í Dios jemi sino Dios pu puajtzi raatá'asin.

4

Jíme'en í 'íta'a ti Samaria é'eme'ecan

¹ Majta me'ín í fariseos, ayée mú ráamua'areeri'i tíjín jaítze'e pu nu'u huá'amua'itijci í teite a'ñina í Jesús caí a'ñina í Juan. Ajta nu'u huá'amua'i'ihua.

² Mí ajta a'ñin Jesús, capu ayén tíhuá'amua'i'ihuaca'a, sino a'ñime mu'u í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

³ Ajta a'ñin Jesús, tí'ij ayén tiu'unamujari'i mej nu'u miyen tiráamua'areeri'i a'ñime í fariseos, aj pu'i a'uun e'erájaa u Judea. Tí'ij jí ajtahua'a a'uun a'utamé ájtepua u Galilea.

⁴ Ayeec pu tiu'ujxe'eve'eca'a ti a'uun já'íta'a a'ur'éenen u Samaria.

⁵ Tí'ij jí a'uun a'ará'a chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Sicaṛ, ti a'uun ajtémecan u Samaria. A'u'u pu vejlí'i a'utacá'a a'ñina chuéjra'a ti a'ñin nu'u Jacobo teecan raatapuaíjve í ruyauj í José teecan.

⁶ A'u'u pu ye'etéecu a'ñina í Jacobo. Ajta a'ñin Jesús, a'u'u pu a'ujyéljxi á vejlí'i a'utí e'etéecun a'íné temua'a pu tí'icua'anaca'a a'ñina jime'e ti á'atee ti huaméj í juye jetze. A'atjaz a'ájna pí'tí'irijcaá á tacuarixpua.

⁷ Tí'ij jí sejí á e'ir'éene, 'íta'a ti Samaria é'eme'ecan. Ayeec pu a'ñina jín e'ir'éene ti ij jaj aiitajáni'in. Aj pu'i Jesús ayén tiraatajé tíjín:

—Cíj caj jaj tínaatá'a.

⁸ Majta a'ñime, í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'u'u mú á'uju'un u chajta'a mej mi cua'ira tíu'unanan.

⁹ Ajta a'ñin 'íta'a ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee pej hui Israél jetze ajtémecan. Neajta inee, inee í'i 'íta'a íiye nej Samaria me'ecan. ¿A'íné 'een jime'e piyen jaj nehuavii nej cíj caj tímuaatá'an?

(Ayeec pu tiu'utaxájtaca'a a'ñina í 'íta'a a'íné, a'ñime í mej Israél jetze ajtémecan, camu a'ij á'ujmua'ara a'ñimej jemi, í mej Samaria é'eché.)

¹⁰ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tí pua'a pej mua'areere tí'titj ti jín Dios rux'evi'ira'a jín muaatapuaíjve'esin, pajta ramua'areere ja'atí nej pu'leen inee, i nej niyen muahuavii, ayée pej naatahuavíiranche'e. Neajta nu niyen ne'ñina muaatá'aniche'en ne'ñina í jaj í pej jín rusén jín ruuri.

¹¹ Ajta a'ñin í 'íta'a, ayée pu tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, capej tí'titj tícha'íi í pej jín ra'itajáni'in í jaj, ajta jeihua pu hui ucátee í tí atécun. ¿A'uné jetze péye'ejáni'isin pe'ñina í jaj?

¹² ¿Ni piyen jaítze'e tí'titj jín anti'umua'aree mú'ee caí a'ñina í tayá'upuaci'i, a'ñina í Jacobo teecan ti ayén taatá'a tej tiyen a'uyé'en íiyecuí? A'ñi pu ajta ayajna ye'ecare'e, majta a'ñime í yaújmua'ame'en, majta í tíhuá'aye'emuaca'a.

¹³ Ayeec pu tiu'utaniú a'ñina í Jesús tíjín:

—Ayeec nu tí'imua'ixaate'e ti ayén tíhuá'aruuren a'achú mej pua'amé miyen raye'e me'ñina í jaj ti aiitáninei mi ta'atécun jetze. Mat'íj huayé'en, majtáhuua'a mú huata'í'icu méjca'í huáyee.

¹⁴ Mí ajta, ja'atí ti na'a ti a'ñina huayé'en í jaj nej hui niyen raatá'asin, capu ché'e ja'anáj huata'í'imi. Jee xaa ne'u, ayée pu se'íire'e a'ame í jemin ti a'ñina í jaj nej niyen tiraatá'asin ti

ayén aiiítáninéica'a a'ame ti ij a'áin ja'atí rusén jín ruuri á'ara'ani. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

¹⁵ Aj pu'i a'áin 'áita'a ayén tiraata'ixaa tíjín:
—Nevástara'a, patá'aj piyen cǵ caj tinaatá'an pe'ájna í jaj nej ni caí ché'e huata'í'imín, ti ij ajta caí ché'e ayén tiú'ujxe'eve'e nej niyen yeraajéin neyajna.

¹⁶ Aj pu'i í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:
—Aricu, u a'utájee í ti muajá'uvi'ítin. Pajta mú a'uvé'eme'en.

¹⁷ Aj pu'i a'áin 'áita'a ayén tiraata'ixaa tíjín:
—Capu ja'atí nejá'uvi'ítin.

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'ájna í Jesús tíjín:
—Xí'epi'in pej tiu'utaxájtaca'a ti nu'u caí ja'atí muajá'uvi'ítin.

¹⁸ Ayee pu ti'ayajna í mej meri anxávi ará'ase muá'araa a'áime í mej muatévi'ítine'e. Ajta a'áin í pej jamuan á'uca íjii, capu muajá'uvi'ítin a'ájna. Ayee pej tzáahuati'ira'a jín tiu'utaxájtaca'a.

¹⁹ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'ájna í 'áita'a tíjín:
—Nevástara'a, ayée pu hui tiná'amitiejte'e pej piyen Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

²⁰ Tavaújsimua'aci'i mú raná'amiche'e í Dios a'ájna jetze í jiri. Mí seajta mú'een, mí sej Israel jetze ajtéme'ecan, ayée xu tí'ixaxa'a ti ayén ruxe'eve'e tej te'uun yé'ana'amiche'en a'ujna já'ahua'a u Jerusalén. —Ayee pu tiraata'ixaa.

²¹ Ajta a'áin Jesús, ayée pu tiu'utaniú tíjín:
—'áita'a, ayée nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, pu'uri tén teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'an jetze sej caí ché'e raná'amiche'e xá'aju'un í tayá'upua íiyen jiri japua, camu majta ché'e raná'amiche'e muá'aju'u u Jerusalén.

²² Mú'een, mí sej Samaria é'eme'ecan, ayée xu hui caí ramua'ate se'ájna í sej rana'amiche. Mí teajta iteen, teen tu ramua'ate te'ájna í téj rana'amiche a'iné a'ájna ti ayén ta japua niuuni, a'áimej jetze pu huatasej're'esin í mej Israel jetze ajtéme'ecan.

²³ Mí ajta, pu'uri tén teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'an jetze mej miyen me'ájna jetze aráu'ca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios mej mí miyen tzáahuati'ira'a jín raná'amiche'en í tayá'upua. Jee xaa ne'u, pu'uri a'ájna teja'uré'ene mej miyen rici a'áime í mej tzáahuati'ira'a jín rana'amiche a'iné tayá'upua pu ayén huá'ahuauhuau a'áimej í mej miyen rana'amiche.

²⁴ Dios pu xiéjniu'ucari pú'een, majta a'áime í mej rana'amiche, ayée pu ruxe'eve'e mej me'ájna jetze aráu'ca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios mej mí tzáahuati'ira'a jín raná'amiche'en. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

²⁵ Ajta a'áin 'áita'a, ayée pu tiraata'ixaa tíjín:
—Nee nu hui ramua'aree ti a'áin téjmi jemi huatasej're'esin a'ájna í ti jee Mesías pú'een, í mej miyen ratamuá'amua tíjín Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u. Tí'ij a'áin ayén huatasej're'en, a'áin pu nain jín titaatá'ixaate'esin.

²⁶ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:
—Inee, i nej á jamuan tí'ixa, nee nu ne'áin pú'een.

²⁷ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi uvé'ene a'áime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Jé'ecan mú a'ij ra'utasej me'ájna jime'e ti a'áin 'áita'a jamuan tí'ixajtaca'a. Mí ajta, capu ja'atí ayén tiraata'ihua'uri'í tíjín: “¿A'iné péjruuren pemájna mí 'áita'a?” Ni camu miyen yee: “¿A'iné 'een jime'e piyen jamuan tí'ixa?”

²⁸⁻²⁹ Ajta a'áin 'áita'a, á pu ya'utára a'ájna í ruxa'ari. Tí'ij jí u á'ume u chajta'a. Aj pu'i ayén tíhua'utá'ixaa í teite. Ayen tíjín:

—Mú se'utáuruyi'í sej si ya'usej ja'atí ti ayén tinaatá'ixaa nain jime'e a'ij nej tí'ítincha'íi. ¿Ni qui caí a'áin pú'een í Ciríistu'u? —Ayee pu tíhua'utá'ixaa.

³⁰ Matí'ij miyen tíraanamujri'í, aj mú mí me'áin í teite huiráaci u chajta'a. Matí'ij mí me'uun u á'uju'un í Jesús jemi.

³¹ Meenti mauj a'áime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, ayée mú ca'anéjri ratá'acare'e ti tiú'ucua'ani. Ayee mú tiraata'ixaa tíjín:

—Rabí, patá'aj tíú'ucua'ani.

³² Aj pu'i ayén tíhua'utá'ixaa tíjín:
—Nee nu ne'ájna jín huaténvair'esin ne'ájna jime'e í cua'ira í sej caí ramua'ate.

³³ Majta me'áin, ayée mú tíú'ixaate'eca'a tíjín:

—Tij ja'atí ari tiraavé'etuiiri'í í cua'ira.

³⁴ Aj pu'i Jesús ayén tíhua'utá'ixaa tíjín:
—A'áin nu jín niyen huaténvair'esin ne'ájna jime'e nej ni niyen ra'ará'asten í ti jín Dios ayén neja'uta'íteca'a, neajta nej nain jín ra'antíci'íti ne'ájna í ti jín tinaa'íjca.

³⁵ Caxu siyen tiu'utaxájta yee aúche'e te'á'atura a'achú cumu muá'acua máxcira'í, sej si tiu'uré'atzaana. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, xaasej, seajta nainjapua huanéereajra'ani

a'ujna mej a'uté'u'u í mej tí'ihuaste'e. Jéihua mú huacuaínavi'ijmee. Pu'uri huax'epi'in sej huá'ajseire'en sej si tiu'utátuure'en í Dios jemi.

³⁶ Ajta íjji, pu'uri ra'ancuré'asin ja'atí a'ájna ti raci'iti, a'íí pu huá'ajseire'esin mej mi miyen ruuri huateáturan tíj na'a rusén jime'e mej mi naijmi'i miyen huataújtemua'ave'en, a'ájna í ti tiu'uhuaste a'ij ti Dios tiraa'íjca, ajta a'ájna ti ayén tiu'uré'atza a'ij ti ajta Dios tiraa'íjca.

³⁷ 'A'íj pu jín ayén tí'ayajna a'íj ti té'eyu'usi'i ti ayén tíjín: "A'íí pu raay'íiti ti tiu'uhuaste'en. Ajta a'íin í sej ayéé pu raay'íiti ti tiu'uré'atzaana."

³⁸ Ayee nu hui ne'ájna jín amuaata'íteca'a sej si siyen se'ájna huaré'atzaana a'u sej caí teja'uhuaste. Seica mú jéihua huápi'i tiu'umuáriej. Seajta mú'een, a'íj xu siyen ancuré'a í mej raamuá'iti me'ájna jime'e í mej tiu'umuáriej. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

³⁹ Majta a'íime í mej Samaria é'eme'ecan, mu'iití mú rá'antzaahua me'ájna jime'e ti ayén tihua'utá'ixaa a'ájna í 'íta'a ti jín Jesús nain tiraata'ixaa a'íj ti tí'itiújcha'íica'a.

⁴⁰ A'íj pu jín, me'ín u e'iré'ene í jemin, mat'íj mi jéihua rájhuaviiri'i ti í a'íin a'uun a'uteáturan huá'a jamuan. A'íj pu jín, a'uun ayén é'tee huá'a jamuan a'achú cumu hua'apua xicaj.

⁴¹ Majta jéihua mú jaítze'e rá'antzaahua í Jesús me'ájna jime'e a'íj ti tihua'utá'ixaa.

⁴² Ayee mú tiraata'ixaa me'ájna í 'íta'a tíjín:

—Amuacáí tu hui te'ájna jín té'antzaahua te'ájna jime'e a'íj pej pena'a peri titaatá'ixaa. Teajta íjji, catu ché'ee tiyen te'ájna jín tena'a té'antzaahuatete sino tu'uri tiyen ráanamujri'i tajámu'a'a. Teajta hui tiyen ramua'aree tzáahuati'ira'a jime'e ti a'íin pú'een a'ájna ti ayén téjmi japua niuuni tetéj tena'a pua'amé yen seijre'e chaanaca japua.

Jesús pu nu'u tiráahuaa yaujra'an sej ti tí'itíj jín tí'itéveeca'a

⁴³ Tí'íj teuumé'eca a'achú cumu hua'apua xicaj, aj pu'í a'íin Jesús huirájraa a'ujna. Aj pu'í a'uun á'ume ájtepua u Galilea.

⁴⁴ Jesús pu ayén huataújxajta'ca'a rusej mej nu'u caí rí'í tirájcha'íi a'íime í mej a'uun é'eche a'u ti ajta é'eche sej ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. A'íj pu jín, huirájraa a'ujna u Judea.

⁴⁵ Mí ajta a'íime í mej Galilea é'eme'ecan, temua'a mú naa tira'ancuré'evi'iti tí'íj a'íin huá'a jemi a'ará'a. Ayee mu'u meri nain tiu'usé'ijraca'a a'íj ti huaríj a'ájna í Jesús tí'íj a'uun a'utéveeca'a a'ujna Jerusalén mat'íj tí'yestejca'a a'ájna xicájra'an ti jetzen Dios tí-hua'utá'uuni'iri'i. Majta a'íime í mej Galilea é'eme'ecan, a'íí mú majta a'uté'uuca'a me'újna.

⁴⁶ Ajta a'íin Jesús, a'íí pu ajtahua'a huá'umuuaareca'a a'íimej jemi í mej me'uun e'echéjme'e me'újna Caná, a'u ti í jaj a'uteújviinutaca'a. A'íí pu seicié ayén ráaruu, ne'u.

Ajta pu sej a'uun a'utéveeca'a ti tí'itíj jín tí'itéveeca'a a'ájna jemi í rey. Ajta a'íin, sej pu tiyáujca'a ti a'uun á'ucatíi a'ujna Capernaúm. Tí'icuí'ica'a a'ájna í yaujra'an.

⁴⁷ Tí'íj a'íin ja'atí ayén ráamua'areeri'i ti Jesús a'uun a'arájraa a'ujna Judea, ajta nú'u ari a'uun a'ará'a u Galilea, tí'iquí a'ájna í ja'atí u á'ume í jemin. Jéihua pu tirájhuaviiri'i ti a'íin Jesús a'uun á'ume'en a'ájna jemi tí'icuí'i ti ij raarújte'en a'íne pu'uri nu'u tíjua'a mí'íni.

⁴⁸ Ayee pu Jesús tiraata'ixaa, tíjín:

—Caxu ja'anáj té'antzaahuatete'esin ti pua'a necaí niyen tí'itíj tejamuaatasejrate'en í sej jín rí'í tína'utasej na'ari tí'itíj í sej jín ráamua'aree ti Dios ayén naatá'a nej niyen huá'ini.

⁴⁹ Ajta a'íin ti tí'itíj jín tí'itéveeca'a í rey jemi, ayéé pu tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, patá'aj piyen u á'ume'en neetzi jamuan, na'ari caí, a'íí pu hui mí'íni í niyauj.

⁵⁰ Ajta Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Aricu a'u pej é'eche. Pu'uri run í ayauj.

Ajta a'íin ja'atí, a'íí pu rá'antzaahua a'íj ti tiraata'ixaa a'ájna í Jesús. Tí'íj jí á'uraa.

⁵¹ Tí'íj ari á vejlí'i aumé'ecaa a'ájna í ja'atí, a'íí mú ra'antínájcheca'a í mej ravaire'e. Ayee mú tiraata'ixaa ti nu'u ari huarúj a'ájna í yaujra'an.

⁵² Aj pu'í ayén tihua'uta'íhua'jemi'í a'atzaj ti pua'a ayén huatépua'aj a'ájna ti jín pístaca'a a'ájna í yaujra'an. Ayee mú tiraata'ixaa tíjín:

—A'atzaj pu hui huatépua'aj í tajcaí a'atzaj te'ecáará'a í tacuarixpua.

⁵³ Jíme'en mu'u miyen tiraata'ixaa, aj pu'í ráamua'areeri'i a'ájna í ya'upuáara'an ti ayén pua'a pí'í'irijca'a a'atzaj ti pua'a Jesús ayén tiraata'ixaa ti nu'u a'íin yaujra'an ari run. A'íj pu jín, huataújtuiitze í tavástara'a jemi. Majta a'íime í teitestemua'ame'en, a'íí mú majta miyen huaríj.

⁵⁴ A'íi pu a'íin pú'een í ti hua'apua ti ayén huápi'i ruxe'leve'e ti ayén tiú'uruu a'ájna í Jesús a'ujna já'ahua'a u Galilea tí'íj a'uun huirájraa u Judea.

5

Tí'íj Jesús tiráahuaa sej ti ciyáaxara'aca'a í ru'icán jetze

¹ Pu'uri a'atzu á'atevi'ica mat'íj tiu'uyé'este a'íime í mej Israél jetze ajtémecan. Ajta a'íin Jesús, a'uun pu a'ujnéj a'ánna Jerusalén.

²⁻³ A'uun pu jéjmuaa a'ájna vejlí'i ta'áa puéerta a'u mej jetzen a'uteáru'ipi í cáne'axi. Ayee pu téja'arájtehuaa tíjn Betesda. Anxívi pu á'aportaalijme'ecaa a'u mej e'etiújse'irihua'a jéjhua teite í mej tí'icucui'ica'a. Seica mú miyen aracúcu'unijme'eca'a, majta seica, a'íj pua'a mú huatzúna'iche'e, majta seica ciyáaxavi'icaa í huá'íca.

⁴ A'íi mú miyen rachú'eve'eca'a ti ij ja'atí ayén ra'utáruureajxi'in í jaj, a'iné ja'anáj ti na'a, ayée pu rijcaá sejí ti júte'e tí'ivaire'e Dios ti é'eseijre'. A'íi pu ave'etiújse'irihua'a a'ájna ti jéjmuaa, ti ij a'íin ra'utáruureajxi'in. Ajta a'íin ja'atí ti amuacaí ateájra'ani í jaj tzajta'a, a'íi pu ayén run tíj na'a ti jín tí'icui'i.

⁵ Meenti sejí a'uun a'utéveeca'a ti ayén ari á'atee a'achú cumu seité japuan tamuáamuata'a japuan aráhuaica nine'ira'a ti ayén tí'icui'i.

⁶ T'í'ij í Jesús ayén raasej ti a'uun aúuca'atii, ayée pu ráamuareeri'i ti a'íin nu'u ja'atí ari á'atee ti ayén 'een. Aj pu'í ayén tiraata'íhua'uri'i tíjn:

—¿Ni piyen tí'ijxe'eve'e pej huarún?

⁷ Ajta a'íin ti tí'icui'i, ayée pu tiu'utaniú tíjn:

—Nevástara'a, tí'ij ayén ra'utáruureajxi'in í jaj, capu hui mé'le ja'atí ti naatévaire'en nej ni ateájra'ani í jaj tzajta'a. Ajta, net'í'ij nauj á á'ume'en, sejí pu hui ca'anacan a'uun ateeme nej caí inee. —Ayee pu tiraata'ixaa a'ájna ti tí'icui'i.

⁸ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjn:

—Ajchesi. Anchuéé mi á'utaatzi. Pajta hui á'ura'ani.

⁹ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í a'íin ja'atí huarúj. Ajta yá'uchuii í rú'utaatzi. Tí'ij jí á'uraa. Ajta a'ájna píti'irijcaá a'ájna xicájra'a mej jetzen ruse'upi tí'ij huarúj.

A'íi mú ra'uxíjte me'íjna í Jesús me'íjna jime'e ti a'íin raarújte a'ájna mat'í'ij ruse'upi

¹⁰ Ajta a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, ayée mú tiraata'ixaa me'íjna í ja'atí ti ayén huarúj tíjn:

—Pu'uri hui a'ájna píti'irici í xicájra'an tej jetzen tase'upi. Ajta ayée pu té'eyu'usi'í a'ájna jetze í yu'uxari ti ayén tí'ita'ajte'e ti nu'u caí a'íj tí'iri'iri pej piyen ráachuisime'en mi á'utaatzi jíji.

¹¹ Ajta a'íin ti ciyáaxara'aca'a, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjn:

—Ayee pu tinaatá'ixaa a'ájna ti naarújte tíjn yee nej nu'u rá'anchueeni í ne'utaatzi, neajta nu'u á'ura'ani.

¹² Aj mú mi miyen tiraata'íhua'uri'i tíjn:

—¿A'ataani pú'een a'ájna í ja'atí ti ayén timuuaatá'ixaa pej nu'u piyen rá'anchueeni, pajta nu'u á'ura'ani?

¹³ Ajta a'íin í ja'atí ti ayén huarúj, capu a'atzu ramua'atejca'a ja'atí ti pu'eene'e, a'iné a'ájna í Jesús pu'uri á aúuruteca'a huá'a tzajta'a í teite í mej me'uun e'etiújseire'eca'a.

¹⁴ Tí'ij jí Jesús a'uun yá'uteu a'ujna teyujta'a. Ayee pu tiraata'ixaa tíjn:

—Me'ecui xaa, pepu'uri huarúj. Pecáj ché'e tí'itíj jín a'aturáa í Dios jemi. Na'ari caí, ayée pu teja'ur'e'enejsin ti jaítze'e puajtzi muáaci'iti caí ajmí'i.

¹⁵ Aj pu'í á'uraa a'ájna í ja'atí. Ajta ayée pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan ti a'íin Jesús a'íin pú'eene'e ti ayén raarújte.

¹⁶ Majta a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, ayée mú 'een jín a'íj pua'a raruurejca'a me'íjna í Jesús me'íjna jime'e ti a'íin ayén rijcaá a'ájna xicájra'a mej jetzen rusé'upihua'a.

¹⁷ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjn:

—Tíj na'a ti yú auca'tí a'ame, a'íi pu auj tí'imuarí'e í niyá'upua. Ayee nu che'atá nena'a inee tí'imuarí'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁸ Ayee nú 'een jín jaítze'e miyen tí'itese'eca'a mej mi raajé'ica me'íjna jime'e ti nu'u ayén Jesús raatéxiehuataca'a ti ayén huárini a'íj mej tí'ijri'ire a'ájna xicájra'an jetze mej rusé'upihua'a. A'íi pu ajta nu'u ayén ratamuá'amua'ate'e í Dios ti nu'u ya'upuáara'an pú'een. A'íj pu nu'u jín ayén tiú'ujseijrataka'a ti ayén che'atá na'a 'een tíj í Dios.

Jíme'en í mej jín rux'éj mena'a 'een í ya'upuáara'an, ajta í yaujra'an

¹⁹ Ayee pu tiu'utaniú a'ájna í Jesús tíjn:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, capu rí'irí nej niyen tí'itíj huáruuren nesej, í nej neajta teáata'a jetze airáne. Ayee nu che'atá nena'a tí'iruure a'íj nej tí'isise'ij ti ayén tí'iruure í niyá'upua.

²⁰ Ayee pu í niyá'upua nex'íeve'e ineeztí í nej yaujra'an pú'een. A'íi pu ajta tí'inesejrate'e nain a'íj ti a'íin tí'iruure.

Jee xaa ne'u, ayée pu tinaatasejrate'esin tí'itíj ti jaítze'e huápi'i ruxe'eve'e caí a'íj nej neri tiú'uruu sej si temua'a naa tira'utasej.

²¹ Ayee pu hui niyá'upua hua'ajjápuaxi'isin í teite huá'a tzajta'a í mej meri huácuii. A'íi pu ajta hua'utá'asin mej mi majtáhua'a ruuri muá'ara'ani. Ayee nu che'atá nena'a

hua'utá'asin a'achú pua'amé a'íime ti ayén na'aráanajche nej niyen hua'utá'an mej mi majtáhua'a ruuri muá'ara'ani.

²² 'Ajta yeehui a'áin niyá'upua, capu ja'atí á'axijte'e sino pu'uri ayén nain jín tinaa'íjca ineetzi, i nej yaujra'an pú'een nej ni na'íjmi'ica a'uxíjte'en.

²³ Ayee pu 'een jín huaríj í niyá'upua mej mi miyen che'atá mena'a r'íi tinaatá'an ineetzi matíj majta r'íi tiratá'aca me'íjna í niyá'upua. Ajta, a'áin ti caí r'íi tinaatá'aca ineetzi, i nej yaujra'an pú'een, a'íi pu ajta caí r'íi tiraatá'aca í niyá'upua ti íiyen neja'uta'íteca'a.

²⁴ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'lira'a jime'e, ja'atí ti na'a ti ayén ranamua a'ij nej ti'íxa, ajta ti ayén ra'ará'astijre'en a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a, a'íjna í ja'ati, ayée pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Capu ja'anáj pua'íjtzí raci'iti a'íné a'íi pu ari huirá'jraa a'u ti ayén tiye'eci'itíiche'e ti huámi'ini. A'íi pu ajta ari a'uun a'uteá'jrpu a'u ti ayén ye'eci'iti ti ruuri á'ara'ani.

²⁵ 'Ayee nu tzáahuati'lira'a jín tejá'amua'ixaate'e. Ayee pu teja'uré'enejsin, jee xaa ne'u. Ayee pu ari teja'uré'ene a'ájna xicá'jra'an ti jetzen ayén tihuá'aci'iti a'ímej í mej meri huácuii mej mi miyen ráanamua a'ij nej ti'íxa inee, i nej yaujra'an pú'een í Dios. Majta a'íime í mej miyen ra'ancuré'asin a'ij mej ti'íjnamuajran, a'íi mú rusén jime'e ruuri muá'aju'u.

²⁶ 'A'íné ru jetze pu ayén rusén jín ruuri í Dios, a'íi pu ayén naatá'a ineetzi i nej yaujra'an pú'een nej ni niyen che'atá nena'a ne jetze rusén jín ruuri.

²⁷ 'A'íi pu hui ajta naatá'a nej ni ne'íjna jín antínmuu'aréere ná'ara'ani nej ni hua'uxíjte'en í teite a'íné nee nu neajta teáata'a jetze airánnejte.

²⁸ 'Caxu se'íjna jín r'íi tiyé'useijra, a'íné aj pu teja'uré'enejsin matíj mena'a pua'amé í mej meri huácuii, ayée mú ranamuajran net'íij hua'utájeeve.

²⁹ 'A'uu mú e'itajú'un a'u mej e'evé'enámi'ihuajmee. Majta a'íime, í mej r'íi titetiújcha'íca'a, a'íi mú e'itajú'un mej mi ruuri muá'ara'ani. Mí majta a'íime í mej a'ij pua'a titetiújcha'íca'a, a'íi mú e'itajú'un nej ni niyen hua'uxíjte'en ti ij ayén pua'íjtzí tihuá'aci'iti.

A'ij ti te'anxá'jta í ya'upuá'ara'an, ajta a'ij ti huataújmua'a a'ij ti rici í yaujra'an

³⁰ 'Capu r'íiri nej niyen ti'itíj huáruuren nesej nena'a, sino ayée nu che'atá nena'a huá'axijte'e a'ij nej tí'íjnamua í niyá'upua jemi. Ajta, ayée pu tiraavíjte'e a'ij nej ti-huá'axijte'e a'íné canu niyen rahuauca nej niyen rici a'ij ti tina'aráanajche sino ayée nu rici nej ni niyen r'íi tiraatá'an a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

³¹ 'Tí pua'a nesej nena'a niyen tiu'utánxaj, canu niyen tzáahuati'lira'a jín niyen tiu'utánxajta.

³² 'Mí ajta, se'ij pu ayén tineetéxajta ineetzi, neajta inee, ayée nu ramua'aree tíj na'a a'ij ti tí'inexa ineetzi, ayée pu tzáahuati'lira'a jín tí'inexa a'íjna.

³³ 'Mú'een xu seica huata'áiteca'a í Juan jemi. A'íi pu ajta tzáahuati'lira'a jín tejámuaatá'ixaa ineetzi jime'e.

³⁴ Capu hui ayén ruxe'eve'e ti ja'atí ayén tí'inexajta ineetzi.

'Mí neajta, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jime'e í Juan ti ij Dios ayén tejámuaatá'uuni'i.

³⁵ 'Ayee pu a'atzu tiu'utévai a'íjna í Juan tíj tatzari ti á'ataa, ti ajta nain japua huatátzave'e'jye'i. Seajta mú'een, ayée xu a'atzu huataúra'a sej siyen huataújtemua'ave'en se'íjna jime'e sej ra'ancuré'a a'ij ti a'áin tiu'utaxájtaca'a.

³⁶ 'Ti'ití pu jaítze'e ruxe'eve'e caí a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Juan. A'íjna ti Dios ayén jín tinaa'íjca nej ni niyen ne'íjna jín te'ará'asten í nej neri niyen ne'íjna jín rici, a'íi pu ajta tí'ivaire'e sej si siyen ráamua'aree ti ayén neja'uta'íteca'a a'íjna í niyá'upua.

³⁷ 'Ajta a'áin í niyá'upua ti ayén neja'uta'íteca'a, a'íi pu ajta naatéxajta'a ineetzi jime'e. Mú'een xu caí ja'anáj ráanamujri'i ti tiu'uxájtaca'a. Caxu seajta ja'anáj ru'í'i jín raasej a'ij ti 'een.

³⁸ 'Caxu seajta ra'ancuré'asin a'ij ti a'áin tiu'utaxájtaca'a a'íné caxu na'ará'astijre'esin ineetzi, Dios ti neja'uta'íteca'a.

³⁹ 'Mú'een xu aujca'aneecan jín tiu'ujmua'ate se'íjna jetze í yu'uxari a'íné ayée pu teja-muá'amitje'te'e sej se'íjna jetze yaú'itíe xá'aju'un a'ij sej ye'í huá'riini sej si rusén jín ruuri xá'ara'ani. A'ii pu hui a'áin pú'een í yu'uxari ti jetzen té'eyu'usi'i a'ij mej tiu'utaxájtaca'a ineetzi jime'e.

⁴⁰ 'Mí seajta mú'een, caxu á'ujca'ane sej siyen na'ará'astijre'en ineetzi nej ni amuaatá'an sej si rusén jín ruuri xá'ara'ani.

⁴¹ 'Capu ne jetze ruxe'eve'e ti pua'a tevi ayén r'íi tinaatá'an.

⁴² 'Mí seajta mú'een seicié xu tí'imua'atze. Nee nu niyen ramua'aree sej caí hui rax'íeve'e í Dios í a'amua tzajta'a.

⁴³ 'Ayeé nu 'een jín ave'ecáane niyá'upua jetze me'ecan. Mí seajta mú'een, caxu na'ancuré'evi'iti. Aru ti pua'a ja'atí runiúucajtze'en jín mú a'uvé'eme'en, mú'een xu xaa ra'ancuré'evi'iti se'íjna.

⁴⁴ ¿A'iné tí'iri'iri sej tzáahuati'ira'a jín té'antzaahuatelen tí pua'a siyen rí'i tiu'utaúra'an rujímu'a'a sena'a, seajta cai tí'itese'e sej ráahuuani ti Dios rí'i tejamuaatá'an? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

⁴⁵ Caxu siyen mú'een tí'imua'atze nej tejá'amuaxajtzi'iran í niyá'upua jemi. A'ii pu a'ín pú'een í ti tejá'amuaxajtzi'iran a'íjna í Moisés teecan, í sej siyen rachú'eve'e ti a'ín a'amua japua niuuni.

⁴⁶ 'Tí pua'a siyen té'atzaahuatete se'íjna jemi í Moisés, ayéé xu seajta ná'antzaahuatete'anche'e ineetzi se'íjna jime'e ti a'ín ayén neetzi jime'e ra'utéyu'uxaca'a.

⁴⁷ ¿A'iné sej si cai rá'atzaahuatete a'ij ti a'ín tira'utéyu'uxaca'a? ¿A'iné tí'iri'iri sej siyen rá'antzaahuatete'en a'ij nej inee tejamuaatá'ixaate'esin? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

6

Jesús pu tihua'umí a'ímej í mej anxíj ví'ira'a ará'axcaa

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lc. 9:10-17)

¹ A'atzu a'ateevi'i, tí'iquí Jesús a'uun u jetze pújme'en antáara í jaj japua ti ayén téja'arájtéhuaa tíjn Galilea. Ayeé pu ajta téja'arájtéhuaa tíjn Tiberias.

² Jéihua mú teite a'ucíj jamuan a'iné mu'uri raasej me'íjna ti huápi'i ruxe'leve'e ti ayén tíhuá'uhuaa a'ímej í mej tí'icucuí'ica'a.

³ Aj pu'i Jesús a'ánna a'ujnéj jíri japua. An pu a'utayéijxi, majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

⁴ Pu'uri vejli'itaca'a a'ájna xicá'ra'an mej jetzen tí'iyestehua'a me'íjna jime'e ti Dios hua'irájtuaa a'ímej í mej Israel jetze ajtémecantaca'a.

⁵ Tí'ij jí Jesús ayén huanéereajraa. Tí'ij i hua'usej mej e'evé'uju'uca'a í teite. Aj pu'i Jesús a'ín Felipe ayén tiu'uta'íhua'uri'i tíjn:

—¿A'uné teyé'enanán í pan í mej racua'ani a'íime í teite?

⁶ Pu'uri ramua'areereca'a í Jesús a'ij ti rini. Mí ajta, ayéé pu 'een jín raata'íhua'uri'i í Felipe tí ij ayén raasej a'ij ti rini.

⁷ Felipe pu ayén tiu'utaniú tíjn:

—Tí pua'a tíyen tí'ituaave'e a'achú mej ramuá'ítijca aráhuai'ca máxcira'i jime'e, capu a'íi na'a cí'ipe tej tí pan huánanan tej tí naíjmi'ica tiu'umín.

⁸⁻⁹ Aj pu'i sej tí jamuan á'uche'ecane'e, a'íjna í Andrés tí juutzeá'ra'an pú'een í Simón, a'íi pu ayén tiu'utaxájtaca'a tíjn:

—Yé pu pa'ari'i huatéjvee. Anxí'vica pu hui pan tícha'ii, ajta hua'apuaca í hua'ité. Mí ajta, capu a'atzu cí'ipe mej mí naími'í tiú'ucua'ani.

¹⁰ Jesús pu ayén tíhuua'utá'ixaa tíjn:

—Setá'aj hua'uta'ájte'en í teite mej a'ujrá'asixí'in.

Ayeé pu 'een jín ayén raataxájtaca'a a'iné jéihua pu huá'ixaata'aca'a a'ujna. Majta a'íime í tetea, a'úu mú a'uráaseajraa. Ayeé mú ará'asijme'e a'achú cumu anxíj ví'ira'a méyee majta méyee.

¹¹ Aj pu'i Jesús ra'ancuré'e'í'ipi í pan. Ajta rí'i tiraatateújtzi'ire í Dios jemi. Ajta hua'uré'e'í'ipi'í a'ímej í mej a'ucá'ijme'ecaa a'achú tí sej raxí'eve'eca'a. Ayeé pu che'atá na'a hua'uré'e'í'ipi'í í hua'ité.

¹² Mat'íj ruxiéehua tiú'ucuaa, ayéé pu tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e tíjn:

—Setá'aj raaré'e'í'ipi'in í tí avé'eturaa. Ché'e caí tí'itíj a'uvá'ítzi'in.

¹³ Mat'íj mí raaré'e'í'ipi'i. Ayeé mú te'evé'ejiste'axi í sicíri jetze a'íjna í pan tí avé'eturaa mej tiú'ucuaa.

¹⁴ Majta a'íime í teite, mat'íj miyen raasej me'íjna í Jesús tí ayén huaríj, ayéé mú tiu'utaxájtaca'a tíjn:

—Ayej xaa ne'u tí'ayajna, amí pu hui a'ín pú'een a'íjna tí Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, tí ayén yé nu'u uvé'enejsin íiyen chaanaca japua.

¹⁵ Ajta a'ín Jesús, ayéé pu rú'umua'areereca'a í ru tzajta'a mej miyen raaxí'epi'intare mej a'ire'enejsin mej mí ca'anéri jín tiraa'íjcate'en tí a'ín te'enteárate í rey jime'e. A'ij pu jín, ayén ajtáara. A'uun pu jíri japua a'ujnéj rusej.

Jesús pu antamé japuan í jaj tí ve'ée

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Tí'ij huaré'eciéenajme'eca, a'úu mú a'ucáane a'uti é'eve'e'ástime í jaj a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e.

¹⁷ A'uu mú baarcu jetze atéeci. Mat'í'ij mi antac'ij u jetze pújme'en u Capernaúm. Pu'uri huaré'etica'aríjme'e. Ajta a'íin Jesús, capu mé'e já'ahua'aca'a.

¹⁸ Ca'anín pu jín huá'eecaca'a. Ajta pu'uri á'ujruurejca'a í jaj.

¹⁹ Mat'í'ij aujú'ucaa a'achú anx'í, o arájsevi kilómetros, mat'í'ij mi raase'ij ti e'evé'eme'ecaa a'íjna í Jesús. Jaj japua pu huamé'ecaa. Jé'ecan mú tiu'utátziin.

²⁰ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu a'íin pú'een. Caxu t'í'itzi'ine'e.

²¹ Mat'í'ij mi miyen huaté'ujca'ane mej mi miyen ra'ateájtuaani í baarcu jetze. Camu a'achú a'ateevi'í me'uun a'utanéj a'ájna a'u mej a'uju'ucaa.

A'íi mú nu'u rúhhuamen me'íjna í Jesús

²² Majta a'íime í teite í mej a'uun u jetze pújme'en e'etiújse'ij í Jesús jemi, a'íi mú a'uun a'uteájturaa.

Yee ruijmua'a yee, ayéé pu tihua'amitiejte'eca'a ti se'ij na'a e'ecáve'eca'a í baarcu, ajta ti a'íin Jesús caí a'íjna jetze atéajraa huá'a jamuan í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, sino ruijmua'a mu'u antac'ij.

²³ Mat'í'ij mi seica me'uun újhuixi í baarcu a'ájna vejl'i'a u mej tejá'ucuaa í teite tí'ij Jesús r'í'í tiraatá'a í Dios. A'uu pu é'eme'ecan í baarcu, chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Tiberias.

²⁴ Mat'í'ij mi a'íime teite miyen ráamua'areeri'í ti nu'u caí ajta a'uun á'ucatii u Tiberias a'íjna í Jesús, majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Mat'í'ij mi me'íjna jetze atéeci'ixi a'íjna jetze í baarcu ti tí'imu'íi. Seica mú atéeci'ixi se'ij jetze, majtáhuua'a í seica, se'ij jetze mú mijta atéeci, mej mi me'uun a'atanén u Capernaúm, mej mi me'uun ráahuani me'íjna í Jesús.

Jesús pu a'íin pú'een í pan í mej jín ruuri muá'ara'ani

²⁵ Mat'í'ij ráateu me'újna u jetze pújme'en a'alaguun jetze, aj mú mi miyen tiraata'íhuua'uri'í tíjín:

—Rabí, ¿a'anajni yé perá'a peyujna?

²⁶ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Caxu se'íjna jín nehuahuau se'íjna jín se'ij tiu'usé'ij a'íj nej huar'íj í se'ij jín a'íj te'utase'ij sino ayéé xu'een jín nehuahuau se'íjna jime'e se'ij ráacua se'íjna í pan, seajta se'ij temua'a naa tité'uju'uxal.

²⁷ Caxu siyen sena'a tiu'umuári'en se'ij si se'íjna huamuá'itin í cua'ira ti a'uva'íjtzí sino setá'aj siyen tiu'umuári'en se'ij si se'íjna huamuá'itin í se'ij jín huaté'ujvair'e'en tíj na'a rusén jime'e. Neajta inee, i nej neajta teáata'a jetze airánnejite, nee nu ne'íjna amuaatá'asin a'iné a'íin Dios ti niyá'upua pú'een, a'íin pu a'íjna jín tinaa'íjca.

²⁸ Mat'í'ij mi miyen tiraata'íhuua'uri'í tíjín:

—¿Tí'itájni hui ruxe'eve'e te'ij tiyen te'íjna jín huárini a'íj ti tí'ijxe'eve'e í Dios?

²⁹ Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Ayee pu tí'ijxe'eve'e í Dios se'ij siyen ná'antzaahuat'e'en ineetzi ti Dios nej a'uta'íteca'a.

³⁰ Mat'í'ij mi miyen tiraata'íhuua'uri'í tíjín:

—¿Tí'itájni jín piyen rici ti huá'pi'í ruxe'eve'e te'ij ti tiyen raase'ij, te'ij ti te'íjna jín muá'antzaahuat'e'eni iA'iné pe'ij pi piyen rici?

³¹ Tavaújsimua'aci'í mú miyen ráacua me'íjna ti nu'u maná pú'een me'újna a'u ti caí é'eti'itijca'a. Ayee pu té'eyu'usi'í tíjín: “A'íi pu nu'u hua'utá'a mej me'íjna huá'cuana'ani í cua'ira ti nu'u júte'e é'eme'ecan.”

³² Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti caí a'íin pú'een í Moisés teecan ti ayén hua'utá'a a'íime á'amua'upuaci'ístemua'a mej ráacua'ani í cua'ira ti júte'e é'eme'ecan. Capu xaa ne'u, sino niyá'upua pu ayén amuaatá'asin se'ij si huaté'ujvair'e'en se'íjna jime'e í cua'ira ti tzáahuati'ira'a jín júte'e é'eme'ecan.

³³ A'iné nee nu a'íin pú'een í cua'ira ti Dios jemi é'eme'ecan, neetzi pu jemi ajta é'eme'ecan. Nee nu júte'e e'licaane'ij nej ni hua'utá'an mej ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e mat'í'ij mena'a pua'amé yen huachéjme'íyen chaanaca japua.

³⁴ Mat'í'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, patá'aj piyen taatá'an pe'íjna í cua'ira tíj na'a ti yú auca'it'í a'ame.

³⁵ Aj pu'í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu a'íin pú'een í ti jetzen é'eme'ecan í cua'ira í mej jín huaté'ujvair'e'en mej mi ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e. Ja'at'í ti na'a ti neetzi jemi ve'eré'enen, capu ja'anáj i'icuatá a'ame. Ajta, ja'at'í ti na'a ti ayén na'ará'astijre'en ineetzi, capu ajta ja'anáj huata'í'imi, sino Dios pu rusén jín raatá'asin.

³⁶ Neajta inee, ayée nu neri tejámuaatá'ixaa sej seri neseji ineetzi. Mí seajta mú'een, caxu té'atzaahuat'e.

³⁷ Matj mena'a pua'amé í ti Dios naatátuure'esin, a'íime mú ve'eré'enejsin ineetzi jemi. Ajta ti pua'a ja'atí ayén neetzi jemi ve'eré'enen, canu ja'anáj raar'éiti.

³⁸ Canu ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ni niyen huárini a'ij nej nesejí nena'a tí'ijxe'eve'e sino nej ni niyen huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

³⁹ Ajta, ayée pu tí'ijxe'eve'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a ti caí sejí á'uveti a'íime í mej ve'eré'ene ineetzi jemi sino nej ni najmí'ica japua huániuuni a'ájna xicájra'an ti jetzen nain jín te'entipua'ajte.

⁴⁰ Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ijxe'eve'e í niyá'upua ti ayén tiráaci'iti ti ruurican jín huateáturan tíj na'a rusén jime'e ja'atí ti na'a ti ayén tirá'amitiejte'e ja'atí nej pírici, ajta ayén tiná'astijre'e ineetzi. Neajta inee, ayée nu ra'ajjásin huá'a tzajta'a í mej meri huácuii a'ájna xicájra'an ti jetzen nain jín te'entipua'ajte.

Muaújniuste a'íime í mej Israel jetze ajtémecan

⁴¹ Majta a'íime í mej Israel jetze ajtémecan, matí'ij mí autéjhuii mej runiúuste'e rujíimua'a me'íjna jime'e ti Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a ti nu'u a'íin pú'een í cua'ira ti júte'e e'icaanej.

⁴² Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—¿Ni caí a'íin pú'een í Jesús ti ajta jaujra'an pú'een a'íjna í José? ¿Ni qui tecaí huá'amuajte í táatajra'an, ajta í náanajra'an? A'íne tíjtá ne'u. A'íj pu jín, ¿a'íne tí'iri'iri ti a'íin ayén tí'ixajta ti nu'u júte'e e'icaanej?

⁴³ Aj pu'í Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—Caxu hui siyen ché'e runiúuste'e.

⁴⁴ Capu ri'iri ti ja'atí ayén ve'eré'enen ineetzi jemi ti pua'a caí Dios amuacá ca'aníjra'a raatá'an ti ij ayén huárini. Neajta nu niyen ra'ajjásin huá'a tzajta'a í mej meri huácuii a'ájna xicájra'a ti jetzen nain jín te'entipua'ajte.

⁴⁵ Ayee mú tira'uyú'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan tíjín: “Dios pu nu'u ayén tihua'umua'aten najmí'ica.” Ja'atí ti na'a ti ayén ranamua í ru tzajta'a a'ij ti tí'ixa í niyá'upua, ajta ti ayén ráaruuren a'ij ti a'íin tí'ijxe'eve'e, a'íj pu ve'eré'enejsin ineetzi jemi.

⁴⁶ Capu ayén huatajúmua'a ti ja'atí ari raasej a'íjna í niyá'upua sino inee, i nej ne'uun a'uvé'emej a'u ti a'íin é'esejre'e, nee nu neri raasej í niyá'upua.

⁴⁷ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti ja'atí ti na'a ti ayén té'antzaahuat'e a'ij nej tí'ixa, a'íj pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e.

⁴⁸ Nee nu ne'ín pú'een í cua'ira ti jetzen airáninei í mej jín ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

⁴⁹ A'amua'huáacixa'astemua'aci'í mú ráacua me'íjna í maná a'ujna já'ahua'a a'u ti caí é'ti'tijca'a. Majta a'íyen mú huácuii.

⁵⁰ Mí ajta, yé pu seijre'e a'íjna í cua'ira ti júte'e e'icaanej. Tí pua'a ja'atí ráacua'ani a'íjna, capu ja'anáj mí'ini.

⁵¹ Nee nu ne'ín pú'een a'íjna í cua'ira ti júte'e e'icaanej, ti jetzen airáninei í mej jín ruuri muá'ara'ani. Tí pua'a ja'atí ayén ráacua'ani a'íjna í cua'ira, a'íj pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Ajta, a'íjna í cua'ira, a'íj pu a'íin pú'een í nej ratéhua'ira'a, í nej neajta ratámua'í'ivajta huá'a jetze me'ecan matj mena'a mej yen huachéjme íyen chaanaca japua mej mí ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁵² Majta a'íime í mej Israel jetze ajtémecan, ca'anín mú jín autéjhuii mej tí'ihuaúrixaate'en. Míyen tíjín:

—¿A'íne tí'iri'iri ti a'íin ja'atí ayén nu'u ruhuá'ira'a taamín?

⁵³ Aj pu í Jesús, ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee nu tejámuaatá'ixaate'esin. Tí pua'a secaí ráacua'ani í nehuá'ira'a, i nej neajta teáata'a jetze airánnejte, ajta ti pua'a secaí raayé'en í nexuure'e, caxu rusén jín ruuri xá'aju'un.

⁵⁴ A'atí ti na'a ti ayén ráacua'ani í nehuá'ira'a, ajta ayén raayé'en í nexuure'e, a'íj pu ayén ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Neajta nu niyen ra'ajjásin a'ájna xicájra'an ti jetzen nain jín te'entipua'ajte.

⁵⁵ Ayej tí'ayajna xaa ne'u. A'íj pu nehuá'ira'a, a'íin pú'een í ti cua'ira jetzen airáninei í mej tzáahuati'ira'a jín ruuri muá'ara'ani í Dios jemi. Ajta a'íjna, a'íj pu xaa ne'u a'íin pú'een í jaj í mej tzáahuati'ira'a jín irayé'en mej mí caí ché'e ruxiéemiste'e í Dios jemi.

⁵⁶ A'atí ti na'a ti ayén ráacua'ani í nehuá'ira'a, ajta ti ayén raayé'en í nexuure'e, a'íj pu huateáturaasin ineetzi jemi. Neajta nu niyen che'atá nena'a huateáturaasin í jemin.

⁵⁷ A'íj pu ayanna neja'uta'íteca'a í niyá'upua ti i'irúuri. Neajta nu ne'íjna jetze aránca'ane nej ni ruuri ná'ara'ani í niyá'upua jemi. Ajta a'íin í ja'atí ti ayén tí'icua'a ineetzi jemi, a'íj pu ayén che'atá na'a neetzi jetze araujca'ane ti ij a'íin ruuri á'ara'ani í Dios jemi.

⁵⁸ A'íi pu a'áin pú'een í cua'ira ti júte'e e'icaanej. Tahuáacixa'astemua'aci'í mú miyen ráacua me'íjna í maná. Majta huácuui. Mí ajta, a'áin ti ayén racua'aca a'íjna í cua'ira ti neetzi jetze airánineí, a'íi pu ruurican jín huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e.

⁵⁹ Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tí'íj a'uun tihua'amua'atejca'a a'u mej e'etiújse'irihua'a a'ujna u Capernaúm.

A'íj mej tiu'umuá'aj a'áime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e

⁶⁰ Mat'íj me'íjna huánamuajri'í, ayée mú mu'íiti tiu'utaxájtaca'a a'áime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e tíjín:

—A'íj pu pua'a taatá'a ti ayén tí'ixa. Jé'ecan pu hui muári'eri tej tiyen yaú'ítiee tá'ara'ani.

⁶¹ Ajta a'áin Jesús, ayée pu rú'umua'areereca'a mej miyen runiúuste'ecaa. Aj pu'í ayén tihua'uta'íhua'uri'í tíjín:

—¿Ni a'íj pua'a amuaatá'a nej niyen tejámuaatá'ixaa?

⁶² Ari tí pua'a siyen naaseíj ineetzi, i nej teáata'a jetze airánnejte, nej ni a'uun a'ujnéen júte'imua a'u nej amuacai á'ucatií.

⁶³ A'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu jetzen airánineí í sej jín ruuri xá'ara'ani. Mí ajta, capu a'íjna jín tí'ivaire'e a'íjna ti jetzen airánineí í sej ratéhua'ira'a. Capu a'atzu xaa ne'u. Mí ajta, a'íjna í niuucari í nej niyen tejá'amua'ixaate'e, a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu ca'aníjra'a naatá'a nej niyen tiu'utaxá. Ajta, a'íj pu jetze airánineí í sej jín ruuri xá'ara'ani.

⁶⁴ Mí seajta mú'een, mu'íiti xu cai té'atzaahuat'e.

Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íné tíj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, a'íi pu rú'umua'areereca'a ja'atí tí pírici tí cai rá'atzaahuat'e'eca'a, ajta ja'atí tí pú'een tí Jesús jime'e tiu'utátuiire'esin.

⁶⁵ Ajta, ayée pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Ayee nu 'een jín tejámuaatá'ixaa tí cai ri'iri tí ja'atí ayén huataújtuiire'en ineetzi jemi tí pua'a cai Dios amuacai ca'aníjra'a raatá'an tí ayén huáriní. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁶⁶ A'ajná'imua mu'íi mú miyen titeecáujxieehuataca'a mej mí cai ché'e jamuan á'ujuhua'ane'en.

⁶⁷ Aj pu'í Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'í a'áimej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase tíjín:

—Ari mú'een, ¿ni seajta seri ajtácinicu ineetzi jemi?

⁶⁸ Ajta a'áin í Simón, tí ajta í'í Pedro, ayée pu tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, ¿a'atajní máaj jemin té'uju'un? Mú'eezti pu'u jemi seijre'e í niuucari í tej jín ruuri tá'ara'ani, tíj na'a rusén jime'e.

⁶⁹ Ayee tu hui rá'atzaahuat'e, teajta tiyen ramua'aree pej pe'ín pú'een i pej Dios jemi e'icaanej, tí Dios ajta muaja'utétuuasín í rurí'irínta'a.

⁷⁰ Aj pu'í Jesús ayén tiu'utaniú tíjín:

—¿Ni qui necaí niyen amua'antíhua'u mú'ejmi mí sej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase? A'íné níjta ne'u. Mí ajta, seíj tí mú'ejmi jetze ajtémecan, tiyaaru'u pu jetzen seijre'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁷¹ A'íjna tí nu'u tiyaaru'u jetzen seijre'e, a'íi pu ayén huatamuá'a í Judás. A'íi pu yaujra'an pú'eene'e a'íjna í Simón tí ayén te'entímu'utaca tíjín Iscariotes. Ajta a'áin Judás, huá'a jetze pu ajtémecantaca'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. A'íi pu a'áin pú'een tí avíitzi jín tiu'utátuiire'esin a'íjna jime'e í Jesús.

7

Mat'íj tiu'uyé'este me'íjna jime'e mej avé'inaamua'asin

¹ Tíj na'a a'áiná'imua, a'úu pu a'uteájturaa í Jesús a'ujna u Galilea. Capu ché'e a'uun á'uche'ecane'e u Judea a'íné a'áime í mej Israel jetze ajtémecantaca'a í mej a'uun é'echejca'a, ayée mú raxí'eve'eca'a mej raajé'íca.

² Pu'uri ajta vejli'itaca'a a'ájna mat'íj miyen tí'iyestehua'a me'íjna jime'e mej avé'uj'inaamua'asin, í mej Israel jetze ajtémecan.

³ Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa í ihuáamua'ame'en í Jesús tíjín:

—Patá'aj hui piyen huirájra'ani peyujna pej pe'uun á'ura'ani a'ujna u Judea, mej mí a'áime í mej mú'eezti jamuan á'ujuhua'an miyen raaseíj a'íj pej rici pe'íjna jime'e tí hui huápí'í ruxe'eve'e, í mej jín a'íj te'utaseíj.

⁴ Tí pua'a hui ja'atí ayén raxí'eve'e mej mí mé jéjre'e miyen ráamua'ati, capu ayén avíitzi jín tí'imuari'e. A'íné ayée pej hui rici pe'íjna jime'e tí huápí'í ruxe'eve'e, naa pu x'épi'in pej piyen á jéjre'e huatá'aseijrata huá'a jemi, mat'íj mena'a pua'amé mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. —Ayee mú tiraata'ixaa.

⁵ Majta a'áime í mej ihuáamua'ame'en pú'eene'e, camu majta rá'antzaahua me'íjna í Jesús.

⁶ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Capúu xi a'ájna teja'uré'ene ti huaxí'epi'in ineetzi jemi nej ni ne'uun a'utanén. Aru mú'ejmi jemi, ja'anáj ti na'a pu ayén í'ixi'epi'in.

⁷ Capu hui a'atzu rí'irí mej amuájcha'íire'e í mej yen huachéjme íyey chaanaca japua. Mí majta xaa ineetzi menéjcha'íire'e me'ájna jime'e nej caí niyen a'ij pua'a tihuá'axajta mej miyen a'ij pua'a titetiújcha'íi.

⁸ Setá'aj se'uun a'ujnéen a'ánna a'u mej tejé'eyeste. Caxí nu a'um'é'e na'ame inee nej ni ne'uun íjii teja'uvé'emua'ariive'en a'íné capu xi ayén teja'uré'ene ti ari huaxí'epi'in.

⁹ Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'i a'uun a'uteájturaa a'ujna u Galilea.

Jesús pu avíltzi jín a'uun a'ujnéj

¹⁰ Mí ajta a'ín, ayée pu huaríj. Matí'ij a'ucíj í ihuáamua'ame'en mej mí me'uun tejá'uyesten, a'íi pu ajta u á'ume. Capu ruseírata u á'ume, sino avíltzi pu'u jín u á'ume.

A'íi mú rahuauhuau í Jesús a'íime í mej Israel jetze ajtémecan

¹¹ Majta me'ín í mej me'uun tejé'eyestehua'a, a'íi mú rá'ixi'eeri'ireca'a me'ájna í í Jesús. Miyen tí'ixáata tíjín:

—¿A'uné a'ij 'een a'ájna í ja'ati?

¹² Jéhua mú a'ij pua'a tí'ixajta'ca a'ájna jime'e í Jesús huá'a tzajta'a í teite í mej me'uun e'etiújseire'eca'a. Seica mú miyen tí'ixajta'ca a'ájna tíjín: “Rí'í pu tí'itevíj.” Majta seica miyen tí'ixajta'ca a'ájna tíjín: “Capu a'atzu. A'íi pu hui huá'acuanamua í teite.”

¹³ Majta, capu ja'atí ayén á'ujca'anejca'a ti ayén ruseírata tiu'utaxájta a'ájna jime'e í Jesús a'íné mehuá'atzi'ine'eca'a a'íimej í mej tí'títj jín antiújmua'areereca'a a'íime jemi í mej Israel jetze ajtémecan.

Jesús pu tihua'umuá'ate mat'ij tí'iyestehua'a

¹⁴ Matí'ij meri já'ita'a ujú'uncaa í mej tí'iyestehua'a, aj pu'i Jesús a'uun a'uteájrupi teyujta'a. Tí'ij jí a'utéjche ti tihuá'umua'aten í teite.

¹⁵ Jé'ecan mú rí'í tira'utaseíj a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a. Ayee mú tíúj'ixaate'eca'a tíjín:

—¿A'íné tí'irí'irí ti a'ín caí ja'anáj tí'ihuaújmua'ate, a'íi pu raayí'ti ti ayén tihuá'umua'aten?

¹⁶ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Canu a'ij tirájteu neseíj a'ij nej tihuá'amua'aten sino a'íi pu ayén tinaatá'a a'ájna ti yé neja'uta'íteca'a.

¹⁷ Tí pua'a hui ja'atí ayén á'ujca'ane ti ayén huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, a'íi pu xaa ayén ramua'aréeren ti pua'a Dios ayén naatá'a nej niyen tí'imua'ataca ca'ín neseíj nena'a a'ij tirájteu.

¹⁸ A'ájna ti ayén tí'ixaxa'a a'ij ti a'ín na'a tirájteu ruseíj, ayée pu 'een jín ayén rici ti ij rí'í tiu'utaúra'an ruseíj.

Mí neajta inee, ayée nu ne'ájna jín tí'imuari'e nej ni niyen rí'í tiraatá'an ne'ájna ti yen neja'uta'íteca'a. Tí pua'a hui ja'atí ayén á'ujca'ane ti ayén huárini a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, a'íi pu xaa ayén ramua'aréeren ti pua'a Dios ayén tinaatá'a nej niyen tí'imua'ata ca'ín neseíj nena'a a'ij tirájteu.

¹⁹ ¿Ni caí a'ín Moisés teecan ayén amuaatáui a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta? Aa ni'íjtá ne'u. Mí seajta mú'een, capu ja'atí ti mú'ejmi jetze ajtémecan ayén aráurasten a'ij ti a'ín niuucari tí'ixa. ¿A'íné 'een jime'e siyen tí'ijxe'eve'e sej naajé'ica?

²⁰ Majta a'íime í mej me'uun ajteáxi'reca'a, ayée mú titeetaniú tíjín:

—Tiyaaru'u pu mú'eetzi tzajta'a seijre'e. ¿A'ataani hui ayén tí'ijxe'eve'e tí'ij muáaje'ica?

²¹ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Seij nu'u jín niyen huaríj ti ayén huápi'í ruxe'eve'e'eca'a. Ajta a'ín amuaatéjteu naíjmi'ica. Jé'ecan xu avé'ejí'istaxi.

²² Mí seajta mú'een, ayée xu tí'ijri'ire se'ájna jime'e ti Moisés teecan ayén amuaata'ajj sej nu'u ra'antisíjchixi'ín í navíira'an. Jee xaa, capu Moisés teecan jetze huanéj, sino Dios pu ayén raateájtuaa a'íimej jemi í á'amua'upua'acístemua'a. A'íj xu jín siyen ra'antisí'iche í navíira'an í uneeca'í ti teáata'a se'ájna xicá'jra'an sej jetzen ruse'upí.

²³ Ayee xu 'een jín tí'ijri'ire sej sí caí auté'itzen se'ájna jemi í niuucari ti Moisés teecan raateájtuaa. Tí pua'a ayén 'een, ¿a'íné 'een jín sí níniu'ucacu ineetzi jemi se'ájna jime'e nej niyen nain jín raarújte sej í ja'ati ne'ájna xicá'jra'a sej jetzen ruse'upí?

²⁴ Xaatapua'ajta sej siyen tihuá'axijte'e a'ij ti tejamuá'amítiejte'e. Mí seajta mú'een, ayée xu huárini sej sí siyen tihuá'uxijte'en a'ij ti tiraavíjte'e tzáahuatí'ira'a jime'e.

Jesús pu jíme'en tí'ixa a'uti é'eme'ecan

²⁵ Jíme'en pu'u ayén tiraataxájtaca'a, aj mú mí seica miyen autéjhuii mej tí'ihuaúrhua'u. Miyen tíjín:

—¿Ni caí a'ín pú'een í mej miyen jíme'en tí'itese'e mej raajé'ica?

²⁶ Yee pu hui jéjre'e huatéjvee tihuá'ixaate'e. Mí majta, camu a'ij tí'ijee. ¿Ni qui meri miyen raamuá'a tijín: "A'ii pu a'áin pú'een í Cirístu'u"?

²⁷ Mí teajta iteen, teen tu hui ramua'aree a'u ti é'eme'ecan tel'ájna í ja'ati. Mí ajta a'áin í Cirístu'u, tí'ij a'áin yé uvé'enen, capu ja'atí ramua'aréeren a'u ti é'eme'ecan a'ájna. —Ayeé mú tí'ixajtaca'a.

²⁸ Ajta a'áin Jesús, aúche'e pu tihuá'amua'atejca'a u teyujta'a. Aj pu'i ayén ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Jee xaa ne'u, ayée pu hui ti'ayajna sej nemua'ate, seajta siyen ramua'aree a'u nej é'eme'ecan. Canu nesej nena'a yé ve'ecáane sino ti yé neja'uta'íteca'a, a'áin pu nain jín ayén tí'ijri'ire. Capu tí'ihua'itzi í jemin. Mí seajta mú'een, caxu ramua'ate a'iné caxu rá'astjire'e.

²⁹ Mí neajta inee, nee nu xaa ramua'ate a'iné a'úu nu é'eme'ecan í jemin. A'áin pu hui ajta yen neja'uta'íteca'a.

³⁰ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi miyen tiu'utatése mej raatéevi'i. Mí ajta, capu ja'atí ayén raatéevi'i a'iné capúu xi a'ájna teja'uré'ene, a'ájna ti jetzen huaxí'epi'íntari'ihuaca'a ti ayén huámi'íni.

³¹ Majta a'áime í mej jemin e'etiújseij, mu'íití mú miyen rá'antzaahua. Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tí'ij yé uvé'enen a'ájna í Cirístu'u Dios ti ra'antíhua'u, ¿ni qui jaítze'e ayén a'ájna jín rini ti huápi'i ruxe'leve'e caí amíjna mi ja'atí?

A'áime fariseos mú nu'u xantaaru'u huata'áiteca'a mej raatéevi'i me'ájna í Jesús

³² Majta a'áime í fariseos, ayée mú tiú'unamuajri'i a'áimej í teite mej miyen xahuaani'i mú jín tiú'j'ixaate'e. Mat'í'ij mi a'áime í mej tí'ajta u teyujta'a, majta a'áime í fariseos, a'áin mú seica huata'áiteca'a a'áimej í mej me'uun tí'icha'áin mej mí raatéevi'i.

³³ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Canu ché'e á'ateeri mú'ejmi jemi a'iné pu'uri vejlí'i nej ni ne'uun a'ujnén ne'ájna jemi ti yen neja'uta'íteca'a.

³⁴ Mú'een xu nehuauni, aru caxu mé'e nejé'eteuni. Ajta, capu ri'irísta a'ame sej se'uun a'ujnén a'u nej a'ij éene'e na'ame.

³⁵ Majta a'áime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, ayée mú tiú'j'ihua'uraca'a tijín:

—¿A'uquí hui a'umé a'u ti caí ri'irí tej tiyen yé'uteuni? ¿Ni qui a'uun sejí chuéjra'a japua a'umé huá'a jemi í teite í mej a'ucíjxi huá'a tzajta'a a'áime í mej Grecia é'eme'ecan? ¿Ni qui hui ajta ayén tihuá'amua'aten a'áimej í mej Grecia é'eme'ecan?

³⁶ ¿A'iquí huataújmu'a'a a'ájna í niuucari ti jín tej nu'u rahuauni, teajta nu'u caí rateuni, ti ajta nu'u caí ri'irí tej a'uun á'uju'un a'u ti a'ij éene'e a'ame? —Ayeé mú tiú'j'ihua'uraca'a.

Jesús pu hua'utá'íneesin mej mi jemin ve'eré'enen

³⁷ Tí'ij ari te'entipua'aríjme'eca í mej tí'yieste, a'ájna xicájra'an ti jaítze'e ruxe'leve'eca'a í mej me'ájna jetze tí'yiestehua'a, aj pu'i Jesús ayén huatéechaxi huá'a tzajta'a. Aj pu'i ayén ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tí'ij pua'a hui ja'atí ayén ruxiéemiste'e a'ájna jíme'e ti caí urarí'ene'e jín huateájturaa í Dios jemi, ché'e a'áin ayén ve'eré'enen ineetzi jemi nej ni niyen ca'aníjra'a tíraatá'an.

³⁸ Ayeé pu che'atá na'a raruuren a'ájna í ja'atí ayén na'ará'astjire'esin ineetzi a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tijín: "A'áj pu jetzen airáninei í tzajta'an temua'a naa a'ájna í jaj ti jetzen araújca'anen a'ájna í ti jín ruuri a'ame. Ayej seíre'e a'ame tíj jetzen airáami'íye í jaj." —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

³⁹ A'ájna í niuucari tijín "jaj", ayée pu huataújmu'a'a tijín: í xiéjníu'ucare'ara'an í Dios, í ti Dios raateájtuanaiche'e huá'a tzajta'a a'áimej í mej rá'antzaahua. Ayeé pu a'ájna jín tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús a'iné capu xi é'e já'ahua'aca'a a'ájna í xiéjníu'ucare'ara'an í Dios, a'ájna jíme'e ti a'áin Jesús caí xi a'ujnéj u júte'e ti ij Dios ayén án ye'ecájrati í ipuari japua.

Capu xi huá'amítiejte'eca'a í teite ja'atí ti pírici a'ájna í Jesús

⁴⁰ Jíme'en mu'u miyen ráanamujri'i ti ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a seica í teite tijín:

—Ayej hui xaa ne'u ti'ayajna ti a'áin pú'een ti ayén tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan, í tej tiyen rachú'leve'e.

⁴¹ Majta seica mú miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—A'ii pu hui a'áin i'í pírici ti i'í Cirístu'u.

Majta seica miyen tiú'j'ihua'uraca'a tijín:

—¿A'iné hui tí'irí'irí ti a'áin Cirístu'u ayén a'uun é'eme'ecanta u Galilea?

⁴² ¿Ni caí ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti nu'u a'áin Cirístu'u ayén airáúnjeijte'esin a'ájna jetze í teitestemua'ame'en í David teecan? Ajta nu'u ti a'uun é'eme'ecanta a'ame a'ujna u Belén, a'u ti a'áin David teecan e'echéjme'e. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a.

⁴³ A'ij mú jín já'ita'a a'utacá'j í teite me'íjna jime'e í Jesús. Seica mú seicié tí'ixajtaca'a. Majta seica seicié.

⁴⁴ Seica mú miyen raxí'eve'eca'a mej miyen raatéevi'i. Mí ajta, capu ja'atí ahuaújca'ane ti rajví'i.

Camu nu'u rá'atzaahuat'e'eca'a í Jesús a'íime í mej títetat'e'eca'a

⁴⁵ Mat'íj mí a'íime í mej tí'icha'íi u teyujta'a, a'úu mú a'uré'ene huá'a jemi í mej me'uun tí'ajta u teyujta'a, majta í fariseos jemi. Mat'íj miyen tihua'uta'íhua'urí'í tijn:

—¿A'íné 'een jín secaí ye'eráavi'iti?

⁴⁶ Majta a'íime í mej tí'icha'íive, ayéé mú tihua'utá'ixaa tijn:

—Capu hui ja'atí ayén tí'ixaxa'a t'j amín tí'ixaxa'a.

⁴⁷ Ayee mú tiu'utaniú a'íime í fariseos tijn:

—¿Ni ajta ari ayén amuáacuanamua mú'ejmi?

⁴⁸ ¿Ni caí sejí ti tí'ita'ajte'e ari rá'antzaahua a'íjna, na'ari sejí ti téjmi jetze ajtémecan i tej fariseos pú'een?

⁴⁹ Majta í teite í mej me'uun e'etiújsaire'eca'a, camu a'atzu yaú'tie a'ij ti té'eyu'usi'í a'íjna jetze í niucari Moisés teecan ti raatéjtuaa. Dios pu ari hua'uxjíte amíime. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íime í fariseos.

⁵⁰ Ajta a'ín Nicodemo, a'íjna ti ari í Jesús jemi a'atánejca'a, t'j ajta sejí pú'eene'e ti huá'a jetze ajtémecan, ayéé pu tihua'utá'ixaa tijn:

⁵¹ —Capu ayén tiraavíjte'e tej tiyen ra'uxjíte'en t'íj puajtzi ráaci'iti. Ayee pu té'axa í yu'uxari jetze í tej jín tí'ajta ti ayén nu'u ruxe'eve'e tej nu'u tiraal'íhua'u amuacaícan jín te'íjna í ja'atí tej ti ráamua'aree a'ij ti tí'itá'j jín rici. ¿Ni caí ayén tí'ayajna?

⁵² Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa tijn:

—¿Ni hui mú'ee pe pajta pe'uun é'eme'ecan u Galilea? Aúhhuachi í yu'uxari jetze pej pi piyen ráamua'aree ti caí ja'atí a'uun é'eme'ecan u Galilea ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

⁵³ Ayee mú tiu'utaxájtaca'a. Mat'íj mí a'ucíjxi a'u ti sejí é'eche.

8

A'íjna í 'íta'a ti huaijxana'acire

¹ Ajta Jesús pu a'uun á'ume jiri ti a'utacá'a ti ayén téja'arájtehuua tijn Aceituunajemi.

² Tapuá'arijme'eca pu a'uun a'ujnéj teyujta'a. Majta mú jeíhua teite ajteáxiireca'a í jemin. Aj pu'í a'ujyeíjxi ti tihua'umua'aten.

³ Majta a'íime í mej jetzen tiú'ujmua'ate í niucari í mej jín tí'ajta, majta a'íime í fariseos, a'íi mú sejí e'eráavi'iti í 'íta'a. Ayee mú tiraatéevi'í t'íj auj ayén rijcaa í 'íta'a ti ruxána'acira'ate'eca'a. Mat'íj mí raata'aj ti a'uun já'ita'a a'utéchaxin mej mí raasejí í teite.

⁴ Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa me'íjna í Jesús tijn:

—Maestrú, ayéé mú yehui tiraatéevi'í amíjna mí 'íta'a t'íj auj xana'acira'ate'eca'a.

⁵ Ajta a'ín Moisés, ayéé pu yehui tiraata'aj a'íjna jetze í niucari ti raatéjtuaa ti ayén ruxe'eve'e tej nu'u tetej jín raajé'ica. Ari mú'ee, ¿a'íné yehui pajta tí'ixa?

⁶ Ayee mú me'íjna jín tiraata'íhua'urí'í mej mí me'íjna jín ra'antimua'ítin a'ij ti a'ín tí'tíj jín tihua'utá'ixaate'esin. Ayee mú rahuauca'a me'íjna í mej jín tiraaxájtzi'í.

Ajta a'ín Jesús, a'íi pu aicaújtuzi. Aj pu'í a'utéjche ti ruxité jín ra'uyú'uxa á chuaata'a.

⁷ Maúche'e mú tí'ira'íhua'uraca'a. Aj pu'í Jesús ayén huatéechaxi. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijn:

—Tí'í pua'a hui sejí mú'een ja'anáj caí a'íjna jín ayén auté'itze í á'amuamua'atziira'a jime'e, ché'e a'ín ja'atí amuacai raatátú'a í tetej jime'e. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁸ Ajtahua'a pu aicaújtuzi. Ajta ra'uyú'uxaca'a á chuaata'a.

⁹ Majta a'íime, jime'en mu'u miyen ráanamujri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús, mat'íj mí me'uun tíhúí, sejí majta sejí, amuacaícan a'íjna ti jaítze'e vásta'a. Tí'íj jí a'íi na'a í Jesús a'uun a'uteájturaa jamuan a'íjna í 'íta'a ti a'uun já'ita'a a'utéveeca'a.

¹⁰ Aj pu'í Jesús huatéechaxi. Aj pu'í ayén tiraata'íhua'urí'í tijn:

—'íta'a, ¿a'uné hui a'ij mé'een a'íime? ¿Ni caí mé'e ja'atí ti ayén tí'tíj jín mú'eezi jetze tí'ijpua'ajte'e?

¹¹ Aj pu'í ayén tiraata'ixaa tijn:

—Nevástara'a, capu yehui ja'atí ayén neetzi jetze tí'tíj jín tí'ijpua'ajte'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijn:

—Canu neajta inee tí'tíj jín mú'eezi jetze te'ujpuá'ajte'esin. Patá'aj á'ura'ani. Capej hui ché'e piyen pe'íjna jín te'uté'itzeaa'ran. —Ayee pu tiraata'ixaa.

Jesús pu hua'atátzavi'í a'íime í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua

¹² Tí'íj ajtahua'a ayén tihua'utá'ixaa í teite í Jesús, ayej tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Nee nu yeehui ne'ín pú'een í tatzari ti jín huáneeri'i huá'a japua na'jmi'ica í mej yen huachéjme íyien chaanaca japua. A'atí ti na'a hui ti nee jamuan á'uche'ecane'en, capu ja'anáj ayén tíca'amiste'e á'uche'ecane'e a'ame, sino ayée nu yeehui raateájtuaani í jemin ne'íjna í tatzari í ti jín ruuri á'ara'ani.

¹³ Mat'íj mi a'íime fariseos miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee pej piyen aseéj tité'axajta. A'íj pu yeehui jín caí ti'títj vaire'e a'íj pej tité'axajta aseéj.

¹⁴ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tíjín:

—Tí pua'a niyen neseéj tí'inxajta, á'uche'e pu yeehui tí'ivaire'e nej niyen tí'inxajta neseéj a'íjna jime'e nej niyen ramua'aree a'u nej a'arájraa, neajta niyen che'atá nena'a ramua'aree a'uj nej a'umé. Mí seajta mú'een, capu yeehui a'íj tejamuá'amitiejte'e, a'u nej a'arájraa, na'ari a'u nej a'umé.

¹⁵ Ayee xu siyen sena'a huá'axijte'e a'íj sej rujámua'a tirájteuve. Mí neajta inee, canu ja'atí íjii á'axijte'en.

¹⁶ Aru, ti pua'a hui niyen ja'atí á'axijte'e, á'uche'e pu ayén tiraavíjte'e nej niyen rici a'iné canu neseéj niyen a'íj tirájteu, sino a'íi pu ayén naatá'a a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

¹⁷ Ayee pu yeehui té'eyu'usi'í a'íjna jetze í niuucari í sej jín tí'aajta ti ayén nu'u tí'ivaire'e ti pua'a mehuá'apua miyen tí'títj jín tí'íteújxajtajme'en.

¹⁸ Nee nu yeehui ne'ín pú'een seéj í nej niyen tí'inxajta neseéj. Ajta yeehui í seéj ti ayén tineteáxajta, a'íi pu a'ín pú'een í niyá'upua ti íyien neja'uta'íteca'a.

¹⁹ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'uné yeehui a'íj 'een ti ayá'upua pú'een?

Jesús pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Caxu yeehui nemua'ate ja'atí nej pú'een. Caxu seajta ramua'ate í niyá'upua. Tí pua'a siyen nemua'ajcaa, ayée xu yeehui seajta tí'íjmua'ate í niyá'upua.

²⁰ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús tí'íj auj tíhuá'amua'atejca'a a'ujna teyujta'a, a'ájna vejlí'í a'u mej ye'ese'iri í tumin. Mí majta í teite, capu ja'atí ayén tiraateévi'í a'iné capúu xi a'ájna teja'uré'ene a'íjna xicájra'a jetze ti jetzen Jesús huámi'ini.

"A'u nej a'umé, capu ri'iri sej se'uun á'uju'un"

²¹ Ajtahua'a pu Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu yeehui ne'uun a'ujnéjsin, seajta mú'een xu nehuauni ineetzi. Ajta, caí Dios tejámuuatá'uuni'ira. Mú'een xu cui'ini se'íjna jime'e sej auteájturaa í Dios jemi. Capu ri'iri sej se'uun a'ujnéen a'u nej a'ujnéjsin inee.

²² Mat'íj mi miyen tí'itíurihua'uri'í a'íime í mej me'uun tí'aajta teyujta'a tíjín:

—¿A'iné yeehui huataújmua'a a'íjna í niuucari ti nu'u caí ri'iri tej se'uun a'ujnéen a'u ti nu'u a'ujnéjsin? ¿Ni qui ayén huataújmua'a ti a'ín huaújje'ica?

²³ Á'uche'e pu ayén tíhuá'a'ixaate'eca'a tíjín:

—Mú'een xu hui yúuci pújme'en é'eme'ecan. Neajta inee, júte'e nu é'eme'ecan. Mú'een xu yeehui huá'a jetze ajtémé'ecan a'ímej í mej yen seijre'e íyien chaanaca japua. Neajta inee, canu niyen huá'a jetze ajtémé'ecan.

²⁴ Ayee nu hui niyen amuaatá'ixaa ti pua'a caí ayén Dios tejámuuatá'uuni'ira, mú'een xu cui'ini se'íjna jime'e sej auteájturaa í Dios jemi. Tí pua'a yeehui secaí siyen té'antzaahuate'en nej ne'ín pírici a'íj nej tí'ixa, mú'een xu xaa cui'ini se'íjna jime'e sej auteájturaa í Dios jemi.

²⁵ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿A'ataani yeehui pej pú'een?

Ajta Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu ne'ín pú'een í nej niyen jime'en tejá'amua'ixaate'ecaa tíj na'a jécua imuá ti yú e'iré'ene.

²⁶ Jéihua nu neri tí'ixajtami'í mú'ejmi jime'e, neajta niyen ne'íjna jín amua'uxíjte'en. Mí ajta a'ín ti yen neja'uta'íteca'a, a'íi pu tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a. Neajta nu hui niyen tíhuá'ixaate'e a'ímej í mej yen japuan seijre'e íyien í chaanaca japua a'íj nej niyen tiráanamujiri'í ne'íjna jemi ti yen neja'uta'íteca'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

²⁷ Majta a'íime, camu yaú'ítiee muá'araa a'íj ti tíhuá'a'ixaate'eca'a, ti ayén jime'en raxa ti ya'upuáara'an pú'een.

²⁸ A'íj pu jín, Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Set'íj yeehui aj neja'utavén ineetzi í nej teáata'a jetze airáme'ecan, aj xu si ramua'aréeren ja'atí nej pú'een, seajta xu ramua'aréeren nej caí neseéj nena'a a'íj tirájteu a'íj nej tejámuuatá'ixaa sino ayée nu che'atá nena'a tí'ixaxa'a a'íj ti niyá'upua ayén tinaamuá'ate.

²⁹ A'íjna ti hui yen neja'uta'íteca'a, a'íi pu neetzi jemi seijre'e. Capu ayén ruséntacan naatéjtuaa a'iné ayée nu yeehui tí'íj pína'a niyen tí'íjri'ire a'íj ti tira'aránajche.

³⁰ Majta a'íime í teite, tí'ij Jesús auj ayén tihua'a'ixaate'eca'a, muliití mú miyen rá'antzaahua.

Jíme'en í mej yaújmua'ame'en pú'een í Dios, majta a'íime í mej ravaaire'e a'íjna ti a'ij pua'a'een

³¹ Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan í mej majta rá'antzaahua tijín:

—Tí pua'a hui siyen te'utáviica'a'í sej si siyen tira'ará'astijre'en a'ij nej tejá'amua'ixaate'e, aj xu xaa siyen tité'ujjuhua'ane'e xá'aju'un ineetzi jamuan.

³² Mú'een xu seajta yeehui ramua'aréeren se'íjna ti nain jín ayén ti'ayajna. A'ij xu jín ruxiéehua á'ujjuhua'ane'en xá'aju'un.

³³ Mat'í'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Teen tu yeehui Abraham teecan jetze airáane. Catu yeehui ja'anáj seica jemi ca'anéeri jín tiu'utévai. A'ij pu yeehui jín, za'iné auj tí'iri'iri pej piyen tí'ita'ixaate'e tej nu'u taxiéehua á'ujjuhua'ane'e tá'ara'ani?

³⁴ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ayeé nu yeehui tejá'amua'ixaate'e zaaahuati'ira'a jíme'e ti ja'atí ti na'a ti ayén te'uteáturaave'en í Dios jemi, a'í'í pu ca'anéeri jín tí'imuari'e a'íjna jemi ti a'ij pua'a'een.

³⁵ Ajta a'íin ti ca'anéeri jín tejé'emuari'e a'u mej é'eché í teitestemua'ame'en a'íjna ti tí'ira'ajite'e, a'í'í pu caí a'uun rusén jín huateáturaasin a'ujna. Majta a'íin ti yaujra'an pú'een, a'úu pu yeehui huateáturaasin tíj na'a rusén jíme'e.

³⁶ 'A'ij pu jín, ti pua'a niyen huáriní inee, i nej neajta yaujra'an pú'een, nej ni amua'irájtuuani sej si ruxiéehua á'ujjuhua'ane'en, ayée xu xaa ne'u ruxiéehua á'ujjuhua'ane'e xá'aju'un, tzé'e.

³⁷ Nee nu hui niyen ramua'aree sej se'íjna jetze airáane se'íjna í Abraham teecan. Mí seajta mú'een, xu'uri siyen á'ujca'ane sej siyen naajé'ica se'íjna jíme'e sej caí ché'e ranamuajracu a'ij nej tejá'amua'ixaate'e.

³⁸ Ayeé nu ne'íjna jín tejá'amua'ixaate'e a'ij nej yeehui neri ne'uun tejá'useij í niyá'upua jemi. Seajta mú'een, ayée xu che'atá sena'a tí'ijri'ire a'ij sej seajta tiráanamujri'í í ruyá'upua.

³⁹ Mat'í'ij mi miyen tiu'utaniú tijín:

—Teen tu yeehui rájya'upuaca'a te'íjna í Abraham teecan.

Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui siyen yaújmua'ame'en pú'eene'en a'íjna í Abraham teecan, ayée xu che'atá sena'a rí'í titetiújcha'í'í a'ij ti a'íin ajta rí'í tí'itújcha'í'íca'a.

⁴⁰ Ayeé pu í éene'e, xu'uri siyen tiraaxí'epi'íntare sej naajé'ica. Neajta inee, nee nu ne'íin pú'een sej ti ayén tejá'muaatá'ixaa a'íjna ti ayén ti'ayajna, í nej neajta niyen ráanamujri'í ne'íjna jemi í Dios. Capu yeehui ayén tí'ijri'irejca'a a'íjna í Abraham teecan.

⁴¹ Ayeé xu siyen a'ij pua'a titetiújcha'í'í a'ij ti ajta rí'í í á'amuaaya'upua.

Mat'í'ij mi miyen tiu'utaniú tijín:

—Catu yeehui huanú'ihuaca'a huá'a jetze í mej ruse'íjtajmee patíj mú'ee. Seij pu'u yeehui a'íin pú'een í tej rájya'upua. A'í'í pu yeehui a'íin pú'een í Dios.

⁴² Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui a'íin Dios á'amuaaya'upua pú'eene'en, mú'een xu nex'eve'e xá'aju'un a'iné a'úu nu a'uvé'emej í jemin. Canu yeehui nese'íj nena'a niyen a'uvé'emej sino a'í'í pu yen neja'uta'íteca'a.

⁴³ 'Za'iné'een jín secaí nejaú'ítie a'ij nej tejá'amua'ixaate'e? Caxu xaa ne'u yaú'ítie a'iné secaí ahuájca'ane sej ra'ancuré'an a'ij nej tí'ixa.

⁴⁴ Mú'een xu yeehui se'íjna jetze ajtémecan í tiyaaru'u. A'í'í pu a'íin pú'een í á'amuaaya'upua. Seajta mú'een, ayée xu'u sena'a se'íjna jín siyen rá'astijre'e a'ij ti tí'ijxe'eve'e í á'amuaaya'upua. Tíj na'a ti huatase'íjre í teáata'a tí yú e'íré'ene, a'í'í pu yeehui tí'ítecuí'ica. Capu ja'anáj zaaahuati'ira'a jín tiu'utaxájtaca'a. A'í'í pu yeehui nain jín tí'íhua'ítaca. Tíj na'a ti ayén tí'íhua'í, a'í'í pu jetzen airánineí í tzajta'an a'íjna ti hua'ítzi pú'een. Ayej xaa ne'u, a'í'í pu a'íin pú'een ti tí'íhua'ítaca. Ajta tíj na'a ti hua'ítzi pú'een, a'í'í pu jetzen airánineí.

⁴⁵ 'Mí neajta inee, ayée nu zaaahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a. A'í'í xu jín, caxu yeehui ná'atzaahuat'e.

⁴⁶ 'Ni se'íj mú'ejmí jetze ti ajtémecan ayén tí'ítíj jín ná'axíjite'e a'íjna jíme'e nej tí'ítíj jín auteájturaa í Dios jemi? A'iné capu rí'irí sej siyen huáriní, ayée pu huataújmua'a nej niyen zaaahuati'ira'a jín tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a ayén, za'iné yeehui 'een jíme'e secaí ná'atzaahuat'e?

⁴⁷ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. A'íjna ti Dios jetze ajtème'ecan ayén rá'astijre'e a'lij ti ti'ixa í Dios. Seajta mú'een, ayée xu 'een jín caí siyen rá'astijre'e se'íjna jime'e sej caí Dios jetze ajtème'ecan.

Círístu'u pu amuacá huatasejre caí a'íjna í Abraham teecan

⁴⁸ Majta a'íime í mej tí'aijta teyujta'a, ayée mú tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni yeehui caí ayén tí'ayajna a'ij tej tí'ixa pej piyen Samaria é'eme'ecan, ajta tiyaaru'u pu mú'etzi tzajta'a seijre'e?

⁴⁹ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu tiyaaru'u neetzi tzajta'a seijre'e sino nee nu r'íi tiratá'aca í niyá'upua. Seajta mú'een, ayée xu méjca'i tinúutache ineetzi.

⁵⁰ Mí neajta inee, canu yeehui nesej nena'a niyen rahuauhuau ti ja'atí r'íi tinaatá'an, sino sefj pu'u xaa ayén rahuauhuau. A'íi pu yeehui a'íin pú'een tí tzáahuati'ira'a jín ayén tiraaxí'epi'intare'en.

⁵¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Tí pua'a ja'atí ayén tirá'astijre'e a'lij nej tí'ixaxa'a, capu yeehui ja'anáj raci'iti ti huámí'ini.

⁵² Jíme'en mu'u miyen ráanamauajri'i, aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Tu'uri yeehui ramua'aree ti ayén tí'ayajna ti tiyaaru'u pu mú'etzi tzajta'a seijre'e. A'íi pu yeehui Abraham huamí'i, majta a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Mí pajta mú'ee, ayée pepu'u yeehui tí'ixa ti ayén nu'u, ti pua'a ja'atí ayén tirá'astijre'e a'lij pej tí'ixa, ti nu'u caí ja'anáj mí'ini.

⁵³ ¿Ni tzaa yeehui piyen jaítze'e ve'ecán jín tí'itíjvee caí í tí'itíj ti jín tí'itíveeca'a í tayá'upua í Abraham? A'íi pu yeehui xaa huamí'i. Majta a'íime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, a'íi mú majta huácuii. Ari mú'ee, ¿a'iné petí'ixa a'atani pej pírici?

⁵⁴ Ajta a'íin Jesús, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu yeehui tí'itíj vaire'e ti pua'a niyen nesej té'antzaahuat'e. A'íi pu a'íin pú'een tí ayén r'íi tinaatá'aca í niyá'upua, a'íjna í sej jíme'en siyen tí'ixa yee a'íi pu a'amua Dios pú'een.

⁵⁵ Seajta mú'een, caxu yeehui ramua'ate. Mí neajta inee, nee nu xaa ramua'ate. Tí pua'a niyen tejá'amua'ixaate'e yee canu ramua'ate, ayée nu tí'ihua'itaca setj mú'een. Mí neajta inee, nee nu xaa ramua'ate, neajta niyen rá'astijre'e a'lij ti tí'ixaxa'a.

⁵⁶ Ajta yeehui a'íjna í Abraham ti á'amua'upua pú'een, a'íi pu huataújtemua'ave a'íjna jime'e tí ayén tirá'amitiejte'eca'a ti ayén raasej ja'anáj xicájra'an nej jetzen nain jín antínmua'areere. A'íi pu xaa raasej, ajta a'íjna jín huataújtemua'ave.

⁵⁷ Majta a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecan, ayée mú tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni tzaa yeehui piyen raasej pe'íjna í Abraham teecan? Capu a'lij tí'iri'iri, a'iné capej xi piyen hua'apuatae japuan tamuáamuata'a nín'e'ira'a rájcha'íi.

⁵⁸ Ajta ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús tijín:

—Ayee nu tzáahuati'ira'a jín tejá'amua'ixaate'e. Tí'ij caí xi Abraham huasejre, nee nu neri seijre'eca'a.

⁵⁹ Jíme'en mu'u miyen tiráanamauajri'i, aj mú mi tetej titú'utu í mej jín raateátu'asixi'ín. Ajta a'íin Jesús huateú'avaataca'a. Aj pu'í a'uun huirájr'a a'ujna teyujta'a.

9

Jesús pu raarújte ja'atí ti aracúuni'i huanú'ihuaca'a

¹ Tí'ij a'uun a'atamé'ecaa, Jesús pu ja'atí huasej tí aracúuni'i pu huanú'ihuaca'a.

² Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'ujujhua'ane'e, ayée mú tiraata'ihua'uri'í tijín:

—Maestru, ¿a'atani yeehui ayén auteájturaa í Dios jemi tí ij a'íin ayén te'aracúuni'i huanú'ihua? ¿Ni qui a'íin auteájturaa ca'ín í vaújsimua'ame'en?

³ Aj pu'í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Capu yeehui ja'atí auteájturaa í Dios jemi. Capu amíjna ja'atí ayén auteájturaa, camu majta í vaújsimua'ame'en. Ayee pu yeehui tiráaruu tí ij ayén huatasejre'en í jemin a'lij tí Dios tiraayí'iti a'íjna jime'e í rumuári'eri'ire'ara'an.

⁴ Ayee pu ruxe've'e tí'ij auj tújca'ari tzajta'a pí'ití'iri tej tiyen te'íjna jetze tiu'umuári'en Dios tí jín ayén yen neja'uta'íteca'a. Pu'uri yeehui a'ájna teja'ur'enejsin tí huatética'ari. Capu ché'e r'í'iríista a'ame a'ájna tí ja'atí ayén tiu'umuári'en.

⁵ Ijii, net'íj nauj niyen huaca íyen chaanaca japua, ayée nu tí'ivaire'e huá'a tzajta'a í teite tíj tatzari tí jín huá'a japua huáneeri'í mej mi miyen tí'itíj huasej matíj mena'a pua'amé í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

⁶ Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í, a'íin á chuaata'a e'erájtiztee. Ajta, ru'íjci'e jín rajrú'une í xarij. Aj pu í ra'arapítijri'í á jí'iseáara'an jetze a'íjna tí arácan.

⁷ Ajta ayén tiraata'ixaa tijín:

—Aricu yeehui, u pá'ume'en pe'újna a'u ti jé'ejmuaa ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Siloé.

(Ayeé pu huataújmua'a a'ájna í niuucari tijín: ti huata'ítí'ihuaca'a.)

Aj pu'í u á'ume a'ájna í ja'ati, ajta acáujista'ante. Tí'ij jí mú a'uvé'emej. Pu'uri ayén atáneerica'a.

⁸ Majta a'áime í mej á vejlí'í a'uchéejme'ecaa a'u ti é'echejca'a a'ájna í ja'ati, majta a'áime, í mej mejmí'í miyen rasejrac'a a'ájna í a'áin auj limojna huauca'a, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tijín:
—¿Ni caí yeehui a'áin pú'een ti ayén a'uun a'utacái á'aye'í ti ij limojna hua'utáhuavii í teite?

⁹ Seica mú miyen tiu'utaxájtaca'a ti nu'u a'áin pú'een. Majta seica miyen tijín:

—Capu yee a'áin pú'een, sino ayée pu'u na'a seijre'e tíj a'ájna.

Ajta a'áin, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Nee nu yeehui ne'áin pú'een.

¹⁰ Matí'ij mi miyen tiraata'íhuauri'í tijín:

—¿A'íné ye'í pete'atáneerica'a?

¹¹ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'ájna yeehui í mej miyen ratamuá'amuaa tijín: Jesús, a'áin pu xarij huateáru'üne, ti'íquí yeehui na'arápítijri'í yé nej'í'í jetze. Aj pu'í ayén tinaata'áj nej nu'u ne'uun u á'ume'en ne'újna Siloé, a'u ti jé'ejmuaa nej nu'u ní aránja'usixi'ín. Netí'ij yeehui ní u á'ume, neajta aránja'usixi. Aj nu ní niyen mé úneerica'a. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

¹² Matí'ij mi miyen tiraata'íhuauri'í tijín:

—¿A'úné a'ij 'é'en a'ájna í ja'ati?

Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Canu yeehui mé'e yé'emua'aree.

A'áime í mej tí'áijta teyujta'a, a'áin mú chueere'e, majta camu a'ij tirájteuve a'ij mej rici

¹³ Matí'ij mi ya'uví'ítí me'ájna ti aracúuni'í a'áimej jemi í fariseos.

¹⁴ Ajta, ayée pu a'ájna pí'tí'irijca'a a'ájna xicá'ra'an jetze mej jetzen ruse'upi tí'ij Jesús ayén raateáru'üne í xarij, ajta tiráhuua.

¹⁵ A'áin mú jín, a'áime í fariseos majta miyen tiraata'íhuauri'í a'áin ti a'áin te'atáneerica'a. Ajta a'áin ja'atí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'áin pu yeehui na'arápítijri'í yé nej'í'í jetze. Neajta niyen aránja'usixi. Ajta íjii, nee nu yeehui neri mé úneé.

¹⁶ Majta í mej huá'a jetze ajtém'e'ecan í fariseos, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Capu yeehui a'uun é'eme'ecan í Dios jemi a'ájna a'íné capu ayén rá'astijre'e a'ájna jime'e í xicaj tej jetzen tase'upi.

Majta seica miyen tijín:

—¿A'íné yeehui tí'iri'iri ti ja'atí ayén huárini ti huápi'í ruxe'leve'e ti pua'a ayén nu'u te'uteáturaavecare'en í Dios jemi?

A'áin pu jín, seica mú seicié tí'ixajtaca'a. Majta í seica, seicié mú majta tí'ixajtaca'a. Camu naími'í ruxí'ej mena'a miyen tí'ixajtaca'a.

¹⁷ Matí'ij miyen majtáhuua'a tiraata'íhuauri'í tijín:

—Pajta mú'ee, ¿a'íné yeehui petí'imua'atze ja'atí ti pírici?, a'íné a'áin pu timuáahuua pej pí atáneerica'a.

Ajta a'áin ja'atí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—A'áin pu yeehui Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

¹⁸ Majta a'áime í mej a'uun tí'áijta teyujta'a, camu rá'antzaahuua ti ayén aracúuni'í huanú'ihuaca'a, ti ari huarij ti i ari atanee íjii, ícu. Matí'ij mi miyen hua'uta'ájtaca'a mej mi u a'uvé'uju'un í vaújsimua'ame'en.

¹⁹ Ayeé mú tihua'uta'íhuauri'í tijín:

—¿Ni tzaa yeehui a'áin pú'een á'amuyauj? ¿Ni a'áin pú'een sej siyen tí'ixa yee aracúuni'í pu huanú'ihuaca'a? ¿A'íné yeehui auj tí'iri'iri ti ari mé úneé?

²⁰ Majta a'áime í vaújsimua'ame'en, ayée mú tiu'utaniú tijín:

—Ayeé tu xaa ramua'aree ti a'áin tayauj pírici, teajta yeehui ramua'aree ti aracúuni'í huanú'ihuaca'a.

²¹ Mí teajta iteen, catu xaa ne'u ramua'aree a'ij ti 'een jime'e ti ayén ari mé úneé nusu ja'atí ti ayén raarújte. Setá'aj yeehui siyen tiraata'íhuau' a'íné, pu'uri vásta'a. A'áin pu ajta rusej tiu'utaxájtaca'a.

²² Ayeé mú 'een jín tiu'utaxájtaca'a í vaújsimua'ame'en a'íné mehuá'atziíne'eca'a a'áimej í mej a'uun teyujta'a tí'áijta, í mej majta meri miyen tiraaxi'epi'íntare mej mi ru'irá'íte me'újna teyujta'a ja'atí ti na'a ti ayén tiu'utaxáj yee Jesús pu nu'u a'áin pú'een í Cirístu'u ti Dios ra'antíhuau'.

²³ A'áin mú jín miyen tiu'utaxájtaca'a í vaújsimua'ame'en yee matá'aj raata'íhuau' me'ájna a'íné a'ájna í hua'ayauj pu'uri vástaca'a.

²⁴ Majtahua'a mú miyen raatajé me'ijna ti aracúuni'i huanú'ihuaca'a. Ayeé mú tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj piyen pena'a rí'i tiraatá'an í Dios. Pajta caí yeehui piyen rí'i tiraatá'acare'en pe'ijna í ja'ati a'iné a'íi pu ateáturaave í Dios jemi.

²⁵ Ajta a'ín, ayéé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui ayén ateáturaave í Dios jemi nusu caí, canu xáahuí a'atzu ramua'aree, sino ayéé nu xaa ramua'aree nej amuacáí aracúuni'i. Mí neajta íjii, nee nu hui mé úneee.

²⁶ Mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'iné ye'í muáaruu? ¿A'iné ye'í timuáahuaa pej pi yeehui atáneere?

²⁷ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nu'uri amuaatá'ixaa. Seajta mú'een, caxu náanamujri'í. ¿A'iné 'een jime'e siyen raxí'eve'e nej neajtahua'a amuaatá'ixaate'en? Tij seajta mú'een siyen raxí'eve'e sej seajta jamuan á'ujuhua'ane'en.

²⁸ Majta miyen jeíhua mú a'ij pua'a tiraata'ixaa tijín:

—Aa neti'ijta ne'u. Mú'ee pej yeehui pe'ijna jamuan á'uche'ecan, tzíte'e. Teajta iteen, teen tu tiyen rá'astijre'e te'ijna í Moisés teecan.

²⁹ Teen tu yeehui tiyen ramua'aree ti Dios ayén jamuan tiu'uxájtaca'a í Moisés. Ajta, jíme'en a'ijna í ja'ati, catu yeehui a'atzu ramua'aree a'u ti é'eme'ecan.

³⁰ Aj pu'í ayén tiu'utaniú a'ijna í ja'ati tijín:

—¿Ni caí ne'u icu? Mú'een xu caí ramua'aree a'u ti é'eme'ecan. Mí ajta, a'ín ayén naarújte nej ni niyen atáneere.

³¹ Ayeé tu yeehui ramua'aree ti Dios caí ayén ranamua ja'atí ti ayén ateáturaave í jemin. Dios pu xaa ayén ranamua a'ijna í ja'ati ti ayén rana'amiche, ajta ti ayén rá'astijre'e a'ij ti Dios tí'ijxe'eve'e.

³² Capu yeehui ja'anáj ja'atí ayén tiráanamujri'í ti sefj ayén raarújte a'ijna ti aracúuni'i huanú'ihuaca'a ti ij ayén atáneerica'a á'ara'ani.

³³ Tí pua'a hui caí Dios jemi é'eme'ecantacache'e, capu a'ij riníche'en ti naarújte'enche'e ineetzi. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

³⁴ Majta a'íime miyen tiraata'ixaa tijín:

—Nain pej jín auteájturaa í Dios jemi mú'ee, tíj na'a pej yeehui piyen huanú'ihuaca'a ti yú é'iré'ene. ¿Ni tzaa mú'ee piyen auté'aca'ane pej piyen titáamua'aten? —Ayeé mú tiraata'ixaa.

Majta ru'irá'iteca'a.

Jesús pu nu'u hua'ajté'axi a'ímej í mej teyujta'a tí'ajta

³⁵ Ajta a'ín Jesús, ayej ráamua'areeri'í mej miyen ru'irá'iteca'a. Tí'ij ayén yá'uteu a'ijna í ja'ati, ayéé pu tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni piyen rá'atzaahuatete pe'ijna ti teáata'a jetze airaújneijte?

³⁶ Aj pu'í a'ín ja'atí ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—Nevástara'a yeehui, ¿a'atani a'ín pírici nej ni niyen rá'antzaahuatete?

³⁷ Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Pepu'uri yeehui raaseíj. Jee xaa ne'u ayén tí'ayajna, a'íi pu á jamuan ayén tí'ixa.

³⁸ Ajta a'ín teví ayej tiraata'ixaa tijín:

—Nevástara'a, nee nu yeehui muá'atzaahuatete.

Aj pu'í raateánajcheca'a.

³⁹ Ajta a'ín Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayeé nu yeehui ne'ijna jín a'uvé'emej íiyen chaanaca japua nej ni hua'uxájte'en najmí'ica í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, mej mi miyen atanéjne'ere a'íime í mej aracúcu'unijmee, mej mi majta yeehui miyen aracúcu'unijmé'e muá'ara'ani a'íime í mej nu'u miyen atanéjne'e.

⁴⁰ Majta seica í fariseos, a'úu mú vejli'í a'uté'uuca'a. Mat'íj miyen ráanamujri'í a'ij ti tiu'utaxájtaca'a, mat'íj mi miyen tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿A'íi nu'u ye'í? ¿Ni tzaa yeehui teajta iteen aracúcu'unijmee?

⁴¹ Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui siyen aracúcu'unijme'eni ti ij caí tí'itíj a'ij tejamuá'amitiejte'e, capu rí'irísta á'ame'enche'e tí ja'atí tí'itíj jín mú'ejmi jetze te'ujpuá'ajte'en. Mí seajta mú'een, ayéé xu yeehui tí'ixa sej nu'u siyen atanéjne'e tí ij nain jín tejamuá'amitiejte'e. A'íj xu jín, seúche'e xu á'atúraave í Dios jemi.

¹ 'Aye'e nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Tí pua'a ja'atí a'uun a'uteároute cáne'axi tihua'acúraa, ti pua'a caí a'uun a'uteároute a'utí e'iténine'i sino ti pua'a an-curé'ara'ani í tejcuá jetze, a'íi pu nahua'ari pú'een, ajta ti tí'itecui'ica.

² 'Mí ajta, a'íin ti yeehui a'uun a'uteároute a'u ti é'epueerta, a'íi pu a'íin pú'een ti huá'ajye'emua í cáne'axi.

³ Ajta a'íin ti tí'icha'íi a'u ti é'epueerta, a'íi pu tira'antácuune'esin tí'ij a'uun a'uteároute a'íjna ti huá'ajye'emua. Majta a'íime í cáne'axi, a'íi mú yeehui ranamua í niúucare'ara'an. Ajta a'íin ja'atí ayén huá'ajee a'íj mej ántea'arua seij ajta seij. A'íi pu ajta hua'írajajpua.

⁴ Tí'ij ari naíjmi'ica huírajáapuan í ruy'e'emua, a'íi pu huá'a cujta'a aumé'e a'ame. Majta a'íime amuacaí mú huajú'un muá'aju'un í jemín a'iné a'íi mú rá'aste a'íj ti a'íin tihua'ixaate'e.

⁵ Camu ja'anáj miyen huajú'u muá'aju'u jemín sejí í mej caí ramua'ate. Camu xaa ne'u, sino muataúuruuna í jemín a'iné camu yeehui ramua'ate í niúucare'ara'an a'íjna í ja'atí í mej caí ramua'ate.

⁶ Aye'e pu tihua'utá'ixaa í Jesús a'íjna jime'e í niucari. Majta a'íime, camu yaú'itíee muá'araa a'íj ti a'íin tihua'utá'ixaa.

Jesús pu a'íin pírici í ta'anténine'i a'u mej a'uteároute cúrajta'a

⁷ A'íj pu jín, Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Aye'e nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Nee nu yeehui ne'ín pú'een í ta'anténine'i í mej jetzen uteároute í cáne'axi u cúrajta'a.

⁸ Matíj mena'a mej miyen amuacaí huatasejre necaí inee, a'íi mú nahua'ari pú'eene'e, majta mej tí'itecui'ica. Mí ajta, a'íime í cáne'axi, camu yeehui huá'unamuajri'i a'íj mej tiu'utaxájtaca'a.

⁹ 'Nee nu yeehui ne'ín pú'een í ta'anténine'i. A'atí ti na'a ti ayén a'uun a'uteároute a'íjna jime'e ti ná'antzaahuate'en ineetzi, a'íi pu ruuri huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. A'íi pu yeehui ruxiéehua huíráaye'icaa a'ame, ajta uteáru'ípiche'e a'ame. Ruxiéehua pu rateuni í ti jín huateújvair'e'en.

¹⁰ Ajta a'íin nahua'ari, ayé'e pu'u yeehui 'een jín u a'uvé'emej ti ij tiu'unáhua'an, ti ij ajta títeecui'ini, ti ij ajta naíjmi'ica antipua'ajte'en. Mí neajta inee, ayé'e nu yeehui 'een jín mú a'uvé'emej mej mi ruuri muá'ara'ani, ti ij ayén tihua'aci'ti nain a'íj ti tí'iseijre'e í mej jín huataújemua'ave tíj na'a rusén jime'e.

Jesús pu ayén tihua'amua'ate a'íjna jime'e í ti huá'ajye'emua

¹¹ 'Nee nu yeehui ne'ín pú'een í nej xi'epi'ín jín seijre'e, í nej neajta niyen huá'ajye'emua í cáne'axi. Neajta nu niyen huá'mi'ini huá'a jetze me'ecan.

¹² Ajta a'íin í mej raatá'a ti tiu'umuári'en, capu yeehui a'íin pú'een í ti huá'ajye'emua í cáne'axi. A'íj pu jín, ti pua'a raasej tí'íira'ave e'evé'eme, a'íi pu án huajaúhuhua'axijsin, ajta huataúruuna. Aj pu'í, a'íin 'íira'ave huá'a tzajta'a a'uun a'uteáruuti, ajta huaja'ucujixi'isin í cáne'axi.

¹³ Ajta a'íin í ja'atí ayén huataúruuna a'iné ayé'e mu'u raatá'a ti tiu'umuári'en na'a, ajta capu yeehui a'atzu jetzen ruxe'eve'e a'íj ti tihua'aruuren í cáne'axi, icu.

¹⁴ 'Mí neajta inee, nee nu yeehui ne'ín pú'een í nej rí'í tí'itevij, í nej neajta huá'ajye'emua í cáne'axi. Nee nu huá'amua'ate ne'íimej í cáne'axi. Majta a'íime í cáne'axi, a'íi mú yeehui nemua'ate ineetzi.

¹⁵ Aye'e pu che'atá na'a nemua'ate í niyá'upua. Neajta inee, ayé'e nu che'atá nena'a ramua'ate í niyá'upua. Neajta nu huá'mi'ini huá'a jetze me'ecan í cáne'axi.

¹⁶ 'Nee nu yeehui neajta huá'a cujta'a huaméj seica í cáne'axi í mej caí huá'a jetze ajtémecan a'íimej í mej íiyu seijre'e cúrajta'a. Aye'e pu yeehui ruxe'eve'e nej ni niyen huaja'uvé'ejajpua. A'íi mú majta ra'ancuré'asin í neniucua. Naíjmi'í mú í cáne'axi, matíj mena'a pua'amé, a'úu mú seíre'e muá'aju'u sejí tzajta'a í cúraa. Ajta, sejí pu'u yeehui huá'a cujta'a a'umé'e a'ame.

¹⁷ 'Aye'e pu yeehui 'een jín niyá'upua neetzi xe'leve'e a'iné nee nu huá'mi'ini nej ni neajtahua'a huatarún.

¹⁸ Capu ja'atí ná'ari'íraj ineetzi sino nexí'evi'ira'a nu jín mi'ini. Nee nu yeehui ne'íjna jín antínmua'aree nej ni niyen ahuánca'ane nej huá'mi'ini. Neajta ne'íjna jín antínmua'aree nej ni neajtahua'a huatarún. Aye'e pu a'íjna jín tinaa'íjca í niyá'upua. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa.

¹⁹ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a í Jesús, aj mú mí já'ita'a a'utacíj a'íime í mej a'uun tí'íajta huá'a teyujta'a í mej Israel jetze ajtémecan.

²⁰ Mu'ití mú miyen tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Tiyaaru'u pu yeehui tzajta'an seijre'e, ajta rutímua'í. Caxu siyen rá'atzaahuat'e.

²¹ Majta seica miyen tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Capu yeehui ri'irí ti ja'atí ayén tí'ixajta ti pua'a ayén tiyaaru'u tzajta'an seijre'e. ¿Ni tzaa tiyaaru'u ayén raayí'iti ti ayén yeehui raarújte'en ja'atí ti ayén arácun? Capu xaa ne'u. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e ja'atí ti pírici

²² Pu'uri a'atzu á'ateevi'lica tí'ij ari vejli'i pí'tí'irijcaa matí'ij miyen me'ljna jín tí'iyeste ja'anáj mej miyen tiu'utátui í teyuu. Pu'uri ajta a'ájna pí'tí'irijcaa ti huáseevi'í á'aye'í.

²³ Ajta a'áin Jesús, a'úu pu á'uche'ecane'e a'ujna teyujta'a, a'u ti te'ejtáaavij ti Salomón rá'ajtaahuaca'a.

²⁴ Majta miyen ajteáxiireca'a í jemin a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a. Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Capej yeehui piyen tá'aviitze'e. Patá'aj piyen tzaahuati'ira'a jín taatá'ixaate'en ti pua'a pe'ín pú'een í Ciriistu'u nusu pecaí.

²⁵ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu hui xaa neri amuaatá'ixaa. Seajta mú'een, caxu ná'antzaahua. A'ljna í nej jín niyen rici ti huápi'i ruxe'eve'e, ayée nu yeehui ne'ljna jín niyen rici niuucajtze'en í niyá'upua. Ajta, a'íi pu a'ljna jín ayén tí'inexa.

²⁶ Mí seajta mú'een, caxu yeehui ná'atzaahuate'e a'iné caxu huá'a jetze ajtémecan í cáne'axi í nej huá'ajye'emua.

²⁷ 'Ajta a'íime í cáne'axi, ayée mú nenamua a'ij nej tihua'ixaate'e. Nee nu yeehui huá'amuajte, majta miyen ná'astijre'e ineetzi.

²⁸ Ayeé nu yeehui hua'atá'aca mej miyen ruurican huateáturan tíj na'a rusén jime'e. Camu ja'anáj antipua'ari; capu yeehui ri'irí ti ja'atí ayén ná'ajajpuani'í.

²⁹ Ajta niyá'upua, í ti ayén naatátui a'íime í cáne'axi, a'íi pu nain jín antiújmua'aree. Capu yeehui ajta ri'irí ti ja'atí ayén rá'ajajpuani'í.

Jesús pu tihua'ixaate'e a'íime í mej níniu'ucacu

³⁰ Teen tu najmí'i, seíj tu tena'a pírici í niyá'upua, neajta inee. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna í Jesús.

³¹ Majta a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, majtáhuua'a mú tetej titú'utu mej mi me'ljna jín raateátu'asixi'ín.

³² Aj pu'í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu neri jeihua tejamuaataseíjrata a'ij nej rici ti i'í x'epi'ín. ¿Tí'itájin si jín pí tinaateátu'asixi'ín? ¿Ni qui a'ljna jime'e nej raarújte, na'ari tí'itíj jín, ne'u?

³³ Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Catu yeehui te'ljna jín muaateátu'asixi'ín pej piyen tí'itíj jín rici ti i'í x'epi'ín, sino ayée tu 'een jín muaateátu'asixi'ín pej piyen a'ij pua'a tí'ixa í Dios jemi, a'iné mú'ee pepu'u, tevi pena'a pírici. Pajta piyen tí'aseíjrata pej nu'u Dios pú'een. —Ayeé mú tiraata'ixaa.

³⁴ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—¿Ni cáí ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti nu'u Dios ayén tihua'utá'ixaa a'íime í mej a'íime jemi raateájtauaa í runiuuca? Ayeen tíjín: “Ayeé pu nu'u yeehui ayén tihua'utá'ixaa ti nu'u ayén hua'utamua'a tíjín: Diosi mej nu'u pú'een.”

³⁵ Dios pu ayén hua'utamua'a a'ljna jime'e mej nu'u diosí pú'een. Ajta capu yeehui ri'irí tej tiyen ra'uré'uuna te'ljna ti ari té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

³⁶ Tí'í pua'a Dios ayén hua'utamua'a, ¿a'iné tej tiyen raatámua'ati te'ljna ti niyá'upua huatúra'ate, ajta yen ya'uta'íteca'a líyen chaanaca japua? ¿Ni qui tiyen che'atá tena'a raatámua'ati a'ij ti Dios ari hua'utamua'a í seica? A ní'itá ne'u. A'íj pu yeehui jín, ¿a'iné siyen se'ljna jín tí'inexajtzi'í se'ljna jime'e nej niyen tejamuaatá'ixaa yee nee nu ne'ín pú'een í yaujra'an í Dios?

³⁷ 'Setá'aj ná'atzaahuate'e ti pua'a yeehui niyen che'atá nena'a rijca a'ij ti ajta rici í niyá'upua, na'ari ti pua'a necaí nena'a, setá'aj cáí ná'atzaahuate'e.

³⁸ Jee xaa, ti pua'a niyen nena'a rijca a'ij ti ajta a'áin rici, seajta secaí siyen ahuaújca'anen seíj yeehui ná'antzaahuate'en, ayée nu tejamuaatá'ixaate'en setá'aj siyen sena'a té'atzaahuate'e se'ljna jime'e a'ij nej rici seíj si siyen yeehui ráamua'aree, seajta yaú'ítiee xá'ara'ani tej tiyen naími'í seíj tena'a pírici, í niyá'upua, neajta inee. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa.

³⁹ Majtahua'a mú miyen tí'itese'eca'a mej mi raateevi'í. Mí ajta a'áin, huá'a jetze ajtáara.

Jesús pu antáara u jetze pújme'en játe'ana jetze í Jordán

⁴⁰ Aj pu'í a'uun antáara í Jesús u jetze pújme'en í játe'anara'an jetze a'ujna u Jordán. A'uú pu a'ará'a a'utí amuacáí a'áin huámua'í'ivijhuaca'a a'ljna í Juan. A'uú pu a'uteájturaa.

⁴¹ Majta mu'íití mú u e'iré'ene í jemin. Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Capu yeehui ja'anáj ayén huaríj a'íjna í Juan ti'itíj mej jín a'íj tira'utaseíj a'íjna jime'e mej r'íi tiraateájtuaani í Dios. Mí ajta, tíj na'a mej miyen tiu'utaxájtaca'a me'íjna jime'e í Jesús, ayéé pu yeehui ayén ti'ayajna. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁴² Majta mu'ití mú me'uun huataújtuaa í Jesús jemi.

11

Jesús pu tiú'unamuajri'i a'íjna jime'e í Lázaro

¹ Ajta seíj pu tí'icui'ica'a ti ayén ántehuaaca'a tíjín Lázaro. A'uú pu e'echéjme'e chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Betania. A'uú mú majta e'echéjme'e í juutzeájra'an, a'íjna í María, ajta í Marta í ti i'í cu'utzeáara'an.

² Ajta a'íjna í María, a'íi pu a'íin pú'een ti ra'avé'exiri'iri'i í tavástara'a a'íjna jime'e ti naa teaar'íe. A'íi pu ajta ra'anáhuatzi'iri'i í rucipúa jime'e í íicájra'an jetze. Ajta a'íin ihuáare'ara'an tí'icui'icaa, a'íjna í Lázaro.

³ Mat'íj mí me'ín jútzimua'ame'en miyen tiraatániuucajte í Jesús tíjín:

—Tavastara'a, a'íi pu yeehui tí'icui'i a'íjna í pej rax'íeve'e.

⁴ Ajta a'íin Jesús, tí'íj ayén ráamua'areeri'i, ayéé pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Capu yeehui a'íjna jín tíjcu'i'ineca'a ti í huámi'ini sino mej mí r'íi tiraatá'an í Dios. Ayee pu ajta a'íjna jín Dios ayén r'íi tinaatá'asin ineetzi, í nej yaujra'an pú'een.

Jesús pu jime'en ti'ixa a'íjna jime'e ti Lázaro huam'íi

⁵ Jesús pu huá'axe'leve'eca'a a'íjna í Marta, ajta í juutzeájra'an, ajta a'íjna í Lázaro.

⁶ Mí ajta a'íin, tí'íj ayén ráamua'areeri'i ti nu'u tí'icui'i a'íjna í Lázaro, aúche'e pu a'uun a'uteájturaa hua'apua xicaj a'u ti a'íj éene'e á'aye'i.

⁷ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e ayén tíjín:

—Tiché'e yeehui teajtáhua'a te'uun a'atanén u Judea.

⁸ Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Maestru, capu xi yeehui a'achú á'atee mej miyen tiu'utése mej muaateátu'asixi'in tejej jime'e. ¿Ni tzaa pajtáhua'a pe'uun a'atanéjsin?

⁹ Ayee pu tiu'utaniú a'íjna í Jesús tíjín:

—¿Ni yeehui caí ayén á'atíjti'í ti ayén huáneeri'i í xicaj jime'e a'achú cumu tamuáamuata'a hora japuan hua'apua? Capu ja'atí ayén te'íjca'acatá a'ame ti pua'a auj néeriste'e á'uche'ecane'en a'iné a'íi pu jín mé únee a'íjna jime'e ti huáneeri'i íiyen chaanaca japua.

¹⁰ Tí pua'a yeehui a'íin ja'atí ayén tíca'ari tzahta'a á'uche'ecane'en, a'íi pu xaa a'íjca'acatá a'ame a'iné capu huáneeri'i. A'íj pu jín huatá'íipe tej te'uun a'atanén.

¹¹ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'íi pu yeehui huatácu í ta'amíigu a'íjna í Lázaro. A'uú nu a'atanéjsin nej ní ráajisten.

¹² Mat'íj mí miyen tiraata'ixaa a'íime í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tíjín:

—Tavastara'a, ti pua'a yeehui ayén cutzú, a'íi pu r'íi rujni.

¹³ Ayee pu tihua'ámitiejte'eca'a a'ímej ti Jesús a'íjna jín ayén tí'ixajtaca'a ti ayén Lázaro c- jcaa ti íj huáújse'upe'en na'a. Mí ajta, a'íjna í ti Jesús ayén tí'ixajtaca'a, ayéé pu huataújmua'a ti ayén huam'íi.

¹⁴ Aj pu'í ayén e'ehauritiéecan jín tihua'utá'ixaa tíjín:

—Pu'uri yeehui huam'íi a'íjna í Lázaro.

¹⁵ Neajta nu niyen huatántemua'ave nej caí ne'uun a'utéveeca'a a'iné a'íi pu tejámuatéva'iri sej sí siyen rá'antzaahuate'en set'íj raaseiiran a'íj nej huárini. Tiché'e yeehui te'uun á'uju'un a'u ti a'íj 'é'en. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁶ Ajta a'íin Tomás í mej majta miyen ratamuá'amuaa tíjín í mej hua'apua pú'een, a'íi pu ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í seica tíjín:

—Tiché'e yeehui teajta te'uun á'uju'un tej ti tiyen jamuan huácu'i'ini.

Jesús pu ayén tihua'ú'ixaa mej nu'u majtáhua'a huatar'íjsin í mej meri huácu'ii

¹⁷ Tí'íj Jesús a'uun a'ará'a u Betania, ayéé pu ráamua'areeri'i tíjín pu'uri ayén á'atee a'achú cumu muáacua xicaj mej ra'avá'ana a'íjna í Lázaro.

¹⁸ A'uú pu vejli'í píjá'arici' a'ujna u Jerusalén a'achú cumu hua'íca kilómetros.

¹⁹ Mu'ití mú a'uun e'ír'é'ene a'íime í mej Israel jetze ajtémecan a'u mej é'eché a'íjna í Marta, ajta a'íjna í María mej mí miyen hua'utéjpu'ajte'en í mej jín ruxieem'íjete'e ti a'íin huá'ihuara'a huam'íi.

²⁰ Tí'íj a'íin Marta ayén ráamua'areeri'i ti nu'u Jesús e'evé'eme'ecaa, aj pu'í u á'ume ti íj ra'antinájche. Ajta a'íin María, a'úu pu a'uteájturaa u chí'ita.

²¹ Aj pu'í Marta ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, ti pua'a yeehui piyen yé huácatíjche'e, capu mí'iníche'e í nejá'a.

²² Mí neajta inee, ayéé nu yeehui ramua'aree ti Dios aúche'e ayén muaatá'asin tíj na'a a'íj pej tiraatáhuaviira.

23 Jesús pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—A'íi pu yeehui ajtahua'a huatarújsin a'íjna í a'ihuáara'a.

24 Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Marta tijín:

—Nee nu yeehui niyen ramua'aree ti ajtahua'a huatarújsin a'ájna xicájra'an ti jetzen nain te'entipúa'ajte, ti ajta Dios jetzen hua'ajjájpu naíjmi'ica í mej meri huácuii.

25 Ajta a'ín Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nee nu yeehui ne'ín pírici í nej hua'ajjá'apuana ná'aye'i í mej meri huácuii, neajta nu niyen hua'atá'aca mej mi ruuri muá'ara'aní. A'atí ti na'a ti ayén ná'atzaahuat'e ineetzi, ti pua'a a'ín ayén huámi'ini, aúche'e pu ayén ruuri a'ame.

26 Ajta ja'atí ti na'a ti ayén r'íi ti'itíjcha'ii, ti ajta ná'atzaahuat'e ineetzi, a'íi pu caí ja'anáj mi'ini. ¿Ni qui piyen té'atzaahuat'e pe'íjna jime'e?

27 Aye'e pu tiraata'ixaa a'íjna í Marta tijín:

—Jee xaa ne'u, nevástara'a. Aye'e nu yeehui té'atzaahuat'e pe' pe'ín pú'een í Cirístu'u, pajta pe'j yaujra'an pú'een í Dios, pe'j yen chaanaca japua e'icánejsin.

Jesús pu nu'u huaúyjeineca'a a'u mej ye'avá'ana me'íjna í Lázaro

28 Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'i u á'ume u chí'ita. Tí'ij í avítzi jín ya'utajé í rujuu. Aye'e pu tiraata'ixaa tijín:

—Pu'uri mé e'evé'eme í maestro. A'íi pu yeehui muajé'echu'eve'e a'ujna.

29 Jíme'en pu'u ayén tiú'unamuajri'í a'íjna í María, aj pu'i ca'anacan ájchee, ajta u á'ume í jemín.

30 Ajta a'ín Jesús, capúu xi a'uun a'uteáruteca'a u chajta'a sino a'úu pu'u aúche'e a'utevéeca'a a'utí Marta ye'entinájche'a.

31 Majta í mej Israél jetze ajtème'ecantaca'a, a'úu mú e'eré'ete'ecaa u chí'ita jamuan í María mej mi miyen ra'anpuá'ajte'en í mej jín ruxieemijte'ecaa. Matí'ij miyen raasej'j ti a'ín María ca'anacan ájchee, ti'iquí huirájraa u chí'ita, matí'ij mi me'ín raatavén. Aye'e mú tiu'umuá'aj ti nu'u a'uun á'ume a'u mej ye'avá'ana í ihuáare'ara'an ti ij a'uun e'ehuaúyjeinixi'ín.

32 Tí'ij María a'uun a'ará'a a'utí a'utevéeca'a a'íjna í Jesús, aj pu'i raasej'j, ajta aítave a'u ti e'era'íicajme. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástara'a, ti pua'a yeehui piyen yé huatéveecache'en, capu ayén mi'inúiche'e í nejá'a.

33 Tí'ij í Jesús ayén raasej'j ti ruyeineca'a. A'íi mú majta ruyeineca'a a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecantaca'a, í mej majta jamuan huajú'ucca. A'íj pu jín jeihua pu utéene í tzajta'an. Ajta jeihua pu a'ij pua'a raatá'a.

34 Aj pu'i ayén tihua'uta'ihu'uri'í tijín:

—¿A'uné jetze seye'avá'ana?

Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Mú a'utá'iyi'í, tavástara'a; patá'aj yeehui ya'utéesej'j.

35 Aj pu'i huaúyjeineca'a í Jesús.

36 Matí'ij mi miyen tiu'utaxájtaca'a a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecantaca'a tijín:

—Casí'i yeehui, jeihua pu raxé'eve'ecaa.

37 Majta seica miyen tiu'utaxájtaca'a tijín:

—A'íi pu yeehui se'j huarújte ti aracúuni'í. ¿Ni caí ayén tiraay'í'itihua'a ti ij ayén raatá'an a'íjna í Lázaro ti caí huámi'ini?

Lázaro pu ajtahua'a huatarújt huá'a tzajta'a í mi'ichite

38 Ajtahua'a pu utéene í tzajta'an í Jesús. Aj pu'i a'uun a'ará'a a'u mej ye'avá'ana, a'u ti é'eteasta'a. Tetej pu a'itémuaaca'a a'ujna a'u ti a'uté'cun.

39 Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj yeehui ra'antá'in mi tetej.

Aj pu'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Marta, ti juutzeájra'an pú'een a'íjna ti huami'í, tijín:

—Aru tavástara'a, a'ij pu pua'a yeehui teáar'e, a'iné pu'uri ayén á'atee muá'acua xicaj ti a'uun avé'enami'ihuaca'a.

40 Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni caí yeehui niyen timuaatá'ixaa pe'j piyen rasej'jran í pe'j jín r'íi tiraatá'an í Dios ti pua'a piyen ná'antzaahuat'en? A'iné ni'íjtá ne'u.

41 Matí'ij mi miyen ra'antá'íj í tetej. Aj pu'i Jesús júte'e á'ujneereca'a, ajta ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Dios pe'j neya'upua. Aye'e nu yeehui ne'íjna jín r'íi timuaatá'asin ne'íjna jime'e pe'j peri nánamuajri'í.

42 Nee nu yeehui ramua'aree pe'j piyen ja'anáj ti na'a nenamua. Mí neajta niyen tiu'utaxájtaca'a ne'íjna jime'e mej jeihua yeré'evee í teite mej mi miyen rá'antzaahuat'en pe'j yeehui yen nejá'uta'íteca'a.

43 Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús, aj pu'i ca'anín jín raatajé. Ayen tijín:

—Lázaro yeehui, patá'aj huirájra'ani íyie pua'acié.

44 Aj pu'i huirájraa a'ájna í ti huamí'ícaaa. Aúche'e pu cá'ijcatzi'ihuaca'a í ñicájra'an jetze, ajta í muájca'are'ara'an jetze, a'ájna jime'e í cáixuri í mej jín hua'acaicata muá'aye'í í mi'ichite. Ajta paaiu jín aránami'ihuaca'a í néerime'ara'an. Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj yeehui tiracá'ari'í, seajta ra'utáxijta.

A'íime í mej teyujta'a tí'ivaire'e, maújchueere, majta mú rajé'icatacu me'ájna í Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lc. 22:1-2)

45 Mat'íj miyen raasej a'íj ti huaríj í Jesús, mu'íití mú miyen huataújtuaa í jemin a'íime í mej Israel jetze ajtémecantaca'a, a'íime í mej majta e'iré'ene mej ramuaare me'ájna í María.

46 Mí majta seica, a'íimej jemi mú á'uju'un í fariseos. Majta mú hua'utá'ixaa a'íj ti huaríj a'ájna í Jesús.

47 Mat'íj mi a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, majta a'íime í fariseos, ayée mú hua'utajé í jueesi mej mi naími'í tiújseire'en. Ayee mú tiújhua'u tijín:

—¿A'íiné yeehui terini? A'íiné a'íi pu tí'ij pí na'a ayén tí'itíj jín rici ti ayén huápi'í ruxe'eve'e, í mej jín a'íj teja'usefíra'a muá'ara'ani í teite.

48 Tí pua'a yeehui tiyen raatá'acare'en ti ayén rijca, naími'í mú miyen huataújtuaasin í jemin. Majta a'íime í mej Roma ajtémecan, mat'íj miyen ráamua'aree, aj mú mi yeehui yé uvé'enejsin, mej mi titá'ari'í nain í tej jín títeteaí, íyiu teyujta'a, ajta íyien chuejra'a japua, íyie Israel.

49 Aj pu'í sejí ayén tiu'utaxájtaca'a, ti a'ájna'ímua a'ájna jín tí'itvéeca'a tí'itíj jime'e ti jaítze'e ve'éé í mej jín tí'ivaire'e u teyujta'a. Ayee pu ántehuaaca'a tijín Caifás. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een xu yeehui caí tí'itíj mua'aree.

50 Capu yeehui ayén tejamuá'amitiejte'e ti ayén jaítze'e titaatéva'iri ti sejí na'a ayén huámi'ini huá'a jetze me'ecan í teite caí tej naími'í antipua'are. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

51 Capu rusejí na'a a'íj tirájteu a'íj ti tiu'utaxájtaca'a sino a'íi pu Dios jetze me'ecan raataxájtaca'a ti Jesús ayén nu'u huá'a jetze me'ecan mi'ini mat'íj mena'a Israel jetze mej ajtémecan.

52 Ajta nu'u, capu a'íime na'a sino a'íi pu nu'u ajta huá'a jetze me'ecan huámi'ini í yaújmua'ame'en í Dios í mej nu'u a'ímuá' a'ucaíjme'e, ti íj a'íin nu'u ajta hua'uré'eseire'en mej mi sejí mena'a teitejra'a pu'éene'e muá'ara'ani.

53 Tíj na'a a'ájna'ímua ti ayén tiu'utaxájtaca'a, a'íi mú miyen tiraax'íepi'íintare a'íj mej ye'í huárini mej mi raajé'ica.

54 A'íj pu jín, Jesús caí ché'e rusejrata á'uche'ecane'e huá'a tzajta'a a'íimej í mej Israel jetze ajtémecantaca'a. Tí'ij jí huirájraa a'ujna Judea. Aj pu'í a'uun a'ará'a a'ájna já'ahua'a ti á vejli'í a'utacá'a a'u ti caí é'e tí'itíjca'a. Aj pu'í chajta'a a'uteájrupi ti ayén téja'arájthehuaa tijín Efraín. A'u'u pu a'uteájturaa, majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

A'íi mú rahuauhuau a'íime í mej tí'ivaire'e teyujta'a me'ájna jime'e méjchueere

55 Tí'ijta ari vejli'í pát'í'irijcaaa mat'íj a'íime í mej Israel jetze ajtémecantaca'a miyen me'ájna jín tí'yestehua'a í xicájra'an ti Dios jetzen tihua'utá'uuni'iri'í, mu'íití mú me'uun curé'ecixi mej mi me'uun a'ujnéen ánti Jerusalén mej mi amuaca'í atí'íhuaxi'ín a'íj ti ayén tiú'ujxe'eve'e mej mi miyen tiú'yysten.

56 A'íi mú maúche'e rahuauca'a. Mat'íj me'uun a'uté'uuca'a me'ájna teyujta'a, ayée mú tiú'íhuau'uraca'a tijín:

—¿A'íiné yeehui timuá'amitiejte'e mú'leetzi? ¿Ni caí yé uvé'enejsin ti yé tí'irámua'ariive'esin í mej tí'yysten?

57 Majta a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, majta í fariseos, ayée mú tiu'uta'ájtaca'a ti nu'u ayén huárini ti pua'a ja'atí mé'e yé'emua'areere a'úu ti a'íj é'en í Jesús, ti a'íin nu'u ayén tihua'utá'ixaate'en mej nu'u mi raatéevi'í.

12

María pu nu'u ra'anáxiri'iri'í ñicájra'an jetze í Jesús

(Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

1 Tí'íj auj te'á'aturaaca a'achú cumu arájsevi xicaj mej mi miyen me'ájna jín tiú'yuesten í xicájra'an ti Dios tihua'utá'uuni'iri'í, a'úu pu á'ume u Betania a'ájna í Jesús. A'u'u pu e'echéjme'e a'ájna í Lázaro ti Jesús ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mej meri huácuui.

2 Mat'íj mi té'uccua'iraataca'a me'ájna jime'e a'íj ti Jesús huaríj. Mat'íj mi tiraamí. Ajta a'íin Marta, ayée pu tí'ivaire'eca'a ti tihua'ateá'axi'ín. Ajta a'íin Lázaro, a'íi pu huatécatii í meesa jetze jamuan a'ájna í Jesús.

³ Aj pu'i María ayén á yejjáj a'achú cumu já'ita'a liitro a'ájna í a'aseiite ti naa teáar'e, ti ajta huápi'i jehua tí'ijnajche. Naardu pu raja'ara'a ti rumua'atí. María pu ra'anáxiri'iri'í í hécá'ra'an jetze í Jesús. Aj pu'í rucipúa'á jín ra'anáhuatzi'iri'í. Ajta temua'a pu naa te'uteáaríeca'a nainjapua u chí'ita a'ájna jime'e í a'aseiite ti naa teáar'e.

⁴ Mí ajta sejj ti jamuan á'uche'ecane'e, ayée pu tí'ihuauájniuste tí'ij raasej. A'íi pu a'áin pú'een a'ájna í Judás, ti ayén te'entímu'utaca tí'ijn Iscariotes. A'íi pu ajta á'iyen avítzi jín tiu'utátuiire'esin í Jesús.

⁵ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tí'ijn:

—¿A'íné yeehui 'een jín mecaí ráatuaa me'ájna í aceite a'íné ayée pu tí'ijnajche a'achú cumu huaica ciento í tumin? Aj pu'í yeehui rí'iríista á'ame'enche'e mej miyen hua'utá'an í tumin a'ámej í mej caí a'ij tí'ijviicua'í. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Judás.

⁶ Capu ayén raataxájtaca'a a'ájna jime'e ti jetzen ruxe'eve'eca'a a'ij ti tíhuá'aruure a'ámej í mej caí a'ij tí'ijviicua'í, sino ayée pu a'ájna jín ayén tiu'utaxájtaca'a a'íné a'íi pu nahua'ari pú'een'e. A'íné a'íi pu racha'íica'a í mej tzajta'an ru'ucá'ave í tumin, a'íi pu ajta ruvair'e'eca'a a'ájna jime'e í tumin.

⁷ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'íixaa tí'ijn:

—Capej yeehui rá'itziite'e. Ché'e ayén huárini, a'íné a'íi pu ayén raateájtuaa a'ájna í aceite tí'ij ayén ra'utámua'aree í xicá'ra'an jetze mej jetzen na'avá'anajsin.

⁸ A'íi mú yeehui mú'ejmi jemi seíre'e muá'aju'u tíj na'a rusén jime'e a'íme í mej caí a'ij tí'ijviicua'í. Mí neajta inee, canu niyen rusén jín mú'ejmi jemi seíre'e na'ame. A'íj pu jín, xí'epi'ín huaríj amájna mi 'íta'a. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Jesús.

A'íme í mej Israél jetze ajtémecan, ayée mú nu'u méje'icatacu me'ájna í Lázaro

⁹ Majta a'íme í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, mu'ití mú miyen ráamua'areeri'í ti Jesús a'uun a'utéveeca'a. Mat'íj mi me'uun e'iré'ene mej mi raasej, majta mej raasej me'ájna í Lázaro ti Jesús ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mej meri huácuii.

¹⁰⁻¹¹ A'íj mú jín miyen tiraax'epi'íntare a'íme í mej me'uun tí'íajta teyujta'a mej mi majta raajé'ica me'ájna í Lázaro, a'íné mu'íi mú miyen rá'ajaahuat'e'eca'a í Jesús me'ájna jime'e ti ayén Lázaro huarújte. Majta a'íme í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, a'íi mú miyen huataújtuaaca'a í Jesús jemi.

*Tíj pu ícu, Jesús pu a'uun a'ujnéj u Jerusalén
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lc. 19:28-40)*

¹² Yee ruijmua'a yee, a'íme í mej me'ájna jín ajteáxiireca'a mej mi me'uun tiú'uyesten, ayée mú ráamua'areeri'í ti nu'u a'áin Jesús é'evé'eme'ecaa a'ujna Jerusalén.

¹³ Mat'íj mi tacj xámua'íj antíveichixi, majta ya'upí. Mat'íj mi á'uju'un mej mi ye'entinájche. Ayee mú tí'íijhuaca'a tí'ijn:

—Temua'a pu tí'ixi'epi'ín. Tiché'e yeehui r'íi tiraatá'an te'ájna ti ye'evé'eme niuucajtze'en í tavástara'a. Tiché'e yeehui r'íi tiraatá'an te'ájna í Rey ti titaata'ájte'esin itejmi tej Israél jetze ajtémecan. —Ayee mú e'evé'ejíjhuajme'e.

¹⁴ Aj pu'í Jesús puuru'u huáteu ti caí xi ja'atí japuan avé'eyeijxi. Aj pu'í japuan avé'eyeijxi ti íj ayén huárini a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tí'ijn:

¹⁵ Caxu yeehui tí'itziine'e mi sej se'uun huachéjme u Sión.

Casi'í yeehui mú'een, a'íi pu mé'e ve'emej í ti tejámuaata'ájte'esin.

A'íi pu ajta yeehui avé'eca japuan í puuru'u ti rayauj.

¹⁶ Majta a'íme í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, amuacaícan, camu yaú'ítíee muá'araa a'ij ti huataújmua'a tíj na'a ti ayén té'eyu'usi'íhuaca'a. Mí ajta, tí'íj ari Dios ayén ra'ajjáj í Jesús, ajta ayén nain jín tira'íjca, aj mú mi xaa ra'utámua'areeri'í ti ayén jime'e té'eyu'usi'íhuaca'a a'ájna jime'e í Jesús. Majta miyen ra'utámua'areeri'í mej miyen ráaruu.

¹⁷ Majta a'íme í mej mu'íi í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'íi mú majta Jesús jamuan seijre'eca'a tí'ij Jesús ayén tiraatajé a'ájna í Lázaro ti nu'u ayén huíirájra'ani a'utí e'evé'enamí'ihuaca'a. Tí'íj Jesús ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mej meri huácuii, a'íi mú á'iyen miyen tiu'utaxájtaca'a a'ij ti huaríj.

¹⁸ Majta a'íme í seica í teite, mat'íj ráamua'areeri'í ti Jesús ayén tí'ítíj jín huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e, mat'íj mi miyen u á'uju'un mej mi ye'entinájche.

¹⁹ Majta a'íme í fariseos, ayée mú tiú'íxaate'eca'a tí'ijn:

—Ayej xaa ne'u té'eme; capu tí'ítíj a'ij tejamuat'évair'esin sej siyen raatá'ijmi. Casi'í, mat'íj mena'a yeehui pua'amé mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, naími'í mú rá'ajaahuat'e'e.

A'íi mú miyen tí'íjxe'eve'e a'íme í mej Grecia é'eme'ecan mej raasej me'ájna í Jesús

²⁰ Majta seica me'uun a'uté'uuca'a huá'a tzajta'a a'ámej í mej a'uun a'ujnéj mej mi raateánajche í Dios a'ájna mat'íj tí'yeste. A'uú mú é'eme'ecan a'íme u Grecia.

²¹ A'ñi mú é'iré'ene í Felipe jemi, a'ñjna ti a'uun é'eme'ecan u Betania, chajta'a ti a'uun a'utacá'a u Galilea. Ayee mú tirájuhuaviiri'í tijn:

—Mú'ee vásta'a, ayée tu yeehui t'í'ixe'eve'e tej tiu'uxáj jamuan í Jesús.

²² Ajta a'ñin Felipe, á pu a'uré'ene ti ij ayén tiraata'ixaate'en a'ñjna í Andrés. Mat'í'ij mi miyen tiraata'ixaa me'ñjna í Jesús.

Jíme'en í niuucari ti t'íta'ajte'e a'íj te'ye'í huárini

²³ Jesús pu ayén tiu'utaniú tijn:

—Pu'uri yeehui a'ájna teja'uré'ene ti Dios ayén r'í'í tinaatá'an ineetzi, i nej neajta teáata'a jetze airánnejte.

²⁴ Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti pua'a caí é'ejveti á chuaata'a ti ij a'uun huámi'ini a'ñjna í játze'ara'an í triigu, ayée pu rusej na'a huateáturaasin a'ñjna í játze'ara'an. Na'ari ti pua'a ayén huámi'ini, jéhua pu yeehui jetzen a'íranjejin seica í jatzi.

²⁵ 'Ayej che'atá na'a 'een huá'a jime'e í teite. Tí pua'a ayén jaitze'e jetzen ruxe'eve'e ja'atí ti na'a a'ñjna ti íyen t'í'iseijre'e íyen chaanaca japua caí ayén jetzen ruxe'eve'e ti ra'ará'astijre'en í Dios, a'ñi pu yeehui yá'ujisin í ruxejñiu'uca ti auj ruurica'a. Na'ari caí, ti pua'a caí ayén a'atzu jetzen tiu'ujxe'eve'e t'íj na'a ti íyen t'í'iseijre'e íyen chaanaca japua sino ayée pu huataúra'an ti nain á'urieni ti íyen rájcha'íi, ti ij ayén ra'ará'astijre'en í Dios, ayée pu yeehui ruurican jín huataúra'asin t'íj na'a rusén jime'e.

²⁶ Tí pua'a ja'atí ayén nevaire'e pu a'ame ineetzi, ayée pu ruxe'eve'e ti a'ñin ayén che'atá na'a ríjca a'íj nej ríci inee. Ajta, a'u ti na'a nej niyen a'utevé'e na'ame, a'ñi pu ajta ineetzi jamuan a'utevé'e a'ame a'ñjna ti nevaire'e. Tí pua'a yeehui ja'atí ayén nevaire'e, a'ñi pu í niyá'upua ayén r'í'í tiraatá'asin.

²⁷ Pu'uri a'íj pua'a ne'ase yú ne tzejta'a. ¿A'iné nena'a nij niyen tiu'utaxájta? ¿Ni qui niyen tiu'utaxájta ne'ñjna ti jíme'en yee: “Niyá'upua, patá'aj yeehui piyen nu'írájtuaani ti ij caí ayén tináaci'tí a'íj ti ari teja'uré'enejin?” Mí neajta caí, canu. Canu niyen tiu'utaxájta a'iné ayée nu yeehui 'een jín yú a'uvé'emej nej niyen yé huácatíi íjii.

A'ñi mú teite miyen ráanamujri'í t'í'ij Dios tiu'utaxájta'a

²⁸ Mí pej ní'ya'upua, patá'aj tihua'utasejrate'en í nej jín r'í'í timuaatá'asin. —Ayee pu tiu'utaxájta'a a'ñjna í Jesús.

Aj pu'í jute'e e'icánamujre ti ja'atí ayén tiu'utaxájta'a tijn:

—Nu'uri yeehui niyen tihua'utasejrate. Neajtahua'a nu niyen tihua'utasejrate'esin.

²⁹ Majta a'ñime í teite í mej a'uun ajteáxiireca'a, a'ñi mú majta ráanamujri'í. Seica mú miyen raataxájta'a me'ñnu' u huatéeni. Majta seica miyen tiu'utaxájta'a ti seij nu'u ayén jamuan tiu'utaxájta'a ti jute'e t'í'ivaire'e í Dios ti é'eseijre'e.

³⁰ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Capu ayén yeehui tiu'utaxájta'a a'ñjna jime'e ti ca'aníjra'a naatá'an ineetzi sino ti ayén ca'aníjra'a amuaatá'an mú'ejmi.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e a'íj ti t'í'imi'ini

³¹ Pu'uri yeehui ayén teja'uré'ene a'ájna xicájra'an jetze ti Dios jetzen hua'uxíjte'en mat'íj mena'a pua'amé yen huachéjme. Pu'uri ajta a'ájna teja'uré'ene í xicájra'an jetze í nej jetzen raatamuárite'esin ne'ñjna ti yen t'í'ajta íyen chaanaca japua.

³² Neajta inee, mat'í'ij meri aj neja'utavén, aj nu ni niyen naíjmi'ica huatájeevi í teite mej mi curé'ecijxi'in ineetzi jemi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

³³ Ayee pu 'een jín ayén tiu'utaxájta'a me'ñmi miyen ráamua'aree a'íj ti ye'í t'í'imi'ini.

³⁴ Mat'í'ij miyen tiraata'ixaa a'ñime í mej me'uun ajteáxiireca'a tijn:

—Ayee tu yeehui tiyen ráanamujri'í t'í'ijna jetze í niuucari í mej jín t'í'ajta ti a'ñin Ciríistu'u nu'u ayén rusén jín ruuri huateáturaasin. A'íj pu yeehui jín, ¿a'iné t'í'iri'iri pej piyen t'í'ixa yee ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej nu'u á ya'utavén me'ñjna ti teáata'a jetze airájnejte? ¿A'ataani yeehui pí'ici a'ñjna ti nu'u teáata'a jetze airájnejte?

³⁵ Aj pu'í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Aúche'e pu a'atzu á'ateere mú'ejmi jemi í tatzari ti jín huanéeri'icí a'ame. Setá'aj yeehui siyen á'ujjhuane'en a'íj ti tiraavíjte'e ajta auj mú'ejmi tzejta'a ayén seijre'e í tatzari ti jín huáneeri'í, ti ij yeehui caí a'amua japua rájveti í ti huatíca'a. A'ñjna ti yeehui ayén t'íca'amiste'e á'uche'ecan, capu ramua'aree a'u ti á'ume.

³⁶ Setá'aj siyen huataújtuaani a'ñjna jemi ti jetzen airáninei í tatzari ti jín huáneeri'í sej si siyen se'ñjna jetze ajtéme'ecanta a'ñjna ti huáneeri'í.

T'í'ij raatapua'ajta'a ti ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'í á'urua a'ñjna í Jesús, ajta huateúravaata'a huá'a jemi.

Camu té'atzaahuat'e e teite

³⁷ A'í pu ari jeíhua tiu'umuáriej huá'a jemi ti'itíj ti ayén huáp'i ruxe'eve'e. Mí majta a'íime, camúu xí jirá'ujca'anejca'a mej miyen huataújtuaani í jemin.

³⁸ Ayej tiu'uríj tí'íj ayén araúrasten a'íj tí tiraataxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan ti ajm'í tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, ti ayén tíjín:

Nevástara'a, capu ja'atí yeehui ayén rá'antzaahua
a'íj tej tihua'utá'ixaa.

Capu yeehui ja'atí ayén yaú'itíée já'araa a'íj ti huataújmua'a

a'íjna ti Dios rumuári'eri'ire'ara'an jín ayén huaríj.

³⁹⁻⁴⁰ A'íj mú jín caí rá'antzaahua a'íjna jime'e, a'íj ti pua'amecíe ayén raataxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan tíjín:

A'í pu nu'u yeehui ayén huá'uruu mej miyen aracúcu'unijme'eni
mej mí caí atanéjne'ere.

A'í pu yeehui ayén huá'uruu mej mí antaújnaamuan í ru tzajta'a

mej mí caí yaú'itíée muá'ara'ani.

Na'ari tí pua'a pí mena'a, a'íj mú seicíe tiú'umua'atíjche'en,
nej nu'u niyen hua'urújte'enche'e.

⁴¹ Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan a'íjna ti ayén raasej í ti Dios jín rí'í tiraatá'aniche'en. A'í pu ajta ayén tiraataxájtaca'a a'íjna jime'e í Jesús.

⁴² Jee xaa ne'u, mu'ití í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, a'íime mú miyen rá'antzaahua. Mí majta a'íime, camu raxájtacua'a huá'a tzajta'a í teite me'íjna jime'e mej huá'atziine'eca'a í fariseos, majta mej mí caí seica miyen huírá'ite me'újna u teyujta'a.

⁴³ Jaítze'e pu hua'aránajcheca'a mej mí teite miyen rí'í tihua'utá'an caí í Dios.

A'í mú runaíjmi'í í ya'upuáara'an, ajta í yaujra'an

⁴⁴ Aj pu'í Jesús ayén ruseíirata tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Tí pua'a yeehui ja'atí ayén ná'antzaahuat'e'en ineetzi, capu neetzi na'a á'tzaahuat'e'e sino ajta pu rá'atzaahuat'e'e a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

⁴⁵ Tí'íj a'íin ayen nesej ineetzi, a'íj pu ajta rasej a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

⁴⁶ 'Ayeé nu yeehui 'een jín mú a'uvé'emej íyen chaanaca japua nej ni niyen huá'uruuren í teite tíj tatzari í ti jín huá'a tzajta'a huáneeri'í mej mí caí ché'e miyen tíca'amiste'en á'ujuhua'ane'en a'íime í mej miyen ná'astijre'e ineetzi.

⁴⁷ Tí pua'a ja'atí nenamua a'íj nej tí'ixa, ajta caí ná'astijre'e, canu yeehui rá'axijte'en inee, a'íne canu ne'íjna jín mú a'uvé'emej nej ni niyen hua'uxijte'en a'ímej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua sino nej ni hua'irájtuaani.

⁴⁸ 'Jee xaa ne'u, tí'itíj pu yeehui pú'een ti ayén rá'axijte'en a'íjna í ja'ati ti ayén naaré'ití, tí ajta caí rá'astijre'e a'íj nej tí'ixa. A'íjna ne'u yeehui, í nej jín tiu'utaxájtaca'a, ayée pu rá'axijte'en a'íjna xicá'ra'an jetze tí jetzen nain te'entipúa'ajte.

⁴⁹ 'Ayeé pu'u na'a, a'íne canu yeehui nesej a'íj tirá'jtu a'íj nej tiu'uxájtaca'a sino a'íin tí niyá'upua pú'een, a'íj pu ayén tínaata'áj a'íj nej ye'í tiu'utaxáj, ajta í nej jíme'en niyen tiu'utaxájtaca'a.

⁵⁰ Nee nu yeehui niyen ramua'aree tí ayén tínaata'áj tí ij ayén tejá'amuaci'ití sej siyen ruurican huat'e'aturan tíj na'a rusén jime'e. A'íj nu jín ayée nu che'atá nena'a tí'ixa a'íj tí a'íin niyá'upua ayén a'íjna jín tínaa'íjca nej ni tiu'utaxáj.

13

Jesús pu hua'aná'axi'í í huá'íca jetze a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e

¹ Pu'uri tímu'a'a a'íjna teja'ur'é'enejsime'e í mej jín ra'utámua'aree ja'anáj tí Dios ayén tihua'utá'uuni'irí'í. Pu'uri ramua'areereca'a í Jesús tí ari a'íjna teja'ur'é'ene í xicá'ra'an jetze tí jetzen á'ura'ani íyen chaanaca japua tí ij a'uun a'ujnén u júte'e, ya'upuáara'an tí é'esiejre'e. Tíj na'a tí yen huatasejre íyen chaanaca japua, a'íj pu ayén huá'axe'eve'eca'a a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Ajta íjii, pu'uri ayén hua'utasejírataca'a tí nain jín huá'axe'eve'eca'a.

² Mat'íj tí'ícu'a'acaá í chumua'an, a'íj pu ajta a'uun a'utéveeca'a a'íjna í Judás, tí yaujra'an pú'een í Simón, tí ajta ayén te'entímu'utaca tíjín Iscariotes. Pu'uri a'íin Satanás ca'aníjra'a raatá'aca tí tiu'utátuui're'en í Jesús.

³ Jesús pu ajta ramua'areereca'a tí a'íin ya'upuáara'an ayén nain jín tira'íjca, tí ajta ruyá'upua jemi a'uvé'emej, ajta a'úu pu ajta a'ujnéjsin í jemin.

⁴ Aj pu'í ájchee a'u mej tejé'ecua'aca, ajta huírre'uchuíri'í í rutasi tí ru'ir'é'evíjca'a. Aj pu'í avá'ujj'í'icie cíxuri jime'e í mej jín huá'acá'íimua.

⁵ Tí'íj jí a'uun atéjeje í caasu jetze. Aj pu'í a'utéjche tí hua'aná'axi'í'ín í huá'achepuaatze'en seij ajta seij í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Ajta hua'anáhuatzi'iraxi a'íjna jime'e í cíxuri tí jín avá'ujj'í'ici'eca'a.

Capu raxí'eve'e a'ájna í Pedro ti Jesús ayén ra'anája'usixi'in

⁶ Aj pu'i a'uun e'iré'ene a'ájna jemi í Simón ti ajta i'i Pedro. Aj pu i a'ín Pedro ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nevástara'a, ¿ni yeehui pajta piyen na'anája'usixi'isin nechepuá jetze?

⁷ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa í Jesús tijín:

—Capú xi a'ij timuá'amítiejte'e a'ij nej 'éen jín niyen rici, sino mejca'ihuáye pej xaa yeehui yaú'itié'e pua'amé.

⁸ Aj pu'i Pedro ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capej xaa ne'u, ja'anáj piyen na'anája'usixi'isin í nechepuaatze'e.

Ajta a'ín Jesús, ayé'e pu tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a yeehui necaí niyen mua'anája'usixi'in á'achepuaatze'e, capej ché'e huá'a jetze ajtémé'ecanta pua'amé í mej neetzi jemi sefire'e muá'aju'u.

⁹ Aj pu'i ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pedro tijín:

—Nevástara'a, ti pua'a yeehui ayén ruxe'eve'e, capej ayé'e pena'a na'anája'usixi'in í nechepuaatze'e, sino pajta pej piyen na'anája'usixi'in í nemuajca'a jetze, pajta na'avé'ejá'usixi'in í nemu'utze'e.

¹⁰ Aj pu'i Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—Tí pua'a yeehui ja'atí ari ayén hua'ihuaca'a, ayé'e pu'u ruxe'eve'e ti ayé'e na'a ra'anája'usixi'in í chepuaatze'en, a'íné capu ché'e chueemuara'a nain japua ti ratéhua'ira'a. Seajta mú'een, caxu ché'e chueemua, sino seij pu yeehui xaa ayén chueemuara'a.

¹¹ Ayee pu 'een jín ayén tiu'utaxájtaca'a ti nu'u seij na'a chueemuara'a, a'íné a'í pu ari ramua'areerca'a ja'atí ti a'ín pú'eené'e ti ayén tiu'utátuüre'esin í jíme'en í Jesús.

Jesús pu tihua'ixaate'e a'ij ti 'een jime'e hua'anája'usixi

¹² Tí'ij raatapua'ajtaaca'a ti ayén hua'anája'usixi, ajta pu huiré'ujvijri'i í rutasi. Aj pu'i a'ujyejxi á vejli'i a'utí í meesa a'utéjvee. Ayee pu tihua'uta'ihua'uri'i tijín:

—¿Ni yeehui séjmua'aree a'ij nej 'een jín niyen amuáaru? Nee nu tejámuaatá'ixaate'esin.

¹³ Ayee xu yeehui mú'een neetmuá'amua yee Maestru, seajta siyen tijín Tavástara'a. Ayee pu yeehui tiraavjíte'e a'íné nee nu ne'ín pú'een.

¹⁴ Ajta ijii, nej á'amuavastara'a pú'een, neajta a'amua maestro, ayé'e nu amua'anája'usixi í á'amuachepuaatze'e. Setá'aj yeehui siyen che'atá sena'a anaúja'usixi'in ruchepuáatze'e rujímua'a.

¹⁵ Ayee nu ámuatá'itiiiri'i sej si siyen huárini a'ij nej neri amuáaru mú'ejmi.

¹⁶ 'Ayee nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti jaítze'e ruxe'eve'e a'ájna ti tí'ajta caí a'ájna ti ravaire'e. Ajta yeehui, jaítze'e pu ruxe'eve'e a'ájna ti yen nej'a'uta'iteca'a caí í nej a'uta'iti'ihuaca'a.

¹⁷ Ajta ijii, setj serí tí'ijmua'aree se'ájna, Dios pu yeehui r'í tejámuaatá'asin ti pua'a siyen che'atá sena'a huárini.

¹⁸ 'Canu najmí'ica mú'ejmi jime'e niyen tí'ixa. Nee nu ramua'aree a'ij mej e'en í nej hua'avé'ehua'u. Neajta nu niyen ra'avé'ehua'u ti ij araúrasten a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti ayén tijín: "A'í pu nu'u yeehui í nej raatá'ínee ti tiú'ucua'ani neetzi jamuan, a'í pu nu'u yeehui a'utéjche ti nájcha'íre'e á'ara'ani."

¹⁹ 'Ayee nu amuacá niyen tejá'amua'ixaate'e ijii tí'ij caí xi ayén tiú'urini sej si siyen té'antzaahuat'e'en nej ne'ín pú'een a'ij nej neri tejámuaatá'ixaa, sej si seuj té'atzaahuat'e'e a'ájna ti ayén tí'ineruuren.

²⁰ 'Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, ti pua'a yeehui ja'atí ayén ra'ancuré'evli'tin a'ájna nej raata'iteca'a, a'í pu ajta na'ancuré'evli'ti ineetzi. Ajta ja'atí ti na'a ti ayén na'ancuré'evli'ti ineetzi, ayé'e pu che'atá na'a ra'ancuré'evli'ti a'ájna ti yen nej'a'uta'iteca'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

I ti jín ra'antipúa'ajte í Jesús ti huá'a jamuan tiú'ucuaa

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lc. 22:21-23)

²¹ Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, jehua pu a'ij pua'a raatá'a í tzajta'an í Jesús. Aj pu'i ayén e'ehuauritíecan jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayee nu yeehui tzáahuati'ira'a jín niyen tejá'amua'ixaate'e, seij ti mú'ejmi jetze ajtémé'ecan ayén tiu'utátuüre'esin ineetzi.

²² Majta a'íime í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, mua'araujsejraxi seij ajta seij. Camu a'ij tirájteuve'e a'ij ti huataújmu'a'a a'ájna ti Jesús ayén tiraataxájtaca'a.

²³ Ajta seij ti a'ímej jetze ajtémé'ecan, a'í pu aicaujútuzi í Jesús jemi. A'í pu a'ín pú'een Jesús ti raxí'eve'eca'a.

²⁴ Ajta a'ín Simón, ti ajta i'i Pedro, a'í pu rumuájca'a jín raatajé a'ájna ti Jesús raxí'eve'eca'a. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj yeehui raata'íhua'u ja'atí ti pú'een ti jíme'en raataxájtaca'a.

²⁵ Ajtahua'a pu ayén aicaújtutzi í Jesús jemi. Aj pu'i ayén tiraata'ihua'uri'i tijín:

—Nevástara'a, ¿a'atani a'ín pú'een?

²⁶ Aj pu'i ayén tiraata'ixaa í Jesús tijín:

—Tí pua'a yeehui neri ra'ateáaru'unen í tuxa'a jetze í pan, aj nu ni raata'í'ite'esin ne'íjna í ja'ati ti a'ín pú'een.

Aj pu'i Jesús ayén ra'ateáaru'unej í pan í tuxa'a jetze. Aj pu'i a'íjna huata'í'ite í Judás, ti yaujra'an pú'een í Simón, ti ayén te'entímu'utaca tijín Iscariotes.

²⁷ Jíme'en pu'u ayén ra'ancuré'i í pan a'íjna í Judás, aj pu'i Satanás ayén huatasejre í tzajta'an. Ajta a'ín Jesús, ayé pu tiraata'ixaa tijín:

—Patá'aj yeehui ca'anacan piyen huárini a'ij pej peri tiu'umuá'aj.

²⁸ Majta í seica, camu a'atzu yaú'itiéé muá'araa a'ij ti 'een jín ayén tiraata'ixaa.

²⁹ Seica mú miyen tiraamuá'a ti Jesús ayén tiraata'ixaa ti tí'itíj huánanan í mej jín tíu'uyesten na'ari tí'itíj ti hua'utapuaíjve'en í mej caí a'ij tí'ijvicaa'i.

³⁰ Jíme'en pu'u ayén ra'ancuré'i í pan, aj pu'i huirájraa a'íjna í Judás. Ajta pu'uri huaticá'acaa.

Í niuucari ti jaítze'e ruxe'eve'e tej nu'u huátaxe'eve'en sej tejta sej

³¹ Tí'ij huirájraa a'íjna í Judás, aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Pu'uri yeehui Dios ayén rí'i tinaatá'a í nej neajta teáata'a jetze airánnejte. Neajta inee, ayé nu neri ne'íjna jín rí'i tiraatá'a í Dios ne'íjna jime'e a'ij nej huaríj.

³² Tí pua'a yeehui niyen rí'i tiraatá'an í Dios ne'íjna jime'e nej niyen huámi'ini, Dios pu ajta, rusej ayén rí'i tinaatá'asin a'íjna jime'e ti ayén na'ajjásin. Ajta a'í pu ca'anacan rí'i tinaatá'asin.

³³ Niyaumua'a, a'atzu nu'u niyen yé á'ateeri mú'ejmi jemi. Mú'een xu nehuauni. Mí neajta inee, ayé nu che'atá nena'a tejá'amua'ixaate'e a'ij nej neri tihua'utá'ixaa a'ímej í mej Israel jetze ajtème'ecan. Capu xaa ne'u rí'irí sej yeehui a'uun a'ujnén a'u nej a'ujnéjsin.

³⁴ Neajta nu niyen jéjcuacan jín tejá'amua'íjcate'en sej siyen huaújxe'eve'en. Ayee pu ruxe'eve'e sej siyen che'atá sena'a huaújxe'eve'en a'ij nej neri tejámuaxí'eve mú'ejmi.

³⁵ Tí pua'a yeehui siyen huaújxe'eve'en, aj mú mi náimi'i miyen ramua'aréren sej siyen ná'astjire'e.

Jesús pu tihua'ixaate'e ti nu'u Pedro tiu'utéhua'ita í jemin

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lc. 22:31-34)

³⁶ Aj pu'i ayén tiraata'ihua'uri'i a'íjna í Simón ti ajta i'í Pedro tijín:

—Tavastara'a, ¿a'uné yeehui pá'ume'e pua'amé?

Ajta Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capúu xi yeehui rí'irí pej pe'uun á'ume'en neetzi cujta'a a'u nej á'ume sino méjca'i huáyee xaa pej piyen pe'uun nej cujta'a pá'ume'e pua'amé.

³⁷ Aj pu'i Pedro ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿A'iné 'een jín caí rí'irí jiji nej yeehui ne'uun á'ume'en á'a cujta'a mú'eetzi? Nee nu yeehui á'anca'ane nej huámi'ini á jetze me'ecan.

³⁸ Aj pu'i Jesús ayén tiu'utaniú tijín:

—¿Ni tzaa yeehui piyen ahuá'aca'ane pej nu'u piyen huámi'ini neetzi jetze me'ecan? Ayee nu yeehui tzáahuati'ira'a jín tí'imua'ixaate'e a'ij pej pi rini. Tí'ij caí xi huaájjhuan í gallo, huaica pej piyen tina'avé'avaata pej nu'u caí nemua'ate.

14

Jesús pu rí'i huá'aruure a'íme í mej jamuan á'ujjhuane'e

¹ 'Caxu a'ij títé'ujmuajca. Seuche'e xu yeehui rá'atzaahuate'e í Dios, seúche'e xu seajta ná'atzaahuate'e ineetzi.

² Jéihua pu chí'i a'uun tejé'esejre'e a'u ti niyá'upua huatéechi'í í júte'e. Tí pua'a caí ayén tí'ayájnache'e, nee nu yeehui seicié tejámuata'ixáate'enche'e. A'u nu a'umé'e na'ame nej ni ne'uun rí'í tejá'uruuren a'u sej se'uun a'uté'e xá'aju'un.

³ Ajta, ti pua'a niyen ne'uun á'ura'ani nej ni niyen rí'í tejá'uruuren a'u sej a'uté'e xá'aju'un, aj nu ni yen ve'ecánejsin neajtahua'a nej ni niyen amua'anvi'itin sej si seajta se'uun a'uté'e xá'ara'ani a'u nej neajta a'ucaí na'ame.

⁴ Seajta mú'een, xu'uri yeehui huamuájte í juye jetze ti a'uun a'uré'enine'i a'u nej a'umé'e na'ame. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

⁵ Aj pu'i Tomás ayén tiraata'ixaa tijín:

—Tavastara'a, catu yeehui ramua'aree a'u pej a'umé'e pua'amé. A'ij tu jín catu a'atzu huamuájte í juye jetze ti a'uun a'uré'enine'i.

⁶ Tí'ij jí Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Nee nu ne'ín pú'een í ti amuá'avi'itín a'íjna jetze í juye, nee nu neajta ne'ín pú'een í ti tzaáhuati'ira'a jín t'íxaxa'a, neajta nu yeehui ne'ín pú'een í ti jetzen airáninei í sej jín ruuri xá'ara'ani. A'atí ti na'a ti ayén huataújtuaani í Dios jemi, ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti a'íin amuacaícan huataújtuaani ineetzi jemi.

⁷ Tí pua'a rí'í setinámu'a'ati, ayée xu seajta t'í'iramua'ati se'íjna í niyá'upua. Tíj na'a ti yú aca'ítí a'ame, mú'een xu xaa ramua'ate, seajta seri raasej.

A'í mu'u naími'í í ya'upuá'ara'an, ajta í yaujra'an

⁸ Aj pu'í a'íin Felipe ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, patá'aj yeehui taatasejírate'en pe'íjna í ayá'upua. A'íj tu'u xe'eve'e iteen.

⁹ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nu'uri xaa yeehui á'ate ne'í mú'ejmi jemi huaca. ¿Ni tzaa pecáí xi nemua'ate, mú'ee Felipe? Aye'e nu t'í'ímua'ixaate'e. Ja'atí ti na'a ti ayén naasej ineetzi, a'í pu ajta ari raasej í niyá'upua. ¿A'íné 'een jín piyen tinaatá'ixaa yee ne'í nu'u amuaataséjírate'en í niyá'upua?

¹⁰ ¿Ni tzaa pecáí piyen té'atzaahuat'e ti a'íin niyá'upua ne'í jemi seijre'e, neajta nu yeehui che'atá nena'a niyá'upua jemi seijre'e? Canu nesej a'íj tirájteu a'íj ne'í t'í'ímua'ixaate'e, sino a'íin niyá'upua ti ayén ne'í jemi seijre'e, a'í pu rumuári'eri'ire'ara'an jín ayén rici.

¹¹ Patá'aj piyen ná'antzaahuat'e'en ti pua'a yeehui niyen timuaatá'ixaate'en yee niyá'upua pu nu'u ne'í jemi seijre'e, neajta nu jemin seijre'e í niyá'upua jemi. Na'ari caí, patá'aj pe'íjna jín pena'a té'antzaahuat'e'en a'íj ne'í yeehui huar'íj ti huápi'í ruxe'eve'e.

¹² Aye'e nu te'já'amua'ixaate'e tzaáhuati'ira'a jime'e. A'atí ti na'a ti ayén ná'astijre'e ineetzi, ayée pu che'atá na'a huárini a'íj ne'í rijcaa inee. Jee xaa ne'u, a'í pu yeehui ayén huárini ti jaítze'e ruxe'eve'e caí í ne'í jín niyen rijcaa. Aye'e pu 'een jín rini a'íjna jime'e ne'í nu'un a'umé'e na'ame í niyá'upua jemi.

¹³ Neajta niyen huárini a'íj sej siyen tiraatáhuaviira neetzi jetze me'ecan, ne'í ni rí'í tiraatá'an í niyá'upua.

¹⁴ Tí'itíj ti na'a sej yeehui siyen tiraatáhuaviira neetzi jetze me'ecan, ayée nu xaa rini.

Jesús pu ayén te'atajíratziire ti a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén nu'u huateáturaasin huá'a jemi

¹⁵ Tí pua'a yeehui siyen nex'íeve'e ineetzi, ayée xu se'íjna ará'astijre'en í ne'í jín te'jámuata'aíjte'esin.

¹⁶ Neajta nu niyen tiraatáhuaviira í niyá'upua jemi ti í a'íin yen amujaja'uta'ítí'í se'íj ti a'amua japua huániuuni, ti í a'íin mú'ejmi jemi huateáturan tíj na'a rusén jime'e.

¹⁷ A'í pu a'íin pú'een í xiéjniu'ucari ti jetzen airáninei tíj na'a ti ayén ti'ayajna. Capu rí'írí mej miyen ra'ancuré'an a'íime í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua, a'íné capu a'íj huá'amitiejte'e a'íj ti rici a'íjna í xiéjniu'ucari. Camu yeehui majta ramua'ate. Mí seajta mú'een, ayée xu 'een jín ramua'ate a'íné a'í pu a'amua jemi seijre'e, ajta pu mú'ejmi jemi huateáturaasin.

Jesús pu ajtahua'a tihuá'ixaate'e ti nu'u mi'ini

¹⁸ Canu yeehui ruséntacan amuaatétuasasin, ti caí ja'atí ayén á'amuavaire'e sino nee nu neajtahua'a mú'ejmi jemi uvé'enejsin.

¹⁹ Capu ché'e á'ateere mej yeehui caí ché'e yé nesejran a'íime í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua. Mí seajta mú'een, mú'een xu xaa nesejran. Nee nu huatarújsin ne'í ni neajtahua'a ruuri ná'ara'ani, a'íj xu jín seajtáhuua'a ruuri xá'aju'un.

²⁰ A'íjna xicájra'an jetze ne'í jetzen huatarújsin, aj xu si siyen ramua'aréeren ne'í niyen jemin seijre'e í niyá'upua jemi, ajta yeehui a'íin, a'í pu ajta neetzi jemi seijre'e.

²¹ Ja'atí ti na'a ti ayén ra'ancuré'a a'íj ne'í t'í'ímua'ajtac'a, ti ajta ayén nain ra'ará'astijre'en, a'í pu a'íin pú'een ti xaa nex'íeve'e. Niyá'upua pu yeehui ajta rax'íeve'e a'ame a'íjna ti ayén nex'íeve'e. Neajta inee, nee nu rax'íeve'e na'ame, neajta jemin huatasejíre'esin. —Aye'e pu t'í'ímua'ajtac'a a'íjna í Jesús.

²² Aj pu'í se'íj t'í'ímua'ajtac'a ti ayén ántehuaaca'a tíjín Judás. Capu a'íjna í Judás ti ayén te'entímua'ajtac'a tíjín Iscariotes, sino se'íj. Aye'e pu tiraata'ixaa tíjín:

—Tavastara'a, ¿a'íné a'íj t'í'írí'iri pe'í pi piyen pena'a téjmi jemi huatasejíre'esin, pajta caí a'íme'í jemi í mej yen huachéjme í chaanaca japua?

²³ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Tí pua'a ja'atí ayén t'í'ínexe'eve'e, a'í pu ayén ra'ará'astejsin a'íj ne'í t'í'ímua'ata. Niyá'upua pu ajta rax'íeve'e a'ame. Teen tu hui teajta huatasejíre'esin í jemin. Teajta tiyen huateáturaasin í jemin.

²⁴ Ajta a'íin ti caí ayén t'í'ínexe'eve'e, a'í pu ajta caí ra'ará'astejsin a'íj ne'í t'í'ímua'ata. Canu hui nesej a'íj tirájteu a'íj ne'í te'já'amua'ixaate'e sino a'íjna í niuucari, a'íj pu jetze airáninei a'íjna í niyá'upua ti yen neja'uta'íteca'a.

²⁵ Aye'e nu tejámuaatá'ixaa íjii nej nauj a'amua jemi yen huaca.

²⁶ Ajta a'ín ti yeehui a'amua japua huániuni, a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, í ti ayén tiraavíjte'e sej si raná'amiche'en, a'í pu í niyá'upua ayén ya'uta'íti neetzi jetze me'ecan, ti í a'ín nain jín tejamuáamua'aten. A'í pu yeehui ajta ayén amuaatá'asin sej si siyen ra'utámua'aree nain jín a'ij nej tejámuaatá'ixaa.

Jesús pu ti'itíj jín hua'anpuá'ajte'e a'ímej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e

²⁷ Aye'e nu niyen amuaatá'asin ti ij nain jín amua'anpuá'ajte'en. A'íjna í nej jín amua'anpuá'ajte'esin, neetzi pu jetze airáninei. Capu yeehui ayén 'een a'ij ti a'ín 'een í ti huá'a jetze na'a airáninei a'ímej í mej yen japuan huachéjme íyen chaanaca japua í mej me'íjna jín hua'anpuá'ajte'en í rux'íej teite. Caxu a'ij pua'a tité'ujmuajca. Caxu seajta tí'tziine'e.

²⁸ Xu'uri yee siyen ráanamujri'í nej niyen tejámuaatá'ixaa nej nu'u a'umé'e na'ame, neajta nu'u mú'ejmi jemi uvé'enejsin. Tí pua'a yeehui siyen tí'inexe'eve'ecache'e, ayé'e xu 'een jín rutémua'ave'ecache'e se'íjna jime'e nej ne'uun a'umé' í niyá'upua jemi a'iné niyá'upua pu jaítze'e ruxe'eve'ecache'e.

²⁹ Aye'e nu amuacáí tejá'amua'ixaate'e ti caí xi tí'tíj a'ij huaríj sej si siyen té'antzaahuate'en nej ne'ín pú'een a'ájna xicá'ra'an jetze ti jetzen ayén teja'uré'enejsin nej ne'uun a'umé'.

³⁰ Canu yeehui ché'e jeíhua tejámuaatá'ixaate'esin a'iné pu'uri t'n yé uvé'enejsin a'íjna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta yen japuan tí'ajta í chaanaca. Mí ajta a'ín, capu a'atzu r'í'íri ti ayén tí'tíj jín na'antimua'ítin.

³¹ Che'eré yeehui, tiché'e huirácíine teyujna mej mi me'ín í mej yen chaanaca japua huachéjme, miyen ráamua'aree nej niyen rax'íeve'e í niyá'upua, neajta niyen che'atá nena'a rici a'ij ti a'ín ayén tinaata'ají.

15

I cíyey ti huastí'í, ajta í pí'istá'are'ara'an

¹ Nee nu ne'ín pú'een í cíyey ti xaa rí'en. Ajta niyá'upua pu a'ín pú'een í ti r'í'í raruure í pí'ista.

² A'í pu ra'antivé'iche tíj na'a í pí'ista ti neetzi jetze airáninei ti ajta caí taaca. Ajta tíj na'a í pí'ista ti xaa taaca, a'í pu cíj caj tíra'antivé'iche ti ij jaítze'e huatá'ca'an.

³ Xu'uri yeehui urarí'en mú'een, a'íjna jime'e í niuucari í nej jín neri tejámuaatá'ixaa.

⁴ Setá'aj seuj siyen neetzi jemi seíjre'e. Aj nu ni niyen che'atá nena'a mú'ejmi jemi seíre'e na'ame.

⁵ Capu a'atzu a'ij tí'í'íri ti seíj pí'ista ayén ruse'íj huatá'ca'an sino ayé'e pu tíu'ujxe'eve'e ti auj ajtáveeca í cíyey jetze. Aye'e pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi. Capu yeehui a'atzu a'ij tí'í'íri seíj tí'tíj huamuá'ítin í seíj jín tíu'utátuiire'en í Dios jemi ti pua'a secaí neetzi jemi seíjre'e.

⁶ Nee nu ne'ín pú'een í cíyey. Mí seajta mú'een, mú'een xu pí'ista pú'een ti neetzi jetze ajta'ú'upu'u. Tí pua'a ja'atí ayén neetzi jemi seíjre'e, ti pua'a neajta inee jemin seíjre'e, a'í pu yeehui ayén jeíhua tí'imua'ítin í ti jín tíu'utátuiire'esin í Dios jemi.

⁷ Seajta mú'een, ti pua'a secaí neetzi jemi seíjre'e, caxu tí'tíj a'ij ruuren.

⁸ Aye'e pu 'een tíj na'a ti caí ché'e ayén neetzi jemi seíjre'e. Aye'e pu 'een tíj a'íjna í pí'ista, í ti antíveichi'íhuaca'a, ti ajta ja'atí á ya'uhua'axi ti ij huatéehuan. Aye'e mú raruuren najmí'ica í pí'ista mej miyen raaré'eseire'en, majta án yá'uhua'axin í taj japua ti ij huatéajtaani.

⁹ Tí pua'a siyen neetzi jemi seíjre'e, ti pua'a seajta siyen ra'ará'astin í niuucari í nej ámuamuá'ate, ayé'e pu yeehui Dios ayén amuaatá'asin tí'tíj sej a'ij tíraatáhuaviira.

¹⁰ Tí pua'a siyen jeíhua raamuá'ítin í seíj jín tíu'utátuiire'en í Dios jemi, a'ij pu a'íjna jín ámitieere'e a'ame sej siyen tína'ará'astijre'e inee. Aye'e xu se'íjna jín r'í'í tíraatá'asin í niyá'upua.

¹¹ Aye'e nu che'atá nena'a neri tejamuataax'íeve'e a'ij ti ajta ari tinaatax'íeve'e í niyá'upua. Setá'aj seuj neetzi jemi seíjre'e nej ni amuaax'íeve'e'en.

¹² Tí pua'a yeehui siyen ra'ará'astin a'ij nej neri tejamuataa'aj, aj xu si siyen neetzi jemi seíre'e xá'aju'un nej ni amuaax'íeve'e'en. Neajta inee, ayé'e nu che'atá nena'a tíra'aste a'ij ti tinaata'aj í niyá'upua. A'í nu yeehui jín niyen jemin seíre'e na'ame ti ij ajta niyá'upua ayén naatax'íeve'e'en.

¹³ Aye'e nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e ti ij mú'ejmi jemi seíre'e á'ara'ani í nej jín netémua'ave'e, sej si seajta nain jín huata'ujtemua'ave'en.

Mej nu'u huá'íjxe'eve'e'en seíj ajta seíj í mej té'atzaahuate'e

¹⁴ Aye'e nu yeehui ne'íjna jín tejá'amua'íjcate'e sej si siyen che'atá sena'a huá'íjxe'eve'e'en a'ij nej neri tejamuataax'íeve'e mú'ejmi.

¹³ A'íi pu a'ín pú'een í ti jaítze'e muá'í'eri í ti jín ja'atí ayén raataxí'eve'en í ruxí'ej teví ti í ayén jetzen me'ecan huá'mí'ini.

¹⁴ Mú'een xu yeehui se'ín pú'een í neteí'testemua'a ti pua'a siyen huá'rini a'íj nej tejá'amua'ajjte'e.

¹⁵ Canu ché'e niyen amuaatámua'atzi yee mí sej yeehui tí'ivaire'e ineetzi jemi, a'iné seíj ti ayén tí'ivaire'e, capu ramua'aree a'íj ti rici a'íjna ti tí'ira'ajjte'e. Mí neajta inee, ayé'e nu amuaatámua'atzi yee mí sej neteí'testemua'a, a'iné nu'uri niyen tejámuaatá'ixaa nain a'achú nej nena'a niyen ráanamujri'í í niyá'upua jemi.

¹⁶ Caxu mú'een siyen na'avé'ehuaú ineetzi, sino nee nu yeehui niyen amua'antíhua'u, neajta nu niyen ne'íjna jín tejámua'íjca sej si u á'uju'un sej si siyen tí'itíj huamuá'itín í sej tiu'utátuiire'en í Dios jemi. Neajta niyen raxí'eve'e ti í ayén rusén jín huateáturan í sej raamuá'iti. Aj pu xaa, a'ín niyá'upua ayén amuaatá'asin tí'itíj sej raatáhuaviira ineetzi jetze me'ecan.

¹⁷ Aye'e nu tejá'amua'ajjte'e, sej hui huaújxe'eve'en seíj seajta seíj.

A'íime í mej té'atzaahuat'e miyen mú seíre'e muá'aju'un a'ímej jemi í mej íiyen chaanaca japua huachéjme

¹⁸ Caxu se'íjna á'uhua'anan. Tí pua'a yeehui me'ín amuájcha'íire'e í mej yen japuan huachéjme í chaanaca, a'íi mú amuacáí neetzi tícha'íire'eca'a.

¹⁹ A'íime í mej yen japuan huachéjme í chaanaca a'íime mú miyen che'atá mena'a te'á'amuaaxe'eve'ecache'e tíj í ruteí'testemua'a ti pua'a siyen huá'a jetze ajtémecantache'e. Mí seajta mú'een, caxu huá'a jetze ajtémecan, sino nee nu yeehui amua'antíhua'u a'ímej tzajta'a. A'íj mú jín miyen amuájcha'íire'e a'íime í mej yen huachéjme í chaanaca japua.

²⁰ Caxu yá'uhua'anan a'íj nej tejámuaatá'ixaa yee jaítze'e pu ruxe'eve'e a'íjna ti tí'ajta caí a'íjna ti ravaire'e. Tí pua'a a'íj pua'a mena'a náaruú ineetzi, a'íi mú che'atá mena'a a'íj pua'a á'amuaruuren mú'ejmí. Na'ari ti pua'a miyen ra'ará'asten a'íj nej tíhua'umuá'ate, a'íi mú majta ra'ará'astijre'esin a'íj sej tíhua'amua'aten.

²¹ Aye'e mú yeehui á'amuaruuren me'íjna jime'e sej siyen naará'aste ineetzi, a'iné camu ramua'ate a'íjna ti yen neja'uta'íteca'a.

²² Tí pua'a necaí yéve'ecánejniche'e, neajta caí a'íj tíhua'uta'ixáate'enche'e, capu huá'aci'itíche'e ti Dios puajítzi hua'utá'an a'íjna jime'e mej natéxieehuaa. Ajta, íjii, capu yeehui ché'e mé'e tí'itíj í mej jín jetzen tí'íjpu'ajte'e me'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

²³ Ja'atí ti néjcha'íire'e ineetzi, a'íi pu ajta tícha'íire'e í niyá'upua.

²⁴ Tí pua'a necaí niyen huá'riniiche'e tí'itíj ti caí máaj ja'atí ayén raayí'itihua'a, capu ayén tiraavíjte'ecache'en ti Dios ayén puajítzi hua'utá'an a'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í jemin. Mí majta a'íime, mu'uri naaseíj, majta néjcha'íire'eca'a ineetzi, majta miyen che'atá mena'a ráaruú í niyá'upua.

²⁵ Aye'e mú yeehui miyen huaríj ti ij araúrasten a'íj ti té'eyu'usi'í a'íjna jetze í niuucari í mej jín tí'ajta tíjín: "A'íi pu caí raavíte'e j'á'araa mej mena'a miyen tinéjcha'íire'e muá'araa."

²⁶ Tí'íj a'ín yeehui yen uvé'enen a'íjna ti a'amua japua huániuuni, í nej yen ya'uta'iti mú'ejmí jemi, ti ajta Dios jemi é'eme'ecan, a'íi pu ayén tineteaxáatajme'e a'ame ineetzi. A'íi pu a'ín pú'een í xiéjniu'ucari ti tzáahuatí'ira'a jín tí'imua'ata, ti ajta a'uun a'uvé'emej í Dios jemi.

²⁷ Seajta mú'een, ayé'e pu ajta ruxe'eve'e sej siyen tinaatéaxajta ineetzi a'iné netíj nena'a yen huataseíjre ti yú e'íre'ene, mú'een xu á'ujjuhua'ane'e ineetzi jamuan.

16

Jesús pu tíhua'ixaaate'e ti caí hua'utamuarí'eriste'en a'ímej í mej jamuan á'ujjuhua'an

¹ Aye'e nu ne'íjna jín tejá'amua'ixaaate'e sej si caí tí'itíj jín huamuá'itichen.

² A'íime mú amu'irá'iti í teyujta'a. Jee xaa ne'u, ayé'e pu a'ájna teja'uré'enejsin í xicá'jra'an jetze ti jetzen ayén té'eme. Aye'e pu tiraatámítiejte'esin í ja'ati ti ayén tiu'utévai í Dios jemi a'íjna jime'e ti amuáacui mú'ejmí.

³ Aye'e mú me'íjna jín tí'iruuren a'iné camu nemua'ate ineetzi, camu majta ramua'ate í niyá'upua.

⁴ Aye'e nu yeehui tejá'amua'ixaaate'e sej si siyen ra'utámua'aree nej niyen tejámuaatá'ixaa ti pua'a ari ayén teja'uré'enen. Canu niyen tejámuaatá'ixaa 'ajmí'imua a'iné naúche'e nu yeehui seíjre'eca'a mú'ejmí jemi.

⁵ Neajta inee, íjii nu ne'uun á'ume'e na'ame ne'íjna jemi ti yen neja'uta'íteca'a. Mí seajta mú'een, caxu a'atzu ne'íhua'u a'u nej a'umé.

Í ti tí'imuari'ihua í ti huaíca í ti jín tí'imuarí'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios

⁶ Jé'ecan xu huataújxiemiste se'íjna jime'e nej niyen neri tejámuaatá'ixaa.

⁷ Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti ayén tejámuaatéva'iri nej niyen á'ura'ani. A'iné ti pua'a necaí á'ura'ani, capu yé ve'ecánejsin, mú'ejmi jemi a'íjna ti yeehui a'amua japua huániuni.

'Mí neajta inee, ti pua'a niyen á'ura'ani, aj nu ya'uta'íti ne'íjna ti a'ín yé ve'ecáanen íyén mú'ejmi jemi.

⁸ T'íj a'ín yé ve'ecáanen, aj pu'i ayén a'íjna jín huá'axijte'en a'ímej í mej yen japua huachéjme í chaanaca japua, a'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi, ajta a'íjna jime'e nej niyen ri'éene'ecán jín seijre'e. A'í pu ajta a'íjna jín huá'axijte'en a'íjna jime'e ti Dios puajtzi hua'utá'asin.

⁹ 'Aye pu 'een jín a'íjna jín huá'axijte'en a'íjna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi a'iné camu ná'atzaahuat'e ineetzi.

¹⁰ 'Aye pu ajta 'een jín huá'axijte'en a'íjna jime'e nej niyen urar'ene'acan jín seijre'e a'iné á'uú nu á'ume'e na'ame a'u ti é'eseijre'e í niyá'upua, a'u ti yeehui caí ché'e é'eri'iri sej naasej.

¹¹ Jíme'en pu'u a'íjna í niucari ti Dios puajtzi ayén tiu'utá'asin, ayée pu huá'axijte'en a'iné pu'uri raax'epi'intare í Dios ti ayén puajtzi raatá'asin a'íjna ti t'íajta íyén chaanaca japua.

A'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu r'í tiraateátuaasin í yaujra'an

¹² 'Aye pu na'aráanajche nej íehua huápi'i niyen tejámuaatá'ixaate'en. Mí seajta mú'een, caxuu xi nain au'itíeé xá'aju'un íjii.

¹³ Mí ajta a'ín yeehui í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti tzáahuati'ira'a jín t'íxaxa'a, t'íj uv'éenen, a'í pu nain jín tejá'amua'aten ti ayén t'í'ayajna. Capu ayén a'íjna jín tejámuaatá'ixaate'esin a'íj ti rusej na'a a'íj tirájteu sino ayée pu'u na'a ayén tejámuaatá'ixaate'esin a'íj ti na'a t'í'ina'mua. A'í pu ajta tejámuaatá'ixaate'esin a'íj ti auj teja'uré'enejsin.

¹⁴ 'A'í pu yeehui ayén ra'ancuré'asin neetzi ti ne'á'a, ajta ayée pu che'atá na'a e'ehuauritiécan jín tejámuaatá'ixaate'esin. 'Aye pu a'íjna jín huarín, a'í pu ayén r'í tinaateátuaasin.

¹⁵ T'íj na'a ti ayén niyá'upua jemi t'í'iseijre'e, a'í pu ajta neetzi t'í'ine'a'a. A'íj nu jín niyen raataxájtaca'a yee a'ín xiéjniu'ucari pu nu'u ayén ra'ancuré'an neetzi ti ne'á'a ti ij ajta nu'u tejámuaatá'ixaate'en e'ehuauritiécan jime'e mú'ejmi jemi.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e ti nu'u ca'anacan mi'ini

¹⁶ 'Capu a'achú á'ateeri sej caí ché'e siyen mé'e neje'eseijran. T'íj ajta capu ajta ché'e á'ateeri, sej rujécuatze'en seajtáhua'a neseijran. —'Aye pu tihua'utá'ixaa.

¹⁷ Majta seica í mej jamuan á'ujujhua'ane'e, ayée mú t'í'uru'ihua'uraca'a t'íjín:

—¿A'iné yeehui huataújmu'a'a a'íjna í niucari ti nu'u caí a'achú á'ateeri tej caí ché'e mé'e yé'eseijran, ajta nu'u caí ché'e á'ateeri tej teajtáhua'a tajéjcuatze'en raseijran? ¿A'iné yeehui ajta huataújmu'a'a í sefj ti ayén nu'u a'íj pu ajta a'um'é'e a'ame í ruyá'upua jemi?

¹⁸ Maúche'e mu'u miyen t'í'uru'ihua'uraca'a t'íjín:

—¿A'iné yeehui huataújmu'a'a a'íjna í niucari ti jíme'en yee ti nu'u caí a'achú á'ateeri? Catu a'atzu yaú'itíe a'íj ti 'een jín ayén tiu'utaxájtaca'a.

¹⁹ T'íj jí Jesús ayén ráamua'areeri'i mej miyen rax'éve'eca'a mej me'íjna jín miyen tiraata'ihua'u. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa t'íjín:

—¿Ni siyen se'íjna jín t'í'uru'ihua'u a'íj ti huataújmu'a'a a'íjna í nej niyen tiu'utaxájtaca'a yee ti nu'u caí a'achú á'ateeri sej caí ché'e mé'e neje'eseijran, ajta ti caí nu'u ajta a'achú á'ateeri sej rujécuatze'en seajtáhua'a neseijran?

²⁰ 'Aye nu yeehui tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Mú'een xu ruyeinixi'in, seajta huataújxieemiste'esin, majta a'íme miyen huataújtemua'ave'esin a'íme í mej yen chaanaca japua huachéjme. Mú'een xu xaa huataújxieemiste'esin. Mí ajta, a'ín í sej jín huataújxieemiste'esin, a'íj pu ajta jetzen ayén a'iránejsin í sej seajta jín huataújtemua'ave'esin.

²¹ 'Aye pu tejá'amuaruuren t'íj ajta t'í'ijruuren í 'íta'a ti ayén t'í'ijcu'í'ine ti tiyaúj a'ame. T'íj a'ájna teja'uré'enen ti jetzen tiyaúj á'ara'ani, ayée pu íehua tirajpuajtzi'a a'ame. Mí ajta a'ín, ti pua'a ari huanú'ihua í pa'ari'i, aj pu'i ya'uhua'axijsin í ti jín rajpuajtzi'a a'íjna jime'e ti íehua huápi'i rutémua'ave'e a'iné í pa'ari'i pu'uri huanú'ihuaca'a íyén chaanaca japua.

²² 'Aye pu che'atá na'a tejá'amuaruuren mú'ejmi. Pu'uri ayén a'ájna teja'uré'ene í xicá'ra'an jetze sej jetzen huataújxieemiste'esin. Mí neajta inee, neajtahua'a nu á'amuaseijran. Seajta mú'een, a'ájna xu huataújtemua'ave'esin. Ajta capu ché'e ri'iríista a'ame ti ja'atí amua'a'ari í sej jín rutémua'ave'e.

Mata'aj mauj raatáhuavii mej mi majta ra'ancuré'an

²³ 'Ayeec pu yeehui té'eme a'ájna xicájra'an jetze, sej caí ché'e ti'titj néhuaviira ineetzi. Ayeec nu tejá'amua'ixaate'e tzaahuati'ira'a jime'e, a'ájna xicájra'an jetze ti a'ín niyá'upua ayén amuaatá'asin tñj na'a í sej tiraatáhuaviira ineetzi jetze me'ecan.

²⁴ Tñj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, caxu yeehui xi ti'titj raatáhuaviiri'í ineetzi jetze me'ecan. Setá'aj siyen raatáhuavii a'iné ayée xu se'ájna jín huarín, aj xu si siyen ra'ancuré'asin, aj xu si seajta siyen nain jín huataújtemua'ave'esin.

A'í pu Jesús nu'u hua'utémua'iti a'imej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua

²⁵ 'Tñj na'a 'ajmí'imua ti yú e'iré'ene, ayée nu ne'ájna jín tejámuaatá'ixaa niuucari jime'e ti seicié namuajre'e. Mí ajta, a'ájna teja'uré'enejsin í xicájra'an jetze nej caí ché'e niyen seicié tejá'amua'ixaate'e na'ame, sino nee nu amitiéere'ecan jín tejámuaatá'ixaate'esin ne'ájna jime'e a'ij ti 'een niyá'upua ti é'esiejre'e.

²⁶ 'Ayeec xu yeehui huárini se'ájna xicájra'an jetze sej siyen tiraatáhuavii ineetzi jetze me'ecan. Canu niyen tejá'amua'ixaate'e ti ayén ruxe'eve'e a'ame nej niyen raatáhuavii í niyá'upua nej ni mú'ejmi jetze me'ecan huatáaniuni.

²⁷ Capu xaa ne'u. Niyá'upua pu rusej já'amua'xe'eve'e a'ájna jime'e sej yeehui naataxi'eve ineetzi, seajta siyen rá'antzaahua nej ne'uun u airáne í niyá'upua jemi.

Jesús pu ayén tihua'ixaate'e ti nu'u a'uun a'ujnén í ruyá'upua jemi

²⁸ 'A'uun nu airáne í niyá'upua jemi, neajta nu niyen mú a'uvé'emej íyen chaanaca japua. Neajta íjii, ayée nu yeehui tíchesin íyen chaanaca japua nej ni ne'uun a'ujnén í niyá'upua jemi. —Ayeec pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Jesús.

²⁹ Majta a'íime, í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, ayée mú tiraata'ixaa tñjín:

—Pepu'uri íjii xaa ne'u piyen e'ehuauritiéecan jín ti'ixa. Capej ché'e seicié ti'ixa, pe'ájna jime'e ti caí é'ehuauritie.

³⁰ Tu'uri xaa tiyen ramua'aree pej nain té'umua'aree, ajta yeehui ti caí ayén ruxe'eve'e ti ja'atí ayén ti'titj jín t'ímua'ihua'ura. A'íj tu jín tiyen rá'atzaahuat'e pej pe'uun airáne í Dios jemi.

³¹ Aj pu'í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tñjín:

—¿Ni tzaa siyen seri sicu tiná'atzaahuat'e?

³² Mí neajta inee, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti a'ájna teja'uré'enejsin í xicájra'an jetze mej jetzen amuaatamuárite'esin. A'uun xu a'ucíjxi'isin a'u ti seij é'eche, sej seajta sej. Mú'een xu yeehui mé núujisin nej ni nesej nena'a huateáturan. Mí neajta, canu nesej yú huateáturaasin a'iné niyá'upua pu neetzi jemi seijre'e.

³³ Ayeec nu yeehui 'een jín tejá'amua'ixaate'e sej si siyen r'íi tí'itesiejre'e í ru zajt'a se'ájna jime'e sej neetzi jetze ajtème'ecan. Jéihua mú puajtzi amuaatá'asin a'íime í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua. Capu amín a'íj. Setá'aj siyen huataújtemua'ave'en se'ájna jime'e nej neri hua'antimua'íti.

17

Jesús pu rujapua niuuni rusej

¹⁻² T'íj Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í júte'e á'ujneereca'a ayén ti'ixáata, tñjín:

—Mí pej ní'ya'upua, pu'uri hui a'ájna teja'uré'ene pej peri raaxi'epi'intare. Patá'aj tihua'utasejrate'en í teite pej peri r'íi tinaatá'a í nej ayauj pú'een, nej ni neajta r'íi timuaatá'an mú'etzi, a'iné mú'ee pej pe'ájna jín piyen tinaa'íjca nej ni nain jín antinmua'areere huá'a jemi í teite, nej ni niyen hua'utá'an mej ruuri muá'ara'ani tñj na'a rusén jime'e, matíj mena'a pua'amé í pej neja'uta'íteca'a.

³ 'Ayeec mú 'een jín ruuri muá'ara'ani tñj na'a rusén jime'e me'ájna jime'e mej miyen muáamua'ati mí pej mú'ee pena'a asej pe'ín pú'een tzaahuati'ira'a jime'e í Dios, majta me'ájna jime'e mej miyen náamua'ati, nej Jesús pú'een, í nej neajta a'ín pú'een í Cirístu'u í pej neja'uta'íteca'a.

⁴ 'Ayeec nu 'een jín r'íi timuaatá'a huá'a jemi í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua, a'iné nu'uri ra'antipua'ajte í pej jín piyen tinaa'íjca.

⁵ 'Ari íjii, mí pej ní'ya'upua, patá'aj hui piyen che'atá pena'a r'íi tinaateájtuuani mú'etzi jemi a'íj, mej pej r'íi tineetá'acare'e net'íj ne'uun á'ucatii mú'etzi jemi t'íj caí xi seijre'eca'a í chaanaca.

Jesús pu huá'a japua huatániusin a'imej í mej jamuan á'ujjuhua'an

⁶ 'Nu'uri niyen hua'utasejrate a'íj pej 'een ne'íime jemi í pej piyen naatátuiri'í a'íimej í mej huá'a jetze ajtème'ecantaca'a í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua. A'í mú ateítestemua'a mú pú'eene'e. Pajta mú'ee, mú'ee pej naatátuiri'í. Majta a'íime, a'í mú miyen ra'ará'astijre a'íj pej tiu'uta'ájtaca'a.

7-8 'Mu'uri ramua'aree ti mú'etzi jetze te'iráane nain patíj pena'a pe'íjna jín tinaa'íjca, a'íné ayée nu che'atá nena'a tihua'utá'ixaa a'íj pej peri tinaatá'ixaa ineetzi. Majta a'íime, ayée mú ra'ancuré'a í nej hua'utá'ixa. Ayee mú tzaahuati'ira'a jín ramua'areereca'a nej mú'etzi jemi a'uvé'emej, majta miyen rá'antzaahua pej piyen yen neja'uta'íteca'a.

9 'Ayee nu huá'a jíme'en muahuavii. Canu niyen muahuavii huá'a jíme'en matíj mena'a pua'amé miyen yen seijre'e í chaanaca japua, sino huá'a jíme'en í pej pena'a peri naatávi'itiste, a'íné ateítestemua'a mú pú'een.

10 Matíj mena'a pua'amé í mej neteítestemua'a pú'een, a'íi mú majta ateítestemua'a pú'een mú'etzi. Majta a'íime í mej ateítestemua'a pú'een mú'etzi, ayée mú che'atá mena'a neteítestemua'a pú'een ineetzi. Ayee mú r'í'i tinaatá'aca ineetzi me'íjna jíme'e mej miyen r'í'i ti'tiú'jcha'íi netíj inee.

11 'Canu hui ché'e yen huateáturaasin íiyen chaanaca japua. Mí majta a'íime, a'íi mú xaa miyen huateáturaasin. Neajta inee, mú'etzi jemi nu a'umé'e na'ame. Ayee nu tí'imuhauavii patá'aj r'í'i tihua'ucha'in amuá'eri'ira'a jíme'e, a'íimej í pej naatávi'itiste mej mi miyen che'atá mena'a najími'i seíre'e mej seíj mena'a pú'eene'en tetíj iteen.

12 Netí'ij huá'a jemi huacatii, nee nu r'í'i tihua'acha'hica'a mú'etzi jetze me'ecan. Capu ja'atá'á'uvej ti huá'a jetze ajtémecan sino a'íjna ti ayén tiraavíjte'e ti ayén puaíjti ráaci'íiti. Ayee pu 'een jín huaríj ti ij ayén aráu'asten a'íj ti té'eyu'usi'í i yu'uxari jetze.

13 'Neajta íjii nu a'umé'e na'ame mú'etzi jemi. Mí neajta inee, ayée nu niyen ti'ixa netí'ij nauj huá'a jemi yé huaca mej mi nain jín miyen che'atá mena'a huataújtemua'ave'en netíj inee tí'inetemua'ave'e.

14 Nee nu tihua'utá'ixaa í niuucari í pej jín piyen tinaa'íjca. Majta a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, a'íi mú huá'ajcha'íre'e í neteítestemua'a a'íné camu huá'a jetze ajtémecan í mej íiyen seijre'e. Neajta inee, canu neajta huá'a jetze ajtémecan.

15 'Canu ne'íjna jín niyen muahuavii pej pi hua'irájtuaani íiyen chaanaca japua sino patá'aj r'í'i tihua'ucha'in ti ij caí a'íin ti a'íj pua'a tí'itevij hua'antimua'ítin í neteítestemua'a.

16 Camu huá'a jetze ajtémecan í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. Neajta inee, ayée nu che'atá nena'a caí huá'a jetze ajtémecan.

17 Patá'aj r'í'i tihua'uteájtuaani mú'etzi jemi pe'íjna jíme'e í niuucari ti ayén ti'ayajna. Tíj na'a pej piyen tiu'utaxájtaca'a, a'íi pu ayén ti'ayajna.

18 'Ayee nu che'atá nena'a tihua'uta'aítaca'a mej a'ucíjxi'in nainjapua í chaanaca patíj mú'ee yen tineja'uta'íteca'a.

19 Neajta inee, ayée nu huatánne'a mú'etzi jemi huá'a jetze me'ecan mej mi majta tzaahuati'ira'a jín huatáura'an majta mú'etzi jemi.

Jesús pu ayén tí'ijhuahuahuau huá'a japua, matíj mena'a í mej té'atzaahuate'e

20-21 'Canu ne'íimej nena'a jíme'en muahuavii, sino neajta niyen tí'imuhauavii ne'íime jíme'e í mej miyen té'antzaahuate'esin me'íjna jíme'e a'íj mej tihua'utá'ixaate'esin, mej mi naími'í miyen seíj mena'a pu'éene'e muá'ara'ani, patíj piyen neetzi jemi seijre'e, mi pej ní'iyapua, netíj neajta inee mú'etzi jemi seijre'e. Miché'e hui majta miyen téjmi jemi seíre'e muá'ara'ani mej mi a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, miyen té'antzaahuate'en pej yen neja'uta'íteca'a.

22-23 'A'íjna ti huá'í'i naa seijre'e í pej jín r'í'i tinaatá'a, ayée nu che'atá nena'a ne'íjna jín r'í'i tihua'utá'a mej mi miyen seíj mena'a pu'éene'e muá'ara'ani tetíj iteen, netíj neajta huá'a jemi seijre'e, patíj pajta mú'ee neetzi jemi seijre'e. Neajta nu ne'íjna jín r'í'i tihua'utá'a mej mi nain jín seíj mena'a pu'éene'e muá'ara'ani, mej mi a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, miyen ráamua'aree pej piyen yen neja'uta'íteca'a, pajta piyen che'atá pena'a hua'utax'íeve patíj pajta tinaatax'íeve ineetzi.

24 'Ayee nu tí'ijxe'eve'e, mi pej ní'iyapua a'íimej jíme'e í pej piyen naatávi'itiste, mej mi me'uun a'uteáturan a'u nej a'utevé'e na'ame, mej mi majta miyen raaseíj me'íjna ti huá'í'i naa seijre'e í pej jín r'í'i tinaatá'a, a'íjna í pej jín r'í'i tinaatá'a pe'íjna jíme'e pej piyen nex'íeve'eca'a 'ajmí'imua tí'íj caí xi seijre'eca'a í chaanaca.

25 'Niya'upua, mi pej nain jín urar'í'en, camu hui miyen muamua'ate a'íime í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua. Mí neajta inee, nee nu xaa muamua'ate. Majta í neteítestemua'a, a'íi mú miyen ramua'aree pej piyen yen neja'uta'íteca'a.

26 Nu'uri niyen hua'utaseíjrate a'íj pej 'een. Neajta nu hui nauj niyen hua'utaseíjrate'esin mej mi miyen che'atá mena'a huaújxe'eve'en seíj majta seíj patíj mú'ee tí'inexe'eve'e, nej ni neajta huá'a jemi seíre'e ná'ara'ani. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús.

¹ Tí'ij Jesús ayén raatapuá'ajtaca'a ti tiu'uxájtaca'a, aj pu'i á'uraa, majta a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Mat'í'ij mi anticaj jachi japua ti ayén téja'arájtehuuaa tijn Cedrón. A'u'u pu u jetze pújme'en jeíhua tiu'uvéjme'ecaa í ciyej, aseituuna ciyej.

² Ajta a'ín í Judás ti ayén tiu'utátuiire'esin í Jesús jime'e, a'í pu é'emuua'atejca'a a'ujna a'íné mu'íi mú me'uun e'etiújsej, a'íjna í Jesús, majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e.

³ Majta a'íime í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, majta a'íime í fariseos, ayée mú hua'avé'ehuau a'íime í xantaaru'u í mej me'uun tí'icha'íi u teyujta'a. Ayee mú ará'aseca'a a'achú cumu huaícate. Naími'i mú tatzari tiú'isime'e, majta tí'itj lámpara, majta í mej jín huaténe'use'en. Ajta a'ín í Judás, a'í pu huá'uvi'itijme'e. Mat'í'ij mi me'uun a'ará'a a'utí Jesús a'utéveeca'a.

⁴ Ajta a'ín Jesús, a'í pu ari ramua'areereca'a alij ti tí'itj raruuren. Aj pu'í hua'antinájcheca'a. Ayee pu tihua'uta'íhua'uri'í tijn:

—¿A'ataani seúuhuaunen?

⁵ Ayee mú tiraata'ixaa tijn:

—Jesús, ti Nazarét é'eme'ecan.

Aj pu'í Jesús ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Nee nu ne'ín pú'een.

Ajta a'ín Judás, ti ayén tiu'utátuiire'esin, a'ú pu huá'a jamuan a'utéveeca'a í xantaaru'u.

⁶ Tí'ij Jesús ayén tihua'utá'ixaa yee ti nu'u a'ín pú'een, a'í mú ruhuárita'a cáacj. Majta e'eráavtzi á chuaata'a.

⁷ Ajtahua'a pu ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijn:

—¿A'ataani seúuhuaunen?

Majta miyen tiraata'ixaa tijn:

—Jesús ti Nazarét é'eme'ecan.

⁸ Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tijn:

—Nu'uri hui niyen tejámuuatá'ixaa yee nej ne'ín pú'een. Tí pua'a siyen neetzi huauca, setá'aj siyen hua'utá'an mej á'uciine amáime í mej nee jamuan á'ujuhua'an. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁹ Ayee pu tiuju'urij ti ij ayén araúrasten a'ij ti a'ín ari tiu'utaxájtaca'a tijn: “Capu nu'u ja'atí á'uvej ti huá'a jetze ajtémecan a'ímej pej nu'u naatátuiiri'í.”

¹⁰ Ajta a'ín Simón, ti ajta i'í Pedro, a'í pu chun huitéchuueca'a. A'í pu rú'ijcupi. Aj pu'í a'íjna jín tiraapuajj ti ravaire'eca'a a'íjna í ti nain jín antiújmua'areereca'a u teyujta'a. Pedro pu ayén ra'ajtavejcheca'a í naxaira'an í ja'ati. Ayee pu ántehuaaca'a a'íjna ti tí'ivaire'e tijn Malco.

¹¹ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tijn:

—Ucárujte'e mi a'achun. ¿Ni caí ayén ruxe'leve'e nej ne'íjna jín ra'ará'astijre'en í ti niyá'upua ayén jín tinaa'íjca?

A'uu mú yé'evi'itin í Jesús me'íjna jemi í Anás

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lc. 22:54)

¹² Mat'í'ij mi a'íime í xantaaru'u, ajta a'ín í ti huá'a capitán pú'een, majta a'íime í mej me'uun tí'icha'íi u teyujta'a, a'í mú raatéevi'í me'íjna í Jesús. Mat'í'ij mi ra'amuáajjicie.

¹³ Amuacáí mú me'uun ya'uví'iti me'íjna jemi í Anás, a'íné a'í pu a'ín pú'een'e í mu'üneára'an a'íjna í Caifás ti a'ájná'ímua nain jín antiújmua'areereca'a u teyujta'a.

¹⁴ Ajta a'ín Caifás, a'í pu a'ín pú'een'e í ayén tihua'utá'ixaa í mej Israél jetze ajtémecan ti ayén nu'u tihua'atéva'irihua'an ti sejj na'a í tevi ayén huámi'ini huá'a jetze me'ecan í teite.

Pedro pu ayén tí'ixa ti nu'u caí ramua'ate a'íjna í Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lc. 22:55-57)

¹⁵ Ajta a'ín Pedro, a'í pu imúa huamé'ecaa cujta'an í Jesús. Ajta jamuan huamé'ecaa sejj ti ajta Jesús jamuan á'uche'ecane'e. Ajta a'ín í sejj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'í pu ramua'atejca'a a'íjna ti nain jín antiújmua'areereca'a u teyujta'a. A'í pu jín, jamuan í Jesús a'uun a'uteájrupi a'u ti e'eráyaujta'a a'íjna ti é'elche a'íjna í tí'ajta.

¹⁶ Ajta a'ín Pedro, pua'ácié pu a'uteájturaa tá'apueerta. Aj pu'í í sejj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'í pu a'uré'ene tá'apueerta. Aj pu'í ayén tiraata'ixaa a'íjna í íita'a ti a'uun tí'icha'íi tá'apueerta. Aj pu'í a'uun ya'uví'iti a'íjna í Pedro.

¹⁷ Aj pu'í a'ín íita'a ti a'uun tí'icha'íi tá'apueerta, ayée pu a'ín í Pedro tiu'utá'ixaa tijn:

—¿Ni hui pecaí pajta mú'ee huá'a jetze ajtémecan a'íime í mej me'íjna jamuan á'ujuhua'ane'e?

Aj pu'í ayén tiraata'ixaa tijn:

—Canu hui a'atzu.

¹⁸ Jé'ecan pu huásevi'í a'ájná'ímua. Majta a'íime í mej tí'ivaire'e u teyujta'a, majta a'íime í mej me'uun tí'icha'íi, a'í mú adunai. Majta a'ú mú atavéjme'ecaa a'u ti á'ataa

mej mi ahuáujpiste'en. Ajta a'áin Pedro, a'áin pu huá'a jamuan a'utéveeca'a, ajta pu a'áin á'ujpiste'eca'a.

A'uu mú rá'aví'itín í Jesús a'ájna jemi í Caifás
(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lc. 22:66-71)

¹⁹ Ajta a'áin ti nain jín antiújmua'areereca'a, a'áin pu ayén tiraata'íhua'urí'í a'ájna í Jesús a'ájna jime'e í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, ajta a'ájna jime'e a'áj ti a'áin tí'imua'ataca'a.

²⁰ Jesús pu ayén tiraata'íxaa tíjín:

—Nee nu hui jéjre'e tihua'utá'íxaa í teite í mej yen seijre'e íyen chaanaca japua. Tí'ij pí na'a nu tihuá'amua'atejca'a huá'a teyujta'a, neajta ne'újna teyujta'a a'u mej e'etiújse'iri a'áime í mej Israel jetze ajtémecan. Canu hui tí'itj avíitzi jín tiu'utaxájtaca'a.

²¹ ¿A'iné 'een jín piyen tí'ine'íhua'u? Patá'aj piyen tihua'uta'íhua'u pe'ímej í mej náanamujri'í. Casí'í, a'áin mú xaa ne'u miyen ramua'aree a'áj nej tiu'utaxájtaca'a. —Ayeec pu Jesús tiraata'íxaa.

²² Ajta sej tí huá'a jetze ajtémecan í mej me'uun tí'icha'í teyujta'a, áa pu vejlí'í a'utéveeca'a. Jíme'en pu'u ayén ráanamujri'í a'áj ti Jesús tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í ra'arájee. Ajta ayén tira'ajte'á'ajxi tíjín:

—¿Ni tzaa ayén tiraavjíte'e pej piyen tí'ira'íxaate'e pe'íjna ti nain jín antiújmua'aree u teyujta'a?

²³ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'íxaa tíjín:

—Tí pua'a necaí tí'itj jín x'epi'in huarj netí'ij niyen tiraata'íxaa, patá'aj hui piyen a'áj tiu'utaxá. Na'ari caí, tí pua'a niyen x'epi'in tiu'utaxájtaca'a, ¿a'iné 'een jín piyen na'arájee?

²⁴ Aj pu'í a'áin Anás ayén tihua'uta'áj mej rá'anví'itín me'íjna jemi í Caifás. Ajta, a'áin Jesús, a'áin pu auj anáji'ici'íhua'a'a.

Pedro pu ajtahua'a ra'avé'avaataca'a ti nu'u caí ramua'ate í Jesús
(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lc. 22:58-62)

²⁵ Aúche'e pu a'uun rupiste'eca'a a'ájna í Simón ti ajta í'í Pedro. Aj pu'í ja'atí ayén tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—¿Ni tzaa ayén tí'ayajna pej huá'a jetze ajtémecan í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e? Aj pu'í Pedro ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Canu.

²⁶ Ajta sej tí ayén ravaire'eca'a í ti nain jín antiújmua'areereca'a, a'uun pu a'utéveeca'a. A'áin pu ajta ihuá'are'ara'an pu'eene'e a'ájna í ja'ati ti Pedro ayén ra'ajtavejche'a í naxaira'an. Aj pu'í ayén a'áin í Pedro tiu'utá'íxaa tíjín:

—Ayej ne'ase nee nu ne'uun muajé'esej amájna jamuan a'u ti a'uvéjme í aceituuna ciye'e.

²⁷ Ajtahua'a pu seicié tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pedro ti nu'u caí ramua'ate a'ájna í Jesús. Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í ayén huajjúhua'a í gallo.

A'uu mú ya'uví'ití í Jesús a'ájna jemi í Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lc. 23:1-5)

²⁸ Mat'íj mi a'áime í mej tí'ajta u teyujta'a, a'úu mú ru'íráavi'iti me'újna a'u ti Caifás huiracaí á'aye'í. Mat'íj mi me'uun ya'uví'iti u chí'ita a'u ti á'ucatí'í tajtuhuan tí'ívaire'e huá'a jetze me'ecan í Roma mej é'eche. Pu'uri t'n tapuá'arijme'eca, ajta mu'uri t'n autéhujsime'e mej tí'uuyesten. A'áj mú jín caí a'uun a'uteájrupi a'u ti a'áin tajtuhuan á'ucatí'í mej mi caí tí'itj jín auteáturan í ruye'irá jime'e a'iné capu huá'a jetze ajtémecantaca'a a'ájna í tajtuhuan. Ayeec mú rax'ëve'eca'a mej miyen ráacua'áni í cua'íra í mej jín ra'utámua'aree me'ájna xicá'jra'an ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'iri'í.

²⁹ A'áj pu jín a'áin Pilato ayén huirájraa á pua'acíe huá'a jemi. Aj pu'í ayén tihua'uta'íhua'urí'í tíjín:

—¿Tí'itájni yeehui jín siyen tí'íxajtzi'í semájna mi ja'atí?

³⁰ Mat'íj mi miyen tiraata'íxaa tíjín:

—Tí pua'a yeehui caí ayén tí'itj jín auteáturanche'e tí a'áj pua'a 'een, catu tiyen muaatátuiire'enche'e.

³¹ Aj pu'í Pilato ayén tihua'utá'íxaa tíjín:

—Setá'aj siyen rá'anví'itín setá'aj rujúmua'a siyen ra'uxjíte'en se'íjna jime'e a'áj tí teja-muaatá'aca í a'amua ye'írá.

Mat'íj mi miyen tiu'utaniú a'áime í mej tí'ajta u teyujta'a tíjín:

—Capu hui ayén titatá'aca tej tí tiyen ja'atí huajé'íca.

³² Ayeec pu tiu'urj tí ij ayén araúrasten a'ájna í niuucari í tí jín Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a a'áj tí nu'u ayén tí'imi'ini.

³³ Aj pu'í Pilato ajtahua'a a'uun a'uteájrupi u chí'ita. Tí'ij jí u ya'utajé í Jesús. Ayeec pu tiraata'íhua'urí'í tíjín:

—¿Ni hui pe'ín pú'een í ti tihuá'ajite'e a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan?

³⁴ Jesús pu ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿Ni yeehui asej pena'a piyen a'ij tirájteu nusu seij ayén tinaatéxajtaca'a mú'eetzi jemi?

³⁵ Aj pu'í ayén tiraata'íxaa a'íjna í Pilato tijín:

—¿Ni tzaa niyen Israél jetze ajtémecan? Canu xaa ne'u yeehui. A'íme í mej ateítestemua'a pú'een, majta a'íme í mej me'uun t'íajta u teyujta'a, a'íí mú a'íin pú'een í mej mú'eetzi yé vé'etua ineetzi jemi. ¿Tí'ítájni hui a'ij puáaruu?

³⁶ Ajta a'íin Jesús ayén tiraata'íxaa tijín:

—A'íjna í nej jín t'íajta, capu hui yen me'ecan í chaanaca japua. Tí pua'a ayén éene'en á'ame'enche'e, ayéé mú me'íjna jín tiu'utatése'enche'e í mej nevaire'e mej mi cáí miyen ná'ateevi'in a'íme í mej me'uun t'íajta u teyujta'a. Mí ajta, seicié pu éene'e seijre'e í nej jín t'íajta.

³⁷ Aj pu'í Pilato ayén tiraata'íxaa tijín:

—Aa ní'íjtá ne'u, mú'ee pej xaa hui tí'ítájni tihuá'ajite'e a'ímej í teite.

Ajta a'íin Jesús ayén tiraata'íxaa tijín:

—X'í'epi'in pej piyen tiu'utaxájtaca'a nej nu'u tí'ítájni tihuá'ajite'e. Jee xaa ne'u ayén tí'íayajna nej ne'íjna jín huanú'íhuaca'a. Ayeé nu 'een jín yen huatasejre íyen chaanaca japua nej ní niyen ne'íjna jín tiu'utaxá ne'íjna jime'e tí ayén tí'íayajna. Matj mena'a pua'amé í mej miyen ra'ancuré'a me'íjna tí ayén tí'íayajna, naími'í mú hui nenamua.

³⁸ Aj pu'í Pilato ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿Tí'ítájni a'íin yeehui pú'een a'íjna tí ayén tí'íayajna?

Seij pu'u huiráme, tí pua'a Jesús nusu Barrabás

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lc. 23:13-25)

Tí'íj ayén tiu'utaxáataj, aj pu'í huirájraa, ajta a'uun a'uré'ene huá'a jemi í mej Israél jetze ajtémecan. Ayeé pu tihua'utá'íxaa tijín:

—Capu hui tí'ítájni a'ij ayén tiná'amitiejte'e í nej jín tí'ítájni jetze te'ujpuá'ajte'en.

³⁹ Mí seajta mú'een, ayéé xu tí'íjri'ire nej niyen amua'irátuiitze'en seij tí aiteánami'í set'íj seri siyen ra'utámua'areeri'í í xicájra'an jetze tí Dios jetzen tihua'utá'uuni'iri'í í á'amua'aujsimua'aci'í. ¿Ni siyen hui raxí'eve'e nej niyen amua'irátuiitze'en nemíjna tí ayén nu'u tejá'amua'ajite'e mí seij Israél jetze ajtémecan? —Ayeé pu tihua'uta'íhua'uri'í.

⁴⁰ Mat'íj mí miyen ca'anín jín titeejíhuaca'a tijín:

—Catu. Catu raxí'eve'e temíjna. Patá'aj yeehui tu'irátuiitze'en pe'íjna í Barrabás.

Ajta a'íin Barrabás, a'íí pu huá'a jetze ajtémecantaca'a a'ímej í mej hua'uténe'usi'í mej mí huá'ari'í í mej jín t'íajta a'íme í mej Roma é'eme'ecan.

19

I curuun tí tziicare'e jín cistíhuaca'a

¹ Aj pu'í Pilato ya'uvl'ítí a'íjna í Jesús mej mí ra'itévaxi'in me'íjna jime'e í cuaarta.

² Mat'íj mí a'íme í xantaaru'u, tziicare'e mú huatécistaca'a mej mí curuun huatáaahua. Mat'íj mí ra'avé'emuaniiri'í. Mat'íj mí cixuri ru'ucávijri'í tí jáamua'ara tí neána.

³ Mu'íiti'í mú ajteáxiireca'a vejlí'í í jemin. Ayeé mú tí'íra'íxaate'eca'a tijín:

—Aja'í, mí pej nu'u yeehui tihuá'ajite'e í mej Israél jetze ajtémecan.

Mat'íj mí ra'aráavaxi.

⁴ Aj pu'í ajtahua'a huirájraa a'íjna í Pilato. Ayeé pu tihua'utá'íxaa tijín:

—Casi'í mú'een, nu'uri hui niyen amuaatatuire'esin sej si siyen ráamua'aree tí cáí tí'ítájni a'ij tiná'amitiejte'e í nej jín tí'ítájni jetze te'ujpuá'ajte'en.

⁵ Aj pu'í Jesús ajta huirájraa. Aúche'e pu ayén tíra'avé'emuájcaa a'íjna í curuun tí tziicare'e jín cistíhuaca'a, ajta ru'ucavíí a'íjna í cixuri tí jáamua'ara tí neána. Tí'íj Jesús huirájraa, aj pu'í Pilato ayén tihua'utá'íxaa tijín:

—Ye'ecuí, pu'uri yé huatéjvee í teáata'a.

Pilato pu ayén tí'ítese'e tí raatátuaani í Jesús

⁶ Majta a'íme í mej miyen tí'íajta u teyujta'a, majta a'íme í mej me'uun tí'ícha'í, jíme'en mu'u miyen raasej, aj mú mí ca'anín jín huatejíhuajraa tijín:

—Aúutatai í cúruu jetze. Aúutatai pepu'u.

Aj pu'í Pilato ayén tiu'utaniú tijín:

—Mú'een xu hui rá'anvítin sej si rujímua'a sena'a rá'utatan. Mí neajta nee, capu hui a'ij ayén tiná'amitiejte'e í nej jín tí'ítájni jetzen te'ujpuá'ajte'en.

⁷ Majta a'íme í mej me'uun tí'íajta u teyujta'a, jeíhua mú miyen tí'íra'íxaate'eca'a tijín:

—Ayeé tu yeehui tiráje'ira tí jíme'en ayén tiraavíjte'e tí a'íin a'íjna jín huámí'ini a'íjna jime'e tí ayén huataúsejrataca'a tí a'íí pu nu'u a'íin pú'een í yaujra'an í Dios.

⁸ Tí'íj ayén ráanamujri'í a'íjna í Pilato, jaítze'e pu tiu'utátziin.

⁹ Ajtahua'a a'uun uteájrapi u chi'lita. Ajta ya'uví'iti í Jesús. Aj pu'i ayén tiraata'íhua'uri'i tijín:

—¿A'uné yeehui imuá pé'eme'ecan mú'ee?

Ajta a'ín Jesús, capu a'atzu huataníu.

¹⁰ Aj pu'i Pilato ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni tzaa pecai piyen ahuá'aca'ane pej yeehui tinaatá'ixaate'en? ¿Ni caí ayén timuá'amtiejte'e nej ne'íjna jín antínmua'aree nej ni mu'íirájtuaani, nusu nej ni neajta muá'utatan í cúruu jetze?

¹¹ Ajta Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Tí pua'a caí amuacáí Dios ayén tímuatá'acare'lenche'e pej piyen te'entí'amua'areere, capej tí'títj jín antí'amua'areereche'e ineetzi jemi. A'íj pu jín, a'íme í mej neetzi jime'e tiu'utátui mú'eeetzi jemi, jaítze'e mú ti'títj jín auteájturaa í Dios jemi.

¹² Tíj na'a ti Jesús ayén tiu'utaxájtaca'a, a'íjna í Pilato a'íj pu a'íj tí'íjhuauca'a a'íj ti huárini ti ij ru'írájtuaani a'íjna í Jesús. Mí majta a'íme, í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, majtáhua'a mú miyen titeetejíhuajraa tijín:

—Tí pua'a hui piyen ru'írájtuaani pemíjna mi teáata'a, capej ché'e tí'títj jín tí'itevé'e pua'amé pe'íjna jemi í César ti tí'ita'ajjte'e a'iné ja'atí ti na'a ti ayén huataújsejirata ti a'ín pú'een ti tí'ita'ajjte'e, a'íj pu hui ayén rájcha'íire'e a'íjna í César. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

¹³ Tí'íj Pilato ayén tíhuá'unamuajri'i, aj pu'i ru'írávi'iti a'íjna í Jesús. Aj pu'i Pilato án a'uyejíxi japuan í ipuari a'u mej te'jé'exi'epi'intare'e. Ayee pu téja'arájtéhuaa a'ujna tijín: A'uu ti tetej a'umuánijmee ti pa'atza. Ajta, ayée pu téja'arájtéhuaa hua'aniuuca jime'e í hebreo tijín Gabata.

¹⁴ Pu'uri a'ájna pátí'irijcaa í xicájr'an mej jetzen r'í hua'újrueen mej mi miyen me'íjna jín ra'utámua'aree a'ájna xicájr'an jetze ti Dios jetzen tíhua'utá'uuni'iri'i. Pu'uri ayén pátí'irijcaa a'atjaz cumu tacuarixpua. Aj pu'i Pilato ayén tíhua'utá'ixaa tijín:

—Ye'ecuí arí'ícu, mi ti hui te'já'amua'ajjte'e.

¹⁵ Majta me'ín, ayée mú titeetejíhuajraa tijín:

—Huirávi'itichi.

Majta miyen tijín:

—Huirávi'itichi, patá'aj rá'utatan í cúruu jetze.

Aj pu'i Pilato tíhua'uta'íhua'uri'i tijín:

—¿Ni tzaa siyen tí'íjxe'eve'e nej ni hui niyen rá'utatan nemíjna ti te'já'amua'ajjte'e?

Majta a'íme í mej me'uun tí'ajta teyujta'a, ayée mú tiraata'ixaa tijín:

—Capu hui ja'atí tí'ita'ajjte'e sino a'íj pu'u ti César jín tí'ítejvee.

¹⁶ Tí'íjta'í Pilato ayén hua'utátuii a'íjna í Jesús mej mi miyen rá'utatan í cúruu jetze.

A'íj mú rá'utatai í Jesús í cúruu jetze

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Lc. 23:26-43)

¹⁷ Mat'íj mi a'íme í xantaaru'u miyen ya'uví'iti. Ajta a'ín Jesús, a'íj pu yá'uchuii í rucúruu. Mat'íj mi me'újna a'ará'a a'u ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Mí'ichímu'uta. Ayee pu téja'arájtéhuaa hua'aniuuca jime'e í Hebreo tijín Gólgota.

¹⁸ A'uu mú rá'utatai jamuan hua'apuaca, seíjta'a mú rá'utatai í seíj, majta seíjta'a í seíj. Ajta a'ín Jesús, a'úu pu já'ita'a á'utataihuaca'a.

¹⁹ Pilato pu ayén tíraata'ájtaca'a mej miyen tira'uyú'uxa jetzen í taabla ti ayén té'axajtaca'a tijín: "Jesús Nazarét ti nu'u é'eme'ecan, ti ajta nu'u tíhuá'ajjte'e a'ímej í mej Israel jetze ajtémé'ecan." Mat'íj mi rá'utatai í cúruu jetze a'u ti á'ujmu'u í Jesús.

²⁰ Majta a'íme í mej Israel jetze ajtémé'ecan, mu'íití mú miyen ra'ujjve a'iné a'úu pu vejlí'í píj'éerijcaa u chajta'a jetze a'u mej yá'utatai. Ajta a'ín ti á'asiímua'íhuaca'a, hua'íca niuucari pu jín é'eyu'usi'ihuaca'a, í huá'a niuuca í Hebreo, ajta hua'aniuuca í mej Roma é'eme'ecan, ajta hua'aniuuca í Griego.

²¹ Majta a'íme í mej me'uun tí'ajjtaca'a u teyujta'a, ayée mú hua'újniuste me'íjna jemi í Pilato. Ayee mú tiraata'ixaa tijín:

—Capej piyen hui tirá'ayu'uxa yee a'íj pu nu'u tí'ita'ajjte'e itejmi í tej Israel jetze ajtémé'ecan sino ayée pepu'u yee a'íj pu ayén rusejirata ti a'ín pú'een í ti tí'ita'ajjte'e.

²² Aj pu'i Pilato ayén tíhua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e yeehui ayén éene'en a'iné nu'uri niyen tira'utéyu'uxaca'a a'íj nej tiraaxí'epi'intare.

A'íj mú tí'íjpi í tí'icixure'ara'an í Jesús

²³ Majta a'íme í xantaaru'u, mat'íj meri rá'utatai í Jesús, mat'íj mi tí'íjpi í tí'icixure'ara'an. Mat'íj mi muáacuaci'e tí'íjseire'axi me'íjna í tí'icixure'ara'an. Tíj na'a ti seicié tí'íjcatii, seíj pu raac'í í xantaaru'u. Ajta a'íj pu avé'eturaa í sícu'ure'ara'an ti ru'ucaví'í á'aye'í. Seíj pu jín 'itzi'huaca'a nainjapua.

²⁴ A'íj mú jín miyen tiu'utaú'ixaa tijín:

—Tiché'e caí yeehui rasiújtza'ana sino tiché'e tiyen ti'ihuátamua'itin tetej jime'e tej ti tiyen ráamua'aree ja'atí ti ayén raci'iti.

Ayee pu ayén tiu'uríj ti ij ayén araúrasten a'íj ti té'eyu'usil'i í yu'uxari jetze ti ayén tijín: “A'íj mú yeehui seexu'íjme'en huaré'upijte í tí'inecixu. Majta mú me'ín ti'ihuájumua'ití tetej jime'e mej mi yeehui ráamua'aree ja'atí ti raci'iti í nesiicu'u.” Ayee mú xaa ne'u huaríj a'íjme í xantaaru'u.

I'uuca, í mej me'uun a'uté'uuca'a vejl'i'í í cúruu jetze

²⁵ Majta seica, á mú vejl'i'í a'uté'uuca'a a'u ti a'uvéjme'ecaa í cúruu. A'íj mú a'ín pú'eene'e í náanajra'an í Jesús, ajta í juutzeájra'an í náanajra'an, ajta a'íjna í María ti íra'ara'an pú'eene'e a'íjna í Cleofas, ajtahua'a seíj, a'íjna í María, Magdala ti é'eme'ecan.

²⁶ Aj pu'í Jesús raaseíj í runáana ti a'uun a'utéveeca'a. Ajta pu a'uun vejl'i'í a'utéveeca'a a'íjna Jesús ti raxí'eve'eca'a, ti ajta jamuan á'uche'ecane'e. Aj pu'í ayén tiraata'ixaa í runáana tijín:

—Casí'i, mú'ee 'íta'a, mé pu huatéjvee amíjna ti ayauj pú'een.

²⁷ Ajta ayén tiraata'ixaa a'íjna ti jamuan á'uche'ecane'e tijín:

—Ye'ecui yeehui, ari huatéjvee a'íjna ti anaánaj pú'een.

Tij na'a ti ayén tiu'utaxájtaca'a, ti yú e'iré'ene, a'ín ti jamuan á'uche'ecane'e ayén ya'uví'iti í náanajra'an í Jesús ti ij a'uun huateáturan u ruche.

T'íj Jesús huam'í

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Lc. 23:44-49)

²⁸ T'íj jí ayén huaríj a'íjna í Jesús. Pu'uri ramua'areereca'a ti ari nain te'entipua'ajte. T'íj ayén araúrastejsin a'íj ti té'eyu'usil'ihuaca'a í yu'uxari jetze, ayée pu í tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ne'í'imi'í.

²⁹ Aa pu vejl'i'í xa'ari a'utacatíi ti avé'ejistica'a a'íjna í viinu ti antzináj. Mat'íj mi ti'itíj huateáru'lune ti ta'achira'a í viinu jime'e. Mat'íj mí jisopo cíye'ara'an jetze ru'ucáaxu'í, aj mú mí ra'ajteaxí'reca'a vejl'i'í í téne'ara'an jetze.

³⁰ T'íj a'ín ra'antí'í, aj pu'í ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Pu'uri icu. Nu'uri ra'antipua'ajte.

Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í a'licámu'uvajxi. Aj pu'í huam'í í a'íjna í Jesús, icu.

Xantaaru'u pu ra'ajtéjtze í itza'apuare'ara'an jetze a'íjna í Jesús

³¹ Pu'uri a'ájna pítí'irijcaa í xicájra'an jetze, í mej jetzen rí'í huaújrueen. Ajta a'ín xicájra'an jetze ti ra'it'é'ase, a'ájna pítí'irijcaa mat'íj ra'utéhuijsin mej miyen tiu'uyesten me'íjna jime'e í xicájra'an jetze ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'irí'í.

A'íj mú jín, camu raxí'eve'eca'a a'íjme í mej me'uun tí'ajjtaca'a u teyujta'a mej mí a'íjme mí'ichite miyen huateáturan me'ájna cúruu jetze t'íj ari teja'uré'enen a'ájna saabado jetze. A'íj mú jín rájhuaaviirí'í me'íjna í Pilato ti a'ín ayén tiu'uta'ajta mej mí a'íjme xantaaru'u miyen hua'antína'axin í huá'íica jetze a'íjmej í mej huá'utatai, mej mí ca'anacan huacuí'ini. Tí'í pua'a miyen huárini, aj pu'í rí'irí'ista a'ame mej hua'acájtuuaani í mí'ichite.

³² A'íj mú jín u a'uvé'uju'un a'íjme í xantaaru'u. Mat'íj mí ra'antiná'axi í ru'icán jetze í seíj í mej rá'utatai í Jesús jamuan. Majta miyen che'atá mena'a huaríj í seíj jemi.

³³ Mí ajta, mat'íj Jesús jemi á e'iré'ene, mat'íj mí raaseíj ti a'ín ari mí'ichica'a. A'íj mú jín caí ra'antiná'axi í ru'icán.

³⁴ Mí ajta seíj í xantaaru'u, a'íj pu ra'ajtéjtze í itza'apuare'ara'an jetze cíyey jime'e ti antúpiti. Aj pu'í airáaxire jeíhua í jaj, ajta í xúure'e.

³⁵ Neajta inee, í nej niyen raaseíj, nee nu niyen tí'it'éxajta. Ajta ayée pu ayén ti'ayajna a'íj nej tí'it'éxajta. Nee nu ramua'aree nej niyen tzáahuati'ira'a jín tí'ixa. Neajta niyen ne'íjna jín tí'it'éxajta seíj sí seajta rá'antzaahuat'e'en.

³⁶ Ayee pu 'een jín tiu'uríj ti ij ayén araúrasten a'íj ti té'eyu'usil'i í yu'uxari jetze ti ayén té'axa tijín: “Camu nu'u seíj antína'aca í cariira'an.”

³⁷ Ajta seica jetze ti ayén té'axa tijín: “A'íj mú nu'u raseijran me'íjna í mej ra'ajtéjtze.”

A'u mej ye'etéete me'íjna í Jesús

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lc. 23:50-56)

³⁸ T'íj jí a'ín José, tí Arimatea é'eme'ecan, a'íj pu tírájhuaaviirí'í a'íjna í Pilato ti a'ín raatátuure'en í tévira'an í Jesús. Ajta a'ín José, a'íj pu ajta rá'astijre'eca'a a'íjna í Jesús. Mí ajta, a'ín ayén avítzi jín huaríj a'iné a'íj pu huá'atziine'eca'a í mej me'uun tí'ajjtaca'a u teyujta'a. Aj pu'í Pilato ayén raatá'a. A'íj pu jín, u a'uvé'emej. Aj pu'í ra'acájtuuaa í tévira'an í Jesús. T'íj jí yá'uchuii.

³⁹ Nicodemo pu ajta jamuan u a'uvé'emej. A'ii pu a'áin pú'eene'e ti tíca'amiste'e ráamuaareca'a í Jesús. Tí'ití pu a'arájti, a'ájna í mirra ti muátí'isi ranaxca ti áloes me'ecan, tí'tíj tu'upi. Ayeé pu tíjetejca'a a'achú cumu seité kiilu japuan tamúámuata'a.

⁴⁰ Matí'ij mí yá'uchuii í tévira'an í Jesús. Matí'ij mí racáhuua me'ájna jime'e ti naa teáar'e. Majta racá'ijcataka'a cǎxuri jime'e ti me'esti. Ayeé mú me'ájna jín huaríj a'ij mej tírájye'irajca'a mej hua'avé'enan í mí'ichite a'íime í mej Israél jetze ajtémecan.

⁴¹ Huastari pu teje'eré'eeve a'ájna vejli'i a'u mej rá'utatai me'ájna í Jesús. Ajta a'ujna, a'úu pu teásta'a seijre'eca'a ti ja'atí a'uun ya'ujcú ti ij a'uun ja'atí avá'anan. Ajta, capu xi ja'atí a'uun avá'anami'ihuaca'a.

⁴² A'uun mú ye'etéete me'ájna í Jesús a'iné a'úu pu vejli'i a'utacá'a, ajta pu'uri a'ájna pí'tí'irijcaa í xicájra'an jetze mej jetzen rí'í huaújuuren a'íime í mej Israél jetze ajtémecan.

20

Jesús pu a'itaméj a'u mej ye'avá'ana

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lc. 24:1-12)

¹ Tí'ij ari pí'tí'irijcaa í tí jín te'uté'iteiesin í itieeri, íya'ata pu'u a'uun pu á'ume a'ájna í María, Magdala ti é'eme'ecan a'ujna a'u mej ye'avá'ana. Aúche'e pu huachu'ixavi'icaa. Tí'ij a'uun a'ará'a, aj pu'í raasej ti ja'atí ra'antá'íj í tetej ti a'itémuaaca'a a'u ti a'utécun.

² Aj pu'í a'uun huaré'araa. Tí'ij í a'utiéchejraa a'u mej a'uté'uuca'a a'ájna í Simón ti ajta i'í Pedro, ajta í se'íj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e. A'ii pu a'áin pú'een í ti Jesús rax'ève'eca'a. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Mu'uri hui yá'uchuii í tavástar'a, me'újna a'u mej yauutéj. Teajta iteen, catu ramua'aree a'u mej yaúutuua.

³ Ajta a'áin í Pedro, ajta í se'íj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, a'úu mú á'uju'un a'u mej ye'avá'ana me'ájna í Jesús.

⁴ Naími'i mú me'uun a'uruáachejraa. Ajta í se'íj, a'íi pu jaítze'e ca'anín a'utiéchejraa. A'íj pu jín ayén ra'umuá'iti a'ájna í Pedro. A'íj pu jín, amuacáí pu a'uun a'ará'a.

⁵ Tí'ij a'uun a'ará'a, aj pu'í aicau'ítutzi. Ajta a'uun uténeereca'a. Tí'ij í raasej ti án á'ujpiica'a a'ájna í cǎxuri ti me'esti í mej jín racá'ijcataka'a. Ajta a'áin, capu a'uun uteájrupi.

⁶ Ajta a'áin Pedro, ti cujta'an huatiéejme'e, ajta pu a'uun a'ará'a. A'uun pu uteájrupi. Aj pu'í raasej í cǎxuri ti me'esti ti a'uun á'ujpiica'a.

⁷ A'íi pu ajta raasej í cǎxuri í mej jín ra'avá'ana í mu'úutze'en. Naa pu tí'ijiri'ihuaca'a. Ajta ru'júmuua'a pu án á'ujpiica'a.

⁸ Tí'ij jí í se'íj ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, ti amuacáí a'uun a'ará'a, a'íi pu ajta a'uun a'uteájrupi. Jime'en pu'u raasej, aj pu'í té'antzaahua.

⁹ Majta a'íime, camúu xi yaú'ítite muá'araa a'ij ti huataujmuajcaa me'ájna ti ayén té'eyu'usí'í í yu'uxari jetze ti nu'u ayén ruxe'eve'eca'a ti a'áin Jesús ayén a'itára'ani huá'a tzajta'a í mej meri huá'cuii ti ij ajtahua'a huatarún.

¹⁰ Majta a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e, matí'ij mí me'uun a'ucíjxi u ruche.

Jesús pu nu'u huatasejre a'ájna jemi í María, Magdala ti é'eme'ecan

(Mr. 16:9-11)

¹¹ Ajta a'áin María, a'uun pu a'uteájturaa á pua'acié, a'ájna vejli'i a'u mej ye'avá'ana. A'íi pu ruyeineca'a. Tí'ij auj ruyeineca'a, a'íi pu aicau'ítutzi, a'uun pu a'uténeereca'a.

¹² Aj pu'í hua'apuaca huasej í mej júte'e tí'ivaire'e. Cuai'navi'in mú tí'it'échejca'a. An mú e'ejt'éeca'a a'u mej ya'ujté. Se'íj pu án á'ujcatíi a'u ti á'ujmu'ucaa. Ajta í se'íj, a'u ti a'ucá'íicajme'ecaa.

¹³ Matí'ij mí miyen tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—Mú'ee, 'íita'a, ¿a'iné yeehui 'een jín piyen ayein?

Aj pu'í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'íi mú yeehui yá'uchuii í nevástar'a. Neajta inee, canu ramua'aree a'u mej yaúutuua.

¹⁴ Jime'en pu'u ayén tíu'utaxájtaca'a, aj pu'í pí a'ur'é'eeve. Tí'ij í raasej ti a'áin Jesús a'uun a'utéveeca'a. Mí ajta a'áin María, capu raamuá'a ti a'áin pú'eene'e í Jesús.

¹⁵ Aj pu'í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee 'íita'a, ¿a'iné 'een jín piyen ayein? ¿A'atajni pehuahuuau?

A'íi pu ayén tí'imua'atzejca'a ti a'áin pú'eene'e ti rí'í a'uun te'uruurée á'aye'í a'ujna í huastari. A'íj pu jín ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástar'a, ti pua'a mú'ee piyen yá'uchuii, patá'aj piyen yeehui tinaatá'ixaate'en a'u pej yá'uruu nej ni ne'uun u á'ume'en nej ni rá'anchueeni.

¹⁶ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Mú'ee, María.

Aj pu'i pí a'ur'é'eve í jemin. Ajta ayén tiraata'ixaa a'íjna jime'e í huá'a niuuca a'íime í Hebreo tijín:

—Raboni.

(Raboni, ayée pu huataújmua'a a'íjna í niucari tijín Mí Pej Tí'imua'ata.)

¹⁷ Aj pu'i Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capej xáí nemuari'e a'iné naúche'e a'atzu a'amua jamuan sefire'e na'ame. Aj nu ni hui ne'uun a'ujnéjsin í niyá'upua jemi. Patá'aj pe'uun á'ura'ani huá'a jemi í ne'ihuamua'a. Patá'aj piyen tihua'utá'ixaate'en yee nej nu'u neajtahua'a ne'uun a'ujnéjsin jemin a'íjna ti niyá'upua pú'een, ti ajta á'amuaya'upua pú'een, jemin í ti ni'íDioj, ti ajta a'amua Dios pú'een. —Ayee pu tiraata'ixaa.

¹⁸ Ajta a'íin María ti Magdala é'eme'ecan, a'úu pu á'ume huá'a jemi í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Nee nu hui neri raasej í tavástar'a.

Tí'ij jí ayén tihua'utá'ixaa a'íj ti a'íin Jesús ayén tiraata'ixaa.

*A'íi mú rasej me'íjna í Jesús, í mej tamuáamuata'a japuan sej ará'ase
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lc. 24:36-49)*

¹⁹ A'ajná'imua, tí'ij ari a'ájna pí'tí'irijcaa í sej jetze í itieeri, tí'ij ari huachúmua'ancaa, a'úu mú e'eré'ete'ecaa a'íime í mej Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'e. Majta miyen aiteújna u chí'ita a'u mej anú'ujte'ecaa me'íjna jime'e mej huá'atziine'ecaa a'íimej í mej me'uun tí'ajitaca'a u teyujta'a. Aj pu'i Jesús ayén é'iré'ene huá'a jemi. A'u pu huá'a tzajta'a a'utéechaxi. Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e hui amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a.

²⁰ Tí'ij ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'i ayén hua'utasejrate í rumuájca'a, ajta í ru'ítza'apua a'u mej tíya'upua'aj a'íime í mej rá'utatai í cúruu jetze. Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, huá'pí'í mú huataújtemua'ave mat'íj raasej í tavástar'a.

Jesús pu ayén tihua'a'íjcate'e a'íimej í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e mej mi tihua'utá'ixaate'en a'íimej í teite

²¹ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e hui amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a. A'iné niyá'upua pu yen neja'uta'íteca'a ineetzi, ayée nu che'atá nena'a tejámuata'ítii inee.

²² Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu'í ayén hua'utaj'ítze. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Setá'aj hui ra'ancuré'an se'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

²³ Tí'í pua'a hui a'íin xiéjniu'ucare'ara'an ayén ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen tiraatá'uuni'í ja'atí ti na'a í ti jín auteájturaa í Dios jemi, Dios pu xaa ayén tiraatá'uuni'ira, na'ari caí, ti pua'a a'íin xiéjniu'ucare'ara'an caí ca'aníjra'a amuaatá'an sej si caí siyen tiraatá'uuni'í, capu xaa Dios ayén tiraatá'uuni'ira. —Ayee pu Jesús tihua'utá'ixaa.

Capu té'atzaahuate'e a'íjna í Tomás ti Jesús a'ítá'raa huá'a tzajta'a í mi'ichite

²⁴ Ajta a'íin Tomás í mej miyen ratamuá'amua tijín í mej hua'apua, a'íi pu huá'a jetze ajtème'ecantaca'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'aseca'a. A'íi pu ajta caí a'uun huá'a jemi a'utéveeca'a tí'ij Jesús ayén huá'a jemi huatasej're.

²⁵ Mat'íj miyen tiraata'ixaa me'íjna í Tomás mej nu'u miyen raasej í tavástar'a, aj pu'í ayén tiu'utaniú tijín:

—Canu yeehui ja'anáj té'antzaahuate'esin ti pua'a necaí raasej í muájca'are'ara'an jetze a'u mej yé'enajtze, ti pua'a neajta caí anáxiteta a'u ti claavu a'aná'upu'ujme'ecaa, ti pua'a neajta caí ajtémeyini í itza'apuare'ara'an jetze.

Majtahua'a mú raasej me'íjna í Jesús

²⁶ Tí'ij ari teuumé'eca a'achú cumu sei itieeri, majtahua'a mú me'uun e'eré'ete'ecaa u chí'ita. Ajta a'íin Tomás, a'úu pu huá'a jamuan a'utéveeca'a. Ajta te'iteánami'ihuaca'a í puéerta jetze. Aj pu'í Jesús a'uun e'iré'ene. Ajta a'utéechaxi huá'a tzajta'a. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Ché'e yeehui amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a.

²⁷ Aj pu'í ayén tiraata'ixaa a'íjna í Tomás tijín:

—Casi'í, huasej í nemuajca'a. Patá'aj piyen anáxiteta. Patá'aj pajta mé vé'emeiini muá'amuajca'a jime'e pej pí ajtémeyini líyey ne'ítza'apua jetze. Pecáj ché'e piyen seicé tí'imuaajca sino patá'aj té'atzaahuate'e.

²⁸ Aj pu'í Tomás ayén tiu'utaniú tijín:

—Mú'ee pej pe'ín pú'een í nevástar'a, pajta í neDioj.

²⁹ Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee pepu'u piyen té'atzaahuat'e pe'íjna jime'e pej yeehui piyen neseij. Mich'é huaújtemua'ave'en í mej caí naasej, í mej majta maúche'e miyen té'atzaahuat'e. —Ayeé pu tiraata'ixaa.

A'iné'een jime'e té'eyu'usi'ihuaca'a a'íjna jetze í yu'uxari

³⁰ Jéihua pu máaj ayén huaríj í Jesús ti ayén huápi'i ruxe'eve'e, mejseíraca'a a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, í ti caí á'ayu'usi'i a'íjna jetze í yu'uxari.

³¹ Mí ajta a'íjna jetze í yu'uxari, ayéé pu 'een jín té'eyu'usi'i sej si siyen rá'antzaahuat'en ti Jesús a'íin pú'een í Ciriistu'u ti Dios ra'antíhua'u, ti ajta a'íin pú'een í yaujra'an í Dios. Ayeé pu ajta 'een jín pí té'eyu'usi'i sej si siyen ruurican jín huat'eáturan tíj na'a rusén jime'e se'íjna jime'e sej siyen rá'astijre'e.

21

T'íj ari ajtahua'a huataríu, Ciriistu'u pu tihua'ixaate'e a'ímej í mej jamuan á'ujuhua'ane'e

¹ Tí'íjta'í, Jesús ajtahua'a huatasejíre a'ímej jemi í mej jamuan á'ujuhua'ane'e. Ayeé pu tiu'uríj.

² A'uu mú a'uté'uuca'a a'íjna í Simón ti ajta i'í Pedro, ajta a'íjna í Tomás í mej miyen ratamuá'amua tíjín í mej hua'apua. A'uu mú majta a'uté'uuca'a a'íjna í Natanael ti a'uun é'eme'ecan u Caná, chajta'a ti a'uun huatacá'a u Galilea, majta a'íime í yaújmua'ame'en pú'eene'en í Zebedeo, majta seica í mej hua'apua í mej majta jamuan á'ujuhua'ane'e.

³ Ajta a'íin Simón ti ajta i'í Pedro, ayéé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Naúche'e nu hui u nehua'itépe'en.

Mat'íj mi miyen tiraata'ixaa tíjín:

—Teen tu yeehui teajta á'uju'un tá'aju'un.

Mat'íj mi u á'uju'un. Majta me'uun atéeci í baarcu jetze. Muaatáxa'ai mej rúuhua'itepe'e. Majta, camu ti'ítíj huatéevi'i.

⁴ Iya'ata pu'u, tí'íj ari tapuá'arijme'eca, Jesús pu a'uun a'utéveeca'a á saata'aj. Majta a'íime í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, camu raamuá'a ti a'íin pú'eene'e.

⁵ Aj pu'i Jesús ayén tihua'uta'íhua'uri'i tíjín:

—Mí sej ne'íhuamua'a, ¿ni seri hui hua'uvívi'i í hua'ité?

Mat'íj mi miyen tiu'utaniú tíjín:

—Catu. Catu yeehui a'atzu.

⁶ Aj pu'i ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj hui ra'atéhua'axin í ruxiejmua'a ruri'írínta'an pújme'en í baarcu jetze. Amée xu yee seica teuni.

Mat'íj mi miyen huaríj. Jíme'en mu'u miyen huaríj, aj mú mi avé'ejisteca'a í hua'ité í xiéjmua'ari tzajta'a. Ajta, capu huatá'íristareca'a mej ra'ítapín a'íjna jime'e í mej mu'íicáa í hua'ité.

⁷ Ajta a'íin í ti Jesús raxí'eve'eca'a, ayéé pu tiraata'ixaa í Pedro tíjín:

—Tavastara'a pu pú'een amíjna.

Ajta a'íin Pedro, a'íí pu te'íjvihuáani a'utéveeca'a ti ij ruxíehua tiu'umuári'en. Jíme'en pu'u ayén ráanamujri'i ti amiigura'an ayén tiu'utaxájtaca'a yee a'íin ja'atí pu tavastara'a pú'een, aj pu'i ucaújcheje í rusiicu'u. Aj pu'i atéjve á jaata'a.

⁸ Majta a'íime í seica, cujta'an mú huajú'ucaa. Méraajápuajmé'e í xiéjmua'ari, mua'avé'ejistican í hua'ité. Capu a'achú áuteevi'i a'utí e'eve'e'ástime í jaj, a'achú cumu anxíte meetro.

⁹ Mat'íj meri me'uun a'ará'a a'u ti a'uhuáchi, aj mú mi miyen tiraasej ti a'uun á'ataaca'a, ajta ari á'atí'ixcuare'eca'a. Hua'ité mú án á'uje'etii í tí'ixcuá japua. Ajta pan pu án á'umuanaica'a.

¹⁰ Jesús pu ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj hui mé huaje'evé'í'in seica í hua'ité í sej seuchén hua'uvívi'i.

¹¹ Aj pu'i Simón ti ajta i'í Pedro, a'úu pu atéajraa í baarcu jetze. Ajta ra'ítajápuaca'a í xiéjmua'ari a'u ti a'uhuáchi. Temua'a mú tite'evé'ejistica'a í hua'ité mej vivéjme. Ayeé mú ará'aseca'a a'achú cumu anxíte japuan hua'apuate japuan tamuáamuata'a japuan huaíca. Ajta a'íin xiéjmua'ari, capu huasiújtza'an, capu amín a'íj mej miyen avé'ejistica'a.

¹² Aj pu'i Jesús ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Iye'ej sétiú'ucuá'a.

Capu ja'atí ahuaújca'ane ti ayén raata'íhua'u yee ja'atí ti pírici a'iné mu'uri ra-mua'arereca'a ti a'íin pú'eene'e í tavastara'a.

¹³ Aj pu'i Jesús a'uun e'iré'ene í huá'a jemi, ajta ra'anti'í'ipi'i í pan. Aj pu'i hua'uré'e'í'ipi'íte. Ayeé pu che'atá na'a huaríj a'íjna jime'e í hua'ité.

¹⁴ Pu'uri i'i huaíca ti Jesús ayén huatasejre a'ímej jemi í mej jamuan á'ujuhua'ane'e tí'ij ari a'ítáara huá'a tzajta'a í mej meri huácuui.

Jesús pu jamuan ti'ixa í Pedro

¹⁵ Matí'ij meri tiú'ucuaa, Jesús pu ayén tiraata'ixaa í Simón ti ajta i'i Pedro tíjín:

—Simón, mi pej yaujra'an pú'een í Juan, ¿ni tzaa piyen jaitze'e nexí'eve'e mej nu'u caí amíime?

Ajta a'íin Pedro, ayéé pu tiraata'ixaa tíjín:

—Jee xaa ne'u, nevástara'a. Mú'ee pe yeehui ramua'aree nej muaxe'eve'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj yeehui rí'i tihuá'ucha'in í neti'iríjmua'a.

¹⁶ Ajtahua'a pu Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Simón, mi pej yaujra'an pú'een í Juan, ¿ni qui pénexe'eve'e?

Ayee pu tiu'utaniú tíjín:

—Jee xaa ne'u, nevástara'a. Mú'ee pej ramua'aree nej muaxe'eve'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj rí'i huá'uruuren pe'íime í mej neetzi jemi tiújse'irihua'a muá'aye'i.

¹⁷ Ajtahua'a pu ayén che'atá na'a tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—Simón, mi pej yaujra'an pú'een í Juan, ¿ni qui piyen tzaahuati'ira'a jín nexí'eve'e?

Ajta a'íin Pedro, a'ij pu pua'a raatá'a ti Jesús ayén che'atá na'a huaíca tiraata'íhua'uri'i ti pua'a nu'u ayén raxí'eve'eca'a. Aj pu'i ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Nevástara'a, mú'ee pej yeehui nain jín tirú'umua'aree. Mú'ee pej piyen ramua'aree nej xaa muaxe'eve'e.

Jesús pu ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj rí'i tihuá'ucha'in í mej neetzi jemi tiújse'irihua'a muá'aye'i.

¹⁸ 'Ayee nu hui tí'imua'ixaate'e tzaahuati'ira'a jime'e. Pati'ij pauj pá'ari'istaca'a, ayéé pepu'u tí'ité'ache'etehua'a pej pi axiéehua á'uche'ecane'en a'ij ti tímua'aránajcheca'a.

Mí ajta, méjca'i huáyeé, patí'ij peri vástacira'itan, ayéé pepu'u hui ajméjca'ataxi'sin ti ij ja'atí ayén mu'ucáchejte'en. A'íi pu muá'aví'itín a'u pej caí á'uye'imi'i. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Jesús.

¹⁹ Ayee pu 'een jín tiu'utaxájtaca'a í Jesús mej mi miyen ráamua'aree a'ij ti ye'í tí'imí'ini a'íjna í Pedro, ti ajta jín rí'i tiraatá'asin í Dios. Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tíjín:

—Paúche'e ná'astjire'e ajta pena'a caí huámí'ini.

Jime'en a'íjna ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e, ti ajta Jesús raataxí'eve

²⁰ Aj pu'í Pedro pí a'uré'eve tí'ij raasej ti cujta'an huamé'ecaa a'íjna ti Jesús raxí'eve'eca'a. A'íi pu a'íin pú'eene'e ti aicáújtuzi án taviitze'en í Jesús matí'ij tí'icua'acaa, ti ajta tiraata'íhua'uri'i a'íjna í Jesús tíjín: “Tavastara'a, ¿a'atani hui muaatátuiire'esin a'íime jemi?”

²¹ Tí'ij Pedro ayén raasej, ayéé pu tiraata'íhua'uri'i tíjín:

—Ari amíjna, nevástara'a, ¿a'íquí tí'itj raruuren?

²² Aj pu'í Jesús ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Capu hui mú'eetzi jetze ruxe'eve'e ti pua'a ayén na'aráanajche ti a'íin ayén ruuri huateáturan ajta nena'a caí yen uvé'enen. Patá'aj piyen ná'astjire'e ineetzi. —Ayee pu tiraata'ixaa.

²³ A'íj mú jín miyen te'utánamuajr'i'í yee ti nu'u caí ja'anáj mí'ini a'íjna í ja'ati ti Jesús jamuan á'uche'ecane'e. Mí ajta, capu ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Jesús ti nu'u caí mí'ini sino capu jetzen ruxe'eve'eca'a ti pua'a a'íin ja'atí ayén ruuri huateáturan ajta na'a caí uvé'enen í Jesús.

Ayee pu ra'antipué'ajte í Juan

²⁴ Nee nu ne'én pú'een í nej Jesús jamuan á'uche'ecane'e. Neajta nu niyen ne'íjna jín tí'itéxajta. Neajta niyen tira'utéyu'uxaca'a. Teajta iteen, ayéé tu ramua'aree ti ayén tí'ayajna a'ij nej tí'itéxajta.

²⁵ Capu tí'iseicaj na'a í seica ti Jesús ayén tiú'uruu. Tí pua'a miyen nain a'uyú'uxanche'e, ayéé pu tiná'amitiejte'e ti caí yen japuan á'avejri í chaanaca japua nain í yu'uxari ti ayén tiú'ujxe'eve'eca'a mej te'uyú'uxanche'e.

A'ij mej ye'í huaríj a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase

Dios pu nu'u te'ataújratiiri'í ti huá'a jamuan huateáturan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios

¹ Níneusi Teófilo, sej jetze í yu'uxari í ti amuájca, a'íj nu jetze neri ra'uyú'uxaca'a nain a'ij ti huaríj a'íjna í Jesús, neajta nain jime'e a'ij ti tihua'utá'ixaa í teite.

² Ajta, a'íin í Jesús, hua'ajtávi'íti a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan sej mej ará'ase. Tí'íj tihua'uta'ajjte'esime'e nain jime'e, a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu raatá'a ti Jesús tihua'uta'ajjte'en a'ij mej tí'iti huáruuren tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame. Tí'íquí xaa á'uví'ítichi'ihuaca'a a'íjna í Jesús u ta japua.

³ Amuacaícan, tí'íj huamí'í í Jesús ajta á'iyen huatarúj huá'a tzajta'a í mí'ichite, tí'íquí a'ímej jemi huatasejre í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e. Hua'apuate xicaj pu á'atee ti ayén tí'ításiseirihua'a a'ímej jemi. Jéihua pu tihua'utasejrate tí'iti jime'e í mej jín ráamua'aree tíjín ayén tí'ayajna ti ari ajtahua'a huatarúj huá'a tzajta'a í mí'ichite. Ajta ayén tihua'utá'ixaa'e'ca'a a'íjna jime'e í Dios ti nainjapua tí'ajta.

⁴ A'íjna ti a'uun a'utéveeca'a huá'a jamuan, ajta auj tí'icua'acare'e huá'a jamuan. Ayee pu tihua'utá'íjmíjri'í mej nu'u caí huiráci'ica'an me'újna í Jerusalén. Ayee pu tihua'utá'ixaa mej raachú'eve'en ti mí'í aráúrasten í ti jín ari amuacaícan te'ataújratiiri'í í huá'aya'upua í ti ta japua é'esejre'e. Ayen tíjín:

—A'í pu a'íin pú'een í nej neri amuá'ixaa.

⁵ A'íjna í Juan, a'í pu hui huá'amua'ihuacare'e jaj jime'e. Mí ajtá'í ruijmua'a, aaruij-mua'a, a'í pu yé ve'ecánejsin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'í pu hui huateáturaasin mú'etzi. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Jesús.

⁶ Mat'íj mí tíjsej. Mat'íj mí miyen tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—Tavastara'a, ¿ní qui ari teja'uré'ene a'íjna xicá'ra'a jetze pej taatá'asin tej títetat'éen íyén Israel? A'í pu a'íin pú'een í ti amuacaícan jín ari te'ataújratiiri'í í tej rájya'upua ti ta japua é'esejre'e.

⁷ Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Capu a'amua jetze ruxe'eve'e sej ráamua'aree ja'anáj ti ayén tiraaxí'epi'íntare í tej rájya'upua. Capu ajta a'amua jetze ruxe'eve'e ja'anáj ti teja'uré'enejsin.

⁸ Mí seajta mú'een, tí'íj yé ve'ecáanen a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu hui amuaatá'asin í tí jín amú'uca'anísti'iraj a'ame. Aj xu si ne jetze me'ecan tihua'utá'ixaa'e'esin a'ímej í mej yen a'uchéjme íyén Jerusalén, seajta a'ímej í mej me'uun a'uchéjme u Samaaria. Aj xu sijta a'ímej í mej a'ímuá antachéjme seaj chu'éjra'a japua, tíj na'a ve'etí yen sejre'e íyén í chaanaca.

⁹ Jíme'en pu'u ayén tihua'utá'ixaa, aj pu'í á'uví'ítichi'ihuaca'a u ta japua, mej seíraca'a í teite. Aj pu í jaitiri raat'é'avaata.

¹⁰ Maúche'e mú júte'e a'unéjne'erica'a mat'íj mí jíje'ítzi jín hua'apua huatasejre í teteca a'ímej jemi. Naa mú cuaiínavi'ín te'ucaví'ímé'ecaa.

¹¹ Ayee mú tihua'utá'ixaa tíjín:

—Mí sej Galilea é'eche, ¿a'íné 'een jín júte'e sé'ujnejne'e? A'íjna í Jesús, í ti á'uví'ítichi'ihuaca'a u ta japua, a'í pu hui che'atá na'a ayén yé ve'ecánejsin ayajna set'íj seri tiraasej a'ij ti ye'í tejá'uví'ítichi'ihuaca'a. —Ayee mú tihua'utá'ixaa.

¹² A'uú mú a'uté'uuca'a a'ujna Aceituunajemi, jiri jete ti á vejlí'í a'utacá'a u Jerusalén. Ayee pu huatáee a'achú mej caj tihua'atá'acare'e ti ja'atí me tanén a'ájna xicá'ra'a mej jetzen ruse'upi. Aj mú mí u e'eráaci me'újna Aceituunajemi.

¹³ Aj mú mí me'ánna a'ujnéj u Jerusalén. Mat'íj mí a'uteájrupi u chí'íta ti rujapua tivéeme. An mú anticíj ta'antíteájti japua í chí'íj. A'uun mú a'uteájrupi cuartu tzajta'a, a'u mej e'iráat'é muá'aye'í.

A'í mú me'uun e'iráte'eca'a a'íjna í Pedro, ajta í Juan, ajta a'íjna í Santiago, ajta a'íjna í Andrés. A'í pu ajta a'íin a'utéveeca'a a'íjna í Felipe, ajta í Tomás, ajtahua'a a'íjna í Bartolomé, ajta í Mateo, ajta sej ti ayén ántehuaa tíjín Santiago, yaujra'an a'íjna í Alfeo. A'í pu ajta a'uun a'utéveeca'a a'íjna í Simón mej miyen ratamuá'amua tíjín ti a'ujca'anécan jín ayén rini. Ajta a'íjna í Judás ti yaujra'an pú'een a'íjna í Santiago.

¹⁴ Seica mú majta me'uun a'uté'uuca'a í ihuáamu'a'ame'en í Jesús. Majta seica mej 'uuca pú'een. Ajta a'íjna í María, náánajra'an a'íjna í Jesús. Nájmí'í mú tíjsej mej mí raatéhuauni í Dios jemi. Nájmí'í mú ramua'areereca'a mej rá'uví'icua'í me'íjna jime'e mej ra'ará'astijre'en í tavástarara'a.

¹⁵ Yee pu ja'anáj tiuju'urfj mat'ij naíjmi'i tiújseire'eca'a a'achú cumu anxíte japuan seité í mej ru'ihuaamua'a mej huaújmua'jteca'a me'ájna. Aj pu í a'áin Pedro, á a'utéechaxi ti í tihua'utá'ixaate'en. Ayen tíjín:

¹⁶ —Ne'ihuaamua'a, ruxe'eve'eca'a ti a'áin araúrasten a'ij ti ye'í té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze a'ájna jime'e í Judás. A'áí pu ayén tiu'utaúra'a ti hua'utátuure'en avítzi'í jime'e a'áimej í teite í Jesús mej mi raatéevi'í. A'ájna jetze í yu'uxari, ajta a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'áí pu raatévai a'ájna í David teecan t'íj a'áin amuacaícan raataxáj a'ij ti ye'í ti'it'íj raruuren a'ájna í Judás.

¹⁷ Judás pu hui ajta ta jetze ajtémecan. Ayee pu che'atá na'a ti'it'íj jín ti'itéveeca'a tetfj iteen.

¹⁸ Ayee pu xaa ne'u tiráaruu. A'ájna í Judás, a'áí pu hui chuej huánanai a'ájna jime'e í tumin mej raatá'a me'ájna jime'e ti hua'utátuui a'ájna í Jesús. Ajta á'iyen caújca'a'ími'ín. Ti'íquí nu'u acáatza í cauñari. Aj pu í á chuaata'a á é'e'jve. Temua'a pu'í te'utasújtza'an, ayée pu éene'eca'a te'iráacua í tí'ixayaara'an.

¹⁹ Majta me'ín í mej me'uun huachéjme a'ánna u Jerusalén, naíjmi'í mú tiú'unamaujri'í a'ij ti ti'it'íj ráaruu a'ájna í Judás. A'áí mú jín miyen raatamua'a me'ájna í chuej tíjín Acéldama. Ayee pu huataújmua'a a'ájna í niuucari tíjín Chuej ti nu'u Xúure'eme'e.

²⁰ Ayee pu'u xaa ne'u ti'ayajna. Me'ecui xaa, pu'uri ayén teja'uré'ene a'ij tíj té'eyu'usi'í a'ájna jetze í yu'uxari ti ayén huataújmua'a tíjín í Tí'ichuicare'ara'an ti jime'en yee: Ché'e nu'u huateáturan í chí'ira'an.

Ché'e nu'u caí ja'ati utéeme'en.

Ajta ayén tíjín:

Ché'e seij te'enteárate a'ájna jime'e í ti jín ti'itéveeca'a a'ájna í ja'ati.

²¹ A'áí pu jín ruxe'eve'e tej seíj avé'evi'ítin, í ti ta jamuan á'uche'ecane'e, seij ti nain xicaj tzajta'a yé huatéveeca'a t'íjíj auj Jesús ta jamuan seijre'eca'a.

²² Ja'ati ti ta jamuan á'uche'ecane'e tíj na'a ti Juan ráamua'i'ihuaca'a í Jesús, ajta tíj na'a ti a'áin Jesús á'uvi'itich'i'ihuaca'a u ta japua. Ruxe'eve'e ti seij ti ta jamuan á'uche'ecane'e ti í ajta ayén tihua'utá'ixaate'en í teite ti ari huatarúj a'ájna í Jesús. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Pedro.

²³ Aj mú mi hua'apuaca avé'evi'ítin: a'ájna í José Justo, mej majta miyen ratamua'amua tíjín Barsabás, majta me'ájna í Mateo.

²⁴⁻²⁵ Aj mú mi raatáhuaviiri'í í Dios. Aj mú mi miyen tíjín:

—Tavastara'a, mú'ee pej rú'umua'aree a'ij ti ye'í tí'imua'atze í ru tzajta'a seij ajta í seij. Taatasejrate'e a'ájna í mej hua'apua'a mú'ee pej seíj avé'evi'ítin t'íj a'áin te'enteárate a'ájna jime'e í ti jín ti'itéveeca'a a'ájna í Judás teecan. A'áí pu hui airá'jraa t'íjíj á'ura'ani a'u ti ayén tiye'uvj'te'e.

²⁶ Aj mú mi raatáruureajxi me'ájna í xa'ari í mej tzajta'an ru'utéehua'axi í tetej. Aj pu í seíj huítáavej a'ájna jime'e ti huataniú a'ájna í Mateo. Aj mú mi raatá'a ti tiu'utévaire'en huá'a jamuan í mej tamuámuata'a japuan seij ará'ase.

2

T'íj huá'a jemi yé ve'ecáane

¹ T'íj a'ájna teja'uré'enen a'ájna xicá'jra'a mej jetzen tí'iyestehua'a me'ájna jime'e ta'aráhua'apua í itieeri. Ayee mú ratamua'amua tíjín Pentecostés. Aj mú mi naími'í tiújseij a'ájna xicá'jra'a jetze a'ujna u chí'ita.

² Mat'ij mi ráanamaujri'í ti ca'anín jín huatajújhua'anaca'a u júte'e. Jéihua pu té'usihuaajnaca'a a'ujna u chí'ita a'u mej e'iráte'eca'a.

³ Aj mú mi ti'it'íj huaseíj ayée cumu neanuri ti á'ataa. Ajta a'usújtza'anixi cilí'ene'ejm'é a'ájna í neanuri. Ti'íquí a'áin huá'a mu'úutze'en e'erávatzijxi í ti ajtasújtza'anixi.

⁴ Ti'íquí huateájturaa í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios huá'a jemi í teite. Mat'ij mi autéjhui mej tiu'uxáj seica jime'e í niuucari mé caí xi ja'anáj jín mé'e tejá'axa. A'áí pu hua'utá'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios mej miyen tiu'utaxáj.

⁵ Majta seica í teite me'uun a'uté'uuca'a í mej nainjapua curé'ecijxi í chuej japua. An mú a'uté'uuca'a a'ánna Jerusalén. Jéihua mú rax'éve'eca'a a'áime í mej me'ánna é'echejca'a, í mej Israél jetze ajtémecan mej miyen rijca a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

⁶ Mat'ij ráanamaujri'í ti huatajújhua'anaca'a, naíjmi'í í mej tiújseij, capu a'ij huá'amitíejte'eca'a í huá'a tzajta'a. Jé'ecan mú a'ij pua'a te'utaseíj a'iné mehuá'anamaujra'ca'a mej tí'ixajta'ca'a a'ájna jime'e í hua'aníuucua seij ajta seij.

⁷ Jéihua mú a'ij pua'a tejá'useijra'ca'a. Ayee mú tiú'uríhu'uraca'a tíjín:

—A'íime í teteca í mej tí'ixa, a'úu mú hui Galilea é'eme'ecan.

⁸ ¿A'iné tiu'utári'iristareca'a mej miyen tí'ixajta tetíj iteen tí'itamúa'amua? Taniuuca mú jín tí'ixa memíjna.

⁹ Seica tu te'uun é'eme'ecan a'ujna já'ahua'a Partia, teajta seica a'ujna Media, teajta seica a'ujna Elam; teajta seica a'ujna já'ahua'a Mesopotamia. Teajta seica te'uun é'eme'ecan a'ujna Judea. Teajta seica a'ujna já'ahua'a Capadocia, teajta seica a'ujna u Ponto. Teajta seica a'ujna já'ahua'a Asia é'eme'ecan.

¹⁰⁻¹¹ 'Seica tu teajta te'uun é'eme'ecan a'ujna já'ahua'a Frigia, teajta seica a'ujna Panfilia. Teajta seica a'ujna já'ahua'a Egipto, teajta pua'amecié a'ujna u Africa, teajta najími'ic'e a'uun mej imuá te'eránamua u Cirene, teajta a'ujna u Creta, teajta a'ujna Arabia. Seica mú Roma é'eme'ecan; a'íi mú majta yé tamuaare, a'íime í mej Israél jetze ajtème'ecan, majta í mej huatéújjuriiustaca'a. Teen tu huá'anamua a'ij mej tí'ixa i taniuuca jime'e. A'íj mú jín tí'ixa ti naa namuajre'e a'ij ti ye'í rij á'aye'i í Dios. —Ayeé mú tihuaúrixaa.

¹² Seica mú a'ij te'utasej. Majta seica, a'ij pua'a tite'utaújmuajteca'a. A'íi mú mi tiu'utaú'ihua'uri'i tíjín:

—¿Tí'ítaqui a'ij rini?

¹³ Majta seica hua'utéxieehuari'iri'i, í mej miyen tíjín:

—Nahuáj mú anti'í ti ru'i. A'íj mú jín tá'aruaj. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a.

I niuucari ti amuacaícan jín raataxájtaca'a í Pedro

¹⁴ Ajta a'íin Pedro, a'íi pu á a'utéechaxi, majta í mej tamuáamuata'a japuan seij ará'ase. Aj pu i hua'utajé ca'anín jime'e a'íimej í teite. Ayen tíjín:

—Xáanamujri'i temua'a naa, mi sej Israél jetze ajtème'ecan, seajta mi sej íiyen a'uchéjme Jerusalén. Niché'e e'atzu tejámuata'íxaate'en.

¹⁵ Ayeé xu tí'ixa tíjín: “Meta'aruá a'íime í teteca.” Camu xaa ne'u. Capu hui ayén tí'ayajna a'iné auchén pu a'ire'enejsin í xicaj.

¹⁶ Mi ajta, a'íi pu a'íin pú'een í ti raaxájtaca'a a'íjna í ja'ati teecan ti ayén ántehuaaca'a tíjín Joel. A'íi pu hui a'íjna jín tí'titéveeca'a í Dios jemi ti ij Dios jetze me'ecan tihua'utá'íxaate'en í teite.

¹⁷ Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna tíjín:

Ayeé pu nu'u tí'ixa í Dios.

Ayeé pu té'eme a'ájna xicájra'a jetze
t'íj jetzen te'entipua'ari najími'i.

Nexiejniu'uca nu u a'uta'ítí'i
t'íj huá'a tzajta'a huatéáturan
í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua.

Á'amuayaujmu'a'a, í mej teteca, majta í mej 'uuca,
a'íi mú neniúucajtze'e tihua'utá'íxaate'esin í teite.
Ajta á'amuavaujsimua'a meti'imáara mú muá'aju'un
a'ájna xicájra'a jetze.

¹⁸ Neajta nexiejniu'uca u a'uta'ítí'i
t'íj huatéáturan huá'a jamuan
í mej tí'ivaire'e ineetzi jetze me'ecan.

Capu amín a'ij ti pua'a méteteca nusu méjuuca.
A'íi mú majta neniúuca jín tihua'utá'íxaate'esin.

¹⁹ Nee nu tí'ítíj amuaatasejrate'esin u ta japua
í sej jín ramua'aréeren a'ij ti tí'ítj rini.
Seajta rasejran tí'ítíj sej jín a'ij te'utasej
ve'ecán japua tíj na'a ve'éé i chuej.

Tí'ítíj xu sejran tíj xúure'e,
seajta tajj, seajta í tá'ajcitziu.

²⁰ Ajta í xicaj, capu ché'e airáxiri.
Ajta í máxcira'i, ayéé pu huataújrurejsin tíj xúure'e.
Aj pu xaa teja'uré'enejsin a'ájna xicájra'a jetze
t'íj a'íin tavástara'a yé ve'ecáanen
íiyen chaanaca japua.

A'íi pu nu'u ajtahua'a raajéjcuare'en najími'i
t'íj pua'amé tí'iseijre'e íiyen chaanaca japua.

Naa pu nu'u tí'iseiire'e a'ame a'ájna xicájra'a jetze.
Ajta, a'ájna tiú'utzi#ni'ire'e pu a'ame.

²¹ Mi ajta, ja'ati ti na'a ti pua'a Dios huatáhuavii,
a'íjna í Dios japuan pu niuuni a'íjna í ja'ati.
Ayeé pu hui tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Joel.

²² 'Mí sej Israél jetze ajtème'ecan, xáanamujri'i se'íjna: Xu'uri ramua'aree ti Dios ra'antíhua'u a'íjna í Jesús ti Nazarét é'eme'ecan. Ayee pu tí'ayajna a'iné a'íjna í Jesús, jéihua pu tí'titi jín ayén huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e, a'íjna jime'e ti tíhua'utasejírate'en í teite. A'í pu ajta rumuári'eri'ire'ara'an jime'e ayén huaríj mú'ejmi jemi sej si ráamua'aree ti Dios ra'antíhua'u.

²³ 'Ayee pu tiraaxí'epi'intare í Dios ti se'íj amuaatátiu're'en í teáata'a. Ajta amuacáí pu a'íjn Dios ráamua'areeri'i sej ye'lí huaríj, mú'een xu rá'utatai í cúruu jetze. Majta seica í mej a'íj pua'a tí'titeite, a'í mú amuaatévai.

²⁴ Ajta Dios pu raatatíste í xiéjniu'ucare'ara'an. A'í pu ajta japuan huaniú í ti jín rajpuajtzi tí'íj huam'í a'íjna í Jesús. Ayee pu huaríj, a'iné capu huatári'iristareca'a ti á'ateevi'in ti a'uun é'eseijre'e m'íchite tzajta'a.

²⁵ 'A'íj pu jín ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í David teecan a'íjna jime'e í Jesús tíjín:

Ja'anáj ti na'a nu rase'íj ne'íjna í tavástara'a
ti yé vejlí'í seijre'e ne vejlí'ípua neri'irínta'a.

A'íj pu jín caí tí'tíj né'ítziite'e.

²⁶ A'íj nu jín netémua'ave'e yú ne tzajta'a.

Jé'ecan nu r'í'í tiratá'aca í Dios.

Neajta inee, canu r'í'í a'íj

a'iné naúche'e rachú'eve'en tí'íj a'íjn
ajtahua'a naatátisten í nexiejniu'uca.

²⁷ Néntemua'ave'e a'iné mú'ee Dios

pej caí mé nejaúujisin a'ujna
mej a'uteáru'ípi í m'íchite.

Capej pajta raatá'asin ti huatépete
í nehuá'ira'a ineetzi pej jéihua nexí'eve'e.

²⁸ Pajta pajtáhua'a pena'a naatátisten í nexiejniu'uca

neatá'aj ruuri ná'ara'ani rusén jime'e.

Ayee pej naa tinaatá'asin nej huatántemua'ave'en
a'ujna pej a'utéveeca.

Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í David teecan.

²⁹ 'Ne'ihuáamua'a, ayée nu hui tejá'amua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e ti a'íjn David ari huam'í, majta ra'avá'ana. Aúche'e pu yé seijre'e íyen Jerusalén a'u mej ye'avá'ana.

³⁰ Mí ajta tí'tíj pu jín tí'téveeca'a a'íjna í David teecan. A'í pu rú'umua'areereca'a ti a'íjn Dios ayén huaríj a'íjna jime'e ti Dios se'íj a'ujye'íjza í ruhuáacixa'a a'íjna í David teecan a'íjna japua í ipuari.

³¹ A'iné a'íj pu David teecan rú'umua'areereca'a a'íj ti tí'titi a'ame ja'anáj, a'í pu a'íjna jín raataxájtaca'a ti a'íjn Círlistu'u huatarújsin. Ajta ti caí Dios mé rúujisin a'ujna a'u mej a'uteáru'ípi í m'íchite, capu nu'u ajta huatéjpetzi í ruhuá'ira'a jetze.

³² 'Pu'uri hui Dios raatatíste í xiéjniu'ucare'ara'an a'íjna í Jesús tí'íj ajtahua'a ruuri á'ara'ani. Teen tu tiu'usé'íj te'íjna jime'e.

³³ Pu'uri a'ujye'íjxi r'í'irínta'a í Dios u ta japua. Ajta pu'uri ra'ancuré'a a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í ti Dios jín ayén te'ataújratziiri'i. Ayee pu 'í cuj, í sej tí'ise'íj íjii, ajta nain jime'e sej tí'inamua, a'úu pu hui é'eme'ecan u ta japua í Dios jemi.

³⁴ 'Me'ecui xaa, capu tíraa u ta japua a'íjna í David teecan. Majta ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

Ayee pu a'íjn tavástara'a tiraata'ixaa a'íjna í nevástara'a tíjín:

"Paúche'e yen újcatí íye neri'irínta'a

ajta nena'a caí hua'utémuat'ítin
í mej muájcha'íire'e.

³⁵ Aj mú mí muaatévaire'esin mú'eetzi."

Ayee pu tiraata'ixaa í Dios.

³⁶ 'A'íj mú jín, matá'aj seica naími'í í mej íyen a'uchéjme Israél, matá'aj ráamua'aree ti ayén tí'ayajna a'íjna í niuucari a'íjna í Jesús sej rá'utatai, a'í pu a'íjn pu'éen í ti Dios ayén raatamuá'a tíjín Tavástara'a, ajta Círlistu'u. —Ayee pu tíhua'utá'ixaa a'íjna í Pedro.

A'íj mej ye'lí tiu'umuá'aj me'íjna í teite mej ráanamujri'i me'íjna í Pedro

³⁷ Mat'íj ráanamujri'í í teite, a'íj pu pua'a hua'utá'a í huá'a tzajta'a. Aj mú mí miyen tiraata'íhua'uri'í me'íjna í Pedro, majta í seica í mej tamuáamuata'a japuan sej ará'ase. Ayee mú tíjín:

—Casí'í, ta'íhuaamua'a, ¿a'iné terini íjii?

³⁸ Aj pu í ayén tiu'utaniú a'íjna í Pedro tíjín:

—Setá'aj najími'i seicié tihuáujmua'atziite'en se'íjna jime'e í ti ruxe'eve'e í Dios jemi, setá'aj huámua'i'ivijhua niuucajtze'en í tavástara'a a'íjna í Jesús. Ayee xu se'íjna jín huárini, aj pu'í tejámuaatá'uuni'ira í Dios, ajta a'íi pu raata'ítí ti xiéjniu'ucare'ara'an huateáturan mú'ejmi jemi.

³⁹ A'íjna í niuucari á'amua'í'iti mú'ejmi, ajta ruyaujmua'a, ajta í mej a'ímuá a'uchéjme se'íj chuéjra'a japua. Ayee pu tihuá'aci'iti najími'ica ti hua'utájeeve a'íjna í tavástara'a, í ti Dios pú'een. —Ayee pu tihuá'utá'ixaa a'íjna í Pedro.

⁴⁰ Seica niuucari pu jín tihuá'ixaa. Jéhua pu hua'utá'íjmi'iri'í mej mi caí miyen a'íj pua'a titeti'ijcha'íi matíj í seica í teite.

⁴¹ A'íime í mej ráanamuajri'í, a'íi mú huaújmua'i'ihuaca'a í mej miyen ará'ase a'achú cumu huaíca vi'ira'a. Aj mú mi a'ímej jemi antéujsej í seica í mej té'antzaahua.

⁴² Majta najími'í mú miyen tiú'ujmua'atziite'eca'a, a'íi mú tihuá'amua'atejca'a a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. R'íi mú naa ti'ítéchejca'a. Majta rujímua'a huaréuri'ipi'ítehua'a í pan se'íj majtáhua'a mi se'íj. Majta mú ratéhuacare'e í Dios jemi.

R'íi mú tiú'urihuamua'acaa a'íime í mej amuaat'éee mé té'antzaahua

⁴³ Jé'ecan mú r'íi titeújmua'atejca'a í mej té'antzaahua. Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, Dios pu hua'utévai mej mi miyen tiu'uy'í'itihua'an mecaí máaj seica.

⁴⁴ Najími'í mú r'íi ti'ítéchejca'a í mej té'antzaahua. Majta mú najími'í tiu'uré'ura'a tíj na'a a'achú ti caj ti'ípua'amé se'íj ajta í se'íj ti'ítí cua'ira, ajta ti'ítí cáixuri.

⁴⁵ Ayee mú ríjcaa, ti pua'a caí ja'atí a'íj tí'íjviicua'ira, se'íj pu ti'ítíj tuaani ti á'are'ara'an pú'een, aj pu í xaa raatá'asin í tumin a'íjna í ti caí a'íj tí'íjviicua'í.

⁴⁶ Ja'anáj ti na'a nain tíjca'ari tzajta'a mú tíjse'irihua'a u teyujta'a. Majta mú me'uun tíjse'irihua'a a'u mej é'eche mej mi huaré'uri'ipi'íte'en seexu'íjmé'en se'íj majta se'íj. Najími'í mú tí'icua'acaa. Jé'ecan mú rútemua'ave'eca'a í ru tzajta'a.

⁴⁷ R'íi mú tiratá'acare'e a'íjna í tavástara'a. Majta seica naa mú tiyau'ítíeé muá'araa. Tíj na'a nain xicaj tzajta'a, Dios pu ca'aníjra'a hua'atá'acare'e a'ímej í teite mej mi jéjcuacan jín té'antzaahuat'e'en. A'íj mú jín jaitze'e huatámu'ireca'a.

3

Mat'íj nu'u mi tiráahuaa se'íj ti ciyáaxara'aca'a í ru'íica jetze

¹ Se'íj xicaj jetze pu ayén tiuju'uríj a'íjna í Pedro, ajta a'íjna í Juan. Naími'í mú á a'ujnéj a'ánna já'ahua'a teyuu ti a'utéjvee. Ayee mú huaríj, a'íné pu'uri teja'ur'é'enejca'a a'atjaz mej pua'a téniúuve'e muá'aye'í í Dios jemi. A'atjaz pu pí'í'iríjcaa cumu ayé a'ucamé'eca í xicaj.

² Seica mú ja'atí á á'tutu'ara'a muá'aye'í mej mi me'ín ye'ítéjcheti a'ujna já'ahua'a tá'apueerta a'u mej miyen taja'atamuá'amua tíjín ti naa se'íjre'e. Ayee mú tí'íjri'irejca'a tíj na'a nain xicaj tzajta'a, tí'íj a'íin tumin huá'ahuaviira í mej me'uun a'uteáru'ipi u teyujta'a. Capu ráye'ívejca'a a'íjna í ja'atí. Ayee pu éene'e huanú'ihuaca'a, capu ráye'ívejca'a, a'íné ciyáaxara'aca'a í ru'íica jetze.

³ Tí'íj a'ímej huase'íj a'íjna í Pedro, ajta a'íjna í Juan í mej me'uun a'uteárutíjme'e u teyujta'a, tí'íqui tumin hua'utáhuaviiri'í.

⁴ Aj pu í a'íin Pedro ra'aráasej temua'a naa. Ajta a'íjna í Juan, ayéé pu che'atá na'a naa tira'aráasej. Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tíjín:

—Patá'aj hui taasej.

⁵ Tí'íqui anpuá'areca'a a'íjna í teáata'a. Ayee pu tí'imua'ajca a'íjna tíjín tumin mú raatá'asin.

⁶ Ajta a'íin Pedro ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Canu plata tícha'íi, canu neajta oro tícha'íi í nej muaatapuaíjve'en. Aru ti'ítíj nu tícha'íi, a'íj nu'u hui muaatá'asin. Ayee nu tí'imua'ixaa'e a'íjna jetze me'ecan í Jesús ti Nazarét é'eme'ecan, ajchesi, patá'aj hui rájra'ani.

⁷ Tí'íqui ra'anáavi'í í muájca're'ara'an jetze. Ajta ra'ajjáj. Jíme'en pu'u ra'ajjáj, aj pu í huarúj í ru'íica jetze ajta nainjapua í ruche'puá jetze.

⁸ A'íjna ti ciyáaxara'aca'a tí'íqui ájtzucu. Ajta á a'utéechaxi. Aj pu í a'utéjche ti á'uche'ecane'en. Tí'íqui huá'a jamuan u a'uteájrupi u teyujta'a í Pedro, ajta í Juan. Títzúna'iche'e pu huamé'ecaa. R'íi pu tiratá'acare'e í Dios.

⁹ Naími'í mú raase'íj í teite ti ari á'uche'ecane'e a'íjna í ti ciyáaxara'aca'a, majta ráanamuajri'í ti r'íi tiratá'aca'a í Dios.

¹⁰ Maraamuá'a tíjín a'íi pu pírici í ti aj je'itécatii a'u ti é'epueerta ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín ti naa se'íjre'e, ajta í ti vaírí'ira huá'ahuavi'iraca'a í teite. Mat'íj mi naa r'íi tira'utase'íj, majta tín tí'ítzúine'eca'a.

Tí'íj nu'u ajtahua'a tihua'utá'ixaa a'íjna í Pedro

¹¹ Ajta a'áin í ti ciyáaxara'aca'a, a'áin pu huá'ahuavi'iraca'a a'áina í Pedro, ajta a'áina í Juan. Aa mú a'uté'uuca'a tá'apueerta ti ayén téja'arájtehuaa tijín a'u ti Salomón e'evé'echi'ive'e. Naíimi'i mú a'uté'arua a'áime í teite a'u mej a'uté'uuca'a. Jé'ecan mú naa tite'utaújmuajteca'a a'áimej jemi.

¹² Tí'ij a'áin Pedro hua'usej, ayée pu tihua'utá'ixaa tijín:

—¿A'íné 'een jín siyen a'ij tejá'usej mi ru tzajta'a mú'een, mi sej Israél jetze ajtème'ecan? ¿A'íné sej si jé'ecan tasej? ¿Ni siyen tí'imua'atze tej iteen tajímua'a tiráhuuaa a'áina í ja'ati? ¿Ni ayén tejamuá'amitiejte'e tej iteen raarújte tel'ájna ti ayén mé tejá'uche'ecane'en tel'ájna jime'e í tej raayí'iti na'ari tel'ájna jime'e í tej cáí ja'anáj auteájturaa í Dios jemi? Capu xaa ne'u ayén tí'ayajna.

¹³ 'Ajta a'áina í Dios, a'áin pu rí'i tihua'atá'acare'e í á'amuaavujsimua'a teeca a'áina í Abraham teecan, ajta a'áina í Isaac teecan, ajta a'áina í Jacobo teecan. A'áin pu hua'aDioj raarújte a'áina í ja'ati, a'íné a'ij pu té'antzaahua a'áina jemi í Jesús ti Nazarét é'eme'ecan. Dios pu ayén tiraatá'a a'áina ti ravaire'e ti a'áin tí'itéveeca'a tí'tij jime'e ti jaítze'e ve'ée, a'áina sej mú'een tíu'utátui a'áina í Jesús huá'a jemi í mej tí'áijta. Ajta a'áin Pilato, raxí'eve'eca'a ti raatátuaani. Mí seajta mú'een, caxu raataxí'eve, sino ayée xu tí'ijxe'eve'eca'a ti huámi'ini.

¹⁴ 'Caxu raatátuaa se'ájna í ja'ati ti cáí ja'anáj tí'tij jín auteájturaa í Dios jemi, ajta í ti rí'i tí'títevístaca'a sino ayée xu tiraata'ixaa ti a'áina huatátuaani í se'ij ti a'ij pua'a tí'títevístaca'a.

¹⁵ Mú'een xu hui seajta raajé'ica se'ájna í ja'ati ti hua'atá'acare'e mej ruuri muá'ara'ani í teite. Ajta Dios pu ajtahua'a raatatíste í xiéjniu'ucare'ara'an ti í ajtahua'a ruuri á'ara'ani. A'áin tu xaa huasej, iteen.

¹⁶ A'áin pu jetze arajú'ca'ane í Jesús a'áina í ti ciyáaxara'aca'a. Í sej raasej, sej seajta seri ramua'ate, a'áin pu rá'antzaahua í Jesús ajta tiráhuuaate'e. A'áin pu jín ari huarúj.

¹⁷ 'Me'ecui xaa ne'u, ne'ihuamua'a, nee nu ramua'aree a'ij sej tí'tij huáruu sej cáí ramua'areereca'a, majta í mej tejá'amua'ijte'e, camu majta ramua'areereca'a.

¹⁸ Ajta Dios pu ra'ará'aste a'ij mej amuacaícan tíu'utaxájtaca'a a'áimej í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee mú tíu'utaxájtaca'a ti nu'u a'áin Ciriístu'u rajpuaiitzi a'ame, a'áina jime'e ti nu'u Dios án ya'ujra japua.

¹⁹ 'Setá'aj seicié tíu'umua'ati í Dios jemi. Seajta huataújtuiire'en í Dios jemi ti ij a'áin tejamuata'áijte'en, ti ij ajta a'áin tejámuaatá'uuni'í í sej jín auteájturaa í jemin. Aj pu hui teja'uré'enejsin a'áina xicá'ra'a jetze tí'ij jetzen tavástara'a ta japua niuuni.

²⁰ Aj pu í Dios u ye'uta'ítí'i mú'ejmi jemi a'áina í Ciriístu'u ti ari raatá'a ti a'áina jín antiújmua'areere ti tíu'uta'áijta nainjapua. A'áin pu a'áin pú'een í Ciriístu'u a'áina í Jesús.

²¹ 'Ruxe'eve'e ti a'áin Jesús u a'utevéé á'ara'ani a'ujna u ta japua ajta na'a cáí Dios tíu'ujé'cuare'en nain tíj na'a í ti íyén tí'isejre'e í chaanaca japua. Ayee pu a'áin Dios ajmí'i te'ataújratiiri'í matí'ij tíu'utaxájtaca'a a'áime í mej jetzen me'ecan tí'ixaxa'ata'a í Dios.

²² Ayee pu a'áin Moisés tihua'utá'ixaa a'áimej í tavaújsimua'a teeca tijín: "Dios pu nu'u se'ij avé'evi'iti í ja'ati ti ayén che'atá na'a jetzen me'ecan tíu'utaxájtaca'a netíj inee. A'áin pu mú'ejmi jetze ajtème'ecanta a'ame. Xáanamujri'í naíjmi'í a'ij ti a'áin tíu'utaxájtaca'a, setá'aj seajta rá'antzaahuat'en.

²³ Tí'ij pua'a nu'u cáí ja'ati rá'antzaahuat'en, miché'e raatamuárite'en. Ché'e cáí ché'e a'áin huá'a jemi seijre'e í teite." Ayee pu nu'u hui tihua'utá'ixaa a'áina í Moisés.

²⁴ 'Ayej xaa ne'u tí'ayajna naími'í í mej tíu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan, tíj na'a a'áina tí'ij a'áin Samuel seijre'eca'a, ajta tíj na'a ti yú e'iré'ene, a'áin mú amuaat'é'e tíu'utaxájtaca'a a'áina xicá'ra'a jetze tí'ij Dios tiraatá'áijte'en a'áina í Ciriístu'u.

²⁵ A'áina í ti Dios jín te'ataújratiiri'í, a'áin pu hui ajta mú'ejmi jemi huateáturaasin a'íné mú'een xu naími'í huayaujmu'a'a pú'een í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Dios pu ajta te'ataújratiiri'í í runiuuaa jime'e a'áimej jemi í ruvaújsimua'a teeca. Ayee pu a'áina jín tiraata'ixaa í Abraham teecan tijín: "Naími'í í teite í mej me'uun huachéjme'e muá'aju'un í chaanaca japua, a'áin mú ra'ancuré'asin í ti í'í xi'épi'in tíj na'a í ti hua'utévaire'esin a'áimej í mej á jetze a'iránejsin."

²⁶ Tí'ij í Dios ra'antíhua'u a'áina í Jesús ti ravaire'e. A'áin pu u ye'uta'íteca'a mú'ejmi jemi tí'ij a'áin rí'i tejamuatá'an sej si naíjmi'í raatapuá'ajta se'ájna í ti a'ij pua'a een. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'áina í Pedro.

4

Matí'ij nu'u hua'uvívi'í me'ájna í Pedro, majta me'ájna í Juan

¹ Maúche'e mú tíhua'á'ixaaate'eca'a í teite. Matí'ij mí seica áa e'iré'ene a'u mej a'uté'uuca'a a'áina í Pedro, ajta a'áina í Juan. A'áin mú me'ín pú'een'e'e í mej tí'icha'áí u teyujta'a, majta a'áime í Saduceos.

² Capu hua'araránajcheca'a í teite í mej miyen tihua'amua'atejca'a a'ájna í Pedro, ajta í Juan. Majta miyen tihua'á'ixaate'eca'a ti jín Dios pu ajtahua'a raatatíste í xiéjniu'ucare'ara'an a'ájna í Jesús.

³ Aj mú mi hua'uvívi'i. Mat'íj mi hua'iteána a'ujna já'ahua'a carcel. Camu ti-hua'uta'íhua'uri'i a'iné pu'uri téchuijxarjime'eca.

⁴ Majta í teite, jehua mú tiú'unamuajri'i a'ij mej tiu'uxájtaca'a. Majta rá'antzaahua. A'íj mú jín meri miyen ará'axcaa a'achú cumu anxíj ví'ira'a a'íime í mej té'atzaahuate'eca'a.

Mat'íj me'uun a'uté'uuca'a huá'a jemi í jueesi

⁵ Yee ruijmua'a yee, a'íi mú tiújsej a'ánna Jerusalén a'íime í mej antiújmua'aree a'ánna chajta'a, majta a'íime í huá'avaujsímua'a, majta a'íime í mej tihua'amua'atehua'a í yu'uxari jetze.

⁶ A'uu pu a'utéveeca'a a'ájna í Anás í ti hua'avastara'a, ajta a'ájna Caifás, ajta a'ájna í Juan, ajta a'ájna í Alejandro. Mu'ití mú ma'án na'a a'uté'uuca'a a'íime í mej teitestemua'ame'en pú'een a'ájna í hua'avastara'a.

⁷ A'íi mú mi miyen tiu'uta'ajtaca'a mej hue'irávi'itín a'ájna í Pedro, majta a'ájna í Juan mej mi tihua'íhua'u. Aj mú mi á'á'ita'a huaja'utéhuí. Mat'íj mi tihua'uta'íhua'uri'i. Miyen tíjín:

—¿A'ataani jetze xa'araújca'ane sej si siyen rici, na'ari a'atani jetze me'ecan siyen tí'iruure se'ájna jime'e?

⁸ Aj pu í a'íin Pedro a'ájna jetze arájca'ane a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Mú'een mi sej antiújmua'aree íye chajta'a, seajta mú'een mi sej huá'avaujsímua'a a'íime í mej yen huachéjme íye Israel.

⁹ Cunquí íjii sej seri tí'íta'íhua'u se'ájna jime'e í ti i'í xí'epi'in í ti tiraaci'í a'ájna í teáata'a í ti ciyáaxara'aca'a, setá'aj ráamua'aree a'ij ti 'een jín huarúj.

¹⁰ Ayeé tu tejá'amua'ixaate'e mú'ejmi, teajta a'achú pua'améca sej yen huachéjme íye Israel: A'ájna í teáata'a íye ti huatéjvee, a'íj pu jín ari huarúj a'ájna jime'e tí'iri rá'antzaahua a'ájna í Jesús í Cirístu'u í Nazarét é'eme'ecan, a'ájna í sej rá'utatai í cúruu jetze. Dios pu ajtahua'a raatatíste í xiéjniu'ucare'ara'an tí'ij ajtahua'a ruuri á'ara'ani.

¹¹ A'ájna í Jesús, a'ii pu a'íin pú'een “í tetej sej méjca'i ya'uhuá'axi mi sej chí'ij ájtaahuaca'a. Ayeé pu te'irájraa ti a'íin pu'eene'e já'araa í tetej ti anájca.”

¹² Capu hui mé'e ja'ati seijre'e tej jetzen arátaca'anen tí'ij Dios ta japua huániuni. A'íi pu'u na'a Dios ayén raateájtuaa í Jesús ítejmi jemi íyén tej seijre'e íyén chaanaca japua tej ti Jesús jetze arátaca'anen tí'ij Dios ta japua huániuni. —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Pedro.

Mehuá'anechejca'a, majta xaa hua'utátuaa me'ájna í Pedro, majta me'ájna í Juan

¹³ Jé'ecan mú a'ij hua'utasej a'íime í teteca. Ayeé mú tihua'axajtaca'a tíjín:

—Huá'uca'anisti'í í huá'a tzajta'a amijna mi Pedro, ajta amijna mi Juan.

Majta ráamua'areeri'í tíjín mej caí ja'anáj tí'íhuaújmu'a'ate, majta miyen tíjín:

—Camu tí'itij jín titeeté'uuca.

Aj mú mi hua'umuájteca'a tíjín a'íi mú jamuan á'ujujhua'ane'e a'ájna í Jesús.

¹⁴ Majta me'ájna huasej í ja'ati ti huarúj. A'uu pu a'utéveeca'a jamuan a'ájna í Pedro, ajta a'ájna í Juan. A'íj mú jín caí a'ij tiu'utaxájtaca'a yee capu ayén ti'ayajna.

¹⁵ Aj mú mi hua'uta'áj mej huirá'íine a'ujna mej a'iráatei me'ájna í jueesi. Mat'íj mi tí'tiúrixáate'ajraa.

¹⁶ Majta miyen tíjín:

—¿A'iquí tehuá'aruuren tem'íime mi teteca? —Ayeé mu'u tiú'uríhua'uraca'a.

Majta miyen tíjín:

—Capu hui rí'iri tej tiyen tiraataxáj yee capu ayén ti'ayajna a'iné naíjmi'í í mej íyén a'uchéjme íyén Jerusalén, a'íi mú ramua'aree a'ij ti tí'tij huáruu a'ájna í tevi a'ájna jime'e í ti tí'icui'ica'a.

¹⁷ Peru, tej ti caí jaítze'e méjca'i huáyeé huá'anamuajra í teite tzajta'a, tiché'e hua'utá'ijmíi íjii mej caí ché'e tihua'á'ixaate'e í teite me'ájna jime'e niuucajtze'en a'ájna í Jesús. —Ayeé mú tiu'uta'íixaa.

¹⁸ Aj mú mi hua'utajé. Majta hua'utá'ijmá'ijri'í mej nu'u caí ché'e tihua'á'ixaate'e í teite me'ájna jime'e niuucajtze'en í Jesús. Majta nu'u caí ché'e miyen tihua'amua'atée í teite.

¹⁹ Ajta a'ájna í Pedro, ajta a'ájna í Juan, ayée mú tihua'utá'ixaa tíjín:

—Mú'een xu raaxí'epi'intaren rujímua'a ti pua'a ayén tiraavíjte'e tej amua'antzaahuate'en mú'ejmi nusu tej rá'antzaahuate'en a'ájna í Dios.

²⁰ A'iné ayée pu hui tiú'ujxe'eve'e tej raataxáj a'ájna tej teri raasej, ajta í tej teri ráanamujri'í.

²¹ Majta me'ljna í jueesi, a'ñi mú mauj hua'utá'ijmijri'i, majta hua'utáneeché. Mat'ij mi hua'utá'a mej huiráçine me'ljna jime'e mej caí a'ij tiráçteuve'eca'a a'ij mej ye'í ti-hua'ajteá'axi'in a'ljna jime'e a'iné naími'i í teite, a'ñi mú r'í tiraatá'acare'e í Dios me'ljna jime'e a'ij ti ti'itij huaríj.

²² Ajta a'ñin í teáata'a ti Jesús jetze arájca'ane a'ljna í ti huarúj, ayée pu tirájcha'ñica'a a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a japuan já'íta'a.

Í mej miyen tí'ijhuacare'e í Dios jemi

²³ Mat'ij mi hua'utátuaa me'ljna í Pedro, majta me'ljna í Juan. Aj mú mi a'ucíj a'ñime í mej huanámi'ihuaca'a. Mat'ij mi a'uun a'ará'a a'u mej a'uté'uuca'a a'ñime í huá'a'amigustemua'a. Aj mú mi hua'utá'ixa nain a'ij mej ye'í tiu'utaxájtaca'a a'ñime í mej ve'ecán jín títeteái, majta í hua'avaujsi.

²⁴ Mat'ij me'ñ huá'unamuajri'i, aj mú mi naími'i miyen tiraatáhuaviiri'i í Dios. Miyen tijñ: —Tavastara'a, mú'ee pej pe'ñ pú'een í pej raatétaahuaca'a a'ljna í ta japua, pajta pe'ljna í chaanaca tej yen japuan seijre'e, pajta mú'ee raateájtuaa í jaj í ti ve'ée. Naími'i tij na'a a'achú tíj pu'a'amé yen tí'seijre'e, mú'ee pej nain tiú'utaahuaca'a.

²⁵ Mú'ee pej hui piyen tiu'utaxájtaca'a ajca'ihuá'ímua pe'ljna jime'e ti ayén axiejniu'uca jetze arájca'ane a'ljna í David teecan, a'ljna ti muavaire'eca'a. Ayee pu ra'uyú'uxaca'a tijñ: ¿A'íné mej mi níniu'ucacu a'ñime

í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan?

Majta í teite, a'ñi mú tí'imua'ajca me'ljna jime'e

ti caí ayén te'irájra'aní.

²⁶ R'í mú u'áuruuren mej mi huateújne'usi'ite'en

a'ñime í hua'arey íyen mej seijre'e chaanaca japua.

Majta a'ñime í mej tihúa'ajte'e í teite,

a'ñi mú tiújseire'esin,

naími'i í mej rájcha'ñire'e a'ljna í tavástara'a,

majta a'ljna ti án yá'ujra í ipuari japua.

Ayee pu ra'uyú'uxaca'a a'ljna í David teecan.

²⁷ 'Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'ljna í Heródes, ajta a'ljna í Póncio Pilato, a'ñi mú hui tiújseij íye chajta'a huá'a jamuan í teite mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, majta huá'a jamuan í mej ye'chej íye Israel. Maújmua'atziite'eca'a a'ij mej tiraatémua'itín a'ljna ti muavaire'e, a'ljna í Jesús, a'ljna ti caí ja'anáj tí'itij jín auteájturaa mú'eetzi jemi. A'ñi pu a'ñin pú'een pej mú'ee án yá'ujra í ipuari japua.

²⁸ Ayee mú che'atá mena'a rijcu a'ij pej ye'í amuacaícan tiraax'í'epi'intare ti ayén tiú'ujxe've'e á'ara'aní, tí'ij ayén tiú'uriní.

²⁹ 'Me'ecui xaa ne'u, mú'ee pej ta'ivástara'a, casi'i, pí mi tí'taneeché. Taatá'a í ca'aníjra'a í tatzajta'a ítejmi í tej muavaire'e tetá'aj hui caí tí'tizíine'e tej tihua'utá'ixaate'en mú'eetzi jetze me'ecan.

³⁰ Patá'aj pajta ahua'aca'anen pej pi tihúa'uhuaate'en í mej tí'icucui'i. Pajta hua'utasejrate'en a'ljna í pej jín peri hua'utá'a mej raay'í'tihua'an a'ljna jetze me'ecan í Jesús ti muavaire'e, ti caí ja'anáj tí'itij jín auteájturaa mú'eetzi jemi. —Yee mú tiraatáhuaviiri'i í Dios.

³¹ Mat'ij me'ljna jín miyen huaríj, aj pu'i huateújca'atzijxi í chí'ij mej tzajta'an huiráte'eca'a. Aj pu'i í huateájturaa í huá'a tzajta'a a'ljna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'ljna jetze mú a'ujca'anéecan jín miyen tihua'utá'ixaa í Dios jetze me'ecan. Camu tí'tizíine'eca'a.

A'ñi mú nain tiu'uré'ura'a seij majta seij í mej tí'ijcha'ñica'a

³² Naími'i í mej rá'atzaahuate'eca'a, a'ñi mú r'í tí'ujurixaate'ecaa. Camu a'ij ti-huá'axajtaca'a seij majta seij. Majta tiu'uré'ura'a seij majta seij í mej tí'ijcha'ñica'a. Capu ja'ati a'atzu ayén tí'ixa me'ljna jime'e yee neetzi pu tí'ine'aa. Metiu'uré'ura'ate micu, a'ñime.

³³ Majta me'ñ í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, maúche'e mú ti-huá'a'ixaate'eca'a me'ljna jime'e ti Dios ajtahua'a raatáste í xiéjniu'ucare'ara'an a'ljna í Jesús. A'ij mú jetze arájca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios huápi'i mej mi tihúa'a'ixaate'eca'a. R'í mú tihúa'ajcha'ñica'a, seij majta seij.

³⁴ Ajta ayén éene'e, capu ja'anáj ja'ati caí a'ij tí'ijviicua'iraca'a a'ljna jime'e naími'i mú tiú'utuaaxi a'achú mej caj tí'ijcha'jme'eca'a, tí'itij chuej, na'ari chí'ij. Aj mú mi miyen huaríj, u mú ye'erájti í tumin mej ra'ancuré'a me'ljna jime'e mej tiu'utuaá.

³⁵ Aj mú mi tiu'utátui a'ñimej jemi í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Majta me'ñ, a'ñime mú huaré'a í tumin í mej caí a'ij tí'ijviicua'i.

³⁶ A'ij pu jín ayén tiuju'uríj a'ljna í José, a'ljna ti tí'ivaire'eca'a a'ñimej jamuan huáacixa'astemua'ame'en í Leví teecan. A'u pu é'eme'ecan a'ljna í José, a'ujna já'ahua'a ti

ayén téja'arájtehuuaa tijín Chipre. Ayee mú majta raatamuá'a tijín Bernabé. A'íjna i niuucari tijín Bernabé, ayée pu huataújmua'a a'íjna tijín Ti rí'i tihua'atá'aca a'ímej í mej ruxieemájte'e.
³⁷Sej pu chuej tícha'íica'a a'íjna í José. Aj pu 'i ráatuaa. Ajta u ye'erájtí a'íjna í tumín. Tí'iquí a'ímej huatátui í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

5

Tí'ij nu'u Dios puaítzi hua'utá'a a'íjna í Ananias, ajta a'íjna í Safira

¹Ajta a'íin í ja'atí ti ayén ántehuaa tijín Ananias, a'í pu seij chuej huátua a'íjna jamuan í ru'íj ti ayén ántehuaa tijín Safira.

²Ajta a'íjna í Ananias, ayée pu tiu'utaújsejrataca'a ti nain e'erájtí í tumín. Mi ajta caí, capu. Je'icáca pu huateájtuaa í tumín í ru jemí. Ajta ti títuraaveca'a, a'íj pu huatátui a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Ajta nain pu aumua'areerca'a a'íjna í 'íta'a.

³Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tijín:

—Ananias, ¿a'íné 'een jime'e paraatá'a ti a'íin tiyaaru'u tímuaata'ájte'en í muá'a tzajta'a? Mú'ee pej hui ráacuanamua í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios pe'íjna jime'e í pej je'icáca huateájtuaa í tumín í pej raamuá'ítí pe'íjna jime'e í chuej í pej ráatuaa.

⁴¿Ni caí mú'eetzi a'aaca'a pat'íj caí xi ráatuaa? Ajta, pat'íj raatuá, ¿ni caí a'íj tí'irí'iristaca'a pej tiu'unájchi nain jime'e, capej a'íj pena'a? ¿A'íné pej pí tiu'umuá'aj pe'íjna jime'e? Capej a'ímej pítiú'ucuanamua í teteca, sino a'íj pej pítiú'ucuanamua í Dios. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Pedro.

⁵Tí'ij ráanamujri'i a'íjna í niuucari, aj pu 'i á e'eráje á vejlí'i a'u ti e'era'ícajme a'íjna í Pedro. Tí'iquí huam'í a'íjna í Ananias. Majta naími'í í mej ráanamujri'i a'íj ti tú'ítij huaríj, je'ecan mú tiu'utátziin.

⁶Aj mú mí seica á e'iré'ene mej teteca mej teemua. Mat'íj mí ra'iré'e'íjcataca'a tí'ítij jime'e, cáxuri. Mat'íj mí yá'utí. Mat'íj mí ra'avá'ana.

⁷Teuumé'eca a'achú cumu huaíca hora, Aj pu 'i a'íin u a'atanéj a'íjna í íra'ara'an a'íjna ti huam'í. Capu tí'ítij mua'areerca'a a'íjna a'íj ti tí'ítij huaríj.

⁸Aj pu 'i ayén tiraata'íhuu'uri'i a'íjna í Pedro tijín:

—Patá'aj hui naatá'ixaate'en, ¿ni qui seráatuaa se'íjna í chuej? ¿Ni qui siyen tira'ancuré'a í tumín se'íjna jime'e í chuej sej ráatuaa?

Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í 'íta'a tijín:

—íjeel. Teráatuaa.

⁹Aj pu 'i a'íin Pedro ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿A'íné 'een jín naími'í siyen tírú'umua'areerca'a sej si siyen ráaruu í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si siyen tíráacuanamuan? Casí'í, á mú e'evé'eca'arajna a'íime í mej merí á e'evé'uju'un. A'í mú u ye'avá'ana í á'acin. A'í mú hui majta muá'atini mú'eetzi, micu.

¹⁰Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro, aj pu 'i á e'eráje a'utí e'era'ícajme. Ajta pu a'íin huam'í a'íjna í 'íta'a. Aj mú mí uteájrui a'ujna chí'íta a'íime í teemua, mat'íj raasej tijín pu'uri mí'ichi. Aj mú mí ru'írájchui. Majta á'yen u ye'avá'ana a'u mej ye'etéete í cína'ara'an.

¹¹Majta naími'í í mej rá'atzaahuate'eca'a, majta í seica a'achú mej pua'amé í mej ráamua'areeri'i, naími'í mú tiu'utátziin temua'a naa.

Mej nu'u miyen jeíhua tíu'uruu me'íjna jime'e ti huápi'i ruxe'eve'e í Dios jemi

¹²Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, jeíhua mú miyen tíu'uruu mej mí hua'utasejrate'en í teite mej Dios jetze arájca'ane. Majta í mej té'atzaahuate'eca'a, a'í mú tíjsej a'ujna já'ahua'a mej miyen teje'emu'a'amua tijín tí Salomón e'evé'echí'ive'e.

¹³Ajta capu ja'atí á'uca'anejca'a ti ajteáxíre a'ímej jamuan a'ujna ti e'ejtéchí'ívi'i. Capu amín a'íj, a'íime í seica, rí'í mú tíhuá'ajcha'íica'a a'ímej í mej té'atzaahuate'eca'a.

¹⁴A'íj mú jín, té'antzaahua jeíhua í teite, teteca, majta 'uucca. Mu'uri jaítze'e mu'íicáa í mej rá'atzaahuate'eca'a me'íjna í tavástara'a.

¹⁵Majta mí autéjhui mej hua'írájtini í mej tí'icucuí'í í caaye jetze. Caama japua mú huá'ujtuaa, majta itari japua. Ayee mú huá'uruu. Ayee mú tí'imua'astí tijín ti pua'a nu'u ciénime'ara'an a'íjna í Pedro huá'a japua tanén a'ímej í mej tí'icucuí'í.

¹⁶Jeíhua mú majta curé'ecíjxi í teite mej a'imua antachéjme. A'ímej mú u e'erávi'ítí í mej tí'icucuí'í, majta í mej huá'a tzajta'a seijre'e í tiyaaru'u. Naími'í mú huarúj.

Mej nu'u huanámi'íhuaca'a, majtáhua'a mú nu'u hua'utátuaa

¹⁷Mat'íj mí huá'anchueere jeíhua a'íjna ti tíhuá'ájte'e u teyujta'a, majta a'íime í mej huá'a jamuan á'ujjhuane'e a'íime í Saduceos.

¹⁸A'íj mú jín hua'uvívi'í a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Mat'íj mí hua'íteána u carcel.

¹⁹ Ti'iquí tíca'imua seij á e'iré'ene. Ti'iquí te'entacú a'ijna a'u ti é'epueerta. A'í pu a'ín pú'een í ti tí'ivaire'e u ta japua Dios ti é'esejre'e. Aj pu 'i a'ín hua'iráavi'iti.

²⁰ Ti'iquí ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Sericu, setá'aj se'uun a'utehuiuixi'in a'u ti e'eráyuajta'a já'ita'a u teyuja'ta. Setá'aj hui hua'utá'ixaate'en í teite nain jime'e a'ijna í niuucari ti jíme'en Dios tihua'utá'uuni'i. —Aye pu tihua'utá'ixaa a'ijna í huarí.

²¹ Mat'ij mi miyen huaríj. Tapuá'arijme'eca mú u a'uteájrupi u teyuja'ta. Aj mú mi autéjhui mej tihua'utá'ixaate'en í teite.

Majta a'íme í mej tihuá'ajte'e u teyuja'ta, majta í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, mat'ij me'uun a'ará'a, mehua'uta'ajtaca'a mej tiú'seire'en í hua'ajueesi, majta naijmi'i í huá'avausimua'a, í mej me'uun a'uchéjme a'ujna Israél. Mat'ij mi hua'uta'ajtaca'a mej hue'irávi'itin me'újna a'u mej nu'u aiteánami'ihuaca'a a'íme í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

²² Mat'ij mi a'ucíj seica í hua'axantaarustemua'a. Aj mú mi me'uun a'uré'ene a'ujna carcel. Mí ajta caí capu anú'ujajé'ej ja'atitaca'a, majta a'uré'aci mej mi miyen tihua'utá'ixaate'en.

²³ Miyen tijín:

—Aye tu éeni'ici'e tena'a ráateu í carcel, temua'a pu naa te'iteánami'ihuaca'a. Majta mú racha'íica'a temua'a naa í xantaaru'u. Tet'ij te'entacú, capu anú'ujé'ej ja'atitaca'a. —Yee mu'u tiu'utaxájtaca'a.

²⁴ Tí'ij ráanamuajri'i a'ijna í capitán ti jín tí'ivaire'e u teyuja'ta, majta í mej vivejmé'en jín títetaté'eca'a u teyuja'ta, capu a'ij tihuá'arí'iriste'eca'a a'ij mej ye'í tiu'utaxá. Jéhua mú tiú'urihua'uraca'a a'ij ti té'ara'ani.

²⁵ Aj pu 'i seij á e'iré'ene. Aj pu 'i hua'utá'ixa tijín:

—Casí'i, a'íme í teteca í sej hui mú'een hua'iteána, a'úu mú anú'uhuaté'uu u teyuja'ta. Metihuá'amua'ate í teite.

²⁶ Ajtá'i á'iyen a'ín á'uraa a'ijna í capitán, seica jamuan í mej ravaire'e. Mat'ij mi huaja'uvé'evi'iti. Camu ca'anéeri jín a'iné mehuá'atzi'ine'eca'a í teite. Aye mú tí'imua'astí tijín ti pua'a mehuá'uteátu'asixi'in tetej jime'e.

²⁷ Mat'ij huaja'uvé'evi'iti, aj mú mi hua'uta'ajtaca'a mej huataú'sejjrata a'imej jemi í mej títetatej jueesi jime'e mej mi me'ín tihua'uta'íhuu'ú í mej tí'ajta u teyuja'ta.

²⁸ Aj pu 'i ayén tihua'utá'ixaa a'ijna tijín:

—Teen tu amuaatá'ijmijri'i sej caí ché'e siyen tihuá'amua'ate í teite se'ijna jetze me'ecan í Jesús. ¿Ni siyen huaríj mú'een? Caxu xaa ne'u siyen huaríj. Seuche'e xu tihuá'amua'ate nainjapua íyen Jerusalén. Seajta siyen ta jetze tí'ijpu'ajte'e itejmi tijín teen tu te'ín pú'een í tej raajé'ica te'ijna í tevi. —Aye mú tihua'utá'ixaa.

²⁹ Aye pu 'i tiu'utaniú a'ijna í Pedro, majta í seica. Miyen tijín:

—Ruxe've'e tej rá'antzaahuate'en í Dios. Capu ayén tiú'ujxe've'e tej mú'eetzi ántzaahuate'en mi sej 'i teteca.

³⁰ A'ijna ti hua'aDioj í tavaú'simua'a teeca, a'í pu hui ajtahua'a raatatiste í ruxéjniu'uca a'ijna í Jesús ti ij ruuri á'ara'ani.

'Mí seajta mú'een, seraajé'ica. Aye xu hui tirá'utatai ciyej jetze.

³¹ Dios pu a'án yá'ujra ípuari japua ruri'irínta'a pújme'en. Ajta a'ijna jín antiújmua'areere já'araa ti amuacá'á'ara'ani, ajta ti huá'a japua huániuuni í teite. Aye pu ráaru í Dios tí'ij a'ín hua'utá'an a'imej í mej Israél jetze ajtémecan í mej ahuaújca'anen me'í seicié tiú'umua'ati í Dios jemi, ajta tí'ij a'ín tihua'utá'uuni'i í mej jín auteajturaa í Dios jemi.

³² 'A'ij tu huaséj iteen, ajta ayén che'atá na'a a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu raatéxajtan. A'í pu a'ín pú'een í ti Dios raata'iteca'a ti huateáturan a'imej tzajta'a í mej rá'atzaahuate'e í Dios. —Aye pu tihua'utá'ixaa.

Gamaliel pu nu'u rá'ixaa a'ij ti ye'í huá'ini

³³ Mat'ij ráanamuajri'i a'ijna, jé'ecan mú huataníniu'ucacuca'a. A'íj mú jín miyen tí'ijxe've'eca'a mej huá'ucuí'ini.

³⁴ Aj pu 'i seij á a'utéechaxi ti ayén ántehuaa tijín Gamaliel. Fariseo pu pú'eene'e a'ijna. A'í pu tihuá'amua'atehua'a í yu'uxari jetze. Naími'i mú rí'i tirá'ajcha'íica'a me'ijna í Gamaliel. Aj pu 'i a'ín tiu'uta'ajtaca'a mej hue'irávi'itin a'imej í teteca.

³⁵ Aj pu 'i ayén tihua'utá'ixaa a'imej í mej tí'ajta:

—Mú'een teteca sej íyen a'uchéjme Israél, rí'i xu'u a'ij sej ye'í huá'uruuren a'imej í teteca.

³⁶ Xu'uri hui ra'utámua'areeri'i, ti ari á'atee ti sej huanéj ti ayén ántehuaaca'a tijín Teudas. Aye pu hui té'ujtzaahuate'eca'a tijín jé'ecan pu ruxe've'e. Seica mú majta jamuan á'ujjuhua'ane'e. Aye mú ará'axcaa a'achú cumu muáacua ciento í teteca. Aru meraajé'ica

me'ljna í ja'ati. Majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, seica mú curé'itixi. Capu ti'itij a'ij tiraatévai a'ljna í Teudas.

³⁷ Ajtahua'a hui seij huanéj, a'ljna í Judás ti Galilea é'eme'ecan. Aj pu 'i huatasejre a'ljna mat'ij hua'uté'itiee í teite. A'íi pu huaja'uví'iti mu'licáca mej mi jamuan á'ujuhua'ane'en. Majta mú hui raajé'ica. Majta í mej jamuan á'ujuhua'ane'e, a'íi mú a'ucíjxi.

³⁸ A'ij nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e ne'ljna jime'e a'ij mej ye'í rici. Caxu hui huá'ajeeve se'íme í teteca. Miché'e huiráciine, a'iné ti pua'a rujíimua'a mena'a miyen tirájteu, naími'í pu tejá'uvaijzi.

³⁹ Na'ari caí ti pua'a me'ljna jetze arájca'ane í Dios mej miyen rici, capu ra'antipua'ajte'esin. R'íi xu'u hui sej si caí se'ljna ne'usí'ite'e í Dios, setá'aj caí huáapua'a rátese'e se'ljna í Dios. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna í Gamaliel.

⁴⁰ Naími'í mú rá'antzaahua. Aj mú mi a'ímej huatajé í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Majta hua'utéevajxi. Majta hua'utá'ijmijiri'í mej nu'u caí ché'e tí-hua'a'ixaate'e í teite Jesús jetze me'ecan. Aj mú mi hua'utátuaa.

⁴¹ Majta me'ín í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, mat'ij mi huiráaci a'ujna a'u mej e'iraté'eca'a a'íme í hua'ajueesi. Jé'ecan mú huataútemua'ave me'ljna jime'e ti a'ín Dios ayén tíhua'utá'a mej miyen rajpuaíitzi muá'araa me'ljna jetze me'ecan í Jesús.

⁴² Mí majta, camu xaa ne'u raatapuá'ajta'a mej caí ché'e miyen rijca. Nain tújca'ari tzejta'a, a'íi mú tíhua'amua'atehua'a í teite. A'íi mú tíhua'a'ixa'atehua'a ti a'ín Dios án yá'ujra í ipuari japua a'ljna í Jesús. Aye'e mú tíhua'a'ixa'atehua'a me'ljna teyujta'a, majta me'ljna huá'aache.

6

¹ Majta, mu'uri jaitze'e mu'licáca a'íme í mej té'atzaahuate'eca'a. Majta seica í mej raay'í'tihua'a í hua'aniyuca a'íme í griego, a'íi mú autéjhuii mej tiníniu'ucacun. Mehuá'ajaxiejví'iraca'a a'ímej í mej raay'í'tihua'a í hua'aniyuca í mej Israel jetze ajtémecan. Miyen tijín:

—Mat'ij tiu'urá'ura'asin í ti tí'icua'iri'í t'j na'a nain xicaj tzejta'a, camu hui tí-hua'uré'a'aca í ucarijse mej ruséxu'ijmé'e á'ujuhua'an, í mej raay'í'ti hí hua'aniyuca a'íme í griego. —Aye'e mú tiu'utaxájtaca'a.

² Aj mú mi huá'ajsej a'íme í mej té'atzaahuat'e. Mat'ij mi miyen tíhua'utá'ixaa a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase tijín:

—Capu hui raavíjte'e tej tiyen tíyá'uhua'anan tej tíhua'utá'ixaate'en í teite Jesús jetze me'ecan tej ti tíhua'umín í meesa japua.

³ Casí'í ta'huaamua'a, setá'aj hui arahua'apuáca avé'ehuauni í teteca mú'ejmi mej jetze ajtémecan. Setá'aj hua'avé'ejajpuaxi'ín í mej r'íi mé tite'umuámuaree í teite. Aye'e pu hui tíu'ujxe'eve'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios huateáturan a'ímej jemi seij ajta seij temua'a naa. Ajta ayén tíu'ujxe'eve'e mej rú'umuareere. Ten tu tiyen tíhua'ijcate'en te'ljna jime'e.

⁴ Teajta iteen, teuche'e tu tiyen r'íi titeejú'u tá'aju'un te'ljna jime'e tej raatáhuavii í Dios, teajta tíhua'utá'ixaate'esin í teite í niucari jime'e. —Aye'e mú tíhua'utá'ixaa.

⁵ A'íi pu hua'aránajchecha'naími'íca í teite. Mat'ij mi hua'avé'ehua'u a'ímej í Esteban, a'ljna ti jéihua rá'atzaahuat'e'eca'a í Dios. Ajta a'ín xiéjniu'ucare'ara'an huateájturaa jemin huáp'i'i. Majta mú me'ljna avé'ehua'u me'ljna í Felipe, majta me'ljna í Prócoro, majta me'ljna í Nicanor.

Seica mú majta avé'ehua'u. Aye'e mú ánte'arua tijín Timón, ajta a'ljna í Parmenas, ajta a'ljna í Nicolás. A'íi pu a'ín pú'een í ti Antioquía é'eme'ecan. Ajta, a'íi pu amuacáí rá'antzaahua í hua'aye'ira a'íme í mej Israel jetze ajtémecan.

⁶ Mat'ij mi huaja'uví'iti a'u mej a'uté'uuca'a a'íme í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Aj mú mi me'ín raatáhuavii'í í Dios. Mat'ij mi antiújmua'aréere muá'araa me'ljna jime'e mej nu'u hua'utévaire'en a'ímej í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

⁷ Jéihua mú ráanamujri'í í niucari a'íme áa mej vejli'í antachéejmee, majta ajca'ihuá'imua mej antachéejmee, majta a'imua'í mej a'uchéjme, naími'í mú ráanamujri'í. Majta í teite í mej huá'a jamuan á'ujuhua'ane'e a'ánna Jerusalén, jéihua mú huatámu'íireca'a. Majta me'ín í mej títetaté'eca'a u teyujta'a, mu'íiti mú rá'antzaahua í niucari.

Mat'ij nu'u raatévi'í me'ljna í Esteban

⁸ Ajta a'ljna í Esteban, jéihua pu rá'atzaahuat'e'eca'a í Dios, ajta jéihua pu Dios jetze arájca'anejca'a. A'ij pu jín hua'utasejra í teite a'ij mej ye'í r'íi tiraatá'an í Dios.

⁹ Majta mú seica á e'iré'ene mej mi raataxáí ti'it'j ti caí xí'epi'ín. A'íi mú a'ín pú'een í mej seij jetze é'eme'ecan u teyujta'a, mej miyen ratamuá'amua tijín hua'ateyu'u í mej huatétuihuaca'a. A'íi mú a'ín pú'een í mej Israel jetze huanéj. A'u'u mú é'eme'ecan a'ujna

já'ahua'a Cirene, majta seica a'ujna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Alejandria. Seica mú majta me'uun é'eme'ecan a'ujna já'ahua'a Cilicia, majta seica u Asia.

Mat'ij mi autéjhuii mej tirá'ixaate'en me'ijna í Esteban.

¹⁰ Aru camu a'atzu raatémua'iti a'liné a'ij pu jetze aráujca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ajta jaítze/e pu rú'umuua'areereca'a a'ijna í Esteban mecaí a'íime.

¹¹ Mat'ij mi miyen huaríj avíutzi'i jime'e. Seica mú huatajé. Aj mú mi hua'uta'aíj mej tiraaxájtzi'i tijín: "Tu'uri ráanamujari'i ti a'ín a'ij pua'a tiraataxájtaca'a a'ijna í Moisés, ajta í Dios."

¹² Ayee mú huá'uruu mej huá'aniniu'ucaste í teite, majta í hua'avaujsi, majta í mej tihuá'amua'atehua'a í yu'uxari jetze. Mat'ij mi raatéevi'i í Esteban. Mat'ij me'uun ya'uví'iti a'íimej jemi í rujuési.

¹³ Majta seica mú avé'ehuaú í mej miyen tí'ihua'itaca'a tijín:

—Tí'ij pí na'a nain xica tzajta'a, a'íi pu hui a'ij pua'a tí'ixa a'ijna í teyuu, ajta í yu'uxari.

¹⁴ Tu'uri tiyen tiráanamujari'i ti a'ín ayén tiu'utaxájtaca'a ti nu'u tiraatá'uuna a'ijna í teyuu a'ijna í Jesús ti Nazarét é'eme'ecan, ajta ti nu'u tá'aril'í í taye'irá í ti taatá'a a'ijna í Moisés teecan ti raateájtuaa. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

¹⁵ Aj mú mi ca'anín jín ra'aráseij naími'í í hua'ajueesi. Ayee mú ra'utasej cumu ti tétaave'en í néerime'ara'an a'ijna í Esteban. Yee pu éene'e tíj néerime'ara'an í seij í xiéjniu'ucari ti tí'ivaire'e u ta japua í Dios jemi.

7

Ti nu'u ayén tiu'utaxájtaca'a a'ijna í Esteban

¹ Aj pu 'i ayén tiraata'íhua'uril'í a'ijna ti tí'ajta u teyujta'a tijín:

—¿Ni ayén tí'ayajna?

² Aj pu 'i ayén tiu'utaniú a'ijna í Esteban. Ayen tijín:

—Xáanamujari'i, ne'íhuaamua'a, seajta mú'een, nevaújsimua'a. Tí'ij caí xi a'ín Abraham u a'ará'a a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Harán, tí'ij auj a'uun a'utéveeca'a a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Mesopotamia, Dios pu hui huatasejre í jemin í Abraham. A'ijna í Dios, ayé pu seijre'eca'a cumu mej témaxcava'ara'an.

³ Ayee pu a'ín Dios tiraata'ixaa tijín: "Huirájr'a ayujna aché. Majta muá'ateitestemua'a, capej huá'avi'iti sino mich'é meyen 'eene'en ayujna. Sejí nu muataasejrate'esin í chuej pej japuan seíre'e pua'amé. Patá'aj á'ura'ani pe'újna." Ayee pu tiraata'ixaa.

⁴ Aj pu 'i a'ín Abraham huirájr'a a'ujna Mesopotamia. Ayee pu ajta téja'arájtehuaa tijín Caldea. Tí'iquí a'uun a'ará'a a'ujna u Harán. A'atzu hui á'ateevi'ica, tí'iqui a'ín huam'í í táatájr'a'an a'ijna í Abraham. Aj pu 'i Dios raata'aíj a'ijna í Abraham ti nu'u huirájr'a'ani a'ujna u Harán tí'ij á'ura'ani a'ijna chu'éjr'a japua sej yen japuan a'uchéjme ijíi.

⁵ Capu sej chuej raaci'í a'ijna í Abraham, ní cáj caj a'u ti é'ehuaújchej'te'en tí'ij a'ín ayén tiraataxáj a'ijna jime'e yee neetzi pu ne'áa í chuej. Ajta a'ín te'ataújrtziiri'í í Dios ti chuej raatá'an. Ajta ayén tiraata'ixaa tijín: "Tí'ij nu'u huám'íini a'ijna í Abraham, a'íimej pu ci'iti í yaújmu'a'ame'en." Capu hui amín a'ij ti ajta caí tí'tí'ir'ijmu'a'a a'ijna í Abraham a'ájna xicájr'a jetze tí'ij Dios jetzen ayén te'ataújrtziiri'í.

⁶ Ayee pu ajta tiraata'ixaa tijín: "Muá'ahuaacixa'astemua'a mú me'uun a'uté'e muá'aju'un sej chu'éjr'a'a japua a'u mej caí é'eme'ecan. Majta a'íime í mej tí'ajta a'ujna, a'íi mú tíhua'uta'aj'te'esin mej tiu'umuári'en puaijtzi jime'e. Majta a'ij pua'a tíhua'ajéve muá'aju'un. Muá'ateeri a'achú cumu muáacua ciento nine'ira'a mej rajpuaítzi muá'aju'un.

⁷ Nee nu hui neajta niyen huá'aruuren mej mi miyen che'atá mena'a tirajpuaítzi muá'ara'ani a'íime í mej a'ij pua'a tíhua'ajéve muá'aju'un, ch'é'e tí'tíj jime'e nicu. Aj mú mijtá'í huiráju'un a'íime í a'ahuáacixa'astemua'a me'újna. Majta me'ín miijmu naatévai're'e íye a'u pejr á'uca." Ayee pu hui tiraata'ixaa í Dios a'ijna í Abraham teecan.

⁸ Aj pu 'i Dios raatá'a a'ijna í Abraham tí'tíj ti jín ráamua'aree ti Dios rusej te'ataújrtziiri'í ti nu'u chuej ráaci'iti. A'íi pu a'ín pú'een í mej ra'antis'íche í runavij í ta'antiújvi'í í mej jetzen sea'araca. A'ij pu jín tí'ij tejumé'eca a'achú cumu aráhuaca xicaj ti huanú'ihuaca'a í yaujr'a'an í Abraham, ayé pu ráaruú í ruyauj ti ayén ántehua'aca'a tijín Isaac. Ajta a'ijna í Isaac, ayé pu che'atá na'a ráaruú a'ijna í ruyauj ti ayén ántehua'aca'a tijín Jacobo. Ajta a'ín í Jacobo, ayé che'atá na'a huá'uruu a'íimej í ruyaujmu'a'a, í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'axcaa, í mej jee tavaújsimua'a pú'een.

⁹ Majta a'íime í tavaújsimua'a, jé'ecan mú rá'anchueere sej í ru'íhuaara'a ti ayén ántehua'aca'a tijín José. A'íi mú ráatuaa í ru'íhuaara'a. Aj mú mi seica ya'uví'iti sej chu'éjr'a'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Egipto. Ajta Dios pu raatévai a'ijna í José.

¹⁰ Dios pu nu'u raatévai ti ij caí ch'é'e rajpuaítzi á'ara'ani. Dios pu jetze aráujca'anejca'a a'ijna í José ti ij a'ín rú'umuua'areere temua'a naa. Ajta Dios pu raatá'a a'ijna í José ti

a'fin jeihua r'i'i rá'aseijrate'e a'ájna í rey, í mej miyen raatamuá'a tijín Faraón. A'ij pu jín antiújmua'areereca'a a'ájna í José a'ájna jime'e ti tiu'uta'ájta t'ij na'a nainjapua a'uun ti huatacá'a u Egipto, ajta a'ujna a'u ti é'echejca'a a'ájna í rey.

11 A'j pu 'i jeihua tujri huatéxuaavireca'a a'ujna u Egipto, ajta íye a'u mej é'echejca'a a'ámej í tavaújsimua'aci'i. A'eye pu téja'arájtehuaa tijín Canaán ayajna, a'ájna chuéjra'a japua íye a'utejé'eseijre'e. Jéihua mú hui rajpuaíitzi muá'araa í teite. Capu xuaaví'ica'a ti'itij mej huácua'ani.

12 Ti'iquí ayén tiú'unamuajri'i a'ájna í Jacobo tijín a'úu pu nu'u é'exuaavi í ti'itij ti iráacua'ani a'ujna u Egipto. Aj pu 'i hua'uta'íteca'a mej á'uju'un me'újna í tavaújsimua'aci'i. Amuacaícan mú huaja'uvé'emuaareca'a.

13 Mat'íjtáhua'a huaja'uvé'emuaareca'a me'újna u Egipto. Aj pu 'i a'fin í José hua'utá'ixa a'ámej í ru'ihuaamua'a ja'ati ti pú'een a'ájna. Ajta í José a'ij pu huatá'ixaa a'ájna í Faraón ja'atén mej pú'een a'áme í ihuaamua'ame'en, majta ja'atén mej teitestemua'ame'en pú'een.

14 Ajta á'iyen tiu'uta'ájta'ca'a a'ájna í José ti ij a'uun a'uré'enen í taátajra'an, majta í mej jamuan é'echejca'a. A'eye mú ará'axcaa a'achú cumu huaícate japuan tamuáamuata'a japuan anxívi.

15 Ti'iquí Jacobo, a'uun á'uraa a'ujna u Egipto. A'uun pu imuá'a um'íi a'ájna, majta a'áme í tavaújsimua'a, a'íi mú majta me'uun á'ucuii.

16 Aj mú mí me'uun imuá huaja'uti í mi'ichite a'ujna u Canaán. A'eye pu téja'arájtehuaa tijín Siquem. A'uun mú huaje'evá'ana a'ájna tzajta'a í ti huá'unanairi'i a'ájna í Abraham a'áme í yaújmua'ame'en a'ájna í Hamor, ti Siquem é'echejca'a. A'achú pu tihua'unájchi a'ájna í Abraham.

17 Ti'ij a'ájna teja'uré'ene í xicaj ti jetzen aráuraste a'ájna ti jíme'en í Dios ayén te'ataújratziiri'i í Abraham jemi tzáahuati'ira'a jime'e, jeihua mú huatámu'íireca'a a'áme í tavaújsimua'aci'i í mej jetzen airáane. Mu'uri mu'íicáa a'áme í teite mej me'uun a'uté'eca'a a'ujna u Egipto.

18 A'j pu nu'u í seij te'enteájrupi rey jime'e. A'íi pu caí raamuá'a a'ájna í José teecan.

19 Ajta á'iyen a'ij pua'a tihua'ájcha'íica'a í teite í tej huá'a jetze airáane iteen. A'íi pu a'ij pua'a huá'uruu í tavaújsimua'aci'i. A'eye pu hui tiu'uta'ájta'ca'a a'ájna í rey mej hua'iráhua'axin a'ámej í huá'ayaujmua'a í mej mauj uneeca'i mej mí huá'cui'ini.

20 A'ájna xicá'ra'a jetze pu huanú'ihuaca'a a'ájna í Moisés. Dios pu r'i'i yá'usejiraca'a í pa'ari'i. Majta me'ín vaújsimua'ame'en a'ájna í pa'ari'i, a'íi mú ráave'esijri'i me'újna ruche a'achú cumu huaíca máxcira'i.

21 Ti'ij hui a'ájna teja'uré'ene a'ájna xicá'ra'a jetze í mej jetzen huá'acui'ini a'áme í ti'iriri, seij pu japuan huaniú. 'Hita'a a'ájna ti rá'ancu'uvajxi. A'íi pu a'fin pú'eene'e í yaujra'an a'ájna í rey. A'íi pu ráave'esijri'i t'ij ruyauj.

22 Mat'íj mí nain tiraamuá'ate í huá'amua'atziira'a a'áme Egipto mej é'eme'ecan. Jé'ecan pu raay'íitihua'a a'ájna í Moisés a'ájna jime'e ti tiu'utaxáj, ajta a'ájna jime'e a'ij ti ti'itij huáruuren.

23 A'eye pu ari tirá'jcha'íica'a a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a a'ájna í Moisés, ajta ayén tí'ijxe'eve'eca'a a'ájna ti u huaja'uvé'emuaare í ru'ihuaamua'a, í mej miyen hua'atamuá'amua tijín yaújmua'ame'en a'ájna í Israél. Aj pu'í á'uraa.

24 Ti'iquí a'uun a'ará'a. Ti'iquí seij huasej ti Egipto é'eme'ecan. A'íi pu a'ij pua'a raruurejca'a í ihuaare'ara'an a'ájna í Moisés. Ti'iquí a'uun á'ume a'ájna í Moisés tí'ij japuan huániuuni a'ájna í ru'ihuaara'a. A'ij pu jín a'fin Moisés a'ájna huajé'ica í ja'ati ti Egipto é'eme'ecan.

25 A'eye pu hui tí'imua'ajca a'ájna jime'e mej ráamuua'aree a'áme í ihuáamua'ame'en ti a'fin Moisés Dios jetze arájca'ane tí'ij hua'irájtuaani. Mí majta'í caí, camu.

26 Yee ruijmua'ate'e yee pu huá'uteu hua'apuaca í ru'ihuaamua'a. Maújne'usi'ite'eca'a a'áme. A'eye pu tí'ijxe'eve'eca'a a'ájna í Moisés ti hua'utá'íjmi. Ti'iquí ayén tihua'utá'ixaa tijín: "Mú'een teteca, mí sej ru'ihuaamua'a, ¿a'íné sej sí siyen a'ij pua'a ruruure mú'een ru'íimua'a?"

27 Aj pu nu'u í a'fin ti a'ij pua'a raruurejca'a í sejí í ru'ihuaara'a, ti'iquí nu'u a'fin raatá'ajcheca'a í Moisés. Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa tijín: "¿A'ataani mua'antíhuau mú'eezti ti'itij jime'e cumu juees, pej pí titaata'ájte'en ítejmi?"

28 Tij pajta ineetzi jé'icatan patj tiraajé'ica pe'ájna mí ti Egipto é'eme'ecan í tajcaí." A'eye pu tiraata'ixaa.

29 Ti'ij a'fin ráanamujri'i a'ájna í Moisés, aj pu 'i huatáruu. A'uraa sejí chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Madián. A'uun pu hui á'ucati yee cumu ja'ati ti caí a'uun é'eme'ecan. A'uun pu huaténe'icheca'a. Ajta hua'apuaca tí'irijmua'aca'a a'ájna í Moisés.

³⁰ Teuume'eca a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a, ti'iqui sej huatasejre a'ijna í Moisés jemi já'ahua'a itzítá á vejli'i í jiri jetze ti ayén ántehuaa tijín Sinaí. A'uú pu hui a'utéveeca'a ti'itij tzejta'a tu'upi ti tétaasime'eca'a a'ijna í ja'ati. A'ij pu pírici sej ti tí'ivaire'e u ta japua.

³¹ Tí'ij a'ijna huasej a'ijna í Moisés, jé'ecan pu a'ij ra'utasej. Aj pu'i ya'utéesej temua'a naa. Ti'iqui ráanamuajri'i a'ijna í tavástarara'a.

³² Ayen tijín: "Nee nu ne'ín pú'een í hua'Dioj a'ímej í á'amuavaujsimua'aci'i, i nej Diojra'an pú'een a'ijna í Abraham, neajta a'ijna í Isaac, neajta a'ijna í Jacobo." Ayee pu tiraata'ixaa a'ijna í Dios.

'Ajta a'ín í Moisés, jeihua pu ruviveeca'a. Capu ché'e á'ujca'anejca'a ti raasej.
³³ 'Ajta ayén tiraata'ixaa í tavástarara'a tijín: "Patá'aj ajtá'í'ipi'ín mi pej rajtáca'acai a'íné neetzi pu ne'áa mi chuej pej japuan á'uche'ecan. Nu'uri huaténe'a'aate.

³⁴ Nee nu hui neri hua'usej a'ij mej ye'í a'ij pua'a huá'aruure í nete'ítestemua'a í mej me'uun a'utéj u Egipto. Nee nu ráanamuajri'i a'ijna í mej jín á'upuapua'are'e. Neajta nu'uri ye' ve'ecánejsin nej ni huá'a japua huániuuni mej mi huírácine a'ujna u Egipto. A'ij nu jín inee muataa'ájte'esin patá'aj á'ura'ani patá'aj pe'uun á'ume'en pe'újna Egipto." Ayee pu hui tiraata'ixaa a'ijna í Dios.

³⁵ A'ijna í Moisés, a'í pu a'ín pú'een í mej raatíteca'a me'ijna jime'e mej miyen tiraata'ixaa tijín: "¿A'ataani mua'antíhuu mú'etzi cumu ti'itij jime'e juees pej pi nu'u titaata'ájte'en itejmi?"

'Dios pu jetze rucá'anejca'a a'ijna í Moisés ti i a'ín tihua'uta'ájte'en, ajta hua'irájtuaani. Dios pu rusej raata'íteca'a a'ijna í ja'ati tí'ij a'ín huatasejre'en í tu'upi tzejta'a ti'itij ti tétaasime'eca'a.

³⁶ 'A'ijna í Moisés, a'í pu a'ín pú'een í ti hua'irájtuaa a'ujna u Egipto a'ímej í tayaaxújmua'aci'i. Ajta jeihua pu ti'itij hua'utasejra mej mi me'ijna jín ráamua'aree ti Dios jetze aráujca'anejca'a a'ijna í Moisés a'ujna u Egipto, ajta a'ujna já'ahua'a jaj ti ve'ée ti é'esejre'e ti ayén téja'arájtehuuaa tijín jaj ti pa'u, ajta a'ujna já'ahua'a itzítá. Á'atee a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a ti ayén ríjca'a a'ijna í Moisés.

³⁷ 'A'ijna í Moisés, a'í pu hui ajta a'ín pú'eene'e í ti ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í yaújmua'ame'en a'ijna í Israél teecan tijín: "Dios pu nu'u sej avé'evi'iti ti a'ín ve'ecán jín ti'ítevéé á'ara'ani í jemin. A'í pu nu'u ajtéme'ecan mú'ejmi jemi. Ajta nu'u ayén che'atá na'a tiu'utévaire'esin netj nu'u inee. Setá'aj nu'u rá'antzaahuat'e'en."

³⁸ 'Matí'ij me'ín teite tiújsej a'ujna já'ahua'a itzítá, a'í pu ajta á a'utéveeca'a huá'a jamuan. A'í pu xaa tahuáacixa'astemua'a japua huaniú jemin a'ijna í ja'ati ti tí'ivaire'e í ta japua, a'ijna ti tiraata'ixaa a'á'anna jiri japua ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Sinaí. Moisés pu ra'ancuré'a í niuucari mé jetzen ruuri muá'ara'ani tí'ij á'íyen a'ín taata'á'íten itejmi.

³⁹ 'Mí majta, camu á'ujca'anejca'a mej rá'antzaahuat'e'en sino ayé mé tí'ijxe'eve'eca'a í ru tzejta'a mej huaré'eciine a'uun pújme'en u Egipto.

⁴⁰ Ayee mú tiraata'ixaa me'ijna í Aarón. Míyen tijín: "Patá'aj santute taatétaaven mej mi me'ín amuaaté'ee muá'ara'ani, a'íné, catu xaa ne'u ramua'aree a'ij ti ti'itij ráaru a'ijna í Moisés, í ti tu'irájtuaa a'ujna u Egipto."

⁴¹ 'Aj mú mi me'ín santu ti'itij huatétaahuaca'a, ti ayén sejjre'eca'a tíj viseáaru'u. Matí'ij mi tiraatámua'i'vejte me'ijna í viseáaru'u. Jé'ecan mú huataújtemua'ave me'ijna jime'e í mej raatétaahuaca'a rujímua'a me'ijna í santu.

⁴² 'Ajta, a'ín í Dios, a'í pu hui mé hua'uhuá'axi. A'ij pu jín ajtá'ara a'ímej jemi mej mi sej jemi tiu'utévaire'en, a'ímej jemi í mej me'uun é'esejre'e u ta japua, xu'ura'ave, máxcira'i, xicaj, ti'itij ti a'ij ti'isejre'e u júte'e. Ayee pu té'eyu'usi'í a'ijna jetze í yu'uxari mej ra'uyú'uxaca'a a'íme í mej títetaté'eca'a ti'itij jime'e í Dios jemi. Ayen tijín:

Mú'een yaújmua'ame'en a'ijna í Israél,

¿ni qui siyen tinaatámua'i'vejte
set'í'ij á'ucínicu se'újna itzítá?

Caxu xaa ne'u.

Sira'atee hua'apuate nine'ira'a
se'újna u mu'utzítá.

Caxu xaa ne'u tinaatámua'i'vejte.

⁴³ Mi seajta, ayé xu tiráatísime'e í chí'ira'an
se'ijna í santu ti ayén ántehuaa tijín Moloc,

seajta ráachuisime'e í ti jetzen sejjre'eca'a
xu'ura'ave'era'an í sej í santu
ti ayén ántehuaa tijín Renfán.

A'íi mú nu'u hui a'ín pú'eene'e santute
í sej rujímua'a siyen tihua'utaahuaca'a

sej si r'i tihua'utá'an se'ímej.

A'íj nu jín ne'uun amuaata'íti a'ujná'ímua a'ujna já'ahua'a
ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Babilonia.

Ayee pu hui tihua'utá'ixaa í Dios.

⁴⁴ A'ujna itzítá, a'íj pu jé'eseijre'eca'a huá'a jemi í tavaújsimua'a teeca a'íjna í ti curé'anami'í í inaamua a'u mej e'tiújse'íri. Ayee mú hui éene'en huatétaahuaca'a a'íj ti ye'í a'ín Dios tiraata'ajj a'íjna í Moisés, t'íj ayén tiraata'ixaa tijín ti nu'u raatétaaven ayén éene'en t'íj a'íjna í mua'atejri a'íj ti a'ín tiraatasejra.

⁴⁵ Mat'íj ra'ancuré'a me'íjna í inaamua, aj mú mi u ye'erájtí a'íme í mej mú a'uvé'ēju'un a'íjna jamuan í Josué mat'íj hua'utéemua'íti í teite a'ímej jemi í mej me'uun é'echejca'a. Dios pu hua'iráavi'íti t'íj a'ín hua'utá'an a'ímej í tavaújsimua'a teeca sej chuéjra'a japua mej japuan huaujchéte'ajra'ani. A'u pu jé'eseijre'eca'a a'íjna í inaamua ajta na'a caí a'íjna teja'uré'ene a'íjna xicájra'a jetze ti jetzen a'ín huatasejre'en a'íjna í rey, í David teecan.

⁴⁶ A'íjna í David teecan, a'íj pu raac'í ti Dios r'í tirájcha'íica'a. A'íj pu jín raatéjhuua a'íjna í David í Dios jemi t'íj Dios raatá'an ti David rá'ajtaaven í teyuu t'íj ayén tí'ivaire'e á'ara'ani t'íj chí'ira'an a'íjna í Diojra'an a'íjna í Jacobo.

⁴⁷ Capu ajta ayén teja'uré'ene sino a'íj pu rá'ajtaahuaca'a í chí'ira'an í Dios a'íjna í Salomón.

⁴⁸ Mí ajta, Dios pu jaítze'e antiújmua'aree caí máaj ja'ati, a'íj pu caí é'e é'eche í chí'íj tzajt'a í mej rá'ajtaahuaca'a í teite. A'íj pu hui jín ayén ra'uyú'uxaca'a í sej ti tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan tijín:

⁴⁹ Ayee pu tí'ixaa í tavástar'a. Ayen tijín:

Nee nu a'ujyejxi'isín í ne'ípuá japua u ta japua,
neajta nu'u e'eráchepuarita í chaanaca japua.

¿Tí'ítáni chí'ira'a senaatétaaven ineetzi?

¿Ca'ín a'uné jetze é'eri'iri nej nu'u huánse'upe'en?

⁵⁰ ¿Ni necaí ne'ín pú'een inee

í nej nain tiú'utaahuaca'a

ti a'uun tejé'eseijre'e u ta japua,

ajta ti tí'iseijre'e íyen chaanaca japua?

Ayee pu tí'ixaa í Dios.

⁵¹ Aj pu 'í ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Esteban. Ayen tijín:

—Mú'een xu í'í muá'ri'eri. Capu hui tí'it'íj a'amua tzajt'a'a uténinei. Ayee xu antaújnaamua í ru tzajt'a'a, mat'íj rijcaa í á'amua'aujsimua'aci'í. Ja'anáj ti na'a nain xicaj tzajt'a'a, mú'een xu caí ra'ancuré'a'ave a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁵² Na'ími'í a'achú mej pua'améca í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, a'íme í mej a'íj pua'a huá'uruu í á'amua'aujsimua'aci'í. A'íj mú majta huá'ucuí a'ímej í mej amuacaícan raataxájtaca'a yee a'íj pu ye'le'ecánejsín í ti r'íéene'ecán jín seijre'e í Dios jemi.

Me'ecuí xaa ne'u, mú'een mí sej caí ramua'areereca'a, mú'een xu raatévi'í, seajta raajé'íca.

⁵³ A'íme í mej tí'ivaire'e u ta japua í Dios jemi, a'íj mú amuaatátui í ye'irá ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze. Mí seajta mú'een, caxu rá'atzaahuate'eca'a. —Ayee pu'u tiu'uxájtaca'a a'íjna í Esteban.

Mej nu'u raajé'íca me'íjna í Esteban

⁵⁴ Mat'íj miyen tíraanamujri'í, jé'ecan mú huataníniu'ucacuca'a. A'íj mú jín temua'a tite'evá'ujche'eve í rutamej jetze. Temua'a mú tí'ijneechejca'a.

⁵⁵ Ajta a'ín í Esteban, xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íj pu jetze rucá'anejca'a. Aj pu í á'á'ujneereca'a í ta japua. Tí'íquí ayén éene'en tiu'uséj ti airátzaca'a a'ujna ti é'eseijre'e í Dios, ajta ti a'uun a'uvéveeca'a a'íjna í Jesús, r'í'írínta'a í Dios.

⁵⁶ Ajta ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Esteban ayén tijín:

—Casí'í, néjsej í ti arí antácuuni í ta japua, neajta ne'íjna sej í ti ajta huá'a jetze airáne í teite. Aj huatéjvee r'í'írínta'a í Dios. —Ayee pu jemin tiu'utaxájtaca'a.

⁵⁷ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj mú mí huiteújnaxi í rumuájca'a jime'e í runaxai-ita'a mej mí caí ráanamua a'íj ti tí'ixaa. Majta huatéjiihuajraa ca'anín jime'e a'íme. Majta u a'utéruaacheca'a jemin.

⁵⁸ Aj mú mí ru'iráajaj me'újna u chajta'a. Mat'íj mí autéjhui mej raateátu'asixi'in tetej jime'e. Majta me'ín í mej tí'ijsejra'ca'a, a'íj mú te'ítíjchuíxi í tiú'ujsiicu'u. Mat'íj mí á tejá'ajraj á chuaata'a jemin a'íjna í temuajj ti ayén ántehuaa tijín Saulo.

⁵⁹ Mat'íj ratú'axaca'a a'íjna í Esteban, ayé pu raatéjhuua í Dios jemi, tijín:

—Jesús, nevástar'a, patá'aj ra'ancuré'an í nexiejniu'uca.

⁶⁰ Aj pu 'í tí'tunutaca'a. Ayen tijín:

—Nevástará'a, capej a'ímej jetze pej jetzen rapua'ajte'e a'íjna í mej jín auteájturaa mú'eetzi jemi. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a.

Ti'iquí huamí'i a'íjna í Esteban.

8

¹ Ajta a'ín í Saulo, a'í pu ti'ijsejiraca'a matí'ij raajé'ica me'íjna í Esteban.

A'ájna xicájra'a jetze matí'ij raajé'ica, majta á'iyen autéjhuii mej a'ij pua'a huá'uruuren ca'anín jime'e a'ímej í mej té'atzaahuat'e, í mej me'uun a'uté'uuca'a a'ánna Jerusalén. Majta á'iyen a'ucijxi nainjapua tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Judea, majta u Samaaria. A'í mu'u caí a'ucíj a'íme í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase.

Saulo pu nu'u a'ij pua'a huá'aruure a'ímej í mej té'atzaahuat'e

² Majta seica í mej rí'i tira'ará'aste í hua'aye'ira, a'í mú ra'avá'ana me'íjna í Esteban teecan. Jéihua mú rú'uxieemiste'eca'a.

³ Ajta a'ín Saulo, a'ij pua'a pu huá'aruurejca'a a'ímej í mej té'atzaahuat'e. A'u ti na'a mej a'uchéjme'ecaa, a'í pu a'uteáru'ipiche'e u huá'achí'ita. Ajta hua'irája'apuaana a í teteca, ajta a'ímej me' uuca. Nájmi'íca pu tí'itatú'irihua'a mej mi hua'unán.

Í ti nu'u tihua'a'ixa'atehua'a a'íjna í Felipe a'ímej í mej Samaaria é'eme'ecan

⁴ Majta me'ín í mej a'ucíjxi, a'u ti na'a mej á'ujuhua'ane'e, a'í mú tihua'umuá'ate í teite me'íjna jime'e í niuucari í ti Dios jín hua'irájtuaani.

⁵ Aj pu 'i seij u a'atanéj a'ujna já'ahua'a chajta'a ti a'uun e'ejtémecan a'ujna u Samaaria. Ayeé pu ántehuaa a'íjna í ja'ati tíjín Felipe. Aj pu 'i a'utéjche ti tihua'utá'ixaate'en a'íjna jetze me'ecan í Ciríistu'u.

⁶ Jéihua mú rá'ajaahuat'e'eca'a í teite. Matí'ij ráanamuajri'i a'íjna í Felipe, ajta matí'ij tiu'uséj a'ij ti tí'itij huaríj, jéihua mú rá'atzaahuat'e'eca'a, a'íné ayéé pu rijca mej mi ráamua'aree í ti Dios jetze arájca'anejca'a.

⁷ Majta mu'íití huarúj í mej tiyáaru'use huá'a tzajta'a seijre'eca'a; jé'ecan mú huajíjhuaca'a a'íme í tiyáaru'use matí'ij huiráaci í teite tzajta'a. Majta mu'íití mú huarúj í mej ciyáaxaví'i, majta í mej ru'íca jetze ciyáaxaví'i.

⁸ A'íj mú jín huaújtemua'ave temua'a naa a'ujna chajta'a.

A'íjna í Simón ti nu'u huápi'i tiu'ur'í're

⁹ Seij pu ajta a'utéveeca'a ti ayén ántehuaa tíjín Simón. Jé'ecan pu rú'umua'areereca'a a'íjna ti tí'itíj a'ij huáruuren a'íjna jime'e mej a'ij te'utasej í teite. Pu'uri á'atee ti ayén rijcaa a'íjna í Simón. Jéihua pu á'ujtzaahuat'e'eca'a a'íjna jime'e ti nu'u jé'ecan ruxe've'e.

¹⁰ Náiimi'i mú rá'atzaahuat'e'eca'a, tíj na'a tí'iríi, majta í mej vaujsi. Miyen tí'ixáata tíjín:

—Dios pu hui jetze arájca'ane amíjna mi teáata'a.

¹¹ Pu'uri a'ateeví'i a'íjna í Simón ti ayén rijcaa mej mi a'ij te'utasej. A'íj mú jín rá'atzaahuat'e'eca'a.

¹² Majta a'í mú rá'antzaahua tí'ij a'ín Felipe hua'utá'ixa a'íjna jime'e í niuucari í ti ayén tí'iraxa í ti jetzen tí'ajta í Dios, ajta í ti jín raxa í Jesús jetze me'ecan. Aj mú mi huámuai'ivijhuaca'a í teteca, majta í uuca.

¹³ Ajta a'ín í Simón, a'í pu ajta rá'antzaahua. Ajta huámuai'ivijhuaca'a. Jé'ecan pu a'ij te'utasej a'íjna jime'e a'ij ti ye'í rijcaa a'íjna í Felipe, ajta a'íjna jime'e ti tí'itíj hua'utasejra í mej jín ráamua'aree ti Dios jetze arájca'anejca'a a'íjna í Felipe. A'íj pu jín a'ín Simón a'utéjche ti á'uche'ecane'en jamuan.

A'íjna í Pedro, ajta a'íjna í Juan, a'úu mú a'uté'uuca'a u Samaaria

¹⁴ Matí'ij ráamua'areeri'i a'íme í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, í mej meri rá'antzaahua í niuucari í ti Dios jemi é'eme'ecan a'íme í mej Samaaria a'uchéjme, aj mú mi hua'uta'íteca'a a'íjna í Pedro, ajta a'íjna í Juan a'ímej jemi.

¹⁵ Matí'ij me'uun a'ará'a, aj mú mi raatáhuaviiri'i í Dios tí'ij huateáturan huá'a tzajta'a a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁶ A'íné caxíi pu ye've'ecánejca'a a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tí'ij huateáturan huá'a tzajta'a. Majta a'íme í teite, náimi'i mú huámuai'ivijhuaca'a niuucajtze'en a'íjna í Jesús.

¹⁷ Matí'ij mi me'ín í mej hua'apua, a'í mú hua'avé'emuari'exi a'án huá'amu'utze'e a'íme í teite. Matí'ij miyen huaríj, aj pu xaa yé ve'ecáane huá'a tzajta'a a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁸ Ti'iquí a'ín Simón raasej ti yé ve'ecáane a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios matí'ij seij avé'emuari'e a'án mu'útze'en. Ti'iquí a'ín tumin hua'utá'ami'icaa.

¹⁹ Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Simón tíjín:

—Setá'aj naatá'an nej niyen huárini, nej seij avé'emuari'en, tí'ij yé ve'ecáanen a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tí'ij a'ín huateáturan a'íjna tzajta'a í ja'ati.

²⁰ Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'ájna í Pedro tijín:

—Ché'e antipua'are mi tumin, pajta mú'ee, a'iné pej pi piyen tí'imua'atze mú'ee pej tumin jín tiú'unanan í Dios ti tihua'atá'aca.

²¹ Capu hui ayén tiraavjíte'e pej piyen tiu'utévaire'en pe'ájna jime'e. Capej mú'ee huatá'aci'ípua a'ájna jime'e í pej caí rí'i tí'itíá'acha'íi mua'a tzajta'a í Dios jemi.

²² Patá'aj raatapua'ajta pe'ájna jime'e í pej a'íj pua'a tí'iruure. Patá'aj hui raatáhuavii í Dios, tí'íj a'ín Dios timuaatá'uuni'í a'ájna jime'e í pej rájteu mua'a tzajta'a.

²³ Ayee nu tí'imuasej mú'leetzi, jé'ecan pej chueere'e mua'a tzajta'a. Temua'a pej tirajpuafítzi pua'amé pe'ájna jime'e í pej auteájturaa í Dios jemi. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pedro.

²⁴ Aj pu 'i ayén tiu'utaniú a'ájna í Simón tijín:

—Setá'aj raatáhuavii í Dios ti ij caí tí'itíj a'íj neruuren, setíj seuchén tiu'utaxájtaca'a.

²⁵ A'ájna í Pedro, ajta a'ájna í Juan, a'íi mú tihua'utá'ixaa í teite me'ájna jime'e í mej raasej a'íj ti tí'itíj ráaruu í Jesús, majta hua'utá'ixaa í niucari í ti jín hua'irájtuaani í Dios. Mú'icacié mú miyen tihua'utá'ixaa í teite mej a'uchéjme a'ujna u Samaaria. Mat'íj mi a'ucj a'ánna Jerusalén.

A'ájna í Felipe, ajta í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a ti Etiopia é'eme'ecan

²⁶ Tí'icuí seij tiu'uxájtaca'a jamuan a'ájna í Felipe. A'íi pu a'ín pú'een'e a'ájna í ja'ati seij ti tí'ivaire'e u ta japua í Dios jemi. Ayee pu tiraata'ixaa tijín:

—Aricu á'ura'a aate pújme'en a'ájna juyéjra'a jetze ti Jerusalén a'uré'enine'í u jetze pújme'en a'ujna Gaza já'ahua'a.

A'ájna juyéjra'a jetze, a'íi pu a'ín pú'een ti a'uun mu'utzitá a'uré'enine'í.

²⁷ Aj pu 'i á'uraa a'ájna í Felipe. A pu a'ucamé'eca tí'íj ja'ati antinájcheca'a ti Etiopia é'eme'ecan. A'íi pu a'ín pú'een í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a a'ájna í ja'ati. Ve'ecán jín pu tí'itíjvee a'ájna jemi í mej jee Candace. Ayee pu huataújmu'a'a Candace tijín Hua'areina í mej me'uun é'eme'ecan a'ujna Etiopia. A'ájna í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a, a'íi pu antiújmua'arereca'a ti tumin seire'eca'a. A'íi pu a'ánna a'atanéj a'ánna Jerusalén tí'íj Dios a'utéenajche.

²⁸ Pu'uri a'uun píjé'ejve a'ájna chuéjra'a japua ti a'uun é'eme'ecan. A'íi pu jetze a'aracaí í carreta huamé'ecaa. Yu'uxari pu jetze té'ejijve'eca'a ti a'ín ra'yuyú'uxaca'a a'ájna í ja'ati ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Ayee pu ántehuaaca'a tijín Isaías.

²⁹ Aj pu 'i a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, raatá'ixaa a'ájna í Felipe tijín:

—Ajtéxiri vejli'í amijna jetze mi carreta. Patá'aj ra'antinájche.

³⁰ Huatíéechijmé'e pu a'ájna í Felipe ra'antinájcheca'a a'ájna í ja'ati. Tí'icuí a'ín Felipe ráanamujri'í í ti té'ejijve'eca'a a'ájna jetze í yu'uxari a'ín ti ra'yuyú'uxaca'a a'ájna í Isaías teecan. Aj pu 'i a'ín Felipe ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿Ni peyeú'ite í pej rá'ajijve'e?

³¹ Aj pu 'i ayén tiu'utaniú a'ájna í ja'ati tijín:

—¿A'iné tí'iri'iri nej yaú'tiíe ná'ara'ani, ti pua'a caí ja'ati naatá'itíi a'íj ti huataújmu'a'a í niucari, nej ni yaú'tiíe ná'ara'ani? —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í ja'ati.

Aj pu 'i raatá'inee a'ájna tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a ti a'ín Felipe antíra'ani í carreta jetze, ti nu'u a'ujyéjxi'in jamuan.

³² Ayee pu té'axajtaca'a í ti jetzen té'ejijve'eca'a ti ayén té'esiimua'ihuaca'a tijín:

Meye'ujáj mej mi raajé'ica mat'j nu'u hua'arujca í cáne'axi.

Ayee pu'u éene'e a'ame tíj cáne'a mej racáyejsin.

A'iné ayé'e pu a'ájna í cáne'a capu avé'eniu, yee cumu ti caí té'anri'ire.

Mat'íj miyen raatéxíehuataca'a, ayé'e pu che'atá na'a caí te'evé'eniuuca'a a'ájna mat'íj a'íj pua'a ráaruu.

³³ Jéihua pu nu'u tiu'utatévi'iri'í a'ájna jime'e í mej ra'utéxíehuari'iri'í.

Capu ja'ati japuan huaniú a'ájna.

Capu ajta a'íj tí'iri'iri ti ja'ati ayén tiu'utaxáj a'ájna jetze í huácaxa'astemua'ame'en a'ájna í ja'ati

a'iné a'íi pu nu'u ya'uví'itíi í xiéjniu'ucare'ara'an tí'íj caí ché'e íyey seijre'e chaanaca japua.

³⁴ Aj pu 'i a'ín ti uvé'e'atajpi'ihuaca'a, ayén tiraata'íhua'uri'í a'ájna í Felipe tijín:

—Patá'aj naatá'ixaate'en, ¿ni rusej téujxajta na'ari ja'ati sej téxajta?

³⁵ Aj pu 'i a'ín Felipe a'utéjche ti raatá'ixaate'en a'ájna jime'e í ti rá'ajijve'eca'a í yu'uxari jetze. A'íj pu huataxájtaca'a a'ájna í niucari a'ájna jime'e a'íj ti tí'itíj ráaruu a'ájna í Jesús.

³⁶ Mat'íj mi ayé'e a'uré'ene a'u ti jé'ejmuua. Aj pu 'i a'ín í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a ayé'e pu tiraata'ixaa a'ájna í Felipe tijín:

—Casí'í, ye'ecui ájmuaa. ¿Ni qui caí rí'iri'í pej náamuai'ihua ineetzi?

³⁷ Aj pu 'i Felipe ayén tiraata'ixaa tijín:

—Ti pua'a peté'atzaahuat'e mua'a tzejta'a, aj pu xaa ne'u huatári'iristari.
 Aj pu 'i ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a tijn:
 —Nee nu xaa ne'u té'atzaahuat'e ti a'ín Jesús i'í yaujra'an í Dios.
³⁸ Aj pu 'i raata'áj ti huatéchaxin í carreta. Mat'íj mi acáaci í mej hua'apua. Aj mú mi atéeci á jaata'a. Ti'iquí a'ín Felipe ráamuai'ihuaca'a a'íjna í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a.
³⁹ Aj mú mi aitacáj á jaata'a. Ajta á'iyen a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ya'uví'iti a'íjna í Felipe jíye'itzi jime'e. Ajta a'ín í tu'uvé'e'atajpi'ihuaca'a capu ché'e raasej í Felipe a'ij ti huárupi. Capu amín a'ij, iyá'uraa naa tiú'ujtemua'ave'e.
⁴⁰ Ajta, a'ín í Felipe, a'úu pu a'utasejre a'ujna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijn Azoto. A'í pu tuhua'utá'ixaa í teite a'íjna jime'e í niucari ti jín Dios hua'irájtuaani. Aye pu a'íjna jín huaríj, ajtahua'a mé yee ti huachájta'ajme, ajtahua'a méyee, ajta na'a cai a'ará'a a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tijn Cesarea.

9

T'íj nu'u a'ín Saulo huataújtuaa í Dios jemi
 (Hch. 22:3-16; 26:9-18)

¹ Ajta a'ín í Saulo, ayén auj tihuá'anechejca'a ti huá'ucui'ini a'imej í mej rá'atzaahuat'e'eca'a a'íjna í tavástar'a. A'íj pu jín a'íjna u a'utéesej a'íjna ti tihuá'a'ajte'eca'a u teyujta'a.
² Aj pu 'i raatáhuaviiri'í ti a'ín raatapíjte'en í yu'uxari í ti jín u a'uteáru te yujta'a ajta já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tijn Damasco. Ti pua'a nu'u a'uun huajá'uteuni í teite í mej nu'u rá'atzaahuat'e'eca'a í niucari í mej jín r'í titeejú'ucaa í Dios jemi, aj pu nu'u i hua'irávi'itij hua'anaj'í'ici'exi'in, t'íj nu'u i huá'avi'itin u Jerusalén.
³ T'íj ari a'uun vejlí'í aumé'ecaa a'ájna Damasco, jíye'itzi jín pu jeíhua jairanéeri'ici já'araa. Júte'e ve'ecáane a'ájna a'u ti a'utéveeca'a a'íjna í Saulo.
⁴ Ti'iquí a'ín e'erájve á chuaata'a. Ti'itij pu huánamuajri'í ti ayén tiraata'ixaa tijn:
 —Saulo, Saulo, ¿a'ín é'en jín piyen a'ij pua'a neruure?
⁵ Aj pu 'i ayén tiraata'íhua'uri'í a'íjna í Saulo tijn:
 —¿A'ataani pej pú'een, nevástar'a?
 Aj pu 'i ayén tiu'utánamuajre tijn:
 —Nee nu ne'ín pú'een i nej i'í Jesús, i pej a'ij pua'a neruure.
⁶ Aj pu 'i tavástar'a ayén tiu'utaniú tijn:
 —Ajchesi, aricu u chajta'a. Aa mú muaja'utá'ixaaate'esin a'ij pej ye'í huá'ini.
⁷ Majta me'ín í mej jamuan á'ujjuhua'ane'e, a'úu mú a'uté'uuc'a, camu ché'e avé'eniucua'a. Ti'itij mú xaa huánamuajri'í, aru camu ja'atij á'a a'uséj.
⁸ A'uu pu 'i ájchee a'íjna í Saulo. T'íj mé úneereca'a, capu ché'e atáneerica'a. Mat'íj mi ra'anaví'ira'a í muájca'are'ara'an jetze, meya'uví'iti u Damasco.
⁹ Aye pu á'atee a'achú cumu huaíca xicaj ti aracúuni'í, ajta ti cai ti'itij huácuua; ayé pu che'atá na'a á'atee huaíca xicaj ti cai yé'ecare'e.

Ananias pu nu'u u huajé'emuaare a'íjna í Saulo

¹⁰ Seij pu a'utéveeca'a a'ujna Damasco, ja'ati ti ajta té'atzaahuat'e'eca'a. Aye pu ántehuaaca'a tijn Ananias. Aj pu 'i tavástar'a huatasejre jemin a'íjna í Ananias. Aye pu tiraatajé tijn:
 —Ananias.
 Aj pu 'i ayén tiu'utaniú tijn:
 —Ye'e nej huatéjvee, nevástar'a.
¹¹ Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í tavástar'a tijn:
 —Aricu, a'ájna cáayera'a jetze ti ayén téja'arájtehuaa tijn ti huataújje'iye. Patá'aj hui pe'uun tiu'uta'íhua'un í Judás ti é'eche ti pua'a a'uun a'utacatí a'íjna í ja'ati ti ayén ántehuaa tijn Saulo. Tarso pu hui é'eme'ecan a'íjna í ja'ati. A'í pu rahuauhuaú í Dios jemi.
¹² Ja'ati pu nu'u huatasejre a'íjna jemi í Saulo. Tevij pu huatasejre ti ayén ántehuaa tijn Ananias. Ajta ayén tiu'usejre ti a'ín Ananias nu'u ra'avé'emuariej a'án mu'úutze'en ti ij ajtahua'a atáneere. —Aye pu tiraata'ixaa í tavástar'a.
¹³ Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Ananias:
 —Casí'í, nevástar'a. Mu'ití mú meri naatá'ixaa a'ij ti ti'itij ruure a'íjna í ja'ati. Jé'ecan pu nu'u a'ij pua'a huá'arure a'imej í mej muá'atzaahuat'e a'uun mej a'uchéjme a'ujna Jerusalén.
¹⁴ Ajta jiji, a'íme í mej t'íajta u teyujta'a, a'í mú nu'u raatá'a ti a'ín yé tanén, t'íj hua'irávi'itin hua'anaj'í'ici'exi'in a'imej í mej muaná'amiche mú'eetzi.
¹⁵ Ajtahua'a pu ayén tiraata'áj í tavástar'a tijn:

—Aricu. Nee nu hui ra'avé'ehuaa ne'ájna í ja'ati t'íj a'ín neetzi jetze me'ecan tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej sejj chuejra'a japua é'eche, ajta í hua'arey. A'í pu hui ajta neetzi jetze me'ecan tihua'utá'ixaate'esin í mej me'uun a'uchéjme a'ujna u Israél.

¹⁶ Ayej xaa ne'u, nee nu raatasejrate'esin ne'ájna í Saulo í ti ayén tiú'ujxe'eve'e ti jeihua rajpuaíitzi á'ara'ani neetzi jetze me'ecan. —Ayeec pu tiraata'ixaa í tavástarara'a.

¹⁷ Aj pu 'i á'uraa a'ájna í Ananias. A'uu pu a'ará'a Judá'a t'í'eche. Aj pu 'i a'uun a'uteájrupi u chi'íta. Ajta á'iyen ra'avé'emuariej a'án mu'úutze'en a'ájna í Saulo. Aj pu 'i ayén raatateújte t'íjín:

—Ne'ihuaara'a, Saulo. A'í pu hui ayén tinaata'a'áj í tavástarara'a, a'ájna í Jesús ti mú'etzi jemi a'utasejre pat'íj yé ve'etame'eca. Ayeec pu tinaata'a'áj pej pi pajtáhua'a atáneere, ajta pej pe'ájna jetze ará'aca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. —Ayeec pu tiraata'ixaa a'ájna í Ananias.

¹⁸ Jíme'en pu'u ayén tiraata'ixaa, aítácuurixi í ji'iseáara'an jetze í ti'tíj naviira'an ti huatéehua. Aj pu'í ajtahua'a atáneereca'a. Ti'iquí a'ín ájchee a'ájna í Saulo. Ti'iquí huámua'ivijhuaca'a.

¹⁹ Aj pu 'i xaa tiú'ucuaa. Ajta ru'uhuatáca'anisti'iri'i. A'uu pu huateájturaa huá'a jamuan í mej té'atzaahuat'e hua'apua, huaíca xicaj, a'ujna u Damasco.

Saulo pu nu'u tihuá'a'ixaate'e u Damasco

²⁰ Aj pu 'i a'ut'éjche ti tihua'utá'ixaate'en u hua'atéyujta'a. Ayeec pu tihuá'amua'atehua'a ti nu'u yaujra'an pú'een í Dios a'ájna í Jesús.

²¹ Na'jmí'i í mej ráanamujri'i, a'í mú a'ij yá'useijraca'a jé'ecan. Ayeec mú tí'ixajta'a t'íjín: —¿Ni cáí a'ín pú'een í ti a'ij pua'a huá'uruu a'ánna Jerusalén a'ímej í mej raná'amiche'e me'ájna í Jesús? ¿Ajta ni cáí a'ájna pu jín mú a'uvé'emej t'íj amín hua'irávi'itin hua'anaj'ici'exi'in t'íj hua'utá'ituiire'en í mej tí'ajta a'ujna teyujta'a a'ánna Jerusalén? —Ayeec mú tiú'urixaate'ecaa.

²² Mááj pu'u jaíze'e ru'uhuatáca'anisti'iri'i t'íj a'ín ayén tihua'utá'ixaate'en í teite. Jé'ecan pu hua'ut'éemua'íti a'ímej í juriiyu í mej Damasco é'eche a'ájna jíme'e ti ayén tiraataxajta'a t'íjín:

—Jee, ayej ti'ayajna, a'ájna í Jesús, a'í pu a'ín pú'een í ti Dios án yá'ujra í ipuari japua!

Saulo pu nu'u huataáruu mej nu'u mi cáí raat'éevi'i

²³ A'atzu á'ateevi'ica, aj mú mi raax'epi'intare a'íme í mej Israél jetze ajtème'ecan mej mi raaj'éica me'ájna í Saulo.

²⁴ Nain tújca'ari tzajta'a, majta nain tíca'ari tzajta'a, a'úu mú e'it'éte'eca'a ti é'epueerta a'u ti e'iránine'i í juye. Ajta, a'í pu ráamua'areeri'i a'ájna í Saulo t'íjín maraatévi'ira.

²⁵ Majta me'ín í seica, í mej té'atzaahuat'e, a'í mú ra'ateájra sic'iri jetze ti ve'é. Mat'íj mi ra'acájtuaa tíca'imua a'atzaj cumu já'íta'a tíca'a me'ájna í Saulo í jaxu'u jetze. Aj pu 'i á'uraa.

²⁶ Ti'iquí a'uun a'ará'a u Jerusalén. A'í pu rax'íeve'eca'a ti hua'ajtéjaahuat'e'en a'ímej í mej té'atzaahuat'e. Mi majta, camu rax'íeve'eca'a a'ine méjtzíine'eca'a. Camu a'atzu rá'atzaahuat'e'eca'a ti a'ín ayén té'atzaahuat'e'eca'a a'ájna í Saulo.

²⁷ Capu amín a'ij, a'í pu í Bernabé, a'í pu ra'ancuré'evi'iti. Aj pu 'i ya'uví'iti a'ímej jemi í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase. Ajta hua'utá'ixa ti nu'u a'ín Saulo, a'ájna huasej í tavástarara'a t'íj nu'u á a'ume'eca juye jetze, ajta Saulo pu hua'utá'ixa tzáahuat'ira'a jíme'e a'ímej í mej Damasco é'eche. A'í pu tihuá'ixaa Jesús jetze me'ecan.

²⁸ A'íj pu jín, a'uun a'uteájturaa a'ájna í Saulo a'ánna Jerusalén. Ajta a'íme huá'a jamuan á'uche'ecane'e. Tihuá'a'ixaate'eca'a Jesús jetze me'ecan tzáahuat'ira'a jíme'e.

²⁹ Seica pu ajta jamuan tiú'uxájtaca'a. A'í mú a'ín pú'een í mej tí'ixaxa'a hua'aniuuca jíme'e í griego. Jéihua mú tiú'urixaate'ecaa me'ájna jíme'e. A'í mú rá'atése'eca'a mej raaj'éica.

³⁰ Mat'íj a'íme í mej ihuáamua'ame'en pú'een í mej té'atzaahuat'e, mat'íj me'ín ráamua'areeri'i, aj mú mi ya'uví'iti me'ájna í Saulo a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtéhuaa t'íjín Cesarea. Mat'íj mi raata'iteca'a a'uun pújme'en chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa t'íjín Tarso.

³¹ T'íj na'a a'u ti na'a mej a'uchéjme í mej té'atzaahuat'e, a'ujna já'ahua'a ti ajtème'ecan a'ujna Judea, ajta a'ujna Galilea, ajta a'ujna Samaaria, naími'i mú r'í titeechéjme'ecaa temua'a naa. Jé'ecan mú rucá'anejca'a í ru tzajta'a. Majta me'ájna jetze arájca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios í ti r'í tihua'utá'a. Met'í'itziine'eca'a a'ájna jíme'e ti pua'a ti'ítj jín ma'uté'itzen í Dios jemi. Majta huatámu'iireca'a jeihua.

T'íj nu'u a'ín tiráhuua a'ájna í Eneas

³² Ajta a'ájna í Pedro, a'í pu á'uche'ecane'e hua'amua'ame'en í tavástarara'a. A'ímej pu ajta u ja'uvé'emuaareca'a í seica í mej té'atzaahuat'e'eca'a. A'uu mú é'echejca'a, chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa t'íjín Lida.

³³ Seij pu huáteu a'ujna, teáata'a ti ayén ántehuaa tijín Eneas. Pu'uri á'ateevi'lica aráhuaica nine'ira'a ti huáca'atíi í utaatzí japua. Ciyáaxara'aca'a a'íjna í ja'ati.

³⁴ Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'íjna í Pedro tijín:

—¡Eneas! Jesús í ti Dios án yá'ujra ipuari japua, a'í pu hui tí'imuhuaate'en. Ájchesi, patá'aj r'í ráaruuren mi á'utaatzí.

Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu 'i ájchee í Eneas.

³⁵ Majta me'ín í mej a'uun huachéejme'ecaa a'ujna Lida, majta me'újna u Sarón, naími'í mú raasej. Majta jéjcuacan jín tiu'umuá'aj. Merá'antzaahua micu me'íjna í tavástará'a.

T'íj nu'u ra'ajjáj í Doorca huá'a tzajta'a a'íme í mi'ichite

³⁶ Seij ti nu'u ajta té'atzaahuatée'e, a'ujna já'ahua'a pu a'utéveeca'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Jope. 'Íta'a a'íjna í ja'ati. Ayee pu ántehuaa tijín Tabita. Tabita, ayée pu huataájmuua'a hua'aniuuca jime'e í griego tijín Doorca. A'í pu ayén rijca tí'tíi jime'e tí 'í'í x'epi'ín. Jéihua pu hua'atéva'irihua'a í mej caí a'ij tí'ijviicua'iraca'a.

³⁷ T'íj Pedro auj a'uun a'utéveeca'a a'ujna u Lida, tijcu'ineca'a a'íjna í Doorca. T'í'iquí huam'í. Seica mú racá'íiri'í me'íjna í mi'ichi. Mat'íj mi ru'uteájtuaa á'ánna ta'amujca ti aité'asi í cuaartu.

³⁸ A pu vejli'í pítejá'arici u Lida, a'ujna já'ahua'a Jope. Ajta a'úu pu a'utéveeca'a a'íjna í Pedro a'ujna u Lida. A'íné a'íme í mej té'atzaahuatée'eca'a mu'uri ramua'areereca'a tí a'uun a'utéveeca'a, a'í mú hua'uta'íteca'a hua'apuaca mej mi ya'utá'ixaate'en a'ij tí'tí'ij huarj. Ayee mú tí'ijree tijín:

—Patá'aj hui ca'anacan á'ura'ani a'ujna Jope.

³⁹ T'í'iquí Pedro á'urraa huá'a jamuan. T'í'ij a'uun a'ará'a, a'í mú ya'uví'iti á'ánna ti auucá'a í mi'ichi í cuaartu tzajta'a. Majta me'ín mé'uuca í mej mua'antiújjímuajtareca'a a'íjna jime'e mej huácuui í huá'acina'ajmuua'a, a'í mú jemín a'atavéejme'ecaa. Maújeineca'a. Mat'íj mi tiraatasejra tí'tí'ij caxuri, majta sícu'uri, tí'tí'ij tí'tí'itaahuacare'e a'íjna í Doorca t'í'ij aúche'e ruurica'a.

⁴⁰ Aj pu 'i Pedro hua'uta'aj mej huiráçine. Aj pu 'i tí'tunutaca'a. T'í'iquí raatéjhuau í Dios jemi. Pí pu ancuré'eeve t'í'ij raasej a'íjna í mi'ichi. Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa tijín:

—¡Tabita, ajchesi!

Aj pu 'i atáneereca'a. T'í'ij í raasej a'íjna í Pedro. Aj pu 'i a'ujjejxi caama japua.

⁴¹ Ajta á'iyen Pedro pu rajví'í muájca'are'ara'an jetze. Aj pu 'i ra'ajjáj. T'í'iquí a'ín Pedro, hua'utajé a'ímej í 'í'ihuaamua'ame'en, ajta a'ímej mé'uuca í mej antiújjímuajtareca'a. A'íj pu hua'utasejra í ti huam'í. Pu'uri ruurica'a a'íjna.

⁴² Majta á'iyen nainjapua ráamua'areeri'í a'íme í mej me'uun a'uchéjme'ecaa a'ujna Jope. Mu'íiti mú rá'antzaahua me'íjna í tavástará'a.

⁴³ Ajta a'íjn Pedro, a'atzu pu a'uun a'uteájturaa a'ujna u Jope. Seij pu jemi á'ucatii ti navij tí'ihua'aca. Simón pu ántehuaaca'a a'íjna í ja'ati.

10

Tí nu'u seij huatasejre a'íjna jemi í Cornelio

¹ Ajta seij a'uun a'utéveeca'a a'ujna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Cesarea. Ayee pu ántehuaaca'a a'íjna í teáata'a tijín Cornelio. A'í pu a'ín pú'eene'e í hua'acapán í mej miyen ánte'arua tijín xantaaru'u í mej Italia é'eme'ecan.

² A'íjna í Cornelio, jéihua pu raná'amiche'e í Dios, majta í seica í teitestemua'ame'en. Cornelio pu ajta rá'astehua'a í hua'aye'ira a'íme í mej Israel jetze ajtémecan. Jéihua pu hua'utévai tumin jime'e, ajta rahuauca'a jéihua í Dios jemi.

³ Ja'anáj pu ayén tiuju'urj. A'atzej te'ecáará'a í tacuarixpua já'ita'a ucámé'ecaa í xicaj, t'í'ij tí'tí'ij huatasejre. Cu xiee teví uteájrupi u chil'ita a'u ti a'utéveeca'a a'íjna í Cornelio. Raasej temua'a naa. A'í pu a'ín pú'een seij tí'tí'ivaire'e í ta japua í Dios jemi a'íjna tí huatasejre. Aj pu 'i ayén tiraatajé tijín:

—¡Cornelio!

⁴ T'í'iquí rajse'ira'ajraa. Tí'tí'izíne'eca'a a'íjna í Cornelio. Aj pu 'i ayén tiraata'íhua'uri'í tijín:

—¿Tí'ítáani, nevástará'a?

Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa a'íjna tí'tí'ivaire'e í ta japua tijín:

—Dios pu hui ra'ancuré'a nain í pej peri ráahuaviiri'í, ajta í pej jín hua'utévai í mej caí a'ij tí'ijviicua'í.

⁵ Patá'aj hua'uta'ajte'en í tetecca mej u á'uju'un me'újna u Jope, mej mi ya'uvé'evi'itin me'íjna í Simón tí ajta ayén ántehuaa tijín Pedro.

⁶ A'uu pu hui a'utéjvee seij jamuan tí ajta ayén ántehuaa tijín Simón. Navij pu tí'ihua'aca a'íjna í Simón. A pu vejli'í é'ecche a'u tí jaj é'eve'e'ástime. A'í pu hui timuaatá'ixaate'esin a'ij pej ye'í huárini. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í tí'tí'ivaire'e í ta japua.

7 Aj pu 'i á'uraa a'ájna í tevi ti tirá'ixaa a'ájna í Cornelio. Aj pu 'i a'áin Cornelio, hua'apuaa huata'íteca'a í mej ravaire'e. Sej pu ajta sej huata'íteca'a ti i'í xantaaru'u. Jé'ecan pu rá'astejca'a í hua'aye'ira a'ájna jime'e a'ájna í xantaaru'u.

8 Nain pu hua'utá'ixa a'íj ti ti'ítj huaríj. Aj pu 'i hua'uta'íteca'a mej nu'u u á'uju'un u Jope.

*Ti nu'u ti'ítj huatasejre jemin í Pedro
(Hch. 11:5-10)*

9 Yee ruijmua'ate'e yee, a'atzaj tacuarixpua, mat'íj meri á vejl'i'í aujú'ucua u chajta'a, aj pu 'i Pedro antíraa í chí'íj japua a'u ti a'upá'atza tí'íj raatéjhuauni í Dios jemi.

10 Jé'ecan pu huata'í'icuataca'a. Pu'uri ayén tí'íjxe'eve'eca'a ti tiú'ucua'ani. Mat'íj mauj r'í'í ti'iruurejca'a í ti ti'ícu'a'ani, aj pu 'i ti'ítj huatasejre í jemin.

11 Ayee pu a'ájna tiu'uséj ti nu'u antaújcu u ta japua. Ti'ítj pu á e'icáme'eca'a á júte'e, saavana tí'ítj, muáacuaci'e pu uhuá'isquínajme, ajta antí'í'ici'íhuaca'a.

12 Naíjmi'í mú tité'esejre'eca'a a'ájna jetze í saavana naíjmi'í í animaales, í mej muáacuaca ajta'ícajme, majta í mej chuaata'a huaci'ica, í mej á'usinuurejye'í, majta í mej rá'ara'íve.

13 Aj pu 'i ja'ati huánamuajri'í ti ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Pedro, ajchesi. Íiya'a huá'ucui patá'aj huá'ucua'ani.

14 Ajta a'áin í Pedro, ayé pu tiu'utaniú tíjín:

—Canu xaa ne'u. Canu ja'anáj racua'ani í ti caí tatá'aca í taye'irá na'ari ti'ítj ti xána'avil'ire'e.

15 Ajtahua'a ja'ati huánamuajri'í. Ayen tíjín:

—A'iné nain pu r'í'í tiu'uteájtuaa í Dios, capej ché'e piyen tí'ixajta yee xána'avil'ire'e.

16 Ayee pu hua'icacajetze. Ajtahua'a tíraa júte'e u ta japua a'ájna í saavana.

*A'íime í ti hua'uta'íteca'a a'ájna í Cornelio
(Hch. 11:11-14)*

17 Jé'ecan pu tí'imua'ajca a'ájna í Pedro tíjín a'íqui 'een jín yé tanéj a'ájna mi ti'ítj, a'íqui té'eme'íji a'ájna jime'e í hua'aye'ira. Aúche'e pu tí'imua'ajca mat'íj me'ín a'ará'a tá'apueerta a'íime í ti huaja'uta'íteca'a a'ájna í Cornelio. A'í mú tiu'uta'íhua'u a'u ti é'echejca'a a'ájna í Simón. Mat'íj me'uun a'ará'a.

18 Aj mú mi ca'anín jín hua'utajé ti pua'a nu'u a'uun á'uca a'ájna í Simón ti ajta ayén ántehuaa tíjín Pedro.

19 Ajta a'ájna, aúche'e pu tí'imua'ajca a'ájna jime'e í ti huatasejre í jemin. Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa í xié'niu'ucare'ara'an í Dios tíjín:

—Simón, seica mú hui muahuauhuau. Mé hua'íca a'íime í mej muaatéhuuunen.

20 Ajchesi. Patá'aj acájra'ani. Pej pi á'ura'ani huá'a jamuan. Capej tí'ítzi'ine'e a'iné nee nu hua'uta'íteca'a.

21 Aj pu 'i acájraa a'ájna í Pedro a'u mej a'uté'ucua'a. Ti'íqui ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Nee nu ne'ín pú'een í sej nehuahuau. ¿Ti'ítajni jín yé sevé'uju'un?

22 Aj mú mi miyen titeetaniú tíjín:

—Ayee tu 'een jín yevé'uju'un a'ájna jetze me'ecan a'ájna í Cornelio í ti hua'acapítan. R'í'í pu hui tí'ítevij. Jéhua pu hui raná'amiche'e í Dios. Ajta naími'í mú r'í'í tirájcha'íi í mej Israel jetze ajtème'ecan. Sej ti tí'ivaire'e u ta japua í Dios jemi, a'í pu raatá'ixaa ti a'áin mú'etzi huata'ájta pej nu'u á'ura'ani áa ti é'eche a'ájna, tí'íj a'áin Cornelio muáanama nain jime'e a'achú pej pena'a caj tihua'utá'ixaate'esin í niuucari. —Ayee mú tiraata'ixaa.

23 Ti'íqui a'áin hua'utá'ínee mej uteárute u chí'íta. A'uu mú a'uteájturaa a'ujna. Yee ruijmua'ate'e yee pu á'uraa a'ájna í Pedro huá'a jamuan í mej hua'íca. Majta seica mú a'ucíj í'íhuamua'ame'en í mej té'atzaahuat'e me'uun é'echejca'a a'ujna u Jope.

Pedro pu nu'u a'uun a'ará'a áa ti é'eche a'ájna í Cornelio

24 Majta sej jetze í xicaj, a'úu mú a'ará'a u Cesarea. A'í pu huá'achu'eve'eca'a a'ájna í Cornelio. A'íj pu jín hua'utajé í ru'íhuamua'a, ajta í ru'amiigustemua'a. Naíjmi'í mú tíjsej u chí'íta.

25 Tí'íj Pedro u a'uteájrui pu chí'íta, a'í pu ra'antinájcheca'a a'ájna í Cornelio. Aj pu 'i a'áin Cornelio á e'erájve á vejl'i'ípuan í Pedro.

26 Aj pu 'i a'áin Pedro pu ra'ajjáj. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Huatéechaxi, tevi nu'u pú'een inee.

27 Mat'íj a'atzu tiu'uxáata ruijmua'a, mat'íj mi uteájrui pu chí'íta. Ti'íqui a'áin Pedro hua'usej í mej tíjsej jéhua í teite.

28 Aj pu 'i ayén tihua'utá'ixaa a'ájna í Pedro tíjín:

—Mú'een xu tirú'umua'aree í taye'irá ti caí taatá'aca itejmi í tej Israel jetze ajtème'ecan tej nu'u caí tiyen titejáj'ujuhua'ane'en a'ímej jamuan í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan ní tej nu'u caí tiyen tihua'amaare.

'Mi ajta Dios pu naatasejra ti cai ayén tiraavjíte'e nej niyen tiraaxajta yee capu amín té'aste amijna í ja'ati nusu yee xána'avi'ire'e pu seijre'e amijna.

²⁹ A'íj mú jín, naatajé me'íjna í ta'íhuuamua'a nej nu'u mú a'uvé'eme'en, canu ti'titj a'íj tiu'utaxájtaca'a. Ayee nu tí'ijxe'eve'e nej ráamua'aree a'iquí 'een jín senaatájé. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro.

³⁰ Aj pu 'i ayén tiu'utaniú a'íjna í Cornelio tijín:

—Pu'uri hui teuumé muáacua xicaj, ayée nu niche huatacaí, nehuánitzi'ive'e. Neajta raatéjhua í Dios jemi, a'atzaj cumu já'ita'a ucamé'ecaa í xicaj. Ti'iquí ja'ati huatasejre ineetzi jemi. Naa pu ti'itemastájye'icaa a'íjna í ti ru'ucáviijca'a.

³¹ Ajta ayén tinaatá'ixaa a'íjna í ja'ati tijín: “Cornelio, Dios pu nu'u ari ráanamujri'i a'íjna í pej raatéjhua í jemin. Ajta a'íi pu ra'utaxájtaca'a areeri'i a'achú pej caj tihua'utapuaíjve í mej cai a'íj tí'ijviicua'i.

³² Patá'aj hui hua'uta'íte meju a'ájuu'u a'ujna u Jope. Miché'e nu'u ya'uvé'evi'itin me'íjna í Simón, ti ajta ayén ántehuaa tijín Pedro. Aa pu á'uca a'u ti'é'eche í Simón, a'íjna tí navij tí'íhua'aca. Aa pu nu'u é'eche a'íjna vejl'i'í jaj ti e'leve'ástime.” Ayee pu hui tinaatá'ixaa.

³³ 'A'íj nu jín ca'anacan hua'uta'íteca'a mi seica mej mi muaaja'utájeeve. Xí'epi'in pej huaríj pej peri mú ya'uvé'eme. Yee tu'uri, ticu, naími'i u'uté'uu. Dios pu ramua'aree a'íj tej ye'í tí'ijxe'eve'e, tetá'aj naími'i ráanamua a'achú t'íj na'a caj a'ín tavástarata'ímuaata'aj pej titaatá'ixaate'en. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Cornelio.

³⁴ Aj pu 'i ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Pedro tijín:

—Nu'uri xaa niyen tí'initiejte'e íjii tijín ayej xaa ne'u ti'ayajna a'íjna jemi í Dios naími'i mú miyen titeetaniú tijín Dios pu ayén che'atá na'a tí'ijxe'eve'e naíjmi'ica jime'e t'íj ajta itejmi.

³⁵ Naíjmi'ica pu a'ancuré'evi'iti í Dios a'ímej í teite í mej r'íi tiratá'aca, majta mej xí'epi'in rici. Capu Dios jetze ruxe'eve'e ti pua'a seíj chuéjra'a japua mé'eme'ecantan me'íjna í ja'atén.

³⁶ 'A'ii pu hui a'ín pú'een í niuucari í ti Dios jín ayén tihua'utajé a'ímej í huáacixa'astemua'ame'en a'íjna í Israél teecan. A'íi pu ayén tihua'utá'ixaa í niuucari jime'e ti tiu'uté'mua'aviste'e a'íjna jime'e ti huá'a japua huaniú a'íjna í Jesús í ti Dios án ya'ujra í ipuari japua. A'íjna í ti tavástarata'ímuaata'aj pej titaatá'ixaate'en itejmi, a'íi pu taatá'a tej ti r'íi titeeteáturan í Dios jemi.

³⁷ Xu'uri ramua'aree a'íj ti ye'í tí'titi huaríj a'ujna já'ahua'a t'íj na'a nainjapua u Judea. A'u'u pu a'utéjche a'ujna u Galilea tí'ij a'ín tihua'utá'ixaa í teite, ajta tí'ij ráamua'íhuaca'a a'íjna í Juan.

³⁸ Dios pu ya'uta'íteca'a í ruxiejniu'uca tí'ij a'ín jemin huateáturan í Jesús. Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íj pu jetze aráujca'anejca'a a'íjna í Jesús. Ti'iquí á'u'che'ecane'e já'araa. Ayee pu í'irijcaa í ti í'ixi'epi'in jime'e. Ajta tihua'ahua'atehua'a naíjmi'ica í mej rajpuaíjzti me'íjna jime'e ti tiyaaru'u tihua'a'ajte'eca'a. Ayee pu í'irijcaa a'íjna í Jesús a'íné Dios pu raatévai.

³⁹ Teen tu raasej nain jime'e a'íj ti huaríj íiye a'u mej é'eche a'íime í mej Israél jetze ajtémecan ajta a'ánna Jerusalén. A'íi mú rá'utatai í cipej jetze ta'utácúruu. Ayee mú hui 'een jín raajé'ica me'íjna í Jesús.

⁴⁰ Ajta, Dios pu ajtahua'a raatatíste í xiéjniu'ucare'ara'an tí'ij teuumé'eca huaíca xicaj ti huamí'i. A'íj pu jín ajtahua'a huatarúj a'íjna í Jesús. Ajta Dios pu hui hua'utá'a mej mi seica raasej.

⁴¹ Camu naími'i raasej, sino a'íi mu'u í ti hua'avé'evi'iti í Dios. Iteen tu te'ín pú'een í tej tiú'ucuaa, teajta hua'í jamuan a'íjna í Jesús tí'ij a'ítara'a a'u mej e'evé'enami'íhuajme í mi'ichite. Teen tu hui xaa ne'u raasej.

⁴² 'A'íi pu titaata'ajj tej ti tihua'utá'ixaate'en í teite, teajta tiyen tiraataxá yee Jesús pu a'ín pú'een í ti Dios ra'antíhuua' a'íjna jime'e í ti hua'uxjíte'en naíjmi'ica í teite, í mej mauj ruurijme, majta í mej meri huacuii.

⁴³ Ajta í mej títetate'eca'a me'íjna jime'e mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, naími'i mú tiu'utaxájtaca'a me'íjna jime'e ti pua'a nu'u ja'ati ti na'a, rá'antzaahuate'en a'íjna í Jesús, nain pu nu'u jín tiraatá'uuni'ira í ti jín auteájturaa í Dios jemi niuucajzte'en í Jesús.

Ti nu'u a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu huateájturaa huá'a jemi a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan
(Hch. 11:15-17)

⁴⁴ Aúche'e pu tí'ixajtacaa a'íjna í Pedro, tí'ij a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios yé ve'ecáane. Ti'iquí huateájturaa huá'a tzajta'a naíjmi'ica jemi a'ímej í mej ráanamujri'i a'íj ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pedro.

⁴⁵ Seica mú majta a'uté'ucua'a í mej a'ímej jetze ajtémecan í mej té'atzaahuate'e, í mej majta a'ímej jetze ajtémecan í mej ra'ancuré'ecura'a í runavij í ta'antiújvi'i í mej jetzen

sea'araca. Jé'ecan mú rí'i ta'utasej a'íime me'íjina jín ti Dios ajta raateájtuaa í ruxiéjniu'uca a'íimej jemi í mej seij chuejra'a japua é'eme'ecan.

⁴⁶ Ayeec mú 'een jín rí'i ta'utasej a'íné ayée mú tíhuá'unamuajri'i í mej seica niuucari jín tí'ixajtaca'a, majta jé'ecan mú rí'i tiratá'acare'e í Dios.

⁴⁷ Aj pu 'i ayén tíhua'utá'ixaa a'íjina í Pedro tíjín:

—Ayeec mú che'atá mena'a tira'ancuré'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tetíj iteen. Ayej ne'ase, capu méèj ja'ati ti hua'utá'ijmii mej caí rumuai'ihua a'íime í teite. Capu xaa ne'u méèj ja'ati.

⁴⁸ Ajta á'iyen hua'uta'aj mej hua'ujmuai'ihua niuucajtze'en a'íjina í Jesús í ti ajta Ciríistu'u pú'een, í ti Dios án yá'ujra í ipuari japua. Ayeec pu a'íjina jín huaríj, matí'ij mi me'ín í mej huámuai'ivijhuaca'a, a'íi mú raatáhuaviiri'i me'íjina í Pedro ti a'ín á a'uteáturan huá'a jamuan a'achú cumu hua'apua xicaj, huaíca xicaj.

11

Ti nu'u tihua'utá'ixaa a'íjina jime'e í Cornelio

(Hch. 10:9-23, 44-48)

¹ Aj mú mi a'íime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, majta a'íime í mej ihuámuu'ame'en pú'een í mej me'uun a'uchéjme nainjapua í Judea, a'íi mú ráamuua'reeri'i tíjín a'íi mú majta ra'ancuré'a í niuucari í ti a'íjina jetze a'uvé'emej í Dios a'íime í mej seij chuejra'a japua é'eme'ecan.

² Tí'ij a'ín Pedro a'ánna a'ará'a a'ánna Jerusalén, majta á'iyen a'íime í mej té'atzaahuat'e, í mej ra'antisí'iche í runavij, a'ij mú pua'a tiraatajé me'íjina.

³ Míyen tíjín:

—A'ij pej pua'a huaríj a'íné a'íimej pej huaja'uvé'emuaareca'a í mej caí ra'antisí'iche í runavij, pajta huá'a jamuan tiú'ucuaa. —Ayeec mú tiu'utaxájtaca'a a'íime.

⁴ Aj pu 'i Pedro a'utéjche ti tíhua'utá'ixaate'en nain a'ij ti tí'itíj huaríj.

⁵ Ayeen tíjín:

—A'u nu chajta'a a'utéveeca'a a'ujna Jope. Neraatéhuasime'ecaa í Dios jemi. Aj pu 'i tí'itíj ineetzi jemi huatasej're, saavana tí'itíj ti júte'e á e'icaanej. Muáacuaci'e pu ajtaujhua'isquínajmee, ajta antíj'íci'ihuaca'a. An pu hui e'icaanej a'u nej á'ujcatii.

⁶ Nee nu rasej'racaa. Aj nu ni a'íimej huasej a'íjina tzajta'a í saavana jeihua mú animaales, í mej muáacuaca ajta'íicajmee, majta í mej simuáruuni, majta í mej chuaata'a huaci'ica í mej á'usinurejye'i, majta í mej rá'ara'live.

⁷ 'Netí'ij ni ne'íjina huánamuajri'i. Aj pu 'i ja'ati ayén tinaatá'ixaa tíjín: “¡Pedro, ajchesil liya'a huá'ucuii, patá'aj huá'ucua'ani.”

⁸ Ayeec nu hui tiu'utaniú tíjín: “Nevástara'a, canu xaa ne'u, a'íné canu ja'anáj ráaca ti'itíj ti caí tatá'aca í taye'íra nusu tí'itíj ti xána'avi'ire'e.”

⁹ 'Ute'e pu hui pújme'en ajtahua'a ja'ati ayén tinaatá'ixaa tíjín: “A'íné nain pu tiú'utaahuaca'a í Dios, capej ché'e piyen tí'ixajta yee xána'avi'ire'e.”

¹⁰ Huaíca pu ayén tiuju'uríj. Ajta á'iyen tíraa júte'e u ta japua a'íjina í saavana.

¹¹ 'Jime'en pu'u tíraa, seica mú hui u a'ará'a a'ujna a'u nej á'ucatií inee. Mé huaíca'ca a'íime. A'u mú nu'u huaja'uta'íteca'a u Cesarea mej mi náahuaini ineetzi.

¹² Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu naata'áij nej nu'u á'ura'ani huá'a jamuan a'íimej, nej nu'u caí huá'atziíine'e. A'íi mú majta a'ucíj ne jamuan a'íimej í ta'ihuaamua'a í mej ará'isevi. Nafimí'i tu a'uteájrui u chí'ita a'u ti é'eche a'íjina í ja'ati.

¹³ 'A'íi pu taata'ixaa ti nu'u seij huatasej're a'ájna a'u ti é'eche. A'íjina í tevi, a'íi pu a'ín pú'ee'ne'e seij ti nu'u tí'ivaire'e u ta japua í Dios jemi. Ayeec pu nu'u tíraata'ixaa a'íjina í tevi tíjín: “Patá'aj hua'uta'íte mi tteca a'ujna u Jope mej mi u ya'utájeeve a'íjina í Simón ti ajta ayén ántehuaa tíjín Pedro.

¹⁴ 'A'íi pu nu'u timuaatá'ixaate'esin a'ij ti ye'í Dios timuaatá'uuni'ira ajta najmí'ica a'íimej á'ateitestemua'a.” Ayeec pu hui tíraata'ixaa a'íjina í ja'ati.

¹⁵ 'Netí'ij a'utéjche nej tíhua'utá'ixaate'en, aj pu 'i ye've'ecáane a'íjina í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'íi pu hui a'uteájturaa huá'a tzajta'a a'íimej. Ayeec pu che'atá na'a tiu'uteájturaa ítejmi tzajta'a.

¹⁶ Aj nu ni ra'utámua'areeri'i ne'íjina í ti ayén tiu'utaxájtaca'a í tavástara'a tíjín: “Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'íjina jime'e í Juan, a'íi pu nu'u huá'umuai'ihuacare'e á jaj jime'e. Aru a'íi pu xiéjniu'ucare'ara'an í Dios huateáturaasin mú'ejmi tzajta'a.” Ayeec pu tiu'utaxájtaca'a a'íjina í tavástara'a.

¹⁷ 'A'íj pu jín, ti pua'a Dios ayén che'atá na'a tíhua'utapuaíjve'en í ti ajta taatapuaíjve ítejmi tetí'ij rá'antzaahua a'íjina í Jesús í ti Dios án yá'ujra í ipuari japua, a'íné auj tí'iri'iri nej ra'antimúá'ítin í Dios. —Ayeec pu'u tiu'utaxájtaca'a a'íjina í Pedro.

¹⁸ Mat'ij ráanamujri'i me'ijna í'ihuaamua'ame'en í mej me'uun a'uchéjme a'ánna Jerusalén, camu ché'e tí'tij xajtaca'a, sino r'i mú tiraatá'a í Dios tíjín:

—Huateáxcui'ihua, pu'uri hui Dios hua'utá'a í mej seij chuéjra'a japua é'eché mej mi jéjcuacan jín tiú'umua'ati mej mi ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

Í mej nu'u me'uun e'etiújse'iri u Antioquía

¹⁹ Majta me'ín í mej a'ucijxi me'ijna jime'e í mej seica raajé'ica me'ijna í Esteban, majta a'ij pua'a huá'uruu a'imej í mej té'atzaahuat'e, a'íi mú a'imuá a'ucijxi. A'uú mú a'ará'a a'ájna já'ahua'a Fenicia, majta seica a'ujna já'ahua'a Chipre, majta seica a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Antioquía. A'imej mú huatá'ixaa í niuucari í mej Israel jetze ajtémecan.

²⁰ Majta í seica í mej Chipre é'eme'ecan a'imej jamuan í mej Cirene é'eme'ecan, a'íi mú me'uun a'atanéj me'újna u Antioquía. Aj mú mi autéjhuii mej hua'utá'ixaate'en a'imej í mej hua'aniuuca jín tí'ixaxa'a í griego. A'ij mú hua'utá'ixa í niuucari í ti tiu'utémua'aviste'e a'ájna jetze me'ecan í tavástar'a a'ájna í Jesús.

²¹ Jéihua pu hua'utévai í tavástar'a. A'ij mú jín mu'iití rá'antzaahua. Majta ra'ancuré'eviliti í tavástar'a.

²² Majta me'ín í mej té'atzaahuat'e, í mej me'uun a'uchéjme a'ánna Jerusalén, mat'ij me'ín ráanamujri'i a'ij ti tí'itij huaríj, a'ij mú huata'íteca'a í Bernabé a'ujna Antioquía.

²³ Tí'ij a'uun a'ará'a a'ájna í Bernabé, tí'iqui raasej ti Dios r'i'í tiú'uruu huá'a jemi. A'ij pu jín jé'ecan huataújtemua'ave a'ájna í Bernabé. Ayeé pu tihua'utá'ixaa mej nu'u u huateújca'anen í ru tzajta'a mej mi mauj rá'atzaahuat'e í tavástar'a.

²⁴ Ayeé pu tiú'uruu a'ájna í Bernabé, a'iné r'i'í pu tí'itevistaca'a. Jé'ecan pu a'ájna jetze arájca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ajta jéihua pu té'atzaahuat'e'eca'a. A'ij pu jín jéihua hua'utémua'ítí í teite mej mi rá'antzaahuat'e'en me'ijna í tavástar'a.

²⁵ Tí'ijtá'í á'uraa a'ájna í Bernabé a'ujna u Tarso ti í ráahuauni a'ájna í Saulo.

²⁶ Tí'iquí ráateu. Aj pu 'i a'uun ye'eráavi'iti a'ujna Antioquía. A'uú mú á'atee huá'a jamuan í mej té'atzaahuat'e a'achú cumu seij nine'ira'a. Majta tihua'umuá'ate jéihua í teite a'ájna í Bernabé, ajta a'ájna í Saulo. A'ujna u Antioquía, majta me'ín í teite amuacaican mú miyen hua'utamujteca'a tíjín cristianos mú pú'een.

²⁷ A'ájna xicájra'a jetze, seica mú u a'ará'a a'ujna Antioquía Jerusalén mej e'eráaci. A'íi mú me'ín pú'eene'e í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

²⁸ Ayeé pu ántehua'aca'a seij tíjín Agabo. A'íi pu á a'utéechaxi á já'ita'a huá'a tzajta'a. A'ij pu jetze arájca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, tí'ij ayén tihua'utá'ixaate'en ti nu'u huatúuri'ihua a'ame nainjapua íyen chaanaca japua. (Ayeé xaa ne'u tiuju'ur'ij tí'ij a'ín tí'ajjtaca'a a'ájna í rey ti ayén ántehuaa tíjín Claudio.)

²⁹ Aj mú mi me'ín í mej té'atzaahuat'e í mej me'uun a'uchéjme a'ujna Antioquía, a'íi mú raaxí'epi'íntare mej tihua'uta'ajte'en a'imej í ru'ihuaamua'a a'ujna u Judea í mej jín huateújvaire'en, seij majta seij mej miyen tihua'utapuaíjve'en a'achú mej caj tí'ijviicua'í.

³⁰ Ayeé mú huaríj. U mú tihua'uta'ítí'iri'í nain í mej tihua'utapuaíjve. Ajta a'ín í Bernabé, a'ájna jamuan í Saulo, a'íi mi hua'utátuii í huá'avaujsimua'a a'imej í mej me'uun a'uté'uca'a a'ánna Jerusalén.

12

Mat'ij nu'u raajé'ica a'ájna í Jacobo, majta ra'iteáana me'ijna í Pedro

¹ Ajta, a'ájna xicájra'a jetze, a'ájna í rey í Heródes, a'íi pu a'utéjche ti huá'avivi'í seica í mej té'atzaahuat'e tí'ij a'ij pua'a huá'uruuren.

² A'íi pu raata'ajjtaca'a mej raajé'ica í Jacobo, í ti ja'atzeáara'an pú'een a'ájna í Juan. A'íi mú ru'ijvejicheca'a í mu'úra'an.

³ A'iné a'íi pu ramua'areerca'a ti hua'aránajcheca'a a'imej í mej Israel jetze ajtémecan ti a'ín ayén tiú'uruu, a'íi pu ajta huatéevi'í a'ájna í Pedro, a'ájna mat'ij me'ín tí'yestejca'a me'ijna jime'e mej racua'aca í pan ti caí cujchira'a.

⁴ Ayeé pu a'ájna jín huaríj í Heródes ti ra'iteáana a'ujna carcel. Jéihua mú racha'íica'a miyen muáacua mé'e. Majtahua'a méyee memuaacua mé'e. Majtahua'a muáacua mé'e. Majtahua'a méyee muáacua mé'e. Ayeé pu a'ín tí'imua'ajca ti a'ájna ru'irájtuaani mej mi raasej náimi'í í teite. Ayeé pu tiu'umuá'aj ti ayén huárini, tí'ij te'enáará'an í mej tiu'uyé'este me'ijna jime'e cáne'axi mej cui'ica.

⁵ A'ij pu jín a'ín Heródes racha'íica'a a'ájna í Pedro.

Mi majta í mej té'atzaahuat'e, a'íi mú a'ujca'anéecan jín rahuauca'a í Dios jemi me'ijna jime'e í Pedro.

Dios pu ru'irájtuaa a'ájna í Pedro

⁶ Yee ruijmua'ate'e yee pu huatéatica'areca'a ajta pu'uri ru'irájtuaaniche'e mej mi raasej í teite. Ajta a'ín í Pedro í'icujcaa. A já'ita'a a'ure'eca'ítí anájí'ici'ihuaaca'a cadeena

jime'e ru'íca jetze, ajta rumuájca'a jetze. Majta í xantaaru'u mej hua'apua, a'íí mú ajtatápi'íhuajme'ecaa me'íjna jetze í Pedro. Majta seica í xantaaru'u, a'úu mú á e'íté'uuca'a tá'apueerta, mej racha'íica'a.

⁷ Aj pu 'i jíye'ítzi jime'e, seij huatasejíre jemin. A'íí pu a'ín pú'een seij ti tí'ivaire'e u ta japua í tavástara'a jemi. Ajta uhuanéeri'íicire'ajraa a'ujna u carcel. Aj pu 'i raatáruureajxi a'íjna í tevi. Raajíste a'íjna í Pedro. Ayen tíjín:

—Ca'anacan, ajchesi.

Aj pu 'i á é'ejvatzi'ixi í cadeena á chuaata'a a'íjna ti jín jí'ici'íhuaca'a í Pedro.

⁸ Aj pu 'i ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Ucá'achejte'e mua'asiicu'u, ajta ajtá'aca'acaite'e.

Aj pu 'i ayén huaríj a'íjna í Pedro. Ajtahua'a ayén tiraata'ixaa a'íjna í ti tí'ivaire'e u ta japua tíjín:

—Ucá'achejte'e mi seij muá'acáxu. Patá'aj naatavájra ineetzi.

⁹ Aj pu 'i huirá'jraa a'íjna í Pedro, cujta'an a'íjna í ti tí'ivaire'e u ta japua. Ajta capu ramua'areereca'a ti ayén tí'ayajna a'ij ti tí'itíj raruurejca'a a'íjna jamuan í ti tí'ivaire'e u ta japua. Capu ramua'areereca'a ti ayén tí'ayajna nusu tí'imaaraca'a na'a.

¹⁰ Mat'íj mi me'uun a'uré'ene a'u ti a'utéveeca'a seij í xantaaru'u ti racha'íica'a í carcel. Majta 'á'ayee seij jemi í xantaaru'u. Aj mú mi me'ín a'uré'ene a'utí tepúusti'í puéertara'a e'ítéjvee a'u ti a'atanén í juye. Tí'iquí antaújcu rusej a'íjna í puéerta. Aj mú mi huirá'ici. A'íj mú jetze a'ucj í juye. Mat'íj mi raatéxijte a'u ti a'úu'ase í juye. Jíye'ítzi jín pu á'uraa a'íjna í ti tí'ivaire'e u ta japua.

¹¹ Aj pu 'i ráamua'areeri'í a'íjna í Pedro ti ayén tí'ayajna. Aye'e pu tiu'utaxátaca'a tíjín:

—Nu'uri ramua'aree ti ayén tí'ayajna ti tavástara'a seij u a'uta'íteca'a ti tí'ivaire'e u ta japua tí'ij a'ín nu'irájtuaani tí'ij caí ayén tináaruuren a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna í Heródes, majta a'íme'j í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

¹² Tí'ij a'ín ráamua'areeri'í ti ayén tí'ayajna, aj pu 'i á'uraa. A'u'u pu a'ará'a María ti é'eche, náánajra'an a'íjna í Juan ti ajta ayén ántehuaa tíjín Marcos. A'u'u mú tújsej jeihua í teite. A'íí mú rahuauca'a í Dios jemi.

¹³ Tí'iquí a'ín te'ejteátu'asixi a'ájna tá'apueerta a'ájna ta'anténine'i. Aj pu 'i seij huirá'jraa tí'ij raasej ja'atí ti pírici. Temuaij a'íjna, 'íita'a ti ayén ántehuaa tíjín Rode.

¹⁴ Tí'ij a'ín ráanamuajri'í ti huajj'huaca'a, a'íí pu ráamua'areeri'í tíjín a'íí pu pírici í Pedro. Capu ajta te'entacú. Aye'e pu huaríj, a'íné huápi'í pu rútemua'ave'eca'a a'íjna í temuaij. Tí'iquí a'utiéchejraa tí'ij huaja'utá'ixaate'en ti nu'u á a'utéveeca'a á tá'apueerta a'íjna í Pedro.

¹⁵ Aj mú mi miyen tiraata'ixaa me'íjna í temuaij tíjín:

—Pá'atimua'í pepu'u.

Ajta a'ín, jeihua pu ayén tí'ixajtaca'a ti ayén tí'ayajna, tíjín:

—A'íí pu hui pírici.

Majta me'ín, miyen tíjín:

—Capu a'ín pú'een. Xiéjniu'ucare'ara'an pu pú'een.

¹⁶ Ajta a'úche'e a'ín Pedro, te'ejteátu'axa'a í puéerta jetze. Aj mú mi xaa te'entacú. Mat'íj raasej, jé'ecan mú a'ij te'utasej.

¹⁷ Rumuájca'a pu jín hua'utá'ixa a'íjna í Pedro mej mi caí ché'e a'ij teáruaasime'en. Aj pu 'i hua'utá'ixa a'ij ti ye'í tiru'irájtuaa u carcel a'íjna í tavástara'a. Ajta ayén tihua'utá'ixaa tíjín:

—Setá'aj raatá'ixaate'en se'íjna í Jacobo, seajta í seica í ta'íhuaamua'a.

Aj pu 'i á'uraa. Tí'iquí u já'ahua'a yee a'ará'a.

¹⁸ Yee ruijmu'a'ate'e yee cumu tapuá'arijme'eca. Jéihua mú á'upuaapua'are'e í xantaaru'u. Camu ramua'areereca'a a'ij ti tí'itíj ráaruu a'íjna í Pedro.

¹⁹ Jéihua pu rahuaahuau a'íjna í Heródes. Capu ráateu. Aj pu 'i a'íme'j huata'íhua'uri'í í xantaaru'u í mej racha'íica'a. Ajta á'yien a'ín Heródes hua'uta'aíjtaca'a mej nu'u huá'ucui'íni a'íme'j í xantaaru'u. Aj pu 'i a'ín huirá'jraa u Judea a'íjna í Heródes. Tí'iquí a'uun a'ará'a a'ujna Cesarea. A'u'u pu á'ate'e.

Tí'ij nu'u huam'í í Heródes

²⁰ Ajta a'ín í Heródes, temua'a pu tihua'ajaaxiejví'iracaa a'íme'j í mej a'uun a'uchéjme a'ujna u Tiro, majta í mej Sidón é'eche. A'íí mú tújsej. Mat'íj mi naími'í u a'atané'j a'ujna Cesarea. Méjxe'eve'eca'a mej tí'uxáj me'íjna jamuan í Heródes. Mat'íj mi seij huamuá'íti tumín jime'e. A'íí pu a'ín pú'een í ti ravaire'eca'a a'íjna í rey. Aye'e pu ántehuaaca'a a'íjna í ja'atí tíjín Blasto. A'íí pu hua'utévai mej mi tí'uxáj jamuan. Mat'íj mi raatáhuaviiri'í me'íjna í Heródes tí'ij caí ché'e huá'ajaaxiejví'ira a'íme'j, sino ché'e r'íí tí'eene'en. Majta rátziiine'eca'a a'íné a'úu pu teja'uvé'eye'ícaa í tihuá'acua'íra a'ujna já'ahua'a a'ujna chuéjra'a japua a'u ti tejé'ajta a'íjna í Heródes.

²¹ A'ájna xicájra'a jetze mej raax'epi'intare, a'í pu ucaújchejte í rusiicu'u í mej jín ráamua'ati ti a'ín l'irey. Aj pu 'i acáyeijxi í ipuari jetze. Tí'iquí tihua'utá'ixaa najmí'ica í teite.

²² Matí'ij ráanamujri'i me'íjna í Heródes, ayéé mú titeetej'ihuaajraa tijín:

—Dios pu hui pírici mi ti tí'ixa, capu teví pú'een.

²³ Ajta a'ín í Heródes, capu rí'í tiraatá'a í Dios. A'íj pu jín á'iyen seij í ti tí'ivaire'e u ta japua í tavástara'a jemi, a'í pu tiráacui'ini. Tí'iquí tijcu'í'ineca'a. Matí'ij mi me'ín chu'inute raatéj'ici me'íjna í Heródes. Aj pu 'i huamí'í.

²⁴ Majta, jeíhua mú ráanamujri'i í niuucari í mej tavástara'a jetze me'ecan tiu'utaxájtaca'a. Amuacaícan, a'í mú ráanamujri'i a'ímej í mej á vejl'i antachéjme, majta ájca'ihua í méyee mej a'uchéjme, majtáhua'a ajca'ihuá'ímua mej a'uchéjme. Najmí'ici'e pu huanamuá'areajraa.

²⁵ Ajta a'ín í Bernabé, ajta í Saulo, matí'ij arauraste í mej tihua'uta'íti'iri'i, a'í mú a'ucíj a'ujna Jerusalén. Majta ya'uví'ti me'íjna í Juan ti ajta ayén ántehuaaca'a tijín Marcos.

13

Matí'ij amuacaícan a'ucíj majtáhua'a méyee a'íjna í Saulo, ajta a'íjna í Bernabé mej mi tihua'utá'ixaa'e'en í teite

¹ Ajta, a'ujna já'ahua'a, chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Antioquía, a'úu mú a'uté'uuca'a í teite í mej té'atzaahuat'e. Seica mú tí'ixajtaca'a í Dios jetze me'ecan, majta seica mú tihua'ámua'atejca'a í teite. A'íi mú a'ín pú'een a'íjna í Bernabé, ajta a'íjna í Simón, ti ajta ayén ántehuaaca'a tijín ti xu'umuara'a. Ajtahua'a a'íjna í Lucio ti Cirene é'eme'ecan, ajta í Manaén. (A'íjna í Manaén, a'í pu amúigura'an pu éene'e í Heródes ti tí'ajjtaca'a nainjapua u Galilea). Ajta pu a'ín a'uun a'utéveeca'a a'íjna í Saulo.

² Ja'anáj mú téníuue'e, majta rú'ítzi'ive'eca'a, aj pu i a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Sehue'évé'evl'itichi semíjna mi Bernabé, seajta semíjna mi Saulo matá'aj hui miyen tiu'utévaire'en me'íjna jíme'en í nej neri tihua'utá'ítiiira.

³ Aj mú mi raatáhuaviiri'i í Dios, majta rú'ítzi'ive'e. Matí'ij mi hua'avé'emuari'exi í huá'amu'uutze'e. Aj mú mi hua'uta'íteca'a mej nu'u á'uciine.

Matí'ij nu'u me'uun a'atanéj u Chipre

⁴ A'iné a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu hua'uta'íteca'a a'íjna í Bernabé, ajta a'íjna í Saulo, a'úu mú pújme'en a'ucíj a'ujna já'ahua'a, chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Seleucia. Aj mú mi atéeci í baarcu jetze. Matí'ij mi a'uun jetze pújme'en antacíj seij chuéjra'a japua ti e'eráhuachi ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Chipre.

⁵ A'uú mú vejl'i e'ejtéene a'ujna já'ahua'a baarcu ti a'utéche'eca. Ayee pu téja'arájtehuuaa í chajta'ana tijín Salamina. Matí'ij mi autéjhuii mej tihua'utá'ixaa'e'en a'ij ti tihua'utá'ixaa í Dios. A'uú pu tihua'utá'ixaa'e'eca'a hua'ateyuu tzajta'a a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan. Ajta a'íjna í Juan, a'í pu huá'a jamuan huamé'ecaa, ajta pu a'ín huá'avaire'eca'a.

⁶ Nain japua mú u'ucineca'a tíj na'a á teje'eráhuachi. Matí'ij mi me'uun a'ará'a chajta'a, ti ayén téja'arájtehuuaa tijín Pafos. A'uú mú ra'antinájcheca'a seij í ti Israel jetze ajtémecan ti ayén ántehuaaca'a tijín Barjesús. Támua'aree a'íjna. Ajta tí'ihua'ítaca ti nu'u tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

⁷ A'íjna ti támua'aree, a'í pu ravaire'eca'a í tajtuhuan í ti jín antiújmua'aree. Ayee pu ántehuaaca'a a'íjna í tajtuhuan tijín Sergio Paulo. Jé'ecan pu té'umua'areereca'a a'íjna í tajtuhuan. Aj pu i hua'uta'ajjtaca'a a'íjna í Bernabé, ajta a'íjna í Saulo a'íjna jíme'e ti a'ín tajtuhuan ayén tí'ijxe'eve'eca'a ti huá'unamua a'ij ti 'een jín huaja'uta'íteca'a í Dios.

⁸ Ajta a'ín ti támua'aree, a'í pu ayén ántehuaaca'a tijín Elimas. A'í pu huá'a jetze me'ecan huatéechaxi tí'ij caí té'antzaahuat'e'en a'íjna í tajtuhuan.

⁹ Ajta a'ín í Saulo, ti ajta ayén ántehuaa tijín Pablo, a'í pu a'íjna jetze arájca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Aj pu i ra'aráseij temua'a naa.

¹⁰ Tí'iquí ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mú'ee pe tí'ihua'ítaca, í ti tíaaru'u a'atáata pú'een, mú'ee pe caí rax'eve'e najmí'í tíj na'a í tí'ixi'epi'ín. ¿Ni qui hui pecaí ja'anáj ra'antipua'ajte'esin pej caí mú'ee tí-hua'antiú'uuni'ira'an mej miyen rici a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios?

¹¹ Pu'uri Dios puajtzi muatá'asin íjii. Pua'aracúuni pej pua'amé. Capej hui ché'e mé uunéeri pua'amé tújca'ari tzajta'a.

Tí'iquí ayén te'irájraa a'ij ti tiraata'ixaa a'íjna í Pablo. Temua'a pu te'aracúuni'í já'araa a'íjna ti támua'arejca'a. Cu xiee ti cuj huatética'are í jemin, ajta cumu ti huamé'en ciéeniste'e. Aj pu i ja'ati huáhuau ti ra'anavi'ira'a, ayén tijín capu mé úneee.

¹² Ajta a'ín í tajtuhuan, tí'ij raasej a'ij ti tí'it'ij huaríj, tí'iquí rá'antzaahua a'ín a'ij pu pua'a ra'utasej a'ij mej ye'í tihua'umuá'ate me'íjna jíme'e í tavástara'a ti raniuuca.

Mat'ij nu'u me'uun a'uté'uuca'a u Antioquía ti a'uun huatacá'a u Pisidia

¹³ Aj mú mi a'ucj, a'ijna í Pablo, majta me'ijna í mej jamuan á'ujujhua'ane'e. A'uu mú atéeci í baarcu jetze. Mat'ij mi me'uun a'uré'ene a'ujna já'ahua'a sej chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Panflia. A'uu mú a'ará'a a'ujna chajta'ana japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Perge. Ti'iquí a'ijna í Juan, a'úu pu huaja'utéuaxi. Ajta a'uun airáne u Jerusalén.

¹⁴ Majta me'ín í seica, a'íi mú huiráaci a'ujna Perge. Mat'ij mi me'uun a'ará'a a'ujna já'ahua'a a'ujna chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Pisidia. Mat'ij mi me'uun a'ará'a a'ujna Antioquía. A'uu mú a'uteájrupi huá'a teyuu tzajta'a a'ijna xicájra'a mej jetzen ruse'upi. Mat'ij mi huatéra'aseca'a.

¹⁵ Aj mú mi seica ra'ujjive í yu'uxari í te'anxívi, majta í seica í yu'uxari í mej te'uyú'uxaca'a í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Mat'ij mi í mej tí'ajjta teyujta'a, a'íi mú miyen tihua'utá'ixaa tijín:

— Ta'ihuaamua'a, ti pua'a ti'titij sehuá'a'ixaaate'ecu í teite, á'iyen sehua'utá'ixaaate'e ijii.

Ti nu'u a'ín Pablo ayén tihua'utá'ixaa

¹⁶ Aj pu í a'íi á a'utéechaxi a'ijna í Pablo. Tí'ij í rumuájca'a jín hua'utá'ijmájri'i tijín mej caí a'ij teáruaasime'en. Ayeé pu tihua'utá'ixaa tijín:

— Mú'een toteca mi sej Israel jetze ajtme'ecan, mú'een mi sej seajta rá'atzaahuate'e í Dios, xáanamujri'i hui se'ijna í niuucari.

¹⁷ A'ijna í hua'aDioj í mej uyé'esise'ira'a a'ujna Israel, a'íi pu hua'avé'evi'iti a'íimej í tayá'upuaci'istemua'a. Aj pu í a'ín hua'utá'ijme'ijre jehuaa mat'ij mauj me'uun é'echejca'a a'u mej caí chuej é'ejcha'ica'a. A mú é'echejca'a me'ujna já'ahua'a sej chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Egipto. Aj pu nu'u í Dios hua'irájtuua, a'ujna chuéjra'a japua, a'íné a'íi pu ayén hua'umuá'amuata'e'ecaa.

¹⁸ A'íi pu nu'u huá'a jime'e huá'uviicua'ire hua'apuate nine'ira'a mat'ij á'ujujhua'ane'e a'ujna já'ahua'a itzitá.

¹⁹ Ajta arahua'apuáca pu antipúa'ari í teite í mej me'uun a'uchéjme'ecaa í sej chuéjra'a japua, ti ayén téja'arájtehuaa tijín Canaán. Aj pu nu'u í hua'utapua'ijve í rufestestemua'a a'íimej í mej huá'achueere'ecaa í mej amuacaícan me'uun é'echejca'a.

²⁰ Jirá'atee nu'u a'achú cumu muáacua ciento japuan muáacuajetze nine'ira'a ti ayén hua'utéemua'iti. Ajta á'iyen Dios pu nú'u hua'utá'a í ruyaujmua'a ti tihua'uta'ajte'en jueesi jime'e. Ayeé pu nu'u teumé'eca ajta na'a caí huatasejre a'ijna í Samuel í ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

²¹ 'Aj mú nu'u mi raatáhuaviiri'í ti Dios tiu'utá'an ti sej rey tihua'uta'ajte'en. Aj pu í Dios ayén raatá'a ti sej tihua'uta'ajte'en. A'ii pu nu'u a'ín pu'éene'e a'ijna í Saúl ti yaujra'an pú'een a'ijna í Cis, í ti huá'a jetze ajtme'ecantaca'a a'íimej í mej Benjamín jetze airáne. Saúl pu tihua'uta'aj a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a.

²² 'Aj pu nu'u í Dios rá'ari'iri'í a'ijna í Saúl ti tihua'uta'ajte'ecaa. Aj pu í a'ijna huatá'a ti a'ín í David tihua'uta'ajte'en rey jime'e. Jime'en pu nu'u tiu'utaxájtaca'a í Dios, ayén tijín: "Nee nu hui ra'antihua'u ne'ijna í David, í ti yaujra'an pú'een a'ijna í Isaí. Rí'í pu xáahuí tinaatá'asin ineetzi. Najími'í pu ayén tí'irini a'ij nej tí'ijxe'eve'e."

²³ Sej tí nu'u í'ihuaacixa'ara'an a'ijna í David teecan, a'ii pu hui a'ín pú'een í Jesús í ti Dios ya'uta'íteca'a a'íimej jemi í mej Israel a'uchéjme ti ij huá'a japua huániuumi. Ayeé pu te'ará'aste í Dios a'ijna ti jime'en te'ataújratziiri'í.

²⁴ Tí'ij caí xi á a'utasejre a'ijna í Jesús, a'íi pu hui Juan hua'utá'ixa a'íimej í mej Israel mé a'uchéjme. Ayeé pu tihua'utá'ixaa ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej huámuai'ivijhua, ajta mej nu'u seicié tiú'umua'ati í ru tzajta'a.

²⁵ Ajta, tí'ij ari a'ájna teja'uré'enejsime'ecaa í xicájra'a ti jetzen huámí'ini í Juan, ayéé pu tiu'utaxájtaca'a a'ijna tijín: "Canu hui nee ne'ín pírici í sej rachú'uve'e". Sej pu a'ín pú'een, aúche'e pu mé e'evé'eme. A'ijna jemi, capu hui ayén tinaavjíte'e ineetzi nej tí'itij jín raatévaire'en tí'itij jime'e ti cílieen jín sejre'e. A'íi pu jaítze'e ve'ecán jín tí'itevé'e a'ame necaí inee."

²⁶ Ne'ihuáamua'a, mi sej Abraham jetze huanéj, mi seajta Dios jemi té'atzaahuate'e, mú'ejmi pu hui jemi a'ame a'ijna í niuucari tijín a'amua japua huániuumi í Dios.

²⁷ Mí majta a'íimej í mej Jerusalén mé é'echejca'a, majta a'íime í mej tihua'uta'ajte'ecaa, camu a'atzu ramua'areereca'a ja'ati ti pírici a'ijna í Jesús, camu majta yaú'itíeé muá'araa í niuucari í mej ra'uyú'uxaca'a a'íime í mej mejmí'í tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayeé mú tira'ará'aste me'ijna í niuucari me'ijna jime'e mej tí'itij jín jetzen te'ujpuá'ajte me'ijna í Jesús. Camu rí'í a'ij mej ra'ujjive'ecaa a'ijna í niuucari a'ij ti ye'í huataújmua'a ja'anáj ti na'a tí'ijta a'ájna teja'uré'enen a'ájna xicájra'a í mej jetzen ruse'upi.

²⁸ Camu hui majta a'ij tírajteu í mej jín ráamua'aree ti ayén tiraavjíte'e ti a'ín huámí'ini. Mí majta, a'íi mú Pilato huatá'ixaa ti a'ín raata'ajta mej nu'u raajé'ica.

²⁹ Mat'ij mi miyen tiujú'uruurée nain tǐj na'a ti té'eyu'usi'ihuaca'a a'ǐjna í yu'uxari jetze, aj mú mi ra'acáji tí cúruu jetze. Mat'ij mi ra'avá'ana.

³⁰ 'Aru Dios pu hui ayén tiraatá'a ti huatarún í mi'ichite tzajta'a.

³¹ Ajta a'ǐn í Jesús, a'ǐ pu huataújsejrataca'a a'ǐmej jemi í mej amuacaícan jamuan á'ujuhua'ane'eca'a t'ǐj a'ǐn é'erájr aa'ujna Galilea, t'ǐj a'uun a'ará'a a'ǐna Jerusalén. Ijii, a'ǐi mú hui a'ǐn pú'een í mej tihua'a'ixaate'e í teite a'ǐjna jime'e a'ǐjna í Jesús.

³²⁻³³ Teajta iteen, ayée tu tejá'amua'ixaate'e tel'ǐjna í niuucari í ti amuaatémua'aviste'esin a'ǐjna í ti jǐn Dios te'ataújratziiri'í a'ǐmej jemi í tavaújsimua'aci'í. A'ǐ pu hui araúraste itejmi jemi, iteen í tej huá'ayaujmu'a'a. A'ǐj pu jǐn araúraste ti a'ǐn raatá'a ti huatarún í mi'ichite tzajta'a a'ǐjna í Jesús. Aye'e pu té'eyu'usi'ihuaca'a í Chuiicari jetze í ti hua'apua tǐjǐn: "Mú'ee pej nǐ'yauj. Ijii nu xaa neri inee muá'iyau'upua na'ame."

³⁴ 'Jíme'en hui a'ǐjna í niuucari ti nu'u Dios ayén tiraatá'a ti huatarún ajtahua'a í mi'ichite tzajta'a t'ǐj caí ja'anáj huatépete í ti ratéhua'ira'a, ayée pu té'eyu'usi'ihuaca'a tǐjǐn: "Aye'e nu che'atá nena'a tejámuuatá'asin naǐjmi'ica a'achú pua'améca a'ǐj nej neri ti'itij jǐn te'atánratziiri'í ne'ǐjna í David, í nej jǐn tiraatá'a, ti neetzi jemi seǐre'e í ti xǐ'epi'ín 'een."

³⁵ A'ǐj pu hui jǐn ayén té'eyu'usi'ihuaca'a seǐj jetze í Chuiicari tǐjǐn: "Capej mú'ee ti'itá'acare'en ti huatépete í ti ratéhua'ira'a a'ǐjna ti muavaire'e, ti ajta ri'éene'ecán jǐn seǐre'e mú'etzi jemi."

³⁶ 'Puj, ayej ti'ayajna xaa, a'ǐ pu hui í David hua'utévai í ruteítestemua'a a'ǐj ti tǐ'ijxe'eve'eca'a í Dios. Ti'iquí huamǐ'í, mat'ij mi ra'avá'ana a'ǐmej jamuan í ruvaújsimua'a teeca. Ajta á'iyen huatejpetzi í ti ratéhua'ira'a, tzte'e.

³⁷ Mi ajta a'ǐn í ti ratéhua'ira'a a'ǐjna ti Dios raatá'a ti huatarún, capu xaa ne'u huatejpetzi.

³⁸ 'A'ǐj nu jǐn niyen tǐ'ijxe'eve'e, ne'ihuamua'a, seǐj hui ráamua'aree tetǐj teri tejá'amua'ixaate'e ti Dios tejámuuatá'uuni'ira a'ǐjna jime'e ti Jesús huamǐ'í mú'ejmi jetze me'ecan tu í a'ǐn raaté'uuna í seǐj jǐn auteájturaa í jemin.

³⁹ A'ǐj pu jetze hua'irájtuaa naǐjmi'ica a'achú pua'améca mej té'atzaahuat'e. A'ǐ pu hua'irátuaasin naǐjmi'ica í mej jǐn auteájturaa í Dios jemi. Mi ajta, a'ǐjna í yu'uxari ti ra'uyú'uxaca'a a'ǐjna í Moisés teecan, capu ja'anáj tǐ'itij jǐn hua'irátuaaniiche'e.

⁴⁰ 'Rǐ'í xu'u mú'een tǐ'ij caí ayén tejamuáaruuren a'ǐj mej mejmi'í tiu'utaxájtaca'a a'ǐme í mej tǐ'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

⁴¹ Miyen tǐjǐn:

Casi'í, mú'een xu ta'utéxiehuari'iri'í, ché'ute utévatzǐin í á'amuatzaajta'a.

Seajta mú'een antipúa'are, a'íné ayée nu rǐni íjii seǐj ché'e ruuri,

ti'itij nu jǐn niyen rǐci í seǐj caí ja'anáj rá'antzaahuat'esin.

Capu amǐn a'ǐj ti pua'a ja'ati ayén tejamuá'ixaate'en.

Aj pu í Pablo pu a'ǐjna a'utéche ti tihua'utá'ixaate'en a'ǐmej í teite í mej caí Israél jetze ajtéme'ecan

⁴² Aj mú mi huiráci u teyujta'a. Mat'ij huiráciine, aj mú mi seica raatá'ínee ti tihua'utá'ixaate'en jaítze'e a'ǐjna jíme'en seǐj jetze í xicaj mej jetzen ruse'upi.

⁴³ Tǐ'ij antipúa'areca'a í mej ráanamujri'í í niuucari, mat'ij mi jeíhua teite a'ucǐ jamuan a'ǐjna í Pablo, majta a'ǐjna í Bernabé. Seica mú a'ǐn pú'eene'e í mej Israél jetze ajtéme'ecan, majta seica í mej raataxǐ'eve í hua'aye'ira, a'ǐi mú pú'een í mej Israél é'eme'ecan.

A'ǐjna í Pablo, ajta a'ǐjna í Bernabé, jeíhua mú tihua'a'ixaate'eca'a. Mehuau'íjcate mej nu'u ráahuauni í ti nu'u Dios ayén tiraateátuaasin.

⁴⁴ Tǐ'ij ajtahua'a teja'ur'éene a'ǐjna xicájr'a í mej jetzen ruse'upi, naǐmi'í mú é'etiújseǐj í mej me'uun a'uchéjme a'ǐna Jerusalén, mej mi ráanamua í niuucari ti jǐn tǐ'íajta a'ǐjna í Dios.

⁴⁵ Mat'ij mi me'ín í mej Israél jetze ajtéme'ecan, mat'ij hua'useǐj mej jeíhua teite tǐjseǐj, je'ecan mú huá'anchueere. Aj mú mi autéjhuii mej me'ǐjna jetze te'ujpúa'ajte'en ti'itij jime'e me'ǐjna í Pablo. A'ǐj mú pua'a tǐ'ijjeeveca'a a'ǐj ti tǐ'ixajtaca'a.

⁴⁶ Mat'ij mi huá'a jetze huatéujca'ane a'ǐjna í Pablo, ajta a'ǐjna í Bernabé. Mat'ij mi miyen tihua'utá'ixaa tǐjǐn:

—A'ǐ pu hui ruxe'eve'e tej amuacaícan tejamuá'ixaate'en í niuucari ti jetzen rá'axa í Dios, mú'etzi jemi mi seǐj Israél jetze ajtéme'ecan. A'íné caxu ra'ancuré'asin, capu ajta a'ǐj tejamuá'amitje'te'e ti ayén tejámuavaíj'te'e seǐj siyen ruuri xá'ara'ani í Dios jemi tǐj na'a rusén jime'e. A'ǐj tu jǐn, teri u á'uju'un huá'a jemi í mej caí Israél jetze ajtéme'ecan.

⁴⁷ Aye'e pu hui té'eme, a'íné ayée pu titaata'aj í tavástara'a tǐjǐn:

Nee nu amua'antíhua'u setá'aj tihua'utá'ixaate'en í mej caí Israél jetze ajtéme'ecan,

seajta nainjapua tǐj na'a íyjen chaanaca japua.

A'ǐi mú ramua'aréeren me'ǐjna í niuucari í nej jǐn hua'irátuaasin.

—Aye'e mú tihua'utá'ixaa.

⁴⁸ Mat'ij ráanamujri'i í mej caí Israél jetze ajtémecan, jé'ecan mú huataújemua've. Jé'ecan mú r'i'tiraatá'a í niucari ti jetzen rá'axa í Dios. Majta naími'í ti Dios amuacaícan u huaja'antúhuau mej mi ruuri muá'ara'ani t'j na'a rusén jime'e a'u ti é'esejre'e í Dios, a'íí mú rá'antzaahua.

⁴⁹ A'íj pu jín, jé'ecan mú hua'utá'ixa nainjapua a'ujna chuéjra'a japua. T'íj pí na'a ti tápuapua'are, jaítze'e mú teite miyen tiráanamujri'i í niucari ti jín Dios hua'irátuaasin ajta mena'a caí ráanamujri'i naími'í í mej me'uun a'uchéjme.

⁵⁰ Mi majta me'íjna í mej Israél jetze ajtémecan, a'íí mú ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi tiníniu'ucacun seica í uuca í mej jé'ecan rá'atzaahuat'e í Dios, í 'uuca mej jaítze'e ti'it'ij jín ruxe'eve'eca'a í chajta'ana. Majta seica ca'aníjra'a hua'utá'a í teteca í mej jeíhuua ti'it'ij jín ruxe'eve'eca'a a'ujna u chajta'a. Ca'aníjra'a mú hua'utá'a mej mi a'ij pua'a huá'uruuren me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Bernabé. Aj mú mi hua'utamua'í a'ujna a'u mej a'uchéjme.

⁵¹ Majta me'ín í mej hua'apua, a'íí mú tiu'utéca'atzi í tiú'ujca'acai t'íj cáaxin í chuej, mej mi me'ín teite miyen tiráamua'aree mej auteájturaa í Dios jemi. Aj mú mi a'uc'j.

Aa mú a'ará'a já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Iconio.

⁵² Majta me'ín í mej té'atzaahuat'e, jé'ecan mú huataújemua've. Majta me'íjna jetze rucá'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

14

Mej nu'u me'uun a'uté'uuca'a u Iconio

¹ Ajta a'ín í Pablo, ajta í Bernabé, mat'ij me'uun a'ará'a a'ujna Iconio, aj mú mi a'uteájrupi hua'atéyujta'a a'íime í mej Israél jetze ajtémecan. A'uu mú tihuá'íxaa í teite tzáahuat'íra'a jime'e. A'íj mú jín, jeíhuua rá'antzaahua a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, majta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

² Majta seica, í mej caí té'atzaahuat'e'eca'a, a'íí mú ca'aníjra'a hua'utá'a a'íimej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. A'íj mú jín a'ij pua'a te'utánamujri'i a'íimej í mej hua'apua.

³ A'íj mú jín a'tee a'íjna í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé, ca'anín mú jín tihuá'utá'ixaa í tavástara'a jetze me'ecan. A'íj pu jín ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi miyen huárini mej ráamua'aree í teite, mej Dios jetze araújca'ane í mej hua'apua.

⁴ Majta í teite í mej é'echejca'a u chajta'a, a'íí mú tiújse'irihua'a seica mej miyen t'íjmuua'areereca'a a'íimej jemi í mej Israél jetze ajtémecan, majta seica t'íjmuua'areereca'a a'íimej jemi í mej hua'apua.

⁵ Aj mú mi me'ín í mej Israél jetze ajtémecan, majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'íimej jamuan í mej tihuá'ajite'e, a'íí mú miyen tiraax'epi'intare mej nu'u a'ij pua'a huárini, majta nu'u hua'uteáu'asixi'ín tetej jime'e.

⁶ Aj mú mi ráamua'areeri'í a'íime í mej hua'apua. A'íj mú jín huataúruu. A'uu mú a'ará'a a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Listra, ajta ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Derbe. A'uu pu jetzen ajtémecan a'ujna u Licaonia. Majta á'ujjuhuane'e t'j na'a a'u ti imuá ja'ú'ástimee í chuej.

⁷ Maúche'e mú tihuá'a'ixaate'eca'a í teite a'íjna í niucari ti jín Dios hua'irátuaasin.

Mej nu'u me'uun a'uté'uuca'a me'újna u Listra

⁸ A'uu pu seij a'utéveeca'a a'ujna já'ahua'a Listra, tevi ti caí rá'aye'ivejca'a í ru'íca jetze. Aye'e pu éene'e huanú'ihuaca'a. Capu huáye'ícaa.

⁹ A'íí pu ráanamujri'i a'ij ti t'ixajta'a a'íjna í Pablo. T'í'iquí a'ín Pablo raasej. A pu temua'a naa tirú'umuua'areereca'a ti a'íjna ti caí r'én ru'íca jetze, a'íí pu rujni a'íjna jime'e ti té'antzaahuat'en.

¹⁰ Aj pu í ayén tiraatajé ca'anín jime'e tijín:

—Huatéechaxi.

T'í'iquí a'ín ájtzucu. Ajta á á'uche'ecane'e já'araa.

¹¹ Mat'ij raasej a'ij ti ti'it'ij huáruu í Pablo, aj mú mi huajjhuaca'a í teite runiuuca jime'e mej jime'en t'í'ixaxa'a a'ujna Licaonia. Miyen tijín:

—Í Dioosi mú yé ve'ecáane. Cu xiee muaateújteitestecca'a mej mi yé huatasejre íiye itejmi jemi.

¹² Yee mú tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Amijna mi Bernabé, a'íí pu hui a'ín pú'een í Dios tej tiyen ratamuá'amua tijín Júpiter, ajta amijna í Pablo, a'íí pu hui a'ín pú'een a'íjna í Mercurio.

Aye'e mú raatamuá'a me'íjna í Pablo, a'íne a'íí pu nu'u raataxájtaca'a.

¹³ Aa pu vejlí'í jé'esejre'eca'a í teyuu a'íjna ta'anténine'í a'ujna chajta'a. Ajta a'ín í puuarij ti t'í'ivaire'e Júpiter jemi a'ujna teyujta'a, a'íí pu u huaja'uv'élejpuaca'a í tuuru'use, ajta í xuuxu'u ti tutíjhuua. A'íjna í puuarij, majta í teite, a'íí mú huá'ana'amiche'e í tuuru'use, majta huá'umuai'ivejtaca'a.

¹⁴ Majta me'ín í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé, mat'íj ráamua'areer'i, á mú aúurupi í teite tzajta'a, meruaachijmé'e, majta antijíhua. Mat'íj mi amuacaícan tiu'utésijtza'anaxi í tiú'ujcixu me'íjna jime'e mej mi me'íjna jín hua'utá'íjmíjra í teite.

¹⁵ Miyen tíjín:

—Mú'een teteca, ¿a'íné sej si siyen rici? Teen tu hui teajta teteca pú'een, setíj mú'een. Ayee tu 'een jín mú a'uvé'uju'un tetá'aj tejamuá'ixaate'en setá'aj mú'een raatapuá'ajta se'íjna ti caí tí'itij vaire'e, setá'aj raténa'amiche'en í Dios ti i'irúuri, ti ajta raatétaahuaca'a í ta japua ti auuteájmua, ajta í chaanaca tej japuan yen seijre'e, ajta í jaj ti íyen seijre'e ta jamuan, ajta nain tíj na'a pua'amé tí'iseijre'e íyen chaanaca japua, ajta jaj tzajta'a ti tí'iseijre'e.

¹⁶ 'A'ájná'imua pu hui Dios hua'utá'a í teite mej miyen éene'en seijre'e mat'íj me'ín tí'ijxe'eve'eca'a.

¹⁷ Mi ajta, tíj na'a jécua imuá tíj na'a ti yú e'iré'ene, Dios pu huá'a jemi tiu'uteájtuaa í mej jíme'en ráamua'aree a'íj ti ye'í huaríj í Dios. Ayee xu hui tí'íjmua'aree ti Dios á'amuacha'íj temua'a naa. Nain pu jín tejámuat'évaire'esin viite jime'e, mej huá'iyee, ajta ti tiú'ucí're, ajta tejámuatá'asin í sej ráacua'ani, ajta sej rí'éene'e seíre'e xá'ara'ani mi ruxéjniu'uca jetze. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁸ Mu'íicáca pu huatá'ixaa í teite. Xa'ichu'i pu hua'utéemua'iti mej mi caí miyen ti-huá'amuai'ívejte'e.

Mat'íj nu'u raateátu'asixi me'íjna í Pablo me'újna u Listra

¹⁹ Aj mú mi seica u a'uvé'uju'un. A'uú mú e'eráaci a'ujna já'ahua'a Antioquía, majta me'újna Iconio. A'íj mú a'íin pú'een í mej Israél jetze ajtémecan. Mat'íj mi hua'utá'ixa í teite ti nu'u a'íj pua'a tí'itevij í Pablo. Mat'íj mi raateátu'asixi tetej jime'e. Ayee mú tiu'umuá'aj tíjín huam'í. A'íj mú jín mi ya'ujánajraa á pua'acé í chajta'ana jetze.

²⁰ Aj mú mi me'ín í mej té'atzaahuat'e me'uun e'etiújsej a'u mej yauujájsime'e í Pablo. Mua'ajteáxi'reca'a a'u mej yauutéj. Jíme'en mu'u jemin ajteáxi'reca'a, aj pu í ájchee a'íjna í Pablo. Ajtahua'a, pu a'uteájrupi u chajta'a. Yee ruíjmua'ate'e yee, a'íj pu á'urraa a'íjna jamuan í Bernabé. A'uú mú a'ucíj u Derbe.

²¹ A'uú mú tihuaú'ixaa í niuucari jime'e ti jín Dios hua'irátuaasin. Jéihua mú hua'utéemua'iti í teite a'ujna Derbe, mej mi me'ín té'antzaahuat'e'en. Aj mú mi huaré'aci me'újna u Listra, majta me'újna u Iconio, majta u Antioquía.

²² Nainjapua mú ca'aníjra'a hua'atá'a a'ímej í mej té'atzaahuat'e mej mi caí ratápuaapua'ajta'an mej té'atzaahuat'e, majta hua'utá'ixa ti nu'u ayén tiú'ujxe'leve'e ti ja'atí amuacaícan ayén tirajpuatízi á'ara'ani ti i a'uun a'uteárute a'ujna ti é'eseijre'e í Dios.

²³ Majta hua'avé'ehuau í hua'avaujsi mej mi tiu'ut'évaire'en u huá'a teyujta'a. Mat'íj téníu'uve'e, majta huaúritzi'íve, aj mú mi ra'íjca í tavástara'a najmí'ica í mej rá'atzaahuat'e.

²⁴ Mat'íj anticáj a'ujna já'ahua'a seíj chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Pisidia. A'uú mú a'ará'a a'ujna já'ahua'a seíj chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Panfilia.

²⁵ Aj mú mi me'uun a'ará'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Perge. A'uú mú tihuaú'ixaa í niuucari jime'e. Aj mú mi a'ucíj a'ujna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín u Atalia.

²⁶ A'uú mú baarcu jetze atéeci. Mat'íj mi anticáj yútan pújme'en a'ujna já'ahua'a Antioquía. Aa pu pítejá'arici a'u mej yau'íjca í Dios ti hua'acha'í á'ara'ani mej mi miyen rijca a'íj mej tihua'uta'í'iri'í í ru'íhuuamua'a.

²⁷ Mat'íj mi me'uun a'ará'a a'ujna Antioquía. Aj mú mi hua'ajtésej í mej teyujta'a e'etiújse'irihua'a. Nain mú tihua'utá'ixaa í niuucari jime'e a'íj ti Dios ayén tihua'utá'a a'ímej í mej seíj chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi majta me'ín té'antzaahuat'e'en.

²⁸ Mat'íj mi me'uun á'atee huá'a jamuan í mej té'atzaahuat'e a'ujna Antioquía.

15

Mat'íj nu'u huá'a'itziite'eca'a a'íme í mej rá'astijre'eca'a í ruye'ira í mej Israel hecé ajtémecan

¹ Seica mú me'uun a'ará'a a'ujna u Antioquía. A'íj mú a'íin pú'een í mej Israél jetze ajtémecan. A'uú mú e'eráaci a'ujna Judea. Mat'íj mi autéjhuii mej tihua'umua'aten í ru'íhuuamua'a. Miyen tíjín:

—Tí pua'a secái ra'ancuré'ecura'a í runavij í mej jetzen sea'araca a'íj ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Moisés teecan, ti pua'a secái siyen huárini, seíj ajta seíj, capu a'íj tí'iri'iri ti Dios tejámuatá'uuni'i.

² Mi majta a'íjna í Pablo, ajta í Bernabé, jé'ecan mú tihua'a'ixaate'eca'a tzáahuati'ira'a jime'e. Aj mú mi a'ímej ru'íhuuamua'a miyen tiu'íjca a'ímej í mej hua'apua, huá'a jamuan í seica mej mi á'ujcine a'ánna Jerusalén, mej mi raaxí'epi'intare'en a'ímej jamuan í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, majta í vaujsi í mej tíjse'irihua'a u teyujta'a a'ánna Jerusalén.

³ Majta me'ín í mej tiújse'irihua'a a'ujna Antioquía, a'íí mú hua'uta'aíj. Mat'íj mi a'ucj. A'uu mú Fenicia a'uré'ene, majta me'újna u Samaaria. Nainjapua mú ti-hua'utá'ixaa me'íjna jime'e mej té'antzaahuat'e'en í Dios jemi, a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. A'íj mú jín huataújtemua'ave temua'a naa a'íime í huá'a'íhuamua'a mat'íj huá'anamuajri'i a'íj mej tí'ixajtaca'a.

⁴ Mat'íj me'uun a'ará'a a'ájna Jerusalén a'íjna í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé, jé'ecan mú hua'ancuré'evi'iti temua'a naa a'íime í mej tiújse'irihua'a u teyujta'a, majta í mej tamúamuata'a japuan hua'apua ará'ase, majta í vaujsi. Mat'íj mi miyen tihua'utá'ixaa nain tí Dios tiu'uteájtuaa jaítze'e huá'a jemi í seica í teite.

⁵ Majta seica a'ímej í fariseos í mej té'atzaahuat'e'e, a'íí mú a'ájna a'uté'uua'a. Miyen tijín: —Jé'ecan pu hui ruxe'eve'e mej miyen huárini a'ímej í mej té'atzaahuat'e'e í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Miché'e hui ra'ará'asten nain jime'e a'íj tí tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Moisés teecan. Miché'e ra'antisíjchixi'ín í runavij.

Mat'íj nu'u me'uun e'etiújseij u Jerusalén

⁶ Aj mú mi tiújseij a'ímej í mej tamúamuata'a japuan hua'apua ará'ase, majta í vaujsi mej mi tí'íhuaúrixaate'en me'íjna jime'e.

⁷ Mat'íj a'atzu á'ateevi'ica mej tí'ixa, aj pu í a'íin Pedro ájchee. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín: —Ne'íhuaamua'a, mú'een xu hui seri ramua'aree ja'anáj tí imuá Dios na'antíhuau in-eetzi nej a'amua jetze ajtème'ecan, nej ní tihua'utá'ixaaate'en í niuucari jime'e tí jín Dios tihua'utá'uuni'í í mej caí Israél jetze ajtème'ecan mej mí'rá'antzaahuat'e'en.

⁸ Ajta a'íin Dios, í tí tirú'umua'aree a'íj tí ja'ati tí'imua'atze í ru tzajta'a, a'íí pu taatasejra tí a'íin miijmu hua'ancuré'evi'iti. Ayee pu che'atá na'a tihua'utá'a tí a'íin xiéjniu'ucare'ara'an huateáuran a'ímej tzajta'a tíj titaatá'a ítejmi.

⁹ Jemin í Dios, naími'í tu tiyen taxí'ej tena'a 'een. A'íj tí a'íin raajéjcuare í taxiejniu'uca tet'íj rá'antzaahua, ayee pu che'atá na'a tíhuá'ajejcuaren í huá'axiejniu'uca a'ímej.

¹⁰ A'íj pu hui jín, a'íiné 'een jín siyen tirá'axijte'e í Dios se'íjna jime'e seij tihua'a'íjcate'e a'ímej í mej té'atzaahuat'e'e ye'irá jime'e í mej caí ravíicua'íraca'a í tavaújsimua'a teeca, teajta iteen.

¹¹ Mí ajta, ayée pu titá'amitiejte'e ítejmi tej caí tí'inajchita, te'íjna jime'e tí tavástar'a ta japua huaniú ítejmi. Ayee pu hui che'atá na'a huá'a japua tí'iníuuni a'ímej. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹² Aj mí mú raatapuá'ajtaaca naími'í í mej tí'ixajtaca'a. Jé'ecan mú huá'anamuajraca'a mat'íj tíhuá'a'ixaaate'eca'a me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Bernabé. Nain mú hua'utá'ixa tíj na'a tí hua'utá'a í Dios í huá'a tzajta'a a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Jé'ihua mú r'í'í huaríj í mej jín r'í'í te'utasej. Dios pu hua'utévai a'ímej í mej hua'apua.

¹³ Mat'íj ra'antic'í mej tí'ixa, aj pu í Jacobo ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ne'íhuamua'a, xáanamujri'í í nej amuaatá'ixaaate'esin.

¹⁴ Amijna í Simón auchén pu hui titaatá'ixaa tí Dios huá'a jime'en hua'utévai a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, seica teite tzajta'a mej mí r'í'í tiraatá'an.

¹⁵ A'íj tí tí'ixa a'íjna, ayée mú hui che'atá mena'a mejmí'í tira'yuyú'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee pu xaa ne'u té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

¹⁶ Ayen tijín:

Tí'íj antipua'aren, nee nu uvé'enejsin.

A'íjna í chí'ira'an í David, í tí'írí'í á'ave, nee nu neajtahua'a rajajsin.

Nee nu rá'ajtaahua jéjcuacan ne'íjna jetze í tí auj á'jé'ejnee.

¹⁷ Majta í seica í teite,

miché'e naími'í ráahuauni í tavástar'a a'íime í teite í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, mej mí náamua'ati a'íj nej ántehuaa ínee.

¹⁸ Ayee pu tí'ixa í tavástar'a í tí jéjcu'a'ímua hua'utá'ixa a'íjna í tí'tíj í mej nu'u ráamua'ati.

¹⁹ A'íj nu hui jín niyen tejá'amua'ixaaate'e tej caí tiyen tíhuá'ajaaxiejví'ira a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan í mej mauchén té'antzaahuat'e'esin.

²⁰ Jaítze'e pu tí'ivaire'e tej tíhu'a'utá'í'í'í yu'uxari jetze, tej tí tiyen tihua'utá'ixaaate'en mej nu'u caí tí'í'icua'a í tí'í'icua'írí'í í mej ráamua'í'ívajtaca'a huá'a jemi í huá'a díoosi, majta nu'u caí ruxána'acira'ate 'úucate jamuan, ajta mej caí í 'uuca ruxána'acira'ate í tetecca jamuan.

Majta mej nu'u caí racua'aca huá'ire'ara'an tí'tíj mej raatécua'imi'in, ajta mej caí racua'aca í xúure'ara'an.

²¹ A'íj pu ayén tíu'ujxe'eve'e, a'íiné matíj mena'a tite'utéjhuui a'ujna a'u mej a'uchéjme í teite, ayée mú tíhu'a'utá'ixaa a'íj tí tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Moisés teecan, majta hua'atéyujta'a mú ra'ujíjve í yu'uxari jetze tí a'íin ra'yuyú'uxaca'a. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

Í mej nu'u tíhu'a'utá'í'í'í'í a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan

²² Aj mú mi me'ín í mej tamúaamuata'a japuan hua'apua ará'ase, majta í vaujsi, a'íi mú raax'epi'intare mej seica avé'ehuauni í ru jemi mej mi hua'uta'íte a'íjna jamuan í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé, mej mi á'ucúine a'ujna Antioquía. A'íimej mú antíhuau a'íjna í Judás ti ajta ayén ántehuaa tíjn Barsabás, majta me'íjna í Silas. A'íime í mej hua'apua, a'íi mú a'íin pú'een hua'avaujsi í mej tí'ixi'epi'intare'e.

²³ A'íimej mú jemi raata'íteca'a í yu'uxari ti ayén a'íjna jín tirá'axa:

“Iteen, í tej tamúaamuata'a japuan hua'apua ará'ase, teajta í tej i'í vaujsi í tej títase'iri u teyujta'a, ayéé tu á'amuateujte'e mi sej té'atzaahuate'e, mi sej se'íj chuejra'a japua a'uchéjme se'újna Antioquía, seajta amen ti huatacá'a a'ujna já'ahua'a Siria, ajta se'újna já'ahua'a u Cilicia.

²⁴ “Tu'uri ráamua'areeri'í mej seica í tej caí huatá'aca, a'íi mú yé a'ucj íiye Jerusalén. Jé'ecan mú á'amua'ítziite'eca'a me'íjna jime'e í mej tejamuá'ixaa. Jé'ecan pu uteévatzi í á'amuatzejta'a.

²⁵ A'íné naími'í tu'uri tiyen tiu'utá'a í niuucari jime'e, ayéé pu titá'amitiejte'e ti i'í x'epi'ín tej hua'antíhuauuni seica í téjmi jetze mej ajtéme'ecan. A'íimej tu ti antíhuau tej ti hua'uta'íte mú'ejmi jemi, mej mi u á'uju'un í teite a'íimej jamuan í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé.

²⁶ “A'íime í mej hua'apua, a'íi mú miyen tite'ehuaújca'ane ti pua'a ayén tiú'ujxe'eve'e mej huácu'íni a'íjna jime'e metíhua'utá'ixaa'te'en í teite a'íjna jetze me'ecan í tavástara'a í Jesús ti i'í Cirístu'u.

²⁷ A'íj tu jín tíhua'uta'aíteca'a te'íjna í Judás, teajta te'íjna í Silas. A'íi mú tejámuatá'ixaa'te'esin rujímua'a mú'ejmi jemi mej mi nain jín tejámuatá'ixaa'te'en í niuucari jime'e a'íj tej tiraaxi'epi'intare.

²⁸ “Jee xaa ne'u, ayéé pu tirá'amitiejte'e a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta itejmi, ayéé pu titá'amitiejte'e ti i'í x'epi'ín tej caí jeíhua ti'ítíj jín tejá'amua'íjcate'e, sino a'íj tu'u í ti jaítze'e ruxe'eve'e.

²⁹ Caxu racua'aca í huá'ahua'ira'a í ye'emuaate í mej huá'umuai'ivejtaca'a í huá'a dioosi jemi. Caxu seajta racua'aca huá'ire'ara'an í ti huatécua'ími'ínihuaca'a na'ari ti'ítíj xúure'ara'an.

“Caxu seajta tiú'ujxana'acira'ate 'úucate jamuan, majta memíjna í mé 'uuca, mej caí tiú'ujxana'acira'ate í teteca jamuan a'íj tej tejá'amua'ixaa'te'e. Rí'í xu titeeteáturaasin í Dios jemi ti pua'a siyen huá'irini se'íjna jime'e. Ché'le a'íj tejá'amua'aire'e.”

Mat'íj a'íjna í Judás, ajta a'íjna í Silas, a'íi mú a'ute'uuca'a u Antioquía

³⁰ Mat'íj mi miyen huaríj, mat'íj mi me'uun huajau'íteca'a a'ujna Antioquía. Aj mú mi a'ucj. A'uú mú e'etiújsej naími'í í mej té'atzaahuate'e. Mat'íj mi hua'utapíj í yu'uxari.

³¹ Majta me'ín í huá'íhuamuata'a, mat'íj ra'ujjve í yu'uxari jetze, jé'ecan mú huataújtemua'ave a'íné naa pu hua'utá'a a'íjna í yu'uxari.

³² Ajta, a'íjna í Judás, ajta a'íjna í Silas, a'íi mú rujímua'a mena'a antiújmua'areereca'a majta me'íjna jín mej mi tiu'utaxá'í Dios jetze me'ecan. A'íj mú jín ca'aníjra'a jeíhua hua'utá'a í huá'íhuamuata'a a'íjna jime'e í mej tíhua'utá'ixaa. Rí'í mú temua'a naa tíhua'utá'a.

³³ Mat'íj mi a'atzu me'uun á'atee. Aj mú mi me'ín í huá'íhuamuata'a'me'en miyen tíhua'utá'ixaa mej á'ucúine ruxi'evi'ira'a jime'e a'u mej e'eráaci, mej mi majtáhua'a me'uun e'ará'asti a'íimej jemi í mej huaja'uta'íteca'a.

³⁴ Mi ajta, a'íjna í Silas, ayéé pu tira'aránajcheca'a ti a'uun a'uteáturan.

³⁵ Majta me'ín, í Pablo, ajta í Bernabé, a'íi mú a'íi na'a a'uteájturaa a'ujna Antioquía. Majta jamuan í seica, camuché'e mú metíhua'amua'atejca'a. Majta tíhua'a'ixaa'te'eca'a í niuucari jime'e ti jime'en rá'axa í tavástara'a.

Mat'íj nu'u já'ita'a a'utacj a'íjna í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé

³⁶ A'atzu á'ateevi'ica, aj pu í a'íin í Pablo ayén tiraata'ixaa a'íjna í Bernabé tíjín:

—Tiché'e teajtáhua'a huaja'uvé'emuaare í ta'íhuamuata'a í mej me'uun a'uchéjme nain-japua a'u tej teri huaja'utá'ixaa í niuucari ti jín ra'axa í tavástara'a, tetá'aj ráamua'aree a'íj ti ye'í tíhua'avaire'e.

³⁷ Ajta a'íin í Bernabé, a'íj pu huá'íitijme'e a'íjna í Juan, ti ajta ayén ántehuaa tíjín Marcos.

³⁸ Mi ajta a'íjna í Pablo, capu rá'aví'ítimi'ica'a a'íné a'íi pu Marcos a'uun huaja'uhua'axi a'ujna já'ahua'a u Panfilia. Capu ché'le tí'imuarí'eca'a huá'a jamuan.

³⁹ Jeíhua mú huáújte'axi. A'íj mú jín ruséxu'íjme'e a'ucjxi. Ajta a'íjna í Bernabé, a'íi pu xaa ya'uví'iti a'íjna í Marcos. Baarcu jetze mú a'ucj mej mi me'uun e'ará'asti a'ujna u Chipre.

⁴⁰ Ajta a'íin í Pablo, a'íi pu ra'antíhua'u a'íjna í Silas.

Majta me'ín í huá'a'íhuamuata'a, a'íi mú ra'íjca í Dios í ti huá'ucha'íin í tavástara'a a'íimej í mej hua'apua. Mat'íj mi a'ucj.

⁴¹ A'áa mú a'uré'ene a'ujna u Siria, ajta a'ujna Cilicia. A'u ti na'a a'íi me' e'etiújse'iri u teyujta'a, a'íi mú ca'aníjra'a hua'utá'aca í ru'íhuamuata'a.

16

Pablo pu nu'u ra'avé'ehuau a'ijna í Timoteo

¹ A'ijna í Pablo, ajta a'ijna í Silas, áa mú a'ucáane me'újna u Derbe, majta me'újna u Listra. A'uu mú seij huáteu ti té'atzaahuate'e. Ayee pu ántehuaaca'a a'ijna tijín Timoteo. Ajta a'ijna í náánajra'an, Israel pu jetze ajtème'ecan, ajta táátajra'an, griego pu pú'eene'e a'ijna.

² R'í'í mú tirájcha'íica'a a'ijna í Timoteo a'íime ihuáamua'ame'en í mej Listra é'eme'ecan, majta í mej Iconio é'eme'ecan.

³ A'ijna í Pablo, ayéé pu tí'ijxe'eve'eca'a ti a'íin Timoteo u á'ume'en huá'a jamuan. A'ij pu jín raata'íteca'a mej ra'antisíjche í navüira'an mej mi caí huataníniu'ucacun a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecan. Ayee pu'u, a'iné naími'i í mej me'uun a'uchéjme'ecaa a'ujna a'úunimua tíj na'a a'uun ti huatacá'a, a'íi mú ramua'areereca'a ti táátajra'an a'ijna í Timoteo, a'íi pu griego pú'eene'e.

⁴ Mat'í'ij mi me'uun a'ará'a seij jetze í chajta'ana, a'úu mú hua'utá'ixaate'e í teite a'ij mej tíraaxí'epi'intare í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, majta í vaujsi í mej Jerusalén a'ujte'i a'ij mej tí'ijxe'eve'eca'a mej miyen huárini í teite. Mat'í'ij ra'antic'í'í í teite mej tihua'utá'ixaa, seij jetze í chajta'a, majtáhua'a méyee miyen huaríj, majtáhua'a méyee.

⁵ A'ij pu jín, a'íime í mej tíújse'irihua'a, a'íi mú ahuaújca'ane mej mi jaítze'e té'antzaahua. Majta huatámu'íireca'a.

T'í'ij nu'u Pablo jemi huatasejre a'ijna í ja'ati ti Macedonia é'eme'ecan

⁶ Nainjapua mú huacíj a'ujna tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Frigia. Aru capu hua'utá'a a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios mej a'uteárute a'ujna ti ayén téja'arájtehuaa tijín Asia, mej mi tihua'utá'ixaate'en í niucari jime'e ti jíme'en rá'axa í Dios niuua.

⁷ Aj mú mi a'ujna vejlí'i a'atanéj a'u ti e'leve'ástime seij chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Misia. A'uu mú a'utearutéche'e a'ijna chuéjra'a japua ti ayén téja'arájtehuaa tijín Bitinia, aru capu a'ij tiu'utá'iristareca'a a'iné capu hua'utá'a a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Jesús.

⁸ Mat'í'ij mi antacíj u jetze pújme'en u Bitinia. Mat'í'ij mi a'uun pújme'en a'ucájrupi chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Troas.

⁹ Tíca'imua pu tí'itíj huámaara'a a'ijna í Pablo. Ti nu'u a'uun a'utéjvee után pújme'en ja'ati ti seij chuéjra'a japua é'eme'ecan ti ayén téja'arájtehuaa tijín Macedonia. Jé'ecan pu nu'u hua'utáhuaviiri'í ayén tijín:

—Xa'itá'íini yú jetze pújme'en, mú'een, setá'aj hui taatévaire'en itejmi. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ijna í ja'ati.

¹⁰ T'í'ij ayén tiú'umaara'a a'ijna í Pablo, ca'anacan tu huátacate tej ti antá'íine a'ujna já'ahua'a Macedonia, a'iné ayéé pu titá'amitieje'te'eca'a ti a'íin Dios taatajé tej ti tihua'utá'ixaate'en í niucari jime'e ti jín Dios hua'irátuuaasin.

T'í'ij nu'u Lidia huataújtuaa í tavástara'a jemi

¹¹ Tet'í'ij huiráací te'újna u Troas, a'úu ti antacíj í baarcu jetze a'ujna u Samotracia a'ujna a'u ti chuej a'utacá'a jaata'a. Yee ruijmua'ate'e yee tu e'entanéj a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Neápolis.

¹² Tet'í'ij huiráací te'újna, aj tu ti te'uun a'ará'a seij jetze í chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Filipos. A'uu mú mejm'í'í é'echejca'a a'íime í mej Roma jetze ajtème'ecan. Ajta, a'ujna Filipos, a'íi pu a'íin pú'een í chajta'a ti jaítze'e ruxe'leve'e tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Macedonia. A'uu tu a'atzu á'atee tej te'uun a'uté'uu.

¹³ Ja'anáj matíj pua'a rusé'upihua'a, a'úu tu huiráací á pua'acíe u chajta'a. A'uu tu já'ahua'a a'ur'é'ene vejlí'i jate'e tej ti ráahuauni a'u ti é'eri'iri tej huatéjniuuni í Dios jemi. A'uu tu a'ujrá'aseca'a. Aj tu ti autéjhuui tej tihua'utá'ixaate'en í 'uuca í mej tíújsej me'újna a'ijna jime'e í niucari ti jetzen rá'axa í Dios.

¹⁴ Seij í 'íita'a, ayéé pu ántehuaaca'a tijín Lidia. Tiatira pu é'eme'ecan a'ijna. A'íi pu cíxuri tí'itua'aracare'e ti tí'inaca'amua. A'íi pu ajta raná'achemi'ica'a í Dios. Aj pu í Dios raatá'a ti rá'antzaahuate'en a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ijna í Pablo.

¹⁵ A pu í huámuai'ívi'ijhuaca'a, majta a'íime í 'íihuaamua'ame'en.

Aj pu í ayén titaatajé a'ijna í Lidia tijín:

—Ti pua'a ayén tejamuá'amitieje'te a'ijna jime'e í nej neri rá'atzaahuate'e ne'ijna í tavástara'a, setá'aj mú a'uvé'uju'un nej jamuan sej si se'uun a'uté'uu xá'ara'ani a'u nej é'eché. —Ayee pu titaatá'ixaa.

A'íi pu ta'antimuá'iti.

T'í'ij nu'u huataújtuaa í tavástara'a jemi a'ijna í 'íita'a ti huá'amua'itici í teite

¹⁶ Ja'anáj ayéé pu titáaruu. A'uu tu aujú'ucaa a'ujna mej yé'ana'amiche í Dios. A'uu tu ti ra'antinájche'ca'a sejí í temuajj ti tiyaaru'u tzejta'an seijre'eca'a. 'Íita'a pu

pú'eene'e a'íjna. A'íjna í tiyaaru'u, a'í pu raayí'tihua'a ti tí'tij huámua'aree. Jéihua pu huá'amua'tichistehua'a a'íjna í 'íta'a í tumin huá'a jemi í mej racha'íica'a.

¹⁷ Tí'iquí a'ín taatavén. Aa pu e'leve'ejíhuajme'e ayén tijín:

—Mi teteca, a'íi mú hui ravaire'e í Dios í ti ta japua é'eseijre'e naíjmi'ica japua matá'aj miyen tejámuaatá'ixaate'en a'íj ti tí'irí'iri ti Dios tejámuaatá'uuni'í.

¹⁸ Ayeepu pu a'uríjne'e nain xicaj tzajta'a ajta tí'ij caí ché'e rá'avíicua'í a'íjna í Pablo. Aj pu'í pí a'uré'leve. Tí'iquí ayén tiraata'íxaa a'íjna í tiyaaru'u tijín:

—Ayeepu hui tí'imua'ajte'e a'íjna jetze me'ecan í Cirístu'u pej huirá'jra'ani pemíjna jetze mi temuaj. —Ayeepu tiraata'íxaa.

Jíme'en pu'u ayén tiu'taxájtaca'a, aj pu'í á'iyen huirá'jraa a'íjna í 'íta'a jetze.

¹⁹ Majta me'ín í mej racha'íica'a í temuaj, mat'íj ráamua'areerí'í ti caí ché'e a'íj tí'irí'iri mej raamuá'tin í tumin a'íjna jetze, aj mú mi hua'uví'í'í me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Silas. Mat'íj mi huaja'uví'í'í a'íme'íj jemi í mej tí'ajta a'ujna já'ahua'a ti e'eráyujta'a a'u mej tejé'etu'araca tí'tij.

²⁰ Mat'íj mi á huajaútuua huá'a jemi í jueesi. Miyen tí'ixáata tijín:

—A'íime í teteca, Israél mej jetze ajtémecan, jéihua mú hui huá'ajaaxieje'e íyepu mej a'uchéjme.

²¹ Seicéi mú hui tihuá'amua'ate í ye'irá jetze ti caí ayén titaavíje'e ítejmi, tej tiyen tirá'antzaahuat'e'en, na'ari tej tiyen huárini íteen í tej Roma jetze ajtémecan.

²² Mat'íj mi me'ín teite hua'utá'jaaxieji'irí'í me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Silas. Aj mú mi me'ín jueesi miyen tiu'ta'ájtaca'a mej nu'u tihua'acá'arí'iraxin í tihuá'acíxu, majta nu'u hua'ute'évaxi pí'ista jíme'e.

²³ Mat'íj hua'ute'évaxi jéihua, majta hua'íteána. Majta ra'íjca ti me'íjna í ti tí'icha'íi ti huá'ucha'íin temua'a naa.

²⁴ A'íjna mej tirá'chá'íiraste, a'í pu hua'uteájtuaa ujca'ihuá'ímua ti jaú'ase. Ajta í huá'íica, án pu ra'anárúje'axi a'íjna jetze í taabla ti íj caí huirá'cu'uncen í huá'íica.

Tí'ij nu'u huataújtuaa í tavástara'a jemi a'íjna ti huá'acha'íica'a

²⁵ A'at'aj teumé'e'ca tica'ímua, a'at'aj cumu já'íta'a tica'a, a'íi mú téníuusime'e í Dios jemi, majta tí'ichuíicaca'a a'íjna í Pablo, ajta a'íjna í Silas. Majta í seica í mej námi'ihuaca'a, a'íi mú huá'anamuajraca'a.

²⁶ Tí'ij í jíye'ítzi jíme'e huateújca'atzíjxi í chuej. Ajta í jaxu'u a'u mej é'enamí'ihuaca'a, ca'anín pu jín huateújca'atzíjxi. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj pu í te'entaújcuunaxi a'u ti é'epueerta, a'ujna a'u mej é'enamí'ihuaca'a, ajta tí'íjta'aníxi í cadeena í mej jín anaj'í'í'ihuajme'eca'a í mej námi'ihuaca'a.

²⁷ Ajta a'ín ti tí'icha'íi, tí'ij huatá'j, aj pu í raase'íj ti te'entacúuni'ihuajme'eca'a a'íjna a'u ti é'epueerta. A'í pu 'í rú'íjcupi í ruchun tí'ij í huaújje'íca a'íné yee pu raatá'a cumu mu'uri huirá'aci í mej námi'ihuaca'a.

²⁸ Mí ajta, a'ín í Pablo, ca'anacan pu huajíhuaca'a. Ayeepu tiraatajé tijín:

—Capej hui piyen aruure pej piyen ajé'ícata. Teuche'e tu námi'í'í huiráate.

²⁹ Aj pu 'í taj huahuá'u. Tí'iquí á'iyen u a'uteá'jrupi huatíechíjme'e a'ujna a'u mej é'enamí'ihuaca'a. Aj pu 'í á é'ejtunutaca'a a'ujna vejli'í a'u mej a'uté'uuca'a a'íjna í Pablo, ajta a'íjna í Silas.

³⁰ Tí'iquí hua'iráavi'í'í. Aj pu í ayén tihua'uta'íhua'urí'í tijín:

—¿A'íné náarini tí'íj Dios tinaatá'uuni'í?

³¹ Mat'íj mi miyen tiraata'íxaa tijín:

—Patá'aj rá'antzaahuat'e'en í tavástara'a, a'íjna í Jesús. Aj pu xaa Dios timuaatá'uuni'í'ira, ajta a'íme'íj mej á jamuan á é'eche.

³² Mat'íj mi miyen tirá'íxaa me'íjna í ja'ati, majta a'íime í mej jamuan á é'eche a'íjna jíme'e í níuucari ti jetzen rá'axa í tavástara'a.

³³ Yee pu 'í éene'e a'at'aj tica'ímua a'ín ti tí'icha'íica'a, a'íi pu hua'ujá'usi í mej tzaanica'a. Mat'íj mi á'iyen huaújmuai'ihuaca'a a'íjna í tí'icha'íica'a, majta a'íme'íj í mej jamuan á é'eche.

³⁴ Tí'ij í huaja'uví'í'í í ruche. Aj pu 'í tihua'umí. Ajta í mej jamuan á é'eche, jé'ecan mú huataújtenua'ave me'íjna jíme'e mej rá'antzaahua í Dios.

Mej nu'u huatá'uaa me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Silas

³⁵ Tapuá'aríjme'eca mú me'ín í jueesi hua'uta'áj í polísiíya. Ayeepu tiraata'íxaa a'íjna ti tí'icha'íica'a tijín:

—Ché'e hua'irájtuaani í mej námi'í'í í mej hua'apua.

³⁶ Aj pu í a'ín ti tí'icha'íi, ayéepu tiraata'íxaa a'íjna í Pablo tijín:

—Menaata'áj í jueesi nej nu'u amua'irájtuaani. A'íj pu jín, pu'uri rí'irí sej huirá'íine. Capu ja'ati ché'e á'amua'jaaxieje'e a'ame. —Ayeepu tihua'utá'íxaa a'íjna ti tí'icha'íica'a.

³⁷ Ajta a'áin í Pablo, ayéé pu tiraata'ixaa a'ájna ti tí'icha'íica'a tíjín:

—Aricu, hua'utá'ixaaate'e í polisiiya tíjín: “Itejmi, í tej a'ímej jetze ajtémecan í mej romanos pú'een, a'íí mú caí tí'itij taata'íhua'ura a'íj tej tí'itij jín titeuteájturaa, a'íí mú majta taateevajxi mé jé're'e teite tzajta'a, majta ta'íteáana. ¿Tí'itáni? ¿Ni meri tá'axijte'en avítiz'i jime'e? Catu xaa ne'u huiráju'un. Miché'e me'ín yéve'eré'enen matá'aj me'ín tu'irájtuaani.”

³⁸ Mat'íj mi me'ín polisiiya miyen tihua'utá'ixaa a'ímej í jueesi a'íj ti tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Pablo. Mat'íj ráamua'areeri'í ti a'áin í Pablo, ajta a'áin í Silas a'ímej jetze mú nu'u jetze ajtémecan í romano, jé'ecan mú tiu'utátziin a'ímej í jueesi.

³⁹ Mat'íj mi u á'uju'un a'ímej í jueesi mej mi teja'utaúuruuni'í huá'a jemi í mej hua'apua. Mat'íj mi hua'irájtuaa. Aj mú mi ca'aníjra'a hua'utá'a mej huiráciine a'ujna chajta'a.

⁴⁰ Mi majta me'ín í mej hua'apua, mat'íj huiráci a'ujna carcel, a'úu mú á'uju'un Lidia ti é'echejca'a mej mi hua'usej í ru'íhuamua'a í mej té'atzaahuat'e. Ca'aníjra'a mú hua'utá'a í huá'a tzajta'a. Aj mú mi a'ucfj.

17

Mat'íj nu'u mi autéjhuii mej tíujne'usi'ite'en me'íjna u Tesalónica

¹ Mat'íj mi me'uun a'uré'ene a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Anfipolis, ajta ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Apolonia. Aj mú mijtá'í me'uun a'ará'a chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Tesalónica a'u ti hua'ateyyu é'eseijre'e a'íime í mej Israél jetze ajtémecan.

² Tíj na'a tí'ijri'írejca'a a'ájna í Pablo. A'uu pu a'uteájrupi hua'atéyujta'a ja'anáj ti ayén teja'uré'ene a'ájna xicájra'a jetze mat'íj pua'a ruse'upí. Huaica itieeri tzajta'a pu tihua'utá'ixaa í yu'uxari jetze.

³ Ayee pu tihua'á'ixaaate'eca'a ti ayén tiú'uxe'eve'eca'a ti a'áin rajpuajtzi á'ara'ani a'ájna í ti nu'u Dios án yá'ujra í ípuari japua. Ajta, nu'u tí'ij huam'ín, ayéé pu tiú'uxe'eve'eca'a ti huatarún ajtahua'a huá'a tzajta'a í mi'ichite. Ayee pu tihua'á'ixaaate'eca'a tíjín:

—A'ájna í Jesús, a'íí pu hui a'áin pú'een í ti Dios án yá'ujra í ípuari japua.

⁴ Mat'íj mi seica rá'antzaahua í mej Israél jetze ajtémecan. Aj mú mi huá'ajaahua me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Silas, majta mú jehua té'antzaahua í mej me'ín pú'een í griego í mej raná'miche'e í Dios, majta mu'ití í 'uuca í mej jaítze'e rax'íeve'e í chajta'ana.

⁵ Majta a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, jé'ecan mú huá'anchueere. A'íj mú jín huá'ajsej seica í mej a'íj pua'a tí'titeite í mej á'ujjuhua'ane'e a'ujna já'ahua'a a'u mej teje'etuáaj muá'aye'í. Aj mú mi ca'aníjra'a hua'utá'a í teite mej mi huataníniucacun. Jé'ecan pu a'íj pua'a tiuju'uteáarij a'ujna í chajta'a.

Aj mú mi me'uun á'uju'un Jasón ti é'eche. A'ímej mú mi huáhuau í Pablo, majta me'íjna í Silas, mej mi hua'irávi'itin, majta tiu'utátuiire'en í teite jemi.

⁶ Mi majta, camu huá'uteu a'ímej í mej hua'apua; seica mú huá'ateu. A'íj mú jín a'ímej a'ujájpua'ca'a me'íjna í Jasón, majta seica í íhuáamua'ame'en. A'íí mú mé huaja'ujájpua'ca'a a'ímej jemi í mej tí'itij jín títetateí. Majta antijíhuhua miyen tíjín:

—Me'íjna í teteca í mej huá'ajaaxiejte'e nainjapua í teite í chaanaca japua, a'íj mú jín majta meri miyen u a'uvé'uju'un.

⁷ Ajta a'ájna í Jasón, a'íí pu hui hua'ancuré'evi'iti í ruche. Camu té'aste í ye'irá jetze í ti tiu'uta'ajtaca'a a'ájna í ta rey, a'ájna ti ayén ántehuaa tíjín César. Ayee mú tí'ixa ti nu'u hui seij a'áin pú'een í rey, a'ájna í ja'ta'í ti ayén ántehuaa tíjín Jesús. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íime í mej a'íj pua'a tí'titeite.

⁸ Mat'íj a'ímej huánamuajri'í, jé'ecan pu a'íj pua'a hua'utá'a í huá'a tzajta'a í teite, majta í mej tí'itij jín títetateí.

⁹ Aj pu í a'áin í Jasón, majta me'íjna í seica, tumin mú tiu'utá'a a'ímej jemi í mej títetateí mej mi hua'utátuaani caí ché'e miyen huá'aruure matíj huá'uruu u mej huaja'uvé'ejajpua'ca'a. Majta a'íime í mej títetateí, a'íí mú hua'utátuaa.

Mat'íj nu'u me'uun a'uté'uuca'a u Berea a'ájna í Pablo, ajta a'ájna í Silas

¹⁰ Mat'íj mi me'ín huá'íhuamua'a ca'anacan hua'uta'íteca'a me'íjna í Pablo, majta me'íjna í Silas mej á'ucine tica'ari tzajta'a a'ujna já'ahua'a chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Berea. Jíme'en nu'u me'uun a'ará'a, aj mú mi a'uteájrupi hua'atéyujta'a a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan.

¹¹ A'íime í mej Berea é'eche, jaítze'e mú rí'í naa tihua'ajeeveca'a mecaí a'íime í mej Tesalónica a'uchéjme'ecaa. Naa mú rí'í tira'ancuré'a í niucari. Tí'ij pí na'a nain xicaj tzajta'a, a'íí mú rahuauca'a í yu'uxari jetze mej mi ráamua'aree ti pua'a ayén ti'ayajna nusu caí a'íj ti tí'ixajtaca'a a'ájna í Pablo.

¹² A'íj mú jín mu'iití té'antzaahua, majta mu'iití í mej a'ímej jetze ajtème'ecan í griego. A'íj mú majta té'antzaahua í mé 'uuca í mej rí'í huajá'useijraca'a temua'a naa. Ayee mú che'atá mena'a té'antzaahua í teteca.

¹³ Majta a'íime í mej Israel jetze ajtème'ecan, a'íime í mej Tesalónica é'echejca'a, mat'íj ráamua'areeri'í ti a'ín Pablo tihuá'a'ixaa í niucari ti jetzen rá'axa í Dios a'ujna Berea, mat'íj mí me'uun á'uju'un. A'íj mú majta ca'aníjra'a hua'utá'a í teite mej mí hua'utájaxiejví'í. Jé'ecan mú huá'aniu'ucaste'eca'a.

¹⁴ Majta me'ín í huá'a'íhuamua'a, a'íj mú caí á'atee; á'iyen mú raata'íteca'a ti Pablo á'ura'ani a'ujna ti e'leve'ástime í jaj ti ve'éé. Majta me'ín í Silas, ajta í Timoteo, a'íj mú a'uteájturaa a'ujna u Berea.

¹⁵ Majta í mej Pablo jamuan a'ucsj, a'íj mú ya'uví'iti chajta'a jetze ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Atenas. Majta á'iyen huaré'aci. Mehua'uta'ítaca'a me'íjna í Silas, majta me'íjna í Timoteo mej nu'u tujúseire'en ca'anacan.

T'íj Pablo a'uun a'utéveeca'a u Atenas

¹⁶ T'íj Pablo a'úche'e huá'achu'eve'eca'a a'ujna Atenas, jé'ecan pu tiniú'ucaca'a í ru jetze a'íjna jime'e ti hua'usej í huá'a diosí í mej á'eré'ete'ecaa nainjapua a'ujna chajta'ana.

¹⁷ A'íj pu jín, a'ín Pablo tihuá'a'ixaate'eca'a huá'a teyujta'a a'ímej í mej Israel jetze ajtème'ecan, ajta a'ímej jemi í griego í mej Dios ná'amiche'e. Ajta tíj na'a nain tújca'ari tzajta'a, a'íj pu tihuá'a'ixaate'eca'a a'ímej í mej me'uun a'uté'uuca'a a'ujna a'u mej tejé'etu'araca.

¹⁸ Majta me'uun seica a'uté'uuca'a í mej tiú'ujmua'ate a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime í mej jee epicúreos, majta seica í mej tiú'ujmua'ate a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime í mej miyen huataújmua'a tíjín estoicos. Mat'íj mí autéjhuii mej tiu'uxáj jeíhua. Mat'íj mí autéjhuii mej miyen tirá'ixaate'en me'íjna. Ayee mú seica tí'ixa tíjín:

—¿A'íné hui tí'ixa mí ti jeíhua tí'ixa?

Majta seica miyen tí'ixa tíjín:

—Xíee ayén hui tí'ita'ixaate'e sej jime'e í niucari ti sej jemi é'eme'ecan í Dios.

Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íné Pablo pu ayén tihuá'a'ixaate'eca'a a'íjna jime'e í Jesús, ajta a'íjna ti nu'u huatarúj huá'a'í tzejta'a í mí'ichite.

¹⁹ Mat'íj mí ya'uví'iti a'ánna a'u mej e'etiújse'irihua'a jirí japua ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Areópago. Ayee mú tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿Ni rí'irí tej iteen ráamua'aree mí pej hui jéjcuacan jín tí'itamua'ate?

²⁰ ¿A'íné petí'ita'ixaate'e tí'itij jime'e tej caí yaú'ítie, tej caí ja'anáj ráanamujri'í? Ayee tu hui tí'ijxe'eve'e tej ráamua'aree a'ij tu huataújmua'a a'íjna í niucari.

²¹ Ayee mú a'íjna jín tiraata'íhua'uri'í, a'íné naími'í í mej Atenas é'eme'ecan, majta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan í mej meri me'uun a'uchéjme a'ujna Atenas, camu mááj tí'itij avé'emua'areereca'a. A'íj mu'u pí namuajraca'a í tí jéjcuacan jín tihuá'a'ixaate'eca'a í niucari.

²² Aj pu í Pablo huatéechaxi já'ita'a huá'a tzejta'a í mej e'etiújseire'eca'a a'ujna Areópago. Ayen tíjín:

—Mú'een mí sej teteca, Atenas sej é'eme'ecan, nain nu jín tí'iseij sej jeíhua huá'achu'eve'e í rudiojtemua'a.

²³ Ayee nu hui tejá'amua'ixaate'e a'íné net'íj á'uche'ecane'e nehuá'aseijraca'a a'u ti na'a sej ye'utéchajta seij í a'amua diosí. Seij nu huasej ípuari japua ti jetzen té'eyu'usi'í ayén tíjín: “Tej rí'í tiraatá'an í Dios tej caí ramua'ate.” A'íjna sej caí ramua'ate, rí'í xu tiraatá'aca. A'íj nu xaa jín niyen tejámuaatá'ixaate'esin.

²⁴ A'íjna í Dios ti raatáaahuaca'a í chaanaca tej japan seijre'e, ajta nain jime'e ti ayén tí'iseijre'e, a'íj pu hui a'ín pú'een í tí'íajta naíjmi'íci'e u ta japua, ajta naíjmi'íci'e íiyen chaanaca japua. Capu ayun che í Dios íiyu teyujta'a í mej rá'ajtaahuaca'a í teteca.

²⁵ Capu ayén tiú'ujxe'eve'e mej raatévaire'en tí'itij jime'e tí tirá'aturaate'e a'íné a'íj pu rusej hua'atá'aca naíjmi'íca í teteca mej ruuri muá'ara'ani, mej ucajyáatiye'ican, ajta hua'atá'aca naíjmi'íca tíj na'a tí'itij tí huá'aturaate'e.

²⁶ 'Ayee pu Dios ráaruu mej sej jetze huanéj í teáata'a naími'í í teite mej mí nainjapua seijre'e íiyen chaanaca japua. Ajta, a'íj pu hui raax'epi'íntare a'achú mej á'atijti'iren, ajta a'u mej a'uchéjme'eni.

²⁷ Ayee pu Dios a'íjna jín huaríj mej mí ráahuauni me'íjna, mej mí miyen éeni'íci'e ráateuni. Mí ajta a'ín, capu a'achú a'ímuá mé'e é'eseijre'e ítejmi jemi.

²⁸ 'Ayee pu'u na'a tí'een a'íné a'íj tu jetze ruuri í Dios, tej ti tiyen éene'e mé té'ujujhua'ane'en, tej ti tiyen huaté'uuca. Majta me'ín í mej tí'ichuicaca mú'ejmi tzejta'a, seica mú majta miyen che'atá mena'a tiu'utaxájtaca'a a'ij nej ínee tejá'amua'ixaate'e. Majta miyen tíjín: “Teen tu teajta yaújmua'ame'en pú'een í Dios.”

²⁹ 'Ja'iné teen tu yaújmua'ame'en pú'een í Dios, capu hui ayén tiraavíjite'ej tej tiyen tí'imujca ti Dios ayén 'een tíj tí'itíj í mej raatétaahuaca'a í teite a'íj mej ye'í tirájteu me'íjna jime'e í rumua'atzíra'a.

³⁰⁻³¹ 'A'ájna'imua, camu ramua'areereca'a í teite a'íj ti tí'ijxe'eve'e í Dios tíj na'a ti yú e'iré'ene. Ajta a'ín í Dios, capu ja'anáj hua'uxíjite a'ajna'imua. Mi ajta, íjii pu xaa, a'íj pu tihuá'ajite'e najmí'ici'e mej nu'u seicé tiú'umua'ati í teite, a'íjna jime'e, ti Dios ari ayén tiraaxí'epi'íntare se'íj xicá'jra'a jetze ti jetzen hua'uxíjite'en najmí'ica í mej yen a'uchéjme'íyén í chaanaca japua. A'íj pu hui huá'axijte'en a'íjna í ja'ati ti Dios ra'antíhua'u. Dios pu ari hua'utase'íjra najmí'ica í teite ti ayén tí'ayajna a'íjna jime'e ti ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'íjna í ja'ati. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Pablo.

³² Mat'íj ráanamujri'í ti Dios ra'ajjáj í mi'ichite tzajta'a a'íjna í Jesús, seica mú rá'axiehuari'íraca'a. Majta seica miyen tíjín:

—Aye'e tu tí'ijxe'eve'e pej pajtáhua'a titá'ixaate'en pe'íjna jime'e.

³³ Aj pu í ajtá'raa í Pablo huá'a jetze.

³⁴ Aru maúche'e mú seica í teite á'ujujhua'ane'e jamuan. Merá'antzaahua micu. A'íj mú me'ín pú'een, í mej huá'a tzajta'a a'uté'uuca'a a'íjna í Dionisio, í ti huá'a jetze ajtémecantaca'a a'ujna Areópago, ajta se'íj í 'íta'a ti ayén ántehuaa tíjín Dámaris, majta seica mú majta té'antzaahua.

18

Tí'ij nu'u Pablo a'uun a'utéveeca'a a'ujna u Corinto

¹ Ajta á'iyen Pablo huirá'jraa a'ujna Atenas. Tí'iquí a'uun a'ará'a chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Corinto.

² A'u'u pu yá'uteu se'íj ti Israél jetze ajtémecan ti ayén ántehuaa tíjín Aquila. A'u'u pu é'eme'ecan a'ujna se'íj chue'íjra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Ponto. A'íjna í Aquila, ajta a'íjna í íra'ara'an ti ayén ántehuaa tíjín Priscila, a'íj mú me'uun e'eráaci a'ujna já'ahua'a se'íj chue'íjra'a japua ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Italia, a'íné ayé'e pu tiú'uxe'eve'eca'a mej nu'u á'uciíne me'íjna a'íjna jime'e í hua'arey í romanos ti ayén á téja'uta'íteca'a mej á'uciíne naímí'í í mej Israél jetze ajtémecan.

Ajta a'ín í Pablo, a'íj pu u huaja'uvé'emuaareca'a.

³ Pablo pu racú'une'epuaca'a í navij chí'íra'a. Aye'e mú che'atá mena'a tí'imuari'eca'a a'íjme'í, a'íjna í Aquila, ajta a'íjna í Priscila. A'íj pu jín a'uteájturaa huá'a jamuan, ajta tí'imuari'eca'a huá'a jamuan a'íjna í Pablo.

⁴ Nain xicá'jra'a jetze mat'íj pua'a ruse'upi, a'úu pu a'uteáru'lipiche'e huá'a teyujta'a, tihuá'a'ixaate'eca'a tí'ij ayén éeni'ici'e hua'antimua'ítin a'íjme'í í mej Israél jetze ajtémecan, majta í mej se'íj chue'íjra'a japua é'eme'ecan.

⁵ Mat'íj mi huirá'aci a'ujna u Macedonia a'íjna í Silas, ajta a'íjna í Timoteo. Mat'íj mi me'uun a'ará'a a'u ti a'utéveeca'a í Pablo, ti ajta jín antiújmua'areereca'a nain jime'e ti tihua'utá'ixaate'en í yu'uxari jetze. Naa te'ehuauritiécan jime'e, a'íj pu tihuá'a'ixaate'eca'a a'íjme'í í mej Israél jetze ajtémecan, a'íjna jime'e ti Jesús a'ín pú'een í tevi ti Dios án yá'ujra í ípuari japua, a'íjna mej rachú'eve'eca'a.

⁶ Majta me'ín, camu a'atzu raxí'eve'eca'a mej ráanamua. A'íj mú jín autéjhuii mej a'íj pua'a tirájeeve. Aj pu í Pablo tiu'utéca'atzijxi í tiú'ujciíxu mej mi ráamua'aree tíjín ma'uté'ítzee í Dios jemi. Aye'e pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Mú'een xu pú'eene'e xá'aju'un tí'ij mú'ejmi jetze rájveti í puajtzi. Nee nu hui ra'ará'aste ti tinaa'íjca. Íjii ti yú auca'ítí a'ame, huá'a jemi nu a'um'é'e na'ame í mej se'íj chue'íjra'a japua é'eme'ecan. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa.

⁷ Aj pu í huirá'jraa u hua'atéyujta'a. Aa pu a'ará'a áa ti é'eche ja'ati ti ayén ántehuaa tíjín Justo. A'íj pu raná'amiche'e í Dios, ajta a'uun é'echejca'a a'ájna vejli'i a'u ti a'uté'íjee í teyuu.

⁸ Ajta a'ín í Crispo, í ti tí'ajta u teyujta'a, a'íj pu rá'antzaahua í tavástar'a, majta miyen che'atá mena'a naímí'í ti huá'a jamuan é'echejca'a a'íjna í Crispo. Majta seica í mej Corinto a'uchéjme'ecaa, mat'íj ráanamujri'í í niuucari, jeíhua mú rá'antzaahua. Mat'íj mi huámuai'ívijhuaca'a.

⁹ Aj pu í tíca'imua, tí'ij a'ín Pablo tí'imaaraca'a, a'íj pu raase'íj í tavástar'a. Aye'e pu tiraata'ixaa tíjín:

—Capej tí'ítziíne'e. Paúche'e pej hui tihuá'a'ixaate'e pua'amé. Capej tépuapua'aren.

¹⁰ Nee nu mú'etzi jamuan yé huatéjvee. Capu ja'ati tímua'antiú'uuni'íra. Capu ajta ja'ati puajtzi maaatá'asin. Jeíhua nu hui títeítestemua'a íyee chajta'a. —Aye'e pu tiraata'ixaa í tavástar'a.

¹¹ A'íj pu jín Pablo ayén a'uun é'etee se'j nine'ira'a japuan já'ita'a a'ujna Corinto. Tihua'amua'atejcaa a'íjna jime'e í niuucari ti jetzen rá'axa í Dios.

¹² Aru t'íj a'íjn Galión a'uun t'í'ivaire'eca'a tajtuhuan jime'e a'ujna ti ayén téja'arájtehuua tijín Acaya, a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, a'íi mú auté'jhuii mej tiníniu'ucacun me'íjna jemi í Pablo. Mat'íj mi ya'ujáj jueesi jemi.

¹³ Aj mú mi miyen tiraata'ixaa í tajtuhuan tijín:

—A'íjna í teáata'a, a'íi pu hui huá'amua'tijca'a í teite mej mi miyen seicéi tí'ijna'amiche'en í Dios. Aru capu hui ayén tihua'atá'aca í taye'irá mej miyen rijca.

¹⁴⁻¹⁵ Pu'uri tén tiu'utaxáatache'e a'íjna í Pablo, t'íj a'íjn Galión, ayén tihua'utá'ixaa a'íimej í mej Israél jetze ajtémecan tijín:

—Casí'í mú'en, mi sej Israél jetze ajtémecan, ti pua'a hui amín ti'itíj a'ij pua'a huáruu ti caí x'í'epi'in, na'ari ti'itíj huajé'ica ti huápi'i ruxe've'e, aj nu xaa niyen téja'amuanamuáarache'en. Mí ajta caí a'iné a'ii pu'u jín ti'ixa á'amua'ye'ira, ¿a'iquí huata'úmua'a a'íjna? ¿Ni caí niuucari pú'een a'íjna? Ayee pu hui tiraav'jite'e ru'úmua'a sej mú'een siyen ra'antipua'ajte'en, a'iné canu nee rax'í'evi'ev'e nej raax'í'epi'intare'en ne'íjna í niuucari. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

¹⁶ T'íj í hua'irájtaaa á pua'acéi a'ujna a'u mej e'etiújse'irihua'a í jueesi.

¹⁷ Aj mú mi me'ín í mej í'i griego, na'ímí'í mú rajv'í'í me'íjna í Sóstenes í ti tí'ajta u teyujta'a. Mat'íj mi raatéevajxi a'ujna jemi í tajtuhuan. Mí ajta a'íjna í Galión, capu jetzen ruxe've'e já'araa a'íjna jime'e.

T'íj nu'u Pablo a'utéjche ti mú já'ahua'a a'atanén, ajta mú á'ayee

¹⁸ A'íche'e a'atzu á'atee a'ujna Corinto a'íjna í Pablo. T'í'iquí hua'utateújte í ru'ihuamua'a. Ajta á'iyen baarcu jetze ateá'jraa, ajta á'uraa jamuan a'íjna í Priscila, ajta a'íjna í Aquila. Mat'íj antácine a'ujna já'ahua'a se'j chu'éjra'a japua ti ayén téja'arájtehuua tijín Siria. T'íj caí xí u e'erá'jraa a'ujna u Cencrea, aj mú mi racaaye ti í ra'ará'asten tí'ti jime'e ti a'íjn a'íjna jín te'ataújratziiri'l.

¹⁹ Mat'íj mi me'uun a'ará'a a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuua tijín Éfeso. A'u pu huaja'utéhuii í Pablo a'íjna í Priscila, ajta a'íjna í Aquila. Aj pu í a'uun a'ur'é'ene a'ujna teyujta'a. Tihua'utá'ixaa a'íimej í mej Israél jetze ajtémecan í mej tiújse'irihua'a a'ujna.

²⁰ A'íi mú raatajé ti nu'u jaitze'e á'ateevi'in. Mí ajta caí, capu ahuau'jca'ane.

²¹ Aj pu í hua'utateújte. Ayen tijín:

—Ja'anáj nu'irén yé tanéjsin ti pua'a Dios naatá'an.

Aj pu í ajteá'jraa í baarcu jetze. Ti'í'iquí a'uun Éfeso á'uraa.

²² T'íj a'uun a'utane, chajta'a ti ayén téja'arájtehuua tijín Cesarea. Amuacaícan pu á'anna a'ujnéj u Jerusalén. T'íj í hua'utateújte í mej tiújse'j u teyujta'a. Ajta á'iyen, a'íjn a'uun a'ucáane a'ujna Antioquia.

²³ A'u pu a'atzu á'atee a'ujna. Aj pu 'í u e'erá'jraa. Aa pu a'atáne a'u ti e'echá'jta'ajmee sexu'ijmé'e a'u mej a'uchéjme'ecaa í teite, se'j chu'éjra'a japua ti ayén téja'arájtehuua tijín Galacia, ajtahua'a se'j ti ayén téja'arájtehuua tijín Frigia. A'íi pu ca'aníjra'a hua'atá'acare'e najmí'ica í mej té'atzaahuate'e.

T'íj nu'u Apolos tihua'utá'ixaa í niuucari jime'e a'ujna Éfeso

²⁴ A'íjna xicáara'a jetze, se'j pu á' é'iré'ene ti Israél jetze ajtémecan. Ayee pu ántehuaa tijín Apolos. A'u pu é'eeche a'ujna chajta'ana jetze ti ayén téja'arájtehuua tijín Alejandria. Jé'ecan pu raay'í'tihua'a ti tihua'utá'ixaate'en í niuucari jime'e. Ajta temua'a tiraay'í'tihua'a a'ij ti ye'í huata'úmua'a í ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

²⁵ Naa pu tiú'umua'atejcaa a'ij ti tí'ijxe've'e'eca'a í tavástar'a. Tiu'utaxájtaca'a a'ujca'anéecan jime'e, ajta ti temua'a naa r'í'í tiu'utániuuni a'íjna jime'e í Jesús. Ajta a'íj pu'u mua'areereca'a a'íjna í ti jín Juan hua'utá'muai'ihuaca'a.

²⁶ A'íi pu a'íjna jín a'utéjche ti tihua'utá'ixaate'en u teyujta'a a'ujca'anéecan jime'e. Mat'íj me'ín ráanamujri'í a'íjna í Priscila, ajta a'íjna í Aquila, a'íi mú raatá'ínee ti huaja'uvé'emuaare a'ujna a'u mej é'eeche. A'u mú rá'itiri'í jaitze'e a'ij ti tí'ijxe've'e' í tavástar'a.

²⁷ Ajta t'íj ari á'uye'imi'ica'a a'ujna já'ahua'a Acaya a'íjna í Apolo, a'íi mú ihuáamua'ame'en ca'aníjra'a raatá'a. Aj mú mi tihua'uta'ití'iri'í í ru'ihuamua'a í mej a'uun é'eeche mej nu'u naa temua'a tira'ancuré'evi'itín. T'íj a'íjn Apolos a'uun a'ará'a a'ujna Acaya, jé'ecan pu hua'utévai ti Dios hua'utá'a rux'í'evi'ira'a jime'e mej rá'antzaahuate'en.

²⁸ A'ujca'anéecan jime'e pu hua'utéemua'ití'í teite a'íimej tzajta'a í mej Israél jetze ajtémecan. A'íjna yu'uxari jetze pu tihua'utase'jrate ti Jesús a'íjn pú'een í ti nu'u Dios án yá'ujra í ipuari japua.

19

Tí'ij nu'u Pablo a'uun

¹ Tí'ij a'ín Apolos a'uun a'utéveeca'a a'ujna Corinto, Pablo pu a'ánna imuá a'utéene mu'utzitá japua. Tí'ijtá'i a'uun a'ará'a a'ujna Éfeso. U pu huajá'uteu seica í mej té'atzaahuat'e.

² Ayeé pu tihua'uta'ihua'uri'i tijín:

—¿Ni caí huat'eájturaa mú'ejmi tzajta'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios set'í'ij rá'antzaahua?

Mat'í'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Catu xaa teen mé'le yé'enamujraca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

³ Aj pu í Pablo ayén tihua'uta'ihua'uri'i tijín:

—¿A'ataani niuucajtze'en jín xáamuai'ivijhuaca'a?

Mat'í'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—A'í'j tu niuucajtze'en jín huatámuai'ihuaca'a a'í'jna í Juan teecan.

⁴ Pablo pu ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Juan pu hui huá'umuai'ihuaca'a í teite a'í'jna jime'e mej mi seicié tiú'umuati í ru tzajta'a. Mi ajta, a'í'j pu huá'a'ixaa'te'eca'a mej nu'u té'antzaahuat'en jemin í ti auj uvé'enejsin mé'ca'i huáyee. A'í'j pu hui a'ín pú'eene'e a'ame í Jesús, í ti Dios án yá'ujra í ipuari japua.

⁵ Mat'í'ij ráanamujri'i, aj mú mi huámuai'ivijhuaca'a niuucajtze'en a'í'jna í Jesús.

⁶ Ajta, jíme'en pu'u a'ín Pablo hua'avé'emuari'exi án huá'amu'utzte'e, aj pu í a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios huataseíjre huá'a tzajta'a. Mat'í'ij mi autéjhuii mej tiu'uxáj niuucari jime'e mej caí xi raay'í'tihua'a, majta mej tiu'utaxá í Dios jetze me'ecan.

⁷ Ayeé mú ará'axcaa cumu tumaámuata'a japuan hua'apua í tetecca.

⁸ A'ateevi'lí a'achú cumu huáica máxcira'í ti a'ín Pablo á'uche'ecane'e hua'atáyujta'a. A'u'u pu tihua'a'ixaa'te'eca'a a'ujca'anéecan jime'e. Ajta hua'atémuai'itijime'e í teite a'í'jna jime'e í ti Dios tí'ajta íyen chaanaca japua, ajta u ta japua.

⁹ Mí majta seica, camu jíme'en tiu'utá'a í ruxéjniu'uca mej ráanamua í niuucari ti jíme'en tihua'a'ixaa'te'eca'a. Camu ché'le rá'antzaahuat'ecua'a sino ayéé mu'u a'í'j pua'a tí'ixajta'a í teite tzajta'a. Tí'iquí a'ín Pablo avé'eraa huá'a tzajta'a.

Tí'iquí seica í mej té'atzaahuat'e, a'í'mej pu a'uví'iti a'u mej tihua'umu'aten, a'ujna já'ahua'a chí'ira'an jetze a'í'jna ti ayén ántehuaa tijín Tiranno. A'u'u pu tihua'a'ixaa'te'eca'a nain xicá'ra'a tzajta'a.

¹⁰ Ayeé pu teummé'eca a'achú cumu hua'apua nine'ira'a ti a'ín Pablo ayén tihua'amua'atejca'a. A'í'j pu jín naími'í í mej me'uun a'uchéjme'ecaa a'ujna Asia, naími'í mú ráanamujri'í í niuucari ti jetzen rá'axa í tavástar'a, a'í'jna í Jesús, naími'í í mej Israel jetze ajtém'ecan, majta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ajta a'ín í Dios, ve'ecán pu jín rí'í huá'uruu í teite a'í'jna jetze í Pablo mej mi naími'í naa rí'í te'utasejra í Dios jemi.

¹² Tí'j ajta a'í'jna í pañuura'an a'í'jna í Pablo, ajta a'í'jna í cáixuri ti jín avé'ujji'ici'e, ti pua'a nu'u ja'ati huá'a japua án teja'upit'ira'ani a'í'mej japua í mej tí'icucui'í, aj mú nu'u mi huarúj naími'í, ajta nu'u hua'utamuarí í tiyaaru'u í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a a'í'mej í teite.

¹³⁻¹⁴ Majta seica í mej Israel jetze ajtém'ecantaca'a í mej á'ujujhua'ane'e a'u ti na'a mej a'uchéjme'ecaa, a'í'j mú huá'amuuarite'eca'a í tiyáaru'use í mej huá'a tzajta'a seijre'eca'a í teite. Méjxe'eve'eca'a mej miyen huá'ini niúucare'ara'an jime'e í Jesús.

Ayeé mú che'atá mena'a tí'ijxe'eve'eca'a ja'ati tí'yaujmu'a'a ti Israel jetze ajtém'ecantaca'a mej raatamuárite'en í tiyaaru'u ti tevi tzajta'a seijre'eca'a. Ayeé mú ará'axcaa aráhu'a'apua a'í'me í yaújmu'a'ame'en a'í'jna í ja'ati ti tihua'ajte'e í mej tí'ivaire'e u teyujta'a. Ayeé pu ántehuaaca'a a'í'jna í ja'ati tijín Esceva. Mat'í'ij mi me'ín yaújmu'a'ame'en miyen tiraatajé í tiyaaru'u tijín:

—Ayeé nu hui tejá'amua'ijte'e ne'í'jna jetze me'ecan a'í'jna í Jesús í ti jetzen me'ecan tí'ixa í Pablo.

¹⁵ Aj pu í ayén tiu'utaniú a'í'jna í tiyaaru'u tijín:

—Nejmu'a'ate hui ne'í'jna í Jesús, neajta ne'í'jna í Pablo. Ari mú'een, ¿a'atéenni sej pírici?

¹⁶ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, aj pu 'í a'ín tiyaaru'u ca'anacan huá'a jetze rájve. A'í'j pu jín hua'utéemua'iti. Jé'ecan pu hua'utéevajxi. Majta me'ín, ca'anacan mú huiráaci, memúamu'a'avijmé'e, meti'ipua'ijti'ihuajmé'e. Mat'í'ij mi huataáruu.

¹⁷ Majta í mej me'uun é'echejca'a me'újna Éfeso, naími'í mú ráamu'a'areeri'í ti tí'it'ij huá'uruu a'í'me í mej Israel jetze ajtém'ecan, majta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. A'í'j mú jín tiu'utátziin naími'í. Mat'í'ij mí rí'í tiraatá'a í tavástar'a, a'í'jna í Jesús.

¹⁸ Majta mu'ití í mej té'atzaahuat'e, a'í'j mú u a'uvé'uju'un mej tiraataxáj mé jéjre'e tí'iti jime'e tí a'í'j pua'a een í mej jín meri auteájturaa, tí'it'ij ti na'a í mej a'í'j pua'a huará'j.

¹⁹ Majta í mej tí'ichahuaara, u mú teja'ará'í'ipi í tiú'u'jyu'uxari. Aj mú mi tiu'utaj, meti'iseíraca'a í teite. Mat'í'ij raaté'ítiee a'achú t'j na'a caj tí'ijnajchecha'a a'ájna í yu'uxari, ayéé pu ará'a a'achú cumu muáacua jetze vi'ira'a í plata.

²⁰ Ayee pu ca'anín jín tí'ijnamuajre'eca'a í niuucari ti jetzen rá'axa í tavástarara, ajta méyee, ajta nainjapua mú ráamua'areeri'í.

²¹ Tí'ij ayén tiu'urí'j. Tí'iquí Pablo raaxí'epi'intare ti i u huaja'uvé'emuuaare a'ujna Macedonia, ajta a'ujna Acaya, ajta tí'ij a'ájna á'ume'en u Jerusalén. Ajta ti nu'u, a'ánna huajá'umuaaren a'ánna Jerusalén, ruxe'eve'e pu nu'u a'ame ti a'uun á'ume'en a'ujna Roma.

²² A'í'j pu jín hua'apuaca huata'íteca'a í mej ravaire'e, a'ájna í Timoteo, ajta a'ájna í Erasto mej mi á'ucíne a'ujna Macedonia. Ajta a'ín í Pablo, a'úu pu aúche'e a'uteájturaa a'ujna u Asia.

Mat'í'ij nu'u mi auté'jhuii mej tiú'urítziite'en me'újna u Éfeso me'ájna í teite

²³ A'ájna xicá'jra'a jetze, jeíhua mú huataníniu'ucacuca'a í teite me'ájna jime'e ti huatasejre í hua'aye'ira í mej té'atzaahuat'e.

²⁴ Sej pu a'ín pú'eene'e ti ayén ántehuaa tí'jín Demetrio. A'í'j pu chí'ij ta'ahuaca ti cílieen ti plata rumua'atí. Ayee pu éene'en ta'ahuaca pu t'j díoosi ti huá'achi'í. Ayee pu ántehuaa a'ájna í hua'adioj tí'jín Artemisa. Jéíhua pu huá'amua'ítici í mej jamuan tí'imuari'eca'a.

²⁵ Huá'ajsej a'í'mej í mej jamuan tí'imuari'eca'a, ajta seica í mej miyen che'atá mena'a tí'imuari'eca'a tí'ítij jime'e. Ayee pu tihua'utá'ixaa tí'jín:

—Teteca, mú'een xu ramua'aree tej temua'a naa tí'ijmua'ítici í tumin te'ájna jime'e tej tí'imí'jhuaca.

²⁶ Temua'a xu tí'ijmua'aree, seajta ranamua se'ájna í Pablo, a'í'j pu tejá'uxajtan ti a'í'mej í díoosi a'úu mé'ésejre'e u teyujta'a, teteca mú huá'ata'ahuaca. Camu nu'u díoosi pírici. A'í'j pu hui jín ari jeíhua hua'utéemua'ítici í teite í mej miyun me'ecan Éfeso, ajta nainjapua a'uun ti huatacá'a t'j na'a u Asia.

²⁷ Jé'ecan pu a'ij pua'a tí'iruure, a'íné ayéé pu hui tiu'utá'í'iriistari tej jeíhua tejá'urieeni í tej jín tí'imí'jhuaca. Ajta a'ájna jime'e í tatéyuu ti tzajta'an huírájvee í tadioj ti ve'éé, a'ájna í Artemisa, ayéé pu tiu'utá'í'iriistari mej hui caí ché'e miyen tí'ijna'amiche'en. Majta, camu ché'e raataxí'eve'esin í ti ve'éé a'ájna í díos í mej raná'amiche'e nainjapua a'uun ti huatacá'a t'j na'a u Asia, ajta t'j na'a íyen chaanaca japua. —Ayee pu tihua'utá'ixaa.

²⁸ Mat'í'ij ráanamujri'í me'ájna, jé'ecan mú huataníniu'ucacuca'a. Ma'uté'jhuii mej té'jijhuajmé'e. Miyen tí'jín:

—Huá'pi'í pu hui ve'éé a'ájna í Artemisa, Éfeso ti é'eme'ecan.

²⁹ Ca'anacan mú a'uvají'zime'e. Mat'í'ij mi huaruáachijmé'e naími'í. Me'uun a'uteájrui pu teyujta'a. Mat'í'ij mi teite huaví'í a'í'mej í mej hua'apua, a'ájna í Gayo, ajta a'ájna í Aristarco, í mej Macedonia é'eme'ecan. A'í'j mú á'ujjhuane'e jamuan a'ájna í Pablo. Mat'í'ij mi huaja'ujá'jpuaca'a a'ujna chí'íta a'u mej e'etú'jse'í'irihua'a í teite.

³⁰ Ajta a'ín í Pablo, a'í'j pu ayén tí'ijxe'eve'eca'a ti ajta a'ín a'uun a'uteá'ute. Majta me'ín í mej té'atzaahuat'e camu tiu'utá'a ti uteá'ute.

³¹ Majta seica í mej tí'ajta a'ujna Asia, í Pablo ti huá'í'huaara'a, a'í'j mú miyen tiu'utaxájtaca'a tí'jín:

—Ché'e nu'u caí a'uteáru'ipiche'en a'ujna chí'íta.

³² Majta a'í'mej í teite, ayéé mú mauj tí'teté'jijhuajmé'e. Seica mú seicié tí'itejijhuaca'a. Majta seica seicié. Majta já'íta'a mú ará'axcaa í mej caí ramua'areereca'a a'í'j mej 'een jín té'jijhuajmé'e, majta camu ramua'areereca'a a'í'j mej 'een jín tí'jsej.

³³ Majta me'ín í mej Israél jetze ajtémecan, seica mú miyen ca'aní'jra'a tiraatá'a ti a'ájna í Alejandro tihua'utá'ixaaate'en í teite. Mat'í'ij mi seica ayeuutá'xi a'u mej e'evé'enejne'e í teite. Majta seica miyen tira'ará'jee a'í'j ti ye'í huá'ini. Ajta a'ín í Alejandro, a'í'j pu rumuá'jca'a jín hua'utá'í'jmí'jri'í mej caí ché'e tí'ixajta. A'í'j pu ayén tí'ijxe'eve'eca'a ti huá'a japua huatá'aniuni a'í'mej í mej Israél jetze ajtémecan.

³⁴ Mi majta í teite, mat'í'ij ráamua'areeri'í ti a'ín Israél jetze ajtémecan, naími'í mú jí'jhuaca'a a'achú cumu hua'apua hora. Miyen tí'jín:

—Huá'pi'í pu ve'éé, a'ájna í Artemisa ti Éfeso é'eme'ecan.

³⁵ Ajta a'ín í tí'iyu'uxaca, a'í'j pu xaa hua'utá'í'jmí'jri'í mej nu'u caí ché'e tí'ixajta. Aj pu i ayén tihua'utá'ixaa í teite tí'jín:

—Mú'een teteca, Éfeso sej é'eme'ecan, naími'í í teite í mej íyen chaanaca japua sejre'e, naími'í mú hui ramua'aree tej iteen antítamua'aree te'ájna jime'e tej ráacha'ín í teyuu ti tzajta'an urá'jca í díos ti ve'éé, a'ájna í Artemisa, ajta a'ájna í tetej ti u e'icá'jve u ta japua.

³⁶ Capu a'í'j tí'irí'iri ti ja'atí rá'axiehuari'ira a'ájna. Xaatapuá'ajta mi sej té'jijhua. Caxu hui tí'ítij mua'aree a'í'j sej tí'ítij ruure.

³⁷ Mú'een xu yé huavé'evi'iti se'ímej í teteca íyuu chí'íta, se'íjna í Gayo, seajta se'íjna í Aristarco. Majta me'ín, camu hui ja'anáj tiu'unáhua u teyujta'a, camu majta a'ij pua'a ti'ixa í tadioj jemi.

³⁸ Tí pua'a hui a'ín Demetrio, majta í mej jamuan tí'imuari'e, ti pua'a ja'ati huá'ajaaxiejvi'ira, te'entácuuni'í a'ujna í jueesi mej e'iráati. Miché'e me'ín me'uun e'ehuaújniuste'en.

³⁹ Ajta ti pua'a mú'een tí'itíj jín setiú'ujcha'íire'e, rujímuua'a xu raax'í'epi'intare'en a'ij ti tí'itíj jín tí'itá'aca í yu'uxari jetze.

⁴⁰ Ayájna tetíj een, ayé'e pu hui tiu'utáci'ipe mej téjmi jetze te'ujpuá'ajte'en me'íjna jime'e, a'ij tej tí'itíj huáruu íye chajta'a tej tiyen tí'íta'tziite'e. Ti pua'a miyen me'íjna jín téjmi jetze te'ujpuá'ajte'en, capu tí'itíj mé'e já'ahua'a tej tiyen tiu'utá'an í mej jín taatátuaani. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'íjna ti tí'yuu'uxaca.

⁴¹ Tí'ij antipúa'areca'a ti tí'ixa, a'íj pu hua'irá'iteca'a í teite.

20

Tí'ij nu'u Pablo a'uun a'atanéj u Macedonia, ajta u Grecia

¹ Tí'ij antipúa'areca'a í mej huaúritziite, Pablo pu hua'utajé í mej té'atzaahuate'e ti ij a'ín a'atzu ca'aníjra'a hua'utá'an mej mi caí ruxieemíjte'e. Aj pu í hua'iré'echuixi seij ajta seij, ajta hua'utateújte. Tí'iquí á'uraa u Macedonia.

² Nainjapua pu huá'umuaareca'a matíj mena'a titeechéjme'ecaa a'ímej í í'huaamua'ame'en. Jé'ecan pu ca'aníjra'a hua'utá'a a'íjna jime'e í tí jín tihua'utá'ixaa. Ajta á'iyen, a'uun a'ará'a a'ujna u Grecia.

³ A'u'u pu ayén á'atee a'achú cumu huaíca máxcira'í.

Tí'iquí atéye'imijca'a í baarcu jetze ti í antára'ani a'ujna Siria. Majta a'íme í mej Israél jetze ajtéme'ecantaca'a, a'íj mú miyen tiraax'í'epi'intare mej me'uun ye'itéchu'eve'en juye jetze ti jetzen huaméj.

Ajta a'íjna í Pablo, tí'ij nu'u í ráamua'areeri'í. Tí'iquí ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín niché'e huaré'ara'ani nej ni ne'uun a'uré'enen u Macedonia.

⁴ A'íj mú a'ucíj jamuan, a'íjna í Sópater tí yaujra'an pú'een a'íjna í Pirro. A'u'u pu é'eme'ecan a'íjna í Sópater u Berea. A'íj mú majta a'ucíj a'íjna í Aristarco, ajta í Segundo, í mej Tesalónica é'eché. Gayo pu ajta á'uraa a'uun tí Derbe é'eme'ecan. A'íj mú majta a'ucíj a'íjna í Timoteo, ajta a'íjna í Tiquico, ajta Trófimo. A'u'u mú é'eme'ecan a'u ti huatacá'a u Asia.

⁵ A'íj mú í ta'ihuaamua'a án e'ejrá'aseca'a. Majta me'ín, a'úu mú nu'u taje'echu'eve'e muá'aju'un itejmi a'ujna chajta'a u Troas.

⁶ Teajta iteen, tí'ij te'upuá'areca'a í mej tiu'uyé'este me'íjna jime'e í mej racua'aca í pan tí caí levadura ranaxca, a'úu tu e'eráaci a'ujna Filipos í baarcu jetze. Anxíj xicaj tu jetze a'ará'a a'ujna Troas. A'u'u tu huajá'uteu í seica. Teajta iteen, a'úu tu á'atee aráhua'apua xicaj.

Tí'ij nu'u Pablo a'uun a'atanéj u Troas

⁷ Tí'ij tá teja'uré'ene í seij xicájra'a jetze, a'íj mú tíjseij mej mi hua'uré'e'í'ipi'ite'en í pan. Ajta a'íj pu tihua'umuá'ate a'íjna í Pablo. A'íné ayé'e pu tíu'uxe'eve'eca'a tí á'ura'ani í seij xicájra'a jetze tí ra'ité'ase, aúche'e pu tihuá'a'ixaate'eca'a ajta já'íta'a tíca'imua.

⁸ A'u'u mú tíjseij a'ánna imuá cuaartu jetze, tí tíu'ujhuaica. An pu ú'utaaca jeihua í cantiira'a.

⁹ Ajta a'úu pu huiracatí temuaij tí ayén ántehuaaca'a tíjín Eutico. An pu ave'eré'eyeijxi tí anacun.

Ajta a'ín í Pablo, jeihua pu tihuá'ixaa. Jé'ecan pu á'atee tí tihuá'a'ixaate'e. A'íj pu jín huamuá'ítiche í cutzi jime'e a'íjna í Eutico. Aj pu í tícu. Cuj pu ancuré'ejvej tí tíu'ujhuaica jetze í chí'ij. Mat'íj mí ra'ajjáj mí'ichican.

¹⁰ Aj pu í acájraa a'íjna í Pablo. Tí'ij í ra'avé'evii a'íjna í temuaij tí'irí mí'ichi. Tí'iquí ru'ihuaamua'a ayén tiu'utá'ixaa tíjín:

—Caxu tí'itziine'e. Aúche'e pu hui ruuri.

¹¹ Aj pu í ajtahua'a antúraa í chí'ij jetze. Hua'uré'e'í'ipi'ite í pan. Mat'íj mí ráacua. Temua'a pu tíu'utáxa'íi tí tihuá'a'ixaate'e. Tapuá'arijme'eca pu á'uraa.

¹² Ajta a'ín í temuaij, ruurican mú a'uví'iti. Jé'ecan mú naa tiu'utaújtemua'ave.

Tí'ij nu'u i u a'ajrájraa u Troas, tí nu'u i a'uun e'ará'asti u Mileto

¹³ Teajta iteen, ta'anáaté'e tu á'ujun'un. Tet'íj tí baarcu jetze atéeci. A'u'u tu a'ará'a te'újna Asón, tej tí ye'erávi'itin te'íjna í Pablo, a'íné ru'icán pu e'eráye'imijca'a.

¹⁴ Tet'íj ráateu te'íjna í Pablo te'újna Asón, tí'iquí ta jamuan ateájraa í baarcu jetze. Tet'íjta tí a'ucíj a'ujna já'ahua'a u Mitilene.

¹⁵ A'u'u tu huiráaci.

Yee ruijmua'ate'e yee tu antacj'j után pújme'en. A'u'u tu vejli'i e'ejtenee a'ut'i e'eráhuachi ti ayén téja'arájtehuuaa t'jín Quió, tet'ij ti se'j jetze í xicaj te'uun antanéj te'újna Samos. Yee ruijmua'ate'e yee a'uun tu a'ará'a a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuuaa t'jín Mileto.

¹⁶ Ayee tu huarj'j a'iné Pablo pu raax'epi'intare ti caí a'uun a'atanén a'ujna Éfeso. Capu ajta e'etéerimi'ica'a a'ujna a'uun ti huatacá'a u Asia. Ca'anacan pu u a'uráneji'ica'a a'ujna Jerusalén, ti pua'a nu'u í'iri'iristan tej te'uun a'uté'uuca'a mat'ij t'iyeysten me'ljna jime'e mej ra'utámua'aree ti ari ayén teuumé anxij tamuáamuata'a xicaj.

A'ij ti nu'u Pablo tihua'utá'ixaa a'imej í vaujsi í mej me'uun é'eme'ecan u Éfeso

¹⁷ A'u'u pu a'utevée u Mileto, t'ij Pablo hua'uta'ajtac'a a mej u a'uvé'uju'un í vaujsi í mej huá'a jetze ajtème'ecan a'imej í mej t'újse'irihua'a a'ujna u Éfeso.

¹⁸ Mat'ij mi me'ín vaujsi á e'iré'ene. Aj pu í ayén tihua'utá'ixaa t'jín:

—Mú'een xu ramua'aree a'ij nej yé tiu'utéjvee netij nena'a amuacaícan nej yé ra'áa íyee Asia.

¹⁹ Ayee nu hui t'ijvairé'e í tavástara'a tzáahuati'ira'a jime'e. Canu á'antzaahuat'e le'ljna jime'e sino nehuányeinixi ne'ljna jime'e nejá'amuacha'ij. Neajta, jeíhua nu tiu'utése ne'ljna jime'e mej a'ij pua'a tinaatajé.

²⁰ 'Canu ja'anáj á'atura nej caí tejá'amua'ixaate'e ti'tij ti amuaatéva'iri mú'ejmi. Netejá'amua'itii ne'ljna teyujta'a, neajta ne'ljna á'amuache.

²¹ Nete'ijua'utá'ixaa ne'imej í mej Israel jetze ajtème'ecan, neajta ne'imej í mej se'j chuéjra'a japua é'eme'ecan, ti ayén tiú'ujxe'eve'e mej seicé'í tiú'umu'a'ati í Dios jemi, majta rá'antzaahuat'e'en me'ljna í tavástara'a í Jesús a'ljna ti Dios án yá'ujra í ipuari japua.

²² 'T'ij ajta íjii, a'úu nu hui Jerusalén a'um'é ne'ame ne'ljna jime'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tinaata'á'j. Canu xáahuí ramua'aree a'ij ti ti'tij mu'u nejé'ruuren.

²³ A'ij nu'u xaa mua'aree, ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios amuacaícan ayén tinaatá'ixaa yee a'u ti na'a ti huachá'ajme, a'úu mú nu'u ne'iteánajsin. Ayee nej nu'u tirajpuaitzi na'ame.

²⁴ 'Capu amín a'ij, capu ne jetze ruxe'eve'e ineetzi. Ajta netevi, capu ti'tij ranajche ineetzi jemi. A'ii nu'u hui niyen t'ijxe'eve'e, nej ra'antici'iti nej huára'ani íyee chaanaca japua, neajta ra'ará'asten ne'ljna jime'e í Dios ti ayén tinaa'ljca nej tihua'utá'ixaate'en í teite í niuucari, sino nain nu tejamuá'ixaa a'ij ti t'ijxe'eve'e í Dios.

²⁵ 'Mí seajta mú'een, nej á'amuajemi á'uche'ecane'e á'aye'i, neajta já'amua'ixaate'e jime'en í Dios ti nainjapua t'í'ajta, íyee chaanaca japua, ajta u ta japua. Ayee nu t'ijjmua'aree se'j caí ché'e ja'anáj neseijran ineetzi.

²⁶⁻²⁷ A'ij nu jín niyen tejá'amua'ixaate'e íjii, ti pua'a ja'ati yá'urieeni í ruxéjniu'uca í Dios jemi, capu Dios ne jetze rapua'ajte'e, a'iné canu ja'anáj raatapuá'ajtac'a a nej tejamuá'ixaa í niuucari, sino nain nu tejamuá'ixaa a'ij ti t'ijxe'eve'e í Dios.

²⁸ 'R'í'í xu'u mú'een mi ru tzajta'a. Seajta r'í'í xu'u huá'a jetze a'imej í teite Dios ti tejámua'ljca. Setá'aj huá'ucha'ín najjmi'ica í mej t'újse'iri í Dios jemi, í ti huá'unanai í rutevij jime'e a'ljna í Jesús.

²⁹ 'Ayee nu nee t'ijjmua'aree net'ij á'ura'ani, seica mú a'uvé'uju'un muá'aju'un mú'leetzi tzajta'a mej miyen 'een mat'ij í'ira'ave tite'uteáru'ipi huá'a tzajta'a í ye'emuaate. Camu tihua'utá'uuni'ira í mej t'é'atzaahuat'e.

³⁰ Majta seica mú a'amua tzajta'a huatase'jre'esin. Hua'itzi mú jín tejá'amua'aten mej mi amuá'jseire'en mú'ejmi í ru jemi.

³¹ 'Naa xu'u r'í'í mú'een. A'ij xu autámua'aree, t'í'iri ayén teuumé hua'íca nine'ira'a nej tejá'amua'ixaate'e se'j neajta se'j nain t'jca'ari tzajta'a, nain t'ca'ari tzajta'a, niyen ni te'icányé'ine'e a'amua jime'e.

³² 'Neajta íjii, netejá'amua'ljcate'e í Dios jemi, ne'ljna jime'e í niuucari ti jetzen rá'axa a'achú ti caj titaatapua'jve'esin í Dios. A'ljna í niuucari pu amuaatá'asin í ca'anijra'a, ajta amuaatá'asin se'j a'uté'e xá'ara'ani huá'a jamuan í ti Dios ruse'j hua'avé'ejajpuaca'a.

³³ 'Canu ja'anáj niyen t'ijxe'eve'eca'a nej ra'ancuré'an huá'a tumin, canu neajta í tihua'acá'ixu a'imej í ne'ihuamua'a.

³⁴ Ayee xu hui seajta t'ijjmua'aree nej huaténvai nemuajca'a jime'e, neajta niyen che'atá nena'a tihua'utévai a'imej í mej nej jamuan á'ujjuhua'ane'e.

³⁵ Nain nu hui jín t'iu'umuá'iej, neajta nu amuá'it'iri'í ti ayén tiú'ujxe'eve'e a'ljna jime'e tej hua'utévairé'en í mej caí a'ij t'ijjviicua'i.

'Mú'een xu seajta siyen tira'utámua'aree a'ij ti t'iu'utaxá'jtaca'a í Jesús t'jín: "Jaitze'e pu r'í'í rutémua'ave'e a'ljna í ti ti'tá'aca caí a'ljna í ti te'encuré'aca." —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'ljna í Pablo.

³⁶ Tí'ij ayén tihua'uta'ixáate'e, aj pu i Pablo títunutaca'a huá'a jamuan a'ímej í vaujsi. Ajta raatéjhuaui í Dios jemi.

³⁷ Naími'i mú ru'iré'echuixi, majta tiujyeínejraa.

³⁸ A'ii pu a'íin pú'een í niuucari ti raataxájtaca'a ti jaítze'e a'ij pua'a hua'utá'a yee mej nu'u caí ché'e ja'anáj mé'e yé'esejiran. Aj mú mí u á'uju'un jamuan a'u ti e'eteájraa í baarcu jetze.

21

Tí'ij nu'u a'íin Pablo á'uraa a'ujna u Jerusalén

¹ Tet'íj ti á huaja'uhua'axi í ta'ihuaamua'a, tet'íj ti atéeci í baarcu jetze. Aj tu ti anticáj a'ujna u Cos. Yee ruijmua'ate'e yee tu te'uun a'uráane te'újna Rodas. Teajta te'uun huiráaci, tet'íjta ti te'uun a'uráane a'ujna u Pátara.

² A'uu tu ti seáj á'uteu í baarcu ti Fenicia a'umé. A'ij tu jetze atéeci. Tet'íj ti a'ucíj.

³ A'uu tu aujú'ucaa tet'íj raaseíj á ti e'eráhuachi. Ayee pu téja'arájtehuaa tijín Chipre. A'uu tu taúutata'a pújme'en ajcáane, mú tu á'uju'un tena'a ajta a'ujna u Siria. A'uu mú te'irátuaaxi í jica ti tiú'utisime'e í baarcu. A'ij tu jín acáaci. Ayee pu téja'arájtehuaa a'ujna tijín Tiro.

⁴ A'uu tu ti huá'uteu í ta'ihuaamua'a. A'uu tu ti huá'a jamuan á'uteájturaa aráhua'apua xicaj jetze. Aj pu i xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ti'tíj hua'utá'ixa a'ímej. A'ij mú jín raatá'ijmijiraca'a ti nu'u caí á'ura'ani a'íjna í Pablo a'ujna Jerusalén.

⁵ Tí'ij teja'uré'ene aráhua'apua xicaj jetze, aj tu ti a'ucíj. Naími'i í mej té'atzaahuat'e, majta í mej hua'atévi'itin, majta í huá'ayaujmua'a, a'úu mú tajaútuuaa ti ja'u'ástimee chajta'a jetze. A'uu tu títunutaxi ja'apuaíri japua, tej ti raatéjhuaui í Dios jemi.

⁶ Tet'íj ti hua'utateúute'e, aj tu ti atéeci í baarcu jetze. Majta me'ín í mej á taje'evá'atuaa, a'úu mú huaré'aci.

⁷ Tet'íj huiráaci te'újna Tiro, teuche'e tu huajú'ucaa baarcu jetze. Tet'íj ti te'uun a'ará'a te'újna Tolemaida. Tet'íj ti hua'utateújte í ta'ihuaamua'a. Teajta te'uun huá'a jamuan á'uteájturaa sei xicaj.

⁸ Yee ruijmua'ate'e yee pu á'uraa í Pablo. Teajta iteen i tej jamuan á'ujjuhua'ane'e, teajta tu jamuan a'ucíj. Tet'íj ti aítacíj a'u ti pújme'en, chajta'a ti ayén teja'arájtehuaa tijín Cesarea.

A'uu tu a'ará'a áa ti é'eché a'íjna í Felipe ti tejá'luxajtan teite tzajta'a. A'ii pu a'íin pú'een seíj í mej aráhua'apua ará'ase í mej tí'ivaire'e u teyujta'a. A'uu tu a'uteájturaa te'íjna jamuan í Felipe.

⁹ Muáacuaca pu tyaúumua'a júucajtacan mej caí xi víche'e. A'íi mú tí'ixajta'a niuucari jime'e ti Dios raateájtuaa huá'a jemi.

¹⁰ A'uu tu á'atee yee pua'an xicaj tí'ij seíj á e'iré'ene ti ayén ántehuaa tijín Agabo. A'uu pu e'erájraa a'ujna u Judea. A'ii pu pírici a'íjna í Agabo seíj ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a.

¹¹ U pu a'uvé'emej ti ij támua'areeri'i. Aj pu i ra'avé'existaca'a í Pablo í puaaseáje'ara'an. Ti'iquí a'íjna jín ra'amuáaji'icie í iicájra'an jetze, ajta í muájca'are'ara'an jetze. Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayee pu hui tí'ixa í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'íjna ti jime'en yee, mej nu'u ra'amuáaji'ici'esin a'íjna jime'e í puaaseáje'ara'an a'ímej í mej Israel jetze ajtémecan a'ujna Jerusalén. Majta nu'u hua'utátuiire'esin a'ímej í mej seíj chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹² Tet'íj ráanamujiri'i te'íjna, iteen, majta a'íime í mej Cesarea é'eme'ecan, naími'i tu raatajé ti nu'u caí a'uun á'ume'en.

¹³ Aj pu i ayén tiu'utaniú í Pablo tijín:

—¿A'iné'een jín siyen tiú'ujyein, seajta a'ij pua'a tité'ujmuajte ineezti jime'e? Niché'e hui huámi'ini. Ayee nu té'enca'ane mej na'amuáaji'ici'en, neajta nej huámi'ini ne'újna Jerusalén ne'íjna jime'e nej ravaire'e í tavástar'a í Jesús. —Ayee pu titaatá'ixaa a'íjna í Pablo.

¹⁴ A'iné'catu raatá'viica'irí'i tej ra'antimua'íitin, tet'íj ti raatá'a ti u á'ume'en. Ayee tu tiraata'ixaa tijín:

—Ché'e ayén teja'uré'enen a'ij ti tí'ixxe'eve'e í tavástar'a.

¹⁵ Teajta á'iyen huátacate. Tet'íj ti te'uun a'ujnéj á'ájna Jerusalén.

¹⁶ Seica í mej té'atzaahuat'e í mej Cesarea é'eme'ecan, a'íi mú a'ujnéj ta jamuan. Ajta seíj ti huá'a jetze ajtémecan í mé Chipre é'eme'ecan, ayee pu ántehuaa tijín Mnasón. Pu'uri á'atee temua'a ti té'atzaahuat'e. A'uu tu e'eraíxanche'e a'u ti é'eché a'íjna.

Tí'ij nu'u Pablo ye'uvé'emuareca'a a'íjna í Jacobo

¹⁷ Tet'íj te'uun a'ará'a, naa mú rí'i tita'ancuré'evi'iti í ta'ihuaamua'a. Jé'ecan mú huataújtemua'ave.

¹⁸ Yee ruijmua'ate'e yee pu Pablo ta jamuan u á'ume tej ti ye'uvé'emuare te'íjna í Jacobo. Majta í vaujsi, naími'i mú a'uun a'uté'uca'a.

¹⁹ Aj pu i Pablo hua'utateújte. Ti'iquí ayén tihua'utá'ixaa naíjmi'ica a'ij ti ti'itij huaríj a'imej jemi í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'ijna jime'e ti Dios jetze ruca'ané a'ín í Pablo, ayén Dios jetze te'araújca'anejca'a.

²⁰ Matí'ij ráanamuajri'i, aj mú mi r'i'í tiraatá'a í Dios. Matí'ij mi miyen tiraata'ixaa me'ijna í Pablo tijín:

—Casi'i, ta'ihuaara'a, a'iné a'íime í mej Israel jetze ajtémecan, mu'ití mú hui té'atzaahuatete, majta, naími'i mú rax'íeve'e ti ja'ati ayén huárini a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í yu'uxari jetze a'ijna í Moisés teecan ti ra'uyú'uxaca'a.

²¹ Majta miyen ti'ixa pej nu'u tihua'amua'ate a'imej í mej Israel jetze ajtémecan, í mej majta seij chuéjra'a japua é'eche, mú'ee pej nu'u piyen tihua'amua'ate mej nu'u caí miyen rijca a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'ijna í Moisés, mej nu'u caí ra'antisíjchixi'í í hua'anavij í huá'ayaujmua'a, majta nu'u caí ra'ará'asten í taye'irá.

²² ¿A'iné tena'a tíjri'ni?, a'iné matí'ij ráamua'aree í teite pej yé uvé'ene, aj mú mi tiújseire'esin.

²³ Patá'aj piyen huárini a'ij tej timuaatá'ixaate'esin iteen. Muáacua mú yé muaaté'uu í teteca, í mej ti'itij jín te'ataújratziiri'í í Dios jemi.

²⁴ Patá'aj huá'anv'i'tin pe'újna teyujta'a pej pi huá'ajejcuare'en huá'a jamuan, pajta tiu'unáachita í mej huá'ajijve'en. Aj pu hui xaa r'i'irísta a'ame mej caújyajxi'in. Aj mú mi ramua'aréeren ti caí ayén ti'ayajna a'ij mej timuaatá'ixaa mú'etzi, sino pajta pej mú'ee ra'ará'astejsin í yu'uxari.

²⁵ Majta í mej caí Israel jetze ajtémecan, tu'uri tihua'uta'ítiri'í tej tiyen raax'íepi'íntare mej caí hua'ira'a cua'aca mej ráamua'i'ivajtaca'a. A'íi pu hui xaa r'i'irí mej ráacua'ani í mej caí ráamua'i'ivajtaca'a. Aru, camu nu'u majta xúure'e cua'aca, majta caí racua'aca í huá'ire'ara'an í mej racácu'a'imín. Majta caí tiu'ujxana'acira'a í teteca 'uuca jamuan í mej caí hua'atév'i'tin, majta í 'uuca, mej nu'u caí seica anteána'axcan í teteca í mej caí huá'acina'ajmua'a pu'een.

Mej nu'u raatéevi'i me'ijna í Pablo u teyujta'a

²⁶ Yee ruijmua'ate'e yee, Pablo pu huaja'uv'i'iti a'imej í teteca. Ajta huaújjejcuare huá'a jamuan. Aj pu i teyujta'a a'uteájrupi ti i hua'utá'ixaate'en í mej tí'ajta a'ujna matí'ij ra'antipua'ajte'en í mej rujéjcuare'en, majta me'ijna jín miyen huárini mej tiu'umuai'ívejta, seij ajta seij.

²⁷ Tí'ij ari tímua'a antipua'arijme'eca aráhua'apua xicaj jetze, seica í mej Israel jetze ajtémecan, a'íi mú raasej a'ijna í Pablo a'ujna teyujta'a. A'íime a'úu mú é'eme'ecan tíj na'a a'úu ti huatacá'a u Asia. Matí'ij raasej, nainjapua mú hua'utá'ixa í teite. Ca'anjra'a mú hua'utá'a mej huataníniu'ucacu, matí'ijtá mi raatéevi'i.

²⁸ Muajíjhuaca'a ca'anín jime'e. Miyen tijín:

—Mú'een teteca mi seij hui Israel jetze ajtémecan, sataatávaire'e. A'ii pu hui a'ín pu'een í teáata'a ti nainjapua á'uche'ecan, tihua'amua'ate naíjmi'ica í teite mej nu'u mé rúurieni í taye'irá, majta mej nu'u caí ra'ará'asten a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze, majta mej mi miyen a'ij pua'a tí'ixajta a'ijna jime'e í teyuu. Ajta a'ín, seij pu hui griegos uteáruje líyu teyujta'a, a'ij pu jín auté'ítze í taye'irá jime'e.

²⁹ Ayee mú tiu'utaxájtaca'a, a'iné amuacá mú raasej me'ijna í Tróximo ti Éfeso é'eme'ecan. A'uu mú ya'usej chajta'a, jamuan a'ijna í Pablo. A'ij mú jín miyen tiu'umuá'aj ti a'uun ru'uteáruje a'ujna teyujta'a.

³⁰ Nainjapua í chajta'a, jehua mú ru'itziite'eca'a. Majta cure'eruaáchejye'ícaa. Matí'ij mi raatéevi'i me'ijna í Pablo. Majta ru'irajáanajraa á pua'acé a'ujna teyujta'a. Majta áiyen te'íteána á ti é'epueerta.

³¹ Mu'uri tín raaj'ícatache'e me'ijna í Pablo. Tí'ij í ráamua'areeri'í a'ijna í xantaaru'u ta'amuájca ayén tijín mej nu'u nainjapua rú'itziite'e u chajta'a. Ajta a'ijna í xantaaru'u, ayé pu a'ijna te'entíujmua'areereca'a ti tihua'uta'ájte'en í xantaaru'u í mej seivi'ira'a ará'axca.

³² Aj pu i a'ín xantaaru'u ta'amuájca huá'ajsej í ruxantaaru'ustemua'a, ajta a'imej í mej anxíte tí'ajta. Matí'ij mi u a'uju'un meruaachijmé'e a'u mej a'uté'uuca'a í teite. Majta me'ín í teite, matí'ij hua'usej me'ijna í xantaaru'u ta'amuájca jamuan í ruxantaaru'ustemua'a, matí'ij mi raatapuá'ajtaca'a mej ratéva'ara'a í Pablo.

³³ Aj pu i ajteáxireca'a í xantaaru'u ta'amuájca. Tí'ij í rajv'i'í a'ijna í Pablo. Aj pu i raata'ajtaca'a mej ra'amuáji'ici'en hua'apuaca jime'e í cadeena. Aj pu i ayén tihua'uta'íhua'uri'í tijín:

—¿A'ataani párici? ¿Tí'itájni a'ij huáruu?

³⁴ Majta me'ín í teite, seica mú miyen seicié títejéjjhuajmé'e, majta seica seicié. A'ij pu jín caí a'ij tiráamua'areeri'í tzáahuati'ira'a jime'e a'ijna í xantaaru'u ta'amuájca a'ijna jime'e mej jehua téjjhuajmé'e. Tí'ij í raata'ajtaca'a mej ra'anján a'u mej e'iráati í xantaaru'u.

³⁵ A'iné jéihua mú teite, majta ca'anéeri jín ratáca'anihua'a me'íjna í Pablo, mat'íj mi me'ín í xantaaru'u huá'ajajni'iri'i. Mat'íj mi yá'uchui me'íjna í Pablo, majta ra'antítuaa me'íjna escaleera jetze ti ajtiú'upu'u í chi'ij jetze.

³⁶ Majta me'ín teite í mej raatavén, ayée mú mauj títet'éjjihuaajmé'e tijín:

—Xá'ajajni'iri'i, ché'e huámi'ini.

T'íj nu'u Pablo rujapua huataniú

³⁷ Mat'íj ru'uteáruute'esime'eca me'íjna í Pablo a'u mej e'iráati í xantaaru'u, ti'iqui a'ín Pablo tiraata'íhua'uri'i a'íjna í xantaaru'u ta'amuájca tijín:

—¿Ni pecái neetá'aca nej a'atzu timuaatá'ixaate'en?

Ajta a'ín xantaaru'u ta'amuájca, ayée pu tiu'utaniú tijín:

—¿Ni mú'ee peraay'íiti í hua'aniyuca í griego?

³⁸ ¿Ni pecái pe'ín pú'een í pej Egipto é'eme'ecan, í pej pauchén huá'itziite'eca'a í teite mej mi aut'éjhui mej tiújne'usí'ite'en? ¿Ni pecái mú'ee pe'ín pírici í pej huaja'uvv'íiti muácuca ví'ira'a mej ti'itecul'ica pe'újna a'u ti caí é'e ti'it'ij?

³⁹ Aj pu í Pablo ayén tiraata'ixaa tijín:

—Mi neajta, nee nu Israelé jetze ajtémecan. A'u nu é'eme'ecan a'ujna Tarso, chajta'ana ti jéihua ruxe'eve'e a'uun ti huatacá'a u Cilicia. Jéihua nu muahuavii pej naatá'an nej tihua'utá'ixaate'en í teite.

⁴⁰ Aj pu í xaa raatá'a ti tihua'utá'ixaate'en. Aj pu í Pablo huat'éechaxi a'íjna escaleera jetze. Rumuájca pu jín hua'utá'ijmáijri'i mej caí ché'e téjjihuaajme'en. Mat'íj caí ché'e é'ijtéruaasime'eca, aj pu í hua'aniyuca jín tihua'utá'ixaa í hebreo. Ayen tijín:

22

¹ —Ne'íhuuamua'a, seajta nevaújsimua'a, xáanamujri'i a'ij nej tejámuaatá'ixaate'esin inee jíme'en.

² Mat'íj ráanamujri'i ti ayén tihua'utá'ixaa hua'aniyuca jíme'e í hebreo, mat'íj mi huatápu'a'areca'a temua'a naa.

Ajta ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Pablo tijín:

³ —Nee nu hui Israelé jetze ajtémecan. A'u nu ja'unú'ihuaca'a a'ujna já'ahua'a Tarso a'úu ti huatacá'a u Cilicia. Aru, ayuu nu huavé'ese yú Jerusalén. Netihuánmua'ate ne'íjna jemi í Gamaliel, ti tejténamujra'ca'a í yu'uxari jetze ájca'i ti imuá é'eme'ecan. Ayee nu hui nee tiú'uvai jemin í Dios nain jíme'e í nex'evi'ira'a setj mú'een rici jíi.

⁴ Ja'anáj imuá nu a'ij pu'a' huá'aruurejca'a ne'ímej í mej té'atzaahuat'e a'íjna jíme'e í niuucari í mej jetzen huajú'ucaa. Nehua'utavén ajta nena'a caí huá'ucuii. Neajta najjmi'ica huavívi'í í teteca, neajta í mej 'uua nej ni hua'iteáanan.

⁵ A'íjna ti tihua'áijte'e a'ímej í mej ti'ivaire'e teyujta'a, majta a'ímej í vaujsi, naími'i mú hui ramua'aree í mej yu'uxari naatapíj nej ni huaja'uv'é'ejajpuan u Damasco í ta'íhuuamua'a í mej Israelé jetze ajtémecan nej ni tiu'utátuure'en. A'u nu á'ume nej ni hua'uvv'í'iran nu í mej té'atzaahuat'e, neajta u huá'arájajpu neyujna Jerusalén tej ti puajtzi hua'utá'an.

Pablo pu tihua'áixaate'e a'íjna jíme'e ti a'ín tavástar'a ra'antíhuu'a

(Hch. 9:1-19; 26:12-18)

⁶ Net'íj ni ne'uun aumé'ecaa juye jetze. Nu'uri tímua'a antenéesime'eca ne'újna Damasco a'atzaj cumu tacuarixpu. Ca'anacan pu hui taj huatátaaxi inee jemi. Júte'e pu é'icátatzave'e ca'anín jíme'e.

⁷ Net'íj ni ca'anacan á e'erájve á chuaata'a. Neajta á'iyen ja'ati huánamujri'i ti ayén tinaatajé tijín: “Saulo, ¿a'iné 'een jín piyen a'ij pu'a neruure?”

⁸ Net'íj ni niyen tiraata'íhua'uri'i tijín: “¿A'ataani pej pírici mú'ee, nevástar'a?” Ajta ayén tinaatá'ixaa tijín: “Nee nu nu'u hui a'ín pú'een Jesús nej Nazarét é'eme'ecan, nee nu a'ín pú'een í pej a'ij pu'a' neruure.”

⁹ Majta me'ín í mej ne jamuan huajú'ucaa, a'í mú majta raasej í taj, majta tiu'utátziin. Mi majta, camu ráanamujri'i í ja'ati ti naatajé.

¹⁰ Net'íj ni niyen tiraata'íhua'uri'i tijín: “¿A'iné ti'it'ij neruuren, nevástar'a?”

‘Ajta a'ín tavástar'a, ayée pu hui tinaatá'ixaa tijín: “Ájchesi, aricu a'ujna u Damasco. A'u mú muaatá'ixaate'esin nain a'ij pej ye'í huá'ini.”

¹¹ Neajta aracúni'i na'araa í taj jíme'e. A'íj mú jín me'ín í mej ne jamuan huajú'ucaa, a'í mú nejaútuua u Damasco.

¹² Seij pu a'uun a'utéveeca'a a'ujna ti ayén ántehuaa tijín Ananias. Nain pu jín ra'ará'aste í ti té'eyu'usí'í í yu'uxari jetze a'ij ti tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Moisés teecan. R'í mú tiraatajé naími'i í mej Israelé jetze ajtémecan í mej a'uun é'echajca'a a'ujna Damasco.

¹³ Mu pu a'uv'é'emej ti náamuare a'íjna. Aa vejli'i pu ne jemi huat'éechaxi. Aj pu í ayén tinaatá'ixaa tijín: “Ne'íhuuara'a, Saulo, patá'aj atanéeri pu'á'ara'ani.”

Jíme'en pu'u ayén tinaatá'ixaa, aj nu ni atáneerica'a na'araa.

¹⁴ Ajta ayén tinaatá'ixaa tijín: “Hua'aDioj í tavaújsimua'a teecan, a'íi pu nu'u hui mua'avé'evi'iti mú'eetzi pej pi ráamua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e, pajta rasejran a'ijna ti caí ja'anáj tí'itij jín auteájturaa í Dios jemi, pajta ranamujran a'ij ti tí'itij tí'ixa.

¹⁵ Mú'ee pe á'uche'ecane'e pu'amé teite tzajta'a pe'ijna jetze me'ecan í tavástara'a. Mú'ee pe nu'u hui huá'a'ixaate'e pu'amé a'ij pej peri tiu'uséij, pajta í pej peri ráanamujri'i.

¹⁶ Ajta íjii, ¿tí'itáni pauj chu'eve'e? Ájchesi, é'e huá'amua'ihuachi, pajta raatajéeven niuucajtze'en í tavástara'a ti ij a'ín timuaatá'uuni'i í pej jín auteájturaa í Dios jemi.” Ayeé pu hui tinaatá'ixaa.

Pablo pu tihua'a'ixaate'e ti Dios a'ijna jín ra'ant'ihua'u ti ij tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej seij chuejra'a japua é'eme'ecan

¹⁷ Net'íj ni neyun a'uvé'emej yú Jerusalén. Teyujta'a nu a'uteájrupi nej ni Dios jemi tiu'utáne'uuni'i. Neajta á'iyen tiú'umaaraca'a.

¹⁸ A'ij nu hui tavástara'a huasej, ti nu'u ayén tinaatá'ixaa tijín: “Ca'anacan, á'ura'a ayujna Jerusalén a'iné camu muá'antzaahuate'esin a'ij pej tihua'utá'ixaate'esin ineetzi jetze me'ecan.”

¹⁹ Aj nu ni niyen tiraata'ixaa tijín: “Nevástara'a, a'íi mú ramua'aree í nej á'uche'ecane'e hua'atéyujta'a á, neajta méyee, neajta hua'iteána í mej té'atzaahuate'e mú'eetzi jemi, neajta hua'utéevajxi.

²⁰ Majta ramua'aree nej ne'uun a'utéveeca'a ne'újna mat'íj raajé'ica me'ijna í Esteban í ti tiu'utaxájtaca'a mú'eetzi jetze me'ecan. Nee nu hui tiu'utá'a ne'újna jime'e mej raajé'ica. Neajta tiú'ucha'íi í tihua'acáixu a'ímej í mej raajé'ica.”

²¹ Mí ajta a'ín tavástara'a, ayéé pu tinaatá'ixaa tijín: “Aricu, a'iné nemuaata'íti imuá teite tzajta'a í mej seij chuejra'a japua é'eme'ecan.” —Ayeé pu tihua'utá'ixaa a'ijna í Pablo.

Ti nu'u a'ín xantaaru'u ta'amuájca, a'íi pu racha'íica

²² Maúche'e mú ráanamujri'i. Aj mú mí autéjhuii mej huatejúhuajra'ani. Miyen tijín:

—Xá'anvi'tichi setá'aj raajé'ica. Tena'ajtzí raata'ájtache'e mej raajé'ica.

²³ Jé'ecan mú téjijhuajmé'e. Majta tiú'ujcáixu, júte'e mú tejá'uhua'anáa, majta chuej eiré'aratzí. Júte'e mú tejá'uhua'anáa.

²⁴ Majta mauj téjijhuajmé'e, ajta a'ín xantaaru'u ta'amuájca, a'íi pu hua'uta'a'íj mej ru'uteájtuuani u téte'e a'u mé é'eche í xantaaru'u. Ajta tiu'uta'ájtaca'a mej ra'iré'avajxi'in, majta tiraa'íhuu'uran me'ijna í Pablo mej mí ráamua'aree a'ij mej 'een jín miyen títetéjijhuajmé'e í teite.

²⁵ Mat'íj mí ra'atéej'íicie mej mí ra'iré'avajxi'in.

Aj pu í Pablo ayén tiraata'ixaa í ti tí'itéjvee ti áa a'utéjvee ayén tijín:

—¿Ni ayén tejamaatá'aca í á'amuaye'ira sej si na'iré'avajxi'in ineetzi í nej ne'uun Roma jetze e'ejtémecan? Mí majta caí xi miyen tiraaxi'epi'íntare mej puajtzí naatá'an ineetzi.

²⁶ Ajta a'ín ti anxíte tí'áijta, tí'ij ráanamujri'i a'ijna í Pablo, a'úu pu á'ume a'ijna jemi xantaaru'u í ta'amuájca. Aj pu í ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿A'iné pena'a píjriini a'ijna jime'e í ja'ati? A'uú pu chajta'a é'eme'ecan Roma ti e'ejtémecan.

²⁷ Aj pu í a'ín í xantaaru'u í ta'amuájca, á e'iré'ene í Pablo jemi. Tí'iquí ayén tiraata'íhuu'uri'i tijín:

—Naatá'ixaate'e. ¿Ni pe'uun é'eme'ecan chajta'a ti Roma e'ejtémecan?

Aj pu í Pablo ayén tiu'utaniú tijín:

—Jee.

²⁸ Aj pu í a'ín í xantaaru'u í ta'amuájca ayén tiraata'ixaa tijín:

—Jé'íhuu nu tiu'unájchitaca'a inee nej ni huatenromáanota.

Tí'ij í ayén Pablo tiraata'ixaa tijín:

—Ní'i romano inee a'iné a'úu nu ja'unú'íhuaca'a.

²⁹ Majta me'ín í mej raata'íhuu'uri'i, aj mú mí avé'eci rujímua'a. Ajta a'ín xantaaru'u í ta'amuájca, a'íi pu miijmu tiu'utátziin tí'ij ráamua'areeri'i ti aitéjuna a'ijna í Pablo, í ti a'uun Roma ajtémecan.

Tí'ij nu'u a'ín xantaaru'u í ta'amuájca, a'íi pu nu'u ya'ujáj huá'a jemi í jueesi

³⁰ Yee ruijmua'ate'e yee, ajta a'ín xantaaru'u í ta'amuájca, ayéé pu tí'ijxe'eve'eca'a ti ráamua'aree a'ij mej 'een jín miyen tí'ijxajtzí'i í Pablo a'íme í mej Israel jetze ajtémecan. Tí'iquí ra'uxjíte. Ajta hua'uta'a'íj mej nu'u tiújseire'en a'ímej í mej tí'áijta u teyujta'a, majta í jueesi. Aj pu 'i ya'ujáj a'ijna í Pablo. Tí'iquí huá'a jemi á yaúutuaa.

23

1 Tí'ij í hua'usefj í Pablo a'ímej í huá'a jueesi í mej e'etiújseire'eca'a. Tí'ij í ayén ti-hua'utá'ixaa tíjín:

—Ne'ihuaamua'a, tíj na'a nej ché'e temuaísta, tíj na'a ti yú e'iré'ene nain nu jín te'ará'aste. Canu hui tí'titj jín auteájturaa í Dios jemi.

2 Aj pu í a'ín Ananias, í ti tihuá'áijte'e a'ímej í mej tí'ivaire'e u teyujta'a, a'í pu hua'uta'aíj mej ra'ancájveeni.

3 Ajta a'ín Pablo, ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Dios pu mua'ancávejsin mú'eetzi, mi pej a'ij pua'a tí'itevij. Mú'ee pepu'u pemen huatáca pej pi na'uxíjte'en pe'ljna jetze í yu'uxari. Mi pajta, ayée pej te'uteáturaasin pe'ljna jime'e pej hua'uta'aíj mej na'ancájveeni.

4 Majta me'ín í mej me'uun e'eré'ete'ecaa, ayée mú tiraata'ixaa tíjín:

—¿A'íné pej pi piyen a'ij pua'a tí'ijree pemájna í ti jaitze'e ruxe'eve'e í Dios jemi?

5 Ayee pu tihua'utá'ixaa í Pablo tíjín:

—Ne'ihuaamua'a, canu ramua'areereca'a ja'ati ti pú'een. Mi ajta tzij a'ín pú'een í ti jaitze'e ruxe'eve'e í Dios jemi. Ajta, ti pua'a néjmua'areere, canu niyen tiu'utaxáatache'e, a'íné ayée pu té'eyu'usí'í yu'uxari jetze tíjín: “Capej a'ij pua'a tí'ijxajta pe'ljna ti tihuá'áijte'e í teite.”

6 Aj pu í ráamua'areeri'í í Pablo tíjín seica mú pú'een'e'e í mej miyen huataújmua'a tíjín saduceos, majta seica miyen tíjín fariseos. Aj pu í ca'anín jime'e hua'utajé tíjín:

—Ne'ihuaamua'a, nee nu fariseo pírici. Huá'a jetze nu huanú'ihuaca'a a'ímej í fariseos. Ijii tí'inexajtzí'í iyecuí me'ljna jime'e nej rachú'eve'e a'ljna xicáara'an jetze mat'íj huatarún í mi'ichite.

7 Tí'ij ayén tiu'utaxájtaca'a a'ljna í Pablo, aj mú mi autéjhui mej ti'ihuaurihua'a a'íme í fariseos, majta a'íme í saduceos. A'íj pu jín caí ché'e huatá'írístareca'a mej tí'titj huaxí'epi'intare'en mat'íj tiuúje seij ajta seij.

8 Majta me'ín í saduceos, ayée mú tí'ixa tíjín: “Camu nu'u huatarújsin í mi'ichite.” Majta miyen tíjín: “Camu nu'u seire'e muá'aju'un í xiéjniu'ucare'ara'an mej tí'ivaire'e u ta japua, camu majta seíre'e muá'aju'un í huá'axiejni'u'uca a'ímej í meri huácuii.”

Mi majta a'íme fariseos, nain mú jín té'atzaahuate'eca'a.

9 Jé'ecan mú jéihua jíhuaca'a. Mu'uri jaitze'e jéihua téjijhuajmé'e. Mat'íj mi seica hu-atéhuixi. A'ii mú a'ín pú'een í mej tihuá'amua'ate í yu'uxari jetze. Majta mú me'ín pírici í mej fariseos jetze ajtém'e'ecan. Aj mú mi miyen tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Amijna mi ja'ati, capu hui tí'titj a'ij huáruu. Ajta ti pua'a seij ari tiraata'ixaa í xiéjniu'ucari ti tí'ivaire'e ve'ecán jime'e u ta japua ti é'seijre'e, tiché'e caí jemin niuucan í Dios.

10 Jé'ecan mú jéihua tíu'urixaa'ecaa. Mu'uri jaitze'e níni'u'ucacuca'a. A'íj pu jín tiu'utátzin í xantaaru'u ti anxite tí'ajta. Ajta ayén tiu'umuá'aj tíjín temua'a mú hui tiraatéte'eneaxí'isin a'ljna í Pablo. A'íj pu jín hua'uta'aíj í xantaaru'u mej á'uju'un mej mi ru'íravi'itín ca'anéeri jime'e, mej mi me'uun rá'anvi'itín a'u mé é'eché í xantaaru'u.

11 Sej tíca'ari tzajta'a pu a'ín tavástara'a huatasejre vejlí'í a'ljna jemi í Pablo. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Uhuaté'aca'anechi mua'a tzajta'a. Ayájna patj peri ne jemi tiu'utaniú íyén Jerusalén, ayée pej hui che'atá pena'a teja'utaxájta pe'ljna Roma.

Mej nu'u miyen titehuaxí'epi'intari'í'í mej raajé'ica í Pablo

12-13 Yee ruijmua'ate'e yee, seica í mej Israel jetze ajtém'e'ecan, a'í mú te'ataújratziiri'í mej raajé'ica me'ljna í Pablo. Hua'apuate japuan cáj camu ará'axcaa í teteca. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tíjín: “Camu nu'u tí'icua'ani, ní camu majta ye'en ajta mena'a caí raajé'ica.”

14 A'uun mú á'uju'un a'ímej jemi í mej tí'ajta u teyujta'a, majta a'ímej jemi í hua'avaujsi. Ayee mú tihua'utá'ixaa tíjín:

—Tu'uri hui tiyen tite'etáratziiri'í tej caí ché'e tiú'ucua'ani, ajta tena'a caí raajé'ica í Pablo. Aj tu hui tí'icua'ani, teajta ye'en.

15 Ijii, ayée xu huáriní mú'een, majta í seica í jueesi, setá'aj raatáhuavii í xantaaru'u ta'amujca ti ye'erávi'itín í Pablo, a'ljna jime'e sej si tiu'uta'íhua'u temua'a naa. Teajta iteen, tu'uri r'í huatarúu tej raajé'ica mat'íj caí xi yé uvé'ene.

16 Mi ajta, pa'ari'í pu tí'inamuáaraca tí'ij ayén tihua'utá'ixaa. Aj pu 'í a'ín pa'ari'í a'uun á'ume a'u mej é'eché í xantaaru'u. Tí'ij í raatá'ixaa a'ljna í Pablo. A'ljna í pa'ari'í, a'í pu rayauj cu'utzeáara'an í Pablo.

17 Tí'iquí a'ín Pablo sej huatajé í mej anxite tí'ajta. Ayee pu tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj hui rá'anvi'itín í pa'ari'í a'ljna í ta'amujca jemi í xantaaru'u. Tí'titj pu raatá'ixaate'esin.

¹⁸ Tí'iquí a'ín ti anxíte tí'ajta, ya'uví'ti í xantaaru'u jemi ta'amuájca. Tí'ij í ayén tiraata'ixaa tijín:

—A'ijna í Pablo ti aiteánami'i, ayée pu tinaata'aíj nej nu'u ye'eráví'tin íye mú'eetzi jemi ne'íjna í pa'ari'i. Tí'itij pu nu'u muaatá'ixaate'esin.

¹⁹ Ajta a'ín xantaaru'u ta'amuájca, ra'amuaví'ira í muájca'are'ara'an jetze. Tí'ij í ya'uví'ti 'á'ayee. Tí'ij í ayén tiraata'íhua'urí'ti tijín:

—¿Tí'itájni péne'ixaate'emí'í?

²⁰ Ayee pu tiraata'ixaa í pa'ari'i tijín:

—A'íime í mej Israél jetze ajtème'ecan, a'íi mú te'ataújratiiri'i mej muaatáhuavii í Pablo, pej nu'u ruijmua'a rá'anví'tin huá'a jemi í hua'ajueesi matá'aj nu'u rí'í tiráamua'aree.

²¹ 'Aru, capej huá'atzaahuat'e. Seica mú nu'u rachú'eve'e muá'aju'un me'újna juye jetze avítzi'i jime'e. Hua'apuate japuan cíj caj mú ará'ase a'íime í teteca. Meraaxí'epi'intarej runiuuca jime'e mej nu'u caí tí'itij cua'ani, majta nu'u caí ye'en ajta mena'a nu'u caí raajé'ica. Mu'uri rí'í huaújruu. Méjchu'eve'e mu'u mi pej raatá'an ti ayén huárini.

²² Aj pu í í xantaaru'u ta'amuájca raata'íteca'a í pa'ari'i ti á'ura'ani. Amuacaícan pu ayén tiraata'ixaa tijín:

—Capej ja'ati ixaate'e a'ij pej tinaatá'ixaa.

Xantaaru'u pu a'ijna Pablo a'uví'ti a'ijna jemi í tajtuhuan ti ayén ántehuaa tijín Félix

²³ Aj pu í hua'apuaca huatajé í mej anxíte tí'ajta. Tí'ij í ayén tíhua'uta'áj tijín:

—Huá'ajseire'en í xantaaru'u, a'achú cumu hua'apua ciento í mej ru'icán á'uju'un, majta huaícate japuan tamuáamuata'a mej avé'ete'ete, majta hua'apua ciento í mej chun tiu'í'isin. Setá'aj á'uju'un se'újna Cesarea íjii tíca'a a'atzaj aramuáacua jetze pu teuumé'eca í tíca'ari.

²⁴ Ajta hua'utá'ixa tijín:

—Seajta sejí té'esiirate'en í cahuaayu'u í Pablo ti japuan ave'ecaí a'umé. Setá'aj se'uun yeútuuani í tajtuhuan jemi ti ayén ántehuaa tijín Félix. Caxu ja'ati tá'acare'en ti a'ij raruuráa.

²⁵ Ayee pu tiraata'í'iri'í a'ijna í Félix tijín:

²⁶ "Claudio Lisias, í tajtuhuan ti jéihua ruxe'eve'e. Ayee nu muateujte'e mú'ee Félix mi pej tajtuhuan jín tí'itéjvee, mi pej jéihua axí'eve'e.

²⁷ A'íimej í mej Israél jetze ajtème'ecan, a'íi mú raatéevi'í me'íjna í teví. Méje'icatache'e mú, aru nee nu a'uré'ene nehua'antí'ití'í í nexantaaru'ustemua'a. Nee nu japuan huaníu a'íne neráamua'areeri'í ti a'ín romano pú'een.

²⁸ Neyá'uví'ti huá'a jemi í jueesi í mej tí'ixi'epi'intare'e a'íne néjmua'areerimi'ica'a a'ij mej 'een jín tí'ijxajtzi'i.

²⁹ "Netí'ij ni ráamua'areeri'í mej me'íjna jín tí'ijxajtzi'í me'íjna jime'e í ruye'irá. Capu tí'itij jín auteájturaa í mej jín raajé'ica nusu í mej jín ra'íteáanan a'ijna í ja'ati.

³⁰ Aru netí'ij ráamua'areeri'í mej seica í mej me'uun Israél jetze ajtème'ecan, a'íi mú nu'u te'ataújratiiri'í mej raajé'ica, netí'ij ni muaata'í'iri'í ne'íjna í teví. Neajta nu hua'uta'aíj í mej tí'ijxajtzi'í mej mú'eetzi huatá'ixaate'en í mej jín tí'ijxajtzi'í." Aj pu 'í a'ijna huata'í'iri'í í tajtuhuan.

³¹ Majta me'ín xantaaru'u, ayée mú ráaruu a'ij ti tíhua'utá'ixaa í xantaaru'u ta'amuájca. Tíca'a mú ya'uví'ti me'íjna í Pablo. Matí'ij mi me'uun ya'uré'eneijte a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtéhuaa tijín Antipatris.

³² Yee ruijmua'ate'e yee mú a'ucíj í mej ta'avé'ete'ete me'íjna Pablo jamuan. Majta í mej ru'icán huajú'ucuaa, a'íi mú huaré'aci a'u mej é'elche í xantaaru'u.

³³ Matí'ij a'ucané me'újna Cesarea í mej avé'ete'ete, matí'ij mi raatátui me'íjna í yu'uxari, majta me'íjna í Pablo.

³⁴ Ajta a'ín í tajtuhuan tí'ij ra'ancuré'epi í yu'uxari, aj pu í ra'ujíjve. Ajta á'iyen a'ijna Pablo tíu'uta'íhua'urí'í ayén tijín:

—¿Tí'itáni chuéjra'a japua pé'eme'ecan?

Tí'ij í ráamua'areeri'í ti a'uun Cilicia é'eme'ecan.

³⁵ Aj pu í ayén tiraata'ixaa tijín:

—Aj nu muánamuajran matí'ij yé uvé'enen í mej tí'itij jín mú'eetzi jetze tí'ijpua'ajte'e.

Aj pu 'í raata'ájtaca'a mej nu'u ráacha'íin í polisiya a'ujna a'u ti Heródes e'írajca.

24

Tí'ij nu'u Pablo rusej rujapua huaníu a'ijna jemi í Félix

¹ Anxíj xicaj pu teuumé'eca, tí'ij a'ín í Ananias í tí'í'ajta u teyujta'a, a'íi pu a'ucané a'ujna Cesarea a'ímej jamuan í hua'avaujsi, ajta sejí ti abogado pírici. Ayee pu ántehuaa a'ijna tijín Tértulo. A'íi mú tí'itij jín jetzen te'ujpuá'ajte a'ijna í Pablo í tajtuhuan jemi.

² Matí'ij u ya'utajé í Pablo, aj pu í a'ín Tértulo a'utéjche ti tiraaxájtzi'í. Ayee pu tiraata'ixaa a'ijna í Félix tijín:

—Tu'uri hui jéihua rí'i tí'itechée naa taxiéehua pajta pauj mú'ee tí'ita'ajte'e. Jéihua pej rí'i tirájteuve é'e tzejta'a tetá'aj jaitze'e rí'i yee tí'itechéjme'eni.

³ Nain tu teri ancuré'a. A'íj tu jín naa titaatátemua'ave nainjapua. Rí'i tu timuaatá'aca mú'ee Félix pej í'i tajtuhuan, pej jéihua naa rí'i tí'iruure.

⁴ Aru tetá'aj caí maáj muá'ítzee, ayée nu tí'imuaahuavii pej a'atzu huatá'an í ca'aníjra'a pej a'atzu táanamua tej timuaatá'ixaate'essin.

⁵ Ja'iné amijna mi tevi, jéihua tu'uri hui tirájteuri'iri'i ti tí'tizita íyey chaanaca japua. Nain japua pu ca'anéjri hua'utá'a í teite í mej Israél jetze ajtéme'ecan mej mi huaujné'usi'ite'en. A'íi pu ajta antiújmua'aree a'ímej jime'e í mej rá'atzaahuate'e me'íjna ti Nazarét é'eme'ecan.

⁶ Ajta a'íi pu huataújtese ti raatéxiehhuata í teyuu. A'íj tu hui jín rajví'i. Ayee tu tí'ijxe've'e'eca'a tej puáíjti raatá'an a'íj ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

⁷ 'Ajta a'uun ti ta'amuájca, a'íjna í Lisias, a'íi pu a'uun a'uteájrupi. T'íj í tá'ajajni'iri'í ca'anéeri jime'e.

⁸ Ajta ayén titaatá'ixaa tíjín mej mú'etzi jemi a'uvé'uju'un í mej tí'ijxajtzi'i. Ti pua'a nu'u mú'ee asej petiraa'íhuua'u, aj pej xaa ramua'aréeren ti ayén ti'ayajna nain í tej jín tí'tíj jín jetzen tí'ijpua'ajte'e. —Ayee pu tiraata'ixaa a'íjna í Tértulo.

⁹ Majta me'ín í mej a'uté'uuca'a í mej Israél jetze ajtéme'ecan, a'íi mú majta naími'í miyen tí'utaxájtaca'a tíjín:

—Ayee pu ti'ayajna.

¹⁰ Aj pu í a'ín tajtuhuan rumuájca'a jín tiraata'ixaa a'íjna í Pablo ayén tíjín:

—Patá'aj hui tí'utaxáj.

T'íj í Pablo ayén tí'utaxájtaca'a tíjín:

—Rí'i pu hui tinaatá'a nej huatánne'a inee, a'iné néjmua'aree tíjín juees pej pírici a'íjna chuéjra'a japua. Pepu'uri á'atee pej juees pírici.

¹¹ ¿A'iné tí'iri'iri pej ráamua'aree ti ayén ti'ayajna? Auchén pu tamuáamuata'a japuan hua'apua xicaj á'atee nee a'án a'ujnéj án Jerusalén nej ni rí'i tiraatá'an í Dios.

¹² Majta a'íime í mej tí'inexajtzi'i, mat'íj naateevi'i, canu hua'ajteá'axi'íca'a í teite a'ujna teyujta'a ti ve'é'e tzejta'a, ni canu neajta ca'aníjra'a hua'atá'aca mej huataníniu'ucacun a'ujna teyujta'a, ni canu neajta ca'aníjra'a hua'atá'aca ne'újna u chajta'a.

¹³ Amíime mi teite, camu majta a'íj tirájteusin í mej jín ne jetze te'ujpuá'ajte'en.

¹⁴ 'Ayee nu'u xaa tí'imua'ixaate'e. Nee nu hui ravaire'e í Dios í mej raná'amiche'e í nevaúsimuma'aci'í. Nee nu ravaire'e ne'íjna jime'e í ye'irá í mej jetzen huajú'ucaa. A'íjna jime'e í neye'irá, ayée mú tí'ixa amíime tíjín nesej nu a'íj tirájteu. Mi neajta, canu. Nain nu hui ántzaahua a'íj ti ye'í té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze í ti te'anxívi, neajta nain a'achú mej caj ra'uyú'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

¹⁵ 'Ayee nu hui neajta inee tirájxe'evi'ira'a í Dios jemi, mat'í amíime ne'íjna jime'e mej huatarújsin í mí'ichite tzejta'a í mej meri huácuii, a'íime í mej rí'i tí'titeitestaca'a, majta a'íime í mej a'íj pua'a títeitíjcha'íca.

¹⁶ Aj nu hui jín tí'itese'e nej niyen rí'éene'e mé né'uche'ecane'en í Dios jemi, neajta huá'a jemi í teite.

¹⁷ T'íj teuumé'eca a'achú pua'an nine'ira'a nej á'uche'ecan nej ni tumin hua'utá'an í netéfestemua'a, neajta tí'utámuai'ivejtan í Dios jemi.

¹⁸ Net'íj ni u e'ehuánjejuare a'íj ti té'axa í taye'irá jime'e í yu'uxari jetze. Ayee nu rijcaa mat'íj seica taasej me'újna teyujta'a ti ve'é'e.

¹⁹ 'A'íi mú me'ín pú'eeene'e í mej me'uun é'eme'ecan a'uun ti huatacá'a a'ujna Asia. Camu jéihua á é'ete'etesta'ca' ineetzi jemi, camu majta rú'itziite'eca'a. Ti pua'a tí'tíj a'íj meté'umua'areere ineetzi jemi, miché'e me'ín yé ve'eré'enen mú'etzi jemi mej mi me'íjna jín ne jetze te'ujpuá'ajte'en.

²⁰ Na'ari caí, miché'e memín mi mej yé huaté'uu raataxáj tí'tíj í nej jín auteájturaa net'íj ne'uun a'utéveeca'a huá'a jemi í huá'a jueesi.

²¹ Tíj caí hui a'íi pú'een í tí'tíj í nej jín auteájturaa net'íj u a'utéveeca'a huá'a jemi, net'íj ni huajjúhuaca'a niyen tíjín: “Mú'een xu tí'inexajtzi'í íjii se'íjna jime'e í nej té'atzaahuate'e a'íjna jime'e mej nu'u majtáhu'a huatarújsin í mí'ichite.” —Ayee pu tí'utaxájtaca'a a'íjna í Pablo.

²² T'íj Félix ráanamujri'í, capu ra'aránajcheca'a ti raax'epi'intare'en. A'iné a'íi pu rú'umua'areereca'a a'íj ti éene'e í hua'aye'ira í mej té'atzaahuate'e. Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Che'e mi'í uvé'enen í xantaaru'u í ta'amuájca a'íjna í Lisias. Aj nu temua'a naa tí'ijmua'areeren a'íjna í sej jín tí'ijxajtzi'i mú'een.

²³ Aj pu í Félix a'íjna huata'áj í xantaaru'u ti anxíte tí'ajta ti auj racha'íca a'íjna í Pablo. Ajta nu'u a'atzu raatá'an ti á'uche'ecane'en rusej. Ajta mej ráamuare í amiiguste-mua'ame'en, majta tí'tíj tiraatá'an ti tirá'aturaate'e. Ajta a'íjna í Félix, aj pu í á'uraa.

²⁴ Tí'ij teuumé'eca a'achú pua'an xica, ajtahua'a pu uvé'ene a'ájna í Félix, ajta jamuan íra'ara'an ti ayén ántehuaa tíjín Drusila. A'í pu Israél jetze ajtémé'ecan. Tí'ij í raata'ajtac'a í Pablo ti í a'íin tiraata'íhua'u a'ájna jime'e ti pua'a ja'ati rá'atzaahuat'e a'ájna í Jesús, ti íl'í Cirístu'u.

²⁵ Pablo pu ayén tiraata'ixaa ti ayén tiú'ujxe'eve'e ti ja'ati ayén huárini í ti il'í xí'epi'ín jime'e najmí'ica jemi, ajta nu'u ti r'í'í hua'utécha'íin. Pablo pu ajta ayén a'ájna tiu'utá'ixaa a'ájna í Félix ti Dios ayén pua'íjtzí tihua'utá'asin a'íime í mej yen seijre'e íiyen í chaanaca japua. A'íj pu jín tiu'utátziin a'ájna í Félix. Aj pu í ayén tiraata'ixaa tíjín:

—Patá'aj á'ura'ani íjii. Nemuatájeevi hui neajtahua'a net'í'ij huatáci'ipe. Aj nu ni muánamuajran neajtahua'a.

²⁶ Mi ajta a'íin Félix ayé'e pu tí'ijxe'eve'eca'a ti Pablo tumin raatá'an a'ájna jime'e ti raatátuaani. A'íj pu jín jéihua pu raata'ajtac'a ti tiu'uxáj jamuan.

²⁷ Tí'ij teuumé'eca hua'apua nine'ira'a, tí'iquí Félix airá'jraa ti tí'itéveeca'a tajtuhuan jime'e. Tí'iquitá'í seij te'enteájrupi tajtuhuan jime'e. Aye'e pu ántehuaaca'a tíjín Porcio Festo. Ajta a'íin í Félix, ayé'e pu tí'ijxe'eve'eca'a ti rí'éene'e huatéaturan a'íimej jemi í mej Israél jetze ajtémé'ecan. A'íj pu jín caí raatátuaa í Pablo.

25

Tí'ij nu'u Pablo a'uun a'utéveeca'a í Festo jemi

¹ Aj pu 'í Festo a'uun a'ará'a a'ujna tí'ij te'enteároute tajtuhuan jime'e. Huaíca xicaj pu á'atee a'ujna Cesarea. Aj pu 'í a'ujnéj a'ájna Jerusalén.

² Majta me'ín í mej tihuá'ajjte'e u teyu'jta'a, majta seica í mej Israél jetze ajtémé'ecan í mej ve'ecán jín títetateí, a'íí mú jemin a'uré'ene me'íjna í Festo. Mat'í'ij mí tiraaxájtzi'irí'í me'íjna í Pablo.

³ Jéihua mú rájhuaviirí'í tí'títj ti huá'a jetze ruxe'eve'eca'a ti a'íin Festo raata'ajta mej ya'uvé'evi'titin me'íjna í Pablo. Aye'e mú tí'imua'ajca a'íimej mej raajé'ica á já'ahua'a, juye jetze.

⁴ Ajta ayé'e pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Festo tíjín:

—Aitenamí'í a'ájna í Pablo a'ujna Cesarea. Neajta inee, a'úu nu a'umé'e na'ame ruujmua'a, na'ari aarujmua'a.

⁵ Miché'e seica u á'uju'un ne jamuan í mej tí'ajta ve'ecán jime'e mej mí ráamua'aree ti pua'a a'íin Pablo auté'ítze tí'títj jime'e, mej mí me'ín tí'títj jín jetzen te'ujpuá'ajte'en. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa.

⁶ Aye'e pu u'étee a'achú cumu aráhuai'a xicaj, na'ari tamuáamuata'a xicaj a'ájna Jerusalén. Aj pu í a'ucáane a'ujna Cesarea. Yee ruujmua'ate'e yee pu a'ujye'íjxi huá'a jamuan í jueesi. Aj pu í raata'ajtac'a mej nu'u ye'eráajan me'íjna í Pablo.

⁷ Tí'ij a'íin Pablo a'uteájrupi a'ujna, aj mú mí me'ín í mej Israél jetze ajtémé'ecan, a'íime í mej me'uun e'eráaci u Jerusalén, a'íí mú ajteáxi'reca'a. Mat'í'ij mí jéihua tiraaxájtzi'irí'í me'íjna jime'e ti a'íj pua'a een. Aru capu huatá'irí'iristareca'a mej raataxáj ti pua'a ayén tí'ayajna nusu caí.

⁸ Aj pu í Pablo tiu'utaxájtaca'a tí'ij huatéújnan. Ayeen tíjín:

—Canu hui tí'títj jín autéájturaa jemin í huá'ayu'uxa í mej Israél jetze ajtémé'ecan ni canu neajta ne'íjna jime'e í hua'ateyuu. Canu neajta tí'títj jín autéájturaa a'ájna jemi í ti tihuá'ajjte'e a'íimej í romanos. —Aye'e pu tihua'utá'ixaa a'ájna í Pablo.

⁹ Ajta a'íin í Festo, a'íine ayé'e pu tí'ijxe'eve'eca'a ti r'í'í tiu'uteaturan a'íimej jemi í mej Israél jetze ajtémé'ecan, tí'ij í ayén tiraata'íhua'uri'í tíjín:

—¿Ni mua'aráanajche pej á'ura'ani pe'ánna Jerusalén neatá'aj ne'ájna ye'ux'í'epi'íntare'en mú'eeetzi jime'e?

¹⁰ Pablo pu ayén tiu'utaniú tíjín:

—Yee nu huatéj'ee huá'a jemi í jueesi í mej huaíca í mej ravaire'e í ti tihuá'ajjte'e í romanos. Aye'e pu hui tiraavíjte'e sej raax'í'epi'íntare'en seyajna a'íine pepu'uri temua'a ramua'aree, canu tí'títj jín autéájturaa a'íimej jemi í mej Israél jetze ajtémé'ecan.

¹¹ Ti pua'a xaa na'uteáturanche'e tí'títj jime'e ti hua'atá'aca mej naajé'ica, aj nu xaa ánc'a'anénche'e nej huámí'íni. Na'ari caí, ti pua'a hui caí ayén tí'ayajna a'íj mej meri tínaaxájtzi'irí'í, capu ja'ati huataújci'ípua ti neetzi tiu'utátui'reen huá'a jemi. Némuhauvii ti a'íin raax'í'epi'íntare'en a'íjna ti tihuá'ajjte'e í romanos.

¹² Ajta a'íin í Festo, a'íimej jamuan pu tiu'uxájtaca'a í mej tirá'ixaa. Aj pu í ayén tiraata'ixaa a'ájna í Pablo tíjín:

—Mú'ee pe hui rájhua'u ti a'íin raax'í'epi'íntare'en í ti tihuá'ajjte'e í romanos, a'ájna jemi pe a'umé'e.

Tí'ij nu'u Pablo a'uun a'utéveeca'a a'ájna jemi í Agripa

¹³ Teumé'eca a'achú cumu hua'apua xicaj, huaíca xicaj t'i'ij seij a'uun a'ará'a a'ujna u Cesarea. A'ii pu a'áin pú'een a'ájna ti rey jime'e ti'itéveeca'a. A'íi pu tihua'ajjte'e a'imej í mej Israél jetze ajtémecan. Aye'e pu ántehuaaca'a t'íjín Agripa. A'ii pu ajta a'uun a'ará'a a'ájna ti yá'uvi'itín ti ayén ántehuaaca'a t'íjín Berenice. A'uun mú a'uvé'uju'un mej mi raatateújte'en me'ájna í Festo.

¹⁴⁻¹⁵ A'iné jéihua mú u á'ateeri me'újna, Festo pu raatá'ixaa a'ájna í rey a'ájna jime'e í Pablo. Aye'e pu tiraata'ixaa t'íjín:

—A'ájna t'i'ij hui Félix airá'raa í ti jín ti'itéveeca'a, net'i'ij ne'újna á'ucatií u Jerusalén, a'íime í mej t'i'ajta huá'a teyujta'a, majta hua'avaujsi í mej Israél jetze ajtémecan, a'íi mú ti'itij jín jetzen te'ujpuá'ajte me'ájna í Pablo. Majta á'iyen néjhuaviiri'i ne'j puajtzi raatá'an.

¹⁶ Aye'e nu tihua'utá'ixaa ne'ájna jime'e ti caí taatá'aca í hua'aye'ira í romanos tej tiyen puajtzi raatá'an í Ja'atij ti a'áin huámi'ini. Amuacáí pu ayén tiú'ujxe'leve'e ti a'áin ja'ati tiu'uxáj huá'a jamuan í mej ti'itij jín jetzen t'íjpua'ajte'e ti rusejí runiuuca jín huateújnan.

¹⁷ A'íj nu hui jín, mat'i'ij mú a'uvé'uju'un neetzi jemi, canu a'achú á'atee, sino yee ruijmua'ate'e yee nu a'ujye'íxi huá'a jamuan í jueesi. Net'i'ij ni raata'ajjtaca'a mej rá'anvi'itín í Pablo.

¹⁸ Majta me'áin í mej ti'itij jín jetzen te'ujpuá'ajte, mat'i'ij autéjhuií mej tiu'utaxáj, camu me'ájna jín jetzen te'ujpuá'ajte a'íj ne'j t'i'mua'ajca.

¹⁹ A'ii mu'u jín tiraaxájtzi'iri'i me'ájna jime'e í ruye'irá, ajta a'ájna í ja'ati teecan ti ayén ántehuaaca'a t'íjín Jesús. Mi ajta a'áin Pablo ayén ti'ixa t'íjín: “Aúche'e pu nu'u ruuri a'ájna í Jesús.”

²⁰ Ja'iné canu a'atzu rájteu a'íj ne'j ye'í huá'ini ne'ájna jime'e, netiraata'íhua'uri'i ne'ájna í Pablo ti pua'a u á'uye'ími'í a'áina Jerusalén mej mi ye'ux'epi'íntare'en me'ájna jime'e.

²¹ Ti'iquí a'áin naatáhuaviiri'i ti a'áin hui raax'epi'íntare'en í ti t'í'ita'ajjte'e itejmi i tej romanos pú'een. Net'i'ij ni raata'íteca'a ti aiteánami'íhua, ajta caí capu ri'iri ne'j raata'íte ne'ájna jemi í ti t'í'ita'ajjte'e.

²² Aj pu i a'áin Agripa ayén tiraata'ixaa t'íjín:

—Na'aráanajche hui ne'j ráanamua ínee ruséntacan.

Aj pu i ayén tiu'utaniú a'ájna í Festo t'íjín:

—Ruijmua'a pe'j hui ranamua'jran.

²³ Yee ruijmua'ate'e yee pu a'uun a'ará'a a'ájna í Agripa, ajta a'ájna í Berenice, ajta a'ájna í Festo. Jéihua mú á'ujtzaahuat'e'eca'a. Mat'i'ij mi me'uun a'uteájrupi huá'a jamuan í mej vivejme'en jín títetate'í xantaaru'u, majta í mej ye'eraaja me'ájna í Pablo.

²⁴ Yee pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Festo t'íjín:

—Agripa mi pe'j i'í rey, seajta mi se'j yee huaté'uu ta jamuan, xaase'íj hui sem'ájna mi tevi. A'íime í mej Israél jetze ajtémecan í mej a'uun é'elche a'áina Jerusalén, majta í mej íyen a'uchéjme ayujna Cesarea, naími'í mú naatáhuaviiri'í amijna jime'e í tevi. Aye'e mú títetéjhuajme'e t'íjín: “Capu nu'u ché'le ayén tiraavj'te'e ti ruuri.”

²⁵ Aye'e pu hui tiná'amitiejte'e í neetzi ti caí ti'itij jín auté'ítze ti hua'atá'aca mej raajé'ica. Ajta amijna, ayé'e pu tinaatáhuaviiri'í ti a'áin nu'u raax'epi'íntare'en a'ájna í ti t'í'ita'ajjte'e. Net'i'ij ni niyen tiu'umuá'aj t'íjín niché'le raata'íte ne'újna u Roma.

²⁶ Ja'iné capu hui a'íj tiná'amitiejte'e a'íj ne'j ye'í tiraata'íte í nevástara'a, a'ájna ti t'í'ita'ajjte'e a'ájna jime'e í tevi, nee nu yee ravé'evi'ití mú'ejmi jemi, ne'íhuamua'a, neajta mú'etzi jemi, Agripa, mi pe'j i'í rey, patá'aj tiraá'íhua'u t'í'ij huámua'areeri'íhua a'íj ne'j ye'í tiraata'íte.

²⁷ Aye'e pu'u, a'iné aye'j ne'ase capu ti'itij vaire'e ti pua'a ne'j caí ra'uuyú'uxan a'íj mej ti'itij jín jetzen t'í'ijpu'a'ajte'e ne'j ni raata'íte. —Aye'e pu tiraata'ixaa a'ájna í Festo.

26

T'i'ij nu'u Pablo ruse'íj runiuuca jín huateújna a'ájna jemi í rey, a'ájna ti i'í Agripa

¹ Aj pu i Agripa ayén tiraata'ixaa a'ájna í Pablo t'íjín: —Nee nu muaatá'asin pe'j tiu'utaxáj mua'a niuuca jime'e.

Aj pu i Pablo ajme'íjca'ataca'a. T'i'ij i a'utéjche ti huateújnan runiuuca jime'e.

² Ayen t'íjín:

—Agripa mú'ee pe'j i'í rey, yee pu hui tiná'amitiejte'e ti temua'a naa tineetéva'iri ne'j ye' huatéjvee mú'etzi jemi ne'j ni huaténan íjii í mej jín t'í'inxajtzi'í í mej Israél jetze ajtémecan.

³ Naa pu ne'ase a'iné pepu'uri ramua'aree a'íj ti 'een í hua'aye'ira í mej Israél jetze ajtémecan, pajta ramua'aree í mej jime'en rújee. A'íj nu jín niyen t'í'muaahuavii pe'j náanamua temua'a naa.

A'íj ti ti'itéchejca'a a'ájna í Pablo t'í'ij caí xi huataújtuaa í tavástara'a jemi

⁴ Naíimi'i í mej Israél jetze ajtème'ecan mu'uri hui ramua'aree a'ij nej yé tiu'utéveeca netí'ij pá'ari'istaca'a, ajta Ijii nej neri vásta'a. Canu ti'itij a'ij huáruu a'ujna nej é'eche ni iyeecuí, canu neajta ti'itij a'ij ruure.

⁵ Mu'uri á'atee mej nemua'ate. Ti pua'a hua'aráanajche, í'iri'iri mej miyen tiu'utaxáj yee nain nu jín te'ara'aste'a í ye'irá í mej raax'epi'intare í mej i'i fariseo. Jaítze'e pu hui muári'eri hua'aye'íra a'ímej í fariseo.

⁶ Mí majta, mu'uri u ne'aráajaj mej mi neetzi jetze te'ujpuá'ajte'en me'íjna jime'e nej rachú'leve'e ne'íjna ti Dios jín te'ataújratziiri'i í tavaújsimua'aci'i jemi.

⁷ Majta a'íme í tateítestemua'a í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'í mú majta rachú'leve'e ajta na'a caí teja'uré'enen a'íjna xicáara'a jetze mat'íj huatarújsin huá'a tzajta'a í mi'hichite. A'íj mú hui jín raná'amiche'e í Dios. Nain tujca'ari tzajta'a, majta nain tíca'ari tzajta'a mú ravaire'e. Ajta mú'ee, Agripa, pej i'i rey, a'iné ayée nu che'atá nena'a tí'ijchu'eve'en ne'íjna, a'íj mú jín ti'inexajtzi'i.

⁸ ¿Ni tzaa caí ri'iri sej rá'antzaahuat'e'en ti Dios ajtahua'a hua'utá'asen í mej meri huácuui mej mi majtáhua'a huatarún?

Pablo pu nu'u a'ij pua'a huá'aruurejca'a a'ímej í mej té'atzaahuat'e

⁹ Nee nu neajta jéjcuu'ímua niyen tí'imua'ajca ti ayén tiú'ujxe'eve'e nej nain jín ti-hua'utá'íjmii í mej rá'atzaahuat'e me'íjna ti ayén ántehuaa tíjín Jesús ti Nazarét é'eme'ecan.

¹⁰ Neajta niyen huaríj a'ánna Jerusalén. A'íme í mej tí'ajta teyujta'a, a'í mú hui cuapé'e naatapíj í nej jín huatánci'ipua nej hua'iteáanan jeíhua í mej té'atzaahuat'e. Ajta, mat'íj huá'acui'icare'e, nee nu neajta tiu'utá'a í ca'aníjra'a ne'íjna jime'e ti na'aráanajcheca'a.

¹¹ Mu'íiti nu hui puajtzi hua'utá'a mej mi ra'antipua'ajte'en í mej rá'atzaahuat'e, mej mi majta raatéxiehuata me'íjna í Jesús. Ayee nu huá'aruurejca'a nainjapua hua'atéyujta'a, a'iné jeíhua nu huá'ajcha'ire'eca. A'u ti na'a nu huayé'ive matíj mena'a titeechéejme'ecaa nej ni a'ij pua'a huá'uuruen.

*Pablo pu nu'u ajtahua'a tihua'a'ixaate'e í teite ti Jesús ru'irájtuua
(Hch. 9:1-19; 22:6-16)*

¹² Ayee nu éeni'ici'e aumé'ecaa ne'újna Damasco. A'íme í mej tí'ajta teyujta'a, a'í mú hui naata'iteca'a, majta naatá'a í nej jín niyen rici.

¹³ Ayee nu tí'imua'ixaate'e, mú'ee pej i'i rey, a'úu nu aumé'eca juye jetze a'atzaj cumu tacuarixpua netí'ij raasej ti a'icátaaxi u ta japua. Temua'a pu ne jetze tí'irájve í taij, ajta huá'a jetze í mej ne jamuan á'ujujhua'ane'e. Jaítze'e pu huatátaaxi caí í xicaj.

¹⁴ Tetí'ij ti a'ítavátzi. Aj nu ni ja'ati huánamuajri'i ti á'a teja'utaxájtaca'a hua'aniyuca jime'e a'íme í mej Israél jetze ajtème'ecan tíjín: "Saulo, Saulo, ¿a'iné pej pi piyen a'ij pua'a neruure ineetzi? Mú'ee pe asej a'aa í puajtzi."

¹⁵ Netí'ij ni niyen tiraata'íhua'uri'i tíjín: "¿A'ataani pej pú'een, nevástara'a?"

'Aj pu í ayén tiu'utaniú tíjín: "Nee nu nu'u ne'ín pú'een í Jesús, pej a'ij pua'a neruure.

¹⁶ Ájchesi. Huatéechaxi. Ayee nu 'een jín huatasejre mú'eetzi jemi nej ni timua'íjcate'en ne'íjna jime'e pej naatévaire'e, pajta tihua'utá'ixaate'en í teite a'ij pej peri tiu'uséj inee jemi, pajta niyen tihua'utá'ixaate'en a'ij nej nauj éeni'ici'e timuaatasejra'esin.

¹⁷⁻¹⁸ "Nee nu nu'u á japua niuuni huá'a jemi í mej Israél jetze ajtème'ecan, neajta huá'a jemi í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Ijii nu hui muaata'íti pej á'ura'ani a'ímej jemi mej mi yaú'íti'e muá'ara'ani, majta ráamuaree a'ij ti tí'ijxe'leve'e í Dios, ti í caí ché'e a'íjn tihua'ajjte'e í Satanás sino Dios pu'u tihua'uta'ajte'essin. Aj pu nu'u xaa Dios tihua'utá'uuni'ira. Ajta hua'utá'asin mej me'uun a'uté'e muá'ara'ani a'ímej jamuan í ti Dios rí'í á tihua'utá'ehui a'íjna jime'e í mej ná'antzaahua." Ayee pu hui tinaatá'ixaa a'íjna í Jesús.

¹⁹ Ayee pu'u xaa, Agripa mú'ee pej i'i rey, nera'ará'aste ne'íjna u ta japua ti é'esiejre'e.

²⁰ Netí'ij ni amuacai tihua'utá'ixaa ne'ímej í mej a'uun a'uchéjme a'ujna Damasco. Neajta a'ímej jemi í mej me'uun Jerusalén é'eche. Neajta naíjmi'ici'e tíj na'a a'uun ti huatacá'a u Judea, a'úu nu tihua'utá'ixaa í teite, neajta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Jéíhua nu hui hua'ujé mej mi seicié tiú'umu'atí í ru tzajta'a, mej mi majtáhua'a Dios jemi seíre'e muá'ara'ani, matá'aj majta miyen huárini mej mi seica ráamuaree tíjín: "Mu'uri seicié tiu'umu'aj."

²¹ A'íj mú hui jín í mej Israél jetze ajtème'ecan, a'í mú naateevi'i a'ujna teyujta'a. Méneje'icatacuca'a, micu.

²²⁻²³ Mí ajta, Dios pu naatévai jeíhua. A'íj nu jín caí xi huam'í sino naúche'e nu hui tihua'a'ixaate'e naíjmi'ica í teite, í mej tí'iríi, neajta í mej vaujsi. A'ii nu'u hua'utá'ixa a'ij mej tiu'utaxájtaca'a a'íme í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, ajta a'íjna í Moisés teecan. Ayee mú tiu'utaxájtaca'a ti ayén éene'en riníche'en ti nu'u ayén rajpuatzi á'ara'ani a'íjn ti Dios án yá'ujra í ipuari jetze. Ajta nu'u tí'ij huam'ín, a'í pu a'íjn pú'eene'e a'ame í ti amuacái

huatarújsin í mi'ichite tzajta'a. Ajta á'iyen a'ñin nu'u tihuá'a'ixaate'en ti ari é'esiejre'e í ti jín Dios hua'utévai í teite í mej Israel jetze ajtème'ecan, ajta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Pablo pu nu'u tí'itese'e a'ij ti ye'í tiraamuá'itin a'ñina í rey

²⁴ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a í Pablo, aj pu í á'iyen huajjúhuaca'a a'ñina í Festo tijín:
—Pablo, pá'atimua'í mú'ee. Pá'atimua'í hui pe'ñina jime'e pe' jéihua tihuá'amua'ate.

²⁵ Ajta a'ñin í Pablo, ayée pu tiraata'ixaa tijín:

—Festo pe'j í'i tajtuhuan. Canu hui netímua'í. A'ñina jime'e í nej neri tejamuá'ixaa nemua'atziira'a jetze pu huanéj ti rí'en, ajta ayén tí'ayajna.

²⁶ Amí pu hui rey rú'umua'aree a'ñina jime'e. A'ñij pu jín í'iri'iri nej caí tí'tiziiine'e netiu'utaxájtaman. Ayej ne'ase, capu tí'tíj a'ij huarfj ti caí ráamua'areeri'í, a'íné capu tí'tíj a'ij huarfj avíitzi'í jime'e.

²⁷ Ari mú'ee, Agripa pe'j í'i rey, ¿ni pecái rá'atzaahuat'e í mej tiu'utaxájtaca'a a'ñime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan? Nee nu ramua'aree pe'j rá'atzaahuat'e.

²⁸ Ajta Agripa ayén tiraata'ixaa tijín:

—¿Ni ayén timuá'amitiejte'e pe'j pe'ñina jín na'antimuá'itin nej neajta inee té'antzaahuat'e'en a'ñina jime'e í niuucari ti caí tí'mu'íi?

²⁹ Ajta a'ñin í Pablo ayén tiu'utaniú tijín:

—Ti pua'a cǵ na'a, na'ari ti pua'a jéihua, ayée nu hui tí'ijxe'eve'e í Dios jemi, pe'j mú'ee, majta naími'í mi seica í mej nenamua íjii, mej mi miyen tira'ará'asten me'ñina í Jesús netǵ inee, í nej jíme'en neri puaǵtzi huatánne'a, sino mej caí miyen tirajpuaǵtzi muá'ara'ani netǵ inee.

³⁰ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a a'ñina í Pablo, tí'ij í huatéechaxi a'ñina í rey, ajta a'ñina í tajtuhuan, ajta a'ñina í Berenice; majta mú huatéhuiixi í mej e'eré'ete'ecaa huá'a jamuan.

³¹ Aj mú mi huiráaci rujámua'a mej mi tí'ihuaúrixaate'en me'ñina jime'e. Majta miyen tiú'urixaate'ecaa tijín:

—Amijna mi teví, capu hui tí'tíj a'ij huáruu í ti tí'tá'aca í mej jín raajé'íca. Capu ajta ayén tiraavǵte'e ti ayén aiteánami'íhua.

³² Ajta a'ñin Agripa, a'ñi pu ayén tiraata'ixaa a'ñina í Festo tijín:

—Ti pua'a a'ñin caí ayén tí'ijhuauca ti a'ñin raax'í'epi'íntare'en í ti tí'ta'ajte'e, rí'irístaca'a pu tej ra'uxǵte'enche'e iteen.

27

Mej nu'u raata'íte me'ñina í Pablo a'ujna u Roma

¹ Mat'íj raax'í'epi'íntare mej hua'uta'íte a'ujna Italia, mat'íj mi tiu'utátui me'ñina í Pablo, majta í seica í mej námi'íhuaca'a se'j jemi í ti anxíte tí'ajta. Aye'e pu ántehuaaca'a a'ñina tijín Julio. A'ñi pu tihuá'ajte'e í mej miyen ánte'arua tijín xantaaru'ustemua'ame'en í ti tí'ta'ajte'e.

² A'u'u tu a'atécí baarcu jetze a'ujna chajta'a ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Adramitio. Ajta a'ñin í baarcu, a'ñi pu antamé'eniche'e után pújme'en ti ij a'uun a'ure'enéniche'e a'u mej baarcu a'uté'uuve ti huatacá'a u Asia. Tet'íj ti a'ucǵ, se'j pu ajta á'uraa ta jamuan ti ayén ántehuaaca'a tijín Aristarco. A'u'u pu é'eme'ecan a'ujna Tesalónica, a'ujna chajta'a ti a'uun huatacá'a a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Macedonia.

³ Yee ruijmua'ate'e yee, tet'íj ti te'uun a'ará'a baarcu ti a'uté'che'eca ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Sidón. Ajta a'ñin í Julio, a'ñi pu rí'í tí'itevistaca'a a'ñina jemi í Pablo. A'ñi pu raatá'a ti huá'umuaare í ru'amúgustemua'a. Majta me'ñin í amúgustemua'ame'en, rí'í mú naa tira'ancuré'eví'iti í Pablo.

⁴ A'u'u tu tijtá ti antacǵ. Tet'íj ti te'uun a'uré'ene ti e'eráhuachi, ta'úutata'a tu pújme'en ajcáane. A'ujna ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Chipre. A'u'u tu pújme'en a'uré'erupí a'íné yéeme'en pu avé'eecacaa.

⁵ Tet'íjta ti antacǵ a'ájna vejlí'í ti e'eve'e'ástime í jaj, a'uun ti huatacá'a a'ujna u Cilicia, ajta u Panflia. Tet'íjta ti te'uun antanéj a'ujna chajta'a ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Mira, ajta a'uun ti huatacá'a já'ahua'a Licia.

⁶ Ajta a'ñin ti anxíte tí'ajta, se'j pu a'uun huáteu í baarcu ti Italia á'ume. A'u'u pu é'eme'ecan a'ñina í baarcu a'ujna Alejandria. Aj pu a'ñin taata'ajj tej atécine te'ñina jetze.

⁷ A'ñina í baarcu, yee pu pua'an xicaj á'atee ti huaméj. Jé'ecan pu taatamuári'eriste. Xa'ichu'í tu á vejlí'í a'uré'ene a'ujna ti e'eráhuachi ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Gnido. Aúche'e pu á e'evé'eecaca'a a'ujna. A'ñij tu jín u jetze pújme'en ajcáane ti e'eráhuachi ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Creta. A'u'u tu vejlí'í a'uré'ene a'ujna já'ahua'a Salmón.

⁸ Tet'íjta ti mú á'uju'un muári'eri jime'e a'ujna ti e'eve'e'ástime í jaj. Tet'íjta ti te'uun antanéj ti baarcu a'uté'che'eca ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Ti a'ur'íen ti rí'irí'í í irá'ujcheni. A'u'u pu vejlí'í pitejá'arici a'ujna chajta'a ti ayén téja'arǵtehuaa tijín Lasea.

9-10 Tu'uri a'ateevi'i tej huajú'un. Pu'uri tiú'utziiini'ire'ecaa a'ujna a'u tej a'uju'uccaa, a'iné pu'uri vejli'i pí tí'irijca í ti jetzen ti huáseevi'i á'aye'i. A'íj pu jín ayén tihua'utá'ixaa a'íjna í Pablo, tijín:

—Mú'een teteca, ayée pu hui tiná'amitiejte'e ineetzi ti jé'ecan tiú'utziiini'ire'e a'ame, ti pua'a taajú'un. Teyá'ujisin í baarcu, teajta í ijca, ajta ayén tiu'utári'riiistari tej hui á'uveti iteen.

11 Ajta a'íin ti anxíte tí'ajta, jaitze'e pu rá'antzaahua a'íjna í ja'ati ti baarcu huajájsin, ajta a'íjna ti antiújmua'aree a'íjna u baarcu jime'e. Ajta a'íjna í niucari í ti Pablo hua'utá'ixaa, capu rá'antzaahua.

12 Ajta a'ujna mej autéjhuii, capu naa hua'é'ene'e mej mi me'uun á'ateevi'in me'újna a'íjna xicá'ra'a jetze ti huácimujra. A'íj mú jín mu'iití'miyen tiu'umuá'aj mej á'uciine me'újna mej mi me'uun e'ará'asti me'újna Fenice, tej ti a'atzu á'ateevi'in te'újna, baarcu ti a'utéeche'eca. A'ujna Fenice, a'úu pu Creta e'ejtémee'ecan. A'u'u pu seijre'eca'a tíj na'a újtepua pújme'en, ajta ante pújme'en.

T'íj nu'u japuutzari hua'utá'aseca'a eeca jamuan á jaata'a

13 A'ujna, c'íj pu tí'iré'e'ecarej ye'icáa yénte pújme'en. Ayee mú tí'ixajtaca'a tijín rí'irí mej nu'u mauj huajú'un. Mat'íj mí a'ucíj. A'u'u mú vejli'i e'ejtéene a'u ti e'eve'e'ástime í jaj, a'ujna u Creta.

14 Mi ajta, capu a'achú a'ateevi'i, ca'anín jín u a'utá'ecareca'a í jirí jetze. Ca'anín pu jín raataj'itze í baarcu a'íjna ti yéntpua pújme'en a'iré'e'ecareca'a.

15 Jé'ecan pu yé'utajchá'raa í baarcu. Capu ché'e huatári'ristareca'a tej huajú'un í eeca tzajta'a. A'íj tu jín huatáta'a ti tá'antini í eeca.

16 Aj tu ti te'uun a'uré'ene ti e'eráhuachi, chuej ti cílieen, ti ayén téja'arájtehuaa tijín Cauda. Capu ayén rí'i huápi'i tiú'eecaca'a a'ujna.

Ajta a'íin í baarcu ti cílieen jín seijre'e tej raajájsime'e, muári'eri tu jín ra'antítuaa í baarcu jetze ti ve'ée.

17 Mat'íj meri ra'antítuaa, aj mú mi raatacá'ane caujnari jime'e í baarcu ti ve'ée. Mu'uri tí'itziine'eca'a ti ari té'ejcachee í sej japua. Ayee pu téja'arájtehuaa a'ujna tijín La Sirte. A'íj mú jín ra'acájtuaa á jaata'a í tí'itij ti ij ra'anján í eeca.

18 Yee ruujmua'ate'e yee, aúche'e pu huá'eecaca'a temua'a, jeíhua. Mat'íj mí autéjhuii mej te'etéhua'axin á jaata'a í ijca mej tiú'utisime'e í baarcu jetze.

19 Hua'íca xicaj tu á'atee tej te'etehua'axi tamuájca'a jime'e nain ti tiú'utisime'ecaa í baarcu.

20 Jé'ecan tu á'atee tej caí a'atzu raasej'í xicaj, teajta í xu'ura'ave. Ajta aúche'e pu a'íj pua'a hua'é'eene'ecaa. Temua'a pu tiú'eecaca'a, majta viiyeca'a. Tu'uri tiyen tí'imua'ajca tej teri muá'itiche'esin. Teajta tiyen tí'imua'ajca tej caí ché'e a'íj rini.

21 Ajta tu'uri a'ateevi'i tej caí tí'itij cua'acaa. Aj pu i huatéechaxi huá'a tzajta'a a'íjna í Pablo. Ayee pu tihua'utá'ixaa tijín:

—Mú'een teteca, sena'ajtzi ná'antzaahuatelenche'e. Sej caí e'eráci'ica'anche'e se'újna u Creta, catu tiyen teja'urieéniche'e í ijca.

22 Aru íjii, jeíhua nu hui á'amua'huavii sej uhuateújca'anen mi ru tzajta'a, a'iné capu ja'ati mi'ini mú'een. Tij teajta baarcu á'urieni. Capu amán tí'itij.

23 'Tíca'a, seij pu hui huatasej're inee jemi, seij ti ravaire'e í Dios í nej neajta ravaire'e inee, í ti ajta necha'ii.

24 Ayee pu tinaatá'ixaa tijín: “Pablo, capej nu'u tí'itziine'e. Ruxe'eve'e ti a'íin César raax'epi'intare'en í mej jín tí'imua'axjtz'i. Ajta nu'u rux'í'eví'ira'a pu jín Dios raatá'a mej ruuri muá'ara'ani naími'i a'achú pua'amé mej huajú'un é'e jamuan.”

25 'A'íj pu hui jín setá'aj uhuateújca'anen mi ru tzajta'a, mú'een, teteca. Nee nu xaa rá'atzaahuat'e'e í Dios. Ayee pu té'eme a'íj ti a'íin tinaatá'ixaa.

26 Mi ajta, aúche'e pu hui ruxe'eve'e tej te'uun e'ará'asti a'ujna já'ahua'a ti e'eráhuachi.

27 Teumé'eca a'achú cumu tamuáamuata'a japuan muáacua xicaj, tíca'a, aúche'e pu ráatajchime'e í baarcu í eeca. A'íjna japua í jaj ti ayén téja'arájtehuaa tijín Adriático, tí'ij teja'uré'ene cumu a'atzaj já'ita'a tíca'a, a'íime í mej ramuari'e í baarcu, mu'uri ramua'areereca'a tej teri ratá'asijme'e a'u ti e'eráhuachi.

28 Mat'íj mí raat'é'itiee caujnari jime'e a'achú ti auut'í. Ayee pu aut'í'icaa a'achú cumu seité japuan tamuáamuata'a japuan arájsévi meetro. Capu a'atzu a'ateevi'i, majtáhua'a raat'é'itiee, pu'uri seité japuan aráhua'apua meetro aut'í'icaa.

29 Mat'íj mí muáacuaca atéhua'axi tepúusti'i ti acaujtúavijmee cítzatan í baarcu ti i sej jetze avá'ujnan. Met'í'itziine'eca'a tej te'ejteátu'a í tetej jetze. Majta tí'itziine'eca'a, a'íj mú jín autéjhuii mej huatéjniuuni ajta na'a caí huatapuá'are.

³⁰ Seica mú miyen tí'ijxe'eve'eca'a mej huirá'cine í baarcu jetze. A'ñi mú miyen rusej'rataca'a mej ra'atéhua'axin í tepúusti'i ti acaujtuáavijmee. Mi majta caí miyen huaríj. Meraacájtuaa mu'u í baarcu í ti cíleen jín seijre'e mej mi me'ájna jetze huateújvaire'en.

³¹ Aj pu í Pablo ayén tiraata'ixaa a'ájna anxíte ti tí'ajta, ajta í mej jamuan á'ujujhua'ane'e tijín:

—Ayeé pu hui tiú'ujxe'eve'e mej yee huateáturan ta jamuan íyee baarcu jetze, na'ari caí, capu tí'itíj a'íj tejámuaatévaire'esin.

³² A'íj mú jín me'ín xantaaru'u ra'antivej'checa'a í caujnari í ti jín a'íjtápi'ihuaca'a í baarcu ti cíleen jín seijre'e. Aj pu 'i atéjve á jaata'a.

³³ Tí'íj ari tén tapuá'arijme'eca, Pablo pu ayén ca'aníjra'a tihua'utá'a í huá'a tzajta'a mej nu'u tí'icua'ani. Ayeen tijín:

—Pu'uri á'atee tamuáamuata'a japuan muáacua xicaj sej siyen tí'ijchú'uve'e, seajta siyen tirajpuajtzi tujri jime'e, caxu mé'e tejé'ecua'a.

³⁴ Nu'uri tejá'amua'ixaate'e sej á'atzu tiú'ucua'ani. Ayeé pu hui tiú'ujxe'eve'e sej si caí huácu'ini, a'iné capu tí'itíj a'íj á'amuaruuren.

³⁵ Tí'íj ayén tihua'utá'ixaa, aj pu 'i pan huiirá'í. Tí'íj í rí'í tiraatá'a í Dios jemi, mejsefiraca'a í teite. Tí'íj í ra'antítaaraxi í pan, aj pu í a'utéjche ti ráacua'ani.

³⁶ Naími'i mú á'ujca'anejca'a. Mat'íj mi tiú'ucuaa majta a'íme.

³⁷ Ayeé tu ará'axcaa a'achú cumu hua'apua ciento japuan huaícate japuan tamuáamuata'a japuan arájsevi tej aráte'ecaa í baarcu jetze.

³⁸ Mat'íj tiú'ucuaa a'achú ti hua'aranajcheca'a, mat'íj mi ra'ateájrie á jaata'a me'ájna í triigu ti ij caí ché'e tíjetere í baarcu.

Tí'ij nu'u baarcu atéjrupi á jaata'a

³⁹ Tí'íj huateapuá'areca'a, camu ché'e huamuájtejcaa a'u ti pítejá'arici. Mat'íj mi raasej' a'u ti é'erí'iri ti a'utéjcheni í baarcu, a'u ti huatáseaata'a. A'uú mú tí'ijxe'eve'eca'a mej ye'use'aráichejra'ani í baarcu í sej japua ti pua'a rí'iriistan.

⁴⁰ Mat'íj mi ra'antivej'checa'a í caujnari í mej jín ra'íjtápe í baarcu. Majta raatáxipi í ciyej mej jetzen huajú'un. Mat'íj mi raatáxijtaca'a me'ájna í caujnari í ti jín ajtatápi'ihuajme'ecaa í paala í mej jín raatéchaxijte'en í baarcu. Majta miyen huaríj, merajcá'ane í caxuri í ta'acávii í baarcu jetze á ti aúnee ti ij ra'anján eeca jime'e a'ájna í caxuri. Mat'íj mi huataúra'a ti rá'antini a'ájna í baarcu.

⁴¹ Ajta catu raatá'aseca'a a'ájna a'u ti á'useaata'a a'iné sej jetze pu te'ejcáxi. Capu ché'e rí'irístaca'a mej raatáru'uxantelen a'u ti aúnee. Ajta í cítzata'an u baarcu, pu'uri teená'achijme'ecaa a'ájna jime'e ti ra'ajtéeva'ara í jaj ca'anín jime'e.

⁴² Majta me'ín xantaaru'u, mehuá'acuí'icuaa najmí'ica í mej aiteánami'ihuaca'a mej mi caí antajaún, ajta, mej mi caí á'ucí'ica'an.

⁴³ Ajta a'ín anxíte ti tí'ajta, a'íj pu ayén tí'ijxe'eve'eca'a ti japuan huániuuni tí'ij ráavaire'en a'ájna í Pablo. Aj pu jín caí hua'utá'a í xantaaru'u mej huá'ucuí'ini. Aj pu í ayén tihua'uta'a'íj í mej raayí'tihua'a mej huatajaún mej nu'u anáat'éee mua'atévatzin á jaata'a mej mi antajaún u jetze pújme'en a'u ti á'useaata'a.

⁴⁴ Majta nu'u seica ciyej japua huatajaún, majta seica ciyej japua ti tí'ipá'atza í baarcu jetze ajtaná'axi. A'uú mú naími'i a'ará'a u jetze pújme'en. Capu ja'ati aujámí.

28

Tí'ij Pablo a'uun a'utéveeca'a u Malta

¹ Tet'íj teri te'uun e'eré'etei ti e'eráhuachi, naími'i tu ruuricaa. Capu seij huamí'í. Aj tu ti ráamua'areerí'í tijín ayéé pu téja'arájtehuua a'ájna ti e'eráhuachi tijín Malta.

² Majta me'ín í mej a'uun é'eche, rí'í mú tí'teteitestaca'a ítejmi jemi. Mat'íj mi aúunai, aj mú mi taatajé tej ahuátapiste'en a'iné mevíyieca, ajta huáseeví'í.

³ Ajta a'ín Pablo, ciyej pu huaré'esej tí'ij ra'anajtuaa á tá'ataa. Aj pu í cu'ucu'u u airáne ti tiu'ujé'ica í taij jetze a'iné capu rá'avíicua'ireca'a ti pisti í taij. Tí'íquí Pablo tímu'íiri'í muájca'are'ara'an jetze.

⁴ Majta me'ín í mej a'uun é'eche, mat'íj raasej' ti cu'ucu'u a'án cávíjcaa muájca'are'ara'an jetze í Pablo, ayéé mú tiú'urixaaate'ecaa tijín:

—Cu xiee a'ín pú'een í ti tí'itecuí'ica. Pu'uri xaa ráavaí ti caí aujámí á jaata'a. Mí ajta, ayéé pu hui tiraavjte'e í Dios jemi, ti caí raatá'asin ti ruuri á'ara'ani a'ájna í Pablo.

⁵ Tí'íquí a'ín Pablo, raatéeca'atzij í rumuájca'a. Aj pu í án tá'ataa huavátzi í cu'ucu'u. Capu tí'itíj a'íj ráaruú í Pablo.

⁶ Majta me'ín í teite, ayéé mú tí'imujca tijín pu'uri tén teájaasin. Majta seica miyen tijín pu'uri tén mí'ini. Met'íjchu'eve'eca'a a'atjaz ti tí'itíj a'íj raruuren.

A'atzu á'ateevi'ica, ajta a'ljna í Pablo, capu ti'titj a'lj ráaruu. Aj mú mi seicié tiu'umuá'aj. Mat'ij mi miyen tiu'utaxá'taca'a tijín:

—Amijna, Dios pu hui párici.

⁷ A'ujna vejl'i chuej ti a'utacá'a, ajta a'ljna í ja'atí í ti tajtuhuan párici a'ujna ti e'eráhuachi, a'í pu ta'ancuré'evi'iti. Ajta, temua'a pu naa títaaxá'apuairi'í huaíca xicaj tzajta'a. Ayee pu ántehuaaca'a a'ljna tijín Publio.

⁸ Ajta a'ín táatjra'an a'ljna í Publio, a'í pu tí'icui'ica'a. Jéihua pu pístacare'e, ajta a'achu'itaca'a. Ti'iquí Pablo ráamuaareca'a. Ajta raatáhuaviiri'í í Dios ti huarún. Aj pu í ra'avé'emuarij án mu'útze'en. T'íj í huarúj.

⁹ Ayee pu'u huarj, majta mú seica u a'uvé'uju'un í mej tí'icucui'í í mej a'uun é'eche. A'ímej pu ajta tiú'uhuaa.

¹⁰ Jé'ecan mú r'í títaatéje, majta nain mú títaatapuájve a'achú ti tí'tá'aturaate'ecaa í tej jín á'uju'un. Tet'íjta ti huátacate tej ti á'uciine.

T'íj nu'u Pablo a'uun a'ará'a u Roma

¹¹ T'íj teumé'eca huaíca máxcira'í, aj tu ti atéci seij jetze í baarcu ti ajta a'uun a'uteájturaa téjmi jamuan ajta tj na'a caí ché'e tiú'ucimuajravi'icaa. A'uu pu é'eme'ecan a'ljna í baarcu u Alejandria í ti taajá'uti. Ajta, ti'titj pu seijre'eca'a á ti aúnee í baarcu jetze. Ti'ti pu antítaaviihuajme'ecaa hua'apua ti ayén seijre'e tj díosi í mej hua'apua, seij ti ayén ántehuaa tijín Cástor, ajta í seij tijín Pólux. Tet'íjta ti te'uun a'ucj tej ti te'uun u e'ará'asti, seij jetze í chajta'a.

¹² Tet'íj ti te'uun a'ará'a baarcu ti a'utéche'eca a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Siracusa. Huaíca xicaj tu á'atee te'újna.

¹³ Tet'íj ti a'ucj. Tet'íj ti te'uun vejl'i ajtéene ti e'ev'e'ástime. A'uu tu ti a'ará'a te'újna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Regio.

Yee ruijmua'ate'e yee yénte pújme'en pu ve'etá'eeccaca'a ca'anín jime'e. Teajta seij jetze í xicaj, a'uu tu a'ará'a a'ujna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín Puteoli.

¹⁴ A'uu tu huá'uteu seica í ta'ihuuaamua'a. Mat'ij mi taatajé tej te'uun a'uteáturan huá'a jamuan sei iteeri. Ayee tu te'ljna jín huarj, tet'íj ti te'uun a'ará'a te'újna u Roma.

¹⁵ Majta me'ín í ta'ihuuaamua'a í mej me'uun é'eche, mu'uri ramua'areereca'a tej teri te'uun á'uju'un. A'lj mú jín huiráaci u chajta'a mej mi ta'antinájche. A'uu mú imuá e'eráaci me'únna chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tijín El Foro de Apio, ajta ti ayén téja'arájtehuaa tijín Ti huaíca chl'ij e'erá'ase a'u mej á'ujta'aruaijve'e.

T'íj Pablo hua'usej, aj pu 'í r'í tíraatá'a í Dios, ajta jaítze'e ahuájca'ane í ru tzajta'a.

¹⁶ Tet'íj te'uun a'ará'a te'újna u Roma, a'í mú raatá'a ti Pablo rusej námi'ihua. Seij pu'u racha'íca'a í xantaaru'u.

T'íj nu'u Pablo tihua'a'ixaate'e a'ujna u Roma

¹⁷ Teumé'eca huaíca xicaj tzajta'a, aj pu í Pablo hua'utajé í mej tihua'a'ijte'e í mej Israel jetze ajtéme'ecan. Mat'ij tiújsej, ti'iqui Pablo ayén tihua'utá'ixaa tijín:

—Ne'ihuuaamua'a, canu hui ti'titj a'lj huá'uruu a'ímej jemi í teite, canu neajta auté'ítze a'ljna jime'e í taye'irá. Ayee nu éene'e, majtáhua'a mú naateevi'í me'únna Jerusalén, mat'ij mi a'íme hua'utátui í romanos.

¹⁸ Metína'ihua'uri'í, majta miyen tí'ijxe'eve'eca'a mej naatátuaani a'íné canu ti'titj a'lj huáruu ti ayén tiraavj'te'e mej me'ljna jín naajé'ica.

¹⁹ Canu ti'titj jín tihua'axajzi'íran í mej Israel jetze ajtéme'ecan inee. Mi majta, mat'ij huaújniuste, aj nu ní raatáhuaviiri'í ti á'ín raaxí'epi'íntare'en a'ljna ti ayén ántehuaa tijín César.

²⁰ A'í nu hui jín niyen tiraatáhuaviiri'í ne jé amuaatéesej, neajta tejamuá'ixaate'en. A'lj nu jín amuj'ic'í cadeena jime'e a'íné nee nu niyen che'atá nena'a ti'ljchú'eve'e í Dios mat'ij a'íme í mej Israel jetze ajtéme'ecan.

²¹ Mat'ij mi miyen tiraata'ixaa tijín:

—Capu ja'atí mú titaja'utá'iti'iri'í mú'ee'tzi jime'e a'ujna u Judea. Majta í ta'ihuuaamua'a, í mej a'uun e'eráaci, capu ajta ja'atí ti'titj jín ti'ímuaxajzi'í, ní capu ajta ja'atí títaatá'ixaa mú'ee'tzi jime'e ti'titj pej a'lj huáruu mé já'ahua'a.

²² Ajta itejmi, ta'aránanajche tej hui ráanamua a'ij pej tí'ixa mú'ee, a'íné najm'ic'í'e pu a'ij pua'a namuajre'e a'ljna jime'e í ti jécua í niuucari pej tihua'ihuá'ixaa í teite. —Ayee mú tiraata'ixaa me'ljna í Pablo.

²³ Mat'ij mi raaxí'epi'íntare ja'anáj mej majtáhua'a tiújseire'esin mej mi majtáhua'a ráanamua me'ljna í Pablo. Mu'íiti mú ajtéaxí'reca'a í teite a'u ti Pablo a'utéveeca'a. Tj na'a aré'apua'a te'utéjche ajta chúmua'anímua, raatapuá'ajaca'a ti tihua'í'ixaa a'ljna jime'e ti Dios tí'ajta nainjapua íyen chaanaca japua, ajta u ta japua. A'ljna í Pablo huá'atése'eca'a ti hua'utémua'ítin mej mi rá'antzaahuate'en í Jesús. A'ljna í yu'uxari

jetze pu tihua'utá'ixaate'eca'a a'ín ti ra'uyú'uxaca'a a'íjna í Moisés teecan, ajta a'ín mej ra'uyú'uxaca'a í seica í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

²⁴ Seica mú rá'atzaahuat'e'eca'a a'íj ti Pablo tihua'a'ixaate'eca'a. Majta seica, camu a'atzu rá'atzaahuat'e'eca'a.

²⁵ Mat'íj mi caí a'íj tiu'utá'a. A'íj mu jín a'ucíjxi. Maúche'e mú seica ranamuáaraca'a a'íj ti Pablo tí'ixajtaca'a. T'íj ra'antipua'ajte, ayé pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—A'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, tzáahuati'ira'a pu hui jín tihua'utá'ixaa á'amuvaujsimua'aci'i tí'ij a'ín Isaías ayén tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan tíjín:

²⁶ Aricu, huá'a tzajta'a a'ímej jemi í teitestemua'ame'en.

Patá'aj nu'u tihua'utá'ixaate'en yee mú'een xu ranamuaara xá'aju'un, aru caxu yaú'itiéé xá'aju'un.

Ja'ati pu nu'u xaa tejámuaatá'ixaate'esin a'íjna jime'e í niuucari, aru caxu ramua'aréeren a'íj ti huataújmu'a'a.

²⁷ Ayee nu nu'u huá'aruuren a'iné mu'uri hua'uteána í huá'axiejniu'uca jetze.

Majta nácuxa'i pú'een.

Yee mú cu xiee mecaí tanamuj.

Camu nu'u majta atanéjne'e.

Canu xaa hua'utá'asin mej mé uunéjne'ere.

Canu neajta hua'utá'asin mej ráanamua a'íme mej mi yaú'itiéé muá'ara'ani í ru tzajta'a, mej mi caí yé vé'uju'un ineetzi jemi nej ni tihua'utá'uuni'i.

Ayee a'íjna í Isaías í Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a.

²⁸ 'Setá'aj hui siyen ráamua'aree mú'een, íjii ti yú aumé, ti Dios ari hua'utá'a í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, mej mi miyen che'atá mena'a tira'ancuré'an í ti jín Dios te'ataújratziiri'i ti nu'u huá'a japua huatániuni. A'íj mú xaa ranamujran, micu. —Ayee pu tihua'utá'ixaa a'íjna í Pablo.

²⁹ T'íj ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Pablo, aj mú mi a'ucíj í mej Israel jetze ajtéme'ecan. Mat'íj mi huiráaci á pua'acié. Aj mú mi tí'tiúrixáate'ajraa rujímua'a.

³⁰ Ajta a'íjna í Pablo, a'úu pu á'atee hua'apua nine'ira'a a'ujna u chi'ita í mej huataújnejj tzajta'a. A'íj pu hua'ancuré'evi'itijicare'e najmí'ica í mej yé'emuaarecare'e.

³¹ Jéihua pu tihua'a'ixa'atehua'a a'íjna jime'e ti Dios nain jín antiújmua'aree íiyen chaanaca japua, ajta u ta japua. Ajta tihua'amua'atehua'a a'íjna jime'e í favástara'a, í Jesús ti Dios án yá'ujra í ipuari japua. Capu tí'itziine'eca'a a'íjna í Pablo. Ajta capu ja'ati niu'ucami'ica'a.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Roma a'uchéjme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹ A'ij nu jetze tejá'amuayu'use'e ne'íjna jime'e í nej ravaire'e í Ciríistu'u ti i'í Jesús. A'í pu na'antíhuau ineezi, í nej i'í Pablo nej ni ne'íjna jín te'ará'asten a'ij ti a'íin tinaa'íjca. Aye'e pu een jín na'avé'ehua'u huá'a' tzejta'a í seica, nej ni tihua'utá'íxaate'en ne'íjna jime'e í niuucari ti jín Dios huá'a japua huániuni.

² Jéjcu'a imuá pu Dios ayén te'ataújratziiri'i ti ayén r'í'i tihua'utá'an a'ímej í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. A'íj mú jín miyen ra'utéyu'uxaca'a me'íjna jetze í yu'uxari ti yen téjmi jemi huateájturaa.

³ Ajta a'íin í niuucari, a'íj pu jime'en raxa a'íjna ti i'í yaujra'an pú'een, ti ajta airáne a'íjna jetze í David teecan. Aye'e pu teja'uré'ene a'iné a'í pu teáatacan huanú'íhuaca'a matíj í seica.

⁴ Mí ajta a'íin í Dios, a'í pu a'íy'en ayén ra'antíhuau'u ti nain jín antiújmu'a'areere a'íjna jime'e ti a'íjna jetze arájuca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'íjna ti ayén raatamuá'a tíjín niyauj pu yee pú'een. Dios pu ayén nain jín tira'íjca tí'íj a'íin a'ítá'ara huá'a tzejta'a í mí'ichite. A'í pu a'íin pú'een a'íjna í ja'ati ti ayén ántehuaa Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u. A'í pu tavástar'a pú'een.

⁵ Ciríistu'u nu jetze ra'ancuré'a a'íjna ti jín í Dios r'í'i tinaatá'a nej ni niyen jetzen me'ecan á'ura'ani huá'a tzejta'a í teite nej ni niyen hua'utá'inen mej mi ra'ará'astijre'en me'íjna í tavástar'a me'íjna jime'e mej té'antzaahuate'en, naími'í í teite í mej yen chaanaca japua huachéjme.

⁶ Seajta mú'een, mú'een xu seajta huá'a jetze ajtémecan a'íime í teite, í ti Dios ajta amua'antíhuau'u mú'ejmi sej si jetzen ajtémecanta xá'ara'ani í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u.

⁷ A'íjna yu'uxari jetze nu niyen tejá'amuayu'use'e naíjmi'íca mi sej se'uun huachéjme se'újna u Roma, mú'een í ti Dios já'amuaxe'eve'e, ti ajta amua'antíhuau'u sej si jemin seíre'e xá'ara'ani. Ché'e ayén teja'uré'enen ti a'íin í Dios, í tej rájya'upua, ajta í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u, miché'e me'íin r'í'i tejamuatá'an, majta amua'anpuá'ajte'en.

Pablo pu nu' rax'éve'e ti huaja'uvé'emuaare u Roma

⁸ Amuacaícan jime'e, ayé'e nu naíjmi'í r'í'i tiratá'aca ne'íjna í Dios í nej ravaire'e ne'íjna jime'e sej siyen tirá'astijre'e í Dios. Jamuan í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u, ayé'e nu r'í'i tiratá'aca, a'iné nain japua í chaanaca mu'uri ramua'aree sej siyen té'atzaahuate'e.

⁹⁻¹⁰ Ajta a'íin í Dios, í nej ravaire'e nain jín a'achú nej a'anca'anéecan jín niyen tihua'utá'íxaate'en í niuucari ti jime'en raxa a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'í pu tirú'umua'aree nej ja'anáj ti na'a niyen amua'utámua'areeri'í net'íjta rahuavíraj ná'aye'í. Aye'e nu tí'íjhuavii ti ayén neetá'acare'en í Dios nej ne'uun á'amuamuaree ná'ara'ani ti pu'a'a ayén Dios tirá'aca'ane.

¹¹ Jéihua nu á'amuasejramí'i nej ni ca'aníjra'a amuaatá'an sej si se'íjna jetze arájuca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si jaítze'e te'utá'viicua'í.

¹² Jee xaa ne'u, ayé'e nu tí'íjxe'eve'e inee, tej ti tiyen che'atá tena'a ca'aníjra'a huatá'an itejmi jemi, a'íjna jime'e tej taxí'ej té'atzaahuate'e taxí'evi'ira'a jime'e.

¹³ Aye'e nu neajta tí'íjxe'eve'e, ne'íhuuamua'a, sej siyen ráamu'aree nej mu'íití niyen raaxí'epi'íntare nej ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi. Tíj na'a ne'íj amuacá niyen tiraxí'epi'íntare nej niyen huaríni, tíj na'a ti yú e'íre'ene, tí'tíj pu naatá'íjmiijri'í nej ni caí ne'uun á'ume'en. Aye'e nu tí'íjxe'eve'eca'a nej niyen che'atá nena'a tiraamuá'ítin mú'ejmi jime'e í nej jín tiu'utátuiire'en í Dios jemi a'ij nej neri tiraamuá'íti huá'a tzejta'a í seica í teite í mej seij chuéjra'a japua huachéjme.

¹⁴ Aye'e nu neri ne'íjna jín te'atánratziiri'í í Dios jemi nej ni tihua'utá'íxaate'en a'íime í mej raayí'iti hua'aníuuca a'íime í mej Grecia é'eme'ecan, nej ni neajta tihua'utá'íxaate'en a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Capu amín a'ij ti pu'a'a jéihua mé té'umua'aree nusu ti pu'a'a mecaí tí'tíj a'ij té'umua'aree, naúche'u nu niyen tihua'utá'íxaate'esin naíjmi'íca.

¹⁵ A'íj nu jín jéihua a'anca'anéecan jín niyen raxí'eve'e nej neajta tejámuatá'íxaate'en í niuucari jime'e ti jín Dios a'amua japua huániuni, mú'een, mí sej Roma é'eche.

Ti té'evíicua'í í niuucari

¹⁶ Capu netévi'iraste'e a'íjna í niuucari, sino a'íj nu jín r'í'i tiratá'aca í Dios, a'iné í niuucari jetze pu me'ecan í muarí'eri'íre'ara'an í Dios í ti jín huá'a japua huániuni naíjmi'íca í mej ra'ará'astijre'esin, amuacaícan a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, majta a'íy'en a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

17 A'íjna í niuucari jetze pu ajta seijre'e a'ij ti huaríj í Dios mej mi me'ín teite miyen rí'éne'ecán jín huateáturan í jemin. Ayeé mú xaa ne'u rí'éne'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e, me'íjna jime'e mej meri té'atzaahuatete. A'ij pu jín ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tíjín: "A'íjna ti urarí'ene'acan jín huateájturaa í Dios jemi í ru tzajta'a, a'í pu ruurican huateáturaasin a'íjna jime'e ti aráu'jca'ane a'íjna jime'e ti té'atzaahuatete."

Naími'í mú á'atura í Dios jemi

18 Mí ajta, júte'e pu e'evé'eme'ecan a'íjna ti jéjre'e seijre'e ti r'í huápi'í niu'ucami'í í Dios a'íjna jime'e a'ij mej rí'í teite a'íjna ti a'ij pua'a 'een, a'íjna jime'e í mej meri mé rúurie í Dios, majta a'ij pua'a tihuá'ajcha'í í ruxí'ej teite, majta miyen tihuá'íjmi mej caí ché'e ranajche í Dios tzáahuatí'ira'a jime'e. Ayeé mú 'een jín huá'aruure mej mi a'ij pua'a tí'teteteesta muá'ara'ani.

19 Ajta tíj na'a ti ayén l'íri'iri ti ja'atí ayén tirá'amitiejte'e a'ij ti 'een í Dios, matíj mena'a pua'amé í teite miyen tirú'umua'aree í ru tzajta'a a'íné Dios pu ruseíj ari hua'utaseíjrate.

20 Tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene, temua'a pu naa ayén tihuá'amitiejte'e á'aye'í a'íme a'íjna í tej caí rasise'í tají'í jime'e. A'í pu xaa ayén tirá'amitiejte'e á'aye'í a'ij ti 'een í muá'ri'eri'ire'ara'an í Dios, ajta í mej meri mé rúurie í Dios, majta a'ij pua'a tihuá'ajcha'í í ruxí'ej teite, majta miyen tihuá'íjmi mej caí ché'e ranajche í Dios tzáahuatí'ira'a jime'e. Ayeé mú 'een jín huá'aruure mej mi a'ij pua'a tí'teteteesta muá'ara'ani.

21 A'í mú ramua'atejca'a í Dios. Majta raatéxi'eehuataca'a me'íjna jime'e mej caí ché'e ranajcheca'a me'íjna ti í'í Dios, camu majta r'í tiraatá'acare'e. Mí majta a'íme, a'ij mú jetze ucájrupi mej me'íjna jetze tiú'umua'ati í mua'atzíira'a ti caí tí'tíj vaire'eca'a. Capu ché'e huatá'íristareca'a ti ayén tihua'utámítiejte'en tzáahuatí'ira'a jime'e.

22 Matí'ij mauj miyen tí'ixajta'a tíjín teen tu yee r'í mé'te'umuá'mua'aree, capu ayén te'irá'jraa. Jaíte'e mú caí mé uumuá'mua'aree muá'araa.

23 Ayeé pu tihuá'aruurejca'a asta mena'a caí raatapuá'ajta'a mej miyen r'í tiraatá'an me'íjna í Dios ti caí ja'anáj mi'ini. Ayeé mu'u seij huatéanajcheca'a ti ayén seijre'e tíj tevi na'ari tíj pina'a nusu tíj tí'tíj ti muá'acuaca ajta'ícajme ca'ín tí'tíj ti á'usinuuren.

24 A'ij pu jín Dios ayén mé hua'uhua'axi mej mi miyen ra'ará'astijre'en naíjmi'í tíj na'a ti a'ij pua'a 'een ti ayén tihuá'amítiejte'e í huá'a tzajta'a, tí'tíj ti na'a ti a'ij pua'a 'een í mej jín hua'úttemua'ave'en. A'í mú majta miyen tí'ijri'irée muá'araa í ru jetze tíj na'a ti tiu'utévi'iraste'e.

25 Ayeé pu a'íjna jín tihuá'uruu a'íné a'í mú ya'uhua'axi me'íjna ti jíme'en raxa í Dios tzáahuatí'ira'a jime'e mej mi ra'ará'astijre'en me'íjna ti hua'ítzi na'a pú'een. A'í mú miyen hua'uté'najcheca'a, majta hua'utévai a'ímej ti Dios huá'utaahuaca'a. Camu ché'e mí ravaíre'ecu muá'araa me'íjna í Dios, í tej tiyen r'í tiratá'aca tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

26 A'ij pu jín Dios ayén hua'utá'a mej mi miyen ra'ará'astijre'en tí'tíj ti a'ij pua'a éene'ecan jín huíránineica í huá'a tzajta'a, tíj na'a ti tiu'utévi'iraste'e. Ajta a'íme í mej 'uuca í mej huá'a jetze ajtème'ecantaca'a, a'í mú tiratépuaapua'ajtehua'a mej miyen títe'enteújnaxca teteca jamuan a'ij ti a'ín Dios tihua'uteájtuaa. Ayeé mu'u 'een jín huaríj mej mi miyen seicí huá'irini ti caí a'ín Dios ayén éeni'ici'e tihua'uteájtuaa.

27 Majta a'íme í teteca, ayéé mú che'atá mena'a tiratépuaapua'ajtehua'a mej miyen tihua'anteánaxcan í 'uuca a'ij ti tiraaxí'epi'intare í Dios. Ayeé mú éeni'ici'e huaríj me'íjna jime'e mej ruxí'ej teteca jamuan hua'úxana'acira'aten a'íjna jime'e í ti a'ij pua'a 'een ti huá'a tzajta'a huíránineica. Ayeé mú huaríj me'íjna jime'e ti tiu'utévi'iraste'e í ruxí'ej teteca jamuan. A'ij pu jín pu'uri tihua'uc'í a'ij ti tiraavíjete'e a'íjna jime'e í mej jéihua huápi'í a'ij pua'a huaríj.

28 Ajta, a'íné capu ayén tihuá'amítiejte'eca'a ti ayén raavíjete'eca'a mej miyen ráamua'ati í Dios, a'í pu ayén hua'utá'a mej miyen tiú'umua'ati a'ij mej tirájteu ru'íjmuua'a a'íjna jime'e í rumua'atzíira'a. Ayeé mu'u huaríj me'íjna jime'e ti caí tí'tíj vaire'e, ajta mej mi miyen tí'ijri'irée tíj na'a ti caí ayén tiraavíjete'e.

29 Nain pu huá'a jemi seijre'e ti a'ij pua'a 'een. A'ij mú jín hua'úxana'acira'ataca'a, majta a'ij pua'a tí'teteteesta'íca'a. Jé'ecan mú tí'inecua'atzeca'a. Jee xaa ne'u a'ij mú pua'a tí'teteteesta'íca'a. A'ij mú jetze ucájrupi: a'í mú tí'íteúra'ate'ecare'e í tí'l'ara'an í ruxí'ej tevi. Majta tí'teteteesta'íca'a. Jéihua mú majta ruté'axi'íca'a. Majta rucanamua'ajca'a ru'íjmuua'a. Majta mú a'ij pua'a huá'aruurejca'a í ru'íhuuamua'a. Jee xaa ne'u, ayéé mú ríci. A'ij mú pua'a tíu'ujjepe'e.

30 Hua'ítzi mú jín tihuá'axaate'e í ruxí'ej teite, majta rájcha'íire'e í Dios. Majta ruxí'evi'ira'a jín hua'utéxi'eehuataca'a í ruxí'ej teite. Majta á'ujtzaahuatete. Ayeé mú

rusejrataca'a mej nu'u huápi'i ruxe'eve'e. A'ij mú majta jetzen ucájrupi a'ij mej ye'l huárini mej mi a'ij pua'a tihua'utzejrajmua'an. Camu majta huá'astjire'e í ruvatújsimua'a.

³¹ Camu a'atzu miyen tí'ijri'ire ti x'í'epi'in 'een seijre'e. Jéihua mú majta caí aráuraste í mej jín te'ataújratziiri'i. Camu majta huá'axe'eve'e í rute'festemua'a. Camu a'atzu xaa ne'u hua'acuvée muá'aye'i í rux'í'ej teite.

³² Rumua'atzíira'a mú jín tirú'umua'aree a'ij ti Dios ari tiraax'í'epi'intare ti ayén tiraavíjte'e ti ayén tiráaci'iti ti huámí'ini a'íjna í ja'ati ti ayén tí'ijri'ire. Capu huá'a jetze ruxe'eve'e. Maúche'e mú miyen rici. Majta ca'aníjra'a hua'atá'aca í seica mej mi miyen che'atá mena'a tí'ijri'irée muá'ara'ani.

2

Dios pu tzáahuati'ira'a jín tihua'axijte'e í teite

¹ Pajta mú'ee, ja'atí pej pírici, ti pua'a piyen seij jetze tí'ijpua'ajte'e í a'ax'í'ej tevi tí'itíj jime'e. Capu rí'irí pej piyen tiu'utaxá yee capej a'ín pu'éene'e í pej jín piyen huaríj tí'itíj ti a'ij pua'a 'een. Mú'ee pej asej á jetze tí'a'pua'ajte'e pe'íjna jime'e pej piyen che'atá pena'a tí'ití'a'acha'íi a'ij ti a'ín tí'ití'ujcha'íi a'íjna í pej jetzen tí'itíj jín tí'ijpua'ajte'e.

² Teajta iteen, ayée tu ramua'aree ti a'ín Dios ayén tihua'uxíjte'en tzáahuati'ira'a jime'e a'ímej í mej miyen a'ij pua'a titetí'ujcha'íi.

³ ¿Ni qui ayén timuá'amitiejte'e ti caí Dios puajtzi maaatá'asin, mú'ee mi pej piyen che'atá pena'a a'ij pua'a tí'ití'a'acha'íi tíj ajta a'ín a'ij pua'a tí'ití'ujcha'íi í pej jetzen tí'ijpua'ajte'e tí'itíj jime'en?

⁴ ¿Ni qui mú'ee pej raatéxíeehuataca'a pe'íjna í Dios ti jéihua huápi'i r'íi timuaatá'aca, ti ajta mua'acuvée á'aye'i? Aúche'e pu té'evíicua'i mú'eetzi jime'e. ¿Ni caí tí'itíj mú'eetzi jetze tásiseiri ti Dios ayén r'íi timuaatá'aca pej pí seicié tíu'umua'ati í jemin?

⁵ Mí pajta mú'ee, ¿a'íné pej pí peri ra'íteána í á'axiejniu'uca pej pí caí seicié tíu'umua'ati í Dios jemi? Ayee pej ramuá'itici ti a'ín Dios jéihua huápi'i puajtzi maaatá'asin a'íjna xicájra'a jetze ti jetzen ayén huatasejre'en á jéjre'e í Dios tí'ij nain jín tité'axijte'en tzáahuati'ira'a jime'e.

⁶ A'í pu Dios nu'u ja'atí ayén tiu'utá'asin a'ij ti nu'u tiraavíjte'e seij ajta seij.

⁷ Majta seica, a'í mú í mej miyen té'evíicua'i mej miyen r'íi titetí'ujcha'íi me'íjna jime'e mej miyen rahuaahuau ti Dios ayén r'íi tihua'utá'an, ti a'ín ajta ve'ecán jín tihua'uta'áijte'en, ti ajta ayén tihua'utá'an mej mi ruuran huateáturan í jemin tíj na'a rusén jime'e, ayée pu xaa ne'u tihua'aci'iti mej ruuran huateáturan í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e.

⁸ Ajta a'íme í mej rujímua'a mena'a rájteuve, majta caí á'ujca'ane mej miyen ra'ará'astjire'en a'íjna jime'e ti ayén tí'ayajna, sino a'í mú pu me'íjna jín ra'ará'astjire'e me'íjna ti huá'a tzajta'a huíráninei ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tihua'aci'iti ti Dios ayén hua'ajteá'axi'isin. A'ij pu pua'a tihua'utá'asin í puajtzi a'íjna jime'e ti niu'ucamí'i.

⁹ Matíj mena'a pua'amé í mej a'ij pua'a titetí'ujcha'íi, jé'ecan pu hua'utamuarí'riste'esin. Dios pu huápi'i puajtzi hua'utá'asin, amuacai a'ímej í mej Israél jetze ajtème'ecan, ajta á'iyen a'ímej jemi í mej seij chuéjra'a japua huachéjme.

¹⁰ Majta a'íme, matíj mena'a pua'amé í mej r'íi titetí'ujcha'íi, Dios pu ayén r'íi tihua'utá'asin. A'í pu ajta ve'ecán jín tihua'uta'áijte'esin. Temua'a pu naa hua'anpuá'ajte'esin tíj na'a rusén jime'e. Ayee pu xaa ne'u tihua'aci'iti a'ímej í mej Israél jetze ajtème'ecan, majta a'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ayee pu té'eme a'íné naími'i mú rux'í'ej 'een í Dios jemi.

¹² Matíj mena'a pua'amé í mej caí ja'anáj ra'ancuré'a í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée mú majta á'apua'aren. Mí ajta Dios pu caí huá'axijte'esin a'íjna jime'e í niuucari. Majta a'íme í mej ra'ancuré'a me'íjna í niuucari, ti pua'a miyen tí'itíj jín até'ítze'ara'an, matíj mena'a pua'amé, a'íjna í niuucari, a'í pu xaa tí'itíj jín huá'a jetze te'ujpuá'ajte'esin.

¹³ Ayee pu'u, a'íné a'íme í mej urarí'ene'acan jín huateáturaasin í Dios jemi, camu miyen huateáturaasin me'íjna jime'e mej ranamua me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Camu xaa ne'u, sino ayée mú xaa urarí'ene'acan jín huateáturaasin í Dios jemi ti pua'a miyen ra'ará'astjire'en a'ij ti tirá'axa a'íjna í niuucari.

¹⁴ Jee xaa ne'u, a'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, í mej caí ja'anáj ra'ancuré'a í niuucari, ti pua'a miyen ra'ará'astjire'en a'ij ti tí'ixa me'íjna jime'e mej a'íj tirájteu í ru tzajta'a, ayée pu a'íjna jín huataúmua'a mej ru tzajta'a a'íj tirájteu me'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁵ A'í mú miyen tí'tasejrate'e tíj na'a a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e í niuucari í mej jín tí'ajta. A'í pu seijre'e í huá'a tzajta'a. Tzáahuati'ira'a pu jín hua'atá'aca mej xaa tirú'umua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'íjna í niuucari. Ayee pu huá'a jetze tí'ipuaapua'ajte'e í huá'amua'atziira'a, ajta a'í pu tihua'atá'uuni'iraca.

¹⁶ Ayece pu té'eme a'ij nej tejá'amuamua'ate. A'ájna xicájra'a jetze ti jetzen nain jín antiújmua'areere a'ame a'ájna í Jesús ti ajta í'í Círístu'u. Dios pu raatá'asin ti a'ájna Círístu'u huá'axijte'en í teteca tíj na'a í mej jín miyen tiú'uruu avíitzi jime'e.

A'áme í mej Israél jetze ajtème'ecan, ajta í niuucari ti Moisés raateájtuua

¹⁷ Pajta mú'ee, tiché'e tiyen mú'eetzi jín tiu'utaxáj pej nu'u pe'ájna jetze ajtème'ecan í Israél, pajta rá'astijre'e pe'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, pajta piyen á'atzaahuat'e'e pe'ájna jime'e pej nu'u ranajche tzáahuati'ira'a jime'e í Dios.

¹⁸ ¿Ni qui ayén tí'ayajna, nusu peri ramua'aree a'ij ti a'ájna tí'ijxe'eve'e? ¿Ni pajta peri piyen raxí'epi'intare'e í ti í'ixi'epi'in pe'ájna jime'e pej temua'a naa tihuá'amuua'ate pe'ájna jetze í niuucari í mej jín tí'ajta?

¹⁹ ¿Ni qui pajta piyen tí'ímua'atze pej nu'u raayí'iti pej tihuá'umuua'aten a'ímej í mej caí ja'anáj tí'ihuájmuua'ate? ¿Na'ari pej nu'u raayí'iti pej tihuá'utasejírate'en tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti 'een í Dios?

²⁰ ¿Ni qui piyen raayí'iti pej rí'í tihuá'umuua'aten a'ímej í ti caí ayén tihuá'amitiejte'e a'ij ti tiraavíjte'e, nusu piyen raayí'iti pej tihuá'umuua'aten a'ímej í mej caí xi huavaújse? ¿Ni qui ayén tí'ayajna pej piyen raayí'iti a'ájna jime'e í niuucari í mej jín tí'ajta, ti ajta ayén tzáahuati'ira'a jín té'eyu'usi'í? ¿Ni tzaa ayén tí'ivaire'e a'ájna í niuucari pej pi nain jín rú'umuua'areere?

²¹ Tí'í pua'a ayén tí'ayajna mú'eetzi jemi, mi pej seica tiú'umuua'aten, ¿a'íné 'een jime'e pecái piyen tí'a'amuua'ate asej? Mí pej piyen tihuá'amuua'ate mej nu'u caí tiu'unáhua'an, ¿ai qui piyen caí tí'inahua'aj mú'ee?

²² Ayece pej pajta tihuá'ixaate'e mej nu'u caí ruxána'acira'ate. ¿Ni qui mú'ee pecái axana'acira'ate? Mí ti caí mua'aráanajche mej huá'anajche í mej caí dios pú'een, ¿ni pecái piyen tí'inahua'aj huá'a tujyuta'a tzajta'a?

²³ Mú'ee pej ca'anéri hua'atá'aca mej mi ratéxieehua í Dios a'ájna jime'e pej caí ra'ará'astijre'e pe'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Mí pajta mú'ee, mú'ee pej ahua'atzaahuat'e'e pe'ájna jime'e í niuucari.

²⁴ A'ij pu jín ayén té'eyu'usi'í, tíjín: "A'ij mú'ee pua'a tiya'usej í Dios a'áme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mú'ejmi jime'e."

²⁵ Tí'í pua'a piyen rá'astijre'e pe'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, aj pu xaa ayén timuaatévaire'esin mej mi ráamuua'aree í teite pej pe'ájna jetze ajtème'ecan a'ájna í Israél. Mí ajta, ti pua'a piyen tí'itíj jín auteáturan pe'ájna jetze í niuucari, ayée mú'ee muáruuren matíj hua'arujca a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

²⁶ Ajta, ja'atí ti seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, ti pua'a a'ájna ayén ra'ará'astijre'en í niuucari í mej jín tí'ajta, ¿ni caí Dios ayén tiraatá'asin a'ájna í ja'atí ti ayén éene'en huateáturan a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtème'ecan tíj í ja'atí ti ra'antisíjcheca'a í runavij? Jee xaa ne'u, ayée mú'ee rici.

²⁷ A'ájna í ja'atí ti caí ra'antisíjcheca'a í runavij ti ajta auj rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta, a'í pu muá'axijte'en mú'eetzi a'ájna jime'e pej até'tzea'ara pe'ájna jemi í niuucari. Capu amín a'ij pej peri ra'ancuré'a pe'ájna í niuucari, pajta ra'antisíjcheca'a í á'anavij.

²⁸ Tí'í pua'a ja'atí ayée na'a tí'ijr'i'ire mé jéjre'e, capu ayén huataájmuua'a ti a'ájna í ja'atí tzáahuati'ira'a jín Israél jetze ajtème'ecan. Capu xaa ne'u. Ajta a'ájna í ja'atí ti ayén ra'antisíjcheca'a í runavij, capu ayée na'a tí'ivaire'e ti ij ayén seíire'e á'ara'ani mé jéjre'e í huá'ire'ara'an jetze.

²⁹ Capu ayén tí'ayajna ti ja'atí tzáahuati'ira'a jín Israél jetze ajtème'ecan a'ájna jime'e ti a'ájna te'ará'astijre mé jéjre'e seíjre'e. A'í pu'u xaa ruxe'eve'e ti a'ájna nain jín araúrasten í ru tzajta'a. Ajta, a'ájna í tí'ití ti tí'ivaire'e ti ij ja'atí ayén urarí'ene'ecan jín huateáturan í Dios jemi, capu a'í na'a í mej miyen tí'ijr'i'ire í ruhuá'ira'a jime'e. Capu ajta a'í na'a pírici í ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze, sino a'í pu a'ájna pírici ti a'ájna xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén rí'í ráaruuren í ja'atí í tzajta'an. Ajta a'ájna í mej jín rí'í tiraatá'asin a'ájna í ja'atí, capu huá'a jemi a'íránineica í teite sino Dios pu jemi airánineica.

3

Círístu'u pu tá'ari'ira í tej jín auteájtuua í Dios jemi

¹ ¿Tí'itájni jín a'ij rá'amuua'araj a'ájna í ja'atí ti Israél jetze ajtème'ecan? ¿Ni qui tí'itíj a'ij tiraatéva'iri ti a'ájna ra'antisíjcheca'a í runavij?

² Ayej xaa ne'u. Jéihua pu tira'ancuré'asin, ajta mu'licáca pu jín raatéva'iri, a'ájna jime'e ti Dios amuacái raateájtuua í runiuuca a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtème'ecan.

³ Mí majta seica, camu miyen tira'ará'astijre. ¿A'íné huataájmuua'a a'ájna í mej caí miyen tira'ará'astijre? ¿Ni qui miyen ra'uré'uuna me'ájna ti jín Dios te'ataújratziiri'í?

4 Camu a'atzu xaa ne'u. Ché'e ayén éene'en í Dios jemi ti a'ñn Dios rusej ayén tzaáhuati'ira'a jín huateáturan tíj na'a rusén jime'e. Mí majta í teteca, ché'e ayén éene'en mej tí'ihua'itaca. Ché'e ayén éene'en a'iné ayée pu té'eyu'usi'í tíjín:

Mej mi ráamua'aree ti ayén ti'ayajna

a'ij pej peri tiu'utaxájtaca'a,

pej pi tiu'utémuat'itín pe'íjna jime'e

mat'íj me'ín muá'axijte'en.

5 Tí pua'a ayén seijre'e ti Dios ayén urar'íene'acan jín huateájturaa a'íjna jime'e tej caí rá'astijre'e iteen, ¿a'iné huataújmu'a'a amíjna? ¿Ni qui tiyen tiu'utaxá a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime í mej caí ramua'ate í Dios? Ayee mú tíjín: "Capu nu'u xí'epi'in rici í Dios a'íjna jime'e ti a'ñn huataniú'ucan itejmi jemi."

6 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ti pua'a ayén ti'ayajna a'ij mej tí'ixaxa'a a'íime, ¿a'iné auj tí'iri'iri ti a'ñn Dios huá'axijte'en naíjmi'ica í mej yen huachéjme í chaanaca japua? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

7 Rí'iri'í ti ja'atí ayén tiu'utaxá yee: "¿A'iné 'een jime'e Dios ayén auj ná'axijte'en a'íjna jime'e í nej nu'u auteájturaa í jemin? Capu ayén tiraavíjte'e a'iné Dios pu jaítze'e tzaáhuati'ira'a jín huateáturaasin a'íjna jime'e nej nu'u tí'ihua'itaca. Ajta jaítze'e mú miyen r'íi tíratá'aca í Dios me'íjna jime'e."

8 Tí pua'a ayén ti'ayájnache'e a'ij ti tí'ixa a'íjna í ja'atí, ayée pu ajta rí'iri'istaca'a tej tiyen tiu'utaxájtache'e tíjín: "Tiché'e nu'u tiyen a'ij pua'a tírájcha'íi ti ij ayén huateáturan í ti f'ixi'epi'in." Jee xaa ne'u, ayée mú seica ta jetze tí'ijpua'ajte'e tej nu'u tiyen tí'ixaxa'a. Mu'uri xaa ne'u miyen ra'antimúá'ití ti Dios ayén a'íjna jín huá'axijte'en. Naími'í tu auteájturaa í jemin.

9 ¿A'iné na'aquí? ¿Ni qui ayén huataújmu'a'a ti jaítze'e naa tí'tavaire'e itejmi i tej Israel jetze ajtémecan caí a'ímej? Capu xaa ne'u a'atzu, a'iné tu'uri tiyen raataxájtaca'a ti a'ñn í ti a'ij pua'a 'een, a'íi pu ta'antimúá'ití tej ti a'uté'itzee í Dios jemi naíjmi'ica iteen i tej Israel jetze ajtémecan, majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

10 Ayee pu xaa ne'u ti'ayajna a'iné ayée pu té'eyu'usi'í tíjín:

Capu nu'u mé'e ja'atí

ti ayén urar'íene'acan jín seijre'e.

Capu ja'atí.

11 Capu nu'u mé'e ja'atí

ti yaú'itie a'ij ti 'een í Dios jemi.

Capu nu'u mé'e ja'atí

ti ayén rahuauhuau ti ij raateánajche.

12 Naími'í mú meri mé rúurie méjca'í.

Camu ché'e tí'itíj jín tí'ivaire'e í jemin.

Capu mé'e ja'atí

ti ayén r'íi tí'itíjcha'íi.

Capu ja'atí xaa ne'u.

13 A'ij pu pua'a namuajre'e a'ij mej tí'ixaxa'a.

Runeanu mú jín tí'ihua'itaca

mej mi huá'ucuanamuan í rux'íej teite.

Ayee pu che'atá na'a tí'ivaire'e í niuucari

í mej jín tí'ixaxa'a

tíj ajta í huá'ave'eri ti je'ihuajé'ica,

a'íjna ti cu'ucu'u jetze 'aíjnineí.

14 Jéihua mú a'ij pua'a tiú'ujjepe'e,

majta huáp'íi jéihua huá'ajaaxiejte'e í rux'íej teite.

15 Ca'anacan mú a'uruáachejye'í

mej mi seij huajé'ica mé já'ahua'a.

16 A'u ti na'a mej é'eciñej,

a'íi mú a'ujca'anéecan jín raaté'uuna

tíj na'a ti a'uun tejé'eseijre'e.

Jéihua mú puajtzi hua'atá'aca í rux'íej teite.

17 Capu ayén tíhuá'amitiejte'e a'ij ti 'een

tí'íj Dios hua'utéjpu'a'ajte'en í teite mej mi ru'ihuaamua'atan temua'a naa.

18 Camu majta rá'atese'e í Dios.

Camu majta ratá'aca ti huá'a jemi seijre'e.

19 Teajta iteen, tu'uri tiyen ramua'aree a'ij ti tí'ixa í niuucari í mej jín tí'ajta. Ayee pu tíhuá'ixaate'e a'ímej í mej jetzen ruxe'eve'e mej miyen ra'ará'astijre'en me'íjna í niuucari. Ajta ayén huatétuihuaca'a mej mi huateáturan mej caí ché'e tí'itíj xajta naíjmi'í í teite me'íjna

jime'e ti caí ché'e mé'e ti'itíj í mej ru jetze rujúá'ajte'en. Aye'e pu'u te'irá'raa ti ij ayén ámitieere'e ti Dios huá'axijte'en naíjmi'ica í mej yen huachéjme í chaanaca japua a'íjna jime'e mej auteájturaa í jemin.

²⁰ A'íj pu jín, capu ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturaa í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí ayén rá'astijre'e a'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta. Mí teajta iteen, ayée tu 'een jín ramua'aree ti'itíj ti pírici ti a'íj pua'a 'een te'íjna jime'e ti caí ri'írí tej nain jín ra'ará'astijre'en te'íjna í niuucari.

²¹ Ajta íjii, pu'uri ayén titaataseíjrate a'íj ti t'í'iri'iri tej tiyen ri'éene'ecán jín huateáturaa í Dios jemi. Tu'uri ramua'aree ti caí ayén che'atá na'a t'í'ivaire'e a'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta. Jee xaa ne'u, ayée pu che'atá na'a t'í'ita'ixaate'e a'íjna í niuucari, majta a'íjme í mej mejm'i t'í'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

²²⁻²³ Aye'e pu che'atá na'a tihuá'aci'iti naíjmi'ica mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturaa í Dios jemi me'íjna jime'e mej miyen ra'ará'asten me'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciriistu'u. Aye'e pu che'atá na'a tihuá'aci'iti a'íjme'í í mej Israél jetze ajtémecan, majta a'íjme'í í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'íné naími'í mú rux'í'ej 'een í Dios jemi. Naími'í mú majta auteájturaa í jemin. Ajta capu ja'atí ayén raay'í'iti t'í'ij ayén nain jín r'í'í tiraatá'an í Dios.

²⁴ Ajta pu Dios rux'í'evi'ira'a jín ayén tihua'ux'í'epi'intari'iri'í mej mi ri'éene'ecán jín huateáturaa í jemin a'íjna jime'e ti a'íj pu ayén r'í'í tihua'utá'a. Aye'e pu 'een jín huá'a japua huaníu a'íjna jime'e a'íj ti huar'íj í Ciriistu'u ti ajta i'í Jesús.

²⁵ Dios pu ayén raateájtuaa í Jesús huá'a tzajta'a a'íjme'í í mej yen japuan huachéjme íyen chaanaca japua ti ij a'ín ayén huataúra'an t'íj muai'ivéjri í ti jín tiu'utana'íjchita a'íjna jime'e í mej té'echa'íca'a í Dios jemi. Ajta ti ij a'ín hua'utéjpu'a'ajte'en í Dios jemi a'íjna jime'e mej rá'atzaahuat'e. Dios pu ayén huar'íj ti ij ayén tihua'utaseíjrate'en ti caí a'ín a'íj pua'a huar'íj t'í'ij a'ín amuacaí tihua'utá'uuni'iri'í í mej jín auteájturaa í jemin. Capu a'ájná'ímua pua'íjzi hua'atá'acare'e.

²⁶ A'íj pu ajta ayén huar'íj mej mi me'ín í mej huáteite íjii miyen raasej ti a'ín x'í'epi'ín huar'íj a'íjna jime'e ti rusej urar'í'en. Aye'e pu ajta huar'íj mej mi ráamua'aree ti ajta x'í'epi'ín rici a'íjna jime'e ti ayén tihuá'axi'epi'intari'í mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturaa í jemin, naíjmi'ica, a'achú mej pua'amé rá'astijre'e.

²⁷ Tí pua'a ayén ti'ayajna, ¿ti'itájni jín tá'atzaahuat'e? Catu ti'itíj jime'e, a'íné capu ché'e ayén tiraavíjte'e. ¿Ti'itájni pírici í niuucari ti taatá'íjmi'ira? ¿Ni qui a'íjna jime'e tej ra'ará'astijre'en te'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta? Capu xaa ne'u a'ín pú'een, sino a'íjna í niuucari í tej jín té'atzaahuat'e.

²⁸ Aye'e pu xaa ti'ayajna, a'íné ayée pu titá'amitieje'e ti ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturaa í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín ja'atí té'atzaahuat'e. Ajta capu ti'itíj jín raatéva'iri ti ayén ra'ará'astijre'en a'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta.

²⁹⁻³⁰ Ajta a'ín í Dios, ¿ni qui ayée na'a pú'een huá'a Dios, í mej Israél jetze ajtémecan nusu ajta huá'a Dios pú'een a'íjme'í í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan? Jee xaa ne'u, a'íj pu ajta huá'a Dios pú'een a'íné se'íj pu'u a'ín pú'een í Dios. A'íj pu huá'axijte'en a'íjme'í í mej Israél jetze ajtémecan mej mi ri'éene'ecán jín huateáturaa í jemin me'íjna jime'e í mej té'atzaahuat'e. A'íj pu ajta ayén che'atá na'a huá'axijte'en a'íjme'í í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen che'atá mena'a ri'éene'ecán jín huateáturaa í jemin a'íné ayée mú che'atá mena'a té'atzaahuat'e.

³¹ ¿Ni qui tiyen te'íjna jín ra'ur'é'uuna te'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta te'íjna jime'e tej tiyen té'atzaahuat'e? Catu xaa ne'u. Mí teajta iteen, teen tu te'íjna jín raana'íjmire'en.

4

Jíme'en a'íjna í Abraham

¹ ¿A'íné tena'a tiu'utaxájta te'íjna jime'e í tayaaxújci'í, a'íjna í Abraham teecan, í tej jetzen airáane? ¿A'íné tíraar'í'ire a'íjna jemi í Dios?

² Aye'e xaa ne'u ti'ayajna, ti pua'a a'ín Abraham ayén ri'éene'ecán jín huateáturanche'e í Dios jemi, a'íjna jime'e ti ayén ti'itíj jín te'ará'aste, aj pu xaa ri'íríista a'ime'enche'e ti a'ín rusej ahuau'íjzaahuat'e'en. Mí ajta caí, capu a'atzu ri'íríistaca'a ti ayén huá'irini í Dios jemi.

³ Mí ajta, ayée pu té'axa í yu'uxari jetze tíjín: "Abraham pu rá'antzaahua a'íjna í Dios. A'íj pu jín, ayée pu Dios tiraax'í'epi'intari'iri'í ti a'ín ayén urar'í'ene'acan jín huateájturaa í jemin." Aye'e pu té'eyu'usí'í.

⁴ Niché'e seij huataxá'j í niuucari. Tí pua'a ja'atí ti'itíj jín t'í'imuari'e, ayée pu ruxe'eve'e mej tiraana'íjchite'en me'íjna jime'e ti a'ín tiu'umuá'iej. Camu ti'itíj raatapuá'íjve'esin rux'í'evi'ira'a jime'e, sino ayée mú t'í'ijnajchite'en a'íj ti tiraavíjte'e.

⁵ Aye'e pu che'atá na'a 'een í Dios jemi. Capu a'atzu a'íj t'í'iri'iri ti ja'atí ayén raamuá'ítin ti ayén urar'í'ene'acan jín huateáturaa í Dios jemi a'íjna jime'e ti ayée na'a tiu'umuá'iej

ti'titj jime'e. Mí ajta a'áin, ti pua'a ayén rá'antzaahuatelen a'ájna ti tihuá'axi'epi'intari'ire a'ámej í mej a'ij pua'a titetiújcha'ií mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin, ti pua'a rá'antzaahuatelen na'a a'ájna í ja'ati, Dios pu a'ájna jín tí'ijxi'epi'intari'iran ti ij a'áin ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

⁶ Ajta, ayée pu che'atá na'a ra'utéyu'uxaca'a a'ájna í David teecan ti ayén té'axa ti nu'u Dios ayén ri'í tiratá'aca a'ájna í ja'ati ti Dios ayén tíji'ijxi'epi'intari'ire ti ij ayén a'áin ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Capu ajta nu'u jetzen ruxe'eve'e ti a'áin ja'atí caí tiu'umuáriej ti'titj jime'e ti xi'epi'in 'een.

⁷ Ayen tijín:

Rí'í pu tihua'utá'a a'ámej
í ti Dios tihua'utá'uuni'iri'í
í mej jín auteájturaa í jemin.

Miché'e me'ájna jín huaújtemua'ave'en,
a'iné capu ché'e puaíjzi hua'utá'asin.

⁸ Rí'í pu tiratá'aca a'ájna í ja'ati
ti Dios caí ayén jetzen ti'titj jín te'ujpuá'ajte'en
ti a'áin ti'titj jín auteájturaa í jemin.

⁹ Ajta a'ájna í ti jín Dios rí'í tihua'atá'aca, ¿ni qui a'ámej na'a ci'iti í mej meri ra'antisíjcheca'a í runavij na'ari ajta ayén tihuá'aci'iti í seica í mej caí miyen ra'antisíjcheca'a í runavij? Ayee nu neri tejámuaatá'ixaa ne'ájna jime'e í Abraham teecan, ti Dios ayén tiraax'epi'intari'iri'í ti a'áin ri'éene'ecán jín huateájturaa í jemin, a'ájna jime'e ti a'áin Abraham ayén rá'antzaahua.

¹⁰ ¿A'anajni ayén tiraax'epi'intari'iri'í í Dios? ¿Ni qui ayén ráaruu tí'ij Abraham caí xi ra'antisíjcheca'a í runavij? ¿Na'ari ayén tiraax'epi'intari'iri'í tí'ij a'áin ayén ari ra'antisíjcheca'a? Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, capu Dios ayén tiraax'epi'intari'iri'í tí'ij ari ra'antisíjcheca'a í runavij sino tí'ij caí xi ra'antisí'iche.

¹¹ Aj pu'í ayén raateájtuaa a'ájna í ye'irá mej mi miyen ra'antisíjche í runavij. Ajta ayén huataujmuajcaa a'ájna í ye'irá ti a'áin Abraham teecan ayén ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, a'ájna jime'e tí'ij caí xi ra'antisí'iche í runavij, a'áin pu rá'antzaahuatelen í Dios.

A'íj pu jín, a'íi pu a'áin pú'een í huá'ahuaacixa'a naíjmi'í a'ámej í mej caí ra'antisí'iche í runavij, í mej majta té'atzaahuatelen. A'íj pu jín Dios ayén che'atá na'a tihuá'axi'epi'intari'ire mej mi miyen che'atá mena'a ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi tíj a'ájna í huá'ayaaxujci'í.

¹² Ajta a'ájna í Abraham teecan, a'áin pu ajta huá'ahuaacixa'a pú'een í mej ra'antisí'iche í runavij. Majta a'ámej, camu miyen mena'a ra'antisí'iche í runavij, sino a'áin mú majta miyen éene'e rí'í titetiújcha'ií tíj ajta a'ájna í Abraham teecan rí'í ti'titújcha'í'ica'a, a'ájna ti tahuáacixa'a pú'een, ti ajta té'atzaahuatelen a'áin caí xi ra'antisí'iche í runavij.

I ti jín Dios te'ataújratziiri'í, a'áin pu raanaíjmire a'ájna jime'e tej rá'antzaahua

¹³ Ajta pu Dios ayén te'ataújratziiri'í a'ájna jemi í Abraham, ajta a'ámej jemi í mej jetzen airáane ti nu'u ayén tiráaci'iti nain ti seijre'e íiyen chaanaca japua. Capu Dios ayén te'ataújratziiri'í, a'ájna jime'e ti a'áin Abraham ayén rá'astijre'eca'a a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Capu xaa ne'u, sino ayée pu 'een jín Dios te'ataújratziiri'í a'ájna jime'e ti a'áin Abraham teecan ayén ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'ájna jime'e ti té'atzaahuatelen a'áin.

¹⁴⁻¹⁵ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a ayén tihuá'uci'iti a'ámej í mej rá'astijre'e me'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, capu ché'e ayén ruxe'eve'e ti ja'atí ayén té'antzaahuatelen, ajta capu ché'e ti'titj vaire'e í ti jín Dios te'ataújratziiri'í. Puaíjzi pu hua'atá'aca a'ájna jime'e ti caí rí'irí ti ja'atí nain jín ra'ará'astijre'en a'ájna í niuucari. Mí ajta, camu ti'titj jín auteáturan ti pua'a caí seijre'e a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁶ A'íj pu jín, a'ájna ti jín Dios te'ataújratziiri'í ayén tihuá'aci'iti a'ájna jime'e mej miyen té'atzaahuatelen ti ij ayén éene'e á'ara'ani ti Dios ruxi'evi'ira'a jín rí'í tihua'utá'an, ajta ti ayén tzáhuati'ira'a jín tihuá'aci'iti naíjmi'í'ica a'ámej í mej me'ájna jetze airáane í Abraham teecan. Naíjmi'í'ica pu tí'ici'iti amuaacaan a'ámej í mej ra'antisíjcheca'a í runavij, ajta a'ámej í mej miyen che'atá mena'a té'atzaahuatelen tíj a'ájna í Abraham teecan. A'áin pu a'áin pú'een í tahuáacixa'a, naíjmi'í'ica a'achú tej pua'amé.

¹⁷ Ayee pu té'eyu'usi'í tijín: "Ayee nu neri timuaax'epi'intari'iri'í mú'eetzi. Mu'íiti mú teite mú'eetzi jetze a'iránejsin." A'íj pu jín, ayée pu tirá'amitije'te'e í Dios, ti a'áin Abraham teecan a'áin pu'éene'e já'araa í tahuáacixa'a. Abraham pu ayén rá'antzaahua a'ájna í Dios ti raayi'iti ti ajtahua'a hua'utátisten í huá'axiejniu'uca a'ámej í mej meri huácuii. Ajta a'ájna í ti caí xi tí'iseijre'e, Dios pu runiuuca jín ayén tí'ixaxa'a tí'ij ajta ayén te'irájra'ani.

¹⁸ Ajta a'áin í Abraham, tí'ij ayén tirá'amitije'te'eca'a ti caí ché'e a'íj tí'iri'íristaca'a ti típe'eri á'ara'ani, mi ajta, ayée pu té'antzaahua mej miyen mu'íiti jetzen tite'iránejsin í teite a'íj ti

Dios te'ataújratiiri'i í jemin. Ayen tijn: "Ayeé mú pua'amé muá'aju'u a'íime í mej mú'leetzi jetze a'iránejsin mat'j xu'ura'ave pua'an."

¹⁹ Pu'uri rájcha'íica'a a'ájna a'achú cumu anxíte nine'ira'a a'ájna í Abraham. A'íj pu jín ayén tirá'amitiejte'eca'a ti ari á'apua'aren í rutevij jetze. Ayeé pu che'atá na'a t'ímua'ajca a'ájna í ru'íj jime'e, a'ájna í Sara, ti caí ché'e rí'irístaca'a ti tiyaúj á'ara'ani.

²⁰ Capu amín a'íj. Capu raatéxíeehuataca'a ti rá'antzaahuat'e'en. Jé'ecan pu ra'utámua'areeri'i a'íj ti te'ataújratiiri'i í Dios. A'íj pu jín, huatéujca'ane í ru'zajta'a ti ij jaítze'e ayén té'antzaahuat'e'en. Ajta, a'íj pu rí'i tiraatá'a í Dios.

²¹ Ayeé pu nain jín tirá'amitiejte'eca'a ti Dios ayén raayí'iti ti ayén huárini í ru-muári'eri'ire'ara'an jime'e a'íj ti a'ín ari te'ataújratiiri'i.

²² A'íj pu jín ayén Dios tiraaxí'epi'íntari'iri'i ti a'ín Abraham rí'éene'ecán jín huatéáturan í jemin.

²³⁻²⁴ Ajta a'ájna í niuucari ti jime'en ayén Dios tiraaxí'epi'íntari'iri'i, capu ayén té'eyu'usi'ihuaca'a ti ij ayéé na'a tiráaci'iti a'ájna sino ayéé pu ajta t'ítaci'iti itejmí. Dios pu ayén che'atá na'a titaaxí'epi'íntari'iri'i itejmí tej ti teajta rí'éene'ecán jín huatéáturan í jemin. Ayeé pu ajta t'ítaci'iti itejmí, i tej rá'tatzaahuat'e'e a'ájna ti ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mí'ichite a'ájna í Jesús ti ajta a'ín pú'een í tavástara'a.

²⁵ A'íj pu ayén huatáújtuii ti huámi'ini ta jetze me'ecan, ti ij a'ín tiu'unájchitaca'a ta jime'en í tej té'echa'íica'a te'ájna jime'e í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Aj pu'í Dios a'ájna jín ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mí'ichite tej ti tuyen rí'éene'ecán jín huatéáturan í jemin.

5

Capu ché'e taci'iti itejmí í puaíjtzí

¹ Ayeé pu ti'ayajna. Tu'uri rí'éene'ecán jín huatéájturaa í Dios jemi a'ájna jime'e í tej té'atzaahuat'e'e. Ajta a'ín í tavástara'a, a'ájna Jesús ti ajta í'í Cirístu'u, a'íj pu ayén ta'anpuá'ajte í Dios jemi.

² Pu'uri xaa ne'u rí'iri tej tuyen huatasejre'en jemin ti ij jii, a'íj rí'í titaatá'an. Ayeé tu éeni'ici'e seijre'e ti a'íj rí'í titaatá'a. Teajta tuyen te'ájna jín tátemua'ave'e te'ájna jime'e tej teuj rachú'eve'e a'ájna xicáara'an í tej jetzen seijre'e tá'ara'ani te'ájna jamuan í Dios ti ayén rí'í huápi'i naa seijre'e mej mí me'ájna jín rí'í naa tira'utasej'í teite.

³ Capu a'íj na'a, sino teajta te'ájna jín tuyen tátemua'ave'e te'ájna jime'e í tej jín rajpuaíjtzí, a'íné ayéé tu t'íjmu'a'aree tej tuyen raayí'iti tej te'utáviica'í te'ájna jime'e tej t'í'itj jín tirajpuaíjtzica'a.

⁴ Ajta, ti pua'a tuyen raayí'iti tej tuyen te'utáviica'í, teajta tu teri tiu'utémua'í'iti í Dios jemi. Tí pua'a teajta tuyen tiu'utémua'í'ín, aj pu xaa ayén í'irí'iri tej tuyen raachú'eve'e'en tej ti te'uun a'uteáturan í Dios jemi.

⁵ Capu ja'anáj taatatéviraste'esin tej tuyen raachú'eve'e'en a'íné jé'hua pu ca'aníjra'a taatá'a í Dios í tatzajta'a a'ájna jime'e tej jetzen arátaca'ane a'ájna í xiéjnu'ucare'ara'an í Dios. Ajta Dios ayén t'íya'uta'íteca'a í ruxiéjnu'uca t'í'ij téjmi jemi huatéáturan.

⁶ Catu a'atzu a'íj té'eviiica'í'iraca'a t'í'ij a'ájna teja'uré'ene a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ayén tiraaxí'epi'íntare ti a'ín Cirístu'u huá'a jetze me'ecan huámi'ini í teite í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

⁷ A'ájná'ímua pu ayén t'írini ti ja'atí ayén huataúra'an ti huámi'ini seij jetze me'ecan ti rí'í t'ítevij. Jee xaa ne'u, camu mu'í'í í mej miyen huataúra'an mej mí seij jetzen me'ecan huácu'í'ini. Capu amín a'íj ti pua'a a'ín ja'atí jé'ecan huápi'i rí'í t'ítevij.

⁸ Mí ajta Dios, ayéé pu 'een jín titaatasejrate ti a'ín huápi'i taxe'eve'e a'ájna jime'e tet'í'ij teuj á'aturaave'e í jemin, Cirístu'u pu xaa ta jetze me'ecan huamí'í.

⁹ Ayeé pu'u 'een jín huamí'í tej ti tuyen rí'éene'ecán jín huatéáturan í Dios jemi. A'íj pu jín ayén huarín, ayej xaa ne'u ti'ayajna t'í'ij a'ín ta japua huániuuni ti ij caí táaci'iti í puaíjtzí ti ayén teja'uré'enejsin.

¹⁰ Ayeé pu ti'ayajna, a'íné tet'í'ij teuj rájcha'íire'eca'a te'ájna í Dios, a'íj pu ayén rí'í táaruu tej ti tuyen rí'í titeeteáturan í jemin a'ájna jime'e ti a'ín yaujra'an ta jetze me'ecan huamí'í. Jii, a'íné a'íj pu ayén rí'í táaruu tej ti rí'í titeeteáturan í Dios jemi, ¿ni caí ayén ti'ayajna ti a'ín tu'irájtuaani a'ájna jime'e ti ajtahua'a l'irúuri? Jee xaa ne'u, ayéé pu ti'ayajna.

¹¹ Capu a'íj na'a, sino teajta tu tuyen tátemua'ave'e jemin í Dios te'ájna jime'e ti a'ín tavástara'a, a'ájna í Jesús ti ajta í'í Cirístu'u, a'íj pu ayén rí'í titáaruu tej ti tuyen rí'í titeeteáturan í Dios jemi.

A'ájna í Adán, ajta a'ájna í Cirístu'u

¹² Ayeé pu ti'ayajna, ti a'ájna ti a'íj pua'a 'een ayén huatasejre'íyen chaanaca japua a'ájna jime'e ti seij na'a ayén auteájturaa í Dios jemi. Ajta a'ájna jime'e ti a'ájna í seij ayén auteájturaa, aj pu'í ajta ayén teja'uré'ene ti huamí'í a'ájna í ja'atí. A'íné naími'í mú miyen airáne me'ájna

jetze í tevi, ayée pu ajta tihua'uc'i mej mi majta huácuii a'iné naími'i mú majta miyen auteájturaa í Dios jemi.

¹³ Jee xaa, t'i'ij caí xi huatétuihuaca'a í niuucari í mej jín t'i'ajta, mu'uri miyen á'aturaacaj í teite í Dios jemi. Mí ajta, ti pua'a caí seijre'e í niuucari í mej jín t'i'ajta, capu ajta xaa ri'irísta a'ame ti ja'atí ayén ra'uxíjite'en í seij ti'tí'ij jime'e í ti jín auteájturaa.

¹⁴ Mí ajta, t'ij na'a ti Dios raatéaahuaca'a a'ájna í Adán asta na'a caí huataseijre a'ájna í Moisés, naími'i mú huácuii í teite. Capu amín a'ij ti pua'a mecaí miyen che'atá mena'a huaríj a'ij ti huaríj a'ájna í Adán ti caí ayén ra'ará'astijre a'ij ti Dios ayén tira'íjca. Ajta a'ájna í Adán, a'í pu ayén éene'e t'ij a'ájna ti caí xi huataseijre.

¹⁵ Mí ajta, capu ruxí'ej na'a a'ájna ti te'irájraa a'ájna jime'e ti Dios ruxí'evi'ira'a jín taatapuajve, ajta a'ájna ti 'airájraa ti seij na'a auteájturaa í Dios jemi. Capu xaa ne'u, a'iné mu'íiti mú miyen huácuii me'ájna jime'e ti seij ayén auteájturaa í Dios jemi. Mí ajta, jaitze'e pu huápi'i ti'ivaire'e a'ájna ti Dios taatapuajve, a'iné a'í pu ra'uré'uu a'ájna ti jetzen me'ecan sefíre'e já'araa ti a'ij pua'a éene'eca'a ti ij ajta huá'aci'iti mu'íicáca a'ij ti í seij í tevi huaríj ruxí'evi'ira'a jime'e ti ij a'ín ayén r'i'i tihua'utá'an.

¹⁶ Ajta, a'ájna ti Dios taatapuajve, capu ayén che'atá na'a 'een a'ij ti te'irájraa a'ájna jime'e ti í seij ayén auteájturaa í Dios jemi. T'i'ij a'ín í ja'ati ayén auteájturaa í Dios jemi, aj pu'i Dios ra'uxíjite, ajta puaíjti raatá'a. Mí ajta Dios, mat'íj jéhua auteájturaa í jemin, a'í pu ayén taatapuajve a'ájna í tej jín urarí'ene'en jín huateáturan í jemin.

¹⁷ Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné ti pua'a ayén ti'ayántan í mej huácuii mat'ij mena'a pua'amé airáane me'ájna jetze í tevi, ayée pu ajta ayén ti'ayajna mej mi ruuri muá'ara'ani me'ájna jime'e mej ra'ancuré'a me'ájna ti jín Dios jéhua huápi'i r'i'i tihua'utá'a, majta me'ájna jime'e miyen ra'ancuré'a ti hua'utapuajve mej mi miyen urarí'ene'ecan jín huateáturan í jemin a'ájna jime'e a'ij ti huaríj a'ájna í tevi, a'ájna í Jesús ti ajta i'i Cirístu'u.

¹⁸ Ayee pu xaa ne'u teja'uré'ene, a'iné seij pu'u ayén auteájturaa í Dios jemi, Dios pu naíjmi'ica a'uxíjite ti ij puaíjti hua'utá'an. Ayee pu ajta te'irájraa mej mi naíjmi'i miyen urarí'ene'ecan jín huateáturan, mej mi ruuri muá'ara'ani t'ij na'a rusén jime'e.

¹⁹ A'ij pu jín, ayén te'irájraa mej miyen tite'uteájturaa í Dios jemi a'íime í mej mu'íi a'ájna jime'e ti í seij a'ájna í Adán teecan ayén auteájturaa í Dios jemi, ayée pu ajta tihua'aci'iti mu'íicáca mej mi miyen urarí'ene'ecan jín huateáturan í Dios jemi a'ájna jime'e ti í seij í tevi, a'ájna í Jesús, ayén aráuraste a'ájna ti jín Dios tira'íjca.

²⁰ Ajta a'ín í niuucari í mej jín t'i'ajta, ayée pu 'een jín raateájtuaa ti ij ayén jaitze'e huataseijre'en í mej jín a'uteájturaa í Dios jemi. Mí ajta jime'en a'ájna ti nu'u ayén jaitze'e huataseijre í mej jín auteájturaa, ayée pu ajta te'irájraa. Dios pu ajta jaitze'e r'i'i tihua'utá'a í ruxí'evi'ira'a jime'e.

²¹ Ayee pu'u xaa ne'u, a'ájna ti a'ij pua'a 'een í Dios jemi, ayée pu a'ájna hua'utémua'íti í mej huácuii. Ayee pu te'irájraa t'íj ayén che'atá na'a tiu'utémua'íti a'ame a'ájna í ti jín Dios r'i'i titaatá'a, tej ti ri'éene'ecán jín huateáturan, tej ti tiyen ruuri tá'ara'ani t'ij na'a rusén jime'e a'ájna jime'e ti a'ín tavástara'a í Jesús ti ajta i'i Cirístu'u, a'í pu ayén ta japua huaníu.

6

Teen tu nu'u ruurican jín seijre'e Cirístu'u jemi

¹ ¿A'iné huataájmu'a'a í nej neri jamuá'íxa? ¿Ni qui tej teuj auté'ítze'ara'an í Dios jemi ti ij jaitze'e Dios r'i'i titaatá'an?

² Catu xaa ne'u. ¿A'iné ti'iri'iri tej tiyen teuj tite'uté'ítze'ara'an í Dios jemi, a'iné catu ché'e rá'astijre'e te'ájna ti a'ij pua'a 'een? Capu xaa ne'u ché'e a'ij ti'iri'iri tej ra'ará'asten í ti a'ij pua'a 'een.

³ Mí seajta mú'een, xu'uri siyen ramua'aree se'ájna, tet'íj huámua'i'ivijhuaca'a te'ájna jime'e tej teri rá'astijre'e te'ájna í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús, teen tu teajta te'ájna jetze ajtémecantaca'a t'íj a'ín huam'íi.

⁴ Tet'íj huámua'i'ivijhuaca'a, ayée pu ajta titáaru mej ta'avé'ena a'ájna jamuan í ti huam'íi, tej ti tiyen che'atá tena'a jéjcuacan jín ruuri tá'ara'ani a'ij ti ajta tiráaru a'ájna í Cirístu'u. Dios pu ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'ájna jime'e ti muá'eri'ire'ara'an huataseijre.

⁵ Tí pua'a tiyen te'ájna jetze ajtémecantaca'a t'íj a'ín huam'íi, ayée pu ti'ayajna tej teajta jetzen ajtémecanta tá'aju'un te'ájna t'íj Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite.

⁶ Ayee pu'u, ayée pu titá'amitije'te'e, ti a'ín ti a'ij pua'a 'een, í tej jín a'ij pua'a ti'ítitacha'íca'a, Dios pu ajta ra'uxíjite jamuan í Cirístu'u mat'íj rá'utatai í Cúruu jetze, ti ij ayén antipua'are a'ájna ti a'ij pua'a 'een í tej jín a'ij pua'a ti'ítitacha'íca'a ti ij caí ché'e ca'aníjra'a tejámuaata'ajte'en a'ájna ti a'ij pua'a 'een.

⁷ Tí pua'a ja'atí ari huámí'ini, capu ché'e ri'irísta a'ame ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tiraata'ajte'en.

⁸ Mi teajta iteen, ayée pu titá'amitiejte'e ti ayén ti'ayajna. Tí pua'a iteen Ciríistu'u jetze ajtémecan a'íjna jime'e ti huamí'i, teen tu teajtáhua'a ruuri tá'aju'un te'íjna jiruan.

⁹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'íné Dios pu ari ra'ajjáj a'íjna í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'íj pu jín, capu ché'e rí'írí ti Ciríistu'u ajtahua'a huámí'ini. Capu ché'e rí'írí ti ra'antimuá'ítin a'íjna í muári'eri'ire'ara'an í mej jín huácu'ini.

¹⁰ Tí'íj a'ín huamí'i, ayée pu 'een jín huamí'i ti ij ra'upuá'ajte'en a'íjna ti a'ij pua'a 'een í mej jín a'ij pua'a titetújcha'íica'a. Ajta íjii, ti Ciríistu'u ajtahua'a í'írúuri, a'í pu ayén a'íjna jín ruuri ti ij rí'í tiraatá'an í Dios.

¹¹ Ché'e ayén che'atá na'a tejamuá'amitiejte'e sej seri huácu'í sej si caí ché'e siyen ratéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ché'e ajta ayén tejamuá'amitiejte'e sej ruurican huateájturaa í Dios jemi a'íjna jime'e sej seri se'íjna jetze ajtémecan í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús.

¹² A'íj pu jín, caxu siyen ratá'acare'en ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tejá'amua'ijte'e í a'amua tzajta'a. Caxu seajta rá'astijre'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huuirá'ínei í a'amua tzajta'a.

¹³ Caxu seajta ratuúire'e tíj na'a ti seijre'e í á'amua'ijte se'íjna jemi í ti a'ij pua'a 'een sej si siyen ratéva'irihua'an, sino setá'aj siyen huataújtuiire'en í Dios jemi se'íjna jime'e ti ayén tejamuá'amitiejte'e ti a'ín ari amua'irájtua huá'a tzajta'a a'íjme í mej meri huácu'í. Setá'aj siyen tiraatá'uire'e tíj na'a ti seijre'e á'amua'ijte se'íjna jín ratéva'irihua'an ti'ítíj jime'e ti xí'epi'in 'een.

¹⁴ Tí pua'a siyen huárini, capu ja'anáj tejámuuata'áijte'esin a'íjna ti a'ij pua'a 'een, a'íné xu'uri siyen se'íjna jetze aráu'ca'ane ti Dios rux'evi'ira'a jín rí'í tejamuatá'aca. Caxu ché'e siyen ca'anéeri jín rá'astijre'e se'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

Tí pua'a nu'u ca'anéeri mú jín tí'ivaire'e

¹⁵ ¿A'íné tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi? ¿Ni qui tiyen teuj a'ij pua'a tí'ítú'acha'íi tá'ara'ani te'íjna jime'e ti Dios rux'evi'ira'a jín rí'í titaatá'aca, teajta caí ché'e rá'astijre'e te'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta? Catu xaa ne'u a'atzu.

¹⁶ Mú'een xu siyen ramua'aree ti pua'a siyen huataújtuiire'en ja'atí jemi sej si ca'anéeri jín ra'ará'astijre'en, mú'een xu ca'anéeri jín raatéva'irihua'a xá'aju'un, xaa ne'u. Capu amín a'ij, ti pua'a siyen tiraatéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta ayén amuaatá'asin sej huácu'í'ini, na'ari ti pua'a siyen sena'a tiraatéva'irihua'an se'íjna ti xí'epi'in 'een sej si siyen ruuri huateáturan í Dios jemi.

¹⁷ A'ajná'imua xu xaa siyen ca'anéeri jín raatévai se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ajta íjii, ayée nu 'een jín rí'í tiraatá'aca í Dios ne'íjna jime'e sej a'ujca'anéecan jín ra'ará'astijre'e se'íjna í niuucari í mej jín tejamuamuá'ate, í sej seajta ra'ancuré'a.

¹⁸ Dios pu amua'irájtua sej si caí ché'e ca'anéeri jín ratéva'irihua'an se'íjna ti a'ij pua'a 'een. Mí ajta, ayée pu amuáaruu sej si ca'anéeri jín raatévai're'en se'íjna ti xí'epi'in 'een a'íjna jemi í Dios.

¹⁹ Aye nu ne'íjna jín e'ehuaurítíecan jín tejá'amua'ixaate'e a'ij ti tihua'aruurejca' huá'a tzajta'a í teite a'íné ayée pu tejamuá'aturaate'e sej caí nain jaú'ítie. Aye nu sejmí'í tíu'ujtuíraca'a setíj sena'a sej ratéhua'ira'a sej si siyen raatéva'irihua'an í sej jín huateú'xana'acira'aten, sej si seajta siyen huárini tíj na'a ti caí xí'epi'in 'een í Dios jemi. A'íj pu jín, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen che'atá sena'a huataújtuiire'en nain jime'e setíj sena'a sej ratéhua'ira'a sej si siyen raatéva'irihua'an í ti xí'epi'in 'een sej si siyen rí'éne'ecán jín huateáturan í Dios jemi.

²⁰ Set'íj seuj raatéva'irihua'a se'íjna ti a'ij pua'a 'een, capu a'amua jetze ruxe'eve'eca'a sej siyen ra'ará'astijre'en se'íjna ti xí'epi'in 'een í Dios jemi.

²¹ ¿Tí'ítájni jín a'ij tejámuuataévai a'ajná'imua a'íjna, tíj na'a ti ari já'amuateví'iraste'e? Capu sein tí'ítíj, a'íné tíj na'a ti ayén a'ij pua'a 'een, ayée pu hua'atéva'irihua'a mej mí me'íjna jín huácu'í'ini.

²² Mí ajta íjii, tí'íj Dios amua'irájtua sej si caí ché'e ratéva'irihua'an a'íjna í ti a'ij pua'a 'een, ayée xu seri ca'anéeri jín raatéva'iri se'íjna í Dios. Ajta, ayée pu tejá'amua'í'iti sej siyen rí'éne'ecán jín huateáturan í Dios jemi, sej si siyen seí're'e xá'ara'ani í jemin tíj na'a rusén jime'e.

²³ Aye pu'u xaa ne'u ti'ayajna. Aye pu raamuá'ítin í ja'ati ti huámí'ini ti pua'a ayén raatévai're'e a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ajta, ayée pu 'een jín Dios rí'í titaatá'a rux'evi'ira'a jime'e tej ti tiyen ruuri huateáturan í jemin, a'íjna jime'e tej te'íjna jetze ajtémecan te'íjna í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús, í tavástara'a.

7

A'ij ti huataújma'a ti pua'a 'íta'a huatéviche'en

¹ Ne'ihuaamua'a, mi sej ramua'aree a'ij ti té'axa í yu'uxari jetze í mej jín tí'ajta, ayée nu tejá'amua'ixaate'e ti a'ín niuucari ayée na'a tí'ira'ajjte'e í ja'ati tǎj na'a ti auj ruuri. Capu ché'e tí'ira'aíte'e a'ame tí'ij huámi'ini.

² Ayee pu tí'ayajna, ti pua'a 'íta'a ayén ari víche'e, ayée pu tí'ira'ajjte'e a'ájna í niuucari ti nu'u ayén ruxe'ev'e'e ti a'ín 'íta'a ayén huateáturan jamuan í rucín tǎj na'a ti auj ruuri. Ajta ti pua'a a'ín cína'ara'an í 'íta'a huámi'ini, capu ché'e ayén tí'ira'aíte'e a'ame.

³ A'ij pu jín, ti pua'a nu'u sej jamuan huatéviche'en ti pua'a auj ruuri í cína'ara'an, ayée mú tiraatamuá'amuat'e muá'aju'u me'ájna í 'íta'a tǎjín ti huaújxana'acira'ate. Mí ajta ti pua'a a'ín cína'ara'an ayén huámi'ini, a'ájna í niuucari capu ché'e tí'ira'aíte'e a'ame. Ajta camu ché'e miyen raatamuá'amuat'e muá'aju'u tǎjín ti huaújxana'acira'ate, ti pua'a sej jamuan huatéviche'en.

⁴ Seajta mú'een, ne'ihuaamua'a, a'íné Círístu'u pu ayén rajpuajtzi já'araa í rutevij jime'e mú'ejmi jetze me'ecan a'ájna jime'e ti huami'í í cúruu jetze, capu ché'e tejá'amua'aíte'e a'ame a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. A'ij xu jín, mú'een sej jetze xu ajtém'e'ecan. A'ii pu a'ín pu'een a'ájna ti Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite sej si siyen raatátuure'en í Dios jemi setǎj sena'a sej se'ájna jín huarǎj ti í'ixi'epi'ini.

⁵ Ayee pu'u xaa ne'u titáaruu tí'ij ayén tí'ita'ajjte'eca'a a'ájna ti a'ij pua'a 'een. A'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, a'ii pu ca'anǎjra'a raatá'a a'ájna ti a'ij pua'a 'een ti huiráninei í ta tzajta'a. Ajta a'ín ti a'ij pua'a 'een, ayee pu tí'imuarí'eca'a í ta tzajta'a, tetǎj tena'a ve'ée í ta jetze, tej ti tiyen raamuá'itǎn tej huácui'ini.

⁶ Ajta íjii, capu ché'e tí'ita'aíte'e a'ame a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, a'íné Círístu'u pu huami'í ta jetze me'ecan. A'ii pu a'ájna jetze taateájtuaa tej ti jécuacon jín tí'téva'irihua'an te'ájna jime'e í ye'irá ti a'ájna jetze me'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, tej ti caí ché'e tiyen tí'téva'irihua'an í ye'irá jime'e ti mí'ime'ecan, ti ajta té'eyu'usi'ihuaca'a.

A'ájna ti a'ij pua'a 'een ti nu'u yen seijre'e neetzi jetze

⁷ ¿A'íné huataújmua'a a'ájna? ¿Ni ayén huataújmua'a, ti a'ín niuucari í mej jín tí'ajta, ni caí a'ín pú'een í ti a'ij pua'a 'een? Capu xaa ne'u, a'íné canu niyen ramua'aréerenche'e tí'itǎj ti pírici ti a'ij pua'a 'een ti pua'a caí huateáturanche'e ítejmi jemi a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Tí pua'a caí ayén tinaatá'ixaate'enche'e a'ájna í niuucari tǎjín: "Capej tí'inecua'atze", canu ja'anáj ramua'aréerenche'e ti ayén a'ij pua'a 'een ti pua'a niyen tí'inecua'atze.

⁸ Ajta a'ájna ti a'ij pua'a 'een ti huiráninei yú ne tzajta'a, a'ii pu ayén tí'ihuaujxe'eviste neetzi jetze nej ni jéihua huápi'í tí'inecua'atze a'ájna jime'e ti a'ín niuucari ayén tinaamuá'ate a'ij ti huataújmua'a a'ájna í niuucari ti jime'en yee "capej tí'inecua'atze." Ayee pu'u, a'íné ti pua'a caí ayén seijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta, capu rí'iri tej tiyen tí'iramua'areere tí'itǎj ti pírici ti a'ij pua'a 'een.

⁹ Ajta jécua imuá nu niyen nexiéehua á'uche'ecane'e; canu tí'itǎj tí'ijmua'areereca'a. Capu tí'ine'ajjte'eca'a a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Aj nu ni niyen ra'utámua'areeri'í ne'ájna í niuucari. Net'íj ni niyen tiráamua'areeri'í tǎj na'a í nej jín auteájturaa ne'ájna jemi í niuucari. Canu ché'e r'í'í mé te'uché'ecane'e.

¹⁰ Ajta, ayée pu tiná'amitije'te'eca'a ti ayén tiu'urǎj. A'ájna í niuucari ti jín Dios ayén tiraaxí'epi'intare ti nu'u jín r'í'í titaatá'acare'enche'e, capu ayén r'í'í titaatá'a tzíte'e, sino ayée pu'u na'uxǎjte nej ni niyen huámi'ini ne'ájna jime'e nej caí ra'ará'aste ne'ájna í niuucari.

¹¹ Ayee pu a'ájna jín te'irájraa. A'ájna ti a'ij pua'a 'een, ayée pu tí'ihuaujxe'eviste neetzi jetze a'ájna jime'e ti a'ín niuucari ayén tiu'utaxájtaca'a tí'itǎj ti pírici ti a'ij pua'a 'een. Ajta á'iyen, a'ín ti a'ij pua'a 'een ayén náacuanamua nej ni caí niyen ra'ará'asten ne'ájna í niuucari. Ayee pu a'ájna jín huarǎj, a'ii pu í niuucari ayén na'uxǎjte nej ni huámi'ini a'ájna jime'e nej caí ra'ará'astǎjre.

¹² A'ij pu jín, capu tí'itǎj rá'aturaate'e a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Ajta a'ájna ti jín ayén tí'huá'ajjte'e, capu ajta tí'itǎj rá'aturaate'e. Ayee pu 'een jín tí'ajta a'ij ti tiraavǎjte'e, ajta nain pu jín í'í xí'epi'ini.

¹³ ¿Ni qui ayén huataújmua'a ti a'ájna ti í'í xí'epi'ini ayén na'uxǎjte nej ni niyen huámi'ini? Capu xaa ne'u a'atzu. Mí ajta, ayée pu ruxe'ev'e'eca'a tej tiyen tiraatámua'ati tí'itǎj ti pírici ti a'ij pua'a 'een, tej ti tiyen tiráamua'aree ti a'ín pírici a'ájna ti xaa a'ij pua'a 'een í Dios jemi. A'ij pu jín a'ájna ti a'ij pua'a 'een ayén tí'ihuaujxe'eviste ineetzi jetze, ti í a'ín ti í'í xí'epi'ini, ayén na'uxǎjte'en nej ni ne'ájna jín huámi'ini, nej caí rá'aste ne'ájna í niuucari, ti íj ajta ayén seíre'e á'ara'ani ti jéihua huápi'í a'ij pua'a seijre'e í Dios jemi a'ájna í tí'itǎj ti a'ín niuucari raatá'ijmii.

¹⁴ Ayee tu ramua'aree ti a'ín niuucari a'ájna jetze me'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Mí neajta inee, í nej jín ratéhua'ira'a, nee nu neajta tí'ivaire'e nain jime'e ne'ájna ti a'ij pua'a 'een.

¹⁵ Ayee pu'u, canu yaú'titie a'ij nej 'een jín niyen tí'tíncha'íi. A'iné í tí'títj í nej niyen rax'íeve'e nej jín niyen huárini, canu xaa ne'u niyen rici. Ajta, a'ájna ti caí a'atzu na'aráanajche, ayée nu ne'ájna jín rici.

¹⁶ Ayee pu'u, ti pua'a niyen rici ne'ájna jime'e ti caí a'atzu na'aráanajche, aj nu xaa ne'ájna jín niyen tiu'utaxáj yee a'íi pu nu'u i'í x'í'epi'in a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁷ A'áj pu jín, ayée na'a 'een. Canu ché'e ne'ín pú'een í nej nesej niyen rici, sino a'íi pu a'ín pú'een í tí a'ij pua'a 'een ti tásiseiri yú ne tzajta'a.

¹⁸ Ayee nu ramua'aree ti yú ne tzajta'a a'ájna jetze í nej ratéhua'ira'a, capu tí'títj ú'usejre'e ti x'í'epi'in 'een. Nee nu xaa niyen á'anca'ane nej niyen huárini ne'ájna jime'e ti i'í x'í'epi'in. Mí neajta inee, capu r'í'iri nej niyen rijca.

¹⁹ Mí ajta, í nej jín niyen rici, capu a'ín pú'een í tí i'í x'í'epi'in ti ajta na'aráanajche nej niyen huárini. Ca pu xaa ne'u. Ajta, a'ájna ti a'ij pua'a 'een, ti ajta caí a'atzu na'aráanajche nej niyen rijca, naúche'e nu ne'ájna jín niyen rici.

²⁰ A'áj pu jín, ti pua'a niyen ne'ájna jín rijca a'ij ti caí tina'aráanajche, canu ché'e ne'ín pú'een inee, í nej niyen rici, sino a'ájna ti a'ij pua'a 'een ti ú'usejre'e yú ne tzajta'a, a'íi pu xaa a'ín pú'een í tí a'ájna jín ayén rici.

²¹ A'áj pu jín, ayée pu tiná'amitieje'e ti ayén tí'ineruure. Netj nena'a nej niyen ne'ájna jín á'anca'ane nej niyen huárini tí i'í x'í'epi'in jime'e, a'íi pu ajta neetzi jemi seijre'e a'ájna ti a'ij pua'a 'een.

²² Jee xaa ne'u, nexiejniu'uca nu jín niyen tí'ijxe'eve'e nej niyen ra'ará'astijre'en tíj na'a ti taateájtuaa í Dios.

²³ Ayee pu ajta tiná'amitieje'e ti ayén tí'ineruure netj nena'a tí'títjvee í ne jetze. A'íi pu ne'use'e a'ájna ti a'ij pua'a 'een a'ájna jamuan í tí tí'ajta yú nexiejniu'uca jetze. A'íi pu ajta na'antimuá'iti nej ní ca'anéeri jín raatéva'irihua'a ne'ájna ti a'ij pua'a 'een ti ayén tí'ajta yú nej jetze netj nena'a tí'títjvee.

²⁴ Cui'í xaa ineetzi. ¿A'ataani ayén nu'irájtuaasin a'ájna jetze í nej ratéhua'ira'a ti i caí ayén tináaci'iti nej niyen huám'ini?

²⁵ Jee xaa ne'u, jé'ecan nu huáp'í'í r'í'í tiratá'aca í Dios ne'ájna jime'e a'ij ti huarj ta jetze me'ecan a'ájna í Jesús, í Círístu'u ti ajta tavástar'a pú'een. Mí neajta inee, nexiejniu'uca nu jín ratéva'iri a'ij ti titaateájtuaa a'ájna í Dios. Netj nena'a tí'títjvee yú ne jetze, ayée nu neajta ratéva'iri a'ij ti tí'ine'ajjte'e a'ájna ti a'ij pua'a 'een. Tej nu'u tiyen r'í'í tí'títacha'íi taajú'un a'ij ti tí'ijxe'eve'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

8

¹⁻² Rumuá'ri'eri'ire'ara'an pu jín amua'irájtua a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si siyen ruuri huateáturan í jemin a'ájna í Círístu'u ti ajta i'í Jesús. Capu ché'e ja'anáj tejá'amua'áiite'e a'ame a'ájna í muá'ri'eri'ire'ara'an a'ájna ti a'ij pua'a 'een ti ajta jamuatá'aca sej huácu'ini. A'áj pu jín, capu ché'e Dios tí'títj jín mú'ejmi jetze te'upua'ajte'essin.

³ Ajta a'ín í Dios, a'íi pu ayén huarj a'ij ti caí tiu'utá'ri'ristareca'a ti ayén huárini itejmi jemi a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Capu a'atzu tavaire'eca'a a'ájna í niuucari a'ájna jime'e tej caí te'evlíuca'ira tej ra'ará'asten. A'áj pu jín Dios mú ya'uta'íteca'a í ruayaj ti ij a'ín ayén che'atá na'a huatasejre'en matj a'íime í teteca í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi í Dios jemi, tí ij ajta a'ín huataújmuai'ivejta a'ímej jetze me'ecan í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Ayee pu a'ájna jín huarj tí'ij ayén ra'uxjte'en ti caí ché'e tí'ita'áiite'e á'ara'ani a'ájna ti a'ij pua'a 'een.

⁴ A'íi pu ayén huarj tej ti tel'jna jín tiyen ra'ará'astijre'en a'ij ti tiraavjte'e, a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e a'ájna í niuucari. Ayee tu xaa teri tiyen ra'ará'astijre'en a'ín catu ché'e tiyen tí'títacha'íi tel'jna jime'e ti a'ij pua'a 'een ti huíránineí í ta tzajta'a, sino tej tiyen tel'jna jetze arátaca'ane tel'jna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁵ Majta a'íime í mej miyen tí'títjcha'íi me'ájna jime'e ti a'ij pua'a 'een ti huíránineí í huá'a tzajta'a a'ímej, ayée mú me'ájna jín tí'imua'atze a'ij ti a'ín ca'anjra'a tihua'atá'aca a'ájna ti a'ij pua'a 'een. Majta a'íime í mej me'ájna jetze arájca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée mú me'ájna jín rahuahuau a'ij ti tí'ijxe'eve'e a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁶ Tí pua'a ja'atí ayén na'a a'ájna jetze tí'imujca ti a'ij pua'a 'een ti huíránineí í tzajta'an, ayée pu tí'ijci'iti ti huám'ini.

Mí ajta ti pua'a a'ín ja'atí ayén tiu'utaúra'an ti ayén tí'títjcha'íi a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e a'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu Dios ra'anpuá'ajte'en í tzajta'an, ajta ayén raatá'acare'en ti ayén ruurican huateáturan í jemin.

⁷ Ajta a'ájna í ja'ati ti a'ájna jetze tiu'umua'ati ti a'ij pua'a 'een, a'íi pu rájcha'íire'e í Dios. Capu taúra'aca ti a'ín tí'ira'áiite'e á'ara'ani a'ájna í niuucari ti Dios jetze airánineí. Jee xaa ne'u, capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti a'ín ja'atí ayén ra'ará'asten rusej.

⁸ Ayee pu'u na'a. Capu a'ij tí'iri'iri mej r'í'í tiraatá'an í Dios a'íime í mej mena'a miyen rá'astijre'e me'ájna ti a'ij pua'a 'een ti huíránineí í huá'a tzajta'a.

⁹ Mí seajta mú'een, caxu siyen titetaúra'acare'en ti a'ín í ti a'ij pua'a 'een ayén tejá'amua'aíte'e á'ara'ani, a'iné a'ij pu ari huateájturaa mú'ejmí jemi a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'ij pu jín, a'í pu tejá'amua'aíte'e a'ame. Ajta, ti pua'a caí ayén seij jemi huateájturaa a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Cirištu'u, a'ijna í ja'ati, capu Cirištu'u jetze ajtémecan.

¹⁰ Ajta, ti pua'a Cirištu'u ayén huateájturaa í a'amua tzajta'a, ayée pu já'amua'iti ti a'ín auupuá'are í sej ratéhua'ira'a. Á'apua'aren xaa ne'u a'ijna jime'e ti huuiránineica'a á'aye'i ti a'ij pua'a 'een í a'amua tzajta'a. Mí ajta, ayée xu ruuri huateájturaa í a'amua tzajta'a a'ijna jime'e ti Dios ayén amua'uxijte sej si siyen ri'éne'ecán jín huateáturan í jemin.

¹¹ Ajta, ti pua'a ayén huateájturaa mú'ejmí tzajta'a í xiéjniu'ucare'ara'an a'ijna í Dios ti ra'ajjá a'ijna í Jesús huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'ijna ti ra'ajjá í Cirištu'u huá'a tzajta'a í mej meri huácuii, a'í pu ajta rarújte'en í sej ratéhua'ira'a a'ijna jime'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an ari seijre'e í a'amua tzajta'a.

¹² A'ij pu jín, ayén ruxe'eve'e itejmi jemi tej ti caí ché'e tiyen rá'astijre'e tel'ijna ti a'ij pua'a 'een ti huuiráninei í ta tzajta'a.

¹³⁻¹⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a siyen ra'ará'astijre'e se'ijna ti a'ij pua'a 'een ti huuiráninei í a'amua tzajta'a, ayée pu tejá'amua'iti sej huácui'ini. Mí seajta mú'een, ti pua'a siyen tira'antipua'ajte'en se'ijna ti a'ij pua'a 'een ti ayén huuiráninei í a'amua tzajta'a, ti pua'a seajta siyen huárini se'ijna jime'e sej jetzen arájica'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu tejá'amua'iti sej siyen ruuri huateáturan í Dios jemi, a'iné a'í me í mej miyen jetzen arájica'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í mú yaújmua'ame'en pú'een í Dios.

¹⁵ Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í sej ra'ancuré'a, capu ayén tejá'amua'aíjte'e sej ca'anéeri jín tiu'umuári'en, sej si seajtáhuua' rátziine'e se'ijna ti tejá'amua'aíjte'e. Capu xaa ne'u, sino a'ii pu'u a'ín pú'een í xiéjniu'ucari ti ayén á'amua'upua'itaca'a. A'ij tu jín tiyen rá'anjee í Dios, tijn: "Taáta yee, taata."

¹⁶ Ajta a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta í tamua'atzúra'a, ayée mú che'atá mena'a tí'ijmua'aree tej nu'u tiyen yaújmua'ame'en pú'een í Dios, í ti tá'iyá'upua.

¹⁷ Ajta, ti pua'a teri tiyen yaújmua'ame'en pú'ene'en í Dios, tí'itj pu a'ijna jín ajta tí'itaci'iti. Ayee pu tí'itaci'iti í Dios jemi t'j ajta ayén tiraac'í í Cirištu'u. Ti pua'a tiyen teajta jamuan Cirištu'u rajpua'itzi, teen tu teajta jamuan Cirištu'u ra'ancuré'asin tel'ijna ti r'í huápi'i naa seíre'e a'ame t'j na'a rusén jime'e.

A'ijna ti r'í huápi'i naa seíre'e a'ame t'ij auj mé e'evé'eme

¹⁸ Ayee pu xaa ne'u tiná'amitiejte'e ineetzi. A'ijna ti caí xi seijre'e itejmi jemi, í ti huápi'i naa seíre'e a'ame ti ajta tí'itaci'iti tí'ijtáhuua' huataseijre'en í tavástar'a, jeihua pu jaítze'e huápi'i ruxe'eve'e a'ijna caí a'ijna í tej jín rajpua'itzi iyen chaanaca japua.

¹⁹ Ajta, t'j na'a ti ayén tí'iseijre'e ti Dios ayén tiú'utaahuaca'a, a'í pu ari a'ujca'anéecan jín rachú'eve'e a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios hua'utaseijrata a'í me í mej yaújmua'ame'en pú'een.

²⁰ Ajta nain t'j na'a a'ijna ti tí'iseijre'e, ayée pu seicé huaujúruu ti ij caí ayén éene'e á'ara'ani a'ij ti tí'ixje'eve'eca'a í Dios. Mí ajta, capu ayén ruse'ij huaujúruu sino Dios pu rux'í'evi'ira'a jín ayén raateájtuaa ti ij ayén raajécuare'en mejca'ihuáye'e.

²¹ Nain ti tí'iseijre'e, ayée pu tí'ijchú'eve'e a'ájna xicáara'an ti jetzen Dios ayén raateájtuaani ti ij caí ché'e ayén ca'anéeri jín ratéva'irihua'an a'ijna ti ra'antipua'ajte'esin. Aj pu xaa ayén che'atá na'a huataujseiráta a'ame t'j na'a í ti Dios raateáhuaca'a jamuan í mej yaújmua'ame'en pú'een í Dios. Ruxiéehua pu jín naa seíre'e a'ame.

²² Ayee tu tí'ijmua'aree ti ayén éene'e á'aye'i t'j na'a jécua imuá ti yú e'iré'ene, ti ayén che'atá na'a tí'iseijre'e ti taúyje'in a'ijna jime'e ti temua'a tirajpua'itzi á'aye'i t'j 'íta'a ti pua'a ayén tira'utacu'ine.

²³ Mí teajta iteen, teen tu tiyen che'atá tena'a tataye'in a'iné pu'uri seijre'e itejmi jemi a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ti a'ín pú'een í ta'amujca ti Dios ayén jín te'ataujratziiri'i. Ta'ataca'anéecan tu jín tiyen rachú'eve'e ti ij ayén nain jín titáaci'iti a'ijna jime'e tej yaújmua'ame'en pú'een í Dios, ti ij ajta Dios ayén ru'irájtuaani í tej ratéhua'ira'a.

²⁴ Ayee pu 'een jín Dios tu'irájtuaa tej ti tiyen rachú'eve'en tel'ijna í tej caí xi rasej. Mí ajta, ti pua'a teri rasej í tej rachú'eve'e, capu ché'e ruxe'eve'e í tej rachú'eve'e. ¿Ni caí ayén tí'ayajna ti caí mé'e ja'atí ti ayén rachú'eve'e a'ijna ti ari rasej? Capu xaa ne'u mé'e ja'atí.

²⁵ A'iné tu'uri rachú'eve'e tel'ijna ti caí xi taac'í, a'ij pu jín ayén tiú'ujxe'eve'e tej tiyen rachú'eve'en te'caí tiyen cátaxieehuaa.

²⁶ Ajta a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu tavaire'e a'ijna jime'e í tej rahuavíraca í Dios jemi, a'iné catu a'ij rini tajmua'a, ni catu a'atzu ramua'aree tí'itj ti niuucarijra'a ayén ruxe'eve'e tej ti tiyen tiu'utéjniuuni í jemin. A'ij pu jín a'í pu ta jetze me'ecan téniusin. Ayee pu tí'ici'ixi, cumu t'caí t'eanri'ire, a'iné capu ja'atí raay'í'iti ti ayén tiu'utaxáj.

²⁷ Ajta a'ijna ti ayén tirú'umua'aree nain jime'e a'ij tej tí'imua'atze í ta tzajta'a, a'íi pu ajta ramua'aree a'ij ti huataújmu'a a'ijna ti rahuavii a'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'iné a'íi pu ayén huá'a japua huatániuusin a'ij ti a'íin ayén tí'ijxe'eve'e í Dios.

Nain tu jín tiu'utémua'itín í jemin

²⁸ Teen tu teajta tiyen ramua'aree ti Dios ayén tavaire'e ti ij nain jín ayén te'irájra'ani ti i a'ijna jín r'íi titaatá'an itejmí, i tej raxí'eve'e í Dios. Ajta Dios pu a'ijna jín ayén taatajé tej ti tiyen ratéva'irihua'an a'ij ti a'íin ari titaaxí'epi'íntari'iri'í.

²⁹ Ajta a'íime í ti Dios jéjcu'a imuá huá'amua'ajtejca'a ti ayén hua'irájtuaani, a'íi pu ajta jéjcu'a imuá hua'antíhuau ti ij ayén huá'uruuren mej mi miyen che'atá mena'a seíire'e muá'ara'ani ti a'ijna í yaujra'an. Ajta ayén tiraaxí'epi'íntare ti ij ayén hua'ajá'a pu'éene'e á'ara'ani, a'íi pu ajta jaítze'e vásta'a pu'éene'e á'ara'ani mecaí í seica í ru'ihuaamua'a í mej mu'íi ti Dios huá'aya'upuaca'a.

³⁰ Ajta a'íime í ti ayén jéjcu'a imuá hua'antíhuau, a'íi pu ajta hua'utajé. Ajta a'íime í ti ayén hua'utajé, a'íi pu ajta ayén tíhua'uxí'epi'íntari'iri'í mej nu'u rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ajta a'íime í ti ayén tíhua'uxí'epi'íntari'iri'í, a'íi pu ajta ayén hua'utá'a mej mi nain jín miyen che'atá mena'a seíire'e tíj ajta a'uun seijre'e í yaujra'an tíj na'a rusén jime'e.

³¹ A'íj pu jín, ¿a'iné tetiu'utaxájta? Tí pua'a Dios ayén ta japua niuucari, ¿ni qui auj ayén tí'iri'iri ti ja'atí ayén ta'antipua'ajte'en itejmí? Capu xaa ne'u.

³² Capu Dios ayén tiraatá'uuni'iri'í í ruyauj ti ij caí huámi'ini í cúruu jetze, sino ayéé pu tíhua'utátuui ta jetze me'ecan na'ijmi'ica, tetij tena'a pua'amé iteen. A'íj pu jín, ayén che'atá na'a ruxí'evi'ira'a jín ayén nain taatapua'ijve'esin, nain tíj na'a ti tí'seijre'e í Ciriístu'u jemi.

³³ ¿A'ataani ayén tíhua'axajzi'iran a'ímej ti Dios ayén hua'antíhuau? Capu ja'atí xaa ne'u, a'iné Dios pu rusej ayén tíhua'uxí'epi'íntari'iri'í mej mi miyen rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

³⁴ ¿A'ataani ayén tí'ijxi'epi'íntare'en ti ayén puajtzi taatá'an itejmí? Capu ja'atí, a'iné sej pu'u ta jetze me'ecan niuu a'ame. A'íi pu ajta a'uun é'seijre'e rí'irínta'an í Dios. A'íi pu a'íin pú'een í Ciriístu'u ti huami'í ta jetze me'ecan. Jee xaa ne'u, jaítze'e pu ayén tiraavíjte'e tej tiyen raataxá jee a'íi pu a'íin pú'een ti ajta a'itáraa huá'a tzajta'a í mej meri huácuii.

³⁵ ¿A'ataani ayén te'entiú'uuna í Ciriístu'u jemi ti ij caí ché'e ayén taxe'eve'e? ¿Ni qui ayén tí'ijruuren ti pua'a tí'itj tamuári'riste'e na'ari ti pua'a tí'itj ayén tá'itziite'e? Capu xaa ne'u. ¿A'ri ti pua'a miyen a'ij pua'a táaruuren nusu ti pua'a tiyen tiejcu? Capu ajta a'ijna. ¿A'ri ti pua'a tej caí a'ij tí'ijviicua'í?, ca'ín ¿tí pua'a ayén títaaci'iti ti tziáni'ire'e í tej te'ijna jín huácu'ini? Capu xaa ne'u ayén te'entiú'uuna í Ciriístu'u jemi. ¿A'ri ti pua'a miyen táacui'ini? Capu ajta xaa ne'u.

³⁶ Ayee pu té'eyu'usi'í tíjín:

Tíj na'a ti 'e'ijninei í xicaj,

asta na'a caí u e'eteárate,

tí'ij pína'a mú miyen huá'atu'ire'e a'ímej
mej mi táacui'ini.

Ayee pu tíhua'amitiejte'e

tej tiyen che'atá tena'a tí'it'éva'iri

matíj a'íime í cáne'axí í mej huá'acui'ica

mej mi miyen ráatuani í huá'ahua'ira'a í cáne'axi.

³⁷ Capu xaa ne'u ayén ja'atí te'entiú'uuna. Tíj na'a ti ayén tí'itaruure, nain tu jín tiyen tiu'utémua'iti a'ijna jime'e ti Ciriístu'u ayén taataxí'eve ti ij ayén huámi'ini ta jetze me'ecan.

³⁸⁻³⁹ Ayee xaa ne'u tí'ayajna. Ayee pu tiná'amitiejte'e ineetzi ti ayén tí'ayajna ti caí tí'itj ayén te'entiú'uuna ti ij caí ché'e ayén títaaci'iti a'ijna ti jín Dios taataxí'eve. Capu amín a'ij ti pua'a tiyen ruuri huateáturan na'ari ti pua'a tiyen huácu'ini. Camu majta miyen te'entiú'uuna a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e í Dios jemi, na'ari a'íime í mej miyen tí'ivaire'e í tiyaaru'u jemi. Tí'itj ti na'a ti a'ij seijre'e, ti pua'a auj teja'uré'enejsin na'ari ti pua'a ari ayén te'irájraa nusu muári'erí'ire'ara'an pú'een í ja'atí, capu ajta ayén te'entiú'uuna. Capu amín a'ij ti pua'a a'íin pu'éene'en ti ta japua é'eseijre'e na'ari u tajete, tí'itj ti na'a ti ayén seijre'e, capu a'atzu a'ij tí'iri'iri ti ayén te'entiú'uuna í Ciriístu'u jemi, a'ijna í Jesús ti ajta tavástara'a pú'een.

9

Dios pu nu'u hua'antíhuau a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan

¹ Ayee nu tzaahuati'ira'a jín niyen tejá'amua'ixaate'e í Ciriístu'u jemi. Canu tí'ihua'í nena'a. Ayee nu á'anxijte'en í nemua'atziira'a jime'e nej ni niyen ráamua'ati ti pua'a ayén tiraavíjte'e nusu caí. Ajta a'íin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu ajta a'ijna jín nevaire'e.

² Jé'ecan nu huatánxiemíjte'e, neajta ja'anáj ti na'a niyen rajpuajtzi yú ne tzajta'a.

³ Tí pua'a ri'irístanche'e, ti Ciríistu'u ayén mé núurieniche'e ti ij na'antipua'ajte'en huá'a jetze me'ecan í ne'íhuaamua'a, a'fíme í mej miyen che'atá mena'a airaújnejjte netíj inee.

⁴ A'fí mú Israél jetze ajtémee'ecan. A'íi mú a'fín pú'een í Dios huá'aya'upuaca'a. A'fí pu ajta huatasejre huá'a jemi a'fjna ti naa se'ire'e já'araa mej mi miyen raamuaarée ti Dios a'uun huateájturaa huá'a jemi. Dios pu ajta huá'a jemi mu'íicáca jín tiu'utá'a í runiuuca a'ij ti ayén té'eme'enche'e. Majta a'fíme, ayée mú ra'ancuré'a me'fjna í niuucari í mej jín t'ajjta, majta me'fjna í ye'irá a'ij mej t'ína'amíche'e. Dios pu ajta mu'íicáca jín te'ataújratziiri'i huá'a jemi.

⁵ A'fí mú majta huá'a jetze huanéj í tavaújsimua'a jetze. Ajta, huá'a jetze pu ayén airaújnejjte a'fjna í Ciríistu'u ti ajta a'fín pú'een í Dios í ti nain jín antiújmua'aree. Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

⁶ Canu niyen teja'amua'ixaate'e ti a'fín niuucari caí t'ilítj vaire'eca'a ti Dios ayén ti-hua'utá'a. Canu xaa ne'u, a'íné a'fíme í mej jetzen airaújnejjte í tayá'upuaci'i a'fjna í Israél, camu naími'i miyen Israél jetze ajtémee'ecan.

⁷ Ajta capu ayén huataújmua'a mej naími'i yaújmua'ame'en pú'een a'fjna í Abraham teecan ti pua'a miyen me'fjna jetze airaújnejjte. Camu xaa ne'u. Mí ajta ayén tíjín: "Ayeé pu ámitieere'e a'ame. A'fí mu'u a'fín pu'éene'e muá'aju'u í á'ayaumua'a, a'fíme í mej jetzen a'iránesein a'fjna jetze í Isaac."

⁸ Ayeé pu'u na'a, a'fíme í mej Abraham jetze airaújnejjte, capu ayée na'a hua'uc'i'í naíjmi'ica ti Dios ayén huá'aya'upuaca'a me'fjna jime'e mej me'fjna jetze airaújnejjte. Ayeé pu ajta tihuá'aci'iti a'fímej í mej té'atzaahuate'e me'fjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i. A'fíme pu xaa ayén ámitieere'e a'ame mej miyen yaújmua'ame'en pú'een a'fjna í Abraham teecan.

⁹ Ayeé pu'u, a'íné Dios pu ayén te'ataújratziiri'i tíjín: "A'fjna ti ari ayén tiraaxi'epi'intare ti ayén teja'uré'enejsin, nee nu neajtahua'a yé uvé'enejsin. Ajta a'fín í Sara, a'fí pu ari tiyaúj a'ame."

¹⁰ Ajta í ti jaítze'e ruxe'eve'e, ayée pu tiráaru a'fjna í Rebeca. A'fí pu hua'apuaa tiyaúumua'a já'araa. Ajta seij pu'u a'fín pu'éene'e í hua'atáata, a'fjna í tayá'upuaci'i, a'fjna í Isaac.

¹¹⁻¹³ Ajta mat'ij caí xi huanúnu'ihua í mej hua'apua, mat'ij caí xi t'ilítj a'ij huáruurejca'a, ti pua'a ti xi'epi'in 'een na'ari ti a'ij pua'a 'een, ayée pu Dios tiraata'ixaa í hua'anánaj tíjín: "A'fjna ti vástá'a, a'fí pu raatévaiere'esin a'fjna ti pa'ari'i." Ajta ayén tíjín: "Nee nu raataxi'eve ne'fjna í Jacobo. Neajta rájcha'íire'eca'a ne'fjna í Esaú." Ayeé pu 'een jín tiraata'ixaa ti ij ayén ráamua'aree a'ij ti rici í Dios ti a'fín seij avé'ehua'u. Capu ayén a'fjna jín ra'avé'ehua'u a'fjna jime'e ti a'fín ja'atí t'ilítj jín ra'ará'astijre, sino a'fí pu ayén 'een jín ra'avé'ehua'u ti a'fín Dios rusej raatajé.

¹⁴ A'íné tiyen te'fjna jín tiu'utaxájta. ¿Ni qui tiyen tiu'utaxájta ti caí xi'epi'in rici í Dios? Catu xaa ne'u.

¹⁵ Ayeé pu tiraata'ixaa a'fjna í Moisés tíjín: "Nee nu niyen tiraatá'uuni'ira ja'atí ti na'a ti ayén na'aráanajche. Neajta nu niyen rá'acu'uve ja'atí ti na'a ti ayén na'aráanajche."

¹⁶ A'fj pu jín, capu ayén t'ilíjci'iti seij í ja'atí a'fjna jime'e ti ayén raxi'eve'e rusej. Capu ajta a'fjna jín ti t'ilítj rici, sino a'fjna jín pu ayén t'ilíjci'iti ti Dios ayén rá'ancu'uvajxi.

¹⁷ A'fj pu jín Dios ayén tiraata'ixaa a'fjna í Faraón tíjín: "Ayeé nu ne'fjna jín niyen tímua'fjca pej te'enteáru te'pe'fjna jime'e pej i'í rey, nej ni hua'utasejrate'en a'ij nej huárini í nemuári'eri'ira'a jime'e nej ni puajtzi muaatá'an. Aj mú mi neetzi jime'e miyen ti-hua'utá'ixaate'esin a'u ti na'a mej huachéjme íiyen chaanaca japua."

¹⁸ A'fj pu jín, Dios ayén rá'acu'uve ja'atí ti na'a ti ayén ra'aráanajche. Ajta pu ayén raatá'aca ti ayén ra'atéchaxijte'en í xiéjni'u'uca ja'atí ti na'a ti ayén ra'aráanajche í Dios ti ij ayén ráaruuren.

¹⁹ Ajta seij mú'ame, ayée pu tinaatá'ixaate'esin tíjín: "Tí pua'a ayén ti'ayajna, ¿a'íné 'een jime'e Dios ayén auj ta jetze t'ilijpua'ajte'e? ¿A'ataani rájcha'íire'e í Dios?"

²⁰ Mí neajta inee, ayée nu t'ilímua'ihua'u tíjín: "¿A'ataani pej pú'een pej pi piyen aniúuste'e í Dios jemi mi pej i'í teáata'a? Dios pu muaatétaahuaca'a mú'eetzi." ¿Ni piyen tiraatá'ixaate'esin pe'fjna ti muaatétaahuaca'a tíjín: "A'íné 'een jime'e piyen naatétaahuaca'a"? Capej xaa ne'u.

²¹ Niché'e neajtahua'a seij tímuaata'ihua'u ne'fjna jime'e í ja'atí ti xa'ari t'íta'ahuaca. ¿Ni caí ayén tiraavjíte'e ti a'fín seica huátaahuan í xa'ari ti naa t'íisejre'e, ti ajta huápi'i t'ilijnajche, ajta seica ti caí naa t'í'een, ti chá'ana'a na'a jín t'ilívaire'e? Ajta nain a'fí pu jín ayén t'ítaavijhuaca'a seij jime'e í xarij.

²² ¿A'íné pena'a tiu'utaxájta ti pua'a Dios ayén huáriniiche'e ti a'fín caí huataniú'ucan, ajta ayén te'utavíicua'íranche'e temua'a naa a'ij mej r'íi muá'aye'i a'fíme í ti ayén tiraavjíte'e ti a'fín Dios puajtzi hua'utá'an? Ayeé pu 'een jín rini í Dios ti ij ayén ámitieere'e ti a'fín rumuári'eri'ire'ara'an jín puajtzi hua'utá'asin a'fímej í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi.

²³ Ajta, ayée pu te'utavíicua'iranche'e ti ij ajta tiraatasej'rata ti ayén huáp'i r'i'í tihua'utá'a a'ímej í ti huá'ancu'uvajxi, í ti amuacáí ayén r'i'í tihua'uteájtuaa ti ij ayén tihuá'uci'í ti mej mi ruuri miyen éeni'ici'e huateáturan í jemin t'j na'a rusén jime'e.

²⁴ Ayee pu xaa ne'u t'ítaruuren itejmi í ti ari taatajé, itejmi i tej Israél jetze ajtémecan, ajta a'ímej í mej seij chuej'ra'a japua é'eme'ecan.

²⁵ Jee xaa ne'u, ayée pu a'íjna jín ti'ixa í Dios a'íjna jetze ti ayén ra'utéyu'uxaca'a a'íjna í Oseas teecan tijín:

A'íime í mej caí amuacáí neetzi jetze ajtémecantaca'a,
nu'uri niyen hua'utámua'atzi
tijín mej nete'ítestemua'a pú'een.

Ajta a'íjna nej caí raataxí'eve,
ayée nu neajta raatámua'atzi
tijín mi nej muaxe'eve'e.

²⁶ Ajta, ayée pu té'eme a'ájna
a'u mej miyen tihua'utá'ixaa í teite
mej nu'u caí nete'ítestemua'a pú'een,
a'ájna mú miyen hua'utámua'atzi
mej nu'u yaújmu'a'ame'en pú'een í Dios ti i'í ruuri.

²⁷ Ajta a'ín í Isaías teecan, ayée pu ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a a'ímej jime'e í mej Israél jetze ajtémecan tijín: “Capu amín a'ij, ti pua'a miyen mu'íicáa a'íime í huá'ayaujmu'a'a a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan. Tí pua'a mej miyen a'achú ará'axca t'j na'a ti seijre'e í sej ti a'uun é'ejca a'u ti e'eve'e'ástime í jaj, capu na'jmi'ica hua'irátuaasin í Dios, sino a'ímej pu'u hua'irátuaasin í mej jín miyen huateájturaa.”

²⁸ “Ayee pu té'eme, a'iné ca'anacan pu Dios ayén nain jín ra'antipúa'ajte'esin ti puajtzi hua'utá'asin a'ímej í mej yen huachéjme í chaanaca japua.”

²⁹ Ayee pu che'atá amuacáí tira'utéyu'uxaca'a a'íjna í Isaías tijín:

Ayee tu éene'e ta'aju'lunche'e mat'j a'íime
í mej me'uun a'uchéjme'ecaa u Sodoma,
mat'j majta a'íime í mej a'uun é'echejca'a u Gomorra,
í mej caí ché'e é'esiejre'e me'újna.

Mí ajta a'ín Dios, í ti tihuá'ajte'e na'jmi'ica
í mej a'uun é'esiejre'e u ta japua,
a'íi pu ayén raateájtuaa itejmi jemi
mej mi miyen huateáturan a'íime
í mej ta jetze airaújnejite.

A'íime í mej Israél jetze ajtémecan jime'en í niuucari ti téjmi jemi huatétuihuaca'a

³⁰ A'íj pu jín, ¿a'iné t'ít'ij tetiu'utaxájtaca'a? Ayee pu'u xaa ne'u. A'íime í mej seij chuej'ra'a japua é'eme'ecan, camu miyen rahuauca'a mej mi miyen r'i'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi. Capu amín a'ij. Ayee pu ajta tihuá'uci'í a'íjna jime'e í mej miyen r'i'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi me'íjna jime'e mej té'antzaahua.

³¹ Mí majta a'íime, í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, í mej miyen rahuauca'a mej mi r'i'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, me'íjna jime'e mej miyen ra'ará'astijre me'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta, a'íi mú xaa caí miyen ra'ancuré'a me'íjna í mej rahuauca'a.

³²⁻³³ ¿A'iné 'een jín mecaí miyen ra'ancuré'a? Ayee xaa ne'u, ayée mú 'een jín huamuá'ítiche me'íjna jime'e mej rahuauca'a mej mi miyen huárini mej t'ít'ij jín te'ará'astijre'en. Camu rahuauca'a me'íjna jime'e mej té'antzaahuate'en. A'íi mú jín huamuá'ítiche me'íjna jime'e mej raatéxíeehuataca'a me'íjna ti jime'en ayén té'eyu'usi'í tijín:

Casi'i, ayée nu raateátuaasin ne'íjna
í ja'ati ne'újna u Sión.

Ayee pu tinaatéva'ire'e t'j í tetej
í mej jetzen a'ijcá'acata í tetecca,
í mej majta jetzen a'ítávitzej.

Ajta capu raatatévi'iraste'esin a'íjna
í ja'ati ti ayén rá'atzaahuate'en.

10

Camu nu'u raamuá'a me'íjna ti Dios raateájtuaa

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a, nej niyen a'anca'anéecan jín t'í'ixje'eve'e yú ne tzajta'a, neajta nu rahuaahuau í Dios ti ij a'ín Dios ayén hua'irájtuaani.

² A'ñime nu jín niyen tí'ixa í mej a'ujca'anéecan jín rana'amiche í Dios. Aru camu tzaahuati'ira'a jín rana'amiche.

³ Mat'íj miyen rahuauca a'ij mej ye'í huárini mej mi miyen ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, camu a'atzu ramua'areereca'a a'ij ti Dios ari tiraaxí'epi'intare ti ij ja'atí ayén ri'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Ayee mu'u rahuauca me'íjna í mej jín rujímua'a mena'a rájtu. A'íj mú jín miyen raatéxiehuaataca'a me'íjna í ti Dios ari ayén tiraaxí'epi'intare.

⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné Círíistu'u pu nain jín ra'ará'astijre a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta ti ij ja'atí ti na'a ayén ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ñin í ja'atí ayén té'atzaahuat'e.

⁵ Ajta a'íjna í Moisés teecan, ayée pu ra'uyú'uxaca'a ti nu'u a'ñin í ja'ati ti rá'astijre'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée pu nu'u ajta tiú'ujxe'leve'e ti a'ñin a'íjna jetze araújca'ane í niuucari.

⁶⁻⁷ Ajta a'íjna í ja'ati ti ari ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, ayée pu tí'imua'atze tíjín: “Capej piyen té'umua'atze í a'atza'at'a ti ayén ruxe'leve'e peja'ujnén u ta japua pej yé rave'ecájnjeite'en pe'íjna í Círíistu'u.” Ajta ayén ti a'íjna jime'en: “Capej piyen pej té'te'imua a'ucáanen í tajete pej ra'itátuaani í Círíistu'u huá'a tza'at'a í mej meri huá'ucuii.”

⁸ Mí ajta, ayée pu tí'ixa a'íjna ti tzaahuati'ira'a jín huateájturaa ri'éene'ecán jín í Dios jemi tíjín: “Pu'uri mú'ee'tzi jemi seijre'e í niuucari pej piyen tihua'utá'ixaate'en, pajta pe'íjna jetze piyen tí'imua'atze í á'a tza'at'a.” A'íi pu a'ñin pú'een í niuucari í tej tiyen tihua'utá'ixaate'e tá'aye'i.

⁹ Ayee pu'u na'a, a'iné ti pua'a mémuaseiiraca'a í teite, pej piyen raataxáj yee Jesús pu tavástar'a pú'een, ajta ti pua'a piyen té'atzaahuat'e í á'a tza'at'a ti Dios ayén ra'ajjáj huá'a tza'at'a í mí'ichite, aj pu xaa Dios mua'irájtuaani.

¹⁰ Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ayajna, ja'atí pu ayén ri'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e ti té'atzaahuat'e í ru tza'at'a. Dios pu ajta ru'irátuaasin a'íjna jime'e ti a'ñin ja'atí ayén tiú'utaxájtaca'a ti Dios jetze ajtémecan, me'í'iseiiraca'a í teite.

¹¹ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, a'iné ayée pu té'eyu'usi'i í niuucari jetze tíjín: “Capu ja'anáj ratatév'i'iraste'esin ja'atí ti na'a ti rá'antzaahuat'e'en a'íjna í Círíistu'u.”

¹² Ayee pu'u, naími'i mú ruxí'ej'een, a'ñime í mej Israél jetze ajtémecan, majta a'ñime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné seij pu'u a'ñin pú'een í tavástar'a ti ayén tí'ita'ajjte'e naíjmi'ica itejmi, ti ajta nain jín rí'i tihua'atá'aca a'íme'j í mej miyen rahuavii ti a'ñin hua'utévaire'en.

¹³ Ajta ayén té'eyu'usi'i tíjín: “Ja'atí ti na'a ti ayén rahuauhuau í tavástar'a'a jemi ti a'ñin raatévaire'en, Dios pu ayén ru'irátuaasin a'íjna í ja'ati.”

¹⁴ Aru, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen rahuaviira me'íjna í tavástar'a'a ti pua'a mej caí xi rá'atzaahuat'e? Capu a'ij tí'iri'iri xaa ne'u. Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen rá'antzaahuat'e'en ti pua'a mej caí xi ráanamujri'i me'íjna ja'atí ti pírici? Capu a'atzu a'ij tí'iri'iri. Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen ráanamua ti pua'a caí ja'atí ayén tihua'utá'ixaate'en? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri.

¹⁵ Ajta, ¿a'iné tí'iri'iri mej miyen tihua'utá'ixaate'en ti pua'a mé caí huata'ít'i'ihuaca'a mej me'uun á'uju'un huá'a jemi? Capu xaa ne'u a'ij tí'iri'iri. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'i tíjín: “Jé'ecan tu huápi'i naa huá'aseijrate'e a'íme'j í mej huata'ít'i'ihuaca'a téjmi jemi mej mi taatá'ixaate'en me'íjna jime'en í tavástar'a.”

¹⁶ Mí ajta, camu naími'i miyen ra'ancuré'a me'íjna í niuucari í tej jín tátémua'ave'e, a'iné ayée pu tiú'utaxájtaca'a a'íjna í Isaías teecan tíjín: “Tavástar'a'a, capu ja'atí ayén rá'antzaahua a'ij tej tihua'utá'ixaa.”

¹⁷ Ayee pu'u. Ja'atí pu ayén té'atzaahuat'e a'íjna jime'e ti ayén ráanamujri'i í mej tiú'utaxájtaca'a. Ajta a'ñin í niuucari í mej miyen raataxájtaca'a, ayée mú 'een jín raataxájtaca'a a'iné Círíistu'u pu ayén hua'uta'áj.

¹⁸ Neajta inee, ayée nu tejá'amua'ihua'u ti pua'a mecaí ráanamujri'i. A'iné mijta, xaa ne'u. Ayen té'eyu'usi'i tíjín:

Ayee pu nainjapua namuajre'e

a'ij mej tí'ixaxa'a íyen chaanaca japua.

Ajta hua'aniuuca, mu'uri miyen ráanamujri'i

a'u ti na'a yen japuan í chaanaca tíj na'a auuyaúj.

¹⁹ Neajtahua'a nu niyen tejá'amua'ihua'u ti pua'a mecaí yaú'ítiee muá'araa a'ñime í mej Israél jetze ajtémecan. Ajmí'i pu ayén tiu'utaniú a'íjna í Moisés teecan. Ayen tíjín:

Ayee nu ca'anéeri jín amuaatá'asin

sej ahuaujúchueere'en ne'íjna jime'e

nej rí'i tihua'utá'asin a'íme'j

í mej caí Israél jetze ajtémecan.

Neajta nu amuaataniú'ucaste'esin ne'íjna jime'e

nej ni rí'i tihua'utá'asin a'ímej í teite
í mej caí rí'i mé tite'umuá'mua'aree.

²⁰ Ajta a'íin Isaías, ayée pu huataúra'a ti ayén á jéjre'le tiu'utaxáj tijn:
Ayee mú na'antinájcheca'a a'íime
í mej caí náahuasime'e.

Neajta nu huatánsejirataca'a a'ímej jemi
í mej caí nehuauca'a.

²¹ Mí ajta a'íin, ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'íime jime'e í mej Israél jetze ajtémecantaca'a tijn:

Tí'ij pí na'a nain xicaj tzajta'a,
ayée nu huá'ahuavii mej mi seicié tiú'umua'ati ineetzi jemi.

Mí ajta, camu a'atzu ná'astjire'e.

Temua'a mú tite'entaújnaamua ineetzi jemi.

11

Jíme'en í Israél, í ti Dios ra'antíhua'u

¹ A'íj nu jín niyen tejá'amua'ihua'u. ¿Ni qui ari mé hua'uhua'axi í Dios a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een? Capu xaa ne'u, a'íné capu mé núurie ineetzi, i nej neajta Israél jetze ajtémecan, a'íné a'íj nu jetze 'airáanej í Abraham teecan, neajta huá'a jetze ajtémecan a'íime í mej airaújneijte me'íjna jetze í Benjamín teecan.

² Jee xaa ne'u, capu ayén mé hua'uhua'axi í Dios a'ímej í rute'ítestemua'a í ti jéjcau imua' hua'antíhuau. ¿Ni secai siyen ramua'aree a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti a'íjna jín ayén té'axa a'ij ti a'íin Elías ayén tiraatéjhuau í Dios jemi ti ij a'íin puajtzi hua'utá'an?

³ Tijn: "Casi'í, nevástara'a, mu'uri huá'ucuii a'ímej í mej mú'eeetzi jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Majta miyen tiu'uté'uunaxi me'íjna í tejcuá í mej japuan tí'imua'í'ivajtaca. Nee nu'u ni yé huatéjvee. Capu ché'e mááj ja'atí. Majta meri nejé'icacatu." Ayee pu'u tiu'utaxájtaca'a a'íjna í Elías.

⁴ Mí ajta a'íin í Dios, ayée pu tiu'utaniú tijn: "Ayee nu hua'uteájtuaa mej mi miyen hu-ateáturan ineetzi jemi a'achú cumu aráhua'apua vi'ira'a í teite, í mej caí ja'anáj ranajcheca'a me'íjna í Baal." Ayee pu tiraata'ixaa.

⁵ Ayee pu che'atá na'a seijre'e jíji a'íime í mej teitestemua'ame'en pú'een. Dios pu rux'í'evi'ira'a jín hua'antíhuau.

⁶ Ajta ti pua'a Dios ayén hua'antíhuau rux'í'evi'ira'a jime'e, capu ché'e ri'iri mej miyen tí'it'íj jín te'enteároute í jemin a'íjna jime'e mej miyen tí'it'íj jín ra'ar'astjire'en. Na'ari caí, capu tí'it'íj a'íj tí'it'éva'iri ti Dios ayén hua'antíhuau í rux'í'evi'ira'a jime'e.

⁷ ¿A'íné na'aquí? A'íjna í mej a'ujca'anéecan jín rahauuca'a a'íime í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, camu ra'ancuré'a me'íjna. Mí majta, a'íime í ti Dios hua'antíhuau, a'íi mú xaa ra'ancuré'a. Majta a'íime í seica, Dios pu ayén ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi antájnaamuan í rux'íejni'u'uca jetze í jemin.

⁸ Ayee pu'u na'a, a'íné ayée pu té'eyu'usi'í tijn: "Dios pu ayén huá'uruu mej mi miyen tíu'ujtimua'ira í rumu'úu jetze. Ayee pu huá'uruu ti ij caí a'íj tíhuá'amitiejte'e í mej rasise'í, mej mi majta caí yaú'tiíe muá'ara'ani í mej ranamua. Ayee pu'í éene'e já'araa tíj na'a ti yú e'iré'ene."

⁹ Ajta a'íin í David teecan, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijn:

Miché'e caí ché'e miyen rutémua'ave'e me'íjna jime'e

ti jéihua tihua'uci'í,

sino miché'e seica tíhuá'ari'í nain jime'e,

majta hua'antipua'ajte'en.

Ché'e ayén huá'a japua rájveti

a'ij ti tiraavjíte'e a'íjna jime'e

mej auté'ítze í Dios jemi.

¹⁰ Ché'e caí ayén tíhuá'amitiejte'e

a'ij ti tí'it'íj tíhuá'uci'íti.

Miché'e miyen títeeteújca'anen

tíj na'a ti yú auca'it'í a'ame me'íjna jime'e

mej ca'anéeri jín tí'imuari'e.

Dios pu nu'u hua'irájtuaasin a'íime í mej seij chuéjra'a é'eme'ecan

¹¹ Neajta nu niyen tejá'amua'ihua'u. ¿Ni qui miyen nain jín auté'ítze ti ij ayén huá'a japua rájveti mej rajpuaitzi muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e, ti ij caí ché'e ri'iristan ti Dios hua'irájtuaani? Capu xaa ne'u a'atzu, sino ayée pu éene'e já'araa. A'íné a'íi mú auteájturaa í Dios jemi, Dios pu ayén rí'i tihua'utá'a a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi

miyen ruuri huateáturan í jemin. Ayeé pu 'een jín huaríj í Dios ti ij ayén huá'uruuren a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan mej mi chueere'e muá'ara'ani.

¹² Ajta, ti pua'a Dios ayén jeíhua huápi'i rí'i tihua'utá'a a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan a'íjna jime'e í mej miyen huamuá'itiche í jemin a'íme í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, jeíhua pu jaítze'e huápi'i tihua'utá'asin naíjmi'ica a'ájna xicáara'an ti jetzen huá'anajmire'en a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan.

¹³ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e mi seij seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'iné Dios pu ayén tinaata'aj nej niyen tejámuuatá'ixaate'en mú'ejmi, ayée nu tiu'utánca'ane nej ni nain jín jamuaatévaire'en a'ij ti tiraavíjite'e.

¹⁴ Ayeé nu 'een jín rici nej ne'íjna jín ca'aníjra'a hua'utá'an ne'ímej í nex'ej teite ti pua'a rí'írriistan mej mi chueere'e muá'ara'ani nej ni je'icáca antimuá'itín mej miyen rá'antzaahuat'en.

¹⁵ Ayeé pu'u, tí'ij a'íjn Dios ayén mé hua'uhuá'axi a'ímej í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, aj pu i a'íjn hua'ancuré'evi'iti a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a. ¿A'iné té'eme icu, tí'ij Dios ajtahua'a hua'ancuré'evi'itín a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan? ¿Ni caí ayén seíire'e a'ame tí'ij ti pua'a Dios ayén hua'ajjápuan huá'a tzaajta'a í mej meri huácuii?

¹⁶ Niché'e seij niuucari amuaatá'ixaate'en ne'íjna jime'e í cuaíjti í mej jín pan ta'ahuaca. Tí pua'a Dios huatéúra'ate'en a'íjna í cuaíjti í mej amuacaícan raatámuai'ivejte, a'í pu ajta huatéúra'ate'esin nain í pan í mej ráataahuaca'a. Ajta, ti pua'a Dios ayén huatéúra'ate a'íjna í naana'a ti jetzen ajtané'í cিয়ে, a'í pu ajta huatéúra'ate naíjmi'í í pi'ista ti jetzen ajta'ú'upu'u í cিয়ে jetze. Ayeé pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi.

¹⁷ Tiché'e tiyen raataxáj ti Dios ayén ra'antiná'axi jetzen í aceituuna je'icáca í pi'ista. Aj pu ij seij antiví'ijte í pi'ista ti seij jetze me'ecantaca'a aceituuna ti rusef ajnéj. Seajta mú'een, ayée xu se'íjna jetze ajtémecantaca'a í aceituuna ti rusef ajnéj. Ajta jii, mú'een xu seri se'íjna jetze ajtémecan ti Dios jetze ra'antiví'ijte a'íjna í pi'ista. Pu'uri amú'uca'anisti'í a'íjna ti já'ara'ara'an pírci a'íjna í aceituuna.

¹⁸ A'íj xu jín, caxu siyen á'ujtzaahuat'e se'íjna jime'e í ti Dios ari ra'antiná'axi a'íjna í pi'ista. Tí pua'a siyen á'ujtzaahuat'e setá'aj siyen tiú'umua'ati se'íjna jetze í niuucari ti ayén tíjn yee: “Capu ayén mú'ejmi jetze arájca'ane í naana'ara'an a'íjna í cিয়ে, sino mú'een xu se'íjna jetze arájca'ane í naana'ara'an.”

¹⁹ Rí'írí seij siyen tí'ixajta ti jíme'en: “Ayeé pu ra'antiná'axi a'íjna í pi'ista ti ij ayén ta'antiví'ijte'axi'in itejmi í cিয়ে jetze.”

²⁰⁻²¹ Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ayajna. Capu amín a'ij. Ayeé pu 'een jín huá'uruu a'íjna jime'e mej caí rá'antzaahua. Mí seajta mú'een, ayée xu'u sena'a se'íjna jetze ajtémecan se'íjna jime'e seij siyen té'atzaahuat'e. Caxu siyen á'ujtzaahuat'e, sino setá'aj siyen tí'itziine'e, a'iné Dios capu ayén tiraatá'uuni'írí'í a'íjna í pi'ista ti ajtané'ajxi í cিয়ে jetze ti rí'en. Capu ajta tejámuuatá'uuni'íra mú'ejmi.

²² Setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umua'ati í ti jín Dios amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi, ajta í ti jín muári'eri hua'utá'a a'ímej. A'í pu muári'eri hua'utá'a a'ímej í mej auteajturaa í jemin. A'í pu ajta amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi. Ajta, ayée pu auj á'amuaruuren ti pua'a siyen á'ateevi'in seij se'íjna jetze arájca'ane ti jíme'en Dios rí'í tejamuuatá'a. Na'ari caí, a'í pu ajta mé amúuhua'axijsin mú'ejmi.

²³ Ajta a'íme, ti pua'a mecaí ché'e á'ateevi'in mej caí miyen té'atzaahuat'e, Dios pu ayén ajtahua'a hua'antiví'ijte'esin a'iné a'í pu raayí'iti ti ayén huárini.

²⁴ Ayej xaa ne'u ti'ayajna, Dios pu raayí'iti ti ayén huárini a'ij ti caí tí'irineca ja'anáj ti na'a iyen. A'í pu amua'antiná'axi a'íjna jetze í cিয়ে ti 'itizta huanéj ti ij ayén amua'antiví'ijte'en jetzen í seij í mej ra'ateáhui. Mí ajta, a'íme í mej Israél jetze ajtémecan, a'iné a'íme amuacáí mú'ajtémecantaca'a me'íjna jetze í cিয়ে, capu a'atzu muári'erista a'ame ti Dios ajtahua'a hua'antiví'ijte'axi'in a'íjna jetze, mej mi majtáhua'a teitestemua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani.

Tí'ij Dios hua'irátuaasin a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan

²⁵ Ayeé nu tí'ijxe'eve'e, ne'íhuuamua'a, seij si yáú'itíeé xá'ara'ani temua'a naa a'ij ti huataájmuua'a a'íjna ti rú'avaa í Dios jemi, seij si caí á'ujtzaahuat'e tí'itíj jime'e. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e mej meri antaájnaamua mu'iiti a'íme í mej Israél jetze ajtémecan. Maúche'e mú' miyen huatéáturaasin asta mena'a caí miyen ara'astí muá'ara'ani a'achú mej pua'amé ti Dios ayén huá'uxi'epi'intare mej té'antzaahuat'e a'íme í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

²⁶ Aj pu i xaa Dios hua'irájtuaani naíjmi'ica a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan. A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'í tíjn:

Mu pu a'uvé'eme'e a'ame a'ujna u Sión,

a'fjna í ja'ati ti hua'irájtuaani.
 Ayeé pu rí'i huá'aruuren a'fime
 í mej Jacobo jetze airáane mej mi caí ché'e
 a'ij pua'a titetiújcha'íi í Dios jemi.
 27 Neajta nu niyen te'atánratziiri'í a'fime jemi
 nej niyen huá'uruuren ne'ájna xicáara'an
 nej jetzen tihua'utá'uuni'ira
 í mej jín auteájturaa neetzi jemi.

28 A'fí mú rájcha'íire'e í Dios me'fjna jime'e mej raatéxiehhuataca'a me'fjna í niuucari í ti jín Dios hua'irájtuaani. Ayeé mú me'fjna jín huaríj, ayéé pu tejamuacá'íi mú'ejmi sej si seajta ráanamua se'fjna í niuucari. Mí ajta, a'fín í Dios, aúche'e pu huá'axe'leve'e a'fjna jime'e ti jéjcuá imuá hua'antihuau, ajta a'fjna jime'e ti ti'itíj jín te'ataújratziiri'í a'fime jemi í huá'ahuaacixa'astemua'aci'í.

29 Jee xaa ne'u, aúche'e pu hua'utévair'e'esin a'iné Dios pu caí ra'uré'uuna a'fjna í niuucari ti ti'itíj jín te'ataújratziiri'í. Capu ajta yá'uhua'ana a'fjna ti jín hua'utajé.

30 Seajta mú'een, a'ájna'ímua xu caí seajta rá'astijre'eca'a. Mí ajta a'fín Dios pu ayén amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi, a'iné a'fime í mej Israél jetze ajtémecan, camu rá'astijre'eca'a.

31 Ajta fjii, ayéé mú 'een jín auteájturaa í Dios jemi ti ij ajta Dios huá'ancu'uvajxi'in a'fjna jime'e ti ari amuá'ancu'uvajxi mú'ejmi.

32 Ayeé pu Dios hua'uxjíte najmi'íca í mej jín auteájturaa í jemin, ti ij ajta huá'ancu'uvajxi'in matj mena'a pua'amé miyen seijre'e.

33 Jee xaa ne'u, ayéé pu ti'ayajna. Jé'ecan pu huápi'í tiu'uyí'iti a'fjna í Dios. Nain pu jín tirú'umua'aree. Capu a'atzu ámitieere'e a'ij ti ti'itíj jín ayén tí'ixi'epi'íntare'e. Capu rí'iri tej tiyen yaú'itíee tá'ara'ani a'ij ti Dios ayén ruxí'evi'ira'a jín huá'aruure í teite í mej yen japuan seijre'e í chaanaca japua.

34 “¿A'ataani ramua'aree a'ij ti 'een í mua'atzíre'ara'an í Dios? ¿A'ataani ayén raatévai í Dios ti ij ayén tiraata'ixaate'en a'fjna í Dios a'ij ti ye'í huárini? Capu ja'atí xaa ne'u.

35 ¿A'ataani ari ayén ti'itíj tiraatapua'íjve í Dios ti ij ayén ruxe'leve'e á'ara'ani ti a'fín Dios ajta ti'itíj jín ayén tirá'acha'íire'e a'fjna í ja'ati? Capu ja'atí xaa ne'u.”

36 Ayeé pu'u, a'iné najmi'í pu jemin me'ecan. A'fí pu nain tiú'utaahuaca'a. Nain pu a'fjna jín ayén tí'iseijre'e ti ij ayén rí'i tiraatá'an. Teajta iteen, tiché'e teajta rí'i tiraatá'an tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

12

Mej nu'u huataújtuaani í Dios jemi

1 A'iné Dios pu ari amuá'ancu'uvajxi, ayéé nu tejá'amuahuavii, ne'ihuamua'a, sej si huataújtuaani í Dios jemi í rutevij jime'e, setá'aj raateájtuaani í Dios jemi í sej seajta jín rí'i tiraatá'an. Tí pua'a seri siyen huárini, aj xu si raatévair'e'en a'ij ti tiraavíjte'e, sej ruuri jín huataújmuai'ívejta.

2 Caxu siyen titetaúra'acare'en sej siyen che'atá sena'a titetiújcha'íi matj a'fime í seica í mej yen japuan seijre'e í chaanaca. Caxu xaa ne'u siyen rijca mú'een, sino setá'aj siyen seicié huaújruuren se'fjna jime'e sej seri huaújjejuare í á'amuamua'atziira'a jetze. Aj xu siyen ramua'aréeren a'ij ti tí'ixje'leve'e í Dios, seajta siyen ramua'aréeren ti'itíj ti i'í xí'epi'in í Dios jemi, ti'itíj ti ayén tira'aránanajche, nusu a'ij sej huárini sej si nain jín ra'ará'astijre'en a'ij ti Dios tí'ixje'leve'e.

3 A'iné Dios pu a'fjna jín tinaa'íjca nej ni niyen tejamuáamua'aten, ayéé nu tejá'amuá'ixaate'e najmi'íca mú'ejmi. Ché'e caí ja'atí ayén á'ujtzaahuate'e, a'iné capu ayén tiraavíjte'e. Caxu xaa ne'u siyen rijca, sino setá'aj siyen rí'i mé tite'umuáamua'aree í ru jetze. Setá'aj siyen se'fjna jetze tiú'umua'ati a'ij ti ti'itíj jín Dios ari tejámua'íjca, seij ajta seij. Ayeé pu xaa ne'u tiraavíjte'e.

4 Ayeé pu'u na'a. Tetj tena'a pua'amé tej tiyen ratéhua'ira'a, ajta capu tí'iseicaj na'a tíj na'a ti'itíjvee í ta jetze. Capu ajta tí'iseicaj na'a í ti jín titaatéva'iri tetj tena'a tiyen tí'itíjvee, sino ayéé pu'u tí'imuí'i.

5 Ayeé pu che'atá na'a 'een tej teri Cirístu'u jetze ajtémecan. I tej mu'ití ará'ase, ayéé tu najmi'í tí'itaseijrata tej seij tena'a jetze ajtémecan í tevi. Ajta ja'atí ti na'a ti ta jetze ajtémecan, a'fí pu ajta huá'a jetze ajtémecan í seica, a'achú mej pua'amé.

6 Capu ayén ruxí'ej na'a titaaci'í itejmi a'fjna í tej jín teri ratéva'iri. A'ij pu jín, tiché'e tiyen tiraatévair'e'en, a'ij ti a'fín Cirístu'u ayén rí'i titaatá'a. Tí pua'a ayén tiraaci'í seij í ja'ati ti ayén tiu'utaxá í Dios jetze me'ecan, ché'e a'fín ayén jetzen me'ecan tiu'utaxáta a'achú ti caj tirú'umua'aree.

⁷Tí pua'a ayén tiraacfi seij í ja'ati ti ayén hua'utévaire'en í seica, ché'e ayén hua'utévaire'en, na'ari ti pua'a ayén tiraacfi ti ayén tihua'umua'aten í seica, ché'e ayén tihua'umua'aten.

⁸Tí pua'a ayén tiraacfi a'ájna í ja'ati ti ayén raayfi tihua'an ti ca'aníjra'a hua'utá'an í seica, ché'e ayén ca'aníjra'a hua'utá'an. Seica pu ayén tihua'ucfi mej miyen tihua'utapuaíjve'en a'ámej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Miché'e miyen rux'evi'ira'a jín temua'a naa tihua'utapuaíjve'en. Ajta a'áin ti ayén antiújmua'aree a'ájna jime'e ti tí'ajta teyujta'a, ché'e a'áin a'ujca'anéecan jín tí'ivaire'e. Ajta a'áin ti huá'acuve a'ámej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, ché'e a'áin rutémua'ave'ecan jín huá'ancu'uvajxi'in.

A'ij mejye'í tí'tiújcha'íi í mej té'atzaahuat'e í Dios jemi

⁹Ayee pu ruxe'eve'e sej tzaahuati'ira'a jín hua'újxe'eve'en sej seajta sej. Setá'aj raatéxiehuate'en se'ájna ti a'ij pua'a 'een, seajta ra'ará'astjire'en se'ájna ti í'í x'epi'in.

¹⁰Setá'aj siyen hua'újxe'eve'en sej seajta sej tjí ru'huaamua'a naa. Setá'aj seajta huatéujca'anen temua'a naa se'ájna jime'e sej rí'í tiu'utá'an sej seajta sej.

¹¹Caxu raaxiéhuatea sej ratéva'irihua'an í tavástara'a, sino sa'ujca'anéecan xu jín siyen se'ájna jetze huatéujca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹²Setá'aj hua'újtemua'ave'en se'ájna jime'e sej siyen tí'tij jín tí'ichu'eve'e ti Dios jemi é'eme'ecan. Setá'aj seajta siyen te'utáviicua'i se'ájna jime'e í sej jín rajpuaí'tzi xa'aye'i. Seuche'e xu rahuaviira í Dios. Caxu raatápuaapua'ata'an.

¹³Setá'aj siyen tihua'uré'an í sej tí'ijcha'íi a'ámej jemi í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Setá'aj seajta siyen rux'evi'ira'a jín hua'ancuré'evi'tin í á'amuaxi'ej teite í ruche.

¹⁴Ayee xu seajta siyen huá'uruuren a'ámej í mej a'ij pua'a á'amuaruure. Setá'aj rí'í tihua'utá'an. Caxu siyen rahuaviira í Dios jemi ti ij a'áin puaí'tzi hua'utá'an, sino rí'í xu tihua'utá'an.

¹⁵Setá'aj siyen hua'újtemua'ave'en a'ámej jamuan í mej rutémua'ave'e. Ayee xu seajta huárini sej huataújxiemiste'en a'ámej jamuan í mej ruxiémiste'e.

¹⁶Setá'aj siyen rí'í tí'techejca tjí í ru'huaamua'a naa. Caxu á'ujtzaahuat'e, sino setá'aj siyen antéújseire'en huá'a jamuan í mej caí tí'tij jín tí'tet'é'u'upu'u ti jehua ruxe'eve'e. Caxu siyen á'ujtzaahuat'e í ru tzaajta'a sej nu'u rí'í mé tite'umuámua'aree temua'a naa caí mááj ja'atí.

¹⁷Tí pua'a ja'atí ayén a'ij pua'a á'amuaruure mú'ejmi, caxu siyen che'atá sena'a a'ij pua'a raruure mú'een. Rí'í xu'u setá'aj siyen sena'a huárini tí'ij ayén rí'í tihua'amitje'te naíjmi'ica í teite sej x'epi'in rici.

¹⁸Setá'aj siyen huárini, setíj sena'a sej caj tirú'umua'aree, ti pua'a rí'iriistan, setá'aj rí'í tí'tetiújcha'íi huá'a jemi í seica í teite, a'achú mej pua'amé.

¹⁹Caxu puaí'tzi ratá'acare'en í ja'ati ti ari a'ij pua'a amuáaru, sino ché'e a'áin Dios ayén puaí'tzi raatá'an. Ayee xu huárini, a'iné ayée pu té'eyu'usi'í tjín: "Ayee pu tí'ineci'ipua inee'tzi ne'j puaí'tzi raatá'an ne'ájna í ja'ati ti a'ij pua'a muáaru. Nee nu raatá'asin ne'ájna a'ij tí'tiraavíj'te."

²⁰Mí seajta mú'een, ayée xu huárini a'ij ti té'eyu'usi'í tjín: "Tí pua'a í'licuatá a'ájna ti muájcha'íire'e, patá'aj tiraamín. Ajta ti pua'a huata'í'imín a'ájna í ja'atí, patá'aj jaj raatá'an. Tí pua'a piyen huárini, ayée pe'j puaí'tzi raatá'asin pe'ájna jime'e pe'j x'epi'in ráaru. A'íi pu xaa, a'íi pu tirajpuaí'tzi a'ame temua'a naa."

²¹Caxu ratá'acare'en ti a'ájna ti a'ij pua'a 'een ayén amuaamua'áitin, sino setá'aj siyen tiraamua'áitin se'ájna ti a'ij pua'a 'een se'ájna jime'e sej x'epi'in rici.

13

¹Ayee pu tiú'ujxe'eve'e ti ja'atí ti na'a ayén hua'ará'astjire'en a'ámej í mej tí'tij jín antiújmua'aree. Dios pu ayén raax'epi'intare mej miyen tí'tij jín tí'tetaté'en. A'íj pu jín Dios ayén hua'antíhuau.

²A'íj pu jín, ti pua'a ja'atí caí huataúra'an ti ij ayén hua'ará'astjire'en, a'íi pu ajta mé ruuhua'ana a'ájna ti Dios ayén raateéjtuaa íiyen chaanaca japua. Ajta, ti pua'a ja'atí ayén huárini, puaí'tzi pu a'ájna japua rávaíj'tzi.

³⁻⁴Tí pua'a ja'atí ayén rí'í tí'tiújcha'íi, capu ruxe'eve'e ti a'áin ja'atí ayén huá'atziine'e a'ámej í mej tí'tij jín antiújmua'aree. Mí ajta, a'ájna ti a'ij pua'a tí'tiújcha'íi, ayée pu xaa ne'u tiraavíj'te ti a'áin ayén huá'atziine'e a'ámej í mej tí'ajta. Tí pua'a piyen tí'ijxe'eve'e pe'j caí tí'tij jín rá'tziine'e pe'ájna ti tí'ajta, patá'aj piyen huárini tí'tij jime'e ti í'í x'epi'in. Tí pua'a piyen huárini, ayée pu rí'í timuaatá'asin a'ájna ti tí'ajta, a'iné Dios pu a'ájna jín ra'antíhuau ti ij a'áin tí'téva'irihua'an jemin. Mí ajta, ti pua'a piyen a'ij pua'a tí'tiá'acha'íi, aj pe'j xaa rá'tziine'e pua'amé, a'iné a'íi pu a'ájna jín antiújmua'aree ti puaí'tzi jamuaatá'an. A'íi pu xaa ne'u tí'ivaire'e í Dios jemi ti ij Dios jetze me'ecan ayén puaí'tzi hua'utá'an a'ámej í mej a'ij pua'a tí'tetiújcha'íi.

⁵ A'íj pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e sej siyen hua'ará'astijre'en a'ímej í mej tí'itíj jín títetateí tí ij caí ayén á'amua japua rájveti í puaíjtzí. Ayee pu ajta ruxe'eve'e a'íjna jime'e sej siyen ra'ará'astijre'e í Dios.

⁶ Ayee pu ajta tiú'ujxe'eve'e sej seahta se'íjna jín tí'inajchita a'íjna tí á'amuaíjve'e, a'iné a'ímej í mej miyen á'amuaíjve'e, a'í mú tí'ivaire'e í Dios jemi. Tí'íj pí na'na nain xicaj tzajta'a, ayéé mú me'íjna jín tí'ivaire'e.

⁷ Tí pua'a piyen ja'atí té'echa'íire'e, patá'aj piyen tiraanáchite'en a'achú pej caj tirá'acha'íire'e, na'ari tí pua'a piyen pe'íjna jín té'echa'íi í mej Gobieerno jemi muajíjve'e, patá'aj piyen che'atá pena'a tíhua'unájchite'en. Ajta tí pua'a piyen pe'íjna jín té'echa'íi í mej muajíjve'e me'íjna jime'e í pej tí'ítu'araca, patá'aj pajta piyen pe'íjna jín tiu'unájchita. Tí pua'a ayén tiraavíjte'e pej piyen r'íi tíhua'ájcha'íi a'ímej í mej tí'áajta, patá'aj piyen huárini. Na'ari tí pua'a ayén tiraavíjte'e pej r'íi tíhua'uteájtaani a'ímej í mej títeté'u'upu'u, patá'aj piyen r'íi tíhua'utá'an.

⁸ Setá'aj nain jín tiu'unájchita sej si caí ché'e tí'ítíj jín té'echa'íi í á'amuaíjve'e teví jemi. Ayee xu'u sena'a se'íjna jín tirá'acha'íire'e í sej sej huaújxe'eve'en sej seahta sej, a'iné a'íjna tí ayén raxí'eve'e í ruxí'ej teví, a'í pu a'íjna jín ari ra'ará'astijre a'íjna í niuucari í mej jín tí'áajta.

⁹ Ayee pu tíhua'uta'áj tíjín: "Capej tí'ixana'acire'e." Ajta ayén tíjín: "Capej tí'itecui'ica." Ajta í'í tí ayén tíjín: "Capej tí'inahua'aj." Ajta í'í tí ayén tíjín: "Capej tí'inecua'atze." Naíjmi'í í niuucari tí ayén 'een, ajta tí'ítíj tí a'íj tí ra'ité'ase, naíjmi'í tíj na'a tí ayén, a'í pu ará'ase a'íjna jetze í niuucari tí ayén té'eyu'usi'í tíjín: "Patá'aj piyen raxí'eve'e í axí'ej teví patíj ase'íj tí'axe'eve'e."

¹⁰ Tí pua'a ja'atí ayén tzaahuatí'ira'a jín raxí'eve'e í ruxí'ej teví, a'í pu caí ja'anáj a'íj pua'a raruuren. A'íj pu jín, a'íjna í ja'atí nain jín ra'ará'astejsin a'íjna í niuucari í mej jín tí'áajta.

¹¹ Setá'aj siyen huárini se'íjna jime'e sej seri rú'umua'aree tí'ítíj tí xicáara'an jetze pí'tí'irici. Pu'uri ayén teja'uré'ene sej r'íi huaújruuren sej si atané'ne'ere temua'a naa, a'iné pu'uri jaítze'e vejlí'í a'ájna xicáara'an tí jetzen Dios ta japua niuuni. Pu'uri xaa ne'u jaítze'e vejlí'í tí caí vejlí'ítaca'a tet'íj amuacáí té'antzaahua.

¹² Pu'uri jaítze'e huatíca'a a'íjna tí jetzen tí'áajta a'íjna tí a'íj pua'a 'een. Pu'uri ajta vejlí'í a'ájna xicáara'an tí jetzen Círístu'u ta japua niuuni. A'íj pu jín, tiché'e tiyen mé rúuhua'axin tíj na'a tí a'íj pua'a 'een tej tiyen amuacáí te'íjna jín tiyen ríjcaa. Tiché'e teajta te'íjna jetze arátaca'anen í tej jín raatémua'ítin te'íjna í tej jín tí'itese'e.

¹³ Tiché'e tiyen r'íi tí'ítitacha'íica a'íjna í mej tí'íjri'íre í teite mej néeriste'e á'ujujhua'an. Tiché'e teajta caí ché'e tiyen a'íj pua'a éene'ecan jín tí'iyeste, teajta caí ché'e a'íj pua'a tí'íteta'arua, teajta caí ché'e tí'ixana'acire'e huá'a jamuan í mej tiú'unecua'atziste'e, teajta caí ché'e tí'ixana'acire'e se'íj jamuan tí caí a'íj pú'een í pej yá'uvi'ítin. Tiché'e teajta caí tiyen ne'use'e tájímua'a. Capu ajta xí'epi'in tej tiyen a'atachueere'e tájímua'a.

¹⁴ Mí seahta mú'een, setá'aj siyen r'íi tí'ítitíjcha'íica a'íj tí tí'ítitíjcha'íica a'íj távástara'a, a'íjna í Jesús tí ajta Círístu'u pú'een. Caxu ché'e siyen se'íjna jetze tí'imua'ajca a'íj sej ye'í huárini sej si siyen ra'ará'astijre'en se'íjna tí a'íj pua'a 'een tí huíránineí í á'amua'atzejta'a.

14

Catu nu'u rá'axijte'e í taxí'ej teví

¹ Tí pua'a ja'atí caí xí tirú'umua'aree a'íj tí huataújmu'a tí ayén ra'ará'astijre'en í tavástara'a, setá'aj ra'ancuré'evi'ítin ruxí'evi'íra'a jime'e. Caxu siyen sena'a rá'axijte'e se'íjna jime'e a'íj tí tirá'amitiejte'e a'íjna.

² Ayee pu tí'íjmu'a'aree ruse'íj Dios jemi tí nú'u ayén tí'ítá'aca tí nain tiu'uca'aní, ajta a'íjna í sej, tí caí temua'a naa tirú'umua'aree a'íj tí 'een í Dios jemi, ayéé pu tirá'amitiejte'e tí ayéé na'a tí'ítá'aca tí ráacua'ani tí te'ejnéj á chuaata'a.

³ Ayee pu tiú'ujxe'eve'e tí a'ín í tí nain tí'icua'a caí ayén raxí'éhuata a'íjna tí caí nain tí'icua'a. Ajta a'ín tí caí nain tí'icua'a, ayéé pu che'atá na'a ruxe'eve'e tí a'ín caí rá'axijte'e a'íjna tí nain tí'icua'a, a'iné Dios pu ajta ayén ra'ancuré'evi'ítin a'íjna í ja'atí.

⁴ Pajta mú'ee, mí pej caí nain tí'icua'a, ¿a'atani ayén a'íjna jín timua'ájca pej piyen rá'axijte'en í ja'atí tí se'íj jemi tí'ivaire'e? Capu ja'atí, a'iné se'íj pu'u tí'ira'áijte'e. Ajta a'ín í ja'atí, a'í pu ará'astijre'esin a'íjna tí tí'ira'áijte'e. Na'ari tí pua'a caí ayén huárini, a'í pu jemin muá'ítiche'en. Mí ajta, a'íjna tí nain tí'icua'a, a'í pu xaa ará'astijre'esin, a'iné tavástara'a pu ca'aníjra'a raatá'asin tí íj ayén ra'ará'astijre'en.

⁵ Ajta se'íj jemi, ayéé pu tirá'amitiejte'e tí sei xicaj ayén jaítze'e ruxe'eve'e í Dios jemi caí seica xicáara'an jetze. Ajta se'íj jemi, ayéé pu tirá'amitiejte'e tí ruxí'ej na'a ayén 'een nain xicáara'an jetze. Míché'e miyen rujímua'a mena'a tiraaxí'epi'intare'en temua'a naa, a'íj tí té'umua'atze í ru tzajta'a í tí xí'epi'in 'een í Dios jemi.

⁶ A'ájna ti ayén tirá'amitiejte'e ti seij xicáara'an jetze jaitze'e ruxe'leve'e, ayée pu tiraaxí'epi'intare í tavástara'a jemi. Ajta a'áin ti nain tí'icua'a, ayée pu ajta rici í tavástara'a jemi, a'iné a'ájna í ja'ati ajta pu rí'í tiratá'aca í Dios. Ajta a'áin ti caí nain tí'icua'a, a'áin pu ayén che'atá na'a tí'icua'a í tavástara'a jemi. A'áin pu ajta rí'í tiratá'aca í Dios.

⁷ Ayee pu'u, a'iné tetíj tena'a pua'amé iteen, capu ja'atí ayén rusej ruuri. Capu ajta ayén rusej mi'ini.

⁸ Tí'í pua'a tiyen i'irúuri, ayée tu i'irúuri tej ti rí'í tiraatá'an í tavástara'a na'ari ti pua'a tiyen huácu'ini, ayée tu che'atá tena'a cu'ini tej ti huatátatuiire'en í tatevij jime'e te'ájna jemi. A'áj pu jín, capu amín a'íj ti pua'a tiyen i'irúuri nusu ti pua'a tiyen huácu'ini. Teuche'e tu tavástara'a jetze ajtémecan.

⁹ A'áj pu jín, Ciríistu'u ayén huam'íi, ajta a'itáaraa huá'a tzajta'a í mi'ichite ti ij a'áin ayén hua'avastara'a pu'éene'e á'ara'ani a'imej í mej meri huácu'ii, ajta a'imej í mej mauj i'irúuri.

¹⁰ Pajta mú'ee, í pej caí xí tirú'umua'aree temua'a naa, za'iné 'een jín piyen rá'axijte'e í a'ihuáara'a? Pajta mú'ee, í pej nain jín tí'titá'aca, a'iné 'een jín piyen raxiéhua pe'ájna í a'ihuáara'a. Capu a'atzu ayén tiraavíjete'e sej siyen ríjca, a'iné najími'í tu tiyen hutasejre'esin a'ájna jemi í Dios ti ij a'áin ayén tá'uxijte'en najími'ica itejmi.

¹¹ Ayee pu xaa ne'u té'eyu'usi'í tijín:

Ayee pu tí'ixa a'ájna í tavástara'a tíjín:
A'iné nee nu ruuri, ayée pu tí'ayajna,
matíj mena'a pua'amé
mej yen chaanaca japua seijre'e,
a'áin mú'í títunutaxí'isin ineezti jemi.

A'áin mú'í majta, miyen rí'í tinaatá'asin
me'ájna jime'e í nej Dios pú'een.

¹² A'áj pu jín, a'achú tej pua'amé tej yen seijre'e, najími'í tu tiyen tiu'utaxáta mé jéjre'e í Dios jemi a'íj tej tí'titá'ín huaríj.

Tej nu'u caí ca'aníjra'a raatá'an í ta'ihuáara'a t'íj tí'titá'ín auté'itze

¹³ A'áj pu jín, tiché'e tiyen raatapuá'ajta tej tiyen té'ataxijte'e tajímua'a. Aru tiché'e tiyen raaxí'epi'intare'en í ta tzajta'a tej ti caí ché'e tí'titá'ín raatamuári'eristen í ta'ihuáara'a, nusu tej ti caí ché'e ca'aníjra'a raatá'an ti ij tí'titá'ín huamuá'itichen í Dios jemi.

¹⁴ Ayee nu tirú'umua'aree inee, a'iné ayée nu tí'u'namuajri'í ne'ájna jemi í tavástara'a, a'ájna í Jesús ti ayén tí'ayajna. Tíj na'a ti seij racua'aca ti tí'icua'iri'í pú'een, capu rusej na'a raxana'ave'e a'ájna ti racua'aca. Mí ajta, ti pua'a a'ájna jemi í ja'ati ayén tirá'amitiejte'e ti tí'titá'ín ayén xána'aví'ire'e, a'ájna jemi pu xaa ayén 'een, ti ayén xána'aví'ire'e.

¹⁵ Tí'í pua'a piyen ca'aníjra'a ratá'aca í a'ihuáara'a ti a'áin caí ayén racua'aca í tí'titá'ín í pej xaa racua'aca, rí'íríista a'ame pej raapuajtíte'en í tzajta'an a'iné, a'ájna jemi, a'áin pu xána'aví'ire'e a'ájna ti ráacua. Capej xí'epi'ín huaríj. Capej xaa ne'u raxi'leve'e í a'ihuáara'a pe'ájna jime'e pej ca'aníjra'a raatá'a ti ayén huárini a'íj ti tiraapuajtíte'e. Capej mú'ee rá'apua'ajte'e í a'ihuáara'a a'iné Ciríistu'u pu ari jetzen me'ecan huam'íi.

¹⁶ Capej ché'e piyen tí'titá'í'acha'íi. Na'ari caí, ayée mú' seica miyen tí'ijxáatzi'ire'e muá'ara'ani me'ájna ti ayén tímuá'amitiejte'e ti xí'epi'ín 'een.

¹⁷ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e a'iné a'ájna ti ayén títaac'íi ti Dios ayén tí'ta'ajte'e najími'ica itejmi, capu ayén a'ájna jín tej tiyen tí'icua'a na'ari tej tiyen ye'eca. Capu xaa ne'u, sino ayée tu rí'éene'ecán jín huateajturaa í Dios jemi. Teajta rí'í títeeteajturaa í ta tzajta'a. Ajta, a'áin pu ca'aníjra'a taatá'a a'ájna í xíejni'u'ucare'ara'an í Dios tej ti tiyen huatátatemua'ave'en.

¹⁸ Jee xaa ne'u, ja'atí ti na'a ti ayén ravaire'e í Ciríistu'u, a'ájna í ja'ati ayée pu rí'í tiratá'aca í Dios. Majta me'ín í teite, ayée pu ajta hua'aráanajche ti ayén tí'jri'ire a'ájna í ja'ati.

¹⁹ A'áj pu jín, tiché'e tiyen ahuátaca'anen tej ti tiyen rí'í tí'titá'í'acha'íi tej tiyen ta'ihuamua'a tá'ara'ani temua'a naa, tej teajta rí'í huátaruuren tajímua'a tej ti jaitze'e raayí'tihua'an a'íj tí'tíjxe'leve'e í Dios.

²⁰ Caxu se'ájna jín raaté'uunan se'ájna ti Dios ayén raateajtua huá'a jemi í á'amua'ihuamua'a se'ájna jime'e sej nain tí'icua'a. Naa pu tí'ir'í'een tíj na'a tí'tí'icua'iri'í. Mí ajta, ti pua'a ja'atí a'ájna jín ca'aníjra'a raatá'an í ru'ihuáara'a ti a'áin ihuáare'ara'an ayén ráacua'ani a'ájna ti rajpuajtzi í Dios jemi, a'áj pu jín ayén auteáturaasin í Dios jemi a'ájna í ja'ati ti ayén ca'aníjra'a raatá'a í ru'ihuáara'a.

²¹ A'áj pu jín, jaitze'e pu ayén tiraavíjete'e pej caí piyen racua'aca í hua'ira'a ca'ín pej caí piyen raye'eca í nahuáj. Jee xaa ne'u patá'aj caí piyen tí'titá'ín a'íj huárini ti ayén ca'aníjra'a raatá'acare'en ti a'áin a'ihuáara'a tí'titá'ín auteáturan í Dios jemi.

²² Tí'í pua'a ayén tímuá'amitiejte'e ti ayén tí'ir'í'een í Dios jemi pej piyen tí'titá'ín huácu'ani, patá'aj piyen asej pena'a avítzi jín tirú'umua'areere. Capej piyen tí'ixajta mé jéjre'e, teite

tzajta'a. Ché'e huaújtemua'ave'en a'ájna í ja'ati ti caí rumua'atzíira'a jín á'ujxijte'e a'ájna jime'e a'íj ti tí'tíj jín rici, a'íné a'íi pu ari ayén tiraax'epi'intare ti ayén tí'ír'í'een í Dios jemi.

²³ Mí ajta a'áin í ja'atí, ti pua'a caí xi temua'a naa tiraax'epi'intare ti ayén tí'ír'í'een í Dios jemi ti ij tí'tíj huácua'ani, ti pua'a ayén racua'aca, a'íi pu a'ájna jín a'uxíjte'en ti a'íj pua'a rici a'íné a'íi pu caí té'atzaahuat'e ayén ráacua. Ajta, tí'tíj ti na'a ti ja'atí ayén jín rici, ti pua'a caí ayén tiraax'epi'intare ti ayén tí'ír'í'een í Dios jemi ti ayén huárin, a'íi pu a'ájna jín auteáturaasin í Dios jemi ti pua'a ayén rijca, a'íné capu té'atzaahuat'e'eca'a.

15

Tej nu'u r'íi tihua'atá'acare'en í tax'íej teite

¹ Teajta iteen, í tej temua'a naa tirú'umua'aree a'íj ti 'een í Dios jemi, ayée pu tiraavíjte'e tej te'utáviiicua'í te'íjna jime'e a'íj mej tí'íjri'ire a'íime í mej caí xi yaú'ítie temua'a naa í Dios jemi. Tiché'e caí tiyen tena'a rahuauca itejmi jime'e a'íj ti titá'amítiejte'e, sino tiché'e r'íi tihua'utá'an í seica.

² Ayee pu titaavíjte'e itejmi, a'achú tej pua'amé, tej ti r'íi tiraatévaire'en í ta'íhuuara'a ti ij a'áin jaítze'e raay'íitihua'an a'íj ti tí'íjxe'eve'e í Dios.

³ Ayee pu xaa ne'u Ciríistu'u ajta ayén huaríj. Capu ayée na'a rahuauca'a a'íj ti tira'aránjcheca'a, sino ayée pu tira'ará'aste a'íj ti té'eyu'usi'í tijín: "Ayee pu neetzi japua rájve mej na'ajteá'axi'ín mú'eetzi jetze me'ecan."

⁴ Ayee pu'u, a'íné nain tíj na'a ti a'áiná'imua é'eyu'usi'íhuaca'a, ayée pu 'een jín té'eyu'usi'íhuaca'a tej ti jetzen huátamua'aten, ti ij a'áin ti é'eyu'usi'íhuaca'a ca'aníjra'a taatá'acare'en tej ti tiyen te'utáviiicua'í, teajta tiyen rachú'eve'e ti Dios ayén tu'írájtuuani.

⁵⁻⁶ Ajta a'áin Dios ti ayén ca'aníjra'a amuaatá'aca sej si siyen huatéujca'anen, ajta sej si te'utáviiicua'í, ché'e a'áin ajta amuaatá'acare'en sej r'íi títetíujcha'íi rujámua'a sej si siyen ru'íhuuamua'a xá'ara'ani temua'a naa a'achú sej pua'amé. Ché'e Dios r'íi tejamuaatá'acare'en a'ájna jime'e sej seuj siyen rá'astíjre'e í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús, sej si naíjmi'í siyen r'íi tiraatá'an se'íjna í Dios ti ya'upuáara'an pú'een í tavástara'a, a'ájna í Jesús ti ajta í'í Ciríistu'u. Setá'aj siyen r'íi tiraatá'acare'en a'achú sej tirú'umua'aree í á'amuatzejta'a.

Naíjmi'íca pu nu'u tihua'aci'íti í niuucari í mej jín huataújtemua'ave'esin

⁷ Setá'aj siyen che'atá sena'a ancuré'ujv'í'itín sej seajta sej a'íj ti Ciríistu'u ajta amua'ancuré'evi'íti mú'ejmi sej si siyen se'íjna jín r'íi tiraatá'an í Dios.

⁸⁻⁹ Ayee nu tejá'amua'íxaate'e ti a'áin Ciríistu'u ayén a'ájna jín te'enteájrupi ti ij hua'utévair'e'en a'íimej í mej runavíj a'antisi'íche a'ájna jime'e mej miyen ráamua'aree ti Dios tzáahuatí'ira'a jín araúrase a'íj ti ari te'ataújratziiri'í. Ciríistu'u pu nain jín te'ataújratziiri'í huá'a jemi í huá'ahuuacaxa'astemua'aci'í mej mi a'íime í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a majta miyen r'íi tiraatá'asin í Dios me'íjna jime'e ti a'áin huá'ancu'uvajxi. Ayee pu té'eyu'usi'í tijín:

A'íj nu jín r'íi timuaatá'asin huá'a tzajta'a a'íimej
í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Ayee nu tí'ichuíca na'ame

nej ni ne'íjna jín r'íi timuaatá'an.

¹⁰ Ajtahua'a ayén tijín:

Setá'aj huataújtemua'ave'en huá'a jamuan

í teitestemua'ame'en í Israél teecan,

mú'een mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹¹ Ajtahua'a sej ayén tijín:

Setá'aj r'íi tiraatá'an í tavástara'a,

naíjmi'í mú'een, a'achú sej pua'amé,

mi sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Setá'aj seajta siyen tíu'utáchuíca í jemin

sej se'íjna jín r'íi tiraatá'an, naíjmi'í mú'een,

mi teite, mi sej yen huachéjme chaanaca japua.

¹² Ajtahua'a, ayén tíu'utaxájtca'a a'ájna í Isaías teecan

tijín:

Seij pu airaújneijte'esin a'ájna jetze í Isaí.

A'íi pu ayén huatasejre'esin

ti ij ayén tihua'uta'ajte'en naíjmi'íca a'íimej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Majta a'íime, ayée mú rájchu'eve'esin

t'íj a'áin hua'írájtuuani.

¹³ Ajta a'ñin í Dios ti ayén ca'aníjra'a tatá'a tej ti tiyen raachú'eve'en, ché'e a'ñin ayén r'i'i tejamaatá'an sej si jeihua huápi'i huataújtemua'ave'en, ti ij ajta amua'anpuá'ajte'en temua'a naa se'íjna jime'e sej siyen rá'astjire'e se'íjna í tavástar'a. Ché'e a'ñin ajta ayén r'i'i tejamaatá'an sej si jaitze'e siyen raachú'eve'en se'íjna jime'e sej se'íjna jetze aráu'jca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁴ Ayee pu tiná'amitieje'e ineetzi ti ayén ti'ayajna mú'ejmi jime'e sej siyen nain jín r'i'i titetiújcha'i'i sej seajta sej. Nain xu ú'umua'aree í ti ruxe'eve'e, seajta siyen raay'i'ti sej si huaúritii sej seajta sej.

¹⁵⁻¹⁶ Ayee nu jeihua ahuánca'ane nej ni niyen tejámuatayú'use'en ti'titj jime'e. Capu ti'iseicaj na'a, canu neajta ti'titziine'eca'a nej niyen huaríj, sino ayée nu neajtahua'a ti'titj jín amua'utámua'areeri'i ne'íjna jime'e, a'ine' Dios pu ayén tinaa'íjca. Ayee nu ne'íjna jín te'enteájrupi nej ni tiu'utévaire'en í Dios jemi. Neajta nu ne'íjna jín antínmua'aree nej niyen raatévaire'en í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús, nej ni niyen tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan a'íj ti ari huaríj í Dios. Ayee mú'éene'e muá'aju'u tíj muai'ivéjri ti sej raateájtuaa í Dios jemi ti ij ayén r'i'i tíraatá'an.

Jee xaa ne'u, a'ñin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'ñi pu ayén huá'aruuren mej mi miyen urar'ene'acan jín huateáturan í Dios jemi.

¹⁷ A'íj nu jín huápi'i huatántemua'ave'e jemin í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús ne'íjna jime'e nej niyen ravaire'e í Dios.

¹⁸⁻¹⁹ A'íj nu'u jín niyen á'anca'ane nej tejama'íxaate'en ne'íjna jime'e ti Cirístu'u ari ayén tiú'uruu a'íjna jime'e nej ravaire'e mej mi me'ñin í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan miyen ra'ará'astjire'en me'íjna í Dios. Ayee mú'een jín rá'astjire'e me'íjna jime'e mej miyen ráanamujri'i a'íj nej tiu'utaxájtaca'a, majta miyen naasej ineetzi a'íj nej ti'titj jín huaríj, nej niyen huaríj ti huápi'i ruxe'eve'e, í mej jín a'íj te'utasej, a'ine' Dios pu raateájtuaa í rumuári'eri'ire'ara'an ineetzi jemi a'íjna jime'e nej ne'íjna jetze aránca'anejca'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

A'íj nu jín nain japua neri tihua'utá'ixaa ne'íjna í niuucari ti jíme'en raxa í Cirístu'u. Nainjapua tíj na'a a'uun mej huachéjme u Jerusalén, neajta méyee a'u mej e'eré'ete'ecaa ajta nena'a caí ne'uun imuá'a atanéj ne'újna a'u mej a'uchéjme tíj na'a ti a'uun huatacá'a u Ilírico, nain nu jín tihua'utá'ixaa í Cirístu'u jetze me'ecan.

²⁰ Tíj na'a nej a'utéjche nej ra'ará'astjire'en í tavástar'a ti yú e'iré'ene, ayée nu ahuánca'ane nej niyen tihua'utá'ixaate'en í niuucari jime'e a'u mej caí xi ja'anáj ya'unamujri'i, nej ni caí niyen che'atá nena'a ne'íjna jetze autéjcheni a'u ti ari sej tej'a'umuáriej.

²¹ Mí neajta inee, ayée nu huaríj a'íj ti té'eyu'usi'i tíjñ:

A'ñi mú rasejjan me'íjna

í ti caí xi ja'atí a'íjna jín tihua'utá'ixaa.

Majta mú yaú'itíe muá'aju'u me'íjna

í mej caí xi ja'anáj ráanamujri'i.

Pablo pu nu'u á'uye'imi'i u Roma

²² A'íj pu jín, mu'ití mú naatá'íjmijri'i nej caí niyen ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi.

²³⁻²⁴ Aru íjii, a'ine' capu ché'e me'e é'eri'iri nej ne'uun teja'umuári'en tíj na'a ayun ti huacá'a, ajta a'ine' pu'uri teja'uume a'achú pua'an nine'ira'a nej niyen tí'ijxe'eve'e nej amujaja'uvé'emuare, ayée nu tí'imua'atze nej niyen huárini netí'ij ne'uun á'ume'en u España. Ayee nu tí'ijxe'eve'e inee nej ne'uun amujaja'utésejra netí'ij ne'uun á'ume'en, tej ti a'atzu huátatemua'ave'en tajñmua'a, sej si seajta naatévaire'en nej ni neajtahua'a u á'ume'en a'u nej á'ume.

²⁵ Mí neajta inee, íjii, u nu a'um'é'e na'ame u Jerusalén nej ni hua'utévaire'en a'ímej í mej me'uun é'eche í ta'ihuaamua'a, í mej Dios jemi seijre'e.

²⁶ Majta a'ímej í mej me'uun Macedonia huachéjme, majta a'ímej í mej me'uun Acaya é'eme'ecan, ayée pu hua'aránajcheca'a mej ti'titj hua'utá'an a'ímej í mej caí a'íj tí'ijviicua'i, í mej me'uun é'eche u Jerusalén.

²⁷ Ayee pu tihua'aránajcheca'a mej miyen huárini. Jee xaa ne'u, ayée mú tihua'acha'íire'eca'a, a'ine' a'íme í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan, ayée pu tihua'uci'i mej ra'ancuré'an me'íjna í ti jín Dios r'i'i tihua'utá'a a'ímej í mej Israel jetze ajtémecantaca'a. A'íj mú jín, a'íme í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan miyen tihua'acha'íire'ej mej miyen ti'titj tihua'utá'an me'íjna í mej jín huateújvaire'en.

²⁸ Ayee nu amucaí hua'utátu'ire'esin ne'íjna í mej tiu'utá'a í ta'ihuaamua'a. Netí'ij nain jín ra'antici'ín, aj nu ni ne'uun a'um'é'e mú'ejmi jemi. Neajta á'iyen u a'um'é'e na'ame u España.

²⁹ Ayee nu rú'umua'aree ti ayén té'eme a'ájna netí'ij ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi ti a'áin tavástar'a ayén nain jín rí'i titaatá'an naíjmi'ica itejmi. Capu tí'ití'ij a'íj tita'aturáate'e a'ame.

³⁰ Ayee nu tejá'amuaahuavii, ne'ihuaamua'a, mi sej seajta ra'ará'astijre'en í tavástar'a, a'ájna í Jesús ti ajta í'í Ciríistu'u, sej si siyen tinaatévaire'en se'ájna jime'e í nej jín tí'ítese'e. Setá'aj siyen tí'íjhuaviira í Dios ineetzi jime'e.

³¹ Setá'aj siyen tí'íjhuaviira ti ij a'áin Dios ayén nu'irájtuaani mej mi caí a'íj neruure a'áime í mej caí miyen ra'ará'astijre'e í tavástar'a, a'áime í mej Judea huachéjme. Setá'aj seajta siyen rahuaviira mej mi me'áin í mej Dios jemi seijre'e, í mej Jerusalén é'eme'ecan, mej mi miyen ra'ancuré'an í nej jín hua'utévair'e'en.

³² Ayee xu huárini nej ni ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi ti pua'a Dios ayén neetá'acare'en, tej ti tajáumua'a huatátatema'ave'en, tej ti teajta ca'aníjra'a huatáta'an seij teajta seij.

³³ Ajta a'áin í Dios ti rí'í ta'anpuá'ajte, ché'e a'áin ayén huateáturan naíjmi'ica jemi, mú'ejmi. Ché'e ayén teja'uré'enen.

16

Pablo pu huá'ateujte'e í ru'amiigustemua'a

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaaate'e ne'ájna jime'e í ta'ihuaara'a ti 'íita'a, a'ájna í Febe. A'áin pu huá'avaire'e a'áimej í mej e'tiújse'iri a'ujna já'ahua'a Cencrea.

² Ayee nu tejá'amuaahuavii sej si siyen ra'ancuré'eví'iti temua'a naa a'íj ti tiraavíjte'e itejmi jemi, í tej Dios jemi seijre'e. Setá'aj siyen ra'ancuré'eví'itin a'íné a'áin pu ajta rá'astijre'e í tavástar'a. Setá'aj siyen nain jín raatévair'e'en tíj na'a ti tirá'aturaaate'e, a'íné a'áin pu ari mu'íicáca huatévai í teite, ajta pu neetzi huatévai.

³ Setá'aj hua'utateújte'en se'ámej í Priscila, seajta se'ájna í Aquila. A'áin mú majta miyen neetzi jamuan tí'imuarí'e tej ti naíjmi'í raatévair'e'en te'ájna í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús.

⁴ A'áin mú miyen huatá'ura'a mej mi neetzi japua huániuuna. Ayee mú tén me'ájna jín huácuii. Jé'ecan nu ne'ájna jín tí'intemua'ave'e. Majta a'áime, ayée mú majta tíu'ujtemua'ave'e matíj mena'a pua'amé í mej e'tiújse'iri, a'áime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

⁵ Setá'aj seajta hua'utateújte'en a'ámej í mej a'uun e'tiújse'iri a'u mej é'eche a'ájna í Priscila, ajta a'ájna í Aquila. Setá'aj seajta siyen tiraateújte'en se'ájna í ne'amiigu í Epeneto, tí a'uun é'eche u Acaya ti ayén amuacá huataújtuiiri'í í Ciríistu'u jemi.

⁶ Setá'aj siyen tiraateújte'en se'ájna í María, a'ájna ti ari jeihua tíu'umuáriej mú'ejmi jemi.

⁷ Setá'aj seajta hua'utateújte'en se'ámej í Andrónico, seajta í Junias. A'áin mú majta nee jamuan aiteánami'ihuaca'a. Majta a'áime í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'áin mú temua'a naa huá'amuaite me'ájna í mej hua'apua, í mej majta amuacá ra'ará'astijre í Ciríistu'u nee caí ínee.

⁸ Setá'aj siyen che'atá sena'a tiraateújte'en se'ájna í Ampliato, í nej jeihua raxí'eve'e í tavástar'a jemi.

⁹ Ayee xu seajta tiraateújte'en se'ájna í Urbano ti ta jamuan ravair'e'e í Ciríistu'u. Setá'aj siyen tiraateújte'en se'ájna í Estaquis, í ne'amiigu í nej neajta jeihua raxí'eve'e.

¹⁰ Setá'aj se'ájna huatatéujte'en í Apeles. A'áin pu jeihua rá'uvíicua'iri'í í Ciríistu'u jetze me'ecan, ajta ayée pu tíu'utéemua'íti. Setá'aj siyen hua'utateújte'en se'ámej í mej Aristóbulo jamuan é'eche.

¹¹ Setá'aj seajta raatateújte'en í ne'ihuaara'a, se'ájna í Herodión. Ajta a'áime í mej Narciso jamuan é'eche, í mej majta rá'astijre'e í tavástar'a, setá'aj siyen che'atá sena'a tíhua'utateújte'en.

¹² Setá'aj seajta se'ámej huatatéujte'en a'ájna í Trifena, seajta se'ájna í Trifosa. A'áin mú 'úucaj pú'een, í mej majta jeihua huápi'í tí'imuarí'e í tavástar'a jemi. Setá'aj siyen raatateújte'en se'ájna í Pérsida, í ne'amiigu í nej neajta jeihua raxí'eve'e. A'áin pu a'áin pú'een seíj í 'íita'a ti ajta jeihua huápi'í ari tíu'umuáriej í tavástar'a jemi.

¹³ Setá'aj seajta raatateújte'en se'ájna í Rufo, tavástar'a ti ra'antíhua'u. Setá'aj seajta siyen raatateújte'en se'ájna náanajra'an a'ájna í Rufo, a'íné a'áin pu ayén tináacha'íi cumu nej yaujra'an í'í pú'eene'en.

¹⁴ Setá'aj siyen hua'utateújte'en se'ámej í Asíncrito, seajta se'ájna í Flegonte, seajta se'ájna í Hermas. Setá'aj siyen che'atá sena'a hua'utateújte'en í seica, se'ájna í Patrobas, seajta se'ájna í Hermes, seajta a'ámej í ta'ihuaamua'a í mej huá'a jamuan e'eré'tei.

¹⁵ Setá'aj seajta se'ámej huatatéujte'en se'ájna í Filólogo, seajta se'ájna í Julia, seajta se'ájna í Nereo, seajta í juutzeájra'an ti 'íita'a, seajta se'ájna í Olimpas, setá'aj seajta siyen hua'utateújte'en naíjmi'ica a'ámej í mej huá'a jamuan e'eré'tei, í mej majta Dios jemi seijre'e.

¹⁶ Setá'aj seajta siyen hua'utateújte'en sej seajta sej a'ij ti tiraavíjte'e í Dios jemi. Matíj mena'a pua'amé í mej e'etiújse'iri mej mi raanájche í Dios, naími'i mú miyen tejá'amuateújte'e.

¹⁷⁻¹⁸ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e, mú'een, ne'ihuaamua'a. Rí'i xu'u mú'een a'ímej jemi í mej ca'aníjra'a amuaatá'aca sej si já'ita'a a'utáciine, majta miyen á'amuaamarí'eriste'e sej siyen auté'ítzen í Dios jemi. A'íi mú meri ajtacíj a'íjna jetze a'ij sej seri tíraarí'ire. Caxu huá'a jamuan á'ujujhua'ane'en, a'iné matíj mena'a mej miyen 'een, camu a'atzu ravaire'e í tavástara'a, a'íjna í Ciriístu'u. Rujúmua'a mu'u ravaire'e. Ayee mú me'íjna jín huá'acuanamua í teite í mej caí ti'itíj jín á'atura. Ayee mú me'íjna jín tihua'a'ixaate'e niuucari jime'e ti ayé na'a naa namuajre'e, nusu ti'itíj í mej jín ahuaújtzaahuat'e'en a'íime í mej miyen ranamua.

¹⁹ Naími'i mú meri miyen ráanamujri'i sej seri rá'astijre'e í tavástara'a. A'íj nu jín huáp'i netémua'ave'e mú'ejmi jime'e. Mí neajta inee, ayé nu tí'ijxe'eve'e sej siyen támua'aree sej si siyen rijca a'ij ti ayén tiraavíjte'e í Dios jemi, sej si seajta caí siyen huataúra'an sej siyen rijca se'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een.

²⁰ Ajta a'íin í Dios ti rí'i ta'anpuá'ajte, ca'anacan pu nain jín ra'antipué'ajte'esin a'íjna í Satanás, ti ij ayén amuaatá'an sej nain jín raatémua'itin se'íjna í tiyaaru'u.

²¹ A'íi pu ayén yé á'amuaatéujte'e a'íjna í Timoteo, ti ne jamuan tí'imuarí'e. Yé mú majta á'amuateujte'e í ne'ihuaamua'a a'íjna í Lucio, ajta í Jasón, ajta a'íjna í Sosípater.

²² Neajta inee, i nej i'i Tercio, i nej neajta niyen rá'ayu'uxa í Pablo jetze me'ecan ne'íjna i yu'uxari, nee nu neajta á'amuateujte'e í tavástara'a jetze me'ecan.

²³ Ajta a'íjna í Gayo, í nej jemin yé huaca ajta ti rí'i tihua'atá'aca naíjmi'ica a'ímej í mej miyen yé tíújse'iri meyajna, a'íi pu ajta yé á'amuateujte'e.

²⁴ Majta a'íime, í Erasto ti a'íjna jín ti'itíjvee íiye chajta'a ti tumin tíse'iri, ajta a'íjna í ta'ihuaara'a, a'íjna í Cuarto, a'íi mú majta yé á'amuateujte'e.

Í ti jín ra'antipué'ajte

²⁵ Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'an te'íjna í Dios ti ayén raayí'iti ti ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen rí'i titetiújcha'íca a'ij nej tejá'amua'ixaate'e ná'aye'i ne'íjna jime'e í niuucari ti jíme'en raxa a'ij ti huaríj í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u. A'íjna í niuucari, a'íi pu a'íin pú'een í ti Dios jín ari titaatasejrate a'íjna ti ayén rú'avaataca'a tíj na'a ti Dios raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene.

²⁶ Mí ajta íjii, Dios pu ari titaatasejrate. A'íjna í Dios ti seijre'e tíj na'a rusén jime'e, a'íi pu ayén tíu'uta'ajtac'a'a tej tiyen ráamua'aree te'íjna jetze í mej jetzen ra'utéyu'uxaca'a a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Ayee pu tí'ijxe'eve'e mej mi naími'i matíj mena'a pua'amé í mej íiyen seijre'e í chaanaca japua, mej mi rá'antzaahuat'e'en, majta ra'ará'astijre'en í jemin.

²⁷ Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en tíj na'a rusén jime'e te'íjna í Dios ti a'íin rusej nain jín támua'aree. Tiché'e tiyen rí'i tiraatá'acare'en a'íjna jime'e ti ta japua huaniú a'íjna í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u. Ché'e ayén teja'uré'enen.

A'ij ti tira'uuyú'uxaca'a í San Pablo a'imej í mej Corinto a'uchéjme'ecaa, í ti seíj

Pablo pu huá'ateuje'e

¹⁻² Inee, i nej i'i Pablo, í ti Dios na'antíhuau ruxí'evl'ira'a jime'e nej ni tiu'utévaire'en í Cirístu'u jetze me'ecan ti ajta a'ín pú'een í Jesús, ne'íjna jamuan í ta'íhuuara'a í Sóstenes. Yee nu tejá'amuaayu'use'e mú'een mi sej se'uun e'etiújse'iri se'újna Corinto sej si raateánajche í Dios, mi sej r'í'i t'í'itesejire'e se'íjna jime'e ti a'ín Cirístu'u, ti ajta Jesús pú'een, mú'ejmi huateú'ra'ate, ajta mú'ejmi huatajé sej si jemin seijre'e. Mú'een xu seajta huá'a jemi seijre'e matíj mena'a pua'amé mej yen seijre'e tíj na'a ve'éé í chaanaca í mej majta miyen ti'ixa ti yee Jesús pu hua'avastara'a pú'een. Jee xaa ne'u, a'íi pu a'ín pú'een í hua'avastara'a, ajta ayén che'atá na'a tavástara'a pú'een itejmi.

³ Ajta a'ín í Dios í tej rájya'upua, ajta í tavástara'a a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een, miché'e me'ín r'í'i tejamaatá'an, majta amua'anpuá'ajte'en.

I ti jín Dios r'í'i tihua'utá'a

⁴⁻⁵ Ja'anáj ti na'a nu niyen r'í'i tiraatá'aca í Dios nej ranajche mú'ejmi jime'e, a'iné jeíhua pu r'í'i tejamaatá'a í Dios a'íjna jime'e sej seri jemin seijre'e í Cirístu'u, ti ajta Jesús pú'een, a'ine a'íjna jemi mú'een xu seri nain te'encuré'a ti tejámuatéva'iri í sej jín tihua'utá'ixaate'en í teite, ajta í sej jín yaú'tiíeé xá'ara'ani a'ij ti 'een í Dios jemi.

⁶ Ayee pu 'een jín amuaáruu a'iné mú'een xu temua'a naa tihua'utá'ixaa í teite í Cirístu'u jetze me'ecan.

⁷ A'íj pu jín caí ti'ti jama'utéturaate í ti jín Dios r'í'i tejamaatá'a. A'íj xu jín, seuj rachú'eve'e ti yen huataseijre'en í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

⁸ A'íi pu ajta ca'aníjra'a amuaatá'asin sej si te'utáviicu'a'í ajta na'a caí nain te'entipúa'are, ti ij cai ja'ati ti'ti jín a'amua jetze tí'ijpua'ajte'e a'íjna xicáara'a ti jetzen tihua'axiejte'en í teite a'íjna í tavástara'a, í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een. A'íi pu xaa tihua'axiejte'en a'achú mej pua'amé yen huachéjme í chaanaca japua.

⁹ Ayee pu té'eme a'iné Dios pu ayén araúratejsin a'íjna jime'e í ti jín te'ataújratziiri'i. Ajta, a'íi pu amuaatájé sej si siyen ruuristan jamuan í yaujra'an a'íjna í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

Pablo pu ayén tihua'a'ihua'u tíjín: “¿Ni qui ayén huatámu'iire í Cirístu'u?”

¹⁰ Mi neajta inee, ayée nu jeíhua tejá'amua huavii niuucajtze'en a'íjna í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Cirístu'u sej si ruxí'ej sena'a tí'ixajta, sej si cai ché'e já'ita'a a'utaci'ica'an, sej si seajtáhua'a r'í'i huaújruuen, sej si se'íjna jín anteújseire'en najmí'i sej si siyen che'atá seíj sena'a jín siyen tí'ixí'epi'intare'e.

¹¹ Ayee nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a, a'iné a'íime í mej Cloé jemi'é'eche, a'íi mú miyen tinaatá'ixaa mú'ejmi jime'e sej nu'u rújaaxiejví'i rujámuua'a sena'a.

¹² A'íjna jime'e í sej nu'u rújaaxiejví'i, ayée pu huataújmuua'a sej siyen rici, ti seíj ayén tí'ixa yee: “Nee nu Pablo jetze ajtémecan.” Ajta seíj ayén yee: “Neajta inee, Apolos nu jetze ajtémecan.” Ajta seíj ayén yee: “Nee nu Pedro jetze ajtémecan” na'ari yee: “Nee nu Cirístu'u jetze ajtémecan.”

¹³ Niché'e a'atzu tejámuata'íhua'u. ¿Ni qui ayén seicié huaújruu í Cirístu'u ti ij ayén huatámu'iire? Capu xaa ne'u. ¿Ni qui miyen ná'utatai í cúruu jetze ineetzi í nej i'i Pablo mú'ejmi jetze me'ecan? Camu xaa ne'u a'atzu. Ari íjii, ¿ni qui niyen á'amuaui'ihuaca'a neniúucajtze'e í nej i'i Pablo? Canu xaa ne'u a'atzu.

¹⁴⁻¹⁵ Jé'ecan nu r'í'i tiratá'aca í Dios nej cai ja'ati huámuai'ihuaca'a sino a'íimej nu'u ne'íjna í Crispo, neajta ne'íjna í Gayo. Ayee nu'u huaríj sej si caí se'íjna jín á'ujtzaahuatée se'íjna jime'e sej huámuai'ivijhuaca'a neniúucajtze'e.

¹⁶⁻¹⁷ Neajta nu huá'umuai'ihuaca'a a'íimej í teitestemua'ame'en a'íjna í Estéfanas. Ayee pu'u xaa ne'u, canu cui'i ramua'aree ti pua'a neajtahua'a seíj huámuai'ihuaca'a nusu necaí.

Jee xaa, capu Cirístu'u ayén ne'íjna í Gayo. Ayee nu'u huaríj sej si caí se'íjna jín á'ujtzaahuatée se'íjna jime'e í ti jín Dios hua'irájtuuani. Capu ayén ne'uta'íteca'a nej ni ne'íjna jín tihua'utá'ixaate'en nej jeíhua huápi'i raay'íiti í huá'amua'atziira'a a'íimej í teteca í mej nu'u r'í'i tiu'uy'íiti. Capu xaa ne'u, sino ayée pu'u a'íjna jín ne'uta'íteca'a ti ij ayén tí'ivaire'e á'ara'ani í muári'eri'ire'ara'an a'íjna í niuucari ti jímecan raxa í Cirístu'u, í mej rá'utatai í cúruu jetze.

Cirístu'u pu a'ín pú'een í muári'eri'ire'ara'an í Dios

¹⁸ Aye'e pu'u, a'iné a'ímej jemi í mej a'uvá'itzi, ayée pu tihuá'amitiejte'e tej huatétatimua'í te'íjna jime'e tej tiyen tihuá'ixaate'e ti Ciríistu'u ayén huami'í huá'a jetze me'ecan í cúruu jetze. Mi teajta iteen, í ti Dios tu'irátuaasin, téjmi pu ayén titá'amitiejte'e ti a'ín niuucari a'ín pú'een í muári'eri'ire'ara'an í Dios.

¹⁹ A'iné ayée pu té'esiimua'í tijín:

Nee nu yee ra'antipua'ájte'esin
í huá'amua'atziira'a a'ímej
í mej nu'u jeíhua huápi'í raay'íiti.

Neajta nu yee raaté'uuna nain

í mej meri raari'ire a'íime
í mej temua'a tirú'umua'aree.

²⁰ Ti pua'a ayén ti'ayajna, ¿a'uné a'ij 'é'en a'íjna í ti temua'a tirú'umua'aree? Capu xaa ne'u mé'e já'ahua'a. Ajta a'ín ti tiú'ujmua'ate, ¿a'uné a'ij 'é'en a'íjna? Capu ajta mé'e já'ahua'a. Na'ari í seij ti ayén huápi'í raay'íiti ti tiu'utaxá' a'ímej jemi í mej íjii huáteite, ¿a'uné é'eseijre'e? Capu ché'e mé'e é'eseijre'e a'iné Dios pu ari raatasejrataca'a ti caí ti'iti a'ij huataújmua'a í huá'amua'atziira'a a'ímej í mej yen japuan huachéjme í chaanaca.

²¹ Mi ajta a'ín í Dios, ayée pu raax'epi'intare rumua'atziira'a jime'e ti caí ri'iríista a'ame mej miyen me'íjna jín ráamua'ati huá'amua'atziira'a jime'e a'íime í mej miyen íyen seijre'e. Aye'e pu 'een jín ayén raax'epi'intare í Dios a'iné ayée pu rax'eve'eca'a ti ayén hua'irájtuaani a'íjna jime'e mej miyen rá'atzaahuatete'e a'íjna í niuucari ti nu'u caí a'ij huataújmua'a, í niuucari tej tiyen tihuá'ixaate'e.

²² Majta me'ín, í mej Israél jetze ajtémecan, ayée mú tí'ijhuavii í Dios jemi í mej jín r'í naa te'utasej, ajta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'íi mú rahuahuau í mua'atziira'a mej mi me'íjna jín nain au'itiéé muá'ara'ani.

²³ Mi teajta iteen, ayée tu tihuá'ixaate'e te'íjna jime'e í Ciríistu'u í mej rá'utatai í cúruu jetze. Ajta a'ín í niuucari í tej jín tihuá'ixaate'e, ayée pu a'íjna jín hua'utáaxiejte'esin a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan. Ajta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, ayée pu tihuá'amitiejte'e ti caí a'ij huataújmua'a.

²⁴ Mi majta a'íime, í ti Dios hua'utajé, ti pua'a a'íime í mej Israél jetze ajtémecan na'ari mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, ayée pu tihuá'amitiejte'e ti Ciríistu'u a'ín pú'een í muári'eri'ire'ara'an ti jín Dios hua'irájtuaani, ajta a'íi pu a'ín pú'een í mua'atziira'a ti jín Dios tí'ajta.

²⁵ Jee xaa ne'u, a'íjna ti nu'u caí a'ij huataújmua'a, a'íjna ti Dios jemi é'eme'ecan, jaitze'e pu raay'íiti caí í huá'amua'atziira'a í teteca. Ajta a'íjna ti nu'u caí rú'uca'anisti'í í Dios, jaitze'e pu tí'ivaire'e caí í huá'amua'atziira'a í teteca.

²⁶ ¿Ni caí ayén tejamuá'amitiejte'e mú'ejmi? Casi'í, a'ij ti 'een mú'ejmi tzajta'a ti Dios ayén amuaatajé. Caxu mu'íi mi sej jeíhua huápi'í rú'umua'aree í huá'amua'atziira'a a'ímej, í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua. Caxu seajta mu'íi mi sej se'íjna jín antiújmua'aree í ti jeíhua huápi'í ruxe'eve'e nusu se'íjna jetze airáújneijte a'ímej í mej ruxiéehua á'ujjuhua'ane'e. Caxu xaa ne'u.

²⁷ Mi ajta a'ín Dios, a'íi pu hua'antíhuau a'ímej í mej caí a'ij té'umua'areeeca'a ti ij a'ín hua'utatévi'iraste'en a'ímej í mej miyen ruseijrata mej nu'u jeíhua huápi'í té'umua'aree. Dios pu ajta ayén hua'antíhuau a'ímej í mej caí ti'itij jín antiújmua'aree a'ímej jemi í mej yen huachéjme chaanaca japua ti ij ajta hua'utatévi'iraste'en a'ímej í mej ve'ecán jín títetateí.

²⁸⁻²⁹ Jee xaa, Dios pu ayén hua'antíhuau a'ímej í mej caí huá'a jetze tí'ica'anejca'a, ajta a'ímej í mej huá'axieehuaataca'a. Aye'e pu xaa ne'u ti'ayajna, Dios pu ayén a'íjna jín hua'antíhuau a'ímej í mej caí seijre'e a'ímej jemi í teteca ti ij ayén hua'antipua'ájte'en a'ímej í mej títetateí íyen chaanaca japua, ti ij caí ja'ati ayén á'ujtzaahuatete'e í Dios jemi.

³⁰ Mi seajta mú'een, xu'uri jemin seijre'e í Ciríistu'u a'íjna jime'e a'ij ti tejámuaax'epi'intari'irí'í í Dios. Ciríistu'u pu jemi é'eme'ecan í Dios mua'atziira'a í tej jín tirú'umua'aree a'ij ti 'een í Dios jemi. A'íi pu ajta ta japua huaniú tej ti ri'éne'ecán jín a'uteáturan í jemin. Ciríistu'u pu mú'ejmi huatéura'ate. A'íi pu ajta tiu'utanájchitaca'a a'amua jime'e í sej jín té'echa'ica'a.

³¹ A'íj pu jín, ayén té'eyu'usí'í tijín: "Ti pua'a yee ja'ati ayén rax'eve'e ti ti'itij jín á'ujtzaahuatete'en, ché'e a'ín ayén huá'irini a'íjna jime'e a'ij ti tavástara'a ayén r'í'í tiraatá'a."

2

Aye'e pu'u na'a tihuá'ixaate'e a'íjna jime'e í Ciríistu'u í mej rá'utatai

1-2 Neajta inee, ne'íhuamua'a, net'íj amuacá' á mú ja'uvé'emuaareca'a nej ni tejámuaatá'ixaate'en í niuucari ti jín Dios te'ataújratiiri'í, canu cui'í niyen me'íjna jín tejamuá'ixaa ne'íjna jime'e í niuucari ti huápi'í jín naa namuajre'e, canu neajta ne'íjna

jime'e í huá'amua'atziira'a í teteca sino ayée nu tiraaxí'epi'intare nej a'íi na'a yaú'itíe ná'ara'ani mú'ejmi jemi ne'íjna í Jesús ti ajta Cirištu'u pú'een, í mej rá'utatai í cúruu jetze.

³ Neajta, netí'ij ne'uun a'utéveeca'a mú'ejmi jemi, ayée nu amua'aséjrate'ecaa ti nu'u caí nú'uca'anisti'i. Cu xiee nej t'ítzi'ine'eca'a. Jee xaa, jeíhua nu névivej'ca'a.

⁴ Ajta a'íin í niuucari, í nej jín tejamuá'ixaa, capu ayén éene'e tíj a'íjna ti huápi'i naa namuajre'e, ti ajta huá'amua'atziira'a jetze airánineica í mej jín huá'amua'itici í teite. Capu xaa ne'u, sino ayée nu ne'íjna jín tejámuatá'ixaa sej si ráamuaree nej ne'íjna jetze aránca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta a'íi pu jemin me'ecan í muári'eri'ira'a í nej jín niyen rici.

⁵ Ayee nu ne'íjna jín huaríj, sej si caí se'íjna jetze aráu'ca'anen í huá'amua'atziira'a í teteca sino sej si se'íjna jetze aráu'ca'anen í muári'eri'ire'ara'an í Dios se'íjna jime'e í sej té'atzaahuat'e.

A'ijna ti rú'avaataca'a í Dios jemi, ti ajta ari titaatasejrate

⁶ Mi teajta iteen, teen tu xaa te'íjna jín tejamuá'ixaa sej jime'e í mua'atziira'a a'ímej tzajta'a í mej meri tiu'uná'ijmi'ire. Ajta a'íin í mua'atziira'a, capu huá'a jetze huanéj a'ímej í mej yen japuan seijre'e í chaanaca. Capu ajta huá'a tzajta'a me'ecan a'ímej í mej tí'ajta í yen chaanaca japua, í mej majta a'uvá'itzi.

⁷ Jee xaa ne'u, teen tu tiyen raxa í Dios mua'atziira'a jime'e ti caí ri'irí ti ja'ati ayén rusej' a'ij tirá'jeuni, í mua'atziira'a ti rú'avaataca'a ti jime'en ajmi'i imuá' t'íj caí xi huatasejre í chaanaca. Dios pu ayén tiraaxí'epi'intare ti ayén tí'titaci'iti itejmi a'íjna ti huápi'i naa seíire' á'ara'ani.

⁸ Mi majta a'íime, í mej yen tí'ajta í yen chaanaca japua, capu a'atzu a'ij ti-huá'amitiejte'eca'a a'íjna ti rú'avaataca'a, a'íné ti pua'a miyen ramua'arérecajche'e, camu miyen tirá'atatánche'e í tavástar'a, í ti ajta huápi'i naa tí'seijre'e á'ara'ani tíj na'a rusén jime'e.

⁹ Mi ajta, ayée pu té'eyu'usi'i tijín:
A'íjna ti yee Dios r'íi ráaruu a'ímej jime'e
í mej raxí'eve'e,

capu ja'ati ayén raasej,
capu ajta a'ij tihuá'amitiejte'eca'a
a'ij ti té'eme'enche'e.

¹⁰ Mi ajta a'íin, Dios pu taatasejrate a'íjna jime'e ti téjmi jemi raateájtuua a'íjna í ruxiéjniu'uca ti ij a'íin ayén titaata'ítii. Ajta a'íin xiéjniu'ucare'ara'an, nain pu jín ayén tirá'amitiejte'e, ajta nain pu tirú'umua'aree a'ij ti tirá'amitiejte'e í Dios.

¹¹ Ayee pu'u, a'íné huá'a jime'e í teteca, a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í teáata'a, a'íi pu'u tirú'umua'aree a'ij ti tirá'amitiejte'e a'íjna í ja'ati. Ayee pu che'atá na'a 'een í Dios jemi. Capu ja'ati tirú'umua'aree a'ij ti tirá'amitiejte'e í Dios sino a'íi pu'u í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹² Mi teajta iteen, catu te'íjna ancuré'a í huá'amua'atziira'a a'ímej í mej yen japuan huachéjme í chaanaca sino a'íi pu téjmi jemi huateájturaa a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tej ti yaú'itíe tá'ara'ani a'ij ti Dios ari ruxí'evi'ira'a jín r'íi titaatá'a.

¹³ A'ii pu a'íin pú'een í tej amuá'ixaa. Capu a'íin na'a pú'een í huá'amua'atziira'a í mej jín tá'itíiri'í í teteca sino a'ii pu a'íin pú'een í niuucari ti ayén jín tá'itíiri'í í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ayee tu rici tej huaú'ixaa a'ij ti huataújmua'a í mua'atziira'a ti Dios jemi é'eme'ecan te'íjna jime'e í niuucari ti a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ca'aníjra'a taatá'a tej tiyen tiu'utaxáj.

¹⁴ Ajta a'íjna ti caí jemin huateájturaa í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu caí ra'ancuré'asin a'íjna ti jemin é'eme'ecan í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íné capu tí'ti'í huataújmua'a a'íjna jemi í ja'ati. Capu ri'irí ti a'íin yaú'itíe á'ara'ani a'íné ayée pu ruxe'leve'e ti ja'ati ayén jetzen aráu'ca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ti ij ayén tirá'amitiejte'e a'ij ti huataújmua'a.

¹⁵ Ajta a'íin ti jetzen aráu'ca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, nain pu ayén tirá'amitiejte'e a'ame ti pua'a ayén tí'ivaire'e nusu caí. Mi ajta, capu ri'irí ti sej ayén rá'axijte'en a'íjna í ja'ati, ti pua'a tí'ivaire'e nusu caí.

¹⁶ Ayen tijín: “¿A'ataani yee tirú'umua'aree a'ij ti tirá'amitiejte'e í tavástar'a ti ij a'íin ja'ati ayén tirá'itíi?” Mi teajta iteen, ayée pu ayén titá'amitiejte'e a'ij ti ajta tirá'amitiejte'e í Cirištu'u.

3

Mej nu'u tí'imuari'e jamuan í Dios

¹ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a, ti caí huatári'iristareca'a nej niyen tejá'muaatá'ixaate'en tǎj a'íme f ti huá'a jemi huateájturaa í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, sino tǎj a'íme í mej yen japuan seijre'e í chaanaca, mi sej seuchén huataújtuiiri'í í Círístu'u jemi.

² Net'íj tejá'muaamí, canu cua'íra jamuaamí sino a'íj nu'u amua'antí'te í léechi a'íné caxu xi yá'ujepi'íra'a í cua'íra. Seajta íjji, seúche'e xu siyen 'een. Caxuu xi teja'ujepi'íra'a.

³ Seúche'e xu siyen 'en matǎj a'íme í mej yen japuan huachéjme í chaanaca. A'íné ayée pu seijre'e mú'ejmi tzejta'a cumu sej ruchueere'e, seajta sej rújaaaxiejví'i. ¿Ni caí ayén huataújmua'a sej seuj huá'a jemi ajtémecan a'ímej í mej yen japuan seijre'e í chaanaca? Jee xaa ne'u, mú'een xu siyen tí'ijri'ire a'íj mej tí'ijri'ire í seica í tetecca.

⁴ Ayee nu rici. Sej ti mú'ejmi jemi ajtémecan ayén tí'ixa tíjín: "Nee nu Pablo jetze ajtémecan." Ajta í seij ayén tíjín: "Neajta inee, Apolos nu jetze ajtémecan." ¿Ni secaí siyen che'atá sena'a rici matǎj a'íme í tetecca í mej caí jetzen seijre'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios? Jee xaa ne'u, ayée xu rici.

⁵ Niché'e a'atzu tejá'amua'ihua'u. ¿A'íné tí'tij jín tí'ivaire'e a'íjna í Apolos, na'ari tí'tájni jín na'antínmua'aree inee, inee í'í Pablo? Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Teen tu'u ravaire'e í tavástara'a jemi. Ayee xu 'een jín té'antzaahua í tavástara'a jemi se'íjna jime'e tej tiyen ravaire'e, a'íj tíj a'ín titaa'íjca seij ajta seij.

⁶ Ayee nu tí'ivaire'e tǎj ja'ati ti ayén tíu'uhuii, ajta a'ín í Apolos, a'íj pu ayén tí'ivaire'e tǎj ja'ati ti tíu'ípuaa. Ajta a'ín í Dios, a'íj pu raaváujsi'íri'í ti íj huá'íire.

⁷ A'íj pu jín, a'íjna ti tíu'uhuii, capu tí'tij jín ruxe'eve'e. Ajta a'ín ti tíu'ípuaa, capu tí'tij jín ruxe'eve'e, sino a'íj pu xaa í Dios ti raaváujsi'íri'í ti í huá'íire, a'íj pu xaa a'ín pú'een í ti ruxe'eve'e.

⁸⁻⁹ Najmí'í mú' tí'ivaire'e a'íjna ti tí'ihuiite'e, ajta a'íjna ti tí'ípuaa á'aye'í. Rux'íej mu'u tí'ivaire'e, ajta Dios pu ayén hua'utá'asin a'íj ti tiraavjíte'e a'íjna jime'e í ti rac'íci'ípua í ti jín tíu'umuáriej, a'íné teen tu jamuan tí'imuarí'e í Dios.

Seajta mú'een, ayée xu tí'tij jín tí'ivaire'e tǎj a'u mej tejé'taseehua, ajta tǎj chí'íj ti Dios rá'ajtaahua.

¹⁰ Mi neajta inee, a'íné Dios pu jeíhua huápi'í naa tinaatá'a nej ni niyen tíu'umuári'en, ayée nu huaríj tǎj ja'ati ti chí'íj ájtaahua. Nee nu ra'itátaahuaxi a'íjna ti japuan ájtaavijhua í jaxu'u tǎj ja'ati ti temua'a naa raay'í'iti. Ajta í seij, a'íj pu japuan té'ajtaahua. Ajta ayén ruxe'eve'e ti rí'í naa tirá'ajtaahua ti íj caí a'íj pua'a éene'e ájci'ípiihua.

¹¹ A'íné, jíme'en a'íjna ti a'itátaavijhua, seij pu'u pú'een, ajta a'íj pu a'ín pú'een í Jesus ti ajta Círístu'u pú'een. Capu máaj ja'ati ti ayén tí'ivaire'e tǎj a'íjna ti a'itátaavijhua.

¹²⁻¹³ Ajta, ayée pu seíre'e a'ame ti tí'tij jín japuan ájtaavijhua'a ti pua'a a'íjna jime'e í oro nusu plata jime'e na'ari tetej jime'e ti huápi'í tí'íjnajche. Ajta ayén che'atá na'a seíre'e a'ame ti pua'a ayén ájtaavijhuaca'a a'íjna jime'e í ciyej na'ari íxaj jime'e ca'ín huáacixa'a jime'e. Jee xaa ne'u, ayée pu seíre'e a'ame í tí'iti í mej jín tíu'umuáriej í teite, seij ajta seij, matǎj mena'a pua'amé mej iyen seijre'e í chaanaca japua. A'íjna xicáara'a jetze, ayée pu Dios raax'íepi'íntare'en a'íj ti 'een, a'íné ayée pu teja'uré'enejsin tǎj taij ti jín hua'utasejrate'esin. Ajta a'íjna í taij, a'íj pu raatémua'atzi ti pua'a xí'epi'ín metíu'umuáriej seij ajta seij nusu mecaí.

¹⁴ Ti pua'a ayén té'eviicua'í í taij tzejta'a a'íjna ti jín ja'ati tíu'umuáriej, ayée pu tí'iraci'iti a'íjna í ja'ati a'íj ti tiraavjíte'e.

¹⁵ Na'ari caí, ti pua'a huateájtaani í ti jín tíu'umuáriej í ja'ati, nain pu á'ujisin. Ajta a'ín í ja'ati, Dios pu xaa ru'irátuaasin aru ayée pu éene'e a'ame tǎj ja'ati ti xa'íchu'í a'uun ráavaí í taij tzejta'a.

¹⁶ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jime'e sej se'ín pú'een í chí'íra'an í Dios. Ajta mú'ejmi tzejta'a pu huateájturaa í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁷ Ti pua'a ja'ati ayén raaté'uuna a'íjna í chí'íra'an í Dios, Dios pu ra'antipua'ajte'esin a'íjna í ja'ati a'íné pu'uri Dios huateúra'ate a'íjna í chí'íj, sej mú'een se'ín pú'een í chí'íra'an í Dios.

¹⁸⁻¹⁹ Caxu rucuanamua rujímua'a. Ti pua'a ayén tirá'amitje'te seíj í ja'ati ti ayén rí'í tíu'umuara'aree a'íjna jime'e í huá'amua'atziira'a a'ímej í mej íjji huáteite, ché'e a'ín caí ché'e ayén á'ujtzaahuate'e a'íjna jime'e í huá'amua'atziira'a. Ché'e a'ín ayén ra'ancuré'an í mua'atziira'a ti tavástara'a jetze é'eme'ecan, a'íné a'íjna í huá'amua'atziira'a a'íme í mej íjji huáteite, capu tí'iti a'íj huataújmua'a í Dios jemi. Ayee pu xaa té'esiimua'í tíjín: "Dios pu huá'avivi'íra'an a'ímej í mej míyen á'ujtzaahuate'e me'íjna jime'e mej tí'ihua'ítaca í rumua'atziira'a jime'e."

²⁰ Ajta ayén té'eyu'usi'í tíjín: "Tavastara'a pu ramua'aree ti caí tí'tij vaire'e í huá'amua'atziira'a a'íme í mej nu'u jeíhua huápi'í té'umua'aree."

²¹⁻²² A'íj xu jín, caxu ché'e siyen á'ujtzaahuate'e se'íjna jime'e sej nu'u seíj jetze ajtémecan í teáata'a. Naími'í pu ayén tejá'amua'í'iti, ti pua'a niyen tejá'amua'aire'e inee,

i nej i'i Pablo na'ari a'ñin Apolos ayén tejá'amuavaire'e nusu a'ñina í Pedro. Ti pua'a ayén a'ñina jín r'i tejamuuaatá'an í Dios a'ñina jime'e tñj na'a ti tiyen seijre'e chaanaca japua nusu sej siyen ruuri huateáturan na'ari sej siyen huácu'i'ini, ti'titi ti a'ij ti ayén ijii tí'iseijre'e ca'ñin ti'titi ti ayén teja'uré'enejsin, naími'i pu ayén tejá'amuavaire'en.

²³ Seajta mú'een, ayée xu se'íjina jetze ajtème'ecan í Ciríistu'u, ajta a'ñin Ciríistu'u, a'ñi pu ajta Dios jetze ajtème'ecan.

4

I mej jín antiújmua'aree a'ñime ti Dios tihua'uta'iti'ire

¹ Ayee pu ruxe'leve'e ti ayén tejamuá'amitiejte'e itejmi jime'e tej tiyen ravaire'e í Ciríistu'u, ajta ti ayén titaa'líjca a'ñina jime'e í ti rú'avaa í Dios jemi.

² Ajta, a'ñina ti ravaire'e, ayée pu tiú'ujxe'leve'e ti a'ñin í ja'ati ayén araúrasten nain jime'e a'ñina í ti jín tira'líjca.

³⁻⁴ Mi neajta inee, capu ne jetze ruxe'leve'e ti pua'a mú'een siyen na'uxíjte'en, na'ari miyen na'uxíjte'en a'ñime í mej ijii huáteite me'líjca jime'e a'ij ti tihua'amitiejte'e. Jee xaa ne'u, canu nesej á'anxijte'en, a'ñin canu nee nesej ramua'aree tij ti'itij jín na'uteájturaa í Dios jemi. Capu amán a'ij, capu ayén huataújmua'a nej neri x'i'epi'in 'een í Dios jemi. Tavástara'a pu a'ñin pú'een í ti ná'axijte'en.

⁵ A'ij xu jín siyen huá'rini. Caxu ti'titi jín huá'axijte'e ajta na'a caí a'ájna teja'uré'enen a'ñina xicáara'a ti jetzen Dios ari raax'i'epi'intare. Setá'aj seuj rachú'leve'e se'íjina í tavástara'a tí'ij ajtahua'a yé uvé'enen. Aj pu xaa, a'ñin raatasejrata tñj na'a ti rú'avaataca'a a'u ti a'utíca'a. A'ñi pu ajta raatasejrata í ti ayén tihua'amitiejte'eca'a í huá'a tzajta'a í teite. Aj pu'í ayén tihua'aci'iti ti Dios ayén r'i tihua'utá'asin na'jmi'ica a'ij ti tiraavíjte'e seij ajta seij.

⁶ Mi neajta inee, nain jín í nej neri tejamuá'ixaa, ayée nu tejámuuaatá'itiiri'í neetzi jime'e neajta ne'íjina jime'e í Apolos nej ni ne'íjina jín jamuuaatévair'e'en. Caxu yá'uhua'anan se'íjina í niuucari ti ayén tijín: "Setá'aj siyen araúrasten se'íjina jime'e a'ij ti té'eyu'usi'í." Caxu siyen ahuaújtzaahuata'en se'íjina jime'e sej nu'u seij jetze ajtème'ecan. Caxu seajta raatéxiehuata í seij.

⁷ ¿Ni tzaa ja'ati ayén a'ñina jín timua'líjca a'ñina jime'e ti jaitze'e ruxe'leve'e caí í ti jín antiújmua'aree í ax'i'ej tevi? Capu xaa ne'u. ¿Ni qui piyen ti'titi tí'ijcha'ñi í pej caí ra'ancuré'a se'íj jemi? Capu xaa ne'u. Ajta, ti pua'a ayén ti'ayajna pej piyen ra'ancuré'a, ¿a'ñin é'een jime'e piyen á'atzaahuate'e? Capu ayén tiraavíjte'e, a'ñin Dios pu ayén muaatapuajíve.

⁸ Mú'een xu nu'u seri huatájuxai temua'a naa. Seajta nu'u seri huatéújchijteaanitaca'a. Mú'een xu nu'u caí taatá'ínee, seajta siyen tí'ajta ru'jmuua'a sena'a. Oojala cu' tñj ayén teja'uré'enen sej siyen tu'ita'ájta. Jéihua huápi'i nu nien tí'ijxe'leve'e.

⁹ Ayee nu 'een jín niyen tejá'amuaxaate'e a'ñin ayée pu tiná'amitiejte'e ti Dios ayén taatasejratata'a mú'ejmi jemi tej iteen a'ñin pú'een í tej caí tí'itij jín antiámua'aree, teajta teen tu a'ñin pú'een í mej majta jime'en meri raax'i'epi'intare tej nu'u huácu'i'ini a'u mej titejé'ecul'ica. Dios pu ayén taatasejratata'a na'jmi'ica jemi í mej ta japua seijre'e, ajta huá'a jemi í mej yen japuan huachéjme í chaanaca, a'u ti na'a nainjapua.

¹⁰ Ayee xu tí'ixaxa'a mú'een tej nu'u tatímua'i te'íjina jime'e tej tiyen ravaire'e í Ciríistu'u. Mi seajta mú'een, sej nu'u huápi'i naa tirú'umua'aree í Ciríistu'u jemi. Capu nu'u tú'uca'anisti'í itejmi. Mi seajta mú'een, ayée xu nu'u nain jín té'leviicua'í. Jé'ecan mú nu'u r'i tejamuuaatá'aca mú'ejmi. Majta métaxana'ave'e mú nu'u itejmi.

¹¹ Tij na'a ti yú e'iré'ene, ajta ijii, ayée tu tena'a jí'itiejcu, teajta 'í'icu. Temua'a tu titecá'ixure'e. Jé'ecan mú a'ij pua'a taruure. Catu teajta mé'e é'eche.

¹² Ca'anín tu jín tí'imíjhuaca tamuájca'a jime'e. Ti pua'a a'ij pua'a meti'itaxáajta, teen tu tiyen r'i tihua'atá'aca. Ajta ti pua'a a'ij pua'a métauure, teen tu tiyen rá'aviicua'í.

¹³ Ajta, mat'íj teite hua'itzi tátaavijre'e itejmi, r'i tu naa tihua'ajee. Tij na'a ti yú e'iré'ene ajta ijii, ayée pu tihua'amitiejte'e itejmi jime'e tej nu'u jehua huápi'i huá'axana'aviste'e, tej nu'u tiyen huá'asejrate'e huá'a jemi tñj í xaiiri í mej mé rúuriera í mej yen japuan seijre'e í chaanaca.

¹⁴ Canu ne'íjina jín niyen tejá'amuaxaate'e nej ni niyen amuaatatéviraste'en, sino nej ni r'i jamuuaatá'ití mú'een, mi sej siyen ná'asejrate'e cumu niyaujmua'a í nej jéihua huápi'i já'amuaxe'leve'e.

¹⁵ Tij caí mu'ití mú tejamuá'itiiri'í í Ciríistu'u jetze me'ecan. Capu a'ij ámitieere'e a'achú mej pua'amé ará'ase. Mi ajta, seij pu'u í ti á'amuaya'upuajtaca'a, neajta inee, nee nu ne'ín pú'een í nej á'amuaya'upuajtaca'a í Ciríistu'u jemi ne'íjina jime'e nej tejamuá'ixaa í niuucari ti jín Dios amua'irájtuaani.

¹⁶ A'ij nu jín niyen tejá'amuaje sej siyen titejé'jun netj inee.

¹⁷ A'ij nu jín niyen amuaata'ítiri'iri'ne'íjina í Timoteo í nej neajta ya'upuáara'an pú'eene'e í tavástarala jemi, í nej neajta jeíhua huápi'í raxí'eve'e. A'í pu amuaatánamuajriste'esin a'ij nej tí'itíncha'íi jemin í Círístu'u ti ajta í'í Jesús. Ayee nu che'atá nena'a tíhuá'ítíi a'ímej í seica, a'u ti na'a mej e'etiújse'iri.

¹⁸ Seica mú'een, xu'uri á'ujtzaahuat'e. Cu xiee ti cuj ayén tejamuá'amitiejte'e nej caí ché'e ne'uun mú'atanén.

¹⁹ Mí neajta inee, nee nu xaa ca'anacan ne'uun a'atanésin mú'ejmi jemi ti pua'a ayén tineetá'acare'en í tavástarala. Aj nu xaa ramua'aréeren ti pua'a siyen tí'itíjcha'íi muári'eri'ire'ara'an jime'e í Dios na'ari seíj niuucari sena'a jín siyen tí'itíjcha'íi.

²⁰ Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné a'íjina í Dios, capu niuucari na'a jín tí'ajta sino ru-muári'eri'ire'ara'an jime'en.

²¹ ¿A'iné setí'ijxe'eve'e mú'een? ¿Ni qui niyen ne'íjina jín u á'ume'en nej ni puajtzi amuaatá'an na'ari nej niyen ne'íjina jín amuaja'uvé'emuaare ne'íjina jime'e nejá'amuaxe'eve'e, nej ni neajta cua'anín jín tejamuá'ixaate'en?

5

Rá'axijte'e seij ti jeíhua huápi'í a'ij pua'a tí'itíjcha'íi

¹ Ayee nu tíu'unamuajri'í ti ayén tí'ayajna ti nú'u seij ti mú'ejmi jemi ajtémecan tí'ixana'acire'e a'íjina jime'e ti jamuan huí'ica a'íjina ti ratévi'ítin í ya'upuáara'an. Jé'ecan pu a'ij pua'a seijre'e a'íjina. Majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, camu miyen rici.

² Mí seajta mú'een, a'ij xu jín á'ujtzaahuat'e. ¿Ni caí ayén tiraavíjete se'íjina jín huataújxiemiste'en? Jee xaa ne'u. Setá'aj raatamuárite'en se'íjina í ja'ati ti ij caí ché'e seijre'e mú'ejmi jemi.

³ Ayee nu tejá'amuá'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e. Yé nu imuá huaca inee. Mí neajta, a'úu nu á'uca mú'ejmi jemi nemua'atziira'a jime'e. Nu'uri niyen ra'uxijte ne'íjina í ja'ati ti ayén rici netíj niyen ráruurénche'e ti pua'a ne'uun á'ucati'jche'e.

⁴⁻⁵ Ayee xu huárini setí'ij e'etiújseire'en niuucajtze'en í tavástarala, a'íjina í Jesús, ajta netí'ij ne'uun mú'ejmi jemi é'seijre'e nemua'atziira'a jime'e. Setá'aj siyen se'íjina jetze arájca'anen í muári'eri'ire'ara'an í tavástarala í Jesús se'í si raatátuiire'en se'íjina í ja'ati í Satanás jemi ti ij a'ín tíyaaru'u ra'upuá'ajte'en í tévira'an, ti ij ajta Dios ru'irájtuaani í xiéjniu'ucare'ara'an í ja'ati a'íjina xicáara'a ti jetzen tíu'ita'áijta í tavástarala.

⁶ Capu xí'epi'ín se'íjina se'íjina jín á'ujtzaahuat'e a'iné ayé pu tíu'uteújnaxca mú'ejmi jemi tíj ajta tíu'uteújnaxca í mej rajnájchite'esin í cuaíjti. Cíj mu'u caj tírajnájchite'esin. Ajta á'iyen najjapua huaneájxi'ísin.

⁷ A'ij xu jín, setá'aj mé rúurieni se'íjina ti mí'ime'ecan se'í si siyen huaujjé'cuare'en tíj a'íjina í cuaíjti ti caí tí'iti ránaxcaca'a. Ayee xu huárini a'iné pu'uri huataújmua'ívejtaca'a a'íjina í Círístu'u ti téjmi jetze me'ecan huam'íi ti ij caí puajtzi táaci'iti.

⁸ A'ij pu jín, tiché'e tiyen tíu'uyesten a'ij ti tíraavíjete í Dios jemi, tetá'aj caí ché'e tiyen a'ij pua'a tí'itítacha'íi, teajta caí ché'e tí'itíj jín auteáturan í Dios jemi sino tiché'e tiyen rí'í tí'itítacha'íi tzáahuatí'ira'a jime'e, tiché'e teajta tiyen tena'a tíu'utaxáj niuucari jime'e ti ayén tí'ayajna.

⁹ Nu'uri niyen tejámuaatá'ítíiiri'í í yu'uxari jetze se'í caí huá'a jamuan tíújse'irihua'an a'ímej í mej tí'ixana'acire'e.

¹⁰ A'íjina í niuucari ti jime'en yee "í mej tí'ixana'acire'e", capu ayén huataújmua'a ja'ati ti na'a ti a'ij pua'a rijca í Dios jemi, ti pua'a a'ij pua'a tí'itíjcha'íi nusu ti huápi'í tí'inecua'atze ti jeíhua tí'íjcha'íi na'ari tí'ínahua'aj ca'ín se'íj na'amíche ti caí Dios pú'een. Tí pua'a ayén huataújmua'ati, ayé pu ruxe'eve'e a'ame se'íj siyen ajtá'íine najjmi'íca jemi í mej yen japuan seijre'e í chaanaca.

¹¹ Mí ajta, ayé pu huataújmua'a í nej jín tejámuaatá'ítíiiri'í se'í caí ché'e jamuan á'ujjuhua'ane'en se'íj ti ayén tamuari tíj ta'íhuaara'a ti pua'a a'ín ja'ati ayén tí'ixana'acire'e nusu huápi'í tí'inecua'atze ti jeíhua tí'íjcha'íi na'ari rana'amíche ti caí Dios pú'een ca'ín a'ij pua'a tíu'ujjepe'e. Caxu seajta jamuan á'ujjuhua'ane'en ti pua'a ayén rutahuái'ive'e na'ari tí'ínahua'ara. Caxu seajta tí'ícu'a'a jamuan se'íj ti ayén rici.

¹²⁻¹³ Canu ne'íjina jín antínmua'aree ne niyen hua'uxíjete'en a'ímej í mej caí téjmi jetze ajtémecan sino a'í pu Dios huá'axijte'en. Mí seajta mú'een, mú'een xu xaa se'íjina jín antíujmua'aree se'íj siyen hua'uxíjete'en a'ímej í mej 'a'amua jetze ajtémecan. Setá'aj raatamuárite'en se'íjina í ja'ati ti a'ij pua'a tí'itíjcha'íi.

6

A'ij mej nu'u ye'í tiraax'íepi'íntare'en rujímua'a

¹ Ti pua'a siyen tiú'ujaaxiejví'ira, ¿a'íné tí'iri'iri ti ja'ati ayén huataúra'an ti a'uun á'ume'en huá'a jemi í jueesi í mej caí téjmi jetze ajtémecan í tej té'atzaahuate'e mej mi me'ín miyen raaxí'epi'intare'en? ¿A'íné 'een jime'e secaí rujámua'a raaxí'epi'intare'en a'ímej jemi í mej jemin seijre'e í Dios?

² Xu'uri ramua'aree tej tiyen hua'uxájte'en naíjmi'ica í mej yen japuan seijre'e í chaanaca. Ti pua'a ayén té'eme sej hua'uxájte'en se'ímej í mej yen japuan seijre'e í chaanaca, ¿ni tzaa secaí raayí'iti sej siyen raaxí'epi'intare'en se'íjna ti caí tí'iti jetzen ruxe'eve'e?

³ Casi'í, teen tu teajta huá'axájte'e a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e. A'íj pu jín, capu a'atzu muári'eri tej tiyen raaxí'epi'intare'en a'íjna ti téjmi jetze ayén tí'ijninei íjii tej huáteite.

⁴ Ajta ti pua'a ayén ruxe'eve'e sej siyen raaxí'epi'intare'en se'íjna ti mú'ejmi jetze tí'ijninei íjii, ¿a'íné 'een jime'e siyen se'íjna jín tihuá'ijcate'e mej mi jueesi jín antiújmua'areere a'ímej í mej caí r'í'í tihuá'axe'eve'e í teite?

⁵ Aye'e nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e nej ni amuaatéví'iraste'en. ¿Ni tzaa caí rí'í'í ti mú'ejmi jemi se'íj seijre'e ti ayén raayí'iti ti temua'a naa ra'uxájte'en a'íjna jime'e í mej rújaaxiejví'í'í ta'ihuaamua'a í mej majta té'atzaahuate'e?

⁶ Mi seajta mú'een, ayée xu tí'ijri'ire. Se'íj pu ayén runiúuste'e í ru'ihuaara'a, ajta ayén rici huá'a jemi í mej caí té'atzaahuate'e.

⁷ Xu'uri se'íjna jín huamuá'ítiche se'íjna jime'e ti ja'ati ayén runiúuste'e a'íjna jemi í ru'ihuaara'a. Aye'e pu tejámuaatéva'iri sej siyen huataúra'an ti ja'ati ayén a'ij pua'a amuáaruuren nusu ti ayén tí'iti amuaanáhua'í.

⁸ Mi seajta mú'een, ayée xu rujámua'a se'íjn pú'een í sej a'ij pua'a huá'aruuree xa'aye'í, seajta siyen tihuá'anahua'í. Aye'e xu huá'aruuree í ru'ihuaamua'a a'íqui nu'u mejá'amua'ihuaamua'a.

⁹ Mú'een xu ramua'aree temua'a naa ti caí ayén tihuá'aci'iti a'ímej í mej a'ij pua'a tí'ití'ijcha'íi mej me'uun a'uteáruite a'u ti Dios tejé'ajta. Caxu taúra'acare'en ti ja'ati á'amuaucanamua. Camu a'uun a'uteáruiti a'íime í mej a'ij pua'a rijca na'ari a'íime í mej rana'amiche a'íjna ti caí Dios pú'een nusu a'íime í mej tí'ixana'acire'e í ruxí'ej tevi jamuan ca'ín a'íime í mej ruxí'ej teteca jamuan tí'ixana'acire'e.

¹⁰ Capu ajta tihuá'aci'iti a'ímej í mej tí'inahua'ara nusu í mej jejíhua huápi'í tí'inecua'atze mej tí'ijcha'íica ca'ín í mej rutá'aruaijve'e na'ari í mej a'ij pua'a tiú'újepe'e o mej avíitzi jín tí'inahua'aj. Camu xaa ne'u seíre'e muá'aju'u í Dios jemi.

¹¹ Seajta mú'een, je'icáj xu huá'a jetze ajtémecantaca'a. Mi ajta Dios, a'í pu ari tejámuaacá'ari'iri'í í sej jín auteájturaa í jemin. A'í pu ajta huateúra'ate mú'ejmi. Ajta a'íjna jime'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, mú'een xu rí'éne'ecán jín huateájturaa í Dios jemi niuucajtze'en a'íjna í tavástara'a, í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

Tí'iti ti r'én í ta jetze

¹² Nain pu í'ixi'epi'ín. Ajta ayée pu tinaatá'aca nej niyen huárini. Mi ajta, capu nain ayén tí'ivaire'e. Naíjmi'í pu í'í xi'epi'ín, ajta ayée pu xaa tinaatá'aca nej niyen huárini. Mi neajta inee, canu huatáne'a'asin ti tí'iti na'antimua'ítin nej ni ne'íjna jín ca'anéeri jín tiraatévaire'en.

¹³ Ajta a'íjna ti tí'icua'iri'í, a'í pu ayén tí'ivaire'e í jucáj jetze. Ajta a'íjna í jucáj, a'í pu ajta ayén tí'ivaire'e ti cua'ira te'aráyexi'í'ín.

Mi ajta Dios, a'í pu ra'antipua'ajte'esin í jucáj, ajta í cua'ira. Ajta í tej ratéhua'ira'a, capu ayée na'a tí'ivaire'e tej ti te'íjna jín tí'ixana'acire'e sino tej ti te'íjna jín raatévaire'en í tavástara'a. Ajta í tavástara'a, a'í pu ajta raatévaire'esin a'íjna í tej ratéhua'ira'a.

¹⁴ Ajta a'íjn Dios, a'í pu rumuári'eri'ire'ara'an jín ra'ajjáj í tavástara'a huá'a tzajta'a í mi'íchite. A'í pu ajta ta'ajjájpuáa ítejmi.

¹⁵ Xu'uri ramua'aree ti Cirístu'u jetze ajtémecan a'íjna í sej ratéhua'ira'a. ¿A'íné huataújmua'a a'íjna? ¿Ni qui nej ra'anténajchite'e jamuan í 'íita'a ti tí'iteji'ívi í rutevij jime'e ne'íjna ti Cirístu'u jetze ajtémecan? Capu xaa ne'u.

¹⁶ ¿Ni qui siyen ramua'aree ti a'íjn ti ayén anteújnaxca jamuan í 'íita'a ti tí'iteji'ívi í rutevij jime'e, ayée pu huaúruu mej mi se'íj mena'a tévira'an pú'eene'en?

¹⁷ Mi ajta, a'íjn ti ayén huataújtiiire'en í tavástara'a jemi, ayée pu ruruuren ti a'íjna jamuan se'íj na'a pú'een í xiéjniu'ucare'ara'an tzajta'a.

¹⁸ Setá'aj nain jín raatapuá'ajta sej siyen tí'ixana'acire'e. Ajta seica jime'e í mej jín ateáturaave í Dios jemi, naími'í pu ayén caí rutevij jín a'ij tiú'uruure. Mi ajta, ti pua'a ja'ati ayén tí'ixana'acire'e, a'í pu a'ij pua'a raruure í rutevij.

¹⁹⁻²⁰ Casi'í, ayée pu tí'ivaire'e í á'amuatevi tíj teyuu ti tzajta'an huiirájca í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'í pu a'amua tzajta'a seijre'e. Ajta, mú'een xu ra'ancuré'evi'iti í Dios. Mú'een xu caí se'íjna jín antiújmua'aree í rutevij a'íné a'í pu tiu'utanájchitaca'a mú'ejmi jetze me'ecan. A'íj pu jín ayén ruxe'eve'e sej siyen raná'amiche'en í rutevij jime'e.

7

Jíme'en a'ímej í mej néjne'iche, majta í mej víche'e

¹ Jíme'en a'íjna í sej seri mé tineja'uta'í'ti'íri'i, ayée pu temua'a tí'ixi'epi'in ti caí ja'ati neiche.

² Mi ajta, ayée mú jeíhua me'íjna jín tí'ixana'acire'e. Miché'e miyen huárini, a'achú mej pua'amé. Miché'e huáneiche í toteca, sej ajta sej. Majta a'íme í 'uuca, miché'e majta huavíche'en, sej ajta sej.

³ Ajta a'íin í teáata'a, ché'e ayén ra'ará'astijre'en a'ij ti tiraavjíte'e a'íjna jemi í ru'íj. Ajta a'íin 'íita'a, ché'e ayén che'atá na'a ra'ará'astijre'en a'ij ti tiraavjíte'e í rucín jemi.

⁴ Ayee pu'u na'a, a'iné a'íin íra'ara'an, capu ayén a'íjna jín antiújmua'aree í rutevij jíme'e sino a'íi pu xaa ayén antiújmua'aree í cína'ara'an. Ajta a'íin cína'ara'an, capu ajta ayén a'íjna jín antiújmua'aree í rutevij jíme'e, sino a'íjna íra'ara'an, a'íi pu xaa a'íjna jín antiújmua'aree.

⁵ Caxu ché'e sena'a ajtac'íca'an sino se'íjna jíme'e sej seri siyen raaxí'epi'íntare sej a'atzu á'ateevi'in sej huaténjiuuni í Dios jemi. Set'aj á'iyen ajteáxire tí'ij caí a'íin Satanás ayén ca'aníjra'a jamuaatá'an sej sej jamuan tí'ihuaújxana'acira'aten a'íjna jíme'e sej caí á'ujcu'uvejca'a.

⁶ Canu niyen tejá'amua'í'ti'i sino ayée nu ne'íjna jín ca'aníjra'a jamuaatá'aca sej siyen rici.

⁷ Neajta inee, ayée nu tí'ixje'eve'e mej mi miyen 'eene'en netíj inee, matíj mena'a pua'amé í toteca. Mi ajta a'íin Dios, a'íi pu ari ayén tiraatá'a sej ajta sej a'ij ti a'íin tíhua'uxí'epi'íntari'íri'i.

⁸ Mi neajta inee, ayée nu tíhua'íxaate'e ne'ímej í mej caí xi huanéjne'icheca'a, majta a'ímej í mej majta caí xi víche'ejme, majta a'ímej í mej huaújseistareca'a. Jíme'en a'ímej, matíj mena'a pua'amé, ayée pu í'í xi'epi'in mej mi miyen 'éene'e huateáturan netíj inee.

⁹ Aru, ti pua'a caí rí'íri mej á'ujcu'uvée, miché'e huanéjne'iche, majta huáviichen. Jaítze'e pu hua'atéva'íri mej miyen huárini mej caí rajpuaíjtzí muá'ara'ani í ru tzajta'a.

¹⁰ Mi neajta inee, canu niyen tíhua'íjcate'e a'ímej í mej néjne'iche, majta í mej víche'ejme sino a'íi pu tavástar'a ayén tíhua'áijte'e. Ché'e caí a'íin íra'ara'an ajtáye'ícan a'íjna jemi í rucín.

¹¹ Ajta, ti pua'a ayén ajtára'ani, ché'e ayén éene'e huateáturan ti ruseijtan. Na'ari caí, ché'e ajtahua'a ra'anténaxca a'íjna í rucín. Ajta a'íin í cína'ara'an, ché'e ayén che'atá na'a huárini. Ché'e caí ajtáye'ícan a'íjna jemi í ru'íj.

¹² Ajta, a'ímej jíme'e í seica, capu ayén tíhua'íxaate'e í tavástar'a sino inee, nee nu niyen tíhua'íxaate'e. Ché'e ayén huárini a'íjna í ta'íhuaara'a ti a'íjna tévi'ítin í 'íita'a ti caí té'atzaahuat'e. Ti pua'a a'íin 'íita'a á'ujca'ane ti jamuan huateáturan, ayée pu tí'újxe'eve'e ti a'íin ta'íhuaara'a caí mé rúurieni.

¹³ Ayen che'atá na'a 'een jíme'en í 'íita'a ti ra'anténexcaca'a sej teáata'a ti ajta caí té'atzaahuat'e. Ti pua'a a'íin ajta ayén á'ujca'ane ti jamuan huateáturan, ayée pu che'atá na'a ruxe'eve'e ti caí mé rúurieni í rucín.

¹⁴ Ayee pu a'íjna jín ruxe'eve'e, a'iné Dios pu ajta huateúra'ate a'íjna í cína'ara'an ti caí té'atzaahuat'e a'íjna jíme'e niuucajtze'en í íra'ara'an. Ajta a'íin í íra'ara'an ti ajta caí té'atzaahuat'e, Dios pu ajta ayén huateúra'ate a'íjna íra'ara'an niuucajtze'en í ta'íhuaara'a. Na'ari caí, a'íi mú xána'aví'ire'e muá'aju'u í yaújmua'ame'en. Mi ajta í Dios, a'íi pu ari huateúra'ate a'ímej.

¹⁵ Mi ajta a'íin ti caí té'atzaahuat'e, ti pua'a ayén ajtára'ani, ché'e ayén 'eene'en. Capu ché'e ayén ruxe'eve'e mej naími'i huat'éen. Ajta a'íin í ta'íhuaara'a nusu a'íin í tajuu, ayée pu tíhua'áci'íti mej mi ruxíéhua raaxí'epi'íntare'en, a'iné Dios pu ayén taatajé tej ti temua'a naa ta'íhuaamua'a tá'ara'ani.

¹⁶ Ché'e ayén 'eene'en a'iné mi pej íra'ara'an pú'een, capej ramua'aree ti pua'a piyen ru'írajtuaani í á'acin nusu pecaí. Pajta mú'ee, mi pej cína'ara'an pú'een, capej pajta ramua'aree ti pua'a piyen ru'írajtuaani í á'a'íj nusu pecaí.

¹⁷ Ayee pu xaa ne'u ti'ayajna. Ayee nu tíhua'íjcate'e a'ímej í mej e'etiújse'íri nainjapua teyujta'a, a'achú mej pua'amé, mej mi miyen tíyen títeejú'un a'ij ti tavástar'a ayén tíhua'uxí'epi'íntari'íri'í sej ajta sej, a'ij ti ajta Dios tíhua'utajé.

¹⁸ Ti pua'a ari antisíjchi'íhuaca'a í naviira'an í ja'ati tí'ij Dios raatajé, ché'e a'íin ja'ati caí ayén tí'ites'e ti ra'avá'anan í ti antisíjchi'íhuaca'a. Ajta, ti pua'a caí xi antisíjchi'íhuaca'a í naviira'an í ja'ati tí'ij Dios raatajé, ayée pu ruxe'eve'e ti a'íin ja'ati caí ra'antisí'iche í runavij.

¹⁹ Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné capu a'ij huataújmua'a í Dios jemi ti pua'a ja'ati ra'antisíjche í runavij nusu caí ayén ra'antisíjcheca'a.

²⁰ A'íj pu jín, ja'ati ti na'a, ché'e a'íin ayén éene'e huateáturan a'ij ti 'eene'e tí'ij Dios ayén raatajé.

²¹ Ti pua'a pauj ca'anéeri jín t'ímuari'eca'a t'íj Dios muaatajé, capej pe'íjna jín a'ij té'amuajca. Aru ti pua'a ayén t'í'ir'iristan pej pi ra'antimua'ítin, pej pi pajta axi'éehua á'uche'ecane'en, patá'aj piyen huárini.

²² Ayee pu'u na'a t'í'een, a'íné a'íjna ti ca'anéeri jín t'ímuari'eca'a t'íj tavástar'a raatajé, pu'uri ayén rux'í'ev'í'ira'a jín t'í'ivaire'e í tavástar'a jemi. Ajta a'ín ti ruxi'éehua t'í'imuari'eca'a t'íj tavástar'a raatajé, a'í'í pu ari ca'anéeri jín t'í'ivaire'e í jemin.

²³ Ciri'stu'u pu tiu'utana'ájchitaca'a í sej jín té'echa'í'ica'a í Dios jemi. A'íj pu jín, caxu ché'e taúra'acare'en sej ca'anéeri jín t'ímuari'e huá'a jemi í teteca.

²⁴ Ayee nu tejá'amua'íxaate'e, ne'íhuamua'a, setá'aj siyen che'atá sena'a 'eene'en huateáturan í Dios jemi sej seajta sej setíj 'eene'e t'í'ij a'ín amuaatajé.

²⁵ Jíme'en a'í'ime í mej caí víche'ejme, capu t'í'itij jín tinaa'íjca í tavástar'a sino ayée nu tejá'amua'íxaate'e a'íj ti ayén tiná'amitiejte'e ineetzi í nej caí até'ítzea'ara a'íjna jíme'e ti a'ín ná'ancu'uvajxi í tavástar'a.

²⁶ A'íné pu'uri tén teja'ur'é'enejsin í tej jín rajpua'í'itzi tá'aju'un, ayée pu tiná'amitiejte'e ti ayén tiraavíjte'e sej siyen 'eene'en huateáturan setíj 'een jiji.

²⁷ Ti pua'a peri sej té'vi'ítine'en, capej piyen rahuauca a'íj pej ye'í huárini pej mé rúurieni. Na'ari ti pua'a pauj ase'íj á'uche'ecane'en, capej piyen rahuauca pej huaténeiche.

²⁸ Mí ajta, ti pua'a sej huaténeiche, capu a'ín t'í'itij jín auteájturaa í Dios jemi. Ajta ti pua'a sej 'íta'a ayén huatévíche'en, capu ajta t'í'itij jín auteájturaa. Camu xaa ne'u a'íj pua'a rici sino ayée pu hua'utamua'í'riste'esin me'íjna jíme'e mej meri na'í'mi'í á'ujjuh'ua'an.

Mi neajta inee, ayée nu 'een jín niyen tejá'amua'íxaate'e a'íné canu rax'í'eve'e ti ayén tejamuáaruuren.

²⁹ Casi'í, ne'íhuamua'a, ayée pu huataújmu'a a'íjna í niuucari í nej já'amua'íxaate'e. Pu'uri tén teja'ur'é'enejsin a'íjna xicáara'a ti ayén titaax'í'epi'íntari'iri'í. Tíj na'a jíji ti yú auca'ítí a'ame, mich'é'e miyen t'í'ití'íjcha'í'í a'í'ime í mej néjne'iche. Mich'é'e miyen ríjca matíj a'í'ime í mej caí xi huanéjné'icheca'a.

³⁰ Majta a'í'ime í mej ruxi'emájte'e, mich'é'e miyen 'eene'en yee cumu mej caí ruyein. Majta a'í'ime í mej rutémua'ave'e, mich'é'e majta miyen 'eene'en yee cumu mej caí ché'e na'anaj. Ajta a'í'ime í mej t'ínanaave, ché'e ayén tíhuá'amitiejte'e mej caí t'í'iti tícha'í'í.

³¹ Ajta a'í'ime í mej miyen me'íjna jín ruvaire'e ti íyen t'í'iseijre'e chaanaca japua, mich'é'e caí nain jín ruvaire'e, a'íné pu'uri tén te'entipua'ájte nain tíj na'a ti yen t'í'iseijre'e íyen chaanaca japua.

³² Neajta inee, ayée nu t'í'íjxe'eve'e mú'ejmi jíme'e sej caí t'í'itij jín a'íj té'ujmuajca a'íné a'íjna ti caí neiche, ayée pu a'íjna jetze ruxe'eve'e a'íjna jíme'e í t'í'iraci'ítí í tavástar'a jemi. A'íj pu jín ayén r'í'í t'í'ití'íjcha'í'í t'í'íj ayén r'í'í tiraatá'an a'íjna í tavástar'a.

³³ Mí ajta a'ín ti neiche, ayée pu a'íjna jetze ruxe'eve'e a'íjna jíme'e ti yen t'í'iseijre'e íyen chaanaca japua ti ij ayén a'íjna jín r'í'í tiraatá'acare'en a'íjna í ru'íj. A'íj pu jín caí ché'e r'í'í'iri ti nain jín tiraatévaire'en í tavástar'a.

³⁴ Ayee pu che'atá na'a 'een jíme'en í 'íta'a ti ruse'íj á'uche'ecan, ti ajta caí víche'e. Ayee pu a'íjna jetze ruxe'eve'e a'íjna jíme'e ti t'í'iraci'ítí í tavástar'a jemi. Ayee pu ajta a'íjna jetze ruxe'eve'e ti r'í'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, nain jíme'e í rutevij jetze, ajta í ruxiejni'uca jíme'e. Mí ajta, a'ín í 'íta'a ti ari víche'e, ayée pu a'íjna jetze ruxe'eve'e a'íjna ti yen t'í'iseijre'e íyen chaanaca japua ti ij ayén r'í'í tiraatá'acare'en í rucín.

³⁵ Canu ne'íjna jín niyen tejá'amua'íxaate'e nej ni t'í'itij jín amuaatá'íjmi sino nej ni t'í'itij jín amuaatévaire'en sej si siyen r'í'í t'í'ití'íjcha'í'í a'íj ti tiraavíjte'e, sej si nain jín raná'amiche'en í tavástar'a.

³⁶ Ajta a'íjna í ja'ati, ti ayén tiyau'íj ti caí xi víche'e, ti pua'a ayén rá'amitiejte'e ti caí x'í'epi'ín rici ti raatá'íjmi, ajta ti pua'a ari mú á'ume'en í t'í'itij jín temuá'ístaca a'íjna í 'íta'a, ché'e a'ín ya'upuáara'an ayén huárini a'íj ti tirá'amitiejte'eca'a. Capu t'í'itij jín tíu'ujxana'acira'aten í Dios jemi, ché'e a'ín 'íta'a huatévíche'en.

³⁷ Mí ajta a'íjna í ja'ati, ti pua'a ayén temua'a naa tiraax'í'epi'íntare í ru tzajta'a tiracha'í'í á'aye'í í ruyau'íj ti 'een, ajta ti pua'a caí ja'ati ayén ca'aníjra'a ratá'aca ti huatévíche'en a'íjna í yaujra'an, a'íjna í ja'ati, a'í'í pu xaa x'í'epi'ín rici.

³⁸ A'íj pu jín, x'í'epi'ín rici a'íjna í ja'ati ti ayén ratá'acare'en í ruyau'íj ti huatévíche'en. Ajta a'ín í ja'ati ti ayén racha'í'í á'aye'í í ruyau'íj ti 'een, ti ij caí huatévíche'en, a'í'í pu jaítze'e x'í'epi'ín rici.

³⁹ Ajta, a'íjna í 'íta'a ti ari víche'e, a'í'í pu ca'anéeri jín na'í'mi'í seijre'e jamuan í rucín tíj na'a ti auj ruuri a'íjna í cína'ara'an.

Ajta, ti pua'a huá'mi'íni a'íjna í cína'ara'an, pu'uri r'í'í'iri ti ajtahua'a rux'í'ev'í'ira'a jín huatévíche'en a'íjna jamuan ja'ati ti ra'aráanajche. Seij pu'u ruxe'eve'e, ti ayén huatévíche'en a'íj ti tiraavíjte'e í tavástar'a jemi.

⁴⁰ Mi ajta a'íjna í 'íita'a, jaítze'e pu í Dios r'í tiratá'aca ti pua'a ayén 'éeni'ici'e huateáturan a'íj ti 'een. Aye pu tiná'amitiejte'e ineetzi. Ajta ayej ne'ase ti ajta ayén che'atá na'a tirá'amitiejte'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

8

I cua'ira í mej tí'imua'í'ivajtaca í rudioosi

¹ Jíme'en í cua'ira í mej tí'imua'í'ivajtaca í rudioosi jemi, ayé tu ramua'aree. Naíjmi'í tu mé úmua'aréjme. Ajta, ayé pu tí'irineca ti ja'ati ayén a'íjna jín á'ujtzaahuate'e ti jeihua mé úmua'aree. Mi ajta, ja'ati pu r'í a'íj tí'íjri'ire ti pua'a r'í'í tí'íjxe'eve'e í rux'í'ej tevi.

² Ajta a'íjna í ja'ati ti ayén tí'imua'atze í ru tzajta'a ti jeihua mé úmua'aree, a'íj pu caí mé úmua'aree a'íj ti ye'í tí'íjxe'eve'e í Dios jemi.

³ Mi ajta, Dios pu ramua'ate a'íjna í ja'ati ti r'í'í tí'íjxe'eve'e í Dios.

⁴ A'íj pu jín, jíme'en a'íjna í cua'ira í mej tí'ihua'á'mua'í'ivejte'e í rudioosi, ayé tu ramua'aree mej caí r'í'í miyen seijre'e íyen chaanaca japua í mej nu'u diooi pú'een. Teajta, teen tu ramua'aree ti seij na'a í Dios ti íyen seijre'e.

⁵ Jee xaa ne'u, mé mu'í'í í mej jee diooi pú'een, ti pua'a íyen mej seijre'e chaanaca japua nusu a'uun mej é'esiejre'e u ta japua, a'íné ayé pu titá'amitiejte'e mej í'mu'í'í í mej diooi pú'een, majta l'imu'í'í í mej tí'í'ij jín tí'tetateí.

⁶ Mi teajta iteen, ayé tu tí'íjmu'a'aree ti, itejmi jemi, seij na'a í Dios í tej rájya'upua. Nain pu a'íjna jemi tí'utasejre. Teajta iteen, naími'í tu te'íjna jín seijre'e tej tí r'í'í tí'raateájtu'aani í jemin. Ajta seij pu'u í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een. Nain pu tí'útaavijhuaca'a a'íjna jemi. Teajta iteen, naími'í tu te'íjna jetze arátaca'ane tej ti ruuri.

⁷ Mi majta, camu naími'í miyen che'atá mena'a tí'íjmu'a'aree, sino seica, ayé mú tí'íjri'irejca'a mej huá'ana'amiche'en í mej caí diooi pí'rici. A'íj pu jín, ti pua'a miyen ráacua'ani í cua'ira í mej ramua'í'ivajtaca, aúche'e pu ayén tí'ihua'á'mitiejte'e mej majta me'íjna na'amiche í ti caí Dios pú'een me'íjna jíme'e mej ráacua me'íjna í cua'ira mej ráamua'í'ivajtaca'a. Aye mú a'íjna jín raacua'an, tí'íqui a'íj pua'a hua'atá'acare'e a'ame í huá'axiejni'u'uca jetze a'íjna jíme'e ti a'íj pua'a huá'ini a'íjna í huá'axiejni'u'uca.

⁸ Aru, casí'í mú'een, capu tí'í'iti jín tí'tatéva'iri í cua'ira í Dios jemi. Capu a'atzu a'úva'íjti ti pua'a tecaí ráacua'ani. Capu ajta tí'tatéva'iri ti pua'a teráacua'ani.

⁹ Mi seajta mú'een, r'í'í xu'u se jí caí siyen a'íj pua'a ráaruuren seij í ja'ati ti caí jeihua té'evii'cu'a'í, setá'aj caí siyen ca'aníjra'a tí'raatá'acare'en ti a'ín ayén auteáturan Dios jemi se'íjna jíme'e ti í'í x'í'epi'ín mú'ejmi jemi.

¹⁰ Casí'í mú'ee, mi pej r'í'í tí'íjmu'a'aree. Tiché'e tíyen tí'raataxáj yee ja'ati ti caí jeihua té'evii'cu'a'í í ru tzajta'a, ajta a'íj pu muasej, pej pe'uun tejé'ecua'a pe'újna teyujta'a a'u mej raná'amiche'e í hua'adioj. Tij ca'aníjra'a pepu'u raatá'asin a'íjna í ja'ati tí'íj a'ín ajta ráacua'ani í cua'ira í mej raatá'mua'í'ivajtaca'a.

¹¹ Aye pu a'íjna jín huaríj, aj pu'í a'úva'íjti a'íjna í a'íhuáara'a ti caí jeihua té'evii'cu'a'í, ti ajta jetzen me'ecan huam'í'í í Cirístu'u. A'úva'íjti, ícu, a'íjna jíme'e pej ca'aníjra'a raatá'a pe'íjna jíme'e pej nú'u r'í'í tí'íjmu'a'aree a'íj ti 'een í Dios jemi.

¹² A'íj pu jín, set'í'ij siyen auteáturan a'ímej jemi se'íjna jíme'e seij a'íj pua'a huá'uruu í huá'amua'atziira'a jetze í mej caí jeihua té'evii'cu'a'í, mú'een xu seajta se'íjna jín auteáturaave í Cirístu'u jemi.

¹³ A'íj pu jín, ti pua'a ne'íhuara'a a'úva'íjti a'íjna jíme'e ti ráacua í cua'ira í mej ráamua'í'ivajtaca'a, canu ja'anáj racua'ani ne'íjna í cua'ira nej ni caí ca'aníjra'a raatá'an ti ayén huá'ini a'íjna ti jín a'úva'íjti.

9

A'íj ti tí'ihua'atá'aca a'íme í mej tí'ú'uta'a'íjti'ire

¹ Neajta inee, nexi'éehua nu á'uche'ecan. Neajta nu ne'ín pú'een seij ti Dios ne'uta'íteca'a nej ni jetzen me'ecan tí'ú'utaxáj. Neajta nu raasej ne'íjna í Jesús, í tavástar'a. Seajta mú'een, xu'uri neetzi jemi seijre'e a'íjna jíme'e nej tí'ívaire'e í tavástar'a jemi.

² Tí pua'a caí ayén tí'ihua'á'mitiejte'e í seica jemi ti Dios ayén ne'uta'íteca'a, mú'ejmi jemi pu xaa ayén tejamuá'amitiejte'e a'íné mú'een xu se'ín pú'een í tej jín tíyen ramua'aree ti Dios ayén a'íjna jín tínaa'íjca.

³ Aye pu huatánne'a a'ímej jemi í mej nej jíme'en tí'í'ihua'u.

⁴ Ni caí ayén títaatá'aca tej tí'ú'ucua'ani, ajta tej huayé'en? Jee xaa ne'u, ayé pu tí'ayajna.

⁵ Ni caí ayén che'atá na'a títaatá'aca tej seij tévi'ítine'en ti ajta té'atzaahuate'e matíj í seica í ti Dios hua'uta'íteca'a, majta a'íme í íhuáamua'ame'en í tavástar'a, ajta a'íjna í Pedro?

⁶ Ari iteen, í nej í'í Pablo, ajta a'íjna í Bernabé, ¿ni qui teen tena'a tel'ín pú'een í ti ayén ruxe'eve'e tej tamájca'a jín tí'ú'umuá'í'en?

7 Capu ja'ati ti ayén tí'ivaire'e xantaaru'u jime'e ayén tihuaújnajchite'en rusej. Ajta capu ja'ati ayén caí racua'ani í táca'ira'an í ti ráahui. Capu ajta ja'ati ayén caí ra'anti'isin hua'aleechi ti huá'aseire'e í ye'emuaate.

8 Canu niyen tí'ixa a'ij mej tirájteu rujímua'a mena'a í teteca sino ayéé pu che'atá na'a té'eyu'usi'í jetzen í niuucari í mej jín tí'ajta.

9-10 Ayeé pu té'esíimua'i í yu'uxari jetze, ti Moisés teecan ra'uyú'uxaca'a tíjn: "Capej ra'ancánaamuan í puuya tí'ij a'ín atáye'ícaa rayuu í triguu." ¿Ni qui jetzen ruxe've'e í Dios a'íjna í puuya, na'ari téjmi na'a jíme'en ayén tí'ixa? Jee xaa ne'u. Nain pu jín téjmi jín ayén tiu'utaxájtaca'a. Ayeé pu 'een jín téjmi jime'e ayén té'eyu'usi'ihuaca'a a'íné ayéé pu tiraavíjte'e ti a'ín ja'ati ti tase'ehuaca ayén rachú'eve'e ti tí'itij ráaci'iti a'íjna jime'e ti tiú'utaseehuaca'a. Ajta, a'ín ti tí'itza'anaca, ayéé pu ajta ayén tiraavíjte'e ti ayén rachú'eve'e ti tí'iti ráaci'iti a'íjna ti huá'íreca'a.

11 Ti pua'a teri raateájtuua mú'ejmi jemi té'ijna ti Dios jemi é'eme'ecan tí'ij rí'í á'amuaruuren, ¿ni qui ayén a'ij pua'a tejá'amuaseijrate'í ti ayén tí'itaci'iti je'icáj a'íjna í sej jín huateújvaire'en íiyen chaanaca japua?

12 Ti pua'a ayén tiraavíjte'e ti ayén tihua'uci'iti í seica je'icáj í sej jín huateújvaire'en, jaitze'e pu ayén tiraavíjte'e ti ayén tí'itaci'iti itejmi.

Mi teajta iteen, catu tiyen rici sino nain tu jín té'eviicua'i tej ti caí ra'antánaamuan sej si caí ché'e ra'ará'astijre'en í niuucari ti jíme'en raxa í Cirístu'u.

13 Xu'uri ramua'aree a'ij mej rici a'íme í mej tí'ivaire'e u teyujta'a. Ayeé mú racua'aca me'íjna í mej seica me'uun te'utetúutuhua'a mú á'aye'u u teyujta'a. Majta a'íme í mej me'uun tí'ivaire'e a'u mej tejé'emua'í'ivajtaca, a'í mú majta miyen racua'aca je'icáj í mej me'uun raatámua'í'ivajtaca'a.

14 Ayeé pu che'atá na'a 'een, tavástara'a pu ayén tiu'uta'ájtaca'a ti ayén tiraavíjte'e ti ayén tihua'uci'iti a'ímej í mej tihua'utá'ixaate'esin í niuucari ti jíme'en raxa í Dios, mej mi me'íjna jín huateújvaire'en mej tiu'utaxáj me'íjna jime'e í niuucari ti jín Dios hua'irájtuaani.

15 Mi neajta inee, canu ja'anáj huatánne'a nej ne'íjna jín huaténvaire'en a'ij ti tiraavíjte'e ineetzi jemi. Canu neajta ne'íjna jín tejá'amuayu'use'e sej si siyen huárini ineetzi jemi. Jaitze'e pu na'aráanajche nej huámi'ini caí ja'ati ayén tiná'ari'í a'íjna í nej niyen ne'íjna jín huateáturaasin.

16 Capu xaa ne'u ayén tineetá'aca nej ne'íjna jín ahuántzaahuete'en ne'íjna jime'e nej niyen tihua'utá'ixaate'en í niuucari ti jín Dios hua'irájtuaani a'íné Dios pu ayén a'íjna jín tinaa'íjca. Pua'jtzí pu naatá'asin ti pua'a necaí niyen tihua'utá'ixaate'en.

17 Jee xaa ne'u, tí'iti pu ayén tí'ineci'itíche'en í pua'a niyen nex'evi'ira'a jín tihua'uta'ixáate'enche'e. Mi ajta caí, capu, a'íné Dios ayén a'íjna jín tinaa'íjca.

18 Ti pua'a ayén tí'ayajna, ¿tí'itájni ayén tí'ineci'iti ineetzi? A'í pu a'ín pú'een, nej caí hua'ajíve'e netihua'í'ixaate'e, neajta caí huaténvaire'en ne'íjna jime'e í nej jín antínmua'aree.

19 A'íj pu jín, nee nu niyen nexiéehua naa tejá'uche'ecan nain jime'e. Capu ja'ati tí'ine'áijte'e. Mi neajta inee, rí'í nu neri huánruu najmi'ica jemi tíj ja'ati ti ca'anéeri jín tí'imuari'e nej ni jaitze'e hua'umuá'itin.

20 A'ímej jemi í mej Israél jetze ajtémecan, ayéé nu huánruu yee cumu nej Israél jetze ajtémecanta nej ni hua'umuá'itin í mej Israél jetze ajtémecan.

Jee xaa ne'u, capu ruxe've'e nej niyen rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta. Capu amín a'ij, ayéé nu huánruu tíj ja'ati ti ayén rá'astijre'e nej ni hua'umuá'itin a'ímej í mej rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta.

21 Neajta, a'ímej jemi í mej caí rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta, ayéé nu neajta huánruu tíj ja'ati ti caí ayén rá'astijre'e nej ni neajta hua'umuá'itin a'ímej í mej caí rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta.

Mi neajta inee, nee nu xaa sej niuucari ará'astejsin í Dios jemi, í niuucari ti jín titá'itá'iri'í í Cirístu'u.

22 A'ímej jemi í mej caí a'ij tí'ijviicua'i, neajta nu niyen huánruu tíj ja'ati ti caí a'ij tí'ijviicua'i nej ni hua'umuá'itin a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Najmi'ica jemi nu niyen huánruu tíj na'a ti sejire'e nej ni seica huamuá'itin nain jín a'ij nej ye'í rici.

23 Ayeé nu 'een jín rici ne'íjna jime'e nej ni tihua'utá'ixaate'en í niuucari ti jín Dios hua'irájtuaani, ti jín ajta tí'ineci'iti í ti jín Dios rí'í tihua'utá'asin a'ímej í mej ra'ará'astijre'esin me'íjna í niuucari.

24 Xu'uri ramua'aree a'ij mej tí'ijri'ire a'íme í mej ru'acheca a'u mej é'ehuacaca. Naími'í í mej ru'acheca, ayéé mú che'atá mena'a tí'itese'e mej tiu'umuá'itin. Mi ajta, sejí pu'u a'ín pú'een í ti tí'imua'itin, ajta ra'ancuré'asin í mej raatapua'íjve'esin. Setá'aj siyen che'atá sena'a tiu'utése'en sej si seajta siyen tí'iti huamuá'itin í Dios jemi.

²⁵ A'ati ti na'a ti huá'a jamuan ti'echeca, ayée pu á'ujcu'uve nain jime'e ti ij ayén curuun ancuré'e'i'in ti a'uva'jtzi. Mi teajta iteen, ayée tu ti'itese'e tej ti curuun ancuré'e'i'in ti naa se'fire'e a'ame t'ij na'a rusén jime'e.

²⁶⁻²⁷ A'ij nu jín, canu ché'e nena'a ti'echeca. Canu neajta ché'e nena'a ti'itatú'axa í eeca tzajta'a, sino ayée nu te'ejténtu'axa í ne jetze, neajta inee raamuá'ti ná'aye'i ca'anéeri jime'e t'ij na'ar'astijre'en í nej ratéhua'ira'a. Ayee nu 'een jín rici ti ij caí Dios naaré'e'ite net'ij neri niyen tihua'utá'ixaa í seica.

10

Mej nu'u caí raná'amiche'en me'ijna ti caí Dios pú'een

¹ Ayee nu ti'ijxe'eve'e inee, sej ra'utámua'aree ti jaitiri e'ecáave'e huá'uv'i'itijme'e í tavaújsimua'aci'i. Majta á'iyen jaata'a antac'ij.

² A'íi mú huámua'i'vijhuaca'a jamuan a'ijna í Moisés teecan t'ij auj e'ecáve'eca'a a'ijna í jaitiri, majta mat'ij antajú'ucaa jaata'a.

³ Naími'i mú majta ráacua me'ijna í cua'ira ti a'uun a'uvé'emej Dios ti é'esejre'e.

⁴ Majta me'ijna anti'í í jaj ti ajta a'uun a'uvé'emej í Dios jemi, a'íné a'íi mú jetze ra'anti'í me'ijna jetze í tetej ti huá'a jamuan huamé'ecaa. Ajta a'íin í tetej, a'ii pu a'íin pú'ene'e í Cirístu'u.

⁵ Mi majta a'íime, mu'íiti mú caí rí'i tiraatá'a í Dios. A'ij pu jín Dios ayén hua'antipua'ajte a'ujna a'u ti caí é'ti'itijca'a.

⁶ Ajta, ayée pu 'een jín té'uyu'usi'ihuaca'a ti ij ayén titaatá'itíií itejmi tej ti caí tiyen te'ijna jetze tiyen titeej'un a'ijna jetze ti a'ij pua'a een mat'ij a'íime huar'ij.

⁷ Caxu huá'anajche í mej caí dios pú'een, mat'ij seica a'íime huar'ij. Caxu huá'anajche xaa ne'u, a'íné ayée pu té'eyu'usi'í t'ijín: "A'íime mú teite miyen a'ujrá'aseca'a mej mi tiú'ucua'ani, mej mi majta huayé'en. Mat'ij mi miyen á'jhuiixi mej tiu'utéene'n."

⁸ Jé'ecan pu ruxe'eve'e sej caí siyen che'atá sena'a tiú'ujxana'acira'aten mat'ij seica a'íime huar'ij. Majta, ayée mú huácuii sej xicaj tzajta'a a'achú cumu seité japuan hua'íca vi'ira'a í teite.

⁹ Tiché'e caí ti'iti jín ra'íhua'ura í tavástar'a mat'ij seica a'íime miyen huar'ij. Mat'ij mi á'upua'areca'a, mat'ij cu'ucu'use hua'u'cheí.

¹⁰ Teta'aj teajta caí a'ij tena'a ti'itieniuuca'an mat'ij majta seica miyen huar'ij. Ajta a'íin ti te'entípuaapua'ate, a'íi pu hua'antipua'ajte a'íimej.

¹¹ Jee xaa ne'u, ayée pu 'een jín tihuá'uruu ti ij Dios ayén titaatá'itíií. Mi ajta, ayée pu té'eyu'usi'ihuaca'a a'ijna jime'e t'ij rí'i táaruuren itejmi, a'íné pu'uri a'ájna teja'uré'enejsin í xicaj ti jetzen te'entipua'ari í chaanaca í tej japuan yen seijre'e.

¹² A'ij pu jín, ti pua'a ayén ja'ati sej tirá'amitiejte'e ti caí rí'irriistan ti ti'itij jín até'itze'ara'an í tavástar'a jemi, ché'e a'íin rí'i tiu'umé'en ti ij caí auteáturan.

¹³ T'ij na'a ti ayén a'amua japua rájve ti ij ca'aníjra'a amuaatá'an sej si ti'itij jín auteáturan í Dios jemi, ayée pu che'atá na'a huá'a japua rájve mat'ij mena'a pua'amé'íyen seijre'e chaanaca japua. Ajta a'íin Dios, capu ja'anáj até'itzea'ara mú'ejmi jemi.

A'ij pu jín, Dios caí ja'anáj raatá'asin ti ti'itij ayén huápi'i ca'aníjra'a jamuaatá'an sej si auteáturan í Dios jemi se'ijna jime'e sej caí ché'e te'utáviicua'i. Mi ajta a'íin, t'ij auj ayén ca'aníjra'a amuaatá'an sej si ti'itij jín auteáturan, Dios pu ajta amuaatá'asin a'ij sej ye'í huárini sej si ajtá'íine, sej si seajta te'utáviicua'i.

¹⁴ A'ij xu jín, ayée xu huárini, mi nej já'amua'xe'eve'e. Rí'i xu'u mú'een, sej si caí ja'anáj huá'ana'amiche'en a'íimej í mej caí dios pú'een.

¹⁵ Ayee nu tejá'amua'ixaa'te t'ij teite í mej rí'i meteuuamúa'are. Setá'aj rujíimua'a siyen tiraax'i'epi'íntare'en ti pua'a x'i'epi'in net'íixa na'ari necaí.

¹⁶ A'ijna í vaasu í tej jetzen ye'eca tej ti tiyen rí'i tiraatá'an í Dios, a'íi pu ajta ayén huataújmu'a'a tej naími'i huatétavaire'en te'ijna jime'e Cirístu'u ti raxuure'e. Ajta a'ijna í pan tej ra'antitá'ara'a tá'aye'i, teen tu teajta naími'i huatétavaire'en te'ijna jime'e ti Cirístu'u ta japua huaniú í rutevij jime'e.

¹⁷ Ajta, a'íné sej pu'u í pan, ayée pu huataújmu'a'a í tej i'í mu'íi, tu'uri sej tena'a teitejra'an pú'een tej sej tena'a jetzen ajtémé'ecan, a'íné naími'i tu sej tena'a cua'aca í pan.

¹⁸ Casi'i, xu'huaújmu'a'atzí se'ijna jetze a'ij mej t'íjri'ire a'íime í mej Israél jetze ajtémé'ecan. A'íime í mej racua'aca í mej t'ímuai'ivajtaca, a'íi mú majta naími'i t'íivaire'e í Dios jemi.

¹⁹ ¿A'íné ne'u huataújmu'a'a í nej ti'ixa? ¿Ni qui jé'hua jetzen ruxe'eve'e í cua'ira í mej t'íimua'i'ivajta huá'a jemi í mej caí dios pú'een? Capu xaa ne'u. Ari a'ijna ti caí dios pú'een, ¿ni qui jé'hua jetzen ruxe'eve'e a'ijna?

²⁰ Capu xaa ne'u, sein. Ayeé pu huataújmu'a a í nej tejá'amua'ixaate'e. A'ijna í mej tí'imuaí'ivajta í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan, camu raatámuaí'ivajta í Dios jemi sino a'ímej jemi mu'u í tiyáaru'use. Canu raxí'eve'e sej hua'utévaire'en a'ímej í tiyáaru'use.

²¹ Capu ri'iri sej siyen jetzen ye'eca í vaasu í mej jín ri'í tiraatá'aca í tavástar'a a ti pua'a seajta seuj se'ijna jetze ye'eca í vaasu í mej jín rana'amiche í ti caí Dios pú'een. Capu ajta ri'iri sej jetzen tí'icua'a í meesa í mej jetzen ra'utamua'aree í tavástar'a a ti pua'a seajta seuj se'ijna jetze tí'icua'a í meesa mej jetzen huá'ana'amiche'e í tiyáaru'use.

²² Na'ari caí, ayéé tu a'ijna jín rini, ca'aníjra'a tu raatá'asin í Dios ti a'ín chueere'e á'ara'ani a'ímej jemi í tiyáaru'use ti ij ayén huataniú'ucan itejmi jemi. Ajta, a'í pu jehua huápí'í jaitze'e ruca'ané tecaí iteen.

Tej nu'u rí'í tiraatá'an í taxí'ej tevi

²³ Nain pu nu'u ayén tineetá'aca. Mi ajta, capu nain ayén tineetéva'iri. Nain pu xaa ayén tineetá'aca. Mi ajta, capu nain ayén rí'í neruure.

²⁴ Seajta, setá'aj siyen huatájruuren seij seajta seij. A'ati ti na'a, ché'e caí ayén rahuauca í ti jín rí'í huatéuvaire'en, sino ché'e ayén rahuauca a'ij ti ye'í huárini ti rí'í tiraatá'an í ruxí'ej tevi.

²⁵⁻²⁶ Setá'aj siyen ráacua'ani tí'ti ti na'a í mej ratua a'ujna mej é'eseijre'e í mej tí'itu'araca. Caxu seajta siyen tiú'urihua'ura ti pua'a ayén a'ij pua'a amuáaruuren í á'amuaxiejniu'uca jetze nusu caí, a'iné tavástar'a pu ra'áa í chuej í tej japuan huachéjme. A'í pu ajta ra'áa tíj na'a ti íyen tí'iseijre'e.

²⁷ Ti pua'a seij ti caí té'atzaahuat'e ajta amuaata'inen sej jamuan tiú'ucua'ani, patá'aj piyen ahua'aca'anen pej pe'uun á'ume'en jamuan a'ijna í ja'ati, patá'aj nain tiú'ucua'ani tíj na'a ti án teje'etia'asin mú'leetzi jemi. Capej tí'ihua'u pena'a ti ij caí a'ij pua'a muáruuren í axiejniu'uca jetze.

²⁸⁻²⁹ Mi ajta, ti pua'a ja'ati ayén timuaatá'ixaate'en yee ti nu'u huatámuaí'ivijti'ihuaca'a, ayéé pej huárini pej caí racua'aca pe'ijna jime'e pej raxí'eve'e pej raatévaire'en pe'ijna í ja'ati ti ayén timuaatá'ixaa, pajta pe'ijna ti caí a'ij pua'a raruuren í xiéjniu'ucare'ara'an a'ijna í ja'ati.

Jee xaa ne'u, capu a'ij raruuren í á'axiejniu'uca. ¿A'iné 'een jime'e ayén tiu'utá'ijmíi neetzi jemi nej ní caí niyen huárini a'ij ti tineetá'aca nej ní caí a'ij pua'a raruuren í xiéjniu'ucare'ara'an í nexí'ej tevi?

³⁰ ¿A'iné auj tí'iri'iri ti ja'ati ayén a'ij pua'a tí'inexajta a'ijna jime'e nej rí'í tiratá'aca í Dios ne'ijna jime'e í cua'ira nej nexiéehua ráacua'?

³¹ Ayeé pu'u na'a, setá'aj sena'a tí'itij jín rici, ti pua'a setí'icua'aca na'ari seye'eca nusu tí'ti sej a'ij ruure, setá'aj siyen huárini setá'aj rí'í tiraatá'acare'en í Dios jemi.

³² Setá'aj siyen huárini sej si caí a'ij pua'a tihua'atá'acare'en se'íme í mej Israél jetze ajtéme'ecan nusu se'íme í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan na'ari se'íme í mej e'tiújse'iri í Dios jemi.

³³ Ayeé nu' tí'itese'e nej rí'í tihua'atá'acare'en na'ijmí'ica nain jime'e ti ij ayén tihua'uci'ti í ti hua'atéva'iri, ti ij ajta Dios hua'irájtuaani. A'ij nu' jín caí niyen nena'a rahuauca í ti neetzi téva'iri.

11

¹ Neajta inee, ayéé nu' tiu'umé tíj ajta Cirístu'u tiu'umé. Setá'aj seajta mú'een siyen che'atá sena'a huárini netá'j inee.

A'ij mej nu'u ye'í huárini í 'uuca teyujta'a

² Mi seajta mú'een, x'ep'i'in xu huaríj se'ijna jime'e sej nain jín néjmua'aree, seajta seuj rá'astijre'e í ye'irá í nej jamuaatá'tiiri'i.

³ Mi neajta inee, ayéé nu' tí'ijxe'eve'e sej siyen ráamua'ati ti Cirístu'u ayén antiújmua'aree a'ímej jemi, matíj mena'a pua'amé seijre'e í teteca. Ayeé mú' che'atá mena'a í teteca tite'entiújmua'aree a'ímej jemi í ru'ájta'amua'a. Ajta Dios pu ayén antiújmua'aree í Cirístu'u jemi.

⁴ A'ij nu' jín, ayéé nu' tejá'amua'ixaate'e. A'ati pu ayén raatéxieehuata a'ijna ti jín antiújmua'aree ti pua'a utemúucu'utzi huatéjniuuni.

⁵ Ajta, ti pua'a 'íta'a ayén antimua'avi'i huatéjniuuni, nusu antimua'avi'i tí'ixajta í Dios jetze me'ecan, a'í pu ajta raatéxieehuata a'ijna í ti tí'ira'ajjte'e. Ayeé pu che'atá na'a tiu'utévi'iraste'e tíj 'íta'a ti ayén caújyen rumu'úu jetze.

⁶ Ayeé pu'u xaa tí'ayajna, a'iné ti pua'a 'íta'a caí ayén á'ujca'ane ti ra'avá'anan í rumu'úu, ayén tiraavijte'e ti a'ín 'íta'a caújsiseaxi'in í rumu'úu jetze. Mi ajta, ti pua'a ayén tirá'amitiejte'e ti tiu'utévi'iraste'e ti ayén caújsiseaxi'in, ché'e a'ín ayén ra'avá'anan í rumu'úu.

⁷ Jee xaa ne'u, ayée pu ruxe'eve'e ti antimuá'avi'i seijre'e í teáata'a a'iné a'íi pu a'íin taavjra'ara'an pú'een í Dios, ajta a'íi pu a'íin pú'een í ti r'íi tiratá'aca í teáata'a. Mi ajta a'íin 'íita'a, a'íi pu a'íin pú'een í ti r'íi tiratá'aca í teáata'a.

⁸ A'iné a'íjna í teáata'a, capu ayén a'íjna jetze huatétaavijhuaca'a í 'íita'a jetze sino a'íin 'íita'a, a'íi pu xaa a'íjna jetze huatétaavijhuaca'a í teáata'a jetze.

⁹ Capu ajta ayén huatétaavijhuaca'a í teáata'a a'íjna jime'e tí'ij raatévaire'en í 'íita'a sino a'íin 'íita'a, ayée pu huatétaavijhuaca'a a'íjna jime'e tí'ij raatévaire'en í teáata'a.

¹⁰ A'íj pu jín ayén ruxe'eve'e ti a'íin 'íita'a ayén ra'avá'anan í rumu'úu ti ij ayén seijre'e ti a'íin rá'astjire'e a'íjna ti tí'ira'ajite'e. Ayee pu ajta ruxe'eve'e ti ij caí a'íj pua'a hua'atá'acare'en a'íme'j í mej tí'ivaire'e í ta japua.

¹¹ Mi ajta, camu rujúmua'a seijre'e í 'uuca í tavástara'a jemi. Camu majta rujúmua'a seijre'e í tete'ca jemi.

¹² Ayee pu'u na'a a'íjna jime'e ti a'íin 'íita'a a'íjna jetze huatétaavijhuaca'a í teáata'a, ajta a'íin teáata'a, ayée pu a'íjna jetze airaújneijte í 'íita'a. Ajta nain pu Dios jemi teja'uvé'eme.

¹³ Setá'aj siyen rujúmua'a sena'a tiraax'í'epi'intare'en ti pua'a ayén tiraavjite'e ti pua'a 'íita'a ayén antimuá'avi'i huatéjniuuni í Dios jemi.

¹⁴ ¿Ni caí ayén tejamuá'amitjeite'e a'íjna jime'e í tej ratéhua'ira'a ti ayén tiu'utévi'iraste'e ti pua'a teáata'a ayén cáati'ire?

¹⁵ Mi ajta, ti pua'a 'íita'a ayén cáati'ire, a'íi pu a'íin pú'een í ti jín r'íi tiratá'aca í Dios a'iné ayée pu raateájtuaa í cipua í jemín ti ij ayén ra'avá'anan.

¹⁶ Ti pua'a ja'ati ayén huárini ti tájaaxiejví'i a'íjna jime'e, setá'aj siyen tiraata'ixaate'en yee catu seicié tiyen tí'títacha'íi, majta a'íime'j í mej pua'amecié e'etiújse'iri í Dios jemi, camu yee majta seicié miyen tí'tiújcha'íi.

A'ij mú pua'a rici mat'íj e'etiújseire'en

¹⁷ Ajta í nej neri jamuaatá'ixaate'esin, canu r'íi tejámuaatá'asin a'iné setí'ij mú'een e'etiújseire'en, caxu r'íen jín e'etiújseire'en sino a'ij pua'a xu'u rijca.

¹⁸⁻¹⁹ Amuacaican, ayée nu yé ráamua'areeri'í sej já'ita'a a'utací'ica setí'ij se'uun e'etiújseire'en. Mi neajta inee, tímua'a nu tén té'atzaahuatete'e a'iné ayée pu ruxe'eve'e mej seica airáaju'un mú'ejmi jemi í mej seicié tí'ímua'atze sej si siyen hua'utámua'ati a'íme'j í mej mú'ejmi jemi seijre'e, í mej majta tzáahuati'ira'a jín miyen rici.

²⁰ Mú'een xu seajta siyen huárini. Setí'ij e'etiújseire'en, caxu se'íjna jín tí'í'ua'ani í sej jín ra'utámua'aree ti tavástara'a ta japua huaniú.

²¹ Caxu xaa ne'u, sino tí'ij a'ájna teja'ur'enen sej siyen tiú'ucua'ani, setí'j sena'a pua'amé siyen rici sej seajta sej. Ayee xu anáaté'ee tí'í'ua'ani í sej te'ucá'ini'eme'ecaa. Ajta í seica í mej caí miyen te'ucá'ini'eme'ecaa, capu ché'e tihua'aci'iti, sino metiéecuj mú muá'aju'u. Majta seica miyen huápi'í huatétea'aruajisin.

²² ¿A'íi tá'uj na'a? ¿Ni tzaa secaí huachéjme a'u sej te'já'ucua'ani, a'u sej seajta a'uyé'en, na'ari seri huá'axieehua a'íme'j í mej e'etiújse'iri í Dios jemi, nusu sej siyen rax'eve'e sej a'íj pua'a tihua'utá'an a'íme'j í mej caí tí'ti'í t'ícha'íi? ¿A'iné na'a í nej jín te'já'amua'ixaate'e? ¿Ni qui niyen r'íi tejamuá'ixaate'en ne'íjna jime'e sej siyen tí'tiújcha'íi? Canu xaa ne'u.

Mat'íj nu'u ra'utámua'aree í tavástara'a

(Mt. 26:26-29; Mk. 14:22-25; Lk. 22:14-20)

²³ Ayee pu'u na'a, í ti nevástara'a raateájtuaa ineetzi jemi, a'ij nu'u neajta mú'ejmi jemi huateájtuaa. A'ajná'imua t'íca'ari tzejta'a tí'ij avíitzi'í jín huatátuiri'ihuaca'a í tavástara'a, a'íjna í Jesús, a'íi pu raatí'ípi'í í pan.

²⁴ Tí'ij r'íi tiraatá'a í Dios, aj pu'í ra'antáaraxi, ajta ayén tihua'utá'ixaa tíjín: "A'íi pu a'íin pú'een í nej ratéhua'ira'a í nej jín mú'ejmi japua niuuni. Setá'aj siyen ráacua'ani sej si se'íjna jín na'utámua'aree."

²⁵ Mat'íj tí'í'ucuaa, ayée pu che'atá na'a huaríj a'íjna jime'e í vaasu í mej jetzen huayé'en. Ayee pu tihua'ixaate'e tíjín: "Ayee pu huataújmu'a a'íjna í vaasu. A'íi pu a'íin pú'een í niuucari ti jéj'ua í ti jín Dios tí'ti'ij jín te'ta'ájratziiri'í a'íjna jime'e nej ra'iráxire'esin í nexuure'e. Ajta, a'íjna í ye'irá í sej jín huayé'en se'íjna jetze í vaasu, setí'j sena'a sej siyen rici, sej siyen se'íjna jín na'utámua'aree." Ayee pu'u tihua'utá'ixaa.

²⁶ A'íj pu jín, setí'j sena'a sej racua'ani se'íjna í pan, seajta sej huayé'en se'íjna jetze í vaasu, ayée xu se'íjna jín tihua'utá'ixaate'en a'íj ti huataújmu'a'a ti a'íin tavástara'a huam'íi. Mú'een xu siyen tihua'utá'ixaate'esin tíj na'a ti yú auca'it'í a'ame ajta na'a caí uvé'enen í tavástara'a.

A'ij mej nu'u ye'í tiráacua'ani í mej jín ra'utámua'aree í tavástara'a

²⁷ A'íj pu jín, ja'ati ti na'a ti ayén ché'e na'a ráacua'ani a'íjna í pan, nusu cha'a na'a na'a huayé'en a'íjna jetze í vaasu a'íj ti caí tiraavjite'e, ayée pu jetzen uju'á'ari ti

raatéxiehhuataca'a í Ciríistu'u ti ayén rajpuaíjtzica'a í rutevij jime'e, ti ajta ra'íráaxire í ruxuure'e.

²⁸ A'íj pu jín, ché'e ayén huárini ja'ati ti na'a ti ayén amuacái rá'amitiejte'e a'lij ti 'een í ru tzajta'a í Dios jemi ti ij ayén ráamua'aree ti ari ayén tiraavíjite'e. Aj pu xaa, ri'írísta a'ame ti ayén ráacua'ani í pan, ajta ti huayé'en í vaasu jetze.

²⁹ Ayeep pu 'een jín ayén ruxe'eve'e ti ja'ati ayén rá'amitiejte'e a'lij ti huataújmu'a'a a'íjna ti ratéhua'íra'a í tavástarara'a. Ti pua'a ja'ati caí ayén rá'amitiejte'e a'lij ti huataújmu'a'a í ye'írá, ajta cha'a na'a na'a ráacua'ani í pan, ajta cha'a na'a na'a huayé'en í vaasu jetze, Dios pu ayén puaíjtzí raatá'asin a'íjna jime'e ti caí rí'í huaújruu a'lij ti tiraavíjite'e.

³⁰ A'íj mú jín mu'íití caí ché'e huá'aca'anisti'í í mej a'amua jetze ajtémecan, majta tí'icucuí. Majta seica meri huácui.

³¹ A'íj pu jín, ti pua'a ayén amuacái tá'amitiejte'e a'lij ti 'een í tatzajta'a í Dios jemi, capu ayén puaíjtzí táaci'íti.

³² Ajta, tíj na'a ti tavástarara'a ayén tá'axijte'en, a'íj pu a'íjna jín puaíjtzí taatá'asin ti ij caí puaíjtzí táaci'íti naíjmi'lca jamuan í mej yen huachéjme, íyén chaanaca japua.

³³ A'íj xu jín, mú'een, ne'íhuamua'a, ayé xu huárini. Setá'ij u e'etíújseire'en, setá'aj huaújxe'eve'en seij seajta seij seij si naími'í tiú'ucua'ani.

³⁴ Ti pua'a ja'ati ayén jeíhua tí'icuata, ché'e a'íj a'uun tejá'ucua'ani u ruche. Na'ari caí, Dios pu amua'axijte'en setá'ij u e'etíújseire'en. Neajta inee, netá'ij ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi, aj nu ni jaitze'e rí'í á'amuaruuren.

12

I ti nu'u jín tihuau'íjca í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios

¹ Ayeep nu tí'ijxe'eve'e seij ráamua'aree a'lij ti 'een a'íjna í ti jín tejámuaa'íjca í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

² Xu'uri sicu ramua'aree a'lij seij tí'ijri'irejca'a setá'ij caí xi té'atzaahuat'e'eca'a. A'íjmej xu jemi á'ujca'anejca'a í mej caí dioosi pú'een, í mej majta caí tí'ixaxa'a. Mú'een xu huá'ajahuat'e'eca'a a'lij ti ye'í tejamuá'amitiejte'e'eca'a.

³ A'íj nu jiyen tejá'amua'íxaate'e. Ti pua'a ja'ati ayén a'íjna jetze aráu'jca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an, capu ja'anáj ca'aníjra'a raatá'asin a'íjna í ja'ati ti ayén tiu'utaxáj yee: "Ché'e Dios puaíjtzí raatá'an a'íjna í Jesús." Mi ajta, ti pua'a ja'ati caí a'íjna jetze aráu'jca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, capu a'atzu ajta ri'írí ti a'íj ayén tiu'utaxáj yee: "Jesús pu vástare'ara'an pú'een."

⁴ Capu tí'iseicaj na'a í ti jín tejámuaa'íjca í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Mi ajta, seij pu'u a'íjna í xiéjniu'ucari.

⁵ Capu tí'iseicaj na'a í seij jín tí'ivaire'e í Dios jemi. Mi ajta, seij pu'u í ti tavástarara'a pú'een.

⁶ Capu ajta tí'iseicaj na'a í seij jín tí'imuarí'e. Mi ajta, seij pu'u í Dios ti nain jín tí'imuarí'e huá'a jamuan í tetecca, a'achú mej pua'amé íyén seijre'e.

⁷ Ajta naíjmi'lca jemi, a'íj xiéjniu'ucari ayén huatasejire ti ij tí'iti jín tí'huá'íjcate'en seij ajta seij, mej mi me'íjna jín tí'huau'tévaire'en naíjmi'lca.

⁸ Seij pu ayén a'íjna jín tí'raa'íjca a'íjna í xiéjniu'ucari ti ayén tiu'utaxáj temua'a pu naa raayí'tí'ihuau'acan jime'e. Ajtahua'a seij, a'íj xiéjniu'ucari rusej pu ajta a'íjna jín tí'raa'íjca í ja'ati ti ayén tiu'utaxáj a'lij ti tí'íru'umu'a'aree.

⁹ A'íjna í xiéjniu'ucari, rusej pu ajta ca'aníjra'a ratá'aca ti ja'ati té'atzaahuat'e'e, ajta seij pu ayén tí'ratá'aca ti a'íj ja'ati tí'huá'ahua'atehua'an.

¹⁰ Ajta seij, a'íj pu ayén tí'ratá'aca í ja'ati ti ayén ríjca í mej jín rí'í tí'ra'utasej. Ajta seij ti ayén tí'huau'tá'íxaate'en í Dios jetze me'ecan a'íjna jime'e ti a'íj xiéjniu'ucari ca'aníjra'a ratá'aca. Ajta í seij, ayé pu tí'ratá'aca ti raayí'tí'ihuau'an ti raatámitejte'en tí'iti ti xiéjniu'ucari pú'een. Ajta seij raayí'tí'iti ti tí'huau'taxáj seica jime'e í hua'aniuuca í mej seica chuéjra'a japua é'eme'ecan. Ajta seij í ja'ati, ayé pu ratá'aca ti raayí'tí'ihuau'an ti ayén tí'huau'taxáj a'lij ti huataújmu'a'a a'íjna ti raataxájtaca'a í seij.

¹¹ Tíj na'a mej miyen jín rí'í, a'íj pu rusej ca'aníjra'a hua'atá'aca a'íjna í xiéjniu'ucari. A'íj pu rusej ayén hua'atá'aca naíjmi'lca, seij ajta seij, a'lij ti a'íj tí'huau'ux'í'epi'íntari'í'í.

Seij pu'u í tej jetzen ajtémecan

¹² Ayeep pu che'atá na'a 'een í Ciríistu'u jemi a'lij ti 'een a'íjna jime'e ti seij ratéhua'íra'a. Seij pu'u ti ratéhua'íra'a, ajta jeíhua pu tí'imuí'í ti jetzen tí'iseijre'e. Mi ajta, ti pua'a ayén tí'imuí'í ti jetzen seijre'e, seij pu'u pú'een í tévira'an.

¹³ A'íj pu jín, setá'ij huámua'í'vijhuaca'a, seij pu'u í xiéjniu'ucari ti mú'ejmi tzajta'a hu-ateájturaa ti ij ayén amuáaruuren seij si seij sena'a tévira'an pú'een'e'e xá'ara'ani jamuan í Ciríistu'u. Capu amín a'ij, ti pua'a Israel jetze xa'ajtémecan na'ari siyen seij chuéjra'a japua

é'eme'ecan nusu siyen ca'anéeri jín tí'imuarí'e ca'ín siyen ruxiéehua á'ujuhua'an. Seij pu'u í xiéjniu'ucari sej jetzen aráu'ca'ane.

¹⁴ Ajta, capu tí'iseicaj na'a ti jetzen seijre'e í tévira'an sino tí'imuí'i.

¹⁵ A'íj pu jín, ti pua'a a'ín hácá'ra'an ayén tiu'utaxáj yee a'íné canu muájca'a pú'een, canu neajta ajtém'e'ecan í tévira'an jetze, capu ayén tí'ayajna. A'íj pu aúche'e a'ín tévira'an jetze ajtém'e'ecan.

¹⁶ Ayen che'atá na'a, ti pua'a a'ín naxaira'an ayén tiu'utaxáj yee a'íné canu jí'isi pú'een, canu neajta jetzen ajtém'e'ecan í tévira'an, capu ajta ayén tí'ayajna. A'íj pu xaa tévira'an jetze ajtém'e'ecan a'íjna í naxaira'an.

¹⁷ Ti pua'a nain tévira'an a'ín pú'eene'en í jí'isi, ¿a'íné tí'irí'iri ti huiiténamuajra? Capu a'íj tí'irí'iri. Ajta, ti pua'a nain tévira'an a'ín pú'eene'en í ti jín huíteájnamua, ¿a'íné tí'irí'iri ti tiú'í'ichue? Capu xaa ne'u a'íj tí'irí'iri.

¹⁸ Mi ajta a'ín Dios, ayé pu éene'en tiu'uteájtuua í ti jetzen seijre'e í tévira'an í Cirí'istu'u a'íj ti a'ín tiraax'í'epi'intare.

¹⁹ Ti pua'a naími'i ti jetzen seijre'e ayén seij na'a pú'eene'en, ¿a'uné é'eselijre'e a'ame í tévira'an? Capu mé'e já'ahua'a a'ame.

²⁰ Mi ajta, ayé pu tí'imuí'i ti tévira'an jetze tí'iseijre'e, ajta seij pu'u í tévira'an.

²¹ A'íj pu jín, capu rí'irí ti a'ín jí'isi ayén tiraata'ixaa'te'en í muájca'a tíjín: "Capej nej jetze ruxe'eve'e mú'ee." Capu ajta rí'irí ti a'ín mu'úra'an ayén che'atá na'a tiraata'ixaa'te'en í 'íicaj yee: "Capej nej jetze ruxe'eve'e mú'ee."

²² Mi ajta, a'ín ti jetzen seijre'e ti ayén titá'amítiejte'e ti caí ruca'ané, a'íj pu xaa ayén jaítze'e ruxe'eve'e caí í seica.

²³ Ajta, a'ín ti jetzen seijre'e í tej tiyen ratéxieehuata te'íjna jime'e ti ayén titá'amítiejte'e ti caí tí'itij vaire'e, a'íj tu jaítze'e rí'í tiratá'aca te'íjna jime'e í tej jín rí'í tiraatéchejte'en. Ajta a'ín ti jetzen seijre'e ti ajta tiu'utéví'iraste'e ti pua'a ayén seijre'e mé jé're'e, a'íj tu tiyen rí'í tí'itéche'ete a'íj ti tiraavíjte'e.

²⁴⁻²⁵ Ajta, í seica ti jetzen seijre'e, ti ajta caí ayén tiu'utéví'iraste'e, catu tiyen rí'í tiratéche'ete.

Mi ajta Dios, ayé pu éene'en huateájtuua í tévira'an tí'ij ayén jaítze'e rí'í tiratá'acare'en a'íjna ti tirá'aturaa'te'e mej mi caí já'ita'a a'utáciine í mej tévira'an jetze ajtém'e'ecan sino mej mi miyen che'atá mena'a ahua'júcu'uvén seij majta seij.

²⁶ A'íné ti pua'a seij ayén tirajpuajtzi, naími'i mú miyen che'atá mena'a tirajpuajtzi muá'aju'un. Ajta ti pua'a ayén tirá'aci'iti seij ti tí'itij jín rí'í tiu'uteáturan, naími'i mú majta jamuan huatajútemua'ave'esin.

²⁷ Ayee pu ajta xaa ne'u tí'een mú'ejmi jime'e. Mú'een xu tévira'an pú'een í Cirí'istu'u. Naími'i xu jetzen ajtém'e'ecan, seij seajta seij.

²⁸ Ajta a'ín Dios ari hua'antíhuau a'ímej í mej tí'iti jín tíhuu'utévaire'en í mej u'etiú'se'iri teyujta'a. Amuacá, a'íj pu hua'antíhuau a'ímej í ti hua'uta'íteca'a mej á'ujuhua'ane'en metíhuá'ixáate'e, ajta á'iyen a'ímej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'an. A'íj pu ajta hua'antíhuau a'ímej mej mi miyen tíhuá'umua'aten, majta í mej miyen tiu'umuári'en í mej jín naa rí'í te'utasej í teite, ajta a'ímej í mej tíhuá'ahua'atehua'an. Majta a'ímej í mej tí'iti jín hua'utévaire'en, majta í mej tí'itij jín antiújmua'aree, majta a'ímej í mej seica niuucari jín tí'ixaxa'a. Naíjmi'ica pu ayén tiu'utá'a í Dios.

²⁹ ¿Ni qui naíjmi'ica ayén tiu'utá'a mej mi miyen á'ujuhua'ane'en metíhuá'ixáate'e? Capu xaa ne'u. ¿Ni qui majta naíjmi'i miyen tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan? Camu majta xaa ne'u. Na'ari ¿ni qui naíjmi'i miyen tíhuá'amua'aten? Camu xaa ne'u. ¿Ni qui naíjmi'ica ayén tiu'utá'a mej mi tiu'umuári'en í mej jín naa rí'í te'utasej í teite? Camu xaa ne'u.

³⁰ Jari qui a'íjna, ¿ni naíjmi'i miyen tíhuá'ahuaate'e nusu miyen seij niuucari jín tí'ixaxa'a na'ari miyen tiu'utaxá a'íj ti huataújmua'a í ti raataxá'taca'a í seij? Camu xaa ne'u naíjmi'i miyen tite'entíujmua'aree.

³¹ Seajta mú'een, setá'aj siyen huateújca'anen sej si siyen ráateuni í Dios jemi se'íjna ti jaítze'e ruxe'eve'e, ti pua'a siyen tí'ixxe'eve'e. Mi neajta ínee, naúche'e nu jamuaatá'tiira a'íj sej jaítze'e rí'éene'en jín tí'teseijre'e.

13

Mej nu'u huaújxe'eve'en seij majta seij

¹ Ti pua'a necá raxí'eve'e í nexí'ej tevi nej niyen tí'ira'ixaa'te'e, capu tí'itij vaire'e. Ayee nu éene'e na'ame í jemin tíj í tepuusti'i ti ayén 'een tíj taampu í ti jín ja'ati ché'e na'a tí'iruajte'e na'ari tíj tuxa'a í ti ru jetze rájvitze. Capu amín a'íj ti pua'a niyen seica niuucari jín tirá'ixaa'te'en nusu ne'íjna jime'e í hua'aniyuca í mej tí'ivaire'e u ta japua.

² Ti pua'a necai raxí'eve'e í nexí'ej tevi, capu ajta ti'iti vaire'e nej raayí'iti nej tiu'utaxáj Dios jetze me'ecan. Ti pua'a neyaú'ítiee nain tǵ na'a tí rú'avaa í Dios jemi, nusu nej nain ú'umua'aree na'ari niyen té'atzaahuat'e nej ní niyen tiraata'ájte'en í jírí tí a'uun tícheni a'u tí a'utáca. Ti pua'a niyen raayí'iti, canu ti'itij jín tí'ivaire'e tí pua'a necai neajta raxí'eve'e í nexí'ej tevi.

³ Aye'e pu che'atá na'a 'een tí pua'a niyen tihua'uré'e'a'ate'en nain tǵ na'a nej tí'ijcha'íi na'ari tí pua'a neajta niyen huatánne'an í ne jime'e mej mí naateá'taira, canu neajta tí'iti mua'ítin tí pua'a necai raxí'eve'e í nexí'ej tevi.

⁴ Ti pua'a ja'ati ayén raxí'eve'e í ruxí'ej tevi, ayé'e pu 'eene'e a'ame. A'íi pu a'ateeví'í tí te'utáviicua'í a'ame, ajta rí'í tírá'ancu'uvajxí'isin í seij. Capu ajta chueere'e, ajta capu á'ujtzaahuat'e.

⁵ Ajta a'íin tí raxí'eve'e í ruxí'ej tevi, capu jíye'ítzi jime'e runeeste tí huataniú'ucan, ajta capu rájcha'íire'e í seij. Capu ajta te'entíú'uunaca, ajta caí rahuauca í tí jetzen ruxe'eve'e. Capu ajta ra'utámua'areerí'í tí pua'a ja'ati ayén a'íj pua'a rá'áruuren.

⁶ Aye'e pu ajta 'een í ja'ati tí ayén raxí'eve'e í ruxí'ej tevi. Capu a'íjna jín huataújtemua'ave'esin a'íjna jime'e tí a'íj pua'a een sino a'íj pu jín huataújtemua'ave'esin a'íjna jime'e tí tzáhuatí'ira'a jín ayén huaríj.

⁷ Ti pua'a ja'ati ayén raxí'eve'e í ruxí'ej tevi, a'íi pu nain jín tíráatá'uuni'ira. Nain pu ajta jín té'atzaahuat'e tí a'íin Dios rí'í tíráatá'asin. A'íi pu ajta nain jín tí'ijchú'eve'e tí Dios nain jín araúrastejín. Nain pu ajta jín té'evíicua'í í tí jín tírajpuá'íjtzí.

⁸ Capu ja'anáj huatépua'ari tej tí tiyen tí'itaxe'eve'e. Mí ajta, a'íi pu xaa huatépua'ari tej tiyen tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan. Ajta, tej tiyen seica níuucari jín tí'ixaxa'a, a'íi pu ajta huatépua'ari. Ajta, a'íjna tí téjmi jemi huatéajturaa tej tí temua'a naa tírú'umua'areere, a'íi pu ajta huatépua'ari.

⁹ Aye'e pu'u xaa, catu nain jín tírú'umua'aree. Catu teajta nain jín tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan.

¹⁰ Mí ajta, tí'ij ayén huatasej're'en í tí ari huaújnajmire, aj pu xaa huatépua'ari í tí á'aturaacaj.

¹¹ Netí'ij nauj pá'ari'ístaca'a, ayé'e nu che'atá nena'a tí'ixaxa'ata'a tǵ pa'ari'í, neajta niyen tí'imua'atzejca'a tǵ pa'ari'í. Ajta íjii, í nej neri vásta'a, ayé'e nu neri mé rúurie nej niyen mé teúumua'arejca'a tǵ pa'ari'í.

¹² Ajta íjii, ayé'e tu che'atá tena'a rasise'í í Dios tetáj taciéenime'e tí'isise'íj 'ájte'ehua jetze, í tej caí temua'a rasej. Mí ajta, a'íjna xicáara'a tí mé'e vé'eme, aj tu xaa rasejran í jetzen, temua'a naa. Íjii, jelicáj nu caj té'umua'aree. Mí ajta, a'íjna xicáara'a jetze, nain nu jín yaú'ítiee na'ame tǵ ajta Dios tí'nemua'ate.

¹³ A'íj pu jín, tí'ihuaica tí íjii ayén seijre'e ítejmi jemi. A'íi pu'u a'íin pú'een: tej té'atzaahuat'e, tej rachú'eve'e tí Dios nain jín raanaíjmire'en, tej huátaxe'eve'en. Ajta a'íi pu a'íin pú'een í tí jaítze'e ruxe'eve'e, tej huátaxe'eve'en seij teajta seij.

14

Jíme'en í mej seij níuucari jín tiu'utaxáj

¹ Setá'aj síyen rahuauca sej huaújxe'eve'en seij seajta seij. Aye'e pu 'í 'eene'e, seúche'e xu síyen seajta rahuauca tí Dios rí'í tejamaatá'acare'en a'íjna jíme'e, í muári'eri'ire'ara'an tí a'íjna jemi seijre'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, sej sí síyen tiu'utaxáj Dios jetze me'ecan.

² Mí ajta, a'íin í tí raayí'ítí tí seij níuucari jín tiu'utaxáj, capu ayén tihua'íxaate'e í teite a'iné camu yaú'ítiee muá'aju'u a'íj tí tí'ixa. A'íi pu'u jamuan tí'ixa í Dios a'íjna jíme'e tí rú'avaa jemin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

³ Mí ajta, a'íin tí Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, a'íi pu xaa a'ímej tí'ixáate'e í teteca tí ij rí'í huá'uruuren, tí ij ajta ca'aníjra'a huá'utá'an, tí ij ajta rí'í tihua'utá'eeve.

⁴ Ajta a'íin tí seij níuucari jín tí'ixaxa'a, a'íi pu rusej rí'í ruruure. Mí ajta, a'íin tí Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, a'íi pu rí'í huá'uruuren naíjmi'lica í mej a'uun e'etújse'iri teyujta'a.

⁵ Aye'e nu xaa tí'ijxe'eve'e sej naími'í síyen seica níuucari jín tiu'utaxáj. Mí neajta inee, jaítze'e nu niyen tí'ijxe'eve'e a'íjna sej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'an.

Casi'í mú'een, tí pua'a caí mé'e já'ahua'a ja'ati tí ayén tihua'íxaate'en a'ímej jemi í teite a'íj tí huataújmua'a a'íjna tí raataxájtaca'a a'íjna tí seij níuucari jín tí'ixaxa'a, tí pua'a caí ja'ati tí ayén raayí'ítí, capu a'íj tí'iri'iri tí rí'í huá'uruuren a'ímej í mej e'etújse'iri teyujta'a. A'íj pu jín jaítze'e pu ruxe'eve'e a'ame a'íjna tí Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a caí a'íjna í ja'ati tí seij níuucari jín tí'ixaxa'a.

⁶ Casi'í, ne'ihuaamua'a, tí pua'a ne'uun á'ume'en mú'ejmi jemi nej tejámuatá'ixaate'en seij jíme'e í níuucari í sej caí yaú'ítie, canu tí'iti jín a'íj tejámuatévaire'esin. Aye'e pu té'eme tí pua'a necai tejámuatá'ixaate'en ne'íjna tí rú'avaataca'a í Dios jemi, nusu tí pua'a necai Dios

jetze me'ecan na'ari ti pua'a necaí t'itij jín tejámuaatá'ixaate'en ti ca'aníjra'a jamuaatá'an ca'ín ti pua'a necaí tejámuaatá'itíi.

⁷ Ayee pu che'atá na'a ruxe've'e ti ja'ati ayén e'ehuauritiéecan jín tiu'utácuina a'ájna jetze í c'í'isiti'ira'a ti caí uráxiejni'uca na'ari a'ájna jetze í mej jetzen ruxité jín t'í'icuinaca. Ti pua'a caí e'ehuauritiéecan jín tiu'utácuina í c'í'isiti'ira'a jetze, ¿a'íné auj t'í'iri'iri ti ja'ati ayén ráamua'aree t'í'iti ti chuiicarira'a pú'leen?

⁸ Ajta, ti pua'a caí e'ehuauritiéecan jín huatánamuajre'en í corneeta jetze, capu ja'ati rucaten ti ij u a'uvé'ene'use'en.

⁹ Ayee pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jemi, ti pua'a siyen tihua'utá'ixaate'en í teite niuucari jime'e í mej caí yaú'itie. ¿A'íné t'í'iri'iri ti ja'ati ayén ráamua'aree a'ij ti huataújmu'a í se j raataxájtaca'a? Capu a'ij t'í'iri'iri. Capu t'itij vaire'e a'ame í se j raataxájtaca'a.

¹⁰ Temua'a pu t'í'imu'íi í niuucari ti íiyen namuajre'e chaanaca japua. Ajta naími'íi mú miyen e'ehuauritiéecan jín t'í'ixaxa'a.

¹¹ Mí ajta, ti pua'a necaí ramua'aree a'ij ti huataújmu'a í niuucari, ayée nu seijre'e na'ame í jemin í ti raxa t'ij ja'ati ti seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. Ajta a'ájna ti t'í'ixa, a'íi pu ajta ineetzi jemi ayej éene'e seíire'e a'ame t'ij ja'ati ti seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

¹² A'íj pu jín, mí se j huáp'i raxí'ev'e ti a'ín xíejni'u'ucare'ara'an í Dios t'itij amuaatá'an, ayée pu che'atá na'a 'een mú'ejmi jime'e, setá'aj ahuájca'anen se j hua'utémua'itín í seica se'ájna jime'e se j r'í'í huá'uruuren a'ímej í mej u e'etiújse'iri teyujta'a.

¹³ Mí ajta a'ín ti se j niuucari jín t'í'ixaxa'a, ayée pu ruxe've'e ti a'ín ja'ati ayén raatáhuavii ti a'ín Dios ayén raatá'an í muá'í'eri'ire'ara'an ti jín yaú'itie é'á'ara'ani a'ij ti t'í'ixa.

¹⁴ Ayee pu xaa ne'u t'í'een, a'íné ti pua'a niyen ne'ájna jín raatéjhuuani se j jime'e í niuucari, nexiejni'uca pu xaa ajta huaténiusin. Mí ajta, nemua'atziira'a pu caí t'í'iti jín t'í'imu'a'itín.

¹⁵ Ari inee, ¿a'íné nerini? Nexiejni'uca nu jín xaa huaténiusin. Neajta niyen che'atá nena'a nemua'atziira'a jín niyen rini. Neajta nu tiu'utáchuiica nexiejni'uca jime'e, neajta í nemua'atziira'a jime'e.

¹⁶ Ti pua'a piyen r'í'í tiraatá'an í Dios á'axiejni'uca jime'e, ¿a'íné t'í'iri'iri ti ja'ati ti caí mú'ejmi jetze ajtémecan ayén huaténiusin yee ché'e ayén té'ara'ani t'í'ij ayén muáanamua pe j piyen r'í'í tiraatá'aca í Dios? Capu r'í'í a'íné a'ájna í ja'ati, capu yaú'itie e'ame a'ij pe j tiu'utaxájta.

¹⁷ R'í'í'rista pu a'ame pe j piyen temua'a naa r'í'í tiraatá'an í Dios. Mí pajta mú'ee, capej a'ij r'í'í ráaruú í ax'í'ej tevi.

¹⁸ Ayee nu 'een jín jeíhua r'í'í tiratá'aca í Dios ne'ájna jime'e nej jaítze'e niyen t'í'ixaxa'a seica jime'e í niuucari secaí naími'íi mú'een.

¹⁹ Neajta, net'í'ij huá'a jemi a'utéveeca a'ímej í mej e'etiújse'iri teyujta'a, nej ni niyen tihua'utá'itíi, jaítze'e pu na'aráanajche ineetzi nej e'ehuauritiéecan jín tihua'utá'ixaate'en anxíj niuucari jime'e necaí nej niyen tiu'utaxáj tamúaamuata'a v'í'ira'a niuuca se j jime'e í niuucari í mej caí yaú'itie.

²⁰ Ne'íhuuamua'a, caxu ché'e siyen t'í'imuajca mat'íj í t'í'iri, sino setá'aj siyen éene'en seijre'e mat'íj í t'í'iri se'ájna jime'e se j caí a'ij pua'a rici. Setá'aj seajta siyen che'atá sena'a t'í'umua'ati mat'íj a'íime í mej meri vaujsi.

²¹ Ayee pu té'eyu'usil'í a'ájna jetze í niuucari í mej jín t'í'ajta t'í'ij: "Ayee nu tihua'utá'ixaate'esin a'ájna í teitejra'a ne'ájna jime'e í mej seica niuucari jín t'í'ixaxa'a. A'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, a'íi mú tihua'utá'ixaate'esin. Mí majta a'íime í neteíestemua'a, camu na'ará'astijre'esin ineetzi."

²² A'íj pu jín, a'ájna í niuucari í mej caí yaú'itie, capu ayén t'í'ivaire'e ti í tihua'utá'itíi a'ímej í mej té'atzaahuat'e sino ayée pu t'í'ivaire'e huá'a jemi í mej caí té'atzaahuat'e.

²³ Jee xaa ne'u, ayée pu t'í'iyajna. Casi'í, ¿a'íné t'í'iti metiu'utaxájta í seica í mej caí té'atzaahuat'e, na'ari í seica í mej caí r'í'í mé titeumuámua'aree ti pua'a a'uun ma'uteáru'e a'u se j e'etiújse'iri? Seajta mú'een, ti pua'a xaa siyen naími'íi t'í'ixáata xá'aju'un seica jime'e í niuucari í mej caí yaú'itie, ¿a'íné tihua'amítiejte'e a'ímej? ¿Ni qui siyen nu'u tite'eteújtímua'iri'í? Jee xaa ne'u.

²⁴ Ajta, ti pua'a se j a'uun a'uteáru'e mú'ejmi jemi ti caí té'atzaahuat'e nusu ti caí mú'ejmi jetze ajtémecan, seajta mú'een, ti pua'a xaa naími'íi setí'ixáata xá'aju'un í Dios jetze me'ecan, ayée pu tiraatámítiejte'esin se j naími'íi rá'axijte'en a'ájna jime'e ti a'ín ayén auteájturaa í Dios jemi.

²⁵ Aj pu'í ayén huatasejre'esin t'íj na'a ti ru'a'avaataca'a u tzajta'an. Ajta a'ín teáata'a, á e'erávajtzi á chuaata'a. A'íi pu raaténajchi í Dios, ajta ayén tiu'utaxájta yee ti Dios mú'ejmi jemi seijre'e.

Mej mí naín jín miyen huá'ri ni a'ij ti tiraavíjte'e

²⁶ ¿A'iné sena'a si rini, ne'ihuaamua'a? Setá'aj siyen huárini setíj sena'a sej e'etiújsaire'esin. Setá'aj naími'i rí'i huaújruren tí'ti jime'e, ti pua'a sej tí'ichuicami'i, nusu sej tí'ti jín tihuaú'tiirami'i na'ari tí'ixajtami'i í ti jetzen raateájtuaa í Dios ca'ín sej niuucari jín tí'ixajtami'i, na'ari sej ayén raxí'eve'e ti tihuaú'ixaate'en a'ij ti huataújmua'a í niuucari tí raataxájtaca'a í sej. Setá'aj siyen huárini sej rí'i huá'uruuren naíjmi'ica.

²⁷ Ti pua'a seica miyen raxí'eve'e mej seica niuucari jín tiu'utaxáj, miché'e miyen 'eene'en mej hua'apua mé'e na'ari mej huaíca mé'e. Miché'e miyen tiu'utaxáj sej majta sej. Ajta, ché'e sej ayén tihuaú'ixaate'en a'ij ti huataújmua'a.

²⁸ Ajta, ti pua'a caí mé'e ja'ati ti ayén raayí'ti ti ayén tihuaú'ixaate'en a'ij ti huataújmua'a, ché'e a'ín caí tí'ixajta huá'a jemi í mej e'etiújsaire'i. Ché'e a'ín rusej tí'ixajta í ru jemi, ajta í Dios jemi.

²⁹ Majta a'íme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, miché'e miyen éene'en tí'ixajta, mej hua'apua mena'a, na'ari mej huaíca mena'a. Majta í seica, miché'e miyen tiraaxí'epi'intare'en a'ij ti tí'ixa í sej.

³⁰ Ajta, ti pua'a jiyé'itzi jín tí'ti raateájtuaani sej jemi, ché'e a'ín ti tí'ixa ayén raatapuá'ajta.

³¹ Aye pu tí'iri'iri sej naími'i Dios jetze me'ecan tiu'utaxáj sej si tihua'utá'tiíi naíjmi'ica, sej si seajta ca'aníjra'a hua'utá'an.

³²⁻³³ Majta a'íme í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a, ayé pu ruxe'eve'e mej majta raayí'tihua'an mej tiraaj'iccate'en í ruxiejniu'uca huá'a jemi í mej e'etiújsaire'i. Aye pu ruxe'eve'e a'iné capu Dios cha'a na' hua'aruuren mej mi caí xí'epi'ín ruruure sino a'í pu hua'utépu'ajte'esin.

Setá'aj siyen che'atá sena'a huárini a'ij mej meri tí'ijri'ire naíjmi'i í seica í mej e'etiújsaire'i í Dios jemi.

³⁴ Caxu hua'atá'acare'en a'ímej í 'uuca, mej mi tí'ixajta matí'ij e'etiújsaire'en u teyujta'a. Capu a'ij tí'iri'iri mej tí'ixajta sino mej ra'ará'astijre'en a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze í mej jín tí'ajta.

³⁵ Ti pua'a miyen raxí'eve'e mej tí'ti huámua'aree, miché'e miyen tihua'uta'íhua'u í rucína'astemua'a í ruche. Aye pu xaa ne'u, a'iné ayé pu tiu'utévi'iraste'e ti pua'a 'íta'a tí'ixajta huá'a jemi í mej e'etiújsaire'i u teyujta'a.

³⁶ ¿A'í tá'uj na'a? ¿Ni mú'ejmi jetze a'uvé'emej í niuucari ti jime'en raxa í Dios, na'ari ayén na'a mú'ejmi jemi huatétuihuaca'a? Capu xaa ne'u.

³⁷ Ti pua'a ja'ati ayén tirá'amitje'e í ru jetze ti a'í rusej a'ín pú'een sej ti tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan, na'ari a'ín jetze araújca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ché'e a'ín ayén ráamua'ati nej niyen ne'íjna jín tejá'amuayu'use'e a'ij ti a'ín tinaa'íjca í tavástara'a.

³⁸ Ti pua'a a'ín ja'ati caí ayén ráamua'ati, caxu seajta mú'een siyen rá'astijre ti 'ij ayén tihua'uci'íti.

³⁹ A'ij pu jín, ne'ihuaamua'a, naa pu tí'ixi'epi'ín sej ca'anín jín rahuauca sej Dios jetze me'ecan tí'ixajta. Seajta, setá'aj caí huá'íjmijra í mej seica niuucari jín tí'ixajta.

⁴⁰ Aye pu'u na'a, setíj sena'a sej siyen rici, setá'aj siyen xí'epi'ín éene'ecan jín rijca a'ij ti tiraavíjte'e.

15

Cirístu'u pu a'itáara huá'a tzajta'a í mi'ichite

¹ Neajta nu niyen tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a, sej si ra'utámua'aree a'ij nej éene'en jín tejamuá'ixaa ne'íjna í niuucari ti jín Dios jamua'irátuaasin, í sej seajta ra'ancuré'a, í sej seajta seuj siyen jemín seijre'e.

² A'ij pu a'ín pú'een í niuucari ti jín Dios amua'irátuaasin ti pua'a seuj siyen rá'astijre'e a'ij nej neri tejáamuata'íxaaa. Na'ari caí, capu tí'itij a'ij tejá'amuavaire'e ti pua'a seicié sena'a tirá'antzaahua.

³ Aye na'a, a'iné ayé nu che'atá nena'a a'amua jemi raateájtuaa ne'íjna í nej neajta ra'ancuré'a í ti jaítze'e ruxe'eve'e tej ráamua'aree ti a'ín Cirístu'u huam'í ta jetze me'ecan ti ij titaatá'uuni'í í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Aye pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

⁴ Matí'ij nu'u ra'avá'ana, ajta, tí'ij ayén teuumé'eca huaíca xicaj tzajta'a, Dios pu ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'ij ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze.

⁵ Aj pu 'i a'íjna jemi huatasejre í Pedro, ajta á'iyen huá'a jemi í mej tamuáamuata'a japan seij ará'ase.

⁶ Ajta á'iyen a'ímej jemi huatasejre í mej miyen a'ará'ase a'achú cumu anxíj ciento japan cáj caj matí'ij naíjmi'í u e'etiújsaire'eca'a. Maiche'e mú mu'íi ruuri, majta seica, meri huácuí.

⁷ Ti'iquí ajta a'íjna jemi huatasejre í Jacobo, ajta á'iyen naíjmi'ica jemi í ti hua'antíhuu.

8-9 Ajta, neetzi jemi pu'uquí te'entipua'ajte ti ayén huatasejre. Tij ayée nu huanú'ihuaca'a mat'ij caí xi nechú'eve'eca'a, a'íné nee nu ne'ín pú'een í ti jaítze'e cííeene'en jín ti'itéjvee huá'a jemi ti Dios hua'antíhuau. Jee xaa ne'u, capu ayén tiraavjíte'e nej niyen raataxáj yee nee nu huá'a jetze ajtème'ecan a'ímej í ti Dios hua'antíhuau, a'íné nee nu huápi'í a'ij pua'a huá'uruu a'ímej í mej e'etiújse'irihua'a mej mi raaténajche í Dios.

10 Mi ajta Dios, a'í pu r'í'í tinaatá'a. A'íj nu jín nee nu ne'ín pú'een sej í ti Dios na'antíhuau. Ajta jé'ecan pu huápi'í tiu'utévai ti a'ín ayén r'í'í tinaatá'a a'íné jaítze'e nu ca'anín jín tiu'umuáriej mecaí í seica. Mi ajta, Dios pu a'ín pú'eene'e ti ca'aníjra'a naatá'a. Canu nesej nena'a tiu'umuáriej.

11 Capu amín a'ij. Capu jetzen ruxe'leve'e ti pua'a a'íme mé tiu'umuáriej nusu inee. Naími'í tu tiyen che'atá tena'a tihuá'ixaate'e. Seajta mú'een, ayée xu che'atá sena'a té'antzaahua.

Mat'ij a'itajú'un í mi'ichite

12 Ajta, ti pua'a teri tiyen tejamuá'ixaa ti Dios ra'ajjáj í Cirístu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite, ¿a'íné 'een jime'e miyen ti'ixáata muá'aye'í seica, í mej a'amua jetze ajtème'ecan a'íjna jime'e mej nu'u caí ché'e huatarújsin a'íme í mej meri huácuii?

13 Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Ti pua'a ayén mecaí ché'e huatarún a'íme í mej meri huácuii, capu ajta Dios ra'ajjáj í Cirístu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite.

14 Ajta, ti pua'a Dios caí ra'ajjáj í Cirístu'u, capu ti'ítí vaire'e í tej teri tejamuá'ixaa, ajta capu ti'ítij vaire'e sej siyen té'atzaahuat'e.

15 Ajta, ayée pu té'eme tej'íhuu'itaca tena'a te'íjna jime'e í tej jín tiu'utaxájtaca'a te'íjna jime'e í Dios, a'íné tu'uri tiyen raataxájtaca'a yee: "A'í pu ra'ajjáj í Cirístu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite." Mi ajta caí capu, ti pua'a mecaí ché'e huatarún í mej meri huácuii. Jee xaa ne'u, ti pua'a ayén 'een mat'ij seica ti'ixaxa'a, capu Dios ayén ra'ajjáj.

16 Ayee pu'u, ti pua'a Dios caí hua'ajájpuaxi'í a'ímej í mej meri huácuii, ayée pu huatajúmua'a ti caí Dios ajta ra'ajjáj í Cirístu'u.

17 Ti pua'a caí ra'ajjáj a'íjna í Cirístu'u, capu ti'ítij vaire'e sej siyen té'atzaahuat'e. Ajta, ti pua'a caí ra'ajjáj, capu ayén a'amua japua huaniú í sej jín auteájturaa í Dios jemi.

18 Ajta a'íme í mej miyen té'atzaahuat'e í Cirístu'u jemi muáacuii, mu'uri á'uvej.

19 Ti pua'a ayée na'a auj titaatéva'iri tej teuj i'írúuri tej tiyen rá'atzaahuat'e í Cirístu'u, jaítze'e pu a'ij pua'a tí'itaruure ti caí a'ij tihuá'aruure naíjmi'ica a'ímej í seica í mej yen japuan sejre'e í chaanaca.

20 Mi ajta xaa, ayée pu tí'ayajna ti Cirístu'u a'itáara huá'a tzajta'a í mi'ichite. A'í pu a'ín pú'een í ta'anáayeijxi í tej jín ramua'aree mej majta huatarújsin a'íme í mej meri huácuii.

21 Ayee pu'u na'a, a'íné ayée pu tihuá'aci'iti í teite mej miyen huácui'ini me'íjna jime'e ti sej jín na'a í teáata'a ayén auteájturaa í Dios jemi, ayée pu che'atá na'a tihuá'aci'iti mej huatarún me'íjna jime'e ti ajta sej jín na'a í teáata'a huatarú huá'a tzajta'a í mi'ichite.

22 A'íné naími'í mú miyen cui'ica me'íjna jime'e ti a'ín Adán auteájturaa í Dios jemi, ayée mú che'atá mena'a huatarújsin me'íjna jime'e mej me'íjna jetze ajtème'ecan a'íjna í Cirístu'u.

23 Mi ajta, ayée pu tihuá'aci'iti a'ij ti tihuá'uxi'epi'intari'iri'í í xicáara'an jetze ti ayén tiraavjíte'e. Amuacá pu huatarú a'íjna í Cirístu'u. Ajta á'iyen, t'í'ij yé uvé'enen, a'íme mú huatarújsin a'íme í mej Cirístu'u jetze ajtème'ecan.

24 Aj pu'í nain te'entipua'ajte. Amuacá pu Cirístu'u a'ímej antipua'ajte'esin mat'ij mena'a títet'é'u'upu'u, ajta a'ímej í mej ti'ítij jín antiújmua'aree. Aj pu'í xaa tiu'utátuiire'esin í Dios jemi t'í na'a a'ín ti jín antiújmua'areereca'a.

25 Ayee pu'u, a'íné ayée pu ruxe'leve'e ti a'ín Cirístu'u ayén tiu'íta'ájta ajta na'a caí hua'utémuaitin mat'ij mena'a pua'amé mej rájcha'íire'e.

26 Ajta í ti jín te'entipua'ajte ti raatémua'ítin í ti rájcha'íire'e, a'í pu a'ín pú'een í ti jín ú'umi'íni.

27 Ajta, t'í'ij ayén ti'ixa ti nu'u a'ín nain tiu'utémuaiti, capu xaa ne'u ayén huatajúmua'a ti a'ín ajta raatémua'iti a'íjna í Dios ti ayén raatá'a ti nain jín antiújmua'areere.

28 T'í'ij tiu'utémuaitin nain t'í na'a ti íyen t'í'iseijre'e, ajta júte'e ti tejé'eseijre'e, a'íjna ti i'í yaujra'an pú'een í Dios, a'í pu rusej huatajútuuasin a'íjna jemi í Dios ti nain jín antiújmua'aree, mat'ij mena'a pua'amé í mej íyen sejre'e chaanaca japua, ajta u ta japua.

29 Ti pua'a p'í na'a ayén seicé'éene'en, ¿a'íj ti huatejúmua'atiiche'e mej miyen tí'ijr'ire'í í teite mej huámua'í'ivijhua a'ímej jetze me'ecan í mej meri huácuii? Ti pua'a mecaí ché'e miyen huatarún í mej meri huácuii, ¿a'íné 'een jime'e miyen hua'aníuucajtze'e rumua'íhuaca?

30 Teajta iteen, ¿a'íné 'een jime'e tiyen á'ataca'ane t'í na'a tej tiyen huácui'ini puajtzi jime'e?

³¹ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuati'lira'a jime'e ne'l'ijna jime'e nej ahuántzaahuat'e'en mú'ejmi jime'e i Cirístu'u jemi, a'l'ijna i Jesús ti ajta tavástara'a pú'een. Tí'ij pí na'a nain xicaj tzajta'a, ayée pu tiná'amitiejte'e ineetzi nej neri mi'imica.

³² Ti pua'a mecaí huatarún i mej meri huácuii, ¿a'liné ti'tij tineeéva'iri nej niyen teáata'a pú'een, ti pua'a niyen huaténe'use'en huá'a jamuan i ti'tén a'ujna já'ahua'a u Éfeso?

Ayeé mú xaa tí'ixaxa'a tijín: “Tiché'e yee tiú'ucua'ani, teajta ti'iti antiyé'en, a'iné ruijmua'a tu cui'ini.”

³³ Caxu ratá'acare'en ti ja'ati á'amucuanamua ti'tij jime'e. Casi'i, a'ñime i mej a'ij pua'a titetiú'cha'ii, ayée mú nu'u a'ij pua'a ca'aníjra'a hua'atá'aca i mej r'íi titetiú'cha'ii mej mi majta miyen che'atá mena'a a'ij pua'a huárini.

³⁴ Setá'aj seajtáhua'a r'íi mé titeumuámua'are'en, setá'aj seajta raatapuá'ajta i sej jín até'itzeaaara i Dios jemi. Camu tzáahuati'lira'a jín ramua'ate i Dios seica i mej a'amua jetze ajtém'e'ecan. Ayeé nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e nej ni amuaataté'iraste'en.

A'ij mej seíre'e muá'aju'u mat'ij huatarún i mi'ichite

³⁵ Mi ajta, ti pua'a ja'ati ayén tiu'uta'ihua'u tijín: “¿A'liné ye'í tí'iri'iri mej huatarún i mi'ichite? ¿Ti'itájin tévira'an jín miyen seíre'e muá'aju'u?”

³⁶ Mi neajta inee, ayée nu tiraatá'ixaate'esin yee, mi pej caí mé úmua'aree. A'ijna i jatzi pej raahuáste, capu ajnéjsin ti pua'a caí amuacáí a'utázi'ite.

³⁷ Pat'ij tí'ihuaste'e, capej pe'l'ijna huaste'e i ciyej ti ajnéjsin sino a'ij pej huaste'en i jatzi ti pua'a ti'iti triigu nusu ti'iti seica.

³⁸ Ajta a'ñin i Dios, a'ñi pu ayén ratá'aca i ciye'ara'an a'ij ti ari tiraax'l'epi'intari'iri'i, sej ajta sej i jatzi.

³⁹ Ajta, capu rux'l'ej na'a 'een i hua'ira'a. Sej pu seicié éene'e téhua'ira'a i teáata'a. Ajta seicié mú éene'en téhua'ira'a i ye'emuaate. Majta a'ñime i pina'ase, a'ñi mú majta seicié éene'en téhua'ira'a. A'ñi mú majta i hua'ité, seicié mú majta éene'en téhua'ira'a.

⁴⁰ Ajta ti júte'e tí'iseijre'e, ajta ti íyen tí'iseijre'e chaanaca japua, capu rux'l'ej na'a tí'een. Ajta, sej pu a'ñin pú'een i ti naa tihuá'aseijrate'e a'l'ijna ti júte'e tí'iseijre'e. Ajta sej pu ajta a'ñin pú'een i ti naa tihuá'aseijrate'e a'l'ijna ti tí'iseijre'e íyen chaanaca japua.

⁴¹ A'ijna i xicaj, a'ñi pu sej a'ñin pú'een ti naa tihuá'aseijrate'e. Ajta i máxcira'i, capu rux'l'ej na'a ayén tihuá'aseijrate'e. Majta a'ñime i xu'ura'ave, camu majta rux'l'ej mena'a miyen 'een.

⁴² Ayeé pu che'atá na'a éene'en tí'iseijre'e a'l'ijna jime'e i mej huatarújsin a'ñime i mej meri huácuii. A'ijna i tévira'an ti huanú'ihuaca'a, a'ñi pu á'apua'aren. Ajta a'ñin ti Dios ra'ajjájsin, capu ché'e ja'anáj á'apua'aren a'l'ijna.

⁴³ A'ijna tévira'an, ayée pu huanú'ihuaca'a mej caí r'íi tiratá'acare'en. Ajta, tí'ij Dios ra'ajján, a'ñi pu temua'a naa r'íi tiraatá'asin. Tí'ij huanú'ihua a'l'ijna i tévira'an, capu a'atzu ruca'ané. Ajta, tí'ij Dios ra'ajján, a'ñi pu rumuári'eri'ire'ara'an jín ra'ajjájsin.

⁴⁴ Ayeé pu éene'en nu'ihuan ti ij te'utáviicua'l'í íyen chaanaca japua. Ajta, ayée pu éene'en ra'ajjájsin ti ij ayén jetzen aráu'ca'anen i xiéjniu'ucare'ara'an i Dios. Ti pua'a ayén seijre'e i tévira'an ti ayén te'utáviicua'l'í íyen chaanaca japua, ajta pu ayén che'atá na'a seijre'e i tévira'an ti jetzen aráu'ca'anen i xiéjniu'ucare'ara'an i Dios.

⁴⁵ Jee xaa ne'u, ayée pu té'eyu'usi'i tijín: “A'ijna i tevi, a'l'ijna i Adán ti amuacáí huatasejre, a'ñi pu ayén éene'en ruuri huateájturaa.” Ajta a'l'ijna i tevi, a'l'ijna ti ajta Adán pírici i tu'uvé'eteajti, ayée pu éene'en huateájturaa xiéjniu'ucari ti ayej a'uj tihua'atá'aca mej miyen ruuri muá'ara'ani.

⁴⁶ Capu amuacáí huatasejre a'l'ijna ti jetzen aráu'ca'anen i xiéjniu'ucare'ara'an i Dios, sino a'l'ijna ti rusej te'utáviicua'l'í íyen chaanaca japua. Tí'ij a'ñin ayén huatasejre'en, aj pu xaa huatasejre'esin a'l'ijna ti a'ñin xiéjniu'ucare'ara'an jetze aráu'ca'anen.

⁴⁷ Ajta, a'ñin i teáata'a, i ti amuacáí huatasejre, a'ñi pu chuej jín huatetaavijhuaca'a. A'ij pu jín, íyen mej chuej japua me'ecan. Ajta i teáata'a, i ti hua'apua ti huanéj, a'ñi pu júte'e é'eme'ecan.

⁴⁸ Majta a'ñime i mej yen japuan huachéjme íyen chaanaca japua, ayée mú 'een tíj ajta 'een i tevi ti chuej japua me'ecan. Majta a'ñime i mej jetzen ajtém'e'ecan a'l'ijna ti júte'e é'eme'ecan, ayée mú majta 'een tíj 'een a'l'ijna i ja'ati.

⁴⁹ A'ij tej teri tiyen 'een tévira'an jime'e a'l'ijna i tevi ti chuej japua me'ecan, ayée tu che'atá tena'a éene'e tá'aju'un tévira'an jime'e a'l'ijna i tevi ti júte'e é'eme'ecan.

⁵⁰ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a. Capu r'íiri'í ti a'uun a'uteárute a'u ti Dios tejé'ajta ja'ati ti na'a ti auj ayén seijre'e tévira'an jime'e a'l'ijna i tevi ti chuej japua me'ecan. Ajta, a'l'ijna i ja'ati ti á'apua'aren, capu r'íiri'í ti ayén tiraaci'iti a'l'ijna ti caí ja'anáj á'apua'aren.

⁵¹ Xáanamujri'i mú'een, a'iné ayée nu tejá'muaatá'ixaate'esin ti'tij jime'e i ru'avaataca'a i Dios jemi. Catu na'imi'i cui'ini, sino Dios pu najjmi'ica seicié taruuren itejmi.

⁵²⁻⁵³ Ayee pu té'eme a'íjna xicáara'a ti jetzen huatánamuajre'en í trompeeta ti jíme'en nain te'entipua'ajte. T'íj a'ín ti ta japua tí'ivaire'e ucáajjhua í trompeeta jetze, aj pu'í ayén sefire'e a'ame t'íj mej huatémáxcava'axi'in jíye'itzi jíme'e. Aj pu'í Dios hua'ajjájpuaxi'isin a'ímej í mej meri huácuii mej mí caí ché'e ja'anáj auupuá'are. Teajta iteen, seicié tu huatétaruurejsin, a'íné ayée pu ruxe'eve'e ti a'ín ti á'apua'aren ayén seicié huaújuuren ti ij caí ché'e auupuá'are. Ajta ayén ruxe'eve'e ti a'ín ti mí'ini, ajta ayén seicié huaújuuren ti ij caí ché'e huámi'ini.

⁵⁴ T'íj seicié huaújuuren a'íjna ti á'apua'aren ti ij caí ché'e auupuá'are, ajta t'íj ari seicié huaújuuru a'íjna ti mí'iníche'e ti ij caí ché'e huámi'ini, aj pu xaa ayén teja'uré'enejsin a'ij ti amuacáí té'eyu'usi'ihuaca'a, a'íjna í niuucari ti jíme'en raxa yee: "Nain pu hui jín raatémua'iti a'íjna í ti huá'acui'ica.

⁵⁵ Mí pej huá'acui'ica, ¿a'uné a'ij 'een í pej jín hua'utéemua'iti? Capu mé'e é'esejre'e xaa ne'u." Ajta ayén t'íj: "Mí pej jín tihua'upua'íj, ¿a'uné a'ij 'een? Capu xaa ne'u mé'e já'ahua'a."

⁵⁶ Ajta a'íjna ti jín tihua'apua'ajte'e a'íjna ti ajta huá'acui'ica, a'ii pu a'íjna jetze araújca'anen í mej jín até'itze'aaara í Dios jemi. Ajta a'íjna í niuucari í mej jín t'í'ajta, a'ii pu a'ín pú'een ti ca'aníjra'a hua'atá'aca mej mí miyen auté'itze'ara'an í Dios jemi.

⁵⁷ Mí ajta, tiché'e tiyen rí'í tiratá'acare'en te'íjna í Dios ti ayén titatá'aca tej tiyen tiu'utéemua'itin te'íjna jime'e tej jetzen ajtémecan í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een.

⁵⁸ A'íj xu jín siyen huárini, ne'ihuamua'a, mí nej já'amuaxe'eve'e huápi'í. Setá'aj r'í'í t'í'esejre'e ja'anáj ti na'a, setá'aj seajta te'utávica'í ti ij caí ja'ati amua'ari'í í á'amuamua'atziira'a. Setá'aj seajta a'ujca'anéecan jín tiu'umuári'en í tavástar'a jemi ja'anáj ti na'a, a'íné xu'uri ramua'aree ti jé'ecan huápi'í tejámuatéva'iri. Caxu huáapua'a sena'a tí'imuari'e tavástar'a jetze me'ecan.

16

Jíme'en í tumín í mej huá'uhuaviiri'í huá'a jime'e í ru'ihuamua'a

¹ Jíme'en í tumín sej raseire'e sej si jín hua'utévaire'en a'ímej í mej Dios jemi seijre'e, ayée nu che'atá nena'a tejá'amuá'íjcate'e a'ij nej neri tihua'u'íjca a'ímej í mej e'etiújsel'iri nainjapua u Galacia.

² Ayee xu huárini seij seajta seij, a'íjna xicáara'a ti jetzen te'ute'itien í itieeri. Ché'e seij ayén ra'ajtá'an í ruche a'achú ti caj tí'ixe'evi'ira'a, ti pua'a Dios raatá'a jeihua nusu c'íj na'a. Ché'e a'ín rájseire'en tíj na'a seij itieeri ti ij caí ché'e ayén ruxe'eve'e sej rajsé'irihua'an a'ájna net'íj ne'uun a'atanén.

³ Net'íj ne'uun e'ará'asti, aj nu ní niyen hua'uré'epijte'esin í yu'uxari a'ímej í sej hua'antíhuau mej mí me'íjna jín majta ra'anú'an a'ujna u Jerusalén í sej seri rájseij sej hua'utapua'íjve'esin.

⁴ Ti pua'a ajta ayén tiná'amitiejte'e ti ayén titaatéva'iri nej neajta ne'uun á'ume'en, a'í'í mú majta á'uju'u muá'aju'u neetzi jamuan.

A'ij ti nu'u huárini t'íj a'uun á'ume'en sej chuéjra'a japua

⁵ Net'íj ne'uun amuacáí a'atanén u Macedonia, aj nu ní amúmuuarin. Mí neajta inee, nauj mí'í ne'uun u a'atanén u Macedonia.

⁶ Tíj ne'caí a'atzu mú'ejmí jemi á'ateeri, na'ari niyen á'ateevi'in tíj na'a ti huáseevi'í a'ame sej si siyen naatévaire'e se'íjna jime'e a'u ti na'a nej á'ume.

⁷ Canu niyen rax'í'eve'e nej íjii nena'a amuaaséj nej ní a'atzu nena'a amuámuare, sino ayée nu rax'í'eve'e nej ní á'ateevi'in nej ne'uun á'ucatíi mú'ejmí jemi, ti pua'a ayén tinetá'acare'en í tavástar'a.

⁸⁻⁹ Mí neajta inee, a'úu nu a'utevé'e na'ame ne'újna u Éfeso ajta na'a caí teja'uré'enen a'ájna mat'íj tí'yeste me'íjna jime'e ta'aráhua'apua ti ará'ase í itieeri. Jee xaa, ayée nu huárini a'íné naa pu tináavai a'íjna jime'e í nej tí'imuari'e nej ní jeihua huápi'í raatévaire'en í tavástar'a. Capu amán a'ij mej jeihua néjcha'íire'e.

¹⁰ Ajta, t'íj a'uun a'atanén a'íjna í Timoteo, setá'aj r'í'í tirájcha'íica temua'a naa, a'íné a'í'í pu ayén che'atá na'a tí'ivaire'e í tavástar'a jemi net'íj inee.

¹¹ Ché'e caí ja'ati raxiéhua. T'íj ajtahua'a u a'arájra'ani, setá'aj raatá'an tíj na'a ti ayén ruxe'eve'e ti ij ajtahua'a yé ra'asti neetzi jemi. Ayee nu rachú'eve'e ti a'ín yé huácatíi huá'a jamuan í seica í ta'ihuamua'a.

¹² Ajta a'íjna í ta'ihuara'a, a'íjna í Apolos, jé'ecan nu ca'aníjra'a raatá'acare'e ná'aye'í ti mú'ejmí jemi a'atanén huá'a jamuan í seica í ta'ihuamua'a. Mí ajta a'ín, capu á'uye'imí'í já'araa. Aj pu nu'u a'uun a'atanéjsin mú'ejmí jemi t'íj huatá'í'ipéca.

Í niuucari ti jín ra'antipua'ajte

¹³ Rí'i xu'u mú'een. Setá'aj rí'i tí'itesejre'e se'íjna jime'e sej rá'astijre'e í tavástar'a. Setá'aj seajta huateújca'anen í ru tzajta'a. Setá'aj seajta aráu'jca'anen se'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si te'utáviicua'i.

¹⁴ Setíj sena'a sej siyen rici, setá'aj siyen rijca se'íjna jime'e sej huaújxe'eve'en.

¹⁵⁻¹⁶ Xu'uri ramua'aree a'íi mú a'ín pú'een í mej amuacái huataújtuiiri'í í tavástar'a jemi ayujna Acaya a'íime í teitestemua'ame'en a'íjna í Estéfanos. A'íi mú majta meri me'íjna jín autéjhuii mej hua'utévaire'en a'íimej í mej Dios jetze ajtémecan. Ayee nu ca'aníjra'a amuaatá'aca, ne'ihuaamua'a, sej si huá'atzaahuat'e'e a'íimej, seajta najjmi'ica í teite í mej miyen che'atá mena'a tí'imuari'e tetíj iteen, í mej majta tzáahuatí'ira'a jín tí'ivaire'e í tavástar'a jetze me'ecan.

¹⁷ Nee nu xaa huatántemua'ave matí'ij yé ra'áa, a'íjna í Estéfanos jamuan a'íjna í Fortunato, ajta a'íjna í Acaico. A'íi mú xaa rí'i tinaatá'a me'íjna jime'e mej yé náamuareca'a mú'ejmi jetze me'ecan tí ij caí tí'iti ná'aturaate'e.

¹⁸ A'íi mú rí'i tinaatá'a yú ne tzajta'a. Majta mú rí'i amuaatá'asin mú'ejmi í a'amua tzajta'a. Ayee pu tiú'ujxe'eve'e sej rí'i tihua'utá'an najjmi'ica í tetecca mej miyen 'een matíj a'íime í mej huaíca.

¹⁹ Yé mú á'amuateujte'e a'íime í mej e'etiújse'iri hua'atáyujta'a tí a'u tí seijre'e tíj na'a tí a'u tí huatacá'a íye Asia. Ajta a'íjna í Aquila, ajta a'íjna í Priscila, a'íi mú temua'a naa á'amuateujte'e niuucajtze'en í tavástar'a. Ayee mú che'atá mena'a yé á'amuateujte'e najjmi'í í mej e'etiújse'iri a'u mej é'eche a'íjna í Aquila, ajta a'íjna í Priscila.

²⁰ Naími'í í ta'ihuaamua'a í mej yé huat'eí, a'íi mú majta á'amuateujte'e. Setá'aj huaújteujte'en temua'a naa, xu'íteújpi'tze'axi'í niuucajtze'en í tavástar'a.

²¹ Neajta inee, í nej Pablo pú'een, nemuajca'a nu jín tejá'amuyayuse'e nej ni neajta amuaatateujte'en.

²² Tí pua'a ja'ati caí raxí'eve'e í tavástar'a, ché'e ayén puajtzi ráaci'iti. Ché'e yé uvé'enen í tavástar'a.

²³ Ché'e a'ín tavástar'a, a'íjna í Jesús, ché'e a'ín rí'i tejamuatá'acare'en.

²⁴ Jéihua nu neajta já'amuxeeve'e ne'íjna jime'e sej seajta se'íjna jetze ajtémecan í tavástar'a, a'íjna í Jesús. Yee pu'u, ché'e ayén teja'uré'enen.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Corinto é'leme'ecan, í ti hua'apua

A'í pu tihua'ateujte'e

¹ Inee, i nej i'í Pablo, nee nu sej ne'ín pú'een ti Dios ayén tinaa'íjca rux'evi'ira'a jime'e nej ni niyen tihua'utá'íxaate'en a'ij ti ti'iti ti'iseijre'e í Ciríistu'u jemi, í ti ajta i'í Jesús. Jamuan a'íjna í ta'ihuaara'a a'íjna í Timoteo, ayée tu tejá'amuayu'use'e mi sej e'etiújse'iri sej si raateánajche í Dios, mi sej Corinto a'uchéjme, teajta tiyen tihua'ayu'use'e najmí'ica í mej Dios jemi seijre'e, matíj mena'a í mej me'uun a'uchéjme tíj na'a ti a'uun huatacá'a u Acaya.

² Ché'e a'íjna í Dios, í tej rájya'upua, ajta a'íjna í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een, miché'e rí'í tejamuaatá'acare'en, majta rí'í tejamua'anpuá'ajte'en sej si temua'a naa ru'ihuáamua'ataa xá'ara'ani.

I ti nu'u jín rajpuaíjtzi í Pablo

³ Tiché'e rí'í tiraatá'acare'en te'íjna í Dios ti ajta ya'upuáara'an pú'een í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. A'íjna í Dios, a'íi pu a'ín pú'een í tej rájya'upua ti ajta nain jín ta'acu'uvé'e á'aye'i. A'íi pu a'ín pú'een í Dios ti ajta nain jín rí'í taarú'u.

⁴ A'íi pu ajta rí'í taarú'u a'íjna jime'e í tej jín á'aviicua'ire'e tá'aye'i tej ti tiyen che'atá tena'a rí'í hua'anrú'ure'en a'ímej í mej ti'itij jín á'aviicua'ire'e. A'íj tu jín tiché'e tiyen rí'í hua'anrú'ure'en te'íjna jime'e í ti jín Dios ajta rí'í taarú'u.

⁵ Ayej xaa ne'u ti'ayajna ti temua'a naa ayén ti'itaci'ipuaca a'íjna ti jín ajta rajpuaíjtza'ica a'íjna í Ciríistu'u. Ayen che'atá na'a Ciríistu'u ajta temua'a naa rí'í taarú'u te j ti te'utáviicua'í.

⁶ Ti pua'a tiyen ti'itij jín á'aviicua'ire'e, ayée pu ajta tí'ivaire'e ti ij Dios rí'í amua'anrú'ure'en, ajta amua'irájtuaani. Ajta, ti pua'a Dios ayén rí'í ta'anrú'ure'e, ayée pu ajta tí'ivaire'e ti ij ajta a'ín rí'í amua'anrú'ure'en. Aye'e pu xaa tejá'amuaruure mú'ejmi ti pua'a siyen che'atá sena'a temua'a naa te'utáviicua'í í sej jín rajpuaíjtzi tetíj iteen tirajpuaíjtzi.

⁷ Aye'e pu titá'amitiejte'e sej siyen xaa ne'u té'eviicua'í, a'íné ayée tu tí'ijmua'aree ti ayén che'atá sena'a teja'amuaci'ipuaca sej siyen rajpuaíjtzi tetíj iteen, ajta Dios pu ayén che'atá na'a rí'í amua'anrú'ure'e a'ame mú'ejmi tíj ajta rí'í tita'anrú'ure'e a'ame itejmi.

⁸ Aye'e tu tí'ijxe'eve'e, ta'ihuaamua'a, sej ráamua'aree a'íj tej tirajpuaíjtza'a tetí'ij te'uun a'uté'eca'a a'ujna u Asia. Jé'ecan tu huápi'í á'aviicua'ire'eca'a, ajta na'a caí utéevatzi í tatzajta'a. Aye'e pu titá'amitiejte'eca'a te j caí ché'e a'íj huá'ini.

⁹ Jee tzá'te, ayée pu titá'amitiejte'eca'a í tatzajta'a te j huácu'íni. Mi ajta, ayée pu a'íjna jín táaruu te j ti caí tajímua'a á'atatzahuate'e sino te j ti te'íjna jetze arátaca'anen í Dios ti hua'ajjá'apuana í mej meri huácu'ii.

¹⁰ A'íi pu ayén tu'irájtuuaa ti ij caí ayén titáaci'iti te j te'íjna jín huácu'íni ti huápi'í a'íj pua'a seijre'e. A'íi pu ajta aúche'e tu'irátuaasin. Jee xaa ne'u, ayée tu tí'ijchú'eve'e ti a'ín ajtahua'a tu'irájtuuaani.

¹¹ Mi ajta, ayée pu tiú'ujxe'eve'e sej se'íjna jín taatévaire'en, sej rahuaviira í Dios itejmi jime'e, mej mi majta mu'íi miyen rí'í tiraatá'acare'en í Dios itejmi jime'e me'íjna jime'e ti a'ín Dios ayén che'atá na'a rí'í titaatá'a itejmi a'íj sej seri mu'íiti tirájhuaviiri'í.

A'íné nu'u'een jime'e caí u a'atanéj u Corinto a'íjna í Pablo

¹² A'íj tu xaa jín á'atatzahuate'en. Ajta a'ín í taxiejni'uca ayén tí'ita'íxaate'e ti ayén tí'ayajna te j tiyen rí'í tí'itítacha'íi huá'a jemi í mej íiyen seijre'e chaanaca japua, teajta jaitze'e rí'í tí'itítacha'íi mú'ejmi jemi. Tíj na'a te j tiyen huárj, ayée tu tzáhuati'ira'a jín tiyen ríjcaa í Dios jemi, nain jime'e a'íj ti tiraavíj'te. Catu tiyen tí'íjri'rejca'a a'íj mej tí'íjri're í teteca mej íyen seijre'e í chaanaca japua sino Dios pu ayén rí'í titaatá'a.

¹³⁻¹⁴ Ajta, í nej tejá'amuayu'use'e, ayée pu'u na'a a'ín pú'een a'íj sej sena'a tiraay'íiti sej ra'ujíve'en, a'íj sej sena'a seajta tíy'eú'ítie. Aye'e nu neajta tí'ijxe'eve'e sej ráamua'aree nain jime'e te j te'ín pú'een í sej jín rí'í tiraatá'asin í Dios. Jee xaa, xu'uri siyen ráamua'areeri'í. Seajta mú'een, mú'een xu se'ín pú'een í te j jín rí'í tiraatá'asin a'íjna xícáara'an ti jetzen ajtahua'a huataseijre'esin a'íjna í tavástara'a, a'íjna í Jesús.

¹⁵ A'íné ayée pu tiná'amitiejte'eca'a, ayée nu tiraax'í'epi'íintare nej amuacá'í ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi nej ni neajtahua'a rí'í tejamuaatá'an.

¹⁶ Aye'e nu tí'ijxe'eve'eca'a nej amuáamuaree net'íj ne'uun á'ume'en u Macedonia, neajta net'íj ne'uun pí'éjveti neajtahua'a á'amuamuaaren. Neajta niyen rax'í'eve'eca'a sej siyen tiraax'í'epi'íintare'en í sej jín naatévaire'e nej ni ne'uun á'ume'en u Judea.

17 ¿A'iné tejamaú'amitiejte'e mú'ejmi? ¿Ni qui siyen tiná'asejrate'e ti caí rí'írí sej ná'antzaahuat'e'en se'íjna jime'e nej nu'u caí tzáahuatí'íra'a jín tí'ixi'epi'intare'e? Mi neajta inee, canu xaa ne'u niyen 'een, a'iné canu niyen tí'ijri'ire matj a'áme í teteca í mej rují'mua'a tí'imua'atze tíjn "jee." Mi ajta, capu ayén te'íráame.

18 Mi ajta Dios, a'í pu caí ja'anáj até'ítzea'ara. A'íj pu jín, a'íjna í tej teri amuaatá'ixaa, capu ayén 'een ti hua'apuaa jín huataújmua'a. A'íjna ti jíme'en raxa yee "jee", capu ajta ayén huataújmua'a yee "capu."

19 Ajta a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een, teen tu tiyen jíme'en amua'ixaa inee, jamuan a'íjna í Silvano, ajta a'íjna í Timoteo. A'íjna í Cirístu'u, nain pu jín tihuaújmua'atziite'e, ajta raxí'epi'intare'e. A'íjna jemi tíj na'a í niucari ti jíme'en raxa yee "jee", ja'anáj ti na'a pu ayén te'íráame tíjn "jee."

20 Ajta nain í ti jín Dios te'ataújratziiri'i, a'í pu araúastejsin í Cirístu'u jetze. A'íj tu jín tiyen tí'ixaxa'a yee "jee." Yee pu tí'ayajna í jemin. Ayee tu jín rí'í tiratá'aca í Dios.

21 Mi ajta Dios, a'í pu a'ín pú'een í ti rí'í titájcha'í itejmi. A'í pu ajta rí'í tejamaújcha'í mú'ejmi jemin í Cirístu'u.

22 A'í pu itejmi huatéura'ate, ajta raateájtuaa í ruxiejniu'uca itejmi jemi tej ti ráamua'aree ti a'ín raanaíjmire'en í ti ari taatá'a.

23 Dios pu rú'umua'aree a'íj nej tí'imua'atze. Canu tí'ihua'í nena'a. Canu ché'e nena'a tí'ixi'epi'intare'e sino rí'í nu tí'ixi'epi'intare'e. Ayee nu 'een jín caí ne'uun a'atanéj mú'ejmi jemi nej ni caí amuaatamuári'riste'en.

24 Catu xaa ne'u tiyen tejá'amua'ajite'e sej si ca'anéeri jín ra'ará'astjire'en í tavástara'a, sino a'amua jamuan tu tí'imuari'e sej si se'íjna jín huataújtemua'ave'en, a'iné mú'een xu rá'astjire'e xa'aye'í temua'a naa.

2

1 Mi neajta inee, ayée nu tihuá'xi'epi'íntari'íri'i nej caí neajtahua'a amuaamuaare nej ni caí neajtahua'a amuaatá'xiemijte'en.

2 Jee xaa ne'u, ti pua'a niyen amuaatá'xiemijte'en, ¿a'atéenqui mena'a mi me'ín pu'éne'e muá'aju'u í mej naatatémua'aviste'esin? Capu ché'e sein ja'ati, a'iné mú'een xu se'ín pú'een í nej amuaatá'xiemijte.

3 Ayee nu 'een jín niyen tejamaatayú'use nej ni ramua'areere sej caí naatéxiemijte'esin netí'ij ne'uun e'ará'asti, a'iné ayée pu tiraavíjte'e sej naatatémua'aviste'en. Mi ajta, ayée pu tiná'amitiejte'eca'a sej siyen 'een najmí'í mú'een sej se'íjna jín huataújtemua'ave'en se'íjna jime'e í nej neajta jín netémua'avi.

4 Netí'ij tejamaatayú'use, jéihua pu a'íj pua'a né'asejca'a, neajta neyeyine temua'a. Jee xaa, huápi'í pu nú'ucuí'ica'a yú ne tzajta'a, a'iné canu raxí'eve'eca'a nej amuaatá'xiemijte'en, sino ayée nu tí'ijxe'eve'eca'a sej ráamua'aree nej jéihua huápi'í já'amuaaxe'eve'e.

Mej nu'u tiraatá'uuni'í a'íjna ti auteájturaa í Pablo jemi

5 Mi ajta, ti pua'a ja'ati ayén tí'ti jín a'íj tíu'uruu ti i ja'ati huataújxiemiste'en, capu ayén neetzi na'a huáruu sino j'e'icáj pu ajta mú'ejmi ayén huáruu. Ayee nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e nej ni caí jéihua amuaatamuári'riste'en najmí'íca mú'ejmi.

6 Pu'uri a'í pu'u, í mej mu'íiti meri miyen puajtzi raatá'a a'íjna í ja'ati ti ayén huaríj.

7 A'íj pu jín, ayée pu ari tíu'ujxe'eve'e sej tiraatá'uuni'í, seajta rí'í ra'anrú'ure'en. Na'ari caí, a'í pu muá'ítiche'en nain jime'e a'íjna jime'e ti jehua huápi'í ruxiejmíte'e.

8 A'íj nu jín niyen ca'aníjra'a amuaatá'asin sej seajtáhua'a siyen tiraatasejírate'en sej seuj raxí'eve'e.

9 Ayee nu 'een jín tejamaatayú'use nej ni amuaatéesej a'íj sej titetíjcha'í mú'een, ajta nej ni ráamua'aree ti pua'a siyen nain jín té'aste.

10-11 Ja'ati ti na'a sej tiraatá'uuni'í, nee nu neajta niyen che'atá nena'a tiraatá'uuni'íra. Ti pua'a niyen tí'ti jín tiraatá'uuni'íri'í, tí'ti ti na'a, ayée nu 'een jín tiraatá'uuni'íri'í nej ni a'amua japua huániuni í Cirístu'u jemi ti ij caí a'ín Satanás tí'ti jín ta'antimua'ítin, a'iné teen tu xaa ramua'aree a'íj ti a'ín éeni'íci'e tí'imuari'e.

A'íj pu nu'u pua'a tiraatá'acare'e a'íjna í Pablo tí'ij auj á'ucatíi u Troas

12 Netí'ij ne'uun a'ará'a ne'újna u chajta'a ti ayén téja'arájtehuaa tíjn Troas, nej ni ne'uun tihua'utá'ixaate'en í niucari ti jíme'en raxa í Cirístu'u, nevástara'a pu ayén naatá'a nej ni nexiéehua temua'a naa tihua'utá'ixaate'en í teite.

13 Mi neajta, jéihua nu huápi'í tí'imujca ne'íjna jime'e nej caí ráateu í ne'ihuaara'a, ne'íjna í Tito, ti caí á'uun a'utéveeca'a. A'íj nu jín hua'utateúte'e, ne'uun á'ume u Macedonia.

Tej nu'u tíu'utémua'ítin jamuan í Cirístu'u

¹⁴ Ajta, temua'a tu r'i tiraatá'asin tel'jina í Dios ti ayén taatá'aca temua'a naa tej tiu'utémua'itin jamuan í Ciríistu'u. Cu xiee tej cuj iteen já'ita'a huajú'un, ajta a'í pu Ciríistu'u amuacá huamé'en, majta ta cújta'a huajú'un í tej teri hua'utémua'iti. Ajta a'u ti na'a tej já'ita'a huajú'un, Dios pu ayén raruure ti téjmi jetze airáninei a'jina ti naa té'eeca í mej jín ráamua'ati.

¹⁵ Teajta iteen, ayée tu seijre'e í Dios jemi. Cu xiee tej cuj iteen ráatisin í ti naa té'eeca a'jina jime'e tej tiyen Ciríistu'u jetze ajtémé'ecan. Ayee tu che'atá tena'a seijre'e huá'a jemi í ti Dios hua'irátuaasin, ajta huá'a jemi í mej á'apua'aren.

¹⁶ Ayee pu 'een, a'ímej jemi í seica í mej á'apua'aren, ayée pu huá'a jemi té'eeca t'j'iti ti huam'í í mej jín majta á'apua'aren. Ajta a'íme í seica í ti Dios hua'irátuaasin, ayée pu huá'a jemi té'eeca t'j'iti ti ruuri ti naa teáari'e í mej jín huajú'rujete'en. ¿A'ataani ayén á'vejren t'í'ij ayén tiu'utévaire'en í Dios jemi? Capu xaa ne'u mé é'e ja'ati ti ayén á'vejren.

¹⁷ Mi teajta iteen, catu tiyen e'en mat'j' seica, í mej mu'íit'í, í mej miyen huateú'vairé'en í mej jín ramua'ítici me'jina jime'e me' ramuari'e í niuucari ti jime'en raxa í Dios. Mi teajta iteen, ayée tu t'záahuati'ira'a jín ti'í'it'it'acha'ii a'iné Dios pu ta'antíhuau. Teajta iteen, ayée tu í Dios jemi tí'ixaxa'a t'j' seij í Ciríistu'u jetze me'ecan tí'ívaire'e.

3

A'jina í niuucari ti jé'cuacan jín te'ataú'jratziiri'í í Dios

¹ ¿Ni qui ayén tejama'á amítiejte'e tej teajtáhuua'a auté'jhuii tej tajímua'a tiyen r'i ti'itáta'aca mú'ejmi jemi? Na'ari, ¿ni qui ayén ruxe'eve'e ti ja'ati ayén yu'uxari auté'yu'uxan í ti jín r'i tejamaatá'aca itejmi jime'e nusu ayén tiú'ujxe'eve'e se'j ra'uté'yu'uxan í se'j jetzen r'i ti'itáta'aca itejmi? Seica jemi pu xaa ayén tiú'ujxe'eve'e, aru itejmi jemi, capu.

² Mú'een xu rujímua'a sena'a se'ín pú'een í ti titaaté'vá'iri t'j' yu'uxari í tej jín huatátasej'rata huá'a jemi, mat'j' mena'a pua'amé mej yen seijre'e mej mi ra'ujjve'en, mej yaú'itíe muá'ara'ani.

³ Mú'een xu xaa siyen 'een t'j' yu'uxari ti Ciríistu'u jetze a'uvé'emej. Mi ajta, capu tetej jetze a'uyú'usi'ihuaca'a sino a'ín í xié'jniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu raateá'jtuaa mú'ejmi jemi t'í'ij ayén a'amua t'zajta'a te'use'íre'e á'ara'ani mi se'j seuj ruuri.

⁴ Ayee tu té'atzaahuate'e a'iné Ciríistu'u pu ayén tí'iseijre'e í Dios jemi.

⁵ Capu ayén tiraav'jete'e tej tajímua'a tiyen tiu'utaxá'j yee téjmi pu jetze seijre'e í muá'í'eri'ira'a tej ti tiyen raay'í'tihua'an sino a'jina í tej jetzen arátaca'ane, a'í pu a'uun a'uvé'eye'í í Dios jemi.

⁶ Ajta a'ín Dios, a'í pu ayén ta'antíhuau tej ti tiyen tel'jina jín tiu'utévaire'en, a'jina í niuucari ti jé'cuca ti Dios ajta jín te'ataú'jratziiri'í. Teajta iteen, catu tel'jina jín tí'imuarí'e ti á á'ayu'usi'í tetej jetze, sino a'ij tu jime'en ti ayén seijre'e ti jetzen airáninei í xié'jniu'ucare'ara'an í Dios.

Ajta a'ín í niuucari ti á é'eyu'usi'ihuaca'a í tetej jetze, a'í pu ayén hua'atá'aca mej mi miyen ja'ati a'ux'jete'en ti ij a'ín huám'í'ini. Mi ajta, a'ín í xié'jniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ruurican a'ihuateá'jtuaani.

⁷ Mi ajta a'ín í niuucari í mej jín miyen ja'ati a'ux'jete'en t'í'ij a'ín huám'í'ini, ayée pu á é'eyu'usi'ihuaca'a tetej jetze ti a'uré'et'zatzaihuaca'a. Jé'ecan pu huá'p'í'í naa seijre'eca'a t'í'ij Dios ayén raateá'jtuaa a'jina jemi í Moisés. Ajta a'ín Moisés, ayée pu huá'p'í'í tetáatiye'icaa í néerime'ara'an jetze. Majta a'íme í mej Israel jetze ajtémé'ecan, capu ri'í'riistaca'a mej ra'arásej'j í Moisés a'jina jime'e ti ayén huá'p'í'í tetáatiye'icaa í néerime'ara'an jetze. Mi ajta, a'í pu té'pua'arijme'eca'a.

⁸ Ajta a'ín ti jín tí'ívaire'e a'jina í xié'jniu'ucare'ara'an í Dios, ¿ni caí ayén jeihua huá'p'í'í jaítze'e naa se'íre'e á'ara'ani?

⁹ Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ayajna. Tí' pua'a ayén jeihua huá'p'í'í naa seijre'eca'a a'á'j'á'ímua t'í'ij Dios raateá'jtuaa í niuucari í mej jín ja'ati a'ux'jete'en, ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti jaítze'e huá'p'í'í naa se'íre'e á'ara'ani a'jina í niuucari ti raatá'aca í ja'ati ti a'ín ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi.

¹⁰ Jee tzíte'e, ayée pu tí'ayajna, a'í pu ajm'í'í huá'p'í'í naa seijre'eca'a a'jina í niuucari ti raateá'jtuaa í Moisés jemi. Ajta jii, capu ché'e naa seijre'e a'jina jime'e ti ari se'j huatasej're ti jaítze'e huá'p'í'í naa seijre'e.

¹¹ Ajta, ti pua'a ayén naa éene'en huatasej're a'jina ti ajta té'pua'ari, jaítze'e pu huá'p'í'í naa se'íre'e a'ame a'jina í ti ayén huateáturaasin t'j' na'a rusén jime'e.

¹² A'iné tu'uri tiyen rachú'eve'e í Dios jemi ti ayén tel'í'rájra'ani, a'j' tu jín tiyen taxié'hua tihuá'í'ixaate'e, teajta caí tí'itziine'e.

¹³ Catu tiyen rici a'lij ti a'ñn Moisés huaríj ti cáxuri jín araujna í runéerime jetze mej mi cáí ra'aráseij a'ñime í mej Israél jetze ajtémecantaca'a, mej mi cáí raasejra tí'ij a'ñna tépua'arijme'en a'ñna ti tetáatiye'icaca.

¹⁴ Majta me'ñn, a'ñi mú cáí huataúra'a mej yaú'itíe muá'ara'ani. Ayee mú huaríj. Cu xíee mej cuj araujna cáxuri jime'e. Tíj na'a a'ájná'imua ti yú e'iré'ene, ayée pu 'een seijre'e. Mat'íj ra'ujíve'e me'ñna í niuucari ti mí'ime'ecan í ti jín Dios ayen amuacáí te'ataújrátziiri'i, aúche'e pu ayén seijre'e í mej jín aránami'i, ajta capu xi ja'ati hua'utáxixi, a'íné a'ñi pu'u raayí'iti í Ciriístu'u.

¹⁵ Jee xaa ne'u, ayée pu tí'een íjii, ja'anáj ti na'a ti ayén ruxe'leve'e mej ra'ujíve'en a'ñna í yaú'uxari ti Moisés ra'uyú'uxaca'a, maúche'e mú miyen aranámi'ihuajmee mej mi cáí yaú'itíe muá'ara'ani.

¹⁶ Mi ajta, ti pua'a ja'ati ayén huataújtuiire'en í tavástara'a jemi, Dios pu ra'utáxijta a'ñna ti jín aránami'ihuaca'a.

¹⁷ Ajta a'ñn í ti i'i tavástara'a, ajta a'ñn í ti i'i xiéjniu'ucare'ara'an, a'ñi mú rux'éj 'een, ajta a'u ti a'ñn é'eseijre'e í xiéjniu'ucare'ara'an í tavástara'a, a'úu pu é'eri'iri ti ja'ati ruxiéehua á'uche'ecane'en í Dios jemi.

¹⁸ Mi teajta iteen, ayée tu éeni'ic'e seijre'e. Ayee tu seijre'e. Cu xíee tej cáí aranámi'ihuajmee, teajta tiyen che'atá tena'a temua'a naa tí'taseijrata tíj ajta a'ñn tavástara'a temua'a naa tíu'ujseijrata. Teen tu seicié huatétaruurejsin tej ti tiyen seíre'e tá'ara'ani tíj tévira'an í tavástara'a, tej ti jaítze'e temua'a naa r'íi tí'taseijratáa tá'aju'un tíj na'a ti yú auca'ití a'ame. Ajta, a'ñi pu jetzen airáninei í tavástara'a jetze, ajta a'ñna jamuan í rux'éjniu'uca.

4

A'ñi mú nu'u tí'ivaire'e í Ciriístu'u jemi

¹ Teajta iteen, teen tu te'ñna jín tí'ivaire'e í Dios jemi a'ñna jime'e ti a'ñn Dios ayén tá'ancu'uvajxi. A'lj tu jín cáí muá'itiche'e.

² Mi teajta iteen, tu'uri raatéxiehuataca'a tej ti tiyen a'lj pua'a rijca avíltzi jime'e, tej ti teajta cáí tiyen rijca a'ñna ti tiu'utévi'iraste'e, tej ti cáí tí'itij jín tacuanamua. Catu á'ataca'ane tej tiyen tí'itij jín tiu'uhua'ita. Catu teajta á'ataca'ane tej seicié tiu'utaxáj te'ñna jime'e í niuucari ti jime'en raxa í Dios, sino ayée tu jé'iyecan jín tí'ixaxa'a tzáahuati'ira'a jime'e. Ayee tu te'ñna jín rici tej ti tiyen tiu'utaseijrata huá'a jemi matíj mena'a pua'amé í teite tej ti ca'aníjra'a hua'utá'an mej mi ráamua'aree a'lj ti ayén tí'ayajna í Dios jemi.

³ Ajta, ti pua'a ayén a'utanámi'i í niuucari í tej jín tihuá'ixaate'e, ayée pu'u na'a a'utanámi'i huá'a jemi í mej á'apua'are.

⁴ A'ñi mú a'ñn pú'een í ti hua'utánamua í huá'amua'atziira'a tzajta'a a'ñna í dios ti najmí'ica tí'ajjte'e í mej íjii huáteite. Ayee pu 'een jín huá'uruu mej mi cáí yaú'itíe muá'ara'ani í niuucari ti ayén tí'ivaire'e tíj tatzari ti hua'atátzavi'i í huá'a tzajta'a mej mi miyen ráamua'ati me'ñna í tavástara'a ti ayén huápi'i naa seijre'e. A'ñi pu ajta a'ñn pú'een í ti nain jín rux'éj 'een tíj í Dios.

⁵ Ayee pu xaa tí'ayajna, a'íné catu tajímua'a tena'a tihuá'ixaate'e, sino a'ñna í tej jime'en tihuá'ixaate'e, a'ñi pu a'ñn pú'een í Jesús ti ajta i'i Ciriístu'u. A'ñi pu ajta a'ñn pú'een í tavástara'a. Teajta iteen, ayée tu tejá'amuavaire'e mú'ejmi Jesús jetze me'ecan.

⁶ Ajta a'ñn í Dios, ayée pu ajmí'i imua ayén tiu'utaxájtaca'a jín Jesús: "Ché'e á'ataaca í taij a'ujna a'utí a'utíca'a." A'ñi pu ajta utétatzeareca'a yú tatzajta'a, ti ij a'ñn ayén taatá'an tej yaú'itíe tá'ara'ani, a'lj ti 'een jín huápi'i naa seijre'e í Dios a'ñna jime'e ti Ciriístu'u a'ñna jemi seijre'e.

Tej nu'u tiu'utémua'iti te'ñna jime'e ti Dios jetze airáninei

⁷ Teajta iteen, ayée tu seijre'e í Dios jemi tíj xa'ari ti xarij jín taavíjhua, í tej tzajta'an teri ruuhuaseij í ti jín Dios r'íi tí'taatá'a, í ti ajta huápi'i tí'ijnajche. Ayee pu 'een í ti seijre'e ti a'ñn muári'eri'ire'ara'an ti nain jín tiu'utémua'itin, capu téjmi jetze airáninei, sino a'lj pu'u jetze í Dios.

⁸ Nain tu jín rajpuaíjti iteen. Mi teajta, catu a'atzu muá'itiche'en. Capu ajta a'lj tá'amítieje'e a'lj ti té'eme. Mi teajta iteen, teen tu a'lj tirájeuve a'lj tej huárini.

⁹ A'ñime í teite, a'lj mú pua'a xaa táruurée muá'aye'i. Mi ajta Dios, capu mé túuhua'ana. A'ñi mú xaa tá'ajipua. Mi ajta, camu ta'antipua'ajte'esin.

¹⁰ A'u ti na'a teje e'eciine, ayée tu che'atá tena'a tí'ipuaíjti'ihua tá'aju'un, a'lj ti éeni'ic'e huam'íi í Jesús. Ayee tu te'ñna jín rini, a'íné teen tu rá'aviicua'i, ajta ayén che'atá na'a seijre'e jemín í tej ratéhua'ira'a a'ñna ti jín Jesús ajta taatá'aca tej teuj ruuri.

¹¹ A'íné iteen, í tej teuj ruuri, ayée pu tí'titaruure, ja'anáj ti na'a tu á'ataca'ane tej huácu'ini niuucajtze'en í Jesús. Ajta a'ñna jemi í tej ratéhua'ira'a, ti ajta á'apua'are, a'ñna jemi pu ajta seíre'e a'ame í muári'eri'ira'a ti jín ajtahua'a ruuri a'ñna í Jesús.

¹² A'ij pu jín, teen tu tiyen rajpuajtzi te'íjna jime'e tej tiyen á'ataca'ane tej huácui'ini. Mi seajta mú'een, ruxiéehua xu rí'i tí'itechéjme se'íjna jime'e tej iteen rajpuajtzi.

¹³⁻¹⁴ Ayeé pu té'eyu'usí'i tǐjín: "Nee nu té'antzaahua. A'ij nu hui jín niyen tiu'utaxájtaca'a."

Ayeé pu che'atá na'a 'een itejmi jemi. Teen tu teajta té'atzaahuat'e, teajta tiyen tí'ixaxa'a te'íjna jime'e tej teri ramua'aree ti a'íjna í ti ra'ajjáj í tavástar'a, a'íjna í Jesús, huá'a tzajta'a í mi'ichite, a'í pu ajta ta'ajjájpuaxí'isin jamuan í Jesús. A'í pu ajta taatasejrata mú'ejmi jamuan tej ti naími'i huateáturan í jemin.

¹⁵ Ajta nain ti ayén tiu'urǐj, a'í pu tejámuatéva'iri mú'ejmi, a'iné set'íj jaítze'e huatámu'ire se'íjna jime'e ti Dios rí'i tejámuatá'aca, jaítze'e xu huataújtemua'ave'esin sej si huápi'i rí'i tiraatá'an í Dios.

A'ijna ti á'apuapua'are, ajta a'ijna ti se'ire'e a'ame tǐj na'a rusén jime'e

¹⁶ Ayeé tu jín caí cataxiéehua'ye'i. Jee xaa, a'íjna í tej ratéhua'ira'a ti mé jéjre'e seijre'e, a'í pu á'apuapua'are'e. Mi ajta í ti yú tatzajta'a seijre'e, a'í pu rujéjcuare'e ja'anáj ti na'a nain xicaj tzajta'a.

¹⁷ Ajta a'íjna í tej jín cǐj caj rajpuajtzi, ti ajta caí jéihua ruxe'eve'e, a'í pu ayén rí'i taruure tej ti tiyen ra'ancuré'an te'íjna ti huápi'i naa se'ire'e a'ame tǐj na'a rusén jime'e. Capu a'atzu ratí'ase a'íjna ti jǐji seijre'e. Ajta, jéihua pu jaítze'e ruxe'eve'e caí í tej jín rajpuajtzi'aca.

¹⁸ A'ij tu jín, catu á'ataca'ane a'íjna jemi í ti tí'taavíjhua, ti ajta mé jéjre'e seijre'e, sino a'ij tu jemi á'ataca'ane te'íjna ti caí taavíjhua, í ti ajta caí mé jéjre'e seijre'e, a'iné a'íjna ti ayén taavíjhua, capu á'ateeri. Mi ajta, a'íjna ti caí taavíjhua, ti ajta caí mé jéjre'e seijre'e, a'í pu xaa á'ateeri tǐj na'a rusén jime'e.

5

Capu nu'u té'evicu'a'í í tej ratéhua'ira'a

¹ Ajta a'íjna í tej ratéhua'ira'a, ayéé pu titaatéva'iri tǐj inaamua tej jeten chejca. Teajta tiyen tí'ijmua'aree ti pua'a huaté'uune a'íjna í inaamua, teuche'e tu huatéech'i'í í ti Dios jemi é'eseijre'e, ti ajta caí muájca'a jín taavíjhua. Júte'e pu e'ese'ire'e a'ame tǐj na'a rusén jime'e.

² Teajta iteen, tej teuj íyen seijre'e chaanaca japua, teen tu taxíjniuuste'e yú tatzajta'a, teajta tiyen taxieemijte'e te'íjna jime'e tej tǐj te'uun a'uteárute te'újna chí'ita ti júte'e é'eseijre'e ti ajta Dios jín ta'icánajsin.

³ Ayeé pu a'íjna jín rini ti ayén ta'icanán, catu ti ché'e muámua'avijmé'e mé á'ujujhua'ane'e tá'aju'un.

⁴ Ayeé pu tí'een, a'iné jǐji tej teuj jeten huachéjme a'íjna í inaamua, jé'ecan tu tayein yú tatzajta'a, te'íjna jime'e ti ayén tamuári'eriste'e tí'iti jime'e. Capu a'í na'a tej tiyen rátzíine'e ti Dios ayén tá'arí'i a'íjna ti jín ta'icánajsin, sino tej huápi'i tiyen tí'ijxe'eve'e ti a'ín jaítze'e ta'icáanan, ti ij a'ín ti á'ateeri tǐj na'a rusén jime'e nain tí'icáanan a'íjna ti á'apuapua'are.

⁵ Ajta, a'ín ti ayén rí'i taruure tej ti tiyen te'íjna ancuré'an, a'í pu a'ín pú'een í ti Dios rusej raateájtuua itejmi jemi, í ruxiejniu'uca tej ti tiyen ráamua'aree ti Dios a'íjna jín te'ataújratziiri'í itejmi jemi.

⁶⁻⁷ A'ij tu jín, ja'anáj ti na'a, a'í pu ca'aníjra'a tatá'aca, a'iné ayéé tu ramua'aree tet'íj tej tiyen ruuri seijre'e te'íjna jetze í tej ratéhua'ira'a, teen tu caí xi te'uun a'ujte'í í tavástar'a jemi. Ayeé pu'u xaa ne'u tí'een, a'iné ayéé tu 'een jín yé á'ujujhua'an te'íjna jime'e tej rá'atzaahuat'e. Catu te'íjna jime'e tena'a yé á'ujujhua'an tej ti te'íjna jetze arátaca'anen a'íjna tej tí'isise'ij teyajna.

⁸ Temua'a pu ca'aníjra'a tatá'aca, ajta jaítze'e pu ta'aráanajche tej túhuini te'íjna jetze í tej ratéhua'ira'a tej ti te'uun é'eseijre'e a'u tej á'utéech'i'í í tavástar'a jemi.

⁹ A'ij tu jín, tiyen tí'tese'e tej tiyen rí'i tí'itítacha'íi tej tiyen rí'i tiraatá'an í tavástar'a. Capu amin a'ij, ti pua'a tiyen a'imua seijre'e nusu tiyen jemin seijre'e.

¹⁰ Jee xaa ne'u ti ayén tí'een, a'iné ayéé pu tiú'ujxe'eve'e tej naíjmi'í tiyen huatátasejrata a'ujna a'u ti a'utáca í Crístu'u ti ij a'ín tá'uxijte'en naíjmi'ica itejmi. Aj pu xaa ayén tí'ijci'iti a'ij ti tiraavíjte'e seij ajta seij a'ij ti tí'iti tiu'umuá'iti a'íjna jime'e a'ij ti huarǐj tǐj auj ruurica'a, ti pua'a x'epí'in huarǐj nusu a'ij pua'a huarǐj.

A'ijna ti Dios raajéjcuare

¹¹ A'ij tu jín, tu'uri ramua'aree ti ayén tiú'ujxe'eve'e tej jéihua huápi'i rá'atese'e í tavástar'a, ayéé tu 'een jín tí'itese'e tá'aye'í tej ti hua'utémua'itin í teteca mej mi ra'ancuré'an í ti ayén ti'ayajna itejmi jetze. Ajta a'ín í Dios, a'í pu ramua'aree a'ij tej e'en. Ajta, ayéé nu tí'ijxe'eve'e ti ayén che'atá na'a tejámuá'amitiejte'e í a'amua xíejniu'uca tzajta'a.

¹² Catu teajtáhua'a mú'ejmi jemi ra'irá'aca í tej jín ahuatátzaahuat'e'en, sino teen tu jamuatá'aca í sej jín huataújtemua'ave'en itejmi jime'e sej si siyen raay'íthiua'an sej huatáaniuni a'íme'í jemi í mej miyen me'íjna jín ahuatátzaahuat'e'en me'íjna jime'e a'ij ti ja'ati

huaújse'irataca mejseíraca'a í teite, í mej majta caí huá'a jetze ruxe'eve'e a'ij ti 'een a'ijna í ja'ati í ru tzajta'a.

¹³ Ti pua'a ayén ti'ayajna a'ij mej tí'ixaxa'a tej nu'u tatímua'i, ayée tu 'een jín tatímua'i tej ti tiyen raatévaire'en í Dios. Na'ari caí, ti pua'a tiyen rí'í mé titeumuámua'aree, ayée tu 'een jín rici tej ti rí'í jamuaatévaire'en mú'ejmi.

¹⁴ A'íi pu xaa a'ín pú'een í ti tí'ita'ajje'e ti a'ín Ciríistu'u taxe'eve'e. Ayee pu titá'amitje'te itejmi ti seij na'a huamí'í huá'a jetze me'ecan, naájmi'íca, a'achú pua'amé í teite. Ajta, ti pua'a ayén tiu'uríj, a'íj mú jín naájmi'í jamuan huácuii.

¹⁵ Ayee pu ajta 'een jín huá'a jetze me'ecan huamí'í mej mi a'íime í mej mauj ruuri mej caí ché'e rujímua'a mena'a a'ij tirájteuve'en a'ij mej ye'í jetze me'ecan huamí'í, ti ajta huatarúj huá'a tzajta'a í mí'ichite.

¹⁶ A'íj pu jín, íjii ti yú auca'ití a'ame, catu ché'e tiyen ja'ati mé 'usíse'ij a'ij ti titá'amitje'te í tatzajta'a a'ijna jime'e í tej jín raasej mé jéjre'e. Jee xaa, ayée tu tejmí'í tí'ijsejiraca'a í Ciríistu'u tí'ij a'ín auj tevi na'a pú'ee'e. Ajta íjii, catu ché'e tiyen rasise'í.

¹⁷ A'íj pu jín, ti pua'a ja'ati ayén Ciríistu'u jetze ajtémecan, a'íi pu a'ín pú'een seij ti Dios ari raajécuare. Pu'uri mé teuvátzi a'ij ti tí'tiújcha'íica'a ti mí'ime'ecan jime'e. Nain pu jéjcuacan jín seijre'e í jemin.

Tej nu'u rí'í huá'uruuren mej mi rí'éene'en huateáturan í Dios jemi a'ijna í tej jime'en tí'ixa

¹⁸ Naájmi'í tíj na'a a'ijna í tej jime'en tí'ixa, a'íi pu jemi é'eme'ecan í Dios ti ayén táaruu tej ti teajtáhua'a rí'éene'en huateáturan í jemin a'ijna jime'e ti Ciríistu'u ayén ta japua huaniú. A'íi pu Dios ajta ayén a'ijna jín títaa'íjca tej ti teajta tiyen huá'uruuren í teite mej mi majtáhua'a rí'éene'en huateáturan í jemin.

¹⁹ Ayee pu huataújmu'a'a ti a'ín Dios ayén huá'uruu a'íme í mej yen huachéjme í chaanaca japua mej mi majtáhua'a rí'éene'en huateáturan í jemin a'ijna jime'e ti Ciríistu'u huá'a japua huaniú. A'íj pu jín caí ayén Dios hua'uxjje a'ijna jime'e í mej jín auteájturaa í jemin, sino a'íi pu a'ijna jín títaa'íjca a'ijna jime'e í niuucari í tej jín rí'í huá'uruuren mej mi majtáhua'a rí'éene'en huateáturan í jemin.

²⁰ A'íj tu jín, teen tu tel'ín pú'een í ti Dios taata'íteca'a tej ti tihua'utá'íixaate'en í Ciríistu'u jetze me'ecan. Dios pu ayén tihua'ajee a'ijna jime'e í niuucari í tej jín tihua'íixaate'e. A'íj tu jín tiyen tejá'amuaje setá'aj siyen seajtáhua'a rí'éene'en huateáturan í Dios jemi.

²¹ Ajta a'ín í Dios, ayée pu ráaruu í Ciríistu'u téjmi jetze me'ecan. A'ijna ti caí ja'anáj tí'ti jín auteájturaa í jemin, a'íi pu Dios ayén ráaruu ti japuan rájveti nain í pua'íjti ti taci'itíche'en itejmi a'ijna jime'e í tej jín auteájturaa í Dios jemi, tej ti jamuan í Ciríistu'u tiyen rí'éene'ecán jín huateáturan í jemin.

6

A'ij ti nu'u een ja'ati ti Ciríistu'u jetze me'ecan tí'ivaire'e

¹ A'iné teen tu naájmi'í tí'imuarí'e, ayée tu teajtáhua'a tejá'amuaje sej siyen ra'ancuré'an í tí jín Dios rí'í tejámuaatá'asin sej si siyen jéihua huápi'í raatátuiire'en í jemin a'ijna í sej jín tiu'umuáriej.

² A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'í tíjín:
Ayee nu muáanamujri'í
a'ijna xicáara'an ti jetzen ari huaxí'epi'in.
Neajta, niyen muaatévai
a'ijna xicáara'an nej hui jetzen mua'irájtuaa.

Casi'í, mú'een, pu'uri ayén teja'uré'ene a'ijna xicáara'a ti jetzen ari huaxí'epi'in sej ra'ancuré'an. Jee xaa ne'u, pu'uri a'ájna pí'tí'irici a'ijna xicáara'a ti jetzen Dios amua'irájtuaani.

³ Teajta iteen, catu tiyen hua'utamuári'eriste'e tí'ti jime'e ti tihua'antiú'uuni'í, sino ayée tu rí'í tí'titacha'íi tá'aye'í ti íj caí ja'ati a'ij tí'itaxajta.

⁴ Mí teajta iteen, ayée tu mú'ejmi jemi tasejirata matj a'ímej í mej tí'ivaire'e í Dios jemi nain jime'e. Capu amín a'ij, ti pua'a tiyen jéihua huápi'í tí'tij jín á'aviicua'íre'e nusu tiyen tirájpuajjti na'ari tí'ti tamuári'eriste'e ca'ín tí'ti a'ij pua'a taruure.

⁵ Teuche'e tu tiyen che'atá tena'a tí'ivaire'e, tíj majta miyen taatévajxi'in nusu ta'iteáanan na'ari taatamuári'e'en a'u ti na'a tej á'ujjuhua'an ca'ín tej muári'eri jín tí'imuarí'e, nusu tej huatáxa'aire'en tej atanéjne'eri na'ari tej huatatiéjcuca'a.

⁶ Ayee pu ajta seijre'e tej tiyen tí'ivaire'e í Dios jemi a'ijna jime'e tej caí tí'ti jín a'ij pua'a rici, teajta temua'a naa tirú'umuua'aree a'ij tí'een í Dios, teajta temua'a tu té'evicua'í huá'a jemi í seica. Teen tu teajta rí'í tíhuájcha'íi í taxí'ej teite, teajta tel'jina jetze arátaca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Teajta tu tzáahuati'ira'a jín huá'axe'eve'e.

⁷ Ayee tu teajta jé'iyecan jín tí'ixaxa'a. Catu tí'ihua'i tena'a. Teajta te'íjna jín tí'imuari'e í muári'eri'ire'ara'an jime'e í Dios. Teajta tu tiyen seijre'e te'íjna jamuan í tej jín tiu'utése'en nain jime'e ti ta jetze seijre'e tej ti tiyen huárini ti naa 'een í Dios jemi.

⁸ Ti pua'a miyen rí'i titaatá'an na'ari miyen taatéxíeehua, nusu miyen a'ij pua'a tí'itaxajta ca'ín rí'i metihuá'a'ixaate'e itejmi jime'e, teuche'e tu tiyen tí'ivaire'e. Ayee mú majta tí'itaxáata muá'aju'u tej nu'u tí'ihua'itaca. Mi teajta iteen, zzáahuati'ira'a tu jín tiyen rici.

⁹ Capu ajta ta jetze ruxe'eve'e ti pua'a mecaí tamua'ate nusu métamua'ate. Ayee tu teajta huá'a jemi seijre'e cu xiee tej cui'icu. Mi teajta iteen, teuche'e tu ruuri. Pua'ajtzí mú tá'ate'e aru camu tá'apua'ajte'en.

¹⁰ Ayee tu seijre'e cumu tej taxieemijte'e. Mi teajta iteen, ja'anáj ti na'a tu tátemua'ave'e. Catu a'ij tí'ijvicia'i. Mi teajta, ayée tu huá'aruuren mu'itíi mej mi huateújhijteaanita. Catu nu'u tí'iti tí'icha'ii. Mi teajta, nain tu xaa tí'ijcha'ii.

¹¹ Ayee nu e'ehuaritíiecan jín tejamuá'ixaa nain jime'e, mú'een, mi sej Corinto a'uchéjme. Jé'ihua nu á'anca'ane mú'ejmi jemi.

¹² Catu tí'iti á'amuaamuaire'e mú'ejmi, sino mú'een xu rujámua'a sena'a rumuaire'e se'íjna jime'e a'ij ti tejamuá'amitiejte'e í á'amuatza'ia.

¹³ A'íj nu jín niyen tejá'amua'huavii sej si seajtáhua'a ahuaujca'anen itejmi jemi. Ayee nu xaa tejá'amua'ixaate'e cumu sej tí'iríi pú'ee'een.

Tej nu'u caí hua'ajtéja'ahuatehua'an a'ímej í mej caí té'atzaahuate'e

¹⁴ Caxu hua'ajtéja'ahuatehua'an a'ímej í mej caí té'atzaahuate'e. Xu'uhuaújmua'atzi a'íjna jime'e, za'íné tí'irí'iri mej sej mena'a teitejra'a pú'ee'een a'íjna ti urar'én í Dios jemi, ajta a'íjna ti a'ij pua'a tí'itíu'jcha'ii? Capu xaa ne'u a'ij tí'irí'iri. Ari a'íjna, ¿ni qui rux'ej na'a seijre'e í néeriste'e, ajta í tí'ca'ari tzajta'a? Capu xaa ne'u.

¹⁵ ¿Tí'itájni a'ij metí'ixi'epi'íntare'en a'íjna í Ciríistu'u, jamuan a'íjna í Satanás? Capu xaa ne'u tí'iti. Ajta a'ín ti té'atzaahuate'e, ¿ni qui ayén rux'ej na'a ra'ancuré'asin tíj ajta ra'ancuré'asin a'íjna ti caí té'atzaahuate'e? Capu xaa ne'u tí'iti.

¹⁶ ¿Tí'itájni a'ij metí'ixi'epi'íntare'en a'íme í mej tí'ivaire'e teyujta'a a'ímej jamuan í tí'itén í mej huá'ana'amiche'e í mej caí Dios pú'een? Capu xaa ne'u tí'iti. Teajta iteen, ayée tu tí'ivaire'e í Dios jemi tíj teyuu ti tzajta'an huiirá'ca í Dios ti í'irúuri. A'íj pu jín ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín:

Nee nu u'uchée na'ame huá'a tzajta'a.

Neajta nu huá'a Dios pu'éene'e na'ame.

Majta a'íme, a'íi mú neteítestemua'a
pu'éene'e muá'aju'u.

¹⁷ Ayee pu tí'ixa í tavástara'a tíjín:

A'íj xu jín ajtá'íine huá'a jemi
sej si rujíme'en á'ujujhua'ane'en.

Caxu tí'iti muari'e ti xána'avi'ire'e.

Neajta nu niyen rí'i amua'ancuré'evi'iti.

¹⁸ Ajta ayén tí'ixa í tavástara'a
ti nain jín antiújmua'aree tíjín:

Nee nu á'amua'upua pu'éene'e na'ame.

Seajta mú'een, ayée xu niyaujmua'a pu'éene'e xá'aju'un,

setíj sena'a sej teteca pú'een,

ajta mi sej 'uuca. Yee pu'u.

7

¹ A'íné Dios pu ayén te'ataújratziiri'i, mú'een ta'ihuaamua'a í tej já'amua'axe'eve'e, tiché'e tiyen mé tí'uríieeni tíj na'a ti ayén tí'itaxana'aviste'e, ti a'íjna jetze airánineica í tatevij jetze nusu í ta tzajta'an, tej ti raana'íjmire'en a'íjna ti tita'aturáate'e tej ti rí'ee'ecán jín huateáturan í Dios jemi. Teta'aj tiyen huárini te'íjna jime'e ti Dios ayén huateúra'ate itejmi jemi.

Pablo pu huá'axe'eve'e a'ímej í mej Corinto é'eche

² Caxu ra'antánaamuan í á'amua'axiejniu'uca itejmi jemi, a'íné catu a'ij pua'a amua'aruu. Catu teajta ja'ati ca'aníjra'a huatá'a ti ij a'ij pua'a tí'itíu'jcha'ii. Jee xaa ne'u, catu ja'ati tiu'uhuá'ítze tej ti tí'itij jín huatétavaire'en.

³ Canu niyen tejá'amua'ixaate'e nej ni tí'itij jín ama'uxíjte'en. Canu a'atzu, a'íné nu'uri niyen tejamuá'ixaa tej tiyen á'ataca'ane mú'ejmi jemi, ti pua'a tiyen naími'i huá'cui'ini nusu tiyen naími'i ruuri huateáturan.

⁴ Jé'ecan nu nexiéehua tejá'amua'ixaate'e, canu a'ij tí'tiziihne'e nena'a. Jéihua nu á'antzaahuate'e mú'ejmi jime'e, neajta jéihua nu rí'i té'ennemua'ate. Neajta huápi'i nu netémua'ave'e nain jime'e í tej rajpuajtzi.

A'íi mú seicié tiu'umuá'aj

⁵ Mi teajta iteen, tetí'ij te'uun a'ará'a u Macedonia, capu a'atzu huatári'iristareca'a tej huatase'upe'en, sino teen tu rajpuajtzica'a nain jime'e, tíj na'a ti ayén titáaruu. Jé'ecan tu á'aviicua'ire'eca'a huá'a jemi í teite, teajta tí'tiziihne'eca'a í tatzajta'a.

⁶ Ajta a'áin í Dios ti rí'i hua'anrú'ure'e á'aye'i í mej a'ij té'ujmua'ate, a'íi pu ayén rí'i táaruu a'íjna jime'e ti a'áin yé uvé'ene í Tito.

⁷ Ayee pu xaa a'íjna jín rí'i táaruu, ajta a'íjna jime'e ti a'áin Tito ajta rí'i táaruu ajta a'íjna jime'e sej amuacái rí'i ráaruu a'íjna í ta'ihuaara'a. A'íi pu xaa titaatá'ixaa mú'ejmi jime'e, sej nu'u jéihua huápi'i siyen tí'ljixe'eve'e sej naasej, sej nu'u temua'a seajta tiújxiemijte'e, ajta nu'u temua'a mú'ejmi jetze ruxe'eve'e a'ij ti tí'inevaire'e ineezi. A'íj nu jín jaitze'e huatántemua'ave.

⁸ Mi neajta inee, capu ché'e a'ij pua'a ne'ase nej niyen amuaatéxiemijte ne'íjna jime'e a'ij nej tejámuaatá'itiiiri'i. Amuacái pu xaa, a'ij pua'a né'asejca'a, aru capu ché'e, a'iné a'atzu pu'u á'atee sej ruxieemijte'eca'a.

⁹ Mi ajta, canu ne'íjna jín netémua'ave'e ne'íjna jime'e sej huataújxiemiste, sino a'íj nu jín nena'a netémua'ave'e sej siyen huataújxiemiste sej si seicié tí'tiújcha'íica'a. Ayee pu xaa ne'u a'ij pua'a amuaatá'a sej si siyen huataújxiemiste'en jemin í Dios. A'íj pu jín, catu tajímua'a tena'a puajtzi amuaatá'a.

¹⁰ Jee xaa ne'u. Ti pua'a ja'ati ayén huataújxiemiste'en í Dios jemi ti ij seicié tí'tiújcha'íica'a, capu xaa a'ij pua'a tiraatá'asin, sino Dios pu ru'íratuaasin. Na'ari ti pua'a ja'ati ayé na'a ruxieemijte'e matíj a'íime í mej yen japuan seijre'e í chaanaca, ayé pu teja'uré'enejsin ti auupuá'are.

¹¹ Aru casi'i mú'een, a'ij ti tejamuáaruu a'íjna jime'e sej siyen huataújxiemiste'en í Dios jemi. Huápi'i pu ca'aníjra'a amuaatá'a sej ráahuauni í ti jín Dios tejámuaatá'uuni'i. Jé'ecan xu huataníniu'ucacuca'a se'íjna jime'e ti a'ij pua'a éene'e. Jé'ecan xu seajta tí'tiziihne'eca'a se'íjna jime'e ti a'amuaci'itíiche'e í puajtzi. Seajta jé'ecan huápi'i á'ujca'anejca'a ineezi jime'e, seajta huápi'i xu a'ij té'ujmua'ate. Mú'een xu seajta temua'a naa puajtzi raatá'a a'íjna ti a'ij pua'a rijca'a. Ijii tu xaa tiyen ramua'aree sej caí tí'ti jín auteájturaa a'íjna jime'e ti a'ij pua'a éene'e.

¹² A'íj pu jín temua'a tiu'utévai í nej amuaata'ití'iri'i. Mi neajta inee, canu ne'íjna jín amuaata'ití'iri'i ne'íjna jime'e í ja'ati ti ayén auteájturaa, canu neajta amuaata'ití'iri'i ne'íjna jime'e ti ja'ati se'íj jemi auteájturaa, sino ayé nu 'een jín amuaata'ití'iri'i ti ij ayén amuaatámítiejte'en mú'ejmi í Dios jemi a'achú sej caj á'ujca'ane téjmi jemi.

¹³ A'íj tu jín teri rí'i huaríj í tatzajta'a. Capu ajta a'íi na'a tej teri rí'i huaríj, sino teajta tiyen te'íjna jín huatátatemua'ave'e te'íjna jime'e ti a'áin Tito ayén che'atá na'a rutémua'ave'e, a'iné mú'een naími'i xu rí'i tiraatá'a í tzajta'an.

¹⁴ Jee xaa, nu'uri nejmí'i ahuántzaahua í Tito jemi mú'ejmi jime'e. Seajta mú'een, caxu a'atzu naatatévi'iraste. A'iné nain í tej teri tejamuá'ixaa, ayé pu ti'ayajna, ayé pu che'atá na'a ayén ti'ayajna í tej jíme'en ahuatátzaahuate jemin í Tito.

¹⁵ Ajta jaitze'e pu a'áin ayén ahuaújca'ane mú'ejmi jemi, a'iné a'íi pu ayén ra'utámua'areeri'i a'ij sej mú'een naími'i titá'astijre'e. A'íi pu ajta a'íjna atamuá'areeri'ihua'a á'aye'i sej siyen temua'a naa ra'ancuré'evi'iti, sej siyen jéihua huápi'i tí'tiziihne'eca'a.

¹⁶ Neajta inee, nee nu netémua'ave'e, a'iné nain nu jín á'anca'ane mú'ejmi jemi, a'iné mú'een xu xaa aráurastejsin.

8

A'ij mej nu'u tiu'utapuajve'e a'íime í mej e'etiújse'iri teyujta'a

¹ Ta'ihuaamua'a, ayé tu tí'ljixe'eve'e sej ráamua'aree a'ij ti Dios rí'i tihua'utá'a a'íimej í mej u e'etiújse'iri a'u ti na'a a'uun ti huatacá'a u Macedonia.

² Matí'ij mauj jéihua huápi'i á'aviicua'ire'eca'a, ajta jéihua tihua'aturaa'eca'a í mej jín huateújvaire'en, mi majta, jéihua mú huápi'i rútemua'ave'eca'a. A'íj pu jín ayén te'irájraa mej miyen ruxí'evi'ira'a jín tiu'utévai me'íjna jime'e ti jéihua huápi'i ará'aseca'a í Dios jemi.

³ Ayee nu tihua'utéxajta í mej miyen tiu'utapuajve'e a'achú mej caj tí'ljiiicua'iraca'a. Jee xaa, a'íi mú ruxí'evi'ira'a jín jaitze'e miyen huaríj.

⁴ Ca'anín mú jín tájhua'viiri'i tej tiyen hua'utá'an mej tiu'utévaire'en me'íjna jime'e mej hua'utévaire'en a'íimej í mej e'etiújse'iri í mej ajtémee'ecan í tavástar'a jetze.

⁵ Mi majta a'íme, camu miyen mena'a tiu'utapuaíjve a'ij tej tí'ijchu'eve'eca'a. Amuacáí mú huataseíjre í tavástara'a jemi, majta á'iyen itejmí jemi me'íjna jime'e tí ayén tí'ijxe'eve'eca'a í Dios.

⁶ A'íj tu jín teri ca'aníjra'a raatá'a te'íjna í Tito tí a'ín ayén raanaíjmire'en mú'ejmí jemi a'íjna tí jín amuacáí a'utéjche mú'ejmí tzajta'a sej sí siyen che'atá sena'a tiu'utapuaíjve'en rux'í'evi'íra'a jime'e.

⁷ Ajta íjii, a'íné jaitze'e pu ayén tejamuac'í'í mú'ejmí caí í seica, nain jime'e, tí pua'a sej rá'atzaahuat'e'en í tavástara'a na'ari sej tíhua'utá'íxaate'en í niuucari jime'e tí ayén tí'ayajna nusu sej rú'umua'areere a'ij tí 'een í Dios jemi, ca'ín seajta nain jín á'ujca'ane itejmí jemi, seajta taxe'eve'e. A'íj pu jín, ayée tu tí'ijxe'eve'e. Ayee xu huá'íni sej sí seajta hua'utémua'ítin se'íjna jime'e í sej jín r'í'í tíhua'utá'asin.

⁸ Canu ne'íjna jín tejámuuata'ájte'esin, sino ayée nu 'een jín tejá'amua'íxaate'e sej sí huataújsejrata sej siyen che'atá sena'a tzáahuatí'íra'a jín huá'axe'eve'e se'ímej í mej Jerusalén e'etiújse'íri matíj í seica í mej a'ujca'anéecan jín hua'utévai í ru'íhuaamua'a.

⁹ Jee xaa, xu'uri ramua'aree í tí jín r'í'í titaatá'a rux'í'evi'íra'a jime'e í tavástara'a, a'íjna í Jesús, tí ajta Cirístu'u pú'een. A'í'í pu ayén nain tí'ijcha'í'íca'a, mí ajta a'í'í pu u júte'e ayén éeni'íci'e huataújsejrataca'a tíj seíj tí caí a'ij tí'ijviicua'í'í tí jímí mú'ejmí japua huániuuni, sej sí siyen se'íjna jín seíre'e xá'ara'ani sej se'ín pu'éene'e xá'ara'ani í sej ra'ancuré'asin í jemin se'íjna jime'e tí a'ín Cirístu'u caí a'ij tí'ijviicua'í'íra'a'a.

¹⁰ Ayee pu tiná'amítiejte'e a'íjna jime'e í sej hua'utévaire'en. Ayee pu í'í x'í'epi'in sej íjii raanaíjmire'en í sej jín autéjhui'í ru'usí, í sej amuacáí se'íjna jín te'atájratziiri'í, seajta amuacáí siyen rijcaa.

¹¹ Mí seajta mú'een, íjii setá'aj raanaíjmire'en í sej jín siyen rijcaa. A'íné mú'een xu a'ujca'anéecan jín huatá'ura'a sej siyen huá'íni, setá'aj siyen che'atá sena'a se'íjna jín raanaíjmire'en sej siyen tiu'utá'an a'achú sej caj tí'ijcha'í'í.

¹² A'íné, tí pua'a ja'ati á'ujca'ane tí tí'iti tiu'utá'an, ayée pu x'í'epi'in tirá'asejrate'e í Dios tí a'ín ja'ati ayén tiu'utá'a a'achú tí caj tí'ijcha'í'í. Capu a'atzu jetzen ruxe'eve'e í Dios tí'iti tí a'ij caí tí'ijcha'í'í a'íjna í ja'ati tí xaa tí'iti tiu'utá'a.

¹³⁻¹⁴ Canu ne'íjna jín niyen tejá'amua'íxaate'e tí jímí caí hua'utamua'í'íeriste'en í seica. Canu neajta ne'íjna jín á'amua'íjcate'e tí huá'í'í muá'í'íerí mú'ejmí jemi. Ayee nu'u ní niyen tí'ijxe'eve'e sej sí rux'í'ej sena'a te'utá'viicua'í. A'íj pu jín, ayén tí'ivaire'e í sej jéihua tí'ijcha'í'í íjii sej sí se'íjna jín hua'utévaire'en í tí tíhua'aturaate'e. Ajta, méjca'íhua yee, a'í'í mú miyen che'atá mena'a amuaatévaire'esin me'íjna jime'e í mej jéihua tí'ijcha'í'í tí jímí caí tí'iti tejamuá'aturaate'e mú'ejmí.

¹⁵ Ayee pu xaa ne'u, a'íné ayée pu té'eyu'usi'í tíjín: "Capu nu'u tí'iti turaaveca a'íjna jemi tí jéihua rájsej. Ajta, capu nu'u tirá'aturaate'eca'a a'íjna tí cíj na'a rájsej."

Tito pu a'uun a'atanéjsin

¹⁶ Me'ecuí xaa, jéihua tu huá'í'í r'í'í tí'íra'ate'e í Dios tí ayén ca'aníjra'a raatá'a a'íjna í Tito tí ayén a'ujca'anéecan jín amuaatamuá'areeri'í netíj ínee.

¹⁷ A'í'í pu xaa ayén ra'ancuré'a a'íjna í tej jín ca'aníjra'a raatá'a, ajta a'íjna jime'e, tí jéihua á'ujca'anejca'a. A'í'í pu rusej huatá'ura'a tí jímí a'uun u á'ume'en mú'ejmí jemi.

¹⁸ Teajta iteen, ta'íhuaara'a tu huata'íteca'a tí jímí ajta jamuan u á'ume'en. A'íjna í ta'íhuaara'a, naíjmi'íci'e mú r'í'í tí'ísej me'íjna jime'e a'ij tí a'ín tíhua'íxaate'e á'aye'í í niuucari tí jín Dios hua'írájtuaani.

¹⁹ Ajta, a'íme í mej me'uun e'etiújse'í'í í Dios jemi, a'í'í mú ra'antíhua'u tí jímí a'ín ta jamuan á'uche'ecane'en tej tí naímí'í tíyen aráta'asten te'íjna jime'e í tej hua'utá'asin, tej tí te'íjna jín r'í'í tíraateájtuaani í tavástara'a. Teajta tíyen 'een jín raata'íteca'a tí a'uun á'ume'en mú'ejmí jemi sej sí ráamua'aree tej teuj á'ataca'ane tej tíyen hua'utévaire'en í mej caí a'ij tí'ijviicua'í.

²⁰ Ayee tu tí'tese'e tí jímí caí ja'ati ayén tí'itaxajtzi'íra a'íjna jime'e tej nu'u a'ij pua'a a rici te'íjna jime'e tej ramuari'e a'íjna í mej miyen a'ujca'anéecan jín tiu'utá'a, tí tí'ímu'í'í.

²¹ Ayee pu'u xaa ne'u, a'íné catu tíyen tena'a tí'tese'e tej tí tíyen rijca a'ij tí tíraavíjte'e í tavástara'a jemi, sino tej tí tíyen che'atá tena'a rijca a'ij tí tíraavíjte'e huá'a jemi í teteca.

²² Teajta a'ímej jamuan í mej hua'apua, teajtáhua'a tu sej huata'ítí í ta'íhuaara'a, í tí ari mu'í'iti huataújsejrataca'a tí a'ín temua'a naa á'ujca'anejca'a mu'í'iti jime'e. Ajta íjii, jaitze'e pu á'ujca'ane a'íjna jime'e tí jéihua huá'í'í té'atzaahuat'e'e mú'ejmí jemi.

²³ Ajta, a'íjna í Tito, a'í'í pu a'ín pú'een tí neetzi jamuan tí'ivaire'e mú'ejmí jime'e. Naíjmi'í tu tí'ímuari'e. Majta a'íme í mej hua'apua í ta'íhuaamua'a, a'í'í mú a'ín pú'een í mej hua'uta'íteca'a a'ímej í mej me'uun e'etiújse'í'í. A'í'í mú a'ín pú'een í mej huá'a jetze me'ecan tí'ivaire'e í teite majta me'íjna jín r'í'í tíraatá'aca í Cirístu'u.

²⁴ A'ij xu jín, setá'aj siyen hua'utasejrate'en se'ímej í teteca sej tzáahuati'ira'a jín huá'axe'eve'e, mej mi naíjmi'i miyen ráamua'aree nainjapua a'u mej e'etiújs'e'iri mej mi ta'utátzaahuate'en a'ij ti tiraavjíte'le tej tiyen á'atatzahuate'le mú'ejmi jime'le.

9

A'ij te'ye'í huárini tej ti hua'utévaire'en í seica

¹ Jíme'en a'íjna í tej jín huá'avaire'e a'ímej í ti Dios r'í'i tihuá'ajcha'íi, capu a'atzu ruxe'eve'e tej tiyen tejamaatayú'use.

² A'íné nu'uri ramua'aree sej seri á'ujca'ane sej si siyen huárini rux'evi'ira'a jime'le. A'ij nu jín niyen á'antzaahuate'le huá'a jemi í mej me'uun a'uchéjme t'ij na'a a'uun ti huatacá'a u Macedonia. Ayee nu tihuá'ixaate'e yee pu'uri ayén á'atee sej nín'e'ira'a í sej seri r'í'i huaújruu. Ajta, xu'uri ca'aníjra'a hua'atá'aca a'íjna jime'le sej siyen a'ujca'anéecan jín tiu'utévaire'en.

³ Mí neajta inee, ayée nu 'een jín ta'ihuaamua'a huata'íti mú'ejmi jemi ti ij caí ayén te'irájra'ani tej huáapua'a tena'a ahuátatzaahuate'en a'íjna jime'le sej caí xi r'í'i huaújruu, a'ij nej neri tihua'utá'ixaa mú'ejmi jime'le.

⁴ Na'ari caí, ti pua'a seica í mej me'uun Macedonia é'eme'ecan miyen me'uun ne jamuan á'uju'un, teajta tiyen amuaateuni sej caí xi r'í'i huaújruuren, aj pu xaa taatatévi'iraste'esin ítejmi. Capu amuaatatévi'iraste'esin mú'ejmi, sino ítejmi pu xaa a'íjna jime'le tej mú'ejmi jín ahuátatzaahuate.

⁵ A'ij pu jín ayée pu tinaatámítieje ti ayén tiú'ujxe'eve'e nej niyen ca'aníjra'a hua'utá'an í ne'ihuaamua'a mej mi me'uun á'uju'un mú'ejmi jemi, mej mi amuacaí r'í'i amuaaruuren me'íjna jime'le í sej jín te'ataújratziiri'í sej tiu'utapuaíjve'en. Ayee pu'u, a'íné canu rax'í'eva'eca'a nej ca'anéeri jín amuaata'ajíte'en sej si tiu'utapuaíjve'en sino sej si rux'evi'ira'a jín tiu'utá'an.

⁶ Caxu yá'uhua'anan. Ti pua'a c'ij sena'a tiu'utá'an, c'ij xu'u seajta te'ancuré'asin. Ajta, ti pua'a jeíhua setiu'utá'an, jeíhua xu seajta te'ancuré'asin.

⁷ Ayee pu tiú'ujxe'eve'e sej siyen huárini, sej seajta sej. Ché'e ja'ati ti na'a ayén tiu'utá'an a'ij ti ari tiraax'í'epi'íntare í ru tzajta'a. Ché'e caí ayén ramuájche'e, a'íné jé'ecan pu ra'aránanajche í Dios ti ja'ati rutémua'ave'le tiu'utapuaíjve'en.

⁸ Ajta a'ín í Dios, a'íi pu raay'í'iti ti ayén raatámu'iiren nain jime'le í ti jín r'í'i tejamaatá'an sej si siyen ja'anáj ti na'a te'encuré'a'ave'en t'ij na'a ti tiú'ujxe'eve'e. A'íi pu ajta ayén raatámu'iirejsin ti ij ayén ti'ic'ipée a'íjna jetze setíj sena'a sej jín tiu'umuári'en ti x'í'epi'in 'een.

⁹ Ayee pu té'eyu'usi'í t'ijín:

A'íi pu a'ímuá tihua'urá'ate.

A'íi pu ajta tihuá'apuaíjve'e

a'ímej í mej caí a'ij t'í'ijviicua'í.

Ajta, t'ij na'a ti ayén rici ti x'í'epi'in 'een,

a'íi pu ayén huateáturaasin í Dios jemi

t'ij na'a rusén jime'le.

¹⁰ Ajta a'ín ti t'ítá'aca í imue'eri ti jín ja'ati ayén tiu'uhuáste'en, a'íi pu ajta ayén tiu'utá'asin, ajta raatámu'iiren í sej jín huateújvairé'en sej si jaítze'le siyen tiu'umuári'en a'íjna jime'le ti x'í'epi'in 'een.

¹¹ Jéihua pu huápi'í raatámu'iirejsin nain jime'le ti tejamuá'aturaate'le sej si rux'evi'ira'a jín tihua'utá'an temua'a naa.

A'ij tu jín iteen, temua'a tu r'í'i tiraatá'asin í Dios

¹² A'íné t'ij na'a sej siyen se'íjna jín t'í'ivaire'le, mú'een xu siyen hua'atéva'iri a'ímej í mej Dios jemi seíjre'le, se'íjna jime'le í ti tihuá'aturaate'le. Ajta, caxu a'íi sena'a jín t'í'ivaire'le, sino a'íi mu'jeíhua r'í'i tiraatá'aca í Dios jemi me'íjna jime'le a'ij sej huaríj.

¹³ Ayee pu'u, a'íné ayée xu se'íjna jín tihuá'avaire'le, a'íi mú me'íjna jín ramua'aréeren a'ij sej tirá'aste í tavástar'a. Seajta mú'een, ayée xu se'íjna jín r'í'i tiraatá'asin í Dios sej rá'astijre'le, seajta ra'ancuré'a'aca í niuucari ti jín Dios amua'íratuaasin. Ayee xu seajta r'í'i tiraatá'asin í Dios se'íjna jime'le í sej temua'a naa tihua'utapuaíjve a'ímej í mej Jerusalén a'uchéjme, seajta naíjmi'ica.

¹⁴ Majta a'íime, ayée mú á'ujca'ane mú'ejmi jemi, majta miyen rahuauhuau í Dios jemi mú'ejmi jime'le, me'íjna jime'le ti Dios jeíhua huápi'í r'í'i tihua'utá'a a'ij sej t'í'iti jín huaríj.

¹⁵ Tiché'e tiyen r'í'i tiraatá'an í Dios temua'a naa te'íjna jime'le ti a'ín ayén taatapuaíjve a'íjna ti ayén huápi'í tiú'ujxe'eve'e í ti jíme'en caí r'í'iri tej tiyen r'í'i tiraatá'an a'ij ti tiraavjíte'le.

10

Pablo pu nu'u t'iisejirata a'ij ti Dios tiraata'a'áj

¹ Neajta inee, í nej í'i Pablo, ayée nu ca'aníjra'a amuatá'aca ne'íjna jime'e nej niyen che'atá nena'a rí'i t'i'itíncha'íi t'ij ajta í Ciríistu'u ti ayén te'utáviiicua'irí'i matí'íj a'ij pua'a ráaru, ti ajta huá'ancu'uvajxi í teite. Nee nu ne'ín pú'een í mej miyen t'í'ixaxa'a nej nu'u t'ít'itziine'e ti pua'a mú'ejmi jemi naatéveeca, neajta nu'u huaténca'ane yú ne tzajta'a mú'ejmi jemi net'í'ij nu'u ye'imúá huatéveeca.

² Mi neajta inee, ayée nu amuaatáhuaviira sej caí siyen rijca net'í'ij ne'uun a'utéveeca mú'ejmi jemi, setá'aj caí ca'aníjra'a neetá'acare'en nej niyen huatánsejirata nej niyen che'atá nena'a neca'ane yú ne tzajta'a net'ij niyen t'í'ihuánxi'epi'íntari'ire nej niyen huatánsejirata huá'a jemi í mej miyen t'ítaxajtzi'í tej nu'u tiyen t'ítitacha'íi mat'ij a'íime í mej íiyen huachéjme chaanaca japua.

³ Teajta iteen, teen tu á'ujuhua'an íiyen chaanaca japua tatevij jime'e í tej ratéhua'ira'a. Mi teajta iteen, catu tiyen tatevij jín ne'use'e.

⁴ A'iné a'íjna í tej jín ne'use'e, capu a'uun a'uvé'emej í huá'amua'atziira'a jetze í mej rutevij jín á'ujuhua'an, sino a'úu pu a'uvé'emej í tej jetzen arátaca'ane tej ti muári'eri'ire'ara'an jín raaté'uuna te'íjna í mej jín t'ijnaamua.

⁵ Teen tu ra'uré'uunaca t'ij na'a í huá'amua'atziira'a í mej jín huá'acuanamua í teite. Teen tu ramuá'itici í huá'amua'atziira'a, t'ij na'a í mej jín á'ujtzaahuat'e mecaí ratá'aca í ruxiéjniu'uca mej ráamua'ati í Dios. T'ij na'a huá'amua'atziira'a, ayée tu che'atá tena'a raruure t'ij í xantaaru'u ti ja'ati sej huatéevi'í, ajta tiu'utátuiire'en a'íjna jemi ti t'í'ajta. A'íj tu jín t'ij na'a í huá'amua'atziira'a tej tiyen ramuá'itici, teen tu Ciríistu'u jemi t'ít'ituiire'e ti ij ayén ra'ará'astijre'en.

⁶ Teajta iteen, tu'uri rí'i huatarúu tej ti tiyen huárini set'í'ij rí'i raana'ímire'en sej rá'astijre'en í Dios. Ti pua'a a'íjna sej ayén raatéiehuata ti caí ché'e ayén ra'ará'astijre'en, pua'íjtzí tu raatá'asin najmí'ica ja'ati ti na'a ti ayén rini.

⁷ Me'ecui xaa, setá'aj siyen se'íjna jetze tiú'umu'a'ati í ti ayén ti'ayajna. Ti pua'a ja'ati ayén tirá'amitije'te ti a'ín Ciríistu'u jetze ajtémecan, ché'e a'ín ajta ra'utámua'aree í ru tzajta'a tej teajta tiyen che'atá tena'a iteen í Ciríistu'u jetze ajtémecan t'ij ajta a'íjna.

⁸ Capu amán a'ij, ti pua'a inee jaítze'e na'ahuántzaahuat'e en ne'íjna jime'e í ti jín nevástara'a tinaa'íjca. Capu a'íjna jín ayén tinaa'íjca nej ni amua'antipua'ajte'en sino nej ni rí'i amuáaruuren. Mi neajta inee, canu ja'ati huatá'asin ti a'ín ayén naataté'í'iraste'en.

⁹ Ayee nu 'een jín tejá'amua'ixaate'e sej si caí ayén tinejá'ujsejira nej nu'u tejá'amua'uarite'e ne'íjna jime'e a'ij nej tejá'amua'yuse'e.

¹⁰ A'iné ayée mú t'í'ixaxa'a t'íjín t'ij na'a ti rá'ayu'uxaca, ca'aníjra'a pu tatá'aca, ajta ca'anéeri pu jín t'ít'ita'ajte'e a'íjna í yu'uxari jetze. Mi ajta a'ín, ti pua'a nu'u yé huatéveeca itejmi jemi, capu á'ujca'ane ti ayén titaatá'ixaate'en. Ajta, capu nu'u a'atzu ruxe'eve'e a'ij ti t'í'ixáata a'ame.

¹¹ Majta a'íime í mej miyen t'í'ixaxa'a, miché'e miyen ráamua'aree t'íjín ayée tu che'atá tena'a t'í'ixaxa'a í yu'uxari jetze ti pua'a ye'imúá taaté'uuca tet'ij teajta t'í'ixaxa'a ti pua'a te'uun mú'ejmi jemi a'uté'uuca'a.

¹² Mi teajta iteen, catu á'ataca'ane tej tiyen raataxá'yee teen tu huá'a jetze ajtémecan í seica. Catu teajta tiyen yee ayée tu che'atá tena'a 'een mat'ij í seica í mej miyen rí'i ruruure mú'ejmi jemi. Majta a'íime, ti pua'a miyen tiú'ujsejira sej ajta sej, majta miyen á'ujtzaahuat'e rujámua'a, ti pua'a miyen rijca, camu xaa ne'u miyen rí'i mé titeumuámua'aree.

¹³ Mi teajta iteen, ayée tu tena'a á'atatzaahuat'e a'ij ti ayén tiraavíjete. Ayee tu rici a'achú ti caj Dios ayén taaté'ít'ititze tej ti tiyen ahuátatzaahuat'en mú'ejmi jime'e.

¹⁴ Catu tiyen huápi'í mú a'uc'í'ica í ti jín Dios taaté'ít'ititze ti pua'a tiyen te'uun a'atanén mú'ejmi jemi sino teen tu te'ín pú'een í tej amuacá tejámuaatá'íxaxa í niuucari ti jime'en raxa í Ciríistu'u.

¹⁵ Catu huápi'í á'atatzaahuat'e te'íjna jime'e í mej jín tiu'umuáriej í seica, sino ayée tu t'í'ijxe'eve'e iteen, sej jaítze'e té'antzaahuat'en, tej ti jaítze'e tiu'utévaire'en mú'ejmi jemi.

¹⁶ Teen tu tiyen rax'í'eve'e tej te'uun tihua'utá'ixaate'en í niuucari ti jime'en raxa í Ciríistu'u, huá'a jemi í mej a'imúá a'uchéjme sej chuéjra'a japua, ti ij caí ayén ruxe'eve'e tej tiyen á'atatzaahuat'e te'íjna jime'e a'ij ti tiu'umuáriej í sej, a'ujna a'u ti ayén tirá'ít'ititze.

¹⁷ Ayen t'íjín: "A'íjna ti ayén á'ujtzaahuat'e, ché'e a'ín a'íjna jín á'ujtzaahuat'e a'ij ti Dios ayén rí'i tiraatá'a."

¹⁸ Ayee pu'u xaa t'í'een, a'iné a'íjna ti ruse'íj rí'i tiú'ujsejirata, capu a'ín pú'een a'íjna ti Dios ayén ra'ancuré'evi'ít'iti sino a'íjna í ja'ati ti a'ín tavástara'a ayén rí'i t'í'ijsejira.

11

Pablo pu tzáahuati'ira'a jín ti'itéjvee í tavástar'a jemi

¹ Ayee nu tí'ijxe'eve'e se j si a'atzu te'utáviicua'i se'íjina jíme'e nej ni niyen netímua'ira jín netejá'amua'ixaate'e. Jee xaa, setá'aj a'atzu te'utáviicua'i neetzi jemi.

² Tij caí ti a'áin Dios ayén naatá'a nej ni niyen amuá'anchueere'en mú'ejmi, a'iné nee nu niyen raaxi'epi'íntare se j si siyen a'íj sena'a jemin huateáturan í Círístu'u se j caí tí'ti jín áté'ítze'ara'an, yee cumu se j huatéviche'en í jemin.

³ Mi neajta inee, ayé'e nu éeni'íci'e tí'tiziiine'e ti pua'a ayén che'atá na'a ja'ati amuaacuanamuan tíj a'áin í cu'ucu'u ayén tiráacuanamuan í rumua'atzíira'a jíme'e a'íjna í Eva. Ayee nu neajta éeni'íci'e tí'tiziiine'e, ti pua'a ayén a'íj pua'a amuáaruuren í á'amua'atziira'a jetze se j si caí ché'e tzáahuati'ira'a jín rá'astijre'e í Círístu'u, se j si caí ché'e siyen nain jín raná'amiche'en.

⁴ Ayee pu tí'een, a'iné ti pua'a ja'ati mú a'uvé'eme'en ti ajta ayén tí'ixaxa'a seica jíme'e í niuucari ti jíme'en raxa í Jesús, ti caí ruxí'ej 'een a'íj tej teri tejamuá'ixaa, mú'een xu xaa rí'í tíra'ancuré'evi'ítijcica. Na'ari caí, ti pua'a se j ayén huateáturan mú'ejmi jemi í xíéjniu'ucari ti caí a'áin pú'een ti Dios amuacá raateájtuaa mú'ejmi jemi, mí seajta mú'een, naa xu temua'a tíra'ancuré'evi'ítijcica. Na'ari caí, ti pua'a siyen ra'ancuré'an se j í niuucari ti ajta caí ruxí'ej 'een a'íj ti 'een í se j amuacá ra'ancuré'a, temua'a xu naa tíra'astijre'e se'íjna.

⁵ Ayee pu tiná'amitiejte'e ineezi, nej caí niyen jaítze'e ciliéene'e jín tí'ivaire'e mecaí a'áime í mej nu'u miyen tiu'uta'ájtí'ire mej mí jéihua huápi'í ve'ecán jín tiu'utévaire'en.

⁶ Ti pua'a ayén tí'een nej nu'u caí niyen ne'íjna jín tíhuá'amua'ate nej ni temua'a naa tiu'utaxá huá'a jemi í teite, capu amín a'íj, a'iné temua'a nu naa inee rí'í tírú'umua'aree ne'íjna jíme'e a'íj nej tí'ixaxa'a. Nain tu jín tiyen temua'a naa tejamuataate se jrate mú'ejmi jemi, teajta najími'íca jemi.

⁷ ¿Ni qui necaí auteájturaa í Dios jemi ne'íjna jíme'e nej niyen huánruu nej ni ciliéene'e jín tiu'utévaire'en mú'ejmi jemi ti íj Dios huápi'í tejamuataá'an mú'ejmi a'íjna jíme'e nej huáapua'a nena'a tejámuataá'ixaa í niuucari ti jíme'en raxa í Dios? Canu xaa a'atzu a'íjna jín auteájturaa í Dios jemi.

Single line Composer

⁸ Nee nu huajá'uriiri'í a'áime j í mej pua'amecié e'etiújse'iri í Dios jemi nej ni ne'íjna jín huaténvair'e'en nej ni neajta amuaatévair'e'en mú'ejmi.

⁹ Ajta, net'íj ne'uun a'utéveeca'a mú'ejmi jemi, ajta jéihua pu tiná'atuaate'eca'a, canu tí'ítij jín amuaatamuári'eriste a'iné a'áime í ne'íhuamua'a í mej me'uun a'uvé'ejju'un, a'áí mú miyen naatá'a í ti tiná'atuaate'eca'a. Ayee nu nain jín huaríj nej ni caí amuaatájaaxiejte'en. Neajta naúche'e nu niyen ne'íjna jín rici.

¹⁰ Tij na'a ti ayén tí'ayajna Círístu'u jemi, a'áí pu ajta neetzi jemi seijre'e. A'íj nu jín caí raatá'asin ti ja'ati ayén naatá'íjmi nej ni caí ché'e tíhuá'utá'ixaate'en tíj na'a a'u ti huatacá'a u Acaya a'íjna í nej jín a'utántzaahuate'en.

¹¹ ¿A'iné 'éen jíme'e? ¿Ni qui a'íjna jíme'e nej caí já'amua'axe'eve'e? Capu xaa ne'u. Dios pu xaa ramua'aree tíjín ne'á'amua'axe'eve'e.

¹² Neajta, a'íj nej rici, naúche'e nu jaítze'e niyen rini nej ni ra'antipua'ajte'en ne'íjna jíme'e í mej jín á'ujtzaahuate'e mej nu'u miyen che'atá mena'a tí'imuari'e tetíj iteen.

Single line Composer

¹³ Matíj mena'a mej miyen 'een matíj a'áime, a'áí mú caí tzáahuati'ira'a jín huata'í'tí'ihuaca'a. A'áí mú hua'ítzi jín tí'imuari'e, majta miyen tiu'ujsejrata ti nu'u Círístu'u hua'uta'íteca'a.

¹⁴ Teajta iteen, catu rí'í tíra'utasej te'íjna jíme'e. Teen tu teri tiyen ramua'aree ti a'áin Satanás ajta ayén rusejrata ti a'áin pú'een se j ti tí'ivaire'e u ta japua a'u ti á'üneeri'í rusén jíme'e.

¹⁵ A'íj pu jín, capu a'íj taatéjtuuve ti pua'a a'áime í mej miyen tí'ijvair'e'e í Satanás jemi miyen che'atá mena'a tiu'ujsejrata mej nu'u me'íjna jín tí'ivaire'e í ti xí'epi'ín 'éen jíme'e. Majta, ayé'e mú te'entipua'ajte a'íj mej meri tíraamuá'í'ti me'íjna jíme'e a'íj mej tí'ítij huáruu.

I ti nu'u jín tírajpuatíjti a'íjna í San Pablo

¹⁶ Neajtahua'a nu niyen tejá'amua'ixaate'e: caxu siyen tí'inesejra nej nu'u netímua'í. Na'ari caí, ti pua'a siyen tí'inesejra, setá'aj siyen na'ancuré'evi'ítin tíj se j ti rutímua'í nej ni neajta a'atzu ahuántzaahuate'en.

¹⁷ Canu ne'íjna jín niyen tejá'amua'ixaate'e ne'íjna jíme'e ti ayén tinaa'íjca í tavástar'a, sino nej niyen netímua'iracan jín tí'ixa nej ni tzáahuati'ira'a jín ahuántzaahuate'en.

¹⁸ A'iné mu'íití mú miyen á'ujtzaahuate'e me'íjna jíme'e a'íj mej tí'itíu'ucha'í'í ru jetze, ayé'e nu che'atá nena'a á'antzaahuate'en a'íj nej tí'itíncha'í'í í ne jetze.

¹⁹ Mi seajta mú'een, jeíhua xu rí'i mé tite'umuámu'a'aree. A'íj xu jín temua'a naa te'ataví'icua'i a'ímej jemi í mej rutímua'i.

²⁰ Ti pua'a ja'atí ayén tejámuaata'aíj'te'en sej si ca'anéeri jín tiu'umuári'en, mú'een xu siyen te'ataví'icua'i. Na'ari, ti pua'a ja'atí ayén amuá'ari'i í sej jín huateúvair'e'en, mú'een xu seajta te'ataví'icua'i se'íjna jime'e. Seajta siyen che'atá sena'a rici ti pua'a ja'atí amuaacuanaman nusu ti pua'a ja'atí á'ujtzaahuat'e'e mú'ejmi jemi na'ari ti pua'a ayén amu'it'éjveeni.

²¹ Jee xaa ne'u, jé'ecan nu huáp'i t'ítívevi'ira'a tej caí tiyen che'atá tena'a á'ataca'ane matíj a'íime.

Mi ajta, tí'ti ti na'a ti jín ja'atí ayén á'ujtzaahuat'e'e, ayée nu che'atá inee ne'íjna jín á'antzaahuat'e'e.

²² ¿Ni qui miyen nu'u a'ímej jetze ajtém'e'ecan í mej miyen hua'atamuá'amua tíjín Hebreos? Nee nu neajta a'ímej jetze ajtém'e'ecan. ¿Ni qui miyen nu'u me'íjna jetze airáne a'íjna í Israél? Aye nu che'atá inee ne'íjna jetze airáne. Na'ari, ti pua'a miyen nu'u Abraham jetze airáújneijte. Neajta nu inee a'íjna jetze airáneijte.

²³ ¿Ni qui miyen nu'u tí'ivaire'e Ciriistu'u jetze me'ecan? Jaítze'e nu inee niyen tí'ivaire'e. Ijii nu xaa netímua'iracan jín tejá'amua'ixaate'e. Jaítze'e nu jeíhua tí'imuari'e mecaí a'íime. Jaítze'e nu jeíhua aiteánami'ihuaca'a mecaí a'íime. Mu'ití'í mú' naatévajxi. Canu ché'le ramua'aree a'achú mej pua'amé miyen náaru. Neajta nu mu'ití'í t'n huamí'í.

²⁴ Anxívi pua'amé mú' miyen náaru a'íime í mej Israél jetze ajtém'e'ecan, mej miyen na'it'éevajxi navij puásire'ara'a jime'e ayén pua'amé seité japuan tamuáamuata'a japuan aramuáacua.

Single line Composer

²⁵ Huaíca pua'amé mú' na'it'éevajxi ciyej jime'e. Majta sej naatétu'asixi tetej jime'e. Huaíca pua'amé pu a'ucárupi í baarcu í nej tzajta'an yé'icacare'e. Aye nu neajta á'atee sej tíca'ari, neajta sej tújca'ari nej ne'uun jaj japua huajaújsime'e.

²⁶ Jeíhua nu a'ímuá huayé'ive í juye jetze, neajta jeíhua nu tiu'utátziin ne'íjna jime'e nej antáy'e'ícaa í játe'ana japua, neajta ne'ímej jime'e í nahua'ari, ajta a'ímej jemi í nej hua'axí'ej Israél jetze ajtém'e'ecan na'ari a'ímej jemi í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan. Neajta niyen che'atá nena'a tiu'utátziin a'u nej á'uye'ícaa ti pua'a chajta'a na'ari a'u ti caí mé'e é'e ja'atí nusu játe'ana jetze ti ve'ée, neajta a'ímej jemi mej miyen tí'ihuá'itaca me'íjna jime'e mej nu'u ta'ihuamuá'a pú'een.

²⁷ Jeíhua nu rá'uvíicua'irí'i, neajta jeíhua rajpuaíjtzica'a. Mu'ití'í nu pua'amé huatáxa'ai nej atanee ne'íjna jime'e í nej tiu'utátziin. Neajta nu rajpuaíjtzica'a ne'íjna jime'e nej huata'í'icuataca'a, neajta nej huata'í'imi. Mu'ití'í nu pua'amé necaí tiú'ucuaa, neajta huatéxaami, neajta caí tí'tíchejca'a.

²⁸ Ajta i'í, tíj na'a nain tújca'ari tzajta'a, ayée pu tí'inemuári'riste'e a'íjna jime'e ne jé'ecan a'íj té'enenmua'ate a'ímej jemi í mej nainjapua e'etiújse'irí í Dios jemi.

²⁹ Aye nu tejá'amua'ixaate'e, ti pua'a sej caí rú'uca'anisti'ira ti huá'a jetze ajtém'e'ecan í mej e'etiújse'irí í Dios jemi, ayée pu ajta caí neetzi tinú'uca'anisti'í í jemin. Ajta, ti pua'a ja'atí ayén ca'aníjra'a raatá'an sej ti ajta huá'a jetze ajtém'e'ecan ti ij a'ín ayén auté'itzen í Dios jemi, jé'ecan pu naatá'jaaxie'jesin.

³⁰ Ti pua'a ayén tiú'ujxe'eve'e nej tí'ti jín ahuántzaahuat'e'en, ayée nu huárini nej niyen ne'íjna jín á'antzaahuat'e'en ne'íjna jime'e í ti caí nú'uca'anisti'í.

³¹ Ajta a'ín í Dios ti ajta ya'upuáara'an pú'een í tavástara'a, a'íjna í Jesús, a'í pu ramua'aree nej caí tí'ihuá'i. Tiché'e rí'í tíraatá'an a'íjna í Dios tíj na'a rusén jime'e.

³² Net'íj ne'uun a'ut'éveeca'a u Damasco, a'íjna í tajtuhuan ti a'ín rey ra'antíhuá'u, a'í pu racha'íca'a í chajta'a, a'ujna u Damasco, ti ij a'ín ayén naateevi'í.

³³ Mi neajta inee, ayée nu éni'ic'e huirájraa mej na'acájtuaa sicíri jetze a'ujna a'u ti anacun í jaxu'u jetze.

12

Tí'ti pu xaa huatasej're í Pablo jemi

¹ Naúche'e nu á'antzaahuat'e'e. Capu a'íj rini ti caí tí'ti jín tineet'éva'irí. Nu'uri ne'íjna jín tejámuaatá'ixaate'esin a'íj ti tí'ti tiu'utasej're ineetzi jemi, ajta a'íjna ti tavástara'a ayén naatasej're.

² A'atí nu niyen mua'ate ti Ciriistu'u jetze ajtém'e'ecan ti ja'anáj ayén tiráaru. Pu'uri á'atee a'achú cumu tamuáamuata'a japuan muáacua nine'ira'a ti Dios júte'imua ya'uví'iti a'u mej é'esiej're í mej Dios jemi tí'ivaire'e. Canu ramua'aree ti pua'a a'ín ja'atí aúche'e ayén seij're í rutevij jime'e nusu caí. Dios pu xaa ramua'aree.

³ Nee nu xaa ramua'aree ti Dios ayén ya'uví'iti u júte'imua a'ujna a'u ti naa hua'éen. Canu ramua'aree ti pua'a auj seijre'e í rutevij jime'e nusu caí ché'e, sino a'í pu í Dios ramua'aree.

⁴ A'uu pu ayén éeni'ici'e tejá'anamua a'ijna ti caí a'ij tí'iri'iri ti ja'ati raataxáj íyien chaanaca japua, a'íné capu ayén á'achautzizjre'e ti ja'ati ayén raataxáj íyien chaanaca japua.

⁵ Canu ne jíme'en á'antzaahuat'e'en, sino a'íj nu xaa jín á'antzaahuat'e'en ne'íjna í ja'ati. Ajta ti pua'a niyen ne jíme'en á'antzaahuat'e'e, a'íj nu jín a'utántzaahuat'e'esin ne'íjna jime'e í ti caí nú'uca'anisti'i.

⁶ Mi ajta, ti pua'a niyen ca'aníjra'a ti'ítáne'a'acare'en nej ni a'utántzaahuat'e'en, canu ne'ín pú'eene'e na'ame seij ti cha'a na'a ti'ixa, a'íné nee nu tzáahuati'ira'a jín tiu'utaxájta. Mi neajta inee, canu niyen rini ti ij caí ja'ati ayén huápi'i tí'ineseijra ineetzi a'ij ti caí tiraavíjte'e, sino ché'e a'ín ayén tí'ineseijra a'ij nej rici, ajta a'ij nej ti'ixa.

⁷ A'íné jé'ecan pu huápi'i tiú'ujxe'eve'eca'a a'ijna ti huatasejre ineetzi jemi, nej ni caí huápi'i ahuántzaahuat'e'en, Dios pu ayén raateájtuua ineetzi jemi ti'iti ti né'ítziite'eca'a í netevi jetze. Cu xiee ti cuj tziicare'e na'ajtétzte í ne jetze. A'í pu a'ín pú'eene'e í ti Satanás ya'uta'íteca'a ti ná'ítziite'en nej ni caí huápi'i ahuántzaahuat'e'en.

⁸ Huaíca pua'amé nu niyen ne'íjna jín tirájhuaviiri'í í tavástar'a'a ti ná'ari'í a'ijna ti nú'ucui'ica'a yú ne tzajta'a.

⁹ Ajta a'ín í tavástar'a'a, a'í pu ayén tinaatá'ixaa tíjín: "A'ijna í nej nex'í'evi'ira'a jín r'íi timuaatá'aca, ayéé pu á'vejre mú'eeetzi, a'íné ayéé pu raanájimire'en í nemuári'eri'ira'a a'ijna jime'e í ti caí nú'uca'anisti'i."

A'ij nu jín, niyen nex'í'evi'ira'a jín ahuántzaahuat'e'en ne'íjna jime'e ti caí nú'uca'anisti'i ti ij a'ín muári'eri'ire'ara'an í Círístu'u ayén neetzi jemi huat'eáuran.

¹⁰ A'íj nu jín, niyen nex'í'evi'ira'a jín á'anca'ane í Círístu'u jetze me'ecan nej ni ne'íjna jín te'utáviicua'í a'ijna ti caí nú'uca'anisti'i nusu í mej a'ij pua'a tí'inejee na'ari a'ijna ti nemuári'eri'ira'a ca'ín mej a'ij pua'a neruure na'ari mej puafjtz tinaatá'aca. Ayee nu á'anca'ane a'íné tíj na'a ti caí nú'uca'anisti'i, a'íj nu jetze aránca'ane í tavástar'a'a ti 'íj r'íi t'inetá'aca ineetzi.

Pablo pu huápi'i a'ij té'ujmua'ate huá'a jemi í mej Corinto e'etiújse'iri

¹¹ Jee xaa ne'u, nee nu xaa netímua'í. Mú'een xu ca'anéeri naatá'a nej ni niyen huáriní. Mi ajta, jaítze'e pu ayén tiraavíjte'ecache'en sej siyen r'íi na'anrú'ure'en, a'íné canu xaa ne'u jaítze'e ciliéene'e jín tí'ivaire'e mecaí a'íime í mej nu'u huápi'i ve'ecán jín tí'ivaire'e ti eeri'í Dios nu'u hua'antíhuau. Capu amán a'ij nej caí tí'iti jín antínmua'aree.

¹² Xu'uri tiu'uséj mú'ejmi jemi ti ayén huaríj tíj na'a ti ayén rijca í ja'ati ti Dios raata'íteca'a. A'ijna í mej jín naa r'íi tira'utasej, ajta a'ijna ti jín Dios tihuá'u'itíiri'í, ajta a'ijna ti ayén huaríj a'ijna jime'e í muári'eri'ire'ara'an í Dios, na'íjmi'í pu ayén tiu'utasejre mú'ejmi jemi net'íj nauj té'eviicua'í'iraca'a a'ímej jemi í mej néjcha'íire'e.

¹³ ¿Tí'itájni ayén caí tejamuaac'í ti ajta caí ayén tihuac'í'í a'ímej í mej pua'amecié e'etiújse'iri? Capu tí'iti xaa ne'u, sino a'íjna í nej caí ja'anáj tí'itij jín muári'eri amuaatá'a. Setá'aj tinaatá'uuni'í nej caí ne'íjna jín xí'epi'in pí amuáaruu.

Huaíca pu jín ayén tí'ixa a'ijna í Pablo ti huaja'uvé'emuaare

¹⁴ Casi'í, mú'een, nu'uri neajtahua'a r'íi huánruu nej ni neajtahua'a amua'uvé'emuaare. Pu'uri huaíca teja'uré'enejsin. Neajta, canu a'atzu tí'itij jín muári'eri amuaatá'asin, a'íné canu rúhuuamen ti mú'ejmi á'amua'a, sino nej mú'ejmi a'uvé'ehuauni. Ayee nu rici a'íné capu ayén tiraavíjte'e mej me'ín tí'iri'í miyen ruvaújsimua'a tí'iti tá'acare'en, sino a'íime í vaújsimua'ame'en, a'í mú' miyen tí'iti hua'utá'aca í ruyaujmua'a.

¹⁵ Nee nu xaa nex'í'evi'ira'a jín tí'iti á'ujisin neetzi ti ne'áa na'ari niyen raaxíjte'en tíj na'a ti neetzi ne'áa nej ni jamuaatá'aire'en mú'ejmi. Ajta, ti pua'a niyen jaítze'e já'amua'axe'eve'e, ¿ni qui ayén huataújmua'a sej caí ché'e siyen nex'í'eve'e ineetzi?

¹⁶ Ché'e ayén 'eene'en nej caí tí'iti jín muári'eri á'amua'ate. Ayee xu tí'ixa nej nu'u huápi'i rú'umua'aree nej hua'ítzi jín tí'itíncha'í'ica'a, neajta nu'u hua'ítzi jín amujá'urie.

¹⁷ ¿Ni niyen tí'iti jín amujá'urie ne'íjna jime'e nej seica huata'íteca'a mú'ejmi jemi? Canu xaa ne'u.

¹⁸ Nee nu ca'aníjra'a raatá'a ne'íjna í Tito ti ij a'ín á'ume'en mú'ejmi jemi. Neajta jamuan raata'íteca'a ne'íjna í ta'lhuaara'a. ¿Ni qui tí'iti jín amujá'urie a'ijna í Tito? Capu xaa ne'u. ¿Ni tecai iteen tiyen che'atá tena'a tí'itú'ucha'í'í tíj ajta a'ijna? ¿Ni tecai tiyen che'atá tena'a á'ataca'ane mú'ejmi jemi tíj ajta a'ijna? A'íné tíjtá xaa ne'u.

¹⁹ Tíj na'a nej niyen tejá'amua'ixaate'e, ayén tejamuá'amitieje'e tej tiyen ta japua huatétanan mú'ejmi jemi. Mi teajta iteen, catu, sino í Dios jemi tu tiyen tejá'amua'ixaate'e te'íjna jime'e tej Círístu'u jetze ajtémecan, tej ti nain jín r'íi amuáaruuren mú'ejmi, í tej já'amua'axe'eve'e.

²⁰ Ayeé nu 'een jín tí'tziíine'e ti pua'a neri ne'uun e'ará'asti, neajta niyen éeni'ici'e amuáateuni sej caí siyen tí'tiújcha'íi a'ij nej tí'ijxe'eve'e, seajta siyen éeni'ici'e naaté'uuni mú'een nej caí niyen 'een a'ij sej seajta tí'ijxe'eve'e. ¿Ni qui siyen mú'een xu tiujteá'axi'isin nusu siyen ahuaújchueere'en na'ari siyen tiníniu'ucacu? ¿Ni qui siyen já'ita'a a'utajú'un na'ari seajta siyen a'ij pua'a tí'ihuauújxajzi'i nusu a'ij pua'a setiú'ujxajta? ¿Ni qui majta seica miyen á'ujtzaahuat'e muá'aju'u, majta a'ij pua'a rij muá'aju'u?

²¹ Ayeé nu neajta éeni'ici'e tí'tziíine'e ti ayén Dios naataté'viri'iraste'en mú'ejmi jemi netí'ij neajtahua'a ne'uun e'ará'asti. Tij caí ayén tiú'ujxe'eve'e a'ame nej ne'íjna jín huaténxieemijte'en ne'íjna jime'e í mej mu'íiti, a'íime í mej a'amua jetze ajtémecan, í mej majta amuacái auteájturaa í Dios jemi. A'íi mú a'íin pú'een í mej majta caí xi seicéi tiu'umuá'aj mej mi raatapuá'ajta í mej jín auté'itzea'ara, tíj na'a ti a'ij pua'a seijre'e í Dios jemi, mej ruxána'acira'ateleca'a, mej majta rutevij jín raamuá'itijci í tumin, mej caí tí'iti á'astijre'e, a'íjna í mej jín miyen a'ij pua'a tí'tiújcha'íi.

13

Pablo pu tihua'íjmi

¹ Nu'uri hua'apua jama'uvé'emuaa'areca'a, neajtahua'a nu neri tén a'atané'jsin mú'ejmi jemi. Ayeé nu rini a'ij ti té'eyu'usi'í tijn: "Mej mi tzáahuati'ira'a jín sej a'uxíjte'en, ayéé pu ruxe'eve'e mej miyen tiu'utaxáj hua'apua í teite nusu huaíca."

²⁻³ Ayeé nu tihua'utániuuche í mej mejmí'i auteájturaa í Dios jemi, neajta naíjmi'ica í seica. Ijii, nej ye'imua huatéjvee, nu'uri neajtahua'a niyen che'atá nena'a tihua'aniuuche netíj huaríj netí'ij hua'apua amuáamuaa'areca'a. Ti pua'a neajtahua'a ne'uun a'atanén, canu ché'e tihua'utá'uuni'ira, a'iné mú'een xu siyen raxí'eve'e nej tí'iti jamuaatasejrate'en í sej jín ráamuá'aree ti a'íin Ciriístu'u ayén ca'aníjra'a tinaatá'aca nej ni niyen tiu'uxáj a'íjna jetze me'ecan. Ajta a'íin Ciriístu'u, capu ayén 'een mú'ejmi jemi tíj sej í caí rú'uca'anisti'í, sino jé'ecan pu huápi'i tiu'umuá'ariej mú'ejmi jemi a'íjna jime'e í rumuári'eri'ire'ara'an.

⁴ A'íi pu xaa jín ayén á'utataihuaca'a í cúruu jetze a'íjna jime'e ti caí rú'uca'anisti'iraca'a í rutevij jetze. Mi ajta íjii, a'íi pu ruuri seijre'e a'íjna jime'e í muári'eri'ire'ara'an í Dios. Ajta, itejmi, ayéé pu che'atá na'a caí t'ú'uca'anisti'í a'íjna jime'e te'j Ciriístu'u jetze ajtémecan. Mi teajta iteen, í te'j jín tí'ivaire'e mú'ejmi jemi, teen tu ruuri tá'aju'un í jemin te'íjna jime'e te'j jetzen arátaca'ane í Dios.

⁵ Setá'aj siyen huaújmuá'atziite'en aísí ti pua'a siyen rá'astijre'e se'íjna jime'e sej té'atzaahuat'e nusu secaí. Setá'aj huatéjsej temua'a naa í ru jetze. ¿Ni qui ayén ari tejamuá'amitiejte'e ti a'íin Jesús, ti ajta Ciriístu'u pú'een, a'íin mú'ejmi jemi huatéjturaa? Na'ari caí, nusu seri huamuá'itiche.

⁶ Ayeé nu tí'ijxe'eve'e ti ij ayén tejamuá'amitiejte'e te'j caí huamuá'itiche iteen.

⁷ Mi teajta iteen, ayéé tu tí'ijhuavii í Dios sej si caí tí'iti jín auteáturan. Catu tiyen ta jíme'en rahuahuuau ti ij ayén tejamuá'amitiejte'e te'j tiyen te'íjna jín te'ará'asten, sino sej si siyen huáriní a'ij ti tiraavíjte'e. Capu amín a'ij, ti pua'a ayén tejamuá'amitiejte'e te'j huamuá'itiche nusu tecaí.

⁸ Ayeé nu 'een jín niyen tejá'amua'ixaate'e, a'iné catu te'íjna jín antítamua'aree te'j raatá'íjmi te'íjna ti tzáahuati'ira'a jín seijre'e, sino teen tu te'íjna jín antítamua'aree te'j ti tiu'utévaire'en te'íjna jime'e ti tzáahuati'ira'a jín seijre'e.

⁹ Teen tu xaa tiyen tátemua'ave'e te'íjna jime'e ti caí t'ú'uca'anisti'í itejmi, teajta te'íjna jime'e sej mú'een seri huatéjca'ane í ru tzajta'a í tavástar'a jemi. Ayeé tu mú'ejmi jime'en tí'ijhuavii ti ij Dios ayén amuaanaíjmire'en.

¹⁰ Ayeé nu ye'imua huatéjvee niyen tejá'amua'ayuse'e ti ij caí ayén tiú'ujxe'eve'e á'ara'ani nej ni niyen amuaatamuári'eriste'en ne'íjna jime'e ti nevástar'a ayén tinaa'íjca nej ni r'íi amuáaruuren. Capu xaa ne'u a'íjna jín ayén tinaa'íjca nej ámuaté'uuna.

Hua'ateujte'e, a'íi pu ajta ra'antipuá'ajte

¹¹ Setá'aj huaújtemua'ave'en, se'íhuamua'a. Setá'aj r'íi huaújruren se'íjna jime'e a'ij sej tí'tiújcha'íi. Setá'aj seajta siyen rá'astijre'e í nej jín á'amua'huavii. Setá'aj seajta siyen che'atá sena'a r'íi tiú'umu'ati, setá'aj seajta ruxiéehua tí'itechejca. Ti pua'a siyen huáriní, a'íi pu mú'ejmi tzajta'a huatéjturaasin a'íjna í Dios ti ayén já'amua'xe'eve'e, ti ajta amua'anpuá'ajte'en.

¹² Setá'aj siyen huaújteujte'en, xu'íteújpi'itze'axi'in se'íjna jime'e sej naími'í Ciriístu'u jetze ajtémecan.

¹³ Naími'í í mej té'atzaahuat'e, í mej majta íye tiújse'iri, a'íi mú á'amuateujte'e.

¹⁴ Ché'e ayén mú'ejmi jemi huatéáturan a'íjna í ti jín r'íi tejamuatá'aca í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciriístu'u pú'een. Ché'e ajta já'amua'xe'eve'e í Dios. Ché'e ajta

a'ín xiéjnu'ucare'ara'an í Dios ayén huateáturan mú'ejmi jemi naíjmi'ica. Ché'e ayén teja'uré'enen. Antipua'areca'a.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Gálatas a'uchéejme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹⁻² Inee, inee i'í Pablo, naíjmi'íca jamuan í ne'ihuaamua'a í mej nee jamuan yé huateí, teen tu yé tejá'amuayu'use'e mú'ejmi mi sej e'etiújse'íre mu'liciací u Galacia. Nee nu ne'ín pú'een sej í ti Dios neja'uta'íteca'a. Capu teví na'a neja'uta'íteca'a, capu ja'atí ajta na'antíhuau sino a'íi pu'u í Jesús ti i'í Ciríistu'u, ajta í táatajra'an ti a'íin pú'een í Dios ti ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'íchite.

³ Ché'e a'íin í Dios í tej rájya'upua, ajta a'íin í tavástara'a a'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u, miché'e me'ín r'íi tejamaa'atá'an ruxí'evi'ira'a jime'e, miché'e majta rí'i tejamuhuatépu'a'ajte'en í á'amuatzajta'a.

⁴ Ché'e ayén éene'en, a'íné a'íi pú'u í tavástara'a huataúra'a ti huámi'ini ta jetze me'ecan ti ij a'íin tu'irájtuaani a'ímej tzajta'a í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi í mej yen japuan huachéjme íyen chaanaca japua. Ayeé pu tí'ijxe'eve'e í Dios í tej rájya'upua ti a'íin Jesús ayén huá'ini.

⁵ A'íj pu jín tiché'e tiyen r'íi tiraatá'an tíj na'a rusén jime'e. Ayeé pu'u, ché'e ayén teja'uré'enen.

Capu máaj niuucari í ti jín hua'irátuaasin a'íjna í Dios

⁶ Jé'ecan nu a'ij pua'a te'utánmua'a ne'íjna jime'e sej siyen ca'anacan mé rúhhuana se'íjna ti amuaatáj sej si ra'ará'astijre'en sej a'íné Ciríistu'u pu a'amua japua huaniú ruxí'evi'ira'a jime'e. Mú'een xu mé rúhhuana sej si seicié tira'ancuré'an seica í niuucari í sej nu'u jín huataújtemua'ave'en.

⁷ Mí ajta caí, capu a'atzu a'íin pú'een sej í niuucari í ti jín Dios amua'irátuaasin. Ayej ne'ase seica mú'á'mua'ítziite'e sej si caí ché'e rí'i tité'ujmua'ate. Tij mecaí miyen tí'itese'e mej seicié ráaruuren í niuucari ti xaa a'ij tí'itíj jime'en tí'iraxa í Ciríistu'u.

⁸ Aru ti pua'a ja'atí ayén seicié tejá'amua'ixaate'e í niuucari ti caí ayén namuajre'e a'ij tej teri tejama'íxaa, ché'e Dios puajítzi raatá'an. Capu amín a'ij ja'atí ti pú'een ti ayén seicié tejá'amua'ixaate'e, ti pua'a inee na'ari sej ti tí'ivaire'e u ta japua.

⁹ Tu'uri tiyen tejá'amua'ixa. Teajtáhuua'a tu tiyen tejá'amua'ixaate'e yee ti pua'a ja'atí ayén seicié tejá'amua'ixaate'e seica í niuucari ti caí ayén namuajre'e a'ij tej teri tejama'íxaa, ché'e Dios puajítzi raatá'an.

¹⁰ ¿A'íné setí'imua'atze mú'een neetzi jime'e? ¿Ni qui yee nej niyen ráahuausin í teite tzajta'a mej mi r'íi tinaasej nusu nej niyen ráahuausin í Dios jemi ti a'íin xaa r'íi tinaasej? ¿Ni qui ayén tejama'ámitéjte'e nej ne'íjna jín niyen tí'itese'e nej ni r'íi tihua'utá'an í teite? Tí pua'a ayén té'eme'enche'e nej ne'íjna jín tí'itese'e, capu ché'e rí'iríista á'ame'enche'e nej niyen nicu tí'ivaire'e í Ciríistu'u.

Capu nu'u rusej a'ij tirájte a'ij ti tí'itíj jín tí'ivaire'e í Ciríistu'u jemi

¹¹ Ayeé nu tí'ijxe'eve'e, ne'ihuaamua'a, sej si ráamua'ati ti caí ja'atí rusej a'ij tirájte í niuucari í nej jín tejama'íxaa.

¹² Canu ra'ancuré'a teite jemi. Capu ja'atí ayén tineemua'ate, sino í Ciríistu'u, a'íi pu tinaatasejrate a'íjna ti avitzi'ihuaca'a í Dios jemi.

¹³ Seajta mú'een, xu'uri ráamua'areeríi a'ij nej tí'ijr'íirejca'a í jéjcu'a'imua netí'ij nauj rá'astijre'eca'a í hua'aye'ira a'íime í mej Israel jetze ajtémecan. Na'aranca'anéecan nu jín a'ij pua'a huá'aruurejca'a a'ímej í mej Ciríistu'u jemi seijre'eca'a. Nee nu tí'itese'eca'a nej hua'antipua'ajte'en naíjmi'íca.

¹⁴ Jaitze'e nu rá'astijre'eca'a í nevaújsimua'a teecan tihua'aye'ira caí a'íime í nexí'ej teite, í mej Israel jetze ajtémecan, í mej majta miyen tí'itetei netíj inee. Naíjmi'íca nu huatéemua'iti ne'íjna jime'e í nej raayí'itihua'a í taye'irá.

¹⁵⁻¹⁶ Mí ajta Dios, a'íi pu na'antíhuau netí'ij caí xi huanú'ihua. A'íi pu ajta naatájé a'íjna jime'e ti ná'ancu'uvajxi ruxí'evi'ira'a jime'e. Tí'ij í ra'ará'najcheca'a nej ráamua'ati a'íjna ti i'í yaujra'an nej ni niyen tihua'utá'ixaate'en huá'a tzajta'a a'ímej í mej caí Israel jetze ajtémecan. Tí'ij Dios ayén náaru, canu ja'atí jemi a'atanéj ti ij a'íin tinaamua'aten a'ij nej tí'itíj jín niyen huá'ini.

¹⁷ Canu neajta ne'uun a'ujnéj ánti Jerusalén nej ni huá'umuaare a'ímej í mej amuacáí antíhuaviihuaca'a netí'ij caí xi inee, sino á'iyyen nu ne'uun a'atanéj u Arabia. Aj nu ni'ijtá ne'uun á'ume u Damasco.

¹⁸ Hua'íca nine'ira'a nu ne'uun é'etee. Aj nu ni ne'uun a'ujnéj ánti Jerusalén nej ni ráamua'ati ne'íjna í Pedro. Neajta nu jamuan á'ucatií a'achú cumu hua'apua iteeri.

¹⁹ Seij nu neajta ne'uun a'uséj ne'íjna í Jacobo ti i'í juutzeájra'an í tavástar'a. Canu máàj ja'atí a'uséj ti huá'a jetze ajtémecantaca'a a'íme í mej antihuavihuaca'a.

²⁰ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e ti a'ín Dios ajta ramua'aree nej caí hua'ítzi jín tejá'amua'yu'use'e.

²¹ Neajta á'iyen, ne'uun u a'ará'a ne'újna í seij chuéjra'a japua u Siria, neajta ne'újna u Cilicia.

²² Majta a'íme í mej me'uun a'uchéjme í mej majta Cirístu'u jemi seijre'e, capu ja'atí nemua'ajcaa.

²³ A'í mu'u niucari namuajraca'a tijn: "A'í pu yeehui a'ín pú'een í ti ajmí'í a'ij pua'a taruurejca'a. Mí ajta jji pu yeehui ayén tihuá'a'ixaate'e á'aye'í í teite mej mí miyen tira'ará'astijre'en í ye'irá'í ajmí'í ra'antipua'ajte'emí'icaa."

²⁴ Majta a'íme, rí'í mú tiraatá'aca í Dios ineetzi jime'e.

2

A'í mú nu'u ra'ancuré'evi'ítí a'ímej í mej tiu'uta'ájti'ire

¹ Tí'ij ari ayén teuumé'eca a'achú cumu tamuáamuata'a japuan muáacua nine'ira'a, neajtahua'a nu ne'uun a'ujnéj ánti Jerusalén ne'íjna jamuan í Bernabé. Neajta nu ne'ín a'u'vítí í Tito.

² A'uun nu a'ujnéj ne'íjna jime'e ti Dios ayén ca'anjra'a naatá'a. A'uun nu tihua'utá'ixaa nain jime'e í niucari a'ij nej ye'í tihua'ihuá'ixaate'esin ne'ímej í mej caí Israél jetze ajtémecan. Aru avítzi nu jín niyen huaríj huá'a jemi í mej nu'u tihuá'áijte'e. Ayeé nu een jín huaríj ti ij caí ja'atí tina'antiú'uuni'í a'íjna jime'e a'ij nej rici. Tí pua'a ayén tina'antiú'uuni'í, capu ché'e tí'tí huatévair'esin a'ij nej rici.

³ Mí ajta caí, capu ayén te'irájraa a'ij mej í seica, tí'ijxe'eve'eca'a a'íné a'íme í mej tihuá'ajte'eca'a, camu miyen raata'íteca'a a'íjna jime'e í mej ra'antisjchixi'ín í runavij, a'íné huá'a jetze pu ajtémecan í griego a'íjna í Tito.

⁴ Ayeé pu een jín huatasejre itejmí jemi a'íné seica mú avítzi jín uteájrupi itejmí tzejta'a mej mí tájeeve a'ij tej tí'títí'itacha'í iteen í Cirístu'u jemi ti a'ín ari tu'irájtuua. A'í mú miyen rusejrataca'a mej nu'u téjmi jetze ajtémecan.

Mí majta caí, camu. Metí'ihuaitaca mu'u. Ayeé mu'u raxí'eve'eca'a micu mej mí titaata'ájte'en ca'anéjri jime'e.

⁵ Catu a'atzu hua'utá'a mej mí miyen titaatémua'ítin, a'íné ayéé tu tí'ijxe'eve'eca'a ti auj rí'írísta á'ara'ani sej ráanamua tzáahuatí'ira'a jime'e í niucari ti jín Dios amua'irátuuaasin.

⁶ Majta a'íme, í mej nú'u huápi'í mú ruxe'eve'e, camu máàj a'ij tirájteu mej mí majta me'ín raanaímire'en a'ij nej tihua'ihuá'ixaa í teite í mej caí Israél jetze ajtémecan. Ajta, capu ne jetze ruxe'eve'e ti pua'a mej miyen huápi'í ruxe'eve'e nusu mecaí, a'íné Dios pu ruxí'ej na'a hua'ancuré'evi'ítici í teite, matíj mena'a pua'amé.

⁷ Mí majta me'ín, matí'ijtá'ij ayén tihuá'amitiejte'eca'a ti a'ín Dios ayén che'atá na'a tinaata'ájte'eca'a ineetzi tíj ajta ayén a'ij tiu'uta'ájte'eca'a a'íjna í Pedro. Tihuá'amitiejte'eca'a ti Dios ayén tinaata'ájte'eca'a nej ni tihuá'utá'ixaate'en a'ímej í mej caí Israél jetze ajtémecan ne'íjna í niucari ti jín Dios hua'irájtuuaani. Mí ajta a'ín, í Pedro, Dios pu ayén tiraata'ájte'eca'a ti ayén tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan.

⁸ Ayeé pu'u na'a, a'íné a'ín ti tí'imuari'eca'a í Pedro jamuan ti ij tiraata'ájte'en ti a'ín huá'a jamuan u á'ume'en í mej Israél jetze ajtémecan, a'í pu ayén che'atá na'a tí'imuari'eca'a ineetzi jamuan nej ni huá'a jamuan u á'ume'en í mej caí Israél jetze ajtémecan.

⁹ Majta me'ín í mej huaíca, a'íjna í Jacobo, ajta a'íjna í Pedro, ajta a'íjna í Juan, a'ii mú a'ín pu'éne'e í mej jee antiújmua'aree a'ímej jemi í seica í mej Dios jemi seijre'e. Tí'ij ari ayén tihuá'amitiejte'eca'a ti Dios ayén rí'í tinaatá'a, aj mú mí temua'a naa tina'ancuré'evi'ítí, majta me'ín temua'a naa te'encuré'evi'ítí me'íjna í Bernabé. A'í mú xaa miyen tiraaxí'epi'íntare itejmí jime'e tej nu'u huá'a jamuan u á'uju'un a'ímej í mej caí Israél jetze ajtémecan tej ti tiyen tihua'utá'ixaate'en, majta miyen ru jetze mej nu'u a'ímej jemi u á'uju'un í mej Israél jetze ajtémecan.

¹⁰ A'í mu'u tájhuaviiri'í tej nu'u a'ímej autámua'aree teuche'e í mej caí a'ij té'leviicua'í tej nu'u hua'utévair'en. Neajta inee, nee nu xaa ahuánca'ane nej ni nex'evi'ira'a jín niyen huá'ini.

Pablo pu ra'ajte'axi a'íjna í Pedro a'ujna já'ahua'a u Antioquía

¹¹ Ajta a'ín í Pedro, tí'ij a'uun a'atanéj u Antioquía, nee nu ra'ajte'axi í jemin, a'íné a'í pu a'uté'itzee tí'itíj jime'e.

¹² Matí'ij caí xí á' a'atanéj seica í teteca jamuan a'íjna í Jacobo, ayéé pu ríjcaa a'íjna í Pedro. Huá'a jamuan pu tí'icua'acare'e a'ímej í mej caí Israél jetze ajtémecan. Mí ajta a'ín, matí'ij

e'iré'ene a'íime í seica, Pedro pu ayén a'utéjche ti ajtára'ani huá'a jemi í mej caí Israél jetze ajtémé'ecan. Capu ché'e huá'ajahuate'eca'a a'iné huá'atziíne'eca'a a'íimej í mej huá'a jetze ajtémé'ecan a'íime í mej miyen ra'antis'íche í runavij.

¹³ Majta í seica í mej Israél jetze ajtémé'ecan, camu majta miyen huaríj jé'iyecan jime'e sino miyen hua'ítzi jín rusej'rataca'a a'ij ti ajta huaríj a'íjna í Pedro. A'ij pu jín te'uteujhua'ítze ajta a'íjna í Bernabé.

¹⁴ Tí'ij ayén tiná'amitiejte'eca'a mej caí miyen r'íi titetiújcha'íica'a tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti tí'itamua'ate í niuucari, mat'íj nese'íracala' í teite niyen tiraata'íxaa ne'íjna í Pedro tíjín: "Mú'ee pej huá'a jetze ajtémé'ecan í mej Israél jetze huanéj. Mí pajta mú'ee, ayée pepu'u tí'tí'í'á'acha'íi mat'íj a'íime í mej caí Israél jetze ajtémé'ecan. Pecaj xaa ne'u piyen tí'tí'í'á'acha'íi. ¿A'iné een jime'e piyen huá'aruure pe'ímej í mej caí Israél jetze ajtémé'ecan mej mi miyen te'araurasten tihua'áye'ira a'íime í mej Israél jetze ajtémé'ecan?"

Dios pu ayén naíjmi'íca huirátuaasin mat'íj mana'a mej té'atzaahuate'e

¹⁵ Teen tu huá'a jetze ajtémé'ecan te'íjna jime'e tej Israél jetze huanéj. Catu huá'a jetze ajtémé'ecan a'íimej í mej auté'ítze'ara í Dios jemi.

¹⁶ Teen tu tiyen ramua'aree a'ij ti een í Dios jemi ti ja'atí r'í'éene'ecán jín huateáturan í jemin. Capu xaa ne'u tí'tí'í'á'acha'íi a'ij tiraat'évaire'en a'íjna í ja'atí ti pua'a nain jín araurasten a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, sino a'íi pu xaa r'í'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi ti pua'a a'íin ra'ará'astijre'en í Jesús ti ajta í'í Cirístu'u. Teajta iteen, ayée tu teajta iteen terí rá'atzaahuate'e te'íjna í Cirístu'u í ajta í'í Jesús tej ti tiyen r'í'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e tej ra'ará'astijre'en te'íjna í Cirístu'u. Catu xaa ne'u ra'ará'astijre'e te'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta a'iné capu ja'atí r'í'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi ti pua'a ra'ará'astijre'en a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁷ Ari ti pua'a ayén te'ír'íjra'ani tej tiyen a'ij pua'a éene'ecan jín huateáturan mat'íj a'íime í mej caí Israél jetze ajtémé'ecan te'íjna jime'e tej tiyen ráahuasin tej ti tiyen r'í'éene'ecán jín huateáturan jemin í Cirístu'u, ¿a'iné na'aquí huataújmaa'a? ¿Ni qui ayén huataújmaa'a tí Cirístu'u ca'aníjra'a tata'a tej ti tiyen a'ij pua'a tí'tí'í'acha'íi? Capu xaa ne'u, capu a'atzu.

¹⁸ Mí neajta inee, ti pua'a neajtahua'a nena'a ra'ut'éjcheni nej ra'ará'astijre'en í nej nejm'í raatapuá'ajtac'a nej niyen rá'astijre'eca'a, ti pua'a niyen huár'ini neajtahua'a, ayée pu huataújmaa'a tíjín yee na'ut'é'ítze tí'tí'íj jime'e net'íj amuacaícan raatapuá'ajtac'a.

¹⁹ A'ij pu jín, net'íj rá'astijre'eca'a í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée pu teja'ur'é'ene ti caí huatá'ír'istareca'a nej nain jín aráne'astijre'en. A'ij pu jín ayén pu huataújmaa'a, cu xiee nej huam'íi jemin a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta nej ni ruurican huateáturan í Dios jemi.

²⁰ Naac'íi ajta ineezti mej mi miyen náaruuren mat'íj rá'utatai í Cirístu'u í cúruu jetze. A'ij nu jín caí ché'e nena'a ruurican huateájturaa sino ruurican nu huateájturaa a'iné Cirístu'u pu ruurican seijre'e neetzti jetze. Ajta a'ij nej r'íi tí'tí'íncha'íi íjii nej nauj ratéhua'íra'a, ayée nu aránca'ane ne'íjna jime'e nej ra'ará'astijre'en ne'íjna ti í'í yaujra'an pú'een í Dios. A'íi pu icu naatax'íeve, ajta huataúra'a tí huam'í'ini neetzti jetze me'ecan.

²¹ A'ij nu jín caí mé rúujisin ne'íjna í tí Dios jín r'íi tinaatá'a rux'íevi'ira'a jime'e. Ayej xaa ne'u, ti pua'a r'í'ír'istanch'e ti ja'atí ayén r'í'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e tí nain jín ra'ará'asten a'íjna jime'e í niuucari í mej jín tí'ajta, capu ché'e tí'tí'í huateva'íre'enche'e tí huam'í'í í Cirístu'u.

3

Jíme'en a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, ajta í mej té'atzaahuate'e

¹ Mú'een, mí sej Galacia a'uchéjme, caxu a'atzu mé úumua'aree mú'een. ¿A'ataani á'amuaaxí'éenereca'a sej si siyen a'íj pua'a mé títeumua'aren? Mú'ejmi jemi tu temua'a naa tejámuuatá'íxaa mej rá'utatai me'íjna í Jesús tí ajta í'í Cirístu'u.

² Nich'é'e sej tejámuuaatá'íhua'u. ¿A'iné sej sí éeni'íci'e ra'ancuré'a í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios? ¿Ni qui se'íjna jín sej rá'astijre'eca'a í niuucari í mej jín tí'ajta na'ari se'íjna jín sej rá'atzaahuate'eca'a í sej ráanamuajri'í itejmi jemi?

³ ¿Ni tzaa siyen r'íi huáp'íi caí mé teúumua'aree? Ayeé xu ra'ut'éjhuui sej si siyen aráu'íca'ane se'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. ¿Ni tzaa ayén tejámuá'amitiejte'e sej si siyen raanaíjmire'en sej ra'ará'astijre'en í tavástara'a se'íjna jime'e sej ru jetze a'íj tí'í'ajteu rujámuua'a sena'a? Capu xaa ne'u a'ij tí'í'í'í'í.

⁴ Naíjmi'í tíj na'a í tí Dios jín r'íi tejámuuaatá'a, ¿ni qui ayén tejámuá'aruú tí ij ayén éene'e á'ara'ani tí nain tejá'uveti? Mí ajta, capu xaa ne'u a'íj ámitieere'e tí pua'a nain tejá'uveti nusu caí.

⁵ ¿A'iné een jime'e Dios raata'íteca'a í rux'éjniu'uca'a tí a'íin mú'ejmi jemi huateáturan? Ajta, ¿a'iné een jime'e Dios ayén tíu'umuá'íej mú'ejmi jemi a'íjna jime'e tí raar'é'an í tí'ímuari'íhua tí huáp'íi ruxe'eve'e? ¿Ni qui ayén huaríj a'íjna jime'e sej ra'ará'astijre se'íjna

í niuucari í mej jín tí'ajta? Capu a'atzu xaa ne'u, sino ayéé pu'u huaríj a'ájna jíme'e sej rá'atzaahuat'e'eca'a í tej teri tejamuá'ixaa.

⁶ Ayee pu che'atá na'a té'atzaahuat'e'eca'a a'ájna í Abraham teecan a'íj ti Dios tiraata'ixaa. A'íj pu jín, Abraham rí'éene'ecán jín huat'eájturaa í Dios jemi.

⁷ Setá'aj siyen ráamu'a'aree se'ájna ti jíme'en yee matíj mena'a pua'amé í mej té'atzaahuat'e, a'íi mú nu'u a'áin pú'een í mej jetzen airáane a'ájna í Abraham teecan.

⁸ Ajta, jéjcuá imuá, a'áí pu ayén té'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze ti Dios ayén ti-hua'atá'acare'en a'íme'j í mej caí Israél jetze ajtém'e'ecan mej mí rí'éene'ecán jín huat'eáturan í jemin a'ájna jíme'e í mej té'atzaahuat'e, micu. Ajta a'áin í Dios, amuacaícan pu ayén tiraata'ixaa a'ájna í Abraham teecan a'íjna í niuucari ti jíme'en Dios hua'ír'ajtuani, ayén tíjín: "Náíjmi'íca í teite í mej huachéjme íyén chaanaca japua, nee nu yee rí'í tihua'utá'asin mú'ee'tzi jíme'e."

⁹ A'íj pu jín, náíjmi'íca í mej té'atzaahuat'e, Dios pu rí'í tihua'utá'asin jamuan a'ájna í Abraham teecan í ajta rá'atzaahuat'e'eca'a í Dios.

¹⁰ Mí ajta a'íime í mej ra'ará'astijre me'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, náíjmi'íca pu puaíjti huatá'asin í Dios, a'íné ayéé pu té'eyu'usi'í tíjín: "Puaíjti pu yee tiraatá'asin ja'atí ti na'a ti caí nain jín ra'ará'astijre'en a'íj ti ye'í té'axa jetzen í niuucari í mej jín tí'ajta."

¹¹ Ajta a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, capu rí'írí ti a'áin ayén ráaruuren í ja'atí tí'íj ayén urarí'ene'acan jín huat'eáturan í Dios jemi. Ayee pu'u éene'e já'araa a'íné ayéé pu ajta té'eyu'usi'í tíjín: "A'íi pu hui ti rí'éene'e jín huat'eájturaa í Dios jemi, a'íi pu yee ruuri a'ame a'ájna jíme'e, ícu, ti a'áin ayén té'atzaahuat'e."

¹² Tí pua'a ja'atí ayén ra'ará'astijre'en í niuucari í mej jín tí'ajta, capu ayén ruxe'e've'e ti a'ájna ja'atí té'antzaahuat'e'en, sino ché'e ra'ará'astijre'en pu'u a'ájna í niuucari a'íné ayéé pu té'eyu'usi'í tíjín: "A'ájna ti yee ayén ra'ará'astijre'en a'íj ti té'eyu'usi'í í niuucari jetze, a'íi pu yee a'ájna jín rí'í tí'ti'újcha'íi a'ame."

Single Line Composer

¹³ Ajta a'ájna í Ciríistu'u, a'íi pu tu'ír'ajtuua ti íj caí puaíjti táaci'íti a'ájna jíme'e tej caí rá'astijre'e í niuucari í mej jín tí'ajta. Puaíjti pu xaa raaci'í ta jetze me'ecan a'íné ayéé pu té'eyu'usi'í tíjín: "Puaíjti pu yee raatá'asin ja'atí ti na'a mej rá'atatan í ciyey jetze."

¹⁴ Ayee pu a'ájna jín tiráaruu ti íj ayén tihua'uci'íti a'íme'j í mej caí Israél jetze ajtém'e'ecan a'ájna í ti jín Dios rí'í tiraatá'a a'ájna í Abraham teecan, ti íj ajta tej te'ájna jín té'atzaahuat'e tej tíj ra'ancuré'an te'ájna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'íj ti a'áin ari te'ataújratziiri'í.

Jíme'en í niuucari í mej jín tí'ajta ajta a'ájna ti jín Dios te'ataújratziiri'í

¹⁵ Casí'i, ne'íhuaamua'a, tiché'e te'ájna jín tiu'utaxáj a'íj ti tí'íríneca tej ti teuj yen huachéjme íyén chaanaca japua. Tí pua'a ja'atí ari ra'uyú'uxaca'a í cuapée jetze í mej jín ra'ancuré'an í tí'á'ara'an í ja'atí ti huam'íi, ti pua'a ari ayén té'eyu'usi'íhua a'íj ti tiraavíjte'e, capu rí'írí ti ja'atí tí'tí mááj jetzen ra'uyú'uxa. Ruxe'e've'e mej ra'ará'astijre'en a'íj ti té'eyu'usi'íhua.

¹⁶ Me'ecu'i xaa, Dios pu ayén ajm'íi te'ataújratziiri'í tí'tíj jíme'e a'ájna jemi í Abraham teecan, ajta a'íme'j jemi í mej jetzen a'íránejsin. Aru, capu ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti ayén tihua'uci'íti'íche'e í mej mu'íití a'íránejsin a'ájna í Abraham teecan jetze, sino ti ayén tiráaci'íti'íche'e í tí se'j na'a a'íránejsin. Ajta a'áin tí se'j na'a, a'íi pu a'áin pú'een í Ciríistu'u.

¹⁷ Ayee pu huataújmua'a a'ájna. Amuacaícan, Dios pu ayén raatá'a í runiuuca í Abraham jemi a'íj ti teja'uré'enejsin. Tí'íjta ari teumé'eca a'achú cumu muáacuacientos nine'íra'a japuan seité japanu tamuáamuata'a, aj pu'í Dios hua'utá'a a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. A'íj pu jín, capu rí'írí ti a'áin niuucari ra'uré'uuna a'ájna ti jín Dios amuacaícan tihua'újca í Abraham teecan jemi. A'íj pu jín aúche'e tí'ívaire'e a'ájna í tí jín tihua'újca.

¹⁸ Ayee pu'u tí'een, a'íné tí pua'a tí'tí ayén tiráaci'íti se'j í ja'atí a'ájna jíme'e ti a'áin niuucari í mej jín tí'ajta ayén tiraatá'aca, capu ché'e ayéé na'a éene'e a'ame na'ín tiráaci'íti a'ájna jíme'e tí ja'atí ayén te'ataújratziiri'í ti ayén nu'u teja'uré'enejsin. Ajta a'áin Dios, a'íi pu ruxí'evi'íra'a jín ayén rí'í tiraatá'a a'ájna í Abraham teecan a'íné ayéé pu te'ataújratziiri'í.

¹⁹ Tí pua'a ayén een, çá'íné tí í Dios hua'utá'a a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta? Ayej xaa ne'u, ayéé pu een jín raateájtuaa huá'a jemi mej mí ráamu'a'aree nain jíme'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Ayee pu éene'e á'ame'enche'e ajta na'a caí huatase'íjre'enche'e a'ájna tí jetzen huanéj a'ájna í Abraham teecan a'íj ti ayén Dios tihua'újca tí ayén té'eme'enche'e. Ajta a'áin í niuucari í mej jín tí'ajta, capu Dios ruse'íj raateájtuaa huá'a jemi, sino a'íime í mej tí'ívaire'e í ta japua, a'íi mú majta raaxí'epi'íntare mej mí huá'a jemi raateájtuaani me'ájna í niuucari.

²⁰ Ayee pu'u na'a, tí pua'a ayén se'íjre'e se'j tí í'ixí'epi'ín, a'íi pu tihua'utévaire'esin náíjmi'íca í mej tí'írixaate'e, mej mí ra'antipuá'ajte'en. Mí ajta, se'íj pu'u pú'een í Dios. Ruse'íj pu ayén tihua'újca, ajta ruse'íj pu raana'íjmire.

Jíme'en í ti jín tí'ivaire'e a'ájna í niuucari í mej tí'ajta

²¹ ¿A'iné na'a jí? ¿Ni qui ayén huataújmu'a'a ti seicié té'axa a'ájna jetze í niuucari í mej jín tí'ajta, ajta seicié té'axa a'ájna ti jín Dios te'ataújratziiri'i? Capu xaa ne'u, a'iné ti pua'a ayén tí'iri'iriistache'e ti taatá'acare'en tej rúurijche'e í Dios jemi a'ájna í niuucari ti huateájturaa a'ámej jemi, aj pu xaa, icu, ri'iriistaca'a tej ri'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'ájna jíme'e tej rá'astjire'e te'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta.

²² Mí ajta, a'ájna í niuucari jetze, ayée pu té'axa mej nu'u na'ími'i miyen auteájturaa í Dios jemi, a'achú mej mena'a pua'amé yen huachéjme iyen chaanaca japua. Ayee pu een jín té'axa ti ij a'ájna jín ri'iriistan ti a'ín Dios te'ataújratziiri'i ti tihuá'uci'i'ti a'ájna jíme'e mej ra'ará'astjire'en me'ájna í Jesús ti ajta i'i Cirístu'u. Jee xaa ne'u, ayée pu'u na'a ti a'ájna ti jín Dios te'ataújratziiri'i, a'ámej pu tí'ici'i'ti a'ámej í mej miyen té'atzaahuat'e.

²³ Tí'ij cáí xi huatasejire í Cirístu'u tej ti tiyen ra'ará'astjire'en, ayée pu éeni'ici'e seijre'eca'a cumu tej aiteánami'ihuaca'a a'ájna jíme'e ti ca'anín jín tacha'i a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta. Ayee tu éene'e huateájturaa a'ájna'ímuaa tíj na'a ti yú e'iré'ene tíj íjii ayén huatasejire a'ájna í tej teri ticu rá'atzaahuat'e.

²⁴ A'áj pu jín, ayén pu tacha'i a'ájna í niuucari ajta na'a cáí huatasejire'en í Cirístu'u tej ti tiyen ri'éene'ecán jín huateáturan a'ájna jíme'e tej ra'ará'astjire te'ájna í Cirístu'u.

²⁵ Me'ecu'i xaa ne'u, a'iné ari huatasejire í tej jemin rá'astjire'e, capu ché'e tacha'i a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta.

²⁶⁻²⁷ Na'ími'i xu yaújmu'a'ame'en pú'een í Dios se'ájna jíme'e sej rá'astjire'e se'ájna í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús, a'iné Cirístu'u pu á'amuanee're'e sej si'i siyen éene'e xá'ara'ani tíj a'ájna, setíj sena'a pua'amé huámuai'ivijhuaca'a í jemin.

²⁸ A'áj pu jín, cáí ché'e mé'e já'ahua'a í ti Israél jetze ajtémecan, na'ari ti jí'i Griego. Capu ajta mé já'ahua'a í Cirístu'u jemi í ti jí'i seij ti ca'anéeri jín tí'imuari'e nusu í ti ruxiéehua jín tí'imuari'e. Capu ajta jetzen ruxe'eve'e í Cirístu'u ti pua'a ja'atí teáata'a pú'eene'en nusu 'íta'a na'a, a'iné na'ími'i xu Cirístu'u jetze ajtémecan. Mú'een xu xaa seij teitejra'a pú'een í jemin.

²⁹ Ajta, ti pua'a siyen Cirístu'u jetze ajtémecan, a'áj xu jín seajta yaújmu'a'ame'en pú'een a'ájna í Abraham teccan, ajta a'í pu tejá'amuaci'i'ti a'ájna ti jín Dios te'ataújratziiri'i.

4

Cirístu'u pu'u raay'i'ti ti r'i'í taateájtuaani tí'ij Dios taatéya'upuajta

¹ Niché'e niyen neajta seij tiu'utaxáj. A'ájna í ja'ati ti ayén nain tiráaci'i'ti, meenti auj pá'ari'ista, ayée pu che'atá na'a een tíj ajta seij ti ca'anéeri jín tí'imuari'e. Capu amín a'íj ti ari nain tí'á'ara'an pú'een.

² Ruxe'eve'e ti a'ín hua'ará'astjire'en a'ámej í mej racha'ii, í mej me'ájna jín antiújmu'a'aree mej tiú'ucha'ín nain í tí'á'ara'an ajta na'a cáí ari ayén te'araúrasten a'achú pua'an nine'ira'a ti ari pít'i'ihuáujxi'epi'íntari'iri'i í táatajra'an jemi.

³ Ayee pu che'atá na'a éene'e já'araa ítejmi jemi. Tí'ij cáí xi teja'uré'ene a'ájna xicájra'a ti jetzen tí'itaci'i'ti a'ájna í ti ari pít'i'ihuáujxi'epi'íntari'iri'i, ayée tu éeni'ici'e seijre'eca'a matíj a'áme í mej ca'anéeri jín tí'imuari'e a'iné teuche'e tu rá'astjire'eca'a í tihuá'aye'ira í mej rujámua'a mena'a rájteu í mej Israél jetze ajtémecan.

⁴⁻⁵ Mí ajta Dios, tí'ij ari teja'uré'enen a'ájna xicájra'a ti jetzen ayén raax'epi'íntare, a'í pu ruyauj a'uta'íteca'a ti yé ve'ecáanen. Ajta a'ín yaujra'an, a'í pu huanú'ihuaca'a í 'íta'a jetze, ajta ayén tiraac'i'ti ayén tira'ará'astjire'en í niuucari í mej jín tí'ajta, ti ij a'ín hua'irájtuuani a'áme í mej ca'anéeri jín rá'astjire'eca'a me'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, tej ti tiyen ra'ancuré'an nain a'íj ti tiraavít'e'te ti titáaci'i'ti a'ájna jíme'e ti Dios ayén taatéya'upuajta'a.

⁶ A'iné mú'een xu yaújmu'a'ame'en pú'een í Dios, Dios pu ye'uta'íteca'a í ruyauj xiéjniu'uca tí'ij a'ín xiéjniu'ucare'ara'an huateáturan í á'amuatzajta'a. A'li pu a'ín pú'een í xiéjniu'ucari ti ayén rájee tíjín: "Abba, mí pej ní'ya'upua."

⁷ A'áj xu jín cáí ché'e ca'anéeri jín tí'imuari'e sino xu'uri yaújmu'a'ame'en pú'een. A'iné mú'een xu'uri yaújmu'a'ame'en pú'een, Dios pu ajta ayén amuáaruu ti tí'it'ij tejamuáaci'i'ti.

Pablo pu a'íj té'ujmuajca a'ímej jíme'e í mej té'atzaahuat'e

⁸ Jécua ímuá, setí'ij cáí xi ramua'ajcaa í Dios, mú'een xu ca'anéeri jín tihuá'avaire'eca'a a'ámej í mej cáí miyen huatasejire mej mí dioosi pú'ene'en muá'ara'ani sino teite mu'u miyen tí'ijxe'eve'eca'a.

⁹ Aru íjii, sej serí ramua'ate í Dios nusu íjii ti Dios rí'i tejamuaatá'a a'ájna jíme'e ti á'amuumuajte mú'ejmi, ¿a'iné auj tí'iri'iri ti tí'it'í ca'aníjra'a amuaatá'an sej si'i seajtáhua'a ra'ará'astjire'en í tihuá'aye'ira ti cáí tí'it'ij vaire'e, í ti cáí amuatá'acare'e sej rí'i me títeumuámua'are'en? ¿Ni qui siyen huataúra'an sej seajtáhua'a ca'anéeri jín tiu'utévaire'en se'ájna jíme'e í niuucari?

¹⁰ Mú'een xu siyen tiraay'i'tihua'an se'íjna jime'e ti ari a'ájna teja'uré'ene í xicaj ti jetzen ti'ítí a'íj huar'íj na'ari í máxcira'í ti jetzen ti'ítí teja'uré'enejsin nusu a'ájna tí'íj ari pí'tí'irici vífita'ari tzejta'a ca'ín xíjcata'a. Seajta se'íjna autámua'areeri'í í nine'ira'a í mej jetzen miyen tí'íjri'ire tí'ítíj jime'e.

¹¹ A'íj nu jín niyen tí'ítziine'e mú'ejmi jime'e. Ayej ne'ase capu tí'ítíj huatévai nain í nej jín tiu'umuáriej mú'ejmi tzejta'a.

¹² Ne'ihuaamua'a, ayée nu tejá'amuahuvii sej siyen rijca netíj inee. Ayeé nu neajta tí'ítíncha'íica'a setíj mú'een, setí'íj caí xi ramua'ajcaa í niuucari í mej jín tí'áijta. Netí'íj ne'uun á'ucatii a'amua jamuan, caxu tu'ítíj jín auteájturaa ineetzi jemi.

¹³ Netí'íj amuacaícan tejámuaatá'íxaaa í niuucari ti jín Dios amua'írájtuaani, ayée nu tí'icuí'ícan jín niyen huar'íj.

¹⁴ Jéihua pu huápi'í ámuuatamuári'eristareca'a a'ájna jime'e nej niyen tí'icuí'ícaa. Mí seajta mú'een, caxu naataxána'ajve. Caxu seajta naatéxiéehuataca'a, sino temua'a xu naa tí'ín ancuré'eví'ítí yee cumu nej a'áin pu'éene'en sej ti tí'ívaire'e u ta japua na'ari nej inee a'áin pu'éene'en í Círístu'u rusejí ti ajta í'í Jesús.

¹⁵ ¿A'íi tá'uj tzaa huar'íj sej si caí ché'e siyen rí'í naa tiú'ujtemua'ave'e setíj sejmí'í éene'e netí'íj ne'uun á'ucatii a'amua jamuan? Jee xaa ne'u, rí'írí nej niyen raataxáj tzáahuatí'íra'a jime'e yee ti pua'a rí'írístanche'e a'ájna'ímua sej siyen huárini, ayée xu ra'ítatu'tutú'unche'e í á'amua'í'isi, seajta naatatu'tu'ute'enche'e ineetzi.

¹⁶ ¿A'íné na'a qui? ¿Ni seri néjcha'íire'e se'íjna jime'e nej niyen tzáahuatí'íra'a jín tejá'amua'íxaaa'e?

¹⁷ Majta a'íime í teite, jéihua mú á'aviicua'íre'e mej mi amuaatémua'ítin mej mi rujímua'a mú'ejmi jime'e huatájtemua'ave'en. Ayeé mú tí'íjxe'eve'e tej tíj já'íta'a a'utácíine sej si caí ché'e á'aviicua'íre'e téjmi jamuan sino sej si siyen sicu rí'í tihuá'axe'eve'e a'íimej.

¹⁸ Naa pu x'íepi'ín ti pua'a ja'atí á'aviicua'íre'e sej si rí'í tiraatéxe'eve'en. Ajta capu ayén ruxe'eve'e nej ne'uun á'ucatii a'amua jamuan. A'íi pu'u ché'e a'áin a'utévíicua'íre'en a'íj ti tiraavíjte'e a'ájna jime'e ti rí'í'íepi'ín.

¹⁹ Mí sej ní'ítí'íríjmua'a, jéihua nu tirajpua'ítizí na'ame mú'ejmi jime'e, ayén cumu í 'íita'a ti ra'utacuí'íne pa'ari'í jime'e. Ayeé pu té'eme ajta sena'a caí siyen che'atá sena'a rí'í tí'tetiójcha'íi tíj a'ájna í Círístu'u.

²⁰ Canu a'atzu ramua'aree a'íj nej ye'í huárini mú'ejmi jime'e. Rí'í cu nena'a ne'uun á'ucati'íche'e mú'ejmi jemi nej ní'í caí ché'e tejá'amua'í'ise'e nena'a, sino nej ní tejamuá'íxaaa'e'en senese'íiraca.

A'íjna í Agar, ajta a'íjna í Sara, í tej'íjme'en yaú'ítíe tá'ara'ani í mej hua'apua

²¹ Setá'aj siyen tinaatá'íxaaa'e'en mú'een mí sej siyen raxí'íeve'e sej si ra'ará'astíjre'en se'íjna í niuucari í mej jín tí'áijta, ¿ni tzaa secaí siyen tiráanamua'íri'í a'íj ti té'axa a'íjna jetze í niuucari?

²² Ayeé pu té'eyu'usi'í ti nu'u hua'apuaca típe'eristémua'a í mej teteca a'íjna í Abraham teecan. Sej pu nu'u jetzen huanú'íhuaca'a a'íjna í 'íita'a ti nu'u ca'anéeri jín tí'imuari'íeca'a, ajta í se'íj, a'íi pu nu'u jetzen huanú'íhuaca'a a'íjna í 'íita'a ti nu'u ruxíéehua á'uche'ecane'e.

²³ A'íjna ti huanú'íhuaca'a a'íjna jetze í 'íita'a ti ca'anéeri jín tí'imuari'íeca'a, a'íi pu nu'u che'atá na'a ayaana éene'en huanú'íhuaca'a matíj í tí'íríi. Ajta nu'u í se'íj, a'íjna ti nu'u huanú'íhuaca'a jetzen í 'íita'a ti nu'u ruxíéehua á'uche'ecane'e, a'íi pu a'íjna jín huanú'íhuaca'a ti nu'u Dios ayén jín te'ataújratziiri'í.

²⁴ Rí'írí tej tíyen raataxáj ti ayén huataújmua'a a'íjna í niuucari ti ayén té'eyu'usi'í. A'íime í 'uuca í mej hua'apua, ayée mú huataújmua'a í niuucari ti hua'apua ti jín Dios tihuau'íjca í teteca jemi. Sej niuucari pu a'uun é'eme'ecan í jiri japua ti ayén téja'arájtéhuaa tíjín Sinaí. A'íj mú jetzen a'íránejsin a'íime í tí'íríi í mej tiu'utévai're'esin ca'anéeri jime'e. Ajta a'íjna í niuucari, a'íj pírici a'íjna í 'íita'a ti ayén ántehuaa tíjín Hagar.

²⁵ A'íjna í Hagar, ayée pu huataújmua'a a'íjna í jirí í Sinaí, ti a'uun a'utacá'a u Arabia. Ayeé pu ajta huataújmua'a chajta'a ti é'esejire'e u Jerusalén, a'íné aúche'e pu ca'anéeri jín tí'imuari'íe jamuan í yaújmua'ame'en.

²⁶ Ajta a'íjna í Jerusalén ti ta japua é'eme'ecan, a'íi pu ruxíéehua á'uche'ecan. Ajta a'íi pu pú'een í tanáana.

²⁷ Ayeé pu'u na'a a'íné ayée pu té'eyu'usi'í tíjín:

Pajta mú'ee, ti caí ché'e mua'utacuí'íni, patá'aj ca'anín jín huá'ayeinixí'ín.

Ayeé pej huárini, a'íné pepu'uri jaítze'e tiyaúumua'a pua'amé mí pej caí ja'anáj autájucataca caí a'íjna í 'íita'a ti rucín jamuan huáhuui.

²⁸ Seajta mú'een, ne'íhuamua'a, ayée xu che'atá sena'a seijre'e tíj a'íjna í Isaac ti a'íjna jín airáane tí jín Dios ayén te'ataújratziiri'í.

²⁹ A'ajná'ímua a'ájna í yaujra'an ti ayén che'atá na'a éene'en huanú'ihuaca'a matíj í tí'írí, a'íi pu a'íj pua'a tiráaruu a'ájna í yaujra'an ti ayén huanú'ihuaca'a a'ájna jime'e í tí'ímuari'eri'ire'ara'an í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ajta íjii, ayée pu che'atá tí'írineca.

³⁰ Mí ajta, ¿a'íné té'axa í yu'uxari jetze? ¿Ni qui ayén tíjñ yee: "Patá'aj yeehui raata-muárite'en pe'ájna í 'íta'a ti ca'anéeri jín tí'ímuari'e, pajta yeehui í yaujra'an"? Jee xaa, a'íné capu yee ja'anáj tí'ítí'íjci'íti a'ájna í yaujra'an í 'íta'a ti ca'anéeri jín tí'ímuari'e, sino "nain pu yee tí'íjci'íti a'ájna í yaujra'an í 'íta'a ti ruxiéhua á'uche'ecan."

³¹ A'íj pu jín, ne'íhuamua'a, catu te'ájna jetze airáane a'ájna í 'íta'a ti ca'anéeri jín tí'ímuari'eca'a. Catu xaa ne'u, sino a'íj tu jetzen airáane a'ájna í 'íta'a ti ruxiéhua á'uche'ecane'e.

5

Mej nu'u caí taúra'acare'en mej ca'anéeri jín tí'ímuari'e

¹ Ciri'istu'u pu tu'irájtuaa tej ti taxiéhua á'ujjuhua'ane'en. A'íj xu jín, caxu ché'e taúra'acare'en sej siyen ca'anéeri jín tí'ímuari'e. A'íi pu xaa á'amua'uarí'eristée a'ame.

² Neajta inee, í nej'íi Pablo, ayée nu tejá'amua'ixaate'e. Tí pua'a siyen huataúra'an mej ra'antisíjchixi'in í a'amua navij jetze, capu ché'e a'atzu jamuaatévaire'esin í Ciri'istu'u.

³ Neajta nu niyen tiraatá'ixaate'esin tzáahuati'ira'a jime'e ja'atí ti na'a ti ayén huataúra'an mej ra'antisíjche í naviira'an jetze, ayée pu ajta ruxe'eve'e ti a'áin nain jín ra'ará'astijre'en tíj na'a a'íj ti té'eyu'usi'í jetzen í niuucari í mej jín tí'ájta.

⁴ Mú'een, mí sej nu'u siyen rahuahuau sej si r'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi, mú'een xu seri mé rúurie se'ájna í Ciri'istu'u. Mú'een xu ajtacj jemin a'ájna í ti r'íi tejamaatá'a.

⁵ Mí teajta iteen, teen tú te'ájna jetze arátaca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios te'ájna jime'e tej té'atzaahuat'e. Ayee tu een jín arátaca'anéecan jín rachú'eve'en ti ayén títaaci'ti tej ti tíyen r'íéene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íj tej tí'íjxe'eve'e.

⁶ Ayee pu'u tí'een, a'íné í Ciri'istu'u jemi, capu a'atzu jetzen ruxe'eve'e ti pua'a ja'atí ari ra'antisíjcheca'a í runavij nusu caí. Mí ajta, a'íi pu xaa jetzen ruxe'eve'e ti ja'atí ayén hua'utaxí'even í teite a'ájna jime'e ti té'atzaahuat'e tzáahuati'ira'a jime'e.

⁷ Temua'a xu sejmí'í siyen tí'íjri'irejca'a. ¿A'ataani tejama'antiú'uuni'íri'í sej si caí ché'e siyen rá'astijre'e se'ájna í niuucari ti ayén tí'ayajna?

⁸ Capu xaa ne'u ayén ca'aníjra'a amuaatá'aca a'ájna ti á'amua'ee, sino sej pu ja'atí jetze me'ecan.

⁹ Ayej ne'ase ti ayén che'atá na'a á'amua'ruure tíj ajta ayén raruure í pan í mej rana'achite me'ájna í levadura tí'ítí. Aj pu'í rárutixi'in nain japua í pan tzajta'a.

¹⁰ Ayee pu tiná'amitiejte'e ti tavástara'a caí amuaatá'a sej seicéi tiú'umua'ati. Ajta a'áin í ja'atí ti tejama'antiú'uuni'í, tavástara'a pu pua'íjzi raatá'asin, ja'atí ti na'a ti ayén rici.

¹¹ Ayee nu tejá'amua'ihua'u, ne'íhuamua'a, ti pua'a niyen nena'a tejá'amua'ixaate'e ti ayén nu'u tiú'ujxe'eve'e mej ra'antisíjche í runavij, ¿a'íné een jín miyen mauj a'íj pua'a neruure? Tí pua'a niyen tejá'amua'ixaate'e, capu ché'e ja'atí nejaa'ixi'ete'e a'ame a'ájna jime'e nej niyen tejá'amua'ixaate'e ti Ciri'istu'u huam'íi í cúruu jetze.

¹² Ajta jime'en a'ímej í mej tejama'antiú'uuni'í, ayée pu tina'aránajche ineetzi, ti ru'uráxuaahua í nahuaa ti ij nain jín hua'atésijchixi'in.

¹³ Mí seajta mú'een, ne'íhuamua'a, Dios pu ayén amuaatájé sej si'í ruxiéhua á'ujjuhua'ane'en, sicu. Ayee pu í éene'e, caxu huataúra'an sej si siyen ché'e sena'a tí'íjri'irée a'íj ti tejama'antí'itejte'e í ti a'íj pua'a een jime'e, sino setá'aj huateújvaire'en rujímua'a se'ájna jime'e sej huaújxe'eve'en.

¹⁴ Setá'aj siyen r'íi titetújcha'íi a'íné tíj na'a ti té'axa jetzen í niuucari í mej jín tí'ájta, nain pu aráurastejsin sej jime'e í niuucari ti ayén yee: "Patá'aj yee raxí'eve'e pe'ájna í axí'ej tevi patíj asej tí'axe'eve'e."

¹⁵ Tí pua'a seuj siyen a'íj pua'a tiú'uxajta, na'ari seuj siyen titetújcha'íire'e se'ájna jime'e sej chueere'e, r'íi xu'u mú'een sej si caí ahuáujpua'ajte'en rujímua'a.

Jime'en a'ájna ti ta tzajta'a huíránineica, ajta a'ájna ti a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios airánineica

¹⁶ A'íj nu jín, ayée nu tejá'amua'ixaate'e, setá'aj siyen tí'íjri'irée sej se'ájna jetze aráujca'ane'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si caí siyen ra'ará'astijre'en se'ájna í ti a'íj pua'a een ti huíránineí í a'amua tzajta'a.

¹⁷ Ayee pu'u, a'íné í x'í'evi'ire'ara'an ti a'íj pua'a een ti huíránineí í tzajta'an í ja'ati, a'íi pu rájcha'íire'e í x'í'evi'ire'ara'an í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. A'íi mú miyen tíjcha'íire'e. A'íj xu jín caí ja'anáj á'aturaaven tí'ítíj jime'e sej si caí siyen huáriní a'íj sej ríníche'en.

¹⁸ Mí ajta, ti pua'a a a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen ra'ará'astijre'en a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'e, capu ché'e mú'ejmi jetze te'upua'ajte'en tí'itíj jime'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹⁹ Temua'a pu tirá'amitiejte'e a'ij ti rici ti pua'a ja'atí ayén ra'ará'astijre'en í ruxí'evi'ira'a ti a'ij pua'a een ti huiiráninei í tzajta'an. Ayeé mú rici í teite, metí'ixana'acire'e, majta a'ij pua'a titejá'ujujhua'ane'en. Cha'a na'a mú taúra'aca seica jamuan í teite.

²⁰ A'í mú majta huá'anajche a'ímej í mej caí dioosi pú'een, majta mú huá'achahua'iraca í ruxí'ej teite. Jé'ecan mú tiújcha'iire'e muá'aye'i seica jamuan. Camu majta rí'í tí'iru'ixaate'e. Majta mú á'ujchuéere muá'aye'i. Jé'ecan mú majta runé'usi'ite'e muá'aye'i me'íjna jime'e mej tiú'uteúra'ate'en nain. Já'ita'a mú a'utac'íca muá'aye'i. Majta téhuicare'e muá'aye'i seica jemi me'íjna jime'e mej seicié tí'imua'atze.

²¹ Jé'ecan mú majta tí'inecua'atze í tihua'áa í seica, majta rutá'aruaijve'e. Meta'aruáj mú ruxíéehua á'ujujhua'ane'e muá'aye'i jamuan í mej tí'iyeste tí'itíj jime'e. Tíj na'a ti ayén a'ij pua'a een, ayéé mú rici a'ímej í mej ra'ará'astijre'en í ruxí'evi'ira'a ti a'ij pua'a een ti huiiráninei í huá'a tzajta'a. Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e tzaahuati'ira'a jime'e, a'íme í mej miyen a'ij pua'a titetiújcha'íi, capu xaa ne'u ayén tihua'áci'iti mej me'uun a'uteároute a'u ti Dios é'eseijre'e.

²² Mí majta a'íme í mej jetzen araujca'ane me'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayéé mú rí'í titetiújcha'íi. Mehuá'axe'eve'e mú muá'aye'i í seica í teite. Maújtemua'ave'e mú muá'aye'i. Temua'a pu naa rí'í huateápua'areca'a í huá'a tzajta'a. Majta raayí'iti mej te'utáviicua'l me'íjna jime'e ti huá'amuarí'eriste'e. Rí'í mú majta tihua'acha'íi muá'aye'i í ruxí'ej teite. Rí'í mú tí'titeite a'íme. Camu tí'itíj jín auté'itzaeara í seica jemi.

²³ Rí'í mú tí'tiújcha'íican jín meé á'ujujhua'an. Camu majta rí'í a'ij ríj muá'aye'i. Ajta a'ímej jime'en í teite mej miyen 'een, capu mé'e já'ahua'a sej í niuucari ti ayén huá'a jetze tí'itíj jín te'upua'ajte'en.

²⁴ Majta a'íme, í mej jetzen ajtémecan í Cirístu'u, mu'uri nain tí'iteca'a me'íjna jime'e í ruxí'evi'ira'a ti a'ij pua'a een ti huiiráninei í huá'a tzajta'a mej mí caí ché'e a'ij pua'a titetiújcha'íi.

²⁵ Tí pua'a tiyen ruurican huateáuran í Dios jemi te'íjna jime'e tej jetzen arátaca'anen te'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, tiché'e teajta tiyen rí'í tí'titácha'íi te'íjna jime'e tej teajta jetzen arátaca'anen te'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an jetze.

²⁶ Tiché'e caí á'atatzahuate'e tí'itíj jime'e. Tiché'e teajta caí ca'aníjra'a tatá'acare'en tej ti huatétane'usi'ite'en tajímua'a. Tiché'e teajta caí tihua'anecua'atzi'ira í tihua'áa í taxí'ej teite.

6

Mej nu'u huateújvaire'en sej ajta sej

¹ Ne'ihuaamua'a, ti pua'a sej mú'een auteáuran tí'itíj jime'e, setá'aj siyen huárini. Ché'e sej mú'een rí'í ráaruuren. Ajta a'ín ti rí'í ráaruurejsin, ché'e a'ín pu'éene'e í ti jaitze'e araujca'ané a'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ché'e ajta rí'í tí'tiújcha'íican jín ayén rí'í ráaruuren, ajta caí yá'uhua'anan ti í'iri'iri ti tí'tí ca'aníjra'a raatá'an ti ij ayén che'atá na'a auteáuran tíj ajta í sejí.

² Sej sí ra'ará'astijre'en í niuucari ti Cirístu'u jetze me'ecan. Ruxe'eve'e sej siyen huateújvaire'en sej ajta sej se'íjna jime'e ti ja'atí te'utáviicua'l a'íjna ti raatamuári'eriste'e.

³ Ayeé pu'u, a'iné ti pua'a ja'atí ayén tiraatámitiese'e ti a'í na'a rusej jéihua ruxe'eve'e, ti pua'a caí tí'tí, a'í pu rucuanamuan rusej í ru tzajta'a.

⁴ Mí ajta, ché'e ayén éene'en ti ja'atí ti na'a ayén tiráamua'ati a'ij ti tí'imíjhuaca rusej. Tí'ijta ayén huarín, aj pu xaa rí'irísta a'ame ti ahuaújzahuate'en, aru a'í pu'u na'a a'íjna jime'e ti ari tíu'uruu rusej. Capu ché'e ruxe'eve'e a'ame ti a'ín ayén ahuaújzahuate'en a'íjna jime'e ti ayén nu'u jaitze'e ruxe'eve'e caí í ruxí'ej tevi.

⁵ Ché'e ayén éene'en a'iné ayéé pu ruxe'eve'e ti ja'atí ti na'a ayén rá'aviicua'iran a'íjna jime'e ti raatamuári'eriste'e.

⁶ Ajta a'íme ti ja'atí ayén tihua'amua'ate a'ij ti té'eyu'usí'í í yu'uxari jetze, miché'e me'ín cíj tiraatá'an í tí jín huateújvaire'en a'íjna ti tihua'amua'ate.

⁷ Caxu siyen rucuanamua. Capu rí'iri sej raatéxiehuata í Dios, a'iné a'í pu tíu'utanájchita a'ij ti tiraavíjete'e. A'achú sej caj tíu'utá'an, ayéé pu che'atá na'a tejá'amua'áci'iti.

⁸ A'íjna í ja'ati ti ayén tí'tiújcha'íi ti ij ayén rí'í tiraatá'an í ruxí'evi'ira'a ti a'ij pua'a een ti huiiráninei í tzajta'an, ayéé pu tí'iraci'iti ti tejá'urieeni a'íjna jime'e í ruxí'evi'ira'a ti a'ij pua'a een.

Ajta a'ín í ja'ati ti ayén rí'í tí'tiújcha'íi ti ayén rí'í tiraatá'an a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayéé pu tí'iraci'iti ti ayén ruurican huateáuran í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e.

⁹ Tiché'e caí taxieemijte'e tel'jina jime'e tej tiyen raruure í ti i'í x'epi'in, a'iné t'íj a'ájna teja'uré'enen ja'anáj ti huaújxi'epi'intare, ti pua'a tecaí amuacaícan raatéxiehuata, a'ájna xicájra'a jetze pu xaa t'ítaci'ti nain a'ij ti tiraavíjte'e.

¹⁰ A'íj pu jín, t'íj na'a ti ayén t'ítaci'ti tej tiyen huá'ini, tiché'e tiyen r'í'i tihuá'ucha'in í taxí'ej teite. Teta'aj jaítze'e r'í'i tihuá'ucha'in a'ímej í mej majta ta jamuan té'atzaahuat'e.

Mej nu'u r'í'i tiraasej ti ij caí ja'atí huá'ucuanamua

¹¹ R'í'i xu'u mú'een tiraasej a'íj nej ve'ecán jín tira'uyú'uxaca'a í nemuajca'a jime'e.

¹² Mí majta, a'íme í mej á'amua'itziite'e, ayée mu'u een jín t'ítese'e sej si ca'anéjri jín ra'ajtásiichixi'in í runavij mej mi rujúmmua'a mena'a huatetújvair'en. Camu raxí'eve'e ti puajtzi hua'utá'an a'ájna jime'e mej nu'u majta ra'ará'astijre'en mel'jina í Cirístu'u í ti á'utataihuaca'a í cúruu jetze.

¹³ A'íj mú huataúra'a mej mi ra'ajtasíjche í runavij, mi majta caí camu ra'ará'astijre'e í niuucari í mej jín t'í'ajta. Ayee mu'u raxí'eve'e mej mi amuaataséjrate'en a'íme í mej Israel jetze ajtémecan mej mi mel'jina jín ahuaújzahuat'e'en a'íme jemí í sej nu'u ra'ajtasíjcheca'a í runavij.

¹⁴ Mí neajta inee, ché'e nu'u caí ja'anáj ahuántzaahuat'e'en t'ítíj jime'e sino ché'e a'íj pu'u na'a ti Cirístu'u nej jetze me'ecan rajpuajtzi já'araa í cúruu jetze. A'íj nu jín caí ché'e ra'ará'astijre'en í tihuá'aye'ira a'ímej í mej yen chaanaca japua huachéjme. A'íj mú majta jín néjcha'íire'e ineetzi.

¹⁵ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e a'iné capu ché'e t'ítíj ne jetze ruxe'eve'e ti pua'a ja'atí ra'ajtasíjcheca'a í runavij nusu caí. A'íj pu'u xaa Dios jetze ruxe'eve'e ti a'ín ja'atí seicié tíú'mua'ati ti ij rujéjcuatze'en huatetúuran jemin í Dios.

Í ti jín ra'antipúa'ari

Single Line Composer

¹⁶ Ché'e Dios hua'utéjpuajte'en, ajta huá'ancu'uvajxi'in a'achú mej mena'a pua'amé ra'ará'astijre'e a'ájna í niuucari, a'iné a'íi mú a'ín pú'een í mej Israel jetze ajtémecan, í teitejra'a í ti Dios hua'antíhuau.

¹⁷ A'íj pu jín íjii ti yú auca'ití a'ame, ché'e caí ché'e ja'atí né'itziite'e, a'iné temua'a nu neri nicu t'í'icápita'lnara'a nel'jina jime'e í nej rajpuajtzi í Jesús jetze me'ecan.

¹⁸ Ché'e a'ín tavástar'a, a'ájna í Jesús ti ajta i'í Cirístu'u, ché'e a'ín r'í'i tejamuaatá'an í a'amua tzajta'a, mi sej nel'ihuamua'a pú'een. Ayee pu'u, ché'e ayén té'ara'ani.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Éfeso a'uchéjme'ecaa

Pablo pu tihuá'iti a'ímej í mej e'etiújse'iri hua'atéyujta'a a'ujna u Éfeso

¹ Inee, i nej i'li Pablo, nee nu se'ij pírici ti Dios na'antíhuau ruxí'evi'ira'a jime'e nej ni ti'itíj jín tiraat'évaire'en a'íjna í Ciriístu'u ti ajta i'li Jesús. Ayee nu tejá'amua'yuse'e mú'ejmi, mi sej teitestemua'ame'en pú'een í Dios, mi sej Éfeso é'eche. Nain xu jín araúrate a'ij ti ari tejámua'ijca a'íjna í Ciriístu'u ti ajta i'li Jesús.

² Ajta a'íjn í Dios, í tej rájya'upua jamuan, ajta a'íjn í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'li Ciriístu'u, miché'e me'én rí'i tejamuáacha'íjn, majta amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzejta'a.

Jíme'en a'íjna ti jín r'íi titatá'aca a'íjna í Ciriístu'u

³ Tiché'e rí'i tiraatá'an tel'jna í Dios í ti ya'upuáara'an pú'een í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'li Ciriístu'u, a'íne a'íjn Dios, a'íi pu ayén taatapuajve nain t'j na'a ti é'eseijre'e u ta japua ti ij titáaci'iti jamuan í Ciriístu'u.

⁴ Ayee pu ti'ayajna, a'íne jécua imuá, t'ij caj xi raatétaahuaca'a í chaanaca í tej yen japuan seijre'e, a'íjná'ímua Dios pu ta'antíhuau jamuan í Ciriístu'u tej ti tiyen urar'ene'e tá'ara'ani í tatzajta'a, tej ti cai ti'itíj jín auteáaturan í jemin.

⁵⁻⁶ A'íne jeihua pu huápi'i taxe'eve'ecaa, ayée pu titaaxí'epi'intari'iri'i ti a'íjn ruse'ij tayá'upua á'ara'ani a'íjna jime'e ti Ciriístu'u ayén huárini ti ta jetze me'ecan huámi'ini.

Dios pu ayén titaaxí'epi'intari'iri'i í ruxí'evi'ira'a jime'e. Ayee éene'e á'ara'ani, tej ti tiyen rí'i tiraatá'an a'íjna jime'e ti jeihua huápi'i naa seijre'e ti a'íjn Dios ayén rí'i titáacha'íjn. Ajta ruxí'evi'ira'a jín ayén rí'i titáacha'íjn jamuan a'íjna í ti raxí'eve'e, a'íjna í Ciriístu'u.

⁷ A'íi xaa tiu'utanájchitaca'a a'íjna í tej jín té'echa'íca'a í Dios jemi. Ayee pu a'íjna jín tiu'utanájchitaca'a a'íjna jime'e ti ruxuure'e airáaxire ta jetze me'ecan ti ij Dios ayén titaatá'uuni'i í tej jín jemin auteájturaa. Ayee tu een jín ramua'aree ti Dios rí'i titáacha'íi ruxí'evi'ira'a jime'e, nain jime'e ti tejé'eseijre'e u ta japua.

⁸ Nain pu ayén taatapuajve a'íjna jime'e ti a'íjn nain jín rí'i mé teuúmu'a'aree, ajta nain jín yaú'itie a'íjna í Dios.

⁹ Ajta, ayée pu taatá'a tej ráamua'ati ti'ití ti pírici ti rú'avaa a'íjna jime'e a'ij ti tí'ijxe'eve'e, a'íne ayée pu ra'aránajcheca'a ti ayén huárini t'ij a'íjn ayén tiraaxí'epi'intare ti'ití ti jín tí'itevé'e a'ame í Ciriístu'u.

¹⁰ Ayee pu raaxí'epi'intare ti ayén éene'e a'ame t'ij teja'uré'enen a'ájna xicájra'a ti jetzen nain araúratejsin, ti ij Ciriístu'u hua'amú'úu pu'eene'e a'ame naj'mi'i mat'j mana'a pua'amé é'eseijre'e u ta japua, ajta mat'j mana'a pua'amé yen seijre'e íyen chaanaca japua.

¹¹⁻¹² Teajta iteen, i tej amuacáí rá'antzaahua tel'jna í Ciriístu'u, Dios pu ajta ta'antíhuau ti ij ti'ití táaci'iti jamuan í Ciriístu'u. A'íi pu jécua imuá taaxí'epi'intari'iri'i ti ayén tira'aránajcheca'a. A'íi pu a'íjn pú'een í ti Dios nain jín rí'i tiú'uruuren a'ij ti ari tí'ihuaújxi'epi'intari'iri'i tej ti tiyen rí'i tiraatá'an tel'jna jime'e ti jeihua huápi'i naa tí'iseijre'e í jemin.

¹³ Seajta mú'een, mi sej siyen ráanamua'jri'i í niucucari ti ayén ti'ayajna, í ti Dios jín amua'irátuaasin, mú'een xu seajta rá'antzaahua. Ajta, ayée pu che'atá na'a tejamuacá'íi jamuan í Ciriístu'u t'j ari Dios ayén te'ataújratziiri'i ti a'íjn xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén huateáaturan mú'ejmi jemi.

¹⁴ Ajta a'íjn xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'ii pu a'íjn pú'een í ti téjmi jemi huateájturaa, í tej teajta jín ramua'aree ti ayén ti'ayajna ti ti'ití táaci'iti a'ájna xicájra'an ti jetzen Dios titaatá'tuiire'esin a'íjna jime'e í Ciriístu'u ti ta jetze me'ecan tiu'utanájchitaca'a tej ti rí'i tiraatá'an tel'jna jime'e ti jeihua huápi'i naa tí'iseijre'e í jemin.

Pablo pu rahuauhau í Dios jemi ti a'íjn ayén hua'atá'acare'en mej temua'a naa rí'i titá'umua'ati

¹⁵⁻¹⁶ A'íj nu jín, t'j na'a nej amuacáí ráanamua'jri'i sej siyen rí'i rá'astijre'e í tavástar'a, a'íjna í Jesús, seajta siyen rí'i tihuá'ajcha'íi naj'mi'ica a'ímej í teitestemua'ame'en í Dios, t'j na'a ti yú e'iré'ene, canu jín anáj raatapuá'ajta'ca'a nej niyen tí'ijteujtzi'ire'e í Dios mú'ejmi jime'e, neajta nu rahuauhau mú'ejmi jime'e.

¹⁷ Ayee nu nauj niyen rahuauhau jemin a'íjna ti ya'upuáara'an pú'een í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'li Ciriístu'u. Ayee nu rahuauhau ne'íjna í ya'upuáara'an ti huápi'i naa seijre'e ti ij a'íjn xiéjniu'ucare'ara'an ayén amuaatá'an sej si rí'i mé titeumuámu'a'aree, sej si seajta rí'i tiyaú'itiee xá'ara'ani a'íjna ti ari huatasejre mú'ejmi jemi sej si siyen tiráamua'ati temua'a naa í Dios.

¹⁸ Ayee nu neajta rahuauhuau sej si seajta yaú'itiée xá'ara'ani tzáahuati'ira'a jime'e í a'amua tzajta'a sej si siyen ráamua'aree ti'ítí ti pírici í sej rachú'eve'e, í ti jín amuaatajé í Dios, sej si seajta siyen ráamua'aree a'ij ti een tíj na'a pua'amé ti r'í huápi'i naa seijra a'ame a'ijna ti huá'aci'iti a'ímej í teitestemua'ame'en í Dios.

¹⁹⁻²⁰ Neajta nu niyen rahuauhuau sej si siyen ráamua'aree ti caí ámitieere'e, ti huápi'i jeihua raay'íti í Dios ti ti'ítíj ín ayén huáruuren í téjmi tzajta'a a'ijna í rumuári'eril'ire'ara'an jime'e. Teen tu tiyen rá'atzaahuate'e a'ijna jime'e ti ari jeihua huápi'i r'í tiú'uruu í rumuári'eril'ire'ara'an jime'e a'ijna jime'e a'ij ti huar'íj í Ciríistu'u jime'e tí'ij ayén raatarújte huá'a tzajta'a í mí'ichite, ajta ya'uv'í'iti u ta japua. Tí'ij í án ya'újra í ipuari japua ruri'írínta'a pújme'en.

²¹ Ciríistu'u pu a'ijna jín te'enteájrupi í ti jaítze'e ve'ée caí máaj ti'ítí ti u júte'e é'eseijre'e. A'íi pu jaítze'e ve'ecán jín ti'ítéjvee caí máaj ja'atí ti tí'áijta na'ari ja'atí ti tí'ítí jín antiújmua'aree nusu tevi ti ca'anéeri jín tiú'utéemua'íti o ja'atí ti a'ijna jín ti'ítéjvee ti amuájca jime'e. Jaítze'e pu ajta ayén tiú'ujxe'eve'e í niucari í tej jín tiyen ratamuá'amua te'íjna í Ciríistu'u caí máaj sej í niucari í tej jín ja'atí huatamuá'a. Ayee pu xaa ne'u che'atá een íjii ti me'ecan, ajta ti yú auca'ítí a'ame tíj na'a rusén jime'e.

²² Ajta a'íin Dios, a'íi pu raatá'a ti Ciríistu'u nain jín antiújmua'areere, ajta a'íi pu ra'antíhuu'u ti tiú'utévaire'en a'ijna jime'e ti a'íin pu'éene'e xá'ara'ani í hua'amú'úu nain jime'e í huá'a jemi í mej e'etiújse'íri mej mí raateánajche í Dios.

²³ Majta a'íime í mej e'etiújse'íri, ayée mú che'atá mana'a ajtéme'ecan a'ijna jetze í hua'amú'úu tíj ja'atí ratéhuu'ira'a í ru jetze, a'íné a'ijna í Ciríistu'u ti ajta hua'amú'úu pú'een, a'íi pu huá'anajmire'en nain jime'e. A'íné a'íi pu a'íin pú'een í ti raanajmire'en tíj na'a ti é'eseijre'e ti Dios raatátaahuaca'a.

2

Dios pu nu'u hua'irájtuaa mej mí caí ché'e ti'ítíj jín te'uteáturan í jemin

¹ Seajta mú'een, ayée xu 'eene'e sej mí'ichica'a í Dios jemi a'ijna jime'e í sej jín auteájturaa í jemin, ajta a'ijna í sej a'ij pua'a rijcaa.

² Ayee xu a'ij pua'a titetiújcha'íica'a setí'ij seuj siyen rijcaa a'ij mej rici íjii a'íime í mej yen japuan seijre'e í chaanaca japua.

A'ájná'imua a'íj xu siyen á'astijre'eca'a se'íjna ti a'ij pua'a een ti ajta a'ijna jín antiújmua'aree ti ayén tíhuu'uta'áijte'en a'ímej í mej xiéjniu'ucari pú'een í mej seijre'e eeca tzajta'a. A'íi pu a'íin pú'een í xiéjniu'ucari ti ari tí'imuari'e huá'a tzajta'a a'ímej í mej huá'a jetze ajtéme'ecan a'ímej í mej caí ja'atí á'astijre'e.

³ Teajta iteen, amuacaícan tu naími'i tiyen huá'a jetze ajtéme'ecantaca'a a'ímej. Ayee tu che'atá tena'a rá'astijre'eca'a a'ij ti titá'amitiejte'eca'a a'ijna jime'e ti'ítí ti huanéj í ta jetze nusu tí'ítí ti huataseijre' í tamua'atzi'ira'a jime'e. Tíj na'a ti seijre'eca'a í ta jetze, teen tu raatá'acare'e ti a'íin títaata'áijte'en. Ayee tu éene'eca'a matíj í seica í ti Dios puáijzi hua'utá'asin.

⁴ Mí ajta Dios, a'íi pu jeihua huápi'i taataxi'ëve. A'íj pu jín, naa pu tá'ancu'uvaxji rux'evi'ira'a jime'e.

⁵ Tetí'ij teuj tiyen éene'e tej mí'ichica'a a'ijna jime'e í tej jín auteájturaa í jemin, a'íi pu taatarújte jamuan í Ciríistu'u. A'íi pu amua'irájtua a'ijna jime'e ti huápi'i r'í tejamuájcha'íi rux'evi'ira'a jime'e.

⁶ Ajta, Dios pu taajiste jamuan í Ciríistu'u. A'íi pu ajta a'ijna jamuan án taja'urá'atzaca'a a'ujna u júte'e a'u ti tí'áijta a'ijna í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús.

⁷ Ayee pu een jín huar'íj ti íj ayén éene'e á'ara'ani tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame tíj na'a rusén jime'e. A'íi pu taatasejrate'esin ti r'í huápi'i títajcha'íi a'ijna jime'e ti a'íin ta japua huaníu a'ijna í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús.

⁸ A'íi pu amua'irájtua a'ijna jime'e ti a'íin r'í tejamuájcha'íi a'ijna jime'e sej rá'antzaahua. Dios pu ayén amuaatá'a rux'evi'ira'a jime'e. Caxu rujímua'a sena'a a'ij tirájteu.

⁹ Tí'ij caí ja'atí á'ujtzaahuate'e, a'íj pu jín caí r'í'írí ti ja'atí rusej raamuá'ítin a'ijna jime'e a'ij ti x'íepi'in jín rici.

¹⁰ Ayee pu'u na'a, a'íné xién tu te'íin pú'een í Dios ayén rusej táaruurejsin a'ij ti tirá'amitiejte'e. Jéjcuacan pu ayén táaruu í tatzajta'a jamuan a'ijna í Ciríistu'u ti ajta í'í Jesús tej ti tiyen huá'íni a'ijna jime'e ti í'í x'íepi'in a'ij ti a'íin amuacaícan r'í tiráaruu téjmi jime'e.

Ciríistu'u pu ta'anpuá'ajte yú tatzajta'a

¹¹⁻¹² A'íj pu jín caxu siyen ya'uhua'anan ti a'ájná'imua ayée xu 'eene'e sej caí Ciríistu'u jemi huaté'uuca. Ajta mú'een xu caí huá'a jetze ajtéme'ecantaca'a a'ímej í mej Israél jetze ajtéme'ecan.

Ayee xaa ne'u ti'ayajna, a'íime í mej miyen huataújmua'a tijn: "I tej ra'antisí'iche í tanavij"; ayée mú amuaatamua'a mú'ejmi tijn "Mí sej caí siyen ra'antisí'iche í runavij." Ayee mú tejá'amuaxa me'íjna jime'e sej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan. Caxu seajta yá'uhua'anan ti a'ájna'imua, ayée xu caí ajtémecantaca'a a'ímej jetze í ti Dios huá'a jemi raateájtuaa í niuucari í ti jín te'ataújratziiri'í ti ayén r'í'í tihua'utá'an. Capu ajta mé'e já'ahua'aca'a í sej jín rachú'eve'en. Ajta, capu huatasejre mú'ejmi jemi í Dios íyen chaanaca japua.

¹³ Mí ajta íjii, mi sej a'ímuá a'uté'uuca'a a'u tej teajta iteen jé'esejre'eca'a, xu'uri vejl'i'í huaté'uu téjmi jemi a'íjna jime'e ti a'ín Cirištu'u ayén a'amua japua huaniú a'íjna jime'e ti ruxuure'e airáaxire.

¹⁴ A'íi pu a'ín pú'een í ti ta'anpuá'ajte yú tatzajta'a naíjmi'ica mú'ejmi, ajta itejmi. A'íi pu ayén táaruu tej ti tiyen sej tena'a teitestemua'ame'en pu'éene'e tá'ara'ani. A'íi pu raaté'uu a'íjna ti te'entanámí'ihuaca'a, a'íjna í tej jime'en tané'usi'ite'eca'a.

¹⁵ A'íi pu ra'antipua'ajte í rutevij jime'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, nain jime'e í mej jín tihua'a'íjmiira. Ayee pu een jín huarj í ij ayén huá'uruuren í ru jetze a'ímej í mej hua'apua mej mi sej mana'a teitestemua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani. Ayee pu a'íjna jín huarj, a'íi pu hua'utéepua'ajte í mej hua'apua.

¹⁶ A'íj pu ajta jín ayén huarj tej ti teajtáhuua'a a'uté'uu tá'ara'ani í Dios jemi í tej hua'apua a'íjna jime'e í rutevij í mej rá'utatai í cúruu jetze. Ayee pu een jín huarj, a'íi pu ra'antipua'ajte í tej jín tané'usi'ite'eca'a.

¹⁷ A'íi pu mú pa'uvé'emej ti í ayén tejámuaatá'ixaate'en a'íjna jime'e í niuucari í ti jín amua'anpuá'ajte'en mi sej a'ímuá a'uté'uuca'a. Ayee pu che'atá na'a tihua'utá'ixaa a'ímej í mej vejl'i'í seijre'eca'a a'íjna jime'e í niuucari í ti jín ajta hua'utéepua'ajte a'ímej.

¹⁸ Ayee pu'u, Cirištu'u ta japua huaniú, tej ti, í tej hua'apua, sej tena'a jín í xiéjniu'ucari tiyen jamuan tiu'utaxáj te'íjna jamuan í tej rájya'upua.

¹⁹ A'íj xu jín caí ché'e se'ín pú'een í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan na'ari a'íime í mej caí a'ij rumuari, sino xu'uri huá'a jetze ajtémecan a'ímej jemi í mej a'uté'uu í Dios jemi. Jee xaa ne'u, xu'uri huá'a jetze ajtémecan a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios.

²⁰ Naíjmi'í tu tí'ivaire'e tá'aju'un tíj sej í chí'ij ti tzajta'an é'esejre'e í Dios. A'íime í ti hua'utajé í Jesús, majta a'íime í mej mejmi'í tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, ayée mú tí'ivaire'e muá'aju'un tíj tetej ti japuan ájtaavijhua í jaxu'u. Ajta a'ín í Cirištu'u ti ajta í'í Jesús, a'íi pu a'ín pú'een í tetej ti esquineero jín tí'ivaire'e.

²¹ Naími'í tu tí'ivaire'e tá'ara'ani tíj teyuu ti jetzen Dios huirájcati.

²² Seajta mú'een, jetzen a'íjna í Cirištu'u, mú'een xu seajta tújvi'iraxi'isin sej si siyen tí'ivaire'e xá'ara'ani tíj chí'ij ti jetzen huirájcati í ruxéjniu'uca jime'e a'íjna í Dios.

3

Pablo pu nu'u a'íjna jín antiújmua'aree ti raateájtuaani a'íjna í niuucari huá'a jemi í mej caí Israél jetze ajtémecan

¹ A'íj nu jín niyen rici inee, í nej í'í Pablo, í nej neajta aiteánami'í ne'íjna jime'e nej tí'ivaire'e jemin í Cirištu'u ti ajta í'í Jesús ne'íjna jime'e nej tejá'amuaxa'ixaate'e mú'een mi sej caí Israél jetze ajtémecan.

² Tij secaí seri ráanamujri'í se'íjna jime'e ti Dios ayén r'í'í tinaateájtuaa a'íjna jime'e ti ayén tinaa'íjca nej ni tejámuaatá'ixaate'en mú'ejmi.

³ Nu'uri c'íj caj tejámuaatá'itiiri'í a'íjna jime'e ti Dios naatasejrate mé jéjre'e tí'tí ti pírici í ti rú'avaataca'a í jemin.

⁴ Set'íj ra'ujliven a'ij nej tejá'amuayu'use'e ne'íjna jetze í yu'uxari, aj xu xaa yaú'ítiee xá'aju'un a'íj nej tíyeú'ítie temua'a naa ne'íjna jime'e ti rú'avaataca'a a'íjna jetze í Cirištu'u.

⁵ Capu xaa ne'u hua'utasejrate a'ímej í seica í teite í mej caí ché'e ye'e já'ahua'aca'a, í mej jéjca imuá seijre'eca'a. Mí ajta íjii, a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén hua'utasejrate a'ímej í mej huaté'uu í Dios jemi mej mi miyen tiraatévaire'en. A'íi pu ajta ayén tihua'utasejrate a'ímej í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan.

⁶ A'íi pu a'ín pú'een í ti rú'avaataca'a ti a'íime í mej caí Israél jetze ajtémecan, ayée pu tihua'aci'iti jamuan a'ímej í mej Israél jetze ajtémecan, mej mi naími'í anteújseire'en mej mi miyen 'eene'en mej sej mana'a teitestemua'ame'en pu'éene'e muá'ara'ani, mej mi naími'í ra'ancuré'an a'íjna ti te'ataújratziiri'í ti ayén riníche'en a'íjna í Cirištu'u ti ajta í'í Jesús.

⁷ A'íj nu jín niyen te'enteájrupi ne'íjna jime'e nej niyen tí'ivaire'e nej tihua'utá'ixaate'en í niuucari jime'e ti jime'en raxa í Dios. A'íi pu ayén r'í'í tinájcha'íi a'íjna jime'e ti ayén naata-puajve rux'evi'ira'a jime'e nej ni niyen tiu'umuári'en ne'íjna jime'e í muári'eri'ire'ara'an í Dios.

8-9 Ayee pu een, nee nu ne'in pú'een í ti jaítze'e caí ruxe'eve'e mecaí í seica í mej cílieen jín títeté'u'upu'u í Dios jemi. Capu amín a'ij, aúche'e pu Dios ayén rí'i tinájcha'íi ti a'ijna jín tinaa'ijca nej ni tihua'utá'ixaate'en ne'ímej í mej caí Israél jetze ajtème'ecan mej mi ráamua'aree a'ij ti een Círístu'u jemi ti t'í'seijre'e, ti caí ámitieere'e naíjmi'í t'ij na'a ti'ípua'amé ti t'í'tací'íti a'ijna jemi t'ij na'a rusén jime'e, nej ni tihua'utá'ixaate'en naíjmi'íca temua'a naa a'ij ti Dios tiraaxí'epi'intare a'ij ti té'eme a'ijna jime'e í ti rú'avaa. Jéjcuá imuá t'ij na'a ti yú e'iré'ene, a'íi pu rú'avaataca'a í Dios jemi, í ti nain tiú'utaahuaca'a t'ij na'a ti'ípua'amé ti t'í'seijre'e.

10-11 Ayee pu tiraaxí'epi'intare mej mi miyen ra'antícuuna a'ijna í ti rú'avaataca'a a'ímej jemi í mej e'etiújse'íri u teyujta'a mej mi a'ímej hua'usej í mej t'í'ajta u ta japua, majta a'ímej í mej t'í'tij jín antiújmua'aree a'uun ti Dios é'eseijre'e, mej mi miyen ráamua'aree ti caí t'í'seicaj na'a í Dios ti jín ayén huaríj í rumua'atzíra'a jime'e, a'ijna ti jéjcuá imuá ayén tiraaxí'epi'intare t'ij na'a rusén jime'e. A'íi pu ari ra'antic'íi a'ijna jime'e ti a'íin Círístu'u, a'ijna í Jesús ti ajta í'i tavástara'a pú'een, a'íi pu ta japua huaniú.

12 A'iné tu'uri rá'atzaahuat'e te'ijna, ajta a'ijna jime'e ti a'íin Círístu'u huamí'i ta jetze me'ecan, a'ij pu jín ari rí'íri tej ti caí t'í'tziine'e ja'anáj ti na'a te'uun e'ará'asti í Dios jemi.

13 A'ij nu jín niyen tejá'amuahuavii, sej caí ruxiéemiste'e a'ijna jime'e nej niyen tiraajtuajtzi mú'ejmi jetze me'ecan, a'iné jéjhuá pu huápi'í tejá'amuaci'íti ti ayén t'í'ineruure.

Círístu'u pu nú'u taxe'eve'e

14-15 A'ij nu jín niyen títunata jemin í tej rájya'upua í tej jetzen ra'ancuré'a a'ij ti huataújmua'a seij ajta seij í teitestemua'ame'en, í mej u júte'e é'eseijre'e, majta í mej yen chaanaca japua huachéjme, matíj mana'a pua'amé í teitestemua'ame'en í Dios.

16-17 Ayee nu t'í'ijhuavii ti a'íin Dios ca'aníjra'a amuaatá'an í a'amua tzajta'a sej si siyen se'ijna jetze araújca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ché'e a'íin Dios ajta ayén rí'i tejá'amuacha'íi a'ijna jime'e ti a'íin amuaaré'epijte a'ijna ti naa jé'icáj t'í'seijre'e í jemin, ti ij a'íin Círístu'u a'uun a'uteáturan mú'ejmi jemi, a'ijna jime'e sej siyen rá'astíjre'e.

18 Ayee nu neajta t'í'ijhuavii sej si siyen amuacá huaújxe'eve'en nain jime'e, sej si seajta siyen nain jín te'utávicua'l se'ijna jime'e sej huápi'í huaújxe'eve'en, sej si seajta á'iyen se'ijna jetze araújca'anen í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios sej si ráamua'aree nain jime'e í ti jín Círístu'u já'amuaxe'eve'e. T'ij na'a a'u ti é'eseijre'e aaté'imua, ajtepuá'imua, aac'ímua, a'íi pu xaa a'uun e'ará'asti ti ij a'uun amuaaxí'eve'en.

19 Jee xaa ne'u, ayéé nu t'í'ijhuavii mú'ejmi jime'e sej si siyen ráamua'aree í ti jín Círístu'u já'amuaxe'eve'e, a'ijna ti caí ámitieere'e nain jime'e, t'í'ij a'uun a'uteáturan mú'ejmi jemi naíjmi'í t'ij na'a í ti jín Dios amuaanaíjmire'en.

20-21 Ajta a'íin í ti jéjhuá huápi'í raayí'íti ti ayén huáriní a'ijna jime'e í tej caí raayí'íti tej rahuavii nusu ti caí ayén títá'imitieje'e a'ijna jime'e ti a'íin t'í'imuarí'e í ta tzajta'a í rumuá'ri'eri'ire'ara'an jime'e, tiché'e tiyen rí'i tiraatá'an a'u tej e'etútase'íri í jemin. Jamuan a'ijna í Círístu'u ti ajta í'i Jesús, tiché'e tiyen che'atá tena'a rí'i tiraatá'an t'ij na'a ti yú auca'ítí a'ame t'ij na'a rusén jime'e. Yee pu icu. Ché'e ayén teja'uré'enen.

4

Naími'í mú seij mana'a teitestemua'ame'en pú'een í Dios a'iné xiéjniu'ucare'ara'an í Dios hua'upuá'ajte

1 A'ij nu jín, inee, i nej aiteánami'í a'ijna jime'e nej ravaire'e í tavástara'a, ayéé nu tejá'amuahuavii sej si siyen rí'i títetiújcha'íi a'ij ti tiraavíjte'e a'iné Dios pu amuaatajé.

2 Sej si caí t'í'tij jín á'ujtzaahuat'e sino ayéé xu'u cumu sej caí t'í'tij jín t'í'téjvee. Sej si hua'ancu'uvajxí'in sej si te'utávicua'l se'ij seajta seij a'ijna jime'e sej huaújxe'eve'en.

3 Setá'aj huatéjca'anen sej si seuj seij sena'a teitestemua'ame'en pú'een'e'en a'iné a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu rí'i tejamuáaseire'esin a'ijna jime'e ti ari amua'antuá'ajte.

4 Ayee pu'u t'í'een, a'iné seij mu'u í teitestemua'ame'en í mej yen seijre'e, ajta seij pu'u í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios. Ayee pu che'atá na'a een ti seij na'a a'ijna sej jetzen rachú'eve'e a'ijna ti jín amuaatajé í Dios.

5 Seij pu'u í tavástara'a, ajta seij pu'u a'íin pú'een í tej rá'atzaahuat'e, ajta seij pu'u jín í niuucajtze'en í mej jín muá'í'ivijhuaca'a.

6 Ajta seij pu'u í Dios, í tej naími'í rájya'upua. A'íi pu nain jín antiújmua'aree. A'íi pu ajta nain jín t'í'imuarí'e t'í'ij nain tiu'unajmi'í're'en. A'íi pu ajta naíjmi'í jemi seijre'e itejmi jemi.

7 Ajta itejmi, ayéé pu títatapuajve í Círístu'u seij ajta seij a'ijna í ti jín rí'i t'í'tacha'íica'a a'ij ti a'íin titaaxí'epi'intari'íri'i.

8 A'ij pu jín ayén té'eyu'usi'í t'í'jín:
T'í'ij nu'u a'íin a'ujnéj u ta japua,
a'íi pu nu'u huaja'uví'ítí a'ímej

ti ij hua'íteáanan najjmi'íca
í ti hua'utéemua'íti.

A'íi pu ajta nu'u hua'uré'epijte a'ímej
í ruteítestemua'a a'íjna
ti jín rí'i tihuájcha'íica'a.

⁹ Ajta a'íjna i niuucari ti ayén raxa yee: "A'íi pu nu'u a'ujnéj u ta japua", ¿a'íné huataújmua'a a'íjna? ¿Ni qui ayén huataújmua'a yee a'íi pu ajta amuacái yé ve'ecáane íyén chaanaca japua? Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna ti ayén huataújmua'a.

¹⁰ A'íjna ti yé ve'ecáane, a'íi pu a'íin pú'een í ti a'uun a'ujnéj anná'imua u ta japua ti ij raanaíjmir'e'en tñ na'a ti ti'ípua'amé ti nainjapua ti'iseijre'e.

¹¹ A'íi pu a'íin pú'een í ti seica antíhuau, mej mi te'enteárate me'íjna jime'e í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, ajta seica, mej mi miyén tiu'utévaire'en me'íjna jime'e mej tiu'utaxáj Dios jetze me'ecan. A'íi pu ajta seica antíhuau mej mi miyén á'ujjhuua'ane'en mej tihua'utá'ixaate'en í teite í niuucari ti jín Dios hua'irátuaasin, ajta seica, mej mi miyén me'íjna jín antiújmua'areere mej mi rí'i tihuá'ucha'in í mej e'etiújse'iri. Ajta seica, a'íi pu ayén tihua'utá'a mej mi tihuá'umua'aten í teite.

¹² Ayee pu een jín hua'antíhuau mej mi rí'i huá'uruuren í huá'a tzajta'a í mej huaté'uu í Dios jemi, mej mi a'íime majta tiu'utévaire'en a'íjna jime'e mej mi tiújví'iraxi'in jamuan í Ciríistu'u.

¹³ Ayee tu een jín huarín, aj tu xaa e'ará'asti tej ti seij tena'a jín rá'antzaahuate'en, tej ti tiyén che'atá tena'a ráamua'ati te'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios. Aj tu xaa, nain jín teri huavaújse a'íjna jime'e tej teri tiu'unajjmir'e a'íj ti Ciríistu'u titaaxí'epi'íntari'iri'i tej ti tiyén 'eene'en tñ ajta a'íin een.

¹⁴ Ayee tu teajta te'íjna jín huarín, catu ché'e tiyén 'éene'e tá'aju'un matj í ti'iríi mej mana'a tejá'unamuajran, me'íjna jime'e mej caí xí ramua'aree yee ayée pu ti'ixi'epi'in o capu ayén ti'ixi'epi'in. Catu ché'e tiyén cha'a tena'a titeejú'un tñ í jaitiri ti a'íin eeca ayén ráatajchi a'u ti na'a pújme'en. Capu ché'e rí'iríista a'lame mej mi miyén chá'a mana'a titáacuanaman me'íjna jime'e a'íj ti tihua'aráanajche mej titá'ixaate'en a'íime í tetea í mej raayí'iti temua'a naa mej jín e'ihuácuanaman me'íjna jime'e ti hua'ítzi na'a pú'een.

¹⁵ Mí teajta iteen, ayée tu ti'ixáata tá'aju'un jé'iyecan jime'e a'íné tétaxe'eve'e. Ayee tu een jín huarín, aj tu xaa nain jín tívati'iraxi'isin jamuan í ti tamu'úu pú'een, ti i'í Ciríistu'u.

¹⁶ Ajta a'íjna jetze, najjmi'íca pu ayén vaujsí'i í ruteítestemua'a, ajta najjmi'í mú tiújví'iraxi'isin nainjapua tñ mana'a mej antiújna'amiche. Ayee pu té'eme a'íjna jime'e mej huaujxe'eve'en seij majta seij, ajta a'íjna jime'e matj mana'a pua'amé miyén ti'imuar'e me'íjna jime'e a'íj ti tihua'ucí'i seij ajta seij.

A'íi mú nu'u jé'cuatze'en seijre'e í Ciríistu'u jemi

¹⁷ A'íj nu jín, niyén tejá'amua'ixaate'e. Ayee nu tejá'amua'íjcate'e í tavástara'a jetze me'ecan sej si caí ché'e siyén titetiújcha'íi matj a'íime í mej caí Israél jetze ajtémecan. Capu ti'itíj vaire'e í huá'amua'atziira'a.

¹⁸ Camu rí'i tiyeyú'ítie, majta a'ímuá mú a'uteájturaa a'u ti caí é'eseijre'e í Dios ti i'í ruuri, a'íjna jime'e mej caí ramua'aree a'íj ti een í Dios jemi me'íjna jime'e mej ra'antaná í ruxíejniu'uca.

¹⁹ Camu ché'e rutéví'ira'a. A'íj mú jín miyén huataúra'a mej miyén huárini a'íj ti tihuá'amitiejte'e, ti'ítí ti hua'aráanajche í huá'a tzajta'a mej mi nain jín tiú'uxana'acira'aten. Majta me'ín, camuché'e á'ujcu'uvéé ráahuausin mej majtáhua'a miyén a'íj pua'a huárini.

²⁰ Mí seajta mú'een, caxu siyén raamuá'a se'íjna jemi í Ciríistu'u, sej si siyén che'atá sena'a a'íj pua'a huárini matj a'íime.

²¹ Ayej ne'ase xu'uri ráamua'areeri'i, ti ajta a'íin tejamuaamuá'ate tzáahuati'ira'a jime'e a'íj ti een a'íjna jemi í Jesús.

²² Ayee pu tejamuaamuá'ate a'íjna jime'e a'íj sej sejmí'i titetiújcha'íica'a, sej si yá'uhua'axin a'íj sej sejmí'i titetiújcha'íica'a, a'íné ayée pu a'íj pua'a á'amuaruurejca'a a'íjna jime'e ti á'amuaacuanamuajca'a a'íjna í á'amuaamuá'atziira'a ti ti'ihua'itaca.

²³⁻²⁴ Ajta, sej si siyén huaujé'cuare'en se'íjna jime'e a'íj sej mé titeumuámuá'aree sej si siyén rí'i titetiújcha'íi a'íj ti tejámuaxí'epi'íntari'iri'i sej si siyén 'eene'e xá'ara'ani tñ í Dios ti nain jín ayén ríi tíaahuati'ira'a jime'e a'íj ti tiraavíjte'e, ajta a'íi pu urarí'i.

²⁵ A'íj pu jín, ayén ruxe'eve'e sej raatapuá'ajta sej caí siyén tiú'ujcuanama, sino ayée xu jé'iyecan jín tiraata'ixaate'en í ruxí'ej teví, a'íné naími'í tu seij tena'a jetze ajtémecan í teitestemua'ame'en.

²⁶⁻²⁷ Tí pua'a siyén ti'itíj jín huataníniu'ucacu, caxu se'íjna jín ti'itíj jín auteáturaave'en í Dios jemi. Caxu seajta siyén á'ateeví'in sej seri níniu'ucacu ti'itíj jime'e. Ayee nu

tejá'amua'ljcate'e sej caí raatá'asin ti a'ñin tiyaaru'u ayén avítzi jín huatasejre'en mú'ejmi tzajta'a.

²⁸ Ajta a'ljna ti ti'inahua'ara, ayée pu ruxe'eve'e ti caí ché'e tí'inahua'aj sino ché'e rumuájca'a jín tiu'umuári'en ti'títj ti a'lj tiratéva'iri ti ij ayén ti'tít huamuá'tin í ti jín hua'utévai're'en a'fmej í mej caí a'lj tí'jviicua'i.

²⁹ Caxu ti'tít xajta ti a'lj pua'a namuajre'e, ajta ti caí ti'títj vai're'e sino a'fj xu'u huataxáj í niuucari ti i'í x'í'epi'in a'ljna jime'e ti hua'atéva'iri mej mi jaitze'e yaú'tiíeé muá'ara'ani a'lj ti tihua'aturaa'te'e, ti ij ajta rí'i tihua'utá'an a'fmej í mej ranamua.

³⁰ Caxu seajta a'lj pua'a tiraatá'an í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'ljna ti rujámua'a amuaatéhuii ajta na'a caí teja'uré'enen a'ájna xicájra'a ti jetzen Dios amua'irátuaasin.

³¹ Setá'aj raatapuá'ajta nain jime'e í sej jín a'lj pua'a mé titeumuámua'aree, na'ari í sej jín tí'jjaaxie'te'e nusu í sej jín níniu'ucacu ca'ñin í sej jín hua'ataj'i'ivi í teite o sej jín a'lj pua'a tihua'axa. Nain tíj na'a ti a'lj pua'a een, setá'aj siyen raatapuá'ajta.

³² Setá'aj rí'i titetiújcha'i, seajta ahuaújcu'úven sej seajta sej. Setá'aj siyen tiu'utaúruuni'í sej seajta sej a'íné Dios pu ajta tejámuaatá'uuni'iri'í a'ljna jime'e ti Ciríistu'u a'amua japua huaniú.

5

A'lj mejye'í r'í'i ti'titújcha'í muá'ara'ani a'lj ti tí'jxe'eve'e í Dios

¹ A'lj xu jín siyen tite'ehuaújca'anen sej si siyen rí'i tite'urarí'eene'en í ru tzajta'a a'lj ti te'urarí'en í Dios, a'íné xu'uri yaújmu'a'ame'en pú'een í Dios ti já'amua'xe'eve'e.

² Setá'aj siyen rí'i titetiújcha'í se'ljna jime'e sej huaújxe'eve'en a'íné Ciríistu'u pu ayén che'atá na'a taataxí'eve. A'í pu huataújmuai'ivejtaca'a ta jetze me'ecan í Dios jemi. A'íné a'í pu a'ljna jín rí'i tiraatá'a í Dios, a'lj pu jín ayén éene'e seijre'e tíj muai'ivéjri ti naa teaarí'e u ta japua a'ljna jime'e ti a'ñin ayén ta jetze me'ecan huaniú.

³ Caxu a'atzu raatá'acare'en ti ayén huárini mú'ejmi tzajta'a sej huaújxana'acira'aten na'ari sej ti'títj jín a'lj pua'a huárini nusu sej huápi'í ranecua'atze í tumin. Capu xaa ne'u ayén tiraavj'te'e mej miyen huárini a'fme í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios, í ti hua'utehuii í ru jemi.

⁴ Caxu seajta hua'atá'acare'en mej miyen tí'ixajta niuucari jime'e ti a'lj pua'a namuajre'e na'ari ti caí ti'títj vai're'e nusu í mej jín títé'exieehuari'í. Capu a'atzu i'í x'í'epi'in mej miyen a'lj pua'a tí'tejeeve sino miché'e rí'i tiraatá'an í Dios.

⁵ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, ti pua'a ja'atí ayén a'lj pua'a tí'teivistáa a'ljna jime'e ti tíu'ujxana'acira'aten nusu a'ljna jime'e ti a'lj pua'a mé teuúmua'aree ca'ñin a'ljna jime'e ti huápi'í raxí'eve'e ti jéihua tí'ljcha'í, capu ja'anáj raci'iti ti a'ljna a'uun a'uteáru'te Dios ti é'seijre'e a'ájna í xicájra'a ti jetzen tiu'uta'ajta a'ljna í Ciríistu'u, a'íné a'ñin ti huápi'í raxí'eve'e ti jéihua tí'ljcha'í, ayée pu seijre'e í Dios jemi tíj sej í ayén rana'amiche tí'tít ti caí Dios pírci.

⁶ Caxu raatá'acare'en ti ja'atí amuáacuanamua a'ljna jime'e í niuucari ti hua'itzi na'a pú'een, a'íné Dios pu jéihua huápi'í puajtzi hua'utá'asin a'fmej í mej miyen tí'ihua'itaca. A'íi mú a'ñin pú'een í mej caí rá'astj're'e í Dios.

⁷ A'lj xu jín, caxu hua'ajteánaxcan a'fmej.

⁸ A'ájna'ímua xu seajta siyen titetiújcha'íca'a matj a'fme í mej tíca'amiste'e á'ujjuhua'an. Mí seajta íjii, ayée xu een matj a'fme í mej néeriste'e á'ujjuhua'an. Ayee xu seri 'een a'ljna jime'e ti Ciríistu'u a'amua japua huaniú. A'lj xu jín, seuj siyen rí'i huárini matj a'fme í mej néeriste'e á'ujjuhua'an.

⁹ Ayee mú xaa ne'u rí'i titetiújcha'í í mej néeriste'e á'ujjuhua'an mej miyen nain jín rici ti x'í'epi'in jime'e, majta miyen rici a'lj ti tiraavj'te'e, ajta ti tzaahuatí'ira'a jime'e seijre'e.

¹⁰ Setá'aj seajta ráahauni sej yaú'tiíeé xá'ara'ani a'lj sej rí'i tiraatá'an í Dios.

¹¹⁻¹² Caxu a'atzu hua'ajteánaxcan huá'a jemi í mej miyen a'lj pua'a titetiújcha'í í mej tíca'amiste'e á'ujjuhua'an, sino ayée xu hua'utasejrate'en ti caí ti'títj vai're'e a'lj mej rici, a'íné ayée pu tiu'utéví'iraste'e ti ja'atí ayén tí'ixajta a'lj mej avítzi jín rici a'fme í mej caí ja'atí á'astj're'e.

¹³⁻¹⁴ Mí ajta, najmí'i pu huatasejre'esin a'lj ti een ti pua'a ja'atí raatétatzavi', a'íné a'ljna í tatzari, nain pu jín tí'seijrata a'lj ti een. A'lj pu jín, ayén té'eyu'usi'í tíjín:

Huatájisi mi pej i'í cutzú.

Ajta ajchesi amájna huá'a tzajta'a í mí'ichite.

Ajta a'ñin Ciríistu'u pu muatétatzavi'ira.

¹⁵ Rí'i xu'u mú'een, sej si siyen rí'i titetiújcha'í matj a'fme í mej rí'i me titeumuámua'aree. Caxu siyen 'eene'en matj a'fme í mej seicié me titeumuámua'aree.

¹⁶ Setá'aj siyen ahuaújca'anen sej si nain jín siyen huárini a'lj ti tí'ixí'epi'in íjii ti auj huaxí'epi'in a'íné a'lj pua'a mú miyen rici í mej huáteemua íjii.

¹⁷ A'íj xu jín, caxu seicié me títeumuámua'aree sino ayée xu ahuaújca'anen sej si siyen yaú'itíeé xá'ara'ani a'íj ti tí'íjxe'eve'e í tavástara'a.

¹⁸ Caxu siyen ta'aruu a'iné ti pua'a siyen huárini, a'íj pu pua'a á'amuaruuren ajta secaí nain jín á'uveti. Mí seajta mú'een, setá'aj nain jín araujca'anen se'íjna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁹ Setí'íj u e'etiúyseire'en, setá'aj siyen tí'íhuáúrixaa'ten se'íjna jime'e í chuiicari í sej seajta jín tí'icuiina, seajta í sej jín r'í'í tiraatá'an í Dios. Setá'aj siyen tiu'utáchuiica, seajta tiu'utácuina í a'amua tzajta'a sej si siyen r'í'í tiraatá'an í tavástara'a.

²⁰ Seajta, setá'aj siyen huárini ja'anáj ti na'a sej tí'íjtuéjtzi'ire'e í Dios í tej rájya'upua nain jime'e ti tí'iseijre'e niuucajtze'en í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta í'í Ciríistu'u.

A'íj mej ye'í r'í'í titetiújcha'í muá'ara'ani a'íjme í mej víche'ejme

²¹ Setá'aj siyen huárini sej siyen huataúra'an sej huaújvaire'en seíj seajta seíj se'íjna jime'e sej rá'astijre'e se'íjna í Ciríistu'u.

²² Seajta mú'een, mí sej víche'ejme, setá'aj siyen huataúra'an sej siyen che'atá sena'a hua'ará'astijre'en í rucína'astemua'a setíj seri tirá'astijre'e se'íjna í tavástara'a.

²³ Ayee xu een jín huárini a'iné a'íin í cína'ara'an í 'íta'a, ayée pu che'atá na'a te'entiújmua'aree a'íjna jemi í ti ratévi'litin t'íj ajta a'íin Ciríistu'u te'entiújmua'aree najmí'ica jemi í mej e'etiújse'iri í jemin. Ajta Ciríistu'u pu hua'íratuaasin.

²⁴ Me'ecui xaa, a'iné a'íj mú'rá'astijre'e me'íjna í Ciríistu'u a'íjme í mej e'etiújse'iri í jemin, ayée pu che'atá na'a ruxe'eve'e mej mí a'íjme í mej víche'ejme mej mí hua'ará'astijre'en a'íjmej í rucína'astemua'a nain jime'e.

A'íj mej ye'í r'í'í titetiújcha'í muá'ara'ani a'íjme í mej néjne'ichejme

²⁵⁻²⁶ Seajta mú'een, mí sej huá'acinastemua'a pú'een, setá'aj siyen che'atá sena'a hua'axe'eve'e í ru'íjta'amua'a t'íj ajta a'íin Ciríistu'u tíhuá'utaxí'eve a'íjmej í mej e'etiújse'iri í jemin. A'íj pu ajta huataúra'a ti huámi'ini huá'a jetze me'ecan ti íj ajta rujámua'a hua'utehúii í rute'istemua'a. A'íj pu hua'ujéjcuare a'íjna jime'e ti huá'ari'iri'í í mej jín auteájturaa í jemin. A'íj pu ajta r'í'í huá'uruu í huá'a tzajta'a a'íjna jime'e mej rá'antzaahua me'íjna í niuucari ti a'íin raateájtuaa huá'a jemi.

²⁷ A'íj pu Ciríistu'u ajta huataújtuiire'esin í ru jemi. Ayee mú seíire'e muá'aju'un t'íj ja'atí ti síicu'uri jín ucaújchejte ti caí a'atzu tí'itíj cámeijri'í, ti caí a'atzu huatétzu'uta, ti caí tí'ití tirá'aturaate'e. Ayee mú naa seíire'e muá'aju'un t'íj tí'itíj ti témaxcava'ara'a. Naa mú urarí'ene'e muá'aju'un, majta camu tí'itíj jín a'aturáa muá'aju'un t'íj caí ja'atí tí'itíj jín huá'a jetze te'ujpuá'ajte'en.

²⁸ Ayee pu ruxe'eve'e mej mí a'íjme í mej neíche'ejme miyen che'atá mana'a tíhuá'axe'eve'e í ru'íjta'amua'a matíj majta tíu'ujxe'eve'e í ru jetze. A'íj ti ayén raxí'eve'e í ru'íj, a'íj pu ajta ayén ruxe'eve'e rusej.

²⁹ Ayee pu'u tí'een, a'iné capu ja'atí ja'anáj ayén rájcha'íire'eca'a í rutevij, sino a'íj pu tí'íjmicua, ajta r'í'í pu ayén che'atá na'a raaxá'apuai t'íj ajta a'íin Ciríistu'u r'í'í tíhuá'axá'apuai a'íjmej í mej e'etiújse'iri í jemin.

³⁰ Teen tu xaa tí'tavi'iraxi jamuan a'íjna í Ciríistu'u.

³¹ Ayen tíjín: "A'íj pu nu'u jín, ja'atí pu ayén mé rúujisin í rutáata, ajta í runáana ti ij nu'u huaténé'iche a'íjna jamuan í ru'íj. Majta nu'u a'íjme í mej hua'apua, ayée mú nu'u seíj mana'a teitejra'a pu'eene'e muá'ara'ani." Yee pu'u xaa ne'u.

³² A'íj pu pú'een tí'itíj ti huápi'í ruxe'eve'e ti ajta avíltzi jín ayén tí'een. Mí neajta inee a'íj nu jíme'en tí'ixa ne'íjna í Ciríistu'u, neajta ne'íjmej jime'e í mej e'etiújse'iri í jemin.

³³ Mí seajta mú'een, setíj sena'a sej neíche'ejme, ayée pu tíu'ujxe'eve'e sej siyen che'atá sena'a huá'axe'eve'e í á'amua'ijste'emua'aca setíj seajta tíu'ujxe'eve'e í rutevij jetze. Ajta a'íjme í mej víche'ejme, ayée pu ajta tíu'ujxe'eve'e mej hua'ará'astijre'en í huá'acinastemua'a.

6

A'íj mej ye'í r'í'í titetiújcha'í muá'ara'ani a'íjme í mej yaújmua'ame'en pú'een

¹ Seajta mú'een, mí sej í'í tí'irí, setá'aj hua'ará'astijre'en í ruvaújsimua'a a'iné ayée pu tiraavíjte'e í tavástara'a jemi.

² Ayen tíjín: "Patá'aj nu'u r'í'í tíhuá'utá'an í a'atáata, ajta a'anáana." A'íj pu a'íin pú'een í niuucari tí jín Dios te'ataújratziiri'í tí'itíj jime'e ti pua'a ja'atí ayén ra'ará'astijre'en.

³ Ajta ayén tíjín: "Tí ij temua'a naa tímuá'avaire'en, pej pi pajta nu'u á'ateevi'in pej ruuri puá'ara'ani íiyen chaanaca japua."

⁴ Seajta mú'een, mí sej huá'aya'upua pú'een, caxu muári'eristan í ruyaujmua'a jemi mej mí caí huataniú'ucan, sino r'í'í xu tíhuá'ucha'in. Sej si tíhuá'umua'aten, seajta tíhuá'utá'ixaate'en temua'a naa a'íj ti tí'íjxe'eve'e í tavástara'a.

⁵ Seajta mú'een, mi sej ca'anéeri jín tí'ivaire'e seáj jemi, setá'aj hua'ará'astijre'en a'ímej í mej iyyen chaanaca japua tejá'amua'ijte'e. Setá'aj siyen che'atá sena'a hua'ará'astijre'en setíj seajta tirá'astijre'e t'záahuatí'ira'a jime'e se'íjna í Ciríistu'u, a'íjna jime'e sej rí'i huataújsejirata, seajta siyen tí'tiziiine'e ti pua'a secai nain jín te'ará'asten.

⁶ Setá'aj siyen a'ujca'anéecan jín tihua'utévaire'en a'ímej í mej tejá'amua'ajjte'e ti pua'a miyen tejá'amuašejj nusu mecaí. Setá'aj siyen che'atá sena'a tihua'utévaire'en setíj seajta tiraatévaiire'en se'íjna í Ciríistu'u. Setá'aj siyen se'íjna jín aráu'rasten a'ij ti tí'ijxe'ev'e í Dios nain jime'e a'achú sej ú'ucaca'ane í ru tzajta'a.

⁷⁻⁸ Setá'aj siyen che'atá sena'a ruxí'evi'ira'a jime'e tihua'utévaire'en yee cumu tavástar'a jemi xu tí'ivaire'e. Jee xaa ne'u, caxu teteca sena'a jemin tí'ivaire'e a'iné ayée xu ramua'aree ti a'ín tavástar'a ayén tiraatapuaijve'esin naíjmi'ica a'ij ti tí'tí huárúu ti i'í xí'epi'in. Capu amín a'ij ti pua'a a'ín ja'atí ca'anéeri jín tí'imuari'e nusu ayén ruxí'evi'ira'a jín tí'ivaire'e.

⁹ Seajta mú'een, mi sej tihuá'ajjte'e, ayée xu che'atá sena'a rí'i tihuá'ajcha'ií a'ímej í mej mú'ejmi jemi tí'ivaire'e. Caxu huá'aneche a'iné xu'uri ramua'aree ti a'ín ti a'uun é'eseijre'e u ta japua, a'ij pu tihuá'ajjte'e a'ímej í mej mú'ejmi jemi tí'ivaire'e. A'í pu ajta tejá'amua'ajjte'e mú'ejmi. Ajta í jemin, naími'í xu ruxí'ej 'een, mi sej tihuá'ajjte'e, seajta mi sej ca'anéeri jín tí'imíjhuaca.

Jíme'en í tej jín tiu'utése'en

¹⁰ Tíj jíi, setá'aj siyen huatéujca'anen a'íjna jime'e sej jetzen aráu'jca'anen í tavástar'a sej nain jín tiu'utémuat'itin í muári'eri'ire'ara'an jime'e.

¹¹ Setá'aj rí'i titecaujnan nain jime'e í ti Dios raateájtuua mú'ejmi jemi í sej jín tí'itese'e tíj ajta xantaaru'u ti nainjapua caujnan, sej si te'utáviicua'i nain jime'e ti tiyaaru'u avíitzi jín tiraaxí'epi'intare a'ij ti huárini ti amuaatémua'itin.

¹² Ayee xu huárini a'iné catu xaa ne'u a'ímej jamuan tí'itese'e'eca'a í teteca sino huá'a jamuan a'ímej í mej tí'itíj jín antiújmuat'aree, majta a'ímej í mej tí'ajta, a'íme í xíejni'uucari í mej a'ij pua'a 'een, í mej majta títetatí'ítíj jime'e ti tíca'amiste'e seijre'e iyyen chaanaca japua, ajta í mej é'eseijre'e u ta japua.

¹³ A'ij xu jín nainjapua caujnan se'íjna jime'e ti Dios raateájtuua mú'ejmi jemi sej si jín tí'itese'e tí'ij a'íjna teja'ur'élenen í xicaj ti jetzen huatasejre'en a'íjna ti a'ij pua'a een. Ayee xu huárini ti ij caí a'ín mé jamaúutaxin a'u sej a'uté'uuca'a. Seajta mú'een, setí'ij seri raatéemua'iti, ayée xu huárini, setá'aj se'uun a'uté'uu pua'acíe xá'ara'ani.

¹⁴ Ayee xu seíire'e xá'aju'un, nain í sej siyen tiu'utaxáj, jé'iyecan xu jín siyen raataxáj. Ajta nain a'ij sej rici, ayée xu siyen raruuren a'ij ti tiraavíjte'e í Dios jemi. A'ij pu xaa ayén tejámuatévaiire'esin tíj ajta tí'ivaire'e a'íjna í puaasi ti jín avá'ujji'icie í xantaaru'u, ajta a'íjna ti jín antaújnaamua í rútaaviitze'e.

¹⁵ Setá'aj siyen che'atá sena'a rí'i huaújruuren tíj ajta sej ti rí'éene'e jín ajtaújca'acait'e ti i a'uun japuan é'eye'ive a'u ti a'ij pua'a jau'én. Setá'aj siyen huatéujca'anen sej si siyen te'utáviicua'i sej tihua'utá'ixaate'en í teite se'íjna jime'e í niuucari ti jín Dios hua'anpuá'ajtesin.

¹⁶ Seajta se'íjna jime'e, setá'aj siyen huárini, setá'aj nain jín rá'antzaahuat'e'en í tavástar'a. Ayee xu een jín huarín, mú'een xu raayí'tíhuua'an sej huatéujnan tí'ij caí tí'itíj jín amua'antipua'ajte'en a'íjna í tiyaaru'u.

¹⁷ Setá'aj seajta ra'ancuré'an a'íjna ti jín Dios amua'irátuuaasin. Ayee pu tejámuatévai'iri tíj ajta tiraatévai'ire í xantaaru'u a'íjna ti jín utemúucu'utzi. Ajta i'í, setá'aj siyen ru'itéchueeca a'íjna í chuun ti ruxí'ejta'a ajcamámijmee ti amuaatáchuiite'esin a'íjna í xíejni'uucare'ara'an í Dios. A'íjna ti ruxí'ejta'a ajcamámijmee, a'ii pu a'ín pú'een í niuucari ti jetzen raxa í Dios.

A'iné een jime'e miyen huatéjniuuni, ajta a'ij mej ye'í huárini

¹⁸ Setá'aj siyen aráu'jca'anen se'íjna jetze í xíejni'uucare'ara'an í Dios sej si rahuauca í Dios jemi tí'ij pí na'a se'íjna jime'e nain tí'tí ti a'ij tejamuá'aturaaete'e. A'ij xu jín, seúche'e xu atanéjne'ere. Caxu raxíe'huata sej siyen huá'a jime'e rahuauca í Dios jemi naíjmi'ica a'ímej í mej huaté'uu í Dios jemi.

¹⁹ Setá'aj siyen rahuauca í Dios jemi neetzi jime'e ti ij a'ín Dios ayén naatá'an a'ij nej niyen tiu'utaxáj ja'anáj ti na'a, nej ni niyen tihua'utá'ixaate'en í teite, nej ni niyen caí tí'tiziiine'e tí'tí jime'e nej niyen tihua'utá'ixaate'en ne'íjna jime'e ti é'avíitzi'í a'íjna jime'e a'ij ti Ciríistu'u ta japua huaniú.

²⁰ A'ij nu jín neri aiteánami'í ne'íjna jime'e nej tihuá'ixaate'e í teite í Jesús jetze me'ecan. Setá'aj siyen tí'ijhuaviira í Dios jemi nej ni caí tí'tiziiine'e tí'tíj jime'e nej tihua'utá'ixaate'en a'ij ti ayén tínaavíjte'e ineetzi nej niyen huárini.

Pablo pu huá'ateujte'e, ajta ra'antipua'ajte

²¹ Ajta a'ñn Tíquico, í ne'ihuaara'a í nej raxí'eve'e ti ayén che'atá na'a té'atzaahuat'e í tavástar'a jemi netj inee, a'ñi pu cai tí'itj jín até'itzea'ara í Dios jemi. A'ñi pu nain tejámuaatá'ixaate'esin sej si ráamua'aree a'ij ti tí'inevaire'e, sej si seajta ráamua'aree a'ij nej ríci.

²² Ayee nu een jín mú'ejmi jemi raata'ítí sej si ráamua'aree a'ij ti tí'itavaire'e, ti ij ajta a'ñn rí'í tejámuaatá'an.

²³ Ché'e Dios hua'utéjpua'ajte'en naíjmi'íca í sej ru'ihuaamua'a. Ajta a'ñn í Dios í tej rájya'upua, ajta a'ñn í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Círístu'u, miché'e me'ñn amuaataxe'eve'en a'iné mú'een xu té'atzaahuat'e.

²⁴ Ché'e a'ij tihuá'avaire'e naíjmi'íca í mej rusén jín raxí'eve'e me'íjna í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Círístu'u.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Filipos a'uchéjme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹ Inee, í nej i'í Pablo, ajta a'íjna í Timoteo, iteen í tej ravaire'e te'íjna í Jesus í Cirístu'u, ayé'e tu tejá'amuyú'use'e najími'ica mú'een, mi sej rá'atzaahuat'e'e se'íjna í Jesus í Cirístu'u, majta me'íime í mej tejá'amua'ajte'e, majta me'íime í mej tejá'amua'aire'e ti'ítij jime'e. Najími'ica tu tejá'amuyú'use'e mi sej Filipos a'uhuachéjme.

² Ché'e a'íin Dios í ti tá'iyá'upua, ajta a'íin í tavástara'a a'íjna í Jesus ti ajta i'í Cirístu'u, miché'e me'ín r'í'í tejá'amua'ahí muá'ara'ani, miché'e majta amua'anpuá'ajte'en í á'amua'axiejni'u'uca jetze mi sej mu'íi, sej si xí'epi'in ru'ihuaamua'a xá'ara'ani temua'a naa.

Pablo pu huá'ahuaviitze'e a'íime í mej té'atzaahuat'e

³ Jé'ecan nu netémua'ave'e í Dios jemi ja'anáj ti na'a nej huáhuau í Dios jemi mú'ejmi jíme'en net'íjta amua'utámua'aree.

⁴ Ja'anáj ti na'a nej huahuauca í Dios jemi najími'ica jime'e mú'een, jé'ecan nu t'í'ijteujtzi'ire'e í Dios jemi net'íjta á'amuaamua'areere.

⁵ Aye'e nu'u caj t'í'irici inee a'íjna jime'e í sej naatévai tej ti hua'utá'ixaate'en í teite te'íjna í niuucari ti jíme'en raxa í Dios. Senaatévai í jé'ecua, sea'jta íjii.

⁶ Nee nu neajta jépi'in tejá'umua'aree ti a'íjna í ti a'uté'che ti r'í'í amuáaruuren í á'amua tzajta'a, a'íi pu xaa ne'u raanaíjmi're'esin a'íjna xicá'ra'a jetze t'í'ij ajtahua'a uvé'enen a'íjna í Jesús ti ajta ayén ántehuaa í Cirístu'u.

⁷ Aye'e pu tiraavijte'e nej niyen ti'íhuánmua'aten mú'ejmi jime'e a'iné mú'ejmi nu a'amua jemi á'anca'ane. Ti pu'a'a niyen í'inami'íhua, na'ari ti pu'a'a nej a'íjna jetze huatániuni í niuucari ti a'íjna jetze raxa í Dios, na'ari niyen tiraataxá'j yee temua'a pu i'í xí'epi'in amijna í niuucari, naími'í tu ra'ancuré'a'ave í tej jín rajpuaíitzi, teajta a'achú ti caj taatapuaíjve í Dios.

⁸ Dios pu ramua'aree nej jéihua a'íj pu'a'a té'ennemua'ate mú'ejmi jime'e. Aye'e nu che'atá a'amua jetze á'anca'ane a'ij ti a'íin ajta a'amua jetze á'ujca'ane a'íjna í Jesus ti ajta i'í Cirístu'u.

⁹ Aye'e nu t'í'ijhuavii í Dios jemi najími'í jime'e mi sej ru'ihuaamua'a, sej si jaítze'e huaujxe'even rujímua'a t'íj na'a ti yú auca'ití a'ame, setá'aj caí ti'ítij jín auté'itzen, setá'aj siyen raay'í'itihua'an jaítze'e, setá'aj nain jín r'í'í mé titeumuámua'aree í Dios jemi.

¹⁰ Neajta nu niyen t'í'ijxe'eve'e ti ij ayén amuaatámítie'te'en í ti jaítze'e ruxe'eve'e, ti ij caí ti'ítí a'amua tzajta'a tásiseiirihua'an ti a'ij pu'a'a een, ti ij caí ja'ati ti'ítij jín mú'ejmi jetze te'ujpuá'ajte'en a'íjna xicá'ra'a jetze t'í'ij yéj uvé'enen a'íjna í Cirístu'u í ti Dios án yá'ujra í ipuari japua.

¹¹ Setá'aj siyen huárini ti'ítí ti í'ixi'epi'in a'íjna jemi í Jesus ti ajta i'í Cirístu'u t'íj na'a ti yú a'ucá'a. Aj mú mi xaa jéihua r'í'í tiraatá'asin í Dios.

Nain pu nu'u jín tiu'utévaire'esin í Cirístu'u jemi

¹² Casi'í, ne'ihuaamua'a, ayé'e nu t'í'ijxe'eve'e sej ráamua'aree a'íjna jime'e, a'ij ti ti'ítí náaruu, í net'í'ij tiu'utévai niuucajtze'en í Dios mej mi jaítze'e ráanamua.

¹³ Pu'uri jéjre'e seijre'e nej námi'í ne'íjna jime'e nej t'í'ivaire'e í Cirístu'u jetze me'ecan. Temua'a mú ramua'aree a'íime í xantaaru'u í mej racha'íi a'íjna ti ve'ecán jín ti'ítéjvee, majta í seica. Naími'í mú ramua'aree.

¹⁴ Majta í seica í ne'ihuaamua'a, í mej majta ti'ixaxa í Cirístu'u jetze me'ecan, mu'uri á'ujca'anejca'a me'íjna jime'e nej námi'í. Mu'uri ti'ixaxa ca'anisíj jime'e. Camu ti'ítij jín t'í'itziine'e.

¹⁵ Mi majta seica miyen ti'ixaxa í Cirístu'u jetze me'ecan, a'iné jéihua mú chueere'e neetzi jime'e, mej néjcha'íire'e. Majta seica miyen ti'ixaxa tzáahuati'ira'a jime'e.

¹⁶ A'íime í mej ti'ixaxa tzáahuati'ira'a jime'e, ayé'e mú rici a'iné meni'ixe'eve'e. A'íi mú ramua'aree nej námi'í a'íjna jime'e nej ne'íjna jín ti'ixaxata'a Cirístu'u jetze me'ecan.

¹⁷ Mi majta í seica, a'íi mú rujímua'a mena'a a'ij tirájteu mej tiu'utaxá'j í Cirístu'u jetze me'ecan. Camu ti'ixaxa tzáahuati'ira'a jime'e sino ayé'e mú t'í'imua'atze ti pu'a'a miyen ti'ixaxa, aj nu ni jaítze'e tirajpuaíitzi na'ame íyuu nej námi'í.

¹⁸ Aru, ¿a'iné í'irini? A'íi pu a'íin pú'een í ti jaítze'e ruxe'eve'e í mej ti'ixaxa'a í Cirístu'u jetze me'ecan. A'íj nu jín netémua'ave'e. Capu ne jetze ruxe'eve'e a'ij mej ye'í ti'ixaxa, ti pu'a'a met'í'ixaxa jé'iyecan jime'e nusu mecaí. Ayej ti'ayajna. Mi neajta inee, jaítze'e nu mááj netémua'ave'e.

¹⁹ Ayee nu'u, nee nu ramua'aree ti xi'epi'in te'iráame neetzi jemi a'iné mú'een xu rahuavii í Dios jemi. Ajta a'ín í xiéjniu'ucare'ara'an í Cirístu'u, a'íi pu í ajta naatévai.

²⁰ Jé'ecan nu rachú'eve'e, ayée nu neajta tí'ijxe'eve'e, nej ni caí ja'anáj tí'te'evi'ira'a í Dios jemi. Huápi'i nu raxí'eve'e nej niyen a'ahuánca'ane'en nej niyen rí'i tiu'utánseijrata mej mi ráamua'aree í nej Cirístu'u nu jetze neca'ane ti pua'a niyen irá'ate'evi'in nej í'irúuri ná'ara'ani ná'ari nej huám'i'ini.

²¹ Ayee pu tiná'amitiejte'e ineetzi, ti pua'a niyen irá'ate'evi'in nej í'irúuri ná'ara'ani, nain nu jín tiu'utévai'esin ne'íjna jemi í Cirístu'u. Mi neajta, ti pua'a neri huám'i'ini, nee nu xaa tiu'utémua'iti í ta japua.

²² Ti pua'a niyen irá'ate'evi'in nej í'irúuri ná'ara'ani, aj nu xaa ne'u nain tí'iseijran a'ij nej tí'imuari'e. Aj nu xaa ne'u tiu'utémua'iti. A'íj nu xaa caí mua'aree tí'itij ti jaítze'e í'ixi'epi'in, tij nej irá'ate'evi'in nej ruuri nusu nej ca'anacan huám'i'ini.

²³ Jé'ecan nu ráamua'areeri'i i nexiejniu'uca jime'e. Aru canu xáahuí ramua'aree tí'itij ti jaítze'e na'aráanajche. Jé'ecan pu ayén ne'astí á'aye'i nej á'ura'ani neatá'aj a'utevéé ná'ara'ani í Cirístu'u jemi. Jaítze'e pu í'ixi'epi'in tzi'te'e nej á'ura'ani.

²⁴ Mi ajta jaítze'e pu a'amua jetze ruxe'eve'e nej ruuri ná'ara'ani.

²⁵ Ayej ne'ase, ayén ti'ayajna nej yen huacáí ná'ara'ani. Ayen nu huacáí na'ame sej si jaítze'e rá'antzaahuat'e'en, sej si jaítze'e huaújtemua'ave'en.

²⁶ A'íj pu jín netí'ijtáhuua'yé huacáí ná'ara'ani a'amua jemi, jé'ecan xu huataújtemua'ave'esin, seajta rí'i tíraatá'an í Cirístu'u ti i'i Jesús, a'iné a'íi pu naatévai ineetzi.

²⁷ Me'ecui xaa, huápi'i pu ruxe'eve'e sej siyen huárini a'ij ti tiraavíj'te'e, setíj tíraanamuajri'i se'íjna jetze í niuucari ti jetzen raxa í Dios. Ti pua'a ne'uun a'atanén nej tejámuaatá'ixaate'en na'ari nej ye'umua'ati ye'imua, ayée nu raxí'eve'e nej ni ráamua'aree sej seuj té'atzaahuat'e'e naíjmi'i. Setá'aj naíjmi'i tiu'utése'en ti ij caí ja'ati amuaamuá'itin sej si caí ché'e rá'atzaahuat'e'en í niuucari ti jetzen raxa í Dios.

²⁸ Mú'een xu caí siyen tihuá'itziine'e setiu'utatése'e sej tí'ihuau'rixaate'en huá'a jamuan í mej amua'jcha'ire'e. Ti pua'a siyen huárini, aj mú xaa ráamua'aree mej huatépua'are. Mi seajta mú'een, Dios pu amua'irájtuaani.

²⁹ Ayee pu'u na'a, a'iné Dios pu amuaatá'a sej rajpuajtzi xá'ara'ani Cirístu'u jetze me'ecan, seajta rá'antzaahuat'e'en.

³⁰ Ayee tu teri taxí'ej anti'uuve te'íjna jime'e setíj amuacaícan naase'íj í nej jín tí'itese'eca'a, seajta seúche'e xu ranamuajran nej tí'itese'e naúche'e.

2

Cirístu'u pu nu'u tí'ití jín tí'téveeca'a, aj pu í antíraa í jú'te

¹⁻² Mú'een xu Cirístu'u jetze ruca'ané í a'amua tzajta'a. A'íi pu ajta rí'i amuaatá'aca ti a'ín já'amua'axe'eve'e í Cirístu'u sej si xi'epi'in huárini, a'iné xu'uri ra'ancur'evi'iti í xiéjniu'ucare'ara'an, seajta seica xu tihuá'umua'atziire'e, seajta xu seica á huá'acu'uve. A'íj nu jín á'amua'huavii sej rí'i tinaatá'an nain jime'e, sej si siyen ruxí'ej tiú'umua'ati temua'a naa naíjmi'i, sej si siyen ruxí'ej títehuau'jxe'eve'en, sej si ruxí'ej tírajteuve'en sej ajta mi sej, sej si mú'een rujímua'a ráahuani.

³ Ché'e caí ja'ati rusej rájteuve'en í ti jín ahuaújzaahuat'e'en. Ajta ché'e caí ja'ati teúura'ate'e, sino ché'e a'ín ayén tíraatámítiejte'en ti jaítze'e tí'ivaire'e í sej caí a'íjna.

⁴ Ché'e caí ja'ati a'íi na'a rahuauca a'íjna í ti jetzen ruxe'eve'e rusej, sino ché'e ajta raatévai're'en í sej a'íjna jime'e ti ajta a'íjna jetze ruxe'eve'e.

⁵ Setá'aj siyen ché'atá sena'a tiú'umua'ati a'ij ti tiu'umuá'aj a'íjna í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús.

⁶ Ajta a'ín í Cirístu'u, ayée pu í éene'e i'i Dios, capu ayén tíra'amítiejte'eca'a ti ayén títeúura'ate'e ti ayén aúche'e ruxí'ej'eene'en í Dios jemi.

⁷ Sinu áa pu tí'tiá'a í ruxí'evi'ira'a jime'e í ti jín tí'téveé já'araa u ta japua. Aj pu í a'ín huasej're tíj í ja'ati mej tí'ira'ajte'e. Ayee pu huanú'ihuaca'a tetíj iteen.

⁸ Ajta pu ayén teví pu'éene'e tetíj iteen. Ajta a'ín, capu ve'ecán jín tí'téveeca'a, sino huataúra'a ti huám'i'ini. Huamí'i, icu, í cúruu jetze.

⁹ A'íj pu jín Dios anti'ímua ra'antítuaa. Aj pu í raatá'a ti te'enteárate tí'itij jime'e ti jaítze'e ve'é caí máaj tí'iti.

¹⁰⁻¹¹ A'íj pu jín, a'íjna xicáara'an jetze tí'ij te'entipúa'ajte'en nain, mat'íj ráamua'aree tíjín: "Pu'uri tí'ajta í Jesús", aj mú xaa tínunutaxi'in naími'i í mej'éseijre'e u ta japua, majta í mej yen seijre'e íyen chaanaca japua, majta í mej'éseijre'e u tajete, matá'aj naími'i miyen raataxá'yee: "A'íi pu tavástar'a'a pú'een a'íjna í Jesús ti i'i Cirístu'u." Ayee mú me'íjna jín huarín, aj mú mi rí'i tíraatá'asin í Dios í tej rájya'upua.

A'ñime í mej té'atzaahuat'e miyen nu'u tí'ivaire'e mej hua'utátatzavi'i í mej yen a'uchéjme ñiyen chaanaca japua

¹² Seajta mú'een, mi nee á'amua'ix'e'ev'e, ja'anáj ti na'a nej á'ucatií a'amua jamuan, ja'anáj ti na'a, ayé xu huaríj netíj tejamuá'ixaa. Seajta íjii, nej yé ímuá huatáca, setá'aj siyen che'atá sena'a huárini. Seúche'e xu siyen rijca, a'íj nej tejá'amua'ixaate'e. Setá'aj raanaíjmire'en í ti auj tejamuá'aturaate'e a'amua tzajta'a. Rí'i xu'u mú'een nain jime'e, sej si caí tí'itij jín auté'ítzen í Dios jemi.

¹³ Aye'e pu'u, a'íné Dios pu amuaatá'aca í ca'aníjra'a, sej si siyen rijcaa í ti í'ixi'epi'in a'íj ti a'ín tíra'aráanajche. Ajta a'íi pu tejámuatévai're'sin sej si raanaíjmire'en.

¹⁴⁻¹⁵ Naíjmi'i tíj na'a ti ayén ruxe'ev'e'ej sej siyen huárini, setá'aj caí jime'en runiúuste'e, na'ari sej caí jime'en a'íj pua'a tíuj'ixaate'e tí'ij caí ja'ati tí'iti jín mú'ejmi jetze te'ujpuá'ajte'en.

Sej si seajta tí'iterí'ene'en í a'amua tzajta'a, sej si siyen teitestemua'ame'en pu'éene'en xá'ara'ani í Dios, sej si caí tí'itij jín auteáturan í Dios jemi, ñiyen chaanaca japua sej huápuseaaruve'en huá'a tzajta'a í mej a'íj pua'a tí'iteteite, í mej caí xí'epi'in me títeumuámua'aree. Seajta huá'a tzajta'a á'ucí'ine sej tíhua'utá'ixaate'en í niuucari ti jín Dios taajéjcuare'e ítejmi.

Aye'e xu se'íjna jín huarín, mú'een xu huaseíjre'en á'jéjre'e huá'a jemi í teite. Xíee sej cu mú'een hua'atátzavi'ira a'ñime.

¹⁶ A'íj nu jín ahuántzaahuat'e'sin ne'ájna xicáara'an jetze tí'íj ajtahua'a uvé'enen a'íjna í Círístu'u. Aye'e nu niyen ahuántzaahuat'e'sin ti jé'ecan naa tináavai nej ne'ájna jín tí'íte'se'ca'a, ajta ayén naa tináavai ne'ájna jime'e í nej tíu'umuáriej.

¹⁷ Mú'een xu tíu'utámuai'ivejta se'íjna jime'e sej tí'ivaire'e í Círístu'u jemi, seajta se'íjna jime'e sej rá'atzaahuat'e. Ajta, ti pua'a méneje'ícatan ayajna mej mi raanaíjmire'en í sej jín seri siyen tíu'utámuai'ivejtaca'a, naúche'e nu netémua'ave'e ne'ájna jime'e nej a'atzu tejámuatévai. Mú'ejmi nu jetze netémua'ave'e.

¹⁸ Seajta mú'een, setá'aj siyen che'atá sena'a huaújtemua'ave'en, seajta neetzi huatá'an í nej jín huatántemua'ave'en.

Jíme'en a'íjna í Timoteo, ajta a'íjna í Epafrodito

¹⁹ Ajta, ti pua'a ayén neetá'acare'en í nevástara'a a'íjna í Jesús, ayé nu raxí'ev'e'ej nej ca'anacan Timoteo tíu'uta'ítí'í mú'ejmi jemi nej ni huatántemua'ave'en netí'ij ráamua'aree a'íj ti tejá'amuavaire'e mú'ejmi.

²⁰ Capu mé'e ja'ati ayajna tíj amijna ti ayén che'atá na'a tí'imua'atze netíj ínee, ti ajta ayén rahuauca tzáahuatí'ira'a jime'e a'íjna ti a'amua jetze ruxe'ev'e'e.

²¹ Mí majta mí seica, naími'i mú rahuauca í ti huá'a jetze ruxe'ev'e'e. Camu a'atzu rahuauca í ti jetzen ruxe'ev'e'ej í Círístu'u ti í'í Jesús.

²² Aru xu'uri mú'een ramua'aree ti a'ín Timoteo, pu'uri tíu'utasejírataca'a ti caí auté'ítze a'íné pu'uri tinaatévai a'íjna jime'e nej tíhua'utá'ixaa í niuucari ti jime'en raxa í Dios. Jé'ecan pu tíu'umuáriej ne jamuan tíj sej yaujra'an tí'imijhuaca jamuan í táátajra'an.

²³ A'íj nu jín néjxe'ev'e'ej nej raata'íte mú'ejmi jemi netíj neri ráamua'aree a'íj ti ye'í tinaatévai're'sin íneetzi.

²⁴ Mí neajta ínee, naúche'e nu rachú'ev'e'ej í nevástara'a, nej ni nesejí ca'anacan a'atanén.

²⁵ Ajta, ayej ne'ase, ayé pu ruxe'ev'e'ej nej amuacaícan mú'ejmi jemi raata'íte í ne'íhuara'a, a'íjna í Epafrodito. A'íi pu a'ín pú'een í sej mú'een nej'uta'ítí'iri'í íneetzi jemi ti a'ín tinaatá'an tí'iti ti ná'aturaate'e. A'íi pu tíu'umuáriej nee jamuan, teajta naíjmi'i tu tíu'utése'eca'a.

²⁶ Jé'ecan pu xaa á'amuasejíjami'i. Ajta a'íj pua'a raatá'a a'íjna jime'e í sej ráamua'areerí'í ti a'ín tíjcu'íneca'a.

²⁷ Ayej xaa ne'u tí'ayajna ti tí'icuí'ica'a. Tín pu huam'íi. Mí ajta, Dios pu rá'acu'uvejca'a a'íjna. Ajta ayén che'atá na'a ná'acu'uvejca'a íneetzi nej ni caí nexiéemiste'eche'e. Pu'uri naací'í í nej jín rajpuai'tzi ná'aye'í.

²⁸ A'íj nu jín neri jaitze'e raxí'ev'e'ej nej raata'íte mú'ejmi jemi sej si huaújtemua'ave'en setí'íjtáhua'a raasejí. Mí neajta ínee, nej ni caí ché'e niyen tí'inexieemiste'e.

²⁹⁻³⁰ Setá'aj ra'ancuré'evi'ítin í tavástara'a jetze me'ecan. Setá'aj huaújtemua'ave'en a'íjna jemi í Epafrodito. Seajta rí'í tíhua'ajcha'íica í tetea tíj amijna, se'íjna jime'e ti tén huam'íi ti tí'imuarí'eca'a í Círístu'u jetze me'ecan. A'íi pu ayén huataújtuaa ti huámí'ini tí'íj tináavai're'en íneetzi. Capu ayén tejamuacá'íi mú'ejmi sej si siyen huárini a'íné sej caí ye'í já'ahua'aca'a.

3

Jíme'en a'íjna ti xaa tí'ivaire'e í Dios jemi

¹ Pu'uri ijii, ne'ihuaamua'a, setá'aj huaújtemua'ave'en jemin í tavástará'a. Nu'uri niyen tejámuaata'ití'iri'i. Nu'uri neajtahua'a nena'a tejá'amua'ití'i. Capu né'una'aviste'e neetzi jemi nej niyen ríci, a'iné a'íi pu á'amuaacha'íj a'ame.

² R'í'í xu'u mú'een, a'ímej jemi í toteca í mej miyen á'ujujhua'an mat'íj í tzi'ici í ti caí ja'ati huá'ajye'emua. A'íj mú pua'a ríci a'íime í toteca, mej ruhua'íra'a ajtasí'iche. Metiú'itzi'ite'e, micu.

³ Mi teajta iteen, a'ii tu a'íin pú'een í tej tanavij a'antis'íche tzáahuati'íra'a jime'e. Ajta a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu xaa taatá'aca í tej r'í'í tiratá'acare'en í Dios. Jé'ecan tu jetzen huatátatemua'ave'esin í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús. Teajta iteen, catu xaa rá'atzaahuat'e te'íjna jime'e í tej rájteu í tatzajta'a.

⁴ Ti pua'a se'íj ayén tirá'amitiejte'e ti ayén tiraavíjte'e ti rá'atzaahuat'e a'íjna í ti tirájteu í ru tzajta'a, ché'e a'íin ráamua'aree ti jaítze'e ayén tiraavíjte'e ineetzi jemi.

⁵ Tí'íj teuumé'eca aráhuaica xicaj nej jetzen huanú'ihuaca'a, mena'antis'íjche'ca a í nenavij jetze. Huá'a jetze nu ajtémé'ecan í mej jee yaújmua'ame'en a'íjna í Israél teecan. Neajta i'í huáaci'axa'ara'an a'íjna í Benjamín teecan. Huá'a jetze nu ajtémé'ecan í mej jee hebreo pú'een. Ayee nu huanú'ihuaca'a. Neajta nu hua'aniyuca jín tí'ixaxa'a. Jíme'en a'íjna í yu'uxari ti ra'uyú'uxaca'a a'íjna í Moises teecan, nee nu i'í fariseo.

⁶ Ayee nu r'í'í huápi'í tí'títese'eca'a ne'íjna jime'e í neye'irá. A'íj nu jín a'íj pua'a ti-huá'ajtea'axi'íca'a í mej rá'atzaahuat'e'eca'a me'íjna í Jesús. Neajta, canu ja'anáj tí'itij jín auteájturaa a'íjna jime'e í nej tíjye'iraca'a.

⁷ Nain a'achú ti caj tí'ípua'amé, jé'ecan pu ne jetze ruxe'eve'eca'a í nej nejmí'í tíjye'iraca'a. Ajta ijii, ayée pu tiná'amitiejte'e ineetzi ti caí ché'e tí'itij vaire'e a'íjna jime'e nej neri ravaire'e ne'íjna í Ciríistu'u.

⁸ Ajta á'íyen, í ti jaítze'e ruxe'eve'e, a'íj ti tí'iti tináaci'ití'iche'e, pu'uri ayén tiná'amitiejte'e tíjñ yee tíu'itzi'ite'e. Niché'e yee mé rúhuha'axin.

A'íi pu'u, jé'ecan pu jaítze'e tineeté'vá'iri nej ráamua'ati ne'íjna í nevástará'a, a'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús. Ne'íjna jime'e í Ciríistu'u, nain nu mé huahuá'axi. Cu xíee, xaiiri ti cu pú'ee'en a'íjna ti ajmí'í na'aránajche'ca'a. Ayee pu tiná'amitiejte'e íjii ti ayén een jime'e. Nee nu mé rúuriexi ne'íjna jime'e nej ni tiu'utémua'itín í Ciríistu'u jemi.

⁹ Ayee nu'u tí'imua'atze ne'íjna jime'e, nej ni huatévée ná'ara'ani í Ciríistu'u jemi, nej ni caí tí'iti jín auteáturan í Dios jemi. Canu ché'e niyen tí'imua'atze yee nee nu rí'í'í tí'itevij ne'íjna jime'e nej yee nain jín ra'ará'astijre a'íj ti té'axa í yu'uxari jetze, sino ayée pu tirá'amitiejte'e í Dios í nej r'í'í tí'itevij, a'íjna jime'e nej rá'atzaahuat'e'e í Ciríistu'u.

¹⁰ A'íi pu a'íin pú'een í nej raxí'eve'e neatá'aj ráamua'ati ne'íjna í Ciríistu'u, neajta ráamua'atí í muári'eri'íra'a í ti jín Dios ra'ajjáj í Ciríistu'u huá'a tzajta'a í mi'íchite, neajta rájpuafítzi na'ame í Ciríistu'u jamuan, nej ni niyen se'íre'e ná'ara'ani tíj a'íjna í Ciríistu'u tí'íj huam'í'i.

¹¹ A'íj nu jín rachú'eve'en nej raatá'ase a'íjna xicáara'an jetze mat'íj a'ítacíine í mi'íchite ti pua'a necaí a'íj huá'irini inee.

A'íi pu nu'u tí'títese'e ti ayén tira'ará'asten ti jime'en Ciríistu'u raatá'aseca'a

¹² Caxíi nu xaa ne'u raatá'aseca'a ne'íjna í nej caí xi auté'ítze'ara'an; canu neajta xíi nain ra'ará'astijre. Naúche'e nu huátíen nej ni raatá'ase ne'íjna í ti jime'en naatá'aseca'a í Ciríistu'u ti i'í Jesús ti ij a'íin huaté'úra'ate'en ineetzi.

¹³ Ne'ihuaamua'a, canu niyen tejá'amua'ixaate'e yee nu'uri raana'íjmire, sino ayée nu'u ríci: canu ché'e niyen ne'íjna jín tí'imua'atze yee í tu'uvé'eteajti sino netí'ítese'e nej ni raatá'ase í ta'amujca.

¹⁴ Ayee nu een jín ríci, nej ni raatá'ase a'u ti a'utavíi í júmi'inari, nej ni tí'iti huamuá'itín í ti jín Dios né'ejee u júte'e í Ciríistu'u jemi, a'íjna jemi ti ajta i'í Jesús.

¹⁵ Naími'í a'achú tej caj tí'ípua'amé í tej teri vausí, tiché'e tiyen che'atá tena'a tíu'umua'ati. Na'ari caí tu pua'a siyen seicié tíu'umua'ati tí'itij jime'e, ti caí ayén tejámuaavíjte'e, Dios pu tejámuaatase'íjrate'esin.

¹⁶ A'íj tu'u, tiché'e tiyen ra'ará'astijre'en te'íjna jime'e í tej teri raatá'aseca'a.

¹⁷ Ne'ihuaamua'a, setá'aj siyen tí'ihuaurítiejte'en netíj ríci inee. Seajta mú'een, ayée xu tíu'umua'ati se'íjna jime'e í mej miyen ríci a'íj tej tejámua'íxaa. Neajta nu xaa huányeinixi ne'íjna jime'e í nej neri'itíhua'a niyen tejá'amua'ixaate'e.

¹⁸ Rí'í'í xu'u mú'een, a'iné mu'íi nu tejámuaatá'íxaa, ne'íjna jime'e í nej neri'itíhua'a niyen tejámuaatá'ixaate'esin, neajta nu neye'inen ne'íjna jime'e, í mej mu'íit'í seicié miyen tí'imua'atze. Ayee mú ríci, cu xíee mej cu rájcha'íire'e í Ciríistu'u ti a'íin huamí'í í cúruu jetze.

¹⁹ Ayee pu tihuá'aci'ití í mej yá'uríeeni í huá'axiejniu'uca ti auj ruurica'a. Me'ehuajpua'arixi'ísin, micu. Jaítze'e pu huá'a jetze ruxe'eve'e mej jeihua tíu'ucua'ani. A'íj

pu jín hua'axaye pu pú'een í huá'a Dios. Majta miyen á'ujtzaahuat'e me'íjna jime'e í mej jín tiu'utatévi'lira'ata. A'ii mu'u jetze tiú'umua'ati a'íjna ti é'esejre'e íyen chaanaca japua.

²⁰ Mi teajta iteen, a'úu tu é'eme'ecan u ta japua. Teajta jé'ecan tu rachú'eve'e ti a'uun e'icáanen a'íjna ti tu'irájtuaani, í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti i'í Cirístu'u.

²¹ A'í pu seicié táaruuren tíj na'a a'íin ratéhua'lira'a ti naa seijre'e, a'íjna í ru-muá'ri'eri'ire'ara'an jime'e, í ti jín tiu'utémua'itin naíjmi'i ti yé seijre'e íyen chaanaca japua, ajta naíjmi'i ti án é'esejre'e u ta japua.

4

Tej nu'u r'í huátaruuren í tavástar'a jemi

¹ Ayeé pu'u, ne'íhuaamua'a í nej já'amuaxe'eve'e. Jé'ecan nu á'amuasejram'i, a'iné mú'een xu a'íin pú'een í nej jín huatántemua'ave'e, í nej raamuá'iti. Xa'ahua'ujca'anen mi ru tzajta'a sej si tiu'utévaire'en seúche'e í tavástar'a jemi, mú'een mi nej já'amuaxe'eve'e.

² Nee nu huá'íjje amámje, ne'íjna í Euodia, neajta ne'íjna í Sintique, mej mi antiú'ic'i'ipiire'en mej mi ru'íhuaamua'a muá'ara'ani í tavástar'a jemi.

³ Pajta mú'ee, mi pej xaa neetzi jetze ajtévaire'e, nee nu muahuavii í pej hua'utévaire'en amámej í uuca, a'iné a'íi mú majta najtévaire'eca'a ineetzi, tet'íj tihua'utá'ixaate'eca'a í niuucari ti jín Dios tu'irájtuaani. Majta jetzen rajtévaire'eca'a a'íjna í Clemente, majta huá'a jetze mi seica í mej neetzi jetze najtévaire'eca'a. Ayeé pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze a'íj mej ánte'arua mej mi a'uté'uu muá'ara'ani ruurican tíj na'a rusén jime'e í Dios jemi.

⁴ Ja'anáj ti na'a nain xicaj tzajta'a, ajta nain tíca'ari tzajta'a, sehuatútemua'ave'e mú'een í tavástar'a jemi. Neajtahua'a nu tejámuaatá'ixaate'esin yee: Sehuatútemua'ave'e.

⁵ Setá'aj naími'í siyen tiráamua'aree sej caí tí'ti téuura'ate'e, sino será'uvuicua'í temua'a naa a'íimej í mej seicié tí'imua'atze. Pu'uri yé vejlí'í huatéjvee í tavástar'a.

⁶ Caxu tí'imua'ajca tí'tij jime'e, sino nain xu tiraata'ixaate'en í Dios jemi a'achú ti caj tejamua'aturaaate'e, setá'aj raatáhuavii nain jime'e, seajta r'í'í tiraatá'an í Dios.

⁷ Aj pu xaa Dios amuaatá'asin í sej jín r'í'í huárini í ru tzajta'a. Capu ja'atí ramua'aree a'íj ti ye'í tí'iri'iri ti ayén r'í'í tejaamuaatá'an í ru tzajta'a. A'íj pu xaa Dios amuaaté'pua'ajte'esin í á'amuaxiejni'uca, ajta í á'amuaamua'atziira'a a'íjna jime'e í sej jetzen aratú'ca'ane í Cirístu'u ti i'í Jesús.

Mej nu'u r'í'í tiú'umua'atzi me'íjna jetze ti x'epi'ín een

⁸ Seajta á'íyen, ne'íhuaamua'a, setá'aj siyen tiú'umua'ati se'íjna jetze tí'ti ti ayén tí'ayajna, na'ari tí'ti ti ayén raavíj'te'e sej si r'í'í tiraatétuaani nusu tí'ti ti ayén raavíj'te'e ti tí'ráaci'iti sej.

Seajta siyen jetzen tiú'umua'ati tí'ti ti jé'iyecan, ca'ín tí'ti ti naa seijre'e. Tí pua'a tí'ti tí'ixi'epi'ín na'ari ayén tiraavíj'te'e sej r'í'í tiraata'ixaate'en, setá'aj se'íjna jetze tiú'umua'ati.

⁹ Ajta, tí'ti ti na'a nej tejamuaamuá'ate, nusu tí'ti sej ra'ancuré'a neetzi jetze, na'ari nej tejámuaatá'ixaa, setá'aj siyen huárini. Ajta a'íin í Dios pu amuaatévaire'esin sej si naa r'í'í tí'teeté'uca.

Jíme'en í mej jín raatapuaíjve

¹⁰ Jé'ecan nu huatántemua'ave'e í nevástar'a jemi, ne'íjna jime'e í sej seajtáhua'a sena'a na'utámua'areeri'í. Mú'een xu ramua'areereca'a tzíte'e tí'ti ti ná'aturaate'eca'a. Ayeé pu'u, capu tejamuaatá'a a'íj sej ye'í tínaatévaire'en.

¹¹ Canu niyen tí'ixa yee canu a'íj tí'ijvii'icua'í. Nu'uri raar'í'ire a'íj nej tí'rá'aviicua'íran ne'íjna jime'e a'achú nej caj tí'tituaave.

¹² Nee nu ramua'aree a'íj nej ye'í huárini ti pua'a nej caí a'íj tí'ijvii'icua'í nusu ti pua'a yee net'ítuaave inee. Nee nu neri raar'í'ire nej nain jín tiu'utémua'itin ne'íjna jime'e í nej juxa na'ari ti pua'a ne'í'icua. Ajta ti pua'a tí'ti na'avé'eturaate'en, na'ari ti pua'a necaí tí'tij tí'cha'íi, neajta niyen raar'í'ire nej tiu'utémua'itin.

¹³ Nain nu jín tiu'utémua'itin, ne'íjna jime'e nej Cirístu'u jetzen aránca'ane.

¹⁴ Mi seajta mú'een, x'epi'ín xu huar'íj se'íjna jime'e sej siyen tínaatévai íye nej a'íjna jín tí'titese'ca'a.

¹⁵ Seajta mú'een, mi sej Filipos é'eche, xu'uri ramua'aree a'íj ti 'eene'e set'íj xa'ichu'í te'ará'aste amuaca'ican í sej c'íj rá'antzaahua í niuucari ti jíme'en raxa í Dios.

Net'íj neri huíram'éca ne'újna Macedonia, mú'een xu'u naatévai se'íjna jime'e í tej naíjmi'í tiu'umuá'íje. Mú'een xu xaa tínaatapuaíjve ineetzi. Seajta mú'een xu te'encuré'a neetzi jemi. A'u ti na'a mú tí'újse'írihua'a mi seica, camu a'atzu miyen huar'íj set'íj mú'een.

¹⁶ Ajta, net'íj ne'uun a'utéveeca'a a'ujna Tesalónica, caxu sej sena'a tineja'uta'í'ti'iri'í a'íjna jime'e í ti tína'aturaate'eca'a.

¹⁷ Canu xaa rahuauca sej seajtáhua'a tínaatá'an, sino a'íj nu'u huauca í ti tejamuá'aci'iti aúche'e.

¹⁸ Nain nu neri ancuré'a. Neajta xaa ne'u jaítze'e aúche'e. A'iné Epafrodito ari tinaatá'a a'achú sej caj tineja'uta'ítí'irí'i, jeíhua nu tí'ijcha'íi neri í sej tineja'uta'ítí'irí'i. Yee pu 'een tíj mua'í'ivéjri ti naa teáar'í'e, ti naa 'een, ti ra'aráanajche í Dios.

¹⁹ Ajta a'ín í Dios í nej tí'ijvaire'e, a'íi pu nain tejámuaatapuaíjve'esin ruxí'evi'ira'a jime'e a'achú ti caj tejamuá'aturaate'e. Ayee pu tejámuaatá'asin a'íj ti tiraavíjte'e, a'iné a'ín pu nain tí'ijcha'íi jamuan a'íjna í Ciríistu'u, í ti i'í Jesús.

²⁰ Tiché'e jé'ecan tiraatateújtzi'ire í Dios, a'íjna í tej rájya'upua. Tiché'e r'í'i tiraataxáj tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayajna.

A'ijna ti jín ra'antipué'ari

²¹ Setá'aj hua'utateújte'en neetzi jetze me'ecan najjmi'ica í mej a'uté'uu í Dios jemi a'íjna jime'e ti a'ín Ciríistu'u huá'a japua huaníú.

Majta í ne'ihuaamua'a í mej ayajna huatéi, a'íi mú majta huá'ateujte'e.

²² Najjmi'i í mej yé huatéi ayajna, í mej yé huaté'uu í Dios jemi, a'íi mú á'amuateujte'e tzíte'e, a'íime í mej huá'a jetze ajtéme'ecan í huá'ateitestemua'a a'íjna ti i'í César.

²³ Ché'e a'ín í tavástara'a, a'íjna í Ciríistu'u ti i'í Jesús, ché'e a'ín r'í'i tejá'amuacha'íi á'ara'ani.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Colosas a'uchéjme'ecaa

Pablo pu huá'ateujte'e

¹⁻² Inee, i nej i'i Pablo, nee nu neajta huá'a jetze ajtémecan a'ímej í ti tihua'uta'aj a'ijna í Jesús, í ti ajta i'i Cirístu'u. Ayee nu tí'ivaire'e í Cirístu'u jemi, a'íné ayée pu tí'ijxe'eve'e í Dios. Jamuan ne'ijna í ne'ihuaara'a, a'ijna í Timoteo, ayée nu tejá'amuayu'use'e mi sej Colosas é'eche, mú'een mi sej a'uté'uu í Dios jemi.

Ayee tu tejá'amuateujte'e mú'een, mi sej seúche'e té'evicu'a'i, se'ijna jime'e sej rá'atzaahuat'e se'ijna í Cirístu'u. Ché'e a'ín í ti tá'iyá'upua í ti i'i Dios, ché'e amán r'í'í tejá'amuacha'í'í á'ara'ani, ché'e ajta amua'anpuá'ajte'en í á'amuaxiejniu'uca tzajta'a.

Pablo pu huá'ahuaviitze'e a'ímej í mej té'atzaahuat'e

³ Ja'anáj ti na'a tej tí'ijhuavii te'ijna í Dios, í ti rájya'upua a'ijna í tavástar'a, a'ijna í Jesús ti ajta i'i Cirístu'u, ja'anáj ti na'a tej tí'ijhuavii mú'ejmi jime'e, jé'ecan tu tátemua'ave'e í Dios jemi.

⁴ Ayee tu ríci te'ijna jime'e tej teri yá'umua'areeri'i sej nu'u rá'atzaahuat'e se'ijna í Cirístu'u ti i'i Jesús, seajta nu'u je'ihua huá'ixe'eve'e na'ijmi'ica í mej a'uté'uu í Dios jemi.

⁵ Ayee xu ríca, a'íné seúche'e rajchú'eve'e se'ijna í ti Dios á'amua'ine'e í ta japua. Tet'í'ij caí xi tejamuaatáyú'use, mú'een xu seri sejmi'i ráanamujri'i se'ijna í niuucari ti jime'en raxa í Dios a'atzáahuati'ire'e jime'e.

⁶ A'ijna í niuucari ayén che'atá na'a huatase'ijre mú'ejmi jemi tíj ajta huatase'ijre nainjapua í chaanaca. Ayee pu seijre'e teite tzajta'a tíj ciyej ti ájvaujse'esin, ti ajta antatáca'a.

Ayee pu che'atá na'a tí'iruure mú'ejmi jemi. Tíj aúche'e na'a set'í'ij amuacaícan ráamua'areeri'i iye'ehuaritíe'ecan jime'e ti Dios tzíte'e r'í'í á'amuacha'í'í tíj na'a a'ín niuucari te'utéjche ti r'í'í amuáaruuren.

⁷ Na'ijmi'i tíj na'a a'ijna, a'í'í pu tejamuamuá'ate a'ijna í Epafras ti ta jamuan tí'ivaire'e. Jé'ecan tu rax'í'eve'e te'ijna. Ajta a'ín, huápi'i pu ta jetze me'ecan tí'ivaire'e í Cirístu'u jemi. Capu tí'it'ij jín ateáturaaveca.

⁸ A'í'í pu ajta ari titaatá'ixaa í sej r'í'í huápi'i ru'ihuaamua'a seijre'e se'ijna jime'e sej jetzen araujca'ane í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁹ A'ij tu jín, catu ja'anáj raatapuá'ajtaca'a tej Dios tí'ijhuavii mú'ejmi jime'e. Nain xicaj tzajta'a ti yú e'iré'ene tí'ij amán titaatá'ixaa, ayée tu ríci. Dios tu tí'ijhuavii ti i a'ín tejamuáamua'aten nain jime'e sej si ráamua'aree a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios, sej si temua'a mé titeumuáamua'aree, ti ij a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios amuaatá'an sej si ráamua'aree a'ij sej ye'í huárini e'ehuaritíe'ecan jime'e temua'a naa.

¹⁰ Ayee tu een jín tí'ijhuavii sej si siyen huárini a'ij ti tihua'uvíjte'e a'ímej í mej ramua'ate a'ijna í tavástar'a. Teajta sej si siyen r'í'í raatá'an se'ijna jime'e í sej jín tí'limijhuacare'e. Setá'aj siyen éene'en tíj ciyej ti ájvaujse'esin, ti ajta antatáca'a. Ajta sej si jaítze'e raayí'itihua'an a'ij ti een í Dios.

¹¹ Ché'e Dios amuaatá'an nain í ca'aníjra'a í á'amuaat'ajta'a a'ijna jime'e í muári'eri'ire'ara'an í tej jín r'í'í tira'utase'ijra. Aj xu si jetzen araujca'anejsin sej si te'utáviiuca'i, sej si seajta seuj raachú'eve'en a'ij ti tí'it'í á'amuaruuren, sej si seajta huaújtemua'ave'en.

¹² Ayee xu een jín tí'ijteujtzi'ire'e xá'ara'ani í ti tá'iyá'upua, a'íné a'í'í pu amuaatá'a sej si ra'ancuré'an se'ijna í ti tejamuáaci'iti sexu'ijm'e'en a'ijna a'utí ja'anáj ti na'a huáneeri'i. Ayee pu che'atá na'a tejá'amuaci'iti sej ajta mi sej tíj ayén tihua'aci'iti í seica í mej huaté'uu í Dios jemi.

¹³ Ayee pu té'eme, a'íné a'í'í pu tu'irájtuaa a'ujna a'u ti a'utíca'a ja'anáj ti na'a tí'ij caí ché'e títa'ajte'en a'ijna ti a'uun antiújmua'aree. Dios pu taja'aráavi'iti a'ujna a'u ti tejé'ajta a'ijna í yaujra'an ti huápi'i rax'í'eve'e.

¹⁴ Ayee pu tiu'utanájchitaca'a í tej jín té'echa'íica'a í Dios jemi a'ijna jime'e ti a'ín yaujra'an ta jetze me'ecan huam'í'í, ajta titaatá'uuni'iri'í í tej jín auteájturaa í jemin.

Dios pu nu'u ta'anpuá'ajte a'ijna jime'e ti Cirístu'u huam'í'í ta jetze me'ecan

¹⁵ Ajta a'ín í yaujra'an, a'í'í pu a'ín pú'een í tej jetzen ráamua'aree a'ij ti een í Dios í tej caí rasise'i. A'í'í pu ajta a'ín pú'een í ti amuacá seijre'eca'a tí'ij caí xi mé'e jé'e tí'it'ijca'a.

¹⁶ A'ij pu jamuan Dios nain tiú'utaa'huaca'a, tíj na'a tí'ipua'amé í ta japua ti tejé'eseijre'e, ajta tíj na'a pua'amé ti tejé'eseijre'e íyen chaanaca japua, nain í tej rasise'i, ajta nain í tej caí rasise'i.

Majta me'ín í xiéjniu'ucari í mej tejé'ajta u ta japua, Dios pu nain huá'utaahuaca'a a'achú mej pua'amé. Aj pu i hua'antíhuau mej mi miyen che'atá mana'a tiu'utévaire'en í ta japua matíj tajtúhuani, a'ajhuáase, muayajtúumua'a ti ve'ée, pixcaa muayúu, ajta tenáantzi. Nain pu tiú'utaahuaca'a jamuan í Cirístu'u, ajta Cirístu'u pu hua'ancuré'evi'iti.

¹⁷ Cirístu'u pu ayén seijre'eca'a t'íj caí xi mé'e é'e tí'tiitaca'a. Ajta nain pu Cirístu'u jetze araujca'ane ti ij te'utáviica'íran.

¹⁸ A'ii pu a'ín pú'een í ti ve'ecán jín antiújmua'aree ruteítestemua'a jime'e, a'ímej í mej té'atzaahuate'e. A'ii pu a'ín pú'een í ti jetzen tiu'unéj nain ti tí'iseijre'e, ajta a'ii pu a'ín pú'een í ti amuacá a'itáaa huá'a tzejta'a í mí'ichite. A'ij pu jín ayée pu éene'e á'ara'ani ti jaítze'e ve'etí a'ame nain jime'e.

¹⁹ Aye'e pu'u, ra'aránajcheca'a í Dios ti Cirístu'u ayén che'atá na'a éene'e á'ara'ani í ruxí'ej Dios nain jime'e.

²⁰ Ajta, ra'aránajcheca'a ti Cirístu'u jamuan hua'utéjpua'ajte'en í mej rájcha'iire'e mej mi rí'i títeateáuran í Dios jemi. Najími'ica a'ímej í mej ta japua tejé'eseijre'e, majta a'ímej í mej yen seijre'e íyien chaanaca japua, a'íi pu hua'utépua'ajta'aca'a a'íjna jime'e ti Cirístu'u ra'íraxire í ruxuure'e í cúruu jetze, t'íj huam'í ta jetze me'ecan.

²¹ Seajta mú'een, amuacá, caxu xí'epi'ín éene'e í Dios jemi, seajta rájcha'iire'eca'a í a'amua tzejta'a se'íjna jime'e a'ij sej ye'í t'íj'í'irejca'a.

²² Mí ajta Dios pu ari amua'anpuá'ajte a'íjna jime'e ti Cirístu'u huam'í jetzen í cúruu. Cirístu'u pu a'amua japua huaniú a'íjna jime'e ti tirajpuaíjzica'a í ru jetze. Aj pu i amuá'avi'itín í Dios jemi, mú'een mí sej a'uté'uu xá'aju'un jemin. Caxu ché'e ja'anáj tí'tíj jín auteáuran í Dios jemi. Capu ajta ja'atí mú'ejmi jetze tí'tíj jín te'upuá'ajte'esin.

²³ Aye'e pu té'eme ti pua'a seuj te'utáviica'í sej té'atzaahuate'e, ajta ti pua'a secaí yá'uhua'anan í sej seuj rachú'eve'en a'ij ti tí'ixaxa'a í niuucari ti jín Dios amua'irájtuaani. A'ii pu a'ín pú'een í niuucari í mej meri tihua'utá'ixaa nainjapua. Mí neajta ínee, Dios pu ajta ayén tinaa'íjca nej ni ne'íjna jín tiu'utévaire'en.

Pablo pu nu'u a'íjna jín antiújmua'aree ti hua'utévaire'en a'ímej í mej e'etiújse'iri í Dios jemi

²⁴ Ajta íjii, nee nu huatántemua'ave'e ne'íjna jime'e ti ayén tejámuuatéva'irihua'an í nej jín tirajpuaíjzici na'araa. Neajta niyen raanajmire'en í ne jetze jime'e í ti te'á'atura mej mi ráamua'aree a'ij ti tirajpuaíjzica'a a'íjna í Cirístu'u. A'íj nu jín nehuá'avaire'e a'ímej, í ti jín Cirístu'u antiújmua'aree, a'íime í mej i'í teitestemua'ame'en.

²⁵ Nee nu xaa te'enteájrupi ne'íjna jime'e ti jín Dios ayén tinaa'íjca nej ni niyen huá'ini a'ij ti Dios ayén tiraaxí'epi'íntare. A'íj nu jín tejámuuatá'ixaate'esin nain jime'e í niuucari ti jetzen raxa í Dios.

²⁶ A'íjna í niuucari, a'ii pu a'ín pú'een í ti rú'avaa ti Dios ramua'areereca'a avíitzi jime'e, ajca'ihuá'ímua, nain xicaj tzejta'a ti yú e'iré'ene. A'íi í mej amuacáican é'echejca'a, camu a'atzu ramua'areereca'a a'ij ti Dios riníche'en. Aru íjii, pu'uri tihua'utá'ixaa mé jéjre'e huá'a jemi í mej a'uté'uu í Dios jemi.

²⁷ Aye'e pu raaxí'epi'íntare í Dios ti tihua'utá'ixaate'en mé jéjre'e mej mi ráamua'aree ti jé'ecan pu naa seijre'e a'íjna í ti rú'avaa huá'a tzejta'a í teite í mej miyen a'uchéjme nainjapua, íyien í chaanaca japua. A'ii pu a'ín pú'een í Cirístu'u ti a'amua tzejta'a é'eseijre'e. A'íi pu ajta amuaatá'asin sej si raseijran ti jé'ecan pu naa seijre'e í Dios jemi.

²⁸ Teajta iteen, ayée tu tihuá'ixaate'e í teite a'ij ti tí'tíj huáruu a'íjna í Cirístu'u. Najími'ica tu rí'i tí'ixáate'e, teajta iye'ehuaritíecan jín tu tihuá'amua'aten mej mi ráamua'aree záahuatí'ira'a jime'e ti tiu'utátuiire'en pu'a ayén tí'ayajna nusu caí. Aye'e tu een jín tej ti urarí'ene'acan jín tiu'utátuiire'en í Dios jemi a'ájna xicájra'a jetze tetí'ij huá'anvi'itín najími'ica í Cirístu'u jemi.

²⁹ A'íj nu jín niyen ca'anín jín tí'imíjhuaca, neajta niyen tí'títese'e nain jime'e a'achú ti caj tínetá'aca í ca'aníjra'a, neajta nain jín í nej jín á'anca'ane.

2

A'ij pu nu'u té'ujmua'ate a'ímej jemi í mej Colosas a'uchéjme

¹ A'íj nu jín niyen raxí'eve'e sej si ráamua'aree nej a'amua japua tí'títese'esin jéihua. Aye'e nu che'atá nena'a huá'a japua tí'títese'e a'ímej í mej Laodicea é'eche, neajta a'ímej í mej caí ja'anáj naaseíj neneerime jetze.

² Aye'e nu een jín ríci mej mi huateújca'ane í ru tzejta'a, mej mi majta najími'í ru'íhuamua'a muá'ara'ani temua'a naa me'íjna jime'e í mej huaújxe'eve'e ru'íjmua'a. Aye'e nu raxí'eve'e ti tihuá'aci'iti tí'tí ti jé'ecan tihua'utéva'irihua'an mej mi yaú'itíéé muá'ara'ani nain jime'e, mej mi majta ráamua'aree ti ayén tí'ayajna a'íjna ti rú'avaata í Dios jemi. A'ii pu a'ín pú'een a'íjna ti í'i Cirístu'u.

³ Naíjmi'í í ti ruxe'veve'le tej ti rí'í mé titeumuá'mua'aree, jaítze'le pu titaat'éva'irihua'an caí tumin ti rú'avaata teásta'a. Ajta a'áin í Círístu'u, a'íi pu taatá'asin tej ti yaú'itíeé tá'ara'ani nain jime'e, tej ti ráamua'aree tzáahuati'ira'a jime'e.

⁴ Ayee nu tejá'amua'ixaate'le ti ij caí ja'atí amuaacuanamuan a'ájna jime'e í niuucari í ti caí jé'iyecan jín namuajre'le.

⁵ Canu xaa ye'eche a'amua jamuan, sino ayée nu ye'ímua'yé huaca. Capu amín a'ij. Jéihua nu amua'atamuá'areeri yú ne tzajta'a, cu xiee nej cu vejli'í a'utéjvee mú'ejmi jemi. Jé'ecan nu huatántemua'ave'le ne'ájna jime'e nej neri ramua'aree í sej rí'í ru'íhhuamua'a temua'a naa, Seajta te'utáviiicua'í se'ájna jime'e í sej rá'atzaahuate'le se'ájna í Círístu'u.

Dios pu nu'u hua'unajmire'le í Círístu'u jemi

⁶ A'iné xu'uri autéjhuii sej rá'antzaahuate'en se'ájna ti a'áin pú'een í ti l'í tavástara'a, a'ájna Jesús ti ajta l'í Círístu'u, setá'aj siyen rí'í titeeté'uuca a'ij ti tiraavjíte'le a'ájna jemi.

⁷ Setá'aj siyen se'ájna jetze ucarute í sej rájteuni í Círístu'u jemi sej si siyen che'atá sena'a te'utáviiicua'í t'ij ciyej ti ajtanána'a'ajme tété'imua chuaata'a. Xu'uri c'ij caí yaú'itíe í Círístu'u jemi. Setá'aj siyen tihuaújmu'a'aten sej si yaú'itíeé xá'ara'ani nain jime'e, sej si jaítze'le te'utáviiicua'í se'ájna jime'e í sej rá'atzaahuate'le a'ij mej meri tejamuamua'ate. Setá'aj seajta huápi'í tiraateújtzi'ire'en í Dios.

⁸ Rí'í xu'u mú'een, caxu hua'atá'acare'en mej amuaatémua'itín seica jime'e niuucari í mej jín tí'ihua'itaca. Ayee mú tí'ixxe'veve'le mej mi miyen tejamuá'ari'í í sej jín té'atzaahuate'le me'ájna jime'e a'ij mej tirájteu rujámua'a, í niuucari ti caí ti'it'ij vaire'le. A'ájna, í mej tí'ixaxa'a, camu a'ij tirájteu í Círístu'u jemi, sino ayée mu'u tejá'amua'ixaate'le me'ájna jime'e í mej rujámua'a mena'a tirájteu, na'ari í mej jín tí'imua'ata me'ájna jime'e í mej rájje'irajca'a í jéjca.

⁹ Ayee pu'u, a'iné nain t'ij na'a í Dios een, a'íi pu huatéjturaa í Círístu'u jemi í ru jetze.

¹⁰ Ajta Dios pu ayén amuaanajmire'le Círístu'u jemi sej si ruuri xá'ara'ani jemin. Ajta a'áin í Círístu'u, a'íi pu a'áin pú'een í ta'anájca huá'a jemi mat'ij mena'a pu'amé é'esejre'le í xiéjniu'ucari í mej te'áajta, majta a'áime í mej títeté'u'upu'u u ta japua.

¹¹ Seajta mú'een, xu'uri ra'ará'aste se'ájna jime'e í mej ra'antis'íchecha í runavij. Mí seajta, caxu ra'ará'aste se'ájna jime'e í mej teteca miyen amuáaruu í rumuá'jca'a jime'e sino Círístu'u pu'u ayén ra'ará'aste mú'ejmi jetze me'ecan t'í'ij huam'í'í í cúruu jetze. A'íi í pu nain amuá'ari'iri'í í sej jín a'ij pu'a'a ríjca ti ij caí ch'éle tejámuuata'ájte'en í a'amua jetze.

¹² Ayee pu tirá'amitiejte'le í Dios ti ayén tejamuáaruu set'í'ij huámua'í'ivijhuaca'a. Xiee sej cu mú'een ava'ujnáa í Círístu'u jamuan. Ayen che'atá na'a t'ij sej mú'een a'itá'icúne í mi'ichite tzajta'a jamuan í Círístu'u. Ayee pu een a'ájna jime'e sej mú'een rá'atzaahuate'le se'ájna jime'e í muári'eri'ira'a Dios ti jín ra'ájjáj a'ájna í Círístu'u huá'a tzajta'a í mi'ichite.

¹³ A'ájná'imua, ayée xu éene'le í ru tzajta'a, seúche'le xu mi'ichite pu'éene'le í Dios jemi, se'ájna jime'e í sej auteájturaa u Dios jemi, seajta se'ájna jime'e í mej caí miyen amua'antis'íchixi í á'amuanavi jetze. Mí ajta j'ii, Dios pu ajtahua'a amuaatá'iste í á'amuaaxiejni'u'uca sej si a'uté'uú xá'ara'ani í Círístu'u jamuan. Nain pu ari tejámuuata'uuni'iri'í í sej jín auteájturaa í jemin.

¹⁴ A'íi pu xaa ra'uré'uu a'ájna ti té'eyu'usi'ihuaca'a, í ti jetzen rá'axajta'a í niuucari ti jíme'en téjmi jetze tí'it'ij jín te'ujpuá'ajte, í tej jíme'en té'echa'íica'a. A'íi pu antipúa'ari'ira'a a'ájna jime'e ti rá'utatai í cúruu jetze jamuan a'ájna í Círístu'u.

¹⁵ Majta me'ín í xiéjniu'ucari í mej tí'áajta, majta í mej títetateí í ta japua, Círístu'u pu huajá'uriiri'í í mej jín antiújmua'areereca'a. A'íi pu ajta hua'utatévi'iraste mé jéjre'le. Hua'ave'éjápaujme'le, pu a'iteájraa. Hua'utéemua'iti a'ájna jime'e ti huam'í'í í cúruu jetze.

Mej nu'u ráahuauni a'ájna ti íjute'le é'eme'ecan

¹⁶ A'ájn pu jín, mich'éle mi caí á'amua'uaire'le me'ájna jime'e a'ij sej tiú'ucua'ani, a'ij sej ye'í titeeyé'en, nusu a'ájna xicá'jra'a ti jetzen ayén nu'u ruxe'veve'le sej tiú'uyesten ti te'ute'itíén í máx'ira'í, na'ari ti te'ará'asti ja'anáj mej ruse'upi.

¹⁷ Naíjmi'í t'ij na'a ti ayén tí'een, cu xiee ti ja'atí huácien jetze á'uche'ecan. Ayee pu tí'ivaire'le tej ti tiyen ráamua'aree a'ij ti teja'uré'enejsin.

Mí ajta, í ti x'épi'in t'ín, a'íi pu a'áin pú'een, a'ájna í Círístu'u.

¹⁸ Majta me'ín í mej hua'aráanajche mej ruci'nive'le jéjre'ecitze'le, a'áime í teteca mú nu'u t'íhua'utateújtzi'ire'le a'áime í mej títetateí í ta japua. Mí seajta mú'een, caxu hua'atá'acare'en miyen tejamuá'ari'iran me'ájna jime'e í sej seri raamuá'iti í Dios jemi. A'íi mú xaa ruci'nive'le me'ájna jime'e mej mi nain tiú'utaxá' a'ij mej nu'u tiú'usej' a'ij ti t'í'een u ta japua. Majta jéihua ahuájtzaahuate'en me'ájna jime'e í huá'amua'atziira'a í mej rujámua'a mana'a tirájteu.

¹⁹ Mu'uri mé rúurie me'fjna í ta'anájca í tej jetzen airáneajxi'in, í tej jetzen arátaca'ane tej ti tiyen che'atá tena'a naími'i huavaújse'en a'ij ti Dios titatá'aca t'ij ajta tiújvi'iraxi'in í cari táata'a jamuan.

²⁰ Casi'i mú'een, Ciríistu'u pu a'amua japua huaniú t'ij huam'i, ajta camu ché'e tejá'amua'ajjte'e me'fjna jime'e í huá'amua'atziira'a í seica í teteca. Tí pua'a ayén, a'iné een jín siyen che'atá sena'a t'ijri'ire mat'ij í seica í mej miyen t'ijx'e'eve'e mej tejámuata'ajjte'en me'fjna jime'e a'ij mej meri t'ijri'irejca'a.

²¹ Ayee mú tejá'amua'ixaate'e t'ijín: "Caxu ra'ajtamua'amuante'en. Caxu ra'ajtáca'an. Caxu ra'ajtémijhua'an."

²² Najmi'i t'ij na'a í niucari ti ayén een, naími'i pu jime'en raxa t'it'it'í ti antipua'ari a'fjna jime'e í mej raaxín.

²³ Ayej xaa ne'u, ayée pu tihuá'amitiejte'e ti i'i xi'epi'in ti pua'a ja'atí ra'ará'astijre'en a'fjna jime'e í niucari ti ayén een. Ci xiee r'i mú mé titeumuámu'aree, cu xiee ti t'it'it'á'a í ti jín t'it'it'iveeca'a rux'evil'ira'a jime'e, cu xiee pua'ajtzi pu raatá'an í ru jetze.

Mí ajta, capu t'it'it'ij vaire'e sino ayée pu'u mej mi huataúra'an rujámua'a mana'a micu.

3

A'ij mej nu'u ye'í huárini a'fime í mej té'atzaahuate'e

¹ Ayee pu tirá'amitiejte'e í Dios í sej seri seajtáhua'a huatarúu jamuan í Ciríistu'u. A'í j pu jín, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen tiú'umua'ati se'fjna jime'e í ti tejé'eseijre'e u ta japua a'u ti Ciríistu'u nain jín antiújmu'aree u Dios jemi.

² Setá'aj siyen tiú'umua'ati se'fjna jime'e u ti tejé'eseijre'e u ta japua. Caxu siyen sena'a tiú'umua'ati se'fjna jime'e u ti t'iseijre'e í iyen chaanaca japua.

³ Ayee xu huárini, a'iné xu'uri huácuu í Ciríistu'u jamuan. Ajta, Ciríistu'u pu amuaaté'ine u ta japua u Dios jemi u sej jín ruuri xá'ara'ani jemin.

⁴ Ajta a'fín u Ciríistu'u, a'fjna tej jetzen arátaca'ane tej i'i ruuri, t'ij a'fín huataseijre'en mé jé're'e, aj tu ti tiyen che'atá tena'a huataseijre'en jamuan. Nain pu ayén naa t'iseijre'e á'ame huápi'i mej mí najmi'i naa r'i tira'utasej.

Jíme'en í mej mejm'i t'ijri'irejca'a, ajta í ti jé'cuacan jín seijre'e

⁵ A'í j pu jín, setá'aj siyen raatapua'ajta najmi'i t'ij na'a ti a'ij pua'a een, ti a'amua jetze aiirániineica. Caxu huá'a jamuan j'ipite'en u sej caí najmi'i j'ipi. Caxu ché'e siyen rijca í ruxána'acire'e jime'e. Caxu seajta taúra'acare'en ti tejámuata'ajjte'en í a'amua jetze ti aiirániineica. Caxu ché'e rahuauca í ti a'ij pua'a een.

Seajta i'i, caxu t'ímuajche'e. Ja'atí ti ayén t'ímuajche'e, ayée pu che'atá na'a een u Dios jemi t'ij a'fjna í ja'atí ti raná'amiche'e í ti caí Dios pú'een.

⁶ Pu'uri teja'uré'enejsin ti 'utévatzisín í pua'ajtzi huá'a japua í mej caí me'fjna jín ra'ará'astijre'e í Dios. Jé'ecan mú tirajpua'ajtzi muá'aju'un.

⁷ Seajta mú'een, ayée xu amuacaícan rijca'a nain jime'e ti a'ij pua'a een, setí'ij seúche'e rá'astejca'a nain ti ayén.

⁸ Ajta íjii, ayée pu ruxe'eve'e sej t'icaúra'ari'i najmi'i t'ij na'a ti ayén een: Caxu níniu'ucacu, ni caxu rújaxi'eev'ira, ni caxu ruté'axi'i, ni caxu a'ij pua'a éene'en, ni caxu a'ij pua'a tihuá'ixaate'e huá'a jemi í teite. Caxu seajta a'ij pua'a t'ixajta.

⁹ Caxu t'íriu'ixaate'e hua'itzi jime'e se'ij ajta se'ij, a'iné xu'uri raatapua'ajtaca'a se'fjna ti m'íime'ecan ti ú'useijre'eca'a í a'amua jetze. Seajta nain mé úurieeni a'ij ti ye'í rijca'a a'fjna ti m'íime'ecan.

¹⁰ Ari mú'een, xu'uri t'íhuajchejte se'fjna jime'e ti t'irí'een, ti t'ijé'cuac. Dios pu auj amuaajé'cuare'esin í a'amua tzajta'a se'ij si siyen éene'e xá'ara'ani t'ij a'fjna ti amuaatejtuua í iyen chaanaca japua, sej si nain jín ráamua'ati.

¹¹ Ajta í Dios, capu jetzen ruxe'eve'e ti pua'a ja'atí Israél jetze ajtémecan nusu ti pua'a i'i Griego pú'eene'en. Capu ajta jetzen ruxe'eve'e ti pua'a peri ra'ará'aste pe'fjna jime'e mej mua'antisíjchecha'a á'a navij nusu pecaí. Capu amín a'ij ti pua'a a'imuá pé'eme'ecan, na'ari se'ij chué'jra'a japua pe'eche. Capu ajta a'ij í'irini ti pua'a seica pe'j jemin t'íivaire'e na'ari pe'j piyen tihuá'ajjte'e í seica. Ayee pu'u, Ciríistu'u pu xaa a'fín pú'een í ti ruxe'eve'e. Nain pu jín ra'ará'astén. Ajta a'fín pu huateáturaasin huá'a tzajta'a í rute'testemua'a a'u ti na'a mej mena'a a'uchéjme.

¹² Ayee pu'u, Dios pu amua'antíhua'u. Xu'uri huaté'uu jemin, ajta a'fín pu amua'ixe'eve'e. Sej sí siyen huárini a'ij ti tiraavjte'e. Setá'aj ahuajcu'úven se'ij seajta se'ij. Setá'aj r'i huá'acha'í í seica, caxu á'ujtzaahuate'e, caxu seajta ruc'nive'e. Setá'aj siyen te'utáviica'í t'it'it'í ti a'ij tejá'amuaruure.

¹³ Setá'aj siyen rá'uviicua'i seij seajta seij. Setá'aj seajta tiu'utaúruuni'i ti pua'a seij rájaaxiejte'en í ruxí'ej tevi. A'iné tavástar'a pu ari mú'ejmi tiu'utá'uuni'iri'i, setá'aj siyen che'atá sena'a tiu'utaúruuni'i seij seajta mi seij.

¹⁴ Ajta, í ti jaítze'e ruxe'eve'e caí màà niuucari, setá'aj siyen huaújxe'eve'en. A'ii pu a'áin pú'een í seij jín avajúsejtaire'en seij si seij sena'a teitejra'a pu'éene'en xá'ara'ani. Ajta, a'íi pu amuaanájmire'esin.

¹⁵ Ché'e Ciri'istu'u amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a seij si ru'huaamua'a xá'ara'ani temua'a naa. Ayee pu tejámuuatájé í tavástar'a seij si siyen xí'epi'in éene'e seij ajta mi seij, a'iné naími'i xu ruseáxu'itare'en. Seajta siyen ti'íjtéujtzi'ire'en í Dios.

¹⁶ Setá'aj siyen tiú'umua'ati jéihua se'íjna jime'e í niuucari ti jíme'en raxa í Ciri'istu'u seij si ráamua'aree a'ij seij tihuá'umua'aten í seica, a'ij seij ye'í r'í'i mé titeumuámua'are'en seij si tihuá'a'ixaate'en nain e'ehuauritiéecan jime'e. Seajta chuiicari xu jín tiraatateújtzi'ire'en í Dios. Ayee xu tiu'utáchuui'ca í ru tzajta'a se'íjna jime'e chuiicari ti yu'uxari jetze me'ecan, nusu chuiicari ti Dios jetze raxa, na'ari ti'ítí ti r'í'i amuaatámua'atziite í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

¹⁷ Ayee pu'u, setáj sena'a ti'ixa, setáj sena'a rici, setá'aj siyen huárini nain jíme'en niuucajtze'en í tavástar'a a'íjna í Jesús. Setá'aj tiraatateújtzi'ire'en í Dios í tá'iyá'upua jamuan í Ciri'istu'u.

A'ij mej ye'í huárini í mej té'atzaahuate'e a'ímej jemi í teite

¹⁸ Mú'een, mi seij víche'e, setá'aj ra'ará'astijre'en a'ímej jemi á'amuacinastemua'a, a'iné ayée pu tiraavjíte'e í tavástar'a jemi.

¹⁹ Seajta mú'een, mi seij neiche, setá'aj r'í'i tihuá'ajcha'íi xá'ara'ani temua'a naa a'ímej í seij huajá'uvi'ítin. Caxu a'ij tihuá'ajjeve.

²⁰ Seajta mú'een, mi seij hua'atáatájmu'a, setá'aj siyen nain jín hua'ará'astijre'en matáj mena'a tejámuá'ixaate'en a'íme í ruvaújsimua'a, a'iné a'íi pu r'í'i tiraatá'asin a'íjna í tavástar'a'a.

²¹ Seajta mú'een, mi seij huá'avaujsimua'a, caxu huáp'i'í hua'ajteá'axi'í a'ímej í ruyaujmu'a'a mej mi caí a'ij pua'a té'ujmuajte.

²² Seajta mú'een, mi seij ti'íjti'ire'e, setá'aj nain jín ra'ará'astijre'en a'ímej í mej tejá'amu'a'ajíte'e. Setá'aj siyen tiu'umuári'en temua'a naa setáj sena'a tiraay'íiti a'iné mú'een xu rá'atzaahuate'e se'íjna í tavástar'a'a. Caxu raatapuá'ajta se'íjna jime'e tí'ij caí mé'e já'ahua'a a'íjna í ti tejá'amu'a'ajíte'e. Seica mú miyen rici. Aj mú caj tí'imuari'e ti pua'a a'áin ti tihuá'ajíte'e ti huá'aseijra. Ayee mu'u rici mej mi r'í'i raatá'an.

²³ Mí seajta mú'een, setáj sena'a rici, setá'aj siyen che'atá sena'a tiu'umuári'en tzaáhuati'ira'a jime'e setáj tiraatévair'e'énche'e se'íjna í tavástar'a'a. Caxu siyen sena'a tiu'umuári'en mej mi amuaaséj a'íme í teteca.

²⁴ Xu'uri ramua'aree ti a'áin tavástar'a'a, a'íi pu ajta tejámuatanájchite'esin í ti rujámua'a. Aúche'e pu tejá'amuaci'íti a'íjna seij raamuá'íiti, a'iné a'ii pu a'áin pú'een í seij tí'ijvair'e'e a'íjna í tavástar'a'a ti ajta í'íi Ciri'istu'u.

²⁵ Mí ajta, a'áin í ti a'ij pua'a rici, ayée pu che'atá na'a a'ij pua'a tí'ijci'íiti. Ruxí'ej pu tihuá'aruuren í Dios jemi, capu ja'tá'í jaítze'e r'í'en caí í seij í jemin.

4

¹ Seajta mú'een, mi seij tihuá'ajíte'e, setá'aj tihua'utapuaájve'en tíj na'a í ti ruxe'eve'e, tíj na'a ti ayén tiraavjíte'e ti tihuá'aci'íiti. Ayee xu huárini a'iné xu'uri ramua'aree ti seij ajta tejá'amu'a'ajíte'e mú'ejmi. Júte'e pu é'eseijre'e a'íjna.

Jíme'en í ti te'entipúa'ari, ajta í ti jíme'en ca'aníjra'a hua'utá'asin

² Setá'aj seuj rahuaviira í Dios jemi. Caxu a'ij ruaaca. Seajta mú'een, seúche'e tí'ijteujtzi'ire'e í Dios.

³ Seajta, setá'aj siyen seuj rahuaviira í Dios jemi itejmi jime'e ti ij Dios ayén taataseijrate'en a'ij ti ye'í ti'ítí huáruuren tej ti tiyen tihua'utá'ixaate'en í niuucari, tej ti te'íjna hua'utaseijrate'en í Ciri'istu'u, a'íjna ti rú'avaata í Dios jemi. A'íj pu jín, nu'uri aiteánami'í.

⁴ Seuche'e xu seajta rahuaviira í Dios jemi neetzi jime'e nej ni e'ehuauritiéecan jín tihuá'a'ixaate'en a'ij ti tiraavjíte'e nej niyen rici.

⁵ Ayee xu rijca mú'een, caxu ché'e sena'a á'ujujhua'ane'en huá'a jamuan í mej caí té'atzaahuate'e, sino ayée xu'u rijca matáj teite í mej r'í'i metiteumuámua'aree. Ja'anáj ti na'a tí'íri'íri seij siyen huárini í ti í'í xí'epi'in, ayée xu'u rijca.

⁶ Setá'aj r'í'i hua'atá'ucare'en se'íjna jime'e seij siyen tí'ixaxa'a, mej mi me'íjna jín ráamua'aree í seij caí rucínive'e. Seajta siyen tihuá'a'ixaate'en mej mi huajjxin, mej mi r'í'éene'e muá'ara'ani.

Jíme'en í ti te'entipúa'ari

⁷ Ajta a'ñin í Tíquico a'ñjna í ta'ihuaara'a í Ciríistu'u jemi, a'ñi pu tejámuaatá'ixaate'esin nain a'ij ti tí'inevaire'e ineetzi. Jéihua nu raxí'eve'e nemíjna. A'ii pu ari r'í'i tináavai ara'axcáacan jime'e. Capu ja'anáj á'ítzee. Ajta, naíjmi'i tu tí'ivaire'e í tavástar'a jemi.

⁸ A'ñi j nu jín neraata'ítii mú'ejmi jemi ti ij ayén tejámuaatá'ixaate'en a'ij ti tí'itavaire'e, ti ij r'í'i jamuaatá'an.

⁹ Neajta nu jamuan raata'ítii ne'íjna í Onésimo, í ti mú'ejmi jetze ajtéme'ecan. Jé'ecan tu teajta raxí'eve'e te'íjna í ta'ihuaara'a. Capu ajta ja'anáj á'ítzee. A'ñi mú nain jín tejámuaatá'ixaate'esin a'ij ti tí'iruure iyecuí.

¹⁰ Majta me'ñin í ta'ihuaamua'a, a'ñi mú á'amuateujte'e, amuacaícan a'ñjna í Aristarco ti ajta ayajna aiteánami'i nee jamuan, ajta a'ñjna í Marcos, ti i'li neuseájra'an párici a'ñjna í Bernabé. Xu'uri ramua'aree a'ij sej ye'í huárini a'ñjna jime'e, ti jíme'en yee ti pua'a a'ñin a'uré'enen mú'ejmi jemi a'ñjna í Marcos, setá'aj ra'ancuré'evi'itín temua'a naa.

¹¹ Ajta a'ñin í Jesús, í ti ajta ayén ántehuaa tijín Justo, a'ñi pu ajta á'amuateujte'e. A'íime í mej huaíca, a'ii mu'u a'ñin pú'een í mej Israél jetze ajtéme'ecan, í mej miyen neetzi jetze té'ejtávaire'e tej ti tiyen tihua'utá'ixaate'en í teite jíme'en í Dios ti tí'aijta íiyen chaanaca japua. Jé'ecan mú r'í'i naatá'a ineetzi.

¹² Ajtahua'a seíj pu á'amuateujte'e, a'ñjna í Epafras. A'ñi pu ajtéme'ecan mú'ejmi jetze, ajta pu ravaire'e a'ñjna í Jesús ti i'li Ciríistu'u. Ja'anáj ti na'a pu tí'itese'e a'ñjna jime'e ti rahuavii í Dios jemi mú'ejmi jime'e, sej si te'utávii'icua'i, sej si caí tí'itíj jín auteáturan, sej si seajta ra'ará'astijre'en nain jime'e a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios.

¹³ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e ti ayén tí'ayajna. A'ñi'jna í Epafras, jé'ecan pu tí'itese'e mú'ejmi jime'e, ajta a'ímej jime'e í mej me'uun a'uchéjme, a'ájna já'ahua'a Laodicea, majta í mej seíj jetze é'eche í chajta'a a'ájna Hierápolis.

¹⁴ A'ñi mú majta á'amuateujte'e, a'ñjna í Lucas, í ti tihua'ahua'ate, í tej raxí'eve'e, ajta a'ñjna í Demas.

¹⁵ Setá'aj siyen hua'utateújte'en neetzi jetze me'ecan a'ímej í ta'ihuaamua'a Laodicea mej a'uchéjme, seajta se'íjna í Ninfas. Setá'aj seajta hua'utateújte'en a'ímej í mej e'etiújse'iri a'u ti é'eche í Ninfas.

¹⁶ Set'íj seri ra'ujíjve se'íjna i yu'uxari sej si naíjmi'i ráanamua, setá'aj siyen tiu'uta'íte mej mi hua'utánamuajriste'en a'íime Laodicea mej é'eche. Ajta í seíj í yu'uxari, Laodicea ti é'eme'ecan, setá'aj seajta ra'ujíjve'en sej si seajta naíjmi'i ráanamua.

¹⁷ Seajta, setá'aj siyen tiraata'ixaate'en se'íjna í Arquipo yee: "R'í'i pepu'u mú'ee, pej pi nain jín ra'ará'asten í tavástar'a ti tímuaa'íjcate."

¹⁸ Inee, i nej i'li Pablo, a'ij nu jetze já'amuateujte'e a'ñjna i nej ra'uyú'uxaca'a nemuajca'a jime'e. Caxu yá'uhua'anan í nej aiteánami'i. Ché'e a'ij tejá'amuaaire'e. Ayee pu icu.

A'ij ti tira'uuyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Tesalónica a'uchéjme'ecaa, í ti seij

A'í mú huá'ateujte'e í mej Tesalónica e'etiújs'e'iri

¹ Inee Pablo, ajta a'íjna í Silvano, ajta a'íjna í Timoteo, ayée tu tejá'amuayu'use'e mú'ejmi mi sej Tesalónica é'eche, sej seajta tiújs'e'iri í Dios jemi, seajta jemin í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Cirístu'u. Ayee tu tí'ijxe'eve'e ti Dios r'í'i tejamuáacha'in, ti ajta r'í'i amuáaruuren a'amua tzajta'a sej si r'í'i ru'ihuaamua'a xá'ara'ani.

Jíme'en í mej jín hua'utájuyete mej mi té'antzaahuat'en a'íime í mej Tesalónica é'eche

²⁻³ Ja'anáj ti na'a tu r'í'i tiraatá'aca í Dios jemi mú'ejmi jime'e. Ja'anáj ti na'a tej huavii í Dios, teajta tu rá'ixaate'e mú'ejmi jime'e, a'iné mú'een xu jéihua tí'imuari'e se'íjna jime'e sej rá'astjire'e se'íjna í tavástar'a. Seajta siyen che'atá sena'a jéihua tí'imuari'e se'íjna jime'e sej rax'í'eve'e sej hua'utévaire'en í seica í mej é'esejire'e í Dios jemi. Seajta mú'een, caxu ja'anáj raatéxieehuataca'a í sej rachú'eve'e í tavástar'a a'íjna í Jesús ti ajta i'í Cirístu'u tí'ij a'ín amua'irájtuani, a'u sej yé'ejpuaíjtica'a.

⁴ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e mi sej ta'ihuaamua'a. Tu'uri ramua'aree ti Dios já'amuaxe'eve'e, ajta a'í pu amua'avé'ehuauxi.

⁵ Ayee tu een jín ramua'aree a'iné tet'íj tiyen tejamuá'ixaa í niuucari jime'e ti jíme'en raxa í Dios, caxu ché'e sena'a ráanamujri'i sino a'íj xu jín muári'eri'ire'ara'an í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íj xu jín temua'a naa yaú'itíeé xa'araa í ru tzajta'a. A'íj xu seajta jín ru'umua'areereca'a ti ayén ti'ayajna a'íjna í niuucari. Mú'een xu seajta siyen tasejíraca'a tí'itén tej teitejra'an pu'eene'e, teajta tiyen tí'ivaire'eca'a mú'ejmi jime'e. Ayee tu huaríj mú'ejmi jemi sej si ráamua'aree a'ij ti tiraavíjte'e í tavástar'a jemi.

⁶ Seajta mú'een a'íyen xu siyen che'atá sena'a huaríj tet'íj iteen, ajta tíj a'ín huaríj í tavástar'a, a'iné jéihua xu rajpuaíjtica'a. Capu amín a'ij. Seuche'e xu huataájtemua'ave, a'iné a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ca'aníjra'a amuaatá'a í a'amua tzajta'a.

⁷ A'íj mú jín, naími'i a'íime í mej e'etiújs'e'iri, a'achú mej mena'a pua'amé í mej me'uun é'eme'ecan u Macedonia, majta í mej me'uun é'eme'ecan u Acaya, a'í mú r'í'i tejá'amuaseij mú'ejmi a'ij sej rici.

⁸ Capu a'úu na'a á'anamuajre'e mú'ejmi jemi í niuucari ti jíme'en raxa í tavástar'a, sino nainjapua pu namuajre'e a'íjna jime'e sej seri rá'astjire'e í Dios. A'íj pu jín caí ché'e ruxe'eve'e tej tí'iti huataxáj te'íjna jime'e.

⁹ Jee xaa ne'u, seica mú tí'ita'ixaate'e a'ij tej tite'utéjhuii tej tiu'umuári'en a'amua tzajta'a. Seajta nu'u, set'íj rá'antzaahua í Dios, seajta nu'u huaja'uhua'axi se'ímej í mej caí Dioosi pu'een. Xu'uri nu'u ravaire'e se'íjna ti i'í Dios tzáahuatí'ira'a jime'e, ti ajta ruuri rusén jime'e.

¹⁰ Xu'uri nu'u íjii rachú'eve'e se'íjna ti yaujra'an pu'een í Dios ti a'ín ajtahua'a u e'icáanen u ta japua, a'íjna Dios ti raatarujte huá'a tzajta'a í mí'ichite. A'ii pu a'ín pu'een í Jesús. A'í pu tu'irátuaasin tí'ij caí puaíjti táaci'ti ti Dios hua'utá'asin a'ímej í mej yen chaanaca japua huachéjme.

2

A'ij ti teja'umuáriej a'íjna í Pablo huá'a jemi

¹ Seajta mú'een, ne'ihuaamua'a, temua'a xu ramua'aree ti naa titáavai tet'íj amuáamuareca'a.

² Amuacáí mú xaa a'ij pua'a táaruu a'íime í mej Filipos é'eche. Jéihua tu rajpuaíjtica'a te'újna. Xu'uri ramua'aree ti ayén ti'ayajna. Capu amín a'ij. A'iné Dios pu ca'aníjra'a taatá'a, a'ij tu jín teuj á'ataca'anejca'a tej tiyen tejámuatá'ixaate'en í niuucari ti jín Dios amua'irátuaasin. Jéihua mú taatamuári'eriste xaa ne'u.

³ Catu te'íjna jín autéjhuii tej tiyen tejámuatá'ixaate'en hual'itzi jime'e, sino teen tu tiyen ámuatá'ixaate te'íjna jime'e tej jé'iyecan jín tí'ixaxa'a. Catu teajta tí'itese'e tej amuaacuanaman.

⁴ Mi teajta iteen, ayée tu tejá'amua'ixaate'e a'iné ayée pu tira'aránajcheca'a í Dios ti a'íjna jín ta'antíhuuuj teuj ti amua'ixaate'en í niuucari ti Dios jín amua'irátuaasin. Catu tiyen tí'itese'e tej r'í'i tíhua'utá'an í teite, sino tej r'í'i tiraatá'an í Dios ti tirú'umua'aree a'ij tej te'á'uhuátamua'atzi í tatzajta'a.

⁵ Xu'uri ramua'aree tej caí ja'anáj tiyen tejámuatá'ixaa tena'a te'íjna jime'e í niuucari ti naa á'amuanamuajriste'e. Catu teajta tiyen tasejírataca'a tej tí'itij ancuré'an. Dios pu ru'umua'aree tej tiyen rici tzáahuatí'ira'a jime'e.

⁶ Catu ja'anáj tiyen rahauhuau mú'ejmi jemi sej rí'i titaatá'an. Catu teajta tiyen rahauhuau seica jemi. Rí'irístaca pu tej tiyen tejamuataa'tijte'enche'e ca'anéeri jime'e a'íjna jime'e ti Círístu'u ta'antíhuau.

⁷ Mi teajta iteen, catu tiyen huaríj, sino rí'i tu ti'títacha'íica'a mú'ejmi jemi. Ayee tu che'atá tena'a rí'i tejamuájcha'íica'a t'íj a'ín í hua'anáana'j í tí'iríi rí'i tihuájcha'íi.

⁸ Jé'ecan tu á'amua'eeve'eca'a. A'íj pu jín, ayén ta'aránajche'a tej tiyen tejámuaatá'ixaate'en í niuucari ti Dios jín amua'irátuaasin. Teajta tiyen á'ataca'anejca'a tej tejamuataa'an nain t'íj tena'a tej tí'ijcha'íica'a, ayée tu teajta á'ataca'anejca'a tej huacuí'ini mú'ejmi jetze me'ecan. Ayee tu tí'imua'atzejca'a a'iné jé'ecan tu á'ataca'ane mú'ejmi jemi.

⁹ Tij secaí seuj ramua'aree, ta'íhuuamua'a, tej jeíhua tiu'umuáriej, teajta tej rajpuaíjtza'a. Jee xaa, tetiu'umuáriej t'íjca'ari tzajta'a, teajta t'íca'ari tzajta'a tej ti caí ja'ati huata-muári'eriste'en tej amuaatá'ixaate'en í niuucari jime'e ti jín Dios amua'irátuaasin.

¹⁰ Mú'een xu taaseíj a'íj tej ti'títacha'íica'a mú'ejmi jemi, mi sej té'atzaahuat'e. Nain tu jín tiyen huaríj a'íj ti tiraavíjte'e í Dios jemi. Catu ja'anáj ja'ati a'íj pua'a huáruu. Catu teajta tí'tíj jín auteájturaa. Dios pu ajta ramua'aree ti ayén tí'ayajna.

¹¹ Mú'een xu ramua'aree a'íj tej rí'i ti'títacha'íica'a mú'ejmi jemi najmí'ica a'achú sej pua'amé. Ayee tu che'atá tena'a tejamuá'tiíiri'i sej teajta sej t'íj tihuá'tiíi í hua'atáata a'íme'j í tí'iríi.

¹² A'íj tu jín, ca'aníjra'a amuaatá'a sej si siyen rí'i titetiújcha'íi a'íj ti tiraavíjte'e í Dios jemi. Teajta tiyen huaríj sej si huateújca'anen í ru tzajta'a. Jé'ecan tu á'amua'jee sej si siyen huári'ni a'íj ti tiraavíjte'e í Dios jemi, a'iné a'íj pu a'ín pú'een í ti á'amua'jee sej si se'uun e'ará'asti a'u ti a'ín tejé'ajjta í Dios, sej si seajta se'uun ye'encuré'an í sej jín naa seíre'e xá'aju'un t'íj na'a rusén jime'e.

¹³ Ten tu xaa tejamuá'ixaa í niuucari ti jime'en raxa í Dios. Seajta mú'een, set'íj ráanamua'jri'i, caxu se'íjna jetze ra'ancuré'a í mej ché'e mena'a tí'ixaxa'a í teteca sino ayée xu tiyáúcheere'e ti Dios jetze me'ecan í niuucari. Jee xaa ne'u, a'íj pu jetze me'ecan, ajta a'íj pu rí'i á'amuaruuren í a'amua tzajta'a, mi sej té'atzaahuat'e. A'íj tu jín ja'anáj ti na'a tu tí'ijteujtzi'ire'e í Dios jemi te'íjna jime'e sej siyen ra'ancuré'a í niuucari.

¹⁴ Seajta mú'een, ta'íhuuamua'a, ayée xu huaríj, cu xiee sej huá'ijchueca'a a'íme'j í mej Judea a'uchéjme, í mej majta e'etiújse'iri teyujta'a mej mi raateánajche í Dios, a'iné a'íj mú majta ajtémé'ecan í Círístu'u jetze. Ayee xu che'atá sena'a tirajpuaíjtza'a a'íme'j jemi í rux'éj teite a'íj mej tirajpuaíjtza'a a'íme'j í mej Judea é'eme'ecan.

¹⁵ Majta a'íme'j í seica, í mej caí té'atzaahuat'e'eca'a, a'íj mú raajé'ica í tavástara'a ti ajta í'í Jesús. Majta huá'ucuí a'íme'j í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a. Majta taatamuári itejmi. A'íj mú pua'a tiraatá'aca í Dios jemi. Majta mú huájcha'ire'e najmí'ica í teite í mej yen chaanaca japua huachéjme.

¹⁶ Ayee mú een jín miyen rici mej mi tá'íjmíjra tej ti caí ché'e hua'utá'ixaate'en í niuucari ti Dios jetze me'ecan a'íme'j í mej Israél jetze ajtémé'ecan. Camu a'atzu rax'éve'e ti Dios hua'irájtuaani í hua'axí'ej teite. Ayee mú me'íjna jín huarín, a'íj mú raamuá'ítin ti Dios puaíjtzi hua'utá'an t'íj na'a rusén jime'e a'íjna jime'e mej jeíhua huápi'í auteájturaa jemin í Dios. Pu'uri xaa a'ájna teja'uré'enejsin ti Dios puaíjtzi hua'utá'asin.

Pablo pu ayén tí'ijxe'eve'e ti ajtahua'a huá'umuaree

¹⁷ Ayee nu tejá'amua'ixaate'e. Tet'íj ca'anéeri jín ajtacíj, catu mé amuuhuá'axi, sino jeíhua tu tí'imua'atzejca'a mú'ejmi jime'e. Capu a'atzu á'ateevi'ica tet'íj caí ché'e huápu'a tej tiyen ye'imua' huaté'en. A'íj tu jín jeíhua huápi'í tiu'utése tej ti a'atanén mú'ejmi jemi.

¹⁸ Jéíhua tu tiyen tí'ijxe'eve'eca'a tej te'uun a'atanén a'u sej é'eche. Jee xaa ne'u, ayée nu tí'ijxe'eve'eca'a inee, í nej í'í Pablo. Canu ja'anáj caí tí'ijxe'eve'eca'a. Mi ajta a'ín í Satanás, a'íj pu na'antánaamua.

¹⁹ Neajta nu niyen tejá'amua'ixaate'e tí'ti í nej jime'en tí'ijchú'eve'e, í nej jime'en netémua'ave'e, í nej jime'en ahuántzaahuat'e'en ne'íjna jime'e nej tí'imua'ítin ne'íjna xicáara'a jetze tí'ij ajtahua'a huataseíjre'en í tavástara'a ti ajta í'í Jesús. ¿Ni secaí mú'een se'ín pú'een?

²⁰ Jee xaa ne'u, mú'een xu se'ín pú'een, í nej jime'en a'utántzaahuat'esin, í nej jime'en huatántemua'ave'esin.

3

A'íj mej tirajpuaíjtzi muá'aju'un

¹ Tet'íj caí ché'e té'evícuu'a'í tej caí ramua'aree a'íj ti tejá'amua'aire'eca'a, ayée pu titá'amítiejte'eca'a itejmi ti ayén jaítze'e tiraavíjte'e tej tiyen tají'mua'a huatéaturan teyujna Atenas.

²⁻³ A'íj tu jín, te'ín Timoteo tiu'uta'ti'iri'í ti u a'atanén mú'ejmi jemi. A'íjna í Timoteo, a'íj pu a'ín pú'een í ta'íhuuara'a, ajta Dios pu ra'avé'ehua'u ti ij ta jamuan á'uche'ecane'en

tej tihua'utá'ixaate'en í niuucari ti jíme'en raxa a'ij ti huaríj í Ciríistu'u. Ayeé tu een jín tiraata'íti'irí'i ti ij a'ín Timoteo ca'aníjra'a amuaatá'an sej si huatéújca'anen í ru tzajta'a, ti ij caí sej raatéxiehuata a'íjna jíme'e ti jeíhua tirajpuaíjtzí íjii. Xu'uri temua'a ramua'aree ti ari tiraaxí'epi'íntari'irí'i tej tiyen tirajpuaíjtzí tá'ara'ani.

⁴ Jee xaa ne'u, tetí'ij te'uun a'uté'eca'a mú'ejmi jemi, ayée tu amuacaícan tejamuá'ixaa tej tiyen tirajpuaíjtzí tá'ara'aniche'e te'íjna jíme'e mej a'ij pua'a taruurénche'e. Ajta ayén teja'uré'ene. A'íj xu seri mua'aree.

⁵ Neajta nu tiraatániu'uche nej ni ráamua'aree a'ij ti tejá'amuavaire'eca'a, ti pua'a sej té'atzaahuat'e. Canu ché'e te'evii'cua'iraca'a, a'iné nu'uri tí'itzi'ine'eca'a ne'íjna jíme'e ti a'ín tiyaaru'u amuaatamú'ari'eriste'en mú'ejmi jemi sej si caí ché'e té'antzaahuat'e'en, tí'ij caí ché'e tí'iti vaire'e á'ara'ani naíjmi'í í tej jín tiu'umuá'iej mú'ejmi jemi.

⁶ Aru a'ín í Timoteo, pu'uri mú'ejmi jemi u e'erá'jraa. Tí'ita'ixaate'e a'íjna í tej jíme'en tátemua'ave'e sej nu'u sej té'atzaahuat'e, seajta huaújxe'eve'e sej seajta sej. Seajta nu'u sej rutémua'ave'e seti'íjta tá'utámua'aree itejmi. Mú'een xu nu'u raxí'eve'e sej taasej. Teajta iteen, ayée tu che'atá tena'a huápi'í tí'ijxe'eve'e tej amuaaséj.

⁷ Ayeé nu tejá'amua'ixaate'e, mú'een ta'ihuaamua'a. Jé'ecan pu rí'í taatá'a tetí'ij ráamua'areeri'í sej sej siyen té'atzaahuat'e. Pu'uri xaa rí'irí tej te'utávi'icua'í nain jíme'e í tej jín rajpuaíjtzí, ajta í tej jín taxiemiste'eca'a.

⁸ A'iné mú'een xu sej té'evii'cua'í sej sej rá'atzaahuat'e í tavá'stara'a, pu'uri ajtahua'a í'irí'irí nej rí'í mé tiu'uté'eca.

⁹ A'íj tu jín jé'ecan huápi'í tí'ijteujtzí'ire'e í Dios mú'ejmi jíme'e te'íjna jíme'e tej jeíhua huápi'í tátemua'ave'e í mú'ejmi jemi a'iné mú'een xu rí'í titatá'aca.

¹⁰ Nain tújca'ari tzajta'a, ajta nain tí'ca'ari tzajta'a, ca'anín tu jín rahuavii ti Dios ayén tatá'acare'en tej ti teajtáhuua'a amuaaséj, teajta tejámuaat'évair'en tej raanaíjmire'en tí'iti ti na'a ti tejamuá'aturaate'e a'íjna jíme'e sej rá'atzaahuat'e í tavá'stara'a.

¹¹ Ajta a'ín í Dios í tej rájya'upua, ajta a'ín í tavá'stara'a ti ajta í'í Jesús, miché'e me'ín taatá'acare'en tej ti te'uun a'atenén mú'ejmi jemi.

¹² Ché'e a'ín tavá'stara'a ruxí'evi'íra'a jín amuaatá'an sej si jeíhua huápi'í huaújxe'eve'en sej seajta sej, sej si seajta siyen che'atá sena'a tihua'uxe'eve'en naíjmi'íca í teite a'achú mej mena'a pua'amé í á'amuaxí'ej teite tetíj iteen tejá'amuaxe'eve'e.

¹³ Ché'e ajta a'ín amuaatá'an í ca'aníjra'a í á'amuatzajta'a sej si caí tí'itij jín auteáturan í Dios jemi í tej rájya'upua, sej si seajta siyen urarí'enejme'eni í a'amua tzajta'a a'íjna xicáara'an jetze ti ajtahua'a huatasej're'en a'íjna í tavá'stara'a ti ajta í'í Jesús, jamuan naíjmi'í í mej tí'ivaire'e u ta japua.

4

A'ij mej ye'í huárini mej mi rí'í tiraatá'an í Dios

¹ Ajta íjii, ta'ihuaamua'a, tu'uri tiyen tejámuaatá'ixaa a'ij sej ye'í titetiújcha'íi sej si rí'í tiraatá'an í Dios. Jee xaa, xu'uri siyen rí'í titetiújcha'íi. Mí teajta iteen, ayée tu tejá'amuhuvavii Jesús jetze me'ecan sej si siyen jaítze'e rí'í titetiújcha'íi. Ten tu ca'aníjra'a amuaatá'asin sej si jaítze'e rí'í titetiújcha'íi t'íj na'a ti yú auca'ítí a'ame.

² Xu'uri xaa ramua'aree tí'iti ti niuucarijra'a pú'een í tej jín teri amua'ixaa Jesús jetze me'ecan.

³ Ayeé pu tí'ijxe'eve'e í Dios sej si urarí'ene'en xá'ara'ani, ajta nu'u sej raatapua'ajta sej ja'ati jamuan tiú'ujxana'acira'ate.

⁴ Ayeé pu tí'ijxe'eve'e sej siyen tí'ijmua'areere sej siyen ráaruuren í rutevij sej si siyen huárini a'ij ti tiraavíj'te ti pua'a ja'ati huaténe'iche. Ché'e a'ín ayén ratévi'ítine'en mej mí raasej í seica ti xí'epi'ín huaríj nain jíme'e.

⁵ Ché'e a'ín caí ché'e na'a ratévi'ítine'en a'ij mej rici a'íme í teitejra'a í mej caí rá'astij're'e í Dios, matíj mena'a pua'amé yen huachéjme íyen chaanaca japua, í mej ché'e mena'a néjne'iche a'ij ti tihua'ámietje'te e rumua'atzí'ira'a jíme'e tí'íj pua'a een.

⁶ Ajta nu'u ayén tiú'ujxe'eve'e ti ja'ati caí ja'anáj auteáturan a'íjna jíme'e ti a'ij pua'a ráaruuren í ruxí'ej teví a'íjna jíme'e ti ruxána'acira'aten jamuan íra'ara'an í ru'ihuaara'a. Ayeé pu'u, a'iné Dios pu puajjtzí raatá'asin a'íjna ti ayén rini. Tu'uri tejmí'í tiyen tejámuaatá'ixaa.

⁷ Capu ayén tí'taatajé í Dios tej ti tiyen tiu'uxána'acire'en sino a'íj pu ayén ta'antihuau tej ti urarí'enejme'eni í tatzajta'a.

⁸ A'íj pu jín, ti pua'a ja'ati caí rá'atzaahuat'e a'ij tej tejá'amua'ixaate'e te'íjna jíme'e, a'íj pu caí mé rúhuua'axijsin í niuucari ti teteca jemi é'eme'ecan. Capu a'atzu, sino a'íj pu xaa mé rúhuua'axijsin í Dios ti ruxí'ejniu'uca huata'íteca'a ti mú'ejmi jemi huatéáturan.

⁹ Capu a'atzu ruxe'eve'e nej niyen tejá'amuayu'use'e a'ájna jime'e sej huaújxe'eve'en sej si temua'a naa tiú'urihuaamua'atan. Dios pu ari ramua'aree sej siyen huaújxe'eve'en.

¹⁰ Jee xaa, ayej ti'ayajna sej huá'axe'eve'e í ru'ihuaamua'a najmí'íca a'achú mej pua'amé a'u mej a'uchéjme tíj na'a a'utí huatacá'a u Macedonia. Mi teajta iteen, ayéé tu'u ca'aníjra'a amuaatá'asin sej si sej jaitze'e huaújxe'eve'en.

¹¹⁻¹² Ten tu teajta tiyen tejá'amua'íjcate'e sej si r'íi titetiújcha'íi ti ij caí tí'iti á'amuaajaaxiejte'e, sej si antiújmua'areere se'ájna jime'e a'íj ti tiraac'íi seij ajta sej. Ajta i'í, ché'e ja'ati tiu'umuári'en í rumuári'eri'ire'ara'an jime'e seij ajta sej a'íj ti tirú'umuua'aree. Ayeé tu amuacaícan tejámua'íjca mej mi r'íi tejamuasáséj a'íime í mej té'astijre'e í tavástara'a jemi, ajta ti ij caí tí'iti tejamuá'aturaate'e.

T'íj ajtahua'a yen huatasejre'en í tavástara'a

¹³ Jíme'en a'ímej í mej meri huácuii, ayéé mú seijre'e; cu xíee mej cu'utzu. Ayeé tu tí'ijxe'eve'e sej ráamua'aree tzáahuati'ira'a jime'e sej si caí ché'e ruxiéemiste'e matíj a'íime í seica í mej caí rachú'eve'e í tavástara'a.

¹⁴ Ayeé tu té'atzaahuat'e iteen: tí'íjtá Jesús huam'íi, a'íi pu ajtahua'a huatarúj. A'íj tu jín tiyen teajta té'atzaahuat'e ti a'íin Dios ajtahua'a hua'arávi'itin jamuan í Ciríistu'u a'ímej í mej meri huácuii a'ájna jime'e í mej majta meri ra'ará'astijre me'ájna í Jesús.

¹⁵ Ayeé tu tejá'amua'íxaate'e í tavástara'a jetze me'ecan ti ayén éene'e á'ara'ani. Catu anáat'é'ee tá'aju'un iteen í tej tiyen ruuri seijre'e yen chaanaca japua tí'ij amín ajtahua'a huatasejre'en í tavástara'a sino a'íime í mej meri huácuii, a'íi mú xaa anáat'é'ee muá'aju'un.

¹⁶ T'íj Dios raataxájta í niuucari ti jín tíhua'uta'ájte'en, a'úu pu e'icánamuáare'e a'ame ti ja'ati ucáajijhua í trompeeta jetze a'ujna Dios ti é'eseijre'e. Ajta u e'icáajijhua a'ájna ti jemin tí'ivaire'e. Aj pu xaa í tavástara'a u e'icánejsin u júte'e. Majta me'ín í mej huácuii, í mej anáat'é'ee ra'ará'astijre, a'íi mú a'itajú'un a'u mej e'eve'enámí'ihuajme'ecaa.

¹⁷ Teajta á'iyen iteen, í tej teuj ruuri, í tej yen seijre'e í chaanaca japua, a'íi pu ajta tá'avi'itin í jaitiri jetze huá'a jamuan í mej mauchén huatarúj. Ayeé tu seíire'e tá'aju'un jamuan í tavástara'a tíj na'a rusén jime'e.

¹⁸ A'íj xu jín, r'íi xu tiu'utáura'an mú'een rujímua'a se'ájna jime'e í niuucari í nej já'amua'íxaate'e.

5

Mej nu'u huaújcaten ti pua'a yee uvé'enen í tavástara'a

¹ Ta'ihuaamua'a, capu a'atzu ruxe'eve'e tej te'ájna jín tejá'amuayu'use'e a'atzaj ti pua'a yee uvé'enen í tavástara'a, tí'iti ti xicáara'an jetze ajtahua'a huatasejre'esin.

² Xu'uri ramua'aree temua'a naa ti ca'anacan teja'uré'enejsin. Ayeé pu huatasejre'esin tíj nahua'ari ti uteáru'ti tica'ari tzajta'a a'u ti tejé'enahua'an.

³ Majta me'ín í teite, ayéé mú tí'ixáata muá'aju'un tíj: "Capu ché'e tí'iti a'íj rici. Pu'uri tiu'upuá'area'raa." Tí pua'a meri miyen tí'ixajta, aj pu í a'ájna teja'uré'enejsin í xicáara'an ti jetzen hua'antipua'ájte'esin. Ayeé pu seíire'e a'ame tíj 'íta'a ti ra'utacu'íne. Capu huatári'iristari mej huatá'uuna mej mi caí rajpua'ítzi muá'ara'ani.

⁴ Mi seajta mú'een, ta'ihuaamua'a, caxu ché'e tica'amiste'e seijre'e. A'íj pu jín, caí ché'e mú'ejmi japua cájveti a'ájna xicáara'an jetze. Capu ayén teja'uré'enejsin mú'ejmi jemi tíj í nahua'ari ti a'uun a'uteáru'ti tica'ari tzajta'a.

⁵ Capu a'atzu xaa ne'u, a'íné mú'een xu huá'a jetze ajtémecan a'ímej jemi í mej a'ájna é'eseijre'e a'u ti á'üneeri'í í Dios jemi. Mú'een xu huá'a jetze ajtémecan a'ímej jemi í mej á'ujjhuua'an tújca'ari tzajta'a. A'íj pu jín, ayén tiraavíjte'e tej tiyen huá'arini.

⁶ A'íj tu jín caí ché'e tiyen rij tá'aju'un matíj í seica í mej miyen seijre'e. Cu xíee mej cu'utzu. Tiché'e tiyen é'ene'e tá'ara'ani tej atanéj'ere, tej r'íi mé títumuáamua'aree.

⁷ Majta me'ín í mej cu'utzu, ayéé mú tí'ítecu'utzu tica'amiste'e, majta me'ín í mej rutá'aruaijve'e, a'íi mú rutá'aruaijve'e tí'íj auj huatíca'a.

⁸ Mi teajta iteen, a'íné teen tu huá'a jetze ajtémecan a'íime jemi í mej néeriste'e á'ujjhuua'an í Dios jemi, tiché'e tiyen r'íi titejá'ujjhuua'ane'en. Tiché'e teajta rá'antzaahuat'e'en í tavástara'a. Tí pua'a tiyen huá'arini, a'íi pu tavástara'a ta japua niuuni. Tiché'e teajta huátaxe'eve'en seij teajta sej. Tí pua'a tiyen huá'arini, ayéé pu xaa huatári'iristari tej tiyen tí'ijchú'eve'e ti Dios tu'írájtuaani.

⁹ Ayeé pu een a'íné capu Dios ayén tiraax'epi'íntare itejmi tej ti tiyen tirajpua'ítzi tá'ara'ani te'ájna jime'e ti Dios tí'itíj jín tita'uxíjte'en. Capu xaa ne'u, sino ayéé pu Dios ayén titaax'epi'íntari'irí'í ti a'íin tavástara'a ti ajta i'í Jesús ti i'í Ciríistu'u, a'íi pu tu'írátuaasin.

¹⁰ A'íj pu huam'íi ta jetze me'ecan tej ti tiyen ruuri tá'ara'ani jamuan í tavástara'a, tetíj tena'a a'achú tej pua'amé. Capu amín a'íj, tej teuj ruuri na'ari teri huácuii, naími'í tu huateáturaasin jemin tíj na'a rusén jime'e.

¹¹ A'ij xu jín ca'aníjra'a tiu'utá'an seij seajta seij. Setá'aj seuj tiu'utévaire'en. Jee xaa, xu'uri siyen rici seij seajta seij.

Pablo pu r'i tihua'ixaate e a'íme í mej té'atzaahuat'e

¹² Mí seij ta'ihuaamua'a, ayée tu tejá'amuaahuavii seij si r'i tihuájcha'i se'ímej í ruvaújsimua'a, í mej r'i tí'imijhuaca mú'ejmi jemi, í mej majta me'íjna jín antiújmua'aree mej tejamuáamua'aten a'ij ti tí'ijxe'eve'e í tavástara'a. A'í mú majta ca'aníjra'a amuaatá'aca.

¹³ Ché'e ayén tejamuá'amitiejte'e mej jéihua huápi'i r'i tí'iteteite a'íjna jime'e mej miyen tí'imijhuaca mú'ejmi jemi, seij si siyen r'i tí'iteseijre'e í ru tzajta'a.

¹⁴ Ayee tu teajta tejá'amuaahuavii seij si r'i tihua'utá'ixaate'en a'ímej í mej caí tí'imuari'ecu mej mí majtáhua'a tiu'umuári'en. Seij si ca'aníjra'a hua'utá'an a'ímej í mej caí rucacá'ane í ruxéjniu'uca jetze. Setá'aj seajta hua'utévaire'en a'ímej í mej caí a'ij tí'ijviicua'i. Setá'aj naíjmi'ica á'acu'uvee.

¹⁵ R'i xu'u mú'een ti ij caí ja'ati ayén che'atá na'a a'ij pua'a ráaruuren í rux'íej tevi ti ajta a'ij pua'a ráaruu a'íjna. Ayee xu tí'itese'e seij si ja'anáj ti na'a r'i tihuájcha'i seij seajta seij, seajta naíjmi'ica.

¹⁶⁻¹⁷ Setá'aj rutémua'ave'e ja'anáj ti na'a. Caxu ja'anáj ratapuá'ajtare'en seij huatéjniuuni í Dios jemi.

¹⁸ Setá'aj nain jín tí'ijteujtzi'ire'e í Dios a'iné ayée pu tí'ijxe'eve'e seij siyen huárini a'iné Jesús, í ti i'í Ciríistu'u, a'í pu a'amua japua niuuni.

¹⁹ Caxu ra'antánaamuan se'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

²⁰ Caxu seajta a'ij pua'a tihua'aseijra a'ímej í mej tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan, sino r'i xu tihua'unamua temua'a naa a'ij mej tí'ixa.

²¹ Naa xu temua'a tiu'uta'íhua'un tí'iti ti na'a i'í x'epi'in na'ari caí. Caxu ja'anáj yá'uhua'anan í ti i'í x'epi'in.

²² Ti pua'a tí'iti ayén tejamuá'amitiejte'e ti a'ij pua'a een, caxu ja'anáj siyen rijca tí'iti ti na'a ti ayén a'ij pua'a é'eene'en.

²³ Ajta a'ín Dios, a'íjna ti amua'anpuá'ajte'en, ché'e a'ín amuaaté'avaa ti ij nain jín amuaanaíjmire'en. Ché'e Dios amuaaté'avaa mú'ejmi seij si caí tí'iti jín a'aturáa u á'amuaaxiejniu'uca tzajta'a nusu á'amuaamua'atziira'a jetze na'ari í rutevij jetze a'ájna xicáara'an ti jetzen ajtahua'a yé uvé'enejsin í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u.

²⁴ Capu a'atzu até'itzea'ara a'íjna ti ayén tejamuaatajé. A'í pu ajta araúrastejsin a'íjna jime'e í ti jín te'ataújratziiri'i.

Í ti jín ra'antipua'ajte

²⁵ Ta'ihuaamua'a, setá'aj rahuauca í Dios jemi téjmi jime'e.

²⁶ Setá'aj seajta hua'utateújte'en temua'a naa naíjmi'ica í ta'ihuaamua'a.

²⁷ Ayee nu tejá'amua'íjcate'e jemin í tavástara'a seij raata'ajta mej hua'utánamujriste'en a'íjna í yu'uxari naíjmi'ica í ta'ihuaamua'a.

²⁸ Ajta a'ín tavástara'a, í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u, ché'e a'ín r'i tejamuá'acha'ín mú'ejmi. Ché'e ayén té'ara'ani.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'ímej í mej Tesalónica a'uchéjme'ecaa, í ti hua'apua

Pablo pu tihua'ayu'use'e a'ímej í mej Tesalónica a'uchéjme'ecaa, jamuan í seica

¹ Inee í nej í'i Pablo, jamuan í Silvano, ajta a'íjna í Timoteo, ayée tu tejá'amuayu'use'e mi sej Tesalónica é'eche, seajta mi sej e'etiújse'iri jemin a'íjna í Dios í tej rájya'upua, seajta jemin í tavástara'a a'íjna í Jesús ti ajta í'i Ciríistu'u.

² Ajta a'íjn í Dios í tej rájya'upua, ajta a'íjn í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een, miché'e me'ín r'i tejamuáacha'íjn, majta amua'anpuá'ajte'en temua'a naa a'amua tzajta'a.

Dios pu nu'u huá'axijte'en í mej a'ij pua'a tí'itíújcha'íi tí'ij yé uvé'enen í tavástara'a

³ Ayeé pu xaa ne'u tíj'ixi'epi'ín tej tiyen tí'ijteujtzi'ire'e í Dios ja'anáj ti na'a mú'ejmi jime'e. Ayeé pu tiraavíjte'e a'íné tíj na'a ti yú auucá'a, jaitze'e xu mú'een té'atzaahuat'e'e, ajta jaitze'e xu mú'een huaújxe'eve'e sej seajta sej.

⁴ A'ij tu jín r'i tejá'amuaxa í seica jemi í mej e'etiújse'iri mej mi tí'ijteujtzi'ire'e í Dios. Ayeé tu een jín r'i tejá'amuaxa a'íné mú'een xu rá'aviicua'í temua'a naa í sej jín rajpuaíjti. Seajta mú'een, seúche'e xu rá'astijre'e í tavástara'a.

⁵ A'ij tu jín ramua'aree ti Dios ayén tí'ixi'epi'íntare'e a'ij ti tiraavíjte'e. Ajta ayée pu tirá'amitejte'e í Dios ti ayén tiraavíjte'e sej se'uun u a'uteárute a'u ti tejé'ajta. A'ij xu jín rajpuaíjti xa'aye'í jii.

⁶ Dios pu ajta ayén che'atá na'a een na'jmi'ica jemi. A'í pu sej hua'tá'asin a'ij ti tiraavíjte'e. Majta a'íime í mej tejamua'antiú'uuni'iri'í, a'í pu puajjti hua'utá'asin a'ij mej meri puajjti tejamuatá'a mú'ejmi.

⁷ Ajta Dios pu amuaatá'asin sej huaújse'upe'en ta jamuan a'ájna xicáara'an ti jetzen ajtahua'a huatasejre'esin u júte'e í tavástara'a, a'íjna í Jesús. A'í pu huá'a jamuan huatasejre'esin a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e. Ayeé pu seíre'e a'ame, cu xiee ti tí'ítechejca a'íjna jime'e ti teátaasin.

⁸ A'í pu puajjti hua'utá'asin a'ímej í mej caí ramua'ate í Dios, majta í mej caí ra'ará'astijre í niuucari ti jime'en raxa a'ij ti huarí í tavástara'a a'íjna í Jesús.

⁹ A'í pu puajjti jín hua'utá'asin ti caí ja'anáj antipua'ari. A'í pu ajta hua'uré'iti mej mi me'uun a'uteárute a'u ti caí é'esejre'e í mej jín ráamua'aree ti Dios nainjapua tí'ajta rumuári'eri'ire'ara'an jime'e.

¹⁰ Ayeé pu huá'aruuren a'ájna xicáara'an ti jetzen ajtahua'a yen uvé'enejsin mej mi r'i tiraatá'an a'ímej í teitestemua'ame'en í mej jemin hua'té'uu. Majta na'ími'í í mej meri ra'ará'astijre, a'í mú r'i te'utasejra me'íjna jemi. Ayeé pu ajta che'atá na'a tejamuáaci'iti sej raaseé a'íjna jime'e sej rá'antzaahuat'e'íj tej tejamuá'ixaa.

¹¹ A'ij tu jín, ja'anáj ti na'a tu rahuaahuau í Dios jemi mú'ejmi jime'e. Ayeé tu rahuaahuau ti ayén tiraatámitejte'e í Dios ti ayén tiraavíite'e á'aye'í ti amua'antíhuau. Ché'e a'íjn raana'ímire'en na'jmi'í tíj na'a sej seri jín te'ataújratziiri'í ti x'epi'ín een. Ché'e a'íjn raana'ímire'en a'íjna jime'e í rumuári'eri'ire'ara'an, ajta na'jmi'í tíj na'a sej jín tiu'umuári'en a'íjna jime'e sej té'atzaahuat'e'e.

¹² Ayeé tu een jín rahuaahuau sej si r'i tiraatá'an se'íjna í tavástara'a a'amua tzajta'a. Ché'e a'íjn tavástara'a ajta r'i tejamuatá'an mú'ejmi. Ayeé tu tí'ijxe'eve'e a'íné a'íjna í Dios, ajta í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta í'i Ciríistu'u, a'í mú r'i tejá'amuacha'íi muá'aju'un tíj na'a rusén jime'e.

2

Jíme'en a'íjna í ja'ati ti caí ja'ati á'astijre'e, ti ajta rájcha'íire'e í Dios

¹⁻² Jíme'en a'íjna xicáara'an ti jetzen yen uvé'enejsin í tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta í'i Ciríistu'u, tí'ij a'íjn tájseire'en í ru jemi, ayée tu tejá'amuahuavii, ta'íhuamua'a, sej caí tí'itziine'e. Caxu tí'itá'acare'en ti ja'ati tejamua'antiú'uuni'iran, ti ayén tí'ixajta yee pu'uri teja'uré'ene a'íjna xicáara'an ti jetzen yen uvé'enejsin í tavástara'a.

Caxu rá'atzaahuat'e'e ti pua'a ayén tejá'amua'ixaat'e'e yee nee nu tí'ixa Dios jetze me'ecan ne'íjna jime'e, na'ari ti pua'a ja'ati ayén yee ayée nu te'encuré'anamuajri'í tíj yee pu'uri teja'uré'ene. Caxu seajta rá'atzaahuat'e'e ti ja'ati mú'ejmi jemin a'uré'enen, ayén tejá'amua'ixaat'e'e yee yu'uxari nu a'arápi ti a'íjn Pablo ra'utéyu'uxaca'a ti jetzen té'eyu'usi'í ti yee ari teja'uré'ene a'íjna xicáara'an ti jetzen yen uvé'enejsin.

³ Caxu ja'ati tá'acare'en ti amuáacuanamua tí'iti jime'e, a'íné ayée pu ruxe'eve'e ti amuacáí ayén teja'uré'enen mej mé rúurieni í Dios, majta autéhujsin mej rájcha'íire'e muá'aju'un. Aj

pu i huatasejre'esin a'ljna í ja'ati ti caí ti'iti á'astjire'e. A'í pu huá'a jetze ajtémecan a'imej í ti Dios hua'antipua'ajte'esin.

⁴ A'í pu ajta rájcha'ire'e matíj mena'a pua'amé í mej miyen huataújmua'a tijín diososi mej pírici. A'í pu ayén á'ujtzaahuat'e ti nu'u jaítze'e ruxe'ev'e caí maáj ti'iti í mej miyen rateánajche. A'í pu jín ayén huarín, aj pu i a'uun a'uteárute teyujta'a a'u mej ya'uténajche í Dios. Aj pu i a'ljna japua a'ujyexa í ipuari japua, ajta a'uun huataújsejrate ti nu'u a'ín pú'een í Dios.

⁵ ¿Ni qui secaí ché'e ramua'aree nej niyen ne'ljna jíme'en tejámuaatá'ixaa netí'ij ne'uun a'utéveeca'a mú'ejmi jemi? Jee xaa ne'u, seúche'e xu ramua'aree.

⁶ Seajta siyen ramua'aree ti'iti ti pírici ti rá'ljmii ti ij caí ca'anacan huatasejre'en a'ljna í ja'ati ajta na'a caí ari teja'uré'enen ja'anáj ti pua'a huaújxi'epi'intari'iri'i.

⁷ Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Pu'uri tí'imuari'e a'ljna ti rú'avaa ti caí ti'iti á'astjire'e. Mi ajta a'ín ti rá'ljmii, aúche'e pu ayén raateánajsin ajta na'a caí yá'uvli'tin.

⁸ Aj pu xaa huatasejre'esin mé jéjre'e a'ljna ti caí ti'iti á'astjire'e. Ajta a'ín tavástar'a, a'ljna í Jesús, a'í pu rajé'icatan. A'í pu rá'apua'ajte'en a'ljna í runiuuca jíme'e, ajta a'ljna jíme'e ti naa seíre'e a'ame tí'ij ajtahua'a huatasejre'esin í tavástar'a.

⁹ Ajta a'ín ti caí ti'iti'ij á'astjire'e, a'í pu amuacá huatasejre'esin jíme'en í muári'eri'ire'ara'an a'ljna í Satanás. Jéihua pu ayén raruuren mej mi naa r'í tira'utasej í teite. Jéihua pu huá'acuanamuan a'ljna jíme'e í ti jín hua'utasejrate'esin, í mej jín ramua'aréeren a'lj ti té'eme.

¹⁰ Ayeec pu een jín huá'acuanamuan nain jíme'e a'lj ti tirú'umua'aree mej mi a'upua'arixi'in í teite a'iné camu huataúra'a mej raatax'ev'e'en í ti ayén ti'ayajna ti ij Dios hua'irájtuaani.

¹¹⁻¹² A'íj pu jín Dios tiu'uta'ajta ti a'uun a'uteáturan huá'a jemi a'ljna ti huá'acuanamua mej mi ca'anéeri jín rá'antzaahuat'e'en í ti hua'itzi na'a, ti ij Dios hua'ux'epi'intari'ire'en ayén tihuá'axijte'en mej miyen a'ij pua'a huaríj a'ljna jíme'e mej rá'atzaahuat'e'e í ti caí ayén ti'ayajna, sino ayéec pu hua'aránjcheca'a mej miyen huaríni í ti a'ij pua'a een í Dios jemi.

Dios pu nu'u hua'antihuaa tí'ij hua'irájtuaani

¹³ Seajta mú'een, mi sej ta'ihuaamua'a, jéihua pu já'amuaxe'ev'e'e í tavástar'a. Ajta, ayéec pu tiraavijte'e tej tíyen tí'ijteujtzi'ire'e í Dios tíj na'a mú'ejmi jíme'e a'iné jéjcuu imuá Dios pu amua'antihua'u ti ij a'ín amua'irájtuaani a'ljna jíme'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an ayéec amuaatéhui, ajta a'ljna jíme'e sej rá'atzaahuat'e'e í ti ayén ti'ayajna í Dios jemi.

¹⁴ Ayeec pu een jín Dios ayén amuaatajé a'ljna jíme'e í tej tejamuá'ixaa í Ciriistu'u jetze me'ecan ti ij ayén tejamuá'ici'ti sej siyen che'atá sena'a naa seire'e xá'ara'ani tíj ajta ayén naa seire'e u ta japua í tavástar'a, a'ljna í Jesús ti ajta i'í Ciriistu'u.

¹⁵ A'íj xu jín, mi sej ta'ihuaamua'a, setá'aj huateújca'anen í ru tzajta'a. Seajta mú'een, ayéec xu huaríni se'ljna jíme'e, ti'iti tej a'ij tejamuamuá'ate, nain tíj tena'a tejámuaatá'itiiiri'i nusu tej amua'ixaa, caxu yá'uhua'anan.

¹⁶⁻¹⁷ Yee pu icu, ta'ihuaamua'a, ché'e ayén té'ara'ani, mej miyen amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a, majta ca'aníjra'a amuaatá'an sej si siyen tiu'umuári'en se'ljna jíme'e nain jíme'e ti tí'imuari'ira'a ti i'í xi'epi'in, sej si seajta siyen tihua'utá'ixaate'en. Ché'e ayén r'í amuáaruuren a'ljna í tavástar'a, a'ljna rusej í Jesús ti ajta i'í Ciriistu'u, ajta í Dios í tej rájya'upua, í ti tax'e'ev'e'e tíj na'a rusén jíme'e, ajta ayén taatá'a a'lj tej tiraachú'ev'e'en a'ljna jíme'e ti r'í titáacha'íin.

3

Pablo pu ayén tihuá'ahuavii mej rahuavii ti a'ín Dios hua'irájtuaani

¹ Casi'i, ne'ihuaamua'a, setá'aj siyen rahuaviira téjmi jíme'e tej ti ca'anacan tihua'utá'ixaate'en í niuucari jíme'e í tavástar'a ti raxa na'jmi'ici'e mej miyánna huachéjme, mej mi majta ráanamua a'íime í mej á imuá a'uchéjme ajta na'a caí nainjapua huánamuajre'en. Setá'aj siyen rahuaviira mej miyen che'atá mena'a ra'ará'astjire'en í niuucari setíj mú'een tira'ará'astjire.

² Setá'aj seajta rahuaviira ti a'ín tavástar'a tu'irájtuaani mej mi caí a'ij táaruuren í teteca í mej a'ij pua'a titetiújcha'íi, í mej majta a'lj pua'a tí'itete'ite.

Ayeec xu rahuaviira a'iné camu na'ími'i té'atzaahuat'e'e.

³ Ajta a'ín í tavástar'a, capu ja'anáj até'itzea'ara. A'í pu xaa ca'aníjra'a amuaatá'asin sej si te'utávicu'a'í. Ajta, a'í pu r'í tejá'amuacha'íi a'ame tí'ij caí amuaatémua'itin a'ljna ti a'ij pua'a een.

⁴ Teajta iteen, ayéec pu titá'amitieje'e a'ljna jemi í tavástar'a sej siyen huaríni a'lj tej teri tejamuata'a'íj. Ajta, ayéec pu che'atá na'a titá'amitieje'e sej seuj siyen huaríni méjca'ihua yee.

⁵ Ché'e a'áin tavástará'a ca'aníjra'a amuaatá'an í a'amua tzajta'a sej si siyen che'atá sena'a titehuaújxe'eve'en sej seajta sej tǵ ajta Dios tejá'amuaxe'eve'e mú'ejmi. Ché'e a'áin ajta amuaatá'an í ca'aníjra'a sej si siyen che'atá sena'a te'utáviicua'i tǵ ajta Círístu'u te'utáviicua'iri'i.

Ti nu'u ayén ruxe'eve'e mej tiu'umuári'en

⁶ Ayee tu tejá'amua'ijte'e, ta'íhuuamua'a, niuucajtze'en í tavástará'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Círístu'u, sej si siyen caí titejá'ujjuhua'ane'en jamuan sej á'amua'ihuaara'a ti ajta i'i huá'ina'ase'e, ti caí tí'imijhuaca, ti caí ayén che'atá na'a r'i'i tí'itíújcha'íi a'ij tej teri tejamuá'ixaa mú'ejmi.

⁷ Mú'een xu rujámua'a seri ramua'aree a'ij sej ye'í huárini, sej si siyen che'atá sena'a huárini tetǵ iteen.

Catu a'atzu huá'ina'ase'eca'a tetǵ'ij teuj mú'ejmi jemi a'uté'uuca'a.

⁸ Catu huáapua'a tena'a tiú'ucuaa sej jemi, sino tetiu'unájchitaca'a ticu. Nain tǵjca'ari tzajta'a, teajta nain tíca'ari tzajta'a, tetiu'umuáriej ca'anín jime'e. Jéihua tu te'utáviicua'iri'i tej ti caí tí'iti jín amuaatamuári'eriste'en.

⁹ Jee xaa ne'u, ayée pu tíraavíjte'eca'a tej huáapua'a tena'a tiú'ucua'ani. Capu amín a'ij. Seicié tu huarǵ tej ti amuáamua'aten a'ij sej huárini, sej si siyen che'atá sena'a r'i'i tí'titíújcha'íi.

¹⁰ Ayej xaa ne'u ti'ayajna. Tetǵ'ij teuj a'uté'uuca'a mú'ejmi jemi, ayée tu tejámuuata'áijte a'íjna jime'e yee: Ti pua'a ja'ati caí jírá'ujca'ane ti tiu'umuári'en, caxu raatá'acare'en ti a'áin tiú'ucua'ani.

¹¹ Ajta íjii, ayée tu tí'inamua tíjín seica a'íime, a'íi mú huá'ina'ase'e. Camu tí'itij jín tí'imuari'e sino ayée mu'u rucíinive'e mej mi tiú'itziite'e.

¹² Ayee tu ca'aníjra'a hua'utá'asin naíjmi'ica í mej miyen 'een, ayée tu tíhua'uta'áijte'esin a'íjna jemi í tavástará'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Círístu'u, mej mi tiu'umuári'en, mej caí ché'e a'ij mena'a tí'itéruurejne'en, mej mi rujámua'a raamuá'itin í mej jín huateújvairé'en.

¹³ Seajta mú'een, ne'íhuuamua'a, caxu raxíéehuata sej siyen huárini a'ij tí tíraavíjte'e.

¹⁴ Ti pua'a ja'ati caí á'ujca'ane ti ra'ará'astijre'en a'ij tej tejá'amuayu'use'e te'íjna jetze i yu'uxari, ayée xu huárini. Setá'aj ráamua'ati se'íjna í ja'ati, seajta siyen tíyá'uhua'axin tí ij huataujtévi'irata a'íjna í ja'ati.

¹⁵ Mí seajta mú'een, caxu siyen a'ij pua'a raruure tǵ ja'ati ti amuájcha'íire'e, sino ayée xu r'i'i tíraatájeeve a'íné á'amua'ihuaara'a pu pú'een.

A'í pu r'i'i tíhua'utéatuaasin, ajta ra'antipua'ajte

¹⁶ Ajta a'áin tavástará'a ti tiu'utépua'ajte, ché'e a'áin ruseíj amua'anpuá'ajte'en a'amua tzajta'a, ja'anáj ti na'a, ajta nain jime'e. Ché'e a'áin tavástará'a huateáuran mú'ejmi jemi.

¹⁷ Inee Pablo, nemuajca'a nu jín tejá'amuayu'use'e a'íjna i yu'uxari jetze i nej jín amuaatateújte'e. Ayee nu té'eyu'uxaca nainjapua í tí'ineyu'uxa. A'íj xu jín ráamua'aree tí ayén tí'ayajna nej ra'yuyú'uxaca'a neseíj.

¹⁸ Ajta a'áin tavástará'a, a'íjna í Jesús, ti ajta i'i Círístu'u, ché'e a'áin r'i'i tejamuáacha'íin naíjmi'ica mú'ejmi.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'íjna í Timoteo, í ti seij

A'íjna yu'uxari jetze pu rateújte'e

¹ Inee, í mej i'í Pablo, nee nu ne'ín pú'een seij ti ravaire'e a'íjna í Ciriistu'u ti ajta Jesús pú'een. Ayee pu éeni'íci'e na'antíhuau a'íné ayée pu tinaata'ají í Dios ti tu'irájtuaa, ajta í Ciriistu'u ti ajta i'í Jesús, í tej rajchú'eve'e.

² Ayee nu yé tí'imuyau'use'e mú'ee, Timoteo, pej piyen nemuari yee niyauj a'íné mú'ee pej pajta piyen che'atá pena'a tzáahuati'ira'a rá'astijre'e í tavástar'a netíj inee. Ayee nu tí'ijhuauhuau mú'eetzi jime'e ti a'ín í Dios í ti tá'íya'upua, ajta a'ín í Ciriistu'u ti ajta Jesús í i'í tavástar'a, miché'e me'ín r'í timuaacha'íj muá'ara'ani, miché'e majta muá'ancu'uvajxi'ín, miché'e majta r'í mu'uhuaruuren í áa tzajta'a.

Jime'en í mej hua'itzi jín tí'imua'ata

³ Net'íj ne'uun aumé'ecaa u Macedonia, ayée nu timuaatáhuaviiri'í pej pe'uun a'uteáturan a'ujna Éfeso. Neajtahua'a nu niyen tí'imuahuvii pej pe'uun a'uteáturan pej pi piyen tíhua'utá'ijmii í seica í tetecca mej mi caí ché'e miyen tíhua'amua'ate me'íjna jime'e í niuucari ti hua'itzi jín namuajre'e.

⁴ Mata'aj caí ché'e me'íjna namuajra a'ij mej tí'itíj tíhua'á'ixaate'e me'íjna jime'e a'ij metiteejnéj í huáacixa'astemua'ame'en. Cu xíee mecaí ja'anáj ra'antipua'ajte'esin mej miyen raataxáj yee a'ii pu a'ín pú'een ti ayén huanéj í seij jetze, ajta í seij, seij pu ajta jetzen huanéj asta mena'a caí e'ará'asti í Dios jemi. Naíjmi'í tíj na'a, ayée pu'u tí'ivaire'e mej mi huateújne'usi'ite'en í teite me'íjna jime'e í mej caí a'ij tí'irú'umua'aree. Capu tí'itíj vaire'e mej mi raanaíjmire'en a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Tí'ij ja'atí ayén raanaíjmire'en, ayée pu tí'ú'jxe'eve'e ti a'ín ja'atí ayén tí'ir'ántzaahuat'e'en í Dios.

⁵ Ayee tu een jín tí'imua'íjcate'e mej mi hua'újxe'eve'en seij majta seij me'íjna jime'e í mej urar'í'en í ru tzajta'a, majta í mej r'í mé titeumuámua'arejme, majta í mej tzáahuati'ira'a jín rá'astijre'e í tavástar'a.

⁶ Seica mú meri ya'uhua'axi mej miyen 'eene'e. A'íj mú jín autéjhuii mej miyen tíu'utaxáj me'íjna jime'e í niuucari ti caí tí'itíj vaire'e.

⁷ Ayee mú tí'ijxe'eve'e mej te'enteáruce me'íjna jime'e mej tíhua'umua'aten a'ij ti huata'íjmua'a í niuucari í mej jín tí'ajta ti Moises ra'uyú'uxaca'a. Mí majta a'íime, camu a'atzu yaú'ítie a'ij mej tí'ixa. Camu majta ramua'aree a'ij ti een me'íjna jime'e í mej jín miyen raataxáj yee ayée pu tí'ayajna.

⁸ Teen tu ramua'aree ti tí'ivaire'e a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta, Moises ti ra'uyú'uxaca'a. Tí'ij ayén tí'itéva'irihua'an, ayée pu ruxe'eve'e mej nain jín ra'ará'astijre'en a'ij ti tí'ú'jxe'eve'e.

⁹ Teajta, tiyen tí'íjmua'aree tíjín ayée mú een jín ra'uyú'uxaca'a a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta mej mi hua'utá'íjmii a'íimej í mej a'ij pua'a tí'itíjcha'íi. Camu me'íjna jín hua'utá'íjmii a'íimej í mej r'í mé titeumuámua'aree í ru tzajta'a. A'íime mú xaa me'íjna jín hua'utá'íjmii a'íimej í mej caí ranamuajracu a'ij ti tí'ir'axa í niuucari í mej jín tí'ajta, majta a'íimej í mej caí rá'astijre'e a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Majta seica, a'íi mú a'ín pú'een í mej rá'axiehuari'í í hua'aye'ira, majta a'íime í mej a'ij pua'a tí'itíjcha'íi, majta a'íime í mej rutáata cu'íica, na'ari runáana, ja'atí ti na'a ti tí'itecu'íica.

¹⁰ Ayee mú majta í niuucari jín hua'utá'íjmii a'íimej í mej xána'acira'a 'úucate jemi, majta a'íimej í mej che'atá mena'a xána'acira'a huá'a jamuan í tí'ir'í ca'ín huá'a jamuan seica í tetecca. Ayee mú che'atá seica me'íjna jín í niuucari hua'utá'íjmii a'íimej í mej seica vívi'í mej mi tíhua'umuáriste'en ca'anéeri jime'e, majta a'íimej í mej tí'ihua'itaca, majta a'ín í mej tí'itecuanamuajca. Tí'itíj ti na'a ti caí naa 'een, ti seicié 'een, a'íi mú hua'utá'íjmii me'íjna jime'e í niuucari í mej jín tí'ajta, tí'itíj ti na'a mej caí ranamuajracu í niuucari ti r'í tí'ú'uruure í tí'ú'utajta'a.

¹¹ A'íjna í niuucari ti r'í tí'ú'uruure, a'íi pu a'íjna jín ayén tí'ir'axa a'ij ti tí'iraxa í niuucari ti naa namuajre'e, ti ajta jín Dios tu'irájtuaani. Ajta a'ín Dios, a'íi pu a'íjna jín tinaa'íjca ineezti nej ni tíhua'utá'íixaate'en ne'íjna jime'e í niuucari. A'íj nu jín r'í tí'irata'asin í Dios.

A'íi pu tí'ijteujtzi'ire'e a'íjna jime'e ti Dios rá'ancu'uvajxi

¹² Jé'ecan nu tí'ijteujtzi'ire'e ne'íjna í Ciriistu'u ti ajta i'í Jesús í tavástar'a í nej jetzen aránca'ane. Ayee nu een jín tí'ijteujtzi'ire'e a'íné ayée pu tí'ir'antíjete'eca'a nej caí tí'itíj jín auté'ítze. A'íi pu na'antíhuau ineezti nej ni raat'évaire'en.

¹³ Jéjca imuá nu a'ij pua'a tí'ixaxa'ata'a í Dios jemi, neajta a'ij pua'a huá'aruurejca'a a'ímej í mej rá'astjire'e í tavástar'a. Jéihua nu huá'ane'usi'ite'eca'a. Aru capu amín a'ij, Dios pu ná'ancu'uvajxi a'íjna jime'e nej caí ramua'areereca'a a'ij nej ríjca, neajta caí té'atzaahuat'e'eca'a.

¹⁴ Jéihua pu huápi'i r'i tinéjcha'íi já'araa í tavástar'a. A'íi pu ajta ayén naatá'a nej ni rá'antzaahua ne'íjna í Ciríistu'u ti ajta ayén ántehuaa tíjn Jesús. Ayee pu ajta naatá'a nej ni raxí'eve'e ná'ara'ana.

¹⁵ Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e ti ayén ti'ayajna ti a'íjna jín mú pa'uvé'emej íyien chaanaca japua a'íjna í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús tí'ij a'íin hua'irájtuaani a'ímej í mej a'ij pua'a titeti'újcha'íi. Ché'e caí ja'atí ayén tí'ixajta yee capu ayén ti'ayajna. Nee nu ramua'aree a'íné nee nu ne'ín pú'een í nej jaítze'e a'ij pua'a tí'itíncha'íica'a caí mááj ja'atí.

¹⁶ A'íj pu jín Dios ná'ancu'uvajxi ineetzi í nej a'íin pú'een í nej jaítze'e a'ij pua'a tí'itíncha'íica'a tí'ij a'íin Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús tihua'utasejrate'en í teite a'ij ti een jime'e í Ciríistu'u raay'íiti ti ja'atí tiu'utá'uuni'i nain jime'e tíj na'a ti a'ij pua'a een. A'íi pu ayén tí'ijxe'eve'eca'a mej mi miyen raasej a'ímej í mej rá'antzaahuat'e'enche'e mej mi me'uun a'uteáturan jemin ruurican tíj na'a rusén jime'e.

¹⁷ A'íj pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e tej r'i tiraatá'an tíj na'a rusén jime'e, teajta tiraatate'újtzi'ire'en te'íjna ti Tajtuhuan jín tí'it'éjvee, ti caí ja'anáj rupuata'atan, ti ajta caí ja'anáj mi'íni, í tej caí ja'anáj rasej taj'íi jime'e. A'íi pu a'íin pú'een í ti a'íi na'a caj tí'idiój.

¹⁸ Niyauj, mi pej i'i Timoteo, ayé nu tí'imua'ixaate'e a'íjna jime'e í mej amuacaícan á jemi tiu'utaxájtaca'a a'ímej í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan. Patá'aj piyen tiu'utatése'en temua'a naa pe'íjna jime'e í pej jín tí'ivaire'e í tavástar'a jemi.

¹⁹ Patá'aj pauj té'atzaahuat'e'e, pajta mú'ee r'i tí'iti'á'acha'íi puá'ara'ani í a'atzajta'a tí'ij caí a'uun huatasej're'en tí'itíj ti tiu'utévi'iraste'e. Seica mú meri mé rúuhua'axi mej té'atzaahuat'e'eca'a, majta, a'íi mú raatéxiehuaataca'a mej r'i té'usej're'eca'a í ru tzajta'a. Ayee mú jín huarín, nain pu e'ehua'úpua'arixi í mej jín té'atzaahuat'e'eca'a.

²⁰ A'ímej jemi nu tí'ixa í mej hua'apua, a'íjna í Himeneo, ajta a'íjna í Alejandro. A'ímej nu neri tiu'utátui í Satanás jemi mej mi ráamua'ati mej caí ché'e a'ij pua'a tiraatá'an í tavástar'a a'íjna jime'e a'ij mej ríci.

2

Jíme'en a'ij mej ye'í se'ij huatéjniuni

¹⁻² Ayee pu tiná'amitje'te'e ti ayén ruxe'eve'e sej si siyen huárini. Setá'aj najmí'ica jín huatéjniuni. A'íj xu jín siyen tiraatáhuavii, seajta siyen huá'a jemi huatéjniuni, seajta tihua'ate'újtzi'ire najmí'ica jemi, a'ímej í mej Tajtuhuan jín tí'teté'u'upu'u, majta a'ímej í mej tí'aijta. Ayee xu huárini tej ti r'íi yee tí'itechejca, teajta ra'ará'asten í taye'irá jime'e, teajta r'i tirájcha'íi tá'ara'ani í tavástar'a tí'ij caí ja'atí tájaaxje'te'e.

³⁻⁴ Ayee pu tiraavíjte'e sej si siyen huárini. Ayee pu tira'aráanajche a'ame í Dios ti tu'irájtuaa, a'íné a'íi pu ayén tí'ijxe'eve'e ti najmí'ica huirájtuaani, mej mi ráamua'aree nain tíj na'a ti ayén ti'ayajna a'íjna jemi.

⁵ Ayee pu'u tí'een, a'íné sej pu'u í Dios, ajta sej pu'u a'íi pú'een ti huá'a japua huániuuni í teite í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Ajta pu teáata'a pírici. A'íi pu a'íin pú'een í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús.

⁶ A'íi pu huata'újmuai'ivejritaca'a tí'ij a'íin tiu'utanájchita nain jime'e í mej jín auteájturaa í teite í Dios jemi. A'íi pu a'íin pú'een a'íjna ti Dios tihua'utá'ixaa á jé're'e, a'atzaj ti pua'a raaxí'epi'íintare.

⁷ Mí neajta inee, a'íj pu jín na'antíhuau nej ni tihua'utá'ixaate'en í teite ne'íjna jime'e nej ni tiu'utévaire'en í Dios jemi. Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e. Canu tí'ihua'í. Nee nu xaa tihua'amua'ate a'ímej í mej té'atzaahuat'e'e í tavástar'a jemi, neajta tihua'utá'ixaate'esin tzáahuati'ira'a jime'e a'ímej í mej majta Israél jetze ajtème'ecan.

⁸ A'íj nu jín niyen tí'ijxe'eve'e matíj mena'a a'úu mej a'ucaíjme'e, mich'é'e huatéjniuni í Dios jemi, miyen r'íi tite'urar'íeene'en í ru tzajta'a majta caí níniu'ucacu, majta caí rújaaxí'evi'ira.

⁹ Ajta a'íime í 'uuca, ayé nu che'atá tí'ijxe'eve'e mej mi miyen tí'itechejca a'ij ti tiraavíjte'e, mich'é'e miyen caí tí'itechejca me'íjna jime'e ti tiu'utévi'iraste'e sino me'íjna jime'e ti caí a'ij pua'a tihua'asejrate'e. Mich'é'e caí ayé mena'a teva'ujhua'atehua'an í rucipúa jetze a'íjna jime'e ti huápi'i tí'ijnajche, mich'é'e majta caí ayé mena'a te'ucarújte'ejm'é'en cumu tí'itíj oro ti tí'ipu'éene'ejmee, mich'é'e majta caí huápi'i ayé mena'a te'ecamúatzi'ivi'íjm'é'e me'íjna jime'e tí'itíj perla, nusu mecaí ayé mena'a tí'iteújche'etehua'an me'íjna jime'e í cáixuri ti huápi'i tí'ijnajche.

¹⁰ Miché'le miyen huárini í 'uuca mej mi seica miyen ráamua'areere mej rí'í títeteite. Miché'le miyen tiú'uruuren a'ij ti tí'ixi'epi'in, a'iné ayée pu tihua'uvjíte'e a'íme'í 'uuca í mej miyen tiú'ujsejrata mej miyen rá'astjire'le í Dios jemi.

¹¹ Ayee pu ruxe'eve'le a'íme'í jemi í mej 'uuca mej mi ráari'iren miyen ti'inamuáara, majta miyen tihua'ará'astjire'en í teteca.

¹² Canu hua'atá'aca a'íme'í 'uuca mej mi tihua'umua'aten u teyujta'a í teteca, ni mej majta tihua'uta'ájte'en. Ruxe'eve'le ti a'íin 'íta'a a'uun teyujta'a caí avé'eni'uuca'an.

¹³ Ayee pu'u tí'een, a'iné Dios pu amuacaícan Adán huatétaahuaca'a. Ajta á'iyen a'íin Eva huatétaahuaca'a.

¹⁴ Ajta, a'íin Adán, a'íi pu ramua'areereca'a a'ij ti ríjcaa tí'ij auteájturaa í Dios jemi. Capu ja'atí ráacuanamua. Mí ajta a'íin Eva, Satanás pu xaa ráacuanamua. A'íj pu jín a'aturáa ja'araa í Dios jemi.

¹⁵ Aru Dios pu hua'íratuaasin a'íme'í 'uuca mat'í'ij a'íme'í tiyaúumua'a muá'ara'ani ti pua'a miyen á'ateeren mej té'atzaahuate'e, majta mej rí'í tihua'ájcha'íi í seica. Majta mej urar'í'enejme'eni í ru tzajta'a me'íjna jime'e mej miyen huárini a'ij ti tiraavjíte'e.

3

Jíme'en a'ij mej ye'í huárini a'íme'í mej tí'ajta teyujta'a

¹ Ayej xaa ne'u tí'ayajna a'íjna í niuucari. Tí pua'a ja'atí ayén raxí'eve'le ti a'íin antiújmua'areere a'íjna jime'e ti hua'acha'íi í mej e'tiújse'iri u teyujta'a, a'íi pu xaa raxí'eve'le ti tiu'umuári'ihua ti i'í xí'epi'in.

² A'íj pu jín, ayén ruxe'eve'le ti ayén éne'en a'íjna ti ayén antiújmua'aree a'íjna jime'e ti hua'acha'íi. Ruxe'eve'le ti caí tí'tit'í jín a'aturáa mej mi caí a'ij pua'a tí'ixajta í teite, ajta ti se'ij na'a neiche. Ajta ayén ruxe'eve'le ti rí'í tí'tiújcha'íi, ti c'ij na'a tí'iyee'eca í tí'tit'í nahuáj, ajta ti caí tiú'ujxajtave'le, mej mi rí'í tiraatá'an í teite. Ajta ayén ruxe'eve'le ti hua'ancuré'evi'itín temua'a naa a'íme'í mej ramuáaren a'íjna ti é'eche, ajta ti raayí'itihua'an ti tihua'umua'aten temua'a naa.

³ Ajta ayén ruxe'eve'le ti caí rutahuaíve'le, ajta ti caí runé'use'eve'le, sino ti rí'í tejá'ucati a'íme'í jemi í teite, ajta ti caí tí'tit'í jín tí'ijjaaxie'jta. Ayee pu ajta ruxe'eve'le ti caí ramuájche'le í tumín ti ramuá'itici.

⁴ Ayee pu ruxe'eve'le ti raayí'itihua'an ti tihua'uta'ájte'en temua'a naa a'íme'í mej jemin é'eche, ajta í yaújmua'ame'en. Ayee pu che'atá na'a ruxe'eve'le mej ra'ará'asten a'ij ti tiraavjíte'e.

⁵ Ayee pu tí'een, a'iné ti pua'a caí raayí'itihua'an ti tihua'uta'ájte'en a'íme'í mej jemin é'eche, capu a'ij tí'iri'iri ti huá'ucha'íin a'íme'í mej a'uun e'tiújse'iri í teyujta'a mej mi tiraateújtzi'ire'en í Dios.

⁶ Ruxe'eve'le ti ari á'atee ti té'antzaahua. Na'ari caí, a'íi pu a'ujtzaahuate'en a'íjna jime'e ti ve'ecán jín tí'it'í'ee. Tí pua'a ayén té'ujtzaahuate'e, Dios pu ayén che'atá tí'ixi'epi'intare'en a'ij ti ari tiraaxí'epi'intare í tiyaaru'u jemi.

⁷ Ajta ayén ruxe'eve'le mej jemin ramua'areere ti rí'í tí'itevij a'íme'í mej caí té'atzaahuate'e. Na'ari caí, seica mú ra'utéxieehuari'ira, ajta a'íin tiyaaru'u, a'íi pu jíme'en ayén tiraatémua'iti.

A'ij mej ye'í huárini a'íme'í mej tí'ivaire'e u teyujta'a

⁸ Jíme'en a'íme'í mej tí'ivaire'e u teyujta'a, ayée pu ruxe'eve'le mej miyen rí'í mé tí'té'ujjuhua'ane'en mej caí tí'ihua'ita, mej mi rá'antzaahuate'en í teite. Ajta ayén ruxe'eve'le mej caí jelhua raye'eca tí'tit'í nahuáj, majta mej caí ramuájche'le í tumín mej ramuá'itici a'íjna jime'e mej huá'ucuanamua í seica.

⁹ Ayee pu ajta ruxe'eve'le mej nain jín té'atzaahuate'en a'íjna ti rú'avaataca'a í Dios jemi, a'ij ti tiú'uruu í tavástara'a. Jé'ecan pu ruxe'eve'le mej miyen tirú'umua'areere í ru tzajta'a ti ayén tí'ayajna.

¹⁰ Tí pua'a miyen tí'ijxe'eve'le mej mi tiu'utévaire'en u teyujta'a, a'íi pu ruxe'eve'le mej me'ín teite amuacaícan miyen tiraaxí'epi'intare'en a'íme'í jemi í mej tí'ivaire'ecu. Tí pua'a caí tí'tit'í a'ij tihua'aturaate'e, aj pu rí'íríista a'ame'í mej miyen tiu'utévaire'en.

¹¹ Ayee pu che'atá na'a tí'een a'íme'í jemi í 'uuca í mej huajá'uví'itín. Jé'ecan pu ruxe'eve'le mej miyen rí'í mé tí'té'ujjuhua'ane'en. Ruxe'eve'le mej caí a'ij pua'a tí'ujxajtave'le, majta caí rutá'aruaijve'le, mej caí tí'tit'í jín até'itze'ara'an.

¹² Majta a'íme'í mej tí'ivaire'e u teyujta'a, ayée pu ruxe'eve'le ti se'ij na'a neiche, ajta ti raayí'itihua'an ti temua'a naa tihua'uta'ájte'en í ruyaujmua'a, ajta a'íme'í seica í rutefestemua'a.

¹³ Tí pua'a seǵ rí'í tiu'utévaire'en u teyujta'a, ayée pu raamuá'itin mej rí'í tiraatá'an í teite me'ǵjna jime'e ti rí'í tiu'utévai. Ajta pu Dios raatáca'anisti'ire'esin ti ij auǵ t'í'ivaire'e, ajta caí t'ítziine'e a'iné a'ǵi pu té'aste a'ǵjna í Ciríistu'u jemi ti ajta i'í Jesús.

Jíme'en í niuucari ti jé'iyecan jín namuajre'e, ti ajta titaataseǵrate í Dios

¹⁴⁻¹⁵ Jjii, nej t'í'imuyu'use'e, ayée nu t'í'ixxe'eve'e nej ca'anacan ne'uun a'utevéé ná'ara'ani mú'eetzi jemi. Aru ti pua'a ná'ateevi'in niyájna, ayée nu t'í'ixxe'eve'e pej ráamua'aree a'ǵi mej t'í'itǵ jín huárini a'ǵime í teitestemua'ame'en í Dios, a'ǵime í mej e'etiúǵse'iri u teyujta'a mej mi tiraatateúǵtzi'ire'en me'ǵjna í Dios ti i'írúuri. A'ǵi mú a'ǵin pú'een í mej tihuá'a'ixaate'e í niuucari ti ayén ti'ayajna í Dios jemi. Majta a'ǵime, camu taúra'aca mej seicié tihua'utémuua'itin.

¹⁶ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, capu hua'itzi na'a. Huápi'i pu muári'eri ti ja'atí ráamua'ati a'ǵjna ti rú'avaa í Dios jemi, í tej jín tiyen t'í'iyel'ira, a'iné ayée pu tiuju'urǵj: A'ǵi pu ayén huataseǵre tehuá'ira'acan jime'e.

Ajta a'ǵin xiéǵniu'ucare'ara'an í Dios,

a'ǵi pu ayén té'axajtaca'a

ti ayén ti'ayajna í Ciríistu'u jemi.

Majta a'ǵime í mej ta japua t'í'ivaire'e, a'ǵi mú raaseǵj.

Majta a'ǵime í teitejra'a

mej yen huachéjme íyen chaanaca japua,

seica mú miyen tihua'utá'ixaa a'ǵi ti a'ǵin huarǵj.

Majta a'ǵime í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua,

mu'ití mú té'antzaahua a'ǵjna jemi.

Ajta Dios pu ya'uví'iti í ta japua

ti ij a'uun nain jín antiúǵmuua'areere á'ara'ani.

4

Jíme'en a'ǵimej í mej raatéxãeehuatá muá'aju'u mej mi caí ché'e té'atzaahuat'e'en

¹ Ajta a'ǵin xiéǵniu'ucare'ara'an í Dios, a'ǵi pu ayén t'í'ixa e'ehuaauriteecan jime'e ti nu'u ayén té'eme méjca'ihua yee t'í'ij te'entipua'arijme'en. Seica mú nu'u yá'uhua'axijsin í mej té'atzaahuat'e. A'ǵime mú nu'u namuaara muá'aju'u í xiéǵniu'ucari í mej tihuá'ahuaitze'e, majta mú ranamuajran a'ǵi ti a'ǵin tiyaaru'u tihuá'amua'aten.

² A'ǵi pu jín ayén huataseǵre'esin mej miyen hua'itzi jín tihuá'amua'aten me'ǵjna jime'e a'ǵime í mej t'í'hua'itaca, í majta a'ǵi pua'a titetiúǵcha'ǵi. Capu rí'iri ti ja'atí hua'utatévi'imua'an. A'iné camu miyen rici a'ǵi mej tirú'umua'aree í ru tzajta'a ti ayén tiraavǵjte'e, cu xiee tiyaaru'u pu huá'ataixi'í í hua'amu'úu jetze.

³ A'ǵi mú hua'utá'ijmijra í teite mej caí huateneichen, mej caí huatéviche'en. Majta miyen tihua'uta'alǵte'esin mej caí ráacua'ani t'í'itǵ ti t'í'icua'iri'í. Aru a'ǵin Dios, nain pu yen tiu'utéǵtuua mej mi ra'ancuré'an í teite í mej té'atzaahuat'e, majta ramua'aree t'í'itǵ ti ayén ti'ayajna, mej mi me'ǵjna jín tiraatateúǵtzi'ire'en.

⁴⁻⁵ A'iné temua'a pu t'í'iri'een naǵmi'í tǵ na'a ti Dios tiú'utaahuaca'a, capu ayén tiraavǵjte'e ti ja'atí t'í'itǵ mé úrieni sino ché'e a'ǵin ra'ancuré'an. Ché'e ajta a'ǵjna jín tiraatateúǵtzi'ire'en í Dios jemi, a'iné pu'uri a'uun e'avǵtzi'ire'e í Dios jemi a'ǵjna jime'e ti a'ǵin Dios ari ayén tiu'utáuiire'esin t'í'ij huatéǵniuni í Dios jemi.

Jíme'en a'ǵjna ti temua'a naa t'í'ivaire'e í Jesús jemi

⁶ Patá'aj piyen tihua'utá'an mej mi ráamua'ati í a'ihuáamua'a a'ǵjna i nej neri muaatá'ixaa. Tí pua'a piyen huárini, temua'a pej tiu'utévaire'esin í Ciríistu'u jemi ti ajta i'í Jesús. Petiu'utévaire'esin pe'ǵjna jime'e tǵ na'a pej pá'ari'istaca'a, mú'ee pej ranamuajraca'a í niuucari pej jetzen té'antzaahua, í niuucari í mej temua'a naa timuaamuá'ate.

⁷ Capeǵrá'atzaahuat'e a'ǵjna í niuucari ti caí Dios jemi é'eme'ecan, t'í'itǵ mej t'í'imuarita ti caí ayén ti'ayajna, ti caí t'í'itǵ vaire'e. Patá'aj piyen ámu'a'ate pe'ǵjna jime'e pej piyen huárini a'ǵi ti t'í'ixxe'eve'e í Dios.

⁸ Cǵ pu caj t'í'ivaire'e ti pua'a piyen huá'acua'ajte'en pe'ǵjna jime'e pej raatá'an á'a'tazjta'a pej pi huaté'aca'ane í mua'atévira'a jetze. Aru t'í'ivaire'e tǵ na'a naǵmi'ica ti pua'a piyen ámu'a'ate pe'ǵjna jime'e pej piyen huárini a'ǵi ti t'í'ixxe'eve'e í Dios. T'í'ivaire'e íjii pej yen huatéaturan íyen chaanaca japua, ajta timuaatéva'ire pej pi ruuri puá'ara'ani tǵ na'a rusén jime'e.

⁹ Ayee nu t'í'imua'ixaate'e tzáahuatí'ira'a jime'e ti ayén ti'ayajna. Ché'e caí ja'atí ayén seicié t'í'ixajta.

¹⁰ Ayee tu een jín t'í'imijhuaca, teajta t'í'itese'eca'a tej tiyen raachú'eve'en te'ǵjna jemi í Dios ti i'írúuri, ti ajta rí'í tihua'atá'aca naǵmi'ica í teite jaǵtze'e. A'ǵi pu ajta hua'íratuaasin a'ǵimej í mej té'atzaahuat'e.

11 Paúche'e tihua'amua'ate, pajta pauj tihua'uta'ájte'en pe'ájna jime'e nej yé tí'imua'yu'use'e.

12 Capej ti'titá'acare'en ti ja'atí muacáxíeehuata a'ájna jime'e pej pauj temuajj, sino ayée pepu'u rí'i tejá'uche'ecane'en temu'a'a naa mej mi a'íme í mej té'atzaahuata'e miyen che'atá mena'a á'ujjuhua'ane'en patíj mú'ee a'ájna jime'e a'ij pej tihua'ixaate'e, a'ij pej rí'i tí'titá'acha'ii, ajta a'ij pej tihua'axe'eve'e. Miché'e majta miyen che'atá mena'a tímuá'ijchue patíj mú'ee a'ájna jime'e a'ij pej tirá'astijre'e í tavástara'a, ajta a'ij pej te'urarí'en í a'atzajta'a.

13 Ayee pej rijca asta necaí uvé'enen, patá'aj piyen hua'utánamuajriste'en í yu'uxari jetze í teite tzajta'a, pajta tihua'utá'ixaate'en, pajta tihua'umua'aten.

14 Capej raxíeehuata a'ájna ti Dios maaatapaajíve matí'ij mej vaujsi mua'ajtamua'riej, majta tiu'utaxájtaca'a mú'leetzi jime'e í Dios jetze me'ecan.

15 Patá'aj piyen raruure pe'ájna jime'e, patá'aj nain jín tí'amua'ate mej mi naími'i miyen tiraaseíj pej raanaíjmire'en í ti mú'leetzi jemi huateájturaa.

16 Rí'i pepu'u pe'ájna jime'e a'ij pej tí'tíj ruure, pajta a'ij pej tí'tíj tihua'amua'ate. Patá'aj piyen te'utáviicua'í pe'ájna jime'e a'íné ti pua'a piyen huárini, mú'ee pej aseíj huiirá'atuaasin, pajta hua'íratuaasin a'ímej í mej muánamuajran.

5

A'ij ti ye'í tí'titíjcha'ii á'ara'ani a'ímej jemi í mej té'atzaahuata'e

1 Capej a'ij pua'a tí'ijteá'axi'í seij ti ari vástacira'í, sino rí'i pej tiraatájeeve cumu a'atáata pepu'u. Ajta a'íme í teteca í mej caí xi vaujsicira'í, patá'aj rí'i tihua'utájeeve cumu a'ihuáamua'a pepu'u.

2 Patá'aj rí'i tihua'utájeeve í 'uuca í mej meri ucarijse cumu a'anáana pepu'u, majta a'ímej í mej caí xi ucarijse cumu á'acu'utzimua'a pepu'u na'ari á'ajuutzimua'a. Patá'aj rí'i tihua'utájeeve a'ij ti tiraavíjte'e nain jime'e.

3 Ajta a'íme í 'uuca í mej meri huaújseistareca'a, ti pua'a ayén tí'ayajna mej huaújseistareca'a, majta í mej caí a'ij tí'ijviicua'í, patá'aj hua'utévaire'en.

4 Na'ari caí, ti pua'a auj tiyaúumua'a ca'ín auj tí'ye'ecua'jmua'a, ayée pej huárini. Miché'e a'íme mí'i rí'i ráaruuren mej me'ájna jín te'ará'asten mej hua'utévaire'en í rux'í'ej teite. Mat'í'ij miyen huarín, mu'uri xaa tiu'unájchitaca'a me'ájna jime'e í mej té'echa'ica'a ruvaújsimua'a jemi na'ari ruyé'ecua'jmua'a jemi. Ajta a'ii pu a'ín pú'een í ti rí'i tiratá'aca í Dios.

5 Patá'aj piyen huárini, ti pua'a ja'atí xaa huaújseistareca'a, ti ajta caí a'ij tí'ijviicua'í, a'ii pu xaa té'antzaahuata'e í Dios jemi, ajta téniúuve'e nain xicaj tzajta'a, ajta nain tíca'ari tzajta'a tí'ij ayén tí'ijhuaviira tí'ij Dios raatévaire'en.

6 Ajta a'ín í 'íta'a ti huaújseistareca'a, ti pua'a ayén rí'i tira'aráanajche a'ájna jime'e tí naa seijre'e jemin, cu xíe ti huam'í'i í Dios jemi. Mí ajta, aúche'e pu ruuri.

7 Patá'aj pajta hua'utánamuajriste'en í teite pe'ájna í niuucari mej mi caí tí'tíj jín a'aturáa muá'ara'aní, tí'ij ajta caí ja'atí tí'tíj jín huá'a jetze tí'ijpua'ajte'e.

8 Tí pua'a ja'atí caí tihua'utévaire'en a'ímej í rufé'testemua'a, a'ímej í mej jaítze'e vejilí'i jemin é'eche, a'ii pu a'ájna jín mé rúurie tí rá'atzaahuata'eca'a í Dios jemi. Jaítze'e pu a'ij pua'a rici caí seíj tí a'ij pua'a tí'titíjcha'ii, ti ajta caí ja'anáj rá'atzaahuata'e.

9 Jíme'en a'ímej í mej huaújseistareca'a, a'ímej pepu'u auyú'uxan í mej miyen rájcha'ii a'achú cumu huaícate nine'ira'a o jaítze'e nine'ira'a. Ajta, ayée pu ruxe'eve'e tí caí ja'anáj tí'ixana'acire'e jemin í rucín teecan.

10 Ayee pu ajta ruxe'eve'e, mej naími'í ramua'areere í teite ti pua'a xí'epi'ín huaríj tí'tíj jime'e, tí rí'i tihua'uxá'apuaíri'í í tí'iríi ca'ín tí hua'ancur'é'eví'ítí a'ímej í mej rámuuaarecare'e nusu tí hua'anája'usixi í huá'íca jetze a'ímej í mej huaté'uu í Dios jemi na'ari tí hua'utévai a'ímej í mej tihua'amua'í'eriste'e o tí ayén huataúra'a tí ayén huárini tí'tíj tí a'ij tí'ixí'epi'ín.

11 Ajta a'íme í mej huataújseistareca'a, í mej mauj téemuastaca'a, capej piyen huá'ayu'uxa jetzen í cuapée, a'íné tí'ij ari jaítze'e hua'utá'asi mej huavíche'en, majta caí ché'e raxí'eve'e muá'aju'u mej tihua'utévaire'en í Círistú'u jemi, a'ii mú xaa huatéviche'esin.

12 Tí pua'a piyen hua'uyú'uxan í cuapée jetze, ajta tí pua'a miyen huatéviche'en, a'ii mú rajpuaí'tzi muá'aju'un í Dios jemi a'íné mu'uri ra'utéxiehuari'í'irí'í í mej amua'acán jín te'ataújratziirí'í í Dios jemi.

13 Ajta a'ájna jime'e, ayée mú tí'ijri'ire mej á'ujjuhua'ane'en í huá'achi'í tzajta'a méyee, majta méyee. Ayee mú jín mé'ujjuhua'an a'íné ayée mú rici a'ij tí tí'tíj tihua'aráanajche. Ayee mú á'ujjuhua'an méyee, majta méyee mej jeíhua tíú'ujxajtav'e, majta jeíhua tíú'uríhua'uve'e me'ájna jime'e a'ij tí rici í xí'ejra'an teví. Ajta, ayée te'írájra'ani mej jeíhua tíú'ujxajtav'e tí caí ayén tiraavíjte'e.

¹⁴ Ayee pu tí'irineca a'ímej jemi í mej mauj téemuastaca'a í mej huataújseistareca'a. A'íj nu jín niyen tí'imua'íxaate'e tíjín miché'e huatéviche'en mej mi tiyaúumua'a muá'ara'ani. Miché'e majta r'í'i tiu'umuári'en a'u mé é'eché mej mi caí raatá'an me'íjna ti tájcha'íire'e ti tí'itíj jín huá'a jetze te'ujpuá'ajte'en.

¹⁵ Ayee pu tí'ayajna mej seica meri mé rúurie í mej amuacaícan te'ataújratziiri'í í Dios jemi mej mi ra'ará'asten me'íjna í Satanás.

¹⁶ Ajta a'íin 'íita'a ti ajta té'atzaahuat'e, ti pua'a á mé é'eché jemin seica í mej huaújseistareca'a, ché'e a'íin hua'utévaire'en ti ij caí huá'amuari'eriste'e a'ímej í mej tí'ivaire'e u teyujta'a. Tí pua'a ayén huárini, aj pu xaa huatá'iristari a'ímej jemi í mej teyujta'a tí'ivaire'e mej mi hua'utévaire'en í mej caí a'íj tí'ijviicua'í í mej huaújseistareca'a.

¹⁷ Patá'aj piyen huá'uruuren a'ímej í mej antiújmua'aree u teyujta'a. Tí pua'a x'epi'in merici, ayée pu tiraavíjite'e pej temua'a r'í'i tihua'atá'acare'en tí'itíj jime'e ti tihuá'aturaate'e. Patá'aj jaítze'e r'í'i tihua'utá'an a'ímej mej mi'í huateújca'anen me'íjna jime'e mej ti-hua'utá'íxaate'en, majta mej tihuá'umua'aten.

¹⁸ Ayee pej huárini, a'iné ayée pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tíjín: “Caxu ra'amuj'í'iquihua'an mi puuya ti rayún í tríigu ru'íca jime'e sino ché'e r'í'iriistan ti c'íj caj tiráacua'ani.”

Ajta pu ayén té'eyu'usi'í tíjín: “Ayee pu tiraavíjite'e mej mi tiraanájchite'e ja'atí ti tí'imijhuaca a'achú ti caj tiraamuá'iti.”

¹⁹ Tí pua'a ja'atí tí'itíj jín jetzen tí'ijpua'ajte'e seij ti hua'acha'íi u teyujta'a, ti pua'a a'íi na'a tí'ijpua'ajte'e, capej ranamuajra. Aru ti pua'a mé hua'apua na'ari mehuaíca miyen jetzen tí'ijpua'ajte'e, aj pej xaa ráanamua.

²⁰ Majta a'íime í mej hua'acha'íi í teite teyujta'a, ti pua'a a'íj pua'a mé titetíjcha'íi í Dios jemi, patá'aj hua'ajteá'axi'in, meti'inamuá'araca í teite, mej mi ráamua'aree í seica mej mi caí miyen tité'ítzee tí'itíj jime'e ti caí x'epi'in.

²¹ Jemin í Dios, neajta jemin í Ciri'stu'u ti ajta i'í Jesús, neajta huá'a jemi í mej tí'ivaire'e í ta japua, Dios ti hua'antihuau, ayée nu tí'imua'íjcate'e patá'aj nain jín na'ará'astijre'en a'íj nej neri timuá'íxaa. Capej tí'itíj jín a'íj rijca pe'íjna jime'e pej seij jaítze'e xe'eve'e, pajta seij caí piyen tí'ixe'eve'e sino patá'aj piyen che'atá'acare'en huá'uruuren najmi'íca.

²² Capej a'iyé'ítze'e pej ra'avé'emijhua'an seij í ja'atí tí'itíj ti a'íj jime'en pej pi caí jamuan auteáturan í Dios jemi. Patá'aj asej r'í'i tihuá'acha'íin patá'aj caí tí'itíj jín auteáturan í Dios jemi, seij jamuan í teví.

²³ Patá'aj raatapuá'ajta pej caí a'íi pena'a jaj ye'eca. Patá'aj c'íj caj tí'itíj nahuáj tiu'uyé'en a'iné jéihua pej tí'icui'í muá'a tzajta'a.

²⁴ A'íjna jime'e í seica í teteca, á jéjre'e pu seijre'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi ti ij amuacaícan puafjtzi hua'utá'an. Ajta seica jime'e, capu a'íj ámitieere'e amuacaícan í mej jín auteájturaa í Dios jemi, sino méjca'í huáyee xaa teja'ur'e'enejsin a'ájna xicáara'an ti jetzen huatasej're'esin.

²⁵ Ayee pu che'atá na'a een a'íjna jime'e í ti x'epi'in í mej jín meri tiu'utévai, a'íi pu á jéjre'e seijre'e. Na'ari ti pua'a caí amuacaí ámitieere'e, méjca'í huáyee pu huatasej're'esin. Capu r'í'iri tí huatéuravaa tíj na'a rusén jime'e.

6

¹ Ayee pu ruxe'eve'e mú'ejmi jemi setíj sena'a pua'amé mej ca'anéeri jín tejá'amuariste'e ti í ayén tejamuá'amitiejte'e ti ayén raavíjite'e sej hua'ará'astijre'en a'ímej í mej tejá'amua'ajite'e. Na'ari ti pua'a secaí siyen huárini, a'íi mú a'íj pua'a tiu'utaxájta me'íjna jime'e í tej tiyen ratamuá'amua tíjín Dios ti ta'ívástara'a, majta me'íjna jime'e a'íj tej tí'imua'ata.

² Ajta, a'iné a'íi mú í mej tejá'amua'ajite'e, a'íi mú majta té'atzaahuat'e, ayée xu huárini. Caxu huá'axieehuari'íra se'íjna jime'e sej ru'íhuamua'a í tavástara'a jemi, sino ayée xu jaítze'e tihua'utévaire'en. Ayee xu huárini a'iné jaítze'e pu tihuá'aci'íti a'ímej í mej tejá'amua'ajite'e a'íjna jime'e sej siyen tihua'utévaire'en, majta miyen té'atzaahuat'e, ajta Dios pu huá'axe'eve'e. A'íi pu a'íin pú'een í ti ruxe'eve'e pej piyen tihuá'umua'aten. Pajta, patá'aj ca'aníjra'a hua'utá'an mej mi miyen huárini.

Jíme'en í ti tzáahuati'íra'a jín tájcha'íire'e

³⁻⁴ Seica mú miyen tí'imua'ataca me'íjna jime'e ti caí ayén tí'ayajna, ti seicié een a'íjna jime'e í niuucari ti r'í'i táaruuren ti jíme'en taamuá'ate í tavástara'a í Jesús ti ajta i'í Ciri'stu'u. Majta miyen tí'imua'ataca a'íjna jime'e ti seicié een a'íjna jime'e í niuucari ti tzáahuati'íra'a jín tí'ixá í Dios jemi. Tí pua'a ja'atí ayén éene'en, capu tí'itíj ú'umua'aree sino á'ujtzaahuat'e pu'u. Jéihua pu tiú'urihua'uve'e nain jime'e, ajta runé'use'eve'e a'íjna jime'e a'íj ti huataújmua'a seij í niuucari. A'íi pu a'íin pú'een í ti te'iráaye'í ti ayén rici. Muaújchueere'e

ruj#mua'a na'ari mua#tjese'e. Majta a'ij pua'a ti#ujxajtave'e ca'ln sei pu ay#n t#ijxajtzi' i rux#f'evj ti ij a'ij pua'a r#aruuren.

⁵ Ja'an#j ti na'a mua#tjese'e a'ime i mej a'ij pua'a m# titeumu#mua'aree. A'ii pu tiyaaru'u tihu#ari'iri' i mej amuaca'fan j#n r#umua'areereca'a tz#ahuati'ira'a jime'e. A'ij pu j#n ay#n tihu#amitje'te'e mej miyen tiraamu#i'tin me'ijna jime'e mej huata#ujsejirata mej nu'u Cir#istu'u jemi t#i'ivaire'e.

⁶ M# ajta, ti pua'a ja'at#i r#i hu#uruuuren a'ijna jime'e ti r#astjire'e i Dios, jeihua pu a'ijna j#n raamu#i'tin, ti pua'a ajta rut#mua'ave'e.

⁷ A'ine tet#ij huatasej're iyen chaanaca japua, catu ti'it#j uv#enej'te. Ajta, tet#ij huir#iine tiy#anna chaanaca japua, catu ti'it#j #atini.

⁸ Aye'e pu #ene'e, tich#e hu#atatemua'ave'en te'ijna jime'e tej ti'ijcha'ii i tej ti'icua'a, ajta i tej j#n ti'it#tache'ete.

⁹ Majta a'ime i mej miyen rax#eve'e mej huate#ujchijteaanita, ay#e m# 'een mat#i'j a'ime i ti'it#n ja'at#i te'cajnari j#n hua'ute#ij'ic'i'e. A'ii pu hua'ut#anamua' i hu# a' tzajta'a mej mi jeihua ti'ijxe've'e, mej ca' j#n r#i m# te'u#umu#mua'are'e, ti jeihua a'ij pua'a ti#uruuuren. A'ii pu a'ln p# 'een i ti nain tihu#ari'ira, ti hua'antipu#ajte'esin rus#n jime'e.

¹⁰ A'ine a'ij pu jetze air#aninei naj#mi' i t#j na'a ti a'ij pua'a sej're a'ijna jime'e mej hu#pi' i tum#n necua'atze'e. Majta seica, a'ii m# meri ra'at#eiehuataca'a i mej t#atzaahuat#e me'ijna jime'e mej jeihua hu#pi' i ranecua'atze'e i tum#n. Mat#i'j miyen hu#rini, jeihua m# rajpua#iiti mu#ajju'u.

T#i nu'u t#itese'e temua'a naa t#ij raat#mua'itin i ti x#epi'in 'een

¹¹ Pajta m# 'ee, m# pej r#astjire'e i Dios, pat#aj ca' a'atzu t#aste pe'ijna jime'e sino ay#e pepu'u hu#rini. Pat#aj piyen tir#ahuuuni pej urar#ene'en i a'atzajta'a, pajta pat#aj r#i ti'ich#e i Dios jemi. Pajta pat#aj t#atzaahuat#e tz#ahuati'ira'a jime'e. Aye'e pepu'u pajta tir#ahuuuni pej hu#axe've'e temua'a naa i teite, pej te'ut#aviicua'i, pajta ay#n hu#ate#apua'ajte'e mi a'atzajta'a.

¹² Pat#aj t#itese'e temua'a naa pej pi raat#mua'itin pe'ijna ti x#epi'in een a'ijna jime'e pej t#atzaahuat#e. Pat#aj t#itese'e pe'ijna huat#mua'itin pej ruuri pu#ara'ani rus#n jime'e i Dios jemi, a'ine a'ij pu j#n Dios muat#aj#e a'ajna xic#ara'an pej jetzen raat#a a'aniuuca meti'ise'iraca'a i teite. X#epi'in pej raat#ajtaca'a pej nu'u ra'ara'astjire'en i tav#stara'a jemi.

¹³ Aye'e nu ti'imua'ijcate'e ti'it#j jime'e jemin i Dios ti naj#mi'ica hua'at#a'aca mej ruuri mu#ara'ani, ajta jemin i Cir#istu'u ti ajta i' i Jes#s ti ajta x#epi'in tiu'ut#ajataca'a t#i'j a'ln t#ixaate'eca'a jemin a'ijna i tajtuhuan ti ay#n #nehuaaca'a t#ijn P#ncio Pilato.

¹⁴ Aye'e nu ti'imua'ijcate'e pej piyen ra'ara'astjire'en nain j#n a'ij nej neri t#muaata'aj, pej pi ca' ti'it#j j#n aut#aturan, ti ij ca' ja'at#i ti'it#j j#n m# 'eetzi' jetze te'ujpu#ajte'en. Pat#aj pauj piyen rijca t#j na'a ti y# uca'it#i a'ame asta ca' ajtahua'a y# huatasej're'en i tav#stara'a, a'ijna i Jes#s ti ajta i' i Cir#istu'u.

¹⁵ Ajta ay#n t#e'eme t#ij Dios ay#n raax#epi'intare'en yee pu'uri raav#j'te ti ajtahua'a huatasej're'en. Ajta a'ln Dios, a'ii pu a'ln p# 'een i tej r#i tiraat#a'aca, i ti rusej nain japua t#ajta. A'ii pu hu#amu'uc#n p# 'een a'imej i mej Tajtuhuan j#n t#tet#u'upu'u. A'ii pu ajta a'ln p# 'een i hua'avastara'a a'imej i tej tiyen hua'atamu#amua t#ijn yee tav#stara'a, i mej miy#anna sej're'e iyen chaanaca japua.

¹⁶ A'ii pu'u na'a a'ln p# 'een i ti ca' ja'an#j mi'ini, ajta a'ln pu a'uun #uca'a'u ti ay#n jeihua #utaaca'a'u tej ca' a'ar#jvee i jemin. Capu ja'at#i ja'an#j raasej, ajta capu r#i'ri ti ja'at#i ruj#i j#n raasej. Tich#e r#i tiraat#an, ajta ch#e a'ln nain j#n anti#jmu'a'ar#ere #ara'ani rus#n jime'e.

¹⁷ Aye'e pej t#hua'uta'ajte'en a'imej i mej ch#jteaani p# 'een, i mej yen huach#jme iyen chaanaca japua mej mi ca' hu#axiehuata i seica i mej ca' a'ij ti'ijviicua'i. Mich#e majta ca' me'ijna j#n #ujtzaahuat#e me'ijna jime'e mej jeihua ti'ijcha'ii ti hu#pi' i t#ijnajche, a'ine capu r#i'ri mej r#amu'a'aree a'ij ti t#hua'at#eva'irihua'an m#jca' i hu#yee. A'ij pu j#n, mich#e r#atzaahuat#e i Dios ti rux#evi'ira'a j#n taatapu#ajve'esin naj#mi' i t#j na'a tej ti te'ijna j#n hu#atatemua'ave'en.

¹⁸ Pat#aj t#hua'uta'ajte'en mej mi miyen hu#rini i ti i' i x#epi'in jime'e, mej mi jeihua hu#pi' i miyen tiu'umu#ari'en me'ijna jime'e ti x#epi'in, mej mi rux#evi'ira'a j#n t#hua'uta'an i mej ca' a'ij ti'ijviicua'i, mej mi r#ujca'ane mej tiu'an temua'a naa a'ijna mej ti'ijcha'ii.

¹⁹ T#i pua'a miyen hu#rini, jeihua m# hu#pi' i rat#evaata i Dios jemi ti t#hua'at#eva'irihua'an m#jca' i hu#yee rus#n jime'e. Aye'e m# miyen huar#n, a'ii m# xaa ramua'ar#eren mej me'uun te'ente#rute i Dios jemi mej mi ruuri mu#ara'ani rus#n jime'e. A'ii pu a'ln p# 'een i ti t#hua'at#eva'irihua'an tz#ite'e.

²⁰ Mú'ee, mi pej i'i Timoteo, patá'aj rí'i pena'a pej pi nain jín te'ará'asten Dios ti jíme'en tímua'íjca. Capej a'atzu rá'aste í mej jéihua tiú'ujxajtave'e me'íjna jime'e í niuucari ti caí ti'itíj voire'e, ajta ti seicié 'een. Ayee mú té'ujtzaahuate mej tirú'umua'aree, aru capu ayén ti'ayajna. Camu a'atzu rú'umua'aree.

²¹ Majta seica meri huá'unamuajri'i. Ayee mú jín huarín, matí'ij mi me'ín ca'anacan ya'uhuá'axi í mej té'atzaahuate'e. Aj mú mi ajtacíj í tavástara'a jemi, micu. Yee pu i cu. Ché'e a'ij tí'imuvaire'e.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'íjna í Timoteo, í ti hua'apua

Pablo pu rateújte'e

¹ Inee, nee nu i'i Pablo, ti Dios na'antíhuau rux'evi'ira'a jime'e nej ni raatévaire'en í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús a'íjna jime'e ti Dios ayén te'ateújratziri'i ti taatá'asin tej ruuri tá'ara'ani rusén jime'e jamuan te'íjna í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús.

² Ayee nu yé t'ímuayu'use'e mú'ee pej i'i Timoteo, mi pej n'í'iyauj. Ché'e a'ín Dios ti tá'iyá'upua, ajta a'ín í tavástarara, í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús, miché'e me'ín r'í'i timuaatá'an, miché'e muá'ancu'uvajxi'ín, majta r'í'i tímua'anpuá'ajte'en í a'atzajta'a.

Te'anxáta jíme'en a'íjna í Cirístu'u

³ Tíj na'a teti'íjtá mua'utámua'aree, nain xicaj tzajta'a na'ari nain t'íca'ari tzajta'a, netí'íjtá téníusime'en, nee nu t'íjteujtzi'ire'e mú'eezi jime'e í Dios jemi í nej jemin caí t'í'itíj jín auteájturaa nej ravaire'e. Ayee nu che'atá nena'a jemin ravaire'e matíj me'ín t'í'ivaire'eca'a í nehuáacixa'astemua'a teecan.

⁴ Nee nu mua'utámua'aree í pej jín ayein. A'ij nu jín jeíhua rax'í'eva'e nej neajtahua'a muasej nej ni ne'íjna jín huatántemua'ave'en.

⁵ Nee nu ra'utámua'areeri'i pej té'atzaahuat'e tzáahuatí'ira'a jime'e. A'í pu amuacaícan té'antzaahua í á'aye'ecua a'íjna í Loida teecan, ajta á'iyen a'anáana Eunice ayén che'atá na'a té'antzaahua. Ajta íjii ayé pu tiná'amitiejte'e ineetzi pej piyen che'atá pena'a té'atzaahuat'e í tavástarara jemi.

⁶ A'ij nu jín niyen t'í'ímua'ajite'e pej pajtáhua'a ahua'aca'anen pej tiu'utévaire'en nain jime'e a'ij ti Dios timuaatá'a netí'ij mua'avé'emuariej í nemuajca'a jime'e.

⁷ Patá'aj ahua'aca'anen temua'a naa a'íné capu ayén tiraatá'a í Dios tej tiyen t'í'itziine'e. Capu a'atzu, sino a'í pu titaatá'a tej te'íjna jetze arátaca'ane, teajta tej ti taxe'eva'e, teajta tej ti r'í'i metítemuámua'aree.

⁸ A'ij pej jín caí t'í'iteví'ira'a pej tihua'utá'ixaate'en í teite a'ij ti tiú'uruu í tavástarara. Capej pajta t'í'iteví'ira'a pe'íjna jime'e nej rá'astjire'e. Mí pajta mú'ee, patá'aj ne jamuan huatá'an tej ti naími'i rajpuafitzi tá'ara'ani, tej ti Dios jetze arátaca'ane tej tiyen huá'íni mej mi jaitze'e ráanamua í niuucari ti jín Dios hua'írátuaasin.

⁹ A'ij tu jetze arátaca'ane í Dios ti tu'írájtuaa itejmi, ajta titaa'íjca tej ti tiyen urarí'ene'en tá'ara'ani í tatzajta'a. Capu a'íjna jín tu'írájtuaa a'íjna jime'e tej ti t'í'itíj jín tiu'utévai. Capu xaa ne'u. Ayee pu'u na'a tu'írájtuaa a'íjna jime'e a'ij ti amuacaícan tiraax'í'epi'intare, ajta a'íjna jime'e ti r'í'i titaatá'a. A'í pu ajmí'i r'í'i titaatá'a jamuan í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús. T'í'ij caí xi seijre'eca'a í chaanaca tej yen japuan puasearuve'e, a'í pu ayén r'í'i titaatá'a.

¹⁰ Aru íjii, pu'uri á jé're'e seijre'e a'ij ti r'í'i titaatá'a a'íjna jime'e ti huatasejre a'íjna ti tu'írájtuaa, a'íjna í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús. A'í pu ra'antipuá'ajte a'íjna í mej jín cui'ini. Ajta, a'í pu taatá'a tej raasej í tej ruuri tá'ara'ani rusén jime'e tej raará'astjire'en í niuucari ti jín Dios tu'írátuaasin.

¹¹ Ajta ineetzi, Dios pu na'antíhuau nej ni tihua'utá'ixaate'en í teite ne'íjna í niuucari, neajta ne'íjna jín tiu'utévaire'en, neajta nej tihua'umua'aten.

¹² A'ij nu jín niyen nena'a rajpuafitzi. Mí neajta, canu t'í'iteví'ira'a a'íné nee nu ramua'ate ne'íjna í nej rá'astjire'e. Ajta ayén tiná'amitiejte'e ti a'ín raay'í'ti ti raté'avaa í nej jime'en tira'íjca t'í'ij a'ájna huatasejre'en a'ájna xicá'jra'a ti jetzen Dios ayén na'uxíjte'en a'ij ti tiraavíjte'e.

¹³ Ayee pepu'u pauj tihua'umua'aten pe'íjna jime'e a'ij pej tináanamujri'i, í neniucuca jime'e í ti r'í'i tihua'utarújte'en. Patá'aj pauj piyen rá'astjire'e í tavástarara, patá'aj pajta pauj piyen huá'axe'eva'e í teite.

¹⁴ Patá'aj r'í'i tiraté'avaa í ti jín Dios timua'íjca. Patá'aj r'í'i te'uhuaté'aca'anen pe'íjna jime'e xiéjniu'ucare'ara'an í Dios pej jetze ará'aca'ane pej pi r'í'i tiraté'avaa, a'íné a'ín xiéjniu'ucare'ara'an yé huatá'uraasin téjmi jemi.

¹⁵ Pepu'uri ramua'aree í mej mé núurie naími'i a'íime í mej a'uun é'eme'ecan tíj na'a a'úu ti huatacá'a u Asia. A'í mú huá'a jetze ajtémecan a'íjna í Figelo, ajta a'íjna í Hermógenes.

¹⁶ Ayee nu t'í'ijxe'eva'e te'í a'ín tavástarara r'í'i huá'ancu'uvajxi'ín í teitestemua'ame'en a'íjna í Onesíforo a'íné jeíhua pu yé nevé'etui í nej jín huarún. Capu ajta raataté'í'iraste nej aiteánami'ihuaca'a.

¹⁷ Mí ajta a'ín Onesíforo, t'í'ij a'uun a'utéveeca'a u Roma, a'í pu náahuau muá'í'eri jime'e. Aj pu í xaa náateu.

¹⁸ Ché'e tavástará'a ayén tiraatá'an ti Dios rí'i rá'ancu'uvajxi'in a'ájna xicájra'a ti jetzen tavástará'a ajtahua'a huatasejre'en. Mú'ee pe ramua'aree temua'a naa najími'i tǎj na'a í ti jǎn tinaatévai netí'ij ne'uun á'ucatii u Éfeso.

2

Jíme'en a'ájna ti ravaire'e í Ciríistu'u tǎj xantaaru'u

¹ Pajta mú'ee, pej ní'iyauj, patá'aj huaté'aca'anen í a'atzajta'a pe'ájna jime'e ti Dios rí'i timuaatá'a a'iné mú'ee pe rá'astjire'e í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús.

² Ayee pepu'u huárini. A'ájna pej peri neetzi huánamuajri'i a'ij nej tihua'utá'ixaa í teite, seica mej tí'iseiraca'a, patǎj pena'a tináanamuajri'i, a'ij pepu'u jǎn tihua'uta'ajte'en seica í tetecca í mej rí'i titetiújcha'ii, mej mi raay'ítihua'an mej tíhuá'umua'aten í teite. Patá'aj te'utáviicua'i ta jamuan.

³ Patá'aj rí'i tiraatévaire'en í Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús. Patá'aj piyen che'atá pena'a te'utáviicua'i ta jamuan a'ájna jime'e í pej rajpuajǎtzi tǎj ajta xantaaru'u ti tí'ivaire'e te'utáviicua'i a'ájna jime'e ti rajpuajǎtzi.

⁴ Ajta, ja'atí ti na'a ti tí'ivaire'e tǎj xantaaru'u, tí'ij a'áin rí'i raatá'an a'ájna ti tí'ira'ajte'e, a'áin pu'u na'a jetzen ruxe'eve'e a'ij mej rici í mej i'i xantaaru'u.

⁵ Ayee pu che'atá na'a 'een a'áime í mej me'uun a'uteárate mej mi tiu'utatése'en huá'a jamuan í mej huatéruaache. Tǎj ij seij raamuá'itin a'ájna í curuun, ayée pu tiú'ujxe'eve'e ti a'áin ayén tíu'utatése'en a'ij mej tíraax'íepi'intare a'áime í mej tí'ajta.

⁶ Ajta a'ájna ti jeihua tí'imijhuaca japuan í ruchuej, ayée pu tíraavǎjte'e ti amuacaican tíraaci'iti a'ájna ti tíu'uciireca'a. Aj pu tíhuá'aci'iti í seica.

⁷ Patá'aj pe'ájna jetzen piyen tí'imua'atze a'ij nej tí'imua'ixaate'e, a'iné tavástará'a pu muuaatá'asin pej yaú'ítiee puá'ara'ani nain jime'e í Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u. A'áin pu ajtahua'a huatarúu huá'a tzajta'a í mi'ichite. A'áin pu ajta huáacixa'ara'an pú'een a'ájna í David teecan. A'áin pu a'áin pú'een í niuucari í nej tíhuá'a'ixaate'en í teite.

⁸ Patá'aj ra'utámua'aree pe'ájna jime'e í Jesús ti ajta i'i Ciríistu'u. A'áin pu ajtahua'a huatarúu huá'a tzajta'a í mi'ichite. A'áin pu ajta huáacixa'ara'an pú'een a'ájna í David teecan. A'áin pu a'áin pú'een í niuucari í nej tíhuá'a'ixaate'en í teite.

⁹ A'áj nu jǎn niyen rajpuajǎtzi, mej miyen na'anáaji'iqui'en a'ij mej tihua'anáji'iqui í mej a'ij pua'a títetíújcha'ii. Aru naúche'e nu tíhuua'utá'ixaate'esin a'iné capu a'ij tí'iri'iri mej raté'avaa a'ájna í niuucari ti Dios jetze raxa a'u nej aiteánami'l.

¹⁰ A'áj nu jǎn nain jǎn te'utáviicua'ira ne'ímej jemi í ti Dios hua'antíhuau, ti ij ajta Ciríistu'u ti ajta i'i Jesús hua'irǎjtuaani mej mi jemin huateáturan rusén jime'e a'u ti á'uneeri'i temua'a naa.

¹¹ Ayee nu tí'imua'ixaate'e tzáahuati'ira'a jime'e seij niuucari ti ayén tǎjǎn:

Tǎj pua'a tej tiyen jamuan huácuii,

teen tu teajta jamuan ruuri tá'ara'ani.

¹² Tǎj pua'a tej tiyen te'utáviicua'i í tej rajpuajǎtzi,

teen tu teajta jamuan tí'aíta tá'aju'un.

Na'ari caí, ti pua'a tiyen mé rúurieni,

a'áin pu ajta mé túuhua'axjisin itejmi.

¹³ Tǎj pua'a tiyen títe'uté'itze'ara'an í Dios jemi,

a'áin pu caí ja'anáj a'uté'itzeesin itejmi jemi

a'iné capu rí'iri'í ti a'áin rusej ratíte í ru jetze.

Jíme'en a'ájna í ja'ati ti x'íepi'in seijre'e

¹⁴ Patá'aj pajp pe'ájna jǎn tíhuua'utá'ixaate'en mej mi me'ájna jǎn ra'utámua'aree a'ij nej neri timuá'ixaa. Patá'aj rí'i tíhuua'utá'ixaate'en í Dios jemi mej mi caí tíu'ujtesí'ire'e rujímua'a niuucari jime'e a'iné capu tí'itǎj vaire'e sino a'ij pu pua'a na'a huá'aruure a'ímej í mej ranamua.

¹⁵ Patá'aj piyen pe'ájna jǎn tí'itese'e nain jǎn a'achú pej caj tírú'umua'aree pej pi huatá'aseijrata í Dios jemi patǎj seij í ti Dios raataxájtaca'a tǎjǎn x'íepi'in pej huarǎj. Ayee pej piyen éene'e pua'amé tǎj seij ti tí'imijhuaca ti caí ja'anáj auteájturaa tí'itǎj jime'e ti raatatévi'iraste'en. A'iné a'áin pu x'íepi'in rǎjca a'ájna jime'e ti tí'imua'ata a'ij ti tíraavǎjte'e a'ájna í niuucari ti ayén tí'í'ayajna.

¹⁶ Capej huá'ajaahuate'e a'ímej í mej jeihua tíu'ujxajtave'e, a'iné a'áime í mej miyen tíu'ujxajtave'e, jaitze'e mú mé rúujpua í ye'irá ti ayén tí'í'ayajna asta mena'a caí ché'e tí'itǎj xajta ti x'íepi'in 'een.

¹⁷ Jéihua mú a'ij pua'a tíu'uruure a'áime í mej miyen tíu'ujxajtave'e, tǎj na'a ti tíu'umé a'ij mej tí'ixa, jaitze'e pu a'ij pua'a huá'aruuren í teite. Ayee pu tí'irineca a'ímej jemi í mej hua'apua, a'ájna í Himeneo, ajta a'ájna í Fileto.

¹⁸ A'áin mú meri mé rúuhua'axi í niuucari ti ayén tí'í'ayajna a'iné ayée mú tí'ixaxa'a mej nu'u meri majtáhuua'a huatarúj í mi'ichite. Mu'uri seica huatéemua'íti a'ij mej té'antzaahuate'en.

¹⁹ Mí ajta, Dios ayén tiú'uruu ti ij caí ti'itj ta'antipua'ajte'en itejmi. Cu xiee tñj chilij ájtaahua'a ti cimieentu japua rú'ujche ti caí rí'irí ti ja'atí ra'anján, ajta, ti á'ayu'usi'í ti ayén tñjñ: "Tavastara'a pu huá'amujate a'ímej í ruteítestemua'a"; ajta ti ayén tñjñ: "Naími'í matj mena'a pua'amé í mej miyen raataxáj yee ti rá'astjire'e í tavástar'a, miché'e me'ín mé rúhuhua'axin í mej a'ij pua'a jín titetiújcha'íi."

²⁰ Jéihua pu ti'itj a'uun té'usejire'e chilij tzajta'a ti ve'é. Capu a'íi na'a seijre'e ti'itj ti taavijhua í oro jime'e na'ari plata jime'e sino ajta pu a'ín té'usejire'e ti ciyej jín ti'taavijhua, ajta xarij jime'e. Seica ti a'uun te'irá'a, ayée pu tí'ivaire'e mat'íj tí'iyeste, ajta seica ti ajta a'uun te'irá'a, cha'a na'a pu jín tí'ivaire'e.

²¹ Ayee pu tí'een. Tí pua'a ja'atí ayén raxí'eve'e ti tí'ivaire'e í Dios jemi tñj á'ijna í ti'itj ti ayén tí'ivaire'e mat'íj tí'iyeste, ayée pu ruxe'eve'e ti mé rúurieni naíjmi'í tñj na'a ti a'ij pua'a 'een. Aj pu xaa ayén tiraavíte'e a'ame ti ij tiraatévaire'en í tavástar'a, ti ij tavástar'a ayén raté'avaa ti ij tiraatéva'rihuhua'an tí'itj jime'e ti xí'epi'ín 'een.

²² Patá'aj pauj mé rúhuhua'axin í mej jín a'ij pua'a titetiújcha'íi í mej teemua. Patá'aj piyen huárini huá'a jamuan í mej miyen tí'ixa yee mej rá'astjire'e í tavástar'a me'íjna jime'e í mej urar'én í ru tzajta'a. Patá'aj piyen rijca a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. Patá'aj pajta huá'axe'eve'e í teite. Pajta piyen hua'anpuá'ajte'en í huá'a tzajta'a í a'ihuáamua'a.

²³ Capej huá'astjire'e a'ímej í mej jéihua tiú'ujxajtave'e a'ín pepu'uri ramua'aree ti ayée na'a tí'ivaire'e mej mi tiú'ujaxiejte'en í teite í mej rí'í mé titeumuámua'aree.

²⁴ Ajta, capu ayén tiraavítje'e seij ti tavástar'a vaire'e ti ayén éene'e á'uche'ecane'e ti seica jamuan tí'ijaaxiejta. Capu a'atzu, sino ché'e a'ín rí'í tihuá'umua'aten. Ché'e ajta caí niu'ucami'í te'utáviicua'í.

²⁵⁻²⁶ Ajta a'ín ti ravaire'e í tavástar'a, ayée pu ruxe'eve'e ti ruxiéehua rí'í huá'uruuren a'ímej í mej rájcha'íire'e a'ij ti a'ín tí'imua'ataca. Ruxe'eve'e ti a'ín ra'utámua'aree yee rí'irí ti Dios hua'utá'an mej mi seicié tiú'umua'ati mej mi ráamua'ati í niuucari ti ayén tí'ayajna, mej mi majtáhua'a rí'í mé tite'umuámua'aree muá'ara'ani. Mat'íj miyen huárini, rí'irísta pu a'ame mej huirá'íine a'u ti tiyaru'u huáje'itáana a'u ti ayén huá'uruu a'ij ti a'ín tí'ijxe'eve'eca'a mej ra'ará'astjire'en.

3

A'ij mej éene'e muá'aju'u í teite tí'ij te'entipua'ajte'en nain

¹ Ayej xaa ne'u tí'ayajna ti ayén té'eme méjca'ihua yee tí'ij te'entipua'arijime'en nain. Jéihua mú rajpua'ítiz muá'aju'u.

² Ayee mú éene'e muá'aju'u í teite. Ayee mú raxí'eve'e muá'aju'un seica í teite a'ij ti a'ímej tíhuá'amitiejte'e seij ajta seij. Majta jéihua huápi'í raxí'eve'e mej tumin tíseire'en. Jéihua mú á'ujtzaahuat'e muá'aju'u, majta jéihua huá'axieehuata muá'aju'u í rux'íej teite. Jéihua mú a'ij pua'a tiu'uxáatave'e muá'aju'u.

Camu huá'atzaahuat'e muá'aju'u í ruvaújsimua'a. Camu majta rí'í tíhuua'utá'asin a'ímej í mej tí'itj jín hua'utévai. Jéihua mú a'ij pua'a titetiújcha'íi muá'aju'un.

³ Camu huá'axe'eve'e muá'aju'u í teite. Camu majta tíhuua'utá'uuni'ira sino jéihua mú a'ij pua'a tiu'uxáatave'e muá'aju'u. A'íi mú majta simuáruuni muá'aju'u. Merájcha'íire'e mú muá'aju'u nain jime'e ti í'í xí'epi'ín.

⁴ Avítiz mú jín tiu'utátu'iresin í rux'íej tevi. Camu a'atzu á'ujcu'uvé muá'aju'u. Jéihua mú á'ujtzaahuat'e muá'aju'u me'íjna jime'e ti ayén tíhuá'amitiejte'e mej jéihua ruxe'eve'e. Jéihua mú raxí'eve'e muá'aju'u mej miyen huárini a'ij ti tíhuua'aráanajche. Majta camu raxí'eve'e muá'aju'u í Dios.

⁵ Aru a'íi mú majta miyen huataújseljrata í teite jemi mej nu'u rá'astjire'e í Dios, aru camu a'íjna jetze araujca'anée muá'aju'u. Xí mu'u mena'a tí'iteséire'e muá'aju'un. Capej huá'ajaahuat'e mú'ee.

⁶ Ayee mú 'een matj a'íime í mej hua'ítiz jín uteáru'ipi u huá'achi'ita í teite mej mi hua'utémua'ítin a'ímej í 'uuca í mej caí té'eviiicua'í í ru tzajta'a, í mej ruxiéemiste'e me'íjna jime'e í mej jín autéájturaa í Dios jemi. Majta miyen huataura'aca ti tí'itj ca'anjára'a hua'utá'an mej mi miyen huárini tí'itj ti a'ij pua'a 'een, ti ajta hua'aráanajche.

⁷ Ja'anáj ti na'a miyen tíhuá'anamuajran í mej tíhuá'amua'ate mej mi jaitze'e yaú'itíe muá'ara'ani tí'itj ti jécua. Camu ja'anáj huataúra'asin mej ráamua'ati í niuucari ti ayén tí'ayajna.

⁸ Ajta a'íime í teteca í mej tíhuá'amua'ate, ayée mú che'atá mena'a tirájcha'ire'e í ti ayén tí'ayajna matj a'íime í mej Moisés teecan mej tícha'íire'eca'a, a'íime í mej hua'apua. A'íi mú a'ín pu'ene'e a'íjna í Janes teecan, ajta a'íjna í Jambres teecan.

Ajta a'íime í mej miyen 'een, ayée mú a'ij pua'a mé titeumuámua'aree. Camu a'atzu té'atzaahuat'e tzáahuatí'ira'a jime'e.

⁹ Camu ché'e á'ateeri mej miyen rici a'iné ayée che'atá na'a tihuá'aruuren a'ij ti tihuá'uruu í seica í mej hua'apua. Naími'í mú ramua'aréeren ti caí tí'títj vaire'e a'ij mej tí'ixaxa'a.

Pablo pu ra'antipua'ajte í tí'jín tira'íjcate'e a'íjna í Timoteo

¹⁰ Mí pajta mú'ee ramua'aree nain jime'e a'ij nej éeni'icic'e á'uche'ecan, í nej jín tí'imijhuaca. Mú'ee pej pajta ramua'aree nej tzaahuati'ira'a jín té'atzaahuat'e, neajta té'eviiuca'i temua'a naa í nej jín rajpuaíjtzi.

¹¹ Mú'ee pej ramua'aree temua'a naa mej a'ij pua'a náaruu, nej jeihua rajpuaíjtzi na'araa. Mú'ee pej ramua'aree tí'títj ti a'ij náaruu a'ujna já'ahua'a u Antioquía, ajta a'ujna u Iconio, ajta a'ujna u Listra. Jéihua nu te'utáviicua'iri'í í nej jín rajpuaíjtzica'a. Ajta nevástara'a pu nu'irájtuaa nain jime'e í nej rajpuaíjtzica'a.

¹² Ayej xaa ne'u, ayén che'atá na'a tí'iruuren ja'atí ti na'a ti tí'itesee'e ti ra'ará'astijre'en í Cirístu'u ti ajta í'lí Jesús. A'ij mú pua'a raruuren me'íjna í ja'ati.

¹³ Ajta a'íime í mej a'ij pua'a tí'titújcha'íi, majta a'íime í mej caí tzaahuati'ira'a jín miyen rici, maúche'e mú jaitze'e a'ij pua'a 'eene'e muá'aju'u í ru tzajta'a. Maúche'e mú jaitze'e huá'acuanamua muá'aju'u seica í teite. Majta jaitze'e mú te'uteúhua'itze'esin rujímua'a.

¹⁴ Mí pajta mú'ee, patá'aj pauj piyen té'atzaahuat'e a'ij pej tíraarí'ire, pe'íjna jetze ti ayén timuá'amitéjte'eca'a. Patá'aj piyen pauj té'atzaahuat'e a'iné mú'ee pe ramua'aree a'ij mej timuaamuá'ate.

¹⁵ Pajta, tíj na'a patí'ij pá'ari'ista, mú'ee pe ramua'areereca'a a'ij ti té'eyu'usi'í a'íjna jetze í yu'uxari tí Dios ru jemi raaté'avaataca'a. A'íi pu a'ín pú'een í niuucari tí muaatá'asin pej rí'í mé teuúmua'aree tí ij Dios mua'irájtuaani a'íjna jime'e pej rá'antzaahua í Cirístu'u ti ajta í'lí Jesús.

¹⁶ Naíjmi'í tíj na'a ti té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tí Dios ru jemi raaté'avaataca'a, a'úu pu é'eme'ecan í Dios jemi a'iné xíjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu rumuári'eri'ire'ara'an jín hua'utá'a mej mí miyen tira'u'yú'uxa. Ajta tí'ivaire'e mej mí jín tihuá'umua'aten í teite na'ari mej mí jín hua'utá'ixaa'te'en í mej jín ráamua'aree í mej jín auteájturaa í Dios jemi, mej mí rí'í huá'uruuren. Ajta pu tí'ivaire'e mej mí tihuá'umua'aten a'ij tí'ixi'epi'ín í Dios jemi, ajta a'ij tí caí tí'ixi'epi'ín mej mí urarí'ene'e muá'ara'ani í ru tzajta'a.

¹⁷ Ajta ayén tíraaté'vá'iri a'íjna í ja'ati tí rá'astijre'e í Dios tí a'ín í yu'uxari jín hua'újnajmire'en naími'í tíj na'a tí ruxe've'e tí ij ayén huárini tí'títj tí a'ij tí'ixi'epi'ín.

4

¹ Aye'e nu 'een jín tí'imua'íjcate'e jemin í Dios, ajta jemin í Cirístu'u tí ajta í'lí Jesús. A'iné Cirístu'u pu raaxí'epi'íntare'en a'íimej jemi í mej mauj yen huachéjme íyén chaanaca japua, ajta a'íimej jemi í mej meri huácuii. A'íi pu ajtahua'a huatasejre'esin tí'ij tiu'uta'ájta nainjapua.

² Patá'aj mú'ee tihuá'utá'ixaa'te'en í niuucari jime'e. Pajta patá'aj hua'utáhuavii ca'anín jime'e mej mí ráanamua tí pua'a miyen tí'té'ujca'ane mej ráanamua na'ari mecáí rana-maujracu. Patá'aj rí'í huá'uruuren a'íimej í mej caí xí'epi'ín metíteumuá'mua'aree. Patá'aj hua'utá'íjmií mej mí caí a'ij pua'a rijca. Patá'aj pajta hua'utá'an í ca'aníjra'a mej mí miyen huárini a'ij tí tiú'ujxe've'e.

Rí'í pepu'u pe'íjna jime'e pej pi te'utáviicua'i huá'a jemi í teite, pajta pe'íjna jime'e pej tihuá'umua'aten temua'a naa.

³ Aye'e pej huárini a'iné a'ájna pu teja'uré'enejsin a'ájna xicáara'an jetze mej jetzen caí ché'e te'evíicua'ira muá'aju'u mej ráanamua í tí'í xí'epi'ín a'ij pej tí'ihuá'amua'ateca. Mí majta a'íime, seica mú huatájeevi a'íimej mej ráanamua me'íjna jime'e a'ij mej rujímua'a mena'a tíráj'teu.

⁴ A'íi mú yá'uhua'axijsin í tí ayén tí'ayajna mej mí rá'antzaahuat'e'en í niuucari tí cha'a na'a pu'u tí'ixa.

⁵ Mí pajta mú'ee, patá'aj pauj nain jín rí'í mé teuúmua'aree. Patá'aj pajta te'utáviicua'i tí pua'a tí'títj muaatamuári'eristen. Neajta nu niyen tí'imua'íjcate'e pej rí'í tejá'uche'ecane'en pej pi tihuá'utá'ixaa'te'en í teite í niuucari jime'e tí jín Dios hua'irájtuaani. Patá'aj nain jín te'ará'asten í pej jín antí'amua'aree pe'íjna jime'e í pej jín tí'ivaire'e í Dios jemi.

⁶ Aye'e pu'u tí'een a'iné ayé'e pu tí'iná'amitéjte'e tíj nena'a nej rajpuaíjtzica'a tí ayén tí'ivaire'e í Dios jemi cumu muai'ivéjri í mej án yejxíre'esin japuan í mej jetzen tí'imua'ívajta. Pu'uri teja'uré'ene a'ájna xicáara'a nej jetzen huámi'ini.

⁷ Jéihua nu rá'uviiuca'iri'í nej niyen huárini a'ij tí tiraavíj'te'e í Dios jemi. Nu'uri ra'anticí'í í nej jín avé'enmua'areereca'a. Canu raaté'xíeehuataca'a sino nerá'astijre'eca'a í nevástara'a.

⁸ A'íj pu jín Dios raaté'avaataca'a ineetzi jemi tí'títj tí tí'ináaci'ti a'íjna jime'e nej urarí'ene'en í ne tzajta'a. Nevástara'a pu raaxí'epi'íntare'en a'ij tí tiraavíj'te'e; a'íi pu a'ájna

naatátistejsin a'ájna xicáara'an ti jetzen ayén tí'iraxi'epi'intari'iran ineetzi jime'e. Ajta, capu neetzi na'a huatátistejsin, sino naími'íca a'achú pua'améca í mej arájuca'anécan jín rajchú've'e ti a'ín ajtahua'a huatasej're'en huá'a jemi.

Pablo pu tí'irixaate'e a'ij ti ye'í huárini

⁹⁻¹⁰ Patá'aj huatá'aca'anen tíj na'a ti tí'iri'iri pej yetanén neetzi jemi, a'iné Demas pu mé núurie a'ájna jime'e ti jaítze'e ra'aránajcheca'a í ti ayén tí'isej're'e íyien chaanaca japua. Crescente pu a'uun á'ume a'ujna já'ahua'a ti huatacá'a u Galacia.

¹¹ Ajta a'ájna í Lucas, a'í pu'u yé huateájturaa neetzi jemi. Patá'aj raatá'inen pe'ájna í Marcos ti pua'a mé'e piya'usej' ti ajamuan yé tanén. Patá'aj ye'erávi'itin, a'iné a'í pu netéva'iri í nej jín tí'ivaire'e í Dios jemi.

¹² Neraata'íteca'a ne'ájna í Tíquico ti a'uun á'ume'en u Éfeso.

¹³ Pat'íj mú a'arájra'ani, patá'aj mú neja'arápjire'en í nej ra'iteváara ná'aye'í í nej ne'uun ye'uteájtua a'ájna jemi í Carpo, a'ujna Troas ti é'eche. Pajta, patá'aj mú tineja'arápjire'en í yu'uxari, ajta í seica í cuapé'e, neetzi ti tí'ine'aa.

¹⁴ Ajta a'ín í Alejandro ti tepúusti'í tí'íta'ahuaca, jeíhua pu a'ij pua'a náaru. Aru tavástara'a pu ayén raruuren a'ij ti tiraavj'te'e a'ájna jemi a'ájna jime'e a'ij ti náaru.

¹⁵ Pajta mú'ee, r'í'í pepu'u pe'ájna jemi tí'ij a'ín caí muaatémua'itin, a'iné jeíhua pu rájcha'íre'eca'a a'ij tej tíhua'utá'ixaate'eca'a í teite.

¹⁶ Net'í'ij amuacaícan huatánne'a'aca'a, capu ja'atí neetzi jime'e huatéechaxi ti ne japua huániuuni. Naími'í mú mé núurie. Ché'e Dios caí puajtzi hua'atá'acare'en a'ájna jime'e a'ij mej huaríj.

¹⁷ Mí neajta inee, a'íj nu jetze ará'anca'ane í tavástara'a. A'í pu naatá'a í ruca'aníjra'a nej ni nain jín tíhua'utá'ixaate'en í teite, mej mi naími'í ráanamua a'íme í mej caí Israél jetze ajtémecan. Ajta a'í pu nu'irájtuaa nej ni caí ca'anacan huámi'ini.

¹⁸ Tavástara'a pu naatévaire'esin nain jime'e tí'ij caí a'ín ti a'ij pua'a 'een naatémua'itin tí'tíj jime'e. A'í pu nu'irájtuaasin ti ij ná'avl'itin u júte'e a'u ti a'ín tejé'ajta nej ni ne'uun a'utevé'e ná'ara'ani. Tiché'e tiyen r'í'í tiraatá'an tíj na'a ti yú auumé tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén té'ara'ani.

I ti jín ra'antipua'ajte

¹⁹ Patá'aj naatateújtí'tize'en a'ájna í Prisca, ajta a'ájna í Aquila, ajta a'ímej í teitestemua'ame'en a'ájna í Onesíforo.

²⁰ Ajta a'ín í Erasto, a'úu pu a'uteájturaa a'ujna chajta'ara'a jetze u Corinto. Neajta Tróximo nu a'uun a'uteájtuaa tí'icuí'ican a'ujna chajta'ara'a jetze u Mileto.

²¹ Patá'aj huatá'aca'anen pej yetanén amuacaícan ajta caí xi a'ájna pítejá'arici ti huáseevi'í á'aye'í. A'í mú yé muatateújte'esin a'ájna í Eubulo, ajta a'ájna í Pudente, ajta a'ájna í Lino, ajta a'ájna í Claudia, majta naími'í í ta'ihuaamua'a í mej té'atzaahuat'e.

²² Ché'e a'ín tavástara'a huateáturan mú'eetzi jemi. Ché'e a'ín r'í'í tímuaatá'an. Yee pu'u. Pu'uri antipua'areca'a.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'íjna í Tito

Pablo pu tí'ijyu'use'e a'íjna í Tito

¹ Inee, í nej í'i Pablo, ayéé nu tí'ivaire'e í Dios jemi. Ajta a'íjn í Jesús ti ajta í'i Cirístu'u, a'íi pu na'antíhuau nej ni niyen tiu'utévaire'en ne'íjna jime'e mej mi jaítze'e té'atzaahuaté'e a'íime í Dios ti hua'antíhuau, mej mi majta jaítze'e yaú'itíeé muá'ara'ani tzáahuati'ira'a jime'e. Tí pua'a meri yaú'itíeé muá'ara'ani tzáahuati'ira'a jime'e, aj mú mi r'íi titetíjcha'íi muá'aju'u me'íjna jime'e í ruye'irá.

² A'ij mú jín rachú'eve'e muá'aju'u mej miyen ruuri muá'ara'ani tíj na'a rusén jime'e, a'íne ayéé pu te'ataújratiiri'í í Dios Jéjcuá ímuá. Ajta a'íjna í Dios, capu tí'íhuaitaca.

³ Ajta a'íjn Dios, a'íne pu'uri teja'uré'ene ja'anáj ti pua'a huaú'xi'ep'i'antari'íre, a'íi pu taatá'a tej ráamua'aree í runiuuca jime'e. A'ij pu jín ayén tinaata'áj a'íjna í Dios ti tu'irájtuaani nej ni tihua'utá'íxaate'en a'íjna jime'e ti Dios te'ataújratiiri'í. Jee xaa ne'u, a'íj nu jín tí'it'éjvee í tavástara'a jemi.

⁴ Ayee nu tí'imuyau'use'e, mi pej í'i Tito, mi pej pajta niyauj pu'éne'e pua'araa tzáahuati'ira'a jime'e pe'íjna jime'e pej piyen che'atá pena'a té'atzaahuaté'e netíj inee. Ayee nu tí'íjxe'eve'e mej miyen muáruuren a'íjna í Dios í tej rájya'upua, ajta a'íjn í Cirístu'u ti ajta í'i Jesús, í ti tu'irájtuaani, mich'éle r'íi timuáacha'in, mich'éle majta mua'anpuá'ajte'en í á'a tzejta'a.

Í ti jín tí'imijhuaca a'íjna í Tito a'ujna u Creta

⁵ Ayee nu 'een jín muaja'uteájtuua a'ujna u Creta í chuej ti e'eráhuachi í jaj japua pej pí r'íi ráaruuren í ti á'aturaacaj, pej pí pajta hua'antíhuauani a'ij nej neri timuá'íxaa a'ímej í mej te'enteáruute vaujsi jime'e nain japua matíj mena'a mej huachéjme a'ujna u Creta.

⁶ Ajta ayéé pu ruxe'eve'e ti ayén 'een a'íjna í ja'ati ti te'enteáruute vástaa jime'e, ti caí tí'itíj jín a'aturáa, ajta ti seij na'a tévi'itine'en í 'ítta'a. Majta í yaújmu'a'ame'en a'íjna í ja'ati, ayéé pu ruxe'eve'e mej té'atzaahuaté'e, tí'ij caí ja'atí a'íjna jín huá'a jetze te'upuá'ajte'en mej a'ij pua'a titetíjcha'íi na'ari mej caí tí'itíj á'astíjre'e.

⁷ Ja'atí ti ayén vástaa jín tí'it'éjvee, a'íi pu xaa ayén antiújmua'aree a'íjna jime'e ti Dios jetze me'ecan tí'ivaire'e a'ímej jemi í teite. A'ij pu jín ayén ruxe'eve'e ti r'íi tí'itíjcha'íi, ti caí tí'itíj jín a'aturáa. Ruxe'eve'e ti caí ayén á'ujtzaahuaté'e, ajta ti caí ca'anacan huataniú'ucan, ajta ti caí rutahuaíve'e. Ajta, ayén che'atá na'a ruxe'eve'e ti caí ayén runé'use'eve'e, ajta ti caí a'íjna jín ruvaire'e a'íjna jime'e í tumin mej tí'ipua'ívi u teyujta'a, na'ari ti caí tí'inecua'atze ti jeíhua tí'íjcha'íi.

⁸ Mí ajta a'íjn, ch'éle ayén éene'e á'ara'ani ti ruxí'eví'ira'a jime'e hua'ancuré'eví'itín matíj mena'a pua'amé ramuáaren, ti ajta a'íjna jetze ucarute a'íjna jime'e ti x'í'epi'in 'een. Ajta pu ayén ruxe'eve'e ti a'íjn r'íi mé teúmu'a'aree, ti ajta r'íi tí'itíjcha'íi, ti ajta urarí'en í ru tzejta'a. Ajta í'i, ayéé pu ruxe'eve'e ti ruca'ané í ru tzejta'a ti ij caí tí'itíj jín auteáturan a'íjna jime'e ti a'ij pua'a 'een.

⁹ Ruxe'eve'e ti a'íjn ajta yaú'itíeé temua'a naa í niuucari ti ayén tí'ayajna a'ij tej teri tihua'umuá'ate ti ij caí ja'anáj yá'uhua'anan. Tí pua'a ayén huárini, aj pu xaa raayi'tíhuua'a a'ame ti ij tihua'umua'aten tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti ayén tiraavíjte'e. A'íi pu ajta raayi'tíhuua'a a'ame ti hua'utému'a'itín a'ímej í mej seicíe tí'ixaxa'a.

¹⁰ Ayee pu ruxe'eve'e a'íne mu'íití mú mé á'ujjuhu'a'an í mej caí tí'itíj á'astíjre'e. Jeíhua mú tihua'amua'ate me'íjna jime'e í niuucari ti caí tí'itíj vaíre'e, ti ajta tíu'ucuanamua. A'ímej mú jetze ajtémecan a'íime í mej ra'antisí'iche í runavíj.

¹¹ Jé'ecan pu ruxe'eve'e tej hua'utá'íjmií mej mi caí ch'éle miyen tí'ixajta a'íne jeíhua mú tihua'antiú'uuni'ira matíj mena'a pua'amé ruteítistemua'a seij í ja'ati, majta méyee. Ayee mú 'een jín miyen tihua'amua'ate a'íjna jime'e í ti caí ayén tiraavíjte'e mej mi avíitzi jín raamuá'itín í tumin í mej rujímua'a huateújvaire'en.

¹² Seij ti huá'a jetze ajtémecan, ti nu'u huá'a jetze me'ecan tí'ixaxa'a, ayén tiu'utaxájtaca'a a'ímej jime'e tíjín: "Naími'í mú tí'íhuaitaca a'íime í mej Creta huachéjme. A'ij mú hui pua'a tí'íruure a'íime í mej huá'ína'ase'e. Majta jeíhua huáp'íi juxaaveca ajta mena'a caí anajúcataxi'in."

¹³⁻¹⁴ Jee xaa, ayéé pu tí'ayajna a'ij ti tiraataxájtaca'a. A'ij pu jín, ayéé pu ruxe'eve'e pej piyen huárini. Patá'aj ca'anín jín hua'ajteá'axí'in mej mi té'antzaahuaté'en tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti tiraavíjte'e, mej mi caí ch'éle ranamuajra í niuucari ti caí tí'itíj vaíre'e ti ajta a'ímej jetze huanéj a'íime í mej Israél jetze ajtémecan, mej mi caí ch'éle ranamuajra a'ij mej tihua'áijte'e a'ímej í tetecca í mej caí raataxi'eve'e í ti ayén tí'ayajna í Dios jemi.

¹⁵ Ajta a'imej jemi í mej urarí'ene'en seijre'e í ru tzejta'a, ayée pu tihuá'amitiejte'e ti naími'i tǵ na'a ti Dios ayén tiú'utaahuaca'a, a'íi pu tí'ivaire'e í ruye'irá jime'e. Majta, camu a'atzu taúra'aca ti tí'itǵ hua'utáxana'ave'en ti a'ij pua'a 'een. Mí ajta a'imej jemi í mej a'ij pua'a seijre'e í ru tzejta'a, capu ti'tǵ i'ir'en. Jéihua mú a'ij pua'a mé titeumuámua'aree. Majta, camu ché'e raayí'iti mej miyen huarúitiejte'en yee a'íi pu ayén tiraavǵjte'e nusu a'íi pu caí ayén tiraavǵjte'e.

¹⁶ Ayee mú tí'ixaxa'a tijín: "Teen tu ramua'ate í Dios." Mí majta caí, camu ramua'ate a'iné camu miyen rici a'ij ti tí'ixxe'eve'e í Dios. Jé'ecan mú tiú'uxana'avi'iste'e. Camu ti'tǵ á'astijre'e. Camu majta ti'tǵ jín a'ij tí'ivaire'e í Dios jemi.

2

Jíme'en í niuucari ti r'í huá'aruure

¹ Mí pajta mú'ee, ayée pu ruxe'eve'e pej piyen tihuá'umua'aten mej mi miyen r'íi titetiújcha'íi a'ij ti tiraavǵjte'e a'íjna jime'e mej té'atzaahuate'e tzáahuati'ira'a jime'e.

² Patá'aj piyen tihuá'umua'aten í mej vaújsicira'í mej caí jéihua rayé'ecare'en í nahuáj, sino cǵ mu'u, mej mi seica r'íi tihua'usej. Ruxe'eve'e mej mi r'íi mé titeumuámua'are'en, majta mej r'íi titetiújcha'íi me'íjna jime'e mej rá'astijre'e í tavástar'a. Ajta ayén ruxe'eve'e mej huá'umua'ave'en í ruxí'ej teite, ajta mej mi te'utáviicua'í temua'a naa.

³ Patá'aj piyen che'atá pena'a tihuá'umua'aten a'imej í ucarijse mej mi majta r'íi titetiújcha'íi. Capej hua'atá'acare'en mej a'ij pua'a tiú'ujeeve seij ajta seij. Capu ajta ayén tiraavǵjte'e mej jéihua rayé'ecare'en í nahuáj, sino mej mi ráari'iren mej tihuá'umua'aten ti'tǵ ti a'ij tí'ivaire'e.

⁴ Miché'e me'ín jucarijse miyen tihuá'umua'aten í mej 'uuca í mej mauj teemua mej mi miyen tihuá'uxe'eve'en í rucína'astemua'a, majta í ruyaujmu'a'a.

⁵ Ayee pu ruxe'eve'e mej r'íi metiteumuámua'aree a'ime í mej mauj teemua, mej mi caí tiú'uxana'acira'aten. Ajta, ayée pu ruxe'eve'e mej nain jín tí'ijcha'íi í ruche. Ajta, mej mi r'íi huá'acha'íi í ruteitestemua'a. Miché'e majta hua'ará'astijre'en í rucína'astemua'a. Na'ari, ti pua'a mecaí miyen huárini, í seica í mej huá'asej, camu ché'e raataxi'eve'esin mej ra'ará'astijre'en í tavástar'a.

⁶ Ayee pej che'atá pena'a ca'anǵra'a hua'utá'an í teteca í mej mauj teemua mej mi r'íi mé titeumuámua'are'en me'íjna jime'e a'ij mej rici.

⁷ Pajta mú'ee, patá'aj piyen asejrata huá'a jemi tǵ seij ti ari araúraste nain jime'e a'ij nej neuchén timuá'ixaa, a'íjna jime'e a'ij pej rici ti i'í x'epi'in jime'e. Patá'aj tihuá'umua'aten tzáahuati'ira'a jime'e, pajta piyen tihua'utasejrate'en ti huápi'í ruxe'eve'e mej mi miyen huárini.

⁸ Patá'aj piyen tihua'utá'ixaate'en temua'a naa e'ehauritiéecan jime'e a'ij ti tiraavǵjte'e mej mi caí miyen seici tí'ixajta. Ayee pej huárini ti i hua'utatévi'iraste'en a'imej í mej muájcha'íire'e me'íjna jime'e mej caí tí'itǵ jín huatániiusín ti a'ij pua'a namuajre'e mej jín titaaxájtǵi'í.

⁹ Patá'aj piyen tihua'utájeeve a'imej í mej tí'imuari'e ca'anéri jime'e, mej mi hua'ará'astijre'en a'imej í mej tihuá'ajjte'e. Miché'e miyen tiu'umuári'en mej mi nain jín r'íi tihua'utá'an. Ayee pu ruxe'eve'e mej caí a'ij mena'a tihuá'ajjeeve a'imej í mej tihuá'ajjte'e.

¹⁰ Mej mi majta caí tihua'anáhua'ira, sino mej mi nain jín hua'ará'astijre'en, matá'aj caí tí'itǵ jín até'itze'ara'an. Ti pua'a miyen huárini, ayée mú 'een jín ca'anǵra'a hua'utá'asin í seica mej mi majta raataxi'eve'en, mej majta ra'ará'astijre'en a'ij tej tihuá'amua'ate a'íjna jime'e ti Dios tu'irájtuaani.

¹¹ Jee xaa, pu'uri mé jéjre'e seijre'e ti Dios ari r'íi tihuá'acha'íi í teteca a'íjna jime'e ti Dios jírá'ujca'ane ti hua'irájtuaani naǵmi'íca.

¹² A'íj tu jín ramua'aree ti ayén ruxe'eve'e tej ra'antipúa'ajte'en nain jime'e ti a'ij pua'a 'een í Dios jemi, ajta nain jín tej rájhuausin íyen chaanaca japua, ti caí ayén á'ateere rusén jime'e.

Ajta, ayée pu ruxe'eve'e tej tiyen r'íi tí'títacha'íi a'ij ti tiraavǵjte'e, a'ij ti tí'ixxe'eve'e í Dios. Ajta ayén ruxe'eve'e tej r'íi mé titeumuámua'are'en tetǵ tena'a tej tiyen á'ateeri íyen japuan í chaanaca ti yen seijre'e.

¹³ Teajtáhua'a tu teuj rachú'eve'en í tej jín huatátatemua'ave'e a'ájna xicáara'an ti jetzen teja'uré'enejsin í tej rachú'eve'en ti ajtahua'a yé huatasejre'esin a'íjna í Dios ti nain jín antiújmu'a'aree, ti ajta tu'irájtuaani. A'íi pu a'ín pú'een í Jesús ti ajta i'í Cirístu'u.

¹⁴ A'íi pu huataúra'a ti huámi'ini ta jetze me'ecan ti ij a'ín tiu'unájchita nain jime'e a'ij tej té'echa'íica'a iteen, te'íjna jime'e tej caí a'atzu ra'ará'astijre í Dios. Ayee pu 'een jín ajta

huam'i ta jetze me'ecan ti ij r'i táaruuren í tatzajta'a tej ti teitestemua'ame'en pu'éene'e tá'ara'ani, tej ti ahuátaca'anen tej ti tiyen huárini i ti í'ixi'epi'in jime'e.

¹⁵ A'í pu a'ín pú'een í ti ruxe've'e pej piyen tihuá'umua'aten. Patá'aj ca'aníjra'a hua'utá'an nain jime'e í pej jín antí'amua'aree. Patá'aj pajta hua'ajteá'axi'in. Capej hua'atá'acare'en ti ja'atí a'ij pua'a tí'imuaseijra.

3

A'ij mej ye'í huárini í mej té'atzaahuate'e

¹ Patá'aj hua'u'íjcate'en í teite mej mi miyen huá'astijre'en a'ímej í mej tí'ajta, majta a'ímej í mej tí'itíj jín antiújmua'aree. Miché'e miyen huárini a'ij mej tí'ijxe've'e í mej tí'ajta. Miché'e majta ahuájca'anen mej mi me'íjna jín tiu'umuá'ri'en tí'itíj ti a'ij tí'ixi'epi'in.

² Capej hua'atá'acare'en mej a'ij pua'a tihuá'ajevee í ruxí'ej teite sino patá'aj ca'aníjra'a hua'utá'an mej mi ru'ihuamua'a muá'ara'ani temua'a naa, mej mi majta r'i tihuá'ucha'in í seica. Miché'e majta r'i tí'ihuá'urixaate'en mej caí a'ij mena'a pua'a tí'u'jevee.

³ Capej yá'uhua'anen a'ij tej éene'e jécua imuá tet'íj caí xi té'atzaahuate'eca'a. Catu tí'itíj ú'umua'areereca'a. Catu teajta tí'itíj á'astijre'eca'a. Tí'itíj ti na'a pu tacuanamua'ajca'a. Cu xiee tej ravaire'eca'a ca'anéri jime'e í ti ta tzejta'a seijre'eca'a ti a'ij pua'a 'een. Ajta tí'itíj ti ta'aránajcheca'a ti caí xi'epi'in jime'e, a'ij tu teajta vaire'eca'a.

Ayee tu tí'itíj tacha'iica'a tej huá'ajcha'ire'eca'a í taxí'ej teite. Seica mú majta tájcha'iire'eca'a ítejmi. Teajta íteen, ayée tu che'atá tena'a íteen tajímua'a tu tájaaxiejví'iraca'a seij teajta seij.

⁴ Mí ajta a'ín í Dios í ti tu'irájtuaa, a'í pu taatá'a tej tiyen raasej ti a'ín r'i temua'a tí'itacha'i. A'í pu ajta taxe've'e.

⁵ A'í pu xaa tu'irájtuaa. Capu a'íjna jín tu'irájtuaa a'íjna jime'e tej tiyen huaríj í ti í'ixi'epi'in sino a'íjna jime'e ti a'ín tá'ancu'uvajxi. A'í pu taajéjcuare í ruxíejni'u'uca jime'e. Cu xiee tej teajtáhua'a huanúnu'ihuaca'a í Dios jemi, a'íjna jime'e ti tá'ari'iri'i ti xána'avi'ire'eca'a í ta jetze.

⁶ Ruxíejni'u'uca pu xaa huateájtuaa ítejmi jemi nain jime'e í ruxí'evi'ira'a a'íjna jime'e ti ta japua huaníu a'íjna í Jesús ti ajta í'í Círístu'u.

⁷ Ayee pu 'een jín raateájtuaa téjmi jemi ti i a'ín ayén tiraaxí'epi'intare'en tej ti caí ché'e tí'itíj jín auteáturan í jemin a'íjna jime'e ti tá'ancu'uvajxi. Ayee tu 'een jín seijre'e tej ti teri rachú've'e r'íj tí'táaci'ti méjca'ihua yee tej ruuri tá'ara'ani jemin tíj na'a rusén jime'e.

⁸ Ayee pu xaa ne'u tí'ayajna. A'íj nu jín niyen tí'ijxe've'e pej mú'ee ca'aníjra'a hua'utá'an mej mi rá'antzaahuate'en netíj nena'a neri timuá'ixaa a'ímej í mej meri rá'astijre'e í Dios. Miché'e majta r'i mena'a me'íjna jetze ucarute mej r'i tí'tetújcha'iica me'íjna jime'e ti í'ixi'epi'in. Tí pua'a miyen huárini, a'í mú xaa r'i tiraatá'asin í Dios, majta hua'utévaire'en najjmi'ica.

⁹ Mí majta seica, jéhua mú me'íjna jín tíu'urihua'ura muá'aju'u me'íjna jime'e ti caí ámitieere'e, majta seica me'íjna jetze ucáru'ti mej miyen tí'ixáata muá'aju'u yee a'atani tévira'an jetze huanéj í ruhuáacixa'astemua'aci'i. Majta seica, ayée mú tíu'urihua'ura muá'aju'u me'íjna jime'e yee a'iquí huataújmua'a a'íjna í niuucari ti ra'uyú'uxaca'a a'íjna í Moisés teecan. Ayee mú 'een jín miyen autéhuijsin mej mi já'ita'a a'utácíne, majta mej mí huateújne'usi'íte'en. Najjmi'í matíj mena'a miyen 'een matíj a'íme, camu tí'itíj vaire'e. Capej huá'ajaahuate'e.

¹⁰ Tí pua'a ja'atí ayén tejá'amua'ítziite'e sej si siyen a'utehúiini sej si já'ita'a a'utácíne, ayée pej ráaruuren. Patá'aj seij pana'a raatá'íjmi na'ari hua'apua. Tí pua'a auj ayén ríjca ti caí muá'astijre'e, patá'aj raata'íte mé já'ahua'a.

¹¹ Tí pua'a caí muá'astijre'e, ayée pepu'u 'een jín piyen tíraamua'aree ti a'ín í tevi seicié na'a tí'imua'atze ti caí ayén tiraavíjte'e. Pu'uri Dios raaxí'epi'intari'iri'i a'íjna jime'e ti pua'jti raatá'asin.

Pablo pu tí'ira'ixaate'e

¹² Nee nu muaata'íti'ira mú'eetzi jemi ne'íjna í Artemas, neajta ne'íjna í Tíquico. Mat'íj me'uun e'ará'asti a'u pej a'utéjvee, aj pej xaa ahu'a'aca'anen a'achú pej caj tíru'umua'aree pej ye'í tanén neetzi jemi, ayujna Nicópolis. Ayee nu tiraaxí'epi'intare nej niyen neyun á'ateeri tíj na'a a'íjna ti huáseeví'í a'ame.

¹³ Patá'aj piyen huárini nain tíj na'a ti í'iri'iri pej hua'utévaire'en pe'íjna í Zenas, pajta pe'íjna í Apolos. A'íjna í Zenas, a'í pu a'ín pú'een seij ti tí'ixi'epi'intare'e. Patá'aj hua'utévaire'en mej mi me'uun a'arácíne. Patá'aj piyen r'i ráaruuren ti ij caí tí'itíj tí-huá'aturaate'e.

¹⁴ Majta a'ime í tateítestemua'a, ayée pu ruxe'eve'e mej miyen tiraayí'tihua'an mej me'jina jetze ucarute mej miyen rijca í ti í'ixi'epi'in jime'e mej mi me'jina jín hu-ateúvair'esin. Na'ari caí, camu ti'itíj jín huateúvair'esin.

Í ti jín ra'antipuá'ajte

¹⁵ A'íi mú yee muateujte'e matj mena'a pua'amé mej yé huaté'uu ne jamuan. Patá'aj piyen tihua'utateújte'en ta jetze me'ecan a'imej í mej taxe'eve'e, í mej miyen che'atá mena'a té'atzaahuate'e. Ché'e rí'i tejá'amuavaire'e.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a í San Pablo a'íjna í Filemón

Pablo pu tirá'ayu'use'e í Filemón

¹⁻² Inee, i nej i'i Pablo, ayée nu een jín aiteánami'i a'íjna jime'e nej ra'ará'astijre í Cirístu'u ti ajta Jesús pú'een. Jamuan í ne'ihuaara'a a'íjna í Timoteo, ayée tu tí'imuyayu'use'e mi pej i'i Filemón, mi pej ta jamuan tí'imijhuaca, mi tej muaxe'eve'e jeíhua, ajta a'íjna ti i'i Apia, a'íjna í 'íita'a ti tajuu pú'een ti ajta té'atzaahuat'e, ajta mi Arquipo, í ti ayén che'atá na'a té'evii'ua'i tetáj iteen. Teen tu tíhuá'ayu'use'e najmí'lica í mej a'uun e'tiújse'iri a'u pej é'eche.

³ Ajta a'íjn Dios í tej rájya'upua, ajta a'íjn tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'i Cirístu'u, miché'e r'i'í tejamuá'acha'íin, miché'e majta amua'anpuá'ajte'en í a'amua tzajta'a.

Filemón huá'axe'eve'e í teitestemua'ame'en í Dios, ajta rá'astijre'e í tavástar'a

⁴ Tíj na'a nej amua'utámua'aree, ayée nu r'i'í tiratá'acaa ná'aye'i í Dios netíj nena'a tí'ijhuavii.

⁵ Ayee nu een jín tí'ijteujtzi'ire'e ná'aye'i ne'íjna jime'e nej niyen tí'inamua pej jeíhua huápi'i rá'astijre'e í tavástar'a, a'íjna í Jesús. Pajta jeíhua huápi'i huá'axe'eve'e a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios.

⁶ Ayee nu tí'ijhuavii í Dios jemi pej pi piyen huatá'asejjrata tzáahuati'ira'a jime'e pej nain jín rá'astijre'e í tavástar'a mej mi í seica ráamua'aree tzáahuati'ira'a jime'e a'ij ti een tíj na'a pua'amé tí'tiaci'iti a'íjna jime'e tej rá'atzaahuat'e í Cirístu'u.

⁷ Jé'ecan nu netémua'ave'e mú'heetzi jemi. Jee xaa ne'u, r'i'í pej naatá'a a'íjna jime'e pej ca'aníjra'a hua'utá'a a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios.

Pablo pu Onésimo japuan huániuusin

⁸ Nee nu xaa ne'íjna jín antínmua'aree nej tí'itij jín timuaata'ajte'en a'ij pej tí'iti huáruuren a'íjna jime'e ti Cirístu'u na'antíhuau.

⁹ Mí neajta caí, canu niyen rini nej timuaata'ajte'en ca'anéeri jime'e. A'í pu'u na'aráanajche nej niyen timuaatáhuavii a'iné jeíhua nu muaxe'eve'e inee, i nej neri vástacira'i pú'een, neajta neri aiteánami'i ne'íjna jime'e nej rá'astijre'e í Cirístu'u ti ajta i'i Jesús.

¹⁰ Ayee nu tí'imuhavii ne'íjna jime'e í niyauj a'íjna í Onésimo, ti ari ajta té'atzaahuat'e a'íjna jime'e nej niyen raatéya'upujatca'a ayujna a'u nej aiteánami'i.

¹¹ Jé'cua imuá, capu tí'iti timuaatévai. Mí ajta a'íjn, pu'uri tineetéva'iri ineetzi, ajta pu mú'heetzi tí'itéva'iri.

¹² Nu'uri ní raata'íti mú'heetzi jemi ne'íjna í nej jeíhua huápi'i raxí'eve'e.

¹³ Ayee nu tí'ijxe'eve'eca'a ti yé huateáturanche'e nee jamuan ti ij naatévaire'enche'e mú'heetzi jetze me'ecan nej nauj yé aiteánami'i ne'íjna jime'e nej tíhuá'ixaate'e í teite Cirístu'u jetze me'ecan.

¹⁴ Mí neajta inee, canu tí'ijxe'eve'eca'a tí'iti pej caí neetá'acare'en sino nej niyen Onésimo japuan huániuuni. Ti pua'a piyen tí'itij jín naatévaire'enche'e, ayée nu tí'ijxe'eve'eca'a pej piyen huá'irini á'axe'evi'ira'a jime'e. Canu xaa ne'u raxí'eve'eca'a pej ca'anéeri jín piyen huá'irini'iche'e.

¹⁵⁻¹⁶ Tíj caí ayén een jín a'atzu á'atee ti imuá a'ij huárupi ti ij ajtahua'a mú'heetzi jemi huateáturan tíj na'a rusén jime'e, ti ij a'íjn huateáturan mú'heetzi jemi tíj muá'ihuaara'a pej jeíhua raxí'eve'e. Capu che'e ca'anéeri jín muatévaire'esin sino á'ihuáara'a pu'a'ame. Jé'ecan pu ruxe'eve'e ineetzi jemi a'íjna í ja'ati. Aru jaítze'e pu ruxe'eve'e mú'heetzi jemi a'iné tevi pu pú'een, ajta á'ihuáara'a pú'een í tavástar'a jemi.

¹⁷ A'íj nu jín niyen muahavii ti pua'a piyen tinaasejíri'i nej á jamuan tí'imuarí'e. Patá'aj piyen che'atá pena'a ra'ancuré'evi'itin pe'íjna í Onésimo patíj tina'ancuré'evi'iti ineetzi.

¹⁸ Ti pua'a tí'itij jín a'ij pua'a muáaruu na'ari ti pua'a tí'itij jín timuá'acha'íire'e, neetzi pej huajjíve'en.

¹⁹ Nemujaca'a nu jín tí'imuyayu'use'e. Inee, i inee i'i Pablo, nee nu tí'imuanajchite'en. Mí neajta inee, canu a'atzu ne'íjna jín timuaatá'ixaate'esin ne'íjna jime'e í pej tiná'acha'íire'e pe'íjna jime'e ti timuá'aci'iti pej ruuri pua'amé tíj na'a rusén jime'e.

²⁰ Ayee nu tí'ijxe'eve'e, ne'ihuaara'a, pej pi tí'itij jín naatévaire'en í tavástar'a jemi. Patá'aj ca'aníjra'a naatá'an í Cirístu'u jemi.

²¹ Ayee pu tiná'amitejte'e ti ayén tí'ayajna pej piyen huá'irini a'ij nej tí'imuhavii. A'íj nu jín yé tí'imuyayu'use'e. Nu'uri ramua'aree pej piyen jaítze'e rini a'ij nej caí tí'imuhavii.

²² Ajta a'íjna jime'e, patá'aj piyen huá'irini. Patá'aj seij r'i'í huáruuren í cuartu nej ni ne'uun huírírajciti, a'iné ayée nu rachú'eve'e ti Dios neetá'acare'en nej neajtahua'a ne'uun a'atanén mú'heetzi jemi a'íjna jime'e pej piyen raatáhuaviiri'i í Dios jemi.

Seica mú raatateújte, ajta í niuucari ti jín ra'antipuí'ajte'esin

²³ A'íi pu ajta yé muateujte'e a'íjna í Epafra ti nej jamuan yé aiteánami'i, a'íjna jime'e ti ajta rá'astijre'e í Ciríistu'u ti ajta i'í Jesús.

²⁴ A'íi mú majta yé muateujte'e a'íime, a'íjna í Marcos, ajta í Aristarco, ajta Demas, ajta í Lucas. A'íi mú a'íin pú'een í mej nej jamuan tí'imuarí'e.

²⁵ Ajta a'íin tavástara'a, a'íjna í Jesús ti ajta i'í Ciríistu'u, ché'e a'íin ruxí'evi'ira'a jín rí'i tejamuáacha'íin. Yee pu'u, ché'e ayén teja'ure'enen.

I ti té'eyu'usi'ihuaca'a a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtème'ecan

A'í pu yaujra'an tí'tita'ixaate'e í ruyá'upua jetze me'ecan

¹ Ayee pu jécua imuá, Dios mu'ití tihua'utá'ixaa í tavaúsimua'aci'í, muliicáca jime'e í niuucari. A'ajná'imua Dios pu ayén seica huata'íteca'a mej mi tiu'utaxáj Dios jetze me'ecan.

² Mí ajta íjii, tej huáteite, tíj na'a ti nain araúrastejsin, a'íin Dios ayén tira'líjca í ruyauj ti ij a'íin titaatá'ixaate'en í Dios jetze me'ecan. A'í pu ajta ayén tira'antíhuu'u tí'ij nain tí'ijci'iti a'íjna í yaujra'an. Dios pu ajta jamuan tiú'utaahuaca'a í chaanaca í tej japuan yen seijre'e.

³ Ajta a'íin í yaujra'an, ayée pu nain jín che'atá na'a r'í huápi'í naa seijre'e tíj ajta í Dios. Ajta í tévira'an, ayée pu che'atá na'a seijre'e tíj ajta í Dios. A'í pu ajta raví'í tíj na'a ti íiyen tí'iseijre'e í chaanaca japua, ajta u ta japua. Runiuuca pu jín huápi'í antiújmua'aree, a'í pu ayén rici tí'ij a'teevi'in. Tí'ij a'íin yaujra'an tihua'acá'ari'irí'í í mej jín auteájturaa í Dios jemi, aj pu'í a'uun a'ujyejíxi ipuari japua ruri'irínta'a a'íjna ti nain jín antiújmua'aree, ti júte'e éeseijre'e.

Ajta a'íin yaujra'an, jaitze'e pu ve'ecán jín tí'téjvee mecaí a'ímej í mej tí'ivaire'e u ta japua

⁴ Ayee pu 'een jín huaríj, ajta ayén te'irájraa ti a'íin ayén huápi'í jaitze'e rí'éene'e já'araa mecaí a'ímej í xíejniu'ucari í mej ta japua tí'ivaire'e. Ajta jéihua pu jaitze'e tí'ivaire'e í Dios jemi a'íjna í niuucari ti jín Dios ari raatamuá'a í ruyauj caí a'íjna í niuucari ti ajta jín hua'utamua'a a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e.

⁵ Ayee pu'u xaa, Dios capu ja'anáj ayén tiraata'ixaa sejí ti huá'a jetze ajtème'ecan tíj ayén tiraata'ixaa í ruyauj tíjín:

Mú'ee pej niyauj pú'een.

Neajta inee, íjii nu mua'antíhuau.

Ajta ayén tíjín:

Nee nu ya'upuáara'an pu'éene'e na'ame.

Ajta amín, amí pu niyauj pu'éene'e a'ame.

⁶ Ajta, tí'ij ayén ye'eráavi'ítí íiyen chaanaca japua a'íjna ti jécua imuá seijre'eca'a, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

Miché'e me'ín raateánajche matíj mena'a pua'amé

í mej tí'ivaire'e í Dios jemi.

⁷ Ajta, ayée pu huá'a jime'e tí'ixa a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e tíjín:

Ayee pu huá'aruure a'ímej í mej tí'ivaire'e u ta japua

mej mi miyen seijre'e tíj eeca,

majta mej mi miyen seijre'e tíj taij ti á'ataa

a'íime í ti tihuá'a'ijte'e.

⁸ Mí ajta, jíme'en í ruyauj, ayée pu tí'ixa tíjín:

Mú'ee, mi pej Dios pú'een,

mú'ee pej antí'amua'aréere pua'amé

tíj na'a rusén jime'e.

Pepu'uri icu ru'itíechui í 'itzí í mej jín ráamua'aree

pej urar'én jín seijre'e,

pej pajta x'épi'ín tí'ajta a'ij ti tiraavíjte'e.

⁹ Mú'ee pej raataxí'eve mej r'í'í tí'itíújcha'íi

tzáahuati'ira'a jime'e.

Ajta, capu a'atzu mua'aránajcheca'a

mej a'ij pua'a tí'itíújcha'íica'a.

A'íj pu jín, a'íin Dios í pej jemin seijre'e,

a'í pu ayén r'í'í timuaateájtuaa

patá'aj jaitze'e huatá'atemua'ave'en

mecaí a'íime í mej mú'etzi jamuan seijre'e.

¹⁰ Ajta ayén tíjín:

Mú'ee, nevástara'a, jécua imuá pej raatétaahuaca'a í chaanaca.

Ajta, tíj na'a ti íiye seijre'e u ta japua,

amuájca'a pej jín raatétaahuaca'a.

¹¹ A'í pu te'entípuá'ajte tíj na'a pua'amé

ti tí'iseijre'e.

Mí pajta mú'ee, paúche'e pej huatévée pua'amé.

Ajta tíj na'a ti tiú'utaavijhuaca'a,

ayée pu tiu'utémí'ime'ecantari
tíj cáixuri ti caí ché'e ti'títj vaire'e.

¹² Ayee pej raatéxu'uta'inaxi'isin tíj cáixuri ti mí'ime'ecan,
í mej raateájtutzi.

Naími'i pu seicié ruruuren.

Mí pajta mú'ee, paúche'e piyen che'atá pena'a seijre'e
tíj na'a rusén jime'e.

Capej ja'anáj á'apua'aren.

¹³ Dios capu ja'anáj ayén tiraata'ixaa seíj ti ta japua tí'ivaire'e sino ruyauj pu xaa ayén
tiu'utá'ixaa tíjín:

Patá'aj yé a'ujyeíjxi'in nejri'irínta'a.

Patá'aj piyen huácatii ajta nena'a caí hua'antimúá'ítin
a'ímej í mej muájcha'íire'e

mej mi miyen tímua'ará'astijre'en mú'heetzi.

¹⁴ Capu xaa ne'u ayén tihua'utá'ixaa a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e a'iné a'íi mú a'íin
pú'een í xiéjniu'ucari ti Dios ayén tihuá'ajjte'e mej mi miyen tí'ivaire'e mé'ujjuhua'ane'en,
mej mi hua'utévaire'en a'ímej í ti huá'aci'iti ti Dios hua'irájtuaani.

2

Tej nu'u ra'ará'astijre'en í tej ráanamujri'i

¹ A'íj pu jín ayén ruxe'ev'e te jaitze'e temua'a naa ra'ará'astijre'en te'íjna í tej
ráanamujri'i, tej ti caí yá'uhua'axin.

²⁻³ Jee xaa ne'u, a'íjna í niuucari í mej mejmí'i raataxájtaca'a a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e,
a'íi pu xaa tí'ivaire'eca'a. Ajta ja'atí ti na'a ti caí tí'itíj jín ra'ará'astijre, ayée pu puaíjtzí
ancuré'a a'íj ti tiraavíjte'eca'a. Tí pua'a ajmí'i ayén tihuá'uruu: ¿A'iné auj tí'irí'iri ti caí
puaíjtzí taatá'an ti pua'a tiyen tiraatéxieehua te'íjna í niuucari ti jín Dios tu'irátuaasin, ti ajta
jeihua huápi'i ruxe'ev'e?

Amuacaícan, tavástara'a pu ayén raataxájtaca'a. Ajta á'iyen, seica mú taata'ixaa a'íime í
mej ráanamujri'i.

⁴ Dios pu ajta te'anxájtaca'a a'íjna jime'e ti ayén huaríj tí'itíj jime'e ti huápi'i ruxe'ev'e,
ajta tí'itíj í tej jín rí'i te'utaseíj. A'íi pu ajta raateájtuaa í ruxéjniu'uca huá'a jemi a'íj ti
tira'aránjcheca'a ti ij a'íin xiéjniu'ucare'ara'an ayén hua'utá'an a'íj mej ye'í tiraay'íitihua'an.

Cirístu'u pu ayén huanú'ihuaca'a matíj a'ímej í júutzimua'ame'en

⁵ Ajta, capu Dios ayén a'íjna jín tihua'u'íjca a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e mej mi me'íjna
jín antiújmua'areere muá'ara'ani í chaanaca mej japuan huachéjme'e muá'aju'u, a'íjna í
chaanaca í tej jime'en tí'ixa.

⁶ Ayee pu ja'atí ja'anáj ayén tí'ixajtaca'a tíjín:

Mú'ee Dios, mú'heetzi jemi ti caí a'atzu tí'itíj jín ruxe'ev'e í teteca, matíj mena'a pua'amé.

¿A'iné 'een jín piyen ra'utámua'areeri'i?

Ajta, a'íin ti jetzen airá'ujneijte í teáata'a,

¿a'iné 'een jín piyen rí'i tiraatá'aca

pej piyen rí'i tirájcha'íi?

⁷ Ayee pej ráaruu ti ij a'atzu á'ateevi'in

ti jaitze'e ciliéene'e jín tí'itevé'e á'ara'ani

caí a'ímej í mej ta japua tí'ivaire'e.

Mí pajta mú'ee, rí'i pej tiraatá'a pe'íjna jime'e

pej ra'antíhua'u ti jeihua huápi'i tiráaci'iti

mej mi naími'i naa rí'i tira'utaseíj.

⁸ Pajta piyen tí'itíj jín tira'íjca

tí'íj a'íin ayén tihua'a'aíte'e a'ame í teite

mej mi naími'i ca'anéeri jín ra'ará'astijre'en.

Tí pua'a ayén a'íjna jín tira'íjcatache'e mej mi naími'i ra'ará'astijre'en, capu mé'e jé'e
tí'itíjtaca'a ti caí ra'ará'astijre'eca'a. Mí ajta íjii, ayée pu jépi'in seijre'e mej caí xi naími'i
miyen rá'astijre'e.

⁹ Mí ajta ítejmi, ayée pu jépi'in seijre'e jime'en a'íjna í Jesús. Dios pu ayén ráaruu ti ij a'atzu
á'ateevi'in jaitze'e ciliéene'e jín tí'itevé'e á'ara'ani mecaí a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e. Ajta
íjii, Dios pu ayén rí'i raateájtuaa, ajta ve'ecán jín tira'íjca, a'íjna jime'e ti a'íin Jesús ayén
rajpuaiítzi já'araa a'íjna jime'e ti huamí'i. Dios pu ayén rí'i tihua'utá'a í teite a'íjna jime'e
ti a'íin Jesús ayén naíjmi'ica jetze me'ecan huamí'i.

¹⁰ Nain pu tiraac'i a'ljna, ajta nain pu ayén jemin t'i'iseijre'e a'ljna jime'e ti ayén nain tiú'utaaahuaca'a. Ayeé pu'u xaa ruxe'eve'eca'a ti a'fin hua'irájtuuani mu'licáca í ruyauj-mua'a mej mi jemin huateáturan tíj na'a rusén jime'e. A'lj pu jín ayén tiraavijte'e ti ayén raanaíjmire'en a'ljna ti já'ita'a vé'ejvee a'ljna jime'e ti ayén rajpuaítzi já'araa, a'ljna ti hua'irátuaasin í ruyaujmua'a.

¹¹ Ajta a'fin ti huatéura'ate a'ímej, ajta a'ímej ti a'fin ari hua'itévilitici, naími'i mú sejí mena'a jetze ajtémecan. A'lj pu jín, capu ratévil'iraste'e ti a'fin ayén hua'atamuá'amuat'e'en tíjín: "Ne'ihuaamua'a mú pú'een."

¹² Ajta ayén tíjín:

Nee nu hua'utánamuajriste'esin
a'ij pej ántehuaa huá'a jemi í ne'ihuaamua'a.
Nee nu r'i timuaatá'asin huá'a tzajta'a
a'ímej í mej e'tiújse'iri.

¹³ Ajtahua'a ayén tíjín:

Nee nu á'anca'ane í jemin.
Ajtahua'a rujécuatze'e, ayén tíjín:
Yee nu huatéjvee huá'a jamuan í yaújmua'ame'en
ti Dios naatávi'itiste.

¹⁴⁻¹⁵ Majta a'íme í yaújmua'ame'en, ayée mú miyen che'atá mena'a éene'en téhua'ira'a, majta miyen éene'en téxuure'e, a'lj pu jín Jesús ayén huaújrúu t'ij ayén che'atá na'a éene'en tehuá'ira'aca'a, ajta ayén éene'en téxuure'eca'a matíj a'ímej. Ayeé pu 'een jín huarj t'ij ayén ra'antipua'ajt'e'en a'ljna í ti a'ljna jín antiújmua'aree í mej jín huácu'i'ini í teite. A'li pu a'fin pú'een í tyaaru'u.

A'lj pu jín Jesús huá'a jetze me'ecan huam'i, ti ij ajta hua'irájtuuani a'ímej í mej ca'anéeri jín seijre'eca'a tíj na'a mej au ruuri mej miyen t'i'tzi'ine'eca'a mej huácu'i'ini.

¹⁶ Jee xaa ne'u ayén t'í'ayajna, capu ayén huaújrúu matíj a'ímej í mej ta japua t'í'ivaire'e t'ij hua'utévaire'en sino ayée pu huaújrúu matíj a'ímej í mej Abraham jetze airaújneijte.

¹⁷ A'lj pu jín, ayén ruxe'eve'eca'a ti a'fin ayén seicié huaújrúu'en ti ij ayén éene'en seijre'e matíj a'íme í ihuáamua'ame'en nain jime'e ti ij ayén a'ljna jín te'enteárate í Dios jemi, ti ij ayén nain jín t'iu'utévaire'en í Dios jemi, ti ij ajta ayén huá'ancu'uvajxi'in í teite ti ij ajta caí ja'anáj t'it'ij jín até'itze'ara'an, ti ij ajta huá'ari'i í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

¹⁸ Pu'uri xaa ne'u ri'iri ti a'fin ayén hua'utévaire'en a'ímej í mej á'aviicua'ire'e ti t'it'ij jime'e, a'iné a'í pu ari rajpuaítzi já'araa, ajta rá'uviicua'iri'i.

3

Jaitze'e pu ve'ecán jín t'i'téjvee í Jesús caí a'ljna í Moisés

¹ A'lj pu jín, ayée xu huá'irini, ne'ihuaamua'a, mi ti Dios amua'itévilitici, a'iné mú'ejmi pu huatá'ínee a'fin ti jute'e é'eseijre'e sej si naími'i siyen huateáturan í jemin. Setá'aj siyen se'ljna jetze tiú'umu'a'ati se'ljna jetze í Jesús ti Dios ayén a'ljna jín tira'ljca ti taatá'ixaaate'en a'ljna jime'e í niuucari í tej rá'astijre'e. A'í pu Jesús ajta nain jín t'í'ivaire'e í Dios jemi ti ij taatévaire'en itejmi.

² Ayeé pu che'atá na'a Jesús pu nain jín araúrate a'ljna jemi ti ayén ra'antíhua'u tíj ajta a'fin Moisés ayén nain jín araúrate t'ij ajm'i t'í'ivaire'eca'a í chí'ira'an jetze í Dios.

³ Mí ajta, Dios pu ayén tiraaxi'epi'intari'iri'i ti ayén tiraavijte'e ti jaitze'e r'i'í tiraateájtuaani a'ljna í Jesús caí a'ljna í Moisés. Jee xaa ne'u, jaitze'e tu r'i'í tiratá'aca te'ljna ti chí'í ta'ahuaca te'caí te'ljna í chí'í.

⁴ Ayeé pu t'í'ayajna a'iné tíj na'a ti t'í'iseijre'e í chí'í, ja'atí pu rá'ajtaahuaca'a. Mí ajta Dios, a'í pu nain tiú'utaaahuaca'a tíj na'a ti t'í'iseijre'e.

⁵ Ajta a'fin Moisés, nain pu jín araúrate t'ij auj t'í'ivaire'eca'a í chí'ira'an jetze í Dios. Ayeé pu 'een jín huarj, a'í pu ajta ayén te'anxájtaca'a a'ij mej méjca'í huáyee tiu'utaxájtache'e.

⁶ Mí ajta a'fin Ciríistu'u, a'í pu ayén nain jín araúrate t'ij t'í'ivaire'eca'a í rucue.
Jee xaa, a'í pu yaujra'an pú'ene'e a'ljna ti huatéchi'i. Teajta iteen, teen tu teitestemua'ame'en pú'een, teen tu teajta te'uun a'ujte'í chí'ira'an jetze, ti pua'a tiyen te'utáviicua'í tej taxiéehua te'á'uxajtane'en te'ljna í tej jín tátemua'ave'e te'ljna jime'e í tej rachú'eve'e.

A'í mú nu'u huaújse'upe'en í Dios jemi a'íme í mej teitestemua'ame'en pú'een

⁷ A'lj xu jín, setá'aj ráanamua temua'a naa a'ij ti t'í'ixa a'ljna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayén tíjín:

Tí pua'a íjii seráanamua ti ayén te'já'amua'ixaate'e
í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

⁸ Caxu siyen che'atá sena'a ra'antánaamuan

í a'amua tzajta'a matj a'íime
 í mej ajca'ihuá'imua huataújtze'ire ineetzi.
 A'ájna xicáara'an mej jetzen a'ij tiráataahuaca'a
 mej mi neja'upuá'ajte'en a'ájna a'u ti caí é'eti'itijca'a.
 9 A'uú mú miyen a'ij tiráataahuaca'a mej mi naamuá'itin,
 majta miyen me'uun é'etece
 a'achú cumu hua'apuate nine'ira'a
 mej tí'iseij netj nena'a rijcaa.
 10 A'ij nu jín hua'utáaxiejví'iri'i ne'íimej
 í teitejra'a.

Neajta niyen tiu'utáneixaa yee ja'anáj ti na'a
 a'íi mú a'ij pua'a tí'imua'atze í ru tzajta'a.
 Majta, camu a'atzu ramua'aree a'ij nej tí'ijxe'eve'e.

11 A'ij nu jín, neniú'ucara'a
 nu jín niyen te'atánratziiri'i
 mej caí ja'anáj me'uun a'uteáruti
 a'u mej e'ehuaújse'upe'en ineetzi jamuan.

Ayee pu xaa tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Dios.

12 R'í xu'u, ne'ihuaamua'a, ti ij caí ayén huatasejre'en mú'ejmi jemi sej ti a'ij pua'a
 tí'itijcha'íi í ru tzajta'a, ti ajta caí té'atzaahuat'e. Caxu raatá'acare'en sej ti ayén 'een ti
 a'ín ayén á'ujca'ane ti mé rúurieni a'ájna í Dios ti i'irúuri.

13 Seajta mú'een, setá'aj ca'aníjra'a huatáura'an sej seajta sej tíj na'a nain xicáara'an
 tzajta'a sej seuj ruuri ti ij caí sej mú'een ayén ra'antánaamuan í ru tzajta'a a'ájna jime'e ti
 ayén ráacuanamua a'ájna ti a'ij pua'a 'een.

14 Jee xaa ne'u, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen huárini, a'íné ayée pu tí'tíj tí'tac'iti jamuan
 í Ciriistu'u ti pua'a tiyen teuj te'utávica'íi tíj na'a rusén jime'e í tej jín tátenua'ave'e tel'ájna
 jime'e í tej rachú'eve'e tet'íj tite'utéjhuii.

15 Ayee pu xaa a'ij ti té'uyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze tíjín:

Ti pua'a íjii seráanamua ti ayén tejá'amua'ixaate'e
 í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

Caxu siyen che'atá sena'a ra'antánaamuan
 í a'amua tzajta'a matj a'íime

í mej ajca'ihuá'imua huataújtze'ire ineetzi jemi.

16 Majta a'íime, í mej ráanamujri'i, majta ra'utéxiehuari'iri'i, a'íi mú a'ín pú'een í ti
 Moisés teecan hua'iráavi'iti a'ujna u Egipto.

17 Ajta a'íime, í ti Dios ayén á'atee hua'apuate nine'ira'a ti huá'ajaxiejví'i a'íimej, a'íi mú
 a'ín pú'een í mej auteájturaa í Dios jemi, majta á'upua'areca'a me'újna já'ahua'a a'u ti caí
 é'eti'itijca'a.

18 A'íi mú majta me'ín pú'een í ti huá'a jime'en Dios ayén te'ataújratziiri'i mej nu'u caí
 ja'anáj me'uun a'uteáruti a'u mej e'ehuaújse'upe'en a'ájna jime'e mej caí ra'ará'astijre.

19 Jee xaa ne'u, ayée pu tí'ayajna ti ayén tí'tá'amitiejte'e ti caí ayén hua'uc'íi mej me'uun
 a'uteárute a'u mej e'ehuaújse'upe'en a'ájna jime'e mej caí té'antzaahua.

4

Dios pu taatá'asin tej ti jemin e'ehuatase'upe'en

1 Aúche'e pu ayén tí'ivaire'e í niuucari ti jín Dios ayén te'ataújratziiri'i ti i'iri'iri tej te'uun
 a'uteárute a'u ti a'ín taatá'asin tej te'uun e'ehuatase'upe'en. A'ij pu jín, tiché'e r'íi tena'a ti ij
 caí ayén te'irá'ra'ani ti sej mú'een tí'tíj jín auté'itzen ti ij caí ráaci'iti ti a'uun a'uteárute.

2 Ayee pu'u, ayée pu che'atá na'a taaci'íi í niuucari ti jín Dios tu'irájtuaani, tíj ajta tihua'uc'íi
 a'íimej. Mí ajta, capu a'atzu a'ij tihua'utévai í mej ráanamujri'i a'ájna jime'e mej caí
 té'antzaahua mat'íj ráanamujri'i.

3 Ajta íjii, iteen í tej té'antzaahua, teen tu te'uun a'uteáruti a'u tej e'ehuatase'upe'en. Ayee
 pu huataújmua'a ti ayén tí'tac'iti a'íné ayée pu Dios tiu'utaxájtaca'a huá'a jime'e tíjín:

Neniú'ucara'a nu jín te'atánratziiri'i
 mej caí ja'anáj me'uun a'uteáruti
 a'u mej e'ehuaújse'upe'en ineetzi jamuan.

Mí ajta, tíj na'a a'ájná'imua ti raatétaahuaca'a í chaanaca ti yú e'iré'ene, pu'uri
 ci'ipiihuaca'a í ti jín Dios tiu'umuáriej.

4 Jee xaa ne'u, a'íné mé já'ahua'a pu ayén tiu'utaxájtaca'a a'ájna jime'e í xicáara'an
 ta'aráhua'apua. Ayen tíjín:

Ajta a'ájna xicáara'an jetze í ta'aráhua'apua,

Dios ayén raatapua'ajtaca'a í ti jín tiu'umuáriej.

Ti'iquí huaújse'upe.

⁵ Ajta, teuche'e tu tel'jna jíme'en ti'ixa í niuucari ti jíme'en tiraataxájtaca'a í Dios tijín: Camu nu'u ja'anáj me'uun a'uteáruti mej mi neetzi jamuan e'ehuaújse'upe'en.

⁶ A'ij pu jín, camuché'e mú miyen seijre'e seica í mej xaa me'uun a'uteárute mej mi jamuan í Dios e'ehuaújse'upe'en. Mí majta a'íme, í ti amuacaí huá'a jemi raateájtuaa í niuucari ti jín Dios hua'irátuaaníche'en, camu me'uun a'uteájrupi me'ljna jime'e mej caí ra'ará'astijre.

⁷ A'ij pu jín, pu'uri jeíhua a'ateevi'i t'í'ij a'ín Dios raatá'a a'ljna í David teecan ti ayén tiu'utaxáj ti Dios ayén raax'epi'íntare ja'anáj ti ayén teja'ur'éenejsin a'ljna xicáara'an ti ayén raatamuá'a tijín "íjii." Aye pu a'ljna jín tiu'utaxájtaca'a tijín:

Tí pua'a íjii seráanamua a'ij ti ti'ixa í Dios, caxu ra'antánaamuan í á'amuatzajta'a.

⁸ Ajta, ti pua'a a'ín Josué teecan ayén hua'uta'aníche'en mej huaújse'upe'enche'e, capu ayén raataxájtanche'e í Dios a'ljna jime'e í seij jetze í xicaj.

⁹⁻¹⁰ A'ij pu jín, aúche'e pu tura huá'a jemi í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios mej mi jamuan huaújse'upe'en, a'íné ja'atí ti na'a ti ayén a'uun a'uteárute ti ij e'ehuaújse'upe'en í Dios jamuan, a'í pu ayén che'atá na'a raatapua'ajta í ti jín ti'imuari'e tij ajta Dios tiraatapua'ajtaca'a í ti jín tiu'umuáriej.

¹¹ A'ij pu jín, tiché'e tiyen ahuataca'anen nain jime'e taca'aníjra'a tej ti te'uun a'uteárute, ti ij caí ja'atí ayén che'atá na'a huárini a'ij mej mejmí'i huaríj a'íme, í mej caí te'ará'aste me'ljna jime'e mej caí té'antzaahua.

¹² Ajta a'ín í niuucari ti Dios jetze airáninei, a'í pu e'ihuarújte'en, ajta tí'imíjhuaca huápi'i. Temua'a pu te'urú'ipi í tatzajta'a. Jaítze'e pu tí'ivaire'e caí í chun ti hua'apua jín ajcámími, ti ajta huápi'i antámími, í mej majta jín rasi'icheca í carij ti ruví'i, majta jín ra'utasi'iche í tu'utana. A'u pu xaa urú'ipi a'ljna í niuucari í xiéjnu'ucare'ara'an jetze í tevi, ajta í mua'atzíre'ara'an jetze. Temua'a pu raay'íiti ti ayén raatámítiejte'en a'ij ti seij tí'imua'atze, ajta a'ij ti seij tí'ijxe'eve'e ti ayén huárini.

¹³ Tí'itíj ti na'a ti ayén tí'iseijre'e, ti ajta a'ljna jetze ajtémecan a'ljna ti Dios ayén tiú'utaahuaca'a, tíj na'a tí'ipua'amé, ayé pu jéjre'e seijre'e í jemin. Ajta ayén ruxe'eve'e tej naími'i tiyen tiu'utasejrata í jemin. Ajta, capu ti'tíj rú'avaa í jemin.

Jesús pu a'ín pú'een í ti jaítze'e ve'ecán jín tí'it'éjvee t'í'ij ta japua huániuuni

¹⁴ Aye nu teja'amua'ixaate'e. Pu'uri seijre'e í ta jemi seij ti ve'ecán jín tí'ivaire'e ta jetze me'ecan í Dios jemi. Ajta a'í pu ari a'uun a'ujnéj u ta japua. A'ij pu jín, tiché'e tiyen taca'aníjra'a jín teuj rá'astijre'e te'ljna í tej té'atzaahuate'a.

¹⁵ A'íné a'í pu ve'ecán jín tí'ivaire'e ta jetze me'ecan í Dios jemi, a'í pu raay'íiti ti ayén tá'ancu'uvajxi'in a'ljna jime'e tej caí tá'aca'anej í ta tzajta'a. A'í pu che'atá na'a nain jín tirajpuaíjzica'a tetéj iteen tirajpuaíjzici. Ajta, a'í pu caí tí'itíj jín até'itzae'ara.

¹⁶ A'ij pu jín, tiché'e tiyen tax'evi'ira'a jín ajteáxi're te'ájna vejl'i a'u ti a'ut'éjvee í ipuari a'u ti a'ín e'ecájca í Dios ti ij a'ín ayén tá'ancu'uvajxi'in, t'í'ij ajta r'í'í titaatá'an, ti ij ajta taatévaire'en ja'anáj ti na'a ti ruxe'eve'e.

5

Jesús pu ve'ecán jín tí'it'éjvee í Dios jemi ta jetze me'ecan

¹ Aye pu 'een a'ljna jime'e ja'atí ti na'a ti ayén ve'ecán jín tí'ivaire'e í Dios jemi. Amuacaí mú miyen ra'avé'e'ehuausin huá'a tzajta'a í teite. Mat'í'ij mí miyen tí'ira'ljcate'en ti ij a'ín huá'a japua huániuuni í Dios jemi. A'í pu ajta tiu'utámuaí'ivajta a'ljna í mej raatapuaíjve'esin í Dios, ajta a'ljna í ye'emuaate í mej hua'utámuaí'ivajta me'ljna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

² A'íné a'ljna í ja'atí ajta ramua'aree ti caí rusej té'leviicua'i, a'í pu ajta raay'íiti ti huá'ancu'uvajxi'in a'ímej í mej caí a'ij tirú'umua'aree, ajta a'ímej í mej tí'itíj jín até'itzae'ara í Dios jemi.

³ A'ij pu jín ruxe'eve'e ti a'ín amuacaícan ayén tiu'utámuaí'ivajta a'ljna jime'e ti a'ín rusej tí'itíj jín auteájturaa í Dios jemi. Ajta á'iyen, ayé pu ruxe'eve'e ti ayén che'atá na'a huárini huá'a jime'e í teite í mej miyen che'atá mena'a tí'itíj jín tite'uteájturaa í Dios jemi.

⁴ Ajta, capu ja'atí ayén rusej te'enteárute a'ljna jime'e ti ayén tiu'ut'évaire'en í Dios jemi, sino ti pua'a Dios ayén a'ljna jín tira'ljcate'e a'ij ti ayén tira'ljca a'ljna í Aarón teecan.

⁵ A'ij pu jín, capu ayén rusej huataújtuaa a'ljna í Jesús ti ayén ve'ecán jín te'enteárute ti ij ayén tiu'ut'évaire'en í Dios jemi. Capu xaa ne'u, sino Dios pu ayén tiraata'ixaa tijín: Mú'ee pej niyauj pírici.

Ijii nu niyen muaatéya'upuataca'a.

⁶ Ajta pua'amecié pu ayén tí'ixa tijn:

Mú'ee pej piyen pe'ájna jín tí'ivaire'e í Dios jemi

tij ajta ve'ecán jín tí'ivaire'e

a'ájna í Melquisedec tij na'a rusén jime'e.

⁷ Tí'ij auj yey seijre'eca'a liyen chaanaca japua, Jesús pu ayén huatéeniu, ajta raatéjhuaa a'ájna jemi tí raayí'tihua'a ti ru'irájtuaani. Jéihua pu ayén huaújyeineca'a a'ájna jemi tí'ij a'ín caí raatá'acare'en ti huámi'ini. Ajta a'ín Dios ayén ráanamujri'i a'ájna jime'e ti ayén huataúra'a ti ayén araúrasten a'ij ti tí'ijxe'eve'eca'a í Dios.

⁸ Ayeé pu i yaujra'an pu pú'eene'e, aúche'e pu ayén rí'i ráaruu ti ayén ra'ará'astijre'en a'ájna jime'e í tí jín rajpuaíjtza'a.

⁹ Ajta, tí'ij Dios ayén raanaíjmire, Jesús pu a'ájna jín te'enteájrupi a'ájna jime'e ti a'ín ayén hua'irájtuaani tij na'a rusén jime'e naíjmi'ica a'imej í mej rá'astijre'e.

¹⁰ Ajta Dios ayén a'ájna jín tira'ájca ti ij ayén che'atá na'a ve'ecán jín tiu'utévaire'en í Dios jemi tij ajta tiu'utévai a'ájna í Melquisedec.

Mej nu'u jaítze'e yaú'itiée muá'ara'ani í Dios jemi

¹¹ Jéihua tu tejá'amua'ixaate'ecu te'ájna jime'e. Mí ajta, jé'ecan pu muári'eri tej tiyen temua'a naa tejámuaatá'ixaate'en a'íné caxu ca'anacan yaú'itiée xá'aju'un.

¹² Jee xaa ne'u, ijii tej tiyen tejá'amua'ixaate'e, ayée pu tiraavíjte'ecache'en sej siyen rujámua'a sena'a tihuá'umua'aten í seica.

Mí ajta caí caxu, sino ayéé pu ruxe'eve'e ti ja'atí ayén ajtahua'a tejamuáamua'aten í mej jín autéjhuiica mej tihuá'umua'aten me'ájna jime'e í niuucari ti Dios jetze a'uvé'eye'i. Ayeé xu'een matíj a'ime í tí'irí'i í mej rumua'atí léechi ye'eca, mej caí xi yá'ujepi'ira'a í cua'ira.

¹³ Ja'atí ti na'a ti ayén 'een tij pa'ari'i tí léechi jín ruuri, capu xi yaú'itié a'ájna í niuucari í mej jín tihuá'umua'aten a'ij ti ye'í seij rí'i tí'tiújcha'ii í Dios jemi.

¹⁴ Mí ajta, a'ájna í niuucari ti ayén tí'ivaire'e tíj í cua'ira í mej racua'aca í mej vaujsi, ayéé pu tihuá'aci'iti mej mi me'ájna jín tihuá'umua'aten a'imej í mej meri vaujsi, í mej majta meri raayí'iti ti ayén tihuá'amitiejte'e ti pua'a tí'tíj ayén tí'ixi'epi'in nusu caí. Ayeé pu 'een jín miyen raayí'iti me'ájna jime'e mej miyen rí'i tí'tiújcha'ii í Dios jemi.

6

¹ A'ij pu jín, tiché'e tiyen mé rúhúa'axin te'ájna í mej jín amuacáí titá'tiiri'i jíme'en í Ciríistu'u tej tí tiyen jaítze'e huavaújse'en í Dios jemi. Tiché'e caí ché'e te'ájna jetze ucáaju'un, a'ájna í niuucari tí jíme'en raxa tej seicié tiú'umua'ati te'ájna jime'e í ye'irá tí caí ché'e tí'tíj vaire'e í Dios jemi, nusu tí jíme'en raxa tej rá'atzaahuat'e'en í Dios.

² Ajta seica tí ayén tí'ita'ajjete'e tej nu'u huatámua'i'ivijhua na'ari tej nu'u hua'avé'emuari'en ca'ín tí jíme'en raxa a'ájna xicáara'an í mej jetzen a'itajú'u a'imej í mej meri huácuui. Ajta, a'ájna í niuucari tí jíme'en raxa tí Dios ayén hua'axijete'en seij ajta seij a'ij tí tí'iraci'iti tij na'a rusén jime'e. Naíjmi'i tij na'a í tej teuchén tiraataxájtaca'a, ayéé pu'u 'een í mej jín amuacáí titá'tiiri'i. Pu'uri ruxe'eve'e tej jaítze'e huavaújse'en í Dios jemi.

³ Ayeé tu te'ájna jín rini tí pua'a Dios ayén titaatá'acare'en.

⁴ Mí majta seica, ayéé mú meri huaríj. Seij pu ja'anáj ayén tihuá'amitiejte'eca'a tí ayén tí'ayajna a'ájna í niuucari. Mu'uri ja'anáj raamuá'a a'ájna tí Dios hua'utapuaíjve tí ajta júte'e a'uvé'emej. Ajta a'ín xie'jniu'ucare'ara'an í Dios ayén huá'a tzejta'a huatéajturaa.

⁵ A'í mú majta raataxi'eve a'ájna í niuucari tí i'iri'en, tí ajta Dios jemi u a'uvé'emej. Majta mú ra'ancuré'a me'ájna í muári'eri'ira'a tí jín Dios ayén tiu'uta'ajta tij na'a rusén jime'e.

⁶ Matí'ij mí mé rúurie. A'ij pu jín capu a'atzu a'ij tí'iri'iri tí ayén hua'ujéjcuare'en mej mi majtáhua'a seicié tiú'umua'ati. Capu xaa ne'u, a'íné a'í mú majtáhua'a rujámua'a rá'utatan í cúruu jetze me'ájna tí yaujra'an pú'een í Dios. Majtáhua'a mú á jéjre'e huá'a tzejta'a í teite, a'í mú majta rá'axieehuari'i.

⁷ Ayeé pu che'atá na'a tí'irineca huá'a tzejta'a í teite tij ajta ayén tí'irineca í chuej japua matí'ij huatéviye. Dios pu ayén rí'i tiratá'aca a'ájna í chuej tí pua'a matí'ijta huatéviye, ayén japuan tiu'unén a'ájna tí tihuá'atáva'iri a'imej í mej japuan tí'hua'aste.

⁸ Mí ajta, tí pua'a japuan tiu'unén a'ájna tí tézicare'e, ajta a'ájna tí tiú'uxu'uhua'ate'e matí'ij huatéviye, capu tí'tíj vaire'e a'ájna í chuej. Jee xaa ne'u, ayéé pu tí'iri'iri tí ayén té'eme tí Dios a'ij pua'a ráaruuren, ajta ayén tiraateáiira.

Tí nu'u rí'i na'a ne'u tén ahuá'avaire'e mej mauj ruuri

⁹ Capu amín a'ij tej tiyen tejá'amua'ixaate'e, mí tej já'amuaxe'eve'e, a'íné ayéé pu titá'amitiejte'e mú'ejmi jime'e tí caí ayén tejamuáaci'iti a'ájna tí a'ij pua'a 'een, sino sej siyen ra'ancuré'asin tij na'a tí ayén tí'iseire'e a'ame a'ájna xicáara'an tí jetzen Dios amua'irájtuaani.

¹⁰ Dios pu xaa ra'utámua'areeri'i a'ij ti tiraavíjte'e í sej jín tiu'umuáriej, sej seajta hua'utaxí'eve í Dios jetze me'ecan a'ímej í ti hua'irávi'itici í Dios. Capu a'atzu yá'uhua'ana í Dios sej seri jín tihua'utévai, sej seajta seúche'e tí'itíj jín tihua'atéva'iri.

¹¹ Ayee tu tí'ijxe'eve'e mú'ejmi jime'e sej si siyen che'atá sena'a a'araujca'anéecan jín siyen ríjca seica jime'e ti ij Dios ayén amuaanaíjmire'en a'íjna jime'e í sej jín rachú'eve'e ajta na'a caí nain te'entipua'are.

¹² Setá'aj caí siyen huá'ina'ase'ino sino siyen che'atá sena'a huárini matíj a'ímej í mej ra'ancuré'asin me'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i ti ayén tihua'uci'iti a'íjna jime'e mej té'atzaahuatete, majta mej te'utáviicua'iri'i.

Ayee pu té'eme a'ij ti Dios te'ataújratziiri'i

¹³ Tí'ij Dios ayén te'ataújratziiri'i a'íjna í Abraham jemi, a'íi pu ayén rusej tiraata'ixaa í runiuuca jime'e, a'iné capu me'é já'a hua'aca'a ja'atí ti jaítze'e ve'ecán jín tí'itéveeca'a ti ij ayén niúucare'ara'an jín tiraatá'an.

¹⁴ Ayee pu tiraata'ixaa tíjín: “Huápi'i nu r'íi timuaateátuaasin. Jéihua nu huápi'i hua'utámu'iirejsin í á'ayaujmua'a.”

¹⁵ Ajta a'íin Abraham, tí'ij a'ateevi'i ti ayén rachú'eve'e ruxí'evi'ira'a jime'e, aj pu'í ayén ra'ancuré'a a'íjna ti jín Dios te'ataújratziiri'i.

¹⁶ Jee xaa ne'u, a'iné ayée mú tí'ijri'ire í teteca mej runiuuca tí'itá'aca a'íjna jime'e í niuucájtze'en a'íjna ti jaítze'e ve'ecán jín tí'itéjvee mecái a'íime. Ajta ja'anáj ti na'a mej tí'itíj jín tíújtea'axi'in, ayée mú ramua'aree ti ari r'íi tí'ihuá'íxi'epi'intare tí'ij seíj runiuuca jín ayén tí'itá'aca.

¹⁷ A'íj pu jín, tí'ij Dios ayén tiraaxí'epi'intare ti ayén tihua'utasejrate'en temua'a naa a'ímej í ti tihua'aci'iti mej mi ráamua'aree ti caí a'atzu rí'iri ti seicié huárini a'íjna jime'e a'ij ti a'íin ari tiraaxí'epi'intare, a'íi pu ajta ayén runiuuca jín tiraataxájtaca'a.

¹⁸ A'íj pu jín, tí'ihua'apua pu tí'isejre'e ti caí ja'atí raayí'iti ti seicié tíu'uruuren í tatzajta'a, tí jime'en caí rí'iri ti Dios ayén tiu'utéhua'ita: a'íi pu a'íin pú'een, a'íjna í tí jín te'ataújratziiri'i, ajta runiuuca ti jín tiu'utaxájtaca'a. A'íj tu jín huatétaca'anen temua'a naa, iteen i tej jemin ajteáxiireca'a ti ij a'íin tacha'í á'ara'ani, tej ti tiyen ra'ancuré'an í tej rachú'eve'e, a'íjna ti ajta ayén raateájtuaa itejmi jemi.

¹⁹ Ajta a'íin í tej rachú'eve'e, ayée pu ca'aníjra'a tatá'aca ti ij caí tí'itíj tá'itziite'e í tatzajta'a, tí ij caí tí'itíj ta'antimua'ítin. Cu xiee a'íi pu a'uteájrupi u ta japua, huarita'an a'íjna í cixuri ti já'ita'a e'ecáviij.

²⁰ Ajta a'íin í Jesús, a'íi pu amuacái a'uteájrupi ti ij a'íin ta japua huániuni, a'íjna jime'e ti Dios ayén a'íjna jín tira'íjca ti i a'íin ayén che'atá na'a ve'ecán jín tiu'utévaire'en í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e tíj ajta a'íjna í Melquisedec.

7

Jaítze'e pu ve'ecán jín tí'itéjvee í Jesús caí í Melquisedec

¹⁻³ Ajta a'íin Melquisedec, capu tíya'upuaca'a, ajta capu tináanaca'a. Capu ajta ámitieere'e ja'atí ti jetzen airaújneijte, capu ajta ayén ámitieere'e ja'anáj ti huanú'ihuaca'a na'ari ja'anáj ti huamí'i. A'íj pu jín, ayée pu che'atá na'a huaújrui tíj ajta seíj ti yaujra'an pú'een í Dios. Ajta a'íi pu ayén ve'ecán jín tí'itévee a'ame í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e. A'ajná'imua a'íi pu ajta a'íjna jín tí'itéveeca'a í rey jime'e a'ímej jemi í mej Salem é'echejca'a, ajta ve'ecán jín tí'itéveeca'a a'íjna jemi í Dios ti nain jín antiújmua'aree.

Ajta a'íjna í mej jín miyen ratamuá'amua tíjín Melquisedec, ayée pu huataújmua'a tíjín “Rey tí r'íi naa tí'ajta”. Ajta a'íjna ti rey pú'een ti Salem é'eme'ecan, ayée pu huataújmua'a tíjín “Rey tí r'íi tihua'ajcha'íi mej mi ruxíéehua tí'itesejre'e”. A'íi pu ra'antinájcheca'a a'íjna í Abraham teecan tí'ij a'uun pu píj'éjve a'u ti huajá'ucuii a'ímej í reeyejte. Ajta, a'íin Melquisedec ayén r'íi tiraateájtuaa. Tí'ij jí Abraham ayén raatapuaíjve tamuaamuata'a pua'amé ti a'íjna jetze ajtème'ecantaca'a tíj na'a ti ayén tihua'ari'iri'i.

Jé'ecan pu ve'ecán jín tí'itéveeca'a a'íjna í Melquisedec

⁴ Setá'aj siyen se'íjna jetze tíu'umua'ati ti huápi'i ve'ecán jín tí'itéveeca'a í Dios jemi a'íjna ti tayaaxúj pú'een. Ajta a'íjna í Abraham teecan, a'íi pu ayén raatapuaíjve a'achú cumu tamuaamuata'a pua'amé ti a'íjna jetze ajtème'ecantaca'a tíj na'a ti ayén tihua'ari'iri'i.

⁵ Jee xaa ne'u, a'íime í mej Levi jetze airaújneijte í mej majta tí'itíj jín títetaté í Dios jemi, ayée mú tiu'uta'ajti'ire mej miyen hua'utáhuavii í teite a'achú cumu tamuaamuata'a pua'amé í mej tí'ijcha'íi a'ij ti té'eyu'usi'i a'íjna jetze í yu'uxari í mej jín tí'ajta. Ayee mú xaa ne'u huá'ahuaviiraca'a í ru'íhuamuata'a. Capu amán a'ij, ti pua'a a'íi mú majta Abraham jetze airaújneijte a'íime í ihuáamuata'ame'en.

⁶ Mí ajta amín, í ti caí huá'a jetze ajtème'ecan, a'í pu ra'ancuré'a a'íjna Abraham jemi a'achú cumu tamuáamuata'a pua'amé. A'í pu ajta rí'í raateájtuaa a'íjna í Abraham. Ajta Dios pu ti'itíj jín te'ataújratziiri'í a'íjna jemi í Abraham.

⁷ Ajta, naími'í mú miyen ramua'aree ti ayén ti'ayajna ti a'íin ti jaítze'e ve'ecán jín ti'itétjvee ayén rí'í tiratá'aca í Dios jetze me'ecan a'íjna ti cilíéene'e jín ti'itétjvee.

⁸ Ajta, ayée pu ti'irineca íiyen chaanaca japua mej mi miyen ra'ancuré'an me'íjna í tamuáamuata'a ti pua'amé a'íime í teite í mej majta cui'lica. Mí ajta, ayée pu ti'itétjxajta ti a'ájna'imua, a'í pu ayén ra'ancuré'a a'íjna ti auj jín ruuri.

⁹⁻¹⁰ A'íj pu jín, rí'íri tej tiyen raataxáj yee a'í pu Leví ajta ayén tiu'unájchitaca'a a'achú cumu tamuáamuata'a pua'amé a'íjna jime'e ti aúche'e huatasejre'esin a'íjna jetze í ruyaxu, a'íjna í Abraham teecan. Leví pu xaa tiu'unájchitaca'a a'ájna tí'ij Melquisedec ayén ra'antinájcheca'a a'íjna í Abraham teecan.

Cirístu'u pu ve'ecán jín ti'itevée a'ame tíj na'a rusén jime'e

¹¹ Ajta, ti pua'a rí'írístanche'e ti hua'unajmire'en í teite í Dios jemi a'íjna jime'e mej ve'ecán jín títetate'í a'íime í mej Leví jetze ajtème'ecan, capu a'atzu ruxe'leve'e á'ame'enche'e ti seíj ayén huatasejre'en ti ayén che'atá na'a ve'ecán jín tiu'utévai'en tíj ajta tiu'utévai a'íjna í Melquisedec, ti ajta caí Leví jetze ajtème'ecantaca'a. Capu xaa ne'u ayén ruxe'leve'e á'ame'enche'e, a'íné a'íin niuucari í mej jín tí'ajta, a'í pu ayén huatasejre huá'a jemi í mej Leví jetze ajtème'ecantaca'a.

¹² Mí ajta xaa, ti pua'a ayén ruxe'leve'e mej seicié huárini mej mi hua'antíhuuani a'ímej í mej te'enteárate í Dios jemi, ayée pu che'atá na'a ruxe'leve'e mej seicié ráaruuren í niuucari í mej jín tiu'uta'ájta.

¹³ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, a'íné a'íjna í tej jime'en raxa, seíj pu teitejra'a jetze ajtème'ecan, ajta capúu xi ja'anáj ja'atí ayén ti'itíj jín tiu'utévai í Dios jemi, ti ajta a'íjna teitejra'a jetze ajtème'ecan.

¹⁴ Jee sein, a'íin tavástar'a ayén Judá jetze airaúnejjte. Ajta a'íin Moisés teecan capu ja'anáj ti'itíj huataxájtaca'a a'íjna jime'e í teitejra'a, ti huá'a jetze huatasejre'enche'e a'íime í mej ve'ecán jín ti'itevée muá'aju'unche'e í Dios jemi.

¹⁵ Jee xaa, ayée pu ti'ayajna xaa ne'u, ti seíj ayén huatasejre ti ayén che'atá na'a ve'ecán jín ti'itétjvee í Dios jemi tíj ajta a'íjna í Melquisedec.

¹⁶ Ajta a'íin, capu ayén a'íjna jín tira'íjca a'íjna jime'e ti ayén araúrasten a'íj mej tira'uuyú'uxaca'a a'íime í teteca í mej cui'lica a'íj ti tiú'ujxe'leve'e ti seíj jetzen airaanen tí'ij ti'itíj jín te'enteárate í Dios jemi.

Capu xaa ne'u ayée na'a, sino a'í pu a'íjna jín ayén te'enteájrupi a'íjna jime'e ti ayén ruurican seíire'e a'ame tíj na'a rusén jime'e. Ajta, capu rí'írí ti ja'atí ra'upuá'ajte'en.

¹⁷ Ajta, ayén jime'en tiu'utaújxajtaca'a tíjín:

Mú'ee pe piyen che'atá pena'a

ve'ecán jín ti'itevée pua'amé í Dios jemi

tíj na'a rusén jime'e tíj ajta a'íjna í Melquisedec.

¹⁸ Ayee pu té'eme, a'íné Dios pu ari ayén ra'uré'uu a'íjna í niuucari ti amuacá raateájtuaa a'ímej jemi í mej Israél jetze ajtème'ecantaca'a. Ayee pu a'íjna jín huaríj a'íné camu té'eviicua'iraca'a a'íime í mej ve'ecán jín títetate'eca'a, ajta capu ti'itíj tiu'utévai a'íjna í niuucari.

¹⁹ Jee xaa, capu ti'itíj huanaíjmire a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajjtaca'a, sino a'í pu xaa tí'ij Dios ayén raateájtuaa ítejmi jemi a'íjna ti jaítze'e rí'en í tej rachú'leve'e, í tej teajta jín vejlí'í ajteáxiire jemin í Dios.

²⁰ Ayee pu ajta 'een jín jaítze'e tí'ivaire'e a'íjna í tej rachú'leve'e a'íjna jime'e ti Dios ayén runiuuca tiu'utá'an, ayén raateájtuaa ítejmi jemi. Majta a'ímej í seica, ayée pu Dios caí runiuuca jín tiu'utá'a a'ímej jime'e. Capu amín a'íj, maúche'e mú ve'ecán jín te'enteájrupi í Dios jemi.

²¹ Mí ajta a'íjna í Jesús, a'í pu a'íjna jín ayén te'enteájrupi niuucajtze'en a'íjna ti jime'en tiu'utaxájtaca'a tíjín:

Tavástar'a, mú'ee pej ve'ecán jín ti'itevée pua'amé

í Dios jemi tíj na'a rusén jime'e,

ajta a'í pu caí ja'anáj ruhuárita'a cáame.

²² A'íj pu jín, ayén éene'e já'araa ti a'íin Jesús a'íin pú'eene'e í tej jín ráamua'aree ti íejhua huápi'í jaítze'e rí'en a'íjna í niuucari ti jéjcau í ti jín Dios te'ataújratziiri'í ítejmi jemi.

²³ Majta a'íime í mej mejmí'í ve'ecán jín tiu'utévai í Dios jemi, mu'íiti mú miyen ará'aseca'a me'íjna jime'e mej caí a'achú á'atee mej miyen me'íjna jín tiu'utévai'en a'íjna jime'e mej cui'icaa.

²⁴ Mí ajta amín í Jesús, a'iné amí pu ayén seíre'e a'ame tǵ na'a rusén jíme'e, a'í pu ajta ve'ecán jín ti'itevé'e a'ame í Dios jemi tǵ na'a rusén jíme'e.

²⁵ A'íj pu jín, a'í pu raayí'ti ti nain jín hua'irájtuaani a'íme'j í mej huataújtuiire'en í Dios jemi me'íjna jíme'e mej rá'astijre'e me'íjna í Jesús. Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné ayée pu 'een jín ruurican huateáturaasin ti ij huá'a japua huániuuni.

²⁶ A'íj pu ajta jín, ayée pu tiraavjíte'eca'a ti ayén ta japua huániuuni se'j ti ayén 'een tǵ a'íjna ti ayén ve'ecán jín ti'it'éjvee í Dios jemi. A'í pu ri'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi. Ajta, capu a'atzu ti'itǵ jín a'íj pua'a huá'aruuren í teite. Capu ajta ti'itǵ jín até'itze meta í Dios jemi. Ajta, capu ayén ti'itújcha'í matǵ í seica í mej a'íj pua'a ti'tésejre'e í Dios jemi. Dios pu ajta ayén ri'í raateájtuaa ti ij a'íjn ayén jemín a'uteáturan júte'imua u ta japua.

²⁷ Ajta, capu ayén ruxe'eve'e ti a'íjna Jesús ayén tiu'utámuaí'ivejta í ru jíme'en nain xicaj tzajta'a, capu ajta huá'a jíme'en í teite matǵ ti'ijri'ire a'íme'j í seica í mej ve'ecán jín títetate' í Dios jemi. Capu xaa ne'u, a'iné ayée pu se'j na'a huaríj nain jíme'e tǵ'íj a'íjn ruse'j huataújmuaí'ivejtaca'a.

²⁸ Ajta, a'íjna í niuucari í mej jín ti'ajta, ayée pu hua'antíhuauca mej mi ve'ecán jín tiu'utévaire'en a'íme'j í teite í mej caí té'evuica'í í ru tzajta'a. Mí ajta, a'íjna í niuucari í ti jín Dios te'ataújratziiri'í, a'í pu ayén ra'antíhua'u a'íjna í yaujra'an ti ari huateájnaímire tǵ na'a rusén jíme'e.

8

Jesús pu ve'ecán jín ti'it'éjvee u ta japua

¹ Ajta a'íjna í tej jíme'en ti'ixa, ayée pu huataújmua'a. Pu'uri se'j ayén ve'ecán jín ti'it'éjvee í Dios jemi ti ayén ta japua niuuca. A'í pu ari a'uun a'ujye'ixi ruri'irínta'a a'u ti e'ecá'ca a'íjna ti huápi'í naa se'jre'e a'ujna júte'e.

² A'u u pu ti'ivaire'e u teyujta'a, a'íjna jetze í inaamua ti tzáahuati'ira'a jín a'utéjvee a'u ti Dios é'esejre'e. Capu teví rá'ajtaahuaca'a sino tavástar'a pu'u.

³ Ayee pu ti'ijci'icípua ja'atí ti na'a ti ve'ecán jín ti'itevé'e í Dios jemi ti a'íjn raateájtuaani í meesa japua a'íjna ti tiu'utapuaíjve'en, ajta í ti'itén mej hua'utámuaí'ivejtaca'a. A'íj pu jín ayén ruxe'eve'e ti a'íjn Jesús ajta ti'itǵ huatámuaí'ivejta.

⁴ Tí pua'a a'íjn ayén huatéveecache'en íyén chaanaca japua, capu a'atzu ri'iríistanche'e ti a'íjn ayén ve'ecán jín tiu'utévaire'en í Dios jemi, a'iné maúche'e mú seica miyen se'jre'e í mej miyen me'íjna jín ti'imuaí'ivejtaca í mej jín tiu'utapuaíjvee í Dios jemi, a'íj ti té'eyu'usi'í a'íjna jetze í niuucari í mej jín ti'ajta.

⁵ Majta a'íme'j, ayée mú ti'ivaire'e a'íjna ti ayén se'jre'e tǵ ciénime'ara'an a'íjna ti júte'e é'esejre'e.

Majta, matǵ'íj miyen araúrasten í hua'aye'ira, ayée mú ti'ira'íjchue a'íj ti tzáahuati'ira'a jín se'jre'e í júte'e í Dios jemi. A'íj pu jín, tǵ'íj Moisés teecan ayén a'utecheníche'en ti rá'ajtaahua a'íjna í inaamua ti Dios ayén tiraatá'itíiri'í, ayée pu tiraata'ixaa tǵ'íj: "Patá'aj hui piyen nain jín huá'ini a'íj nej timuaatase'íjrate pat'íj pe'uun a'utéveeca'a í jiri japua."

Cirístu'u pu nu'u raateájtuaa ítejmi jemi í niuucari ti jaítze'e r'én caí í ti mí'ime'ecan

⁶ Mí ajta íjii, Cirístu'u pu'uri ayén ra'ancuré'a ti ayén a'íjna jín tiu'utévaire'en a'íjna jíme'e ti jaítze'e r'én í Dios jemi caí a'íjna í mej jín ti'ivaire'e íyén chaanaca japua. Ayee pu che'atá na'a jaítze'e r'én a'íjna í niuucari í ti jín ta japua huaniú. Ayee pu 'een jín jaítze'e r'én a'iné jaítze'e pu r'én a'íjna í niuucari í ti Dios ayén raatá'a, ti ajta jaítze'e r'én a'íjna í ti jín te'ataújratziiri'í ti ti'itaci'iti.

⁷ Ajta a'íjn niuucarijra'a í ti jín amuacá Dios te'ataújratziiri'í, ti pua'a ayén caí ti'itǵ jín te'utéturaanche'e, capu a'atzu huataujci'ipuáche'e ti se'j ayén huáteuni í ti jín Dios ayén te'ateújratziira.

⁸ Mí ajta Dios, ayée pu huá'a jetze te'ujpuá'ajte mej caí a'atzu araúraste me'íjna jíme'e í niuucari ti amuacá raateájtuaa huá'a jemi. A'íj pu jín ayén tiu'utaxájtaca'a tǵ'íj: Ayee pu ti'ixa í tavástar'a yee me'ecu'í xaa, ne'u.

Pu'uri a'ájna xicáara'an jetze teja'uré'enejsin
nej jetzen jé'cuacan jín niuucari tihua'utá'asin
í nej jín te'atánratziira ne'íme'j jemi
í mej Israél jetze ajtém'e'ecan,

neajta huá'a jemi í teitestemua'ame'en a'íjna í Judá.

⁹ Canu niyen che'atá nena'a éeni'ici'en
í niuucari hua'utá'asin netǵ tihua'utá'a
a'íme'j í huá'avaujsimua'aci'í,

a'ájna xicáara'an nej jetzen hua'utévai,
neajta hua'iráavi'iti a'ujna u Egipto,

a'iné camu á'atee mej miyen huárini
a'ij nej ne'íjna jín tihuau'íjca ne'íjna jetze
í niuucari nej raateájtuaa a'ímej jemi.

Mí ajta, capu ché'e nej jetze ruxe'eve'eca'a
nej r'í'i tihuá'u'ucha'in.

¹⁰ A'ii pu a'íin pú'een í niuucari ti jécua
í nej jín te'atánratziira a'ímej jemi
í mej Israél jetze ajtémecan.

Ayee pu ajta ti'íxa í tavástara'a tijín:
Tí'ij te'entipúa'are a'ájna xicáara'an jetze,
ayée nu ca'aníjra'a hua'utá'asin
mej mi ra'utámua'aree í ru tzajta'a
í niuucari í nej jín ti'ajta.

Ayee nu raateátuaasin í neniucca huá'axiejniu'uca jetze,
sej neajta sej, temua'a naa.

Neajta nu inee huá'a Dios pu'éene'e na'ame.
Majta a'íime, a'íi mú neteítestemua'a muá'aju'u.

¹¹ Majta a'íime, camu ché'e miyen tihua'utá'itiiira
í ruxí'ej teite yee setá'aj ráamua'ati í tavástara'a.

Camu xaa ne'u, a'iné naími'i
mú miyen nemua'átee muá'aju'u,
matíj mena'a pua'amé í teite,
a'íime í mej ciliéene'e jín títetateí,
majta a'ímej í mej ve'ecán jín títetateí.

¹² Neajta inee, nee nu niyen tihua'utá'uuni'ira
í mej jín a'ij pua'a ti'tiújcha'íica'a ineezi jemi.
Neajta, canu ché'e ja'anáj niyen ra'utámua'areeri'i
í mej jín neetzi jemi auteájturaa.

¹³ Ayee pu'u na'a, a'iné tavástara'a pu ayén jíme'en ti'íxa yee "jécuaan nu jín niuucari huateátuaasin", ayée pu 'een jín ajta ayén tiraaxi'epi'intare ti ari m'íime'ecan a'íjna í niuucari ti amuacá huá'a jemi raateájtuaa. Ajta a'íin ti ari m'íime'ecánta já'araa, ajta caí ché'e ti'itíj vaire'e, pu'uri t'n antipúa'ari nain jime'e.

9

I'inaamua ti yen seijre'eca'a íyen chaanaca japua

¹ Ajta jíme'en í niuucari ti amuacá a'ímej jemi raateájtuaa, ayée pu jetzen té'eyu'usi'ihuaca'a a'ij mej ye'í huárini mej mi raná'amiche'en í Dios, ajta a'ij ti éene'e seíire'e a'ame a'íjna í inaamua.

² Ajta a'íin í inaamua, hua'apua pu jín ájtaavijhuaca'a í mej tzajta'an te'irá'a í mej jín tí'ina'amiche'e. Ajta tzajta'an í ti á jéjre'e ájtaavijhuaca'a, a'úu pu a'utéveeca'a a'íjna ti antítáztajmee, ajta a'íjna í meesa ti ajta japuan e'etiá'a a'íjna í pan ti Dios jemi huatétuihuaca'a. Ayee pu téja'arájtehuuaa ti nu'u "a'ájna a'u ti Dios huateúra'ate."

³ Ajta, huarita'an a'íjna cáxuri ti já'ita'a e'ecáavij ti hua'apua, a'úu pu sej a'utéveeca'a í inaamua. Ayee mú te'etamuá'amua tijín "A'íjna ti Dios huápi'i huateúra'ate".

⁴ A'uu pu tzajta'an seijre'eca'a a'íjna ti oro jín taavijhuaca'a, mej majta japuan tí'imuai'ivejtacare'e cítzive'eri jime'e. A'uu mú majta ru'uteájtuaa a'íjna í chí'ira'an ti oro jín nain japua cámeijri'ihuaca'a, ti ajta urámuaaca'a a'íjna tetej ti jetzen té'eyu'usi'ihuaca'a a'íjna í niuucari ti jín Dios amuacá te'ataújratziiri'i. A'uu pu ajta huiirácati a'íjna í xa'ari ti oro jín taavijhuaca'a, ti ajta tzajta'an urámuaanica'a a'íjna í cua'ira, a'íjna í mej miyen ratamuá'amua tijín maná. A'uu pu ajta huiiráca'atii a'íjna í Aarón itzj ti jetzen te'ejtaneájxi.

⁵ Majta a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e, í mej majta huápi'i naa seijre'e, a'úu mú japuan utiú'uuca'a a'íime í mej hua'apua. A'íi mú ru'ana jín ra'avá'anajca'a a'ujna a'u ti Dios tihua'utá'uuni'iracare'e. A'iné ti'imuí'í í mej me'uun te'irá'a, capu ci'ipe tej jii tiu'utaxáj seexu'ijmé'en nain tíj na'a.

⁶ Mat'ij meri nain r'í'i tiú'uruu, ja'anáj ti na'a mú me'uun a'uteáru'ípiche'e tzajta'an í ti amuájca í inaamua a'íime í mej ve'ecán jín tí'ivaire'eca'a í Dios jemi mej mi miyen huárini a'ij mej me'íjna jín tite'entiuújmu'aree a'ij ti tiú'ujxe'eve'e.

⁷ Ajta í sej jetze í inaamua, sej pu'u a'uun a'uteáru'ípi tíj na'a sei nine'ira'a jime'e. A'íi pu a'íin pu'éene'e a'íjna ti jaitze ve'ecán jín tí'ivaire'eca'a í Dios jemi. Ajta a'íjna huajásime'e a'íjna í xúure'e ti jín tiu'utámuai'ivejta í rujímua'a í ti jín auteájturaa í Dios jemi, ajta a'ímej jime'e í teite, í mej jín Dios jemi auteájturaa.

⁸ Ajta a'ñin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu jíme'en tí'íta'ixaate'e ti ayén huataújmu'a'a ti caí xi te'entácuuni'i tej ti te'uun a'uteáru te a'ájna ti jeihua huápi'i huateúra'ate í Dios ti pua'a auj a'uun a'utéveeca a'ájna í inaamua ti á jéjre'e é'esejre'e.

⁹ Ajta a'ñin ti á jéjre'e é'esejre'e, ayée pu huataújmu'a'a í hua'aye'ira í mej ijii huáteite. Ayee mú tí'ijri'ire a'ñime í mej miyen aráurasten me'ájna í ye'irá. A'ñ mú tí'titátú'iri í Dios jemi tí'títj ti na'a mej tí'ipuajjve'e, majta í mej raatámua'i'ivajta.

Mí ajta, tíj na'a ti ayén 'een í mej raatámua'i'ivajta, capu a'ñin pú'een í ti xaa raanaíjmire'en í mua'atziire'ara'an a'ájna ti rana'amiche í Dios.

¹⁰ Capu xaa ne'u, a'íné ayée pu'u a'ájna jín tí'ivaire'e í mej racua'aca nusu mej raye'eca na'ari í mej jín huaté'ihuaaxi'in, naíjmi'i tíj na'a pu a'ñin pú'een í mej mena'a jín tí'ajta a'ij ti huá'ini í rujámua'a. Ayee pu tí'huaújxi'epi'intare mej miyen rici asta na'a caí Dios ayén raanaíjmire'en tíj na'a ti tí'isejre'e.

Í xúure'e ti jín huaújnaíjmire í niuucari ti jéjcu

¹¹ Ajta ijii, Cirištu'u pu ayén huatasejre itejmi jemi a'íné a'ñi pu ve'ecán jín tí'itéjvee í Dios jemi tí'ij ayén a'ájna jín r'íi titaatá'an tíj na'a ti tí'ixi'epi'in 'een ti auj ayén teja'ur'é'enejsin. A'uu pu já'ita'a a'uteájrupi í inaamua jete ti jaítze'e tí'ivaire'e, ti ajta jeihua jaítze'e huateújnaíjmire, a'íné capu ayén ájtaavijhuaca'a muájca'a jime'e.

¹² Sej pu'u a'uun a'uteájrupi a'ujna ti Dios ayén huateúra'ate. Ajta, capu a'ñin huajásime'e a'uun a'uteájrupi í hua'axuure'e a'ámej í caurasi nusu a'ámej í viseáaru'use, sino ruxuure'e pu jín a'uun a'uteájrupi ti ij raatáhuani ti tiu'utanájchita huá'a jetze me'ecan í teite tíj na'a rusén jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

¹³ Jee xaa ne'u, c'j pu caj tí'ivaire'eca'a mej miyen huá'aruuren a'ñime í mej tí'títj jín auteájturaa í Dios jemi, mej miyen hua'uté'ihraxi'in me'ájna jime'e í hua'axuure'e í caurasi, ajta í hua'axuure'e í tuuru'use. Majta mú jín hua'acáviviraca í nasíjra'an í viseáaru'u ti huáacaj í mej raateatai.

¹⁴ A'ij pu jín jeihua pu huápi'i jaítze'e jamuaaté'ihraxi'in í a'amua mua'atziira'a jetze a'ájna jime'e í xúure'e ti Cirištu'u ra'iráaxire. Ajta, a'ájna jetze í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti rusén jín seijre'e, a'ij pu jetze huateújca'anejca'a ti ij ayén caí tí'títj jín a'aturáa tí'ij huataújmuai'ivejtaca'a í Dios jemi. Ayee pu 'een jín huar'ij sej si siyen raatapuá'ajta sej rá'astjire'e se'ájna í ye'irá ti caí ché'e tí'títj vaire'e, sej si tiu'utévaire'en se'ájna jemi í Dios ti lí'irúri.

¹⁵ A'ij pu jín, a'ñi pu a'ñin pú'een ti ayén tiraaxi'epi'intare ti Dios jéjcuacan jín te'ateújratziira huá'a jemi ti hua'utajé mej mi miyen ra'ancuré'an a'ájna ti tihua'aci'iti tíj na'a rusén jime'e a'ij ti Dios te'ataújratziiri'i. Ayee pu té'eme, a'íné Cirištu'u pu huami'i a'ájna jime'e ti ij hua'ari'i í mej jín auteájturaa í Dios jemi mat'ij mauj rá'astjire'eca'a me'ájna í niuucari í ti amuacaí jín te'ataújratziiri'i í Dios.

¹⁶ Ayee pu tí'een, ti pua'a ayén seijre'e í cuapée ti jetzen té'eyu'usi'i ti nu'u ayén tí'iraci'iti se'j í ja'atí, amuacaícan pu ayén ruxe'eve'e ti a'ájna í ja'atí huámi'ini ti ayén cuapée jín te'ataújratziiri'i.

¹⁷ Jee xaa ne'u, aj pu xaa ayén tí'ivaire'e a'ájna í cuapée ti pua'a ayén huámi'ini a'ájna í ja'atí ti a'ájna jín te'ataújratziiri'i. Ajta, ti pua'a auj ruuri a'ájna í ja'ati, capu a'atzu tiratéva'iri í se'j a'ájna í cuapée í ja'atí ti ayén tí'iraci'iti.

¹⁸ A'ij pu jín, ayée pu ajta ayén ruxe'eve'eca'a ti a'ñin niuucari ti amuacaícan jín te'ataújratziiri'i í Dios, a'ñi pu ajta a'ájna jín tí'huaújxi'epi'intari'iri'i a'ájna jime'e ti tí'títj ruxuure'e airáaxire.

¹⁹ Tí'ij a'ñin Moisés teecan ayén tíhua'utánamuajriste naíjmi'íca í teite tíj na'a ayén té'eyu'usi'ihuaca'a jetzen í niuucari í mej jín tí'ajta, a'ñi pu tí'rajnájchi a'ájna í hua'axuure'e í viseáaru'u, ajta jamuan í hua'axuure'e í caurasi a'ájna í jaj jamuan, ajta jamuan a'ájna í muxaj ti pa'u, ajta jamuan a'ájna í hisopo pi'ísta. Aj pu ij, a'ájna jín, ayén raatétzutjiraxi í yu'uxari ti jíri'i, ajta hua'utétzutjiraxi naíjmi'íca í teite.

²⁰ Ayee pu a'ájna jín huar'ij, aj pu í ayén tíhua'utá'ixaa tíj: "A'ii pu a'ñin pú'een í xúure'e ti jín ayén tíu'uxi'epi'intari'ihuaca'a a'ájna í niuucari ti jín Dios ayén te'ataújratziiri'i mú'ejmi jemi. Ayee nu ne'ájna jín huar'ij a'ij ti a'ñin titaata'aj."

²¹ Ajta a'ñin Moisés teecan, ayén che'atá na'a xúure'e jín raatétzutjiraxi a'ájna í inaamua, ajta tíj na'a tí'ipua'amé í xa'ari, ajta í tuxa'a í mej jín tí'ivaire'e a'ujna inaamua jete.

²² Jee xaa ne'u, ayén tí'ayajna. Jíme'en a'ájna í niuucari í mej jín tí'ajta, tímua'a mú t'n nain huaté'ihraxi xúure'e jime'e. Ajta, ti pua'a caí tí'títj ra'iráxire'en í ruxuure'e, capu a'ij tí'iri'iri ti ayén tíhua'utá'uuni'i í teite í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

Í mua'ivéjri ti xaa jaítze'e r'én

²³ A'ij pu jín ayén ruxe'eve'eca'a mej miyen raaté'ihraxi'in tíj na'a ti ayén seijre'eca'a tíj ciéenime'ara'an pú'een a'ájna ti júte'e é'esejre'e. Ajta ayén ruxe'eve'eca'a ti ja'atí ayén

raaté'iraxi'in a'ljna ti júte'e é'esejre'e a'ljna jime'e í muai'ivéjri ti jaítze'e rí'en caí í mej jín miyen tí'ijri'ire íyien chaanaca japua.

²⁴ Ajta a'ljn Ciriístu'u, capu a'uun a'uteájrupi inaamua jete ti muájca'a jín ájtaavijhuaca'a, ti ajta ayén 'een tíj ciénime'ara'an a'ljna ti júte'e é'esejre'e, sino a'úu pu u ta japua a'uteájrupi í Dios jemi ta jetze me'ecan.

²⁵ Ajta, capu a'uun a'uteájrupi ti ij mu'liití huataújmuai'ivejta tíj ajta a'ljn ti ve'ecán jín tí'ivaire'e íyien chaanaca japua. Ayee pu tíj na'a sejí nine'ira'a jetze a'íi pu a'uteáru'ipi a'ljna ti Dios huateúra'ate ti ij raatétzutijraxi'in xúure'e jime'e ti a'ljn rusejí caí ra'iráaxire, sino sejí pu'u a'uun a'uteájrupi a'ljna í Ciriístu'u.

²⁶ Na'ari caí, ayée pu ruxe'eve'e á'ame'enche'e ti a'ljn mu'liití rajpuaití á'ame'enche'e tíj na'a ti huatasejre'e í chaanaca tej japuan yen sejre'e.

Mí ajta, ayée pu xaa ne'u ti'ayajna ti a'ljn sejí na'a ayén huatasejre'e jíi ti ari nain te'entipua'ajte ti ij ra'antipua'ajte'en í mej jín até'itzaara í Dios jemi. Ayee pu 'een jín ra'antipua'ajte a'ljna ti rusejí huataújmuai'ivejtaca'a.

²⁷⁻²⁸ Ajta, ayée pu tí'ihuaxí'epi'intari'iri'í a'ljmej jemi í teite ti sejí na'a ayén tiráaci'iti í teáata'a ti huámi'ini, ajta á'iyen Dios rá'axijte'en. Ayee pu che'atá na'a 'een ti a'ljn Ciriístu'u sejí na'a huataújmuai'ivejtaca'a huá'a jetze me'ecan í teite ti ij huá'ari'í í mej jín mu'liití auteájturaa í Dios jemi. Ajta, a'íi pu ajtahua'a huatasejre'esin huá'a jemi í mej a'ujca'anéecan jín rachú'eve'e. Capu ché'e puaájti hua'utá'asin a'ljna jime'e í mej jín á'atura í teite sino a'íi pu icu hua'irátuaasin.

10

Capu ri'iri'í ti a'ljn niuucari í mej jín tí'ajta ayén hua'unaíjmire'en í teite

¹ Ajta a'ljn í niuucari í mej jín tí'ajta, ayée pu'u na'a 'een tíj ciénime'ara'an tíj na'a ti tí'ixi'epi'in ti ayén teja'uré'enejsin. Capu a'ljn pú'een a'ljna ti tzáahuatí'ira'a jín sejre'e í Dios jemi. Ajta, a'liné ayée pu ruxe'eve'e mej miyen che'atá mena'a tiu'utámuaí'ivejta tíj na'a sejí nine'ira'a jime'e, a'ij pu jín capu a'atzu a'ij tí'iri'iri'í ti a'ljn niuucari ayén hua'unaíjmire'en a'ljmej í mej jemin ajteáxiiri'í í Dios jemi.

² Na'ari caí, ti pua'a pí na'a, ¿ni qui mecaí raatapuá'ajtanche'e mej miyen tiu'utámuaí'ivejta? Jee xaa ne'u, a'liné ti pua'a miyen tihua'utá'uuni'irache'en í mej jín auteájturaa í Dios jemi, camu ché'e miyen ra'utámua'aréerejche'e mej tí'itíj jín auteáturan.

³ Mí ajta, ayée mú me'ljna jín ra'utámua'aree tíj na'a sejí nine'ira'a í mej jín Dios jemi auteájturaa me'ljna jime'e mej miyen tí'imuaí'ivejtaca'a.

⁴ Ayee pu'u na'a, a'liné capu ri'iri'í ti ayén a'ljna jín tihua'utá'uuni'í í mej jín auteájturaa í Dios jemi a'ljna jime'e í hua'axuure'e a'ljmej í tuuru'use, majta a'ljmej í caurasi.

⁵ A'ij pu jín, tí'ij a'ljn Ciriístu'u yen huatasejre'e íyien chaanaca japua, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tíjín:

Capej piyen raataxi'eve nej tí'itíj tiu'utámuaí'ivejta

na'ari nej tí'itíj tiu'utátuiire'en mú'eezzi jemi,

sino ayée pej rí'í náaruú í nej ratéhua'ira'a.

⁶ Capu a'atzu mua'aránajcheca'a

mej miyen tiu'utámuaí'ivejta mú'eezzi jemi

í mej hua'uteátaij na'ari

í mej miyen tiu'utátuiiri'í mú'eezzi jemi a'ljna jime'e

í mej jín auteájturaa mú'eezzi jemi.

⁷ Netí'ij ni niyen tiu'utáneixaa yee:

“Me'ecui xaa, ayée nu 'een jín mú a'uvé'emej

nej ni niyen te'ará'asten a'ij pej tí'ijxe'eve'e,

mú'ee, mi pej Dios pú'een, a'ij ti neetzi jime'e

té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze ti jíri'í.”

⁸ Amuacá pu ayén tiu'utaxájtaca'a yee ti Dios caí ra'aránajcheca'a mej miyen tiu'utámuaí'ivejta na'ari mej tí'itíj tiu'utátuiire'en í jemin. Ajta yee ti caí raataxi'eve mej miyen tiu'utámuaí'ivejtaca'a í mej hua'uteátaij nusu mej me'ljna jín tiu'utámuaí'ivejtaca'a me'ljna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi. Naími'í tíj na'a mej miyen tí'imuaí'ivejta, ayée pu tihua'uta'áj mej miyen huá'ini a'ljna í niuucari í mej jín tí'ajta.

⁹ Ajta á'iyen ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín: “Me'ecui xaa, ayée nu 'een jín mú a'uvé'emej nej ni niyen te'ará'asten a'ij pej tí'ijxe'eve'e mú'ee, mi pej Dios pú'een.” Ayee pu huataújmu'a'a a'ljna ti raataxájtaca'a ti a'ljn ari ra'uré'uu a'ljna í niuucari ti amuacá huatétuihuaca'a ti ij raateájtuaani í tu'uvé'eteajti.

¹⁰ Ajta, a liné ayén ruxí'eví'ira'a jín mú a'uvé'emej, a'í pu ajta ayén tu'iráavi'iti tǐj na'a rusén jime'e a'ájna jime'e ti ayén huataújmuai'ivejtaca'a í rutevij jime'e a'ájna í Jesús ti ajta Círístu'u pú'een.

Círístu'u pu ayén tihua'utá'uuni'í í mej jín auteájturaa í Dios jemi

¹¹ Ajta ja'atí ti na'a ti ve'ecán jín ti'it'éjvee í Dios jemi, ayé pu nain tújca'ari tǎjta'a ti'ivaire'e a'ájna jime'e í ti jín tira'íjca. Ja'anáj ti na'a ayén che'atá na'a ti'imuai'ivejtaca, a'ájna ti caí ti'it'ǐj vaire'e ti ij tihua'utá'uuni'í í mej jín auteájturaa í Dios jemi.

¹² Mí ajta a'ín Círístu'u, t'íj ayén seǐj na'a tiu'utámuaí'ivejtaca'a ti ij ayén tihua'utá'uuni'í tǐj na'a rusén jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi, a'í pu a'uun a'ujyeǐjxi rí'írínta'a í Dios.

¹³⁻¹⁴ Aj pu'í a'ut'éjche ti raachú'eve'en asta na'a caí temua'a naa tihua'utémua'ítin naǐjmi'íca í mej rájcha'íire'e, a'íné seǐj pu jín í muai'ivéjri, ayén hua'unaiǐmire tǐj na'a rusén jime'e a'ímej í ti hua'iráavi'iti.

¹⁵ Ajta a'ín xíejniu'ucare'ara'an í Dios, ayé pu che'atá na'a ti'ixa itejmi jemi. Amuacaí pu ayén tiu'utaxájtaca'a tǐjín:

¹⁶ Ayeé pu ti'ixa í tavástara'a ti jíme'en yee:

A'í pu a'ín pú'een í niuucari

í nej jín te'atánratziiri'í huá'a jemi

t'íj te'entipúa'are a'ájna xicáara'an jetze.

Nee nu niyen hua'utá'asin mej mi miyen ra'utámua'aree í ru tǎjta'a

í niuucari í nej jín t'íj aǐjta.

Neajta nu niyen raateátuaasin ne'ájna í niuucari

í huá'amua'atziira'a jetze.

¹⁷ Ajta ayén ti'ixa tǐjín:

Canu ché'e ra'utámua'areeri'í

í mej jín neetzi jemi auteájturaa

na'ari í mej jín a'íj pua'a ti'itíújcha'íica'a.

¹⁸ A'íj pu jín, camu ché'e miyen ti'imuai'ivejtaca me'ájna jime'e í mej jín auteájturaa í Dios jemi, a'íné Dios pu ari tihua'utá'uuni'íri'í.

Mej nu'u te'utáviicua'í

¹⁹ Ajta íjii, ne'íhuaamua'a, ayé pu ti'itá'aca tej ti taxiéehua te'uun a'uteároute teyujta'a a'u ti Dios e'irájca a'ájna jime'e ti a'ín Jesús ra'iráaxire í ruxuure'e ta jetze me'ecan.

²⁰ A'íj pu jín ayén jéjcuacan jín taatájuyete í tej japuan huajú'un tej ti teajta já'íta'a a'uteároute a'u ti e'ecáavij a'ájna í cǎxuri tej ti te'uun tǎjta'an ruurican jín huateáturan te'ájna jemi a'ájna jime'e ti rujíme'en huataújmuai'ivejtaca'a. Ajta a'ín í cǎxuri, yee pu huataújmu'a í tévira'an a'ájna í Jesús.

²¹ Ajta, íjii pu ayén ve'ecán jín ti'ivaire'e í jemín ta jetze me'ecan í tej teitestemua'ame'en pú'een í Dios.

²² A'íj pu jín, tiché'e tiyen veǐl'i'í ajteáxiire í jemín tetǐj teite í tej tzáahuati'ira'a jín urar'en seǐjre'e í ta tǎjta'a. Tiché'e taxiéehua jemín ajteáxiire te'ájna jime'e tej tiyen rá'atzaahuate'e ti ayén ti'ayajna ti a'ín Dios r'í'í titaatá'asin a'ájna jime'e ti a'ín Círístu'u ari taaté'íiraxi í taxiéjniu'uca jetze tej ti caí ché'e ra'utámua'aree í tamua'atziira'a jetze a'ájna ti a'íj pua'a 'een. Nain pu jín icu, taaté'íiraxi í ta jetze.

²³ Tiché'e tiyen te'ájna jín te'utáviicua'í tej teuj tiyen té'atzaahuate'e a'íj tej teri tihua'utá'ixaa í teite a'ájna jime'e í tej rachú'eve'e. Ché'e caí ti'it'ǐj ayén ca'anǐjra'a tatá'acare'en tej ti caí ché'e té'atzaahuate'e í Círístu'u, a'íné a'í pu caí ja'anáj ti'it'ǐj jín até'ítze meta'í runiuuca jín te'ataújratziiri'í itejmi jemi.

²⁴ Tiché'e tiyen huá'irini tej ti ca'anǐjra'a huatáta'an seǐj teajta seǐj tej ti huátaxe'eve'en, teajta tiyen huá'irini ti x'epi'in jime'e.

²⁵ Tiché'e caí raxiéehua te'íj tiyen caí ché'e e'etítase'írihua'an a'íj mej t'íjri'ire í seica, sino tiché'e jaítze'e ca'anǐjra'a huatáta'an tej ti tiyen r'í'í ti'ihuátaxe'eve'en tetǐj ta'íhuaamua'a te'ájna jime'e ti ayén titá'amitiejte'e ti a'ájna xicáara'an jetze ari teja'uré'enejsin.

Mej nu'u caí ché'e a'íj pua'a ti'itíújcha'íi

²⁶⁻²⁷ Mí ajta, ti pua'a tiyen taxí'eví'ira'a jín teuj tiyen a'íj pua'a ti'itítacha'íi tet'íj teri ráamua'areeri'í a'íj ti tirá'axa a'ájna jetze í yu'uxari ti tzáahuati'ira'a jín té'axa, capu ché'e ti'itaci'iti seǐj í muai'ivéjri í ti jín Dios titaatá'uuni'í, sino a'í pu'u xaa ayén ti'itaci'iti a'ájna ti tziíní'ire'e, ti a'ín Dios puaǐjtzi jín taatá'asin. Huápi'í pu puaǐjtzi jín hua'utá'asin a'ímej í mej rájcha'íire'e. Ayeé pu a'ájna jín huá'aruuren tǐj taij ti nain jín ti'íta'iraca a'ájna jime'e ti huápi'í niu'ucami'í.

²⁸ Jíme'en a'ájna í niuucari ti ra'utéyu'uxaca'a a'ájna í Moisés teecan, ti pua'a hua'apua, na'ari huaíca metí'ise'íracaa'a ti ja'atí ayén ti'it'ǐj jín auteájturaa a'ájna jemi í niuucari í

mej jín tí'ajjta, tí pua'a miyen raataxáj yee a'íi pu tí'itíj jín auteájturaa, camu ché'e rá'ancu'uvajxi'isin, sino méjje'icatan.

²⁹ Ajta jaitze'e pu a'ij pua'a tí'iraci'ti a'íjna í ja'ati tí pua'a mé rúurieni a'íjna tí yaujra'an pu'een í Dios. Jéihua pu huápi'i jaitze'e pua'jtzí jín tiraatá'asin a'íjna jime'e tí a'íjna í ja'ati ayén raatéixiehuataca'a a'íjna í xúure'e tí jín raax'epi'intare a'íjna í niucari tí jín Dios te'ataújratziiri'i, tí ajta jín Dios ru'iráavi'iti. A'íj pu ajta jín raataniú'ucaste a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios.

³⁰ Ayee pu té'eme, a'iné tu'uri ramua'ate a'íjna tí ayén raataxájtaca'a tíjín: "Ayee pu tí'ineci'icípua ineetzi nej ní pua'jtzí raatá'an ne'íjna í ja'ati." Ajta ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín: "Tavastara'a pu huá'axijte'en í ruteítestemua'a."

³¹ Jee xaa ne'u, jéihua pu huápi'i tzi'íni'ire'e tí Dios tí i'irúuri ayén ra'uxijte'en se'j tí a'ij pua'a tí'tiújcha'íi í jemin.

Ruxe'eve'e mej nu'u te'utáviicua'i

³² Setá'aj ra'utámua'aree a'ij tí éeni'ici'e seijre'eca'a a'ájná'imua, setí'ij amuacáí ra'ancuré'a se'íjna í tavástara'a. Aj xu sí te'utáviicua'iri'i se'íjna í se'j jín huáviicua'ire. Jéihua xu rajpua'ijtzica'a.

³³ A'ájná'imua ne'u mú miyen amá'uxieehuari'iri'i, meti'iseíiraca'a í teite. Majta, a'ij mú pua'a amuáaru. A'ájná'imua ne'u, mú'een xu seajta ca'aníjra'a hua'utá'a a'ímej í seica, í mej miyen che'atá mena'a rajpua'ijtzica'a, a'iné naími'í xu ru'ihuamua'a pu'een.

³⁴ Mú'een xu huá'ancu'uvajxi a'ímej í mej aiteánami'ihuaca'a. Seajta siyen se'íjna jín huataújtemua'ave temua'a naa matí'ij miyen tejamuá'ari'iri'í í se'j tí'ijcha'íica'a. Ayee xu 'een jín siyen huataújtemua'ave, a'iné xu'uri ramua'areereca'a ru'júmua'a se'j siyen tí'ijcha'íi í Dios jemi se'íjna tí tejá'amua'a tí jaitze'e rí'en, tí ajta ayén se'íre'e a'ame tíj na'a rusén jime'e.

³⁵ A'íj pu jín, caxu yá'ujipuan í se'j a'ujca'anéecan jín rachú'eve'e, a'iné jéihua pu huápi'i tejá'amuaci'ti a'íjna jime'e se'j siyen te'utáviicua'iri'í.

³⁶ Jee xaa ne'u, ayé'e pu ruxe'eve'e se'j siyen te'utáviicua'í, se'j sí seajta siyen huá'irini a'ij tí a'íin tí'ijxe'eve'e tí í ayén tejamuáaci'ti a'íjna í tí jín Dios te'ataújratziiri'í mú'ejmi jemi.

³⁷ Ayee pu'u na'a, a'iné capu a'atzu á'ateeri a'ij tí té'eyu'usi'í tíjín:

A'íjna tí yé uvé'enejsin,

a'íi pu xaa huatase'íjre'esin.

Capu ché'e á'ateeri.

³⁸ Ajta a'íin tí rí'éene'ecán jín huateájturaa ineetzi jemi,

a'íi pu a'íjna jín ruuri a'ame

a'íjna jime'e tí té'atzaahuat'e.

Mí ajta, tí pua'a a'íin caújxieehuata,

capu a'atzu na'aranáache a'ame yú ne tzajta'a.

³⁹ Mí teajta iteen, catu huá'a jetze ajtémecan í mej miyen caújxieehuataca, a'íime í tí Dios hua'antipua'ajte'esin. Catu xaa ne'u, sino teen tu huá'a jetze ajtémecan í mej té'atzaahuat'e, a'íime í tí Dios hua'irátuaasin tíj na'a rusén jime'e.

11

A'íime í mej té'antzaahua

¹ Ayee pu tí'een tej tiyen té'atzaahuat'e, a'íj tu jín tiyen ramua'aree tí ayén té'eme a'íjna í tej jín tí'ichu'eve'e. A'íj tu ajta jín ramua'aree tí ayén tí'ayajna í tej caí rasise'í.

² A'íjna jín mej té'antzaahua a'íime í mej mejmí'í seijre'eca'a í tavaújsimua'aci'í, a'íj pu jín Dios ayén rí'í tihua'utéxajtac'a'a.

³ A'íjna jín tej té'atzaahuat'e, a'íj pu jín ayén titá'amitiejte'e tí naími'í tíj na'a íjii tí tí'iseijre'e, ayé'e pu 'een jín huatase'íjre a'íjna jime'e tí caí seijre'eca'a, a'iné Dios pu ayén raataxájtaca'a.

⁴ A'íjna jín tí ayén té'antzaahua a'íjna í Abel teecan, a'íj pu jín ayén tiu'utámua'ívejtaca'a í Dios jemi tí'itíj jime'e tí jaitze'e rí'éene'ecán jín seijre'eca'a í Dios jemi caí a'íjna tí jín tiu'utámua'ívejtaca'a a'íjna í Caín teecan. A'íj pu jín Dios ayén jime'en tiraataxájtaca'a tí a'íin Abel rí'éene'ecán jín huateájturaa í jemin a'íjna jime'e tí ra'ancuré'a a'íjna tí jín tiu'utámua'ívejtaca'a. Ajta a'íin í Abel, a'íi pu xaa huamí'í. Mí ajta, aúche'e pu tí'tita'ixaate'e a'íjna jime'e tí té'antzaahua.

⁵ A'íjna jín tí té'antzaahua a'íjna í Enóc, a'íj pu jín Dios ayén ya'uví'iti u ta japua tí ij caí ráaci'ti tí huámí'ini. Majta í seica, camu mé'e yá'uteu a'íjna jime'e tí Dios ya'uví'iti. Ayee mú jime'en tiu'utaxájtaca'a tí nu'u ra'aranajcheca'a í Dios a'íj tí tí'tiújcha'íica'a.

⁶ Ajta tí pua'a ja'atí caí té'atzaahuat'e, capu a'atzu rí'irí tí a'íin ja'atí ayén huá'irini a'ij tí tira'aranajche í Dios.

Ayee pu tí'een, a'iné tí pua'a ja'atí ayén raxí'eve'e tí vejli'i ajteáxüre í Dios jemi, amuacaí pu ayén ruxe'eve'e tí a'ín ja'atí ayén té'antzaahuat'e'n tí Dios seijre'e, ajta tí a'ín Dios ayén rí'í tihua'atá'aca a'íme'j í mej a'ujca'anéecan jín rahuauhuau.

⁷ A'í pu ajta té'antzaahua a'íjna í Noé teecan. A'íj pu jín, tí'ij Dios ayén tiraatániu'uche a'íjna jime'e tí nu'u ayén teja'uré'enejsin, aj pu'í a'ín Noé rá'antzaahua, ajta á'iyen raatáaahuaca'a a'íjna í canuuhua'a tí ve'ée, tí'ij ajta jín hua'utévai í ruteístemua'a mej mí caí huácui'ini. Ayee pu a'íjna jín huaríj, a'í pu hua'utá'a a'íme'j í mej íiyen japuan seijre'eca'a í chaanaca mej ráamua'aree mej caí x'épi'ín rijca'a í Dios jemi. A'íj pu jín, ayée pu tiraac'í'í a'íjna í Noé teecan tí'ij ayén rí'éene'ecán jín huateáturan í Dios jemi a'íjna jime'e tí té'antzaahua.

⁸ Ayee pu che'atá na'a té'antzaahua a'íjna í Abraham teecan. A'íj pu jín ayén ra'ará'astijre tí'ij Dios ayén raata'íteca'a tí a'uun á'ura'ani a'ujna a'u tí yé'eci'í'ti. A'íj pu jín, a'ín caí ramua'areereca'a a'u tí á'ume, a'í pu a'uun á'uraa.

⁹ A'íjna jime'e tí té'antzaahua, a'í pu á'ucatí'í a'u tí caí é'eme'ecan, a'íjna se'j chuéjra'a japua tí jime'en Dios ayén te'ataújratziiri'í tí ayén yé'eci'í'ti. A'u pu á'ucatí'í navij chí'ira'a jete a'íjna jamuan í Isaac teecan, ajta a'íjna í Jacobo teecan, í tí huá'a jemi Dios ayén che'atá na'a a'íjna jín te'ataújratziiri'í tí ayén tihua'uci'í'ti tíj ajta tí'ijci'í'ti a'íjna í Abraham teecan.

¹⁰ A'íj pu jín ayén huaríj a'ín ayée pu tí'ijchu'eve'eca'a tí a'uun a'uteáru'te a'íjna chajta'a tí caí ja'atí ja'anáj raté'uuna a'íjna jime'e tí Dios ruse'j ráasiimua'a a'íj tí se'íre'e a'ame, ajta rá'ajtaahuaca'a.

¹¹ A'íjna jime'e tí té'antzaahua a'íjna í Sara teecan, a'íj pu jín Dios ayén tiraatá'a tí ayén pa'arí'í huataseijre'en í jetzen, capu amín a'íj tí ari huá'ipi'í ucaristaca'a. Ayee pu a'íjna jín ayén tiraac'í'í a'íjna jime'e tí ayén tirá'amitiejte'eca'a tí a'ín Dios ayén araúrastejsin a'íjna jime'e í tí jín te'ataújratziiri'í.

¹² A'íj mú jín miyen airáne mu'í'ti me'íjna jetze se'j tí ari á'ame'erejca'a. Ayee mú mu'í'ti huataseijre í yaújmu'a'ame'én matíj mena'a pua'amé'í xu'ura'ave í mej jú'te'é é'seijre'e, nusu matíj majta miyen ará'aseca'a tíj í se'j tí a'uun é'ejca a'u tí e'eve'el'ástime í jaj tí ve'ée. Ayee mú mu'í'icáa tí caí rí'iri tí ja'atí hua'uté'í'ten.

¹³ Naími'í a'íme mej caí xí ra'ancuré'aca'a me'íjna tí jín Dios te'ataújratziiri'í a'íjna jime'e mej té'antzaahua, a'í mú huácui. Cu xíee mu'uri a'ímuá rase'íra, majta a'ímuá a'uté'uu maraatateújte me'íjna tí tihua'aci'í'ti a'íjna jime'e mej té'antzaahua. Ayee mú me'íjna jín huaríj, ayée mú majta me'íjna jín tiraataxájtaca'a yee mej caí huá'a jetze ajtémecantaca'a a'íme'j í mej íiyen huachéjme chaanaca japua, majta ca'aníjra'a jín u e'eráaci í ruche.

¹⁴ Ajta, tí pua'a miyen tí'ixajta í teite matíj a'íme, ayée pu huataújmu'a'a a'íjna í mej miyen tí'ixa tíjín mu'uri se'j chuéjra'a úuhuaumen a'u mej a'uté'én.

¹⁵ Ajta a'íjna í se'j chuéjra'a í mej nu'u rúuhuaumen, capu a'íjna pítejá'arici a'u mej u e'eráaci, a'íné tí pua'a miyen ra'utámua'aréerejche'e me'íjna í chuéjra'a í mej japuan e'eráaci, ayée pu rí'irístaca'a mej huaré'ecánejche'e.

¹⁶ Mí majta a'íme, mu'uri miyen raxí'eve'eca'a mej a'uun a'uté'én se'j chuéjra'a japua tí jaítze'e rí'én. Ayee pu huataújmu'a'a a'íjna í niuucari tíjín se'j chuéjra'a mú úuhuaumen tí ta japua é'seijre'e. A'íj pu jín, capu raté'ví'iraste'e í Dios mej miyen raatámua'atí tíjín huá'a Dios pu pú'een, a'íné a'í pu ari rí'í ráaru se'j chajta'a a'u mej a'uteáturan tíj na'a rusén jime'e.

¹⁷⁻¹⁸ A'íjna jime'e tí té'antzaahua a'íjna í Abraham teecan, a'íj pu jín tí'ij Dios ayén raatése'j, a'í pu raatámua'í'ivajtacaa'a í ruyauj a'íjna í Isaac teecan. A'íjna í ja'atí tí ra'ancuré'a a'íjna tí jín te'ataújratziiri'í í Dios, a'í pu ajta ayén titaúura'acare'e tí raatámua'í'ivajta í ruyauj tí se'j na'a pú'een, tí ajta jime'en Dios ayén raataxájtaca'a tíjín: "Naími'í í mej a'í'iránejsin mú'ee'tzi jetze, ayée mú raatámua'atzi tíjín huá'aya'upua pu pú'een a'íjna í Isaac."

¹⁹ A'íj pu jín ayén tirá'amitiejte'eca'a a'íjna í Abraham tí a'ín Dios raayí'í'tihua'a tí hua'ajjájpuan a'íme'j í teteca í mej meri huácui. Ajta, tí'ij Dios ayén raatátui í yaujra'an, ayée pu tiraatámiejte tí a'ín Isaac a'ítá'raa huá'a tzejta'a í mej meri huácui.

²⁰ A'íjna jín tí mé'e ajta té'antzaahua, a'íjna í Isaac teecan, a'íj pu jín ayén rájhuaviiri'í í Dios tí a'ín rí'í tihua'uteájtuaani mejca'íhuáyee í yaújmu'a'ame'én a'íjna í Jacobo teecan, ajta a'íjna í Esaú teecan.

²¹ A'íjna jime'e tí té'antzaahua a'íjna í Jacobo teecan, a'íj pu jín tí'ij ari á'ame'erejca'a, aicaújtata japuan í ru'ítzj, rí'í tihua'uteájtuaa se'j ajta se'j í yaújmu'a'ame'én a'íjna í José teecan. A'í pu ajta raná'amiche'e í Dios.

²² A'íjna jime'e tí té'antzaahua a'íjna í José teecan, a'íj pu jín, tí'ij ari vástacira'ítaca'a, ayée pu tihua'utá'ixaa a'íjna jime'e mej nu'u miyen huiráju'un a'íme í mej Israél jetze ajtémecantaca'a mej mí se'j chuéjra'a japua a'uté'én. Ajta pu ayén tihua'uta'a'íj a'u mej téje'evá'anan í tí'icariira'an.

²³ A'ljna jime'e mej té'antzaahua í vaújsimua'ame'en a'ljna í Moisés teecan, a'lj pu jín, t'ij huanú'ihuaca'a, a'íi mú raaté'avaataca'a huaíca máxcira'i jime'e a'iné ayée pu tihua'amitiejte'eca'a ti naa seijre'eca'a a'ljna í pa'ari'i. Majta, camu raatátziin a'ljna í ti jín tiu'uta'ajjtaca'a a'ljna í rey mej nu'u huá'ucui'ini í ti'iri'i mej teteca.

²⁴ A'ljna jime'e ti té'antzaahua a'ljna í Moisés teecan, t'ij ari vástaca'a, capu huataúra'a mej miyen raatámua'ati tijn yaujra'an pu pú'een a'ljna í 'íta'a í rey ti rape'eri.

²⁵ Ayee pu tiraax'epi'intare ti ayén rajpuaítzi á'ara'aní a'imej jamuan í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios. Ajta, capu a'atzu ra'aránajcheca'a ti ayén a'atzu á'ateevi'in huataújtemua'ave'en a'ljna jime'e ti ayén huárini a'ljna ti a'ij pua'a 'een í Dios jemi.

²⁶ Ayee pu tirá'amitiejte'eca'a ti ayén jaítze'e ratéva'iri mej miyen tirá'uxiehuari'i Cirístu'u jetze me'ecan caí ti ayén tiratéva'iri t'ij na'a ti huápi'i t'ijnajche í mej t'ijcha'íi a'ime í mej t'í'ajjtaca'a a'ujna u Egipto. Ayee pu 'een jín ayén rachú'eve'eca'a a'ljna ti t'í'iraci'iti í Dios jemi.

²⁷ A'ljna jime'e ti té'antzaahua, a'uun pu e'lerá'raa u Egipto. Ajta, capu raatátziin ti pua'a jeíhua huápi'i huataniú'ucan a'ljna í rey, sino temua'a pu te'utá'viicua'iri'i. Cu xiee ti kuj a'ímua' raseíreca'a a'ljna í Dios ti caí seijre'e.

²⁸ A'ljna jime'e ti té'antzaahua, a'lj pu jín ayén te'ará'aste a'ljna xicáara'an ti jetzen Dios tihua'utá'uuni'i. Ayee pu 'een jín ra'ajtépitijraxi xúure'e jime'e ti í caí ayén tihua'uci'iti a'ljna ti huá'acui'ini a'imej í mej anáaté'ee huanúnu'ihuaca'a.

²⁹ A'ljna jime'e mej té'antzaahua í teite, a'lj mú jín miyen antac'í í jaj japua ti ve'ée ti ayén téja'arajtehuaa tijn Jaj ti Pa'u. Ayee mú japuan antac'í t'ij chuej ti huáchi. Mí majta, a'íime í mej Egipto é'eme'ecantaca'a, mat'ij miyen raataxi'eve mej miyen che'atá mena'a huárini, mat'ij mí auujámij.

³⁰ A'ljna jime'e mej té'antzaahua í mej Israél jetze ajtème'ecantaca'a, a'lj pu jín mat'ij meri aráhua'apua xicaj pua'amé ataújnajcheca'a a'ujna chajta'a, aj pu'í á'avatzi í jaxu'u í ti jín ré'enami'ihuaca'a a'ujna chajta'a, u Jericó.

³¹ A'ljna jime'e ti té'antzaahua a'ljna í Rahab teecan, a'ljna í 'íta'a ti huá'ajijve'eca'a mej mí jamuan j'ípíte'e, a'iné a'íi pu temua'a naa hua'ancuré'evi'iti a'imej í mej miyen te'uhuaré'ixi'ere'en í chajta'a, a'lj pu jín caí huam'íi huá'a jamuan í mej caí ra'ará'astijre í Dios.

³² ¿Tí'itájni neajtahua'a amuaatá'ixaate'en? Capu t'í'ici'ipe nej niyen tejámuaatá'ixaate'en a'ij mej huar'íj a'ljna í Gedeón teecan, ajta a'ljna í Barac teecan, ajta a'ljna í Sansón teecan, ajta a'ljna í Jefte teecan, ajta a'ljna í David teecan, ajta a'ljna í Samuel teecan, majta a'íime í mej Dios jetze me'ecan t'í'ixaxa'ata'a.

³³ Ayee mú hua'utéemua'iti a'imej í mej títetate'eca'a í rey jime'e se'ij chuéjra'a japua, majta r'íi tiu'uta'ajjtaca'a, majta ra'ancuré'a a'ljna ti jín Dios te'ataújratziiri'i. Majta seica miyen hua'ancáanajxi huá'ateni'titze'e í muajyete. Mat'ij mena'a mej miyen huar'íj, ayée mú me'ljna jín huar'íj a'ljna jime'e mej té'antzaahua.

³⁴ Majta seica miyen ra'ujé'ica í taij ti ij caí hua'uteá'aira, majta seica huataúruu mej mí caí huá'ucui'ini. Ayee pu tihua'uruu a'imej í mej caí rucacá'anejca'a. Ca'anijra'a pu xaa hua'utá'a mej mí miyen huatéjca'anen temua'a naa. Mat'ij mí miyen hua'utéemua'iti mat'ij mena'a mej jín huané'use, majta hua'utamua'ári a'imej í xantaaru'u í mej se'ij chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a.

³⁵ Majta a'íime í 'uuca, ayée mú majtáhua'a hua'ancuré'evi'iti í ruteitestemua'a í mej majtáhua'a aitac'í huá'a tzajta'a í mej meri huácuii.

Majta seica, ayée mú rajpuaítzi muá'araa me'ljna jime'e mej caí hua'atá'acare'e mej hua'irájtauani a'u mej hua'íteána. Ayee mú 'een jín huar'íj me'ljna jime'e mej miyen rachú'eve'eca'a mej majtáhua'a huatarún mej mí me'uun ruuri a'uteá'uran se'ij chuéjra'a japua ti jaítze'e r'íen.

³⁶ Majta seica miyen rajpuaítzi muá'araa me'ljna jime'e mej huá'uxiehuari'iri'i nusu mej hua'utéevajxi na'ari mej hua'aná'í'ici'exi cadeena jime'e na'ari mej hua'itéanajxi.

³⁷ Ayee mú majta huá'uruu. Mehua'uteátu'asixi tetej jime'e. Majta já'íta'a hua'utave'íjchixi. Majta huá'ucuii chun jime'e ti ruxi'ejta'a te'e'ejcam'ímijmee. Ayee mú 'eene'en t'ítéchejca'a me'ljna jime'e í hua'anavij í cáne'axi nusu í hua'anavij í caurasi. Camu a'ij t'í'ijviicua'iraca'a. Jéihua mú rajpuaítzica'a. Majta a'ij mú pua'a tihua'ajcha'íica'a.

³⁸ Camu huatéechi'ica'a: a'u ti na'a mú á'ujuhua'ane'eca'a, a'u ti caí é'e t'í'itá'itaca'a, majta a'u ti a'uj'irime'eca'a. Majta a'úu mú é'echejca'a a'u ti é'eteasta'a, majta me'ljna cuunísta'a, ajta a'u ti na'a ti huacúunijmee t'ij na'a íyen chaanaca japua.

Mí majta a'íime, jeíhua mú huápi'i jaítze'e t'í'ivaire'eca'a í Dios jemi mecaí a'imej í mej caí huá'axe'eve'eca'a.

³⁹⁻⁴⁰ Dios pu ayén r'íi tihua'uteájtuaa najmi'ica a'ljna jime'e mej té'antzaahua. Mí majta a'íime, camu xi ra'ancuré'a a'ljna ti jín Dios te'ataújratziiri'i a'ljna jime'e ti Dios

ari titaaxi'epi'intari'iri'i itejmi jemi a'ijna ti jaítze'e rí'en ti a'ín ayén téjmi jamuan hua'unaájmire'en a'ímej.

12

A'ij ti ye'í rí'í ti'itújcha'í a'ijna ti Círístu'u jemi seijre'e

¹ A'íné jeihua mú ta jemi huaté'uu í mej tí'iseij, tiché'e tiyen raatéxíehua te'ijna jime'e ti ayén tamuári'eriste'e, tiché'e teajta raatapuá'ajta te'ijna í tej jín até'ítzeaa ra í Dios jemi, te'ijna ti ja'anáj ti na'a tatéj'íqui. Tiché'e tiyen te'utávii'ua'í temua'a naa tej ti xi'epi'ín rijca te'ijna jime'e í ti jín Dios titaal'ijca tej ra'antípuá'ajte'en íiyen chaanaca japua.

² Tiché'e temájna jetze arátaca'anen í Jesús, a'ijna ti amuacáí taatasejrate a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios. A'í pu pu ajta ayén taanaájmire'en í Dios jemi a'ijna jime'e tej tiyen té'antzaahuat'e'en. A'íné a'í pu ayén ramua'areereca'a ti ayén tíráaci'iti a'ijna ti jín huataájtemua'ave, a'ij pu jín ayén rá'uvii'ua'í'iri'í mej rá'utatan í cúruu jetze. Capu jetzen ruxe'eve'eca'a mej miyen me'ijna jín puajtzi raatá'an ti ayén ratatévi'ira'aste'eca'a. Ajta íjii, án pu e'ecájca rí'írínta'a a'ijna í ipuari a'u ti japuan Dios e'ecájca.

³ Setá'aj siyen se'ijna jetze tíu'umua'ati a'ij ti a'ín huaríj ti ayén te'utávii'ua'í'iri'í temua'a naa a'ímej í mej jeihua huápi'í rájcha'íire'eca'a í Dios jemi. Setá'aj siyen se'ijna jetze ra'utámua'aree sej si caí cua'ana, ti í caí utévatzíin í a'amua tzajta'a.

⁴ Caxuu xi siyen á'aviicua'íre ajta sena'a caí ra'íráaxire í á'amua'axuure'e se'ijna jime'e sej se'ijna jamuan á'aviicua'íre'e tíj na'a ti a'ij pua'a 'een í Dios jemi.

⁵ Seajta siyen ya'uhua'áxi se'ijna í niuucari ti jín Dios ayén ca'aníjra'a ámuuatá'aca, tíj hua'atáata ayén tíhuá'a'íxaate'e í ruyaujmua'a tíjín:

Niyauj, capej rá'axíehuaata

ti tavástar'a ayén tí'imua'ítíii,

capej pajta piyen axieemiste'e

ti pua'a a'ín puajtzi muaatá'an.

⁶ Capej xaa ne'u piyen huárini,

a'íné tavástar'a pu ayén tí'ira'ítíii

a'ijna ti raxí'eve'e,

ajta ayén puajtzi ratá'aca ja'atí ti na'a

ti ayén ra'ancuré'evi'iti tíj ruyauj.

⁷ Ruxe'eve'e sej siyen te'utávii'ua'í a'íné Dios pu á'amua'ítíii. Ayee pu che'atá na'a á'amuaruure tíj sej teáata'a ayén huá'aruure í ruyaujmua'a. Ja'atí ti na'a ti ya'upuáara'an pú'een ayén tíhuá'ítíii í ruyaujmua'a a'achú mej pua'amé.

⁸ Tí pua'a ayén tíhuá'uci'íti matíj mena'a pua'amé í mej yaújmua'ame'en pú'een ti huá'aya'upua ayén tíhuá'ítíii, ajta ti pua'a ja'atí caí ayén tejá'amua'ítíii, a'ij xu jín caí yaújmua'ame'en pú'een, sino a'íme xu pú'een í mej chá'a mena'a huanúnu'íhuaca'a, í mej caí tíya'upua.

⁹ Ajta í'í, naími'í tu tetíj tena'a pua'amé tiyen tíya'upuaca'a, teajta tu tiyen huá'astíjre'eca'a te'ijna jime'e mej títa'ítíiiri'í. A'ij pu jín, jeihua pu jaítze'e ayén tíraavíjte'e tej tiyen ra'ará'astíjre'en te'ijna í tayá'upua ti rusén jín seijre'e, tej ti jemin ruuri tá'ara'ani.

¹⁰ A'íme í tayá'upua, ayéé mú a'atzu mena'a a'ateevi'í miyen títaatá'ítíiiri'í a'ij ti tíhu'a'ará'anjcheca'a.

Mí ajta a'ín Dios, ayéé pu 'een jín ayén tí'ita'ítíii ti ij rí'í táaruuren, tej ti tiyen urarí'ene'acan jín huateáturan tíj ajta a'ijna.

¹¹ Jee xaa, capu naa tíu'ase ti pua'a auj tí'ita'ítíiira, sino teen tu rajpuajtzi. Mí ajta, tí'ij ajtahua'a rí'í títaatépua'ajte'en tej ti rí'í tí'itacha'í tá'ara'ani te'ijna jime'e ti ayén títaatá'ítíiiri'í a'ijna jime'e í tej rajpuajtzi'ca'a.

Mej nu'u caí ti'ítíj jín auteáturan

¹² A'ij pu jín, setá'aj huatéjca'anen. Caxu siyen seijre'e tíj ja'atí ti ruxiéemiste'e, ti caí ruca'ané í rumuájca'a jetze, ajta rutunúj jetze.

¹³ Setá'aj rí'í huatájruuren nain jime'e sej si temua'a naa títeejú'un í Dios jemi, sej si caí ché'e a'ij pua'a huatázuna'iche'en, sino sej si huarún temua'a naa.

¹⁴ Setá'aj se'ijna jín tíu'utatése'en sej ruxiéehua naa tí'teseijre'e naíjmi'íca jemi í teteca. Setá'aj seajta sej siyen rí'íene'ecán jín huateáturan í a'amua tzajta'a, a'íné ti pua'a ja'atí caí ayén urarí'ene'e í ru tzajta'a, capu ja'anáj rasejran í tavástar'a'a.

¹⁵ Caxu raatá'acare'en ti sej mú'een ayén tí'ítíj jín auteáturan ti ij caí ché'e Dios ayén rí'í tíraatá'an. Rí'í xu'u mú'een ti caí ayén huatasejre'en mú'ejmi jemi ja'atí ti ayén seicié á'amuaruuren ti ij ayén tejama'ítziite'en, ti ajta ayén ca'aníjra'a hua'utá'an jeihua í teite mej mí miyen tí'ítíj jín auté'itzen í Dios jemi.

¹⁶ Rí'i xu'u seajta, tí'ij caí ja'atí ayén tiú'ujxana'acira'ate na'ari raatéxieehua a'ájna ti Dios raateájtuaa ítejmi jemi tíj a'ájna í Esaú. A'í pu ayén ráatuaa a'ájna ti raci'tífiche'en, ti á'are'ara'an pu'éene'e a'ájna jime'e ti Israel jetze ajtémecan. A'í pu ajta a'áin pu'éene'e ti amuacá huanú'ihuaca'a. Ajta ayé pu 'een jín ráatuaa a'ájna jime'e ti huatá'icuataca'a.

¹⁷ Seajta seri ramua'aree a'áj ti te'irájraa. Tí'ij ajtahua'a ayén raataxi'ëve ti ayén tí'iraci'ítí a'ájna ti jín Dios ayén rí'i tiraateájtuaani, ayé pu raaré'iteca'a a'ájna í ya'upuáara'an. Capu ché'e huatá'iristareca'a ti caújxiehuata. Capu amín a'íj ti ajta ruyei'ne rájhuaa.

A'ájna í jiri, í Sinaí, ajta í seí í Sión

¹⁸ Ajta, caxu siyen che'etá sena'a ajteáxiireca'a í Dios jemi matíj a'áme í mej me'uun a'atanéj jiri jetze a'u ti caí hua'utá'a mej japuan á'ujujhua'ane'en, a'u ti jetzen jeihua á'ataaca'a, a'u ti a'utíca'aca'a. Huápi'i pu xaa huatíca'aca'a, ajta jé'ecan mú viiyeca'a japuutzari jime'e.

¹⁹ Ajta ayén ja'atí ucájjihuaca'a trompeeta jetze. Aj pu i seíj ayén tiu'utaxájtaca'a. Huápi'i pu tziíní'ire'eca'a í ti namuajre'eca'a. A'íj mú jín miyen tirájhua'viiri'i í teite ti a'áin caí ché'e ayén tíhuá'a'ixaate'e.

²⁰ Ayeé mú huaríj a'iné camu a'atzu rá'aviicua'ireca'a me'ájna ti ayén tíhuá'uta'áj tíjín: "Tí pua'a tí'tíj ayén japuan á'uche'ecane'en í jiri, capu amín a'íj tí'tíj ti pírici, setá'aj siyen raateátu'asixi'ín tetej jime'e."

²¹ Jee xaa ne'u, huápi'i pu tziínisi'i seijre'eca'a í ti raaseíj a'ájna í Moisés teecan. A'íj pu jín ayén tiu'utaxájtaca'a tíjín: "Nénvije ne'ájna jime'e nej tí'itziíne'e."

²² Mí ajta, caxu siyen se'ájna ajteáxiireca'a, sino seíj xu'u jetze, a'ájna í jiri ti ayén téja'arájtehuuaa tíjín Sión, a'u ti é'eseijre'e a'ájna í chajta'a a'u ti á'uca í Dios ti ruuri, a'ujna u Jerusalén ti júte'e é'eseijre'e. A'u mú majta e'etiújseíre mu'íití í mej ta japua tí'ivaire'e mej mi me'ájna tiú'uyesten. Majta ayé mú pua'amé ti caí rí'írí ti ja'atí ayén hua'uté'itien a'achú mej ará'ase.

²³ Mú'een xu seajta huá'a jamuan ajteáxiireca'a í mej miyen e'etiújseíre me'ájna jime'e ti ayén che'atá tíhuá'aci'ítí tíj ayén tíráaci'ítí a'ájna í yaujra'an ti amuacá huanú'ihuaca'a. A'í mú majta meri á'ayu'usi'i me'ájna u ta japua. Seajta mú'een, ayé xu jemin ajteáxiireca'a se'ájna jemi ti huá'axijte'e í teite. A'í pu a'áin pú'een í Dios ti naíjmi'ica tí'ajte'e.

Mú'een xu seajta huá'a jamuan e'etiújseíj í huá'axiejniu'uca a'ámej í tetecca í mej urarí'ene'acan jín huateájturaa í Dios jemi, a'áme ti ajta Dios hua'unaíjmi'e.

²⁴ Xu'uri seajta ajteáxiireca'a se'ájna jemi í Jesús, a'ájna ti ayén raaxí'epi'íntare a'ájna jime'e í niuucari ti jaitze'e r'í'en, ti ajtahua'a jín te'ataújratziiri'i í Dios. Ajta a'áin í xúure'ara'an ti a'áin ra'iráaxire, jaitze'e pu rí'éene'ecán jín seijre'e í Dios jemi caí í ti Abel teecan ya'urie, a'iné a'ájna í ti Jesús ayén ra'iráaxire, a'í pu a'áin pú'een í ti jín Dios r'í'i títaatá'a ítejmi.

²⁵ Rí'i xu'u mú'een, seí si caí siyen raatéxieehua se'ájna ti tejá'amua'ixaate'e. Jee xaa ne'u, camu huateújvai a'ámej matí'íj raatéxieehuataca'a a'ájna ti íiyen chaanaca japua tíhuá'utajé. A'íj pu jín, capu a'atzu a'íj huatá'iristari tej tiyen huatétavaire'en ti pua'a tiyen raatéxieehua te'ájna ti ayén tí'itajee ti júte'e é'eseijre'e.

²⁶ A'ajná'ímua, a'í pu raatáruureajxi í chaanaca tí'ij tiu'utaxájtaca'a. Mí ajta íjii, pu'uri ajtahua'a ayén te'ataújratziiri'i tíjín: "Neajtahua'a nu niyen raatáruureajxi'isin ne'ájna í chaanaca, neajta naíjmi'i tíj na'a ti é'eseijre'e u ta japua."

²⁷ A'ájna í niuucari ti jime'en yee "neajtahua'a nu raatáruureajxi'isin", ayé pu huataújmua'a ti amuacá raatáruureajxi'isin tíj na'a ti tiú'utaavijhuaca'a. Aj pu'í tí'ítí'asin ti íj ayén huateáuran a'ájna ti caí rí'írí ti ja'atí ayén raatáruureajxi'ín.

²⁸⁻²⁹ A'íj pu jín, tiché'e te'ájna jín huatátatema'ave'en te'ájna jime'e ti ayén tí'titaci'ítí tej te'uun a'uteáuran seíj chuéjra'a japua ti caí ja'atí raayí'ítí ti raatáruureajxi'ín. A'íj pu jín, tiché'e teajta tiyen raná'amiche'en te'ájna í Dios a'íj ti tira'aránaajche. Tiché'e tiyen rátziiine'e ra'ará'astijre'en, a'iné a'ájna í Dios í tej rana'amiche, ayé pu 'een tíj taij ti nain tí'ta'iraca.

13

A'íj tej nu'u tiyen huá'ini

¹ Setá'aj seuj huájxe'ëve'en tíj ru'ihuamua'a.

² Caxu ya'uhua'anán seí temua'a naa hua'ancuré'evi'ítin í ta'ihuamua'a í seí caí huá'amua'je a'iné matí'íj seica miyen huaríj, ayé pu te'irájraa mej caí ramua'areereca'a miyen hua'ancuré'evi'ítí a'ámej í mej ta japua tí'ivaire'eca'a.

³ Setá'aj hua'utámua'aree se'ámej í mej aiteánami'i yee cumu mú'een xu seajta huá'a jamuan aiteánami'i. Setá'aj seajta hua'utámua'aree se'ámej í mej a'íj pua'a huá'aruure a'iné naími'i tu seíj tena'a jetze ajtémecan.

⁴ Miché'le naími'i miyen tí'imujca ti í'ixi'epi'in mej huanéjme'iche í teite. Caxu hua'atá'acare'en mej miyen tí'ixana'acire'le í mej meri néjme'iche a'iné Dios pu xaa huá'axijte'en a'límej í mej a'ij pua'a ti'tiújcha'íi, majta a'límej í mej tí'ixana'acire'le.

⁵ Caxu siyen huataúra'an sej siyen jaitze'e raxí'eve'e í tumin secái máâj ti'ti. Setá'aj siyen se'fjna jín huataújtemua'ave'en se'fjna jime'e sej caj tí'ijcha'íi, a'iné ayée pu tiu'utaxájtaca'a a'fjna í tavástar'a tíjín: "Canu ja'anáj mé mú jauújisin. Canu neajta ja'anáj mú ja'uhuá'axijsin."

⁶ A'fj pu jín, rí'írí tej tiyen taxiéehua tiu'utaxáj yee:

Tavástar'a pu nevaire'e,
a'fj nu jín caí tí'tiizíine'e
a'fj mej neruuren í teite.

⁷ Setá'aj hua'utámua'aree a'límej teteca, í mej tejamaú'ítiiiri'i me'fjna jime'e í niuucari ti Dios jetze a'uvé'emej. Setá'aj se'fjna jetze tiú'umua'atí a'ij ti huá'a jemi te'írájraa sej si siyen che'atá sena'a ra'ará'astijre'en se'fjna í Jesús matj a'líme.

⁸ Ajta a'fín í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een, ayée pu che'atá seijre'e íjii, tíj ajta seijre'eca'a jéjcau imuá, tíj ajta ayén se'íire'e a'ame tíj na'a rusén jime'e.

⁹ Caxu huataúra'an ti ja'atí ayén amuaacuanamuan a'fjna jime'e í niuucari me' ché'le mena'a jín tejá'amua'ítiií ti seicié huataújmua'a a'ij tej tejamaú'ítiiiri'i iteen. Mí seajta mú'een, setá'aj siyen huateújca'anen í ru tzajta'a se'fjna jime'e ti Dios tí'tij jín rí'i tejamuaatá'a. Capu a'atzu a'ij tí'írí'iri sej se'fjna jín sej huateújca'anen í ru tzajta'a se'fjna jime'e í ye'irá ti ayén tihua'áijte'e tí'tij cua'lira mej ráacua'ani. Capu a'atzu hua'utévai a'límej í mej me'fjna jín ra'ará'astijre.

¹⁰ Ajta ayée pu Dios raateájtuaa itejmi jemi í mej japuan tí'imuai'ivajtaca ti jime'en caí ayén hua'atá'aca mej jetzen tiú'ucua'ani a'límej í mej me'uun tí'ivaire'e í inaamua jete.

¹¹ Ayee pu che'atá na'a tíráaru a'fjna í Jesús tíj ajta a'fín ti ve'ecán jín tí'itéjvee í Dios jemi ayén huá'aruurejca'a a'límej í ye'emuaate í mej hua'utámua'ivajtaca'a me'fjna jetze me'ecan í mej jín auteájturaa í Dios jemi í teite. Tí'ij ari huá'ucuii, aj pu a'uun raatétuaacare'e í hua'axuure'e a'ujna inaamua jete. Ajta í huá'a hua'ira'a, a'fí pu a'uun raatétuaacare'e á pua'acé a'u mej a'uchéjme'ecaa í teite, ti ij a'uun raatétaaira.

¹² Ajta a'fín Jesús, ayée pu che'atá na'a tirajpua'íjtaca á pua'acé í chajta'a jetze ti ij ayén rí'éne'ecán jín hua'íravi'ítin í ruteítestemua'a a'fjna jime'e ti ra'íráaxire í ruxuure'e.

¹³ A'fj pu jín, tiché'le tiyen jemin ajteáxíire á pua'acé a'u tej tejmi'í a'uchéjme'ecaa tej ti tiyen che'atá tena'a te'utáviicua'í te'fjna jime'e ti tiu'utévi'iraste'e tíj ajta a'fín te'utáviicua'írí'i.

¹⁴ Ayej xaa ne'u ayén tiraavijte'e a'iné capu ayén raateájtuaa itejmi jemi chajta'a ti íyen seijre'e chaanaca japua ti á'ateevi'in sino teuche'e tu ráahuassin te'fjna ti ayén auj huataseijre'esin.

¹⁵ A'iné Jesús pu ayén ta japua huaniú, tiché'le tiyen ja'anáj ti na'a niuucajtze'en rí'i tiraateájtuaani í Dios jemi. A'fj pu a'fín pú'een í tej jín tí'imuai'ivajtaca, a'fjna í niuucari í tej jín huatátatemua'ave'en, í tej teajta jín ra'utámua'aree.

¹⁶ Caxu yá'uhua'anan sej siyen rijca se'fjna ti í'ixi'epi'in, seajta siyen tihua'utévaire'en í seica se'fjna jime'e í sej tí'ijcha'íi, a'iné temua'a pu ra'aráanajche í Dios sej siyen se'fjna jín rí'i tiraatá'acare'en a'ij sej rici. Tij siyen tiu'utámua'ívejta í Dios jemi.

¹⁷ Setá'aj hua'ará'astijre'en se'fmej í mej miyen antiújmua'aree teyujta'a. Setá'aj siyen huárini a'fj mej tejá'amua'ajjte'e, a'iné a'fí mú á'amua'achá'fj muá'aye'i me'fjna jime'e sej si siyen ra'ará'astijre'en í Dios. Majta mú miyen ramua'aree ti ayén ruxe'eve'e mej raatánamujriste'en í Dios a'ij mej tí'tij jín huaríj. Miché'le miyen ruxiéehua tejamauatá'ítiií, a'iné capu a'atzu a'ij tejámuatéva'íri ti pua'a miyen huataújxiemste'en me'fjna jime'e sej muári'eri hua'atá'aca.

A'fjna ti jín ra'antipúa'ajte

¹⁸ Ayee pu titá'amitiejte'e yú tatzajta'a tej nain jín xí'epi'in rici, teajta tiyen tí'ijxe'eve'e tej tiyen huárini a'fj ti tiraavijte'e. A'fj xu jín, setá'aj seuj rahuaviira í Dios jemi itejmi jime'e.

¹⁹ Neajta nu niyen á'amuaajee ca'anán jime'e sej si jaitze'e siyen huárini sej rájhuavii í Dios jemi ti ij ajtahua'a naatá'an nej ca'anacan mú'ejmi jemi a'utéveeca.

²⁰⁻²¹ Tiché'le tiyen rí'i tiraatá'acare'en te'fjna í Dios ti rí'i tu'uhuatépu'ajte'en, ti ajta ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mí'íchite a'fjna í tavástar'a a'fjna ti Jesús pú'een. A'fj pu a'fín pú'een ti ayén ve'ecán jín antiújmua'aree a'fjna jime'e ti hua'acha'fí á'ara'ani í ruteítestemua'a tíj seíj ti huá'a cujta'a huamé'en í cáne'axi. Ayee pu éeni'íci'e seijre'e a'fjna jime'e ti ra'íráaxire í ruxuure'e ti ij ayén raaxí'epi'íntare'en a'fjna í niuucari ti jín Dios te'ataújratziiri'í tíj na'a rusén jime'e.

Ché'le a'fín Dios ayén amuaanaíjmire'en nain jime'e ti xí'epi'in 'een sej si siyen huárini a'ij ti a'fín tí'ijxe'eve'e. Ché'le a'fín ayén amuáaruuren sej si siyen 'eene'en seijre'e a'fj ti

tira'aráanajche a'íjna jime'e ti a'ín Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een ayén a'amua japua huaniú. A'íj pu jín, tiché'e tiyen rí'i tiratá'acare'en tíj na'a rusén jime'e.

²² Ne'ihuaamua'a, ayéé nu tejá'amuahuvii sej siyen rá'uviicua'i se'íjna í niuucari í nej jín ca'aníjra'a amuatá'aca, a'iné c'íj nu'u caj niyen tejámuaatá'itíiri'i.

²³ Setá'aj ráamua'aree mej meri raatátuaa í ta'ihuaara'a a'íjna í Timoteo. Tí pua'a ca'anacan yé ra'asti, nee nu rá'avi'itín neetzi jamuan, aj nu ni a'umé'e na'ame mú'ejmi jemi tej ti náimi'i amuaaséj.

²⁴ Setá'aj hua'utateújte'en a'ímej í mej nain jín antiújmua'aree mú'ejmi jemi, seajta naíjmi'ica í ti Dios huateúra'ate. Majta a'íime í mej miyún Italia é'eme'ecan, a'íí mú'naíjmi'i yé á'amuateujte'e.

²⁵ Ché'e a'ín Dios rí'i tejámuaatá'acare'en naíjmi'ica mú'ejmi. Yee pu'u xaa. Ché'e ayén té'ara'ani.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjna í Santiago

Santiago pu huá'ateuje'e

¹ Inee Santiago, í nej tí'lvaire'e í Dios jemi, neajta ne'íjna í tavástara'a jemi, a'íjna í Jesús ti ajta Ciriistu'u pú'leen, ayée nu ne'íjna jetze tejá'amuateuje'e, mi sej huá'a jetze ajtém'e'ecan a'ímej í teitejra'a í mej huá'a jetze airaújnejte a'ímej í huá'avausimua'aci'í í mej tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, seajta mi ti Dios amuaaré'e'itixi a'u ti na'a se'í chuéjra'a japua.

Jíme'en í ja'ati ti xaa té'atzaahuat'e, ti ajta naa tirú'umua'aree

² Ti pua'a ayén tejamuáaci'iti tíj na'a a'íjna í sej jín á'aviicua'ire'e, setá'aj siyen tiú'umua'ati ti xí'epi'in 'een, setá'aj seajta se'íjna jín huataújtemua'ave'een.

³ Ayee xu huárini, a'iné xu'uri ramua'aree ti pua'a ayén a'íjna jín amuaáaruuren ti ij Dios ayén amuaatéesej ti pua'a siyen rá'astjire'e nusu secá, a'íí pu ajta ayén á'amuaruuren sej si te'utáviicua'í.

⁴ Setá'aj seajta siyen r'íi ráaruuren sej si nain jín te'utáviicua'í, a'iné set'íj siyen se'íjna jín huarín, ayée xu nain jín araúrustejsin í Dios jemi, seajta siyen runájmi'e'een. Capu tí'iti tejamu'a'utéturaate'esin.

⁵ Ti pua'a rá'aturaate'e sej ti ij naa tirú'umua'areere a'ij ti ye'í huárini, ché'e a'íin ayén raatáhuavii í Dios. Ajta a'íin Dios, ayée pu a'íjna jín raatá'asin, a'iné a'íí pu rux'í'evi'ira'a jín jeíhua huápi'í tihua'atá'aca í rute'íestemua'a. Ajta, a'íí pu caí hua'ajteá'axi'isin.

⁶ Mi ajta, ché'e a'íin í ja'ati ayén a'íjna tiraatáhuavii a'íjna jíme'e ti ayén tí'ayajna ti xaa té'atzaahuat'e, icu. Ché'e a'íin caí a'ij mé'e tejé'eti'ti'itan, a'iné a'íjna í ja'ati ti xaa a'ij pu pua'a na'a tirá'amitiejte'e, ayée pu che'atá na'a 'een tíj ajta 'een í jaj ti aujruuréjvee í eeca jíme'e.

⁷⁻⁸ Capu a'atzu xí'epi'in mé teúumua'aree a'íjna í ja'ati a'íjna jíme'e ti hua'apuaca jín á'ujca'ane ti ij ayén huárini. Capu a'atzu ayén tirá'amitiejte'e a'ij ti huárini tí'iti jíme'e. Ajta ja'ati ti ayén 'een, capu a'atzu ra'ancuré'asin í tavástara'a jemi.

⁹ Ajta a'íin í ta'ihuaara'a ti caí a'ij tí'ijviicua'í, ché'e a'íin a'íjna jín huataújtemua'ave'een a'íjna jíme'e ti Dios ayén jeíhua huápi'í r'íi tiraatá'asin.

A'íí pu tiu'utépu'a'ajte a'íjna ti chíjteaani tí'ijcha'íi

¹⁰ Ajta a'íin í ta'ihuaara'a ti ajta chíjteaani pú'een, ché'e a'íin ayén r'íi tiratá'acare'een í Dios a'íjna jíme'e ti ayén tiráaci'iti a'íjna ti raatatévi'iraste'esin. A'íí pu xaa ayén che'atá na'a tiu'utépu'a'ari tíj ajta a'íjna í xuuxu'u ti tu'lupi jetze xuta'a.

¹¹ Jee xaa, tí'ij u e'ljnén í xicaj, a'íí pu 'í a'íin tu'lupi ayén huatéhuasin í xicaj jíme'e. Ajta a'íin xuuxu'ura'an, a'íí pu cávatzijsin. Ayee pu 'í tiu'utépu'a'ari í ti jín naa seijre'eca'a. Ayee pu che'atá na'a tí'ijruuren a'íjna í chíjteaani. A'íí pu á'apua'aren nain jíme'e ti jeíhua huápi'í tí'ijcha'íica'a.

Ti pua'a tí'iti ayén ca'aníjra'a tí'titá'acare'een ti ja'ati a'ij pua'a huárini í Dios jemi

¹² R'íi pu tiraatá'aca a'íjna í ja'ati ti pua'a ayén rá'aviicua'í a'íjna ti ca'aníjra'a ratá'aca ti ayén huárini ti a'ij pua'a een í Dios jemi, a'iné tí'ij ari ayén te'utáviicua'í a'íjna ti jín raatamuáari'eriste, Dios pu ayén tiraatá'asin a'íjna ti ayén raamuá'iti, ti ayén ruurican huateáturan a'u ti Dios é'esejre'e tíj na'a rusén jíme'e. Ayee pu a'íjna jín te'ataújratziiri'í í Dios ti ayén hua'utá'asin naíjmi'íca a'ímej í mej miyen raxí'ev'e'e me'íjna í Dios.

¹³ Ti pua'a ayén ca'aníjra'a tiraatá'aca sej í ja'ati ti ayén ráaruuren a'íjna ti a'ij pua'a een í Dios jemi, ché'e caí a'íin ayén tiu'utaxáj yee Dios pu ayén ca'aníjra'a raatá'aca tí'ij ayén huárini a'iné capu r'í'iri ti Dios ayén ca'aníjra'a raatá'an ti i a'íin ja'ati ayén a'ij pua'a huárini. Jee xaa ne'u, capu ajta a'atzu r'í'iri ti ja'ati ayén ca'aníjra'a raatá'an í Dios tí'ij a'íin Dios ayén huárini a'íjna ti a'ij pua'a een. Ajta a'íin í Dios, capu ja'anáj ayén ca'aníjra'a tiraatá'aca í ja'ati tí'ij a'íin ja'ati ayén huárini a'íjna ti a'ij pua'a een.

¹⁴ Mi ajta, ti pua'a ayén ca'aníjra'a raatá'an í ja'ati ti ayén huárini a'íjna ti a'ij pua'a een í Dios jemi, ayée pu xaa a'íjna jetze á'ujca'ane a'íjna jetze í rux'í'evi'ira'a ti jetzen airáninei í tzajta'an. A'íí pu a'íjna jín á'ujca'ane ti ayén tirá'amitiejte'e ti naa seijre'e a'íjna í tí'iti ti a'ij pua'a een.

¹⁵ Jíme'en pu'u ayén raaxí'epi'íntare ti ayén huárini, aj pu 'í ayén auteáturaasin í Dios jemi. Ajta, ti pua'a ari huataújnajmi'e'een a'íjna ti a'ij pua'a een í Dios jemi, aj pu 'í mi'íni a'íjna í ja'ati ti a'uté'ítzee í Dios jemi.

¹⁶ Ne'ihuaamua'a, mi nej jeíhua huápi'í já'amuaxe'ev'e'e, caxu huataúra'an ti ja'ati tí'iti jín amuaacuanamuan.

¹⁷ Tjij na'a ti xí'epi'in 'een, ti ajta caí t'i'iti jín á'atura ti ayén rí'í tejamuáaci'iti ja'anáj ti na'a, a'úu pu é'eme'ecan u ta japua, a'íjna jemi í tej rájya'upua, a'íjna ti nain tiú'utaahuaca'a a'íjna ti ayén t'i'itatzave'e ti jítu'e é'esejire'e. Mi ajta, a'íjna jemi, ja'anáj ti na'a pu ayén che'atá na'a t'i'sejire'e itejmi jemi. Capu a'atzu seicié ruruurejca, capu ajta ayén ráaruurejsin t'ij ayén huatética'are itejmi jemi.

¹⁸ Ruxí'evi'ira'a pu jín, ayén taatá'a tej tiyen huatasejire'en í chaanaca japua a'íjna jime'e ti téjmi jemi raateájtuaa í runiuuca ti tzáahuati'ira'a jín sejire'e. Aye'e pu 'een jín huaríj tej ti tiyen che'atá tena'a éeni'ici'e sejire'e tá'ara'ani t'ij ajta a'íjna ti amuacaícan jín huatasejire í eloote í mej majta ratatú'irihua'a mú á'aye'i í Dios jemi.

A'íme í mej rá'astjire'e í niucari

¹⁹⁻²⁰ A'íj pu jín, setá'aj siyen ráamua'aree a'íj sej ye'í huárini, ne'ihuaamua'a, mi nej já'amuaxe'eve'e. Rí'í xu'u, sej si ráanamua temua'a naa. Mi seajta, caxu ca'anacan tihua'utá'ixaate'esin í teite. Caxu seajta ca'anacan huataníniu'ucacu, a'íné capu rí'írí ti ja'ati ayén ráaruuren a'íjna ti xí'epi'in 'een í Dios jemi ti pua'a ayén niu'ucara'a jín t'i'tiújcha'íi.

²¹ A'íj pu jín, setá'aj siyen raatapuá'ajta nain jime'e ti a'íj pua'a een, ti ajta xána'avisí'i sejire'e. Mi seajta mú'een, setá'aj siyen ruxieemíj'te ra'ancuré'an se'íjna í niucari ti mú'ejmi jemi huatétuihuaca'a, ti ajta jín Dios ayén raayí'iti ti amua'irájtuaani.

²² Seajta mú'een, caxu siyen sena'a ranamuajra a'íj ti t'í'ixa í niucari sino seajta siyen huárini a'íj ti tejá'amua'ítii. Na'ari caí, ayé'e xu rucuanamuáa xá'aju'un rujímua'a sena'a.

²³ Aye'e pu 'een a'íjna í ja'ati ti caí ayén rici a'íj ti t'í'ixa í niucari sino ayé'e na'a rusej ranamuajra. Aye'e pu 'een t'ij a'íjna í ja'ati ti ruciéenime'e se'íj í 'ájte'ehua jetze.

²⁴ Jíme'en pu'u rusej, aj pu í t'ichesin, ajta á'iyen yá'uhua'axijsin a'íj ti sejire'eca'a í ciéenime'ara'an.

²⁵ Ajta a'íin ti temua'a naa tirá'asej a'íjna í niucari ti jín Dios t'í'ajta, ti ajta caí t'i'iti jín á'atura, ti ajta Dios jín ru'irájtuaani, ayé'e pu Dios rí'í tiraatá'asin ti pua'a a'íin pu'éene'e a'ame se'íj ti ayén rí'í t'i'tiújcha'íi a'íj ti a'íin niucari t'í'ixa. Na'ari caí ti pua'a a'íi na'a pu'éene'e a'ame se'íj ti ayé'e na'a ranamuajra, ajta ca'anacan yá'uhua'axin, capu rí'í'ene'en huatéturaasin í Dios jemi.

²⁶ Ti pua'a ja'ati ayén tiú'ujxajta í ru tzajta'a yee ti temua'a naa tirá'astjire'e í ruye'irá, ajta ti pua'a a'íin ja'ati caí raatapuá'ajta ti a'íj pua'a tihua'axajta í ruxí'ej teite, a'íi pu ayén rucuanamua í ru tzajta'a. Capu t'i'iti vaire'e a'íjna í ye'írájra'an a'íjna í ja'ati.

²⁷ Aye'e mú rici a'íme í mej miyen ra'ará'astjire'e í ye'írá ti rí'í'ene'en jín sejire'e í Dios jemi, ti ajta caí t'i'itij jín á'atura jemin í tej rájya'upua. Miché'e ayé'e mena'a rijca: mej mi miyen huá'umuaare a'ímej í mej t'i'iti jín rajpuajtzi me'íjna jime'e í mej xí'ejcanta muá'araa nusu mej antiú'ejtareca'a; mej mi majta ahuaújcu'uven, mej mi caí huaújxana'acira'aten a'ímej jamuan í mej chaanaca japua huachéjme.

2

Mej mi caí a'íj pua'a huajá'usejira í ruxí'ej teite

¹ Ne'ihuaamua'a, a'íné mú'een xu rá'astjire'e í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta Círíistu'u pú'een, ti ajta nain jín antiújmua'aree í Dios jemi, a'íj pu jín, setá'aj siyen ruxí'ej sena'a huajá'usejira najími'ica í teite. Capu amín a'íj, ti pua'a se'íj chíj'teaaan pú'een nusu caí.

² Tiché'e tiyen tiraataxáj yee hua'apua mú me'uun a'uteáruti a'u se'íj e'tiújse'iri. Ajta í se'íj, ayé'e pu aniira ucárujte'e, ajta naa éene'e t'i'iteché'e. Ajta í se'íj, a'íi pu caí a'íj t'i'ijviicua'í, ajta ayén mí'ime'ecan ucaché'e.

³ Seajta mú'een, ayé'e xu temua'a naa ra'ancuré'evi'itin se'íjna ti naa éene'e t'i'tiéechen, seajta siyen tiraata'ixaate'en t'íin: "Ííye'e jí, patá'aj yé a'ujye'íxi'in a'u ti jaítze'e á'ujxe'eve'e." Ajta, jíme'en a'íjna ti ayén mí'ime'ecan ucáachen, siyen che'e na'a xu'u tiraata'ixaate'en t'íin: "Patá'aj mé huatéveeca nusu yé a'ujye'íxi'í yé ne'íicata'a."

⁴ Ti pua'a siyen rijca, ¿ni qui siyen ruxí'ej sena'a tihua'usejira í ruxí'ej teite? ¿Ni qui secáí siyen ruruure matíj a'íme í mej a'íj pua'a mé titeumuámua'aree, í mej majta huá'axijte'e í ruxí'ej teite? Aye'j xaa ne'u t'i'iyajna. Ti pua'a siyen caí ruxí'ej sena'a tihua'usejira í ruxí'ej teite, ayé'e xu ruruure matíj a'íme.

⁵ Casí'í, xáanamujri'í, ne'ihuaamua'a. Dios pu ayén hua'avé'ejajpuaxi a'ímej í mej caí a'íj t'í'ijviicua'í a'ímej tzajta'a í mej yen jupan huachéjme í chaanaca japua, mej mi jéihua huápi'í t'í'ijcha'íica í Dios jemi me'íjna jime'e mej té'átzaahuate'e, ti ij ajta ayén tihua'uci'iti mej jamuan tiu'uta'ájta t'ij na'a Dios ari a'íjna jín te'ataújratziiri'í huá'a jemi í mej raxí'eve'e.

⁶ Mi seajta mú'een, xu'uri raatéxiehuataca'a se'íjna ti caí a'íj t'í'ijviicua'í. Majta a'íme í mej chíj'teaaan pú'een, a'íi mú a'íin pú'een í mej puajtzi amuaatá'aca. Majta miyen amua'avi'itijcica huá'a jemi í mej t'í'ixi'epi'íintare'e.

⁷ A'í mú majta a'ij pua'a tí'ijxa me'íjna í niuucajtze'en sej jín siyen ánte'arua, í sej seajta r'í tiratá'aca.

⁸ Xí'epi'in xu rici ti pua'a siyen tzáahuatí'ira'a jín ra'ará'astijre'en se'íjna í niuucari ti jín Dios tí'ajta ti ayén jíme'en tí'ixa í niuucari jetze tijn: "Patá'aj piyen raxí'eve'e í axí'ej tevi patíj asej tí'axe'eve'e."

⁹ Mí ajta, ti pua'a secaí siyen ruxí'ej sena'a tihuá'useijra í teite, ayée xu seri auteájturaa í Dios jemi. Ajta a'ín í niuucari ti jín Dios tí'ajta, ayée pu ari ayén ama'uxijte a'íjna jime'e sej caí rá'aste se'íjna í niuucari.

¹⁰ Ayee pu'u na'a, a'íné ti pua'a ja'ati ayén nain jín te'ará'aste a'íjna í niuucari mej jín tí'ajta, ajta ti pua'a ayén se'íj jín auteáturan í niuucari jemi, ayée mú rá'axijte'e ti nain jín auteájturaa.

¹¹ A'íné a'ín ti ayén raataxájtaca'a tijn: "Capej tí'axana'acira'ate", a'í pu ajta ayén raataxájtaca'a tijn: "Capej tí'litecul'ica." A'íj pu jín, ti pua'a piyen caí tí'ihuá'axana'acira'aten, mi pajta piyen xaa tiu'ujé'ica, a'íj pej jín peri auteájturaa a'íjna jemi í niuucari í mej jín tí'ajta.

¹² A'íj pu jín, setá'aj siyen tí'ixajta, seajta siyen r'í tí'ti'újcha'í a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jime'e ti Dios ayén a'íjna jín amua'axijte'en a'íjna jemi í niuucari ti jín amua'irájtuaani.

¹³ Jee xaa ne'u, ti pua'a ja'ati caí ayén huá'acu'uve í ruxí'ej teite, capu Dios ayén rá'ancu'uvajxi'isin a'íjna xicáara'an ti jetzen tité'axijte'en. Na'ari caí, ti pua'a ja'ati ayén huá'acu'uve í ruxí'ej teite, Dios pu r'í tiraatá'asin a'íjna xicáara'an jetze.

A'íjna ti jín ja'ati té'atzaahuat'e, ajta ti jín r'í tí'ti'újcha'í

¹⁴ Ne'ihuaamua'a, ¿a'íné tí'ti jín tiratéva'iri se'íj í ja'ati ti pua'a ayén na'a tí'ixajta yee ti té'atzaahuat'e, ajta caí ayén tí'ti jín rijca í mej jín ramua'aree ti ayén tí'ayajna ti a'ín ja'ati té'atzaahuat'e? ¿Ni rí'iri ti a'ín ayén ru'irájtuaani ti ayén na'a té'atzaahuat'e? Capu xaa ne'u.

¹⁵⁻¹⁶ Tiché'e tiyen tiraataxáj yee ti ja'ati ayén huá'rini ti a'amua jetze ajtémecan. Capu amín a'ij, ti pua'a teáata'a pírici, na'ari 'íta'a. A'í pu ayén caí tí'itéechen, ajta caí tí'ti tícha'í ti ráacua'ani t'j na'a se'íj xicaj jetze. Ajta a'ín ja'ati ayén á a'ire'enen se'íj jemi ti ajta mú'ejmi jetze ajtémecan. Aj pu 'i ayén tiraata'ixaate'en a'íjna ti tirá'aturaate'e. Ajta a'íjna í ja'ati, ayée na'a tiraata'ixaate'en yee "Aricu, ché'e r'í mu'u timuajé'evaire'e." Ajta caí tí'ti raatá'an ti jín huateúvair'e. ¿A'íné na'aquí té'eme a'íjna jemi ti caí tí'ti tihua'utá'a, a'íjna í ja'ati ti ayée na'a té'atzaahuat'e? ¿Ni qui temua'a naa? Capu a'atzu xaa ne'u.

¹⁷ A'íj pu jín, ti pua'a ja'ati ayée na'a té'atzaahuat'e, ajta caí tí'ti jín ayén rici ti jín raatasejrate'esin yee ayej tí'ayajna ti a'ín ja'ati té'atzaahuat'e, capu a'atzu a'ij tí'itéva'iri.

¹⁸ Mí ajta, ja'ati pu ayén tiu'utaxájta tijn: "Se'íj pu ayée na'a té'atzaahuat'e, ajta í se'íj, a'í pu ayén tí'ti jín ti xí'epi'in 'éen rici." Mí neajta inee, ayée nu tí'imua'ixaate'e yee patá'aj naatasejrate'en í pej jín té'atzaahuat'e pej caí piyen tí'ti ti xí'epi'in 'een jín tí'iruure.

Mí neajta inee, ayée nu timuaatasejrate'esin ti ayén tí'ayajna nej té'atzaahuat'e ne'íjna jime'e í nej tí'ti jín niyen rici ti xí'epi'in 'een.

¹⁹ Ayee pepu'u té'atzaahuat'e ti se'íj na'a pú'een í Dios. Xí'epi'in pej rici. Ayee mú che'atá mena'a té'atzaahuat'e a'íime í tiyáaru'use, majta ruvivé.

²⁰ Mí pej caí r'í mé teuúmaa'aree, ¿ni tzaa piyen raxí'eve'e nej niyen temua'a naa timuaatasejrate'en ti caí tí'ti a'ij tí'itéva'iri ti pua'a ja'ati ayée na'a té'atzaahuat'e, ajta caí tí'ti jín ayén rici ti xí'epi'in 'een?

²¹ A'íjna í tayá'upuaci'í a'íjna í Abraham teecan, urar'ene'acan pu jín huateájturaa í Dios jemi a'íjna jime'e ti raatámuai'ivajtaca'a í ruyauj í tetej japua, a'íjna í Isaac. ¿Ni caí ayén tí'ayajna? Jee xaa ne'u.

²² A'íj pu jín, ayée tu ramua'aree ti a'íjna a'ij ti huaríj, ayée pu jamuan tí'itéva'iri a'íjna ti ajta té'atzaahuat'e. Ajta, ayée pu raana'ímire ti té'atzaahuat'e'eca'a a'íjna í Abraham a'íjna jime'e a'ij ti huaríj.

²³ Tí'iquí ayén aráuraste a'íjna ti ayén té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tijn: "Abraham pu rá'antzaahua a'íjna í Dios, ajta ayée pu tiraaxí'epi'intari'iri'í ti a'ín ayén rí'éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi." Matí'ij mí miyen raatamuá'a tijn: "Tí amiigura'an pú'een í Dios."

²⁴ A'íj pu jín, ayée pu ámitieere'e ti se'íj ayén rí'éene'ecán jín huateáturaasin í Dios jemi a'íjna jime'e a'ij ti ajta rici, capu a'í na'a jín ti té'atzaahuat'e.

²⁵ Ayee pu che'atá na'a tiráaruu a'íjna í Rahab teecan, a'íjna í 'íta'a ti ramuá'iticijca í tumín í rutevij jime'e. Tí'ij a'ín ayén r'í hua'ancuré'evi'ti a'íme'j í mej rá'eeve'eca'a, aj pu 'i se'íj jetze í juye hua'uta'íteca'a. Tí'ij ayén a'íjna jín huaríj, aj pu 'i ayén urar'ene'acan jín huateájturaa í Dios jemi.

²⁶ A'íné, capu ri'írí ti ja'ati ruuri á'ara'ani ti pua'a caí uráxiejniu'uca, ayée pu che'atá na'a caí ti'itij vaire'e ti pua'a ja'ati ayée na'a té'atzaahuat'e, ajta caí ti'ti a'ij ruure ti x'epi'in 'een.

3

A'ij ti ti'itij jín t'ivaire'e neanuredáara'an í seij

¹ Setá'aj caí siyen huataúra'an sej mu'íiti se'ijna jín te'enteárate se'ijna jime'e sej tihua'amua'atée í seica a'íné xu'uri ramua'aree ti jaítze'e ca'anín jín tá'axijte'en í Dios itejmi, í tej tiyen tí'imua'ata ti caí ayén tihuá'axijte'en a'ímej í mej caí miyen tí'imua'ata.

² Jee xaa, naími'i tu tiyen tí'itij jín tite'uté'itzea'ara. Ajta ti pua'a ja'ati caí ayén ti'ti jín até'itze'ara'an a'íjna jime'e a'ij ti a'ín ti'ixa, ayée tu tí'ijmua'aree ti a'ín pú'een ti ri'éene'ecán jín seijre'e, ajta ti a'ín raay'i'iti ti ayén á'ujcu'uven í rutevij jime'e t'íij caí ti'itij jín auteáturan.

³ Casí'i, ayée tu hua'ancárujti'iraca huá'atene'en í cahuaayu'u te'ijna í xaachin mej mi ta'ará'astijre'en. A'ij tu jín, te'ijna jín tiyen hua'aré'eca'ani.

⁴ Ajta a'íjna í baarcu, ti ajta temua'a tí'ive'éé. A'íi pu áca ayén ráatajchi ca'anín jime'e. Mi ajta, a'íjna jín í ciyej ti jaata'a atéjvee, ayée pu tí'ivaire'e ti ij a'ín í ti ramuari'e ayén raajájsime'en í baarcu a'u ti a'ín ayén yé'exe'eve'e.

⁵ Ayee pu che'atá na'a cáieene'en seijre'e í ta jetze a'íjna í taneanúj. Mi ajta, ayée pu á'ujca'ane ti ve'ecán jín ahuá'ujzaahuat'e'en. Teajta iteen, temua'a tu teri tiyen ramua'aree ti ayén ri'írí ti tajj ti c'ij na'a teájtani, ayée pu ve'ecán jín tiu'uré'ataasin.

⁶ Jee xaa ne'u, ayée pu che'atá na'a seijre'e í taneanúj tíj tajj. Ayee pu ajta seijre'e tíj na'a ti a'ij pua'a een í mej jín a'ij pua'a titetiújcha'íi a'íime í mej yen japuan huachéjme í chaanaca japua. A'íi pu tajá'ujipua tíj na'a í ta jetze. A'ijna ti a'ij pua'a een ti jetzen a'ájninei í taneanúj, a'íi pu ca'aníjra'a ratá'aca í tiyaaru'u ti ayén huá'arini. A'íi pu ajta a'íjna jín ayén ca'aníjra'a hua'atáyaca mej mi miyen runiú'ucara'a jín a'ij pua'a tí'iteseijre'e matíj mena'a pua'amé miyen yen japuan huachéjme íyen chaanaca japua.

⁷ Jee xaa ne'u, ayée mu' tiraay'i'iti í teite mej hua'umuá'acante'en matíj mena'a pua'amé yen seijre'e a'ímej í tí'itén mej íyen xaaa, majta í mej rá'ara'ive, majta í mej sínuurive á chuaata'a, majta í mej jaata'a á'axuaa. Mu'uri miyen tihua'umuá'acaante na'jmi'ica.

⁸ Mi ajta, capu ja'ati ayén raay'i'iti ti rusej ayén raamuá'acante'en í runeauj. Ayee pu 'een a'íjna í neanuri tíj a'íjna ti a'ij pua'a een, ti caí ja'anáj tí'itij jín té'astijre'e. Ajta a'ín ti jetzen a'ájninei, ayée pu che'atá na'a 'een tíj huá'ave'eri ti tiu'ujé'ica.

⁹ A'ij tu jín taneanúj tiyen ri'íjín tiratá'aca te'ijna í tavástara'a, te'ijna í tej teajta rájya'upua. Teajta te'ijna jín tiyen a'ij pua'a tihuá'axa te'ímej í teteca í ti Dios ayén huá'utaahuaca'a miyen seire'e tíj í tévira'an.

¹⁰ Ajta, ayée pu tí'irineca tej a'ij tena'a jín í taneanúj tiyen ri'íi tí'itá'aca, teajta tiyen te'ijna jín a'ij pua'a tí'ixa. Ayee nu tejá'amua'ixaate'e, ne'ihuaamua'a, ti caí ayén tiraavíjte'e.

¹¹ Niché'e seij jín niyen tejámuaatá'ixaate'en. Jáme'en a'íjna a'u ti e'ejájxa, ¿ni qui ri'írí ti a'uun miijmu ayén ajnén a'íjna í jaj ti rumua'atí jamuan í jaj ti antz'íjvi'? Capu a'atzu xaa ne'u.

¹² Ne'ihuaamua'a, ayée pu che'atá na'a 'een a'íjna jime'e í huaréj, a'íné capu ri'írí ti a'íjna jetze ayén huatáca'an a'íjna í aceituuna. Ajta a'íjna jetze í uuva, capu ri'írí ti ayén jetzen huatáca'an a'íjna í huaréj. A'ij pu jín, ayén che'atá na'a caí ri'írí ti jaj ti rumua'atí a'uun ajnén a'u ti e'ejájxa, ti ajta jetzen ajnén a'íjna í jaj ta'antz'íjvi'.

Mua'atzíira'a ti jút'e é'eme'ecan

¹³ Ti pua'a ja'ati mú'ejmi jemi seijre'e ti ri'íi mé teuúmu'a'aree, ti ajta ya'ítie temua'a naa, ché'e a'ín ayén a'íjna jín tejamuatasejrate'en a'íjna jime'e ti ri'íi tí'itújcha'íica'a, ti ajta ayén rusejrate ti caí ve'ecán jín antiújmu'a'aree. Ayee xu se'ijna jín ramua'aree ti a'ín ja'ati tzaahuati'ira'a jín ri'íi mé teuúmu'a'aree.

¹⁴ Mi seajta mú'een, ti pua'a siyen huápi'i chueere'e í ru tzajta'a, ajta ti pua'a siyen ca'anín jín tí'itese'eca'a sej siyen ra'antimua'ítin a'ij sej tí'ijxe'eve'e í ru tzajta'a, caxu siyen se'ijna jín á'ujzaahuat'e. Caxu seajta tí'ihua'ita, se'ijna jime'e a'ij sej rici.

¹⁵ Tíj na'a ti ayén 'een, capu ayén tiraavíjte'e. Capu ajta a'uun a'uvé'emej u ta japua Dios ti é'eseijre'e sino yen pu chaanaca japua huatasejre. A'u pu eiráninei huá'a mua'atzíira'a jetze a'íime í mej rujámua'a mena'a a'ij tirájteuve a'ij mej rici.

Jee xaa ne'u, tiyaaru'u pu ayén ca'aníjra'a hua'atá'aca mej mi miyen huá'arini.

¹⁶ A'u ti na'a mej miyen chueere'e, ajta a'u ti na'a mej miyen ca'anín jín tí'itese'e mej mi miyen ra'antimua'ítin a'ij mej tí'ijxe'eve'e, a'úu mú miyen ché'e mena'a a'ij pua'a tí'itújcha'íi muá'aye'i, majta miyen rá'astijre'e tí'iti ti na'a ti a'ij pua'a een.

¹⁷ Ajta a'ín mua'atzíira'a ti a'uun a'uvé'emej u ta japua Dios ti é'eseijre'e, ayée pu ca'aníjra'a hua'atá'aca mej miyen ri'éene'ecán jín seire'e muá'ara'ani, mej mi majta temua'a

naa tiú'urihuaamua'atan, majta ruxí'eví'ira'a jín miyen rí'í tí'tesejre'e. A'í pu ajta ayén ca'aníjra'a hua'atá'aca mej mi huá'astjire'e a'ímej í mej tíhuá'ajjte'e, mej mi majta ruxí'eví'ira'a jín huá'ancu'uvajxi'in í ruxí'ej teite. Nain mú jín miyen ríci tí'títj jime'e tí rí'í tí'isejre'e. Tí pua'a miyen tí'títj jín te'ataújratzi, ayé pu té'eme mej miyen huárini. Camu tí'ihua'itaca.

¹⁸ Ajta a'íme í mej miyen rahuahuaú a'íj mej huárini mej mi hua'utéjpu'ajte'en í ruxí'ej teite mej mi caí ché'e miyen runé'usi'ite'e, ayé mú tiu'utátuiire'esin í Dios jemi a'íjna tí rí'éne'ecán jín sejre'e í jemin me'íjna jime'e mej ruxí'eví'ira'a jín rí'í tí'tí'íjcha'íca'a, majta ca'aníjra'a hua'atá'aca í seica mej mi miyen che'atá mena'a huárini.

4

A'iné'éen jime'e maújne'usi'ite'e í teite

¹ Ayee pu tí'irineca mú'ejmi tzajta'a. Xu'uri já'ita'a a'utací'ica, seajta runé'usi'ite'e. ¿A'uné jetze e'iraaye'í a'íjna tí ca'aníjra'a amuatá'aca sej si siyen ríci? ¿Ni caí a'uun e'iraaye'í í a'amua tzajta'a? Jee xaa ne'u, a'í pu pírici í á'amua'atziira'a tí ayén ca'aníjra'a amuatá'aca sej runé'usi'ite'e.

² Ayee xu raxí'eve'e sej jeíhua tí'ijcha'íca. Mí seajta caí, caxu siyen tí'ijcha'í. A'íj xu jín siyen tí'itecui'ica. Seajta jeíhua huápi'í tí'inecua'atze. Mí seajta mú'een, caxu siyen rá'acu'uvijre'e. A'íj xu jín siyen auté'jhuica sej runé'usi'ite'en, seajta rújaaxiejví'í. Ayee xu 'een jín secai tí'ijcha'í se'íjna jime'e sej caí siyen rahuahuaú í Dios jemi.

³ Na'ari caí, tí pua'a siyen raatáhuavii, capu ayén tejamaatá'aca a'íjna jime'e sej caí siyen jé'iyecan jín raatáhuavii'í, a'iné ayé xu éeni'ici'e raxí'eve'eca'a sej si ché'e sena'a raaxíjte'en a'íj tí tejama'á'मितiejte'eca'a, sej si se'íjna jín huataújtemua'ave'en.

⁴ Mí sej siyen ruxána'acire'e, ¿ni tzaa secai siyen ramua'aree a'íj tí sejre'e í Dios jemi? Tí pua'a ja'ati ayén hua'ajtéjaahuate'en a'ímej í mej íyén chaanaca japua huachéjme, tí pua'a ayén che'atá na'a huárini a'íj mej tí'ijri'ire, a'í pu ajta ayén éeni'ici'e huateáturan í Dios jemi tí sej tí rájcha'íire'e. A'íj pu jín, tí pua'a ja'ati ayén raxí'eve'e tí hua'ajtéjaahuate'en temua'a naa a'ímej í mej íyén sejre'e í chaanaca japua, a'í pu ajta ayén éene'e a'ame tíj sej tí rájcha'íire'e í Dios.

⁵ Jee xaa ne'u, ayé pu tí'ayajna. Na'ari caí, capu tí'ti jín a'íj huataújmua'a a'íjna í niuucari tí ari á'ayu'usi'í, ayén tíjín: “Jé'ecan pu chueere'e a'íjna jemi í xiéjniu'ucare'ara'an tí ayén raateájtuaa itejmi tzajta'a.”

⁶ Mí ajta a'ín Dios, ayé pu jaítze'e rí'í titatá'aca tej tí tiyen ra'ará'astjire'en. A'íj pu jín, ayén té'eyu'usi'í tíjín: “Dios pu ayén huá'ajcha'íire'e a'ímej í mej á'ujtzaahuate'e. Mí ajta, a'í pu rí'í tíhuá'atá'aca a'ímej í mej ruxieemíjte'e í jemin.”

⁷ A'íj pu jín, setá'aj siyen ra'ará'astjire'en í Dios. Setá'aj seajta rájcha'íire'e se'íjna í tíyaaru'u. Tí pua'a siyen huárini, aj pu xaa tíchesin mú'ejmi jemi.

⁸ Setá'aj ajteáxiire vejli'í í Dios jemi. Tí pua'a siyen huárini, aj pu 'í Dios ajta huateáturaasin vejli'í mú'ejmi jemi. Setá'aj caí ché'e tí'ti jín a'íj ríjca tí a'íj pua'a sejre'e, mí sej até'ítze'a'ara í Dios jemi. Seajta, setá'aj raatáuiire'en í á'amuaaxiejni'u'uca í Dios jemi tí ij a'ín ayén huateúra'ate'en mú'ejmi, mí sej siyen rusejirata sej nu'u caí tí'títj jín até'ítze'a'ara í Dios jemi.

⁹ Setá'aj a'íj pua'a te'utaújmua'ati se'íjna jime'e í sej jín auteájturaa í Dios jemi, setá'aj seajta huataújxiemiste'en, seajta huaújyeinixí'in. Setá'aj caí ché'e siyen tí'títj jín na'anaa sino setá'aj siyen huataújxiemiste'en se'íjna jime'e a'íj sej sejmí'í ríjcaa. Setá'aj seajta caí ché'e huá'a jemi rutémua'ave'e sino ché'e ayén a'íj pua'a amuaatá'asti.

¹⁰ Setá'aj siyen ruyeine setira'ará'astjire'en í tavástara'a jemi. Tí pua'a siyen huárini, aj pu 'í rí'í tejámuatétuaasin.

Tej nu'u caí rá'axijte'e í ta'ihuaara'a

¹¹ Caxu a'íj pua'a tiú'ujxajta sej seajta sej, ne'ihuaamua'a, a'iné tí pua'a ja'ati ayén a'íj pua'a tí'ijxajta í ru'ihuaara'a, na'ari ayén rá'axijte'e, a'í pu ajta a'íj pua'a tí'ijxa a'íjna í yu'uxari í mej jín tí'ajta. A'í pu ajta ayén rusej raaxí'epi'íntare tí caí ché'e tí'ti vaire'e a'íjna í niuucari. Seajta mú'een, tí pua'a siyen rujámua'a sena'a raaxí'epi'íntare'en tí caí ché'e tí'ti vaire'e í niuucari í mej jín tí'ajta, caxu ché'e siyen rá'astjire'e a'íj tí tiraaxíjte'e sino xu'uri siyen huaújrúu tíj a'íme í mej tí'ixi'epi'íntare'e.

¹² Mí ajta, sej pu'u a'ín pú'een tí ayén raateájtuaa a'íjna í niuucari í mej jín tí'ajta. Ajta, a'í pu a'ín pú'een tí ajta sej na'a ayén tí'ixi'epi'íntare'e. A'í pu'u na'a raayí'iti tí amua'irájtuani, ajta ayén che'atá na'a, a'í pu'u na'a raayí'iti tí amua'antipua'ajte'en. Tí pua'a ayén, ¿a'iné 'een jín piyen tí'imua'atze pej pe'íjna jín antí'amua'aree pe'íjna jime'e pej piyen rá'axijte'e í a'ihuaara'a?

Tej nu'u caí ramua'aree a'íj tí te'emé'e a'ame

¹³ Rí'i xu'u mú'een, mi sej siyen tí'ixaxa'a tijn sej nu'u se'uun á'uju'u xá'aju'un jji nusu ruijmua'a já'ahua'a chajta'a jetze, sej nu'u se'uun siyen á'ateeri a'achú cumu sej nine'ira'a sej tí'itij jín teja'umuári'en sej si se'íjina jín tumin huamuá'itín.

¹⁴ Aye'e xu tí'ixaxa'a a'ij sej huárini.

Mi seajta mú'een, caxu ramua'aree a'ij ti té'eme ruijmua'a, ti pua'a seuj ruuri xá'aju'un nusu secaí. Aye'e xu 'een tíj a'ijna píxcaari ti a'atzu a'ateevi'i huatasej're'esin, ajta á'iyen a'upuá'arixi'isin.

¹⁵ A'ij pu jín ayén tiraavjíte'e sej siyen tiu'utaxáj yee ti pua'a nu'u a'íin tavástar'a ayén amuatá'acare'en, sej siyen ruuri huateáturaasin, aj xu si seajta siyen huárini tí'ti jime'e nusu í seij jime'e.

¹⁶ Mi seajta mú'een, caxu siyen tí'ixaxa'a sino ayé'e xu á'ujtzaahuat'e se'íjina jime'e a'ij sej ruijmua'a sena'a a'ij tirájteu. A'ijna í sej jín á'ujtzaahuat'e, tíj na'a pua'amé ti ayén 'een, ayé'e pu a'ij pua'a seijre'e í Dios jemi.

¹⁷ Ajta, ja'atí ti na'a ti ayén rú'umua'aree a'ij ti tiraavjíte'e ti ayén huárini tí'ti jime'e, a'íi pu auteáturaasin í Dios jemi ti pua'a caí ayén huárini.

5

Miché'e nu'u rí'i tiránamua a'íime í mej chíjteani pú'een

¹ Rí'i xu'u mú'een, mi sej chíjteani pú'een. Setá'aj huaújeine, seajta ruxieemjíte'e huaájjhua se'íjina jime'e ti tén ari a'ájna teja'uré'enejsin a'ájna xicáara'an jetze sej jetzen rajpuafítzi xá'aju'un.

² Pu'uri tí'ipeti tíj na'a í sej seri tí'ijseij á se'é'eché. Ajta, í tejá'amuacixu, mu'uri tí'iráaci'ixi a'íime í tejpúási.

³ Ajta pu'uri tiu'uteújchuitaamua a'íjina í oro í sej jeíhua rájcha'íi. Ajta a'íjina í plata í sej seajta tí'ijseij, ayé'e pu che'atá na'a tiu'uteújchuitaamua.

Ajta a'íjina ti jín tiu'uteújchuitaamua, a'íi pu rusej amuaatéxajta, ajta tí'ij ayén amuá'axijte'e, ayé'e pu che'atá na'a á'amuaruuren tíj taij ti raateátaira í á'amuahua'ira'a. Aye'e xu se'íjina jín tí'ijseij ti jeíhua huápi'i tí'ijnajche sej si se'íjina jín huataújtemua'ave'en jji ti nain ari te'entipua'ajte.

⁴ Mi seajta mú'een, ayé'e xu hua'itzi jín huá'aril'iri'í í mej raamuá'ití í teteca, í mej tiu'uré'evejcheca'a í á'amuavi'ira'ata'a. Ajta a'íin tavástar'a pu'uri ramua'aree a'ij sej huaríj a'iné a'íin ti nain jín antiújmua'aree pu'uri huá'unamuajri'í í mej me'íjina jín runiúuste'e a'íime í mej tí'imuar'eca'a mú'ejmi jemi.

⁵ Aye'e pu caí tí'itij tejamuá'aturaate'e, siyen ruxiéehua tí'téchejca'a íiyen chaanaca japua. Aye'e xu che'atá sena'a ruxiéehua tí'icua'acare'e. Cu xiee sej tíu'ujci'imate'e mej mi amuaacuí'ini tíj viseáaru'u ti teáruu.

⁶ Mú'een xu seajta ra'uxájte, seajta raajé'ica se'íjina ti rí'i tí'tiújcha'íica'a. Ajta a'íin, capu a'atzu amuaatá'ijmijri'í.

Ca'aníjra'a pu hua'utá'asin mej mi temua'a naa te'utáviicua'í

⁷ A'ij xu jín ne'ihuaamua'a, setá'aj temua'a naa te'utáviicua'í ajta na'a caí yé uvé'enen í tavástar'a'a.

Casi'í, autámua'areeri'í a'ij ti rici a'íjina ti chuej japua tí'imijhuaca. Aye'e pu rachú'eve'e ajta na'a caí tíu'ucíre a'íjina ti ájninei á chuaata'a, ti ij ayén ra'ancuré'an í táca'ira'an ti jeíhua huápi'i ruxe'eve'e. Aye'e pu rachú'eve'e mej autejhuíni mej huatéviiye a'ájna víita'ari tzajta'a, ajta mat'íj atácheni.

⁸ Setá'aj siyen che'atá sena'a rachú'eve'en. Setá'aj huateújca'anen í a'amua tzajta'a, a'iné pu'uri tén yé uvé'enejsin a'íjina í tavástar'a'a.

⁹ Caxu a'ij pua'a tíu'ujxajta sej seajta sej, ne'ihuaamua'a, ti ij caí Dios ayén che'atá na'a amua'uxájte'en mú'ejmi. Rí'i xu'u mú'een, a'iné pu'uri tén yé uvé'enejsin a'íjina ti ayén tí'ixi'epi'intare'e.

¹⁰ Setá'aj siyen hua'utámua'aree se'íimej í mej tí'ixaxa'ata'a í tavástar'a'a jetze me'ecan. Setá'aj siyen tiráari'iren se'íimej a'ij mej huaríj me'íjina jime'e mej te'utáviicua'iri'í í mej jín rajpuajtzica'a.

¹¹ Casi'í, xa'utámua'areeri'í mú'een. Aye'e pu titá'amitiejte'e ti Dios rí'i tihua'utá'a a'íimej í mej tí'itij jín te'utáviicua'iri'í. Xu'uri ráamua'areeri'í se'íjina í ti jín te'utáviicua'iri'í a'íjina í Job teecan. Seajta, xu'uri ráamua'areeri'í a'ij ti tí'ti jín tavástar'a ayén tiraax'epi'intari'iri'í a'íjina jemi, ti a'íin tavástar'a ayén rí'i tirájcha'íi já'araa, ajta ayén rá'ancu'uvajxi.

Seica í niuucari ti jín ca'aníjra'a hua'atá'aca

¹² Ajta, a'íi pu a'íin pú'een ti jaitze'e ruxe'eve'e, ne'ihuaamua'a, sej caí tí'itij jín te'ataújratzi'iracare'en, caxu siyen rijca í ta japua ti é'eme'ecan jime'e, nusu í chaanaca jime'e, ni caxu tí'ti jime'e sino ché'e ayén éene'e á'ara'ani. Ti pua'a siyen raataxáj yee

“jee”, ché'e ayén teja'uré'enen. Na'ari, ti pua'a siyen raataxáj yee “capu”, ché'e ajta ayén teja'uré'enen. Ayeé xu a'íjna jín huárini ti ij caí Dios ayén ama'uxáje'en.

¹³ Ti pua'a seij ti mú'ejmi jetze ajtéme'ecan ayén rajpuaájtzi, ché'e a'ín ayén huatéjniuuni í Dios jemi t'íj Dios ayén rá'ancu'uvajxi'ín. Na'ari ti pua'a seij ayén rutémua'ave'e, ché'e a'ín chuiicari jín r'í tiraatá'acare'en í Dios.

¹⁴ Ti pua'a seij ti mú'ejmi jetze ajtéme'ecan ayén t'í'icui'icaa, ché'e a'ín hua'utájeeve a'ímej í vaujsi í mej teyujta'a t'í'ivaire'e mej mi me'íjna jín huatéjniuuni, mej mi majta niuucajtze'en í tavástar'a miyen ra'avé'ehuaate'en me'íjna í já'ara'ara'an a'íjna í aceituuna.

¹⁵ Ti pua'a miyen té'atzaahuat'e muaatéjniuuni, ayée pu a'íjna jín Dios ayén ru'irátuaasin a'íjna ti t'í'icui'ica'a. Tavástar'a pu xaa rarúje'en, ajta ayén tiraatá'uuni'ira ti pua'a a'ín ja'ati ti'itij jín auteájturaa í jemin.

¹⁶ A'íj pu jín, setá'aj siyen a'ij tiu'utaxáj seij seajta seij í seij jín auteájturaa í Dios jemi, seajta siyen huatéjniuuni seij jime'e, seajta seij, ti ij Dios ayén amuaarúje'en.

Jee xaa ne'u, jé'ecan pu t'í'ivaire'e ti'itij jime'e ti pua'a ja'ati ti urar'í'ene'acan jín seijre'e ayén huatéjniuuni í Dios jemi.

¹⁷ Ajta a'íjna í Elías, ayée pu che'atá na'a ti'iteáataca'a tetíj iteen. Ajta, ca'anín pu jín huatéjniuue'e mej caí huatéviiye. A'íj pu jín, ayén á'atee a'achú cumu huaíca nine'ira'a japuan já'ita'a mej caí huáviiyeca'a.

¹⁸ Ti'iquí ajtahua'a huatéeniu. Majta á'iyen huatéviiyeca'a. Ajta a'ín ti tiu'uhuásti'ihuaca'a á chuaata'a ayén tiú'ucüreca'a.

¹⁹ Ne'ihuaamua'a, ayée nu tejá'amua'ixaate'e. Ti pua'a ja'ati ayén ruhuárita'a ti'icáame ti ij caí ché'e ayén té'atzaahuat'e, ayée pu té'eme ti pua'a seij ayén raatémua'itin t'íj ajtahua'a té'antzaahuat'en.

²⁰ Ja'ati ti na'a ti ayén raatémua'itin a'íjna ti auteájturaa í Dios jemi ti ij a'ín ayén raata-puá'ajta a'íjna ti jín até'itzea'ara, a'í pu ayén raatévaire'esin a'íjna jime'e ti caí yá'urieeni í ruxiéjniu'uca ti jín ruuri. A'í pu ajta a'íjna jín ayén huárini ti jé'hua huáp'i'í tiraatá'uuni'í a'íjna í Dios a'íjna ti jín auteájturaa í jemin.

Ayeé pu'u xaa. Antipué'areca'a.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjina í San Pedro, í ti seij

Pedro pu huá'ateujte'e a'ímej í mej té'atzaahuat'e

¹ Inee, Pedro, ti Dios naata'íteca'a nej tiu'utévaire'en í jemin, yee nu á'amuateujte'e mú'ejmi, mi sej seij chuéjra'a japua a'uchéjme a'u mej amuaaré'e'itixi, tíj na'a a'u ti huatacá'a u Ponto, ajta a'ujna u Galacia, ajta a'ujna u Capadocia, ajta a'ujna u Asia, ajta a'ujna u Bitinia, a'u ti na'a sej a'uté'uu.

² A'íj pu ayén amua'antúhua'u a'íjina jime'e ti jéjcuá imuá ayén tejámuaaxí'epi'íntari'irí'í a'ij ti tejamuáaruuren a'íjina í Dios í tej rájya'upua. Ajta a'íin xiéjniu'ucare'ara'an ayén amua'iráavi'íti sej si siyen huateáturan í Dios jemi, a'íjina jime'e sej seri rá'astijre'e se'íjina í Cirístu'u ti ayén ra'iráaxire í ruxuure'e ti ij ayén mú'ejmi japua huániuni.

Ché'e a'íin Dios ayén r'í'í tejamuatá'acare'en, ajta ché'e ayén amua'anpuá'ajte'en temua'a naa.

A'íjina ti rachú'eve'e a'íjina ti té'atzaahuat'e

³ Tiché'e r'í'í tiraatá'acare'en te'íjina í Dios, ti ajta ya'upuáara'an pú'een í tavástara'a, a'íjina í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een. A'íne a'íj pu jeihua huápi'í tá'ancu'uvaxji, a'íj pu ayén taatá'a tej ti jéjcuacan jín huanúnu'ihua tej ti tiyen raachú'eve'en te'íjina, í tej jín ruuri tá'aju'un a'íjina jime'e ti a'íin Dios ayén ra'ájjá huá'a tza'jta'a í mi'íchite a'íjina í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

⁴ A'íj pu ajta ayén titaatá'asin ti ayén titáaci'íti a'íjina ti caí ja'anáj huataújtuaasin, ti caí ajta ja'anáj huatéchueemuari, ti ajta caí ja'anáj e'ehuaújpua'arixi'ísin. Dios pu ayén amua'jtá'are a'ujna u ta japua.

⁵ A'íj pu ajta ayén r'í'í á'amua'cha'ii a'íjina jime'e í muári'eri'ire'ara'an, a'íne mú'een xu siyen té'atzaahuat'e. Ajta pu'uri ayén r'í'í ruurijhua ti ij a'íin ayén huatasejre'en a'íjina ti jín amua'irájtuaani a'íjina xicáara'an jetze ti jetzen nain jín te'entipua'ajte.

⁶ A'íj xu jín siyen temua'a naa rutémua'ave'e se'íjina jime'e ti Dios ayén r'í'í tejámuaatá'asin. Mí ajta íjii, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen se'íjina jín ruxieemájte'e sej mu'icáj jín rajpua'íjti.

⁷ Ayee pu 'een jín ayén á'amuaruure mej mi miyen r'í'í tiraatá'acare'en í Dios mú'ejmi jime'e a'íjina xicáara'an ti jetzen ajtahua'a huatasejre'en a'íjina í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

Jee xaa ne'u, a'íj mú' majta miyen r'í'í amuaateátuaasin, majta r'í'í tejámua'utasejra a'íne mú'een xu siyen se'íjina jín te'utáviicua'irí'í í sej jín rajpua'íjtica'a se'íjina jime'e sej té'atzaahuat'e. Ayee pu tí'ivaire'e sej siyen rajpua'íjti ti ij Dios ayén ráamua'aree sej tzaahuatí'ira'a jín té'atzaahuat'e. A'íj pu jín jaitze'e ayén tí'ivaire'e í Dios jemi sej siyen rajpua'íjti caí a'íjina í oro, í mej táj jín raate'uuna ti ij rumua'atí'í'ara'ani.

⁸ Ajta a'íin Cirístu'u, mú'een xu caí ja'anáj raasej, ayée xu seuj raxí'eve'e. Seajta, caí xi raasej íjii, seúche'e xu siyen té'atzaahuat'e, seajta siyen se'íjina jín r'í'í rutémua'ave'e. Capu ayén r'í'irí'í ti ja'atí'í ayén raataxá'j yee a'achú'í ti caj r'í'í tiratá'aca a'íjina jime'e ti ayén tejá'amua'í'iti a'íjina ti huápi'í naa seíire'e a'ame.

⁹ Ayee xu ra'ancuré'asin ti Dios ayén amua'irájtuaani a'íjina jime'e sej siyen té'atzaahuat'e.

¹⁰ Majta a'íime í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, a'íj mú' mejmí'í miyen tiu'utaxájtaca'a me'íjina jime'e ti jín Dios ayén r'í'í tejámuaatá'aniche'e. A'íj mú' majta a'ujca'anécan jín tí'ihuauca'a, majta me'íjina jín tí'imua'atzejca'a mej mi yaú'tiíe muá'ara'ani.

¹¹ Ayee mú' tí'ihuauca'a tí'itíj ti xicáara'an jetze ayén teja'uré'enejsin, ajta a'ij ti éene'e á'ame'enche'e a'íjina xicáara'an jetze ti jime'en raataxájtaca'a a'íjina í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti ajta ayén huateájturaa huá'a jemi. Camu a'atzu yaú'tiíeeca'a a'íj ti huataújmua'a a'íjina ti jime'en amua'caí raataxájtaca'a yee ti a'íin Cirístu'u ayén rajpua'íjti á'ara'ani, ti ajta nu'u á'íyen Dios r'í'í raateátuaasin mej mi r'í'í tiye'usefira muá'ara'ani.

¹² Ayee pu Dios hua'utá'a mej mi miyen ráamua'aree mej caí rujímua'a miyen tí'ixajtaca'a sino ayée mú' me'íjina jín tí'ivaire'eca'a mú'ejmi jime'e, mat'íj miyen jín tiu'utaxájtaca'a a'íj ti a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén ca'aníjra'a hua'utá'a mej mi miyen tiu'utaxájtaca'a me'íjina jime'e í niuucari ti jín Dios amua'irártuaasin a'íj sej seuchén tí'raanamuajri'í. Dios pu u ta japua ya'uta'íteca'a í ruxíejni'u'uca ti ij a'íin huá'a jamuan huateáturan. Majta a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e, mauche'e mú' miyen raxí'eve'e mej miyen yaú'tiíe muá'ara'ani a'íjina ti jín Dios amua'irártuaasin.

Ca'aníjra'a pu hua'utá'asin mej mi r'í'í tí'itíjcha'íi muá'ara'ani

¹³ A'íj xu jín, setá'aj huateájca'anen í ru tza'jta'a. Setá'aj seajta r'í'í te'utaújmua'ati sej si temua'a naa nain jín raachú'eve'en a'íjina ti ayén tejamuáaci'íti í ti jín Dios r'í'í tejámuaatá'asin a'íjina xicáara'an jetze ti jetzen huatasejre'esin a'íjina í Jesús ti ajta í'í Cirístu'u.

¹⁴ Setá'aj siyen che'atá sena'a huárini matj t'írí í mej huá'astijre'e í ruvaúsimua'a. Setá'aj caí ché'e siyen a'ij pua'a ti'itíújcha'íi a'ij ti ajm'í ca'anjra'a amuaatá'acare'e a'ijna í ti a'amua tzajta'a huíránineica set'íj caí xí yaú'itíeeca'a a'ij ti tiraavíjte'e í Dios jemi.

¹⁵⁻¹⁶ Jee xaa ne'u, setá'aj caí a'ij pua'a rijca, sino setá'aj siyen nain jín rí'éene'ecán jín tí'teseijre'e t'j ajta rí'éene'ecán jín tí'iseijre'e a'ijna ti amuaatajé. Setá'aj siyen nain jín huárini a'ij sej tí'itíújcha'íi, a'íné ayée pu té'eyu'usi'í t'jín: "Setá'aj siyen rí'éene'ecán jín tí'teseijre'e a'íné nee nu neajta rí'éene'ecán jín seijre'e."

¹⁷ Ajta a'ín Dios ayén rux'ej na'a huá'axijte'en í teite a'ij ti se'j huarj. A'ij pu jín, ti pua'a siyen raatamuá'amuate'en yee rutáata, setá'aj rá'atese'e set'j sena'a seuj íiyen típuaseaaruve'e chaanaca japua.

¹⁸⁻¹⁹ Ayee pu tiraavíjte'e sej siyen rí'í tí'itíújcha'íi a'íné xu'uri ramua'aree tí'it'j ti párici ti jíme'en Cirístu'u ayén tiu'utanájchitaca'a a'ijna í sej jín té'echa'íica'a í Dios jemi sej si caí ché'e siyen tí'ijr'í'irée a'ij sej sejm'í tí'ijr'í'irejca'a se'ijna jíme'e í ye'irá ti caí tí'it'j vaire'eca'a, í mej amuaatá'itíir'í í á'amuaavajsimua'aci'í.

Capu Cirístu'u a'ijna jín tiu'utanájchitaca'a a'ijna jíme'e í oro, na'ari a'ijna jíme'e í plata, ti ayén á'apua'are, sino a'í pu a'ijna jín tiu'utanájchitaca'a a'ijna jíme'e í ruxuure'e ti huápi'í tí'ivaire'e. Ayee pu Cirístu'u huataújmuai'ivejtaca'a t'j cáne'a, ti caí a'atzu cápita'ina, ti caí tí'it'j jín á'atura.

²⁰ Ayee pu Dios ra'antíhua'u t'íj caí xí raatetáahua a'ijna í chaanaca t'íj ayén a'ijna jín tiu'ut'évaire'en. Ajta, íjii ti nain te'entipua'ajte, Cirístu'u pu ayén huatase'jre ti ij a'amua japua huániumi.

²¹ Ayee xu 'leen jín siyen rá'atzaahuat'e í Dios se'ijna jíme'e a'ij ti huarj a'ijna í Cirístu'u. Ajta Dios ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mí'ichite. T'í'ijta'í ayén rí'í tiraateájtuua ti ij ayén nain jín antiújmu'a'areere t'j na'a rusén jíme'e. A'ij xu jín siyen té'atzaahuat'e, seajta tí'ichu'ev'e'e.

Ca'anjra'a pu hua'utá'asin mej nu'u huat'jxe'ev'e'en

²² A'íné mú'een xu siyen rá'antzaahua se'ijna í niuucari ti ayén tí'ayajna sej si seajta siyen huá'axe'ev'e'e í ru'ihuaamua'a, a'ij xu jín seri rí'í uhuat'jruu í a'amua tzajta'a. A'ij xu jín, setá'aj siyen a'ujca'anéecan jín huat'jxe'ev'e'en sej seajta seij, temua'a naa.

²³ Ché'e ayén teja'ur'é'enen a'íné caxu jéjcuacan jín huanúnu'ihuaca'a a'ijna jíme'e ti á'apua'are sino a'ijna jíme'e ti caí ja'anáj á'apua'aren. A'í pu a'ín pú'een í niuucari ti Dios jemi a'uvé'eye'í. A'í pu taarújte'ev'e, ajta ayén rusén jín á'ateeri.

²⁴ Jee xaa ne'u, ayée pu che'atá na'a té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze t'jín:

Mat'j mena'a pua'amé mej ratéhua'íra'a,
ayée mú'e'en t'j a'ijna í íxaj.

Ajta í mej jín á'ujtzaahuat'e,
ayée pu 'leen t'j a'ijna í xuuxu'ura'an
a'ijna í íxaj.

Ayee pu tí'irineca ti ayén huat'éehuan
a'ijna í íxaj,
ajta cávat'jzin a'ijna í xuuxu'ura'an.

²⁵ Mí ajta a'ín í niuucari
ti Dios jemi a'uvé'eye'í,
a'í pu rusén jín seíre'e a'ame.

Ajta a'ín í niuucari, a'í pu a'ín pú'een í mej tejámuaatá'ixaa, í sej seajta jín huataújtemua'ave.

2

Ca'anjra'a pu hua'utá'asin mej mí'jatz'e' yaú'itíe' muá'ara'ani a'ij ti tiú'ujxe'ev'e'e

¹ A'ij pu jín, ayée pu ruxe'ev'e'e sej raatapuá'ajta se'ijna jíme'e sej a'ij pua'a huá'aruure í rux'ej teite nusu sej huá'acuanamua ca'ín sej hua'ítzi jín rusejrata. Setá'aj seajta caí rucheere'e sej seajta seij. Seajta setá'aj caí a'ij pua'a tíhuá'axajta í rux'ej teite.

²⁻³ Setá'aj siyen éene'en mat'j í tí'írí í mej jeíhua huápi'í tzi'icuj mej mí me'ijna jín huavaújse'en me'ijna jíme'e í huá'a tzi'ime í hua'anáanaj. Setá'aj siyen che'atá sena'a rax'ev'e'e ti ij a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén a'ijna jín tejámuaatá'ití a'ijna jíme'e í niuucari ti rí'éene'ecán jín seijre'e ti ij a'ijna jín rí'í amuaaruuren ti ij ayén tejá'amuaci'ití ti a'ín Dios ayén amua'írátjuaani, a'íné xu'uri ráamua'areer'í ti a'ín tavástar'a ayén rí'í tejá'amuacha'íi á'aye'í.

Jíme'en í Cirístu'u í ti tetej pú'een ti e'ihuateájtuuaani

⁴ Ayee xu seri ajteáxi'reca'a se'ijna jemi ti ayén 'leen t'j tetej ti i'írúuri. Majta í tetecca, meruuhuá'axi me'ijna í tetej. Mí ajta Dios, a'í pu ra'avé'ehua'u a'ijna jíme'e ti rí'í huápi'í tiu'ut'évaire'en.

⁵ Seajta mú'een, ayée pu che'atá na'a Dios rí'i á'amuaruuren sej si siyen che'atá sena'a 'eene'en tiu'utévaire'en tǵj í tetej ti i'irúuri í ti jín chí'i irá'ajtaahua. Ayeé pu á'amuaruuren sej si seǵj sena'a seǵjre'e í teite ti mú'ejmi jamuan huateájturaa a'ǵjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, sej si siyen rí'ée'ecán jín seǵjre'e í Dios jemi, sej si ve'ecán jín tiu'utévaire'en í jemin.

A'ǵj xu jín, setá'aj siyen rí'i xá'aju'un sej se'ǵjna jín tiu'utámua'i'vejta se'ǵjna jime'e ti a'ǵn xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén amuaatá'asin, sej si siyen ra'utámua'aree ti ij ajta Dios ayén ra'ancuré'an a'ǵjna í muai'í'véjri a'ǵjna jime'e a'ǵj ti huarǵj a'ǵjna í Jesús ti Cirí'istu'u pú'een.

⁶ Ayeé pu ti'een, a'iné ayée pu té'eyu'usi'í í yu'uxari jetze tǵjín:

Casi'i, xaaseǵj.

Nu'uri ra'ateájra a'ujna u Sión, seǵj í tetej,
í nej ra'avé'ehuaú
ti í ayén tiu'utévaire'en
nej japuan rá'ajtaahua í chí'ij.

Ajta a'ǵn í tetej,
jeihua nu huápi'i rí'i tiraateájtuaa.

Ajta, capu a'atzu rí'irí
mej miyen tiu'utatévi'ire'e
ja'atí ti na'a ti ayén ra'ará'astǵjre'en
a'ǵjna í tetej.

⁷ Ajta, mú'ejmi jemi í sej té'atzaahuat'e, jé'ecan pu naa tejamuá'asejrate'e a'ǵjna í tetej. Mí majta a'ǵmej jemi í mej caí á'ujca'ane mej té'antzaahuat'e'en, ayée pu té'eme a'ǵj ti té'eyu'usi'í tǵjín:

A'ǵjna í tetej í mej mé rúuhua'axi
a'ǵme í mej rá'ajtaahua í chí'ij,
Dios pu ayén ra'avé'ehuaú
ti ayén tiu'utévaire'en
ti japuan rá'ajtaahua í chí'ij.

⁸ Ajta, ayén tǵjín:

A'ǵj pírici í tetej
í mej jetzen a'ǵjca'acata í teite,
ajta í mej jetzen a'ítávitzej.

Ayeé mú'een jín jetzen a'ǵjca'acata
me'ǵjna jime'e mej caí rá'astǵjre'e
me'ǵjna í niuucari í mej ráanamujri'i.

Ayeé pu 'een jín ayén tihua'ux'i'epi'íntari'iri'i t'ǵj Dios ayén huá'uruuren.

Jíme'en a'ǵmej í mej Dios jetze ajtémecan

⁹ Mí seajta mú'een, ayée xu 'een tǵj seica í teite í ti Dios hua'antíhuau, sej si siyen jamuan huateáturan. Mú'een xu seajta se'ǵn pú'een a'ǵme í sej seǵj chuéjra'a japua é'eme'ecan ti Dios ayén huatéura'ate. Mú'een xu seajta teitestemua'ame'en pú'een í Dios sej si siyen tihua'utá'ixaate'en í sej jín rí'i tiratá'aca se'ǵjna ti ayén amuaatajé. Setá'aj caí ché'e siyen á'ujjuhua'ane'en a'u ti a'utíca'a, sino sej si se'uun a'uteáturan í jemin a'u ti á'uneeri'í sej si se'uun rí'i tiyé'eseijra.

¹⁰ A'ájná'imua, caxu teitestemua'ame'en pú'eene'eca'a í Dios. Mí seajta íjii, xu'uri mú'een teitestemua'ame'en pú'een í Dios. A'ajná'imua, capúu xi amua'acu'uvejca'a a'ǵjna í Dios. Mí ajta íjii, a'ǵj pu ari amua'acu'uve.

A'ǵj mej ye'í huárini a'ǵme í mej té'atzaahuat'e

¹¹ Ayeé nu tejá'amuahuavii mi nej já'amuaxe'eve'e sej siyen seǵjre'e matǵj a'ǵme í mej seǵj chuéjra'a japua é'epuasearuve'e, na'ari matǵj a'ǵme í mej hua'utamuaári. Caxu siyen taúra'acare'en sej siyen rá'astǵjre'e se'ǵjna ti a'amua tzajta'a huiránineí ti a'ǵj pua'a 'een, ti ajta tí'itese'e a'ǵjna jetze í á'amuaxiejniu'uca.

¹² Setá'aj siyen rí'i titeetújcha'ǵica huá'a jemi í mej seǵj chuéjra'a japua é'eme'ecan ti ij x'i'epi'in te'irájra'ani ti pua'a miyen tí'tǵj jín a'ǵj pua'a tejá'amuaxajta. Tí pua'a siyen rǵjca, ayée mú'rasefira muá'aju'u sej x'i'epi'in huarǵj se'ǵjna jime'e í mej jín a'ǵj pua'a tejá'amuaxajtaca'a, majta miyen rí'i tiraatá'asin me'ǵjna í Dios a'ájna xicáara'an ti jetzen ajtahua'a huataseǵjre'esin itejmi jemi í tavástara'a.

¹³ Setá'aj siyen huá'astǵjre'e matǵj mena'a pua'amé í teite í mej tí'tǵj jín antiújmua'aree a'iné ayée pu titaatá'itíiri'í í tavástara'a. Tiché'e rá'astǵjre'e te'ǵjna ti a'ǵjna jín tí'it'éjvee ti nain jín tiu'uta'aǵjta, a'iné a'ǵj pu a'ǵn pú'een ti jaítze'e ve'ecán jín tí'ivaire'e.

¹⁴ Tiché'e teajta huá'astǵjre'e a'ǵmej í tajtúhuani, a'iné a'ǵjna ti nain jín tí'aǵjta, a'ǵj pu ayén hua'uta'íteca'a mej mi puaǵjti hua'utá'an a'ǵmej í mej a'ǵj pua'a tí'tí'újcha'ǵi, mej mi majta rí'i tihua'atá'acare'en a'ǵmej í mej miyen rici a'ǵj ti tiraavǵjte'e.

¹⁵ Ayee pu xaa tí'ijxe'eve'e í Dios sej siyen rí'í titeetiújcha'íica sej si se'íjna jín hua'antimua'ítin a'íme'j í mej caí mé úmua'aree, mej mi caí ché'e miyen a'íj pua'a tí'ixajta, ti caí tí'it'íj vaire'e.

¹⁶ Setá'aj siyen rijca mat'íj a'íime í mej ruxiéehua tí'imijhuaca. Mí seajta mú'een, caxu siyen titeetaútuuhua'an sej a'íj pua'a huárini, seajta siyen jetzen rujpuá'ajte'en sej nu'u xí'epi'in huar'íj se'íjna jime'e sej ruxiéehua á'ujjuhua'an. Setá'aj siyen rí'í titeetiújcha'íica mat'íj a'íime í mej ravaire'e í Dios.

¹⁷ Setá'aj rí'í tihua'ajcha'íi na'íjmi'ica a'íj ti tiraavíjte'e. Setá'aj huá'axe'eve'e í ta'ihuaamua'a í mej majta té'atzaahuate'e. Setá'aj rá'atese'e í Dios. Setá'aj seajta rí'í tiraateájtuaani a'íjna í tajtuhuan ti nain jín tí'ajta íyen chuéjra'a japua.

A'ij ti tiu'utévai í Ciri'istu'u

¹⁸ Seajta mú'een, mi sej ca'anéeri jín tí'imijhuaca, setá'aj hua'ará'astijre'en a'íj ti tiraavíjte'e a'íme'j í mej tejá'amua'aíite'e. Setá'aj huá'astijre'e a'achú mej pua'amé. Caxu a'íme'j sena'a ti pua'a miyen rí'í tejamuájcha'íi, na'ari mej rí'í tí'teteite, na'ari ti pua'a a'íj pua'a metí'teteite, setá'aj na'íjmi'ica á'astijre'e.

¹⁹ Jee xaa ne'u, ayée pu Dios rí'í tiraateátuaasin a'íjna í ja'ati ti pua'a a'íin ayén ra'utámua'aree í Dios, ajta a'íin ayén te'utáviicua'í ti pua'a sej ayén puajtzi raatá'an ti caí ayén tiraavíjte'e.

²⁰ Aru ti pua'a ayén puajtzi muáaci'iti a'íjna jime'e pej piyen a'íj pua'a huar'íj, ti pua'a piyen pe'íjna jín te'utáviicua'í temua'a naa, capu a'atzu a'íj timuaatevá'iri. Na'ari caí, ti pua'a peri xí'epi'in huar'íj, ti pua'a pe'íjna jín rajpuajtzi, pajta piyen te'utáviicua'í temua'a naa, Dios pu rí'í timuaateátuaasin.

²¹ Jee xaa ne'u, Dios pu ayén a'íjna jín amuaatajé sej siyen rajpuajtzi, seajta te'utáviicua'í, a'íne a'íjna í Ciri'istu'u a'amua jetze me'ecan pu rajpuaitzi já'araa.

Ayee pu a'íjna jín huar'íj, tí'íj mú'ejmi huata'ítiií sej si siyen che'atá sena'a huárini a'íj ti a'íin amuacá huar'íj.

²² Capu tí'it'íj jín auteájturaa í Dios jemi. Capu ajta ja'anáj tiu'uhua'ítitaca'a.

²³ Mat'íj miyen ra'ajte'axi, a'íi pu caí ayén hua'ajte'axi a'íme'j. Mat'íj puajtzi raatá'a, ni capu ayén tihua'uxajtzi'iri'í, sino ayée pu huataútuuiri'í a'íjna jemi ti ayén tzáahuati'ira'a jín tihua'axijte'e.

²⁴ A'íi pu ruse'íj rajpuaitzi já'araa í ru jetze í ta jetze me'ecan a'íjna jime'e í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Ayee pu a'íjna jín huar'íj tej ti tiyen raatpuá'ajta í tej jín até'ítzea'ara í Dios jemi. Mú'een xu se'íjna jín huar'íj se'íjna jime'e ti a'íin rajpuajtzi'aca'a.

²⁵ A'ájná'ímua, ayée xu seijre'eca'a mat'íj í cáne'axi ti caí ja'atí huá'aseire'e. Mí ajta íjii, xu'uri se'íjna jemi tíjse'íj, se'íjna jemi ti a'amua cujta'a huamé'en, ti ajta a'íjna jín antiújmua'aree ti nain jín a'amua japua huániuuni.

3

A'ij mej ye'í huárini í mej á'uruuvi'itin

¹ Seajta mú'een, mi sej víche'ejme, setá'aj siyen che'atá sena'a huá'astijre'e se'íme'j í rucína'astemua'a. Ayee xu huárini sej si siyen 'éeni'ici'e hua'antimua'ítin í seica í mej caí rá'aste í niuucari ti jíme'en raxa í Ciri'istu'u. Tí pua'a siyen huárini, capu ruxe'eve'e a'ame sej tihua'utá'ixaate'en sej si hua'utémua'ítin sino siyen sena'a huá'amua'ítin se'íjna jime'e sej rí'í tí'ití'íjcha'íi.

² A'íi mú xaa miyen ra'ancuré'asin í niuucari mat'íj raase'íj sej siyen tzáahuati'ira'a jín rana'amiche í Dios, seajta sej caí tí'it'íj jín á'atura a'íme'j jemi í rucína'astemua'a.

³ Majta a'íime í mej víche'ejme, capu ayén tiraavíjte'e mej miyen mena'a rí'í huaúruuren me'íjna jime'e tí jéjre'e seijre'e, ti pua'a a'íjna jime'e mej miyen rí'í tí'ihuaújcista, nusu mej miyen tí'it'íj jín ucaúrujti'iraxi'in ti oro jín taavíjhua na'ari mej miyen rí'í éene'ecán jín tiu'uteújchejten caxuri jime'e ti tí'í'ij.

⁴ Capu a'íi na'a ayén tiraavíjte'e sino miché'e miyen rí'í tihua'aseijrate'e me'íjna ti rú'avaa í huá'a tzajta'an, me'íjna ti caí ja'anáj á'apua'aren. Miché'e caí miyen tí'it'íj jín huá'amuari'eriste'e í rucína'astemua'a. A'íi pu a'íin pú'een ti jéihua huápi'í ruxe'eve'e í Dios jemi.

⁵ Ayee mú éeni'ici'e rí'í huaúruu ajca'ihuá'ímua a'íime í 'uuca í mej rí'í éene'ecán jín huateájturaa í Dios jemi, í mej majta té'antzaahua í Dios jemi.

⁶ Ayee mú che'atá mena'a hua'ará'astijre í rucína'astemua'a tíj a'íjna í Sara teecan ayén ra'ará'astijre a'íjna í Abraham teecan. Ajta, pu ayén raatamuá'a tíjín "nevástara'a." Seajta mú'een, mi sej víche'ejme, ayée xu yaújmua'ame'en pu'éene'e xá'aju'un a'íjna í Sara ti pua'a siyen nain jín rí'í huárini, seajta caí tí'it'íj jín tí'itzi'ine'e.

⁷ Seajta mú'een, mi sej néjne'iche, setá'aj siyen rí'i tihuá'ajcha'íi í ru'íjta'amua'a. Setá'aj siyen rí'i tihua'uteájtuaani a'iné camu miyen ruca'ané setíj mú'een, mi sej teteca pú'een. Naími'i xu seajta siyen che'atá sena'a ra'ancuré'asin se'íjna ti jín Dios rí'i tejámuaatá'asin sej si ruuri huateáturan í Dios jemi. Ayeé xu rí'i tihuá'ajcha'íi í ru'íjta'amua'a ti ij caí t'i'itíj jín amuaatamuári'eriste'en a'íjna jime'e í sej jín raatáhuaviira í Dios.

Mej mi nu'u ruxiéehua a'uteáturan

⁸ Yee pu'u xaa, ayée xu huárini, naíjmi'i mú'een. Setá'aj siyen che'atá sena'a rahuauca í Dios jemi sej si siyen ru'ihuaamua'aca temua'a naa. Setá'aj ahuaújcu'uven sej seajta sej, setá'aj siyen seajta huaújxe'eve'en. Setá'aj seajta siyen ahuaújca'anen a'ímej jemi í mej rajpuaíjtzi sej si rí'i tihua'utá'an. Seajta mú'een, setá'aj caí t'i'itíj jín á'ujtzaahuate'e.

⁹ Tí pua'a ja'atí ayén a'íj pua'a amuáaruuren, caxu siyen che'atá sena'a a'íj pua'a raruure. Na'ari, ti pua'a ja'atí ayén a'íj pua'a tejá'amuaxajta, caxu siyen che'atá sena'a a'íj pua'a t'íjxajta, sino setá'aj siyen rí'i tiraatá'an, a'iné ayée pu a'íjna jín Dios tejámuaatájé sej si siyen huárini ti ij ajta a'íin Dios ayén t'i'itíj jín rí'i tejámuaatá'an.

¹⁰ Ayeé pu a'íjna jín té'eyu'usi'i t'íjn:

Tí pua'a ja'atí ayén raxí'eve'e
ti á'ateví'in ruuri,
ti ajta rí'i tiraatévaire'en
nain xicaj tzajta'a,

ché'e a'íin ayén huárini
ti caí a'íj pua'a tiú'ujxajtave'e,
ti caí ajta ayén t'íhúa'itacare'en.

¹¹ Ché'e a'íin raatapuá'ajta
ti a'íj pua'a t'í'itíjcha'íi,
ajta ché'e a'íin ayén huárini
ti xí'epi'in jín sejire'e.

Ché'e ajta a'íin ayén rahuauca
ti rí'i t'í'iseijre'e huá'a jemi í teite.

Ché'e ahuaújca'anen ti ayén huárini.

¹² Jee xaa, rí'i pu tihuá'aseij í Dios
a'ímej í mej rí'i t'í'itíjcha'íi.

A'íi pu huá'anamua
matí'ij miyen t'í'ijhuaviira í jemin.

Ajta ayée pu tavástarala
a'íj pua'a tihuá'aseij
a'ímej í mej a'íj pua'a t'í'itíjcha'íi.

¹³ Tí pua'a nu'u siyen rajpuaíjtzi se'íjna jime'e sej rí'i t'í'itíjcha'íi, ni caí ja'atí ayén mé'eseijre'e ti ayén a'íj pua'a amuáaruuren a'íjna jime'e sej a'ujca'anécan jín t'í'itese'e sej siyen huárini t'í'itíj jime'e ti t'í'ixi'epi'in. Capu xaa ne'u. Capu mé'e ja'atí xaa ne'u.

¹⁴ Mí ajta, ti pua'a siyen se'íjna jín rajpuaíjtzi se'íjna jime'e sej xí'epi'in jín huaríj, capu amín a'íj. Dios pu rí'i tejámuaatá'asin. A'íj xu jín, caxu huá'atziine'e, caxu seajta a'íj pua'a tité'ujmuajca.

¹⁵ Mí seajta mú'een, setá'aj siyen rí'i tiraateájtuaani í ru tzajta'a se'íjna í Cirištu'u, a'iné a'íi pu tavástarala pú'een. Ja'anáj ti na'a xu siyen rí'i huaújruren sej si siyen huateújnan huá'a jemi í mej miyen me'íjna jín tejá'amua'ihua'ura í sej jín t'í'ichu'eve'e í ru jemi.

¹⁶ Mí seajta, setá'aj siyen sena'a rijca, setá'aj caí á'ujtzaahuate'e siyen tihuá'ixaate'e, setá'aj seajta rá'atase'e se'íjna í sej jamuan t'í'ixa. Setá'aj siyen rí'i te'utaújmua'ati í rumua'atzíra'a jime'e sej si caí t'í'itíj jín á'aturaacaj, ti ij ayén tihua'utatévi'iraste'en a'ímej í mej a'íj pua'a á'amuaruure me'íjna jime'e mej miyen a'íj pua'a tejá'amuaxa a'íj sej rici se'íjna jime'e sej rí'i t'í'itíjcha'íi í Cirištu'u jemi.

¹⁷ Ayeé na'a, a'iné ti pua'a Dios ayén t'í'ijxe'eve'e sej t'í'itíj jín rajpuaíjtzi, jaítze'e pu rí'i tejámuaatéva'iri sej siyen se'íjna jín rajpuaíjtzi sej xí'epi'in rici caí ti pua'a siyen se'íjna jín rajpuaíjtzi se'íjna jime'e sej a'íj pua'a rici.

¹⁸ Ajta a'íin Cirištu'u, ayén sej na'a huamí'i a'íjna jime'e í mej jín naíjmi'i miyen auteájturaa í Dios jemi. A'íjna ti caí t'í'itíj jín auteájturaa, ayén huá'a jetze me'ecan huamí'i a'ímej í mej a'íj pua'a titeetíjcha'íica ti ij ayén huá'anvi'itin í Dios jemi. A'íjna í mej miyen raajé'ica í Cirištu'u ti ratéhua'ira'aca'a, Dios pu ajta ayén ruxiéjniu'uca jín ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mí'ichite.

¹⁹ Ajta a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén raatá'a ti tihua'utá'ixaate'en a'ímej í xiéjniu'ucari í mej me'uun tajete aiteánami'ihuaca'a.

²⁰ Majta a'ñme í xiéjniu'ucari, a'ájna'ímua mú miyen cáí ra'ará'astijre, a'ájna xicáara'a jetze ti jetzen Dios auj ayén té'eviiicua'iraca'a, ajta ayén rachú'eve'eca'a tí'ij auj a'ñ Noé ratéaahuajme'e a'ájna í baarcu ti ve'ée. Ajta a'ñ pu seica huatévai mej mi me'uun uteájrupi í baarcu tzajta'a mej mi cáí aujámín í jaj jime'e. Ayee mú ará'aseca'a aráhuaca.

²¹ Ajta a'ñn í jaj ayén huataújmua'a í sej jín huámuaí'ivijhuaca'a, a'ájna ti ajta jín Dios ayén amua'irájtua. Capu ayén huataújmua'a ti Dios ayén amua'ari'iri'í í chuej ti ca'ame'e í a'amua jetze, sino ayée pu huataújmua'a sej siyen rájhuaavi'iri'í í Dios ti ayén amuaatá'an sej ri'éene'ecán jín huateáturan í rumua'atzíira'a jetze í Dios jemi, a'ájna jime'e ti ayén ra'ajjáj huá'a tzajta'a í mi'ichite a'ájna í Jesús ti Ciríistu'u pú'een.

²² Ajta íjii, án pu a'ujnéj u ta japua ti ari a'uun e'ecáca ri'irínta'an pújme'en í Dios. A'ñ pu ajta ari a'ájna jín antiújmua'aree ti tihua'uta'ájte'en a'ámej í mej ta japua tí'ivaire'e, ajta a'ámej í mej tí'itj jín antiújmua'aree, ajta a'ámej í mej ve'ecán jín tí'teté'u'upu'u, matj mena'a pua'amé í mej xiéjniu'ucari pú'een.

4

A'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios tej tiyen huárini

¹ A'íné a'ñn Ciríistu'u pu ayén ru jetze rajpuaítzi já'araa, setá'aj siyen se'ájna jetze tíu'umua'ati sej si siyen che'atá sena'a huárini, a'íné ja'atí ti na'a ti ayén ru jetze rajpuaítzi já'araa, ayée pu ari raatapuá'ajta'a ti tí'itj jín até'itzaara í Dios jemi.

² Ayee pu a'ájna jín a'ateevi'í ti ruuri a'ájna í ja'ati a'ájna jime'e ti a'ájna jetze arájca'ane a'ij ti tí'ijxe'eve'e í Dios tíj na'a ti auj a'ateevi'í a'ame. Capu ché'e a'ájna jetze a'ujca'ane'e a'ame a'ájna ti a'ij pua'a 'een ti ajta jetzen huiránineí.

single line composer

³ Ché'e ayée na'a 'eene'en a'ij ti ari tiu'urj tíj na'a mej amuacáí huatasejre í teteca tíj na'a ti yú e'iré'ene a'ij ti tihua'aráanajche a'ámej í mej sej chuéjra'a japua é'eme'ecan. Tej ti cáí ché'e tiyen tena'a tí'ijri'ire matj a'ñme. Ayee mú ruxána'acira'ate'eca'a, majta á'ujca'ane me'ájna jetze ti a'ij pua'a 'een. Majta rutá'aruajve'e, majta mej huápi'í tí'yestehua'a. A'ñ mú majta e'etiújse'iri mej mi naimi'í miyen raná'amiche'en a'ájna ti cáí Dios pú'een.

⁴ Ajta íjii, ayée mú a'ij pua'a tejá'usej sej cáí ché'e huá'ajaahuate'e sej siyen cáí tí'itj á'astijre'e sej huá'a jamuan á'ujjuhua'ane'en. A'j mú jín miyen a'ij pua'a á'amuaruure.

⁵ Mí ajta, ayée pu tihua'aci'ti mej miyen tiu'utaxá a'ij mej títeetiújcha'íica me'ájna jemi ti ari rí'í huaújrui ti ij ayén hua'uxjte'en a'ámej í mej ruuri, ajta a'ámej í mej meri huácuí.

⁶ A'íné a'ñ pu ajta ayén che'atá na'a huá'axjte'en a'ámej í mej meri huácuí tíj ajta titá'axjte'en itejmi í tej teuj ruuri. A'j pu jín ajta ayén tihua'utá'ixaa a'ámej í mej huácuí a'ájna í niuucari ti jín Dios hua'irájtuaani tíj a'ñ xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tihua'utá'an mej miyen ruuri huateáturan tíj na'a rusén jime'e tíj ajta í Dios.

A'ij ti nu'u té'eme tí'ij nain te'entipuá'ajte

⁷ Pu'uri tñ nain te'entipuá'ajte. A'j xu jín siyen r'í'í tirájteuve'en, seajta siyen nain jín á'ujcu'uve sej si siyen tí'ijhuauca í Dios jemi a'ij ti tiraavjte'e.

⁸ Ajta, a'ñ pu a'ñn pú'een ti jaitze'e ruxe'eve'e sej cáí tí'itj jín a'aturáa, setá'aj siyen huaújxe'eve'en temua'a naa a'íné ti pua'a siyen huaújxe'eve'en, ayée xu seajta tíu'utá'uuni'ira mu'licáca jime'e ti sej ayén tí'itj jín auteájturaa mú'ejmi jemi.

⁹ Setá'aj cáí a'ij pua'a tí'ixáata sino setá'aj huatévvaire'en sej seajta sej.

¹⁰ Ayee xu seajta huárini a'ij ti tiraavjte'e a'ámej jemi í mej ravaire'e a'ájna í Dios, a'íné capu tí'iseicaj na'a í ti jín r'í'í tejamaatá'a sej si se'ájna jín tíu'utévaire'en. Setá'aj siyen huatévvaire'en sej seajta sej se'ájna jime'e a'ij ti Dios sej tíu'utapuaájve.

¹¹ A'atí ti na'a ti ayén tíu'utaxá, ché'e a'ñn ayén huárini ti ayén Dios jetze me'ecan tí'ixajta. Ajta ja'atí ti na'a ti ayén tí'itj jín tí'ivaire'e, ché'e a'ñn ayén huárini ti a'ájna jetze arájca'ane í Dios. Ayee xu 'een jín siyen huárini mej mi nain jín r'í'í tiraateájtuaani me'ájna í Dios me'ájna jime'e ti a'ñ Jesús, ti Ciríistu'u pú'een, ayén hua'utá'a í ca'anjra'a mej mi miyen huárini. Ayee mú r'í'í tiraatá'asin me'ájna í Ciríistu'u, a'íné a'ñ pu ajta ayén nain jín antiújmua'aréere a'ame tíj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen.

A'ij mej ye'í huárini mat'ij tirajpuaítzi muá'aju'u a'ñme í mej té'atzaahuate'e

¹² Mú'een, mi nej já'amua'axe'eve'e, ti pua'a siyen tí'itj jín á'aviicua'ire'e se'ájna í sej jín huápi'í rajpuaítzi, ti ajta ca'anín jín a'amua japua rájve, caxu siyen a'ij té'ujmua'ca, sete'entixáata yee ti cáí xi ja'anáj ayén tí'iseijre'e í chaanaca japua, a'íné ayée pu 'een jín ayén tejamaáruu ti ij Dios ayén amuaatésej, aísí tíj pua'a secaí urar'ene'acan jín seijre'e nusu secaí.

¹³ Caxu a'ij té'ujmua'ca sino ayée xu huataújtemua'ave'en a'íné xu'uri rajpuaítzi í Ciríistu'u jamuan sej si seajta siyen huataújtemua'ave'en se'ájna jime'e ti r'í'í tejamaatá'asin

a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huatasejre'esin a'ájna í mej jín naa r'í'í tira'utasejra í tavástar'a.

¹⁴ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna. Tí pua'a miyen a'ij pua'a tejá'amuaxajta me'ájna jime'e sej siyen Cirístu'u jetze ajtémee'ecan, Dios pu a'ájna jín r'í'í tejámuuatá'aca. Ajta a'áin xiejniu'ucare'ara'an í Dios, í ti ajta ayén ca'aníjra'a tatá'aca tej ti tiyen r'í'í tiraateájtuaani í Cirístu'u, a'íi pu xiejniu'ucare'ara'an ajta mú'ejmi jemi seijre'e.

¹⁵ Mí ajta, jíme'en ja'atí ti na'a ti mú'ejmi jetze ajtémee'ecan, ché'e amín caí ayén a'ájna jín tirajpuaíjtzí a'ájna jime'e ti seij huajé'íca, na'ari ti'ítíj huanahua nusu ti a'ij pua'a ti'ítíjcha'íi, ca'ín ayén rijcaa ti caí jetzen ruxe'eve'e.

¹⁶ Mí ajta, ti pua'a seij ayén a'ájna jín á'aviicua'ire'e a'ájna ti jín rajpuaíjtzí a'ájna jime'e ti Cirístu'u jetze ajtémee'ecan, ché'e a'áin caí tí'iteví'ira'atan, sino ché'e r'í'í tiraatá'an í Dios a'ájna jime'e ti Cirístu'u jetze ajtémee'ecan.

¹⁷ Ayee pu'u xaa ne'u, a'iné pu'uri a'ájna teja'uré'ene ti ij Dios ayén hua'uxsjte'en í teite. Ajta, ayén autéchesin ti huá'axijte'en í ruteítestemua'a. Ajta, ti pua'a ayén autéjcheni itejmi jemi, za'íquí té'eme í ti huá'aci'ítí a'ímej í mej caí rá'astijre'e a'ájna í niuucari ti Dios r'í'í titaateájtuaani itejmi jemi?

¹⁸ A'íj pu jín ayén té'eyu'usi'í tijn: "Tí pua'a muári'eri jín Dios ayén ru'írajtuaa a'ájna í ja'ati ti r'í'í ti'ítíjcha'íi'ca'a, za'íquí éene'e a'ame huá'a jemi í mej a'ij pua'a tí'íjxa í Dios, majta a'ímej jemi í mej a'ij pua'a ti'ítíjcha'íi? Capu a'atzu a'ij xaa ne'u tihua'utévaire'esin."

¹⁹ A'íj pu jín, miché'e miyen huárini ti'ítíj jime'e ti x'í'epi'in 'een, a'ij ti tiraavíjte'e a'áme í mej ti'ítíj jín á'aviicua'ire'e me'ájna í mej jín rajpuaíjtzí me'ájna jime'e ti Dios ayén tihua'utá'a. Miché'e miyen raatáíiire'en í ruxiejniu'uca a'ájna jemi ti hua'utétaahuaca'a ti ajta caí ja'anáj ti'ítíj jín até'ítzeaara.

5

Pedro pu ca'aníjra'a hua'atá'aca a'ímej í vaujsi

¹ Ayee nu ca'aníjra'a hua'atá'aca, ne'ímej í mej vaujsi pú'een, í mej mú'ejmi jetze ajtémee'ecan. Nee nu neajta vást'a pú'een. Neajta nu niyen tiu'uséj a'ájna ti jín rajpuaíjtzica'a a'ájna í Cirístu'u. Ayee pu che'atá na'a tí'ineci'ítí ineetzi t'íj ajta tihua'aci'ítí a'ímej í mej majta Jesús jamuan á'ujjuhua'ane'en a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huatasejre'esin a'ájna ti huápi'í naa tí'iseíre'e a'ame í Dios jemi.

² Ayee nu tejá'amuaj'ícate'e sej r'í'í tihua'ucha'in a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios a'ij ti a'áin ari a'ájna jín tejámua'ájca. Caxu ca'anéeri jín siyen rijca sino ruxi'evi'ira'a jime'e xu'u, a'ij ti Dios tí'íjxe'ev'e. Caxu seajta se'ájna jín siyen rijca sej si tí'ítíj jín huamuá'ítin, sino ayée xu'u a'ujca'anéecan jín tiu'utévaire'en. Na'ari caí, ayée xu'u tiu'utatévi'ira'ata se'ájna jime'e sej tí'ítíj huamuá'ítí.

³ Setá'aj caí á'ujtzaahuat'e sej ve'ecán jín antiújmua'aree sej siyen tihua'uta'ájte'en mej mi ca'anéeri jín miyen tí'ítíj jín huárini a'áme í sej huá'acha'íi.

Mí seajta mú'een, setá'aj siyen r'í'í titeetiújcha'íica huá'a jemi a'ij ti tiraavíjte'e.

⁴ Tí pua'a siyen huárini, ayée pu tejá'amuaci'ítí a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huatasejre'esin a'ájna ti nain jín antiújmua'aree ti ayén che'atá na'a r'í'í tí'ítacha'íica t'íj ajta ayén rici a'ájna ti r'í'í tihua'acha'íi í rucáne'axistemua'a. A'íi pu ayén amuuaatátistejín a'ájna í curuun ti caí ja'anáj á'upuá'arixi'isin, ti ajta r'í'í tí'iseíre'e a'ame í Dios jemi t'íj na'a rusén jime'e.

single line composer

⁵ Seajta mú'een, mi sej seuj teemua, setá'aj siyen huá'astijre'e se'ímej í vaujsi. Setá'aj najmí'í siyen huárini, sej si siyen huárini secaí á'ujtzaahuat'e seij seajta seij, a'iné ayée pu té'eyu'usi'í tijn:

Dios pu muári'eri hua'atá'aca

a'ímej í mej á'ujtzaahuat'e.

Mí ajta, a'íi pu ayén r'í'í tihua'atá'aca

a'ímej í mej caí miyen á'ujtzaahuat'e.

Ca'aníjra'a pu hua'atá'aca a'ímej í mej e'etiújse'iri

⁶ Setá'aj siyen huataúra'an sej cáieene'ecan jín tiu'utévaire'en í Dios jemi, a'ájna ti nain jín antiújmua'aree, ti ij a'áin ayén ve'ecán jín tejámuaaj'ícate'en ja'anáj ti ayén tejámuaaxi'epi'íntari'íri'í.

⁷ Setá'aj siyen se'ájna jemi í Dios raateájtuaani t'íj na'a í sej jín a'ij té'ujmua'ate a'iné jeíhua pu tí'imua'atze mú'ejmi jime'e a'ij ti tejá'amuaruuren.

⁸ Setá'aj temua'a naa tí'té'ujcu'uvee, seajta r'í'í tí'te'íxi'ere'e, mú'een, se'ájna jime'e ti a'áin tiyaaru'u, í ti amujcha'íire'e, ayén éeni'íci'e á'uche'ecan t'íj muajye ti á'ujijhuan a'ájna jime'e ti ayén rahuaahuau a'ájna ti raatécí'ime.

⁹ Setá'aj siyen huateújca'anen se'íjna jime'e sej té'atzaahuat'e sej si caí ratá'acare'en ti a'íjna í tiyaaru'u amua'antimuá'itín. Ayee xu seajta ramua'aree ti ayén huá'aruure a'ímej í á'amua'ihuaamua'a í mej miyen huacaíjme a'u ti na'a í chaanaca japua. Ayee pu éeni'ici'e seijre'e ti ayén huá'anaijmire'en mej mi miyen che'atá mena'a a'íjna jín á'aviicua'ire'e í mej jín rajpuaíjtzi setíj seajta mú'een.

¹⁰ Ajta a'íjn í Dios ti nain jín r'íi tí'itá'aca, a'íjna ti ayén amuaatajé ti ij ayén tejamuáaci'iti a'íjna í sej jín naa r'íi tiyé'useijra í Ciríistu'u jemi tíj na'a rusén jime'e, ayée pu á'amuaruuren. Setí'ij a'atzu á'ateevi'in sej tí'itíj jín á'aviicua'ire'e í sej jín rajpuaíjtzi, a'íi pu rusej ayén amuaanaíjmire'en, ajta ayén ca'aníjra'a amuaatá'asin sej si te'utáviicua'í. A'íi pu ajta ayén amuaatá'asin sej siyen huateújca'anen temua'a naa.

¹¹ Ché'e a'íjn ayén a'íjna jín tí'itéveeca'a ti ayén nain jín antiújmua'areere tíj na'a ti yú auca'ití a'ame, tíj na'a rusén jime'e.

Ayee pu ra'antipua'ajte

¹² Ayee nu cáj caj tejá'amuyayuse'e ne'íjna jamuan í Silvano ti ayén tiná'amitíejte'e ti a'íjn pú'een seíj í ne'ihuaara'a ti caí tí'itíj jín até'itzaara. Ayee nu ne'íjna jetze tejá'amua'ixaate'e ti a'íi pu a'íjn pú'een í ti tzáahuatí'ira'a jín Dios ayén r'íi titatá'aca. Neajta ne'íjna jetze niyen ca'aníjra'a amuatá'aca sej si caí ja'anáj yá'uhua'anán a'íj nej tejá'amua'ixaate'e.

¹³ A'íime í mej yé huaté'uu íiye Babilonia, í ti Dios ajta hua'antíhuau, yé mú á'amuateujte'e. A'íi pu ajta yé á'amuateujte'e í niyauj, a'íjna í Marcos.

¹⁴ Setá'aj huaújteujte'en xu'iteújpi'itze'axi'in se'íjna jime'e sej huaújxe'eve'e, seij seajta seij. Ché'e a'íjn Dios r'íi amua'anpuá'ajte'en najmi'ica mú'ejmi mi sej Ciríistu'u jetze ajtémecan. Ayee pu'u xaa. Antipua'areca'a.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjna í San Pedro, í ti hua'apua

A'í pu huá'ateujte'e a'íjna í Pedro

¹ Inee Simón, i nej neajta Pedro pú'een, a'ij nu jetze tejá'amuayu'use'e ne'íjna jime'e nej ravaire'e ne'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een. A'í pu na'antíhuau nej ni niyen tiu'utévai're'en í jemin. Seajta mú'een, Dios pu ayén amua'irájtua mú'ejmi, a'íjna í Dios ti urar'í'ene'acan jín seijre'e, sej si siyen che'atá sena'a té'atzaahuat'e tetíj iteen. A'í pu a'íjn pú'een ti jehua huápi'i tejámuatéva'iri.

² Ché'e ayén jaítze'e tejá'amuaci'iti ti r'íi tejamuaatá'acare'en, ajta ti r'íi tejamua'anpuá'ajte'en a'íjna jime'e sej seri ramua'ate í Dios, seajta se'íjna í Jesús, ti ajta tavástar'a pú'een.

A'ij mej r'íi títetiújcha'íi muá'ara'ani a'íime í mej té'atzaahuat'e

³ Rumuári'eri'ira'a pu jín Dios ayén titaatá'a nain ti ruxe'eve'e í tej jín ruuri huatéaturan í jemin, í tej teajta jín tiyen r'íi ti'itíftacha'íi a'ij ti a'íjn ayén tí'ijxe'eve'e. Ayee pu 'een jín ayén r'íi titaatá'a a'íjna jime'e tej tiyen raamuá'a te'íjna ti ayén taatajé tej ti tiyen huatéaturan í jemin tíj na'a rusén jime'e ti ij ayén titaaci'iti a'íjna í tej jín r'íi tiyé'useijra, te'íjna jime'e ti a'íjn ayén nain jín antiújmua'aree.

⁴ A'íne ayén 'een í jemin, a'í pu ayén titaatá'a a'íjna í niuucari ti jín ve'ecán jín te'ataújratziiri'í, ti ajta jehua huápi'i ta jetze ruxe'eve'e tej ti te'íjna jín huatá'uuna ti ij caí a'ij pua'a táaruuren a'íjna ti a'ij pua'a 'een ti huá'a tzejta'a seijre'e í teite í mej yen seijre'e chaanaca japua, tej ti teajta tiyen che'atá tena'a rí'éne'ecán jín seijre'e tíj ajta í Dios.

⁵ A'ij xu jín, setá'aj siyen huatéújca'anen sej se'íjna jín ra'ajténaajmire'en í sej jín té'atzaahuat'e se'íjna jime'e sej seajta tzáahuatí'ira'a jín r'íi ti'itíújcha'íi. Seajta setá'aj siyen se'íjna jín ra'ajténaajmire'en sej jín r'íi ti'itíújcha'íi se'íjna jime'e sej temua'a naa tirú'umua'aree.

⁶ Setá'aj seajta se'íjna jín ra'ajténaajmire'en í sej jín r'íi tirú'umua'aree se'íjna jime'e sej seajta nain jín á'ujcu'uvée. Setá'aj seajta se'íjna jín ra'ajténaajmire'en í sej jín á'ujcu'uvée se'íjna jime'e sej seajta te'utáviicua'í. Setá'aj seajta se'íjna jín ra'ajténaajmire'en í sej jín siyen té'eviiicua'í se'íjna jime'e sej tzáahuatí'ira'a jín rana'amiche í Dios.

⁷ Setá'aj seajta se'íjna jín ra'ajténaajmire'en í sej jín tzáahuatí'ira'a jín rana'amiche í Dios se'íjna jime'e sej temua'a naa huatéúrihuaamua'ata. Setá'aj seajta se'íjna jín ra'ajténaajmire'en í sej siyen r'íi tiu'uteúrihuaamua'ataca se'íjna jime'e sej siyen titehuaújxe'eve'en.

⁸ Setá'aj siyen nain jín ra'ajténaajmire'en a'íne í pua'a siyen r'íi titeetiújcha'íica temua'a naa, ayée pu á'amuaruure a'ame sej jehua huápi'i tiu'utévai're'en sej si temua'a naa ti'tíj jín tiu'utátui're'en í Dios jemi se'íjna jime'e sej tzáahuatí'ira'a jín ramua'ate se'íjna í tavástar'a, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

⁹ Na'ari caí, ja'atí ti na'a ti ayén tirá'aturaate'e ti ayén nain jín ra'ajténaajmire'en í ti jín té'atzaahuat'e, ayée pu che'atá na'a 'een tíj ja'atí ti arácun, ti caí á'imua'í tiseijrave. A'í pu ari ya'uhuá'axi ti Dios ayén tiraatá'uuni'iri'í a'íjna ti ajmí'í jín auteájturaa í jemin.

¹⁰ A'ij xu jín, ne'íhuuamua'a, setá'aj siyen jaítze'e huatéújca'anen sej si siyen huárini ti ij ayén ámitieere'e ti Dios ayén amuaatajé, ajta amua'antíhuau. Tí pua'a siyen huárini, capu ja'anáj ayén á'amuaruuren ti Dios ayén mé amúhuua'axin tíj na'a rusén jime'e.

¹¹ Mí ajta, ayée pu tejá'amuaci'iti sej si temua'a naa se'uun a'uteárute a'u ti rusén jín teja'uta'ájta a'íjna í tavástar'a ti tu'irájtuaa, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

A'ij ti 'een jín té'eyu'usi'í a'íjna í yu'uxari

¹² A'ij nu jín niyen rini nej ja'anáj ti na'a niyen tejá'amuaxaate'e sej siyen tira'utámua'aree se'íjna. Capu amán a'ij sej seri ramua'aree, seajta seri te'utáviicua'iri'í se'íjna jime'e sej siyen té'atzaahuat'e.

¹³⁻¹⁴ Ayee pu tiná'amitiejte'e ti ayén tiraavíjte'e nej niyen huárini tíj na'a nej nauj yen seijre'e, nej ni ca'aníjra'a amuaatá'acare'en sej si siyen tira'utámua'aree a'ij sej huárini, a'íne nu'uri niyen ramua'aree ti ari vejli'í píti'irici a'ájna xicáara'an jetze nej jetzen mi'ini. Ayee nu ne'íjna jín ramua'aree a'íne a'í pu tavástar'a, a'íjna í Jesús, ti ajta Cirístu'u pú'een, ayée pu tinaatá'ixaa.

¹⁵ Neajta nu niyen huaténca'anejsin nej ni niyen tejamuá'itíiii ti ij ayén huatári'iristare sej siyen ja'anáj ti na'a tira'utámua'aree netí'ij caí ché'e mé'e a'ahua'atan.

Pedro pu te'anxájta a'íjna jime'e ti r'íi tiyé'useijra a'íjna í Cirístu'u

¹⁶ Tet'i'ij tel'ijna jamuá'ixa a'ij ti éeni'ic'ie huatasej're'esin a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen ajtahua'a yé we'ecánejsin a'ájna í tavástara'a, a'ájna í Jesús ti ajta Cirístu'u pu'een, ti ij ayén nain jín antiújmua'areere, catu rá'astjire'eca'a tel'ijna í niuucari í mej ru'ájmuua'a mena'a rájiteu, í mej miyen tí'imua'atzejca'a. Catu xaa ne'u taj'ímua'a tena'a rájiteu sino taj'i'sin tu jín naa r'i'i tiye'usefira ta'araa ti a'íi pu nain jín antiújmua'aree.

¹⁷ Ajta, Dios ayén r'i'i tiraateájtuaa, ajta r'i'i tiraatá'a a'ájna jime'e ti huápi'i tí'isej're'e u ta japua tí'ij Dios ayén jíme'en tiu'utaxájtaca'a tijín: "A'ii pu a'áin pu'een í niyauj, í nej jeihua huápi'i raxi'eve'e. A'íi pu ajta r'i'i tineetá'aca ineezi."

¹⁸ Teajta iteen, ayée tu ráanamujri'i tel'ijna í niuucari ti júte'e je'icánamujre tet'i'ij tel'ánna a'uté'uuca'a tel'ijna jamuan a'ánna í jiri jetze ti Dios huateúra'ate.

I niuucari mej jín tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan

¹⁹ Ajta a'ájna í tej ya'usej, a'íi pu ayén araúrate a'ájna ti ajmí'i ayén té'eyu'usi'ihuaca'a a'ájna í yu'uxari jetze í mej jíme'en tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan. A'íj tu jín teri jaitze'e temua'a naa tirú'umua'aree ti ayén ti'ayajna a'ájna ti ajmí'i ayén té'eyu'usi'ihuaca'a.

R'i'i pu tejámuaat'évaire'esin ti pua'a siyen che'atá sena'a ra'ará'astjire'en tíj ajta ja'atí ayén temua'a naa te'atáneez tatzari jime'e a'u ti a'utíca'a. Setá'aj siyen che'atá sena'a ra'ará'astjire'en tíj ajta ja'atí ti ayén atáneez ajta na'acai huatasej're'en a'ájna í xu'ura'ave ti tapuá'arijme'eca u jé'ijninei. Setá'aj siyen ra'ará'astjire'en ajta na'acai a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén huateáturan í a'amua tzajta'a.

²⁰ Amuacái, ayée pu ruxe'eve'e sej siyen ráamua'aree ti caí ja'atí ja'anáj rusej a'ij tirájteu a'ij ti huataújmua'a a'ájna í niuucari í mej miyen tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan ti ayén raateájtuaa ítejmi jemi.

²¹ Capu ja'atí ja'anáj rusej a'ij tirájteu ti ayén tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan sino a'ájna xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayée pu ca'aníjra'a hua'utá'a mej miyen tiu'utaxájtaca'a, a'ímej í mej me'ájna jín tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan.

2

A'íime í mej caí tzáahuati'ira'a jín tihuá'amua'ate

¹ Aj mú mi huá'a tzajta'a í teite miyen huatasej're seica í mej hua'itzi jín tihuá'u'itiiri'i. Ayee mú che'atá mena'a huatasej're'esin mú'ejmi jemi a'íime í mej majta hua'itzi jín tejámuaatá'itiiri. Avlíti mú jín miyen raateátuaasin mú'ejmi jemi me'ájna í niuucari ti amuá'ujisin, í mej jín mé rúurien me'ájna í tavástara'a ti ajta huá'a jetze me'ecan tiu'utanájchitaca'a í mej té'echa'íica'a í Dios jemi. A'íj pu jín tihuá'aci'iti ti a'áin Dios ayén ca'anacan hua'antipua'ajte'en.

² Majta mu'íiti mú miyen hua'ará'astjire'esein mej mi miyen che'atá mena'a tí'ihuá'uxana'acira'aten matj a'íime. Ayee mú 'een jín seica miyen a'ij pua'a tí'ijxáata muá'aju'u me'ájna í niuucari í tej jíme'en huajú'un me'ájna jime'e a'ij mej rici a'íime í mej hua'itzi jín tejámuaatá'itiiri.

³ Ayee mú 'een jín miyen mú'ejmi jíme'en tí'imua'itin me'ájna jime'e mej huápi'i raxi'eve'e mej jeihua tí'ijcha'íica. A'íj mú jín miyen hua'itzi jín amuaatémua'iti. Tíj na'a ajca'ihuá'ímua tí'ij Dios ayén hua'uxíjite, tíj na'a íjii aúche'e pu araúratejsin a'ájna í niuucari ti huá'a jíme'en tiu'utaxájtaca'a. Ajta ayén ti'ayajna ti Dios auj ayén hua'antipua'ajte'esin.

Single Line Composer

⁴ Jee xaa ne'u, Dios pu caí tihuá'utá'uuni'iri'i a'ímej í mej mejmí'i ta japua tí'ivaire'eca'a, a'ímej í mej majta miyen tí'itj jín auteájturaa í jemin, sino a'úu pu ayén huaje'etéehua'axi u tajete a'u ti puájitzi hua'atá'acare'e a'ame. A'uu pu hua'uteájtuaa a'u ti e'etéecun mej mi me'uun é'enami'ihua a'u ti a'utíca'a. A'uu mú e'avlíti'ihua muá'aju'u ajta na'a caí Dios ayén hua'uxíjite'en a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen nain te'entipua'ajte.

⁵ Capu ajta tihuá'utá'uuni'iri'i a'ímej í mej jéjcuu imuá yen seijre'eca'a, sino ayée pu tiu'utá'a ti a'áin jaj ayén tíjste nainjapua í chaanaca ti ij a'ájna jín puájitzi hua'utá'an a'ímej í mej caí a'atzu rá'astjire'eca'a í Dios.

Mí ajta, a'íi pu xaa raatévai a'ájna í Noé ti ayén tihuá'utá'ixaa a'ij mej ye'í huárini mej mí x'épi'in jín seijre'e í Dios jemi. Ajta Dios ayén hua'utévai a'ímej í seica í mej miyen aráhua'apua ará'aseca'a.

⁶ A'íi pu ajta hua'uxíjite a'ímej í mej me'uun a'uchéjme'ecaa í chajta'a jetze ti hua'apua, a'ujna u Sodoma, ajta u Gomorra. Nain pu jín hua'uteátaj. Ayee pu 'een jín huá'uruu ti ij ayén títaatá'itii a'ij ti huá'aruuren a'ímej í mej caí a'atzu rá'astjire'e í Dios.

⁷ Mí ajta, a'íi pu raatévai a'ájna í Lot, a'ájna ti r'i'i tí'itíjcha'íica'a í jemin, a'ájna ti ajta a'ij pua'a ará'aseca'a a'ij mej rijcaa í mej miyen huá'uxana'acira'ate a'íime í mej caí a'atzu tí'itj á'asteca'a.

⁸ Ajta a'ñin í tevi ti r'i'í ti'itíújcha'íica'a í Dios jemi, a'íné a'í pu nain tújca'ari tzejta'a ayén huá'a tzejta'a é'echejca'a, jéihua pu rajpuajjtzica'a í ru tzejta'a ti r'í'éne'ecán jín seijre'eca'a. Ayee pu 'een jín tirajpuajjtzica'a a'íjna jime'e ti ayén raasej, ajta ráanamujri'í í mej a'ij pua'a rijcaa a'íime í mej caí ti'itíj á'asteca'a.

⁹ A'íj pu jín, Dios ayén raayí'iti ti ayén ru'íjrátuaani a'íjna jetze ti jín rajpuajjtzi a'íjna í ja'ati ti r'í'í ti'itíújcha'íi. A'í pu ajta ayén raayí'iti ti hua'íteáanan a'ímej í mej a'ij pua'a ti'itíújcha'íi ti ij ayén puajjtzi hua'utá'an a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huá'axajte'en najími'íca.

Single Line Composer

¹⁰ Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna, ti ayén tihuá'aci'iti a'ímej í mej jetzen á'ujca'ane me'íjna jetze ti jéihua a'ij pua'a tí'iseijre'e, mej mi miyen tí'ihuaujxana'acira'aten me'ímej jamuan í rux'íej tetea. Ayee pu che'atá na'a a'ij pua'a tí'iseijre'e mej caí a'tzu ti'itíj jín té'aste. Ayee mú á'ujca'ane mej miyen huárini a'ij ti tihuá'amítiejte'e. Jéihua mú á'ujtzaahuat'e. A'í mú majta caí rátzi'ine'e miyen á'ujca'ane mej a'ij pua'a tihuá'axajta a'ímej í mej ta japua é'eselijre'e.

¹¹ Mí majta a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e, camu miyen á'ujca'ane mej miyen a'ij pua'a tihuá'axajta a'ímej í tetea me'íjna jemi í tavástar'a. Mí majta a'íime, jaitze'e mú rucacá'ane, majta jaitze'e ve'ecán jín antiújmua'aree mecaí a'ímej í tetea.

¹² Majta a'íime í tetea, ayée mú a'ij pua'a tí'ixáata muá'aye'í me'íjna jime'e í mej caí a'tzu yaú'ítie. A'íj mú jín miyen che'atá mena'a seijre'e matíj a'íime í ye'emuaate í mej caí tíviejáu'ítie, í mej ché'e mena'a á'ujjuhua'an. Ayee mú 'een jín huanúnu'ihuaca'a mej mi teite hua'uvívi'in, majta huá'ucuí'ini. Majta a'íime í tetea, ayée mú che'atá mena'a antipua'ari me'íjna jime'e í mej jín a'ij pua'a huá'uruu a'ímej í mej amuacai r'í'í titeetíjcha'íica.

¹³ Ayee pu che'atá na'a tihuá'utá'asin ti ja'atí ayén tihuá'ari'ira í mej tí'ijcha'íi matíj majta a'íime rujímua'a mena'a miyen tihuá'ari'iri'í í seica í mej tí'ijcha'íica'a. Ajta a'íjna í mej tí'itíj jín huataújtemua'ave'en, ayée mú tújca'ari tzejta'a ruxiéehua tí'iteselijre'e me'íjna jime'e ti jetzen huíránine'i. Ayee mú che'atá mena'a seijre'e huá'a tzejta'a í teite tíj tí'itíj tí é'íhuameijra, tíj ajta a'íjna ti jín cápita'inaca'a. Ruxiéehua mú rutémua'ave'e me'íjna jime'e mej amuáacuanamua muá'aju'u mat'íj majta miyen tí'iyeste mú'ejmi jamuan.

¹⁴ Ayee mú jetzen á'ujca'ane me'íjna jetze í jíita'a matíj mena'a mej miyen ranecua'atze mej mi miyen jamuan tí'ihuaujxana'acira'aten. Camu majta ja'anáj raatapuá'ajta mej miyen á'atura í Dios jemi. Majta, ayée mú ca'aníjra'a hua'atá'aca a'ímej í mej caí xí té'evíicua'í, mej mi majta miyen che'atá mena'a auteáturan í Dios jemi. Temua'a mú tíraar'íre a'ij mej tí'itíj jín huárini mej mi miyen tíraatéevi'í tí'itíj ti na'a mej miyen tí'ijxe'eve'e me'íjna jime'e mej chueere'e. A'íi mú a'ñin pú'een í teitejra'a ti Dios puajjtzi hua'utá'asin.

¹⁵ Mu'uri ajtacíj í juye jetze í mej japuan huajú'un a'íime í ti r'í'í tihuá'amítiejte'e. Majta meri me'íjna jetze ucájrapi tíj ajta ayén ucájrapi a'íjna í Balaam teecan ti yaujra'an pú'eene'e a'íjna í Beor teecan. Ajta a'íjna í Balaam, ayée pu ra'aránajcheca'a ti tí'itíj huamuá'ítin a'íjna jime'e ti a'ij pua'a huárini.

¹⁶ Mí ajta, puuru'u, ti caí té'anri'ire, ayée pu tiu'utaniú tíj teáata'a. Aj pu'í ra'ajté'axi a'íjna í Balaam a'íjna jime'e ti a'ij pua'a rijcaa. Ayee pu a'íjna jín huaríj, a'í pu ayén raatá'íjmíjri'í a'íjna ti ayén rusejrataca'a ti nu'u Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, ti caí tí'itíj jín ayén huárini a'íjna jime'e ti rutímua'í.

¹⁷ Ayee mú che'atá mena'a tí'ivaire'e a'íime í tetea tíj a'u ti e'ejajxa a'u ti caí jaj í'ejmí'íye na'ari í jaitiri ti eeca ráatajchi, ajta ti jetzen caí víjvi'íyey. Ayee pu tihuá'aci'iti mej me'uun a'uteáturan u tajete a'u ti huápi'í a'utíca'a tíj na'a rusén jime'e.

¹⁸ Ayee pu a'íjna jín ayén tí'irineca a'íjna jime'e mej miyen ca'anín jín á'ujtzaahuat'e me'íjna jime'e í niuucari ti caí a'ij huataújmua'a. Majta miyen ca'aníjra'a hua'atá'aca í seica mej mi miyen tíu'umua'ati me'íjna jetze ti huá'a jetze huíránine'i ayén rusej a'ij tírájtu. Ayee mú a'íjna jín huaríj, a'í mú miyen majta ca'aníjra'a hua'atá'aca a'ímej í mej camuché'e tíhujsin huá'a jemi mej mi majtá'aha'a tí'itíj jín auteáturan í Dios jemi me'íjna jime'e mej hua'ítzi jín tihuá'ajjte'e a'ímej í tetea.

¹⁹ Ayee mú tí'itíj jín títe'eteúratziiraca'a mej nu'u tihuá'utá'an mej mi ruxiéehua á'ujjuhua'ane'en. Mí ajta, capu rí'íri a'íné a'í mú rujímua'a mena'a miyen ca'anéeri jín tí'ivaire'e me'íjna jime'e mej a'ij pua'a tí'itíújcha'íi, a'íné ja'atí ti na'a ti ayén ca'anéeri jín tí'ivaire'e, a'í pu ayén ravaire'e a'íjna í ja'ati ti ari ra'antimua'íti.

²⁰ Ajta ti pua'a meri miyen raatapuá'ajta'a mej miyen che'atá mena'a a'ij pua'a tí'itíújcha'íi matíj í seica í mej yen japuan seijre'e í chaanaca, ti pua'a miyen raatapuá'ajta'a me'íjna jime'e mej ra'ancuré'a me'íjna í tavástar'a ti ajta ayén tu'íjrátuaani, a'íjna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een, ti pua'a miyen me'íjna jín huaríj, majtáhua'a mú miyen a'ij pua'a huatéaríj ti ij ajtahua'a hua'utémua'ítin a'íjna ti a'ij pua'a 'een. Ajta, ayée

mú jaítze'e a'lij pua'a ti'itesesíre'e muá'aju'u tí'ij nain te'entipua'are caí ti jécua mej imuá seijre'eca'a.

²¹ Mana'ajtzí caí ja'anáj ráamua'atijche'en me'íjna í ye'irá ti naa tí'iseijre'e í Dios jemi mecaí miyen ramua'areere, majta yá'uhua'axín a'íjna í niuucari ti jín Dios ayén huatéura'ate, ti ajta ayén raateájtuaa a'ímej jemi ti ij a'íjna jín tihua'uta'ájte'en.

²² Ayee pu xaa tihua'uruu a'lij ti té'eyu'usi'i í yu'uxari jetze tíjn: "A'íjna í tz'í'í ajtahua'a pu mú a'uvé'emej a'utí ejjárj tí'ij ráacua'ani í rujára'iri." Ajta ti ayén tíjn: "A'íjna í tuixu ti hua'íhuaca'a, ajtahua'a pu mú a'uvé'emej a'u ti jaú'í'ihuaca'a í xarij jime'e ti ij ajtahua'a ayén hua'íhuua."

3

Tí'ij uvé'enejsin í tavástara'a

¹⁻² Mú'een, nej já'amua'xe'ev'e'e, a'í'í pu a'í'ín pú'een í nej hua'apuaca jetze jín tejá'amua'yu'use'e. Ayee nu che'atá nena'a ne'íjna jime'e í ti hua'apua, ca'aníjra'a nu jín amuatá'aca sej si siyen tzáahuatí'ira'a jín tiú'umua'ati se'íjna jetze í nej jín niyen amuatá'aca sej ra'utámua'aree a'íj mej tiu'utaxájtaca'a a'í'ime í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, setá'aj siyen che'atá sena'a ra'utámua'aree í niuucari í ti jín tejamuaata'a'íj a'íjna í tavástara'a ti ajta a'í'ín pú'een a'íjna ti amua'irátuaasin. A'í'í pu a'í'ín pú'een í niuucari ti a'í'ín ayén tiraateájtuaa ítejmi jemi tej ti tiyen tejámuaatá'ixaate'en mú'ejmi.

³ Ayee xu ramua'aree ti ayén té'eme a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen nain te'entipua'ajte. A'í'í mú huatasejre'esin a'í'ime í mej amua'axieehuari'í mej mí rá'axieehuari'ira í niuucari ti téjmi jemi raateájtuaa. Ayee mú me'íjna jín á'ujjuhua'ane'e muá'aju'u mej miyen rá'astijre'e a'íjna ti ayén tihua'amitiejte'e tíj na'a a'íj ti tihua'aráanajche ti a'íj pua'a 'een.

⁴ Ayee mú tí'ixáata muá'aju'u tíjn: "A'í'í tá'uj huaríj a'íjna í ti jín Dios ayén te'ataújratziiri'í ti nu'u yé huatasejre'esin. Tij caí, capu ayén teja'uré'enejsin a'iné aúche'e pu ayén che'atá na'a seijre'e tíj ajta ayén seíre'e á'aye'í tíj na'a a'íjna xicáara'an mej jetzen huácuui í tavaújsimua'aci'í tíj na'a ajta íjii. Ayee pu che'atá na'a aúche'e seijre'e tíj ajta seijre'eca'a a'ájna tí'ij Dios ayén raatétaahuaca'a í chaanaca."

⁵ Ayee mú 'een jín miyen tí'ixa me'íjna jime'e mej miyen rux'evi'ira'a jín taúra'aca miyen yá'uhua'axín ti jécua'imua Dios ayén runiuuca jín tiu'uta'ájtaca'a ti ayén huatasejre'en a'íjna í ta japua. Ajta a'í'ín í chaanaca, ayée pu tiu'utétaavijhuaca'a tí'ij ayén ajnén á jaata'a. Ajta a'í'ín ti japuan seijre'e, ayée pu ajta a'íjna jín ruuri á'aye'í a'íjna jime'e í jaj.

⁶ Ajta a'í'ime í mej jécua'imua japuan huachéejme'ecaa í chaanaca japua, a'í'í mú jín e'ehuaújpua'arixi me'íjna jime'e ti a'í'ín jaj ayén huatámi'yecaa, ajta hua'ujámiste.

⁷ Mí ajta íjii, ayée pu tí'ijci'iti a'íjna í ta japua ti íjii seijre'e, ajta a'íjna í chaanaca í tej yen japuan seijre'e í tej íjii huáteite, Dios pu ayén racha'í'í ti ij ayén raateátiira. Ayee pu ari raax'epi'intare ti ayén huárini a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huá'axijte'en í runiuuca jime'e, ajta huá'apua'ajte'en a'í'ime í teite í mej caí a'atzu rá'astijre'e.

⁸ Setá'aj caí siyen tiyá'uhua'axín, ti sej xicaj ayén che'atá na'a tí'tiej í Dios jemi tíj ajta tí'tiej a'achú cumu sejí vi'ira'a nine'ira'a. Ajta, sejí vi'ira'a nine'ira'a ayén che'atá na'a tí'tiej í Dios jemi tíj sejí xicá'ra'a.

⁹ Tí pua'a Dios ayén caí ca'anacan araúrasten a'ájna jime'e í ti jín te'ataújratziiri'í, capu ayén huatáumua'a ti caí ja'anáj a'íjna jín araúrasten a'íj mej tí'imua'atze í seica sino temua'a pu ayén té'eviicua'í mú'ejmi jemi a'ájna jime'e ti caí rax'ev'e'e ti ja'atí ayén á'uveti. Capu xaa ne'u ayén rax'ev'e'e sino ayée pu rax'ev'e'e mej ná'mi'í miyen huataújtuiire'en í jemín me'íjna jime'e mej seicié tiú'umua'ati mej mí caí ché'e a'íj pua'a ríjca.

Single Line Composer

¹⁰ Mí ayée pu che'atá na'a teja'uré'enejsin a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen huatasejre'esin í tavástara'a tíj ajta nahua'ari ayén avíltzi jín huatasejre'en í tíca'ari tzajta'a. Ajta a'í'ín í ta japua, ayée pu huatánamujre'esin tí'ij antipua'are. Ca'anín pu jín tiu'utátzi'iti. Ajta tíj na'a ti ayén tiú'utaavijhuaca'a, a'í'í pu ayén huataújtuaasin a'ájna jime'e ti r'í'í huatétaasin. Ajta a'íjna í chaanaca, ajta nain tíj na'a japuan tí'iseijre'e u ti tiú'utaavijhuaca'a, ná'jmi'í tíj na'a raateátiira.

¹¹ A'iné nain pu ayén huataújtuaasin, ayée pu tiú'ujxe'ev'e'e sej siyen r'í'í titeetiújcha'íca, sej si r'í'í tí'itesejre'e í Dios jemi nain jime'e a'íj sej ríci, sej si seajta nain jín ra'ará'astijre'en í Dios.

¹² Setá'aj siyen rahuauca, seajta siyen a'ujca'anéecan jín tí'ijchú'ev'e'e ayén teja'uré'enen a'ájna xicáara'an jetze ti jetzen Dios te'entipua'ajte. Ayee pu a'ájna jín huataújtuaasin a'ájna í ta japua a'íjna jime'e ti taij raateátiira. Ajta a'íjna ti jín nain tiú'utaavijhuaca'a tíj na'a ti tí'iseijre'e, a'í'í pu ajta huataújtuaasin a'ájna jime'e ti r'í'í tiraateátiira.

¹³ Mí teajta iteen, a'iné a'í pu a'íjna jín te'ataújratziiri'i ti ayén huárini, a'íj tu jín tiyen rachú'eve'e se'íj í ta japua ti jéjua, ajta se'íj í chaanaca ti ajta jéjua a'u ti e'ese'íre'e a'ame a'íjna ti rí'éene'ecán jín se'íjre'e mat'íj mena'a me'uun se'íre'e muá'aju'u.

I niuucari ti jín ra'antipua'ajte

¹⁴ A'íj xu jín siyen huárini, mi nej já'amuaxe'eve'e, a'iné ayée xu seri rachú'eve'e ti ayén teja'uré'enejsin. Setá'aj siyen títeeté'újca'anen sej siyen éeni'íci'e se'íjre'e í jemin sej temua'a naa ru'ihuaamua'atan, sej si caí ti'it'íj jín á'aturaacaj, ti ij a'ín Dios caí ti'it'íj jín a'amua jetze te'ujpuá'ajte'en.

¹⁵ Setá'aj se'íjna jetze tiú'umua'ati ti Dios ayén amua'irátuaasin a'íjna jime'e ti raay'íti ti te'utáviicua'i mú'ejmi jemi.

Ajta a'ín í ta'ihuaara'a í tej rax'íeve'e, a'íjna í Pablo, Dios pu ayén raatá'a ti yaú'itíeé á'ara'ani temua'a naa. A'í pu ayén che'atá na'a tejamuaatayú'use nain jime'e tet'íj iteen.

¹⁶ Ajta a'íjna jetze ti a'ín ra'utéyu'uxaca'a, a'íjna jetze ayén namuajre'e seica í niuucari ti ayén muári'eri ti ja'at'í ayén yaú'itíeé á'ara'ani. Ajta seica í teite í mej caí ti'it'íj ú'umua'aree, í mej majta caí xi té'eviiicua'i í mej jín té'atzaahuat'e, ayée mú ti'itese'e mej mi miyen seicié tiyaú'itíeé muá'ara'ani, mej mi majta tihuá'a'itíiira a'íj ti caí ayén tiraav'íjte'e a'íjna ti Pablo ra'utéyu'uxaca'a, ajta a'íjna ti té'eyu'usi'i a'íjna jetze í yu'uxari ti Dios ayén raateájtuaa itejmi jemi. Tí pua'a miyen me'íjna jín huárini, ayée pu tihuá'aci'iti mej antiújpua'ajte'en.

¹⁷ A'iné xu'uri amuacá siyen ramua'aree, mú'een mi nej já'amuaxe'eve'e, r'í xu'u mú'een ti ij caí ja'at'í ayén ca'an'íjra'a amuaatá'an sej si siyen che'atá sena'a titecaújxiehuata í Dios jemi mat'íj a'íime í mej a'íj pua'a ti'iteteite, í mej caí ti'it'íj á'astijre'e. Rí'í xu'u sej si caí se'íjna tejá'uhua'axin í sej jín té'eviiicua'i se'íjna jime'e sej huá'astijre'e se'íme'íj teitejra'a. Seajta mú'een, setá'aj siyen huaújnajmi'ire'en í ru tzajta'a se'íjna jime'e ti a'ín tavástar'a r'í tejamuatá'aca, a'íjna ti ajta amua'irájtua, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een.

¹⁸ Setá'aj siyen che'atá sena'a huaújnajmi'ire'en se'íjna jime'e sej ramua'ate. Tich'é'e r'í'í tiraateájtuaani íjii, teajta t'íj na'a rusén jime'e. Ché'e ayén teja'uré'enen. Yee pu'u. Pu'uri antipua'areca'a.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjna í San Juan, í ti seij

I niuucari ti ruurican e'ihuateájtuaani

¹ Jíme'en a'íjna í Jesús ti Ciriistu'u pú'een, a'í pu jécua imúa seijre'eca'a tǵ na'a ti yú e'iré'ene. A'í pu ajta a'íjn pú'een í tej ráanamujri'i a'ij ti ye'í tiu'utaxájtaca'a. Teen tu teajta tajǵi jǵn raasej, teajta tiyen raamuá'a ja'ati ti pú'eene'e, teajta tiyen tamuájca'a jǵn ra'ajtamuariej te'íjna ti niuucari pú'een ti ajta ruurican e'ihuateájtuaani.

² Ajta, a'í pu huatasejre a'íjna ti ruurican e'ihuateájtuaani.

Teajta iteen, teen tu raasej. Teajta tiyen tiraataxáta, teajta tiyen tejá'amua'ixaate'e te'íjna ti rusén jǵn i'í ruuri, ti ajta jemin seijre'e í rutaáta í Dios. Ajta, a'í pu téjmi jemi huatasejre.

³ A'ij tu teajta tiyen tejá'amua'ixaate'e te'íjna í tej raasej, teajta í tej ráanamujri'i, seij si seajta mú'een siyen che'atá sena'a tiú'umua'ati tetǵ iteen tí'imua'atze tej ti najǵmi'i ta'íhuaamua'a tá'ara'ani. Jee xaa ne'u, teen tu jemin seijre'e, te'íjna í Dios jemi í tej rájya'upua. Teen tu teajta tiyen che'atá tena'a jemin seijre'e te'íjna jemi í ti yaujra'an pú'een í Dios, a'íjna í Jesús, í ti ajta Ciriistu'u pú'een.

⁴ Ayee tu 'een jǵn tiyen tejá'amua'yuse'e ti ij ayén raanaǵjmi'ire'en í ti jamuaatá'aca seij jíme'en rutémua'ave'e.

Dios pu téjmi jemi seijre'e ti ayén che'atá na'a 'een tǵ tatzari

⁵ A'ii pu a'íjn pú'een í niuucari í ti Ciriistu'u ayén titaatá'ixaa ti nu'u a'íjn Dios ayén téjmi jemi seijre'e tǵ tatzari ti ayén tátatzavi'i í ta tzejta'a, ajta nu'u capu a'atzu jemin seijre'e tí'itǵ ti a'ij pua'a 'een, ti ayén che'atá na'a 'een tǵ tica'ari.

⁶ Tí pua'a tiyen te'íjna jetze tiyen mé titejá'ujujhua'ane'en a'u ti a'utíca'a teajta ra'antíxáata tiyen titejǵ'un a'u yee tej Dios jemi seijre'e, catu jé'iyecan jǵn tiyen tí'itíacha'ii sino tetí'ihua'itaca tu'u.

⁷ Mí teajta iteen, ti pua'a tiyen che'atá tena'a te'íjna jetze tiyen titeejǵ'un, te'íjna jetze ti tátatzavi'i, a'í pu r'íi taruure tej ti tiyen temua'a naa ta'íhuaamua'a tá'ara'ani. Ajta, a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'íjna í Jesús, a'í pu ajta tá'ari'ira nain tǵ na'a í tej jǵn ateáturaaveca í Dios jemi. A'í pu ayén taruure a'íjna jíme'e ti ari huam'íi ta jetze me'ecan. A'ij pu jǵn ayén tira'iráaxire í ruxuure'e.

⁸ Tí pua'a tiyen tiraataxá jee tej nu'u caí tí'itǵ jǵn ateáturaaveca í Dios jemi, ayée tu tajǵmua'a tena'a tacuanamua. Ajta, a'íjna í niuucari ti ayén tí'ayajna, capu téjmi jemi seijre'e.

⁹ Mí teajta iteen, ti pua'a tiyen tiraataxá í tej jǵn auteájturaa í Dios jemi, ayée tu tí'ijmua'aree ti Dios ra'ará'astejsin a'íjna jíme'en ti jǵn te'ataújratiiri'i ti nu'u ayén titaatá'uuni'i nain jíme'e í tej jǵn auteájturaa í jemin. Teen tu teajta tiyen tí'ijmua'aree ti ayén tiraavǵte'e ti Dios ayén titaatá'uuni'i.

¹⁰ Tí pua'a tiyen tiraataxá jee tej nu'u caí ja'anáj tí'itǵ jǵn auteájturaa í Dios jemi, ayée pu huataújmua'a í tej teri tiyen te'íjna jíme'en raatamuá'a í Dios ti nu'u a'íjn tí'ihua'itaca. Ajta a'íjna í niuucari ti ayén téjmi jemi raateájtuaa, capu xaa ne'u a'atzu téjmi jemi seijre'e.

2

Ajta a'íjna í Ciriistu'u, a'í pu tí'ixi'epi'íntare'e itejmi jetze me'ecan

¹ Mí seij niyaujmua'a, mi nej huápi'i já'amua'axe'eve'e, ayée nu 'een jǵn tejá'amua'yuse'e seij si caí tí'itǵ jǵn auteáturan í Dios jemi. Mí ajta, ti pua'a ja'ati ayén tí'itǵ jǵn teuteáturan í Dios jemi, seij pu tayá'upua jemin seijre'e ti ta jetze me'ecan tí'ixi'epi'íntare'e. A'í pu a'íjn pú'een a'íjna í Jesús ti ajta Ciriistu'u pú'een. A'í pu urari'ene'acan jǵn seijre'e í Dios jemi.

² Ciriistu'u pu ajta ta jetze me'ecan r'íi tiraatá'a í Dios ti ij caí puajǵti taatá'an a'íjna jíme'e í tej jǵn auteájturaa í jemin. Ayee pu ajta che'atá na'a huá'a japua huaniú najǵmi'ica a'achú mej pua'amé í mej yen huachéjme í chaanaca japua.

³ Tí pua'a tiyen tiraástijre'e a'ij ti a'íjn titaata'aj, ayée tu a'íjna jǵn tiyen tí'ijmua'aree tej jé'iyecan jǵn tiyen tí'ijmua'ate.

⁴ Tí pua'a seij ja'ati caí rá'astijre'e a'ij ti titaata'aj, ajta ti pua'a a'íjna í ja'ati ayén tiu'utaxá jee ti nu'u ayén tí'ijmua'ate a'íjna í Jesús, a'íjna í ja'ati, ayée pu tí'ihua'itaca. Ajta, capu jé'iyecan jǵn tí'itíjcha'ii.

⁵ Mí ajta, ti pua'a a'íjna í ja'ati ayén tira'ará'asten a'íjna i niuucari í ti téjmi jemi huatétuihuaca'a, ayée tu te'íjna jǵn tí'ijmua'aree ti ayén raanaǵjmi'ire'e í tzejta'an a'íjna í ja'ati ti a'íjn jé'iyecan jǵn rax'íeve'e í Dios nain jíme'e. Ayee tu teajta te'íjna jǵn tí'ijmua'aree tej tiyen te'íjna jemi seijre'e í Dios.

⁶ Ajta ti pua'a ja'ati ayén tiú'ujsejirata ti a'ñi pu miijmu ayén nu'u urar'ene'acan jín seijre'e jemin í Dios, ayée pu ajta tiú'ujxe'eve'e ti a'ñin ja'ati ayén che'atá na'a r'í'í t'i'tiú'ujcha'í'í t'j ajta a'ñin Cirístu'u r'í'í t'i'tiú'ujcha'í'ica'a.

Ajta a'ñina í niuucari ti jécjucacan jín t'í'ta'ajte'e

⁷ Mí nej já'amua'xe'eve'e, canu jécjucacan jín tejá'amua'yu'use'e í ti jín titaata'aj'í í Dios, sino a'ñi nu jín tejá'amua'yu'use'e ne'ñina í niuucari ti jécjua imuá Dios ayén a'ñina jín titaata'aj'í t'j na'a ti jécjua imuá seijre'eca'a mú'ejmi jemi t'j na'a ti yú e'iré'ene. Ajta a'ñina ti jécjua imuá jín titaata'aj'í í Dios, a'ñi pu a'ñin pú'een í niuucari í sej ráanamuajri'í.

⁸ Mí neajta inee, neajta nu jécjucacan jín tejá'amua'yu'use'e ti ayén ti'ayajna a'ñina jemi, ajta mú'ejmi jemi, a'ñin pu'uri te'entipua'ari a'ñina ti a'uun é'eseijre'e a'u ti a'utíca'a. Ajta pu'uri a'ut'éjche ti huatatátzave'en a'ñina ti jé'iyecan jín tátatzavi'í.

⁹ Tí pua'a ja'ati ayén tiú'ujsejirata ti a'ñin miijmu ari nu'u a'uun á'ume a'u ti á'uneeri'í, mi ajta a'ñina í ja'ati, a'ñi pu ru'ihuaara'a t'icha'ñire'e, a'ñi pu ajta aúche'e a'uun aumé a'u ti a'utíca'a a'u ti caí á'atatzave'e.

¹⁰ Ajta a'ñin í ja'ati ti raxí'eve'e í ru'ihuaara'a, a'ñi pu xaa a'uun aumé a'u ti á'atatzave'e í tavástara'a. Ajta capu ti'it'j jín a'aturáa í Dios jemi.

¹¹ Mí ajta, a'ñin í ti rájcha'ñire'e í ru'ihuaara'a, a'ñi pu a'uun é'eseijre'e a'u ti a'utíca'a. A'ñi pu xaa a'uj aumé a'u ti a'utíca'a, ajta capu ramua'aree a'u ti á'ume a'ñin t'ica'ari pu ayén ráaruu ti ij arácun.

Tej nu'u caí t'í'ixe'eve'e a'ñina ti yen seijre'e í chaanaca japua

¹² Aye'e nu 'een jín tejá'amua'yu'use'e mú'ejmi mi sej niyaujmua'a a'ñin Dios pu ayén tejá'muaatá'uuni'iri'í í sej jín auteajturaa í jemin a'ñina jime'e a'ñi ti huaríj a'ñina í Jesús.

¹³ Seajta mú'een, mi sej huá'avaujsimua'a pú'een, ayée nu 'een jín tejá'amua'yu'use'e a'ñin mú'een xu ramua'ate se'ñina ti t'j na'a jécjua imuá seijre'eca'a, ajta t'j na'a ti yú e'iré'ene seijre'e. Seajta mú'een, mi sej teemua, ayée nu 'een jín tejá'amua'yu'use'e a'ñin mú'een xu seri ra'antimua'iti se'ñina í xiéjniu'ucari ti a'ñi pua'a 'een.

Seajta mú'een, mi sej yaújmua'ame'en pú'een, ayée nu 'een jín tejá'amua'yu'use'e a'ñin mú'een xu ramua'ate se'ñina í tej rájya'upua.

¹⁴ Aye'e nu neajta 'een jín tejá'amua'yu'use'e mi sej huá'avaujsimua'a pú'een a'ñin mú'een xu seri ramua'ate se'ñina ti jécjua imuá seijre'eca'a t'j na'a ti yú e'iré'ene. Aye'e nu neajta 'een jín tejá'amua'yu'use'e mi sej teemua a'ñin mú'een xu temua'a naa té'eviicua'í. Ajta a'ñina í niuucari ti Dios ayén téjmi jemi raateajturaa, a'ñi pu mú'ejmi jemi seijre'e a'ñin mú'een xu rá'astjire'e. Mú'een xu seajta seri ra'antimua'iti se'ñina í xiéjniu'ucari ti a'ñi pua'a 'een.

¹⁵ Aye'e nu tejá'amua'íjcate'e sej caí siyen tihuá'íjchuej a'imej í mej yen japuan huachéjme í chaanaca. Setá'aj caí seajta siyen t'í'ijxe'eve'e t'j na'a í ti t'iseijre'e íyen chaanaca japua. Ja'ati ti na'a ti raxí'eve'e hua'aye'ira í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua, capu ajta cui'í raxí'eve'e í Dios.

¹⁶ Aye'e pu xaa ne'u ti'ayajna, a'ñin t'j na'a ti ayén t'iseijre'e íyen chaanaca japua, yen pu me'ecan. T'j na'a í mej miyen tité'ujca'ane a'ñi ti tzajta'an tásiseiiri, ajta t'j na'a í mej rasej ti ca'aníjra'a hua'atá'aca mej mi me'ñina jime'e t'í'inecua'atzen, ajta naíjmi'í t'j na'a í mej jime'en á'ujtzaahuat'e'e, nain t'j na'a ti ayén 'een, a'ñi pu jetze mé je'evé'eme í huá'amua'atzira'a í mej yen seijre'e íyen chaanaca japua. Capu Dios jemi é'eme'ecan.

¹⁷ Ajta t'j na'a ti huá'a jetze ruxe'eve'e a'imej í mej yen seijre'e íyen chaanaca japua, ajta a'ñina t'j na'a í mej jetzen tité'ujca'ane, a'ñi pu xaa te'entipua'ajte'esin.

Mí ajta a'ñina í ti ayén tirá'astjire'e a'ñi ti t'í'ijxe'eve'e í Dios, a'ñi pu ruuri huateáturaasin í jemin t'j na'a rusén jime'e.

A'ñina ti nu'u ayén ti'ayajna, ajta a'ñina ti nu'u hua'itzi pú'een

¹⁸ Mí sej yaújmua'ame'en pú'een, pu'uri t'ín teja'uré'enejsin a'ñina xicáara'an ti jetzen nain te'entipua'ajte'esin. Mú'een xu seajta seri ráanamuajri'í ti a'ñin ayén huatasejre'esin a'ñina ti rájcha'ñire'e í Cirístu'u. Jee xaa ne'u, ayée pu ti'ayajna mej meri mu'it'í huatasejre'e í mej rájcha'ñire'e í Cirístu'u. A'ñi jín t'j na'a ayén t'í'ijmua'aree ti ari t'ímua'a teja'uré'enejsin a'ñina xicáara'an jetze ti nain te'entipua'ajte'esin.

¹⁹ A'ñi mú ta jemi t'ihuui. Mí majta, camu ta jetze ajtémecantaca'a. T'í pua'a miyen ta jetze ajtémecantache'e, a'ñi mú ta jemi huateáturanche'e. Mí majta, ayée mú 'een jín ajtcáj ti ij ayén huatasejre'en mej caí naíjmi'í ta jetze ajtémecan.

²⁰ Ajta a'ñin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'ñi pu ari huateajturaa mú'ejmi jemi, ajta a'ñi pu ayén tejamuaatá'a í mua'atzira'a sej si nain jé'iyecan jín tiú'umua'ati.

²¹ Canu ne'ñina jín tejá'amua'yu'use'e ne'ñina jime'e sej caí jé'iyecan jín ramua'aree se'ñina ti ayén ti'ayajna sino ne'ñina jime'e sej xaa siyen ramua'aree. Ajta ti'it'j ti ayén hua'itzi pú'een, capu a'iránineica a'ñina jetze ti jé'iyecan jín ayén ti'ayajna.

²² ¿Ni secái ramua'aree ja'ati ti a'áin pú'een ti tí'lhua'itaca? Jee xaa, a'ii pu a'áin pú'een í ti ayén tí'ixa yee ti caí Jesús a'áin pú'een í Cirístu'u. A'ii pu a'áin pú'een ti rájcha'íire'e a'ájna í Cirístu'u, a'ájna í ja'ati ti ayén che'atá na'a mé rúujipua a'ájna í tej rájya'upua, ti ajta mé rúujipua a'áin ti yaujra'an pú'een í Dios.

²³ Ja'ati ti na'a ti mé rúuri'eni a'ájna ti yaujra'an pú'een, capu ajta rí'í tí'iseijre'e a'ájna jemi í tej rájya'upua. Mí ajta, a'áin ti ayén tiraataxáj yee Jesús pu a'áin pú'een a'ájna ti yaujra'an pú'een í Dios, ti pua'a ayén huárini, a'á pu ajta rí'í tí'iseiire'e a'ame í Dios jemi.

²⁴ Seajta mú'een, ayée xu huárini. Ché'e a'áin niuucari í sej jécua imuá ráanamujari'í, ché'e ayén mú'ejmi jemi huateáturan. Ajta a'ájna í niuucari í sej jécua imuá ráanamujari'í, ti pua'a ayén mú'ejmi jemi huateáturan, ayée xu seajta mú'een naími'í rí'í tí'iteseiire'e xá'aju'un se'ájna jemi ti yaujra'an pú'een í Dios, seajta se'ájna jemi í tej rájya'upua.

²⁵ Ajta a'ii pu a'áin pú'een í ti jín te'ataújratziiri'í itejmi jemi ti ayén titáaci'iti tej tiyen rusén jín ruuri tá'ara'ani í jemin.

²⁶ Aye'e nu tejá'amuayu'use'e ne'ímej jíme'en í mej miyen tejá'amuahua'itze'e.

²⁷ Mí seajta mú'een, aúche'e pu mú'ejmi jemi seijre'e a'ájna í mua'atzíira'a ti a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tejamuaatá'a. A'íj pu jín caí ayén tiú'ujxe'leve'e ti ja'ati ayén tejamuá'ítii, a'íné a'ájna í mua'atzíira'a, ayée pu tejá'amuá'ítii nain jíme'e. A'á pu ajta jé'iyecan jín tejá'amuá'ítii, ajta caí tejá'amuahua'itze'e. Setá'aj siyen che'atá sena'a huárini a'íj ti ari tejámuuatá'ítiiiri'í, setá'aj naími'í huateáturan í jemin.

²⁸ Ajta í'í, mí sej yaújmua'ame'en pú'een, setá'aj siyen naími'í huateáturan í jemin tej ti tiyen a'ataca'anéecan jín ra'ancuré'evl'itin a'ájna xicáara'an ti jetzen huataseijre'esin. Setá'aj seajta siyen huárini ti ij caí ta'atavé'íiraste'en í jemin.

²⁹ Tí pua'a seri mú'een ramua'aree ti a'á pu ara'axcáacan jín seijre'e í Dios, xu'uri seajta ramua'aree ti ayén tí'ayajna ti ja'ati ti na'a ti ayén xi'épi'in tí'itíújcha'íi, a'ájna í ja'ati, a'á pu xaa a'áin Dios jetze airáane.

3

Í yaújmua'ame'en í Dios

¹ Jee xaa ne'u, setá'aj se'ájna jetze tiú'umua'ati ti a'áin í tej rájya'upua, ayén jé'lhua huápi'í taataxi'leve a'íné a'á pu xaa taatéya'upujtaca'a. A'íj tu jín, tu'uri yaújmua'ame'en pú'een í Dios. A'íj mú jín caí tamujte a'áime í mej yen huachéjme í chaanaca japua me'ájna jíme'e mej caí raamuá'a.

² Mí nej já'amuaxe'leve'e, tu'uri yaújmua'ame'en pú'een í Dios. Mí ajta caí xi a'íj ámitieere'e a'íj tejéene'e tá'aju'un. Mí teajta iteen, ayée tu tí'ijmua'aree ti ayén tí'itaci'iti a'ájna xicáara'an jetze í ti jetzen huataseijre'esin. A'á pu seicié taruuren yé ta jetze tej ti tiyen che'atá tena'a éene'e tá'ara'ani tíj ajta a'áin éene'e seijre'e u ta japua a'íné a'ájna tu raseijran te'ájna a'íj ti 'een.

³ Ajta, ja'ati ti na'a ti ayén tí'ijchú'leve'e a'ájna ti ayén tiráaci'iti, ayée pu a'ájna jín rí'í ruruuren ti ayén che'atá na'a rumua'atzíira'a jíme'en rí'éene'e seíre'e á'ara'ani tíj ajta a'ájna í Jesús ti ajta Cirístu'u pú'een.

⁴ Mí ajta, ja'ati ti na'a ti tí'itíj jín até'itzeaara í Dios jemi, a'á pu ajta raatéxíeehuata a'ájna í niuucari ti jín Dios tí'ajta. Ajta tíj na'a í mej jín até'itzeaara, ayée pu seijre'e í Dios jemi ti ayén che'atá na'a 'een í mej jín raatéxíeehuata me'ájna í niuucari ti ajta jín Dios tí'ajta.

⁵ Ajta, xu'uri ramua'aree ti ayén 'een jín huataseijre a'ájna tí'íj ayén ra'uré'uuna í tej jín auteájturaa í Dios jemi. Ajta, capu a'atzu tí'itíj jín até'itzeaara í Dios jemi a'ájna í Jesús, ti ajta Cirístu'u pú'een.

⁶ Ajta, ja'ati ti na'a ti Dios jemi seijre'e capu ajta á'atura í jemin. Mí ajta, ja'ati ti na'a ti ayén tí'itíj jín até'itzeaara í Dios jemi, a'ájna í ja'ati capúu xi yaú'itíeé já'araa a'íj ti 'een a'ájna, capu ajta xi raamuá'a.

⁷ Mí sej yaújmua'ame'en pú'een, caxu raatá'acare'en ti ja'ati ayén tejá'amuacuanamua. Ja'ati ti na'a ti ayén xi'épi'in tí'itíújcha'íi, a'á pu ayén che'atá na'a rí'éene'ecán jín seijre'e í Dios jemi tíj ajta a'ájna í Jesús, ti ajta Cirístu'u pú'een.

⁸ Mí ajta, ja'ati ti na'a ti tí'itíj jín auté'itzeaara í Dios jemi, a'á pu a'ájna jetze ajtémecan í tíyaaru'u, a'íné a'ájna í tíyaaru'u, ayée pu tíj na'a jécua imuá te'utéjche ti ayén te'uté'itzeaara tíj na'a í tí 'iri yé e'íre'ene. Aye'e pu 'een jín huataseijre a'ájna ti yaujra'an pú'een í Dios ti ij raaté'uuna nain í muári'eri'ire'ara'an í tíyaaru'u.

⁹ Capu até'itzeaara í Dios jemi ja'ati ti na'a ti Dios jetze airáane. Capu tí'itíj jín até'itzeaara a'ájna jíme'e ti jemin seijre'e a'ájna ti Dios ayén raateájtuaa. Capu rí'irí ti a'áin ja'ati ayén tí'itíj jín te'uté'itzeaara'an a'íné a'á pu Dios jetze airáane.

¹⁰ Aye'e pu a'ijna jín té'emitieere'e ja'atén mej pú'een í yaújmaa'ame'en í Dios, ajta ja'atén mej pú'een í yaújmaa'ame'en í tiyaaru'u. Capu Dios jetze airáne ja'ati ti caí x'epi'in tí'tiújcha'ii, ti ajta caí raxí'eve'e í ru'ihuaara'a.

Tej nu'u huátaxe'eve'en seij teajta seij

¹¹ Ajta, a'ii pu a'ín pú'een í niuucari seij ráanamujari'i tíf na'a jécua imuá tíf na'a ti yú e'iré'ene ti ayén tiú'ujxe'eve'e te'j tiyen titehuátaxe'eve'en seij teajta seij.

¹² Tej ti caí nu'u tiyen huárini a'ij ti ráaru'u a'ijna í Caín teecan ti a'ijna jetze airáne a'ijna ti a'ij pua'a 'een. Ajta ayén tiraajé'ica í ru'ihuaara'a. ¿Ni secái ramua'aree a'ij ti 'een jín raajé'ica? Aye'e pu a'ijna jín tiraajé'ica a'ijna jime'e ti a'ij pua'a tí'tiújcha'ii'ica'a a'ijna. Mí ajta, x'epi'in pu tí'tiújcha'ii'ica'a a'ijna í ihuáare'ara'an.

¹³ Ne'ihuaamua'a, caxu a'ij tité'ujmujajca ti pua'a miyen tejamuájcha'ii're'e a'ime í mej yen huachéjme iyyen chaanaca japua.

¹⁴ Aye'e tu te'ijna jín tí'ijmua'aree te'j caí ché'e mi'ichíjta seijre'e í Dios jemi sino tu'uri tiyen ruurican jemin huateájturaa a'ijna jime'e te'j huá'axe'eve'e te'imej í ta'ihuaamua'a.

Mí ajta, ja'ati ti na'a ti caí raxí'eve'e í ru'ihuaara'a, a'ii pu aúche'e ayén mi'ichíjta seijre'e í Dios jemi.

¹⁵ Jee xaa ne'u, a'ijna í ja'ati ti rájcha'ii're'e í ru'ihuaara'a, a'ii pu a'ín pú'een ti tí'itecui'ica. Seajta mú'een, xu'uri siyen tí'ijmua'aree ti caí rusén jín ruuri huateáturaa'in í Dios jemi ja'ati ti na'a ti ayén tí'itecui'ica.

¹⁶ Aye'e tu te'ijna jín tí'ijmua'aree a'ij ti 'een ti pua'a ja'ati jé'iyecan jín raxí'eve'e í ru'ihuaara'a. A'ii pu Jesús ti Ciríistu'u pírici, a'ii pu ta jetze me'ecan huamí'i. A'ij pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e te'j tiyen che'atá tena'a huacui'ini huá'a jetze me'ecan í ta'ihuaamua'a.

¹⁷ Mí ajta, ti pua'a ja'ati ti ayén jeihua huápi'i tí'ijcha'ii í mej jín huateúvairé'en iyyen chaanaca japua, ti pua'a ajta ayén rasejira ti a'ín ihuáare'ara'an caí a'ij tí'ijviciua'i, ajta ti pua'a caí rá'ancu'uvajxi'in ti ij tí'it'ij jín raatévairé'en, capu a'atza a'ij tí'iri'iri ti a'ijna ti jeihua tí'ijcha'ii ayén tí'ixáata a'ame ti nu'u raxí'eve'e í Dios.

¹⁸ Mí se'j yaújmaa'ame'en pú'een, tiché'e caí tiyen tena'a tí'ixajta te'j nu'u taxe'eve'e se'j teajta se'j. Tiché'e caí te'ijna jín tena'a tiyen tí'ixajta taniyuca jime'e sino tiché'e jé'iyecan jín huá'axe'eve'e te'ijna jime'e te'j tí'it'ij jín hua'utévairé'en í ta'ihuaamua'a.

A'ij ti nu'u ye'í tí'iri'iri te'j nu'u caí tí'itzi'ine'e í Dios jemi

¹⁹ Tí pua'a tiyen te'ijna jín huárini, aj tu xaa tiyen tí'ijmua'areeren te'j tiyen jé'iyecan jín rí'i tí'titacha'ii te'ijna jemi í niuucari ti ayén tí'ayajna. Tí pua'a teajta te'ijna jín tiyen huárini, aj tu ti caí ché'e a'ij pua'a tite'utátamujaje í taxiejniu'uca jetze te'ijna jemi í Dios.

²⁰ Tí pua'a ayén tá'axijte'e í taxiejniu'uca, capu ruxe'eve'e te'j tiyen tí'itzi'ine'e a'ine' jaitze'e pu ve'ecán jín tí'té'jvee í Dios caí í taxiejniu'uca. Ajta, a'ii pu nain té'umua'aree.

²¹ Mí nej já'amuaxe'eve'e, ti pua'a caí tí'it'ij jín tá'axijte'e í taxiejniu'uca, ayé'e pu 'een jín rí'iri te'j caí tí'it'ij jín tí'ti'izine'e í Dios jemi.

²² Aye'e tu teajta te'ijna jín tiyen tira'ancuré'asin te'ijna jemi tí'it'ij ti na'a te'j raatáhuaviira. Aye'e pu a'ijna jín tí'titaci'ti a'ijna jime'e te'j tiyen tirá'astijre'e a'ij ti a'ín tí'ta'ajjte'e, ajta a'ijna jime'e te'j tiyen rí'i tí'titacha'ii a'ij ti tira'aráanajche.

²³ A'ii pu a'ín pú'een a'ijna ti jín ayén tí'ta'ajjte'e te'j ti tiyen té'antzaahuaté'en ti a'ín Jesús yaujra'an pú'een í Dios, ajta a'ii pu a'ín pú'een í Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u, te'j ti teajta tiyen titehuátaxe'eve'en se'j teajta se'j a'ij ti a'ín titaata'ajj.

²⁴ Ajta a'ín ti ayén rá'astijre'e a'ij ti Dios tí'ajta, a'ii pu ayén che'atá na'a jemin seijre'e í Dios tí'j ajta Dios jemin tí'iseijre'e a'ijna í ja'ati. Aye'e tu te'ijna jín tí'ijmua'aree ti a'ín Dios ta jemi seijre'e a'ijna jime'e ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén ta jemi huateájturaa.

4

A'ijna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta a'ijna í xiéjniu'ucari ti rájcha'ii're'e í Ciríistu'u

¹ Mí nej já'amuaxe'eve'e, setá'aj caí rá'atzaahuaté'e ja'ati ti na'a ti ayén ruseijrata ti nu'u a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ca'aníjra'a raatá'a ti tiu'utaxáj, sino setá'aj amuacaican hua'utéese'j se'j sí ráamua'aree tí'it'ij ti xiejniu'ucarira'a ca'aníjra'a hua'atá'aca mej miyen tiu'utaxáj. Setá'aj siyen huárini a'ine' a'ime í mej caí jé'iyecan jín tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan, mu'ití'í mú'eri huá'a tzejta'a huatasejre' a'imej jemi í mej yen seijre'e iyyen chaanaca japua.

² Aye'e tu te'ijna jín tiráamua'aree ti pua'a a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén ca'aníjra'a ratá'aca ti ja'ati ayén tiu'utaxáj í Dios jetze me'ecan nusu caí. Ja'ati ti na'a ti ayén tiraataxáj yee a'ín Jesús pu Ciríistu'u pú'een, a'ii pu nu'u ajta ayén tehuá'ira'atacan jín huatasejre' iyyen chaanaca japua, ti pua'a a'ijna í ja'ati ayén tiraataxáj, a'ii pu a'ín pú'een ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén ca'aníjra'a ratá'aca ti ayén tiu'utaxáj Dios jetze me'ecan.

³ Mí ajta, ja'ati ti na'a ti ayén seicié tiraataxáj yee ti Jesús caí ayén tehuá'ira'atacan jín huatasejre, a'í pu caí jé'iyecan jín tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan, sino a'í pu ayén ca'aníjra'a ratá'aca a'íj ti tiu'utaxáj a'íjna í xiéjniu'ucari ti rájcha'íire'e í Ciríistu'u. Xu'uri siyen tiráanamuajri'i ti a'ín yen huatasejre'esin íyen chaanaca japua. Jee xaa ne'u, pu'uri yen seijre'e huá'a tzahta'a í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua.

⁴ Mí sej yaújmua'ame'en, mú'leen xu Dios jetze ajtémecan. Seajta seri hua'utémua'iti se'ímej í mej hua'itzi jín tí'ixaxa'a se'íjna jime'e ti a'ín í ti mú'ejmi jemi huatéjturaa, jaítze'e pu ve'ecán jín antiújmua'aree caí a'íjna ti yen seijre'e íyen í chaanaca japua.

⁵ Mí majta a'íime, a'í mú huá'a jetze ajtémecan a'ímej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua. A'íj pu jín, tíj na'a mej miyen tí'ixáata muá'aye'i, a'í pu ca'aníjra'a hua'atá'aca mej miyen tiu'utaxáj a'íjna í huá'amua'atziira'a a'ímej í mej yen seijre'e íyen chaanaca japua. Majta a'íime í mej yen seijre'e, a'í mú miyen tihuá'anamua.

⁶ Mí teajta iteen, teen tu Dios jetze ajtémecan. Ja'ati ti na'a ti ayén ramua'ate í Dios, a'í pu ayén tanamuaj. Ajta a'íjna í ja'ati ti caí ramua'ate í Dios, a'í pu ajta caí tanamuaj. Ayee tu 'een jín tiyen tí'ijmua'aree ti pu'a ja'ati ayén jé'iyecan jín tí'ixaxa'a í Dios jetze me'ecan na'ari ti pu'a hua'itzi jín tí'ixaxa'a.

Dios pu huápi'i taxe'eve'e itejmi

⁷ Mí nej já'amuaxe'eve'e, tiché'e tiyen titehuátaxe'eve'en sej teajta sej a'iné Dios pu rusej ayén ca'aníjra'a titatá'aca tej ti tiyen huátaxe'eve'en. Ajta a'ín ti huá'axe'eve'e í ruxí'ej teite, a'í pu Dios jetze airáane, ajta a'í pu ramua'ate í Dios.

⁸ Mí ajta, a'ín ti caí huá'axe'eve'e í ruxí'ej teite, a'í pu caí xi ramua'ate í Dios, a'iné Dios pu jé'iyecan jín rusej taxe'eve'e, nain xicaj tzahta'a, ajta nain t'ca'ari tzahta'a.

⁹ Ayee pu a'íjna jín téjmi jemi huatasejre ti Dios ayén taxe'eve'e a'íjna jime'e ti a'ín ayén hua'uta'íteca'a í ruyauj ti sej na'a pu'een ti ij yé uvé'enen íyen chaanaca japua tej ti ruuri huatéaturan í Dios jemi té'íjna jime'e ti a'ín ta japua huaníu.

¹⁰ Ayee pu a'íjna jín ayén éeni'ic'e seijre'e ti Dios ayén taxe'eve'e. Catu teen amuacá raataxi'evee í Dios, sino a'í pu amuacá taataxi'eve itejmi, ajta ayén ya'uta'íteca'a í ruyauj ti ij a'ín ayén ra'uré'uuna í tej jín auteajturaa í Dios jemi ti ij caí Dios ayén puajtzi titaatá'acare'en.

¹¹ Mí nej já'amuaxe'eve'e, a'iné Dios pu'uri ayén titaataxi'eve, ayée pu tiú'ujxe'eve'e tej tiyen che'atá tena'a huátaxe'eve'en sej teajta sej.

¹² Capu ja'ati ja'anáj raasej í Dios. Mí ajta, ti pu'a tiyen tí'itaxe'eve'e sej teajta sej, Dios pu ayén téjmi jemi seijre'e, ajta a'í pu téjmi jemi runajmire'e a'íjna ti jín Dios ayén tí'itaxe'eve'e.

¹³ Ayee tu 'een jín tiyen tí'ijmua'aree tej tiyen jemin seijre'e, ajta ti ayén a'ín téjmi jemi seijre'e a'íjna jime'e ti ayén téjmi jemi raateajtuaa í ruxíejniu'uca.

¹⁴ Teajta iteen, teen tu tiyen tiraasej, teajta tiyen tirataxájtave ti a'ín í tej rájya'upua, a'ín ayén tíya'uta'íteca'a í ruyauj ti ij ayén hua'irájtuaani a'ímej í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua.

¹⁵ Ja'ati ti na'a ti ayén tiraataxáj yee Jesús pu nu'u ajta Ciríistu'u pú'een, a'í pu ajta a'ín pú'een ti yaujra'an pírici í Dios. Dios pu jemin seijre'e a'íjna í ja'ati. Ajta a'ín í ja'ati, a'í pu ayén che'atá na'a seijre'e í Dios jemi.

¹⁶ A'íj tu jín tiyen tí'ijmua'aree, teajta tiyen tirá'atzaahuat'e ti ayén tí'itaxe'eve'e í Dios, a'iné Dios pu ayén ja'anáj ti na'a tí'itaxe'eve'e. Ajta a'ín í ja'ati ti ayén seijre'e ti huá'axe'eve'e í ruxí'ej teite, a'í pu ajta jemin seijre'e í Dios. Ajta Dios pu ayén che'atá na'a jemin seijre'e a'íjna í ja'ati.

¹⁷ Ayee pu éeni'ic'e seijre'e ti ayén hua'ujnajimi'ire itejmi jemi tej ti caí tí'itziine'e a'ájna xicáara'an ti jetzen huá'axijte'en, a'íjna jime'e tej tiyen che'atá tena'a seijre'e íyen chaanaca japua tíj ajta a'íjna, te'íjna jime'e tej huá'axe'eve'e í taxí'ej teite.

¹⁸ Tí pu'a ja'ati ayén rachú'eve'e a'ame a'ájna xicáara'an jetze ti Dios jetzen huá'axijte'en, capu ayén tí'itziine'e, a'iné ti pu'a a'íjna í ja'ati nain jín ayén tí'ijxe'eve'e í Dios, a'íj pu jín raatépua'ajte'esin í ru tzahta'a a'íjna ti jín tí'itziine'e ti Dios puajtzi raatá'an.

Ayee pu xaa ne'u tí'ayajna a'iné ti pu'a ja'ati ayén tí'itziine'e, a'í pu ajta tí'itíj jín rajpuajtzi á'aye'i. Ajta a'ín ti tí'itziine'e, capu u huatéujnajmire í ru tzahta'a ti a'ín ayén tí'ijxe'eve'e í ruxí'ej teivi.

¹⁹ Ayee tu té'íjna jín tí'ijxe'eve'e í Dios a'iné Dios pu amuacá ayén titaataxi'eve itejmi.

²⁰ Tí pu'a ja'ati ayén tí'ixajta yee a'í pu nu'u raxí'eve'e í Dios, ajta ti pu'a rájcha'íire'e í ru'ihuaara'a, ayée pu tí'ihua'itaca a'íjna í ja'ati. Ayee pu t'leen, a'iné ti pu'a a'ín caí raxí'eve'e í ru'ihuaara'a ti ayén mé tíruúsise'iran, capu a'atzu a'íj tí'iri'iri ti a'íjna í ja'ati ayén raxí'eve'e a'íjna í Dios ti caí ja'anáj rasise'i.

²¹ Ajta a'ii pu a'ñin pú'een í niuucari ti jín a'ñin ayén titaata'a'áj. Ché'le nu'u a'ñin ti ayén tí'ijxe'eve'e í Dios, ché'le a'ñin ajta ayén tí'ijxe'eve'e í ru'ihuaara'a.

5

Tej nu'u teri hua'utémua'iti te'íjna ti a'ij pua'a'leen, ti ajta yen japuan seijre'e íyeyen í chaanaca japua

¹ Ja'ati ti na'a ti ayén té'atzaahuat'e ti Jesús a'ñin pú'een a'íjna í Ciríistu'u ti Dios ra'antíhua'u, a'íjna í ja'ati, a'í pu ajta Dios jetze huanéj. Ajta a'ñin ti ayén tí'ijxe'eve'e a'íjna ti ya'upuáara'an pú'een, a'í pu ajta ayén huá'axe'eve'e a'ímej í ti ayén hua'utéya'upuajtaca'a.

² Aye'e tu 'een jín tiyen tí'ijmua'aree tej jé'iyecan jín huá'axe'eve'e te'ímej í mej yaújmua'ame'len pú'een í Dios te'íjna jime'e tej tiyen tí'ijxe'eve'e í Dios, teajta tiyen tirá'astijre'e a'ij ti a'ñin tí'ita'a'ijte'e.

³ Ajta, ayé'e pu huataújmua'a a'íjna í tej nu'u rax'íeve'e í Dios tej ti tiyen te'íjna jín ra'ará'astijre'en te'íjna í ti jín tí'ita'a'ijte'e. Ajta, capu muári'eri tej tiyen te'íjna jín ra'ará'astijre'en te'íjna ti jín Dios ayén tí'ita'a'ijte'e.

⁴ Aye'e pu a'íjna jín ayén tí'een a'íné ja'ati ti na'a ti ayén Dios jetze airáane, a'í pu hua'antimuá'ítici a'ímej í mej yen seijre'e íyeyen chaanaca japua. Ajta, ayé'e tu te'íjna jín hua'antimuá'ítici te'íjna jime'e tej té'atzaahuat'e.

⁵ A'ii pu a'ñin pú'een ti hua'antimuá'ítici a'ímej í mej yen seijre'e íyeyen chaanaca japua. A'í pu a'ñin pú'een ti ayén té'atzaahuat'e ti Jesús a'ñin pírci ti yaujra'an pú'een í Dios.

A'íjna ti nu'u raataxájtave a'íjna í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'íjna jime'en a'ñin ti yaujra'an pú'een í Dios

⁶ Ajta a'íjna í Jesús ti Ciríistu'u pú'een, a'ii pu a'ñin pú'een ti ayén huatasejre itejmi jemi. Aye'e tu te'íjna jín ramua'aree ti a'í pu jé'iyecan jín téjmi jemi huatasejre tí'ij ayén huámua'íviijhuaca'a, ajta ayén tira'iráaxire í ruxuure'e tí'ij huam'í. Dios pu ayén tíraataxájtaca'a a'íjna jime'en í Jesús tí'ij a'ñin huámua'íviijhuaca'a. Ajta ayén che'atá na'a jime'en tíraataxájtaca'a tí'ij Jesús huam'í, majta raseíreca'a í teite.

⁷ Ajta a'ñin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'í pu ayén raataxájtave a'íjna jime'en a'íné a'í pu jé'iyecan jín tí'ixaxa'a.

⁸ Jee xaa ne'u, mehuaíca í mej miyen raataxájtave. A'ii pu a'ñin pú'een í xiéjniu'ucare'ara'an ti Dios téjmi jemi raateájtuaa. A'ii pu ajta a'ñin pú'een í niuucari í tej ráanamua'jri'í tí'ij Jesús ayén huámua'íviijhuaca'a. A'ii pu ajta a'ñin pú'een í tej jín ra'utámua'aree ti Ciríistu'u ayén tiu'um'í í cúruu jetze. Majta me'íjna í mej huaica, naíjmi'í mú miyen che'atá mena'a tíraataxájtave.

⁹ Ajta, ti pua'a tiyen tira'ancuré'an a'ij mej tí'ixa í teite mej yen japuan seijre'e íyeyen chaanaca japua, ayé'e pu jaítze'e ayén tiraavíjte'e tej tiyen tira'ancuré'an a'ij ti ajta tí'ixa í Dios a'íné jaítze'e pu ruxe'eve'e a'ij ti a'ñin tí'ixa. A'ii pu a'ñin pú'een ti jime'en Dios raataxájtaca'a, ti raataxájtaca'a a'íjna jime'e í ruyauj.

¹⁰ Ja'ati ti na'a ti rá'atzaahuat'e a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'íjna í ja'ati, a'í pu jemin seijre'e a'íjna ti jime'en huataújxajtaca'a. Ajta ja'ati ti na'a ti caí rá'atzaahuat'e í Dios, a'í pu ayén tí'ixa ti nu'u tí'ihua'ítaca í Dios a'íjna jime'e ti caí rá'antzaahua a'íjna ti jime'en Dios raataxájtaca'a í ruyauj jime'e.

¹¹ Ajta, a'ii pu a'ñin pú'een ti jime'en raataxájtaca'a, ti jime'en Dios ayén taatá'a tej ti tiyen ruuri huateáturan í jemin tíj na'a rusén jime'e. Ajta, ayé'e tu 'een jín ruuri tá'aju'un te'íjna jime'e ti a'íjna jetze ti yaujra'an pú'een, a'ij pu jetze airáineí í tej jín ruuri tá'ara'ani.

¹² Ja'ati ti na'a ti jemin seijre'e a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'í pu ajta jemin ruuri huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e. Mí ajta, ja'ati ti na'a ti caí jemin seijre'e a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, capu ajta ruuri huateáturaasin í jemin tíj na'a rusén jime'e.

Tej tiyen ruuri huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e

¹³ Aye'e nu' 'een jín niyen tejamaatayú'use sej si siyen tiráamua'aree sej siyen jemin ruuri huateáturaasin tíj na'a rusén jime'e mí sej siyen té'atzaahuat'e se'íjna jemi ti yaujra'an pú'een í Dios.

¹⁴ Ajta, a'ii pu a'ñin pú'een ti ca'aníjra'a tatá'a tej ti tiyen taxiéehua ajteáxiire í jemin. Tí pua'a tiyen tí'itíj tíraatáhuavii a'ij ti tiraavíjte'e í jemin, ayé'e tu tiráamua'aree ti a'ñin ayén tí'itanamua.

¹⁵ Ajta ti pua'a tiyen tiráamua'aree ti a'ñin ayén tí'itanamua tíj na'a a'ij tej tí'itíj tíraatáhuaviira, a'ij tu jín tiyen teajta tiráamua'aree ti ayén titaatá'asin a'ij ti tiraavíjte'e a'íjna jime'en í tej raatáhuaviiri'í.

¹⁶ Tí pua'a ja'ati ayén tí'ijseijra ti a'ñin ihuáare'ara'an ayén te'uté'itzaara'an tí'itíj jime'e ti caí ayén tí'ijci'íti ti huámí'ini, ché'le a'ñin ja'ati ayén a'íjna jín tíraatáhuavii í Dios. Tí pua'a

ayén a'íjna jín huárini, Dios pu ajta ayén tiraatá'asin ti a'íin ruuri huateáturan í jemin a'íjna í ihuáare'ara'an ti ayén ti'itíj jín te'uté'itzaara ti caí ayén a'íjna jíme'en tiráaci'iti ti huámi'ini.

Mí ajta, ayée pu ajta seijre'e í mej jín auté'itzaara'a ti a'íjna jín ayén tiráaci'iti ti ja'ati huámi'ini. Canu niyen tejá'amua'íjcate'e sej si se'íjna jín siyen tiraatáhuavii.

¹⁷ Matíj mena'a miyen me'íjna jín a'íj pua'a tí'iterici, a'ii pu ajta a'íin pú'een í mej jín auté'itzaara í Dios jemi. Ajta, aúche'e pu téjmi jemi seijre'e í mej jín auté'itzaara ti ajta caí ayén tiráaci'iti ti ja'ati a'íjna jíme'en huámi'ini.

I ti nu'u jín te'entipúa'ajte'esin

¹⁸ Teen tu tiyen tí'ijmua'aree ti caí ti'itíj jín auté'itzaara í ja'ati ti ayén Dios jetze airáane, sino a'íjna í ja'ati ti Dios jetze airáane, a'íi pu ayén té'ujcu'uve, ajta caí í xiéjniu'ucari ti a'íj pua'a 'een capu ra'ajtamíjhua a'íjna í ja'ati.

¹⁹ Teen tu teajta tiyen tí'ijmua'aree tej Dios jetze ajtémecan. Majta a'íime í seica í mej yen huachéjme íyen chaanaca japua, naíjmi'i mú rá'astijre'e me'íjna í xiéjniu'ucari ti a'íj pua'a 'een.

²⁰ Teajta tu tiyen tí'ijmua'aree ti a'íin ti yaujra'an pú'een í Dios yen huataseíjre. A'íi pu ajta ayén taatá'a tej ti tiyen tiyáu'itiée tá'ara'ani tej ti tiyen tiráamua'ati te'íjna ti ayén ti'ayajna. Teen tu teajta te'íjna jemi seijre'e ti ayén ti'ayajna.

Jee xaa ne'u, teen tu teajta jemin seijre'e te'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, a'íjna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. A'ii pu a'íin pú'een í Dios ti nain jín ajta jé'iyecan jín seijre'e, ti ajta ayén titatá'aca tej tiyen ruuri huateáturan í jemin tíj na'a rusén jíme'e.

²¹ Mí sej yaújmua'ame'en pú'een, rí'i xu'u se'íjna jíme'e, sej si caí raná'amiche'en ti'itíj ti na'a ti caí Dios pú'een.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjna í San Juan, í ti hua'apua

A'ijna ti ayén ti'ayajna, ajta a'íjna ti jín Dios taxe'eve'e

¹ Inee, i nej vástaa' pú'een, a'ij nu jetze yé muateujte'e, mú'ee mi pej hua'anáánaj pú'een a'ímej í mej me'uun e'etiújse'iri, mú'ee ti Dios mua'antíhuu. Yee nu neajta huá'ateujte'e í á'ayaujmaa'a í mej rá'astijre'e í niuucari ti ayén ti'ayajna. Ayee nu niyen jé'iyecan jín tejá'amuaxe'eve'e, majta miyen che'atá mena'a tejá'amuaxe'eve'e matíj mena'a pua'amé í mej miyen tí'ijmua'aree í niuucari ti ayén ti'ayajna.

² Ayee tu te'íjna jín tejá'amuaxe'eve'e te'íjna jime'e ti a'íin niuucari ti ayén ti'ayajna, ayée pu téjmi jemi seijre'e, ajta ayén téjmi jemi seíre'e a'ame tíj na'a rusén jime'e.

³ Ché'e a'íin Dios í tej rájya'upua, a'íjna jamuan í Jesús ti Ciriistu'u pú'een, a'íjna ti ajta yaujra'an pírici í Dios, ché'e a'íin ayén rí'í tejamaatá'acare'en, ajta jamuá'ancu'uvajxi'in, ajta jamuaatépu'a'ajte'en sej si siyen jé'iyecan jín rí'í ti'tiújcha'íi, sej si seajta huataújxe'eve'en sej seajta sej.

Tej nu'u tiyen titehuátaxe'eve'en sej teajta sej

⁴ Jé'ecan nu netémua'ave'e ne'íjna jime'e nej niyen tiráamua'areeri'i mej seica í mej mú'etzi jetze ajtéme'ecan miyen che'atá mena'a jé'iyecan jín miyen rí'í ti'tiújcha'íi a'ij ti titaata'a'ij a'íjna í tej rájya'upua.

⁵ Ajta íjii, mi pej hua'anáánaj pú'een, ayée nu ti'tíj jín tí'imuahuvii. Canu jécuaan jín tí'imuyu'use'e ne'íjna jime'en ti Dios ayén a'íjna jín titaata'a'ij sino a'ij nu jín tí'imuyu'use'e ne'íjna jime'en ti jécua imuá téjmi jemi raateájtuaa tej nu'u tiyen titehuátaxe'eve'en sej teajta sej.

⁶ Ayee pu a'íjna jín té'emitiere'e te' seij teajta sei jé'iyecan jín tira'ará'astijre'en a'ij ti a'íin tí'ita'ajte'e, tej nu'u tiyen titehuátaxe'eve'en. Ajta, a'íi pu a'íin pú'een í ti jín titaata'a'ij. A'íj pu jín, a'íné ayée xu jécua imuá tiráanamuajri'i tíj na'a ti yú e'iré'ene, ayée pu tiú'ujxe'eve'e sej nu'u siyen titehuatújxe'eve'en.

I mej tí'icuanamuan

⁷ Ayee pu a'íjna jín tiú'ujxe'eve'e sej siyen huárini, a'íné a'íime í mej tiú'ucuanamua'jca, mu'uri mu'iiti huatase'ijre huá'a tzajta'a a'ímej í mej yen huachéjme í chaanaca japua. A'í mú miyen avíiti jín tí'ixaxa'a ti nu'u a'íin Jesús ti ajta Ciriistu'u pú'een ayén nu'u caí tiú'uteújtevístaca'a. A'íi mú a'íin pú'een í mej tiú'ucuanamua'jca, í mej majta rájcha'íire'e í Ciriistu'u.

⁸ Rí'í xu'u mú'een, ti ij caí ayén amuáaruuren mi a'amua tzajta'a sej si caí yá'urieeni í sej jín tiu'umuáriej sino ti ij ayén najimi'i tejamaatá'íiti í sej raamuá'íiti í Dios jemi.

⁹ Ja'atí ti na'a ti ayén rici ruse'ij a'ij ti tirájteuve, ajta ti caí ayén tirá'astijre'e a'íjna í niuucari ti jín Ciriistu'u ayén titá'tiiri'i, capu seijre'e í Dios jemi a'íjna í ja'ati.

Mí ajta, ja'atí ti na'a ti ayén tirá'astijre'e a'íjna ti jín ayén titá'tiiri'i, a'íi pu rájya'upua í Dios. Ayee pu che'atá na'a seijre'e a'íjna jemi ti yaujra'an pú'een í Dios.

¹⁰⁻¹¹ Tí' pua'a ja'atí mú'ejmi jemi mú a'uvé'eme'en ti caí ayén tirá'astijre'e a'íjna í niuucari ti téjmi jemi raateájtuaa, caxu rateújte'e, caxu seajta ra'ancuré'evi'itijcicare'en a'u sej é'ee, a'íné ja'atí ti na'a ti ayén ra'ancuré'evi'itin, a'íi pu jamuan ajta ayén rici ti a'ij pua'a'een.

I ti nu'u jín te'entipúá'ajte'esin

¹² A'íné capu tí'iseicaj na'a í ti tiú'ujxe'eve'e í nej jín tejámuatá'ixaate'en, sino ti'ímu'íi, a'íj nu jín caí raxí'eve'e nej niyen tejámuatá'íiti'í a'íjna í yu'uxari jetze sino ayée nu tí'ijchú'eve'e nej nese'ij u á'ume'en mú'ejmi jemi tej ti najimi'i tase'íra tá'ara'ani, tej ti tiyen tena'ími'í tihua'utá'ixaate'en tej ti nain jín huátatemua'ave'en.

¹³ Majta a'íime í mej yaújmaa'ame'en pú'een, í mej jamuan e'etiújse'iri me'íjna á'ajuu í ti Dios ra'antíhua'u, a'íi mú yé á'amuateujte'e. Ayee pu'u, ché'e ayén teja'uré'enen.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjna í San Juan, í ti huaíca

Rí'í pu nu'u naa tí'ijxajta'a a'íjna í Gayo

¹ Inee í nej vásta'a pú'een, yé nu muateujte'e, mú'ee Gayo mi nej muaxe'eve'e. Jee xaa ne'u, tzáahuati'ira'a nu jín muaxe'eve'e.

² Ayee nu tí'ijhuavii mú'eetzi jime'e, mi nej muaxe'eve'e, ti ij temua'a naa timuáavaire'en, pej pí pajta caí tí'ijcui'ine. Nee nu ramua'aree pej rí'éene'ecán jín seijre'e mua'a tzajta'a.

³ Jéihua nu huatántemua'ave ne'íjna jime'e mat'íj yé ra'áa seica í ta'ihuaamua'a, mat'íj miyen tinaatá'ixaa pej nu'u tzáahuati'ira'a jín rí'í tí'tí'á'acha'íi, a'iné mú'ee pej xaa piyen rá'astijre'e pe'íjna ti ayén tí'ayajna.

Tí'í nu'u hua'utévaire'en í ru'ihuaamua'a ti nu'u caí huá'amuajte

⁴ A'íj pu a'íin pú'een tí huápi'í rí'í naa tinaatá'aca nej ni niyen tíraanamua mej miyen tzáahuati'ira'a jín rí'í tí'tí'újcha'íi muá'aye'í í niyaujmua'a.

⁵⁻⁶ Mí nej muaxe'eve'e, xí'epi'ín pej rici tíj na'a pej piyen tí'tíj jín tíhua'atéva'iri í ta'ihuaamua'a. Ajta jaitze'e pu xí'epi'ín jín seijre'e í Dios jemi tí pua'a piyen hua'utévaire'en pe'ímej í pej caí huá'amuajte a'iné a'íi mú miyen raataxájtaca'a huá'a jemi í mej yé tíújse'iri mú'eetzi jime'en pej nu'u piyen huá'axe'eve'e í a'axí'ej teite. Ayee nu tí'imuhavii patá'aj piyen tíhua'utévaire'en temua'a naa tí ij caí tí'tíj huá'aturaaate'e mat'íj a'ucáine a'iné ayéé pu tíraavíjte'e a'íjna jime'e mej miyen tí'ivaire'e í Dios jemi.

⁷ A'í mú me'íjna jetze me'ecan u e'eráaci, majta camu tí'tíj ancuré'a a'ímej jemi í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

⁸ A'íj pu jín ayén tíú'ujxe'eve'e tej tiyen temua'a naa tíhua'ancuré'evi'ítin, teajta hua'utévaire'en tí'tíj jime'e í mej miyen rici tej tí huá'a jamuan naíjmi'í tíu'umuári'en te'íjna jetze me'ecan tí ayén tí'ayajna.

Diótrefes pu nu'u a'ij pua'a tí'tí'újcha'íi

⁹ Nu'uri tí'tíj tíhua'uta'ítí'iri'í a'ímej í mej me'uun e'etiújse'iri. Mí ajta a'íin Diótrefes, tí huápi'í ra'aráanajche tí nain jín antiújmua'areere huá'a jemi, a'íi pu caí ra'ancuré'aca'a a'íjna í niucari.

¹⁰ A'íj nu jín, net'íj ne'uun a'atanén mú'ejmi jemi, nee nu niyen tejámuaatá'asin sej ra'utámua'aree a'ij tí a'íin rici, tí ayén a'ij tí'inexa a'íjna jime'e í niucari tí hua'ítzi pú'een. Ajta, capu a'íi na'a ayén tíra'aráanajche tí ayén neruure, sino a'íi pu ajta caí hua'ancuré'evi'ítijca í ta'ihuaamua'a.

Jee xaa, a'íi pu ajta ayén huá'íjmií a'ímej í mej miyen tí'ijxe'eve'e mej miyen tíhua'ancuré'evi'ítin. Ajta, a'íin Diótrefes, a'íi pu ayén tíhua'amuarite'e mej mí caí ché'e me'uun e'etiújse'irihua'an.

Tí'í nu'u rí'í tí'tí'újcha'íi a'íj tí tiraavíjte'e

¹¹ Mí nej muaxe'eve'e, capej piyen che'atá pena'a ríjca tíj a'íjna tí a'ij pua'a tí'tí'újcha'íi, sino patá'aj piyen che'atá pena'a ríjca tíj ajta a'íin tí xí'epi'ín tí'tí'újcha'íi. Ja'atí tí na'a tí xí'epi'ín rici, a'íi pu Dios jetze ajtémecan. Mí ajta, ja'atí tí na'a tí a'íj pua'a rici, a'íi pu caí ja'anáj raamuá'a í Dios.

Demetrio pu nu'u rí'í tí'tí'újcha'íi

¹² Mí ajta, jime'en a'íjna í Demetrio, naími'í mú miyen rí'í tí'íjxa. Jee xaa ne'u, ayéé pu tí'ayajna tí a'íin ayén tzáahuati'ira'a jín tí'tí'újcha'íi. Nee nu neajta niyen tíraataxájtave ne'íjna í Demetrio. Seajta mú'een, ayéé xu siyen tí'íjmua'aree neetzi jime'e nej jé'iyecan jín niyen tíraataxájtave.

I tí jín te'entipúa'ari

¹³ Net'íj tí'imuyau'use'eca'a, ayéé pu ca'aníjra'a tíneetá'aca nej jéihua tímuatá'ixaate'en. Mí neajta inee, canu niyen raataxi'eve nej niyen tímuatayú'use'en í yu'uxari jetze.

¹⁴ Ayee nena'a éeni'í'ic'e tí'ijxe'eve'e nej ca'anacan mú'ejmi jemi a'atanén tej tí naíjmi'í tíu'utaxájtave naa.

¹⁵ Ché'e Dios mua'anpuá'ajte'en. A'í mú í ta'amiigustemua'a yé muateujte'e. Patá'aj mú'ee piyen neetzi jetze me'ecan hua'utateújte'en naíjmi'íca í ne'amiigustemua'a í mej me'uun a'uté'uu. Ayee pu'u xaa, nu'uri ra'antipúa'ajte.

A'ij ti tira'uyú'uxaca'a a'íjina í San Judás

Judás pu tihuá'ayu'use'e a'ímej í ti Dios hua'utajé

¹ Inee, í nej í'i Judás, nee nu seij pírici ti tí'ivaire'e a'íjina jemi í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. Nee nu neajta juutzeájra'an pú'een a'íjina í Jacobo. Ayeé nu tejá'amuayu'use'e mú'een mi ti amuaatajé í Dios, a'íjina í tej teajta rájya'upua. A'í pu ajta á'amuacha'íi a'ame ti ij ayén tejamuáci'íti seij siyen seíre'e xá'aju'un jemín í Ciríistu'u.

² Ché'e ayén tejamuáci'íti ti Dios, ayén amuá'ancu'uvajxi'ín temua'a naa, ti 'ij ajta nain jín amua'anpuá'ajte'en seij si siyen huápi'í huaújxe'eve'en seij seajta seij.

Jíme'en a'ímej í mej hua'ítzi jín tihuá'ítii

(2 Pedro 2:1-17)

³ Ayeé pu'u, ne'íhuaamua'a mi nej já'amuaxe'eve'e, ayée nu tí'ijxe'eve'eca'a nej niyen ne'íjina jín tejámuata'ítii'í ne'íjina jíme'e ti Dios tu'irátuaasin tetíj tena'a pua'amé tej tiyen rá'astijre'e. Mi ajta, ca'aníjra'a pu naatá'aca nej ni niyen ca'anéeri jín tejámuataayú'use'en nej ni niyen tejamuatahuavii seij siyen tiu'utatése'en seij si seuj ra'ará'astijre'en se'íjina í niuucari ti seij na'a raateájtuua huá'a jemi í ti Dios huateúra'ate.

⁴ Seica mú avíitzi jín ajteújnxacaca'a mú'ejmi jemi. A'íi mú a'íin pú'een í mej caí rá'astijre'e í Dios. Majta seicié pu ayén tihuá'amítiejte'e a'íjina í niuucari í tej jín ráamua'areeri'í ti huáapua'a pu r'í'í titaatá'a a'íjina ti tí'ta'ajte'e, a'íjina í tavástarara, í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. Ayeé pu tihuá'amítiejte'e ti nu'u a'íin tavástarara a ayén r'í'í tihuá'utá'a mej mi miyen ché'e mana'a a'ij pua'a titeetújcha'íica a'ij ti tihuá'amítiejte'e. Ayeé mú me'íjina jín huarín, a'íi mú majta mé rúujipua í tavástarara. Ajta ayén tihuá'aci'íti a'ij ti ajmí'í té'eyu'usi'íhuaca'a í mej jín rajpuaiitzi muá'aju'un.

Jíme'en í ti Dios ajmí'í hua'uxíjte

⁵ Ayeé nu raxí'eve'e nej niyen amuaatá'an seij ra'utámua'aree ti a'íin tavástarara xaa hua'irájtuaa a'ujna u Egipto a'ímej í rute'ítestemua'a. Aj pu'í á'iyen a'íin ayén hua'upuá'ajte a'ímej í mej caí ra'ará'astijre.

⁶ Majta a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e, í mej majta caí araúrate me'íjina jíme'e í ti jín Dios hua'antíhuau, sino maraatéxieehuataca'a me'íjina jíme'e í mej jín tí'teté'u'upu'uca'a u ta japua a'u me'í'í uté'eca'a mej mi pua'amecié tí'ti jín te'enteárate ti jaítze'e jín seijre'e. A'ij pu jín, Dios ayén hua'íteána a'u ti a'utíca'a. A'uú mú aiteánami'íhuua muá'aju'un tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame tíj na'a rusén jíme'e, ti i a'íin Dios ayén puaijtzi hua'utá'an a'íjina xicáara'an tí'ij huá'axijte'en naíjmi'íca matíj mana'a pua'amé seijre'e.

⁷ Ayeé pu che'atá na'a Dios hua'uxíjte a'ímej í mej Sodoma é'echejca'a, majta í seica í mej Gomorra é'eme'ecantaca'a, majta seica í mej a'ímuá antachéejme'ecaa. Ayeé mú huataúra'a a'íime mej mi huaújxana'acira'aten, mej mi majta seicié tí'íhuaujxana'acira'aten a'ij ti caí tiraavíjte'e, teáata'a jamuan í ruxí'ej teáata'a. Ayeé mú tiu'utasejriti'íhuaca'a mej me'ín pú'een í mej miyen tirajpuaijtzi muá'aju'un me'íjina jetze í taij ti caí ja'anáj á'amí'íni.

⁸ Majta a'íime í mej avíitzi jín ajteújnxacaca'a mú'ejmi jemi, ayée mú che'atá mana'a me'íjina jetze tí'ímu'a'atze yee mej ruxíéehua ruxána'acira'aten. A'ij mú jín a'ij pua'a raruure í rutevij. Majta miyen mé rúujipua ja'ati ti na'a ti tí'ti jín antiújmua'aree. A'íi mú majta a'ij pua'a tihuá'axa a'ímej í mej ta japua é'eseijre'e, í mej majta r'í'í huápi'í naa seijre'e.

⁹ Mi ajta a'íin Miguel ti jéihua tí'ti jín tí'ivaire'e í ta japua, capu ayén huataúra'a ti ayén ca'anín jín ra'uxíjte'en a'íjina í tiyaaru'u matí'ij tí'itese'eca'a me'íjina jíme'e a'ij mej ráaruuren í tévira'an a'íjina í Moisés teecan. Capu xaa ayén ca'anín jín ra'uxíjte sino ayée pu tiraata'íxaa tíjín: "Ché'e a'íin tavástarara muá'ajte'á'axi'ín."

¹⁰ Mi majta a'íime í teteca, ayée mú ché'e mana'a a'ij pua'a tí'ixaxa'a me'íjina jíme'e tí'ti ti a'ij mej caí yaú'tie. Ajta ayée mú me'íjina jín rujámua'a aújpua'ajte'en me'íjina jíme'e í mej rujámua'a a'ij tirájeuve, ajta a'íjina ti a'ij pua'a tihuá'amítiejte'e. Ayeé mú 'een matíj í tí'ti mej caí raayí'íti mej tiú'umua'ati. A'ij mú jín rujámua'a aújpua'ajte'en.

¹¹ Cui'í xaa, Dios pu puaijtzi hua'utá'asin a'ímej. Ayeé mú che'atá mana'a a'ij pua'a tí'tetújcha'íi tíj ajta a'íjina í Caín. Huáapua'a mú miyen huataúra'a mej mi miyen jéihua huápi'í raamuá'ítin í puaijtzi. Ayeé mú che'atá mana'a tíj huaríj a'íjina í Balaam teecan ti jéihua huápi'í auté'ítze í Dios jemi. Ayeé mú che'atá mena'a ehuaújpua'arixi'ín tíj ajta á'upua'areca'a a'íjina í Coré tí'ij a'íin ca'anín jín raatéxieehuataca'a a'íjina ti jín antiújmua'areereca'a a'íjina í Moisés teecan.

¹² Setíj sena'a e'etiújseire'en seij si naími'í tiú'ucua'ani se'íjina jíme'e seij huaújxe'eve'en, a'íime mú a'ij pua'a ríj muá'aye'í. Ayeé mu'u, camu a'ij mena'a tí'icua'a mú'ejmi jamuan, majta miyen tí'iseijre'e mú'ejmi jemi tíj cáxuri ti tí'icámejri'í. A'íi mú rujámua'a mena'a

tiú'ujmi'icuaca, majta, camu tihuá'ami'icuaca í seica. Ayee mú 'een tǵ jaitiri mej caí jetze víjji'iyej sino eeca pu ráatisin. Ayee mú majta 'een tǵ cıyej ti caí taaca tǵ'ij caí ché'e xǵcata'a píti'irijca, ti pua'a ja'ati rá'ijcuta. Cu xıee hua'apua pu huatéehua nain jıme'e.

¹³ Majta miyen 'een tǵ í jaj ti á'ujruuréjvee ca'anín jıme'e, ti ajta jetzen aamıxcua'iri ájnınei. Ajta a'ǵjna ti huá'a jetze airánınei a'ımej í teite, ayée pu hua'utatévi'iraste'en. Majta mú miyen 'een tǵ xu'ura'ave í mej mauj á'ujjuhua'an a'u ti a'utıca'a. Ayee pu tihuá'acı'ti mej me'uun a'uteáturan a'u ti jeihua huápi'i a'utıca'a.

¹⁴ Ajta a'ǵın í Enóc, a'ǵjna ti aráhuua'apua jetze ti'ite a'ıme í mej Adán jetzen airáne, a'ǵı pu ayén tiu'utaxájtaca'a a'ımej jıme'e tǵ'ij ayén tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan tǵın: "Casi'i, xaasej, tavástar'a pu yé ve'ecánejsin huá'a jamuan í mej ravaire'e í ta japua, a'ıme ti ajta huateúra'ate.

¹⁵ A'ǵı pu huá'axi'epi'intari'iran naǵjmi'ıca, ajta a'ǵj pu jın huá'axıje'ten naǵjmi'ıca í mej rájcha'ıire'eca'a í Dios a'ǵjna jıme'e í mej a'ıj pua'a rijcaa ti caí ayén tiraavǵje'te í Dios jemi. A'ǵı pu ajta a'ǵjna jın huá'axıje'ten a'ǵjna jıme'e mej miyen jeihua huápi'i a'ıj pua'a tı'ixajta'a í Dios a'ıme í mej auteájturaa í jemin mej mi caí miyen huárin a'ıj ti tiraavǵje'te í jemin." Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ǵjna í Enóc.

¹⁶ A'ıme í teite, a'ıı mú a'ǵın pú'een í mej ti'iti jın runiúuste'e, í mej níniu'ucacu. Ayee mú ti'itiújcha'ıı a'ıj ti tihuá'ıamıtıje'te í huá'a tzaıta'a. Ca'anın mú jın ti'ixáata muá'aye'i mej mi me'ǵjna jın á'ujtzaahuat'e. Majta miyen rı'ı tihuá'ajee í teite mej mi ti'iti jın hua'utémua'ıtın.

Ca'anıjra'a pu hua'atá'aca a'ımej í mej té'atzaahuat'e

¹⁷ Mı seajta mú'een, mı nej já'amuaxe'eve'e, setá'aj ra'utámua'aree a'ıj mej tiu'utaxájtaca'a í Dios jetze me'ecan a'ıme í ti hua'antıhuau í tavástar'a, a'ǵjna í Jesús ti ajta Cırıstı'u pú'een.

¹⁸ Ayee mú tiu'utaxájtaca'a ti ayén teja'ur'éenejsin tǵın: "A'ájna, tǵ'ij arı nain te'entıpuá'arıjme'en, a'ǵı mú huatasejre'esin a'ıme í mej tité'ıxieehuarı'ıra muá'aju'un, í mej miyen ti'itiújcha'ıı muá'aju'un a'ıj ti tihuá'ıamıtıje'te í huá'a tzaıta'a, tǵ na'a ti caí ayén tiraavǵje'te í Dios jemi."

¹⁹ A'ıı mú a'ǵın pú'een í mej ca'anıjra'a hua'atá'aca í teite mej mı já'ıta'a a'utacı'ıca'an. A'ǵı mú rujımua'a mena'a a'ıj tirájteu a'ıj mej rıci. Camu a'atzu jetzen araújca'ane í xıejniu'ucare'ara'an í Dios.

²⁰ Mı seajta mú'een, mı nej já'amuaxe'eve'e, setá'aj ca'anıjra'a tiu'utá'an seǵ seajta seǵ, seǵ si te'utávıcuu'a'ı se'ǵjna jıme'e seǵ ra'ará'astıje're'en se'ǵjna ti Dios ayén huateúra'ate. Setá'aj seajta araújca'anen se'ǵjna jetze í xıejniu'ucare'ara'an í Dios, seǵ si sıyen huatéjıniıni í Dios jemi.

²¹ Setá'aj seǵ ra'utámua'aree tǵ na'a ti yú auca'ıtı a'ame ti a'ǵın Dios ayén já'amuaxe'eve'e. Setá'aj seajta sıyen rachú'eve'e se'ǵjna í tavástar'a, a'ǵjna í Jesús ti ajta Cırıstı'u pú'een ti ij a'ǵın a'ǵjna jın amuá'ancu'ıvaxjı'n a'ǵjna jıme'e ti ayén tejámuuatá'asin seǵ sıyen jemin ruurıcan huateáturan tǵ na'a rusén jıme'e.

²² Setá'aj seajta ca'anıjra'a hua'utá'an seica í mej caí rı'ı té'atzaahuat'e.

²³ Setá'aj seajta hua'ırájtıuaanı seica, muári'eri jıme'e. Ayee pu seıire'e a'ame. Cu xıee seǵ hua'ırájtıuaanı í taij jetze. Seajta seica, í ti tı'ıtziıni'ıre'e jıme'e, setá'aj huá'ancu'ıvaxjı'n. Rı'ı xu'u mú'een, a'ıne jeihua mú huápi'i xána'avisı'ı seıire'e muá'aju'un a'ǵjna jıme'e í mej jın auteájturaa í Dios jemi.

I niuucari ti jın ra'antıpuá'ajte'esin

²⁴⁻²⁵ Ajta a'ǵın í Dios ti seǵ na'a pú'een, a'ıı pu a'ǵın pú'een ti tu'ırájtıuaanı. A'ǵı pu raayı'ıti ti ca'anıjra'a amuaatá'an seǵ sı caí ti'iti jın até'ıtze'ara'an í jemin. A'ǵı pu ajta amuaatéhıııte'esin í jemin a'u ti rı'ı huápi'i naa tı'ıseıje're. Mú'een xu caí ti'iti a'aturáacan jın se'uun huaté'en, seajta huápi'i xu huataújtemua'ave'esin. Tıché'e tiyen rı'ı tiraatá'an, a'ıne a'ǵı pu a'ǵjna jın ti'ıtéjvee a'ǵjna jıme'e ti jaitze'e ve'ée. A'ǵı pu ajta nain jın tı'ıajta, ajta nain jın antiújmua'aree. A'ǵı pu ajta ayén téjmi japua huanıú a'ǵjna jıme'e ti Cırıstı'u tu'ırájtıuaa tǵ'ij caí xı huataseıire'e í chaanaca teǵ japuan seıje're. Tıché'e tiyen te'ǵjna jın rı'ı tiraatá'an tǵ na'a ti yú auca'ıtı a'ame tǵ na'a rusén jıme'e. Ché'e ayén teja'ur'é'enen.

I niuucari ti jíme'en raxa í Jesús ti a'ín tiraatasejrate a'ijna í Juan

I niuucari ti jín ra'ut'éjche

¹ Ayee nu ne'ijna jín tiu'utaxájta ne'ijna jíme'e í niuucari í ti rú'avaataca'a í Dios jemi, ti ajta jíme'en raxa í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. Dios pu ayén raatá'a ti a'ín Ciríistu'u ajta hua'utasejrate'en a'ímej í mej ravaire'e mej mi ráamua'aree ti Dios ari ayén raaxí'epi'intare a'ij ti ca'anacan teja'ur'é'enejsin. Ajta a'ín Ciríistu'u, ayée pu a'ijna jín hua'utá'ixa a'ijna jíme'e ti seij a'uta'iteca'a ti jemin tí'ivaire'e í júte'e ti ij ayén raatasejrate'en a'ijna í Juan.

² Nee nu niyen tejá'amua'ixaate'e ti ayén tí'ayajna a'ijna í niuucari ti Dios jemi é'eme'ecan, ti jíme'en raxa a'ij ti huaríj a'ijna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een.

³ Ché'e rutémua'ave'e a'ijna í ja'ati ti ayén huá'anamuajriste'e a'ijna í niuucari ti Dios jemi a'uvé'emej. Miché'e majta rutémua'ave'e a'íme í mej miyen ranamua, majta miyen rá'astijre'e a'ij ti té'eyu'usi'í a'ijna jetze, a'iné pu'uri tén teja'ur'é'enejsin.

Juan pu tihua'ayu'use'e a'ímej í mej e'etiújse'iri ta'aráahua'apua teyuu

⁴ Neajta inee, í nej i'í Juan, ayée nu tejá'amua'ayu'use'e mi sej se'uun e'etiújse'iri arahua'apuacié a'u ti huacá'a u Asia. Ché'e a'ín rí'í tejamuaatá'an, ajta amua'anpuá'ajte'en a'ijna ti jécua imuá seijre'eca'a, ti ajta íjii seijre'e, ti ajta ayén auj seire'e a'ame tíj na'a rusén jíme'e. Ché'e ayén che'atá na'a amuáaruuren a'ijna xiéjniu'ucare'ara'an ti a'uun é'eseijre'e a'u ti Dios á'ujca ipuari japua. A'íi pu aráhua'apua jín tí'ivaire'e.

⁵ Ché'e ajta a'ín rí'í tejamuaatá'an, ajta amua'anpuá'ajte'en a'ijna í Jesús ti ajta Ciríistu'u pú'een. A'íi pu caí ja'anáj tí'iti jín até'ítzea'ara a'ijna jíme'e ti ayén te'anxájta í Dios jetze me'ecan. A'íi pu ajta a'ín pú'een í ti amuacá a'itá'ara huá'a tzajta'a a'ímej í mí'ichite. A'íi pu ajta a'ín pú'een ti tihua'ái'ite'e najmí'ica í mej tí'tete'í íyien chaanaca japua. A'íi pu taxe'eve'e, ajta ruxuure'e jín tacá'íjxi í tej jín auteájturaa í Dios jemi.

⁶ A'íi pu ajta ayén taatá'a tej ti jamuan tiu'uta'ájta, ajta tej ti teajta raatévaire'en te'ijna í Diojra'an, í ti ajta rájya'upua í Ciríistu'u. Tiché'e tiyen rí'í tiratá'acare'en tíj na'a rusén jíme'e. Ché'e a'ín ajta nain jín tiu'uta'ájta, tíj na'a ti yú auca'ítí a'ame tíj na'a rusén jíme'e.

⁷ Casi'i, xaasej, a'íi pu jaitiri jetze yé ve'ecánejsin. Naími'í mú rasejran matíj mena'a mej raajé'ica. Majta naími'í í huá'ateitestemua'a, matíj mena'a pua'amé íyien seijre'e í chaanaca japua, a'íi mú ruyé'inen me'ijna jíme'e mej huataú'xieemiste'esin mat'íj raasej.

⁸ Ayee pu tí'ixa a'ijna í tavástar'a, ti ajta Dios pú'een ti seijre'e, ti ajta jécua imuá seijre'eca'a, ajta ti seire'e a'ame tíj na'a rusén jíme'e. Ayen tíjín: "Nee nu ne'ín pú'een í ta'amú'ajca, neajta, í netu'uve'eteajti."

Juan pu raasej í Ciríistu'u

⁹ Mi neajta inee, í nej i'í Juan, í nej á'amua'ihuaara'a pú'een, ayée nu che'atá nena'a a'amuan jamuan rajpuajtzi ne'ijna jíme'e nej Ciríistu'u jetze ajtémecan. Naími'í tu tiu'uta'ájta Ciríistu'u jamuan. Teajta naími'í tu tiyen te'levi'icua'í. A'uu nu á'ucatií a'ujna jaata'a ti e'eráhuachi ti ayén téja'arájtehuaa tíjín Patmos. A'uu nu aiteánami'ihuaca'a ne'ijna jíme'e nej tihua'utá'ixaa ne'ijna jíme'e í niuucari ti jín raxa í Dios, ti ajta a'ijna jín raxa a'ij ti huaríj a'ijna í Jesús.

¹⁰ Tí'ij ari a'ájna pí'tí'irijcaa mat'íj rana'amiche í tavástar'a, a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén rájve neetzi jemi. Net'íj ni niyen ráanamujri'í u nehuárita'a ti ja'ati ca'anín jín naatajé. Ayee pu namuajre'eca'a tíj ti pua'a ja'ati ucáajijhua trompeeta jetze.

¹¹ Ayen tíjín:

—Patá'aj hui ra'ute'eyu'uxa í yu'uxari jetze a'ij pej tí'iseij. Pajta hua'uta'ítí huá'a jemi í mej arahua'apuacié e'etiújse'iri í Dios jemi, a'uun ti huacá'a u Asia. Tíj na'a a'ujna u Éfeso, ajta a'ujna u Esmirna, ajta a'ujna u Pérgamo, ajta a'ujna u Tiatira, ajta a'ujna u Sardis, ajta a'ujna u Filadelfía, ajta a'ujna u Laodicea.

¹² Net'íj ni pí a'ur'é'eve nej ni rasejé ne'ijna í ja'ati ti nejé'ejeeveca'a. Net'íj niyen huaríj, ayée nu é'eni'ici'e tiu'uséj tí'iti ti japuan antitátzajmee, oro ti jín taavíjhuaca'a. Ayee pu pua'amé ará'aseca'a aráhua'apua í cantiira'a.

¹³ Ajta, a'úu pu já'ita'a a'ijna ti japuan antitátzajmee, seij pu a'uun huatéveeca'a ti ayén seijre'eca'a tíj teví. Ayee pu é'ene'e te'ucávijjaa cáxuri jíme'e ti tí'tí'ij, ajta puaasi pu jín avé'ejí'ici'ihuaca'a ti oro jín taavíjhuaca'a.

¹⁴ Cuaiínara'an pu huíjmu'uca'a, ajta cuaiínavi'ican pu cácipuaca'a. Ayee pu seijre'eca'a tíj cáne'a muxaj ti cuaiina, ti ajta seijre'e tíj í seeri. Jé'ecan pu ajta ayén seijre'eca'a í jí'iseá'ara'an jetze tíj taij ti á'ataa.

¹⁵ Ajta, ayé pu seijre'eca'a í ñicá'ra'an jetze t'í t'iti ti cámejri'ihua, ti mesti. Naa pu ti'itemastá'ye'ícaa t'íj cobre mej án yá'uxire í taij tzajta'a. Ajta, t'í'ij a'ñin t'í'ixajta'a, ayé pu namuajre'eca'a t'íj játe'ana ti síhuájna ti huatá'mi'yeyca'a.

¹⁶ A'ñi pu ruri'irínta'a ru'it'e'aca'a í rumuájca'a jetze, í xu'ura'ave í mej aráhua'apua ará'ase. Ajta a'ñin í niuucari ti jetzen a'ñineica'a, ayé pu seijre'eca'a t'íj chun ti rux'í'ejta'a tejcamí'ijme. Ajta ayé pu té'ataaca'a í ru jetze t'íj í xicaj ti nain jín airá'xi'ixire.

¹⁷ Jíme'en nu'u raasej, aj nu ni e'erájve a'u ti e'era'ñicajme. Cu xíee nej cu huá'mi'ini. Mi ajta a'ñin, ruri'irínta'a jín í rumuájca'a na'ajtamuá'iej. Ayee pu tinaatá'ixaa t'íjín:

—Capej hui t'í'tzi'ine'e. Nee nu ne'ñin pú'een í nej amuájca, ajta nej uvé'eteajtí.

¹⁸ Nee nu ne'ñin pú'een í nej í'irúuri. Nee nu huam'í. Mi neajta, j'íii, neajtahua'a nu í'irúuri t'íj na'a rusén jíme'e. Neajta nu ne'ñina jín antí'nmua'aree nej ni raax'í'epi'íntare'en mej huá'cu'ini na'ari mej ruuri muá'ara'ani, neajta nej ni hua'íteá'anan a'ujna a'u mej é'ecui'ini na'ari nej hua'irájtuuani ne'ujna.

¹⁹ Me'ecui xaa, patá'aj pe'ájna auté'eyu'uxa í pej peri raasej, í ti j'íii seijre'e, ajta í ti auj seijre'e, ajta ti auj ayén teja'uré'enejsin.

²⁰ A'ñimej jíme'e í xu'ura'ave í mej aráhua'apua ará'ase í pej hua'usej í nej hua'it'e'acaa neri'irínta'a pú'jme'en í nemuajca'a jetze, ajta a'ñina í ti aráhua'apua ti japuan antitátzajmee, ayé nu'uri timuata'í'ixaate'esin mat'íj mena'a pu'amé rú'avaataca'a mú'etzi jemi. Me'ñina í xu'ura'ave í mej aráhua'apua ará'ase, a'ii mú a'ñin pú'een í mej me'ñina jín anti'ujmua'aree mej mi huá'ucha'ñin í mej e'etiú'jse'iri huá'a teyujta'a. Ajta, í ti aráhua'apua ti japuan antitátzajmee, a'ii mú me'ñin pú'een í teite í mej arahua'apuacié e'etiú'jse'iri í mej rana'amiche í Dios.

2

I niuucari ti tihua'ayu'use'e í ta'aráhua'apua teyuu: A'ñime í mej Éfeso e'etiú'jse'iri

¹ Patá'aj piyen tiraata'it'í' pe'ájna í ti a'ñina jín anti'ujmua'aree ti huá'acha'ñi a'ñimej í mej me'uun e'etiú'jse'iri u'Éfeso ti jíme'en yee: “Ayee pu t'í'ixa a'ñina í ti hua'it'e'acaa ruri'irínta'a a'ñimej í xu'ura'ave í mej aráhua'apua ará'ase. Ayee pu t'í'ixa a'ñina ti huá'a tzajta'a án é'eye'íve í ti oro jín taav'íjhua, ti ajta antitátzajmee.

² “Nee nu hui niyen t'í'ijmua'aree a'ij sej titetiú'jcha'ñi, sej seajta temua'a naa té'eviicua'í. Seajta mú'een, caxu hua'ancuré'evi'itici a'ñimej í mej a'ij pu'a titetiú'jcha'ñi sino ayé xu seri huá'umua'areeri'í a'ñimej í miyen rusej'ratata'a mej nu'u a'ñin pú'een í ti Dios hua'antíhuau; mej nu'u tiu'utévaire'en tavástara'a jetze me'ecan. Mi majta a'ñime, camu a'ñin pú'een. Ayee nu'u ruhua'ítaca'a.

³ “Nee nu niyen t'í'ijmua'aree sej raay'í'iti sej te'utá'viicua'í nain jíme'e. Mú'een xu seajta rajpua'í'tzi xa'aye'í. Seajta mú'een, caxu raat'é'iehuataca'a sej na'ará'astijre'e.

⁴ “Mi neajta inee, ayé nu tejá'amua'ixaate'e í sej jín auté'ajturaa inee'tzi jemi. Xu'uri raat'é'iehuataca'a sej siyen nex'í'eve'e set'í'ij amuacá'í t'í'inxee'eve'eca'a.

⁵ “Setá'aj siyen se'ájna jetze t'í'ijmua'ati a'ij sej é'eni'ic'e'í me' núurie. Setá'aj siyen seicié t'í'ijmua'ati sej si siyen che'atá r'í'í titetiú'jcha'ñi set'í'ij amuacá'í rijca'a. Na'ari secaí siyen huá'ini, nee nu ne'uun mú'ejmí jemi e'tan'é'sin nej ni amua'ari'í a'ñina í ti antitátzajmee í ti ajta mú'ejmí jemi seijre'e. Ayee nu xaa rini ti pu'a secaí seicié t'í'ijmua'ati.

⁶ “Mi seajta mú'een, x'í'epi'ñin xu rici a'ñina jíme'e í caí a'atzu amua'ará'anjche a'ij mej ye'í rici a'ñime í mej miyen hua'atamuá'amua t'í'jín: í mej ca'an'é'eri jín t'í'ajta. Ayee pu che'atá caí tina'ará'anjche inee'tzi.

⁷ “Ajta a'ñin í ti huiteájnamua, ch'é'e a'ñin r'í'í tiráanamua a'ij ti a'ñin xié'jniucare'ara'an í Dios tihua'á'ixaate'e a'ñimej í mej e'etiú'jse'iri í Dios jemi. Ajta, a'ñina jíme'e a'ñina í ja'ati ti t'í'ijmua'at'ín, ayé nu raatá'asin ti a'ñin ja'ati ayén rá'acua'ani a'ñina jetze í ti seijre'e í ciyej ti jín í'irúuri á'ara'ani, a'ñina í ciyej í ti a'uun e'etá'ee a'u mej a'uta'ujtemua'ave'en jemin í Dios.”

I mej Esmirna e'etiú'jse'iri

⁸ Patá'aj paja piyen tiraata'it'í' pe'ájna í ti a'ñina jín anti'ujmua'aree ti huá'acha'ñi a'ñimej í mej me'uun e'etiú'jse'iri u'Esmirna ti jíme'en yee: “Ayee pu t'í'ixa a'ñina í ti a'ñin pú'een í ta'amujca, ajta í ti a'ñin pú'een í tu'uvé'eteajtí, a'ñina í ti huam'í, ti ajta ajtahua'a huatarú'j.

⁹ “Nee nu niyen t'í'ijmua'aree í sej jín rajpua'í'tzi, seajta mú'een, secaí a'ij t'í'ijviicua'í. Mi seajta mú'een, neetzi jemi xu ch'í'jteaani pú'een temua'a jeí'hua. Nee nu neajta ramua'aree mej jeí'hua huá'pi'í t'í'ihua'ítaca a'ñime í mej miyen rusej'ratata'a mej nu'u me'ñina jetze ajtémé'ecan í Israél. Mi ajta, capu ayén t'í'ayajna sino a'ñi mú'jemin e'etiú'jse'iri í Satanás.

¹⁰ “Caxu rá'tzi'ine'e í sej rajpua'í'tzi xa'aju'un. Casi'í, a'ñina í tiyaaru'u, a'ñi pu a'uun amua'utétuasin seica jamuan a'u mej t'í'ejé'enaamuaca. Ayee pu a'ñina jín á'amuaruuren mej mi amuaatésej ti pu'a a' siyen tina'astijre'e nusu secaí. Ayee xu pu'a'an xicaj rajpua'í'tzi xa'aju'un a'achú cumu tamuáamuata'a xicaj. Ti pu'a a' siyen nain jín te'utá'viicua'í inee'tzi

jemi, seajta caí a'ij sena'a ti pua'a miyen amuaacui'ini, nee nu ne'íjna amuaatá'asin ne'íjna í curuun í sej jín l'irúuri xá'aju'un tǵ na'a rusén jime'e.

11 “Ajta a'ín í ti huíteájnamua, ché'e a'ín r'í tiráanamua a'ij ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tíhuá'a'ixaate'e a'ímej í mej e'etiújse'iri í Dios jemi. Ajta, a'íjna í ja'ati ti tiu'umuá'itín, capu a'atzu raci'iti ti a'ín ayén che'atá rajpuái'tzi á'ara'ani matǵ a'íme í mej yá'ujsin í ruxíejniu'uca í ti auj ruurica'a.”

I mej Pérgamo e'etiújse'iri

12 “Patá'aj pajta piyen tiraata'íti'i pe'íjna í ti a'íjna jín antiújmua'aree ti huá'acha'ii a'ímej í mej me'uun e'etiújse'iri u Pérgamo ti jime'en yee: “Aye pu ti'ixa a'íjna í ti ru'itéechui í chun í ti ruxí'ejta'a tejcámimijme.

13 “Nee nu hui ramua'aree a'u sej a'uchéjme, a'ujna a'u ti tejé'ajta a'íjna í Satanás. Mí seajta mú'een, seúche'e xu ná'astijre'e ineetzi. Caxu raatéxiehuataca'a sej ná'atzaahuatete ineetzi se'ájna xicáara'a ti jetzen seijre'eca'a a'íjna í Antipas teecan, a'íjna ti ayén hu-ataújseijrataca'a ti a'ín neetzi jetze me'ecan tí'ivaire'eca'a. Capu tí'ti jín auteájturaa ineetzi jemi a'íjna í ja'ati. Mí majta, a'í mú raajé'ica mú'ejmi tzajta'a, me'újna a'u ti tejé'ajta a'íjna í Satanás.

14 “Mí seajta mú'een, tí'ti xu jín auteájturaa ineetzi jemi. A'u mú é'eseijre'e mú'ejmi jemi seica í mej miyen tirá'astijre'e me'íjna í niuucari í mej jín miyen che'atá tíhuá'amua'ate tǵ ajta a'ín Balaam teecan tiraamuá'ate a'íjna í Balac teecan ti ayén hua'ítzi jín hua'utémua'itín a'ímej í mej Israel jetze ajtémecantaca'a, mej mí miyen ráacua'ani me'íjna í hua'ira'a í mej ráamua'í'ivajtaca'a a'ímej jemi í mej caí dios pú'een, ajta mej tiú'uxana'acire'e.

15 “Aye mú che'atá mena'a seijre'e mú'ejmi jemi seica í mej miyen majta rá'astijre'e í hua'aye'ira a'ímej í mej ca'anéeri jín tí'ajta, í mej jee nicolaitas. Mí seajta mú'een, ayé xu sej hua'atá'aca me'uuun é'eseijre'e.

16 “A'íj nu jín, niyen tejá'amua'ixaate'e yee setá'aj seicié tiú'umuá'ati. Na'ari secaí siyen huárini, nee nu mú'ejmi jemi e'etanéjsin, nej ní hua'uténe'usi'ite'en a'ímej a'íjna jime'e nej niyen tiu'uta'ájta sej ca'anéeri jín hua'utamuarite'en.

17 “Ajta a'ín ti huíteájnamua, ché'e a'ín temua'a naa tiráanamua a'ij ti a'ín xiéjniu'ucare'ara'an í Dios tíhuá'a'ixaate'e a'ímej í mej e'etiújse'iri í Dios jemi. Ajta a'ín í ti tiu'umuá'itín, ayé nu raatapuaájve'esin a'íjna í cua'ira ti júte'e é'aviitzi'l. Neajta nu tetej raatátistejsin ti cuaínara'a. Ajta a'íjna jetze í tetej, jéjcuacan jín pu té'eyu'usi'í a'ij ti ari ántehuaa a'íjna í ja'ati. Ajta capu mé'e ja'ati ayén ramua'aree a'ij ti té'eyu'usi'í sino a'í pu'u í ja'ati ramua'aree í nej raatátistejsin ne'íjna í tetej.”

I mej Tiatira e'etiújse'iri

18 “Patá'aj pajta piyen tiraata'íti'i pe'íjna í ti a'íjna jín antiújmua'aree ti huá'acha'ii a'ímej í mej me'uun e'etiújse'iri u Tiatira ti jime'en yee: “Aye pu yee ti'ixa a'íjna ti yaujra'an pú'een í Dios, ti ajta ayén éene'en aj jí'isijmee tǵ tajj ti atiújmeme, ti ajta ayén éene'en tí'icajme tǵ cobre tí'ti í mej tiracámiejri'l.

19 “Nee nu ramua'aree a'ij sej titetiújcha'ii. Mú'een xu hui siyen ruxe'eve'e seij seajta seij. Seajta, siyen ruxí'eví'ira'a jín tí'ivaire'e. Seajta té'eviicua'í temua'a naa. Seajta íjii, jaitze'e xu r'í titetiújcha'ii secaí sejm'í.

20 “Mí ajta, a'í pu caí na'aránanajche a'ij sej rici. Mú'een xu ratá'aca ti a'ín 'íita'a ayén a'utéveeca mú'ejmi jemi, a'íjna í 'íita'a ti ayén ántehuaa tǵjín Jezabel. Aye pu ruseijrata ti Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'a. Mí ajta, capu a'ín pú'een a'ín a'í pu ayén hua'ítzi jín tíhuá'amua'ate mej mí tí'ihuá'ujxana'acira'aten mej mí majta miyen ráacua'ani me'íjna í hua'ira'a í mej ráamua'í'ivajtaca'a a'ímej jemi í mej caí dios pú'een.

21 “Nu'uri á'atee nej raatá'a ti seicié tiú'umuá'ati. Mí ajta a'ín, capu a'atzu á'ujca'ane ti ayén seicié huárini a'íjna jime'e ti tí'ixana'acire'e.

22 “Me'ecui xaa, ayé nu án ye'erájisin utaatzi japua a'u mej é'ecu'ucutzu í mej tí'icucui'í. Majta a'íme í mej jemin tí'ixana'acire'en, ayé nu jéihua huápi'í puaijtzí hua'utá'asin ti pua'a mecaí raatéxiehuata mej miyen a'ij pua'a rici tǵ ajta a'íjna.

23 “Neajta nu huá'acui'ini ne'ímej í yáujmua'ame'en a'íjna í 'íita'a. Majta naími'í, a'achú mej pua'amé e'etiújse'iri í Dios jemi, a'í mú ramua'aréeren nej ne'ín pú'een í ti rú'umu'a'aree a'ij ti tirá'amítieje'e sejí í rumua'atzíira'a jetze, ajta a'ij ti té'umu'a'atze í ru tzajta'a. Neajta, ayé nu amuaatá'asin sejí neajta sejí a'ij ti ayén tiraavjete'e a'íjna jime'e a'ij ti sejí tí'itújcha'íca'a.

24-25 “Sej seajta mú'een, mí seica, mí sej se'uun Tiatira é'eche, mí sej seajta caí siyen tirá'astijre'e se'íjna í niuucari ti hua'ítzi pú'een, caxu se'íjna rí'íree í mej jee jéihua huápi'í ruxe'eve'e í Satanás jemi. A'íj nu jín, canu máa a'ij tí'tǵ jín tejá'amua'ícate'e sino setá'aj siyen huárini sej seuj rá'astijre'e a'ij sej seri tíraar'íire. Setá'aj siyen huárini asta nena'a caí neajtahua'a yé uvé'enen.

26 “Ajta a'áin ti tiu'umuá'itin, ti ajta ayén che'atá na'a r'íi ti'tiújcha'íi netíj inee, ajta na'a caí nain te'entipua'are, nee nu ne'ájna jín tí'ira'ljcate'en ti ij a'áin tíhua'uta'ajte'en a'áimej í mej se'j chu'éjra'a japua a'uchéjme.

27 “Ca'anéeri pu jín tíhua'a'áite'e a'ame. Ayeé pu che'atá na'a tíhua'antipua'ajte'esin a'áimej í mej rájcha'íire'e tíj ja'ati ayén tíraatétaaraxi'ín í xa'ari ti xarij jín taavíjhua. Ayeé nu che'atá nena'a ti'ti jín tí'ira'ljcate'en tíj ajta a'áin niyá'upua ayén tí'ti jín tínaa'ljca.

28 “Neajta niyen huatéaturan í jemin ti ij a'áin ayén tátzave'e á'ara'ani tíj a'ájna í xu'ura'ave ti a'ájninei tapuá'arijme'eca.

29 “Ajta a'áin ti huiteájnámua, ch'é'e a'áin ja'ati temua'a naa tíraanamua a'ij ti a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tíhua'a'ixaate'e a'áimej í mej e'tiújse'iri í Dios jemi.”

3

Í mej Sardis e'tiújse'iri

1 'Patá'aj piyen tíraata'ítí'i pe'ájna ti a'ájna jín antiújmua'aree ti huá'acha'íi a'áimej í mej me'uun e'tiújse'iri u Sardis ti jíme'en yee: “Ayeé pu tí'ixa a'ájna ti jemin seijre'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti arahua'apuáca jín tí'imuari'e. Nee nu neajta ru'ité'aa í xu'ura'ave í mej aráhua'apua ará'ase. Ayeé nu niyen tí'ijmua'aree í se'j jín tí'imuari'e. Ayeé mú tí'ixaxa'a se'j nu'u ruuri se'ájna jime'e se'j se'íhua tí'imuari'e. Mí seajta mú'een, neetzi jemi xu siyen mí'ichi.

2 “Setá'aj atanéjne'ere, setá'aj seajta r'íi ráaruuren se'ájna ti auj mú'ejmi jemi seijre'e, ti ajta ari tímua'a mí'ini, a'áiné ayéé pu tiná'amítiejte'e ineetzi se'j caí tí'tij jín araúaste í Dios jemi.

3 “Setá'aj siyen ra'utámua'aree í se'j ra'ancuré'a, í se'j seajta ráanamujri'í. Setá'aj se'ájna jín araúrasten, seajta seicié tiú'umuati. Ti pua'a se'caí siyen atanéjne'ere, nee nu mú a'uvé'emé'e na'ame mú'ejmi jemi tíj nahua'ari. Seajta mú'een, caxu ramua'aréeren a'atzaj nej pua'a ne'uun e'tanéjsin mú'ejmi jemi.

4 “Mí majta, seica mú mú'ejmi jemi seijre'e í mej caí miyen tí'ti jín títe'á'atura í ru jetze. A'íi mú á'ujjhua'ane'e muá'aju'u ineetzi jamuan, majta á'ujjhua'ane'e muá'aju'u mej cuaiñavi'ín tíu'uchén, a'áiné ayéé pu tíhua'uvíjte'e a'áimej.

5 “A'ájna í ti tí'imua'itin, ayéé pu hui 'éene'e tí'íteché'e a'ame cuaiñavi'ícan. Neajta inee, canu ra'uré'uuna í ti jín ántehuaa í yu'uxari jetze í mej jetzen á'ayu'usi'í a'áimej í mej rusén jín huatéaturaasin í Dios jemi, sino nee nu neajta niyen tíraataxájta í ti jín ántehuaa jemin í niyá'upua, neajta huá'a jemi í mej jemin tí'ivaire'e í niyá'upua.

6 “Ajta a'áin í ti huiteájnámua, ch'é'e a'áin ja'ati temua'a tíraanamua a'ij ti tíhua'a'ixaate'e í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios a'áimej í mej e'tiújse'iri jemin í Dios.”

Í mej Filadelfia e'tiújse'iri

7 'Patá'aj pajta tíraata'ítí'i pe'ájna í ti a'ájna jín antiújmua'aree ti huá'acha'íi a'áimej í mej me'uun e'tiújse'iri u Filadelfia ti jíme'en yee: “Patá'aj piyen ti jíme'en yee, ayéé pu tí'ixa a'ájna í Dios í ti r'íi tírájcha'íi, a'ájna í ti ajta tzáahuatí'ira'a jín tí'ixaxa'a. A'íi pu yee ajta a'ájna jín antiújmua'aree ti hua'atá'aca mej mí me'uun a'uteáruite a'u ti e'irájca a'ájna í ti jetzen huanéj í David teecan. Ti pua'a a'áin te'antácuuna, capu rí'irí ti ja'ati te'íteáanan. Ajta, ti pua'a a'áin te'íteáanan, capu ajta rí'irí ti ja'ati te'antácuuna.

8 “Nee nu ramua'aree a'ij se'j rici. Casi'í, xaase'j. Nu'uri niyen amuaatá'a se'j si siyen ruxiéehua se'uun a'uteáruite. Ajta, capu rí'irí ti ja'ati amuaatá'íjmi. Nee nu ramua'aree ti caí je'íhua amú'uca'anisti'í. Mí seajta mú'een, seúche'e xu ra'ará'astijre'e a'ij nej tejamuá'ixaa. Caxu seajta nexiéehua.

9 “Me'ecuí xaa, ayéé nu huá'aruuren ne'áimej í mej miyen ruseijrata mej nu'u Israél jetze ajtémé'ecan. Camu xaa ne'u a'ájna jetze ajtémé'ecan sino metí'íhua'itaca mu'u. A'íi mú jemin e'tiújse'iri í Satanás. Ayeé nu ca'anéeri jín huá'aruuren mej mí mú a'uvé'uju'un mej tínunutaxi'ín mú'ejmi jemi mej mí majta ráamua'aree nej já'amuaxe'eve'e.

10 “A'áiné mú'een xu siyen ra'ará'astijre'e a'ij nej neri tejámuual'ljca, se'j siyen che'atá sena'a te'utáviicua'í netíj neajta inee te'utáviicua'íri'í, ayéé nu r'íi tejá'amuacha'íi ti ij caí ayén tejamuáaci'iti a'ájna mej jetzen miyen a'áviicua'íire'e muá'aju'u, a'ájna xicáara'a tí'ij ayén teja'uré'enejsin tí'ij huá'a japua rájveti na'jmí'ica í mej liyen huachéjme í chaanaca japua. Mí'í mú a'uvé'uju'un mej tínunutaxi'ín mú'ejmi jemi mej mí majta ráamua'aree nej já'amuaxe'eve'e.

11 “Mu nu e'icáame inee ca'anacan. R'íi xu'u, setá'aj siyen huá'irini setá'aj r'íi tírájcha'íi xa'ara'ani í se'j seri tí'ijcha'íi í Dios jemi. Caxu raatá'acare'en ti ja'ati á'amuanahua'ira í curuun í se'j seri raatémua'iti.

12 “Ajta a'áin ti tiu'umuá'itin, ayéé nu tí'tij jín tíraata'ljcate'esin tí'ij tí'itevé'e a'ame u téyujra'an í neDioj. A'íi pu a'uun a'uracaí a'ame tíj na'a rusén jime'e. Neajta nu ra'acáchajtza ne'ájna jetze í ti jín ántehuaa í neDioj, neajta í ti jín téja'arájtehuaa chajta'ara'an í neDioj, a'ujna

u Jerusalén í ti jéjca, í ti ajta a'uun e'licaanej u ta japua a'u ti é'eseijre'e í neDioj. Neajta nu niyen jetzen ra'acáchajta í nej jéjcuacan jín ántehuaa.

¹³ “Ajta a'áin ja'ati ti huíteájnamua, ché'e temua'a naa tiráanamua a'ij ti a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tihuá'a'ixaate'e a'ámej í mej e'etiújse'iri í Dios jemi.”

Imej Laodicea e'etiújse'iri

¹⁴ Patá'aj pajta piyen tiraata'íti'i pe'ájna í ti a'ájna jín antiújmua'aree ti huá'acha'íi a'ámej í mej me'uun e'etiújse'iri u Laodicea. Piyen ti jíme'en yee: “Ayee pu ti'ixa a'ájna ti ayén tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a tijín: Ayen ti'ayajna, a'ájna ti ajta tzáahuati'ira'a jín a'ij ti'ixa Dios jime'e. Ajta capu ayén tí'ihua'itaca. A'íi pu ajta a'áin pú'een í ti Dios jamuan tiú'utaahuaca'a tǵ na'a ti tí'iseijre'e íjii.

¹⁵ “Nee nu ramua'aree a'ij sej titetiújcha'íi. Caxu a'ujca'anéecan jín na'ancuré'evi'iti ineetzi. Caxu seajta ca'anéeri jín naatamuári, sino chá'ana'a xu'u siyen titetiújcha'íi. Ayee pu tina'aráanajche sej a'ujca'anéecan jín na'ancuré'evi'itin na'ari ca'anéeri jín sej naatamuárite'en.

¹⁶ “Ayee xu tí'ivaire'e tǵ jaj ti cǵ na'a tí'ipisti. Caxu siyen tí'ivaire'e tǵ jaj ti jeihua pisti nusu ti jeihua cimujara. A'ij nu jín niyen á'amuaruuren tǵ ja'ati ti ayén jaj ajtztizee ti caí x'epi'ín rá'amencate'e. Nee nu ca'anéeri jín mé amúhua'axijsin.

¹⁷ “Ayee xu tí'ixaxa'a yee sej seri chíjteaani sej pú'een, ti yee jeihua huápi'í r'í tejamuáavai, ti yee caí tí'iti tejamuá'aturate'e. Mi seajta mú'een, caxu siyen tí'ijmua'aree sej xána'avisí'i, seajta siyen a'ij pua'a huá'aseijrate'e huá'a jemi í teite. Mú'een xu xaa caí a'ij tí'ijviicua'í, seajta aracú'unijmee, seajta siyen muámua'avijmé'e.

¹⁸ “A'íj nu jín, niyen tejá'amuahuvii sej si neetzi jemi ráananan se'ájna í oro ti taij jetze rutá'ahuaca sej si siyen huateújchijteaanita. Setá'aj siyen neetzi jemi ráananan í cáxuri ti naa tí'icuaína sej si se'ájna jín ucaújcheje'axi'ín ti ij caí ayén seijre'e í sej jín tí'itevi'ira'a se'ájna jime'e sej muámua'avijmé'e. Setá'aj seajta neetzi jemi ráananan se'ájna í tí'iti í sej aráújhuate'en í ruj'í jetze tí'ij r'íriistan sej tí'iti huasej.

¹⁹ “Ayee nu hua'ajteá'axi'ica'a, neajta puaíjti hua'atá'aca a'ámej í nej huá'axe'eve'e. A'íj pu jín, setá'aj seicié tiú'umua'ati, seajta a'ujca'anéecan jín na'ará'astijre'en.

²⁰ “Me'ecui xaa, nee nu a'itéjvee tá'apueerta, nete'ejteáatu'axa. Ti pua'a ja'ati ayén náanamua nej rájee, ti pua'a a'áin ajta tina'antácuune'en, aj nu ni jemín uteáruti tej ti naími'í tiú'ucua'ani tajímua'a.

²¹ “Ajta a'áin í ti tiu'umuá'itin, ayé nu raatá'asin ti ne jamuan a'ujyejxi'ín a'u nej tejé'ajta a'iné ayé pu tináaruu ineetzi. Net'íj tiu'utéemua'iti, aj nu ni án niyá'upua jamuan a'ujyejxi a'u ti a'áin tejé'ajta.

²² “Ajta a'áin í ja'ati ti huíteájnamua, ché'e temua'a naa tiráanamua a'ij ti a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ayén tihuá'a'ixaate'e a'ámej í mej e'etiújse'iri í Dios jemi.”

4

A'íi mú raná'amiche'e u ta japua

¹ Tí'ij raatapuá'ajtacaa'a ti tiu'uxájtacaa'a, aj nu ni niyen éeni'ici'e tiu'uséj. Sej nu huasej í puéerta ti antacúumi'ihuaca'a u ta japua. Ajta a'áin í nej amuacaícan ráanamujri'í, ajtahua'a pu tí'ine'ixaate'eca'a. Ayee pu namujre'eca'a tǵ ja'ati ti ucaájijhua trompeeta jetze. Ayen tijín:

—Yen vejnéechi nej ni timuaatasejrate'en a'ij ti tiú'ujxe'eve'e ti ayén teja'uré'enen méjca'í huájee.

² Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtacaa'a, aj pu a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu neetzi jemi ru'uté'aa. Ayee nu éene'en tiu'uséj cumu a'u ti ipuari a'utéjvee u ta japua. Ajta a'ájna japua í ipuari, ja'ati pu jetzen acájca.

³ Ajta a'áin ti jetzen acájca, ayé pu naa éene'en tí'itéechen. Ayee pu seijre'eca'a tǵ tetej ti huápi'í tí'ijnajche, ti pa'u í tetej, ajta ti teúmua ajta í ti ranaxca. Ajta ayén seijre'eca'a tǵ í seij í tetej í ti pa'u ti ajta naa tí'imesti. Cu'uxaí pu ajta atavíjca'a a'u ti a'utéveeca'a í ipuari. Ayee pu rú'aravi'í seijre'eca'a tǵ a'ájna í tetej mej miyen ratamuá'amua tijín esmeralda.

⁴ Ajta, seica í ipuari atavéjme'ecaa a'u ti a'utéjvee a'ájna í ipuari. Seité japuan muáacua pu ará'aseca'a a'ájna í ipuari. Majta me'ín í vaujsi, a'íi mú acaté'etejme'ecaa jetzen í seica í ipuari. Majta miyen seité japuan muáacua ará'aseca'a a'áme í vaujsi. Majta cuaiinavi'ín mú tí'itéchejca'a, majta curuun te'utearuje'emé'e ti oro jín taavíjhuaca'a.

⁵ A'ájna sej japua í ipuari miyen témaxcava'ara'a, majta téniuucua'a. Ajta, án ti e'evé'eevee í ipuari, tatzari pu a'atátime'ecaa ti ayén pua'amé aráhua'apua. Ajta a'áin í tatzari, a'ii pu a'áin pú'een í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios ti aráhua'apua jín tí'imuari'e.

⁶ Ajta a'ujna a'u ti e'evé'evée, ayée pu éene'e huámuan á chuaata'a a'íjna jime'e ti naa tí'imesti, ti ajta tí'itatzaj. Ayee pu seijre'eca'a t'íj a'íjna í tetej mej miyen ratamuá'amua tíjn cristal.

Majta a'íme í mej muáacua ará'ase í mej ruuri, a'úu mú uhua'ú'upu'ujme'ecaa t'íj na'a tí'ípua'amé í ipuari. T'í'íj pí na'a mú tí'iseij, nain japua, t'íj na'a júte'imua, ajta íiyen chaanaca japua.

⁷ Ajta a'ín í ti seíti, ayée pu araseijre'e t'íj muajye. Ajta í ti hua'apua, ayée pu araseijre'e t'íj puuya. Ajta a'ín ti ruuri ti huaíca, ayée pu te'ecánee t'íj teáata'a, ajta a'ín í ti muáacua, ayée pu seijre'eca'a t'íj cua'ira'ave ti rá'ara'ive.

⁸ Majta a'íme í mej muáacua, í mej majta í'i ruuri, a'íi mú arajsevica ajtá'anájme. T'í'íj pí na'a mú tí'iseij nainjapua t'íj na'a júte'imua, majta íiyen chaanaca japua. Nain tújca'ari tzajta'a, majta nain tíca'ari tzajta'a, a'íi mú jemin tí'ichuicaca'a í Dios. Camu ja'anáj raatapuá'ajta mej miyen tí'ichuíca t'íjn:

Rí'í pu tí'iseijre'e, temua'a pu urar'í'ene'acan jín seijre'e, xi'epi'ín pu een seijre'e t'íj na'a rusén jime'e í tavástara'a, a'íjna í Dios ti nain jín antiújmua'aree,

a'íjna í ti ruseíj seijre'eca'a, ti ajta seijre'e íjii,
ti ajta seíire'e a'ame t'íj na'a rusén jime'e.

⁹ Majta miyen rí'í tiratá'aca, majta raná'amiche'e, a'íi mú majta tí'ijteujtzi'ire'e muá'aye'í me'íjna ti a'ín ipuari jetze acájca, ti ajta ruuri t'íj na'a rusén jime'e.

¹⁰ Mat'íj mena'a miyen rici í mej muáacua, í mej majta ruuri, a'íi mú majta miyen rici a'íime í mej vaujsi í mej seíte japan muáacua ará'ase. A'íi mú aicaújtuxijsin me'íjna jemi í ti ipuari jetze acájca, mej mi raateánajche me'íjna ti í'i ruuri t'íj na'a rusén jime'e, majta raatátuúire'esin í jemin í tiu'ujcúrún. Majta miyen tí'ichuíca t'íjn:

¹¹ Ayee pu tímuaavíjte'e mú'eetzi,
mi pej tavástara'a pú'een, mi pej pajta í'i Dios.

Tej ti tiyen rí'í tímuaatá'an,
tej ti tiyen muaná'amiche'en.

Pej pí nain jín anti'amua'aréere,
a'íné mú'ee pej nain tíu'utaahuaca'a,
nain í ti seijre'e íjii.

Ayee mú 'een jín huataseijre me'íjna jime'e pej piyen tira'utéeca'ane á'axe'evi'ira'a jime'e. A'íj mú jín miyen huátaavijhuaca'a.

5

Í ti jiri'í ti jetzen té'eyu'usi'í, ajta í Cáne'a

¹ Net'í'íj ní ayén éene'en tíu'uséij, ti a'íjna í ti acájca í ipuari jetze, ruri'írínta'a pu ru'itépíjcaa í yu'uxari í ti ruxi'ejta'a té'esiimua'ihuaca'a, ajta, á'avi'íjti'ihuaca'a arahua'apuáca jime'e í xijca.

² Neajta ja'ati huaseíj ti júte'e tí'ivaire'e. A'íjna í ja'ati jé'ecan pu huáp'i uráca'anée. Ca'anín pu jín tíu'utáhuau. Ayee pu t'íjn:

—¿A'ataani ayén huataújci'ípua ti a'ín ra'ajsiújtza'anaxi'ín í ti jín á'avi'íjti'ihuajmee, ajta í ti raatáxijta í yu'uxari? —Ayee pu tíu'utaxájtaca'a.

³ Tí'í'íqui ayén te'irájraa. T'íj na'a a'ujna já'ahua'a u júte'e, ajta íiyen chaanaca japua, ajta u tajete, capu mé'e ja'ati ti ayén tíu'utaúci'ípua í ti ayén tíraatáxijta, ajta ti ra'useíj a'íj ti té'eyu'usi'ihuaca'a.

⁴ Neajta ínee, jéihua nu huáp'i neyeineca'a ne'íjna jime'e mej caí rateuve'eca'a seíj ti ayén tíu'utaúci'ípua í ti ayén tíraatáxijta í yu'uxari nusu ti ra'useíj, ajta ti ra'ujíjve'en.

⁵ Tí'í'íqui seíj ti huá'a jetze ajtème'ecantaca'a a'ímej í vaujsi, ayée pu tínaatá'ixaa t'íjn:

—Capej ayeine. Me'ecui xaa, a'íjna mej miyen ratamuá'amua t'íjn í Muajye í ti huá'a jetze ajtème'ecan a'ímej í mej Israél jetze airáane, a'íjna í mej majta miyen ratamuá'amua t'íjn A'íjna í ti David jetze airaújnejte, a'íi pu ari tíu'utéemua'iti t'í'íj a'ín ayén tira'ajsiújtza'anaxi'ín í ta'aráhua'apuáca jín á'avi'íjti'ihuajmee, ti ajta raatáxijta.

⁶ Neajta niyen éene'en tíu'uséij t'íj tí'í'íti í Cáne'a, ayée seijre'eca'a t'íj í mej meri raajé'ica. A'uu pu a'utéveeca'a jemin í ipuari. A'íi pu ajta huá'a tzajta'a seijre'eca'a í mej muáacua í mej ruuri, majta a'ímej í mej aitecaíjme'ecaa a'íme í vaujsi.

Ajta a'íjna í Cáne'a, arahua'apuáca pu ájta'ehuájme'ecaa, ajta arahua'apuájme'en pu ájji'isijme'ecaa. Ajta a'ín jí'iseáara'an í ta'aráhua'apua, a'íi pu a'ín pú'een í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios í ti nainjapua u ya'uta'íteca'a íiyen chaanaca japua.

⁷ Ajta a'ín í Cáne'a, a'úu pu a'uvé'emej a'íjna jemi í ti e'ecájca í ipuari jetze. Tí'í'íqui ra'ancuré'epi a'íjna í yu'uxari í ti rí'írínta'a seijre'eca'a a'íjna í ti ipuari jetze acájca.

⁸ Tí'ij ra'ancuré'epi a'íjna í yu'uxari, a'íme í mej muáacua í mej ruuri, majta a'íme í vaujsi í mej seité japuan muáacua ará'ase, a'íí mú miyen a'ímuá aicaújtuuxi me'íjna jemi í Cáne'a. Matíj mena'a pua'amé te'ité'í'ica'a me'íjna í aarpa, majta tuxa'a ti oro jín tí'itaavijhuaca'a. Cuaane'e pu avé'ejistíjme'ecaa a'íjna jetze í tuxa'a. Ajta a'íjna í cuaane'e, a'íí pu a'íin pú'een í mej raatáhuaviiri'í í Dios a'íme í mej r'í'í tí'iteseijre'e í Dios jemi.

⁹ Mat'íj mí miyen jéjcuacan jín tiu'utáchuicaca'a tíjín:

Ayee pu tiraavíjte'e pej mú'ee piyen ra'ancuré'epin, pajta raatáxijta a'iné memuaajé'ica.

Pajta mú'ee, pepu'uri tiu'utánajchitaca'a

pe'íjna jime'e í á'axuure'e

í mej jín té'echa'ica'a í Dios jemi,

pej pí tiu'utátuure'en í Dios jemi í teite

mej nainjapua é'eme'ecan.

A'íí mú huá'a jetze ajtémecan matíj mena'a

seíj jetze mej airaújnejjte

nusu a'achú pua'amé í mej seíj niuucari jín tí'ixaxa'a

nusu matíj mena'a pua'amé

í mej teitestemua'ame'en pú'een.

A'u ti na'a mej é'eseijre'e seíj japua í chuej,

a'úu mú é'eme'ecan.

¹⁰ Pajta mú'ee, pepu'uri piyen r'í'í huá'urru

mej mí miyen me'ín teitestemua'ame'en

pú'eene'en muá'ara'ani a'íjna í ti tí'aijta,

mej mí majta tí'itíj jín tiu'utévaire'en

me'íjna jemi í Dios.

Mí majta a'íme, a'íí mú tiu'uta'ájta

íiyen chaanaca japua.

Ayee mú tiu'utáchuicaca'a.

¹¹ Net'íj ní atáneereca'a. Net'íj ní huá'unamuajri'í a'ímej í mej u ta japua tí'ivaire'e. Mé mu'íicáa huáp'i. Capu a'atzu r'í'iri tí hua'uté'itien, ní capu ámitieere'e a'achú mej pua'amé.

Ayee mú pua'amé matíj í xu'ura'ave. A'íí mú me'uun atavéejme'ecaa me'íjna jetze í ipuari, majta a'ímej jetze í vaujsi.

¹² A'íí mú miyen ca'anín jín tiu'utáchuicaca'a tíjín:

Tiché'e tiyen r'í'í tiraatá'an te'íjna í Cáne'a

í mej raajé'ica.

Jee xaa, ayée pu tiraavíjte'e tí a'íin ayén tira'ancuré'an a'íjna tí Dios jín tira'íjcate'e,

ajta tíj na'a tí jemín tí'iseijre'e í Dios,

ajta í mua'atzíira'a í tí jín tiu'uta'ájta,

ajta í muári'eri'ire'ara'an í tí jín nain jín tiu'utémuaitin.

Tiché'e r'í'í tiraatá'an, teajta ahuátatzaahuat'e'en te'íjna jemi,

tiché'e teajta huátatemua'ave'en

te'íjna jemi í Cáne'a.

Ayee mú tiu'utáchuicaca'a.

¹³ Net'íj ní niyen tíhuá'unamuajri'í í mej tí'ichuíca, matíj mena'a pua'amé mej u ta japua é'eseijre'e, majta a'ímej mej íiyen seijre'e í chaanaca japua, majta a'íme, matíj pua'amé u tajete mej é'eseijre'e, majta a'ímej í mej japuan é'eseijre'e í jaj tí ve'ée, majta matíj mena'a

pua'amé a'aseijre'e í jaj tzajta'a. Naími'í mú miyen tí'ichuicaca'a tíjín:

Tiché'e r'í'í tiraatá'an te'íjna í tí acájca í ipuari jetze, teajta te'íjna í Cáne'a.

Tiché'e r'í'í tiraatá'an, tiché'e teajta r'í'í tírájcha'íí,

teajta r'í'í tiraateájtuaani,

teajta raatá'an tí nain jín antiújmua'areere á'ara'ani tíj na'a tí yú auca'ití a'ame tíj na'a rusén

jime'e.

¹⁴ Majta a'íme í mej muáacua í mej ruuri, ayée mú tiu'utaxájtaca'a tíjín:

—Ché'e ayén teja'uré'enen.

Majta a'íme í vaujsi, a'íí mú aicaújtuuxi, majta raateánajcheca'a í Dios.

6

Í tí arahua'apúa'ca jín á'avijti'ihuaca'a

¹ Net'íj ní raasejí tí a'íin Cáne'a seíj antína'acaca'a í tí jín á'avijti'ihuaca'a í yu'uxari. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj nu ní ráanamuajri'í seíj tí huá'a jetze ajtémecan í mej ruuri, í mej majta muáacua. Ayee pu ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a. Cu xíee mej cuj huatéjniuuni. Ayen tíjín:

—Iiya'a jii.

² Neajtahua'a nu atáneereca'a ti pua'a á a'utéjvee a'ijna í cahuaayu'u í ti cuainara'a. Ajta a'íin ti avé'eca, a'íi pu tú'unami'i huitéchueeca'a rumuájca'a jetze. Ajta, a'íi pu huirájraa ti ij hua'antimua'ítin. A'u ti na'a pu á'uye'icaa ajta na'a caí najjmi'ica antimua'íti.

³ Ti'iquí ajtahua'a ra'antína'acaca'a. Net'íj ni niyen tiráanamujri'i t'íj a'íin ti hua'apua ti ajta huá'a jetze ajtémecan í mej ruuri, í mej muáacua, ayéé pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Iiya'a jii.

Single Line Comp

⁴ Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a, seij pu huirájraa í cahuaayu'u ti pa'useáarara'a. Ajta ayéé pu tiraatá'a a'íjna ti avé'eca ti ij a'íin ayén huau'ítziite'en í teite í mej yen seijre'e í chaanaca japua mej mi caí ché'e ru'ihuaamua'a muá'ara'ani sino mej mi hua'ucui'ini seij ajta seij. A'íi pu jín, a'íi pu ra'ancuré'echui seij í chun í ti ve'ée, í ti ajta te'ejcamíimijmee rux'íejta'a.

⁵ Aj pu 'i huáacajetze ra'antína'acaca'a. Net'íj ni niyen tiráanamujri'i ti ajta seij ti huá'a jetze ajtémecan í mej ruuri, í mej muáacua, a'íi pu ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Iiya'a jii.

Net'íj ni neajtahua'a atáneereca'a. Me'ecui xaa, á pu a'utéjvee seij í cahuaayu'u ti xu'umuara'a. Ajta a'íin í ti avé'eca, a'íi pu ráachuisime'e í mej jín te'ecá'íteera.

⁶ Net'íj ni ja'ati huánamujri'i. Cu xiee huá'a tzejta'a á a' teja'utaxájtaca'a í mej ruuri, a'íimej í mej muáacua. Ayen tijín:

—Sei medida í triigu, ayéé pu che'atá na'a ti'ijnáache a'ame tíj ja'ati ayén tiraamuá'ítin seij xicaj jíme'e. Ajta hui huáca medida í triigu ti tí'íjmé'en huíjmuaiyujme, ayéé pu che'atá na'a ti'ijnáache a'ame tíj ja'ati ayén tiraamuá'ítin seij xicaj jíme'e. Mí seajta mu'een, caxu yá'ujjipuan a'u mej tejé'ehuaste'e aceituuna ti'titi na'ari uuva ti'ti sino miché'e me'ijna jín huateújvaire'en. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a.

⁷ Ti'iquí ayén í ti muáacua antína'acaca'a. Jíme'en pu'u ayén ra'antína'acaca'a, aj nu ni ráanamujri'i ti a'íin í ti muáacua ti ajta huá'a jetze ajtémecan í mej ruuri. Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Iiya'a jii.

⁸ Neajtahua'a nu atáneereca'a. Net'íj ni raasej ne'ijna í cahuaayu'u í ti c'ij tí'titeuumuara'a. Ajta a'íin í ti avé'eca, ayéé pu ántehuaa tijín I nej huá'acui'ica. Ajta í seij í ti cujta'an huamé'ecaa, ayéé pu ajta ántehuaa tijín I nej huá'a chí'ij pu'een í mi'ichite. Dios pu ayén hua'utá'a mej mi me'ijna jín antiújmua'areere je'icáj a'íimej í mej yen huachéjme í teite íiyen chaanaca japua mej mi huá'ucui'ini a'íimej í teite me'ijna jíme'e mej tí'ijne'usi'ite'en nusu tujri jíme'e na'ari cui'ini'ira'a jíme'e o a'íimej jíme'e í ti'tén í mej tí'titeci'imeca.

⁹ Ti'iquí í ta'anxívi antína'acaca'a. Net'íj ni ne'imej huasej í huá'axiejni'u'uca a'íimej í mej me'ijna jín huácuíhuaca'a me'ijna mej ra'ará'astijre me'ijna í niuucari ti jíme'en raxa í Dios, majta me'ijna jíme'e mej ra'ancuré'a í niuucari Ciristu'u ti raateájtuuaa í huá'a jemi. Majta a'íimej, án mú e'ejt'é'eca'a í ipuari jete.

¹⁰ Majta ca'anín jín jíhuaca'a tijín:

—Tavastara'a, mi pej r'i'éne'ecán jín seijre'e, mi pej tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a, ¿a'achúni auj á'ateeri ajta pena'a caí puyen tiraax'íepi'intare'en pe'imej jíme'e í mej táacuii, pej pi pua'íjzi hua'utá'an pe'imej í mej án japuan huachéjme a'ánna chaanaca japua?

¹¹ Ti'iquí hua'ur'é'epijte í c'ixuri í ti tí'íjme, ti ajta tí'icuaína. Ayee pu tihua'utá'ixaa mej nu'u mauj a'atzu tiu'uchú'eve'en ajta na'a caí ayén te'araúrusten a'achú ti ari huá'uxi'epi'intari'iri'í a'íimej jemi í mej rux'íej tí'ítij jín tí'ivaire'eca'a, ajta a'íimej í huá'a'íhuamua'a í mej miyen che'atá mena'a éeni'ic'i'e cui'ini matj a'íime.

¹² Ti'iquí í ta'arájsevi antína'acaca'a. Net'íj ni neajtahua'a atáneereca'a. Me'ecui xaa ne'u. Jé'ecan pu huá'pi'í huateújca'atzi í chaanaca. Ajta a'íin í xicaj, huatéxu'umuareca'a. Ayee pu seijre'eca'a tíj a'ijna í c'ixuri ti xu'umua í mej jín tí'teújche'etehua'a muá'aye'i ti pua'a maújxíemijte'e. Ajta a'íjna í máxcira'i, a'íi pu huatépa'ureca'a. Ayee pu seijre'eca'a tíj xúure'e.

¹³ Majta a'íime í xu'ura've, a'íi mú miyen che'atá mena'a é'ejvatziixi í chuej japua tíj a'ijna í táca'ira'an í huaréj ti auj seijre'e tí'ij huáseevii'í á'aye'i. Ti pua'a a'íin c'iyé'ara'an huataújruureajxi'in eeca jíme'e, najjmi'i pu cávajtzi í táca'ira'an.

¹⁴ Ajta í ta japua ti tejé'eseijre'e, a'íi pu e'ehuaújpua'arixi. Ayee pu che'atá na'a huatéeseijre tíj ajta ja'ati yu'uxari huatéejire. Ajta tíj na'a a'utá'a'u jirime, ajta tíj na'a a'utá'e'erahuáchijmee í jaj japua, najjmi'i pu huaré'axi. Capu ché'e mu'u é'e seíre'e já'araa í jiri.

¹⁵ Majta naími'i í mej yen japuan seijre'eca'a íiyen chaanaca japua, á mú ahuaúravaataca'a já'ahua'a teásta'ana tzejta'a, majta jaj tzejta'a a'ujna jiri jetze. Ayee mú huarj a'íime í mej tí'tij jín tí'tetate'i, ti pua'a tajtuhuan pu'een nusu presideente pu'een na'ari í mej tihua'áiije'e í xantaaru'u nusu í mecaí mej chíjteaani pu'een nusu í mej jéihua rucaca'anéjme. Naími'i

matíj mena'a pua'amé yen seijre'e liyen chaanaca japua, miyen huateúravaataca'a. Capu amín a'ij ti pua'a rux'ej mena'a á'ujjuhua'ane'e a'ij ti tihua'aránanjche, na'ari ca'anéeri mú jín tí'iumari'eca'a.

¹⁶ Ayee mú tihua'utajé me'íjna í jirí, majta me'íjna í tetej tíjín:

—Setá'aj yeehui ta japua rájveti sej si ta'avé'enan ti ij caí taasej a'íjna í ti acájca í ipuari japua, ajta ti ij caí puajtzi táaci'iti a'íjna jemi í Cáne'a í ti ari niu'ucami'í.

¹⁷ Jee xaa, pu'uri yeehui ayén teja'uré'ene a'íjna xicáara'a mej jetzen puajtzi taatá'asin me'íjna jime'e mej meri níniu'ucacu, majta capu ja'ati raay'íiti ti te'utáviuca'í a'íjna jime'e.

7

A'íme í mej Israél jetze ajtémecan, í ti Dios hua'avé'ejajpuaxi

¹ Neajta á'iyen muáacuaca huasej í mej tí'ivaire'e u ta japua. Aa mú a'uté'uuca'a. Seij pu a'uun jé'eseijre'eca'a u jetze pújme'en Teijmata'a, ajta seij a'ujna já'ahua'a Huáahuata pújme'en, ajta seij Cuameche pújme'en. Ajta í seij, a'úu pu a'utéveeca'a Tzareeme'en pújme'en. Majta a'íme í mej muáacua, a'íi mú caí hua'atá'acare'e í eeca ti huatá'ecare í chuej japua na'ari í jaj japua nusu ciyej tzajta'a.

² Net'íj ní seij huasej ti tí'ivaire'e u ta japua. A'uú pu pújme'en e'evé'eme'ecaa a'u ti 'a'ijninei í xicaj. A'íi pu ru'íteátíca'a a'íjna í ti jín Dios hua'ajtiyú'uxaxij huá'acuaatze'e ti ayén té'axa mej nu'u testestemua'ame'en pú'een. Aj pu 'i a'ín tevi ayén ca'anín jín hua'utajé a'ímej í mej me'íjna jín antiújmua'areerca'a mej a'ij pua'a ráaruuren í chaanaca, majta í jaj ti ve'ée.

³ Ayee pu tihua'utá'ixaa tíjín:

—Caxu xi puajtzi raatá'a í chaanaca na'ari í jaj ti ve'ée nusu í ciyej ajta tena'a caí hua'ajtiyú'uxaxi'ín huá'acuaatze'e te'ímej í mej ravaire'e í taDioj. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁴ Net'íj ní niyen tiráanamujri'í a'achú mej pua'amé í ti hua'ajtiyú'uxaxij í huá'acuaatze'e. Ayee mú pua'améca a'achú cumu anxíte japuan hua'apuata japuan muáacua vi'ira'a. A'íi mú huá'a jetze ajtémecan matíj mena'a teitestemua'ame'en mej pú'een í mej airaújneijte me'íjna jetze í Israél.

⁵ Majta a'íme í mej me'íjna jetze airaújneijte í Judá, ayée mú ará'axcaa tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a. Majta a'íme í mej me'íjna jetze airaújneijte í Rubén, ayée mú che'atá ará'axcaa tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a. Majta a'íme í mej me'íjna jetze airaújneijte í Gad, ayée mú majta ará'axcaa a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a.

⁶ Majta a'íme í mej me'íjna jetze airaújneijte í Aser, ayée mú che'atá mena'a ará'axcaa tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a. Majta a'íme í mej me'íjna jetze airaújneijte í Neftalí, ayée mú che'atá mena'a ará'axcaa a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a. Majta mú miyen che'atá mena'a ará'axcaa a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a a'íme í mej me'íjna jetze airaújneijte í Manasés.

⁷ A'ímej jime'e í seica, í mej Simeón jetze airaújneijte, ayée mú majta ará'axcaa a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a. Majta a'íme í mej Leví jetze airaújneijte, ayée mú che'atá mena'a ará'axcaa a'achú cumu tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a. Majta a'íme í mej Isacar jetze airaújneijte, ayée mú che'atá ará'axcaa tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a.

⁸ Naími'í mú miyen tamuáamuata'a japuan hua'apua vi'ira'a ara'ástime'ecaa a'íme í teitestemua'ame'en í mej Zabulon jetze airaújneijte, majta í mej me'íjna jetze airaújneijte í José, ayée mú che'atá ará'axcaa matíj í seica. Majta a'íme í mej Benjamín jetze airaújneijte, ayée mú che'atá mena'a ará'axcaa.

Jíme'en í mej mu'íi í mej majta cuaiínavi'ín tí'íteechen

⁹ Net'íj ní neajtahua'a atáneereca'a, neajta hua'usej í seica í mej me'uun e'etiújseire'eca'a. Ayee mú temua'a tí'itemu'iicaa. Capu rí'irístaca'a ti ja'ati hua'uté'itien. A'u ti na'a mú é'eme'ecantajme'ecaa, matíj mena'a pua'amé me'ín pú'een í teite í mej seij chuej'ra'a japua é'eme'ecan, matíj mena'a pua'amé í teite í mej seicié tí'ijyera, majta naíjmi'í mej seicié tí'ixaxa'a. A'uú mú a'uté'uuca'a jemín í Cáne'a. A'íi mú cuaiínavi'ín tí'itechéjme'ecaa a'íime, majta tacíj mú huiitepijme'ecaa.

¹⁰ Ca'anín mú jín miyen tí'íteijihuaca'a tíjín:

Ca'anéeri pu jín tu'irájtuaa a'íjna í taDioj í ti acájca í ipuari jetze, ajta a'íjna í Cáne'a.

¹¹ Majta a'íme í mej tí'ivaire'e u ta japua, a'íi mú atavéjme'ecaa a'u ti a'utéveeca'a í ipuari, majta a'u mej a'uté'uuca'a a'íme í vaujsi, majta a'íme í mej muáacua í mej ruuri. Mat'íj mí aicaujútuuxi í jemín í ti acájca í ipuari jetze mej mí raateánajche í Dios.

¹² Ayee mú tiu'utaxájtaca'a tijn:

Ché'le ayén teja'uré'enen.

Tu'uri tiyen r'i tiraatá'asin,

teajta tiyen r'i tiya'useíra tá'aju'un,

a'iné a'íi pu nain té'umua'aree.

A'íj tu jín tiyen r'i tiratá'acare'e tá'aju'un,

teajta r'i tiraatetúutuhua'a tá'aju'un.

A'íi pu taDioj jemi seíre'e a'ame í

muári'eri'ire'ara'an, ajta í ca'aníjra'a

tíj na'a ti yú auca'ití a'ame tíj na'a rusén jime'e.

¹³ Aj pu 'i seij í ti vástacira'i ayén tinaata'íhua'uri'í tijn:

—¿A'atéenni mej pú'een a'íime í mej cuaiínavi'in ti'itechéjme? ¿A'uné jetze ma'uvé'uju'un?

¹⁴ Netí'ij ni niyen tiraata'ixaa tijn:

—Mú'ee vástaa, mú'ee pej ramua'aree pej piyen tinaatá'ixaate'en.

Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tijn:

—A'íi mú hui me'in pú'een í mej te'utávii'ua'iri'í í mej jehua huápi'i rajpuái'tzi muá'araa.

A'íi mú meri tiu'ujá'usi í tiú'ujcixu, majta tiú'ucuaiinare í tihua'acixu me'íjna jime'e mej ra'ará'astijre me'íjna í Cirístu'u í ti huá'a jetze me'ecan huamí'i.

¹⁵ A'íj mú hui jín miyen íye seijre'e jemín í ipuari ti jetzen acájca a'íjna í Dios. A'íi mú majta ravaire'e teyujta'a a'u ti a'ín Dios é'eseijre'e. Nain tujca'ari tzajta'a, majta nain tica'ari tzajta'a, a'úu mú ravaire'e. Ajta a'ín ipuari jetze ti acájca, a'íi pu huá'acha'ín a'íjna jime'e ti rusej huá'a jemi huateáturaasin.

¹⁶ Camu hui ché'le huatatújritze'esin, camu majta ché'le huata'í'icu. Capu ajta ché'le huá'acucui'í a'ame í hua'amú'úu í xicaj jime'e. Capu ajta ché'le hua'ataí'ixi'ira a'ame í xicaj.

¹⁷ A'iné a'íi pu Cáne'a a'íjna jetze á a'utéjvee í ipuari. A'íi pu huá'acha'íi a'ame. A'íi pu huá'avi'tin a'íjna a'u ti jé'ejmuua í mej jín ruuri muá'ara'ani. Ajta a'ín Dios, a'íi pu r'i tihua'utá'asin mej mi caí ché'le ti'iti jín ruxiéemiste'e.

8

Í ti jín aráhua'apua á'avijti'ihuaca'a, ajta í cítzive'eri

¹ Tí'iquí a'ín Cáne'a ra'antína'acaca'a a'íjna í ti jín á'avijti'ihuajme'ecaa, a'íjna í ta'aráhua'apua. Aj pu 'i nainjapua tiu'upuá'area'raa u júte'e. Ayee pu á'atee a'achú cumu já'íta'a hora ti caí ti'iti namuajre'eca'a.

² Netí'ij ni hua'usej í mej aráhua'apua, í mej majta tí'ivaire'e u ta japua. A'íi mú a'ín pú'een í mej Dios jemi huaté'uua. Matí'ij mi te'encuré'í í trompeeta, í ti aráhua'apua.

³ Aj pu 'i seij mú a'uvé'emej ti ajta tí'ivaire'e u ta japua. A'íi pu jetzen ajteechaxi a'íjna í mej japuan tí'imua'í'ivajtaca. Ajta ti'iti huiité'ajnacaa cítzive'eri. Seij pu raatá'te í cuaane'e ti íj a'íjna rajná'chite'en a'íjna jamuan í niuucari í mej jín raatáhuacare'e í Dios jemi matí'ij mena'a pua'amé í mej r'i'í tí'iteseijre'e í Dios jemi. Ajta, a'íjna í hua'aniuua, án pu jé'eseijre'eca'a japuan a'íjna í ti oro jín taavíjhua í mej japuan tí'imua'í'ivajtaca ti ajta jemín a'utéjvee a'íjna í ipuari.

⁴ Aj pu 'i temua'á té'ejcitzujtarixi a'íjna í cuaane'e a'íjna jamuan í niuucari í mej jín raatáhuacare'e í Dios jemi. A'íj pu jetzen á'citzujtareca'a a'íjna í muájca'are'ara'an a'íjna í ti tí'ivaire'e u ta japua.

⁵ Aj pu 'i rájtíi a'íjna í cítzive'eri, ajta ra'avé'ejeste a'íjna í taij ti a'uun a'uvé'emej a'íjna japua í mej japuan tí'imua'í'ivajtaca. Aj pu 'i á ya'ucáaxire í chaanaca japua. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj nu ni ráanamujri'í. Cu xíee muaté'jniuu. Jé'ecan pu temua'a tí'itécá'arajnajme'e. Majta témaxcava'ara'a. Ajta huaté'ujca'atzixi í chaanaca.

Jíme'en í trompeeta í mej te'ité'í'ica'a

⁶ Majta a'íime í mej aráhua'apua ará'ase, í mej majta tí'ivaire'e u ta japua, a'íime í mej trompeeta te'ité'í'ica'a, a'íi mú r'i'í huaú'ruu mej mi me'íjna tzajta'a ucáajijhua.

⁷ Ajta a'íjna ta'amujca, a'íi pu ucáajijhuaca'a a'íjna tzajta'a í trompeeta. Jíme'en pu'u ayén huaríj, matí'ij mi téetej cáavatzí a'íjna jamuan í taij, xúure'e ti ranaxca. Nainjapua pu huavátzi íyen chaanaca japua. Ajta je'icáj pu tiu'uré'ataa. Ajta a'ín í ciyej, je'icáj pu ajta tiu'uré'ataa. Ajta í ixaj, naími'í pu huaré'ataa a'íjna.

⁸ Ajta a'ín í ti hua'apua í ti tí'ivaire'e u ta japua, a'íi pu ajta ucáajijhuaca'a a'íjna tzajta'a í trompeeta. Ajta ti'iti pu atéajrie í jaj jetze í ti ve'ée. Cu xíee jiri'í na'a a'íjna í ti'iti í ti ajta teátaasime'e. Tí'iquí á a'ucájrui'í jaata'a. Aj pu 'i je'icáj seicié huaú'ruu í jaj tíj xúure'e.

⁹ Majta je'icáj mú huácuii í mej me'uun é'echejca'a. Majta, me'ín í baarcu í mej japuan é'eciñeca'a í jaj, je'icáj mú majta huatéána'axi.

¹⁰ Ajta a'áin í tì huaíca, a'áí pu ajta ucájijhuaca'a a'ájna tzejta'a í trompeeta. Jíme'en pu'u ucájijhuaca'a, aj pu 'i xu'ura'ave tì ve'ée e'icájve u júte'e. Ayee pu té'ataaca'a tój tatzari. Aj pu 'i á e'erájve je'icáca japua í játe'ana, ajta je'icáca japua a'u tì e'ejáxavi'ijme.

¹¹ Ajta a'áin í xu'ura'ave, ayée pu ántehuaaca'a tójn Ta'antzjivi'l. Je'icáj pu antzjivi'l já'araa í jaj. Majta í teteca, mu'íití mú huácui me'ájna jime'e mej ra'í me'ájna í jaj í tì antzjivi'l.

¹² Ajta a'áin tì muáacua, a'áí pu ajta ucájijhuaca'a í trompeeta jetze. Jíme'en pu'u ayén huaríj, tì'ti pu ra'ajteátu'a í xicaj, ajta í máxcira'l, ajta je'icáj í xu'ura'ave mej mí caí ché'e miyen a'atátime'eni. Je'icáj tójca'ari tzejta'a, camu ché'e á'ataaca'a, ajta je'icáj tica'ari tzejta'a, camu majta ché'e á'ataaca'a.

¹³ Netí'ij ni niyen á'ujneereca'a. Júte'imua pu seíj rá'ara'aca'a í cua'ira'ave. Netí'ij ni niyen ráanamujri'l tì ayén tí'ixajtaca'a tójn:

—Cui'lí xaa, cui'lí xaa, cui'lí xaa, a'áime hui í mej íiyen japuan huachéjme í chaanaca, a'iné jeíhua mú hui rajpuaítzi muá'aju'u matí'ij miyen ucájijhua í seica í mej huaíca í trompeeta jetze. Pu'uri hui tñ ayén teja'uré'enejsin.

9

¹ Aj pu 'i a'áin ta'anxávi ayén ucájijhuaca'a í trompeeta jetze. Jíme'en pu'u ayén huaríj, netí'ij ni raaseíj í xu'ura'ave tì ari e'icájve u júte'e, ajta án e'erájve í chaanaca japua. Ajta a'áin, a'áí pu ra'ancuré'echui a'ájna í yaavi í tì jín ra'antácuuna a'u tì e'etécun tì caí ayén té'emitieere'e a'achú tì ucátee.

² Aj pu 'i a'áí pu ayén ra'antacú a'ájna tì e'etécun tì ayén caí ámitieere'e a'achú tì ucátee. Jíme'en pu'u ra'antacú, ayée pu huitáctizujtareca'a tój te'itáctizúuta á'aye'í í hoorno tzejta'a tì ve'ée. Ajta a'áin í xicaj, ajta í máxcira'l, a'áí mú a'utanámi'ihua muá'araa me'ájna jime'e í citzjij tì aítáctizujtaca'a a'ujna a'u tì e'etécun.

³ Matí'ij mí vítz'i'ise huiitací citzjij tzejta'a. Ayee mú tihua'utá'a mej mí miyen tiú'uche'eve'en matíj a'áime í teaxcáte.

⁴ Ayee mú tihua'ujca mej nu'u caí al'ij pua'a raruure í íxaj tì ájninei í chuej japua na'ari tu'upi tì'ti nusu ciyej. A'íi mu'u nu'u a'áin pú'een í mej a'ij pua'a huá'aruuren, a'ímej í teite í tì caí té'eyu'usi'í huá'acuaatzi jetze mej nu'u teitestemua'ame'en pú'een í Dios.

⁵ Ayee mú tihua'utá'a mej miyen á'ateeri a'achú cumu anxíj máxcira'l mej puajtzi hua'utá'an í teteca. Majta, camu miyen tihua'utá'a mej huá'ucui'ini. Ajta, a'ájna í mej jín puajtzi hua'utá'asin, ayée pu che'atá na'a 'een tì pua'a teáxca raache'en í ja'ati.

⁶ Ayee pu té'eme a'ájna xicáara'a jetze. Ayee mú rahuauni í teteca mej huá'ucui'ini. Mí ajta, capu a'ij tiu'utá'ri'iristari. Jeíhua mú huá'pi'í jetzen á'ujca'ane mej huá'ucui'ini mej mí caí ché'e rajpuajtzi. Mí majta, ca'anéri mú jín te'utáviica'ira.

⁷ Majta me'ín vítz'i'ise, ayée mú seijre'eca'a matíj cahuaayu'use í mej meri hua'acáanajxi mej mí japuan huané'use'en. Tì'ti mú ave'erújte'eme'eca í rumu'úu jetze. Ayee pu seijre'eca'a tój curuun tì oro jín taavíjhuaca'a. Ajta, hua'aneerime ayén seijre'eca'a matíj teite.

⁸ Ayee mú majta éene'e cácipuaca'a matíj 'uuca, majta miyen éene'e antátamejca'a matíj muajyéte.

⁹ Nainjapua mú tì'icácaujnacaa tì'itij jime'e tój tepúusti'lí pú'eene'e. Majta, jeíhua huá'pi'í cá'arajnaca'a matí'ij tirá'ara'ixi. Yee pu 'eene'e namuajre'eca'a matíj a'áime í cahuaayu'use í mej ca'anín jín ru'uvé'ejapuaajme'e í carreta í mej tzejta'an huaté'uuca'a a'áime í mej uné'use'en.

¹⁰ Ayee mú éene'e huácuasi matíj teaxcáte. Ajta a'ájna í huá'amuari'eri'ira'a í mej jín miyen éene'e á'ateeri anxíj máxcira'l mej puajtzi hua'utá'asin í teteca, a'áí pu huá'acuasi seijre'e.

¹¹ Ajta a'áin tì tihua'ajte'e, a'áí pu a'áin pú'een í xiéjniu'ucari tì nain jín antiújmua'aree a'ujna tì e'etécun tì caí ámitieere'e a'achú tì caj ucátee. Ayee pu ántehuaa hua'aniyuca jime'e a'áime í Hebreos tójn Abadón. Ajta hua'aniyuca jime'e í Griego, ayée pu ántehuaa tójn Apolión. Ayee pu huataújmua'a tójn: A'ájna tì e'ihua'éica.

¹² Pu'uri seíj mú á'ume í mej jín rajpuaítzi muá'ara'ani. Ajta aúche'e hua'apua á'atura tì ayén teja'uré'enen.

¹³⁻¹⁴ Aj pu 'i a'áin tì arájsevi, a'áí pu ajta ucájijhuaca'a í trompeeta jetze. Jíme'en pu'u ayén ucájijhuaca'a, netí'ij ni ja'ati huánamujri'l tì a'uun tí'ixajtaca'a a'u tì a'utéjvee a'ájna í mej japuan tì'imua'íxajtaca. Ayee pu tiraata'ixaa a'ájna tì ucájijhuaca'a tójn:

—Patá'aj huá'ijxistaxi'n a'áimej í mej muáacua í mej majta aiteánami'l a'ujna vejlí'í játe'ana jetze tì ve'ée tì ayén téja'arájtehuua tójn Eufrates.

¹⁵ Aj pu 'i huá'uxistaca'a a'áimej í mej muáacua, í mej majta aiteánami'ihuaca'a ajta na'a caí a'ájna teja'uré'enen í xicáara'an mej jetzen huá'ucui'ini je'icáj í teite í mej yen japuan huachéjme. Pu'uri píti'ihuaujxi'epi'intare a'atzaj tì pua'a, tì'tíáni xicáara'an, ajta tì'tíáni máxcira'ira'an, ajta tì'tíáni nine'ira'a tì ayén huá'ini.

¹⁶ Majta me'ín í xantaaru'u, í mej avé'ete'ete, ayée mú ará'aseca'a a'achú cumu seité vi'ira'a pua'amé mej mé'e, majta ayée mú pua'amé a'achú cumu tamuáamuata'a vi'ira'a í mej miyen pua'amé mej mé'e. Ayee nu tiú'unamuajri'i a'achú mej pua'amé ará'aseca'a.

¹⁷ Neajta, ayée nu éene'e hua'usej í cahuaayu'u netí'ij niyen tiú'umaaraca'a. A'íime í mej avé'ete'ete, ayée mú anteu'jna rútaaviitze'e ti'titj jime'e í ayén seijre'e t'j taj í á'ataa, ajta í ti cuatjmuua, ajta í ti tetumua. Majta a'íime í cahuaayu'u, ayée mú 'eene'e huijmu'u mat'j muajyéte. Ajta í ti án huá'atene'e jetze ajninea'a í taj, jamuan í citzij, ajta a'íjna ti teúumua ti ayén té'eeca t'j tepúusti'i.

¹⁸ Mat'íj je'icáj huácuihuaca'a í teteca í ti huaíca jetze í mej jín puajtzi hua'utá'a, a'íjna jín í taj, ajta a'íjna í citzij, ajta a'íjna í ti ayén té'eeca t'j tepúusti'i, t'j na'a pua'amé ajninea'a án huá'ateni'tze'e í cahuaayu'u.

¹⁹ Jee xaa ne'u, ayée mú tiraayi'ti mej titéecui'ini me'íjna jime'e í rutene'e. Ayee mú majta éene'e huácuasi mat'j cu'ucu'use, majta miyen éene'e huijmu'uu. Majta í mej jín puajtzi hua'utá'a í teteca.

²⁰ Majta me'ín í seica í mej yen japuan seijre'eca'a íiyen chaanaca japua, í mej caí huácuihuaca'a me'íjna jime'e í cu'ini'ira'a, camu raatéixiehuataca'a í mej ti'ti huátaahuan í ti caí Dios pú'een. Camu majta raatapuá'ajtaca'a mej miyen raná'amiche'en me'íjna í tiyaaru'u na'ari me'íime í ti'ti tévira'a ti ayén taavjhuua oro jime'e na'ari plata jime'e nusu cobre jime'e ca'ín tetej jime'e o ciyej jime'e, ti'ti ti na'a, mej caí atanéjne'e. Camu majta huiteánajca'amua. Camu majta racánivejme.

²¹ Majta a'íime í teite, camu majta raatapuá'ajtaca'a mej caí ti'titecui'ica. Majta me'íjna í chahuairi camu majta raatapuá'ajtaca'a mej caí ramuar'e me'íjna í ti tiu'utéhua'itaca'a t'íj araúrasten í hua'aye'ira. Majta í teite, mauche'e mú miyen ruxána'acire'eca'a, majta tiú'unahua'iraca'a.

10

I ti ta japua tí'ivaire'e, ajta a'íjna ti jír'i ti ajta jetzen té'eyu'usi'

¹ Netí'ij ni neajtahua'a seij huasej ti tí'ivaire'e u ta japua. Jé'ecan pu ruca'ané a'íjna, ajta júte'e pu ve'ecáme'ecaa. Jaitiri pu racánajca'a, ajta cu'uxaí atavíjca'a í mu'úura'an jetze. Ayee pu té'ajtaave'e í néerime'ara'an t'j í xicaj, ajta ayén seijre'eca'a í ícá'ra'an t'j ti'ti ti teátaasin.

² A'íi pu ru'itépíjcaa í rumuájca'a jetze í yu'uxari ti c'lieen. Pu'uri autácuuri'ihuaca'a. Aj pu 'i e'era'ícataca'a í jaj japua í ti ve'ée a'íjna jime'e í ru'íca ruri'irínta'a pújme'en. A'íi pu ajta e'era'ícataca'a í chuej japua í seij jime'e í ru'íca ru'úutata'a pújme'en.

³ Aj pu 'i ca'anín jín huajjhuaca'a. Ayee pu namuajre'eca'a t'j muajye tí'ij'ihuaca. Jíme'en pu'u ayén tiu'ujjhuaca'a, mat'íj mi huatéeni u a'íime í mej aráhua'apua ará'ase.

⁴ Mat'íj miyen huatéeni, nee nu ra'ayú'uxaache'e. Neajta á'iyen ráanamujri'i í ja'ati ti júte'e neja'utajé ayén tijín:

—Patá'aj rú'umua'areere a'ij mej tiu'utaxájtaca'a í mej huatéeni a'íime í mej aráhua'apua ará'ase. Capej rá'ayu'uxa.

⁵⁻⁶ Ajta a'ín í ti ta japua tí'ivaire'e í nej raasej ti jaj japua e'era'ícataca'a, ajta chuej japua ajta e'era'ícataca'a, a'íi pu ajme'jca'ataca'a, ajta ayén te'ataújratziiri'i ti nu'u ari teja'uré'enejsin a'íjna xicáara'an ti jetzen nain te'entipúa'ari. A'íj pu jetze te'ataújratziiri'i í níuucajtze'en a'íjna ti rusén jín ruuri. A'íi pu a'ín pú'een í Dios ti ta japua a'utéjmuua huatétaahuaca'a, ajta najm'íca ti a'uun é'eseijre'e. A'íi pu ajta raatétaahuaca'a í chaanaca í tej japuan yen seijre'e. A'íi pu ajta raatétaahuaca'a t'j na'a ti japuan tí'iseijre'e, ajta í jaj ti ve'ée, ajta t'j na'a ti a'uun é'eseijre'e.

⁷ Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í ja'ati ti nu'u a'íjna a'araúrastejsin a'íjna í ti rú'avaa í Dios jemi a'ij ti a'ín Dios te'ataújratziiri'i huá'a jemi í mej ravaire'eca'a me'íjna jime'e mej jetzen me'ecan tí'ixaxa'ata'a. A'íjna pu nu'u ayén a'araúrastejsin a'íjna xicáara'an ti jetzen ucáajjhuua í ti ta japua tí'ivaire'e í ti aráhua'apua pú'een.

⁸ Aj pu 'i a'ín í nej ráanamujri'i ti júte'e teja'utaxájtaca'a, ayée pu tinaatá'ixaa tijín:

—Aricu, a'íjna jemi patá'aj ra'ancuré'ín í yu'uxari ti autácuuri'i muájca'are'ara'an jetze a'íjna ti ta japua tí'ivaire'e, ti a'uun japuan huatéjvee í jaj japua, ti ajta a'uun japuan huatéjvee í chuej japua.

⁹ Netí'ij ni ne'uun á'ume ne'íjna jemi ti ta japua tí'ivaire'e. Ayee nu tiraata'ixaa ti naata'íite'en í yu'uxari ti c'lieen. Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tijín:

—Ye'ecui, ne'u. Patá'aj hui raatéjcu'a'ani. A'íi pu mua'atziivite'e a'ame mua'a jucaatze'e. Ajta, ayée pu mua'améncate'e a'ame mua'aténi'tze'e t'j searate.

¹⁰ Netí'ij ni ra'ancuré'í ne'íjna í yu'uxari ti c'lieen. A'uun nu ye'encuré'í í muájca'are'ara'an jetze a'íjna ti ta japua tí'ivaire'e. Netí'ij ni raatéjcuua. Jé'ecan pu naa tinú'ucacarejca'a í neteni jaitze'e t'j searate. Ajta, netí'ij yá'uxij, jé'ecan pu ná'atzijvire'eca'a yé ne'jucáatze'e.

¹¹ Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tijín:

—Aye pu ajta ayén tiú'ujxe'eve'e pej pajtáhua'a tiu'utaxáj a'ímej jemi í teite í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, í mej majta seij niuucari jín tí'ixaxa'a, pajta huá'a jime'e í mej tihua'ajjte'e.

11

Jíme'en í mej hua'apua í mej te'anxájta

¹ Aj pu 'i ja'ati naatáchiu tí'titi ciyej í mej jín tí'tiieraca a'achú ti huatátee. Aye pu tinaatá'ixaa tijín:

—Iiya'a jii, patá'aj hui raaté'itien a'achú ti antayaúj í teyuu a'u mej yé'ana'amiche í Dios, patá'aj pajta raaté'itien a'achú ti auuyaúj a'ájna í mej japuan tí'imuaí'ivajtaca. Patá'aj pajta hua'uté'itien a'achú mej pua'amé í mej me'uun rana'amiche.

² Pajta, capej hui pe'uun ra'tiíe a'achú ti antayaúj a'ujna á pua'ácié ti e'eráyaujta'a. Patá'aj rujímua'a raateájtuuani a'iné Dios pu ari hua'utá'a í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen á'ateere a'achú cumu hua'apuata japuan hua'apua máxcira'í mej me'uun ra'avé'echetzi'inaxi'in me'ájna chajta'a ti Dios ayén rusej huatéura'ate.

³ Neajta inee, ayée nu hui tihua'utá'asin a'ímej í mej hua'apua í mej ca'aníjra'a tí'titá'aca inee jime'e í muári'eri'ira'a mej mi miyen á'ateevi'in a'achú cumu seivi'ira'a japuan tamuáamuata'ate japuan hua'icate xicaj mej tihua'utá'ixaate'en neetzi jetze me'ecan. Aye mú me'ájna jín tí'tiéchen me'ájna jime'e í mej jín tí'tiéu'jche'ete a'íme í mej ruxiémiste'e me'ájna ti seij huam'íi.

⁴ A'íi mú hui a'áin pú'leen í huaréj í ti tí'ihua'apua í ti jemin e'etávee í tavástara'a ti íiyen tí'aijta chaanaca japua. A'íi mú hui majta me'ín pú'leen í mej hua'apua í meta'antitátzajmee. A'íi mú xaa jemin seijre'e í tavástara'a.

⁵ Ti pua'a ja'ati ayén tí'ijxe'eve'e ti a'ij pua'a huá'uruuren, tajj pu 'ajjineí án huá'ateni'itze'e, ajta huá'amua'itici a'ímej í mej huá'ajcha'ire'e. Jee xaa, ti pua'a hui ja'ati ayén tí'ijxe'eve'e ti a'ij pua'a huá'uruuren, ayée pu tí'ihua'újxi'epi'intare a'ájna jemi í ja'ati mej me'ín raajé'ica.

⁶ Majta a'íme í mej hua'apua, a'íj mú hui jín antiújmua'areere muá'aju'u mej hua'utá'ijmii í viite mej mi caí ché'e viiye mat'íj mauj tihua'ixaate'e í teite. A'íj mú jín miyen títe'entiújmua'aréere muá'aju'u mej seicié ráaruuren í jaj t'íj ayén huataújru'ure'en tíj xúure'e. Aye mú che'atá mena'a jín títe'entiújmua'aréere muá'aju'u mej puajtzi hua'utá'an a'ímej í teite í mej íiyen seijre'e í chaanaca japua. Nain mú hui jín puajtzi hua'utá'asin í cuí'ini'ira'a jime'e tíj na'a ti ayén tihua'aránanajche.

⁷ Mat'íj ra'antipua'ajte'en í mej jín naatéxajta, aj pu 'i tí'titi a'uun a'itaméj a'u ti e'etécun í ti caí ámitieere'e a'achú ti ucátee. A'íi pu hui hua'uténe'usi'ite'esin, ajta huá'acuí'ini, ajta, hua'utémua'iti.

⁸ A'uu mú majta a'ut'é muá'aju'u í mi'ichite caaye jetze a'ujna já'ahua'a chajta'a jetze ti ve'éé í ti nu'u ayén téja'arájtehuaa tijín Sodoma, ajta ayén tijín Egipto. A'uu pu hua'avastara'a á'utataihuaca'a í cúruu jetze.

⁹ Aye mú mi'ichite huáruuren a'íme í tetecca mej nain japua huachéjme, a'u ti na'a seij chuéjra'a japua, a'íme í mej seij niuucari jín tí'ixaxa'a, a'achú mej pua'amé ará'ase í teitejra'an. Huaica xicaj japuan já'ita'a mú hua'aseíira muá'aju'u í mi'ichite. Majta, camu huata'acare'e muá'aju'u ti ja'ati hua'avé'enan.

¹⁰ Majta a'íme í mej íiyen huachéjme í chaanaca japua, jeíhua mú huataújtemua'ave'esin me'ájna jime'e í mej meri huá'ucuii. A'íi mú majta me'ájna jín tí'iyesten, majta tiu'utaújpuajjve'esin tí'titi me'ájna jime'e í mej caí ché'e huá'tiziite'e a'íme í mej hua'apua í mej tí'ixaxa'ata'a í Dios jetze me'ecan, í mej majta nu'u puajtzi hua'utá'a a'ímej í mej íiyen seijre'e í chaanaca japua.

¹¹ T'íj teuumé'eca huaíca xicaj japuan já'ita'a, xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu huatéajturaa a'ímej jemi í mej hua'apua. Ajtahua'a pu hua'utatiste í huá'axiejni'u'uca í mej jín ruuri. Mat'íj mi ájhuixi. Majta jeíhua tiu'utátziin a'íme í mej hua'usej.

¹² Mat'íj mi ráanamuajr'i'í ti ja'ati ca'anín jín u e'icájjijhuaca'a u júte'e ayén tijín:

—Iiya'a, xá'ajc'ínichi seyujna júte'e, jaitiri jetze u ta japua.

Mat'íj mi ticíj, mehua'asefíraca'a í mej huá'ajcha'ire'eca.

¹³ Jíme'en mu'u ticíj, aj pu 'i huateújca'atzijxi í chaanaca temua'a naa. Ajta je'icáj pu é'evatzijxi í tihua'achi'í í ti a'uun a'uvéjme'ecaa. Majta aráhua'apuavi'ira mú huá'ucuii í teite t'íj huateújca'atzijxi. Majta a'íme í seica í teite, jeíhua mú huá'ipi'í tiu'utátziin, majta r'íi tiraatéje í Dios.

¹⁴ Pu'uri mú á'ume í mej jín rajpuajtzi í ti hua'apua. Ajta pu'uri t'ín teja'uré'enejsin í ti huaíca í mej jín rajpuajtzi muá'aju'u.

I trompeeta ti aráhua'apua

¹⁵ Aj pu 'i a'áin ti júte'e tí'ivaire'e, a'ájna ti aráhua'apua pú'een, a'íi pu ajta ucájijhuaca'a. Neajta huá'unamuajri'i mej ca'anín jín tí'ixajtaca'a u júte'e, miyen tíjín:

Pu'uri xaa te'enteájrupi í tavástara'a,
a'ájna í ti Dios ra'antíhua'u.

Pu'uri nain jín antiújmua'aree ti tíhua'uta'ájte'en
a'ímej í mej huachéjme a'ánna chaanaca japua.

A'íi pu tíhua'uta'ájte'esin tíj na'a
ti yú auca'ítí a'ame tíj na'a rusén jime'e.

¹⁶ Majta a'íime í vaují í mej seité japan muáacua ará'ase, í mej majta huá'ipuari japua e'eré'etei í Dios jamuan, a'íi mú aicaújtuxxi, majta raateánajchecha'a í Dios.

¹⁷ Miyen tíjín:

Rí'í tu tímuaatá'aca, tavástara'a,
mi pej Dios pú'een,
mi pej pajta nain jín anti'amua'aree,
mi pej pajta seijre'e íjii,
mi pej pajta seijre'eca'a jéjcuá imuá.

¹⁸ Majta a'íime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan,
matíj pua'amé, jéihua mú huápi'í níniu'ucacuca'a.

Pajta mú'ee, pepu'uri huataniú'ucaca'a.

Pu'uri a'ájna teja'uré'ene a'ájna xicáara'a pej jetzen huá'axijte'en a'ímej í mej meri huácuui.

Patá'aj rí'í tíhua'utá'an pe'ímej í mej muavaire'e,
a'íime í mej mú'etzi jetze me'ecan tí'ixaxa'a,

majta a'íime í mej mú'etzi jemi rí'í tí'iteseijre'e.

Patá'aj rí'í tíhua'utá'an matíj pua'amé muá'astijre'e.

Capu amín ti pua'a miyen ve'ecán jín títetaté'en na'ari cíliene'e jín metítetatéin.

Patá'aj pajta hua'antipua'ajte'en a'ímej
í mej meri hua'upuá'ajte a'ímej
í mej íiyen chaanaca japua huachéjme.

Ayee mú tiu'utaxájtaca'a a'íime í mej seité japan muáacua ará'ase.

¹⁹ Aj pu 'i a'áin í teyuu a'u ti Dios é'eseijre'e u ta japua, a'íi pu antácuunareca'a. Ajta a'uun teyujta'a seijre'eca'a a'ájna í chí'ij ti cíliene ti ajta tzajta'an urácatii í niuucari ti jín te'ataújrátziiri'í í Dios. Mat'íj mi huatémaxcava'axi a'ujna teyujta'a, majta téniiuaca'a. Jéihua pu ca'anín jín tí'itécá'arajnajme'e. Huateújca'atzijca'a í chuej, majta cáavatzí í téetej.

12*I'íta'a, ajta í cu'ucu'u*

¹ Aj pu 'i tí'iti huatasejre u júte'e í nej jín rí'í te'utasej. 'Íta'a pu seijre'eca'a ti ayén éene'en tí'itécheyca'a cáxuri jime'e ti naa tí'tetáatiye'í tíj í xicaj. Ajta máxcira'í japua újveeca'a a'ájna í 'íta'a. A'íi pu curuun ajta u'uteárujte'ecaa ti jetzen seijre'eca'a tí'iti cumu xu'ura'ave. Ayee mú ará'aseca'a a'achú cumu tamuáamuata'a japan huá'apua.

² Pu'uri autájucaca'a, ajta ruyeineca'a a'ájna jime'e ti rá'acuí'ícaa a'iné pu'uri tén tiyajúj a'ame.

³ Ajtahua'a seij huatasejre. Me'ecui xaa, a'ájna í cu'ucu'u í ti pa'u, í ti vivéj. Arahua'apuáca pu huíjmu'uu, ajta tamuáamuata'a ave'ehuájmee. A'íi pu ajta ru'uteárujte'ecaa í curuun í ti aráhua'apua.

⁴ Ajta, rucuasi pu jín hua'aré'ana je'icáca a'ímej í xu'ura'ave í mej júte'e é'eseijre'e. Aj pu 'i hua'ájápuaca'a. Aj pu 'i huaje'icáhua'axi íiyen chaanaca japua. Ajta a'áin í cu'ucu'u, áa pu vejli'í jemin a'utéechaxi a'ájna í 'íta'a ti ari tén tiyajúj a'ame tí'ij raatéci'ime tí'ij huanú'íhua í uneeca'í.

⁵ Aj pu 'i tiyajúj já'araa, teáatacan. A'íi pu a'áin pú'een tí ca'anéeri jín tíhua'uta'ájte'esin matíj mena'a pua'amé í mej chaanaca japua é'eme'ecan. Ajta a'áin uneeca'í, Dios pu ya'uví'iti u ta japua a'u ti é'eseijre'e í ipuari ti japan acájca í Dios.

⁶ A'ájna í 'íta'a, áa pu huataúruu a'ujna pújme'en a'u ti caí é'le ja'ati, a'u ti ajta Dios rí'í yá'uruurijtze. A'uun pu á'ateeri a'achú cumu seiví'ira'a japan tamuáamuata'ate japan huáicate xicaj. Ajta a'áin í Dios, a'íi pu racha'íi a'ame.

⁷ Mat'íj mi autéjhuii mej huaténe'use'en í ta japua. A'ájna í Miguel, majta í mej jamuan tí'ivaire'eca'a, a'íi mú rané'usi'ite'eca'a me'ájna í cu'ucu'u, majta me'ájna í mej ravaire'eca'a í cu'ucu'u.

⁸ Mat'íj mi hua'utéemua'íti me'ájna í cu'ucu'u, majta a'ímej í mej ravaire'eca'a. Capu ché'e hua'utá'a mej me'uun a'uté'uuca'a u ta japua.

⁹ Mat'ij mi ye'icájie me'ájna í cu'ucu'u ti vivéj, a'ájna í cu'ucu'u ti jéjcuá imuá seijre'eca'a, a'ájna í tej tiyen ratamuá'amua tijín tiyaaru'u, teajta í tej tiyen ratamuá'amua tijín Satanás. A'íi pu a'áin pú'een a'ájna í ti huá'acuanamua mat'ij mena'a pua'amé yen seijre'e íiyen chaanaca japua. Aj mú mi aye'icájie íiyen chaanaca japua, jamuan í mej ravaire'eca'a.

¹⁰ Net'íj ní ráamua'areerí'i ti ja'ati a'uun ta japua a'utéveeca'a. Ti'íquí ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a ayén tijín:

—Pu'uri hui xaa ayén teja'uré'ene ti a'áin í taDioj ari hua'írátjuaa a'ímej í mej rá'astijre'e. Pu'uri nain jín antiújmua'aree ti ij tihua'uta'ájte'en najmí'ica t'ij na'a rusén jime'e. Pu'uri hui nain jín tira'íjca a'ájna í Ciríistu'u ti ari ra'antíhua'u, a'iné pu'uri ya'ucájie a'ájna ti tihua'axajtzi'í í ta'íhuamua'a. Nain xícaj tzajta'a, ajta nain tíca'ari tzajta'a, a'íi pu hui ayén tihua'axajtzi'í a'ájna jemi í Dios.

¹¹ 'Majta me'ín í ta'íhuamua'a, a'íi mú me'ájna jín ra'antimú'áiti me'ájna jime'e ti a'áin Cáne'a ra'íráaxire í ruxuure'e t'ij muai'ivéjri í Dios jemi, majta mú ra'antimú'áiti me'ájna jime'e mej miyen tihua'utá'íxaate'eca'a a'ájna jime'e í niuucari í ti jime'en raxa í Ciríistu'u. Camu a'atzu raatéxiehuataca'a mej rá'astijre'e. Capu amín a'ij ti pua'a ja'ati ayén huá'aneche ti huá'ucui'ini. Maúche'e mú rá'avícuai'í.

¹² 'Setá'aj siyen hua'újtémua'ave'en mi sej seyun seijre'e ta japua, seajta mú'een, mi sej seyun tí'ivaire'e. Seajta mú'een, mi sej seyun huachéjme se'újna chaanaca japua, seajta mú'een, mi sej se'uun a'uté'uuca'a í jaj japua, cui'í xaa, a'iné mú'ejmi jemi ari huataseijre a'ájna í tiyaaru'u. Ajta í'iniu'ucami'í huápi'í a'iné pu'uri ramua'aree ti caí ché'e á'ateerí, a'iné Dios pu'uri ra'íteánajsin. —Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í Dios.

¹³ Ajta a'áin í cu'ucu'u, t'íj ráamua'areerí'i ti a'uun é'ejve í chaanaca japua, aj pu 'i raatavén a'ájna í 'íta'a í ti tiya'új já'araa.

¹⁴ Ajta Dios pu ayén tiraatá'a a'ájna í 'íta'a ti ráavaire'en t'íj ca'anacan tícheni a'u ti a'ij éene'e a'ájna jemi í cu'ucu'u. Ajta Dios pu t'íjímícuá a'ame. Aj pu 'i a'uun a'ará'a a'u ti caí é'e ja'ati, a'u ti ajta Dios t'íj tiyá'uruuríjzte. A'uu pu á'ateerí a'achú cumu hua'íca nine'íra'a japuan já'íta'a.

¹⁵ Aj pu 'i a'áin cu'ucu'u jéihua jaj aijxíre án ruténe'etze'e t'íj ya'ujáújte'en, ajta rá'ujamiste'en a'ájna í 'íta'a.

¹⁶ Ajta a'áin í chuej, a'íi pu raatévai a'ájna jime'e ti a'utátzi'ite t'íj ateárate í jaj, í ti ra'íjxíre í cu'ucu'u án ruténe'etze'e.

¹⁷ Aj pu 'i a'áin cu'ucu'u raatá'jaaxiejvi'iri'í a'ájna í 'íta'a. Ajta á'uraa. Aj pu 'i a'utéjche ti hua'uténe'usi'ite'en a'ímej í seica, í mej ya'újmua'ame'en pú'een a'ájna í 'íta'a. A'íi mú a'áin pú'een í mej miyen rá'astijre'e a'ij ti tihua'ájte'e í Dios, í mej majta te'anxájta me'ájna jime'e í Jesús.

13

Jíme'en í mej hua'apua í mej majta huápi'í á'atesi'ire'e seijre'e

¹ Ajta a'áin í cu'ucu'u, a'íi pu a'uun a'utéechaxi ja'apua'íri japua, a'u ti e'leve'ástime í jaj ti ve'ée.

Net'íj ní ja'ati ti huápi'í á'atesi'ire'e huasej. A'íi pu í jaj tzajta'a ti ve'ée á'itamé'eca'a. Tamuáamuata'a pua'améca pu ave'ehuájmeé, ajta arahua'apuáca huájmu'uu. Curuun pu te'uteárújti'íhuaca'a í ru'e'ehuáj jetze seij ajta seij, ajta ayéé pu té'eyu'usi'í a'ájna jetze í mú'úra'an a'ij ti ántehuaa ti a'ij pua'a namuajre'e í Dios jemi.

² Ayeé pu seijre'eca'a a'ájna í tí'ti í nej raasej. Ayeé pu éene'e seijre'eca'a t'ij jíripu. Ayeé pu éene'e tí'íicajme t'ij juutze'e. Ayeé pu ajta 'een anténi t'ij muajye. Ajta a'áin í cu'ucu'u, a'íi pu nain raatáui a'ájna í tí'ti í rumuá'eri'ire'ara'an, ajta t'ij na'a ti jín t'í'ajta, ajta í ti jín jéihua antiújmua'aree.

³ Cu xíee tí'ipua'jti'íhuaca'a seij í mú'úra'an t'í'ij huámi'ini. Ajta, ajtahua'a pu huarúj a'ájna í ti tí'ipua'jti'íhuaca'a. A'íj pu jín najmí'í mat'ij mena'a mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, jé'ecan mú r'í'í tira'utasej, majta ra'ará'astijre me'ájna í tí'ti.

⁴ Majta me'ín í teteca, a'íi mú raateánajcheca'a me'ájna í cu'ucu'u a'iné pu'uri a'áin cu'ucu'u raatáui a'ájna í tí'ti ti huápi'í á'atesi'ire'e í ti jín antiújmua'aree. Majta me'ín teite raateánajcheca'a me'ájna í tí'ti. Ayeé mú tijín:

—¿A'ataani ayén 'een t'ij amíjna mi tí'iti? ¿A'iné auj tí'iri'iri ti ja'ati raaténe'usi'ite'en ti ij raatémua'ítin? Capu xaa ne'u ja'ati. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a.

⁵ Ca'aníjra'a pu raatá'a t'íj á'ujtzaahuat'e huápi'í í Dios jemi. Ayeé pu tiraatá'a ti ayén á'ateevi'ín ti a'ájna jín antiújmua'areere ti jéihua huápi'í a'ij pua'a tí'ixajta. Ayeé pu á'ateere a'achú cumu hua'apuate máxcira'í japuan hua'apua.

⁶ Aj pu 'i a'ut'éjche ti a'ij pua'a tí'ixajta í Dios jemi a'ájna jime'e ti rusej ayén huaújrúu t'j í Dios. J'é'ecan pu a'ij pua'a tirá'ixaa a'ájna í Dios, ajta a'ímej í mej a'uun é'esejre'e í Dios jemi u ta japua. A'íí mú tí'ivaire'e mat'j chí'ira'an í ti tzajta'an seijre'e í Dios.

⁷ Ajta a'ín í cu'ucuu'u, a'íí pu ca'aníjra'a raatá'a t'í'ij hua'uténe'usi'ite'en a'ímej í mej r'í'í tí'itesejre'e í Dios jemi. Ajta ayén tiraatá'a t'í'ij hua'utémua'it'in. Aye'e pu ajta tiraatá'a ti a'ájna jín antiújmua'areere t'í'ij t'ihua'uta'ájte'en mat'j mena'a pua'amé yen seijre'e íyen chaanaca japua, a'íime teitejra'a, mat'j mena'a mej se'j jetze airaújneite majta a'íime í mej se'j chuéjra'a japua é'eme'ecan, t'j na'a í ti seijre'e í hua'aniuuca.

⁸ Mat'j mena'a pua'amé íyen huachéjme í chaanaca japua, a'íí mú raná'amiche'e muá'aju'u, mat'j mena'a í mej caí é'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze í ti ra'áa a'ájna í Cáne'a í ti huam'é'ere t'í'ij caí xi huatasejre'e í chaanaca. A'ájna í yu'uxari, a'íí pu a'ín pú'een ti jetzen té'eyu'usi'í a'í'j ti ántehuaa se'j ajta se'j mat'j mena'a pua'amé ruuri huatéaturaa jemin í Cáne'a t'j na'a rusén jime'e.

⁹ Ti pua'a ja'ati huiteájnua, ché'e a'ín temua'a naa tiráanamua.

¹⁰ Ti pua'a pí'ti'ihuáujxi'epi'intare'en, mej se'j huatév'í'iran mej ra'iteáanan, a'íí mú xaa raatév'í'ira. Ti pua'a ja'ati tí'té'ecui'ini chun jime'e, ayé'e pu tiú'ujxe'eve'e ti ayén che'atá a'ájna jín tiú'umi'ini. Aye'e pu Dios ayén t'ihua'utajé a'ímej í mej r'í'í tí'itesejre'e í jemin mej mi te'utáv'iuca'í, mej mi majta rá'atzaahuat'e.

¹¹ Net'í'j ni se'j huase'j í tí'ti ti a'itane'j á chuaata'a. Hua'apuaca pu ave'ehuájme'e t'j cáne'a. Aye'e pu ajta tí'ixaxa'a t'j í cu'ucuu'u.

¹² A'íí pu ra'ará'astjre a'ájna jetze me'ecan í tí'ti í ta'amuájca t'j na'a í ti jín antiújmua'aree. Aye'e pu ca'anéeri jín t'ihua'ájte'e mat'j mena'a mej íyen seijre'e chaanaca japua mej mi raateánajche me'ájna í ta'amuájca ti huarú'j í ti tí'ipua'ájti'ihuaca'a a'ájna jime'e í ti huam'í'í.

¹³ Aye'e pu tí'imijhuaca a'ájna í ti ravaire'e mej mi tí'tij jín r'í'í tira'utase'j. Jee xaa, ne'u, ayé'e pu tiraay'í'ti ti taij u e'icá'jrieni u jú'te'e, me'jse'í'iraca'a í teite.

¹⁴ A'íí pu huá'acuanamua í teite í mej yen seijre'e íyen chaanaca japua a'ájna jime'e ti ca'aníjra'a ratá'aca ti ayén huá'íni a'ájna jetze me'ecan í ta'amuájca. Aj pu 'í ayén t'ihua'u'í'jca mej mi ratetá'ahuan tí'ti tévira'a ti ayén seijre'e t'j a'ájna í tí'ti ta'amuájca, a'ájna í ti tiu'upu'ájti'ihuaca'a a'ájna jime'e í chun, ajta a'ájna í tí'ti ti huarú'j.

¹⁵ Ajta a'ín í ta'amuájca, ayé'e pu ajta tiraatá'a a'ájna í ti ravaire'e t'í'ij xié'jniu'ucari raatá'isten a'ájna í tí'ti tévira'a t'í'ij tiu'utaxá'j. Aye'e pu ajta tiraatá'a ti a'ájna jín antiújmua'areere ti ayén t'ihua'uta'ájte'en mej raajé'í'ca ja'ati ti na'a í ti caí á'ujca'ane ti raateánajche a'ájna í tí'ti tévira'a.

¹⁶ A'íí pu ajta t'ihua'ájte'e mej mi ana'júyu'uxaxi'ín í rumuájca'a jetze na'ari mej arau'jú'u'uxaxi'ín í rucuaatzi jetze na'jmi'í í teite. Capu t'ihua'utá'uuni'ira ti pua'a ja'ati ayén c'í'íeen jín tí'ti'jvee nusu ve'ecán jín tí'ti'jvee, ti pua'a chí'jte'aani pú'een nusu caí a'í'j tí'ijviuca'í. Capu ajta ti pua'a miyen ruxi'éehua á'ujju'huane'en na'ari mej ca'anéeri jín tí'imuar'e.

¹⁷ Ti pua'a caí ja'ati é'eyu'usi'ihua a'í'j ti ántehuaa a'ájna í tí'ti na'ari í ti jín tí'tiej, capu r'í'írista a'ame ti a'ájna í ja'ati tí'ti huánanan. Capu ajta r'í'írista a'ame ti tí'ti huátu'aani.

¹⁸ A'í'j pu jín, ayén tiú'ujxe'eve'e ti ja'ati r'í'í mé teú'mua'aree. Ché'e a'ín ya'u'ti'iee á'ara'ani a'í'j ti huataújmua'a a'ájna í ti jín tí'tiej a'í'j ti ántehuaa a'ájna í tí'ti. A'ájna í ti jín tí'tiej, a'í'j pu a'uvé'eme'j a'í'jmej tzajta'a í teteca. Aye'e pu tí'tiej a'achú ará'jsevi sieentu japuan hua'ícate japuan ará'jsevi.

14

Jíme'en í mej mu'í'í mej jé'jcuacan jín tí'í'chuíca

¹ Net'í'j ni atáneereca'a. ¡Me'ecui xaa! An pu huatéveeca'a a'ájna í Cáne'a jirí japua í ti ayén téja'ará'jthuaa t'í'jín Sión. A'íí mú majta jamuan me'ánna huaté'uuca í mej anxíte japuan hua'apuate japuan muá'acua ví'ira'a ará'ase. Aye'e pu té'eyu'usi'ihuaca'a aj huá'acuaatze'e a'í'j ti ántehuaa a'ájna í Cáne'a, ajta a'í'j ti ántehuaa a'ájna í ti rá'jya'upua.

² Net'í'j ni rá'anamuajr'í'í ti ja'ati u ta japua teja'utaxá'jtaca'a. Aye'e pu namuajre'eca'a t'j jaj ti síhuájna ca'anín. Aye'e pu ajta namuajre'eca'a mat'j mej téniiuca'an huá'p'í'í. Ajta í niuucari í ti jín tiu'utaxá'jtaca'a, ayé'e pu namuajre'eca'a mat'j a'í'ime í mej tí'icuiina a'ájna jetze í aarpa.

³ Majta miyen tí'í'chuícaca'a se'j jime'e í chuiicari í ti jé'jcuca a'ájna jemi í Dios, majta a'í'jmej jemi í mej muá'acua í mej ruuri, majta a'í'jmej jemi í vaujsi í mej se'it'e japuan muá'acua ará'ase. Capu ja'ati raay'í'tihua'a ti tiu'utá'chuíca a'ájna jime'e í chuiicari sino a'í'í mu'u í mej anxíte japuan hua'apuate japuan muá'acua ví'ira'a ará'ase, í ti a'ín Cáne'a tiu'unájchitaca'a í mej jíme'en té'echa'í'ica'a í Dios jemi. Mat'í'j mi mauj iyá'ujju'huane'en íyen chaanaca japua.

⁴ A'í'í mú a'ín pú'een í mej caí tí'ihuá'ujxana'acire'ú'ucate jemi a'íné a'í'í mú urar'feneme'eca jín á'ujju'huane'e. A'í'í mú a'ín pú'een í mej miyen á'ujju'huane'e a'ájna jamuan í Cáne'a a'u ti na'a ti á'ume. A'í'í pu hua'írá'jtuaa huá'a tzajta'a a'í'jmej í mej yen seijre'e íyen chaanaca

japua. Ajta a'ñin í Cáne'a, a'ñi pu ayén che'atá na'a huávi'itiste'esin í Dios jemi t'ij ja'ati tiu'utátuure'esin í Dios jemi a'ñina í 'ic'iri ti amuacai ajtanéj. Jamuan í Dios, a'ñi pu ajta hua'ancuré'evi'iti.

⁵ Ajta a'ñime, camu a'atzu t'í'ihua'itaca, sino temua'a mú urarí'ene'en seijre'e í Dios jemi.

A'ij mej tiu'utaxájtaca'a í mej huaíca í mej t'í'ivaire'e u ta japua

⁶ Net'í'ij ni seij huasej ti ta japua t'í'ivaire'e. Júte'e pu rá'ara'aca'a t'í'ij tihua'utá'ixaate'en í niuucari í mej jín huataújtemua've'en mat'ij mej na'a rusén jime'e. A'ñi pu rá'ara'aca'a t'í'ij tihua'utá'ixaate'en mat'ij mena'a pua'amé yen huachéjme í chaanaca japua, mat'ij mena'a pua'amé í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, mat'ij mena'a pua'amé me'ín pú'een í teite, mat'ij mena'a pua'amé í me'ín pú'een í teitestemua'ame'en, majta naíjmi'í a'ñime í mej seicé t'í'ixaxa'a.

⁷ Aj pu 'i ca'anín jín ayén tiu'utaxájtaca'a t'í'ij:

—Setá'aj rá'atase'e í Dios, setá'aj seajta r'í'í tiraateájtuaani a'iné pu'uri ayén teja'uré'ene a'ñina ti jetzen Dios huá'axijte'en naíjmi'íca í teite. Setá'aj raná'amiche'en a'ñina ti raatétaahuaca'a í ta japua, ajta í chaanaca, ajta í jaj ti ve'ée, ajta a'u ti na'a ti huajaíxavi'íjme.

⁸ Aj pu 'i seij ti t'í'ivaire'e u ta japua í ti hua'apua, a'ñi pu cujta'an tiu'uxájtajme'e. Ayen t'í'ij: Single Line Comp —Pu'uri á've. Nain pu jín á've a'ñina í Babilonia a'ñina í ti hua'utétimua'iraste a'ñina jime'e ti huá'a jamuan huateújxana'acire mat'ij mena'a pua'amé seij chuéjra'a japua é'eme'ecantaca'a. Dios pu ajta raatétimua'iraste'esin a'ñina jime'e ti huápi'í niu'ucami'í.

⁹⁻¹⁰ Aj pu 'i seij ti ta japua t'í'ivaire'e, a'ñina í ti huaíca, a'ñi pu ajta cujta'an tiu'uxájtajme'e ca'anín jime'e t'í'ij:

—Ti pua'a hui ja'ati raná'amiche'en a'ñina í tevi ti huápi'í á'atesi'ire'e, ajta a'ñina í tevi, ajta ayén tira'utéca'anen mej rá'suíimua'an í cuaatzeájra'an jetze nusu muájca'are'ara'an jetze a'ij ti ántehuaa a'ñina í t'í'iti í ti huápi'í á'atesi'ire'e, Dios pu ajta raatétimua'iraste'esin a'ñina jime'e ti huápi'í niu'ucami'í. Ajta a'ñin í ja'ati, t'í'iti pu hui anti'ísin ti ayén ráaruuren t'ij a'ñina í huá'ave'eri ti caí t'í'iti ranaxca, í mej jín huá'acuíca. A'ñi pu ajta rajpuaíitzi a'ame í taij jime'e, ajta a'ñina jime'e ti ayén té'eeca t'ij tepúusti'í. Aye'e pu hui tirajpuaíitzi a'ame huá'a jemi í mej ta japua t'í'ivaire'e, ajta a'ñina jemi í Cáne'a.

¹¹ Ajta a'ñin í citzij ti ájcitziu a'ñina jime'e í mej jín rajpuaíitzi, ayé'e pu hui á'ateeri t'ij na'a rusén jime'e ti ajcitziúuta a'ame. Capu ajta hua'atá'aca mej huaújse'upe'en t'ijca'ari tzajta'a nusu t'íca'ari tzajta'a. Aye'e mú hui tirajpuaíitzi muá'aju'u a'ñime í mej rana'amiche me'íjina í t'í'itij, ajta í tevi, mat'ij mena'a mej miyen ra'ancuré'a í mej jín huá'a jetze ra'uyú'uxa a'ij ti ántehuaa a'ñina í t'í'iti.

¹² A'íj pu jín, Dios ayén tihua'ájee a'ñime í mej r'í'í t'í'iteseijre'e í jemin mej mi te'utáviica'í, a'ñime í mej rá'astijre'e a'ij ti tiu'uta'aíjtaca'a í Dios, a'ñime í mej majta rá'atzaahuatete me'íjina í Jesús.

¹³ Net'í'ij ni ráanamujri'í ti ja'ati júte'e teje'icáxajtaca'a. Aye'e pu tinaatá'ixaa t'í'ij:

—Patá'aj piyen tira'utéyu'uxa yee: “T'ij na'a ti yú auca'it'í a'ame, mich'é'e r'í'í titeújmuajte'e a'ñime í mej rá'atzaahuatete'e í tavástarara.” Ajta a'ñin í xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ayén t'í'ij: “Jee xaa ne'u, r'í'í pu Dios tihua'utá'a a'iné pu'uri r'í'í'í mej huaújse'upe'en, mej mi caí ché'e t'í'iti jín á'aviica'ire'e, a'iné pu'uri tihua'uc'í'í í mej raamuá'íti me'íjina jime'e mej tiu'umuáriej.”

I ti chuej japua tiu'uc'ire

¹⁴ Net'í'ij ni neajtahua'a atáneereca'a. ¡Me'lecuí xaa! A'íj nu huasej í jaitiri ti cuaiina. Seij pu ajta a'ñin japuan újcatii ti ayén seijre'eca'a t'ij teáata'a. A'ñi pu curuun uteárujte'ecaa ti oro jín taavíjhuaca'a, ajta ru'it'échueeca'a ruri'í'irínta'a pújme'en í chun ti aicaújtuta ti ajta temua'a naa te'entámiimi.

¹⁵ Aj pu 'i seij ti ta japua t'í'ivaire'e a'uun a'irájraa u teyujta'a. A'ñi pu ca'anín jín ayén tiraatajé a'ñina ti jaitiri japua án á'ujcatii t'í'ij:

—Patá'aj hui mi chun jín raaré'veijche í ti ari t'í'ic'ire, patá'aj tiu'uré'atzaana, a'iné pu'uri a'ñina teja'uré'ene í pej jetzen tiu'uré'atzaana. Pu'uri hui jehua t'í'ic'ire, ajta ari huaré'eca'anaca'a í chaanaca japua.

¹⁶ Ajta a'ñin í ti jaitiri japua án á'ujcatii, a'ñi pu ca'anín jín tiu'uré'veijcheca'a í chaanaca japua, ajta tiu'uré'etjaz t'ij na'a ti tiu'uc'ireca'a.

¹⁷ Aj pu 'i seij ti ta japua t'í'ivaire'e ajta a'uun e'irájraa u teyujta'a. A'ñi pu ajta ru'it'échueeca'a seij í chun ti aicaújtuta, ti ajta temua'a naa te'entámiimi.

¹⁸ Aj pu 'i seij ti ta japua t'í'ivaire'e, a'uun e'irájraa a'u ti a'ut'éjee a'ñina í mej japuan t'í'imua'í'ivajta'a. A'ñi pu a'ñin pú'een í ti a'ñina jín antiújmua'aree í taij jime'e. Aj pu 'i ayén tiraatajé a'ñina í ti ru'it'échueeca'a í chun ti aicaújtuta, ti ajta antámiimi. Ayen t'í'ij:

—Patá'aj hui raaré'eveijche, pajta rájseire'en í táca'ira'an í pi'ista ti a'uun a'uvéjme í chaanaca japua a'iné pu'uri cuasi a'íjna í uuva.

¹⁹ Jíme'en pu'u ayén tiraata'ixaa, aj pu 'i a'ín ayén raaré'eveijcheca'a í chaanaca japua, ajta rájseij a'íjna í ti tiú'ucireca'a í chaanaca japua. Aj pu 'i a'uun ya'ucáhuaxi a'íjna tzajta'a í mej jín rajaachi í uuva a'u ti Dios ya'ujáche a'íjna jime'e ti huápi'i niu'ucami'i.

²⁰ Aa mú ya'ujáche á pu'acié á chajta'a. Xúure'le pu airámi'yeca'a a'íjna í mej rá'ajache. Temua'a pu te'uti'i já'araa. Ayee pu te'uti'i a'uti'imuá a'atá'ase í xáachime'ara'an jetze í cahuaayu'u. Ajta, ayée pu a'uyaúcan japua huami'yéjraa a'achú cumu huaíca ciento kilómetros.

15

A'íme í mej ta japua t'ivaire'e, ajta í puaíjtzí ti aráhua'apua

¹ Net'íj ni neajtahua'a seij huasej'í ti ta japua jeíhua ruxe'eve'e. Jé'ecan nu r'í tira'utasej'. A'íi mú a'ín pú'een í mej t'ivaire'e u ta japua, í mej aráhua'apua ará'ase. A'íj mú jín antiújmua'aree me'íjna jime'e í puaíjtzí í ti ayén ará'ase a'achú cumu aráhua'apua. A'íi pu a'ín pú'een í ti nain jín te'entipua'ajte í ti jíme'en Dios ayén puaíjtzí hua'utá'asin a'íjna jime'e ti huápi'i niu'ucami'i.

² Net'íj ni ti'iti huasej'. Naa pu t'imesti. Aa pu a'umuáanijme'ecaa, cu xiee viidrio na'a, taij ti tzajta'an seijre'e. Majta a'íme í mej raatéemua'iti me'íjna í tevi ti huápi'i tési'ire'e, majta í tevi ti ravaire'e, majta í ti jín ti'ti'éé á'aye'í í ti jín ayén ántehuaa, a'úu mú huat'é'uuca'a a'utí e'eve'e'ástime a'íjna í viidrio ti amuáanijmee. A'íi mú te'it'é'í'ica'a rumuájca'a jetze me'íjna í aarpa ti Dios hua'utapuaíjve mej mi me'íjna jín tiu'utácuina í amín.

³ Majta miyen me'íjna jín t'í'ichuicaca'a me'íjna jime'e a'íj ti huarj'í a'íjna í Moisés ti t'ivaire'eca'a í Dios jemi, majta me'íjna jime'e a'íj ti huarj'í í Cáne'a. Miyen t'íjín:

Jé'ecan pej huápi'i r'í'í naa huarj'í
pat'íj tu'irájtuaa mú'ee, tavástar'a,
mi pej Dios pú'een, pej pajta nain jín anti'amua'aree.

A'íj tu jín r'í'í te'utasej'.

T'íj na'a a'íj pej rici, x'í'epi'in pej rici,
pajta tzáahuati'ira'a jín raax'í'epi'íntare'e,
mi pej piyen t'í'ajta
t'íj na'a ti yú auca'tí'í a'ame t'íj na'a rusén jime'e.

⁴ Naimi'í mú miyen r'í'í tímuaateájtuuani,
majta r'í'í tímuaatá'asin, mú'ee'tzi,
mi pej tavástar'a pú'een,

a'iné mú'ee pej asej'í r'í'éene'ecán jín seijre'e í Dios jemi.

Náijmi'í í mej seij chuej'ra'a japua é'eme'ecan, a'íi mú a'uvé'uju'u muá'aju'u mej mi muaateánajche,

a'iné pepu'uri t'íhua'utasej'rate pej piyen x'í'epi'in huarj'í a'íj ti tiraavj'ite'e.

⁵ Net'íj ni atáneereca'a ti pua'a ari te'entácuuni'í u teyujta'a a'u ti e'irácatií a'íjna í ti te'anxájta a'íjna jime'e í Dios.

⁶ Mat'íj mi me'uun a'iráaci u teyujta'a a'íme í mej ta japua t'ivaire'e í mej aráhua'apua ará'ase. Mu'uri ráatisime'e í puaíjtzí í ti ajta aráhua'apua ará'ase. Cíxuri mú majta ti'itechéé ti mé'e ti'itetáatiye'í temua'a naa. Majta mú av'é'ej'í'ica'íhuajme'ecaa án rütaviitze'e puaasi jime'e ti oro jín taavj'íhua.

⁷ Ajta seij í mej muáacua í mej ruuri, a'íi pu hua'ur'é'e'í'ipi'íte a'íme'í í mej aráhua'apua ará'ase a'íjna í tuxa'a í ti av'é'ejistijmee í ti jín huápi'i niu'ucami'í í Dios í ti 'í'irúuri rusén jime'e. Seij ajta seij pu hua'ur'é'e'í'ipi'íte a'íjna í tuxa'a.

⁸ Aj pu 'i temua'a téjcitziujtareca'a u teyujta'a a'íjna jime'e í muári'erí'ire'í'ara'an í Dios. Ajta, jeíhua pu huápi'i huatátzarea'raa. Aj pu 'i temua'a te'uhujástecca'a u teyujta'a a'íjna í cítzij. Capu ché'e huatá'í'ristareca'a ti seij a'uun a'uteárute u teyujta'a ajta mena'a caí ra'antipua'ajte'en í mej aráhua'apua ará'ase mej puaíjtzí hua'utá'an í ti ajta aráhua'apua ará'ase.

16

I cutzape'e ti a'íjna jín av'é'ejiste a'íjna jime'e ti Dios huápi'i niu'ucami'í

¹ Net'íj ni seij huasej'í í ja'ti ti a'uun a'utéveeca'a u teyujta'a. Ti'íquí ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a t'íjín:

—Sericu, setá'aj hui á ya'ucáxire'en í chaanaca japua t'íj na'a í ti av'é'ejisti í cutzape'e jetze í ti aráhua'apua ará'ase mej mi ráamua'aree ti huápi'i niu'ucami'í í Dios.

² Jíme'en pu'u ayén tiu'utaxájtaca'a a'íjna, aj pu 'i seij u a'uvé'emej. Ti'íquí á ya'ucá'rie í chaanaca japua í cutzape'e jetze ti aramuáacua. Aj pu 'i huá'a japua rájve a'íjna í ti jín

l'icá'atzata í ti a'ij pua'a té'eece, ajta í ti a'ij pua'a seijre'eca'a. Ayeé pu tihuá'uruu a'ímej ti huá'a jetze té'eyu'usi'ihuaca'a a'ij ti ántehuaa a'íjna í ti'iti, majta a'ímej í mej raateánajcheca'a.

³ Ajta, í ti hua'apua, a'íi pu ajta á ya'ucájríe í cutzape'e í ti aramuáacua japuan í jaj ti ve'ée. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj pu 'i seicié huaújrúu í jaj tíj xúure'e ti airámi'iyeca'a tevi jetze ti huam'i. Ajta, naijmi'i í mej jaj tzajta'a chejca'a, a'íi mú huácuii.

⁴ Ajta í ti huaíca, a'íi pu á ya'ucájríe a'íjna í seij í ti cutzape'e jetzen aramuáacua í játe'ana tzajta'a, ajta japuan a'u ti e'ejaíjxajme. Jíme'en pu'u ayén huaríj, tíj na'a ti t'i'seijre'e seicié pu huaújrúu tíj xúure'e.

⁵ Net'i'ij ní ráanamujari'i í ti a'íjna jín antiújmua'aree í jaj, a'íi pu ayén tiu'utaxájtaca'a tijín:
—X'i'epi'in pej hui huaríj pe'íjna jime'e pej hua'uxájte, mú'ee, mi pej jécua imuá seijre'eca'a, pajta íjii pej paju seijre'e.

⁶ 'Naa pu hui x'i'epi'in a'iné a'íime í teteca mu'uri huá'ucuii a'ímej í mej mú'etzi jemi r'i ti t'iseijre'e, majta a'ímej í mej mú'etzi jetze me'ecan t'ixaxa'ata'a. A'íj pej jín peri hua'utá'a mej majta xúure'e huayé'en. Ayeé mú hui éeni'ici'e ra'antimua'iti.

⁷ Net'i'ij ní ráanamujari'i ti ja'ati ti a'uun a'uteveeca'a jetzen a'u mej tejé'emua'i'ivajtaca. Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Jee xaa ne'u, tavástará'a, mi pej Dios pú'een, mi pej hui pajta nain jín anti'amua'aree. Tzáahuati'ira'a pej jín huá'axijte'e. Naa pu tiraavíjte'e a'ij pej tihua'utá'a.

⁸ Ajta í ti muáacua, a'íi pu á ya'ucájríe í cutzape'e a'íjna japua í xicaj. Ajta ayén tiraatá'a a'íjna í xicaj ti huá'uta'ixi'iri.

⁹ Majta a'íime í teteca, huá'ataixi'i a'íjna jime'e ti huápi'i téjxicaca'a. Majta a'ij pua'a tiraatajé í Dios í ti a'íjna jín antiújmua'aree ti puaijtzí hua'atá'aca. Camu raatéxíehuataca'a a'íjna ti a'ij pua'a een a'ij mej r'ici, camu majta r'i tiraatá'a í Dios.

¹⁰ Ajta í te'anxívi, a'íi pu ajta á ya'ucájríe a'íjna í cutzape'e a'íjna japua a'u ti e'ecáca a'íjna í ti'iti ti a'ij pua'a een. Jíme'en pu'u ayén huaríj, huápi'i pu huateática'areca'a a'u ti tejé'ajta. Majta a'íime í teteca, a'íi mú avá'ujche'eve'e í runeanu jetze me'íjna jime'e mej jéihua huápi'i rajpuaíjtzica'a.

¹¹ Majta jéihua mú a'ij pua'a tiraatajé me'íjna í Dios í ti ta japua é'eseijre'e me'íjna jime'e mej jéihua huápi'i rajpuaíjtzica'a. Camu majta a'atzu raatéxíehuataca'a a'ij mej rijcaa ti a'ij pua'a een.

¹² Ajta í ti arájsevi, a'íi pu ajta á ya'ucájríe í cutzape'e a'íjna japua í játe'ana í ti ve'ée ti ayén téja'arájtehuaa tijín Eufates. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj pu 'i nainjapua ateáxi'i í játe'ana. Ayeé pu 'een jín ateáxi'i mej mi antáciine a'íime í mej t'í'ajta a'u ti e'ijninei í xicaj.

¹³ Net'i'ij ní hua'usej í mej huaíca í mej aijnéajxi huá'ateni'itze'e a'íjna í cu'ucu'u, ajta a'íjna í ti'iti ti a'ij pua'a een, ajta a'íjna ti huá'a jetze me'ecan t'ixaxa'a hua'itzi jime'e. Ayeé mú seijre'eca'a matj teecujse. A'ii mú a'ín pú'een í xiéjniu'ucari í mej a'ij pua'a 'een.

¹⁴ A'ii mú majta a'ín pú'een í xiéjniu'ucari í mej tiyaaru'u jetze ajtémecan. A'íi mú á'ujjuhua'an nainjapua í chaanaca mej mi huá'ajseire'en a'ímej í mej t'í'ajta iyen chaanaca japua mej mi huaténe'use'en a'íjna xicáara'an ti huápi'i ruxe'eve'e t'íj a'ín huatasejre'en í Dios ti nain jín antiújmua'aree.

¹⁵ Ayeé pu tijín: “Me'ecui xaa, yee nu hui uvé'enejsin tíj nahua'ari ti avíitzi jín a'uteáru'ipi í huá'a chí'ita. R'i pu tiraatá'a a'íjna ti a'atáne, ajta jín t'itítechen t'íj caí mua'aví'i á'uche'ecane'en, mejseíira í teite í ti jín t'ítevi'ira'a.” Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a.

¹⁶ Majta a'íime í mej huaíca, a'úu mú huá'ajseij a'ujna já'ahua'a ti ayén téja'arájtehuaa hua'aníuua jime'e í hebreos tijín Armagedón.

¹⁷ Ajta í ti aráhua'apua, a'íi pu á ya'ucájríe í cutzape'e. Jíme'en pu'u ayén huaríj, aj pu 'i seij ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a ti a'uun a'uteveeca'a teyujta'a. A'ujna, a'u ti a'utejvee í mej japuan t'í'imua'i'ivajtaca, ayé pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna tijín:

—Pu'uri icu, antipua'areca'a.

¹⁸ Mat'i'ij mi huatémáxcava'axi, majta téníuua'a. Jéihua pu ajta t'íica'arajna'a. Ajta jé'ecan huápi'i huatéujca'atzíjxi í chaanaca. Tij na'a ti yú e'iré'ene mej yen huatasejre í teteca iyen chaanaca japua, capu ja'anáj ayén huatéujca'atzíjxi. Jé'ecan pu huápi'i xaa huatéujca'atzíjxi.

¹⁹ Ajta a'íjna í chajta'a í ti ve'ée, huaíca pu autázt'i'iteca'a. Ajta é'evatzíjxi í huá'achajta'a í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan. A'íi pu Dios, ajta ra'utámua'areeri'í a'ujna u Babilonia t'íj puaijtzí raatá'an t'íj t'í'iraci'iti í ti jín huápi'i niu'ucami'í Dios.

²⁰ Ajta tíj na'a a'u ti e'eráhuachi í jaj tzajta'a, a'íi pu e'ehuaújpua'arixi. Capu ajta ché'e seijre'eca'a a'u ti á'ujirime.

²¹ Majta mú tétej cáavatzi, temua'a mevivejmé'e. Temua'a pu tijetéjme'ecaa a'achú cumu huaícate kiilu. A'ímej pu japua rájve í teteca. Majta a'íime í teteca, a'ij mú pua'a tiraatajé me'íjna í Dios me'íjna jime'e í tétej a'iné jéihua mú rajpuaíjtzica'a mej miyen cáavatzi í tétej.

17

Dios pu ra'uxjíte a'ájna í 'íta'a ti rutuaaca'a

¹ Aj pu 'i seij ti ta japua tí'ivaire'e, ti ajta seij huíteátíica'a í cutzape'e ti aráhua'apua ará'ase, a'íi pu mú a'uvé'emej, ajta ayén tinaatá'ixaa tijín:

—Iiya'a jíi, nee nu muaatasejrate'esin a'ájna ti jín Dios ra'uxjíte'en a'ájna í 'íta'a ti ve'ecán jín tí'íteveeca'a, ti ajta ramuá'ítica'a í tumin í ruhuá'íra'a jime'e. A'íi pu a'áin pú'een í ti a'uun á'ujca í jaj japua ti ve'ée.

² Majta a'áme í mej tí'ajta íiyen chaanaca japua, a'íi mú huateújxana'acire me'ájna jamuan í 'íta'a. Majta a'áme í mej íiyen huachéjme chaanaca japua, a'íi mú majta huateájta'arua me'ájna jime'e ti a'áin 'íta'a ayén hua'utá'a mej majta jamuan tí'ihuaujxana'acira'aten.

³ Aj pu 'i a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, a'íi pu neja'uví'iti a'ájna a'u ti caí é'e tí'iti. A'uun nu 'íta'a huasej ti a'ájna japua á'ujcatíi í tí'iti ti pa'u. Ajta a'áin í tí'iti, jeihua pu jetzen é'eyu'usi'ihuaca'a í ti jín ayén ántehuaaca'a, ti ajta jín a'ij pua'a tí'ijxa í Dios. Arahua'apuáca pu huíjmu'uu a'ájna í tí'iti, ajta tamuáamuata'a pua'améca ave'ehuájme.

⁴ Tí'ínacamua í ti tí'itéechen, ajta cáj caj tí'ípa'u. Jéihua pu huápi'i ucárujti'ihuaca'a a'ájna í ti oro jín taavíjhua, ajta tetej ti huápi'i tí'íjnajche, ajta perla tí'iti. A'íi pu ajta ru'íteátíica'a í cutzape'e í ti oro jín taavíjhua. Ajta a'ájna jetze í cutzape'e, tí'iti pu avé'ejisti í ti tiú'uxana'avi'iste'e, ajta í ti jín huateújxana'acire a'ájna í 'íta'a.

⁵ Ajta ayén té'eyu'usi'ihuaca'a í cuaatzeájra'an jetze a'ij ti ántehuaa.

Nejta ínee, canu yaú'ítííe na'araa ne'ájna í niuucari ti jetzen té'eyu'usi'ihuaca'a ti jime'en yee: “Babilonia, í ti ve'ecán jín tí'itéjvee. Hua'ana'ana a'ámej í 'uuca í mej ramuá'ítici í tumin í ruhuá'íra'a jime'e. A'íi pu a'áin pú'een ti jetzen a'uun a'uvé'emej í ti tiú'uxana'avi'iste'e íiyen chaanaca japua.”

⁶ Net'íj ní raasej ti a'áin 'íta'a tahuáaca'a a'ájna jime'e í hua'axuure'e a'áme í mej rí'i tí'ítesejire'e í Dios jemi, majta a'áme í mej huácuíihuaca'a me'ájna jime'e mej rá'astjire'e me'ájna í Jesús. Jé'ecan nu a'ij te'utasej net'íj raasej.

⁷ Ajta a'áin í ti ta japua tí'ivaire'e, ayéu pu tinaatá'ixaa tijín:

—¿A'íné 'een jín piyen te'utasej? Nee nu muaatá'ixaaate'esin a'ij ti huataújmua'a a'ájna ti caí ámitieere'e a'ájna jime'e í 'íta'a, ajta a'ájna í tí'iti ti japuan avé'eca, í ti ajta arahua'apuáca huíjmu'uu, ajta ti tamuáamuata'a ave'ehuájme.

⁸ A'ájna í tí'iti pej hui raasej, a'íi pu ajmí'i huatasejire, ajta íjii, capu ché'e ye'e já'ahua'a. Ajta, áuche'e pu a'ítamej a'ujna a'utí e'etécun ti caí a'ij ámitieere'e a'achú ti ucátee. Méjca'i huáyee pu ajta á'apua'aren a'ájna í tí'iti. Majta a'áme í mej yen huachéjme íiyen chaanaca japua, í mej caí é'eyu'usi'ihuaca'a a'ájna jetze í yu'uxari a'ij mej ántea'arua, a'ájna í yu'uxari tí'jé'cua imuá jetzen té'eyu'usi'ihuaca'a matíj mena'a pua'amé ruuri huateáturaa í Dios jemi, ayéu mú rí'i tiya'usefíra mua'aju'u matíj raasej me'ájna í tí'iti a'íné a'íi pu ajmí'i huatasejire, ajta a'áin'ímua í'iruurica'a, ajta caí ché'e mé iye'ahua'a. Ajta, áuche'e pu huatasejire'esin.

⁹ A'ájna í niuucari, ti hui ja'ati yaú'ítííe á'ara'ani, ruxe'eve'e ti a'ájna jetze tiú'umua'ati temua'a naa. A'ájna í ti arahua'apuáca huíjmu'uu, ayéu pu hui huataújmua'a tijín: A'ájna í jiri ti aráhua'apua ará'ase ti japuan á'ujca a'ájna í 'íta'a.

¹⁰ A'íi mú majta a'áin pú'een í mej tí'ajta, í mej majta aráhua'apua ará'ase. Mua'anxívi í mej meri á'upua'areca'a. Seij pu'u auj tí'iti jín tí'itéjvee. Ajta í seij, capu xi seijre'e. Í ti ayén huatasejire'esin, ayéu pu hui tiú'ujxe'leve'e ti cáj na'a caj té'eteevi'in.

¹¹ Ajta, a'áin í tí'iti ti ajmí'i huatasejire, ajta íjii capu ché'e ye'e já'ahua'a, a'íi pu a'áin pú'een í ta'aráhuaica. A'íi pu ajta huá'a jetze ajtíeme'ecan a'ámej í mej aráhua'apua ará'ase. A'íi pu hui ajta á'apua'aren.

¹² Ajta a'ájna í ti tamuáamuata'a ave'ehuájme, ayéu pu hui huataújmua'a tijín tamuáamuata'a mú ará'ase í mej tí'ajta. Majta a'áme, camúu xi me'ájna jín tí'te'enteájrupi mej mí tiu'uta'ajta. Maúche'e mú ra'ancuré'asin mej mí cáj mena'a caj tí'te'eteevi'in a'achú cumu seij hora mej tiu'uta'ajta jamuan í tí'iti.

¹³ Najjmi'lí mú miyen ruxí'ej tí'imua'atze. Majta mej raatáuiire'en me'ájna í tí'itij matíj mena'a í mej jín antiújmua'aree, ajta í huá'amuarí'eri'íra'a.

¹⁴ A'íi mú hui raaténe'usi'ite'esin me'ájna í Cáne'a.

Ajta a'áin í Cáne'a, a'íi pu hua'utémua'íti a'íné a'íi pu a'áin pú'een í tavástara'a í ti ajta tíhuá'ajte'e a'ámej í ti hua'avásta'a pú'een í teite. A'íi pu hui ajta a'áin pú'een í tajtuhuan ti najjmi'lica tí'ajte'e í seica í tajtúhuaani. Majta a'áme í mej jemin seijre'e í Cáne'a, a'íi mú a'áin pú'een í ti hua'utajé, ti ajta hua'antíhuau. A'íi mú majta a'áin pú'een í mej caí até'ítze'a'ara í jemin.

¹⁵ Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tijín:

—A'ájna í jaj ti ve'ée í pej hui raasej, í ti ajta japuan á'ujca a'ájna í 'íta'a ti ramuá'ítici í tumin í ruhuá'íra'a jime'e, a'íi mú a'áin pú'een í teitestemua'ame'en a'ájna í 'íta'a, majta

í teitejra'an, majta í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan, í mej majta seij jín tí'ixaxa'a í niuucari.

¹⁶ Ajta a'ájna ti tamuáamuata'a ave'ehuájme'e, í mej tí'ájta a'ájna jamuan í tí'ti, a'íi mú rájcha'íre'e muá'aju'u me'ájna í 'íta'a ti ramuá'ítici í tumín í ruhuá'íra'a jime'e. Majta hua'aré'e'ítixi'isin í teite í mej rá'ajaahuat'e'eca'a. Majta ca'anéeri jín tiracá'ari'íra tíj na'a í tí'ti'te'echen. Majta raaté'íime í huá'íre'ara'an. Majta ra'ateáitara.

¹⁷ Aye'e pu té'eme, a'íné Dios pu ayén ca'aníjra'a hua'utá'asin mej mi miyen tira'ará'asten a'íj tí a'ín tí'íjxe'eve'e me'ájna jime'e mej ruxí'ej mena'a tiú'umua'ati. Majta raatá'tiire'en í tí'ti jemi matíj mena'a tí'ti í mej jín antiújmua'aree. Aye'e mú raruuren ajta na'a caí ayén te'araúrasten a'íj tí Dios ari tiraataxájtaca'a.

¹⁸ Ajta, a'ájna í 'íta'a í pej raasej, a'íi pu a'ín pú'een í chajta'a ti ve'é'e í tíhuá'ájte'e a'íme'j í tajtúhuaani í mej tí'ti jín títetate'í a'u ti na'a íyen chaanaca japua. —Aye'e pu tinaatá'ixaa a'ájna í tí ta japua tí'ivaire'e.

18

A'u pu é'evatzíjxi a'ujna u Babilonia

¹ Neajta se'j huase'j í tí ta japua tí'ivaire'e. Aa pu ta japua ve'ecáme'ecaa a'ájna. Jéihua pu huápi'í tí'ti'j jín antiújmua'aree. Nain japua pu ajta huatátzareajraa íyen chaanaca japua a'ájna jime'e tí tétaave' é ru jetze.

² Aj pu 'i ca'anín jín huájíhuaca'a ayén tíjín:

—Pu'uri hui é'evatzíjxi, pu'uri xaa hui é'evatzíjxi a'ujna u Babilonia, í chajta'a tí vivéjme. Mu'uri hui me'uun a'uchéjme a'íime í tíyaaru'u. Pu'uri ajta huá'achi'í pú'een í xiéjniu'ucari í mej xána'avisi'í seijre'e. A'u'u mú 'é'e á'aseca, matíj mena'a pua'amé í pina'ase í mej xána'avisi'í seijre'e, í tej caí a'atzu huá'axe'eve'e.

³ Aye'e pu hui tiráaru'u, a'íné a'íi pu ca'aníjra'a hua'utá'a matíj mena'a pua'amé í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan mej mi miyen che'atá mena'a a'íj pua'a huárini tíj ajta huaríj a'ájna í Babilonia. A'íj pu hui jín Dios ayén che'atá na'a pua'ájti tíhuá'utá'asin a'íné jé'ecan pu huápi'í niu'ucami'í a'ájna í Dios. A'íime í mej íyen tí'ájta í chaanaca japua, matíj mena'a pua'amé jamuan huatéújxana'acire. Majta a'íime í mej tí'titua'araca íyen chaanaca japua, a'íi mú hui meri huatéújchijteaanitaca'a me'ájna jime'e mej jéihua huápi'í tí'inecua'atzeca'a mej huápi'í tí'íjcha'íca a'íime. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í tí ta japua tí'ivaire'e.

⁴ Net'íj ni se'j huánamuajri'í tí júte'e me'j'icáxajtaca'a ayén tíjín:

—Setá'aj hui se'uun huírácine mí se'j nete'ítestemua'a pú'een, se'j si caí seajta siyen auté'ítzen tíj a'ájna, tí ij caí pua'ájti amuaatá'an í Dios a'íj tí a'ín raatá'asin a'ájna í 'íta'a.

⁵ Jee xaa, a'ájna í tí jín ayén huaríj, a'íi pu hui ari nain jín auteájturaa í Dios jemi. Pu'uri xáahu ámitieere'e íjii u ta japua Dios tí'éeseijre'e. Ajta a'ín Dios, a'íi pu ari ra'utámua'areeri'í tíj na'a tí jín a'íj pua'a tí'ti'íjcha'íi.

⁶ Ch'é'e ayén tí'iraci'íti tíj ajta a'ín pua'ájti tíhuá'utá'a í tí hua'utéemua'íti. Ch'é'e ajta hui hua'apua tiu'utana'jchita tíj na'a se'j jime'e tí ayén huaríj tí a'íj pua'a een. Ajta a'ín í vaasu tí jetzen raye'eca a'ájna tí jín huatéújtimua'íra, ch'é'e hui ayén ra'avé'ejisten a'ájna jime'e í tí hua'apua ará'ase í tí jín huatéatahun.

⁷ A'íi pu hui ahuájta'zahua ruse'j, ajta huataújseijrataca'a a'ájna jime'e tí jéihua huápi'í tí'íjcha'íca'a. Ch'é'e ruxí'ej na'a tíráaci'íti tí'íj rajpua'íiti á'ara'ani, ajta tí huataújxieemiste'en. Aye'e pu hui tí'ixa í ru tzajta'a tíjín yee: “A'íi pu a'ájna jín tí'ti'jve'e í 'íta'a tí'ti'ájta, ajta ayén tíjín tí caí ruse'jtaca'a, tí caí ja'anáj ruxieemíjte'e a'ame.”

⁸ A'íj pu hui jín ca'anacan japuan rávaijti se'j xicaj jime'e tí rajpua'íiti á'ara'ani. Aj pu xaa tíjcu'íni, ajta ruxieemíjte'e a'ame. Ajta ayén tirajpua'íiti a'ame tújri jime'e. Ajta huatéata'íri'íhua, a'íné jéihua pu raay'íti í rumuári'eri'íre'ara'an jime'e í tavástara'a, a'ájna í Dios tí ra'uxíjte'en. —Aye'e pu tiu'utaxájtaca'a a'ájna í ja'ati tí ta japua tí'ivaire'e.

⁹ Ajta a'íime í tajtúhuaani í mej tí'ájta íyen chaanaca japua, í mej majta jamuan huatéújxana'acire, majta jamuan huatéújchijteaanitaca'a, mat'íj raasej a'utí'é'ejcitzu a'ájna jime'e tí teátaasin, a'íi mú ruyeinixi'ín, majta jíjhuan me'ájna jime'e í chajta'a.

¹⁰ Majta me'ín, á mú imuá'a'uhuístira'asin me'ájna jime'e mej rátziiine'e í tí jín rajpua'íiti a'ame. Aye'e mú tí'ixáata muá'aju'u tíjín:

—Cui'í xaa, cui'í xaa, mú'ee mí hui pej chajta'a pú'een tí ve'é'e, mí pej jéihua tí'ti'j jín anti'amua'aree, mí pej hui Babilonia pú'een, se'j xicaj pu jín ayén teja'uré'ene tí Dios ma'uxíjte'e.

¹¹⁻¹² Majta a'íime í mej tí'titua'araca íyen chaanaca japua, a'íi mú majta ruyeinixi'ín, majta ruxieemíjte'e muá'aju'u me'ájna jime'e í chajta'a a'íné capu ch'é'e mé'e ja'ati tí tíhuá'unanaí í mej tí'titua'araca tí'ti tí na'a mej tí'ítici, tí pua'a oro, nusu plata, na'ari tetej tí temua'a tí'íjnajche, tí'ti perla. Majta seica cáxuri tí'titua'araca. Capu ch'é'e ja'ati tíhuá'ananaíran

í ti t'ímesti, í ti nacamua, ti ta'atí, ti pa'u. Camu majta ché'le huá'ananaira muá'aju'u í ciyej mej tu'araca ti jeihua t'íijnajche na'ari t'íiti cobre nusu tepúusti'í nusu a'ájna í tetej í mej racaamete, í mej jín te'entámimite'en í tepuaij na'ari í chun.

¹³ Camu majta ché'le miyen tihuá'ananairan í mej cua'ira tijnájchite'en t'íiti tzcencá, na'ari t'íiti ti na'a ti naa té'eeca nusu cuaane'e na'ari t'íiti mirra, na'ari cuaane'e ti cuaiina, t'íiti nahuáj, na'ari aceite, na'ari hariina ti r'í'en, t'íiti triigu, ajta ye'emuaate mej seijre'e huáacasi, na'ari cáne'axi, ajta cahuaayu'u. Ajta, a'ájna í carreta mej ru'uve'ejápuaj muá'aye'í í cahuaayu'u, majta a'ímej í mej ca'anéeri jín t'íimuari'e rux'íej teite jemi, camu mi ché'le tihuá'ananairan.

¹⁴ Ayeé pu teja'uré'ene a'ij í ajm'í té'eyu'usi'ihuaca'a ayén tijín: "A'ájna ti temua'a t'íir'í'een, í pej huápi'í raxi'eve'eca'a, capu ché'le seíre'e a'ame mú'eetzi jemi. Ajta, na'íjmi'í t'íj na'a ti huápi'í t'íijnajche, ajta ti naa seijre'e í pej jín á'tzaahuate'e asefj, pepu'uri tejá'urie. Capej ché'le t'íite'uuni."

¹⁵ Majta a'íme í mej t'íitu'araca, í mej majta me'ájna jín huateújchijteaanitaca'a me'ájna jime'e mej tihuá'ananairaca'a, a'íi mú a'ímuá huahuístira'asin, me'ájna jime'e mej rádziine'e muá'aju'u ti Dios puajtzi raatá'a. Maújyeinixi'ín, majta ca'anín jín huataújxieemiste'esin.

¹⁶ Ayeé mú t'íixáata muá'aju'u tijín:

—Cui'í xaa, cui'í xaa, mú'ee pej chajta'a pú'een, ti ve'ée, í pej pe'ájna t'íit'échejca'a í ti mesti ti naa 'een, pajta pe'ájna jime'e ti nacamua, pajta í ti pa'u jime'e, í pej ucá'arujt'íiri'í pe'ájna í ti oro jín taav'íhua, pajta pe'ájna jime'e í tetej í huápi'í t'íijnajche, pajta pe'ájna jime'e í perla t'íiti.

¹⁷ Se'íj hora pu hui jín, na'íjmi'í tiu'uré'axi t'íj na'a ti huápi'í t'íijnajcheca'a.

Majta a'íme í mej ram'íhuaca me'ájna í baarcu, majta a'íme í mej t'íim'íhuaca me'ájna jetze í baarcu í mej é'ecúine í jaj japua, majta na'íjmi'í í mej hua'it'e vivi'í, a'úu mú imuá huahuístiraa.

¹⁸ Mat'í'íj raasefj me'ájna í citzij í ajtí'í'ímua ájcitziujtaca'a, ti té'ajtaiira í chajta'a, mat'í'íj mi huateújyeineajraa. Miyen tijín:

—¿T'íit'ájni máa chajta'a seijre'eca'a t'íj amijna? Capu hui mé'e é'le chajta'a.

¹⁹ Mat'í'íj mi t'íiti avá'ujratziiraxi t'íiti ti muini í rumu'úu jetze, mej ruyein, majta ruxieem'íj'te. Ayeé mú t'íitejijhuaca'a tijín:

—Cui'í xaa, cui'í xaa, mú'ee hui chajta'a ti ve'ée, a'iné mú'eetzi mú jetze huateújchijteaanitaca'a mat'íj mena'a pua'amé mej tihuá'a'ajte'eca'a a'ímej í mej baarcu jetze antaci'ica í jaj japua. A'íi mú hui jín huateújchijteaanitaca'a me'ájna jime'e pej jeihua huápi'í t'íijcha'íica'a. —Ayeé mú tiu'utaxájtaca'a a'íme í teite.

²⁰ Seajta mú'een, mi sej ta japua é'seijre'e, setá'aj huataújtemua'ave'en, seajta mú'een, mi sej r'í'í t'íiteseijre'e í Dios jemi, seajta mú'een, mi ti Dios amua'antíhuua'u, sej si'í tihuá'utá'ixaate'en é teite, seajta mú'een, mi sej Dios jetze me'ecan t'íixaxa'ata'a. Setá'aj huataújtemua'ave'en se'ájna jime'e ti Dios ayén tejámuaax'í'epi'íntari'íri'í a'ájna jime'e ti ra'ux'íj'te a'ájna í 'íita'a.

²¹ Aj pu 'í seij ti ta japua t'íivaire'e, ti ajta jeihua huápi'í ruca'ané, a'íi pu tetej ájt'íi ti ayén seijre'eca'a t'íj a'ájna í mej jín te'a'at'í'ixica. Aj pu 'í ra'ateá'irie í jaj tzajta'a ti ve'ée. Ayeé pu tiu'utaxájtaca'a tijín:

—Ayeé pu hui che'atá na'a éeni'ici'e raaté'uuna a'ájna í chajta'a ti ve'ée, ti ayén téja'arájetehuaa tijín Babilonia. Capu ché'le mé'e é'le seíre'e a'ame.

²² Camu ché'le miyen namuáare'e muá'aju'u a'íme í mej t'íicuinaca a'ájna jetze í aarpa nusu a'íme í mej t'íicuinaca ruchuicari jime'e. Camu hui majta namuáare'e muá'aju'u mú'ejmi jemi a'íme í mej t'íic'íisite'e c'íisiti'íra'a jetze na'ari a'íme í mej ucá'áj'í'íhuua muá'aye'í í trompeeta jetze. Majta a'íme í mej t'íim'íhuaca, mat'íj mena'a pua'améca, a'íj mej mena'a tiraay'íiti, camu hui ché'le mú'ejmi jemi seíre'e muá'aju'u. Camu xaa ne'u a'atzu. Camu majta ché'le namuáare'e muá'aju'u a'íme í mej té'atixica.

²³ 'Ajta, capu hui ché'le a'atáa a'ame mú'ejmi jemi í taij ti huatáza á'aye'í í huá'achi'í tzajta'a. Capu ajta ché'le ayén namuáare'e a'ame mej xahuani'í jín tiu'utaxá'j a'íme í mej mauchén huanéjne'icheca'a, ajta mej mauchén huáv'íche, a'iné a'íme í mej mú'ejmi jemi t'íitu'araca'a, a'íi mú me'ín pú'eene'e í mej yen japuan seijre'eca'a í chaanaca, í mej majta vivejme'en jín títetaté'eca'a. Pajta piyen tihuá'ucuanamua mat'íj mena'a pua'amé í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan pe'ájna jime'e pej piyen huatá'asejrtaca'a pej huápi'í naa seijre'e a'ímej jemi me'í mi miyen huá'íni ti a'íj pua'a een í Dios jemi.

²⁴ A'íi pu ajta a'íin pú'een ti huá'ucuii na'íjmi'íca a'ímej í mej Dios jetze me'ecan t'íixaxa'ata'a, majta a'ímej í mej r'í'í t'íiteseijre'eca'a í Dios jemi. Jee xaa ne'u, a'íi pu huá'ucuii mat'íj mena'a pua'amé huácuíhuaca'a íyen chaanaca japua, t'íj na'a jécua imuá, ti ajta íjii.

19

A'ñi mú t'i'ichuúica júte'e u ta japua

¹ Net'íjta ni huá'unamuajri'i í mej ta japua ca'anín jín t'í'ichuucaca'a. Cu xíee jeíhua huápi'i ajteáxiireca'a a'íime í mej t'í'ichuucaca'a. Miyen tijín:

Aleluuya, tiché'e r'í'i tiraatá'an í taDioj,
a'iné a'ñi pu ari tu'irájtuua, a'ñi pu jetze a'uvé'emej í tej jín r'í'i tira'utasej,
ajta a'ñi pu a'ñin pú'een í ti nain jín antiújmua'aree.

² Tzáahuati'ira'a pu jín huá'axijte'e,
ajta ayén, tiraavijte'e ti a'ñin puajtzi hua'atá'aca.
A'ñi pu ari ra'uxijte a'íjna í 'íita'a ti ve'ecán jín t'í'iteveeca'a,
a'íjna í 'íita'a ti ruhuá'ira'a jín ramuá'itica'a í tumin,
ti ajta ca'aníjra'a hua'utá'a a'ímej í mej án japuan
huachéejme'ecaa án chaanaca japua mej mi a'ij pua'a huá'irini
me'íjna jime'e mej jamuan huatéújxana'acire.

Dios pu ajta puajtzi raatá'a a'íjna jime'e
ti a'ñin 'íita'a ayén huá'ucuii a'ímej í mej ravaire'e í Dios.

³ Majtahua'a mú huajjhuaca'a miyen tijín:
—Aleluuya, jé'ecan pu jetzen ajcitzíúuta a'ame t'j na'a rusén jime'e. —Ayee mú tiu'utaxájtaca'a.

⁴ Majta a'íime í vaujsi í mej seité japuan muá'acua ará'ase, majta í mej muá'acua, í mej majta ruuri, najjmi'i mú aicáújtuxi, mej mi raateánajche me'íjna í Dios í ti e'ecájca ipuari japua. Miyen tijín:

—Ché'e ayén teja'uré'enen. Aleluuya.
⁵ T'í'iquí seij huajjhuaca'a ti a'uun a'utéveeca'a a'ájna vejli'i jetzen í mej japuan t'í'imua'í'ivajtaca. Ayen tijín:
Setá'aj r'í'i tiraatá'an se'íjna í Dios,
najjmi'i mú'een mi sej ravaire'e.

Capu amín a'ij, ti pua'a siyen vivejme'en jín títetateí
na'ari sej ciliéene'e jín títetateí.

T'í'ij huaténeiche í Cáne'a

⁶ Net'í'ij ni neajtahua'a huá'unamuajri'i a'ímej. Cu xíee jeíhua huápi'i ajteáxiireca'a. Ajta, mat'í'ij tiu'utaxájtaca'a, ayée pu namuajre'eca'a t'j jaj ti tetej tzajta'a mi'íye. Ayee pu ajta namuajre'eca'a cumu mej téniiuca'an. Miyen tijín:

Aleluuya, tiché'e r'í'i tiraatá'an í Dios,
a'iné pu'uri nain jín t'í'ajta a'íjna í tavástara'a í ti taDioj pú'een.

⁷ Tiché'e tiyen huatátatemua'ave'en,
teajta tiyen tiraatateújtzi'ire'en,
tej ti r'í'i tiraatá'an
a'iné pu'uri a'ájna teja'uré'ene ti a'ñin Cáne'a huaténeiche.

Ajta a'ñin íra'ara'an pu'uri r'í'i huaújrúu.

⁸ Ayee pu tiraatá'a ti tiu'uteújchejte'en
a'íjna jime'e í cáxuri ti mesti, ti ajta naa 'een,
ti temastájye'i, ti caí a'atzu chueemua.

Ajta a'íjna í cáxuri ti naa 'een, a'ii pu a'ñin pú'een a'ij mej meri huaríj a'íjna jime'e í ti xi'epi'ín 'een í Dios jemi. A'ij pu xaa jín ucaújchejte'esin.

⁹ Ajta í ti ta japua t'í'ivaire'e, ayée pu tinaatá'ixaa tijín:
—Patá'aj ra'utéeyu'uxa yee: “R'í'i pu tihua'utá'a a'ímej í ti Dios hua'utá'ínee mej tiu'ucua'ani jamuan a'íjna í Cáne'a a'íjna xicáara'an ti jetzen huaténeichi.”

Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tijín:
—Ayen t'í'ayajna í Dios jemi a'ij nej neuchén timuá'ixaa.

¹⁰ Jime'en pu'u ayén tinaatá'ixaa, net'í'ij ni aicántutzi a'u ti e'era'í'icajme nej ni raateánajche. Ajta a'ñin, ayée pu tinaatá'ixaa tijín:

—Capej hui piyen neruure a'iné nee nu niyen che'atá nena'a t'í'ivaire'e í Dios jemi patj mú'ee, majta a'íime í a'ihuáamua'a í mej miyen te'anxáta me'íjna jime'e a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Jesús, majta a'ij ti a'ñin huaríj. Patá'aj pe'íjna huatéanajche í Dios, a'iné a'íjna í niuucari ti jime'en raxa a'ij ti tiu'utaxájtaca'a í Jesús, a'úu pu jetze a'uvé'emej í xié'jniu'ucari ti Dios jetzen me'ecan t'í'ixaxa'a. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna í ja'ati.

A'ñi pu avé'ecajapan í cahuaayu'u ti cuáinara'a

¹¹ Net'í'ij ni raasej ti antacúuni'ihuaca'a u ta japua. Me'ecui xaa, cahuaayu'u pu án a'utéveeca'a. Naa pu t'í'icuinara'a, ajta a'ñin í ti japuan avé'eca, ayée mú ratamuá'amua

tíjín: “Í ti nain jín té'aste, ajta ti tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a.” A'í pu xí'epi'in ayén rici a'íjna jime'e ti huá'axijte'e í teite a'íj ti tiraavijte'e. Ajta ayée pu che'atá na'a tí'íne'use'e.

¹² Yee pu seijre'e í jí'iseáara'an jetze tíj taij ti á'ataa. Jé'ecan pu utearújti'ihuajmee í curuun í mu'úura'an jetze. Ajta jetzen pu té'eyu'usi'l a'íj ti ántehuaa. Ajta, capu ja'ati yaú'ítie a'íj ti huataújmu'a'a, sino a'íj pu'u na'a rusej yaú'ítie.

¹³ Ayee pu éene'e tí'téchejca'a í c'ixuri ti tí'tí'ij, ajta xúure'e raaméiri'ihuajme'ecaa. Ayee mú majta raatamuá'a tíjín: “A'íjna í niuucari ti jíme'en raxa í Dios.”

¹⁴ Majta cujta'an huajú'ucaa a'íime í xantaaru'u mej ta japua é'eme'ecan. Ayee mú éene'e tí'téchejca'a í c'ixuri, ti mesti, ti ajta naa 'een. Naa pu tí'icuaína, ajta naa tí'iseijre'ecaa í tíhuá'ac'ixu, ajta capu a'atzu tí'ichueemuavi'icaa. A'íj mú cujta'an huajú'ucaa í mé ta'avé'ete'ete a'íme'ij japua í cahuaayu'u mej cuaiina.

¹⁵ Ajta a'íin niúucare'ara'an, ayée pu huá'aruuren í teite tíj ja'ati tí'ti antisíjcheca'a a'íjna jime'e í chun. Ayee pu puaijtzí tíhuu'utá'asin a'íme'ij í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan a'íjna jime'e í runiuuca. Ca'anéeri pu jín tíhuu'uta'áijte'esin. Ajta, huá'a japua pu rávaijtzí tíj na'a í tí jín huápi'i niu'ucami'i í Dios, ti nain jín antiújmua'aree.

¹⁶ Jetzen í c'ixure'ara'an, ajta a'u ti ajtav'é'e í chun, ayée pu té'eyu'usi'l a'íj mej rata-muá'amua tíjín: “Hua'atajtuhuan a'íme'ij í tajtúhuaani, ajta, ti tíhuá'áijte'e a'íme'ij í mej majta tí'áijta.”

¹⁷ Netí'ij ni ja'ati huasej ti tí'ivaire'e u ta japua. Antí'ímua pu a'utéveeca'a í xicaj jetze. Ca'anín pu jín hua'utajé matj mena'a pua'améca í pina'ase í mej c'í'icacaj, í mej majta rá'ara'ive u júte'e. Ayen tíjín:

—Ílye'e xu'u hui, mú a'uvé'uju'un sej si siyen tiú'ucua'ani se'íjna jime'e ti Dios ayén tejá'amuaamin.

¹⁸ 'Sej si hui ráacua'ani se'íjna í huá'ahua'ira'a a'íme'ij í mej tí'áijta na'ari huá'ahua'ira'a í hua'acapán í xantaaru'u. Seajta siyen ráacua'ani huá'ahua'ira'a se'íme'ij í teteca í mej jeihua rucacá'ane, seajta hui huá'ahua'ira'a í cahuaayu'u, seajta huá'ahua'ira'a se'íme'ij í mej avé'ete'ete. Nain xu hui cua'ani huá'ahua'ira'a í teteca, capu amín a'íj ti pua'a miyen ruxiéehua á'ujujhua'ane'en nusu mej ca'anéeri jín tí'imuari'ecaa. Capu amín a'íj ajta ti pua'a mej vivejmé'en títetatei nusu miyen ciliéene'e jín tí'ivaire'e. Mú'een xu xaa hui ráacua'ani í huá'ahua'ira'a. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'íjna ti ta japua tí'ivaire'e.

¹⁹ Netí'ij ni hua'usej mej e'etiúseire'ecaa a'íjna í ja'ati ti huápi'i á'atesi'ire'e, majta a'íime í mej yen tí'áijta í chaanaca japua. Huá'a jamuan í ruxantaaru'ustemua'a, a'íj mú e'etiúseire'ecaa í mej mi raaténe'usi'íte'en me'íjna í tí avé'eca í cahuaayu'u japua, majta me'íme'ij í xantaaru'ustemua'ame'en.

²⁰ Ajta a'íjna í ja'ati ti huápi'i á'atesi'ire'e, a'íj pu huatévi'iri'ihuaca'a a'íjna jamuan ti hua'itzi jín tí'ixaxa'ata'a a'íjna jetze me'ecan. Ajta, a'íjna í ti huápi'i á'atesi'ire'e, a'íj pu tiu'umuáriej í mej jín r'i'í tira'utasej. Ayee pu 'een jín huá'ucuanamua a'íme'ij í mej ra'ancuré'a me'íjna í mej huá'a jetze á'ayu'usi'l a'íj ti ántehuaa a'íjna í ja'ati. Majta raateánajcheca'a a'íjna í tí'ti ti ayén éene'e seijre'e tíj a'íjna í ja'ati ti huápi'i á'atesi'ire'e. Mej jíme'en huavívi'iri'ihuaca'a a'íme'ij í mej hua'apua, matí'ij mi me'an huaje'etéehua'axi ruurica a'ájna já'ahua'a a'alaguun a'u ti azufre jín á'ataa.

²¹ Ajta, a'íjna ti cahuaayu'u japua avé'eca, a'íj pu ayén huá'aruu í seica í mej rá'astijre'ecaa me'íjna ti huápi'i á'atesi'ire'e. A'íj pu rusej huá'ucuii a'íjna jime'e í runiuuca ti ayén tí'ivaire'e tíj chun ti 'áijnine'í téne'etze'en. Majta naijmi'i í pina'ase, a'íj mú huájuxai temua'a jeihua me'íjna jime'e í huá'ahua'ira'a a'íme'ij í mej huá'cuihuaca'a.

20

C'ristu'u pu nu'u tiu'uta'áijta se'íj vi'ira'a nine'ira'a

¹ Netí'ij ni se'íj huasej ti ta japua tí'ivaire'e. U júte'e pu ve'ecáme'ecaa. A'íj pu ajta yaavi huá'chuisime'e a'íjna ti jín te'íteáanan a'u ti e'etécun ti caí a'íj ámitieere'e a'achú ti a'ucátee. A'íj pu ajta huapijsime'e tí'ti cadeena, ti vivéj.

² Aj pu 'í raatéevi'l a'íjna í cu'ucu'u, a'íjna ti jécua imuá huatasejre. A'íj pu a'íin pú'een í ti ayén ántehuaa tíjín tíyaaru'u, ajta Satanás. Aj pu 'í ra'íjtápe ti ij á'ateevi'l in a'achú cumu se'íj vi'ira'a nine'ira'a.

³ Aj pu 'í a'uun ya'ucájríe a'u ti e'etécun. Ajta ra'íteána. Tí'ti pu ajta ancáavi'ijte tí'ij caí ché'e huá'acuanamua a'íme'ij í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan ajta na'a caí te'entipua'ájte'en se'íj vi'ira'a nine'ira'a. Aj pu 'í xaa, ayén tiú'ujxe've'e mej rá'íjxijta tí'ij a'atzu á'ateevi'l in ti ruxiéehua á'uche'ecane'en.

⁴ Netí'ij ni ípuari tiu'uséj, neajta ne'íme'ij í mej jetzen acáte'ete'e. A'íj mú a'íin pú'een í mej ra'ancuré'a mej me'íjna jín antiújmua'areere mej hua'uxijte'en í teite. Neajta á'íyen huá'axiejniu'uca huasej a'íme'ij í mej huá'íjveichixi í hua'amú'úu jetze me'íjna jime'e mej

tiu'utaxájtaca'a me'ljna jetze me'ecan í Jesús, majta me'ljna jime'e mej rá'astijre'eca'a me'ljna í niuucari ti jme'en raxa í Dios.

Majta a'fime, camu raateánajcheca'a me'ljna í ja'ati ti huápi'i á'atesi'ire'e, camu majta raateánajcheca'a í ti ravaire'e. Camu majta ra'ancur'éa í ti té'eyu'usi'ihuaca'a í huá'acuaatze'e nusu í huá'amujca'a jetze a'lj ti ye'í ántehuaa a'ljna í ja'ati ti huápi'i á'atesi'ire'e. A'fí mú majta huatarúsin jamuan í Cirístu'u, majta me'ljna jín ti'itevéé muá'araa matj' tajtúhuuaani t'j na'a se'j vi'ira'a nine'ira'a jime'e.

⁵ A'fí mú a'fín pírici í mej amuacái huatarúsin í mej meri huácuii. Majta í seica, í mej meri huácuii, camu miyen majtáhuua'a huatarúj ajta na'a caí te'entipúa'are se'j vi'ira'a nine'ira'a.

⁶ Rí'í pu tiraatá'a í ja'ati ti ayén tí'ljci'iti, ti ajta huatarúsin huá'a jamuan í mej anáat'e'e aitaju'un huá'a tzajta'a í mi'ichite. Rí'í pu tiraatá'a a'íné Dios pu ari huateúra'ate í ru jemi a'ljna í ja'ati. Capu ajta ché'e rí'írísta a'ame ti ajtahua'a huámí'ini t'j na'a rusén jime'e, sino ayéé pu a'ljna jín te'enteáruti t'lj ti'iti jín tí'ivaire'e í Dios jemi, ajta jemin í Cirístu'u. A'fí pu jamuan tiu'uta'afjta. Ayee pu a'ateevi'i a'achú se'j vi'ira'a nine'ira'a.

Dios pu ra'antimú'á'iti í tiyaaru'u

⁷ T'f'ij te'entipúa'are í se'j vi'ira'a nine'ira'a, aj pu 'i ayén huatátuihuua a'ljna í Satanás a'ujna a'u ti aiteánami'ihuaca'a.

⁸ T'í'iquí a'itaméj t'f'ij huá'ucuanamuan a'fimej í mej se'j chuej'ra'a japua é'eme'ecan, matj' mena'a pua'amé yén se'jre'e í yén chaanaca japua, t'j na'a Teijmata'a pújme'en, ajta Huáhuata pújme'en, ajta Cuameche, ajta Tzareeme'en. A'fimej pu tiseire'esin í mej miyen huataújmua'a t'jín Gog, ajta a'fimej í seica í mej miyen huataújmua'a t'jín Magog. Ayee mú ará'ase a'achú ti caj tí'tit'ej í se'j ti huaca a'utí é'leve'ástime í jaj ti ve'éé. Ajta a'fín í cu'ucu'u huá'ajseire'esin mej mi huaténe'use'en.

⁹ Mat'f'ij mi nain japua á'ujujhua'ane'e t'j na'a ti auuyaúj í chuej japua. Mat'f'ij mi rajnáj a'u mej te'ut'é'inaamuaca'a a'fime í mej r'í'í tí'itesejre'e í Dios jemi, majta rajnáj me'ljna í chajta'a ti huápi'i hua'aráanajche a'fimej í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios. Ajta, taj pu u e'icá'jve u ta japua. Ajta hua'uteátaj a'fimej í mej jamuan á'ujujhua'ane'e í tiyaaru'u.

¹⁰ Ajta a'fín í tiyaaru'u ti huá'ucuanamua, a'úu pu e'eteári'ihuaca'a a'utí a'alaguun a'u ti azufre jín á'ataa, a'u ti ajta é'esejre'e a'ljna í ja'ati ti huápi'i á'atesi'ire'e, ajta a'ljna ti ravaire'eca'a, a'ljna ti hua'ítzi jín tí'ixaxa'ata'a a'ljna jetze me'ecan ti huápi'i á'atesi'ire'e. A'uu mú mi rajpuaitzi muá'aju'u nain xicaj tzajta'a, ajta nain t'ca'ari tzajta'a t'j na'a rusén jime'e.

Dios pu huá'axijte'e a'utí é'esejre'e í ipuari ti ve'éé

¹¹ Net'f'ij ni ipuari huase'j ti ve'éé. Naa pu tí'icuanara'a. Neajta ne'ljna huase'j í ti acájca. Ajta í chaanaca, ajta a'ljna í ta japua, é'e huaújpua'arixi me'ljna jemi. Camu ché'e mé'é jé'esejre'eca'a.

¹² Net'f'ij ni ne'fimej huase'j í mej meri huácuii, í mej vivejme'en jín tí'tetaté'eca'a, majta í mej ciliéene'e jín tí'ivaire'eca'a. A'uu mú e'eré'eveeca'a me'ljna jemi í ipuari. Majta seica ra'utácuuraca'a í yu'uxari. Majta se'j autácuuraca'a í yu'uxari ti jetzen té'eyu'usi'í a'lj mej ántea'arua í mej miyen ruuri huateáturaasin í Dios jemi. Dios pu ajta hua'uxá'jte a'fimej í mej meri huácuii me'ljna jime'e a'lj ti té'eyu'usi'ihuaca'a í yu'uxari jetze, í ti jetzen ayén té'axa a'lj mej huar'j mat'f'ij mauj ruurica'a, se'j ajta se'j.

¹³ Matj' mena'a pua'amé í mej aujámi í jaj tzajta'a, a'fí mú huatarúj. Majta í seica, í mej huácuii a'utí na'a, capu amín tí'iti pírici í ti huá'ucuii na'ari a'utí a'uteájturaa í huá'axiejni'uca, na'jmi'í mú majtáhuua'a huatarúj. Ajta Dios pu na'jmi'ica a'uxá'jte a'ljna jime'e a'lj mej tí'tetiú'jcha'ica'a mat'f'ij mauj ruurica'a.

¹⁴ Jíme'en pu'u hua'uxá'jte, a'fí pu ra'upuá'ajte na'jmi'ica ti tí'itecui'ica, ajta a'ujna a'u mej a'uteájturaa í mej meri huácuii, í ti ayén té'ja'arájtéhuaa t'jín Hades. Na'jmi'ica pu atéhua'axí a'ujna jetze í a'alaguun ti azufre jín á'ataa. A'fí pu a'fín pú'een í mej hua'apuaca jetze huácui'ini, mej me'uun a'uteáturaasin a'ujna jetze í a'alaguun ti azufre jín á'ataa.

¹⁵ Tí'í pua'a caí ayén té'eyu'usi'ihuacajche'e a'lj ti se'j ántehuaa a'ljna jetze í yu'uxari ti jetzen té'eyu'usi'ihuaca'a a'lj mej ántea'arua a'fime í mej ruuri huateáturaasin í Dios jemi, ayéé pu tí'ljruuren a'ljna í ja'ati ti caí é'eyu'usi'ihuaca'a. Dios pu ra'at'éjisin a'ujna jetze í a'alaguun ti azufre jín á'ataa.

21

Dios pu rajé'cuare'e ta japua ti se'jre'e, ajta í chaanaca ti yén se'jre'e

¹ Net'f'ij ni raase'j á júte'e ti ari jé'cuacan jín se'jre'e. Ajta í chaanaca, ayéé pu che'atá na'a jé'cuacan jín se'jre'e. Ajta á júte'e ti mí'ime'ecan, ajta í chaanaca ti mí'ime'ecan, capu ché'e mé'é jé'esejre'eca'a. Ajta í jaj ti ve'éé, capu ajta ché'e se'jre'eca'a, a'íné na'jmi'í pu e'ehuá'jpu'a'arixi.

² Netí'ij ni raasej tì á ve'ecáme'ecaa á júte'e a'u ti Dios é'eseijre'e a'ljna í chajta'a ti Dios huateúra'ate. Ayee pu téja'arájtéhuaa tijn Jerusalén ti jécua. Ayee pu huajúruu a'ljna í chajta'a tí ajta 'íta'a rí'í tiu'uteújchejte t'í'ij ari huatéviche'esin.

³ Netí'ij ni ráanamujiri'í ti ca'anín jín tiu'utaxájtaca'a í ja'ati ti a'uun a'utevéeca'a jemin í ipuari. Ayee pu tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Xaasej, mú'een, a'iné pu'uri hui huatasejre'esin huá'a jemi í teteca a'ljna í chi'ira'an í Dios. A'íi pu huateáturaasin huá'a jemi, majta a'íime, a'íi mú teitejra'an pú'eene'e muá'aju'u. Ajta í Dios, a'íi pu rusej sefire'e e'ame huá'a jemi.

⁴ Rí'í pu hui tihua'utá'asin mej mí caí ché'e tí'itij jín ruxiéemiste'e. Camu ché'e cui'ini. Camu ché'e me'ljna jín ruxiéemiste'e muá'aju'u me'ljna jime'e ti seij huam'íi. Camu majta ché'e ruyene muá'aju'u; camu ché'e miyen tirajpualitzi muá'aju'u me'ljna jime'e ti tí'iti huá'acucuí'í, a'iné a'ljna í ti mí'ime'ecan, a'íi pu ari e'ehuaújpuarixi. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna í ja'ati.

⁵ Ajta a'íin í ti ipuari jetze acájca, ayée pu tiu'utaxájtaca'a tijn:

—Me'ecuí xaa, naíjmi'í í ti tí'iseijre'e, nee nu hui rajéjcuare'e.

Ajta ayén tijn:

—Autéeyu'uxa a'ljna, a'iné nee nu tzáahuati'ira'a jín tí'ixaxa'a ne'ljna jime'e ti ayén tí'ayajna.

⁶ Aj pu 'í ayén tinaatá'ixaa tijn:

—Pu'uri icu. Antipúa'areca'a. Nee nu hui ne'ín pú'een i nej amuájca, neajta i nej uvé'eteajti. Nee nu jécua imuá huatasejre, neajta nain nu tiu'utaahuaca'a ti yen tí'iseijre'e. Neajta nu nain jín ranaíjmire'e t'j na'a ti ajta tí'iseijre'e. A'ati ti na'a ti neetzi jemi á'ujca'anen nej ni niyen tiraatá'an í ti tirá'aturaate'e í tzajta'an, huáapua'a nu tiraatá'asin ne'ljna í jaj ti a'uun eiráninei a'u ti e'ejáíjca. Nee nu xaa jaj raatá'asin í ti jín ruuri a'ame t'j na'a rusén jime'e.

⁷ 'Ajta, a'íin ti tiu'utéemua'íti, ayée pu tí'ijci'iti. Nee nu Diojra'an pú'eene'e na'ame, ajta a'íin, niyauj pu pú'eene'e a'ame.

⁸ 'Majta a'íime matj mena'a pua'amé mej a'ij pua'a titetiújcha'íi neetzi jemi, ayée pu tihua'aci'iti mej me'uun a'uteáturan a'alaguun ti azufre jín á'ataa. A'íi pu a'íin pú'een í mej jín hua'apuaca jetze huá'acuí'ini. A'uu mú a'uteáturaasin a'íime í mej caí á'ujca'ane mej rajpualitzi neetzi jetze me'ecan, majta a'íime í mej caí té'atzaahuate'e, majta a'íime í mej huá'anahua'aca naíjmi'íca, í tí'irí, mé 'uua, majta mé teteca. Majta seica me'uun a'uteáturaasin. A'íi mú a'íin pú'een í mej tí'itecui'ica, majta í mej ruxána'acire'e, majta í mej tí'ichahuaara, majta a'íime í mej rana'amiche me'ljna í ti caí Dios pú'een, majta matj mena'a pua'amé tí'ihua'ítaca. Matj mena'a pua'amé mej miyen 'een, a'úu mú a'uteáturaasin a'alaguun. —Ayee pu tiu'utaxájtaca'a a'ljna í Dios.

Jerusalén ti jécua

⁹ Aj pu 'í, seij pu á e'iré'ene ineetzi jemi. A'íi pu a'íin pú'eene'e seij ti ta japua tí'ivaire'e ti huá'a jetze ajtémecan í mej aráhua'apua ará'ase, í mej ru'titétú'utujme'ecaa í cutzape'e ti ajta aráhua'apua ará'ase. Ajta a'ljna tzajta'a í cutzape'e, a'íi pu urámuaca'a seij ajta seij í cui'ini'ira'a í mej jín rajpualitzi'ca'a í teite í mej yen seijre'eca'a japuan í chaanaca, í ti ajta aráhua'apua ará'ase. Ayee pu tinaatá'ixaa tijn:

—Iiya'a jii, nee nu hui timuataasejrate'esin ne'ljna í ti jemin te'ataújratziiri'í í Cáne'a ti íra'ara'an pú'eene'e a'ame.

¹⁰ Jíme'en pu'u ayén tinaatá'ixaa, aj pu 'í a'íin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios huatájturaa ineetzi jemi. Aj pu 'í a'uun neja'uví'iti a'u ti jirí á'utacá'a, ti huápi'í ájtee, ti ajta ve'etí á a'utacá'a. Aj pu 'í tinaatasejrate a'ljna í chajta'a í Dios ti huatéra'ate ti ayén téja'arájtéhuaa tijn Jerusalén. A'uu pu u ta japua e'licáme'eca'a a'ujna ti Dios é'eseijre'e.

¹¹ Naa pu tí'itemastájye'icaa t'j ajta Dios huápi'í naa seijre'e. Ajta a'ljna í ti temastájye'icaa, ayée pu seijre'eca'a t'j tetej ti huápi'í tí'ijnajche, ti ajta naa tí'itatjaz t'j a'ljna í cristal. Ayee pu ajta seijre'eca'a t'j a'ljna í jaspe.

¹² Jaxu'u pu jín tiré'anamí'í a'úu ti ve'etí a'utacá'a, ti temua'a té'ejtee. Tamuáamuata'a japuan hua'apua pu ará'axcaa a'u ti é'epueerta. Majta a'íime í mej majta tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase a'íime í mej ta japua tí'ivaire'e, a'úu mú a'ité'u'upu'ujme'ecaa a'u ti é'epueertajme seij ajta seij. Ajta, í puéerta jetze, seij jetze ajta seij, ayée pu té'eyu'usi'ihuaca'a a'ij mej ánte'arua a'íime í teitestemua'ame'en í mej huá'a jetze airaújnejte a'íimej jetze í yaújmu'a'ame'en a'ljna í Israél teecan.

¹³ U Teijmata'a pújme'en, huaicací pu é'epueerta, ajta Tzareeme'en pújme'en, ajta huaicací pu ajta é'epueerta. Ayee pu che'atá na'a, huaicací tá'apueerta ajta u Cuameche pújme'en, ajta u Huáahuata pújme'en huaicací pu ajta é'epueerta.

14 Ajta tamuáamuata'a japuan hua'apua pu te'ará'ase í ti tajé'este í ti ajta japuan ájtaavijhuaca'a í jaxu'u ti jín curé'anami'ihuaca'a í chajta'a. Ajta a'ijna jetze í ti tajé'este, ayée pu té'eyu'usi'i a'ij mej ánte'arua a'íime í mej majta tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, í ti ajta Cáne'a hua'antíhuau mej mi me'ín tejá'uxajtane'en me'íjna jetze me'ecan.

15 Ajta a'ín ti tí'ine'ixaate'eca'a, a'í pu tí'iti huitéchuca'a cumu tí'iti ciyej ti oro jín taavijhuaca'a. A'ii pu a'ín pu'éene'e ti jín raaté'itien a'achú ti auuyaúj í chajta'a, ajta a'achú ti antayaúj í puéerta, ajta a'achú ti ájtee í jaxu'u.

16 Rux'ej pu huatátí'ijmee. Ayee pu che'atá naa huatátee tjj ajta auuyaúj. Ajta a'ín raaté'itíee í chajta'a a'íjna jime'e í ciyej. Ayee pu huatátee í chajta'a a'achú cumu hua'apua ví'ira'a kilómetros. Ayee pu che'atá na'a auuyaúj; ayée pu che'atá na'a ájtee.

17 A'í pu ajta raaté'itíee a'íjna í jaxu'u. Ayee pu che'atá na'a tiraaté'itie matj tí'ijr'íire í teteca. Ayee pu ájtee a'achú cumu huaícate japuan anxívi meetro.

18 Ajta í jaxu'u, tetej pu jín ájtaavijhuaca'a mej miyen ratamuá'amua tíjín jaspe. Ajta a'ín í chajta'a, nain pu jín taavijhuaca'a a'íjna jime'e í oro ti naa té'ajtaave'e tjj í viidrio.

19 Ajta a'ijna í ti tajé'este, ti ajta japuan ájtaavijhuaca'a a'íjna í jaxu'u í ti jín curé'anami'í í chajta'a, naa pu r'í'í tí'irúurijhuaca'a tjj na'a ti é'esejre'e a'íjna jime'e í tetej ti huápi'í tí'ijnajche. A'ijna ti seij, a'ín pu'éene'e í jaspe. Ajta í ti hua'apua, zafiro pu pírici. Ajta í ti huaíca, a'í pu pu'éene'e a'íjna í ágata ti sííchira'a. Ajta í ti muáacua, a'í pu pírici í esmeralda, ti rú'arara'a.

20 Ajta í ta'anxívi, a'ii pu a'ín pu'éen a'íjna í ónice ti yú'uxare'e. Ajta í ta'arájsevi, a'í pu pírici a'íjna í cornalina ti í'ípa'u. Ajta í seij, í ti aráhua'apua, crisólito pu pírici ti teuúmuara'a. Ajta í seij, í ta'aráhuaíca, berilo pu pírici ti rú'arara'a seijre'e, í ti ajta cjj caj tí'iteuumuara'a. Ajta í ti aramuáacua, a'í pu pírici í topacio ti naa tí'iteuumuara'a, ti ajta naa tí'itatzej. Ajta í seica, ayée pu tí'een. Í ti tamuáamuata'a, a'í pu pírici í crisoprasa ti naa tí'iteuumuara'a, ti ajta cjj tí'iru'arara'a. Ajta í ti tamuáamuata'a japuan seij, jacinto pu pu'éen ti tajraví'ín jín nacamua. Ajta a'ín ti tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'ii pu a'ín pu'éene'e a'íjna í amatista ti naa tí'íjámua'ara.

21 Ajta a'ijna í puéerta ti tamuáamuata'a japuan hua'apua ará'ase, a'í pu jín taavijhuaca'a a'íjna jime'e í perla, seij ajta seij í puéerta, seij jime'e í perla. Ajta í caaye jetze, nain pu oro jín taavijhuaca'a ti ajta ayén naa tí'itatzej tjj a'íjna í viidrio.

22 Neajta nu nijen raasej ti cai teyuu mé'e é'ehua'acaa a'ujna chajta'a a'íné a'u ti na'a a'ujna chajta'a miyen rana'amiche me'íjna í tavástara'a, í Dios, a'ín ti nain jín antiújmua'aree, majta me'íjna í Cáne'a.

23 Capu ajta ruxe'eve'e ti a'ín xicaj hua'atátzaví'ira tújca'ari tzejta'a huá'a japua í teite. Capu ajta ruxe'eve'e ti a'ín máxcira'í tátzave'e tíca'ari tzejta'a, a'íné a'ijna í ti Dios jín rusej temastájye'i, a'ii pu a'ín pu'éen ti hua'atátzaví'ira huá'a japua. Ajta, a'íjna í Cáne'a, a'ii pu a'ín pu'éen í tatzari ti huá'a jemi huatátza.

24 Ajta a'ijna ti hua'atátza huá'a japua í mej me'uun huachéjme chajta'a, a'í pu hua'atátzaví'ira a'ame huá'a japua a'ímej í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

Majta a'íime í mej tihua'ájte'e a'ímej í mej yen huachéjme í chaanaca japua, a'úu mú a'uvé'ej'u muá'aju'u u chajta'a mej mi r'í'í tiraateájtuani í Dios nain jime'e í mej jín rutémua'ave'e, majta nain jín me'í'ijcha'í ti jéihua huápi'í tí'ijnajche.

25 Camu ja'anáj te'iteánajsin tújca'ari tzejta'a a'u ti é'epueerta a'ujna chajta'a. Capu ajta ja'anáj huatética'ari a'ujna.

26 A'uu mú ye'ará'asin í mej ve'ecán jín títete'í, ajta í ti jéihua huápi'í tí'ijnajche, ti ajta naa tí'isejre'e. Ayee mú raruuren matj mena'a pua'amé seij chuéjra'a japua me'í'eme'ecan.

27 Capu rí'íríista a'ame ti tí'iti ti xána'avi'íre'e pu'éen a'uun a'uteáturan a'ujna chajta'a. Capu ajta hua'atá'acare'en mej mi me'uun a'uteárute a'íime í mej a'ij pua'a tí'ítí'ijcha'í na'ari a'íime í mej tí'íhuá'itaca sino a'íime mu'u me'uun a'uteáruti í mej jime'en ayén té'eyu'usi'i a'ij mej ánte'arua a'íjna jetze í yu'uxari í mej miyen ruurican huateáturan me'íjna jemi í Cáne'a.

22

Jíme'en í játe'ana, ajta í ciyej ti a'uun é'esejre'e

1 Aj pu 'i tinaatasejrate a'íjna í játe'ana ti jetzen 'airáneaj a'u ti a'utéjvee í ipuari ti jetzen acájca í Dios, ajta a'ijna í Cáne'a. Ajta a'ijna í jaj ti mí'íye, temua'a pu naa tí'újmua'ati. Naa pu ajta tí'itatzej tjj í cristal. A'ii pu a'ín pu'éen í jaj í ti cai ja'anáj ateáj'isin.

2 Já'tita'a pu mí'íye í caaye jetze ti a'uun a'utaníne'í í chajta'a jetze.

Ajta, ciyej atavéjme'ecaa a'utí e'eve'éstime í jaj, seica a'u ti pújme'en, ajta seica u jetze pújme'en. A'ii pu a'ín pu'éen a'íjna í ciyej í mej jín ruuri muá'ara'ani. Tamuáamuata'a japuan hua'apua pu ará'ase í ti jín taaca tjj na'a sejj máxcira'í jetze pí'í'íríjca, aj pu 'i ajta

seica jín taca'an a'ájna í ciyej. Ajta í xamua'ira'an, ayée pu tí'ivaire'e mej mi me'ájna jín huaújrute'en a'áime í mej seij chuéjra'a japua é'eme'ecan.

³ Capu ché'e a'uun seíire'e a'ame í tí'ti ti Dios ayén tiraaxí'epi'íntare ti ayén puaíjtzí tiraatá'an sino a'úu mú a'ujté'e muá'aju'u í Dios jamuan, majta a'áime í mej me'uun huachéjme me'újna chajta'a jamuan a'ájna í Cáne'a. A'íi mú tiu'uta'ájta, majta a'áime í mej tí'ivaire'e, a'íi mú raná'amiche'e muá'aju'u.

⁴ A'íi mú jemin seíire'e muá'aju'u, ajta aj pu e'eseíire'e a'ame aj huá'acuaatze'e a'ij ti ántehuaa a'ájna.

⁵ Capu ché'e ja'anáj huatética'ari a'ujna. Capu ché'e ruxe'eve'e a'ame mej miyen tatzari jín huateújtatzavi'i na'ari ayén ti hua'utétatzavi'in í xicaj, a'iné a'íi pu tavástara'a ti ajta Dios pú'een, a'íi pu hua'atátzavi'ira a'ame. Majta a'áime, a'íi mú tí'aíta muá'aju'u tíj na'a rusén jime'e.

T'íj uvé'enen í Círístu'u

⁶ Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tíjín:

—Ayee pu hui ti'ayajna a'ij nej tí'imua'ixaate'e a'iné tzáahuati'ira'a nu jín tí'ixa. Ajta a'áin tavástara'a, a'ájna ti u'ya'uta'íteca'a í ruxiéjniu'uca tí'ij huá'a jemi huateáturan a'íimej í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, a'íi pu ari naata'íteca'a í nej ta japua tí'ivaire'e nej ni tíhua'utaseíjrate'en a'íimej í mej ravaire'e í Dios a'ij ti tiú'ujxe'eve'e ti ca'anacan ayén teja'uré'enen.

⁷ —Me'ecui xaa, nee nu hui mú a'uvé'emé'e na'ame.

Rí'i pu tiraatá'aca a'ájna ti ayén araúrasten a'ij ti té'eyu'usi'i a'ájna í yu'uxari jetze.

⁸ Neajta inee, i nej i'í Juan, nee nu ne'ín pú'een nej ráanamujri'i, neajta nej raasej a'ij ti té'eyu'usi'i a'ájna jetze í yu'uxari. Jíme'en nu'u niyen tiráanamujri'i, neajta tiu'uséj, aj nu ni niyen aicántuzi a'u ti é'era'íicajme a'ájna í ti ta japua tí'ivaire'e, ti ajta tinaataseíjrate nej ni raateánajche. Aj nu ni raatenáachejche'en nicu.

⁹ Ajta a'áin, ayée pu tinaatá'ixaa tíjín:

—Capej hui piyen neruure, mú'ee, a'iné ayée nu che'atá nena'a tí'ivaire'e í Dios jemi patj mú'ee, ajta matj majta a'áime í a'ihuáamua'a í mej Dios jetze me'ecan tí'ixaxa'ata'a, majta matj mena'a pua'amé araúraste a'ij ti té'eyu'usi'i a'ájna jetze í yu'uxari. Patá'aj pe'ájna huateánajche í Dios.

¹⁰ Aj pu 'i ayén tinaatá'ixaa tíjín:

—Capej hui rá'avaata í niucari ti a'ájna jetze á'ayu'usi'i í yu'uxari, ti ajta Dios jetze me'ecan tí'ixa, a'iné pu'uri t'n a'ájna teja'uré'enejsín a'ájna xicáara'an jetze tí'ij naljmi'i te'entipúa'ari.

¹¹ 'Ajta í ti hui a'ij pua'a tí'tiújcha'íi, ché'e auj ayén a'ij pua'a tí'tiújcha'íi. Ajta í ti xána'aví'ire'e, ché'e auj xána'avisi'í seijre'e. Ajta í ti ri'éene'ecán jín seijre'e í Dios jemi, ché'e auj ayén rí'i tí'iseíire'e á'ara'ani.

¹² 'Me'ecui xaa! Nee nu hui ca'anacan mú a'uvé'emé'e na'ame nej ni hua'utá'an a'ij ti tiraamuá'ítin, nej ni niyen tíhua'utá'an matj mena'a pua'amé í mej tiraamuá'íti, seij ajta seij, a'ij ti tiraavíjte'e.

¹³ 'Nee nu ne'ín pú'een í ta'amújca, neajta í nej tu'uvé'eteajti, neajta ne'ín pú'een í nej jéjca imúa huataseíjre, neajta ne'ín pú'een í nej yen seíire'e na'ame tíj na'a rusén jime'e. Nee nu neajta ne'ín pú'een í nej nejmí'i huataseíjre tí'ij caí xi tí'ti mé'e seijre'eca'a, neajta nu ne'ín pú'een í nej nain ancuré'asin tí'ij te'entipúa'ari tíj na'a ti íjii tí'iseijre'e.

¹⁴ Rí'i pu tíhua'atá'aca a'íimej í mej tí'ija'usica í tíu'ujcixi tí'ij ayén tíhua'uci'íti mej me'ájna jetze ráacua'ani í ciyej í mej jín ruuri huateáturan, mej mi majta me'uun a'uteárute me'újna chajta'a me'ájna jetze a'u ti é'epueerta.

¹⁵ Ajta á pua'acié, a'úu mú a'uté'uu muá'aju'un a'áime í mej a'ij pua'a tí'tiújcha'íi, majta a'áime í mej tí'ichahuaara, majta a'áime í mej ruxána'acire'e. A'íi mú majta á pua'acié a'uté'uu muá'aju'un a'áime í mej tí'itecui'ica, majta í mej rana'amiche í ti caí Dios pú'een, majta matj mena'a pua'amé í ti ayén tíhua'aráanajche ti hua'ítzi pú'een, majta í mej tí'ihua'ítaca.

Jesús pu te'anxáta

¹⁶ —Inee, i nej Jesús pú'een, nee nu u'ya'uta'íteca'a mú'ejmi jemi ne'ájna ti nevaire'e tí'ij a'áin te'anxáta huá'a jemi a'íimej í mej me'uun e'etiújse'iri mej mi raateánajche í Dios. Nee nu ne'ájna jetze huanéj í David teecan. Nee nu huáacixa'ara'an pú'een a'ájna í David.

A'áin ti huatéeviche raatá'íneesin ti uvé'enen

¹⁷ Ajta a'áin xiéjniu'ucare'ara'an í Dios, ajta a'áin ti auchén huatéeviche, ayée mú tí'ixa tíjín: —Ché'e mú a'uvé'eme'en.

Ajta í ti ranamua, ché'e ajta a'áin ayén tiu'utaxáj yee:

—Ché'e a'íin mú a'uvé'eme'en.

Ajta í ti jetzen á'ujca'ane ti ayén tira'ará'astijre'en, ché'e ja'ati ti na'a ayén mú a'uvé'eme'en, ché'e ajta huáapua'a ra'ancuré'an í jaj' ti jín ruuri huateáturan.

A'í pu taatájeevi í Jesús

¹⁸ Ayee nu niyen tihua'a'íjcate'e ja'ati ti na'a ti ranamua a'ij ti té'eyu'usi'i a'íjna i yu'uxari jetze ti Dios jetze me'ecan ti'ixa, ti pua'a ja'ati ayén seicié tiu'utaxáj, Dios pu puajtzi raatá'asin a'ij ti té'eyu'usi'i a'íjna jetze i yu'uxari.

¹⁹ Ajta ti pua'a ja'ati ra'uré'uuna í ti'iti ti a'íjna jetze té'eyu'usi'i ti Dios jetze me'ecan ti'ixa, Dios pu ajta rá'ari'ira a'íjna tí'ij caí ché'e ráaci'iti ti a'íin a'íjna jetze ráacua'ani a'íjna í ciyej ti jín ruuri á'ara'ani. Capu ajta ché'e ayén tí'ijci'iti ti a'íin a'uun a'uteárute í chajta'a jetze a'u ti Dios huateúra'ate. Ayej té'eyu'usi'i a'íjna i yu'uxari jetze.

Juan pu ayén te'evé'eníuuve

²⁰ Neajta inee, i nej te'anxájta ne'íjna jime'e, ayée nu ti'ixa ne'íjna jime'e ti ayén ti'ayajna nej ca'anacan mú a'uvé'emé'e na'ame.

Ché'e ayén teja'uré'enen, patá'aj yé uvé'enen, tavástar'a, mi pej Jesús pú'een.

²¹ Ché'e a'íin tavástar'a ti ajta Jesús pú'een, ché'e a'íin r'í'i tihua'utá'an a'ímej í mej teitestemua'ame'en pú'een í Dios. Ché'e ayén teja'uré'enen. Ayee pu te'entipúa'areca'a í níuucare'ara'an í tavástar'a.